



## **Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online**

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### **Støt vores arbejde – Bliv sponsor**

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### **Ophavsret**

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### **Links**

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



Pastoralrådet om økonomi, side 3

Vil ikke give op, side 5

Kirken og de fraskilte gengifte, side 6-7

Danske kirkedage, side 12

## Kirker kræver internationale garantier for Jerusalem

Jerusalem (KIPA) - De kristne kirker i Israel kræver internationale garantier for Jerusalem. Jerusalem behøver en særlig juridisk og politisk status, der tager hensyn til byens universelle betydning, hedder det i en erklæring fra patriarker og kirkelige ledere i byen.

Kristne, jøder og muslimer, der alle hører hjemme i Jerusalem og vil leve fredeligt sammen der, skal anstrenge sig for i fællesskab at udforme »den særlige status«. I erklæringen hedder det: »Jerusalem er for

værdifuld til alene at være afhængig af en kommunal eller national politisk myndighed, hvem denne så end er.«

### Jerusalem et symbol

Lokale myndigheder kræver undertiden retten til adgang til de hellige steder, hvad enten det er af politiske eller sikkerhedsmæssige grunde, siger de kirkelige ledere. Jerusalem er symbolet på Guds nærvær for jøder, kristne og muslimer. Derfor må ingen af de tre monoteistiske religioner tilægge sig byen på eksklusiv måde.

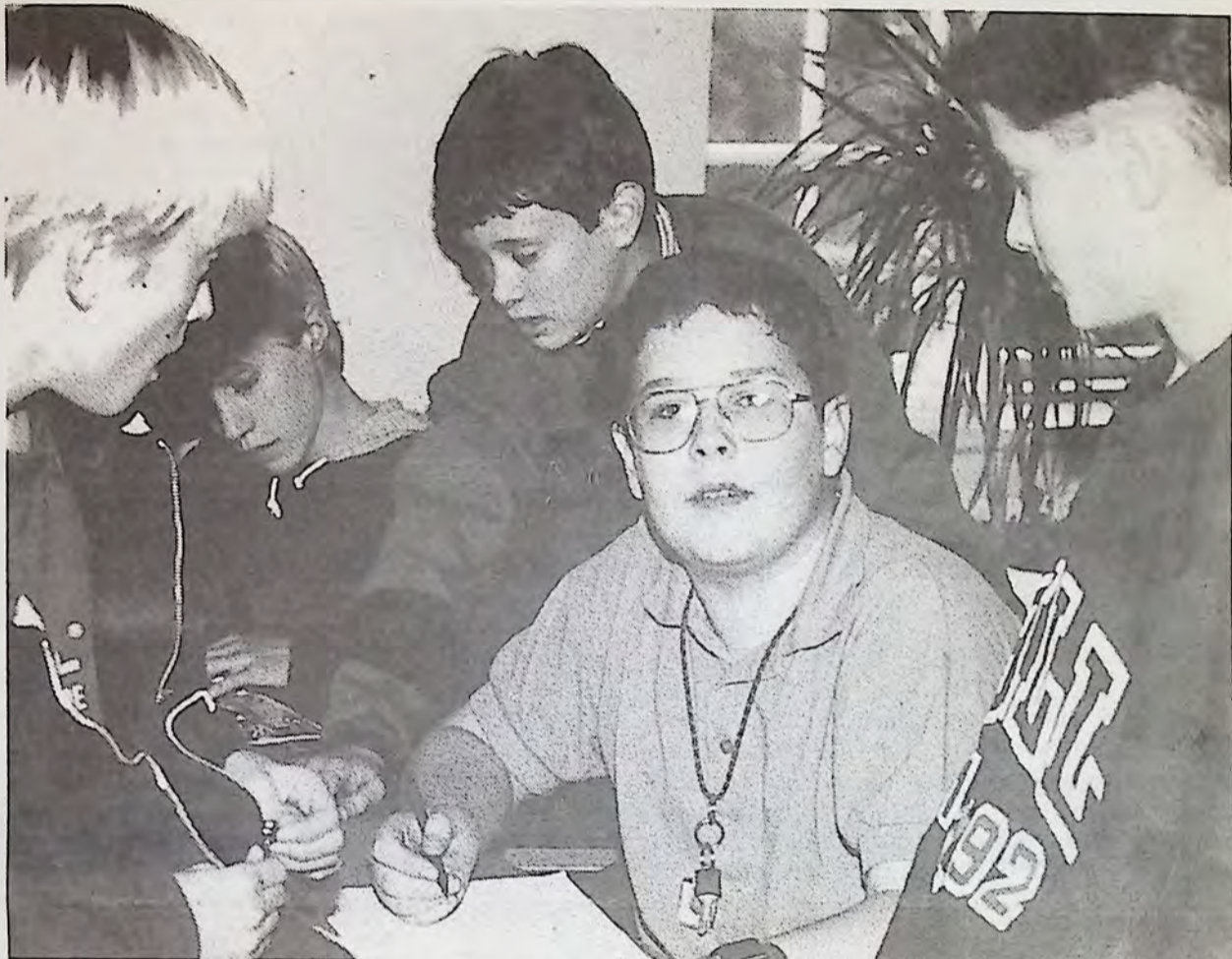
Erklæringen med titlen »Jerusalems betydning for de kristne« er underskrevet af tolv kirkelige ledere, deriblandt den græsk-ortodokse, den latinske og den armenske patriark og den anglikanske og lutherske biskop. Iagttagere vurderer, at dokumentet er et tydeligt tegn på kristen enighed om dette spørgsmål, hvor der tidligere har været strid mellem de forskellige konfessioner.

## 5. mio. kr. til Hospice i Vejle

Vejle Amt har for de næste to år bevilget 5. mio. kr. til oprettelsen af et hospice i Vejle. Et længe næret ønske fra bl.a. de katolske Maria-søstre i Vejle om et hospice til pleje af døende er hermed gået i opfyldelse.

I januar oprettes en bestyrelse til den selvejende institution, hvor Maria-søstrene får afgørende indflydelse, oplyser *Svenning Ravn*, som er med i initiativgruppen. Også Vejle Kommune er interesseret i projektet. Hospicet får til huse det tidligere katolske Maria Hospital i Vejle.

kk



Nu er det tid for forældre til at træffe en beslutning om skolevalg for deres barn. I en stort opsat annonce på side 9, gør de 8 københavnske katolske skoler opmærksom på deres eksistens. Derudover er der 16 katolske skoler i det øvrige land. Hvorfor ikke kontakte den stedlige katolske skole, hvor man kan få en bredere orientering, inden der træffes endelig beslutning om skolevalg! Billedet er fra Niels Steensens Gymnasiums Hovedskole. Foto: Knud Kluge.

### Pavens fredsbudskab:

## Kvinden skal opdrage til fred

Rom (KNA) - Pave *Johannes Paul II* opfordrer alle kvinder i verden til at blive »opdragere til fred«. Opbygningen af fred forudsætter, at kvindens personlige værdighed anerkendes og fremmes, hedder det i pavens fredsbudskab.

### Kvindediskrimination er utålelig

Enhver form for kvindediskrimination er »utålelig«, understreger paven. Kvinder har fuld ret til at deltage i samtlige områder i det offentlige liv. Denne ret skal garanteres juridisk, hvis det er nødvendigt. Dog må kvinders offentlige virke ikke indskrænke deres uerstattelige rolle i familien. Der er kvindens bidrag til almenvellet og det sociale fremskridt af »virkelig uvurderlig værdi«, skriver paven.

I budskabet med titlen »Kvinden: opdrager til fred« kræver paven samti-

dig, at alle borgere, kirker, stater og internationale organisationer gør en fornyet indsats for freden. »Det er på tide at gå fra ord til handling,« hedder det i det 14-sider lange dokument.

Paven er bekymret over »den dramatiske vækst i vold mellem enkelte mennesker og hele grupper, hvor kvinder og børn hyppigst er ofre. Det drejer sig om afskyelige former for barbari, som samvittigheden væmmes ved«. Alle mennesker skal engagere sig i kampen mod krig og enhver form for krænkelse af menneskerettighederne, og begynde med at arbejde for retten til livet fra undfangelsen.

### Udnyttelse af kvinder

Johannes Paul II fordømmer, at kvinder ofte misbruges som »fornøjelsesobjekt« og at unge piger udnyttes ved et »neder-

drægtigt arbejde«. Her skal foreninger og bevægelser hjælpe, men først og fremmest skal kvinder hjælpe kvinder.

### Opdragelse til fred en livslang opgave

Opdragelse til fred er for paven en »opdragsopgave, der inddrager hele livet og varer hele livet«. Ved opdragelsen af børnene har

moderen den mest betydningsfulde rolle. For at varetage denne vigtige og vanskelige opgave bør ingen mor være alene. Børnene har brug for begge forældres nærvær og omsorg.

Familien er »den sociale adfærds første og grundlæggende skole«. Dermed er den også den første og grundlæggende »skole for

*Fortsættes på bagsiden*

## Debat om adgang til kommunion

»Det er almindeligt kendt og accepteret, at en præst kun i helt ekstreme tilfælde vil bortvise et menneske, der er gået frem for at modtage den hellige kommunion.« Det siger biskop *Hans L. Martensen* i sin artikel »Kirken og de fraskilte gen-

gifte« inde bladet.

Biskoppen svarer på en række læserindlæg, som også bringes. Troslærerkongregationens skrivelse om fraskilte gengifte blev offentliggjort i »katolsk orientering« nr. 18.



## Sand katolik og ægte kineser

Hsinchuang (KIPA) - Pave Johannes Paul II kræver, at Kinas katolikker har et tæt fællesskab med Den hellige Fader. En ægte katolik, der vil anerkendes som sådan, kan ikke se bort fra enheden med Peters efterfølger, skriver paven til de troende på det kinesiske fastland. I brevet gentager paven sit ønske om at besøge Kina.

Brevet, der er underskrevet af paven 8. september, blev læst op af formanden for Kongregationen for folkeslagenes Evangelisering, kardinal Josef Tomko under en gudstjeneste i Taiwan i slutningen af september.

Paven siger i brevet, at han specielt føler sig forbundet med dem, der forsvare enheden med paven, selv om det koster dem store og langvarige lidelser. Han er klar over, at der findes mange engagerede menigheder i forskellige dele af landet.

Andre steder er der strid mellem Den patriotiske forening af kinesiske Katolikker, der anerkendes af regeringen, og den Rom-tro undergrundskirke. Den anerkendte kirke accepterer paven som åndelig leder, men ikke hans politiske myndighed. Undergrunds-

kirken anerkender pavens uindskrænkede myndighed og forfølges derfor. Paven beder for, at kirkens enhed stadig bliver mere synlig.

Religiøs tro og udøvelsen af troen er en dynamisk kilde til forpligtelsen til social forandring, skriver paven. Der består ingen modsætning mellem at være sand katolik og ægte kineser.

### Taiwan indbyder paven

Taiwans præsident, Lee Teng-hui har officielt indbudt paven til et besøg i landet. Besøget vil ikke kun være en opmuntring for katolikkerne, men for hele befolkningen. Vatikanet er blandt de kun 29 lande, og den eneste vesteuropæiske stat, der har diplomatiske forbindelser med »Republikken Kina« (Taiwan).

### Messebøger og Bibler til Kina

Shanghais bispedømmeforlag har trykt 6.000 messebøger med tekstrækken for B-kirkeåret og fordelt dem blandt menighederne på fastlandet. Det er den første messebog, efter at den regeringsanerkendte katolske kirke i 1992 overtog Det andet Vatikankon-

cils liturgiske anvisninger.

Messebøgerne er gratis blevet sendt til sognepræsterne. Sr. Zhao Jinjuan fra trykkeriet i Qibao nær Shanghai fortæller, at man i december trykker yderligere 10.000 eksemplarer. Derefter tager man fat på år C og næste år på år A.

Et team af præstestuderende og lærere har hjulpet med oversættelserne af Missale Romanum fra 1975 og Ordo Lectionum Missale fra 1981. For at undersøge, om oversættelserne var teologisk i orden, blev de sammenlignet med de kinesiske messebøger, der anvendes i Hongkong og Taiwan.

»Cum approbatione ecclesiastica« (med kirkelig godkendelse) står der på forsiden, hvilket man sjældent finder i kirkelige ud-

givelser i Kina. Fordi de første 6.000 eksemplarer af A-, B- og C-messebøgerne er sponsoreret fra udlandet, kan bøgerne fordeles gratis til menighederne. Men 6.000 bøger til 4 mio. katolikker er ikke ret mange. De nye oplag vil koste 15 yuan (12 kr), men de fleste menigheder er for fattige til at købe flere.

Den protestantiske organisation »Amity Printing Press« har i Nanjing, 940 km sydøst for Beijing trykt otte millioner Bibler mellem 1987 og 1994. Da eksemplar nr. 8.000.000 blev trykt, blev det fejret. Bl.a. var repræsentanter fra den verdensomspændende »United Bible Society« (UBS) til stede. De sørger for papir til trykkeriet.

»Vi håber, at vi i juni eller juli 1995 når op på 10 mio. Bibler,« sagde Tsai Jen-li, der er regionalsekretær i UBS for Asien. I juni 1995 får vi også nye trykkemaskiner, som kan tages i anvendelse i 1996. De har en kapacitet på 4,5 mio. Bibler pr. år. De nuværende maskiner kan kun klare 2 mio. om året.

## Advarer mod etnisk vold i Burundi

Milano (KNA) - Ærkebiskoppen i Burundis hovedstad Bujumbura, Simon Ntamwana har rettet en indtrængende appel til sine landsmænd om at standse kampene mellem hutuer og tutsier og genoptage dialogen.

Under et foredrag i Milano foreslog Ntamwana en våbenembargo mod Burundi og betingelser for udenlandsk hjælp. Der må gøres alt for, at der ikke udbryder et blodbad i Burundi, på samme måde som det skete i Rwanda. Under de seneste uroligheder i Burundi blev mere end titusind indbyggere dræbt, deriblandt otte af ærkebiskoppens slægtninge.

Det er kolonimagterne, der er årsag til krisen i de to

lande. Men efter selvstændigheden har Burundi heller ikke gjort noget for at løse problemerne, sagde ærkebiskoppen. Problemerne i de to lande ligner hinanden, med et flertal af hutuer og et mindretal af tutsier. I Burundi kom de bedre uddannede tutsier til magten, hvor hutuerne beholdt magten i Rwanda.

Burundis demokratisk valgte præsident Melchior Ndadaye blev myrdet i oktober 1993 ved et blodigt statskup. Optakten til de blodige uroligheder i Rwanda i april 1994 var nedskydningen af et fly, hvorved Burundis præsident Cyprien Ntaryamira blev dræbt sammen med Rwandas præsident Juvenal Habyarimana.

## 72 dræbt ved massakre

Luzern (KNA) - 72 mennesker er blevet dræbt ved en massakre i en katolsk kirke i Burundi, meddeler præster fra »De hvide Fædre« i Luzern. I byen Muyinga kørte uniformerede mænd i militærlastbiler op til kirken og åbnede ild mod de troende med geværer og

håndgranater.

Øjenvidner beretter, at foruden soldaterne deltog tutsier fra Rwanda fra en nærliggende flygtningelejr i angrebet. Biskop Jean-Berchmans Nierere måtte gemme sig bag alteret og kunne senere bringes i sikkerhed.

## Vietnamesisk ærkebiskop bliver næstformand i »Justitia et Pax«

Rom (KNA) - Den vietnamesiske ærkebiskop François Xavier Nguyen Van Thuan (66), der lever i eksil i Rom, er blevet udnævnt til næstformand til Det pavelige Råd Justitia et Pax. Nguyen Van Thuan er ærkebiskop-koadjutor i Ho-Chi-Minh-byen (tidligere Saigon). Men han kan ikke udøve dette embede, da de vietnamesiske myndigheder nægter ham indrejsetilladelse.

Sidste år udnævnte Vatikanet Nicolas Huynh Van

Nghi til apostolisk administrator i Ho-Chi-Minh-byen. Den vietnamesiske regering reagerede skarpt på dette, fordi den så det som en forberedelse på at lade Nguyen Van Thuan komme tilbage til Vietnam. Iagttagere regner med, at når Nguyen Van Thuan nu har en post i Vatikanet, er der åbnet mulighed for, at bispesædet i Ho-Chi-Minh-byen kan blive besat.

## Præster overfaldet i Zaire

Bryssel (KNA) - En zairisk militærenhed angreb i begyndelsen af december domkirken i Bukavu under en gudstjeneste og mishandlede elleve præster i seks timer. De troende blev tvunget til i deres liturgiske klæder at lægge sig på jorden i strømmende regn.

I flere timer blev præster-

ne mishandlet af de svært bevæbnede soldater. Blandt præsterne var generalvikaren af ærkebispedømmet Bukavu, François Xavier Mitima. Gudstjenesten var arrangeret af »Jérémie-gruppen«, der ledes af en jesuit og arbejder mod krænkelse af menneskerettighederne i Zaire. Bukavu ligger lige på grænsen til Rwanda.

## Over 100 katolikker såret ved politirazzia i Kina

Hongkong (KIPA) - Den hemmeligt ordinerede kinesiske biskop Zeng Jingmu af Fuzhou og præsten Liao Haiqing, der midt i august blev arresteret kort før en blodig politirazzia, er stadig i fængsel. Politiet angreb de troende under gudstjenesten for Marias optagelse i Himlen, hvorved over 100 mennesker blev såret.

Razziaen var del af en kampagne for at udrydde de ikke-registrerede katolske undergrundsmenigheder, de såkaldt Rom-tro katolikker. De troende fejrede messen i en afsides liggende bygning nær Fuzhou i provinserne Jiangxi, 1380 km syd for Beijing. Politiet afspærrede gaderne til bygningen, før de med magt opløste den bedende gruppe. De troende anklages for illegal virksomhed. 10 af de sårede

blev svært kvæstede af politiets angreb med knyttnæver, læderbælter og elektriske stave.

Under razziaen, som varede fire dage, klæbede myndighederne plakater op på husvæggene med slogans som »Beslutsom indsats mod undergrundskirkens illegale virksomhed«, »Lad ikke undergrundskirkens sammensværgelse lykkes« og »Religiøs tro skal holde sig inden for det af staten tilladte område«.

I Fuzhou vægrer mindst 40.000 katolikker sig mod af melde sig ind i den af regeringen anerkendte »Patriotiske forening for kinesiske Katolikker«. Derfor har de ingen kirkebygning og mødes som regel i private hjem eller under åben himmel til fælles bøn og messer.

## Haitansk biskop får europæisk pris

Strasbourg (KNA) - Den haitanske biskop Willy Romélus har fået »Den europæiske menneskerettighedspris« for sin indsats for demokrati og menneskerettigheder.

Prisen på ca. 45.000 kr. skal efter biskop Romélus' ønske anvendes til de børn,

der mistede deres forældre ved en stor færgeulykke i 1993. I 1991 modtog deltagerne i de fredelige demonstrationer i Dresden i 1989 prisen og i 1992 blev den givet til Cilla von Boeslager for opbygningen af den ungarske malteser-hjælpetjeneste.

## Etchegaray i Cuba

Habana (KNA) - Kardinal Roger Etchegaray fra Det pavelige Råd Justitia et Pax har i Cuba ført forhandlinger om humanitær hjælp til landet. Han havde en samtale med statschefen Fidel Castro, hvilket han også havde på sin sidste pavelige mission på øen i 1992.

Kirken vil øge sit engagement for menneskerettighederne ved inden årets udgang at danne en national Justitia et Pax-kommission, hed det efter et møde mellem Etchegaray og ær-

kebiskoppen af Habana, kardinal Jaime Ortega. Derved kan kirken gøre det klart, at kirken indgår i den sociale dialog.

FNs højkommisær for menneskerettigheder, José Ayala Lasso er ligeledes i Cuba. Foruden officielle samtaler har han også talt med lederen af menneskerettighedsbevægelsen, Elizabeth Sanchez Santa Cruz. Ayala fik en liste med navnene på 1.195 politiske fanger i landet.





Arv og gaver betød, at bispedømmet gik ud af 1994 med et overskud på omkring 3 mio. kr. Næstformand for pastoralrådet, Kurt Hansen spørger her rådet, hvilke initiativer, der skal sættes igang i bispedømmet. Foto Kluge.

Biskoppen på  
pastoralrådsmødet:

## Forpligtende for katolikker at bidrage økonomisk til kirken

Det var ganske klar tale, da biskop Hans L. Martensen efter en langvarig debat ytrede sig om kirkebidragsordningen på pastoralrådets møde i november: »Det er forpligtende, hvis man er katolik, at bidrage økonomisk til den katolske kirke«. Udtalelsen blev dog efterfølgende modereret noget, idet biskoppen sagde, at det ikke var »absolut forpligtende« at gå ind for denne form for økonomisk ordning. Der vil således ikke komme sanktioner, ved at man f. eks. mistede sine rettigheder som katolik, sagde han.

Biskoppen gav også udtryk for, at pastoralrådet lidt forhastet besluttede sig for den nye fordelingsprocent mellem sogne (75%) og kirkens centralledelse (25%), hvor fordelingen tidligere var 60/40. Jeg ængstes lidt ved en eventuel debat, hvor der lægges op til en konflikt mellem kirkens centralledelse og det lokale. Katolikker rundt om i landet bør have et økonomisk ansvar ikke blot lokalt, men også for hele fællesskabet, sagde han.

### Ny formand for udvalget

Forud havde kirkebidragsudvalget ved sin talsmand Erik Schou bedt om klare signaler fra biskoppen og forretningsudvalget på

spørgsmålet om pligten til at bidrage. Kirkebidragsudvalget konstituerede sig under pastoralrådets møde med Erik Schou som formand og Knud Helsted Kluge som sekretær.

Pastoralrådet vedtog med 35 stemmer for og én hverken for eller imod følgende kommissorium: »Det er kirkebidragsudvalgets opgave at arbejde for en bred og motiverende information til alle kirkens målgrupper om kirkebidragsordningen bl.a. med vægt på forpligtelseserklæringer. Målet er at sikre størst mulig deltagelse og en stabil og stigende indtægt, for i størst mulig grad at skabe overensstemmelse mellem kirkens udgifter og indtægter fra kirkebidragsordningen.«

Udvalget vil i år sætte en kampagne igang.



Erik Schou ny formand for kirkebidragsudvalget.

## Bispedømmet budgetterer i år med underskud på 3,2 mio. kr.

### Driftsoverskuddet fra 1994 dækker underskuddet

Bispedømmets budget for 1995 udviser et underskud på 3,2 mio. kr., som dækkes via et tilsvarende overskud i driftsregnskabet for 1994. Pastoralrådet vedtog på sit møde i november budgettet med 34 stemmer for og én stemte hverken for eller imod.

Bispedømmets indtægter forventes at andrage knap 25 mio. kr., som det fremgår af skemaet nedenfor. Udgifterne bliver på godt 28,2 mio. kr.

### Kirkebidrag

Det forventes, at kirkebidraget vil andrage 5,2 mio. kr., hvoraf 75%, dvs. 3,9 mio. kr. går direkte tilbage til sognene. Desuden får økonomisk dårligere stillede sogne yderligere 450.000 kr. til fordeling efter ansøgning. Ordningens direkte omkostninger er budgetteret til 75.000 kr.

### Præsterne

Som tidligere år er der ikke balance i budgettet til præsternes løn. Bispedømmet mangler faktisk knap 2,3 mio. kr. Det er 800.000 kr. mere end i budgettet for 1994. Den største indtægtskilde er på 3,8 mio. kr., som er en gave fra velgørere i Tyskland.

Løn til præsterne udgør knap 5,5 mio. kr. Derudover er der udgifter til husleje, telefon, forsikringer, biskoppens husførelse og løn, bildrift m.v.

### Tilskud og indtægter

Bispedømmet har fået 2,2

mio. kr. fra Skt. Joseph Søstrenes Legat samt 500.000 kr. fra Stiftelsen Hoffmannsminde. Under ordinære indtægter kommer de knap 3,4 mio. kr. fra hovedsageligt bispedømmets driftsoverskud af ejendomme.

### Institutionerne

Pastoral-Centret forventer indtægter på 1,22 mio. kr. og udgifter på 1,31 mio. Underskuddet på de 90.000 har man bedt om, at centret selv finder. Skt. Elisabeth Stiftelse giver et tilskud til Pastoral-centret på 450.000 kr., medens Bonifatius Werk yder et tilskud på 770.000 kr. Løn, husleje, varme m.v. forventes at andrage godt 1,3 mio. kr.

»Katolsk orientering« venter indtægter på i alt godt 1 mio. kr., hvoraf bladet budgetterer med gaver fra læserne på 725.000 kr. og annonceindtægter på 250.000 kr.

På udgiftssiden er fremstillingsomkostningerne 480.000, medens avisporto, porto, løn og pensionsordning samt kontorudgifter andrager knap 1,6 mio. kr. Ungdomssekretariatet får et driftstilskud på 470.000 kr. efter at der er pålagt en besparelse på 250.000 kr. Rabat til DUKs leje, Ømborgen andrager 170.000 kr.

Magleås Kursuscenter vil koste bispedømmet 225.000 kr. Centret har indtægter på knap 3,3 mio. kr. og udgifter på godt 3,5 mio. kr. På indtægtssiden giver

udlejningen godt 3 mio. kr. Løn til personale er den største udgiftspost med 1,6 mio. kr. Derudover er der udgifter til skatter og afgifter, varme, el, vask, rengøring, varekøb, vedligeholdelse, nyanskaffelser samt administration.

Ømborgen udviser et budgetunderskud på 65.000 kr. Indtægterne andrager 670.000 kr. og udgifterne 760.000 kr. Der er pålagt en besparelse på 25.000 kr.

Myretuen venter et overskud på 2.000 kr.

### Diverse udgifter

Punktet diverse udgifter på 3,2 mio. kr. dækker dels råds- og udvalgsarbejde på 285.000 kr., andre pastorale

udgifter på 838.000 kr. indbefatter bl.a. præsteuddannelse og pastoralassistenter i sogne. Herudover er der under dette punkt diverse tilskud på godt 1,7 mio., som går Sct. Andreas Bibliotek, Niels Steensens Bibliotek, fremmedsprogede grupper, Caritas Danmark, tilskud til skoler m.v.

### Bispekontoret

Bispedømmets fællesadministration »Bispekontoret« koster knap 4,8 mio. kr., hvoraf løn og pensionsordning andrager 3 mio. kr. Kontorudgifter kommer til at udgøre godt 1,1 mio. og huslejen 552.000 kr.

kk

### Bispedømmets formålsbestemte budget 1995

	Indt.	Udg.	Besp.	Res.	Budg.
Kirkebidrag	5.200	÷4.425		775	1.154
Præster	4.257	÷6.520		÷2.263	÷1.490
Ordinære tilskud, udlandet	330			330	355
Ordinære tilskud, indland	2.700			2.700	3.000
Andre ordinære indtægter	3.372			3.372	4.038
Renteindtægter	2.077			2.077	2.314
Særlige indtægter	40			40	40
»katolsk orientering«	1.015	÷2.185		÷1.170	÷1.100
Pastoral-Centret	1.220	÷1.310	90	0	0
Liturgisk Sekretariat/Grundkursus	0	0		0	÷101
Ungdomssekretariatet	295	÷1.015	250	÷470	÷550
Rabat DUK-lejre, Ømborgen		÷170		÷170	÷210
Magleås	3.255	3.530	50	÷225	÷275
Rabat katolske arrangementer, Magleås		÷155		÷155	÷220
Ømborgen	670	÷760	25	÷65	÷90
Myretuen	166	÷164		2	2
Diverse udgifter		÷3.201		÷3.201	÷2.702
Administration		÷4.766		÷4.766	÷4.596
	24.597	÷28.201	415	÷3.189	÷431



## Kommentar til Ratzinger

Gengifte fraskilte må ikke gå til kommunion, med mindre deres første ægteskab er blevet kendt ugyldigt, eller de er villige – og i stand til – at leve i cølibat.

Der skelnes her ikke mellem fraskilte, der med begejstring har forladt deres ægtefælle for at finde sig en ny, og fraskilte, der med sorg har set sig forladt.

Det siges, at der ikke er tale om straf eller diskriminering af gengifte fraskilte. Der er tale om en konstatering af, at de selv står i vejen for deres tilladelse til eukaristisk deltagelse. – Med andre ord: – de kan blot bringe deres forhold i orden.

Hvis dette skal være troværdigt, må vi sige, at det er jo netop det, de ikke kan. De kan ikke gå tilbage til den første ægtefælle. De kan normalt heller ikke i deres samvittighed forsvare at

forlade den nye ægtefælle, som de sandsynligvis lever i et lykkeligt ægteskab med. De kan heller ikke risikere at ødelægge det nye ægteskab med et påtvunget liv i cølibat. Det er absurd at ville foreslå det.

Alternativet, at få det første ægteskab kendt ugyldigt af en kirkelig domstol, virker som et forsøg på at knibe udenom Jesu ord, ved hjælp af juridiske finesser. Jeg har dyb og oprigtig beundring for de mennesker, der i lydighed mod Rom søger denne løsning. Men jeg har ingen beundring for kirkens ledelse, der foreslår den.

Det vil i de fleste tilfælde være en grov krænkelse af den første ægtefælle og af børnene i det første ægteskab, at få dette ægteskab erklæret ugyldigt, – med mindre det helt tydeligt fra

starten af havde været disse menneskers hensigt at indgå et provisorisk ægteskab, som de kunne hoppe ud af, når de ville.

Den pastorale begrundelse for forbudet nævnes: – Hvis man giver sådanne mennesker tilladelse til eukaristien, ville det bevirke vildfarelser og forvirring hos de troende, vedrørende ægteskabets uopløselighed.

Der er vel strengt taget ikke nogen, der siger, at der skal gives tilladelse. Man kunne jo blot lade være med at udstede forbud. Man kunne gøre et ærligt forsøg på at respektere almindelige menneskers samvittighed. Karakteristisk er det sikkert, at Ratzinger bruger udtrykket »Kristi legeme« om kirken, i stedet for »Guds Folk«, som det andet Vatikankoncil satte højere.

Det virker som om man i Rom har en stærk mistillid til alle andre end sig selv. Subsidiaritetsprincippet tager man ikke alvorligt. Det andet Vatikankoncil har man tilsyneladende glemt, måske med vilje, og det synes heller slet ikke at passe ind i den nuværende ledelsesstil, med dens hårdhertethed. Er det efter en bevidst plan, at vores romerske ledelse prøver at føre os 50 år tilbage i tiden?

Når de mennesker, man forbyder eukaristien, skal trøstes, så henvises der til »Daglige besøg ved alterets helligste sakramente samt daglig hilsen til den saligste Jomfru Maria«, en nostalgisk tilbagevenden til kardinal Ratzingers barndom.

Der henvises også til Teresas »Fuldkommenhedens vej«, som jeg naturligvis har den største respekt for.

Men jeg tvivler på, at vejledning i meditation og kontemplation er det rette at stikke ud til folk, man har frataget eukaristien og betragter som offentlige syndere.

Når der står, at »sjælesorgen må sætte alle kræfter ind på at gøre det troværdigt, at det ikke drejer sig om diskriminering, men alene om absolut troskab mod Kristi vilje«, så er det jo noget af en opgave, man sætter præsterne på.

Til slut vil jeg sige, at efter min bedste overbevisning er det – efter Jesu ord – moralsk forkert at skille sig fra sin ægtefælle og gifte sig med en anden. – Dog må vi huske, at Jesu ord ikke må mistolkes som et juridisk udsagn. Allerede i nyttestamentlig tid indfører Matthæus en modifikation og Paulus en undtagelse. Det

er nok ikke klogt at udtale sig alt for skriftsikkert om, hvad der er Kristi vilje, her og nu og i fremtiden.

Hvor megen skyld der så hviler på hver af de to fraskilte, kan kun deres egne samvittigheder afgøre, og det kan være vanskeligt nok. Hvorledes en konkret, fraskilt person, der lever i et nyt ægteskab, skal forholde sig, kan heller ikke afgøres af kirkeretten, men må også overlades til vedkommendes samvittighed.

Et menneskes samvittighed er det hemmelige sted, den sjælens gnist, hvor Gud mødes med mennesket, og hvor mennesket træffer sine afgørende valg, ud fra sine evner og sin åbenhed over for Guds And. Og det er forpligtende for et menneske at handle ud fra sin samvittighed.

Ove Leerbeck

## Når søkortet ikke stemmer med farvandet – så er det farvandet, der har ret

Jeg har med interesse læst rundskrivelsen fra excellencerne i Rom til excellencerne i verdens mange bispedømmer vedrørende gengifte fraskilte troendes ikke-adgang til alterets sakramente.

Når der foreligger en tilsyneladende »uløselig« konflikt, skyldes det, at nogle af de kloge hoveder i Rom i deres iver efter at disciplinere fårene glemmer det forbillede på ydmyg omsorg hos hyrderne, som Jesus ellers gav et så markant eksempel på den første skærtorsdag.

Konflikten ser således ud: For at modtage alterets sakramente skal man være i »nådens stand«, og her kræver kirkeretten, at man i det mindste en gang om året har modtaget bodens sakramente. Men for at modtage dette gyldigt, skal man være bodfærdig, det vil sige at man af hjertet angret og har et fast forsæt om at undgå at fortsætte med den synd, man skrifter.

Det er dette sidste, angret og det faste forsæt, altså intentionerne, der er afgørende sakramentalt set. Det sidste er ikke noget, kirkeretten har fundet på, det

følger klart af evangeliet.

Ægteskabet er et sakramente, som mand og kvinde giver hinanden i et helligt løfte for Guds ansigt. Sakramentet er indstiftet af kirkens Herre. Kirken insisterer som sakramentsforvalter på, at dette løfte aflægges i kirken. Det er en kirkeretlig bestemmelse og ikke en af Gud fastsat ordening.

Derfor kan et ægteskab under visse omstændigheder være gyldigt som sakramente uden kirkens medvirken, ja selv uden vidners medvirken, medens et ægteskab, selv om det er indgået i en katolsk kirke efter omstændighederne vil være en nullitet, nemlig hvis betingelserne for at mand og kvinde kan give hinanden ægteskabets sakramente herunder især deres intentioner – ikke er opfyldt. Kirkeretten kan ændres, og den viger under alle omstændigheder for evangeliets klare tale, som rundskrivelsen da også erkender.

Den, der lever i et samlivsforhold, som kirken i dag ikke vil anerkende (Nej til at blive viet i kirken), fordi den ene part eller begge har en skilsmisse bag sig,

skal derfor angre dette samlivsforhold og have et fast forsæt om at bringe det til ophør for at kunne modtage bodens sakramente, som igen er en forudsætning for at kunne gå til alters.

Men at angre dette samlivsforhold og at have et fast forsæt om at bryde det, er ikke bare umuligt for de pågældende, det ville endda være en alvorlig synd, hvis de har givet hinanden ægteskabets sakramente, det vil sige aflagt løftet for Guds ansigt om livslang kærlighed og troskab. Dette løfte bliver ikke ugyldigt, fordi det ikke har kunnet aflægges i en kirke. Det er kirkeretten, ikke evangeliet, der kræver, at løftet skal aflægges i kirken.

Det er således Rom, der selv har gjort problemet »uløseligt«. Ved hjælp af kirkeretten anbringer man mange troende i en umulig situation. Trosælærekongregationen kræver, at de skal vælge mellem enten at synde mod kærlighedsbudet og bryde et helligt løfte, eller sige nej til Jesu opfordring om at »gøre dette, så ofte I gør det, til min ihukommelse.«

Denne som pastoral om-

hu kamouflerede magtdemonstration skal nok tynde ud i vore overfyldte katolske kirker. Medmindre det går, som den tyske psykolog Rolf Buschor iflg. k.o. mener, nemlig at skrivelsen udløser den personlig afgørelse hos de gengifte fraskilte: at de lever, som deres samvittighed byder, uden yderligere at bebyrde sig med tanker om tilladelser fra kirkelige instanser.

Men at mange, her 30 år efter Det andet Vatikankoncil, nu nødes til at sætte deres lid til, at præster og menigheder vil blæse på Trosælærekongregationens disciplinære anstrengelser, det røber et voldsomt behov for et generationsskifte i Rom og en opgivelse af den totalitære centralisme, hvormed nogle gamle excellencer tror, at de kan og skal styre fåreflokkene Jordan rundt.

Petrus var også sømand, og enhver sømand ved, at når søkortet ikke stemmer med farvandet, så er det farvandet, der har ret. Det burde de tænke lidt over i Vatikanet.

Børge Mannov

### MAGLEÅS WEEK-END 94/1995

ORDET OG FORKYNDELSEN  
21. jan. kl. 10.00 – 22. jan. 95 kl. 14.00  
pris kr. 375,-

Weekenden er et tilbud til bl.a. lektorer og liturgisk interesserede.

Der vil blive givet en indføring i taleteknik ved pastor Michael Hornbech-Madsen.

Desuden vil søster Abraham fra Jerusalem fortælle om Bibelens betydning i den æthiopiske kirke.

Kursusleder: Ulla Elmquist.

Liturgisk vejleder: Pastor Dietrich Timmermann.

#### »TROENS BILLEDER«

10. februar kl. 19.00 – 12. februar 95 kl. 14.00. Pris kr. 575,-.

Kurset henvender sig til alle med interesse for den kristne billedkunst. Hensigten er at vise, hvorledes kunsten med vidt forskellige virkemidler afspejler skiftende tiders engagement i det religiøse. De eksempler, der vil blive fremdraget, repræsenterer alle perioder i det kunsthistoriske forløb fra oldkirken til 1993!

Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

#### »KRISTEN MYSTIK FØR OG NU«

10. marts kl. 19.00 – 12. marts 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

21. april kl. 19.00 – 23. april 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

Interessen for mystik vokser utroligt i vore dage. På begge week-endkurser behandles både klassiske mystikere som Teresa af Avila, Frans af Assisi og Johannes af Korset og mystikere fra nyere tid som Edith Stein, Adrienne von Speyr og de nye åbenbaringer.

Det er forskellige mystikere, der behandles på kursus I og II.

Det demonstreres, hvorledes rosenkransbønningen og gregoriansk musik er båret af mystikkens tradition. Åbenbaringers forhold til Åbenbaringen analyseres og vurderes.

Indlæg ved Moder Theresa, Sostrup Kloster, sr. Anne Maria, Vor Frue Kloster, Grethe Livbjerg, p. Hans Christoffersen, O.F.M.Conv., p. Anders Arborelius O.C.D., og pastor Lars Messerschmidt.

Kursusledere og tilrettelæggere er cand.mag. Kirsten Kjærulf og organist, cand.mag. Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås Kursuscenter  
Høsterkøbvej 6  
3460 Birkerød





## Jeg har ikke tænkt mig at give op!

*Kære sognepræst,*

Jeg vil sige tak for samtalen forleden og for din prædiken i søndags. Det var flot! Jeg føler, at det romerske brev er udtryk for et umenneskeligt tyranni og en undertrykkelse, der i sin natur og form er i så stærk modsætning til kristendommens ånd, at den »protestantiske« del af min samvittighed plager mig.

Jeg kan ikke lade være med at spørge mig selv, hvordan jeg overhovedet kan acceptere en kirkelig ledelse, der farer frem på den måde. Om jeg ikke burde gå. Men der er heldigvis langt til Rom, og så længe kirken i det nære er repræsenteret af mennesker som dig, har jeg ikke tænkt mig at give op!

Ikke desto mindre beskæftiger problemet mine tanker meget. Jeg indrømmer, at jeg fik et stort chok ved at læse »katolsk orientering«. Det fyldte mig med en magtesløs vrede, som satte sig smertefuldt i hoved og muskler.

Dertil kommer angsten for at miste den kirke, som

jeg i de senere år har indset, at jeg trods al uenighed med den romerske kurie er inderligt knyttet til. Får de magt, som de har agt, kan jeg ikke blive. Det ville være for rædselsfuldt og uacceptabelt. Jeg er ikke ude over frygten for, at det trods alt kan komme så vidt.

Jeg tvivler ikke på mit ægteskab og har aldrig gjort det. Da jeg mødte ham, syntes jeg, at det ikke på nogen måde kunne være forkert at gifte sig med en mand, der var blevet skilt flere år forinden af en grund, jeg fuldt ud kunne forstå, og var helt sikker på, at han aldrig kunne vende tilbage. Jeg tog ikke noget fra en anden kvinde, og den smerte, som enhver skilsmisse forårsager, har jeg i hvert fald ikke været anledning til. Det var enkelt, og jeg var ikke i tvivl.

Alligevel erkender jeg i dag, at det kan være meget belastende at være uenig og i konflikt med kirkeligt fremsatte meninger og regler. Selv om jeg har så klar en holdning, fornemmer jeg hos mig selv et – mere eller mindre ubevidst – ønske

om trods alt at være mest muligt enig! Det kræver arbejde og overvejelser at være uenig. På en måde burde det være helt i orden, da det skærper den personlige samvittighed – der er og bliver nummer 1 – men det koster bare en masse energi, og det kan forårsage meget unødigt bekymring.

Før og efter mit bryllup – i folkekirken – talte jeg med to præster, og de gav begge udtryk for, at jeg nu kunne risikere at blive udelukket fra at modtage kommunion. Jeg blev voldsomt vred og begyndte at tvivle på mit medlemskab af kirken. Så var det, at jeg skrev til dig og meldte mig ud. Du svarede, at det principielt set var rigtigt, at jeg kunne have et problem. Men du lod også døren stå åben.

Efter et par triste og absolut ikke kirkeligt aktive år i folkekirken så jeg i øjnene, at jeg havde et forfærdeligt stort ønske om at komme tilbage. Vi snakkede om det, og du genoptog mig. Bagefter stod jeg med et lille barn, ingen babysitter, en mand, der ofte arbejder om søndagen, og langt til kirke.

Jeg havde desuden fået indtryk af, at det nok var klogest ikke at råbe for højt op i menigheden om, at jeg var gift med en fraskilt. Jeg er ikke rigtig typen, der kan krybe langs husmurene, og jeg følte, at det var rædselsfuldt og uacceptabelt at skulle gøre det.

Det lykkedes mig at komme til messe en enkelt gang, og jeg var lykkelig. Men jeg sad der samtidig med spørgsmålet: Hvorfor egentlig? Jeg forstod ikke virkelig, hvad det var, jeg søgte i den katolske kirke, som jeg ikke lige så godt kunne finde i folkekirken.

Der gik et par år, hvor jeg ikke kom til messe og følte, at jeg svævede i et tomrum. Så læste jeg C.G.Jungs »Det symbolske liv«, der giver en religionspsykologisk indgang til at forstå forskellene mellem katolicisme og protestantisme. Efterhånden faldt brikkerne på plads, og jeg begyndte igen og med ny alvor at tro på mit eget behov for at komme i kirken.

En dag mødte jeg – stadig noget skeptisk – op til messe hos dig. At du var kommet til en kirke i nærheden, betød meget. Jeg vidste, at her var et menneske, der i hvert fald accepterede mig.

Det var en meget stor glæde at vende tilbage. Jeg er overbevist om, at man kan være en lige så god kristen i folkekirken eller for den sags skyld på en øde ø som i den katolske kirke. Der findes ingen autoritet, der kan tage Gud fra mig.

Men kirken er en uendelig rigdom af fællesskab, lev og oplevet tro. Den har en mystisk dimension, der ikke handler om lederskab, men om os allesammen og Guds virke iblandt os gennem sakramenter, messe, konkrete mennesker. Som C.G.Jung siger, er den katolske kirke den kristne kult. Den taler ikke bare via intellektet, men med sit stærke symbolsprog direkte til følelse og intuition. For mig handler det om skønhed, men frem for alt dog om kærlighed og en stærk længsel efter Gud, som jeg har svært ved at leve ud på anden måde.

Jeg har ofte som mor til et mindre barn, med et travlt job og som kone til en engageret mand følt, at jeg i alt for ringe grad gjorde noget for andre ud over den snævre kreds. Men efterhånden har jeg forstået, at

som Mother Theresa siger, handler det ikke så meget om, hvor meget man gør, men om hvor meget kærlighed, man lægger i det. At elske Jesus Kristus betyder i ethvert øjeblik at give mest muligt nærvær, kærlighed og opmærksomhed til det menneske eller den opgave, man er optaget af. Med den holdning kan man hele tiden vælge at give lidt mere – uden at græmme sig over det, man ikke når. I virkeligheden er den erkendelse kombineret med troen på opstandelsen alt, hvad man behøver.

Alligevel gyser jeg ved tanken om, at jeg måske kan miste min kirkelige livline.

Efter mange års ægteskab oplever jeg stadig den samme umiddelbare tro på en mening, når jeg ser på min mand. Det romerske brev gør også ondt på den måde, at jeg igen skal tænke grundlaget for vores forhold igennem – hvor urimeligt det end forekommer mig. Jeg føler mig truet, defensiv og fuld af sorg. Jeg kan naturligvis ikke erkende, at et lykkeligt og harmonisk ægteskab som vores skulle være udtryk for noget forkert, men jeg føler mig alligevel påvirket. De vil aldrig kunne ødelægge noget for os, men det er frygteligt at opleve, at min kærlighed til kirken bliver truet via min kærlighed til familien. Det føles meget ubarmhjertigt og ondt.

Jeg græmmer mig over, at jeg skal bruge så meget energi på den slags overvejelser, der kunne anvendes langt mere positivt udadtil på andre mennesker. Som jeg sagde før, er det at være

kristen for mig blevet mere og mere enkelt – uanset at jeg bestemt ikke er noget særligt givende menneske og let kan tvivle og fortvivle. Derfor virker det så forkert og ørkesløst at blive hængende i den slags. At skulle leve med det pres og den manipulation, der trods alt ligger i det. De kan ikke sætte lus i skindpelsen her, men de prøver, og det er hæsligt!

Hvis jeg følte, at jeg ikke mistede så meget, valgte jeg nok igen et andet kirkeligt tilhørsforhold. Men jeg har ikke noget virkelig alternativ. Der er bare kærligheden, sorgen og angsten for fremtiden. Tanken om at skulle være afhængig af om hver præst, jeg møder, nu også har din holdning. Trods alt at skulle krybe langs husmurene.

Min konklusion på det alt sammen er, at jeg vil prøve at bruge det positivt som et springbræt til et mere bevidst trosliv. Det er ofte, når man føler sig trængt, at man forstår, hvad der er vigtigt i livet. Det har skærpet kærligheden til min mand og kærligheden til kirken. Jeg vil nu bevidst vælge at lægge alle spekulationer fra mig og vende energien udad igen. I stedet for at spekulere over en imaginær og påtvunget skyld, vil jeg hellere arbejde konstruktivt med det, jeg rent faktisk kan gøre bedre!

Min angst for fremtiden lægger jeg i Guds hænder.

*Indsenderen har i dette enkeltstående tilfælde fået lov til at forblive anonym. Redaktionen er bekendt med navnet.*

## Brev til biskoppen

Under henvisning til den apostoliske skrivelse *Ordinatio sacerdotalis* og Tros-lærekongregationens *brev vedrørende gengifte, fraskilte troende* ønsker undertegnede at rette en forespørgsel til biskoppen:

1) Vil samvittigheden fortsat være øverste norm for katolikker i Danmark, som det hidtil har været tilfældet?

2) Vil præster her i Dan-

mark fremtidigt kunne nægte gengifte, fraskilte kommunionen?

*Torben Bang  
Poul Jørgensen  
Jørgen Thorkilsen  
Hans Christensen  
Ulla Rolvsen  
Carly Majholm  
Dan Eriksen  
Kjeld Wogensen  
Mathias Wogensen  
Susanne Wogensen*

**Læs biskoppens artikel på de følgende sider. Flere læserbreve side 8/9**



# Kirken og de fraskilte gengifte

Af biskop Hans L. Martensen

## Den smertelige situation

Trosælærekongregationens skrivelse om de fraskilte/gengifte har vakt reaktioner af smerte og ængstelse, således som det fremgår af de forskellige bidrag i dette nummer og de foregående numre af »katolsk orientering«. Et af indlæggen taler om angst for fremtiden og bruger følgende ord: »Jeg føler mig truet, defensiv og fuld af sorg«.

Spørgsmålet om de fraskilte/gengifte er yderst ømfindeligt og kræver største omsorg og hensyn hos os alle - men allermest hos præster og biskopper, der bærer det umiddelbare ansvar for menighedernes trivsel og vækst.

Det er indlysende, at mange fraskilte og gengifte har et sår i sjælen, der kan bryde smerteligt op, når nederlag og frustrationer fra deres tidligere liv pludselig endnu en gang truer deres tilværelse.

Når Trosælærekongregationens skrivelse opfordrer biskopper og præster til at lade de fraskilte/gengifte mærke »Kristi kærlighed og Kirkens moderlige nærhed«, så er vi forpligtede til at tage denne opfordring yderst alvorligt. Vi må se på de fraskilte og gengiftes situation med samme øjne som en god og forstandig mor, der har en fraskilt og gengift søn eller datter og nu af hjertet ønsker sit barn en fremtid efter Guds vilje.

## Ægteskabets uopløselighed

Det er klart, at vi står over for et yderst smerteligt problem, som berører mange af vore katolikker. Det er svært at give en fælles vurdering, da det er alle bekendt, hvor forskellige de enkelte tilfælde er. Ja, man kan vel sige, at hver gang et ægteskab går i opløsning og senere erstattes af et nyt forhold, har det sin egen helt uigentagelige historie og efterlader sorg og smerte af individuel forskellig karakter. Selv tænker jeg især på mange unge og ivrige katolikker, jeg har kendt, hvis ægteskaber efter få år gik i opløsning.

Over for alle de spørgsmål, der melder sig, er det vigtigt, at vi uden at vakle

forbliver tro mod Jesu lære om ægteskabets uopløselighed, som Kirken altid har fastholdt og forsvaret. Selv om vi konstaterer nogle forskelle mellem Trosælærekongregationens skrivelse og biskopperne *Saiers*, *Lehmanns* og *Kaspers* pastorale holdning, består der dog fuld enighed i selve grundspørgsmålet om ægteskabets uopløselighed.

Naturligvis påhviler der os alle en pligt til at gøre alt, hvad vi kan, for at styrke ægteskabet og give det bedre vilkår inden for vort moderne samfunds rammer. Hvilke katolske forældre ønsker ikke inderligt, at deres børn skal opleve et trygt og livsvarigt ægteskab?

Men ligesom gode forældre føler en dyb omsorg for deres børn, hvis et ægteskab uopretteligt er gået i opløsning, således bør vi også som Kirke - alt efter vort forskellige ansvar - gøre alt, hvad vi kan, for at håbet ikke slukkes hos dem, der selv føler, de har lidt skibbrud i et ægteskab.

I et område som Danmark forekommer det ikke særlig sandsynligt, at vi vil kunne gavne eller stabilisere den ægteskabelige situation ved strengere kirkelige forholdsregler over for de fraskilte/gengifte katolikker. Alligevel må vi have forståelse for, at netop dette - at stabilisere ægteskabet som institution - er Trosælærekongregationens dybeste anliggende. Det er klart for alle, at det ville være en ulykkelig udvikling, hvis vi kom til at forholde os lige gyldige over for skilsmisse og ville betragte det som en tildragelse uden dybere betydning for menigheden eller den enkeltes pastorale situation.

Der er brug for en øget indsats for at forberede de unge mennesker på ægteskabet, og vi trænger til en øget familiepastoral, hvor ikke blot præster, men også mange gifte lægfolk deltager i arbejdet med rådgivning og med støtte til truede familier.

## De fraskiltes forskellige livssituationer

Det overordnede synspunkt i forhold til de fraskilte og gengifte må altid være ønsket om at støtte den kristne



familie som sådan og at hjælpe et hvilket som helst familiemedlem - også når det drejer sig om personer, der har oplevet en skilsmisse, og som nu føler sig bundet af et nyt forhold - eller når det drejer sig om børnene, der lider under splittede familiers kår.

I forbindelse med spørgsmålet om fraskilte/gengifte må man aldrig glemme, at der er umådeligt store forskelle fra tilfælde til tilfælde. Der kan f.eks. være situationer, hvor en ægtefælles åbenlyse utroskab er som et åbent sår, der påvirker hele menigheden. I modsætning hertil findes der andre tilfælde, hvor en skilsmisse ligger en menneskealder tilbage og knapt nok er kendt af nogen som helst i menigheden, og hvor omverdenen kun oplever et velfungerende ægteskab med forældres åbenlyse omsorg for deres børn. Imellem disse yderpoler findes der talløse situationer, der er så forskellige, som det ene menneske er fra det andet.

I de tilfælde, hvor en fraskilt har en rimelig formodning om, at det opløste »ægteskab« fra begyndelsen af var ugyldigt, er der mulighed for at henvende sig til den kirkelige ægteskabsdomstol. I tilfælde af at domstolen kommer til det resultat, at den kan erklære det første »ægteskab« for ugyldigt, har dette naturligvis stor betydning i katolsk sammenhæng. Der åbnes mulighed for, at den pågældende kan indgå et sakramentalt og fuldt anerkendt katolsk ægteskab. Mange mennesker har således fået en betydningsfuld hjælp og en slags »ny begyndelse« ved domstolens arbejde.

Der er i denne forbindelse også grund til at udtrykke tak over for de præster og lægfolk, som gør en så stor og ulønnet indsats i forbindelse med domstolens arbejde. De mest vanskelige, menneskelige og pastorale problemer opstår imidlertid, når en proces ved den kirkelige domstol

af den ene eller anden grund ikke er mulig eller ikke har udsigt til at lykkes. Dog er det tilrådeligt - også når én synes, at en proces forekommer udsigtsløs - at spørge sognepræsten eller en af domstolens medarbejdere til råds.

Gennem den sidste menneskealder er der i vore katolske menigheder opstået en - hvad jeg ville kalde nænsom - tradition for at bære hinandens byrder; og under vore små katolske forhold er det under alle omstændigheder meget vigtigt, at vi ikke blander os utidigt i andres private familieforhold eller »hænger hinanden ud«.

Under vore små katolske forhold i Danmark er det ikke som i store katolske lande muligt at finde nogen »anonymitet«. I München, Paris eller Rom kan en hvilken som helst katolik gå i en kirke uden at blive genkendt af nogen. I en dansk menighed derimod kan man som katolik knap nok være anonym, og især hvis

man har været aktiv i katolsk sammenhæng, er man straks kendt af alle. Derfor er netop hos os stor diskretion nødvendig - og allermest når det drejer sig om familiernes intime liv.

Jeg kunne i denne forbindelse nævne, at man fra gammel tid har hævdet den mulighed, at fraskilte/gengifte kunne tilstedes adgang til den hellige kommunion, hvis de lovede præsten at give afkald på seksuelt samkvem og leve som bror og søster.

Men udover de vanskeligheder, som en sådan situation indebærer, er der et indlysende problem: hvordan skal andre i en menighed kunne vide, om to personer lever som bror og søster og ikke som ægtefæller? Skulle det siges fra prædikestolen? En ganske umulig tanke! Altså er der her et område, hvor det under alle omstændigheder er nødvendigt, at menighedens medlemmer omgås hinanden med en vis diskretion, og at bestemte spørgs-



nål overlades til den enkelte og den enkeltes samråd med sin skriftefader.

## konvertitter

Vor danske sammenhæng møder vi ofte spørgsmålet om fraskilte/gengifte, som ønsker at konvertere til Den katolske Kirke. Her er det en klar opfattelse, at et hvilket som helst menneske, der oprigtigt ønsker at tjene Gud og gøre hans vilje så godt, som vedkommende under de givne omstændigheder er i stand til, kan opages i Den katolske Kirkes gamle fællesskab.

I modsat fald ville Den katolske Kirke opgive sin mest grundlæggende forudsættelse af sig selv, nemlig at Kirken er frelsesredskab for alle mennesker. Vi bør aldrig sige til nogen som helst, at det på forhånd er delukket at konvertere til en Katolsk Kirke. Måske er det heller ikke tilfældigt, at der særlig hyppigt kommer fraskilte, som gerne vil være katolikker. Netop ulykker, frustrationer og en smerte, som f.eks. et ægteskabs sammenbrud kan være – kan jo føre til, at mennesker begynder at søge Gud og hans Kirke af mere oprigtigt hjerte.

Derfor er det dobbelt vigtigt, at Kirken står åben for alle mennesker, der søger Kirken og dens fællesskab. Det må ikke glemmes, at denne optagelse i Kirkens gamle fællesskab sker ved døbs og nattens sakramente.

## samvittigheden

Efter katolsk filosofisk og teologisk tradition er samvittigheden i sig selv ikke nogen norm. Det er derfor heller ikke særlig meningsfuldt at bruge udtrykket, at samvittigheden er øverste norm. Samvittigheden er i sig selv i sig selv en personlig stillingtagen til normer – d.v.s. den enkeltes vurdering og beslutning i forhold til givne normer. F.eks. er de 10 bud eller for en sags skyld de elementære færdselsregler i trafikken udtryk for normer; men selv er de ikke samvittigheden. Et hvilket som helst menneske – jeg tror selv den største gangster – har et eller andet sæt accepterede normer. Men disse normer er ikke samvittigheden. Samvittigheden er en stillingtagen til normerne. I sådanne stillingtagen til normerne kan der opstå tvivl om, hvad der i det givne tilfælde er det rigtige at gøre.

I den fraskilte/gengiftes situation kan f.eks. følgende spørgsmål opstå: det er Guds bud, at ægteskabet er uopløseligt, og som følge deraf må jeg ikke gifte mig med en fraskilt. Men lad os sige, det drejer sig om en mand, der i 10 år har været gift med en fraskilt, at han har 3 børn sammen med hende. Så kan han måske føle denne overbevisning: det er Guds vilje, at jeg skal tage mig af mine børn, og at jeg fortsat skal være en støtte for min partner. Han kan også være overbevist om, at det ikke vil være nogen gangbar løsning at leve som bror og søster. Han står således over for tilsyneladende modsatte og modsigelsesfulde pligter.

Dog er det sikkert, at Guds vilje med et bestemt menneske aldrig kan være et ja og nej til samme handling. Gud kan ikke befale et menneske samtidig at forlade kone og børn og at blive hos dem. Kun en af de to handlinger kan objektivt være i overensstemmelse med Guds vilje.

Det kan imidlertid være meget svært at finde frem til, hvad der virkelig er Guds vilje i den givne situation. Men netop dette er samvittighedens nødvendige afgørelse. Der er ikke tale om, at det, samvittigheden subjektivt skønner, uden videre er det rigtige, og at samvittigheden således er sin egen norm. Nej, samvittigheden står over for normer, men må så til syvende og sidst selv tage ansvar for, hvordan normerne anvendes og følges.

Det er tilrådeligt, at et menneske i en sådan vanskelig situation spørger sin skriftefader til råds. Jeg kan forestille mig, at der vil være tilfælde, hvor en skriftefader ville give følgende råd til et menneske, der befinder sig i ovennævnte situation: hvis du selv er overbevist om, at det er Guds vilje, vil jeg ikke vise dig bort, når du går til den hellige kommunion.

## Præsternes pastorale ansvar

Som det fremgår af ovennævnte eksempel bliver præsterne både som skriftefædre og i deres egenskab af at have ansvar for en menighed stillet over for vanskelige spørgsmål. I sådanne situationer må præsterne i deres egen samvittighed søge, hvad der er rigtigt og i overensstemmelse med Guds vilje, samtidig med at

de lytter til andres oprigtige samvittighed.

Det er almindelig kendt og accepteret, at en præst kun i helt ekstreme tilfælde vil bortvise et menneske, der er gået frem for at modtage den hellige kommunion. Men i bestemte situationer kan en præst føle sig forpligtet til bagefter at tale med vedkommende og fraråde, at vedkommende går til kommunion igen.

Hvis et menneske gennem åbenlys og offentlig kendt utroskab har såret ikke blot sin ægtefælle, men hele menigheden, kan det være rimeligt og nødvendigt, at et sådant menneske i det ydre viser sin bodfærdighed ved at undlade at gå til kommunion. Præster kan altså i bestemte tilfælde være med til at kræve, at et menneske for menighedens og sin egen samvittigheds skyld afholder sig fra at gå til den hellige kommunion, i det mindste for en tid.

Omvendt må vi også konstatere, at der vil være tilfælde, hvor en præst godt kan gå med til, at en fraskilt/gengift går til den hellige kommunion. I men-

skealdre har det været kendt og accepteret, at der kan findes tilfælde, hvor et første ægteskab faktisk har været ugyldigt – selv efter Kirkens strengeste regler – men at denne ugyldighed blot ikke kan bevises over for en kirkelig domstol (f.eks. på grund af manglende vidner).

Det har da altid været vidt og bredt accepteret, at et sådant menneske, hvis første ægteskab var ugyldigt, og som senere har indgået et nyt forhold, kunne gå til den hellige kommunion, hvis blot menigheds-sammenhængen ikke tog skade. Herudover kan der efter min opfattelse også tænkes andre tilfælde, hvor en præst kan gå med til, at en fraskilt/gengift går til den hellige kommunion.

## Omsorg og hensyn

«Herre, til hvem skal vi gå? Du har det evige livs ord» (Johs. 6, 68). Således sagde Peter i en presset situation. Det samme må vi selv sige, når vi står over for spørgsmål, der ryster Kirken og ryster vort eget liv. En sidste tilflugt er altid Jesus Kri-

stus selv og den omsorg, han har for sin Kirke og for hver enkelt af os.

En udvikling i samfundet omkring os stiller Kirken under et stort pres, når det gælder om på én og samme tid at vise fuld trofasthed over for Herrens ord om ægteskabets uopløselighed, og at vise omsorg for de enkelte mennesker, der ønsker at tjene Herren på trods af en brudt sammenhæng i deres liv. Til Kirkens pressede situation hører også den kendsgerning, at familiens situation og dens problemer har udviklet sig så forskelligt i forskellige dele af verden.

Kirkens store anliggende at værne om ægteskabets uopløselighed og familielivets stabilitet kan derfor ikke imødekommes på helt samme pastorale manér, alt efter om vi befinder os i en afrikansk, sydamerikansk, østasiatisk eller for den sags skyld dansk sammenhæng. Kirkens lære må være den samme overalt; men løsningerne af de enkelte pastorale problemer kan ikke uden videre være helt ens overalt.

Mens vi altså i en kompliceret situation må holde fast ved troen på Herrens omsorg for os alle, må vi samtidig vise hensyn og omsorg. Dette indebærer loyalitet over for Kirkens

læreembede og en stor fælles bestræbelse på, at vor kirkelige sammenhæng ikke må blive skadet af indre spændinger og polariseringer mellem katolske grupper, der har indbyrdes modsatte syn. I bevidstheden om, at Kristus har omsorg for os, må vi til det yderste bestræbe os på »at bevare Åndens enhed i fredens bånd« (Ef. 4, 3).

Ikke mindst må vor omsorg og vort hensyn omfatte de mennesker, der på grund af opløste ægteskaber er kommet i en vanskelig eller kompliceret livssituation – og dette gælder såvel fraskilte og gengifte som det gælder børnene af opløste ægteskaber. Vort katolske fællesskab udfordres også til en speciel omsorg for de unge mennesker, der overvejer at stifte familie. En alt for stor pastoral hårdhed over for dem, der har lidt skibbrud i deres ægteskab, kunne måske tage håbet fra de unge i stedet for at styrke dem i håbets glade forventning.

Hvis de vanskeligheder, vi møder, styrker den omsorg, vi viser hinanden inden for vort kirkelige fællesskab, da vil dette også give baggrund for at styrke ægteskabets og familieernes indre sammenhæng.







## Adgang til den helbredende nåde

Det overrasker mig ikke at læse i forrige nummer af »katolsk orientering«, at kardinal *Joseph Ratzinger*, da han var Münchens ærkebiskop, skrev i et hyrdebrev, at man i visse tilfælde skulle give fraskilte og gengifte katolikker adgang til kommunionen.

Ratzinger havde nemlig udtrykt sin mening om dette emne allerede i 1972 i bogen »Ehe und Ehescheidung«, (München, Kösel, 1972). I denne videnskabelige afhandling gennemgår han kirkenes lære og traditioner omkring ægteskabet fra oldkirkens tid til nu og konkluderer, at »når parret af moralske grunde ikke må opløse det andet ægteskab, og afholdenhed heller ikke viser sig som en rimelig mulighed, er tilladelse af fuldt

fællesskab efter en prøvetid ikke mindre end retfærdig, og det stemmer fuldt ud med vore kirkelige traditioner... Ægteskabet er et sakramente. Det er baseret på en fast beslutning og er uopløseligt. Men det må ikke hindre os i at give kommunionen til personer, som accepterer denne lære, men befinder sig i en bestemt slags nødstilfælde, hvor de har et særligt behov for at være i fællesskab med Herrens Legeme«.

Nu har Ratzinger til mange katolikkers forvirring modsagt sit tidligere råd, og han taler med en vis magt og myndighed på Trosælærekongregationens vegne. Det er vigtigt at huske, at nægtelsen af adgang til kommunionen egentligt er en sag, der bestemmes af

kirkeretten – ikke Ratzingers meninger – og vor kirkelov forbyder ikke det for de fraskilte/ gengifte.

Codex Juris Canonici (1983) præciserer tydeligt de forbrydelser, som stiller en lægperson uden for kirkenes fællesskab: fornægtelse af den kristne tro, udtræden af den katolske kirke, bespottelse af det konsakrerede brød eller vin, angreb mod en pave eller biskop, falsk anklage mod en skriftefader og tilvejebringelse af en abort. At gifte sig igen efter en skilsmisse er ikke nævnt, netop fordi disse situationer er forskellige for at kunne bedømmes under en fast regel.

Indholdet af Ratzingers sidste brev er ikke nyt. Det gentager på en kold og juridisk måde paven *Johannes Paul II's* pastorale vejledning i »Familiar Consortio« (1981). Pavens holdning er klar, og det er Ratzingers (indtil videre) også. Men man skal huske, at både Familiar Consortio og Ratzingers brev er »exhortationes« (»opfordringer«), ikke rundskrivelser og bestemte lovgivning.

Den belgiske bispekonference har allerede udformet en officiel kommentar til Ratzingers brev. De skriver »som i andre tilfælde er de individuelle samvittigheds personlige beslutning afgørende. Ingen præst eller kommunionsuddeler har ret til offentligt at nægte nogen adgang til eukaristien, medmindre det er nødvendigt for at undgå skandale eller provokation«.

Adskillige andre biskoper i Europa og USA har udtrykt lignende personlige meninger, og vi kan efter hånden vente flere officielle tolkninger fra bispekonferencerne rundt omkring. Det kan ikke nægtes, at der findes katolikker, som blæser på kirkenes tro og ægteskabet. Det kan man som præst blive meget ked af, og man kan godt forstå den bekymring og skuffelse, som nok er årsagen til Ratzingers radikale meningsskift. Det er alligevel

C. Majholm

## Kadaverdisciplin

I et brev til den katolske kirkes biskopper har formanden for Trosælærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*, indskærpet, at gengifte fraskilte befinder sig i en situation, der objektivt står i modsætning til Guds lov, hvorfor de ikke må modtage kommunionen, så længe denne situation varer.

Brevet er stilet til kirkenes biskopper og er således at opfatte som en instruks, der i de lokale biskoppers formulering skal videregives til de troende. Hvilken iklædning indholdet end får, så er hensigten klar. Rom kan ikke tillade gengifte fraskilte at modtage kommunionen, men de er yderst velkomne til i øvrigt at arbejde for kirkenes sag. Helt firkantet udtrykt: Du må som fraskilt gengift gerne betale din kirkeskat, være organist uden betaling, forestå socialt arbejde i sognet, sørge for kirkenes rengøring, fremstille tryksager og være sognesekretær, men når det drejer sig om det sakramentale møde med Herren, så må du åndeligt tænke dig til det, for de troendes fællesskab har opstillet regler for, hvornår og i hvilke situationer, du er værdig til dette møde.

Det lader til, at kirken ikke har opdaget, at vi befinder os i en anden situation

end i det 12. århundrede, hvor denne bestemmelse blev indført af pave *Alexander III*. Pave *Johannes XXIII* forsøgte at åbne skodderne og slå vinduerne op, så der kunne komme lidt frisk luft ind, men stærke kræfter er øjensynlig i færd med at lukke vinduerne og sætte skodderne solidt fast igen.

Ægteskabet i vore dage er meget mere sårbart og udsat end i landbrugs- og håndværkerkulturene i sidste århundrede. Ægteskaberne varer meget længere end dengang. Mennesker lever længere, og kernefamilien har mistet en række funktioner, som før i tiden støttede sammenholdet. Betingelserne for den enkeltes livsudfoldelse i det moderne industrialiserede samfund er blevet så fundamentalt ændret, at kirken ikke bare kan gentage, »hvad den altid har lært« (og som i øvrigt ikke er en sand påstand), men nødvendigvis må tage en række temaer op til ny overvejelse og nyformulering.

Ser man på problemet ud fra de hellige skrifter, kan man have svært ved at se, at det er de samme skrifter, man bygger på. Jesus var »sendt til de fortabte får af Israels hus« (Matt. 10,6) og havde ikke ved sine mange handlinger for de fattige og

udstødte for vane at stille andre betingelser end tro, d.v.s. at de havde tillid til ham. Ligeledes opponerede han mod visse farisæeres meget rigoristiske holdning til torah'en, et synspunkt som Paulus også var talsmand for. Lovrigorisme tilslører nemlig den kendsgerning, at livet er en gave og en opgave, der hele tiden kræver, at der træffes valg. I stedet for efter bedste evne og samvittighed at træffe sit valg, er det langt lettere blot at holde sig til lovens bogstav. Hvis kirken har Jesu holdning til mennesket, så har kirken et problem, for så mener de noget, men siger / skriver noget andet.

Ægteskabets uopløselighed er naturligvis ikke blot et ideal, men et forpligtende mål og bud, som er retningsvisende og som Guds folk er på vej imod, men endnu ikke har nået.

I Østkirkerne har man gennem århundreder haft en anden praksis, hvor et ægteskab kan være afsluttet på grund af fysisk død, men også i tilfælde af »moralisk død«, »psykisk død« eller »civil død«. I den vestlige kirke er der også tale om undtagelser fra den strenge regel om ægteskabets uopløselighed, idet der både findes en petrinsk og en paulinsk dispensation, og disse er gennem tiden

blevet udvidet til at omfatte flere og flere tilfælde. I en større sammenhæng er det, som om kirken kun har øje for eet: at bevare magten over de troende, og ikke at være det, som Jesus vel nok havde i tankerne: at være hyrder, der især tog sig af de svage dyr i hjorden.

*Bernhard Häring*, en af kirkenes store moralteologer, har som efterskrift i sin bog »Ausweglos?« skrevet: »Da vi alle er forløst af Kristus og trænger til tilgivelse, står hver af os i et dybtgående solidarisk fællesskab med andre syndere. Hvis vi er hårde mod de andre og ser ned på dem med foragt, binder vi os selv til de selvretfærdiges syndige fællesskab. Men hvis vi derimod lever taknemmeligt af frelsesfællesskabet takket være en ufortjent nåde, så eksisterer der ingen »håbløse tilfælde« for os.

Som en hellig bodfærdig

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00

Fortsætter næste side.



Fortsat fra side 8.

ikke grund til at nægte de folk, som accepterer vortro, men af forskellige grunde ikke kan magte at leve helt i overensstemmelse med idealet, adgang til den helbredende nåde, de længes efter.

Når jeg spørger mig selv, hvad Jesus vil, jeg konkret skal gøre med disse mennesker, husker jeg, at han selv gjorde skandale ved at spise sammen med de værste syndere, inden de blev omvendt, og at han uddelte kommunionen til Judas,

som han vidste havde forrådt ham. Jeg kan ikke tale på andre præsters vegne, men jeg selv ville ikke kunne nægte kommunionen til nogen, medmindre jeg var stensikker på, at det var Herrens vilje. Det er nok bedre at være skyldig i at have været for gavmild end for nærig. Jeg vil ikke, at Jesus, når jeg møder ham som min dommer, skulle kunne anklage mig for, at nogle af hans mindste var gået fortabt, fordi jeg hindrede ham i at komme til dem.

Martin Chase S.J.

## Logik og konsekvens udbedes!

Med brændende sorg har jeg læst Trosælærekongregationens brev til kirkens biskopper om at »gengifte« er udelukket fra at modtage alterets sakramente.

Men hvis kirken ikke anerkender skilsmisse og ej heller borgerlig vielse, så kan der jo ikke være tale om noget nyt ægteskab og dermed at være »gengifte«. Så må der efter kirkens opfattelse rent ud sagt være tale om, at en oprindelig katolsk viet kvinde eller mand slet og ret lever i hor, (jeg kan ikke lide udtrykket – men sådan hedder det jo!).

Se, så kan jo mange flere være med! Jeg tænker her på alle de unge mennesker, der har førægteskabeligt samliv såvel i kortere tid som i mere faste forhold. Eller, hvad med dem, der i ægteskabet er utro, lejlighedsvis eller i faste forhold?

Tja – nu kan vist ganske mange flere være med! Kirken har et begreb, der hedder de 7 hovedsynder. Kristeligt Dagblad har lige haft

en lang, glimrende artikelserie om emnet. Den klassiske fortegnelse stammer fra pave Gregor den Store og lyder: Hovmod, gerrighed, ukyskhed, misundelse, umådehold, vrede og træghed. Disse synder fører til: Vantro, fortvivelse, dårskab, uretfærdighed, trods, ustadighed og uenighed. Det ender ofte med – hedder det sig – at en synd udvikler sig til en last, altså et varigt forhold til synden.

Se, nu kan vi jo alle være med. I den aktuelle sag har man nu alene kastet sig over en bestemt gruppe troende: de »gengifte«. Her er synden jo åbenbar, enhver kan jo se »skandalen«, hvilket jo kun sjældent er tilfældet for så vidt angår de andre synder.

Som en logisk konsekvens af Trosælærekongregationens brev må forventes, at der i fremtiden ikke bliver den ellers hidtil så herlige trængsel ved kommunionssuddelingen i vore kirker! For hvem tør nu gå frem til Herrens bord?

Kristus er frelser og ikke dommer; til dom for Guds ansigt engang vi kommer. Kast derfor ej sten; vi dom ej fælde. Alene for »rene« den særret gælde.

Man tænker: Jeg går! Jeg vil ej være med! Men, hvor går jeg hen, for her er mit sted. I kirken jo livets kilde findes. Åbent her kampen skal stå – og vindes.

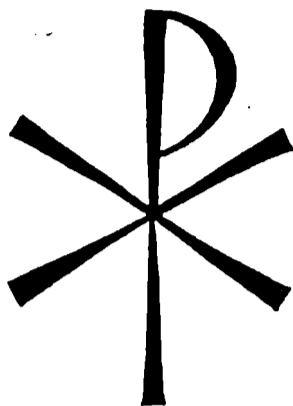
Jeg vil ikke flygte, jeg for retfærd vil slås, jeg tror vi er mange, der bliver på trods. Ret til protest, dialog og debat. Det er opgaven. Lad os straks tage fat.

Erik Elnebo

(Forkortet af redaktionen)

»katolsk orientering« begynder her en artikelserie af Willem Wuyts O. Præm. om symboler i kirken.

## Hvad betyder det?



Vi bruger en masse græske ord, enten fordi vi har arvet begreber fra de gamle grækere, filosofi, apotek, bibliotek f. eks. eller fordi vi har arvet dem fra oldkirken, hvis sprog var græsk. På græsk kan tingene siges uhyre præcist. Ingen kan

være i tvivl om, hvad forskellen er mellem en telefon og et telegram. Fon kommer fra lyden, foné, gram kommer fra grafi, skrift.

Overstående tegn hedder et Christo-gram, Det er de første to bogstaver af det græske navn Christos. X er det græske bogstav chi, p det græske bogstav rho. Det skal altså ikke læses som latinske bogstaver p og x (pe og eks) og betyder ikke pax, fred; bogstaverne skal læses i omvendt rækkefølge, chi-ro.

I stedet for at skrive hele navnet Christus tegnede man det som et symbol, et logo. Derfor kaldes tegnet også chirogram, det samme, men kortere end Christogram.

Kun de indviede kristne forstod tegnet, hvilket vist også var meningen. Vi finder det ridset ind i marmorpladerne foran gravene i katakomberne, omgivet af en laurbærkrans oppe i mosaikhimlen i de ældste kirker. I dag kan vi se tegnet i kirkegulve, i alterudsmykningen, på præstens stola

eller messehagel. Hvis det overhovedet er sandt, at kejser Konstantin i 312 lod Kristustegnet anbringe på sine hærstandarter («I dette tegn skal du sejre, en touto niká») så må det have været dette chirogram, Kristusnavnet som tegn og sejr-symbol.

## Kardinal Tarancon død 87 år

Den spanske primas, kardinal Enrique Tarancon er død i en alder af 87 år. Tarancon modtog som ærkebiskop af Toledo i 1969 titlen som primas af den spanske kirke og blev ved den lejlighed samtidig kardinal.

I 1972 blev han valgt som formand for Den spanske Bispekonference. Han blev betragtet som en af Spaniens store kirkeledere, og han medvirkede ved landets overgang fra diktatur til demokrati.



Kardinal Enrique Tarancon.

## OPTAGELSE PÅ KATOLSKE SKOLER I DET STORKØBENHAVNSKE OMRÅDE



### INSTITUT SANKT JOSEPH

- Søstrenes skole på Østerbro -  
Dag Hammerskjølds Allé 17, 2100 Ø  
Bh.kl.-10. kl. og fritidsordning 11.40-17.00  
Indmeldelse til skoleåret 1995-96 kan ske nu ved personlig samtale med skolelederen.  
Orienteringsmøde  
Skoleleder: Herluf Eriksen  
De er velkomne til at ringe på: 31 38 47 35



### SKT. PAULS SKOLE

Fregård Alle 8, 2630 Taastrup  
Bh.kl.-10. kl. og fritidsordning  
Kontakt for samtale  
skoleleder Blanka Langsted  
Tlf. 42 52 19 59



### SKT. JOSEPH SØSTRENES SKOLE

Skovkrogen 19-21  
2920 Charlottenlund  
Bh.kl.-9. kl. i to spor.  
Legestue, åbent kl. 7.30-16.30 samt delvist i ferier.  
Indmeldelser sker efter personlig samtale med skolens leder, som forestår orientering samt besvarelse af individuelle spørgsmål efterfulgt af rundvisning på skolen.  
Skoleleder: Georg Høhling  
Tlf. 31 64 12 82



### RYGGAARDS SKOLE

Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup  
Bh.kl.-10. kl. og fritidsordning.  
Se opslag i dagspressen ang. orienteringsmøder for bh.kl.-3. kl.  
Kontakt for personlig samtale  
skoleleder Mathias Jepsen  
Tlf. 31 62 10 53



### SANKT KNUD LAVARD SKOLE

Toftøbæksvej 30, 2800 Lyngby  
Bh.kl.-10. kl.  
Fritidsordning alle arb.dage 7-17.  
Oplysning og indskrivningspapirer:  
Skoleleder: Torben Falkenberg  
Tlf. 45 87 62 40



### SANKT ANSGARS SKOLE

Nørrebrogade 27, 2200 N.  
Skolen i hjertet af Nørrebro.  
Bh.kl.-10. kl., skolepasningsordning og ugentlig indskolingsdag for bh.kl.-2. kl. inkl. Indskrivning til bh.kl. og 1. kl. 1995/96 bør ske snarest.  
Skoleleder: Kirsten Berg-Larsen  
Tlf. 31 39 46 46



### SKT. ANNÆ SKOLE

Otto Rudsvej 7, 2300 S  
Tlf. 31 58 05 35  
Børnehaveklasse-10. klasse  
Skoleleder: Jens Knudsen  
Tlf. 31 58 05 35

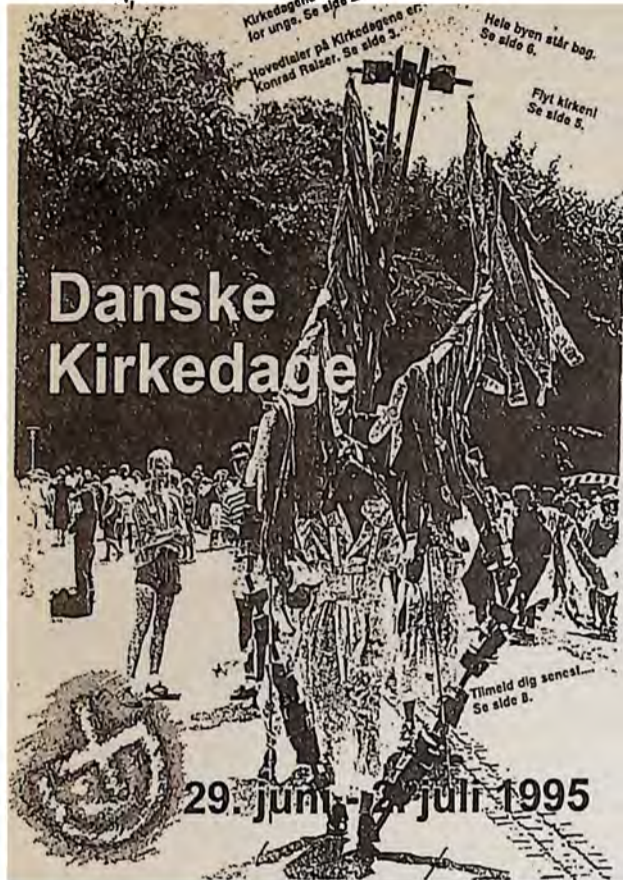


### NIELS STEENSENS GYMNASIUM

Sankt Kjeldsgade 3, 2100 Ø  
Tlf. 31 20 93 40  
Gymnasium med hovedskole 6. kl.-10. kl.  
Orienteringsmøde om optagelse i:  
1. gymnasieklasse:  
tirsdag 24/1 1995 kl. 19.30 6. kl. og 7. kl.:  
mandag 6/2 1995 kl. 19.30 8., 9. og 10. kl.:  
torsdag 9/2 1995 kl. 19.30  
Rektor: Walter Dalland  
Viceskoleinspektør: Bente Nielsen



# Danske Kirkedage 1995 i Fredericia



Danske Kirkedage 1995 finder sted i dagene 29. juni til den 2. juli i Fredericia i Jylland.

Kirkedagene, der er et fælleskirkelegt arrangement,

har fire temaer: Nord-syd, øst-vest. Mødet mellem religioner - specielt Mellemøsten. Livsorientering. Spiritualitet/menighedsliv.

Der vil være foredrag af kirkefolk fra nogle af verdens brændpunkter, der på egen krop har mærket konfliktens smerte - men også vedkender sig forsoningens ansvar. Stemmer fra Nord, Syd, Øst og Vest: fra Balkan, Sydafrika, Asien og Latinamerika vil kunne høres på kirkedagene.

Foruden at lytte til foredrag og få indsigt, vil der være tid til bibelsk fordybelse, kreativitet og fælles handling.

Fredag og lørdag vil byde på et afvekslende program med korte spots af internationale gæster, foredrag, bibelsk temaarbejde og udfoldelse i workshops - bundet sammen af internationale musikalske indslag.

## Stor ungdomslej

I lighed med tidligere kirkedage arrangeres en stor ungdoms-teltlej. Der vil foruden fællesarrangementer med alle deltagere, være en lang række arrangementer kun for unge, som f.eks. natcafé, temagrupper (som f.eks. etik, gadeteater, nyreligiøse bevægelser, kri-

sten meditation, musikvideoer etc.)

## For alle aldersgrupper

Danske Kirkedage er for alle aldersgrupper. Foruden legeplads og legerum arrangeres der for børn i alderen 6-12 år børnelejr om dagen.

Her køres et særskilt program, der henvender sig til netop denne aldersgruppe.

## Første hovedtaler

Den første hovedtaler bliver Konrad Raiser, professor i økumenisk teologi og generalsekretær i Kirkernes Verdensråd, der er et fællesorgan for kristne kirker.

Danske Kirkedage har fundet sted hvert tredje år siden 1968, og det er således

niende gang i 1995. Stedet for afholdelserne har skiftet mellem landsdelene, i 1989 var det i Hillerød, i 1992 i Odense og nu i 1995 i Fredericia.

Yderligere oplysninger, materialer og tilmelding kan fås ved henvendelse til: Danske Kirkedage, Vimtrupvej 21, Dover, 6660 Lintrup. Tlf. 74 85 54 07/74 85 53 33.

ks

## Bønnens Apostolat - Ved Paul Keller S. J.

# Ægte og falske værdier

At de troende må skelne ægte fra falske værdier i moderne kultur.

Pave Johannes Paul II beskriver kultur som »alt det, der sætter præg på den menneskelige person og det menneskelige fællesskab«, d.v.s. vi lever altid i omgivelser, som er med til at be-

stemme vore meninger og vore afgørelser.

På den anden side formes kulturen også af mennesker og er således også mærket af synden. Den trænger til helbredelse og forædling. I kulturene fra de forskellige verdensdele viser sig i dag tendenser, som ikke stemmer overens med evangeliet, f.eks. alle former for diskrimination af mennesker på grund af en bestemt hudfarve, religion eller kaste.

Vi opfordres til at skelne og at vogte os for begge ekstremer: total godkendelse eller absolut forkastelse af kulturen. Som selve mennesket er også alt det, vi frembringer, aldrig fuldkommen godt eller dårligt.

Det gælder om ikke kun at bekæmpe negative indflydelser, men også at gøre kulturen mere kristen, så at tro, håb og kærlighed kom-

mer til at vokse og blive frugtbar for alle.

## Missionsanliggende

Vi beder om, at den katekretiske uddannelse må være missionarisk og økumenisk.

Undervisningen i troen skal være klar og solid, men samtidig undgå alt, hvad der kan være en hindring for en frugtbar dialog. Lære og praksis af andre trosamfund skal fremstilles korrekt og respektfuldt, så at børn og voksne lærer at skelne mellem den religiøse sandhed og de forskellige former at udtrykke den på.

Ved uddybelse af vor egen tro og kendskab til andre kristne fællesskabers tro kan længslen efter en stadig dybere enhed i Kristus vokse og føre nærmere mod målet: enhed i troen.



## Tillykke

# Esther Dahlerup fyldte 90 år 31. december

Forhenværende lærer Esther Dahlerup fylder 90 år den 31. december 1994.

Hun blev født 1904 i København og fulgte i 1910 sin familie til Berlin, hvor hendes far, el-ingeniør Sv.Aa. Faber var ansat. Her fik Esther sin første skolegang og kom tilbage til København 1914.

Esther kom i Assumptionssøstrenes pigeskole på Amalievej, hvor hun begyndte i polyglotafdelingen, da hun endnu ikke havde lært at læse og skrive dansk. Herefter kom hun til Assumptionssøstrenes skole i Liège i Belgien i et år. Hun blev begejstret for katolicismen, men konverterede først som 18-årig. Sit første job fik hun, efter endt skolegang, på pigeskolen, og underviste der i 4 år.

Esther lærte allerede som barn at male hos sin tante malerinden Jane Nissen-Sommersted, og som ung mødte hun på en tegneskole i København sin kommende mand, billedkunstneren Benjamin Dahlerup, som hun blev viet til i 1928.

## Underviste på Bernstorffsvej

Fra 1947 - 1965 underviste hun hos Assumptionssøstrene på Rygaards Franske Skole på Bernstorffsvej. Med sin flersproglige viden startede hun i polyglotafdelingen, hvor hun gav undervisning i fransk til elever fra hele verden. Skolens scene

blev indviet i 1952, og her var hun også meget aktiv ved skolekomedierne.

## Satte sit præg på menigheden i Lyngby

Esther Dahlerup bosatte sig med familien i Virum, og i de 30 år hun boede der, satte hun sit præg på den nye katolske menighed i Lyngby. Allerede i det lille kapel ved Lyngby station modtog hendes børn deres første kommunion, og drengene var flittige ministranter, hvilket de fortsatte med i den store Skt. Knud Lavards Kirke. Som voksne prægede også to af hendes sønner den katolske kirke i Danmark. Jørgen Dahlerup ved sin omfattende produktion af kirkesølv og Jøst Dahlerup ved sine mange debatter og oplæg.

Selv om ægteskabet bragte 7 børn fik Esther tid til at illustrere et par børnebøger. I 1959 blev hun enke, men glæder sig nu over sine børn, svigerbørn, børnebørn og oldebørn, for tiden 36.

Bent Dahlerup

## Pilgrimsrejse til Fatima

### 10 dage til Fatima

Afrejse med bus fra Københavns Hovedbanegård

den 7. maj 95 - kl. 8.00

hjemkomst d. 17. maj. 95. 6 overnatning på Hotel Lux Mundi i Fatima. Hotel Lux ligger kun ca. 100 meter fra Helligdommen i Fatima.

Prisen er for halvpension på dobbeltværelse. Pris .....kr. 3.800,-

Depositum kr. 1.500,- indbetales ved tilmelding.

Nærmere oplysninger: Pastor Benny Blumensaat Tlf: 42 52 64 25

Maria Truelsen Tlf: 42 86 12 46

## Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

## Møder og arrangementer

### MAGLEÅS-TRÆF

Søndag d. 22. januar 1995

»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«.

Thorvaldsen, Kuhlau, Weyse, Hartmann, Ingemann, Oehlenschläger, Heiberg og H.C. Andersen er blot nogle af tidens store navne i kunst, digtning og musik.

Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé vil sammen skabe et tidsbillede, hvori disse navne og flere til indpasses og præsenteres i sang og musik.

Kaffe/te og kage kl. 14.00

Underholdning kl. 15.00

Pris kr. 30,-.

S-tog til Birkerød station - derfra Bus 500S, min. 57 til Ravnsnæsvej ved skiltet til Høsterkøb. 10 min. spadseretur op ad Åsebakken.

Magleås styrelse.

## Magleås-arrangementer

Lø.d.21.-sø.d.22.1.95:

»Ordet og forkyndelsen« Arrangement ved sr. Abraham, Jerusalem, pastor Michael Hornbech-Madsen, Ulla Elmquist og pastor Dietrich Timmermann.

Sø.d.22.1.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf (gentagelse fra d. 18.9.94) »Dansk Guldalder i Musik og Digtning« v/Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn Arvé.

Fr.d.10.-sø.d.12.2.95:

»Troens Billeder« v/Kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr.d.10.-sø.d.12.3.95:

»Kristen mystik før og nu« v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf »Carl Nielsen og Den danske Sang« v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.

Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:

Påskerefugium.

Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:

»Kristen mystik før og nu« v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Fr.d.23.6.95:

Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:

Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:

Højskoleuge »Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.



## DUK-kalender

**KUK-Øst/weekend**  
den 20.1.-22.1.95 på Kisserupgård ved Roskilde for alle KUKere og interesserede.  
Alder: 12 år og opæfter.  
Pris: kr. 160,00, gratis fællesrejse.

**Ungdomsmesse**  
den 29.1.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Ministrantlederkursus**  
den 3.2.-5.2.95 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog over 14 år.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 13.1.95.

**Lokalforenings-bestyrelseskursus**  
den 11.2.95 i København for alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.  
Pris: kr. 80,00 samt kr. 50,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 20.1.95.

**Lokalforenings-bestyrelseskursus**  
den 12.2.95 i Århus for alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.  
Pris: kr. 80,00 samt kr. 50,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 20.1.95.

**Ungdomsmesse**  
den 26.2.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Årsmøde**  
den 3.3.-5.3.95 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.  
Alder: 16 år og opæfter.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 27.1.95.

**Firmelse Vest weekend**  
den 17.3.-19.3.95 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 24.2.95.

**Ungdomsmesse**  
den 26.3.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Firmelse Øst weekend**  
den 31.3.-2.4.95 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 10.3.95.

**Lærløbskursus**  
den 21.4.-23.4.95 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1995.  
Kurset er gratis.  
Tilmelding senest den 31.3.95.

**Ungdomsmesse**  
den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Ledertræning**  
den 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris: kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 21.4.95.

**Ungdomsmesse**  
den 28.5.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: \_\_\_\_\_

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja  Nej

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67,2.th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Løven af Juda stamme

Foredrag af  
sr. Abraham  
mandag den 16.1.95 kl. 19.30  
i den grønne sal  
Stenosgade 4 B

Alle interesserede er velkomne.

## ACADEMICUM CATHOLICUM

indbyder til messe og foredrag ved pastor Michael Hornbech-Madsen onsdag den 18. januar.

Messen fejres i Sankt Augustins kirke, Jagtvej 183, kl. 19.30, og ca. kl. 20 vil Hornbech-Madsen tale om det at være ny katolsk præst i Danmark.

Foredraget finder sted i Englesalen p Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b.

Alle er velkomne.

## DET SKER PÅ MAGLEÅS

Ma. d. 9. - ti. d. 10.:  
Udenrigsministeriet.

Ma. d. 9. - fr. d. 13.1.:  
Kaplan Jürg Revermann.

Ti. d. 10. - on. d. 11.1.:  
Frb. Amt Kommunikations center.

On. d. 11. - to. d. 12.1.:  
Videncenter f. børn og unge.

On. d. 11. - to. d. 12.1.:  
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 13. - lø. d. 14.1.:  
Sankt Annæ Skole.

Lø. d. 14. - ma. d. 16.1.:  
Den Journalistiske Højskole.

Ma. d. 16. - to. d. 19.1.:  
Skoleledertrætte.

Fr. d. 20. - lø. d. 21.1.:  
Lundtofte Kirkes menighedsråd.

Lø. d. 21. - sø. d. 22.1.:  
»Ordet og Forkyndelsen«  
v/sr. Abraham.

Fr. d. 20. - sø. d. 22.1.:  
Medjugorjegruppe  
v/Maria Truelsen.

Sø. d. 22.1. kl. 14.00:  
»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«  
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.  
(Se særskilt annonce).

Ma. d. 23. - to. d. 26.1.:  
Undervisningsministeriet  
Unescosamlingen.

Fr. d. 27. - lø. d. 28.1.:  
VUC-Køge.

Lø. d. 28. - sø. d. 29.1.:  
Dansk STOK.

Lø. d. 28. - sø. d. 29.1.:  
COWI-consult.

Ma. d. 30. - on. d. 1.2.:  
Købehavns Amt.

## Diverse

### Tak

En inderlig tak for hver en forbøn, hver en kærlig tanke under Bjarne Moe's sygdom. Også tak for hvert et bidrag til ALS fonden.

Birgit Vinther

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.  
Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16.

## Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

## RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz. samt  
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Obs: Fra d. 1. februar ændrer RADIO STENO sin programlåde og nogle af sine sendetidspunkter. Nærmere oplysninger i næste nr. af »katolsk orientering«.

Telefon 31 20 93 37

## Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsatte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

### Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

## DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Sostrene  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Annoncer »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT**  
**31 55 55 55**

## Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

**DØGNET RUNDT**

**WAGN ADLER**  
Bedemand Kvist's Eftf.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Murermester Bernhardt Christiansen

Sølbævej 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Biltlf. 30 86 26 09

## MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så allæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i møbler, opholds- og spisestuer.

**ANDERS SVENDSEN**  
Nordre Frihavnsgade 13  
København Ø  
Tlf. 31 26 60 70

## Psykolog

PIA BYRGIEL  
Thyrasvej 49, 3630 Jægerspris  
(Aut. af Psykolognævnet)

**INDIVIDUELLE SAMTALER OG FAMILIERÅDGIVNING**  
Ring tlf. 47 50 36 34.



Revision • Regnskab • Skat

**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**

Registreret revisor FRK

**Jørgen Brangstrup**

Skf. Olsbøge 10 - Roskilde - 42 15 10 15

det er altid sikkert med en registreret revisor

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



# Overvej den ortodokse ægteskabspraksis

Wien (KIPA) – Den katolske kirke bør overveje, om den ikke kan vinde ny indsigt ved at studere den ortodokse kirkes praksis i forbindelse med skilsmisse og nyt ægteskab, mener professor *Ernst Suttner*, der er ekspert i østkirkespørgsmål på Wiens universitet. I de ortodokse kirker kan man nemlig under visse omstændigheder gifte sig anden gang.

Den serbisk-ortodokse biskop *Drago Govedarica* understregede, at ægteskabets sakramente hos de ortodokse har en endnu højere værdi end hos katolikkerne, fordi ægteskabet ifølge ortodoks opfattelse rækker ud over døden, hvor et æg-

teskab i den katolske kirke slutter med den ene ægtefælles død.

## Åbner mulighed for skilsmisse

Men samtidig åbner ortodoksien for muligheden for skilsmisse, hvis ægteskabet er uopretteligt gået i stykker. Teologisk begrundes det med menneskenes svagheit og kaldet til barmhjertighed (oikonomia). Ortodokse kristne har derfor mulighed for at opnå skilsmisse ved en kirkelig domstol. Derefter kan de gifte sig kirkeligt igen. Dette ægteskab har ikke det førstes sakramentale karakter, men bliver velsignet af kirken.

Suttner spørger, om den katolske kirke er tilstrækkelig opmærksom på det sakramentale ægteskabs helighed, når der kun fokuseres på dets gyldighed i dette liv. Samtidig rejser den ortodokse praksis det spørgsmål til katolikkerne, om kirken kun skal optræde som »streng dommer« og ikke også som »overbærende moder«. Suttner henviser til Det andet Vatikan-koncilts økumeniske dekret »Unitatis redintegratio«, hvor der tales om, at »de forskellige teologiske formuleringer snarere kompletterer hinanden end står i indbyrdes modsætning« (UR 17).



# Cardenal forlader sandinisterne

Managua (KNA) – *Ernest Cardenal* (69), præst, digter og forhenværende kulturminister i Nicaragua, har meldt sig ud af Den sandinistiske Befrielsesfront (FSLN). Cardenal beskylder FSLNs leder og Nicaraguas tidligere præsident *Daniel Ortega* for at være ansvarlig for korruption og manglende etik i FSLN rækker.

En lille gruppe anført af Ortega har fuldstændigt overtaget det tidligere regeringsparti og er ansvarlig for den nuværende krisebevægelsen. Sammen med Cardenal er yderligere tre medlemmer trådt ud. De kunne heller ikke gå med til Ortegas hårde linie.

Cardenal sluttede sig 70'erne til den sandinistiske revolution og var aktiv modstanden mod diktatoren, *Anastasio Somoza*. Efter Somozas fald i 1979 blev Cardenal kulturminister den sandinistiske regering. I 1985 blev han suspenderet fra præsteembedet af Vatikanet på grund af sin politiske virksomhed.

# Handicappede skal inddrages i samfundet

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* kræver, at handicappede medinddrages mere i samfundet. På verdensdagen for handicappede sagde han under en audiens for den spastisk lamme-

de italienske familieminister *Antonio Guidi*, at staten bør støtte familier, der har et handicappet familiemedlem.

Alle handicappede bør sikres konkrete muligheder for »at kunne bevæge sig i det komplekse moderne samfund med tilstrækkelig selvstændighed«. Det er nødvendigt, at verdensoffentligheden bliver mere opmærksom på de handicappedes problemer.

Paven understregede, at kirken hele tiden opmuntrer de troende til konkret solidaritet med personer med et handicap. Kirken støtter ethvert initiativ, der modarbejder tendensen til at marginalisere handicappede. I Italien findes der

ifølge oplysninger fra det italienske familieministerium 350.000 svært handicappede, som alene familierne skal hjælpe på grund af manglende statslig støtte.

Hvor højt kan du hoppe? Det må man vide for at finde frem til sit kondital. I december havde man sundhedsuge på Niels Steensens Gymnasium. Alle elever fra 6. klasse til 3. g. fik lejlighed til at prøve Sundhedsstyrelsens konditest. Desuden var der over 30 workshops med så forskellige emner som »Fremstilling af naturkosmetik«, »Biomekanik og topidræt«, »Menneskesyn«, »Kloridindholdet i levnedsmidler«, »Kropsidealet gennem tiderne« og »Etisk værksted«. Foto Knud Kluge.



# Millionunderskud i budgettet

## Vatikanet håber på større støtte fra bispedømmer i verden

Rom (KNA) – Vatikanet har et millionunderskud på budgettet for 1995, efter at regnskabet for 1993 for første gang i 23 år viste overskud. Underskuddet er på 140 mio. kr., siger formanden for Vatikanets Økonomipræfektur, kardinal *Edmund Casimir Szoka*.

Udgifterne forventes at være 1,128 mia. kr. og indtægterne kun 988 mio. kr. Men Szoka mindede om, at budgetunderskuddet i 1991 var på 400 mio. kr. Derfor har vi på langt sigt grund til at håbe.

## Umuligt at fastsætte indtægter

Det er vanskeligt at opstille budgettet, fordi det drejer sig om næsten 50 organisationer under seks myndigheder. Det er relativt nemt at opstille de forventede udgifter, men næsten umuligt at fastsætte indtægterne. Det skyldes, at indtægterne

kommer fra bispedømmer i hele verden, ordener, stiftelser, foreninger og andre grupper. Budgettet sendes til alle biskopper og ordensøvrster.

Man håber på, at det forventede underskud dækkes bl.a. ved støtte fra Vatikanstatens Forvaltning, som forventer et overskud på mere end 40 mio. kr. Ligeledes håber man på større bidrag fra bispedømmerne, ordenerne og andre institutioner. Derved kan »Peterspengene« anvendes til pastorale og karitative formål.

## Optimisme i sommer

Der var ellers optimisme i sommer, da regnskabet for 1993 viste overskud for første gang siden 1970. Vatikanets underskud begyndte i begyndelsen af 70'erne, da der efter Det andet Vatikan-koncil blev oprettet nye

kurie-forvaltninger. Det største underskud nåedes i 1991 med 600 mio. kr. Men efter et møde med formændene for alle bispekonferencer i april 1991, hvor Vatikanet bad verdenskirken om solidaritet med pavens opgaver, vendte udviklingen.

Budgettet omfatter samtlige kongregationer og pave-

lige råd, inkl. nuntiaturerne. Vatikanets Radio, »Osservatore Romano« og Vatikanets trykkeri. Vatikanstatens Forvaltning, museer og Vatikanets Postvæsen hører ikke med. Postvæsenet gav i 1993 et overskud på over 20 mio. kr. Vatikanets bank, IOR, er heller ikke med.

# Katolsk skole i Paulus' hjemby

Mersin (KNA) – Nær den sydyrkiske by Tarsus oprettes nu en katolsk skole og et alderdomshjem. De tyrkiske myndigheder har givet den apostoliske vikar for Anatolien, biskop *Ruggero Franceschini* tilladelse til at oprette de to institutioner i provinshovedstaden Mersin.

Biskoppen vurderer det som et vigtigt skridt i den katolske kirkes socialarbejde for det tyrkiske folk. Der er ca. 3.000 katolikker i Tyrkiet, hvoraf halvdelen hører til ærkebispedømmet Izmi ved Middelhavet og halvdelen til vikariatet Anatolien der omfatter resten af Lilleasien.

# Pavens fredsbudskab

Fortsat fra forsiden

fred«. Paven advarer mod de voldsomme følger det har for børn, når familierne rammes af kriser. Enlige mødre må konkret kunne føle andre familiers, religiøse fællesskabers og statens solidaritet og støttes menneskeligt, socialt og økonomisk.

Paven påskønner de »betydningsfulde skridt«, som tillader kvinder ved siden af

familielivet at kunne komme til udtryk i det kulturelle, sociale, økonomiske og politiske liv. »Det var en vanskelig og kompliceret vej, ikke altid fri for fejltagelser, men i alt væsentligt en positiv vej, også selv om den endnu ikke er afsluttet på grund af mange vanskeligheder forskellige steder i verden,« hedder det i fredsbudskabet.

katolsk orientering

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).  
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,  
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.  
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.  
Udgiver: Ansgarstiftelsen  
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 25. januar



Økumene, side 2

Omsorg for den syge, side 5

Autoritetskrise, side 6-7

Orientering fra sognene, side 8-12

For Gud alene, side 13

# katolsk orientering

## Paven skriver brev til verdens børn

Rom (KNA) - For første gang nogensinde har en pave skrevet et brev til alle børn i verden. I det 16-sider lange julebrev siger *Johannes Paul II*, at man ikke kan være ligegyldig over for den lidelse, mange af jordens børn oplever, især ikke når lidelsen »skyldes de voksne«. Paven henviser til de mange børn, der er ofre for had f.eks. på Balkan og i Afrika.

Fortsetter på bagsiden



Den 7. januar blev ærkebispedømmet Hamburg officielt oprettet under en festgudstjeneste i Skt. Marien-kirken. I sin prædiken sagde den nyindsatte ærkebiskop *Ludwig Averkamp* bl.a., at naboskabet til de skandinaviske bispedømmere kræver, at man også vender blikket ud over bispedømmets grænser. Fra venstre ses nuntius *Lajos Kada*, *Ludwig Averkamp*, og biskop *Karl Lehman*. Foto KNA.

## Ærkebispedømmet Hamburg oprettet

*Biskop Hans L. Martensen deltog i begivenheden*

Hamburg (KNA) - Ærkebispedømmet og kirkeprovinzen Hamburg blev officielt oprettet ved en gudstjeneste i St. Marien-kirken 7. januar. Samtidig blev *Ludwig Averkamp* officielt indsat som ærkebiskop af den apostoliske nuntius i Tyskland, *Lajos Kada*.

Selve oprettelsen skete ved *Kada*'s oplæsning af paven dokument. Derefter gav han *Averkamp* bispestaven og førte ham til bispesædet, det såkaldte »cathedra«.

I sin prædiken sagde *Averkamp*, at den første og største opgave bliver at få bispedømmet til at vokse sammen. Katolikker i tre forbundsstater med forskellig historie i Øst- og Vesttyskland skal nu samarbejde. Diasporasituationen gør det nødvendigt at samarbejde med andre konfessioner. Naboskabet til de skandinaviske bispedømmere kræver, at man også vender blikket ud over bispedømmets grænser, sagde den nye ærkebiskop.

TV transmitterede messen direkte

Over 300 indbudte gæster deltog i gudstjenesten, der af 30 katolske biskopper fra Tyskland og udlandet. Fra Danmark deltog biskop *Hans L. Martensen*. Desuden deltog mange repræsentanter fra den evangeliske kirke, bl.a. Hamburgs lutherske biskop *Maria Jepsen* og Lübecks biskop *Ludwig Kohlwege*.

De, der ikke kunne finde plads i kirken kunne følge begivenheden på en skærm uden for kirken. TV-stationen NDR transmitterede messen direkte.

## Lutheranere ophæver fordømmelser af den katolske kirke

*og beder paven om at ophæve de katolske fordømmelser af den evangeliske kirke*

Rom (KNA) - Den evangeliske kirke i Tyskland (EKD) venter et »forpligtende svar« fra Vatikanet på det lutherske svar på dokumentet »Lærefordømmelser - kirkesplittende« fra 1986, siger formanden for EKD, biskop *Klaus Engelhardt*. Engelhardt overrakte i Rom den tyske evangeliske kirkes svar til pave *Johannes Paul II* og formanden for Trosælærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*.

I erklæringen ophæver den evangeliske kirke i Tyskland de fordømmelser mod den katolske kirke, den udtalte efter reformationen. Da det drejer sig om trosspørgsmål forventer den evangeliske kirke et svar fra den romerske Trosælærekongregation.

Den fælles kristne tro

Dokumentet »Lærefordømmelser - kirkesplittende« er resultatet af arbejdet i en fælles katolsk-luthersk kommission, der blev ned-

sat efter paven besøg i Tyskland i 1980. Det blev offentliggjort i 1986.

Engelhardt understreger, at han under samtalerne med paven og forskellige andre repræsentanter for

Vatikanet fremhævede betydningen af den fælles kristne tro. Det er ikke tilstrækkeligt med enighed i etiske spørgsmål. I en sekulariseret verden er det vigtigt i fællesskab at give tro-

en videre. Da troen især formidles i familien, er det af stor værdi, at ægtefæller med forskellig tro har mulighed for at modtage kommunionen sammen.

## Jesuitterne vil mægle i Kina

*Jesuitternes generalkongregation beskæftiger sig med nye metoder til evangelisering*

Rom (KNA) - Jesuitterne vil forsøge at mægle mellem Kinas Rom-tro katolikker og den statsanerkendte »Patriotiske forening for kinesiske Katolikker«. Det er paven ønske, at de to grupper bliver forsonede, sagde jesuittergeneralen, *Peter Hans Kolvenbach* på en pressekonference i anledning af ordenens 34. generalkongregation. Antallet af Rom-tro katolikker er ukendt og vurderes fra tre til ti millioner.

Generalkongregationen

varer fra 5. januar til 23. marts, og man vil især beskæftige sig med nye metoder til evangelisering og en tilpasning af ordenens regler til nutidens forhold. 233 delegerede deltager i kongregationen, deraf er de 120 repræsentanter fra ordensprovinserne.

Sekularisering er ateisme

De vigtigste opgaver for Jesu Selskab er at fremme retfærdighed og fred, hjælpe de fattige, økumenien og

den interreligiøse dialog, især med Islam. Pave *Paul VI* opfordrede jesuitterne til kamp mod ateismen. I dag er sekulariseringen en ny form for ateisme, som det gælder om at bekæmpe.

»Vi er fornyelses-fans,« siger *Kolvenbach*. Som eksempel nævner hans ordenens »frivillige tidsbegrænsede medarbejdere«, som især findes i USA. Familier og enkeltpersoner forpligter sig til i et aftalt åremål at arbejde i en jesuiterinstitution.

Orden med stor mobilitet

Allerede ordenens grundlægger, *Ignatius af Loyola* lagde vægt på fornyelse. Mod tidens sædvane krævede han »mobilitet uden fast binding til et kloster«. Allerede år 1600, kun 60 år efter den officielle grundlæggelse, havde jesuitterne vundet fodfæste overalt. Da jesuiterordenen blev forbudt af paven i 1773, havde den 800 undervis-

Fortsetter på bagsiden

katolsk orientering

Tilsendes katolske husestande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris 230 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X



# Patriark og mufti kræver forhandlinger i Tjetjenien

Moskva (KNA) - Den russisk-ortodokse patriark *Alexej II* og overhovedet for muslimerne i Tjetjenien, *Mohammed-Hussein Alsabekov* har i en fælles appel krævet et øjeblikkeligt stop for kampene i Tjetjenien. De kræver, at alle parter i konflikten sætter sig til forhandlingsbordet. De vender sig mod alle forsøg på at fremstille konflik-

ten som en kristen-islamisk konflikt.

»Vi, de åndelige overhoveder for to forskellige religioner, følger med sorg begivenhederne i Tjetjenien,« hedder det i erklæringen. Patriarken og muftien er glade for de »broderlige relationer«, der er mellem kristne og muslimer i Rusland. Derfor appellerer de til alle, der har våben i hæn-

derne, om at besinde sig.

Tjetjenien erklærede sig uafhængig af Rusland i 1991. Af landets ca. 1 mio. indbyggere er mere end en fjerdedel russere. Flertallet af befolkningen er sunni-muslimer.



# Ønsker forsoning med den ortodokse kirke

Rom (KNA) - Den ukrainsk-katolske kardinal *Myroslav Lubachivsky* ønsker forsoning med den ortodokse kirke. I et hyrdebrev fremhævede han for nylig enheden med de ortodokse troende i de væsentlige trosspørgsmål og beklagede modsætninger mellem de to kirker.

Den katolske kirke af byzantinsk ritus i Ukraine

blev opløst under *Stalin* og tvangsindlemmet i den ortodokse kirke. Efter kommunismens fald kunne den ukrainsk-katolske kirke dukke op fra sin undergrundstilværelse. I forbindelse med tilbagegivelsen af konfiskerede kirker opstod der stærke spændinger mellem den ortodokse og den katolske kirke i Ukraine.

## Panortodokst fredsmøde på Patmos

Athen (KNA) - Ortodokse kirkeledere fra hele verden og statsledere fra overvejende ortodokse lande mødes i september 1995 til et panortodokst fredsmøde på øen Patmos, hedder det i en meddelelse fra ortodoksens æresoverhoved, patriark *Bartholomaios I* af Konstantinopel.

### Johannes på Patmos i året '95

Man vil især beskæftige sig med Balkan-konflikten og forholdet til den katolske kirke. Før mødet har *Bartholomaios* et møde med

paven 29. juni 1995. Mødet finder sted i Chora, Patmos' hovedstad.

På mødet vil man samtidig fejre 1900-året for Åbenbaringens nedskrivning. Ifølge overleveringen flygtede den hellige Johannes i år 95 fra Efesos til Patmos, fordi kejser Domitian startede en kristenforfølgelse i Efesos. Johannes skrev Åbenbaringen, mens han opholdt sig på Patmos. Da *Bartholomaios*' forgænger, patriark *Dimitrios I* i 1988 besøgte øen, erklærede den græske regering området for en »hellig ø«.

# Buddhister kræver undskyldning af paven

Colombo (KNA) - Buddhistiske munke har opfordret pave *Johannes Paul II* til at undskylde sine negative udtalelser om buddhismen i sin bog »Over håbets tærskel«. Føderationen af buddhistiske Organisationer på Sri Lanka oplyser, at hvis paven ikke undskylder, vil de boykotte hans besøg på øen.

### »Negativ frelseslære«

I bogen taler paven om buddhismens »negative frelseslære«. »Buddhas oplysning indskrænker sig til overbevisningen om, at verden er ond og kilde til ondskab og lidelse for mennesker. For at befri sig for dette onde, må man befri sig fra verden,« skriver paven. At blive frelst betyder ikke enhed med Gud, men selv

at befri sig fra verden.

De fire ledende munke på Sri Lanka skriver til ærkebiskoppen af Colombo, *Nicholas Marcus Fernando*, at paven har voldt alle buddhister i verden stor smerte ved sine udtalelser. Jesuiten *Alois Pieris* siger, at paven på grund af to grundlæggende forskellige teologiske værdisystemer er moralsk tvunget til at undskylde sine udtalelser.

Pavens vurdering af forholdet mellem buddhisme og kristendom sker i »svage teologiske rammer«, siger *Pieris*. Han kræver, at Rom alvorligt overvejer deres holdning til asiatisk teologi.

Mere end to-tredjedele af Sri Lankas 17 mio. indbyggere er buddhister, 17% er hinduer, 7% kristne og 7% muslimer.



Myroslav Ivan Lubachivsky.

# Tæt samarbejde mellem de ortodokse kirker i Nordamerika

Washington (KNA) - De ortodokse kirker i Nordamerika starter et tæt samarbejde. Biskopperne fra de elleve kanoniske ortodokse kirker opretter et fælles administrationskontor. Kirkerne vil beholde deres egen identitet og eget navn, men vil med den nye organisation kunne »tale med én stemme« i vigtige religiøse, sociale og politiske spørgsmål.

### Ikke længere kirker for immigranter

Vi skal ikke længere kun være en kirke for indvandrere, siger biskopperne. Tiden er kommet til at påtage sig missionsopgaver i Canada og USA. Den nye struktur skal dog først godkendes af moderkirkerne i Europa og Mellemøsten.

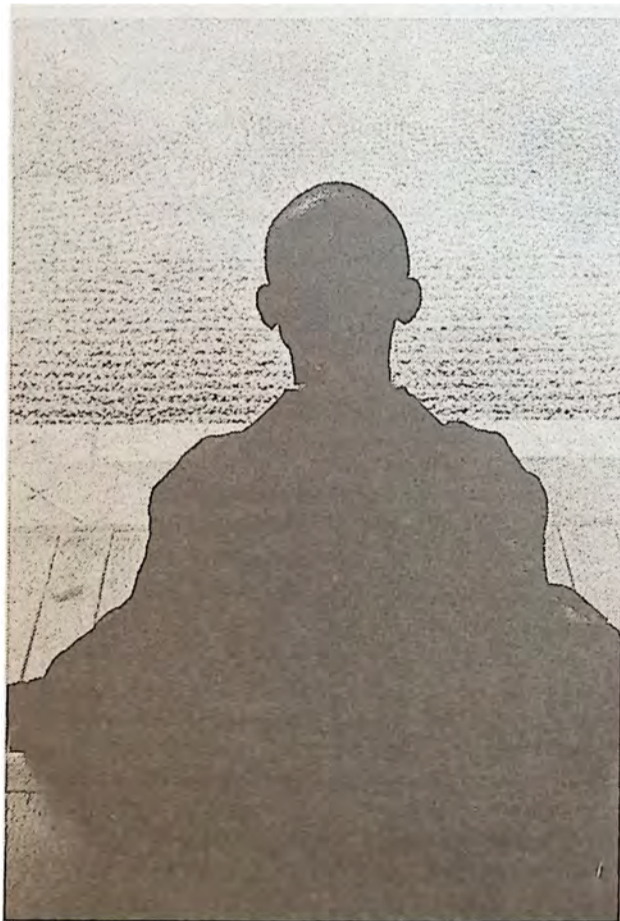
Der er ca. 5. mio. ortodokse kristne på det nordamerikanske kontinent. Den

græsk-ortodokse biskop i Nord- og Sydamerika, *Iakovos*, der også er formand for den ortodokse permanente bispekonference, erklærer, at de ortodokse kirker i Nordamerika med dette skridt vil kunne fremstå »som én ortodoks kirke«.

# Kirkeråd i Jerusalem

Jerusalem (KNA) - De kristne kirker i Jerusalem vil danne et kirkeligt råd, meddeler den melkitiske ærkebiskop *Lutfi Laham*. Den græsk-katolske ærkebiskop betegnede det som et betydningsfuldt skridt for fremtiden.

For tiden er det kun katolikkerne - af latinsk, græsk, syrisk, armensk og maronitisk ritus - der samarbejder i et råd.



I sin bog »Over håbets tærskel« kalder paven buddhismen »en negativ frelseslære«. Buddhistiske munke i Sri Lanka betragter det som en fornærmelse og forventer, at paven siger undskyld.

# Østkirkernes ægte identitet

## Vigtigt møde i Venezia

Venezia (KIPA) - Repræsentanter for elleve katolske østkirker med byzantinsk ritus, Østkirkekongregationen og Det pavelige Enhedsråd har i Venezia diskuteret den kirkelige situation og økumenien i Østeuropa.

Man var enige om, at arbejdet i fremtiden drejer sig om tre ting: at genfinde østkirkernes »autentiske identitet«, større samarbejde mellem de katolske østkirker og en forbedring i forbindelserne til de ortodokse kirker.

### Forum for kirkerne af byzantinsk ritus

Initiativet til mødet er taget af overhovedet for den ukrainsk-katolske kirke, kardinal *Myroslav Ivan Lubachivsky*, der er storærkebiskop af Lviv. Man ønskede at danne et forum, hvor de katolske kirker af byzantinsk ritus kan udveksle er-

faringer og diskutere økumeniske spørgsmål.

På mødet blev det fastslået, at kirkernes situation og problemer var meget forskellige. Men mødet har betydet, at den gensidige tillid mellem de katolske kirker var styrket. I mødet deltog 14 biskopper fra østkirkerne, formanden for Østkirkekongregationen, kardinal *Achille Silvestrini* og formanden og sekretæren for Enhedsrådet, kardinal *Edward Cassidy* og biskop *Pierre Duprey*.

Særlig indbudt var Enhedsrådets tidligere formand, kardinal *Johannes Willebrands*, der berettede om sine mangeårige erfaringer med økumenisk dialog. Takket være *Willebrands* lykkedes det i 1963 at opnå udrejsetilladelse for overhovedet for den ukrainsk-katolske kirke, metropolit *Josef Slipyj*, der derefter levede i eksil i Rom.





Den luthersk-evangeliske biskop af Oldenburg, Hans Heinrich Harms så gerne kirkefællesskabet udvidet til også at omfatte nadverfællesskab. Foto KNA.

## Katolsk-luthersk erklæring om retfærdiggørelse

Rom (KNA) – Katolikker og lutheranere udgiver om kort tid en fælles erklæring om retfærdiggørelseslæren. Stridighederne om opfattelsen af retfærdiggørelsen var en af de vigtigste teologiske årsager til adskillelsen fra Rom, skriver *Heinz Albert Raem* fra Enhedsrådet i Vatikanet i et internationalt tidsskrift.

Ifølge Raem kan man nu tale om »enighed« mellem den katolske og den lutherske kirke i spørgsmålet om retfærdiggørelse. I erklæ-

ringen vises det, »at trosindholdet hvad angår retfærdiggørelseslæren er det samme«. Den teologiske formulering af dette indhold kan godt være forskelligt. Det drejer sig ikke om at fastslå en ensartethed, men derimod om at fastslå foreneligheden af begge opfattelser.

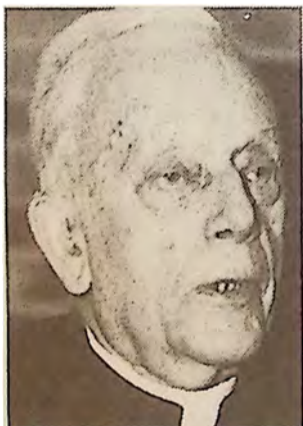
Den 10-sider lange erklæring skal først godkendes af Trosælærekongregationen, før den offentliggøres.

## Pastor Oppermann 90 år 25. januar

Pastor *Niels R. M. Oppermann* fylder 90 år den 25. januar. Og for godt en måned siden fejrede Niels Oppermann sit 60 års præstjeubilæum i Rom, hvor pave *Johannes Paul II* kontaktede den jubilerende og indbød ham til at fejre morgenmesse med sig i Vatikanet.

Niels Oppermann er født i Holstebro, og han konverterede hos pastor *Peter Schindler* i 1927 i Rudkøbing, hvor han virkede som journalist. Han læste til præst i Rom og blev viet i Laterankirken 22. december 1924.

Herefter fungerede han som så mange andre nyviede præster som kapellan i Skt. Ansgars Kirke i København. Derefter blev det



til sognepræstembeder i Køge, Rosenkranskirken (Frederiksberg i København), Svendborg, Nykøbing F. og Horsens.

Niels Oppermann var desuden medlem af Det biskoppelige Råd fra 1953 til 1973.

# Biskoppen sender appel til Folketingets Retsudvalg

*Flytningenævnet vil udvise ung serbisk desertør*

Desertører og militærnægtere fra det tidligere Jugoslavien bør ikke udvises af Danmark. Det siger biskop *Hans L. Martensen* i et brev til Folketingets Retsudvalg, hvori han anmoder om, at den serbiske desertør *Aleksej Devic* kan forblive i Danmark. Aleksej Devic ønsker ikke af samvittighedsgrunde at gøre tjeneste i en krigsførelse, som det internationale samfund har taget afstand fra.

Der er flere hundrede serbiske militærnægtere, som af samvittighedsgrunde har ofret hjem, familie og fremtid, skriver biskoppen. Det er en handling, som kræver mod, aftvinger respekt og giver håb for fremtiden.

Biskoppen henviser til Europarådets resolution fra juli sidste år, hvori det udtales, at disse unge mænd vil kunne spille en vigtig rolle i genopbygningen af demokratiet, når krigen er forbi. I resolutionen, som danske folketingsmedlemmer har været med til at vedtage, opfordres medlemslandene til ikke at udvise desertører, før en amnesti er vedtaget i Serbien. Det samme udtalte Europaparlamentet i en henvendel-

se til danske regering for godt et år siden.

### I skarp kontrast

Biskoppen påpeger, at Flytningenævnets beslutning står i skarp kontrast til dette. Nævnet ser bort fra, at Aleksej Devic kan opnå asyl efter såvel FN's menneskerettighedserklæring som Genèvekonventionen, ligesom det ser bort fra advarsler fra FN's Flygtninge-

højkommissariat og Amnesty International. Flytningenævnets beslutning er således i strid med fundamentale humanistiske og kristne værdier, konstaterer biskop Martensen.

Dertil kommer, at Flytningenævnet ikke har fundet anledning til at genoptage sagen efter en kritik fra Folketingets Ombudsmand, der ikke har fået fyldestgørende svar på de

spørgsmål, som han har stillet nævnet.

»Jeg appellerer derfor til de danske politikere, som i Europarådet har stemt for beskyttelse af desertører som Aleksej Devic. Jeg beder om, at politikerne tager Folketingets Ombudsmands kritik til kendelse og drager omsorg for, at Aleksej Devic's sag kommer til fornyet behandling.«

kk

## Mindeskulptur om Jeanne d'Arc Skolen

Den 21. marts er det 50-årsdagen for bombningen af Jeanne d'Arc Skolen på Frederiksberg i København, hvor 106 børn og voksne omkom. Efter bombningen flyttede de overlevende elever, søstre og lærere til Institut Sankt Joseph. I den anledning ønsker Institut Sankt Joseph, at *Anders Tinsbos* skulptur »De Tre« opstilles foran den katolske skole på Dag Hammarskjölds Alle 17. Skolen har brug for 160.000 kr., som skulpturen og dens opsætning koster.

Skulpturen vil være en berigelse af byens rum og den vil på en positiv måde også henlede opmærksomheden på Institut Sankt Joseph, siges det i en pressemeddelelse.

De tre figurer, som er støbt i bronze, henleder opmærksomheden på de katolske Sankt Joseph søstre. Skulpturen udstråler samhørighed, tryghed og styrke, men samtidig værdighed, ro og imødekommenhed. Den er et symbol på nogle af de værdier, som findes på skolen med dens

lange historie og mange traditioner, siges det videre.

Skolen beder om bidrag, store eller små, ligesom den vil søge fonde, private firmaer og institutioner om økonomisk støtte. Gaven kan indbetales på giro 036-7184 mærket Skulpturfonden. Institut Sankt Joseph håber på, at der kommer tilstrækkeligt med bidrag inden 21. marts, hvor skulpturen gerne skulle opstilles.

kk

## Flygtning 95

*Dansk Flygtningehjælp søger allerede nu dynamoer til den kommende kampagne*

Dansk Flygtningehjælp gennemfører i år en landsdækkende oplysnings- og indsamlingskampagne til fordel for det internationale hjælpearbejde. Kulminationen finder sted den 2. maj, hvor der vil foregå en husstandsindsamling i hele landet.

Temaet for Flygtning 95 er »Repatriering«, »at vende hjem«, dvs. hele omdrejningspunktet i det internationale hjælpearbejde, som Dansk Flygtningehjælp er en del af.

Men repatriering gør det ikke alene, siger kampagnejournalist *Eline Mørch Jensen*. For at skabe en normal tilværelse og undgå nye kriser og flytningestrømme skal der være noget at vende hjem til. Flygtningehjælpen er med til at lette denne tilbagevenden bl.a. ved at genetablere boliger, skoler og skabe grundlag for indkomster inden for

landbrug, fiskeri og industri, siger hun.

### 20 + 28 millioner flygtninge

20 millioner mennesker i hele verden er flygtninge, der lever uden for deres eget land. Dertil kommer 28 millioner mennesker, der er internt fordrevet, dvs. på flugt i eget land, hvoraf de fleste er kvinder og børn, oplyser Dansk Flygtningehjælp. 95% af flytningene lever i den tredje verden i fattige og overfyldte lejre. Flygtning 95 samler ind for gennem hjælp til selvhjælp at støtte flytningene til en fremtid med perspektiv, siger Eline Mørch Jensen.

Der er gode eksempler på, at det kan lykkes. At flygtninge får mulighed for at vende tilbage til eget land. 375.000 er således kommet tilbage fra Thailand til Cambodja, hjemrejsen til Vietnam er be-

gyndt og hundredtusindvis af flygtninge vender hjem til Afghanistan og Mozambique.

### Lokale dynamoer

Dansk Flygtningehjælp har for at gennemføre kampagnen brug for hjælp. Flygtning 95's logo er en spirende grøn ært, et symbol på det internationale arbejde – og forhåbentlig – også på indsamlingen, som skal vokse sig meget stor og livskraftig, siges det fra Dansk Flygtningehjælp.

Flygtningehjælpen søger »lokale dynamoer« i hver af landets 275 kommuner, så kampagnen når ud i hele landet. Dynamoerne vil få mulighed for at styre de lokale aktiviteter med støtte fra Flygtningehjælps kampagnesekretariat, bl.a. gennem kvalificerede kurser til en dynamorepræsentant i hver kommune.

Dynamoerne skal være



engagerede og idérige mennesker med en stor kontakflade og desuden være i stand til at motivere folk på tværs af faggrænser og politiske skel, oplyser Dansk Flygtningehjælp. Aktiviteterne vil variere fra kommune til kommune, alt efter hvilke ressourcer man ligger inde med. Man kan henvende sig til Dansk Flygtningehjælps kampagnesekretariat på telefon 33 910295, lokal 553 for at få yderligere oplysninger.

Caritas Danmark er et af Dansk Flygtningehjælps medlemmer.

kk



## Den sociale kirke

Den 59-årige biskop af Evreux i Normandiet *Jacques Gaillot*, er blevet afsat med omgående virkning. Nyheden om Vatikanets beslutning nåede medierne lørdag den 14. januar. Gaillot blev kendt for sine uforblommede meninger om homofiles plads i kirkens fællesskab, om brugen af kondom i kampen mod AIDS, om ophævelsen af pligtcelibatet. I 12 år har han været en omstridt figur, der lod sig interviewe i presse og fjernsyn uden at skele til mediets sigte og eventuel lødighed.

Hans gentagne selvforsvar lød: Jeg vil forkynde evangeliet i kredse og miljøer, hvor det aldrig høres. For ham var koncilets store opgave at være kirke i *denne* verden, en udfordring, der krævede usædvanlige skridt. I forelæsninger både i Frankrig og udlandet efterlyste han kirkens *faktiske* sociale indsats, virkeliggørelsen af de smukke ord, kirken altid har forstået at formulere på papir, men sjældent og i hvert fald ikke uden sværdslag har formået at føre ud i livet. Dette prøvede Gaillot.

Hans sidste virkefelt var en konkret indsats for de husvilde: Lige som den uopslidelige abbe Pierre deltog han i besættelsen af store tomme ejendomme. Det blev han usigelig populær af i Frankrig, men ikke i bispekonferencen og navnlig ikke i Rom.

Evreux's kommunistiske borgmester og den internationale katolske arbejderbevægelse KAJ-JOC har omgående protesteret mod afsættelsen af Jacques Gaillot.

Det er nemmere at skrive lange rundskrivelser om kirkens sociale opgave end at omsætte teorierne i praksis. Gaillot var måske ikke smidig. Var Frans af Assisi det? Og var Jesus af Nazaret?

I marts afholder FN sin længe forberedte sociale konference i København. Vatikanet er med igen, så det bliver spændende at høre, hvad kirken har at sige om verdens sociale velfærd.

Tager vi fejl, når vi synes, vi ikke rigtigt har hørt denne konference blive omtalt i vort pastorat? Lad os håbe, Københavns katolikker og bispedømmet som sådan gør mere end blot at markere begivenheden med en pontifikalmesse og lidt officielt glimmer. W.W.

## Føler sig som gidsler

Den hurtigt voksende skilsmisseprocent i Italien har fået Vatikanet til at reagere meget strengt. Det er givet, at skilsmisernes udbredelse er et meget alvorligt samfundsproblem. Men man behandler ikke et samfundsproblem ved at straffe samfundets enkelte medlemmer, som i endnu højere grad er problemets ofre end dets årsag. At afskære de gengifte fraskilte fra sakramenterne minder meget om det middelalderlige interdikt.

Når Vatikanstaten var i konflikt med en anden civil myndighed, f.eks. da den danske konge, *Erik Menved*, var i strid med ærkebiskopperne, blev landet lagt i band og alle dets indbyggere var så forment adgang til

sakramenterne indtil magthaverne makkede ret. Det er ikke uden grund, at de gengifte katolikker i dag, ligesom deres fjerne forfædrene, føler sig som gidsler i en kamp, de er magtesløse overfor.

Og man kan også spørge sig selv, om betingelserne for at nægte dem adgang til sakramenterne er til stede. Betingelsen for at gå til alters er ifølge katekismen, at man er i nådens stand, d.v.s. at man stadig har dåbens liv i sig. Er man død, kan man selvfølgelig ikke få næring. Man mister denne nådestand ved at begå en dødsynd, noget som kræver både fuld erkendelse og fuld vilje, stadig ifølge katekismen.

## Ægteskab og helgener

I »katolsk orientering« nr. 19 bringes et kortfattet referat fra KNA af bispsynoden om ordenslivets fornyelse. I sidste afsnit udtaler kardinal *Angelo Felici* bl.a.: »størstedelen af nye og kommende helgener kommer fra katolske ordener« og »religiøse ordener er anlagt med henblik på at fremme fuldkommenhed, og dermed også fuldkommenhed i fromhed.«

Efter et såkaldt *familieår*, som f.eks. i FN's bestræbelser nærmest kom til at ligne et anti-familieår, og som familierne f.eks. i vort land vel også har svært ved at mærke som et år med særlig hensyntagen til familien, kan man godt blive lidt vred og sur over sådanne udtalelser.

Det er ganske rigtigt, at ordenslivet er anlagt med henblik på at fremme fuldkommenhed, men det er ægteskabet også. Og det ikke af mennesker, men af Gud. Og ordenslivet er ikke noget sakramente, men det er ægteskabet. Hele livet.

Den belgiske teolog *Leclercq* sagde da også allerede for mange år siden (i »Die Ehe des Christen«, 41, Luzern 1953): »Hvis man vækker ærgerrigheden« (vi vil hellere sige længslen) »efter hellighed hos ægtefolk og til netop at virkeliggøre helligheden i deres kald som ægtefolk, så har man ret til at vente en helligheds høst, som ikke modnes i de religiøse ordeners

privilegerede kredse, men i de troendes masser.«

Det er nemlig en kendsgerning, at langt de fleste mennesker af Gud er kaldet til ægteskab. Og lige så sandt er det, at alle mennesker er kaldet til 'at blive fuldkomne som min Fader i himlen er fuldkommen'. Deraf følger nødvendigvis, at langt de fleste mennesker er kaldet til at blive fuldkomne i og gennem deres ægteskab.

Hvorfor bliver så ikke flere gifte mennesker, ja ægtepar helgenkåret? Det kan skyldes mange ting, og vi har nogle bud efter et (snart) langt liv som ægtefolk i kirken.

Der mangler stadig meget i, at det er en almindelig og selvfølgelig tankegang i kirken, at ægteskabet i sig selv er en vej til hellighed. Dog har det sidste koncil og den nuværende pave gjort meget i den retning, men mange i kirken vil ikke anerkende, hvad koncilet og paven siger om ægteskabet. Vil man ikke det, så må hellighed stadig nås på trods af ægteskabet, ikke på grund af det.

Det er den subjektive side af sagen. Men det medfører også, at processen med udbredelse af bevidstheden om, at ægteskabet er vejen til hellighed for størsteparten af menneskene, bliver sinket og blokeret i hele kirken.

I et land som vort, hvor kirken er fattig både på penge og kræfter, bliver der ikke gjort nok for at hjælpe ægteskabet og familien.

Men ægtepar og familier har lige så meget brug for hjælp som ordensfolk, ja, mere, fordi de er mere udsat for det sækulariserede samfunds påvirkning og belastning. Ordensfolk får hjælpen i deres fællesskab og i ordenens regler. Familierne får ingenting, ikke engang klare regler.

Det burde være enhver kirkes fornemste hovedopgave at undervise i, hvad et sakramente er eller hvad dette specielle sakramente går ud på, da det er grundlaget for hele det kristne, det katolske liv.

Vi kan naturligvis sige: pyt med det, det må folk selv om. Vi kan også fortsætte og sige: pyt med flere kald, også ordenskald (for fremtidige ordenshelgener skal jo fødes og opdrages i en familie, ikke sandt?), og vi kan så også sige: pyt med

kirken i Danmark. For uden virkeligt katolske familier er kirken i Danmark dømt til døden. Og Jesus har ikke lovet de lokale kirker at være med dem til deres dages ende!

Det burde ikke være vanskeligt at se, at kirken i Danmark stagnerer, og der er for os heller ingen tvivl om, at det skyldes, at ægteskab og familie er blevet forsømt i mange, mange år. Det er de også mere eller mindre blevet mange andre steder i verden, hvor samfundet (også på dette område) er lige så sækulariseret som det danske.

Vi fandt sidste år et godt hjælpemiddel for ægtepar, nemlig *Worldwide Marriage Encounter*. Men også det kræver visse forudsætninger for at kunne arbejde, og det er kun for allerede gifte folk (og præster og ordensfolk). For dem er det en fremragende hjælp. Ikke til at løse problemer, men til at

fordele sig i deres løfter og det, de medfører. Til at fordele sig i kærlighed.

Men det er nødvendigt, at der gøres meget for de unge, både før de tænker på at gifte sig og i den sidste tid før ægteskabet. Det er fremfor alt dem, der skal vide mere om sakramenter og om ægteskabets sakramente. Det er nemlig også en forudsætning for at kunne indgå ægteskab og at indgå det med det menneske, Gud har villet.

Har vi ikke kræfter og råd til det? Det er sørgeligt, for så har vi ikke råd til at have en katolsk kirke i Danmark. Og det er sørgeligt for Danmark, synes vi. Hvis det er tankegangen, at vi ikke kan klare det, så har vi spillet fallit og kan opgive det hele. Men det er i hvert fald hverken i Guds Ånd eller med hans vilje!

*Veslemøy og Erik Guldager*  
(Forkortet af red.)

## Mange væsentlige fællesspørgsmål

Jeg læste i k.o.nr. 20 om *sr.Hildegard Madsens* indlæg på pastoralmødet i november og finder selve spørgsmålet om ordenskald overordentlig væsentligt.

Selv har jeg aflagt mine løfter i Karmels tredie Orden af den gamle observans (NB), hvorefter jeg vel rent kirkeretligt er 'sand karmelit og sand lægmand'.

På grund af nogle ulykkelige omstændigheder kom jeg til at stå som eneste og absolut isolerede karmelit i Danmark, nu igennem snart 40 år.

Det har været smerteligt, tungt og ensomt. Men trods isolationen har jeg kunnet erfare, at en løfteafleggelse også sætter sit præg og viser sine resultater, selv der hvor ingen synes at forstå betydningen heraf.

I Danmark, hvor vi er så få, og hvor andre end jeg også har måttet gå deres egen gang, har jeg i meget høj grad savnet et fælles kontemplativt forum, hvor vi kunne komme sammen for at tale ordensliv, inden for både 1., 2. og 3. orden, både indén for og uden for klosterfællesskabet, samt oblater og andre med tilknytning hertil.

Jeg føler selv, at vi har så

mange væsentlige fællesspørgsmål, som burde tages op, også spørgsmålene om kald til henholdsvis det ene eller andet. Men det forudsætter nok, at initiativet kommer enten fra 1. eller 2. ordenerne, at oplæggene er seriøse og ledelsen kompetent og handledygtig.

Kunne der samles til sådanne møder om det kontemplative i et bredt fællesskab, er jeg ret overbevist om, at interessen vil være stor.

Jeg har netop selv lige skrevet en beretning om min egen kontemplative virksomhed gennem de sidste fyrretyve år, fordi jeg ofte bliver mødt med spørgsmål herom. Denne beretning stiller jeg gerne til disposition for dem, der kunne være interesseret i at læse den, og her se min definition på aktiv kontemplation i en moderne pluralistisk verden.

NB: Der er som bekendt to observanser af karmeliterordenen – den gamle og den nye – «de beskoede og de barfodede». De 'barfodede' har længe været etableret her i landet. Det er som 'beskoet', at jeg står alene.

*Joost Dahlerup o.carm*



# Omsorg for den uhelbredeligt syge

Af Eva Nordentoft

**Nedenstående har været et oplæg til en paneldiskussion om emnet »Prioritering af palliation i sundhedsvæsenet«. Palliation er omsorg for uhelbredeligt syge**

Der hersker i øjeblikket en meget stor åbenhed overfor en etisk debat i samfundet, fordi de nye teknologiske landvindinger i medicinen stiller spørgsmålet »Er liv og død i menneskers hænder?« Man taler meget om den enkeltes integritet, om informeret samtykke, men man kan være forskrækket over mangel på informeret tillid mellem patient og behandler som øjensynligt plager folk.

På den ene side står altså begreber som integritet, information og tillid stærk i debatten, og på den anden side er det som om opfattelsen breder sig i samfundet, at svaghed og afhængighed af andre er menneskeuærdig. Samtidig med at borgerne bliver ældre og ældre tiltager nedvurdering af livskvalitet for de svage i samfundet og de kronisk eller uhelbredeligt syge.

Værre bliver det, hvis man møder den utilitaristiske opfattelse: de syge og gamle er i vejen for de unge, som skal forsørge dem og pleje dem, de er kun en belastning.

## Sociale etik

Hvis man skal se fra et social-etisk synspunkt på debatten i samfundet, så gør sig netop nu flere faktorer gældende. Efterhånden bliver samfundet et mere og mere pluralistisk samfund, dvs. et samfund med borgere af forskellig holdning og med forskellig livslyst. Man refererer ikke mere til en og den samme grundholdning, og etikken, man prøver at finde frem til, må bero på en konsensus efter en grundig debat i befolkningen.

Sociale etikken omfatter debatten om:

1. En minimumstandard for den enkeltes rettigheder og pligter som er formuleret i menneskerettigheder, individets ukrænkelighed, informeret samtykke.
2. Bevidsthed om fællesskabet i et samfund og om afhængighed af andre men-

nesker. Ud af fællesskabsbevidsthed springer nødvendigheden af at formulere etiske grundprincipper.

3. Vejledning til problemløsning.

Det sidste er hovedemne i disse overvejelser.

## Sundhedsvæsenet

Hvad er målet i sundhedsvæsenet, som beskæftiger sig med hospitaler, plejehjem og private plejemuligheder, dvs. hele området angående sygdom, terapi og pleje? Hvad er sundhed? WHO definerer: »En tilstand af fuldkommen legemligt, sjæleligt og socialt velvære«. Det er det gode liv, men strikt forstået er vi vel så alle syge – bare en lille smule!

Er målet i sundhedsvæsenet lidelsesfrihed eller omsorg for mennesket i den givne situation? Langt hen ad vejen vil disse to målsætninger kunne forenes, men ikke altid. Måske er sårbarhed og lidelse en mulighed i menneskelivet, som slet ikke hører hjemme i sundhedsvæsenet, hvor derimod smertefrihed og omsorg for det svage menneske hører til. Menneskeværds og livskvalitet kan ikke inddrages som mål og målestok i debatten her – de er indiskutable; menneskeværds er en given forudsætning, livskvalitet er subjektiv.

Men omsorgen er nøgleordet alt imens, udgifterne samt kræfterne dertil nedprioriteres helt ubevidst i et effektivt og succesorienteret samfund. Kunnen og viljen på dette gebet bliver sat lavere på listen, når der prioriteres. Og der skal prioriteres, fordi man i fremtiden altid ville kunne mere, hvad behandling og pleje angår, end samfundet kan betale.

Etik vil ofte være spørgsmålet om valget af to goder eller flere, hvoraf man ikke kan få alle. Eller valget står i de grå områder mellem mere eller mindre godt, mere eller mindre dårligt. Skal samfundet være et godt

samfund må tilbudene fra sundhedsvæsenet være retfærdige og lige for alle borgere, som pga. sygdom eller alderssvækkelse har brug for det.

For alle kommer den dag, hvor helbredelse ikke mere er mulig. Særlig cancerpatienter kan se måske en lang tid med sygdommen i møde. Til sidst i livet stilles spørgsmålet: Er der mening i det meningsløse? Kan den sidste rejse opleves som del af livet, rejsen mod afslutningen?

Det er ikke tilfældigt, at eutanasidebatten rejser i Europa netop nu. Man oplever som om behandling og opretholdelse af livet med alle til rådighed stændte midler er blevet en belastning i stedet for et håb.

Folk skriver livstestamente og diskuterer aktiv dødsbistand. Er man altid klar over, hvad man nøjagtig

talte om? Indstilling af den meningsløse behandling kræver et skøn. Patienten har lovhjælp: informeret samtykke, men hvad hvis patienten ikke mere er i stand til selv at skønne? Smertehjælp og det nødvendige skøn, hjælp når døden er uafvendelig – disse situationer kan ingen lov hverken for eller imod eutanasi gøre klare og problemfrie. Der må tages hensyn til patienten, behandleren og de pårørende.

Kravet om en lov, som gør aktiv dødsbistand i visse nøje aftalte tilfælde muligt, udspringer ofte af angst, følelse af ensomhed og fornemmelsen af uafvendelighed. Disse følelser lader mennesker tænke i baner smertehjælp, nærhed og så tage springet til dødsbistand, eutanasi.

Men der sker noget i den fælles etiske bevidsthed, hvis man kan forpligte et andet menneske til at tage livet af den uhelbredelig syge efter dennes egen begæring. Og helt sikkert følger så debatten om, hvad med børn og bevidstløse eller hjælpeløse patienter. Holdningen til gensidig tillid og holdningen til den svært syge vil forandres. Fra at gøre den sidste tid til en »god« tid, vil der ske et skift til at gøre den til en »kort« tid.

Hospicetanken er en mulighed, som også dukker op på listen over prioriteringer i sundhedsvæsenet. Nogle vil her indvende: kan man ikke sørge for, at alle kan dø i deres hjem? Ja, hvis det

kan blive en »god død« for patienten og dem, som skal yde omsorg og pleje. Der er de meget tunge og ofte forvirrede patienter, som ikke kan plejes hjemme; der er familier, som ikke i lang tid kan afbryde arbejde og gøremål, selv hvis viljen er der. Kan man yde finansiel støtte til de pårørende, så de kan tage sig den tid som er nødvendig?

## Kultur

Vi er alle dødelige. Det er nødvendigt at tolke liv og død, og tolke dem i sammenhæng. Lidelse og død har også noget med kultur at gøre. Der er sket et skred flere gange i den tid, vi kan huske. »Fra en brat død bevar mig Herre«, lød det i en gammel kirkebøn. Man ville hjem og få skik på sit hus og forberede sin sjæl. Måske skulle der lige rettes lidt i testamentet!

I begyndelsen af dette århundrede med det medicinske fremskridt begyndte døden at ligne et teknisk uheld, som man beklagede og gemte væk på sygehuse, ved begravelse i stilhed og i de ukendtes grav. Nu vender opfattelsen igen: man gør sig bevidst, at vi trods store fremskridt stadig er dødelige. En ny beskæftigelse med tanken om døden breder sig, og indsigten udtales, at døden gør livet kostbart. Livet er noget vi ikke ejer.

Forsoning og accept kunne være vigtige aspekter af livets sidste tid.

Tillid, åbenhed, barm-

hertighed er suveræne livsytringer, og håbet hører med, sagde K. E. Løgstrup. Disse begreber er givet med livet, og livet kan ikke leves uden dem.

## Prioritering

Svaghed og afhængighed af andres omsorg kunne være positive erfaringer af kærlighed og nærhed, af disse suveræne livsytringer – hvis man prioriterer anderledes og satser også på pleje, omsorg uden udsigt til helbredelse og lindring lige så meget som på terapi. Det er legitimt, at sygehuse satser på helbredelse, men så må man også skaffe rum for omsorg og livskvalitet, hvor helbredelse ikke mere er mulig. Desuden kunne man for personalets og patienternes skyld tænke sig, at antallet af sygehuspræster skulle sættes op. Vi har i forhold til andre europæiske lande meget få ansat i denne stilling.

Det er mig altid til trøst, hvad Johannes Sløk siger i sin bog »Mig og Godot«: »Hvert menneskeliv, uanset hvor lille og sølle eller hvor stort og strålende det var, er en af Vor Herres helt enestående historier. Og vi kan snakke med i historien! Og stadig er den helt enestående, når den afsluttes«.

Indlægget har været bragt i »FS 13 NYT«, Faglig sammenslutning for Sygeplejersker beskæftiget med Onkologi.



Kan man ikke sørge for, at alle kan dø i deres eget hjem? Jo, hvis det kan blive en »god død« for patienten og for dem, som skal yde omsorg og pleje. Foto KNA.



# Autoritetskrise i den katolske kirke

Af Gunnel Vallquist

At den katolske kirke befinder sig i en krise, ved vel alle. Der er tale om en autoritetskrise, et modsætningsforhold mellem »Rom« og en stor del af den øvrige kirke. Med »Rom« menes, lidt firkantet udtrykt, paven og kurien samt en del teologer ved de romerske, teologiske fakulteter, først og fremmest Lateran-universitetet.

I den øvrige kirke er der ganske givet tilhængere og meningsfæller til »Rom«, men også et voksende antal i opposition, deriblandt mange teologer og andre præster og en hel del biskopper.

En oversigt over denne opposition kan man finde i en bog af den spanske jesuit *Pedro Miguel Lamet*. Den er for nylig udkommet på svensk med titlen *Teologernes oprør* (Forlaget SILI, Uppsala, pris sv.kr. 199,-), oversat og udgivet af *Gunnar Gunnarson*, præst i den svenske kirke.

Det er en meget informativ bog, som står stærkt, men ikke unuanceret kritisk over for det nuværende pontifikat. Den gør rede for facts hentet fra forskellige dele af verden med en vis vægt på Latinamerika, den fremlægger vigtige dokumenter og indeholder mange interessante psykologiske analyser.

## Fatale skrivefejl

Oversættelsen er i det hele taget en respektindgydende præstation, men af og til optræder nogle fatale skrivefejl vedrørende navne

og årstal. Kardinalen i Paris, *Suhard* bar ikke chokoladenavnet *Suchard*, *Leo XIII* fordømte aldrig *Action Française*, den eksisterende ikke på hans tid, modernistteologerne virkede ikke i begyndelsen af 1800-tallet, men hundrede år senere, den hyppigt nævnte skismatiske ærkebiskop *Lefébvre* skal have en accent på sit navn, og den af paven favoriserede konservative bevægelse *Comunione e Liberazione* skal ikke have dobbelt-m, en fejl, som ustandselig optræder i alle medier.

Sådanne sjuskefejl, som let kunne have været undgået, fjerner imidlertid ikke indtrykket af et solidt og værdifuldt arbejde – et overraskende initiativ, kan man tilføje.

## Tre misforhold

Bogens titel viser hen til det kapitel, som handler om den såkaldte Kölner erklæring, et dokument, der kom i 1989 – et skæbneår også i kirken, da konflikten brød ud på flere fronter – og underskrevet af 172 tyske, østrigske, schweiziske og hollandske teologiprofessorer, gengivet in extenso (i sin fulde ordlyd. Red.)

Det retter sig i en meget hård tone mod først og fremmest tre misforhold i kirken: at biskopper udnævnes »ignorerende lokal-kirkens kandidater og uden hensyntagen til de ifølge uskrevne love vundne rettigheder«, at »kvalificerede mandlige og kvindelige teo-

loger over alt i verden nægtes kirkens godkendelse til at undervise«, at »pavens læreembedes kompetence ligesom hans domsmyndighed gøres gældende på en intolerant og overdimensioneret måde«. Det er autoritetskrisen i en nøddeskal.

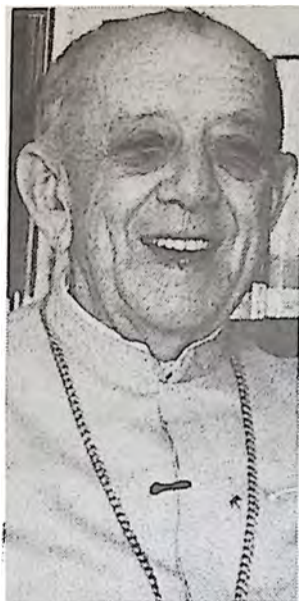
Vatikanets pressetalsmand forsøgte at bagatellisere sagen som »en lokal reaktion«, men det forsøg holdt ikke længe. Enige meningstilkendegivelser fra hundreder af teologer fra forskellige lande strømmede ind, foruden lister med indsamlede navne på præster og lægfolk.

## Autoritære traditionalister

Det første punkt, bispeudnævnelserne, er en af de største årsager til den øgede utilfredshed i kirken. De biskopper, som deltog i 2.Vatikankoncil er næsten alle døde eller pensioneret.

I deres sted har Rom i skræmmende grad udnævnt mænd af en anden observans, gerne autoritære traditionalister, som går ind for påny at lukke døre og vinduer i den kirke, som åbnede sig ved og med koncil.

Det har medført en opposition grænsende til oprør i flere europæiske lande; i Latinamerika har det medført en skærpet front mod den eneste teologiske fornyelse af betydning, befrielsesteologien. Den er blevet slemt misforstået af romerske bureaukrater, som aldrig har sat deres ben



Dom Helder Camara.

i en favela: skrækken for marxisme har dikteret en kirkepolitik, som i princippet skulle prioritere de fattiges menneskelige rettigheder, men i praksis truer med at modarbejde dem.

Biskopper, som har engageret sig i total solidaritet med folket – man kan nævne *Helder Camara* – har set sit værk målbevidst spole ret af en efterfølger. Andre har forgæves appelleret til paven om forståelse og samarbejde: *Lamet* vier et kapitel til fattigbiskoppen *Casaldáliga*, hvis gribende, ydmyge og alligevel stærkt kritiske brev til *Johannes Paul II* er gengivet i sin helhed.

## Bispekonferencernes stilling

Samtidig med denne udnævnelserpolitik er Rom

også i færd med at undergrave bispekonferencernes stilling. Disse er en frugt af konciliet og danner en sund modvægt til den romerske kurie; de bidrager også til at give de lokale kirker noget af den selvbestemmelse, de oprindeligt havde. I Rom anfægtes bispekonferencernes »bibelske og teologiske fundament«. Hvem kan anføre et sådant for den romerske kurie?

Som jesuit fæstner *Lamet* sig helt naturligt ved modsætningsforholdet mellem Jesu Selskab og paven – et følsomt kapitel, eftersom jesuitterne aflægger et særligt lydighedsløfte til denne. Modsætningsforholdet ligger for en stor del i den målsætning, som ordenen fik under generalen, *Pedro Arrupe*, med udtrykkelig prioritering af retfærdighed og de fattige.



Pedro Arrupe S.J.

Med særlig kraft har jesuitter i Latinamerika sat dette program i gang, hvilket har ledt til blodige hævnaktioner fra flere regimer: Jesu Selskab har fået sin martyrliste udvidet med adskillige navne. Støtten fra Rom har været ringe. Desuden kørte paven over ordenens lovfæstede rettigheder, da han – ganske brutalt – indsatte en »opsynsmand« i stedet for den stedfortræder, som *Arrupe* selv – i overensstemmelse med konstitutionen – udnævnte, da han blev ramt af et slagtilfælde.

## Ren forfølgelse

*Arrupe* omtales som en profet. På samme måde omtales en anden, som har fået et kapitel i bogen, nemlig *Bernhard Häring*, den katolske kirkes førende, nulevende moralteolog, som er fortalende for et mere men-



Bernhard Häring C.S.S.R.

neskeligt og fornuftigt syn på problemet fødselskontrol.

*Häring* er ingen oprører, men hans af evangeliet dybt prægede overbevisning har tvunget ham til at sætte spørgsmålstegn – og kun det – ved de filosofiske og juridiske argumenter, som ligger til grund for pavens berygtede nej. Dermed har han pådraget sig intet mindre end ren forfølgelse fra Trosælverkongregationen (ex-Sanctum Officium, ex-Inkvisionen).

Hele problematikken har fået groteske proportioner: lydighed i denne sag er blevet et »schibboleth« (jfr. Dom 12,6. Red.) ved bispeudnævnelser, og paven gentager sine formaninger til enhver tid og i praktisk taget alle sammenhænge.

Fastholdelsen ved pave *Paul VI*'s rundskrivelse »*Humanae vitae*« er et hovedpunkt i *Johannes Pauls* program for sit pontifikat – og en kæmpebommert. Alle ved, at *Paul VI* traf sin beslutning stik imod en – på fire stemmer nær – enig, tres mand store kommission, og at han først og fremmest ikke gjorde det af overbevisning om selve sagen, men af frygt for at skade læreembedets autoritet, hvis paven ændrede et af en tidligere – *Pius XI* – fastslået forbud.

I virkeligheden blev netop denne beslutning og denne rundskrivelse det afgørende grundskud mod den pavelige autoritet. I dag følger de allerfleste katolikker deres egen samvittighed i denne sag.

## »Ingen løver i hierarkiet«

Endnu en bog, som næsten er en parallel til *Lamets*, er udkommet i år. Også den er skrevet af en trofast og agtet kirkens mand, ligesom *Lamet* journalist med verdensomspændende perspektiv, en irlænder ved navn *Joseph Dunn*, som har lavet en stor mængde filmreportager af kirkelige forhold i praktisk taget hele verden.

En reportage i Sverige sommeren 1993, specielt

## Centralkomiteén for tyske Katolikker til paven og biskopperne

# Giftte præster vil være en berigelse

Bonn (KNA) – Centralkomiteén for tyske Katolikker (ZdK) opfordrer biskopperne og paven til snart at gøre det muligt for gifte mænd at blive præster. I det mindste bør man i de enkelte bispekonferencer kunne give tilladelse til det, hedder det i en erklæring fra ZdK's plenarmøde, der blev vedtaget med stort flertal.

I dag spørger mennesker, hvorfor man stadig kun kan give præstevielsen til dem, der føler sig kaldet til cølibat. Det kristne cølibat har

ganske vist indtil nu været en velsignelse for kirken, men det er ikke »en væsensnødvendighed« for at være præst. »Hvis både gifte og ugifte var præster, ville det blive en berigelse for kirken,« hedder det i erklæringen.

ZdK er den højeste repræsentation af tyske lægfolk. Til plenarforsamlingen, der mødes to gange om året, kommer tre delegerede fra hvert af de 27 tyske bispedømmer, tre delegerede fra militærsejlesorgen og

84 delegerede, der repræsenterer katolske foreninger. Desuden kan der være op til 56 personer fra det offentlige liv, som af plenarforsamlingen vælges for fire år. Der er for tiden 224 medlemmer i ZdK.

Plenarforsamlingen vælger et præsidium; præsident er *Rita Waschbüsch*. Det er ifølge statutterne ZdK's opgave at være opmærksom på udviklingen i samfundet og kirken og fremføre katolikkers synspunkter i offentligheden.

ZdK skal inspirere til nye udspil i kirke og samfund, rådgive Den tyske Bispekonference, planlægge »Katholikentag« og varetage tyske katolikkers interesser på internationalt niveau.

ZdK er opstået af Centralkomiteén til forberedelsen af den tyske Katolikdag, der blev grundlagt i 1868. Efter Det andet Vatikankoncil fik komiteén i 1967 nye statutter.



om kvinden i kirken, har forøvrigt fået et kapitel i bogen, hvis titel er: »No Lions in the Hierarchy« (Columba Press, Dublin). Selv om bøgerne behandler de samme foreteelser og samme spørgsmål, og selv om begge forfattere repræsenterer samme opfattelse i kirken og føler samme sorg og næsten fortvivlelse over udviklingen under dette pontifikat, så er de alligevel forskellige.

Lamets bog er en samling essays omkring et problemkompleks. Dunns er en mellemting mellem præstelig selvbiografi og refleksioner omkring hans egne rejserapporter, det hele krydret med irsk humor.

Til det mest interessante i denne bog hører et kapitel om præsteuddannelsen, sådan som den var før konciliet, da Dunn selv var seminarist, som den er nu og som han ville ønske sig, at den skulle være.

I et kapitel om kaldet kommer han med kloge og ligevægtige synspunkter på cølibatet, for og imod, og gode forslag til problemløsninger. Endvidere tager han spørgsmålet om kvinden i kirken op, hvilket Lamet knapt nok berører, og gør rede for debatten om kvindelige præster – også her med argumenter for og imod. Han har åbenlyst nytte af en klassisk thomistisk skoling, når det gælder om at præsentere en debat, så læseren selv kan danne sig en mening.

### Smertelig situation

Begge forfattere giver udtryk for deres anerkendelse af pave Wojtylas person – hvordan skulle man kunne andet: han er jo en lysende begavet mand med et unikt karisma, en stor åndelig lederbegavelse, dybt from og uselvsk hengiven i sit kald, og sikkert helt overbevist om, at han gør det rigtige.

Alligevel handler han, efter Lamets, Dunns og utallige andres overbevisning, helt forkert på meget væsentlige punkter. Under overskriften »Paven, som kom ind fra kulden«, gør Lamet et biografisk, analytisk studie af Karol Wojtyla, et forsøg på at forstå manden og hans handlemåde. »De vivis nil nisi bonum« (Om de levende ikke andet end godt) hedder det tilsvarende kapitel i Dunns bog.

Han udtrykker sig sammenfattende: »I think that John Paul II is a good saintly man who has done a lot of harm to the church in my generation.« (Efter min opfattelse er pave Johannes Paul II en god from mand,

der har gjort kirken megen skade i min generation. Red.)

At beundre og holde af en person, som man synes handler fejlagtigt eller rent ud sagt forkert, er en smertelig situation. Netop dér befinder mange katolikker sig i dag.

### Giver svar på tiltale

Siden bøgerne er skrevet, har rundskrivelsen »Veritatis Splendor«, den apostoliske skrivelse mod præstevielse af kvinder, og for helt nylig, Trosælærekongregationens af paven godkendte formaning til biskopperne om ikke at lade gengifte fraskilte gå til kommunion, ikke betydet nogen forandring, kun en yderligere skærpelse af krisen, af modsætningerne mellem Rom og stadig større dele af kirken.

Men da er det vigtigt at understrege, at en krise ikke kun er noget smerteligt og farligt; den indebærer også muligheder af håb om forandring. Og en sådan har vi meget rigtigt set i et stykke tid.

Kirken uden for Rom tier ikke kun og tager imod under tavs protest, som den har gjort i så lang tid, den giver svar på tiltale og nægter at tie.

Åbenhjertigheden i kirken er i det hele taget sandsynligvis større efter Det andet Vatikanconcil end nogensinde siden middelalderen: teologer, lægfolk og præster skriver og udgiver, hvad de vil; de kan få afbrudt deres karriere, men trues ikke længere af bandlysning eller udgivelsesforbud.

Mest forsigtige har naturligvis biskopperne været – No Lions in the Hierarchy – de har jo også det tungeste ansvar. Men »Roma locuta, causa finita«, Rom har talt, sagen er afgjort, er ikke længere en trossætning. Katolikker, som næsten har opgivet håbet om, at episkopatet, som skal lede kirken i fællesskab med paven, skulle udøve sin lederfunktion, kan med *Galileis* ord sige: »Eppur si muove« – den bevæger sig nu alligevel!

Nu findes der biskopper, som svarer, høfligt, men bestemt: vi har med respekt lyttet til Rom, men vi er ikke blevet overbeviste, og sagen skal blive genstand for et videre studium.

Det er nye og håbefulde toner, som kan få en katolik til glad at konstatere: der er alligevel en og anden løve i hierarkiet!

Oversat af Kirsten Szarafin

# Centralkomiteén for tyske Katolikker støtter de tre tyske biskopper

Bonn (KNA) – Centralkomiteén for tyske Katolikker (ZdK) har støttet biskopperne *Lehmann*, *Saier* og *Kasper* i spørgsmålet om gengifte fraskilte og kritiseret Trosælærekongregationens instruks til biskopperne.

Trosælærekongregationens erklæring »må ikke blive det sidste ord i kirken«, hedder det i en erklæring fra ZdKs plenarforsamling. Det var »ikke til at misforstå«, at de tre biskoppers hyrdebrev holdt

fast ved ægteskabets uopløselighed samtidig med at de gjorde det klart, at man skal respektere den enkeltes samvittighedsafgørelse.

Vatikanets hårdt formulerede »nej« til kommunion for gengifte fraskilte kan ikke håndhæves, hedder det i erklæringen. Holdningen er i modstrid med Jesu ønske om, at kirken skal være til frelse. Især kritiserer ZdK Vatikanets omgang med »den gamle katolske tradition om samvittighedens betydning«.

De tre biskopper fortjener respekt, fordi de har reageret på en situation, der er yderst belastende for mange familier og menigheder. ZdK opfordrer Trosælærekongregationen til at

komme i dialog med de tyske biskopper. Spørgsmålet om kirkens holdning til de gengifte fraskilte er blevet til alvor i den internt kirkelige dialog.

## Gyldighed kan ikke afgøres af samvittigheden

Rom (KNA) – Om et ægteskab er gyldigt eller ugyldigt ifølge kirkeretten kan ikke afgøres af samvittigheden, siger dekanen for den øverste kirkelige appel, den romerske Rota. I en artikel i det tysksprogede »Osservatore Romano« ønsker *Mario Francesco Pompedda* at bidrage til »en retfærdig vurdering« af Trosælærekongregationens skrivelse om gengifte og at udrydde »uholdbare og uvirkelige fordomme«.

Pompedda understreger den katolske kirkes opfattelse om det kristent indgædede ægteskabs offentlige

karakter. Han afviser, at det bare skal betyde kirkens vilje til at herske over og kontrollere ægteskabet. Det argument anvendes kun for at gøre ægteskabet til et privat anliggende, skønt det mere end alt andet er et sakramente.

Kirken har pligt og ret til at beskytte ægteskabets hellighed og den gyldige og tilladte ægteskabsindgåelse. Kirkeretten fastslår udtrykkeligt, at det ikke er tilladt at indgå i et nyt ægteskab, hvis det første ikke er annulleret, skriver Pompedda.

## For lidt plads til samvittigheden

Augsburg (KNA) – Pave *Johannes Paul II* giver ikke tilstrækkelig plads til den enkelte katoliks samvittighedsfrihed, viser en undersøgelse i det katolske blad »Weltbild«. 72% af de mere end 4.000 adspurgte kritiserer Roms formynderi.

56% anser forholdet mellem den tyske kirke og Vatikanet for at være anspændt. 71% beklager, at

paven giver de lokale kirker for lidt ansvar. 54% mener, paven er autoritær, 2% at han er tolerant, og 5% at han er åben over for verden.

37% af de adspurgte læsere går ind for, at gengifte fraskilte skal kunne gå til kommunion, 43% mener, at det skal være muligt efter aftale med sognepræsten, og 20% afviser dette.



Pave Paul VI, som godkendte det fornyede kirkesyn. Foto KNA.

## Hele Guds folk bør inddrages

Bonn (KIPA) – Den brasilianske kardinal ærkebiskop *Aloisio Lorscheider* mener, at man skal overveje valgprocedurerne til kirkelige embeder. Franciskaneren *Lorscheider* siger til det franciskanske missionsblad i Bonn, at det foreløbigt er det bedste, at kardinalerne vælger paven.

»Men jeg mener, vi skal begynde med valgene for nede.« I Fortaleza, *Lorscheiders* bispedømme, vælger lægfolket provsterne. Senere bør man også vælge biskopperne, siger han. Endnu senere kan der blive tale om at vælge pave, men det bliver ikke i dette århundrede.

Kirken er ikke et demokrati, men det er et fællesskab. Det andet Vatikanconcil gav impulsen til »communio-teologien«, men den virkeliggøres kun langsomt, mener *Lorscheider*. Paven er »enhedens centrum«, men hvad det betyder, kan ændre sig i tidens løb.

Man bør også overveje andre strukturelle spørgsmål. Ikke det, som Kristus selv indsatte, men alt det, som kirken selv i løbet af historien har skabt. Disse overvejelser bør ske i hele Guds folk. Kun strukturer, der er personlige og menneskelige, er gode strukturer, understreger kardinalen.

## Ordning for Tjekkiets gifte »undergrundspræster«

Praha (KNA) – For at løse problemet med de gifte mænd, der blev præsteviet i Tjekkoslovakiet under kommunismen, vil Prahas ærkebiskop *Miloslav Vlk*

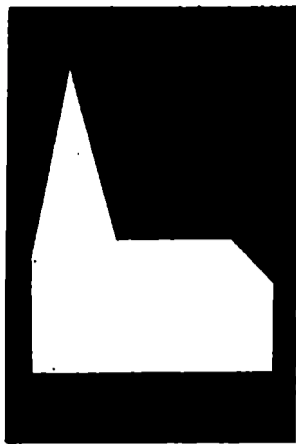
oprette et græsk-katolsk vikariat.

Nogle af de ugifte af de 600 hemmeligt viede præster og 8 biskopper er allerede integreret i den katolske

gejstlighed. Mange af de gifte har tilsluttet sig den græsk-katolske kirke i Slovakiet. Men efter Tjekkoslovakiets deling er det nødvendigt at oprette et vikari-

at i Tjekkiets egen biskop. Derved kan problemet blive løst en gang for alle, siger *Vlk*.





# Orientering fra sognene

FEBRUAR 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de llge numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 4, der udkommer 22. februar 1995 er torsdag den 2. februar 1995 for marts 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80  
Menighedsrådsformand: Erik Schou,  
tlf. 98 92 27 74.

**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer:  
Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.  
Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

**Fredag d. 3.:** 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Messe kl. 17.15.  
**Tirsdag d. 7.:** Korøvelse kl. 19.30.  
**Onsdag d. 8.:** Syklubben mødes kl. 14.30.  
**Torsdag d. 9.:** Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.  
**Tirsdag d. 14.:** Korøvelse kl. 19.30.  
**Lørdag d. 18.:** Messe på vietnamesisk kl. 14.  
**Onsdag d. 22.:** Syklubben mødes kl. 14.30.  
**Lørdag d. 25.:** Messe på polsk kl. 17.  
**Søndag d. 26.:** Sogneundervisning kl. 10.

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg,  
tlf. 98 12 63 44.

**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 10.  
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.  
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.  
**Fredag d. 3.:** Messe kl. 17. Derefter Blasiusvelsignelse.  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Messe kl. 10 med lysprocession.  
**Lørdag d. 11.:** Trosundervisning kl. 13.30-15.  
**Lørdag d. 25.:** Trosundervisning kl. 13.30-15.

### Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.  
Henvendelse til Helligåndskirken. Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.  
Tirsdag: Messe kl. 16.  
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.  
Øvrige messer: Se opslagstavlen.  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Messe med lysprocession kl. 14.30.  
**Fredag d. 10.:** Trosundervisning kl. 18-20.  
**Søndag d. 19.:** Messe på vietnamesisk kl. 14.30.  
Ved messen fejres 10-årsdagen for oprettelse af den vietnamesiske del af menigheden og den Vietnamesiske Forening i Hjørring. Efter messen er der en lille sammenkomst i menighedslokalet.  
**Fredag d. 24.:** Trosundervisning kl. 18-20.

### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard,  
tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.  
**Søndag d. 19.:** Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

## 2 Nordjylland Nord

### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.

**Messtider:**  
**Søndag:** Messe kl. 10.00.  
**Hverdage:** Se opslagstavlen.  
**Fredag d. 3.:** Første fredags tilbedelse kl. 10. Messe kl. 11.  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Højmesse kl. 10. Efter messen sogneundervisning.  
Hver onsdag kl. 19: KUK-møde i præstegårdens KUK-lokaler.

### Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.  
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen  
tlf. 86 62 63 96.

**Messtider:**  
**Lørdage:** Messe kl. 16 (undt. d. 11.).  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Højmesse kl. 10.  
**Lørdag d. 11.:** Sogneundervisning kl. 10. messe kl. 12 (Reinhold Sahner). Ingen messe kl. 16.  
**Søndag d. 19.:** Messe kl. 10.  
**Søndag d. 12.:** Messe på engelsk kl. 18.  
**Søndag d. 26.:** Messe på engelsk kl. 18.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

**Søndag d. 12.:** Messe kl. 10. Derefter sogneundervisning v. Reinhold Sahner.  
**Søndag den 26.:** Messe kl. 10.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C.  
Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.  
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund,  
tlf. 86 12 47 27.  
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.  
Katolsk Information, Ryesgade 28,  
tlf. 86 18 53 90.

### Messtider:

**Søndagsmesser:** Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14. Messe på engelsk: 1. lørdag kl. 14.  
**Hverdagsmesser:** Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.  
Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 (yngre elever) og normalt sidste fredag kl. 8 (ældre elever).  
Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.  
Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.  
Firmandklub: Hver 2. torsdag kl. 19.30.  
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.  
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.  
Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

**Fredag d. 3.:** Eukaristisk tilbedelse med skriftemål og messe med Blasiusvelsignelse kl. 18.  
**Lørdag d. 4.:** Vietnamesisk nytårsmesse kl. 10.30. Fest bagefter. Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15. Messe og klub på engelsk kl. 14.  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Kyndelmisse kl. 10.  
**Mandag d. 6.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.  
**Torsdag d. 9.:** Konvertitgruppe kl. 19.  
**Torsdag d. 23.:** Konvertitgruppe kl. 19.  
**Lørdag d. 25.:** Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15. Menighedens fastelavnsfest kl. 19.  
**Tirsdag d. 28.:** Katolsk seminar kl. 19.30. Lars Reuter SJ om »Autoritet i den katolske kirke. Hvem bestemmer hvad i kirken – med særlig henblik på adgang til præstetjenesten og gengiftes stilling i fællesskabet«.

### Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
**Messtider:**  
1. og 3. søndag kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværg: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.  
**Messtider:**  
2. og 4. søndag kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.  
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.  
**Messtider:**  
Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.  
**Hverdagsmesser:** Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.  
Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.  
Skriftemål: Onsdag og efter aftale.  
Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.  
**Lørdag d. 11.:** Sogneundervisning kl. 10.  
**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 10.  
**Onsdag d. 15.:** »Troen i hverdagen« kl. 19.

### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

**Messtider:**  
**Søndagsmesse:** Kl. 10.  
**Hverdagsmesse:** Kl. 9.  
Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.  
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden-skald).  
**Onsdag d. 1.:** Festmesse kl. 10 i anledning af ikklædning af Dominica Miran Ahn.  
**Torsdag d. 2.:** Højmesse kl. 10 med højtidelig løfteafleggelse af sr. M. Simone Mangor Larsen.  
**Mandag d. 13.:** Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.40. Procession kl. 19. Messe kl. 19.30.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.  
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.  
**Messtider:**  
Søn- og helligdage:  
Januar, februar og marts kun kl. 11.  
April til nytår kl. 9.15 og 11.

**Fredag d. 3.:** Religionsundervisning kl. 16 for alle hold.  
**Fredag d. 17.:** Ingen religionsundervisning – vinterferie.  
**Fredag den 24.:** Religionsundervisning kl. 16 for alle hold.

Indbetalte sognebidrag efter 31.12.94 er overført til regnskabsår 1995.

### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.  
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen – undt. mandag.  
**Messtider:**  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Messerne i ugens løb annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i udhængskabet.

**Onsdag d. 25.1.:** Foredrag ved dr. phil. Eva Nordentoft »Om etik« kl. 19.30.  
**Onsdag d. 2.2.:** Seniorklub kl. 14.  
**Lørdag d. 3.:** Børneundervisning kl. 9-12.  
**Onsdag d. 15.:** Seniorklub kl. 14.  
**Lørdag d. 18.:** Børneundervisning kl. 9-12.  
**Onsdag d. 22.:** Foredrag ved univ.lektor Hans Jørgen Frederiksen, Århus om »Pilgrimsvejen til Santiago de Compostela«.

### Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.  
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

**Messtider:**  
**Søndagsmesser:** I kirken kl. 10 (højmesse).  
**Hverdagsmesser:** I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.  
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelses Kirke.  
Menighederne er velkomne.

Bemærk! Kirkekaffen er ændret til at finde sted den 3. søndag i måneden.  
**Lørdag d. 4.:** Børn og unge mødes. Musikgruppen, ministranter m.v. kl. 13.30. Familiemesse kl. 15.30.  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Højmesse kl. 10 med lysindvielse. Egne lys til brug i hjemmene kan medbringes. Kirkebil.  
**Søndag d. 19.:** Messe kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe. Kirkebil.  
Den ekstraordinære indsamling til kirken er nået op på kr. 19.900,-. Bidrag kan stadig indgives til sognepræsten eller menighedsrådsformanden.

### Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93  
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

**Messtider:**  
**Søndagsmesser:** Kl. 9 og 11.  
**Hverdagsmesser:** Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.  
Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.  
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.  
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.  
Religionsundervisning i præstegården hver fredag kl. 16-18.

**Torsdag d. 2.:** Den hell. kommunion bringes til menighedens syge og ældre.  
**Fredag d. 3.:** Sct. Norberts Skole holder skolefest på Rødkilde Gymnasium kl. 19.  
**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Efter Højmessens kl. 11 kirkekaffe.  
**Fredag d. 10.:** Ingen religionsundervisning.  
**Lørdag d. 11.- lørdag d. 18.:** Præsten er bortrejst.  
**Fredag d. 17.:** Ingen religionsundervisning.  
**Tirsdag d. 21.:** Forsangerøvelse kl. 19.  
**Søndag d. 26.:** Efter højmessens kl. 11 reception i samlingssalen.

## 5 Sydjylland

### Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.  
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.  
**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

**Fredag d. 3.:** Sognepræsten bringer den hell. kommunion til de syge.  
**Fredagene d. 3., 10., 17. og 24.:** Forberedelse til den første hell. kommunion og firmelse kl. 15.30 til 17.  
**Lørdag d. 11.:** Grundkursus i teologi, kap. 5-8, kl. 9.  
**Søndag d. 26.:** Efter højmessens kl. 10 er der kirkekaffe og tøndeslagning for børnene i skolens gymnastiksal.



## Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.  
Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.  
Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

### Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
Onsdag kl. 18.30 (undt. 15. og 22.).  
Lørdag kl. 16.30. (undt. d. 18.2.)  
Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslags-tavlen ved kirketårnet.  
Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Onsdag d. 8.: Den hell. kommunion bringes til menighedens syge. Bibelaften i præstegården kl. 19. Tilmelding til præsten.

Mandag d. 27.: Menighedens fastelavnsaften. Tidspunktet meddeles senere.

Firmandundervisning hver lørdag kl. 10-11 (undt. 18.2.).

Præsten er bortrejst fra søndag d. 12. (efter høj-messen) til og med lørdag d. 18.2.

## Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.  
Sognepræst Lars Messerschmidt.  
Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

### Messtider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.  
Søndag kl. 10: Højmesse.  
Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.  
Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.  
Torsdag kl. 7.00: Laudes og messe.  
Fredag kl. 9: Messe.  
Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

## 6 Sønderjylland

### Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

### Messtider:

Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter høj-messerne.  
Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.  
Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med mes-sen eller efter aftale.

### Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 42 35 85.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

### Messtider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med mes-sen eller efter aftale.  
Hverdagsmesser: Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med mes-sen eller efter aftale.  
Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

### Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.  
Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

### Messtider:

Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10 (undt. d. 28.1.).

Søndag d. 29.1.: Religionsundervisning kl. 12-14.

Lørdag d. 4.2.: Cenaklen kl. 10-14. Korøvelse kl. 16. Ungdomsklub kl. 18.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Efter højmessens kl. 10 kirkekaffe.

Lørdag d. 11.: Studiekreds kl. 14.

Søndag d. 12.: Undervisning kl. 12-14.

Søndag d. 26.: Undervisning kl. 12-14.

### Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder  
Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

### Messtider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

## 7 Fyn

### Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense  
Tlf. 66 12 16 64.  
Sognepræst: Leo Drzal  
Andenpræst: Wieslaw Podlach  
Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.  
Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.

### Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 17.30.  
Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Tirsdag d. 3.: Tilbedelse kl. 18 med rosenkrans og aftenmesse.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Højmesse kl. 10 med lysindvielse og procession.

Tirsdag d. 7.: Generalforsamling for »Skt. Albani Klubben« kl. 19. Derefter er der bankospil. Bibelkreds kl. 19.

Torsdag d. 9.: Seniorklubben holder »pakke-fest« kl. 14.

Mandag d. 13.: DKKF holder møde kl. 19.30, hvor Birthe Bjoljan fortæller om sit arbejde i fængslerne på Fyn.

Tirsdag d. 21.: Bibelkreds kl. 19.

### Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.  
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.

### Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.  
Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.  
Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Fredag d. 3.: Jesu-Hjerte aftenmesse kl. 19. Efter messen Blasiusvelsignelse.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Højmesse kl. 9.30. Efter messen kirkekaffe for menigheden. Ingen messe kl. 11. Vietnamesisk messe kl. 14.

Mandag d. 6.: Rosenkransgruppen kl. 16.

Onsdag d. 8.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Fredag d. 10.: Firmandernes forældremøde kl. 19. Mødet holdes i menighedslokalerne.

Onsdag d. 15.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messe i kirken kl. 14. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkomne!

### Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Messe kl. 15.

### Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

### Messtider:

Højmesse lørdage kl. 15.

### Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.  
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvedelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

### Messtider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariegade 4, 4930 Maribo.  
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.  
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandunt.)

Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand.undt.

### Messtider:

Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Fredag d. 3.: Efter 9-messen Blasiusvelsignelse.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Efter messen kl. 10 Blasiusvelsignelse og kirkekaffe.

Søndag d. 26.: Fastelavnssøndag. Efter messen er der tøndeslagning for børnene og kirkekaffe.

### Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.  
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

### Messtider:

Søndagsmesse lørdag kl. 17 (undt. 4.2.), søndag højmesse kl. 10 (undt. 5.2. ordets gudstjeneste og kommuniionsuddeling).

Hverdagsmesser: mandag kl. 17 (fra 6.2.).

Søndag d. 29.1.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Højmesse kl. 10.

### Kirkekaffe:

Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe søndag d. 5. efter gudstjenesten i Kolbehuset.

### Fastelavnssøndag:

Arrangementet efter højmessens søndag d. 26.2. bliver en overraskelse! Det bliver spændende at se, hvad »arrangørerne« finder på! Se under meddelelserne i K.O. onsdag d. 22.2. - Hvad der ikke er en hemmelighed: Onsdag d. 1.3. begynder den store forberedelse til påske med askeonsdag.

### Hjertelig tak for en smuk fest.

Pater Irenæus takker ad denne vej endnu en gang alle, som var med til at gøre den runde fødselsdag ved årsskiftet til en uforglemmelig fest.

Præstens familie har bedt om at få lov til at takke alle. »Det var herligt at være gæst ved det festlige arrangement.« (Broderen Coen var smigret (!) over, at nogle lykønskede ham, selv om han først runder de 70 i nov. 96, men han var glad for, at præsten lignede ham så meget!)

En stor tak til alle dem, som gav et bidrag til kirkens nye musikanlæg.

### Matthæusevangeliet.

Kunne du tænke dig at deltage i nogle bibelaf-tener eller -eftermiddage, så meld dig søndag d. 12.2. efter højmessens. Hvis du tilmelder dig, kan du få en pragtfuld bog om Matthæusevan-geliet for halv pris - kr. 100,-. Den ligger frem-me i kirken til gennmsyn.

### Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

### Messtider:

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.

Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

Torsdag d. 2.: Skolemesse kl. 8.

Fredag d. 3.: 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.

Søndag d. 5.: Herrens Fremstilling i Templet. Familiemesse med lysenes indvielse kl. 10. Herefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15. Messe kl. 18.30.

Lørdag d. 11.: Polsk messe kl. 16. Kirkekaffe i Fredensgade 15.

Lørdag d. 25.: Menighedens Fastelavnssfest - en fest for hele familien. Messe kl. 16. Herefter fest i salen med fælles spisning, tøndeslagning for store såvel som for små. Leg og dans. Alle er hjertelig velkomne.

## 9 Sydøstsjælland

### Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.  
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk.  
Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. Ellers efter aftale.

Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt- undt. mandag.

### Messtider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

Torsdag d. 2.: 1. kommunikanternes forældremøde kl. 19 i menighedssalen.

Tirsdag d. 14.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

Søndag d. 19.: Polsk messe kl. 11.30.

### Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.  
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søn-dag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

### Messtider:

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 5.: Højmesse kl. 10. Derefter Blasiusvelsignelse.

Søndag d. 12.: Højmesse kl. 10. Derefter kir-kekaffe.

### Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.  
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

### Messtider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 4.: Lørdagsklubben mødes kl. 15-17.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 12.: Efter højmessens kl. 10 er der kir-kekaffe.

Søndag d. 26.: Efter højmessens kl. 10 er der fa-stelavnssfest for børn og voksne. Se nærmere i sognebladet.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.  
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 el-ler 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.  
Sankt Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.  
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99.

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
Sognepræst: Stephen Holm  
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiks-gade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45

### Faste messtider:

Søndagsmesser: Kl. 10 i kirken - med efterføl-gende kirkekaffe i menighedssalen. Fredag kl. 19.15 - som regel i kapellet.

Hverdagsmesser: - i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi - normalt således: mandag kl. 17.15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11.15.

Montfort-kommunitetets daglige bønner - i Skt. Montforts kapel - normalt således: Rosenkrans



bøn: Hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: Sø.-ti.-to. kl. 19, ma.-on.-fr. kl. 18, lø. kl. 12,15.

**Søndag d. 5.**, første søndag i februar, ca. 40 dage efter jul, fejres *Kyndelmisse*: Festen for Kristi fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 10 festmesse med lysindvielse og lysprocession.

**Mandag d. 6.**: Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag for ordensfamiliens anliggender. I forbindelse med messen kl. 17.15 i kapellet er der fra kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

**Søndag d. 12.** er messen kl. 10 familiemesse. **Søndag d. 19.** er messen kl. 10 latinsk højmesse. **Søndag d. 26.** er sidste søndag før fastetiden begynder, den såkaldte fastelavns-søndag. Den dag er der familiemesse kl. 10 og børnene må meget gerne møde udklædte. I tilslutning til messen fejres menighedens fastelavns-fest, hvor børnene skal slå katten af tønden og hygge sig med fastelavnsboller og sodavand.

Onsdagen efter, den 1. marts, *askeonsdag*, begynder så bodstiden, som forbereder os til at fejre påske. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til den følgende weekends søndagsmesser.

*Undervisning af vore børn børn og unge*: Søndagene d. 12. og 26. feb. i forlængelse af søndagsmessen, som begynder kl. 10.

*Aften for unge over 16 år*: Fredag d. 10. feb. fra kl. 19 - 22.

*Eftermiddage for vore ældre*: Torsdagene d. 26. jan og 23. feb. fra kl. 14.30 - ca. 17 i menighedssalen.

### Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg. Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Nye organister: Sr. Engeline, adresse ovenfor, og Svend Andreasen, Hovedgaden 7, 4350 Ugerløse, tlf. 53 48 80 27.

#### Messtider:

*Om søndagen*: Messe kl. 15 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

*Om hverdagen*: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Der er *børneundervisning* i forbindelse med søndagsmessen den 12. og 26. feb.

*Aften for unge over 16 år* - i Slagelse fredag d. 10. feb. fra kl. 19.

*Hyggeeftermiddage for ældre* hos fru Carlsen, Lundemarken 15 st, hver onsdag kl. 14-16.30.

**Søndag d. 5.**, ca. 40 dage efter jul, fejres *Kyndelmisse*, festen for Kristi fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 15 er der festmesse med lysindvielse og lysprocession.

**Søndag d. 19.** fejres dele af messen kl. 15 på latin.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup. Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28. 2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25. Assumptionssøstrene, tlf. 43 99 81 57. Menighedsrådsformand: Anders Keller. Tlf. 43 71 43 13.

Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.

#### Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstrene, Bygaden 53, Høje-Tåstrup nr. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 11. OBS! Nyt tidspunkt.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.

Hver fredag er der bedegruppe i kirken

kl. 19-22.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstrene kl. 19-20.

### Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91. Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr). Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

#### Messtider:

*Søndagsmesser*: Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

*Hverdagsmesser*: Tirsdag - fredag kl. 17.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

*Torsdag d. 9.*: Skolemesse kl. 9.30.

*Lørdag d. 11.*: Religionsundervisning kl. 14.

*Søndag d. 26.*: Medbring sidste års indviende palmegrene til messen, så vi kan brænde dem og bruge asken til Askeonsdag.

### Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

### Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

#### Messtider:

*Søndagsmesse*: Hver lørdag kl. 15.30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

*Hverdagsmesser* fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor - eller meddeles i kirken.

Der er *børne- og ungdomsundervisning* i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 11. og 25. feb.

*Aften for unge over 16 år* i Slagelse fredag d. 10. feb. fra kl. 19 til ca. 22.

*Hyggeeftermiddag for ældre*: onsdagene d. 1. og 15. feb. fra kl. 14-17. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

*Torsdag d. 2.*: Aftenen for februar-månedens 1. fredag er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20. Kyndelmisse fejres den følgende weekend.

*Lørdag d. 4.*, første weekend i februar, ca. 40 dage efter jul, fejres *Kyndelmisse*: Herrens fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 15.30 er der festmesse med lysindvielse.

*Lørdag d. 18.* celebreres dele af søndagsmessen kl. 15.30 på latin.

*Lørdag d. 25.* er sidste weekend før fastetiden begynder og vi skal fejre *Fastelavns-søndag*. Kl. 15.30 er der familiemesse med efterfølgende fastelavnsfest for hele menigheden. Børnene skal slå katten af tønden og hygge sig med fastelavnsboller og sodavand. Selvfølgelig møder alle børn udklædte - også gerne til messen.

Onsdag efter, d. 1. marts, er det *askeonsdag*, og forberedelsestiden til påskefesten begynder. Askeonsdagens messe med den særlige askeceremoni henlægges til lørdagen efter.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B. Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.

Menighedsrådsformand: Britta Kristensen.

Tlf. 42 29 90 06.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B-Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof. Tlf. 47 92 36 40.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser. Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

*Messtider*: Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål: Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdag kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

*Søndag d. 5.*: Kyndelmisse kl. 11 med Blasiusvelsignelse.

*Onsdag d. 8.*: Introduktionsaften for lektorer kl. 19.30 i menighedssalen og kirken. Pastor Michael Hornbech-Madsen vejleder og giver gode råd.

*Tirsdag d. 14.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

*Onsdag d. 15.*: Tværsoqnsmdøde for de fire nordsjællandske menighedsråd kl. 19.30 i Birkerød.

*Tirsdag d. 28.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

### Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

*Messtider*: Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

## 13 Hovedstadsområde NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

*Messtider*: Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

*Fredag d. 3.*: Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

*Søndag d. 5.*: Herrens fremstilling i Templet. Messe med lysindvielse kl. 10.30.

*Søndag d. 12.*: Familiemesse kl. 10.30 og kirkekaffe.

*Søndag d. 19.*: Højmesse kl. 10.30 med gregoriansk sang.

*Fredag d. 24.*: Niels Steensen andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

#### Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen. Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber: Maxi-KUK: 1. og 3. torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstrene, Pri mulavej 1, messe kl. 19.

## 14 Hovedstadsområde NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby. Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

### Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Normalt åbent fredag kl. 14-16.

*Messtider*: Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11.

Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

*Hverdage*: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

*Søndag d. 5.*: Herrens fremstilling i Templet. Lysindvielse og højmesse kl. 9. Lys, som ønskes indviet, bedes indleveret i god tid før messen.

*Tirsdag d. 7.*: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas kirke.

*Lørdag d. 11.*: Sognekatekese kl. 15. Emne: »Om verdsliggørelse« v/ pastor Jesper Fich.

*Søndag d. 12.*: Familiemesse kl. 9.

*Tirsdag d. 14.*: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets sakramente indtil kl. 21.

*Søndag d. 19.*: Højmesse kl. 10.30 med gregoriansk sang.

*Fredag d. 24.*: Niels Steensen andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

*Søndag d. 5.*: Kyndelmisse kl. 11 med Blasiusvelsignelse.

*Onsdag d. 8.*: Introduktionsaften for lektorer kl. 19.30 i menighedssalen og kirken. Pastor Michael Hornbech-Madsen vejleder og giver gode råd.

*Tirsdag d. 14.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

*Onsdag d. 15.*: Tværsoqnsmdøde for de fire nordsjællandske menighedsråd kl. 19.30 i Birkerød.

*Tirsdag d. 28.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

*Søndag d. 5.*: Kyndelmisse kl. 11 med Blasiusvelsignelse.

*Onsdag d. 8.*: Introduktionsaften for lektorer kl. 19.30 i menighedssalen og kirken. Pastor Michael Hornbech-Madsen vejleder og giver gode råd.

*Tirsdag d. 14.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

*Onsdag d. 15.*: Tværsoqnsmdøde for de fire nordsjællandske menighedsråd kl. 19.30 i Birkerød.

*Tirsdag d. 28.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

*Søndag d. 5.*: Kyndelmisse kl. 11 med Blasiusvelsignelse.

*Onsdag d. 8.*: Introduktionsaften for lektorer kl. 19.30 i menighedssalen og kirken. Pastor Michael Hornbech-Madsen vejleder og giver gode råd.

*Tirsdag d. 14.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

*Onsdag d. 15.*: Tværsoqnsmdøde for de fire nordsjællandske menighedsråd kl. 19.30 i Birkerød.

*Tirsdag d. 28.*: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.



**Fredag d. 3.:** Jesu-Hjerte fredag. Se under messetider. Blasiusvelsignelsen meddeles efter messen.

**Lørdag d. 4.:** Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Lysindvielse og latinsk højmesse kl. 10. Lys, som ønskes indviet, bedes indleveret i god tid før messen. Gerne om lørdagen.

**Mandag d. 6.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

**Tirsdag d. 7.:** Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten vil Marisa Rey Henningsen fortælle om organisationen Pax Christi. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller tlf. 31 64 09 01 Inge Rym.

## Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35. Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaardsgade 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70. Sognekantor: Vandtårnsvej 11. Åbent tirsdag kl. 16-17.

Mettetider:

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

**Søndag d. 5.:** Højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

**Søndag d. 12.:** Latinsk højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

**Søndag d. 19.:** Højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

**Søndag d. 26.:** Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp. Efter messe er der kaffe i Pejsestuen.

Førstekommunion:

De børn, der endnu ikke har modtaget første kommunion, tilbydes undervisning i kirkens menighedssal tirsdage kl. 16.30-17.30. Tilmelding til Arne Amundsen 31 67 34 12, Ove Leerbeck 44 98 23 84 eller Lene Støtt 31 56 17 70.

Voksenundervisning:

Den tredje torsdag i måneden kl. 19.30 i menighedssalen. Vi gennemgår bl.a. udvalgte emner fra Richard P. McBrien's bog »Katolsk tro gennem to årtusinder«.

## 15 Hovedstadsområde V

### Jesu Hjerne Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V. Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Bedst mandag-onsdag kl. 13-14).

Tlf. privat 31 35 86 92.

Mettetider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

**Fredag d. 3.:** Jesu-Hjerte fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

**Lørdag d. 4.:** Religionsundervisning kl. 11-15.

**Søndag d. 5.:** Kyndelmisse kl. 10. OBS! Familiemesse med kirkekaffe efter messen.

**Tirsdag d. 7.:** Kongregationsandagt kl. 16.

**Onsdag d. 8.:** Ministrantklub kl. 15.30.

**Onsdag d. 15.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Årsregnskabet 1994.

**Lørdag d. 18.:** Kongregationsmesse kl. 10.

**Tirsdag d. 21.:** Møde for ældre kl. 14.30-16.30.

Overlæge Inger Høyer fortæller om sit arbejde i Polen efter 2. verdenskrig.

**Onsdag d. 22.:** Studiekreds kl. 11 ved sr. Eve-

lyn. Husk madpakken.

**Søndag d. 26.:** Ungdomsmesse kl. 20. Efter messen »Café Ludvig« i menighedssalen.

Hver søndag er der lejlighed til at nyde en kop kaffe og få sig en sludder efter morgenmessen kl. 10 og 11.30 i menighedssalen, d.v.s. vi indbyder til »kirkekaffe« hver søndag. Hjælpende hænder efterlyses!

Hver mandag kl. 16.15-17.30 mødes vore firmamænd til forberedelse af deres firmesse, som finder sted søndag d. 12.3.95.

### Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.

Mettetider:

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

**Søndag d. 5.:** Kyndelmisse. Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Tirsdag d. 14.:** Katolsk Ældreklub kl. 14. Messe kl. 16.30.

**Lørdag d. 25.:** Børnenes fastelavnssfest med tøndeslagning kl. 10 (præcis).

### Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Mettetider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret).

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

## 16 Hovedstadsområde N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Mettetider:

**Søndagsmesser:** Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

**Hverdagsmesser** eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Torsdag d. 2.:** Undervisning af 1. kommunikanter kl. 12-14.

**Fredag d. 3.:** Messe kl. 17. Derefter udstilling af det Allerhelligste og sakramental velsignelse.

**Lørdag d. 4.:** TRO OG LYS-møde i krypten kl. 12.30. Messe kl. 17.

**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Familiemesse kl. 10. Efter messen er der »vietnamesisk festdag« i krypten. Der vil blive salg af vietnamesiske »forårsruller«, hvor hele det indkomne beløb doneres til »Aktion overlevelse«.

Salg af øl, vand, kaffe og te.

**Torsdag d. 9.:** Undervisning af 1. kommunikanter kl. 12-14.

**Lørdag d. 11.:** Dansk-vietnamesisk messe kl. 17.

**Tirsdag d. 14.:** Tirsdagsklub efter 11-messen. Husk madpakke.

**Torsdag d. 16.:** Ingen undervisning af 1. kommunikanter.

**Lørdag d. 18.:** Banko kl. 14. Overskudet går til »Aktion overlevelse«.

**Torsdag d. 23.:** Undervisning af 1. kommunikanter kl. 12-14.

**Lørdag d. 25.:** TRO OG LYS fastelavnssfest i Herlev kl. 13.

**Søndag d. 26.:** Familiemesse kl. 10. Efter messen slår vi katten af tønden. Børnene må meget gerne møde udklædt til messen.

**Tirsdag d. 28.:** Tirsdagsklub efter 11-messen. Husk madpakke.

## 17 Hovedstadsområde K

### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Mettetider:

Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

**Onsdag d. 1.:** Messe for de ældre kl. 10.

**Fredag d. 3.:** Messe kl. 8. Jesu-Hjerte messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18. Efter messerne Blasiusvelsignelse.

**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med lysindvielse og gregoriansk sang.

**Onsdag d. 15.:** Messe for de ældre kl. 10.

**Søndag d. 19.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

## 18 Amager Og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.s.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag,

fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Mettetider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

**Fredag d. 3.:** Jesu-Hjerte messe med tilbedelse kl. 19.

**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet. Familiemesse kl. 10.

**Onsdag d. 8.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30.

Præsentation af pastor Michael Hornbech-Madsen.

**Fredag d. 17.:** P. Gustav Scherz C.s.R. - en mindeaften kl. 19.

**Onsdag d. 22.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Pastor Jesper Fich viser en videofilm.

**Torsdag d. 23.:** Møde i Torsdags-caféen kl. 20.

Oplæg ved Poul Lauritsen.

**Søndag d. 26.:** Fastelavnssøndag. Børnene kommer udklædt til messen kl. 10.

**Lørdag d. 18 - søndag d. 26.:** Den økumeniske bedeuge.

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Mettetider:

Højmesse:

I februar søndag kl. 10.

**Søndag d. 5.:** Herrens fremstilling i Templet.

Højmesse kl. 10 med indvielse af kærter og procession i kirken.

### Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregergade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,

Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Mettetider:

Højmesse:

I februar lørdag kl. 17.

**Lørdag d. 4.:** Herrens fremstilling i Templet.

Højmesse kl. 17 med indvielse af kærter og procession i kirken.

**Lørdag d. 11.:** Religionsundervisning kl. 10.

**Tirsdag d. 14.:** Møde med damerne kl. 14.

## 19 Grønland

### Nuuk/Godthåb

#### Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900

Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

Mettetider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2,

1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um

10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin

Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem

Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen-

sein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the

English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Her-

levgårdsgade 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27,

2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A.),

Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK

at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.s.R.

Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sak-

ramentskirken, Nørrebrogade 27,

København N.

### Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616

København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerne Kir-

ke, Stenosgade 4, 1616 København V.

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vand-



# Liturgien som en skole

*Vi beder om, at de unerede kirker i Østeuropa må udvikle sig i frihed, retfærd og kærlighed.*

De orientalske kirker opstod i de første kristne århundreder i den østlige del af det romerske rige (patriarkaterne af Konstantinopel, Alexandria, Antiokia og i Armenien og Persien). Således dannede der sig fem forskellige riter: den byzantinske, den alexandriske, den antiokenske, den østsyriske og den armenske. Forskellen i ritus i forbindelse med forskel i læren førte til adskillelse fra Rom.

Efterhånden fandt fællesskaber af disse riter igen tilbage til fællesskab med Rom. De fik deres biskop-

per, og på den måde lever nu 7.5 mill. katolske kristne i de østlige lande; et stort antal af dem har antaget den latinske ritus. (7.000 i Albanien, 97.000 i Armenien, 9.500 i Bulgarien, 10.000 i Georgien, 2.900 i Grækenland, 1.600.000 i Rumænien, 38.000 i Rusland, 780.000 i Ruthenien, 305.000 i Slovakiet, 4.340.000 i Ukraine, 250.000 i Ungarn og 56.000 i Jugoslavien).

## Truet mindretal

Det er minoriteter, truet af et overvældende flertal af ortodokse, også truet en smule af »latinerne«, især truet ved indbyrdes intolerance. Alt dette kan bevirke, at de koncentrerer sig alt for

meget om deres riter, men ikke så meget om det væsentlige: kærligheden til Gud og kærligheden til alle mennesker. Menneskelige overleveringer kan skjule Guds bud.

## Vores opgave

For et mindretal, som vil og skal bevare sine kulturelle goder, er det svært at se, at det drejer sig om relative værdier. Til gengæld kan vi som medlemmer af den universelle kirke være friestet til at ringeagte denne frodighed af liturgiske overleveringer.

Vor opgave er det derfor at hjælpe dem til at erfare liturgien som en skole, der opdrager til frihed, retfærdighed og kærlighed. At de ikke ved overvurdering af

rituel korrekthed overser det, som en ritus skal henføre til.

## Missionsanliggende

*Vi beder om, at ordensfolk må leve op til missionsånden efter deres kald.*

I kraft af Kristi befaling er hele kirken i sit væsen »missionerende«, d.v.s. alle er »missionærer«, ikke blot de, som i fjerne lande forkynder den kristne tro. Når således enhver, som er døbt, er kaldet til et »missionerende liv«, gælder det på ganske særlig måde for alle ordensfolk.

Ved at leve efter evangeliets råd, frigøres de for alt, hvad der kan være en hindring for dets forkyndelse. Og som mennesker, der har overgivet sig til Kristus, kan Han sende dem, hvorhen det skal være. Vi beder for alle religiøse fællesskaber om denne indre disponibilitet: med hele livet at tjene Evangeliets forkyndelse.

# Bendt Bendtsen 60 år den 26. januar

Bendt Bendtsen fra Skt. Andreas sogn fylder 60 den 26. januar.

Bendt Bendtsen er pioner for nødhjælpen til Polen, hvortil han siden 1978 regelmæssigt har samlet ind og transporteret hjælp til hospitaler, børnehjem og institutioner samt til nogle private hjem. Under den kommunistiske tid samarbejdede han med Solidaritet om fordelingen af medicin i Gdansk og det nordøstlige Polen.

I de senere år har han dannet Ansgargruppen og arbejdet tæt sammen med Caritas Danmark. Han har

bl.a. kørt transporter til Litauen og Kaliningrad.

På Sri Lanka har Bendt Bendtsen sammen med sin hustru i mange år haft et privat hjælpeprojekt, hvor en landsby har fået vand, elektricitet og et stykke land at dyrke.

I 1993 modtog Bendt Bendtsen Polens fortjenstmedalje i sølv. Han er desuden fungerende ambassadør for Prioratet Dacia af Maltserordenen.

På fødselsdagen er der reception for Bendt Bendtsen i Svenska Gustafskyrkan mellem kl. 15 og 18.

# Tidens Tegn

## Katolsk Arbejderaktion arrangerer sin 70. retræte

Så godt som alle de hidtil accepterede værdinormer er under forandring eller i opløsning, også de kristne, der føles utidssvarende set i relation til de aktuelle problemer. Vi lever midt i en brydningstid, hvor den teknologiske formåen sætter spørgsmålstegn ved, hvad der er acceptabelt set ud fra et kristent menneskesyn.

Det andet Vatikankoncil

har meget stærkt påpeget lægfolkets ansvar for det samfund, vi lever i og er en del af. Katolsk Arbejderaktion har gennem vore halvårlige retræter forsøgt at skabe forbindelse mellem Ånd og Liv. Vi har søgt at finde frem til en forståelse af tidens tegn set i lyset af evangelierne og Kirkens lære. Kærlighedsbudet har og skal altid være det centrale,

når vi ud fra vor metode: Se - Bedøm - Aktion prøver på i al ydmyghed at finde frem til en holdning og en udtryksform, der både er realistisk, forståelig og vedkommende for dem, vi henvender os til.

## Alle er velkomne

Vi er nu nået frem til vor 70. retræte. Vi har i de tidligere retræter gennemgået fun-

damentet for vor tro, forståelse for de andres apostolat, og hele tiden haft vort eget apostolat for øje som troværdige vidner om Guds kærlighed. Vi fremhæver meget stærkt, at Katolsk Arbejderaktion ikke er en forening med medlemskartotek. Vi er et tilbud til alle dem, der ønsker at lytte til vor erfaring fra arbejdslivet og i det miljø, der nu engang er vores. Derfor er alle, der kan og vil støtte os i vort arbejderapostolat altid velkommen til vore retræter og andre arrangementer.

George Bune Andersen

# Hvad betyder det?

Vi begyndte serien om katolske symboler med *chirogrammet*. Det kan iøvrigt stiliseres i så mange varianter, som fantasien tillader. Bogstavet X (=chi) kan drejes, så den ene bjælke ligger vandret og den anden falder sammen med bogstavet P (=rho).

Lad os forblive i den græsktalende oldkirke: Evangelisten Johannes lader Messias sige om sig selv »Jeg er Alfa og Oméga, begyndelsen og enden« (Åb. 21,6 og 22,13). Hermed vil Johannes sige, at i Kristus er alt skabt (det står i Johannes evangeliets forord) og i Ham vil alt fuldkomment gøres. Denne stærke Kristus-bekendelse kunne så symbolsk udtrykkes med det græske alfabetets første og sidste bogstav, begyndelsen og enden.

Hvorfor valgte Johannes



nu netop alfabetets bogstaver, og f.eks. ikke begreberne Morgen og Aften? Fordi Johannes kalder Guds Visdom *Ordet*, som er fra begyndelsen hos Gud, og som har talt ved profeterne, og nu i tidens fylde taler med menneskemund i Jesu ord. Og ord har jo noget med bogstaver at gøre, når lyde skrives ned. Derfor kan hele Kristus-bekendelsen sammenfattes i to græske skrifttegn, alfa og oméga. De pynter vore påskelys hvert år, tegnet på den opstandne Kristus som verdens lys. w.w.

## Orientering fra sognene: Februar 1995

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).

Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

## Liturgisk kalender Februar 1995

grøn. Onsdag i 4.alm.uge. (IV Ps). L.: Hebr 12,4-7.11-15. Ev.: Mark 6,1-6.  
 2. grøn. Torsdag i 4.alm.uge. (IV Ps). L.: Hebr 12,18-19.21-24. Ev.: Mark 6,7-13.  
 3. grøn. Fredag i 4.alm.uge. (IV Ps). Eller rød. Blasius, biskop og martyr, (+316). L.: Hebr 13,1-8. Ev.: Mark 6,14-29. *Blasiusvelsignelse*.  
 4. grøn. Lørdag i 4.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Hebr 13,15-17.20-21. Ev.: Mark 6,30-34.  
 5. hvid. Søndag. HERRENS FREMSTILLING I TEMPLET.(f).(I Ps). *Gl. Cr. Særl.pf.* 1.L.: Mal 3,1-4; Sl 24,7.8.9.10. (Omk.: Hærskarernes Herre, han er ærens konge.) 2.L.: Hebr 2,14-18. Ev.: Luk 2,22-40 eller 2,22-32. *Agathe, jomfru og martyr, (+251), fejres ikke*.  
 6. rød. Mandag i 5.alm.uge. (I Ps). Paul Miki og lidelsesfæller, martyrer, (+1597) (m). L.: 1 Mos 1,1-19. Ev.: Mark 6,53-56.  
 7. grøn. Tirsdag i 5.alm.uge. (I Ps). L.: 1 Mos 1,20,24a. Ev.: Mark 7,1-13.  
 8. grøn. Onsdag i 5.alm.uge. (I Ps). Eller hvid.

Hieronymus Æmiliani, præst, (+1537). L.: 1 Mos 2,4b-9.15-17. Ev.: Mark 7,14-23.  
 9. grøn. Torsdag i 5.alm.uge. (I Ps). L.: 1 Mos 2,18-25. Ev.: Mark 7,24-30.  
 10. hvid. Fredag i 5.alm.uge. (I Ps). Scholastica, jomfru, (+543)(m). L.: 1 Mos 3,1-8. Ev.: Mark 7,31-37.  
 11. grøn. Lørdag i 5.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Vor Frue af Lourdes. L.: 1 Mos 3,9-24. Ev.: Mark 8,1-10. *Læsning ad libitum* (Vor Frue af Lourdes): Es 66,10-14c.  
 12. grøn. 6.ALM. SØNDAG. (II Ps). *Gl. Cr. Alm.S.pf.* 1.L.: Jer 17,5-8; Sl 1,1-2.3.4+6. (Omk.: Salig den mand, der sætter sin lid til Herren.) 2.L.: 1 Kor 15,12.16-20. Ev.: Luk 6,17.20-26.  
 13. grøn. Mandag i 6.alm.uge. (II Ps). L.: 1 Mos 4,1-15.25. Ev.: Mark 8,11-13.  
 14. hvid. Tirsdag. CYRILLUS, munk, (+869), og METHODIUS, biskop, (+885), Europas værnehelgener (f).(II Ps). *Gl. Hyrdernes pf.* L.: Apg 13,46-49; Sl 117,1.2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet. Eller: Halleluja!) Ev.: Luk 10,1-9.  
 15. grøn. Onsdag i 6.alm.uge. (II Ps). L.: 1 Mos

8,6-13.20-22. Ev.: Mark 8,22-26.  
 16. grøn. Torsdag i 6.alm.uge. (II Ps). L.: 1 Mos 9,1-13. Ev.: Mark 8,27-33.  
 17. grøn. Fredag i 6.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Servitterordenens 7 Grundlæggere. L.: 1 Mos 11,1-9. Ev.: Mark 8,349,1.  
 18. grøn. Lørdag i 6.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Hebr 11,1-7. Ev.: Mark 9,2-13.  
 19. grøn. 7.ALM. SØNDAG. (III Ps). *Gl. Cr. Alm.S.pf.* 1.L.: 1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23; Sl 103,1-2.3-4.8+10.12-13. (Omk.: Barmhjertig og nådig er Herren.) 2.L.: 1 Kor 15,45-49. Ev.: Luk 6,27-38.  
 20. grøn. Mandag i 7.alm.uge. (III Ps). L.: Sir 1,1-10. Ev.: Mark 9,14-29.  
 21. grøn. Tirsdag i 7.alm.uge. (III Ps). Eller hvid. Peter Damian, biskop og kirkelærer, (+1072). L.: Sir 2,1-11. Ev.: Mark 9,30-37.  
 22. hvid. Onsdag. APOSTLEN PETERS STOL (f).(III Ps). *Gl. Ap.pf.* L.: 1 Pet 5,1-4; Sl 23,1-2a.2b-3.4.5.6. (Omk.:

Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Matt 16,13-19.  
 23. grøn. Torsdag i 7.alm.uge. (III Ps). Eller rød. Polycarp, biskop og martyr, (+166). L.: Sir 5,1-8. Ev.: Mark 9,41-50.  
 24. grøn. Fredag i 7.alm.uge. (III Ps). L.: Sir 6,5-17. Ev.: Mark 10,1-12.  
 25. grøn. Lørdag i 7.alm.uge. (III Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Sir 17,1-15. Ev.: Mark 10,13-16.  
 26. grøn. 8.ALM. SØNDAG. (IV Ps). *Gl. Cr. Alm.S.pf.* 1.L.: Sir 27,4-7; 192.2.3.13-14.15-16. (Omk.: Det er godt at takke Herren.) 2.L.: 1 Kor 15,54-58. Ev.: Luk 6,39-45.  
 27. grøn. Mandag i 8.alm.uge. (IV Ps). L.: Sir 17,24-29. Ev.: Mark 10,17-27.  
 28. grøn. Tirsdag i 8.alm.uge. (IV Ps). L.: Sir 35,1-15. Ev.: Mark 10,28-31. *Det almindelige kirkeår afbrydes her og genoptages mandag den 5.juni (»2.pinsedag*).



Ordenslivet er i krise, hører man ofte. I hvert fald er der langt færre mennesker, der vælger ordenslivet i dag end tidligere. Sr. Hildegard Madsen O.S.B. var med til at starte en debat om emnet på pastoralmødet i efteråret. »katolsk orientering« har bedt hende om at uddybe nogle af synspunkterne.

# For Gud alene

Af Susanne Wogensen

*Du angav som en grund til problemerne, at ordenslivet ikke længere er socialt accepteret hverken i samfundet, kirken eller familierne. Denne udvikling har været mærkbar fra Det andet Vatikankoncil.*

*Men tror du ikke, at symptomerne i lige så høj grad hænger sammen med den samfundsudvikling, de vestlige lande har været igennem siden Anden Verdenskrig? Velfærdssamfundet har overtaget de fleste sociale omsorgsopgaver, sekulariseringen har bidraget til individualismen som ideologi, internationaliseringen har medvirket til værdipluralismen, og den almindelige velstandsstigning har dannet grobund for et materialistisk menneskesyn.*

- Dengang, da de ordener, der virkelig fyldte noget i det danske, katolske landskab, havde deres højsæson, var der virkelig brug for en effektiv, alternativ indsats. Det er ikke længere siden end 1927, at Københavns overborgmester roste Elisabeth-søstrene for deres initiativ, fordi der manglede hospitalspladser i København.

Nu er der ikke længere den slags behov. Og det betyder, at der fra samfundets side ikke er den samme opmærksomhed på ordenslivet.

Tidligere snakkede man langt mere om ordenslivet. Der udkom bøger om det. Når en person tænkte på at gå i kloster eller havde truffet en afgørelse, var det noget man snakkede om i menigheden eller på lærerværelser, og gennemgående var holdningen positiv.

## Tavshed om ordenslivet

Men vi er en del, der har bemærket, at i de sidste 20 år er ordenslivet næsten ikke noget, man taler om. Det

bliver ikke omtalt i prædikenerne. F.eks. talte man på den gode hyrdes søndag kun om, at alle mennesker har et kald. Måske nævntes præstekald, men slet ikke klosterkald. Sådan noget er med til at omgive emnet med en stemning.

## Den teologiske udvikling

En medvirkende årsag var den teologiske udvikling efter Det andet Vatikankoncil. I koncilsdokumenterne tales der befriende positivt om menneskets liv i ægteskab, familie og arbejde. Før koncilene havde man en mere negativ opfattelse af tilværelsen i denne verden. Derfor var denne positive, livsbekræftende holdning til det skabtes værdi, menneskers kærlighed og seksualiteten helt ubetinget noget godt og befriende.

Men samtidig skete der det, at man ikke i tilsvarende grad hæftede sig ved det positive, der blev sagt om ordenslivet. F.eks. står der i den dogmatiske konstitution »Lumen gentium«, at ordenslivet hører til i kirkes centrum – er et udtryk for selve kirkens mysterium. Det er dog stærk tale. Men det blev ligesom hængende i luften.

*Altså ordenslivet blev »tiet ihjel« som et muligt livsvalg. Men lad os vende os til familiernes holdning til ordenslivet. De vurderer det vel på baggrund af det, de ser. De ser, at der bliver færre og færre og at mange forlader det efter en længere eller kortere årrække. Det kan og bør da lede til overvejelser over, hvad det konkrete indhold af et ordens- eller præsteliiv vil være.*

- Siden 60'erne har vi talt om det konkrete indhold af tilværelsen. Men vi har mistet fornemmelsen for, at livet derudover har en dimension, der ikke er til at tage og føle på, og som man

ikke engang kan tale om, fordi det overgår, hvad der kan udtrykkes i ord.

Det rækker ind i det, vi på katolsk grund betegner som et mysterium. Det at være præst kan aldrig indfanges i ord. Det at være præst er noget, der har præget ham i hans væren. Et ungt menneske, der føler et kald i den retning, må prøve at trænge bag om fænomenerne og finde den tilgrundliggende virkelighed. *Hvem skal give de unge denne hjælp?*

- Hvis de mener det alvorligt, er det op til dem at finde nogen, de kan have tillid til. Om de så skal rejse over sø og land. Det kan godt være vanskeligt i Danmark, og det er også vanskeligt at finde relevant læsestof.

Mange danskere har fundet vej til karmelitterne i Sverige, eller til Nütchau i Nordtyskland, hvor der findes fremragende vejledere.

## Uden for bevidstheden

Men mere generelt kan jeg måske sige det sådan, at hvis ordenslivet ligger uden for folks bevidsthed, så bliver det naturligvis heller aldrig et emne, der dukker op i en samtale. Det kommer ikke til at foreligge som en alternativ livsvej.

*Hvad er det alternative i ordenslivet så i dag?*

- Nu er det, vi skal passe meget på. Der er kun én slags hellighed, alle er kaldet til at vokse i. Jesu forkyndelse i de synoptiske evangelier var slet og ret at leve sig tættere ind i Gudsrigets virkelighed.

Hvis du vil ind i den nye eksistensform, som Guds rige er, så gør du det lettere for dig selv ved at efterleve de tre evangeliske råd, fattigdom, lydighed og kyskhed. Men her skal man igen passe på. Der har været en uheldig tendens til at praktisere dem hver for sig

- at søge fuldkommenhed i de enkelte løfter. Det medførte, at man aldrig kunne blive fattig nok, lydig nok eller kysk nok. Og det bliver uudholdeligt.

Benedikt af Nursia talte simpelt hen om en anden måde at være til på, og det er et af de benediktinske ordensløfter. Benedikt kaldte denne anden måde »den klosterlige livsform«. Det er langt mere rummeligt end fiksering på de tre evangeliske råd.

Man må ikke glemme, at når Jesus siger, at vi skal være fuldkomne, taler han ikke om en abstrakt fuldkommenhed, men om fuldkommenhed for Himmerigets skyld.

## Ordenslivets særkende

*Når alie er kaldet til denne anden eksistensform, hvorved adskiller ordenslivet sig så fra andet kristent liv?*

- Det er klart, at Guds rige er for alle. Evangelierne viser, at Jesus levede besiddelsesløst, cølibatært og ikke ud fra sig selv, men fra en tæt kontakt med Gud. Der kom en eksklusivitet over ham – for Gud alene. Jeg vil driste mig til at sige, at denne dimension »for Gud alene« er ordenslivets specifikum.

Derved bliver ordenslivet til et tegn. Jeg tror ikke, at kirken kan undvære den tegnkarakter, at en kristens liv er et hengivent liv. Jeg har lyst til at citere Augustin: »Ordenslivet er midt i kirken, et tegn for kirken og for verden om, hvad kirken er.«

Så vil jeg sige: det er simpelthen befriende ikke at være tvunget til at eje ting. Jeg kan glæde mig enormt over skønne ting i forvisningen om, at jeg ikke behøver at eje dem. Hvorfor skulle jeg det? Jeg har, hvad jeg har brug for!

Og det er utroligt velgø-



Sr. Hildegard Madsen OSB tilhører Benediktinerinderne af den hellige Lioba og bor på Skt. Lioba Kloster på Frederiksberg. Ordenen følger sig ind i den store tradition, som hviler på den klosterregel, »Regula Monachorum«, der blev affattet af Benedikt af Nursia i det 6. århundrede.

rende ikke at være en »privat person«. Da jeg trak postulatkjolen på for mange år siden, susede den tanke igennem mig: nu er du ikke mere den og den person, nu er du alle menneskers søster – vi repræsenterer en slags offentlighed.

*Men skyldes ordenernes krise ikke i høj grad, at de på grund af alle de forandringer, vi har talt om, befinder sig i en identitetskrise?*

- For mange ordener har der tværtimod fundet en identitetsbefæstelse sted. De har handlet efter koncilets opfordring om at forny sig ud fra kilderne og deres tradition. Jeg vil ikke benægte, at der kan være problemer for nogle. Hvis de ikke kan omtyde den oprindelige inspiration i en anden retning, vil de heller ikke kunne klare sig.

*Du har talt om, at accenten i ordenslivet skal flyttes fra gøren til væren. For mig er gøren og væren gensidigt afhængige. Hvad mener du egentlig med det?*

- Hvis vi tager forberedelsespapirerne til ordenssynoden i Rom, så stod der meget om, hvad man forventede at ordenssøstre gjorde. Men der blev talt meget lidt om, hvad det vil sige at være ordensperson.

## Solidaritet og bøn

Men kernen i alle ordensfolks opfattelse af ordenslivet er citatet fra Apostlenes Gerninger: fællesska-

bet, brødsbrydelsen og bønner. Et kloster er først og fremmest et solidarisk fællesskab og et bønnens fællesskab.

Når jeg taler om at være, mener jeg, at man er i samklang med sig selv, at man har nået sin tilværelses virkelige bestemmelse. Det jeg så »gør«, er ikke noget, der er føjet til, men det er ikke det, der definerer mig.

I et kloster skal man ikke »realisere sig selv«, for selvrealisering siger nemlig ikke noget om, hvad man skaffet realisere sig selv i forhold til, og så bliver det i forhold til én selv. Det er en egoistisk forståelse. I et kloster er karriereråset helt faldet bort. Jeg skal nøgternt og upåfaldende gøre det, som det er lagt op til mig at gøre. *Og hvad er det?*

- Det kunne være ordensfolks kald i dag at hjælpe deres medkristne med at finde troens rødder og få tættere Gudsforhold. Der finder en snigende sekularisering sted også i kristne sind. Jeg tror Karl Rahner har ret: i dag kan man kun bestå som kristen hvis man er mystiker, har Gudserfaring.

*Hvad forstår du ved Guds-erfaring?*

- At man på dybdeplanet oplever, at her var man Gud meget nær. Mange mennesker har oplevet dette ved en uselvisk handling. Den mystiske erfaring kan optræde både i en sådan handling og i kontemplation.



# Forsamlet i mit navn

John Wijngaards »Forsamlet i mit navn«, udgivet af RPU (Religions-pædagogisk udvalg), KVIP (Katolsk Videoproduktion) og Pastoral-Centret, København 1994, 140 sider, pris kr. 97,-. Oversat af Bente og Ole Meyer med et omslag af Kim Brostrøm.

Denne lille bog på 138 sider præsenterer sig nydeligt med det smukke omslag, der viser otte hænder, fire par, der danner en cirkel og viser sammenhold. Oversættelsen er god - der er et par mindre trykfejl, men det er nu ikke væsentligt. Trykket er smukt og jeg synes, det er en god idé at

trykke citaterne fra skriften meget kraftigt.

Men nu til selve bogen. Den er fremragende. Hvis man ikke véd noget om Ny Testaments oprindelse og de første kristne menigheds tilblivelse, så skal man gribe til denne bog. Den er tydeligt skrevet og giver med sine eksempler en glimrende fremstilling af problemerne.

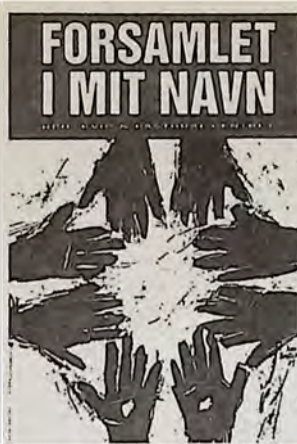
Selve problemløsningen er yderst moderne og helt i tråd med det nyeste dokument fra Bibelkommissionen, der næsten tog vejret fra én ved sin modernitet. Der er strålende eksempler på bibelægelse, hvorledes evangelierne er

opstået, på traditionen før det skrevne evangelium etc. Til denne bog er knyttet nogle film, hvoraf følgende er udgivet på dansk:

»Forsamlet i mit navn«, »Mit Galilæa, mit folk« og »For Gud er vi alle lige«. De kan lånes ved henvendelse til KVIP, Katolsk Videoproduktion, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø. Tlf. 31 20 93 37.

Bogen er den oplagte bog for en person, der gerne vil vide noget solidt, men forholdsvis let læseligt og overkommeligt om sin tros grundlag og oprindelsehistorie.

Bjørn Højbo



# Unge danske på Kirkedage 95

## En lang række tilbud til de unge mellem 13 og 20 år

Danske Kirkedage 95, som finder sted i Fredericia fra den 29. juni til 2. juli har en lang række tilbud til unge i alderen 13 - 20 år.

Programmet er så alsidigt sammensat, at der vil være noget for enhver smag.

De unge deltagere kan vælge sig ind på hel- og halvdagsgrupper. Nogle eksempler på emner: Gadeteater på Fredericias gader og stræder, Idræt for sjov, 2 generationer folder sig ud, Genernes univers, Rykken-de Rockrytmer, Fortælleværksted, Leg med video, Etik-workshop, Dramadans, Akrobatik og gøgl,

Græs-volley, Aerobic, Streetbasket m.m.

Af andre emner kan nævnes: Ånd og ånder, Taizé, Økumeni, Forkyndelsen og det ægte møde i nutidens musik, Grunds substansen i kristendommen, En fremmed er en ven...

I ungdomslejren bor man i medbragt telt. Det koster 460 kr. for alt inkl. - dvs. grundafgift, overnatning og fuld forplejning.

Yderligere information fås ved henvendelse til: Danske Kirkedage, Vimtrupvej 21, Dover, 6660 Lintrup. Tlf. 74 85 54 07.

ks

# Hvis man vil vide noget om sin tro så er dette bogen

## Den hollandske katekismus i 6. oplag

Den hollandske Katekismus for voksne, Kateketcentralens forlag, 521 sider og 77 sider ændringsforslag, pris kr. 245,-.

»Den hollandske Katekismus for voksne« er nu udgivet på dansk i 6. oplag. Det må man da kalde en succes.

Bogen er smukt trykt og ligger godt i hånden, så den

er rar at læse i. Katekismen udkom efter Det andet Vatikanconcil, udgivet af samtlige hollandske biskopper og Det højere kateketiske Institut i Nijmegen. Alle Hollands betydeligste teologer var med i arbejdet. Så vidt så godt.

Men man var ikke tilfreds med resultatet i Rom. Hollands biskopper og teo-

loger var ikke helt på det rene med, hvad der var sand kristendom, og derfor kom der en hel række rettelser, som de hollandske forfattere nu ikke ville bøje sig for.

I denne udgave har vi både den oprindelige tekst samt den romerske kommissions bemærkninger føjet til som et tillæg. Det gør jo hele værket yderst interessant.

### Teologi er ikke retlinet matematik

Man kan jo også spørge sig selv: hvordan er det muligt, at Hollands kirke ikke på rettroende måde skulle kunne fremstille den katolske tros indhold? Hvis de ikke kan det, hvorfra véd vi så, at vore biskopper i Norden ikke forkynder ting, der ikke er helt i overensstemmelse med den rette tro? Den romerske kommission har faktisk gjort kirken en dårlig tjeneste med sin indgriben.

Men det er interessant at læse de to fremstillinger. Ak, ja, teologi er ikke retlinet matematik, der »bare kører derudaf« af sig selv. Men sådan har det været mange gange i kirkens historie. Selv Thomas af Aquin blev jo frataget sin professorstol i Paris!

Oversættelsen er af Ruth Plum, og det borger for kvaliteten.

Hvis man vil vide noget om sin tro, så er dette bogen. Den er solid og overkommelig.

Bjørn Højbo

## MAGLEÅS WEEK-END 94/1995

### »TROENS BILLEDER«

10. februar kl. 19.00 - 12. februar 95 kl. 14.00. Pris kr. 575,-.

Kurset henvender sig til alle med interesse for den kristne billedkunst. Hensigten er at vise, hvorledes kunsten med vidt forskellige virkemidler afspejler skiftende tiders engagement i det religiøse. De eksempler, der vil blive fremdraget, repræsenterer alle perioder i det kunsthistoriske forløb fra oldkirken til 1993! Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

### »KRISTEN MYSTIK FØR OG NU«

10. marts kl. 19.00 - 12. marts 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

21. april kl. 19.00 - 23. april 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-. Interessen for mystik vokser utroligt i vore dage. På begge week-endkurser behandles både klassiske mystikere som Teresa af Avila, Frans af Assisi og Johannes af Korset og mystikere fra nyere tid som Edith Stein, Adrienne von Speyr og de nye åbenbaringer. Det er forskellige mystikere, der behandles på kursus I og II.

Det demonstreres, hvorledes rosenkransbønnen og gregoriansk musik er båret af mystikkens tradition. Åbenbaringers forhold til Åbenbaringen analyseres og vurderes.

Indlæg ved Moder Theresa, Sostrup Kloster, sr. Anne Maria, Vor Frue Kloster, Grethe Livbjerg, p. Hans Christoffersen, O.F.M.Conv., p. Anders Arborelius O.C.D., og pastor Lars Messerschmidt.

Kursusledere og tilrettelæggere er cand.mag. Kirsten Kjærulff og organist, cand.mag. Jette Thomsen. Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås Kursuscenter  
Høsterkøvej 6  
3460 Birkerød

## Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

## Møder og arrangementer

### Magleås-arrangementer

Fr.d.10.-sø.d.12.2.95:

»Troens Billeder«  
v/Kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr.d.10.-sø.d.12.3.95:

»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf  
»Carl Nielsen og Den danske Sang«  
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.

Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:

Påskerefugium.

Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:

»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Fr.d.23.6.95:

Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:

Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:

Højskoleuge  
»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

### Katolsk Arbejderaktion afholder sin 70. retræte

den 24. til 26. marts 1995

på Kursuscentret Magleås.

Retrætens emne er »ÅND OG LIV«.

Foredragsholder: forskningsleder dr. med John-Erik Stig Hansen i samarbejde med sin kone dr. med Dorte Linnemann. De vil give en indføring i de forskningsresultater, man nu er nået frem til, og give et bud på en kristen holdning til de problemer, der er forbundet hermed.

Pris: kr. 520 med mulighed for efter ansøgning at opnå tilskud.

Tilmelding senest 17. marts 1995 til KAs formand George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1.tv., 2100 København Ø. eller pr. tlf. 39 29 51 10.

Alle, der kan støtte vort apostolat, er velkomne. Retræteprogrammet vil blive tilsendt.

## Det sker på Magleås:

On. d. 1. - to. d. 2.2.:  
Dansk Flygtningehjælp.

To. d. 2.2.:  
Lisberg Management.

To. d. 2. - sø. d. 5.2.:  
Idrættens Lederakademi.

Fr. d. 3. - sø. d. 5.2.:  
Den Journalistiske Videreudd.

Ma. d. 6. - fr. d. 10.2.:  
UVS-Studievejil.udd.

Ma. d. 6. - fr. d. 10.2.:  
Promentor.

Ma. d. 6. - ti. d. 7.2.:  
Frederikssund kommune.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.2.:  
»Troens Billeder«  
v/lektor Hans Jørgen Frederiksen.

Sø. d. 12. - ma. d. 13.2.:  
Brüel & Kjær.

To. d. 16. - fr. d. 17.2.:  
Herlev kommune.

Sø. d. 19. - on. d. 22.2.:  
Arboretet Hørsholm.

Ma. d. 20.2.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 20. - ti. d. 21.2.:  
Hillerød kommune.

Ti. d. 21. - on. d. 22.2.:  
Brüel & Kjær.

To. d. 23. - fr. d. 24.2.:  
Skoledirektørforen. Frb. Amt.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.2.:  
RPU v/Jesper Fich.

Sø. d. 26. - ma. d. 27.2.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 27. - og ti. d. 28.2.:  
V. Kann-Rasmussen.

Ti. d. 28.2. - to. d. 2.3.:  
PLS-consult.

## Mindeaften

Fredag den 17. februar 1995 afholdes en mindeaften i Skt. Annæ Kirke for præsten og Steensen-forskeren, Gustav Scherz C.ss.R., som ville have fyldt 100 år denne dag. Messe kl. 19 med efterfølgende sammenkomst kl. ca. 20. Alle er velkomne.

## Niels Steensens Gymnasium

Orienteringsmøder:

6. kl. og 7. kl.:  
Mandag den 6. februar kl. 19.30.

8., 9. og 10. kl.:  
Torsdag den 9. februar kl. 19.30.



## Institut Sankt Joseph

Der holdes orienteringsmøde på skolen tirsdag den 31. januar 1995 kl. 19 (Se skoleannoncen side 9 i sidste nummer af »katolsk orientering«).

## DUK-kalender

**Ungdomsmesse**  
den 29.1.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Ministrantlederkursus**  
den 3.2.-5.2.95 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog over 14 år.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).

**Lokalforeningsbestyrelseskursus**  
den 11.2.95 i København for alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.  
Pris: kr. 80,00 samt kr. 50,00 for fællesrejse.

**Lokalforeningsbestyrelseskursus**  
den 12.2.95 i Århus for alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.  
Pris: kr. 80,00 samt kr. 50,00 for fællesrejse.

**Ungdomsmesse**  
den 26.2.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Årsmøde**  
den 3.3.-5.3.95 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.  
Alder: 16 år og opefter.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 27.1.95.

**Firmelse Vest weekend**  
den 17.3.-19.3.95 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 24.2.95.

**Ungdomsmesse**  
den 26.3.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Firmelse Øst weekend**  
den 31.3.-2.4.95 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 10.3.95.

**Lejrledelseskursus**  
den 21.4.-23.4.95 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1995.  
Kurset er gratis.  
Tilmelding senest den 31.3.95.

**Ungdomsmesse**  
den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Ledertræning**  
den 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Pris: kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 21.4.95.

**Ungdomsmesse**  
den 28.5.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: \_\_\_\_\_

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja  Nej

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Fatima

Orienteringsmøde om pilgrimsturen til Fatima søndag den 5. februar kl. 17.00. Alle er velkomne. Skt. Paul Kirke, Køgevej 162, 2830 Taastrup.

## RETRÆTE

Sankt Lukassøstrenes Feriehjem, Smidstrup Strand v/Gilleleje  
12.-14. maj 1995 (fredag kl. 18 - søndag kl. 15).  
Tema: Kaldede til hellighed.  
Ledere: Karmelitpater Anders Arborellus og Grethe Livbjerg.  
Pris kr. 575,-, hvoraf kr. 200,- betales ved tilmelding, som kan ske til: Grethe Livbjerg, Kollegvej 4, 2920 Charlottenlund, tlf. 31 63 53 33.

## Legater

### Ellen og Bene Larsens legat

til fordel for trængende, enlige, ældre og svagelige mennesker - såvel mænd som kvinder - fortrinsvis medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark, uddeles af legatbestyrelsen i marts/april 1995.  
Ansøgninger indeholdende navn, bopæl, alder og oplysning om kirkeligt tilhørsforhold samt kopi af forskudsopgørelse 1995 skal være legatbestyrelsen i hænde senest 15. februar 1995.  
Ansøgning stiles til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

## Diverse

### Bekendtskab

Mentalt handicappet midaldrende herre søger omsorgskærlig og meget vedvarende kvindes meget kærlige venskab.  
Billet mrk. 1422 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4, 1620 København V.

### Fremleje af 3 vær. lejlighed i Ordrup

I perioden 1. marts til 1. sept. 1995 fremlejes større stuelejlighed beliggende i Ordrup ved Skt. Andreas kirke. Husleje incl. varmefordrag udgør kr. 3800,-. Depositum: 1 md. leje. Lejligheden kan evt. fremlejes møbleret. Kontakt Thomas Larsen på tlf. 31 63 64 39 efter kl. 18.

## KATOLSK RADIO- OG FJERNSYNSFORBUND

ønsker alle medlemmer og venner et godt og velsignet nytår. Tak for godt samarbejde i det gamle år.

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

### Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.  
Tirsdag og onsdag kl. 10-16.  
Torsdag kl. 12-18.

### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

## Radio Steno

Ved redaktionens slutning har Radio Steno ikke fået nye sendetider. Så snart de foreligger vil de blive offentliggjort her i bladet.

## Radio Vaticana

Udsendelser på dansk, norsk, svensk og finsk.

Daglige programmer 21.00-21.20 på kortbølge 49 m - 6.185 khz og 41 m - 7.365 khz. Programmerne gend sendes 7.00-7.20 kun på Eutelsat II - F 1, 11.544 Ghz, audlokanal 7,74 Mhz.

Svensk udsendelser (med indslag på dansk eller norsk): mandag, tirsdag, onsdag, torsdag og lørdag. Brevkasse: 1. onsdag i måneden.

Finsk: Perjantai, sunnuntai (osa viroksi), 22.00-22.20 suomen alkaa, uusinta 8.00-8.20 Kuukanden ens. perjantaina kirjelaatikko.

P. Lars Rooth SJ, tlf. 39-6-6988 4078, fax 39-6-6988 4565.

## Testamente

### til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

### Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

### DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo, der er medlem af Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne i Deres hjem

## Annoncer »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT**  
**31 55 55 55**

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie  
Oliefyrsservice  
Installationer  
Olievagt i  
fyringssæsonen



Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

**36 70 45 30**

- sikkerhed for varme

Revision • Regnskab • Skat  
**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**  
Registreret revisor FRR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsegade 10 • Roskilde • 42 15 10 35  
- det er altid sikkert med en registreret revisor

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



# Vatikanet skal ikke sælges!

Kort før jul sendte en spøgefugl i Cyberspace en pressemeddelelse ud på det elektroniske PC-net, oplyser Politiken den 12. januar. Meddelelsen var dateret i Vatikanet og fremstod som en nyhed fra AP. Iflg. denne lå Microsoft og Bill Gates i forhandlinger om at opkøbe Vatikanet og hele den romersk-katolske kirke.

Efter aftalen skulle Microsoft have erhvervet sig de

elektroniske rettigheder til Bibelen, og paven skulle udnævnes til vicepræsident for afdelingen for religiøs software. Microsoft ville til gengæld få ret til to pladser i den katolske kirkes ledelse.

Politiken konkluderer, at der er tale om en særdeles grovkornet spøg. Microsoft har fundet det nødvendigt at udsende en officiel dementi af historien.

kk



Biskop Samuel Ruiz Garcia, Mexico er gået i sultestrejke for at få fred i den mexicanske forbundsstat Chiapas. Biskoppen ses her sammen med pater Joel, som sad i fængsel i 50 dage og som blev løsladt ved Ruiz mellemkomst. Foto KNA.

# Biskop i sultestrejke for fred i Chiapas

San Cristobal de las Casas (KNA) – Biskoppen af San Cristobal de las Casas, Samuel Ruiz Garcia er gået i sultestrejke for at få fred i den mexicanske forbundsstat Chiapas. »Den etniske borgerkrig« må slutte, sagde biskoppen i en prædiken i byens domkirke.

Biskoppens aktion er et svar på de fornyede stridigheder mellem oprørerne fra »Den nationale zapatistiske Befrielsesarmé«

(EZLN) og den mexicanske regering. Våbenstilstanden er brudt, fordi indianerne mener, at regeringen ikke overholder sit tilsagn.

Mexicos præsident, Ernesto Zedillo har bedt sin indenrigsminister om at starte forhandlinger og har anerkendt Ruiz som kontaktperson til EZLN. Biskoppen har flere gange optrådt som mægler i konflikten.

# Brev fra paven til børn

Fortsat fra forsiden

»Kærlighed og enighed skaber fred, had og vold ødelægger den,« skriver paven i brevet, der henvender sig til børn og unge. »Børn lider sult og elendighed, de dør af sygdom og underernæring, de er ofre for krig, de bliver forladt af deres forældre og må leve som hjemløse. Børn oplever mange former for vold og hensynsløshed fra de voksnes side.« Men børn viger instinktivt tilbage for had og tiltrækkes af kærligheden, siger Johannes Paul II.

Brevet beskriver glæden over den forestående julefest. Paven beretter om Jesu fødsel, hans ungdom med hans besøg i templet og henviser til »Kristi usædvanlig store kærlighed til børn«. Han påpeger då-

bens og første-kommunionens betydning og minder om de hellige drenge og piger i kirkehistorien.

Johannes Paul II understreger bønnens »enorme magt«. »Vi må bede meget med hinanden for at menneskeheden, der består af milliarder af enkelte mennesker, endnu mere kan blive til Guds familie og leve i fred.«

Til slut ønsker paven alle børn en glædelig jul: »Jeg ønsker, at I i juletiden intensivt oplever jeres forældres, søskendes og andre familiemedlemmers kærlighed. Gid denne kærlighed gennem jer, kære børn, derefter vil brede sig til jeres omgivelser, ja hele verden,« slutter paven.

# Jesuitterne vil formidle

Fortsat fra forsiden

ningsinstitutioner over hele verden.

I dag er der godt 23.000 medlemmer i ordenen. Selv om antallet reduceres med 1,1% om året, er det stadig det største ordensfællesskab i kirken. Af de ca. 1.000 novicer kommer knap to-tredjedele fra Latinamerika, Asien og Afrika. I dag driver jesuitterne ca. 2.000 skoler og universiteter rundt om i verden.

## Spændinger mellem ordenen og Vatikanet mindsket

Kolvenbach understreger, at spændingerne mellem Vatikanet og ordenen, der begyndte på generalkongregationen i 1974 mellem den daværende ordensgeneral Pedro Arrupe og pave Paul VI, er mindsket. Vanskelighederne for 20 år si-

den skyldes først og fremmest »mangel på kommunikation«. Forberedelserne til denne generalkongregation er sket »i harmoni« med den romerske kurie. Men en forbedring af relationerne er naturligvis altid mulig, siger generalen.

Visse ting er anderledes hos jesuitterne end i andre ordener. Lederen, den såkaldte general, er valgt for livstid. Den nuværende stammer fra Holland og er 66 år. Alle medlemmer aflægger et særligt lydighedslofte over for paven. Der afholdes ikke generalkapitler regelmæssigt. Normalt indkaldes der kun til generalkongregation for at vælge ny ordensgeneral. Af de 34 kongregationer har kun 7 været indkaldt til andre formål end valg.

# Charta for sundhedsmedarbejdere

## Det er lægers og hospitaletspersonalets vigtigste opgave at beskytte livet, siges det fra Vatikanet

Rom (KNA) – Vatikanets »sundhedsminister«, kardinal Fiorenzo Angelini har præsenteret et »Charta for mennesker beskæftiget i sundhedsvæsenet«. Dokumentet er i løbet af fire år blevet udarbejdet af Det pavelige råd for sjælesorg for Syge og er rettet til læger og plejepersonale.

I dokumentet resumeres kirkens holdninger inden for sundhedsområdet. Det er lægers og hospitaletspersonalets vigtigste opgave at beskytte livet, hedder det i forordet til det 120-sider lange dokument. Det forbyder aborter, genetisk manipulation på fostre og eutanasi. Desuden gives der retningslinier for organtransplantation.

Dokumentet består for en stor del af citater fra læreembedet, oplyser Angelini. I første del gives en generel fremstilling af de opgaver, som ansatte i sundhedsvæsenet har. De tre øvrige afsnit drejer sig om forplantning, liv og død. Dokumentet er skrevet på italiensk; senere vil det blive oversat til engelsk, fransk og spansk.

## International konference i Vatikanet

Under overskriften »Homo vivens est gloria Dei: kend, elsk og tjen livet« har Det pavelige råd for sjælesorg for Syge afholdt en konference i Vatikanet. Ca. 2.000 eksperter fra 100 lande, bl.a. teologer, filosoffer, antropologer og læger fra

forskellige religioner og konfessioner, deltog, oplyser Angelini. Blandt de deltagende var otte kardinaler, 22 ambassadører og for-

mænd for internationale organisationer, deriblandt WHO's generaldirektør, Hiroshi Nakajima. Det er den niende internationale

konference, Rådet har afholdt. Tidligere har man behandlet emner som AIDS og misbrug af rusmidler.



Skt. Veits-katedralen i Prag fejrede 21. november sidste år sit 650-års jubilæum. Nu har den tjekkiske stat givet katedralen tilbage til ærkebispedømmet. Foto KNA.

# Skt. Veits-katedralen tilbage til kirken

Praha (KNA) – Ærkebispedømmet Praha er igen ejere af Skt. Veits-katedralen. Ifølge en retskendelse får kirken desuden Skt. Georgsbasilikaen, Allehelgenkirken og syv kannikehuse, der også ligger på borgområdet, tilbage.

I 1954 gjorde den kommunistiske regering al kir-

kens ejendom i borgen til statens. Efter 1989 har kirken krævet at få al konfiskeret ejendom tilbage, men specielt bygningerne i borgområdet har der været strid om, fordi mange ønskede at bevare dem i statsligt regi som »nationalt mindesmærke«.

Skt. Veits-katedralen fej-

rede i 1994 sit 650-års jubilæum. 21. november 1344 blev grundstenen lagt, samtidig med at pave Clemens VI med en bulle gjorde Praha til ærkebispedømme. Kirken var dog mange år undervejs – sidste hånd på værket blev lagt i 1929.



Reaktioner på bispeafsættelse, side 2  
Kirken i Cyberspace, side 5  
Antonius-året, side 6-7  
Pavens rejse, side 8  
Vi skal styrke fællesskabet, side 9

# katolsk orientering

## Fransk biskop afsat

### Uegnet til at udøve enhedens embede, siger Vatikanet

Rom (KNA) - Vatikanet har bekendtgjort, at Jacques Gaillot (59) er blevet løst fra sit kirkelige embede som biskop af Evreux i Frankrig. I et kommuniké fra Vatikanets pressesal fremlægges grundene til dette skridt fra Kongregationen for Biskopperne i fem punkter. Det resumeres med: »Desværre har biskoppen vist sig uegnet til at udøve enhedens embede, som er en biskops første pligt.«

Gaillot er blevet »forflyttet«. »Pave Johannes Paul II har meddelt bispedømmet Evreux, at Hans Excel-

lence, Monsignore Jacques Gaillot har fået tildelt titulærbispeædet Partenia,« hedder det fra Vatikanet. Der henvises ikke til nogen paragraf i kirkeretten.

#### Progressive holdninger

Gaillot blev præsteviet i 1961 og fortsatte sine studier i Rom. I 60'erne underviste han på præsteseminarer og blev i 1973 leder af Præsteuddannelsesinstituttet i Paris. Han vakte opmærksomhed ved at fordømme Frankrigs atomvåbensprængninger og ved at betvivle filosofien om atomvåbenbalancen som middel mod krig.

Han blev bispeviet i 1982. Han er kendt for sine progressive holdninger. Han kritiserede Verdenskatekismens accept af dødsstraf under visse betingelser, han går ind for gifte præster og han har støttet homoseksuelle. Han har ofte været i mediernes søgelys, senest sammen med den kontroversielle tyske teolog og psykolog Eugen Drewermann.

Formanden for Bispekongregationen, kardinal



Fra 6. til 12. marts mødes for første gang stats- og regeringsledere til et topmøde i København for at diskutere »social udvikling«. Fattigdomsproblemet hører til dette emne. Foto KNA.

## Bispedømmet taber skatte-sag

Ordensfolk skal fremover betale skat af deres lønindtægt indtjent uden for klosteret. Det fremgår af Østre Landsret dom den 13. januar, hvor Lioba-søster Laurentia var i fokus i en skatte-sag, som Bispedømmet København havde rejst.

Bispedømmet har henvist til tidligere praksis og til ordensfolks fattigdomsløfte, der bl.a. indebærer ophævelse af den personlige ejendomsret. Sr. Laurentias løn er derfor tilfaldet klosteret, medens hun kun har modtaget kost og logi samt lomme penge. Landsretten finder, at en opretholdelse af tidligere praksis vil »indebære en uhjemlet skattemæssig begunstiggelse af katolske ordensmedlemmer og trossamfund.«

## Det pavelige Råd »Cor Unum« udsender presseerklæring om det sociale topmøde i København

# Fattigdom på dagsordenen

En milliard sultende, 800 millioner analfabeter, 30 millioner fordrevne og flygtninge - hvilket dramatisk billede af fattigdommen i verden.

De sidste år er der foretaget meget for at overvinde fattigdommen, men alligevel vokser den stadig. Ifølge statistikkerne er det politiske og økonomiske handlinger, der får fattigdommen til at vokse, og det bekymrer dem, som menneskeheden skæbne ligger på hjerte.

#### Social udvikling

Fra 6. til 12. marts mødes for første gang stats- og re-

geringschefer til et topmøde i København for at diskutere emnet »social udvikling«. Fattigdomsproblemet hører med rimelighed med til dette emne.

Den hellige Stol opfordres til at komme med bidrag om dette, for at topmødet kan lykkes på bedste måde.

Kardinal Roger Etcheberry, formand for Det pavelige Råd »Cor Unum« fandt det på sin plads at oprette en særlig studiegruppe, der skulle undersøge forholdet mellem fattigdom og udvikling samt holdningen i kirkelige kredse til den voksende fattig-

dom.

Derfor mødtes i midten af december repræsentanter for Caritas Internationalis/Cidse/Center of Concern, Det mexicanske institut for kirkens Sociallære, Den latinamerikanske kommission for Fred, Kommissionen for fred og retfærdighed i Europa, Den internationale kristne union for ledere i Erhvervslivet, og repræsentanter for bispekonferencerne og ordenerne.

#### Effektiv løsning

Alle deltagerne greb den enestående lejlighed, topmødet i København byder,

til at understrege nødvendigheden af en mere effektiv løsning på fattigdomsproblemet i dets forskellige aspekter.

- Menneskeværdets grundlæggende betydning i udviklingspolitikken;
- De kulturelle værdier;
- Respekten for etiske principper i markedsøkonomien;
- Den voksende udviklingsforskel mellem nord og syd, øst og vest, og anerkendelsen af, at fattigdom også i Norden er resultatet af en vis overdreven markedsøkonomi;

Fortsættes på bagsiden.



Den katolske biskop af Evreux, Jacques Gaillot. Foto KNA.

Bernardin Gantin har tre gange, i 1987, 1992 og 1995, haft samtaler med Gaillot om spørgsmål, som har foruroliget Vatikanet. På de franske biskoppers »Ad limina«-besøg advarede pa-

Fortsættes på bagsiden.



# Reaktioner på Gaillots afsættelse

**Kardinal Jean-Marie Lustiger udtaler, at afsættelsen ikke blot er smertelig, men også et nederlag for biskopperne**

Paris (KNA) - Formanden for Den franske Bispekonference, ærkebiskop *Joseph Duval* er ked af Vatikanets beslutning om at afsætte biskoppen af Evreux, *Jacques Gaillot*. Han havde håbet, at det ikke ville komme så vidt, hedder det i en erklæring. Det er smerteligt, at Gaillot ikke har vist tegn på at ønske et tættere fællesskab med paven og biskopperne, siger Duval.

Ærkebiskoppen af Paris, kardinal *Jean-Marie Lustiger* siger, at Gaillots afsættelse ikke blot er smertelig, men et nederlag for de franske biskopper. Det er ikke lykkedes for dem at hjælpe et menneske til at opfylde sit kald.

## »Ekstrem hård« afgørelse

Biskoppen af Lille, *Jean Vilnet* kalder Vatikanets afgørelse for »ekstrem hård«. Takket være Gaillot har marginaliserede mennesker og folk, der søgte håb følt sig forstået. Ærkebiskoppen af Marseille, kardinal



Det har skabt stort røre i den katolske kirke, at biskop *Jacques Gaillot* er blevet afsat fra sit embede. Det er smerteligt, at Gaillot ikke har vist tegn på at ønske et tættere fællesskab med paven og biskopperne, siger formanden for Den franske Bispekonference, *Joseph Duval*. Biskoppen af Lille betegner Vatikanets afgørelse for »ekstrem hård«. Foto KNA.

*Robert Coffy* beklager den hårde afgørelse. Gaillot har ikke givet udtryk for holdninger, der var i modsætning med den katolske lære.

Tre franske biskopper, *Jean Vilnet*, *Louis Boffet* af Montpellier og ærkebiskoppen af Cambrai, *Jacques Delaporte* kræver, at Den franske Bispekonference bliver indkaldt for at diskutere situationen. Biskopperne ønsker, at mødet vil betyde, at »dialogen med de kristne og offentligheden kan genoptages«.

## Skarp kritik fra Abbé Pierre

*Abbé Pierre*, der er kendt for sit arbejde for husvilde, har kritiseret afgørelsen skarpt. I fransk TV sagde han, at kirkens afgørelse var en fejltagelse, som der er mange af i kirkehistorien. Det er nødvendigt, at kirken forstår, at den ikke kun består af præster, sagde pateren med henblik på de mange solidaritetsdemonstrationer i franske byer. Der var bl.a. demonstra-

tioner i Lille, Toulouse, Lyon og Paris. I Evreux deltog 5.000 mennesker.

I Tübingen i Tyskland siges det i en solidaritetserklæring, at Gaillot også talte med dem, der normalt bliver foragtet i kirken. Erklæringen er bl.a. underskrevet af teologerne *Heinrich Fries*, *Otto Hermann Pesch*, *Hans Küng*, *Diet-*

*mar Mieth* og *Norbert Greinacher*. - »Mens biskopperne *Dyba* (Fulda), *Krenn* (Sankt Pölten) og *Haas* (Chur) på skandaløs vis kan ødelægge deres bispedømme og uanfægtet udøve deres embede, bliver der netop skredet ind mod en biskop, der repræsenterer Kristi kirke på en troværdig måde,« hedder det i erklæringen.

# Paven til Bretagne i 1996

Vannes (KNA) - Pave *Johannes Paul II* vil i september 1996 besøge Frankrig, hvor han vil deltage i valfarten til Sainte-Anne-d'Auray i Bretagne, meddeler bispedømmet Vannes. Sandsynligvis finder rejsen sted mellem 19. og 23. september.

Den lille by har været valfartssted siden det 17. århundrede. 1625 fandt bon-

den *Yves Nicolazic* efter flere Anna-åbenbaringer en lille statue af Guds Moder. Dronning *Anna* gav som tak for sin søn *Ludvig XIV's* fødsel et Anna-relikvie til valfartsstedet. Sidste sommer deltog 15.000 mennesker i valfarten, deriblandt Paris' ærkebiskop, kardinal *Jean-Marie Lustiger*.

# Troen på Gud iflg. rundspørge

## 66% franskmænd tror på Gud

Paris (KNA og KIPA) - 66% af alle franskmænd tror på Gud, men kun 21% betegner sig som praktiserende kristne, viser en rundspørge, der er offentliggjort i dagbladet »Le Figaro«. 27% tror overhovedet ikke på noget, og 7% havde ingen mening.

35% af de adspurgte oplyste, at de mindst én gang i det forløbne år havde været til gudstjeneste, og 6% havde været til skrifte. Spurgt om deres »yndlingsreligion« blev den katolske kirke nævnt af 68%, protestantismen af 6%, buddhismen af 5% og jødedommen, Islam og ortodoksien af 1%.

65% oplyste, at de ikke overholdt kirkens seksuallære, og 76% var imod pligtcelibat for katolske præster.

## Hver anden østriger tror på Gud

Kun 50% af østrigerne tror på Gud, viser en rundspørgeundersøgelse. Kvinder over 60 år har den største andel af troende. Blandt katolikkerne tror 75% på et liv efter døden. Kun 37% af de adspurgte mener, at Bibelen indeholder noget gyldigt for mennesker.

Blandt østrigerne dominerer almene etiske overbevisninger. 61% siger ja til, at det er nødvendigt med moral og regler. 60% mener, at mennesket har en

samvittighed, der fortæller, hvad der er ondt og godt. Kun halvdelen tror på værdien af gode gerninger.

## I USA tror næsten alle på Gud

96% af alle amerikanere tror ifølge en undersøgelse fra Gallup-instituttet på Gud. 90% er overbevist om, at Paradis eksisterer, 73% tror på Helvede, 79% på undere og 72% på engle. 27% svarede, at de troede på reinkarnation. Sammenlignet med en lignende undersøgelse fra 1981 var tallet af »troende« steget med 6%.

## Religion er »meget vigtig« i Latinamerika

Religion er »meget vigtig« for 79% af latinamerikanerne, viser en undersøgelse, der er offentliggjort i Peru. 89% tilhører et religiøst fællesskab. En lignende undersøgelse i Spanien viste, at kun to-tredjedele af befolkningen anså religionen for at være vigtig i deres tilværelse.

Ganske vist tilhører flere spaniere et religiøst fællesskab, men det religiøse liv leves mere intensivt i Latinamerika, viser undersøgelsen. 89% angiver, at de beder hyppigt.

I Peru er det kun 5%, der ikke tilhører et religiøst fællesskab, hvorimod der er 36% konfessionsløse i Uruguay.

# Hvad siger kirkeretten?

Ifølge kirkeretten skal en biskop søge om at træde tilbage, når han har fuldendt sit 75. leveår. Paven bestemmer så, om han vil imødekomme ansøgningen.

Et bispesæde er vakant, hvis biskoppen dør, hvis hans afskedsansøgning imødekommes, eller hvis biskoppen forflyttes eller afsættes.

Endvidere hedder det, at en biskop kan blive bedt om at indgive sin afskedsbegæring, hvis han på grund af dårligt helbred eller andre tungtvejende grunde ikke kan udøve sit embede. Disse kan være »fangenskab, landflygtighed, eksil eller uduelighed«. I sådanne tilfælde overtager en koadjutor eller hjælpebiskop ledelsen af bispedømmet.

I tilfælde af, at en biskop er forhindret i at udøve sit embede på grund af en kirkestraf, skal ærkebiskoppen bede Paven om at tage passende forholdsregler. Alle embedsindehavere i kirken, også biskopper, kan derudover »af rimelige grunde« give afkald på embedet. Dette skal foregå skriftligt eller mundtligt i to vidners nærvær over for den person, der har indsat personen i embedet.

Kirkeretten skelner mel-

lem »embedsophævelse« og »afsættelse«. En embedsophævelse kræver en proces, der afsluttes med et skriftligt dekret. Kirkeretten opregner tre grunde til dette: tabet af præstestanden, offentligt frafald fra den katolske tro eller kir-

kens fællesskab samt en præsts forsøg på at indgå ægteskab. Afsættelse er en meget alvorlig straf.

Det er også muligt at forflytte en biskop til et andet bispedømme. Dette sker normalt, når et bispesæde er vakant. Men en forflyt-

telse kan ifølge kirkeretten også ske mod embedsindehaverens vilje, hvis der foreligger tungtvejende grunde. Embedsindehaveren har ret til at forelægge sine argumenter. En forflyttelsesordre skal foreligge skriftligt.

# Over 700 sogne i Frankrig ledes af lægfolk

Paris (KNA) - Antallet af sogne i Frankrig, der ledes af lægfolk, er vokset bety-

deligt. I 1978 blev 19 sogne ledet af lægfolk, men i 1991 var antallet steget til 708.

»Årbogen for den katolske kirke i Frankrig« beretter, at disse menigheder ledes af en gruppe lægfolk sammen med en præst, der passer flere sogne.

Det kirkeretlige grundlag for denne ordning er canon 517, stk. 2, hvori det hedder: »Hvis en biskop skønner, at han på grund af præstemangel må overdrage varetagelsen af sjælesorgen til en diakon eller en anden person, der ikke har modtaget præstevielser, eller til en gruppe personer, skal han udnævne en præst, som med en sognepræsts fuldmagt og beføjelser leder sjælesorgen.«

# 200 mio. kr. til vedligeholdelse

Paris (KIPA) - Den franske stat betaler ca. 200 mio. kr. om året til vedligeholdelse af landets 87 domkirker, som de ejer siden den franske revolution. Men dette beløb er ifølge det franske kulturministerium for lavt. For at finansiere de nødvendige vedligeholdelsesarbejder er det tredobbelte nødvendigt, siger direktø-

ren for ministeriet, *Maryvonne de Saint-Pulgent*.

Ifølge dagbladet »Le Monde« er der påtrængende vedligeholdelsesopgaver ved domkirkerne i Beauvais, Orléans, Rouen, Amiens og Strasbourg. Desuden vurderes en nødvendig restaurering af Notre Dame-katedralen i Paris alene til 120 mio. kr.





Lise-Lotte Rebel bliver den første kvindelige biskop i Folkekirken i Danmark. Hun bliver bispeviet den 2. april i Helsingør Dømkirke og afløser hermed biskop Johannes Johansen. Foto: Leif Tuxen.

## Skt. Michael får egen gade i Kolding

Under overskriften »Otto mister sit efternavn« oplyser Kolding Folkeblad, at byrådet har besluttet, at den nuværende Kralundsgade skifter navn til »Sct. Michaelsgade«. Gaden har hidtil været opkaldt efter kancelliråd Otto Kralund. De fleste ejendomme i Kralundsgade ejes nu af katolske institutioner, meddeler avisen.

På den ene side af Kralundsgade ligger Skt. Michaels Kirke, Skt. Michaels Skole og Skt. Michaels Børnehave. Også skolens

sportsplads ligger her. På hjørnet af Kralundsgade og Tøndervej 17 ligger præstegården. På det andet hjørne har Skt. Hedvigsstreke købt Tøndervej 15, som man er ved at istandsætte. På naboejendommen Kralundsgade 1 opføres en gymnastiksal.

Herudover benyttes tre af ejendommene i Kralundsgade til skole- eller fritidsformål og en enkelt til præstebolig, meddeler Kolding Folkeblad videre.

kk

## Første kvindelige biskop i Folkekirken

Den 44-årige Lise-Lotte Rebel blev i slutningen af januar med overbevisende flertal valgt til biskop af Helsingør stift. Hun bliver hermed den første kvindelige biskop i Folkekirken herhjemme. Lise-Lotte Rebel mener ikke, at det har været udslagsgivende for stemmeafgivningen, at hun er

kvinde, ligesom hun ikke venter, at hendes køn vil give problemer, når hun efter bispevielsen den 2. april afløser biskop Johannes Johansen, meddeler Kristeligt Dagblad.

Lederen i samme blad påpeger, at valget af en kvindelig biskop ikke er uden problemer; der er sta-

dig en modstand, som måske vil skabe konfrontationer. »Også i Helsingør Stift er der præster, der måske vanskeligt eller måske slet ikke kan forlige sig med, at de skal tjene under og acceptere biskoppeligt tilsyn fra en kvindelig biskop.« Kristeligt Dagblad understreger, at Danmark ikke

har fået en ny slags biskop. »Danmark har alene, og Helsingør har i særdeleshed fået den biskop, som præster og menighedsråd ved ganske ordinært bispevalg har ønsket skulle være stiftets kirkelige leder i de næste mange år.«

kk

## Medlemskab i DUK skal fornyes hvert år Johannes Nordentoft ansat som Bispedømmets landskonsulent

Vi må stadig ikke glemme, at det er vores fælles ansvar, at Danmarks Unge Katolikker bevarer og udvider sin store medlemsskare år for år, meddeler DUK i sit seneste nyhedsbrev. DUK modtager penge fra Tipsmidlerne og en stor del beregnes ud fra antallet af medlemmer. DUK minder om, at medlemskabet skal fornyes hvert år. Blanket til indmeldelse kan fås fra sekretariatet.

Medlemskab af DUK betyder, at man kan deltage i arrangementer til medlemspris og at man modtager medlemsbladene »Nyt fra DUK«, »DUK-OP« for de 5-14 årige eller »Natflyveren« for de 15 årige og ældre. Kontingentet er 10 kr.

DUK opererer med aldersgrænserne 5-30 år, men påpeger, at man også kan blive senior-medlem og dermed støtte ungdomsarbejdet i Bispedømmet.

### Konsulenter

Efter endt prøvetid og gensidig forståelse har Danmarks Unge Katolikker, DUK og organisationskonsulent, Maria Truelsen besluttet, at hendes prøvetid ikke skulle forlænges, med-

delers DUK i deres seneste nyhedsbrev. Uenighed omkring arbejdsområder førte til, at Maria Truelsen og Hovedbestyrelsen ikke fandt grundlag for en egentlig ansættelse på tre år.

DUK arbejder på en ny ansættelse i løbet af foråret og sommeren.

Den 1. januar i år påbegyndte Johannes Norden-

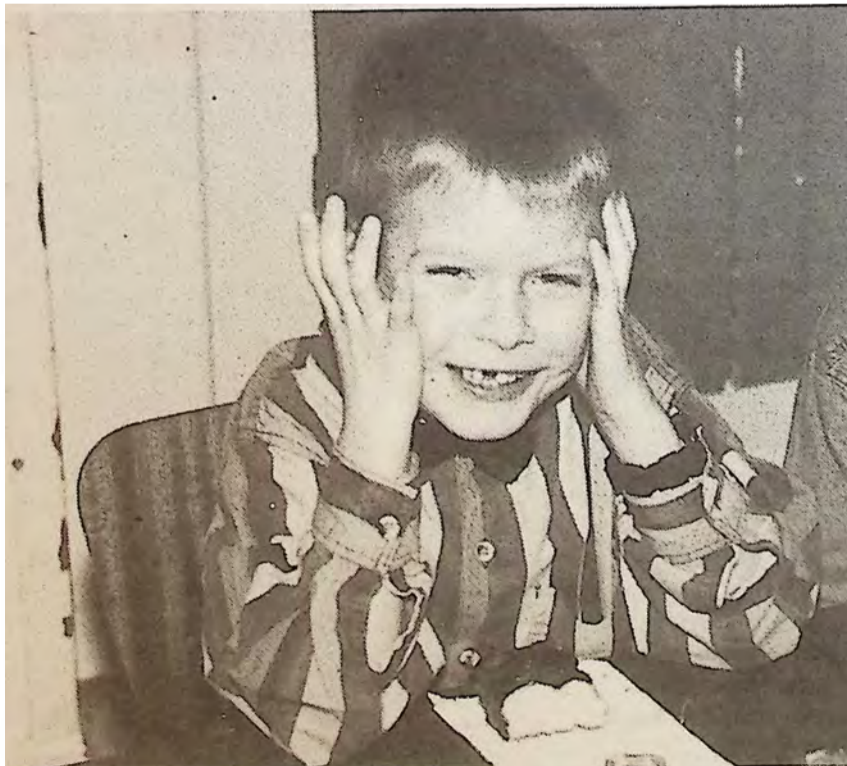
toft sin stilling som Bispedømmets landskonsulent. Han er udnævnt for tre år og vil til daglig have kontor på Det økumeniske Center i Århus, men vil også kunne træffes på DUKs sekretariat.

### Ny musikmappe

DUK meddeler endvidere, at en ny sangbog er under-

vejs. Musikmappeudvalget har i månedsvis arbejdet med denne udgivelse, og det forventes, at den bliver større end den gamle og velkendte. Som noget nyt vil sangbogen indeholde skemaer over guitar- og klaverakkorder. Sangbogen vil være klar til udgivelse i løbet af foråret.

kk



Et medlemskab i DUK giver mange fordele. Det koster kun 10 kr. om året. Kravet er blot, at du tilmelder dig. Foto: Knud H. Kluge.

## Bladredaktør søges

Da NATFLYVERENS nuværende redaktion stopper, er der brug for nye kræfter. Indtil videre har vi en uddannet layouter fra Odense og en studerende fra Århus. Vi søger flere redaktionsmedlemmer og en ansvarsbevidst redaktør. Du behøver ikke at have erfaring med redaktionelt arbejde, men du skal skrive en leder til hvert blad, og godkende alt, som går i trykken. NATFLYVEREN udkommer i 1200 eksemplarer fire gange årligt og sendes gratis til alle unge katolikere i alderen 15-30 år. Ring til DUKs sekretariat 3314 7707.

## Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 5,00  
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 6,00

## Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være Påskerefugium fra skærtorsdag d. 13.4.95 kl. 14.00 til påskesøndag d. 16.4.95 eller 2. påskedag d. 17.4.95 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers O.Præm.

Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskeden med dens rige liturgi vil være refugiets indhold. Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Pris kr. 995,- til påskesøndag kl. 14.00.

Pris kr. 1.145,- til 2. påskedag kl. 14.00. Tilmelding på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale depositum kr. 300,- på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

## MAGLEÅS WEEKENDS:

### TROENS BILLEDER

10. februar kl. 19.00-12. februar kl. 14.00.  
Pris kr. 575,-

Kurset henvender sig til alle med interesse for den kristne billedkunst. Hvad kan billedkunst og arkitektur, som ordet alene ikke kan? Hensigten er at vise, hvorledes kunsten med forskellige virkemidler afspejler skiftende tiders engagement i det religiøse - fra oldkirken til 1993. Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie ved Århus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

### KRISTEN MYSTIK før og nu

10. marts kl. 19.00 - 12. marts kl. 14.00.  
21. april kl. 19.00 - 23. april kl. 14.00.  
Pris pr. weekend kr. 600,-

Interessen for mystik vokser utroligt i vore dage. På begge weekend-kurser behandles både klassiske mystikere som Teresa af Avila, Frans af Assisi og Johannes af Korset og mystikere fra nyere tid som Edith Stein, Adrienne von Speyr og de nye åbenbaringer. Det demonstreres, hvorledes rosenkransbønnen og gregoriansk musik er båret af mystikkens tradition. Indlæg ved sr. Anna Maria, pater Anders Arborelius, pater Hans Christoffersen, Grethe Livbjerg, pastor Lars Messerschmidt, Moder Theresa og Jacob Thomsen. Kursusledere cand.mag. Kirsten Kjærulff og cand.mag. Jette Thomsen.

### HØJSKOLEUGE

FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION - de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 - 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning - også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O.Pedersen, Ellen Marie Lebahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

### MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød



## Meld dig nu!

Som lønmodtager er det helt naturligt, at man ved, hvad der er til rådighed for familiens underhold gennem en fast indtægt. Derved kan man budgettere og sætte penge til side til mad, husleje, varme og de mange udgifter, der er forbundet med at opretholde en rimelig levestandard. Det finder vi alle helt naturligt. Det er også helt naturligt, at vi betaler skat. Vi kan være uenige om størrelsen, men enige om, at vore folkevalgte fastsætter et mål for betaling til vore fælles udgifter.

For den katolske kirke i Danmark stiller sagen sig anderledes. Vi betaler nemlig ikke kirkeskat. I stedet opfordres katolikker til at melde sig til den solidariske kirkebidragsordning. Pastoralrådet, dvs. bispeddømmets folkevalgte forsamling har i de seneste år fastsat bidraget til 2% af den skattepligtige indkomst. Det er der mange, der mener ikke at kunne betale. Langt flere, omkring 16.-18.000 mener ikke, at de bør betale noget som helst. Andre vil hellere betale direkte til sognet. Nogle undslår sig med, at de ikke benytter sig af bispeddømmets mangearterede fællestilbud. De ser måske langt hellere brugerbetaling, som læserskribenten på denne side. Det ville være en absurd tanke, at man skulle tage plastickortet frem før en samtale med sognepræsten om dette eller hint (og hvad skulle timetaksten være); eller ved modtagelse af sygekommunion eller de syges salvelse.

I »katolsk orientering« nummer 1 redegjorde vi kort for bispeddømmets budget for 1995. Facit var et underskud på 3,2 mio. kr., som heldigvis kan dækkes ind gennem en større arv i 1994. Men sådan kan bispeddømmet ikke blive ved. Biskoppen har i sine snart 30 år som biskop måttet gå tiggergang i udlandet.

Det offentliggjorte budget er imidlertid kun en del af den samlede katolske kirkes budget. Hver af bispeddømmets 52 sogne har også et budget. Og hertil kommer et budget for istandsættelser af bygninger; penge som biskoppen også må søge om.

De 4.000 katolikker, der er med i kirkebidragsordningen, betaler 5,2 mio. kr. Heraf går 4,35 mio. kr. tilbage til sognene. Der er kun 775.000 kr. tilbage, som biskoppen kan bruge til at dække udgifter til råd, »katolsk orientering«, DUK, Magleås, Øm m.v. For slet ikke at tale om løn til sognepræsten. Den har hidtil været betalt af Tyskland. Der lyder ofte også kritik mod Katolsk Bispekontor, dvs. bispeddømmets fællesadministrations brug af penge. Bispekontoret er et serviceorgan for biskoppen, bispeddømmets institutioner og organisationer, for menighederne m.v. Det er ikke bispekontoret, der afgør, hvad pengene skal bruges til, men pastoralrådet, dvs. dine folkevalgte.

Pastoralrådets kirkebidragsudvalg påregner en større kampagne i efteråret for at få flere kirkebidragsydere. Den skulle meget gerne ende med et årligt tocifret millionbeløb i bidrag. For vi kan ikke længere regne med, at underskud i hverken din menighed eller i bispeddømmets fælles aktiviteter kan dækkes med arv og gaver.

Det er et spørgsmål, om det nuværende serviceniveau kan opretholdes. Men du kan hjælpe med til at bibeholde det ved at melde dig til kirkebidragsordningen og hermed være solidarisk og støtte både din menighed og dit bispeddømme. Meld dig nu!

kk

## Er dette hvad man forstår ved kirke på bispekontoret?

Vedrørende bispeddømmets økonomi nævnes det i »katolsk orientering« nr. 1, 11. januar 1995, at det er forpligtende at bidrage økonomisk til kirken.

Når man læser redegørelsen og ser på posterne i budgettet/regnskabet, kan man undre sig. For er dette, hvad man på bispekontoret forstår ved kirken?

For mig er kirken først og fremmest de 30.000 tilmeldte katolikker + de andre 30.000, som af forskellige grunde ikke er officielt tilmeldte, og det giver mig et helt andet kirkebegreb.

Drejer det sig om alle de ca. 60.000 katolikker i Danmark, var sagen en anden, men så måtte regnskabet også vise, at alle virkelig er med. Som det fremgår nu, kan jeg kun se det som et mere internt regnskab for bispekontoret alene – altså et indre kirkeinstitutionelt regnskab, som ikke siger så forfærdelig meget om vor

samlede katolske kirke i Danmark.

Sådan tror jeg også det opfattes af mange, og derfor tror jeg også, der er mange som melder fra over for denne kirkebidragsordning. Jeg kender således flere gode katolikker, som i stedet for foretrækker at lægge et passende beløb i klingpungen for den messe, de har fået og så måske sende et beløb til Caritas Danmark, til deres egen lille forening eller det projekt, de personligt har engageret sig i.

Magleås, Ømborgen, DUK o.s.v. overlader man så til dem, der er brugere af disse faciliteter. Og noget tilsvarende gør man vel også med den menighed, som det kan være meget svært at få kontakt med, hvis ikke man er accepteret af den lille faste kreds her.

Det kan således også undre mig, at der ikke er en post her, som hedder soci-

alt/karitativt arbejde. Igenem mange år har vor bispekontor givet udtryk for, at diakoni er en sag, som ligger ham meget på sinde.

Allerede på synoden for 25 år siden blev det fremhævet. Og nu – for kun få år siden – nedsatte pastoralrådet et udvalg om diakoni. Der blev holdt kursus på Magleås med stor tilslutning. Og »Justitia et Pax« har holdt høring til biskoppens orientering. Hvorfor er det så ikke med på budgettet? Og hvorfor er der ikke sket noget?

Det kunne også være værdifuldt, hvis igangsættelse rundt om i bispeddømmet kunne søge igangsættelsesmidler via bispekontoret til nye og mere kreative og interessante initiativer. Mange går ledige, og der sættes derfor mange nye sociale projekter i gang – kun ikke katolske.

Hvis først et lille socialt projekt har vist sig bæ-

dygtigt og meningsfyldt, kan der søges om støtte fra både offentlige og private fonde. Det ville derfor være en idé om bispekontoret ville interessere sig lidt for dette. Det ville ikke kun skabe nyt liv i kirken, men også motivere mange til at give et ekstra bidrag.

At forpligte alle katolikker i Danmark til at betale til projekter, der må betegnes som bispekontorets egne, som mange derfor aldrig kommer i berøring med, som de mange ikke har nogen indflydelse på og som koster millioner i administration, forekommer mig noget ved siden af. Derimod ville jeg finde det betydeligt mere konstruktivt, hvis man i stedet for opfordrede til personlige initiativer på landsplan, der kunne samle interesse og som katolikker i Danmark kunne deltage i og føle sig som en del af.

Joost Dahlerup

## Et fast holdepunkt

I anledning af den megen debat p.t. vedrørende skilsmisse/gengifte føler jeg trang til at komme med en kommentar vedrørende sagen: Har man glemt den støtte, det kan være at få et nej, en klar holdning til opløsning af et ægteskab?

Skilsmisse var i mit tilfælde bevilget (ægteskabet

indgået i en protestantisk kirke), men opløsning af ægteskabet kunne der ikke blive tale om, så jeg vidste herefter ganske bestemt, at det ikke var muligt at indgå nyt ægteskab som fraskilt, og det har i mit tilfælde, der ikke er enestående, det ved jeg med bestemthed, været en støtte at vide, at det var

nej til et nyt ægteskab – hvilket ikke forhindrede, at jeg ind imellem forelskede mig, men vejen var klar, et moment, som jeg ikke synes får den opmærksomhed, som det fortjener, at der er et fast holdepunkt.

Det er jo netop derfor, vi har kirken til at sætte grænser for, hvad der er godt i Guds øjne, ellers kunne vi lige så godt tilhøre f.eks. den lutherske kirke, hvor

man jo kan gifte sig så tit man har lyst, bare papirerne er i orden.

Det har været en lykke for mig at vide helt nøjagtigt, hvad jeg havde at rette mig efter, og jeg kan næppe tro, at mit tilfælde er enestående, det ved jeg, det ikke er, men dette aspekt glemmes let i den igangværende debat: skilsmisse/gengifte.

Karen Christensen

## Hvad betyder det?

Af Willem Wuyts



I dag er vi vant til at se (og genkende?) ord, der kun har mening som sammentrækning, som *forbogstaver* til en længere omgang information. Vi lever omgivet af alskens »forkortelser«, både nationale: DSB, LO, DA, og internationale:

USA, ILO, SAS, FAO. Selvfølgelig har vi vænnet os til: UNESCO, UNICEF, eller computersens volapyk: ROM, RAM, DOS.

Allerede i den græsktalende kirkes første årtier kendte man til denne teknik. Vi har kigget på *chirogrammet* og bogstavsymbolet *Alfa og Oméga*. I dag ser vi på en af de »længere informationer«, *fisken*.

Den har ikke noget at gøre med, at fire-fem apostle var fiskere, eller at Jesus angiveligt er født under fiskens tegn, selv om vi ikke kender tiden for hans fødsel, hverken år eller måned.

Forklaringen er en helt anden. Fisken er en bogstavleg. Når man skrev »Jesus Kristus er Guds Søn, Frelseren« på græsk, blev det til noget som *Iêsous Christos Theou (H)ÿios, Sotêr*. Tag nu kun de fem forbogstaver og du får I.CH.TH.Y.S. Det er det græske ord for fisk. Følgelig tegnede man bare en fisk og skrev eventuelt, eller for bekendelsens skyld, de fem bogstaver på fiskens krop eller rundt omkring den.

Dette tegn findes mange steder i katakomberne. Så længe man troede, at katakomberne havde været hemmelige kristne kirkegårde, troede man ligeledes,

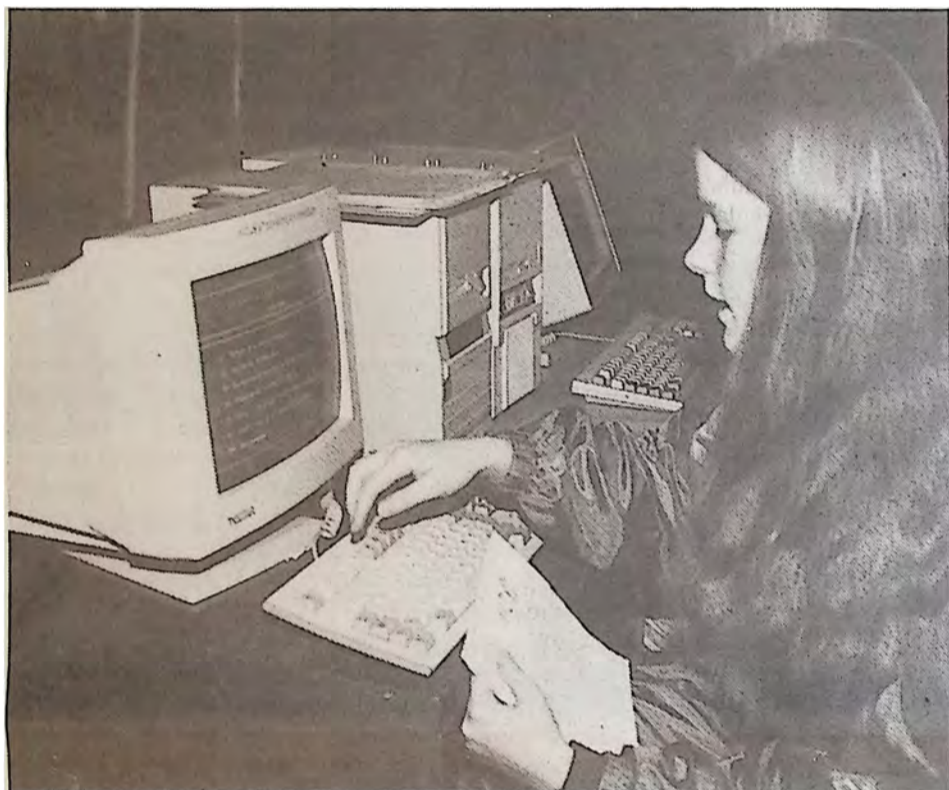
at ICHTHYS-tegnet måtte have været hemmeligt. I dag ved vi dog, at den romerske gravfred ikke krævede denne hemmeligholdelse. Enhver kunne pynte sine afdødes gravsteder med de symboler, man ønskede. På kristne grave, der ligger side om side med Isis- eller Mithras-dyrkeres og almindelige romerske »hedningers«, vidnede fiske-symbolet om, at Jesus er Kristus, Guds Søn og menneskehedens Frelser. Tegnet er blevet så typisk kirkeligt, at end ikke Reformationens berøringsangst for symboler har droppet det.



Millioner af computerbrugere verden over kan komme i forbindelse med hinanden og med store mængder af viden, der er opsamlet i offentligt tilgængelige databaser. Kirken i cyberspace er en levende menighed i den forstand, at mange tusinde katolikker i dag realiserer en stor del af deres religiøse liv i et elektronisk samvær med andre troende, siger John-Erik Stig Hansen i sin artikel.

# Kirken i Cyberspace

Af John-Erik Stig Hansen



Der er mange katolske muligheder på Internet. Foto fra Niels Steensens Gymnasium: Knud H. Kluge.

Forbindelserne mellem computerne er blevet udviklet meget i de seneste år. Der findes nu mange forskellige netværk i flere lande, som kobler utallige computere sammen. Det kan både dreje sig om store computere på virksomheder, universiteter og i den offentlige administration, men det drejer sig i tiltagende grad også om PC'ere, ejet af private. På det seneste har udviklingen af det internationale netværk *Internet* medført, at millioner af computer-brugere over hele verden er kommet i forbindelse med hinanden og i forbindelse med de store mængder af viden, der er opsamlet i for eksempel offentligt tilgængelige databaser.

Den elektroniske verden, hvor mennesker skriver sammen individuelt eller i gruppediskussioner, hvor litteratur og anden information er frit tilgængelig,

hvor man kan købe sig til specialiserede ydelser, hvor man kan møde gamle udfordringer eller blive kastet ud i nye, ja, det kan man kalde cyberspace: en elektronisk verden, der nok ytrer sig på en skærm, men som kun virkeliggøres inde i den enkelte brugers hjerner. I dén verden konkurrerer et utal af budskaber om opmærksomheden, og blandt konkurrenterne findes også Det glade Budskab om Kristus.

## Inspirerende og spændende

Internettet blev startet i USA, og derfor bærer dets kristne subkultur også præg af amerikansk religiositet, hvilket blandt andet giver sig udtryk i den for en dansker noget forvirrende, nærmest kalejdoskopske mangfoldighed af kirkesamfund, grupperinger og sekter.

For en katolik kan det

imidt er meget inspirerende at opleve den store fleksibilitet og nuancerede accentuering af forskellige aspekter ved tro og kristent liv. Samtidigt er det spændende at få et indblik – og måske også selv deltage – i den multinationale udveksling mellem katolikker om aktuelle, kirkelige emner. Trods den amerikanske dominans kan der hentes meget godt fra kirken i cyberspace. Med tiden vil europæiske og forhåbentlig også afrikanske, asiatiske og sydamerikanske katolikker i højere grad deltage i samværet i cyberspace.

## Ingen bestemmer eller styrer

Internettet er et næsten anarkistisk foretagende. Der er ingen, der bestemmer eller styrer udviklingen, ligesom der heller ikke er nogen, der kan censurere indlæg eller diskussioner. Med

Internettet kan man for første gang sige, at ytringsfrihed er en reel mulighed for alle. Friheden er dog begrænset til folk med en computer, et modem og en telefonforbindelse til den nærmeste Internet-vært.

Omkostningerne kan derfor være en hindring, men ud over selve det årlige abonnement til for eksempel UNI-C på 1.800 kr., skal man kun betale lokal telefonafgift for opkoblingen til UNI-C's nærmeste computer (for eksempel Lyngby), også selv om man snakker med en anden bruger i Oklahoma. Man kan henvende sig til UNI-C på 35828355 og få tilsendt informationsmateriale og et prøveabonnement, men der findes også andre muligheder for kobling til nettet (DKnet, IBM-OS/2).

## Mange katolske muligheder

Internettets mange verdslige muligheder skal ikke beskrives nærmere i denne omgang. De katolske muligheder er imidlertid også ganske mange. Der findes i hovedsagen to typer af muligheder: diskussionsgrupper og fil-udbydere.

Internettet har en ganske utrolig mængde forskellige diskussionsgrupper fra undervandsgymnastik til marxistisk dialektik, og katolske grupper eksisterer naturligvis også. Den største er »Free Catholic Mailing List«, som er en såkaldt Usenet-gruppe, hvor enhver kan starte en diskussion med et indlæg, hvortil alle så kan svare eller gensvare. Der kører hele tiden mange forskellige diskussioner med mellem 20 og 150 nye indlæg eller svar om dagen.

Markant for denne gruppe er den store forskellighed i deltagernes synspunkter, og diskussionerne er ofte præget af ukristelig intolerance fremfor af forståelse og velvilje. Alligevel er den et meget levende forum for katolsk diskussion på et helt upretentiøst plan.

Derfor findes der også mere homogene katolske grupper med snævrere interessefællesskab, hvoraf nogle er frit tilgængelige, andre er modererede (censurerede). Der findes for eksempel »Catholic Doctrine«, der er en censureret diskussionsgruppe om orthodox katolsk teologi i overensstemmelse med Den hellige Fader, *Johannes Paul II*. Kritik af den katolske kirke er udtrykkeligt forbudt i denne gruppe. En anden gruppe er »Vatican2«, som er en åben diskussionsgruppe med udgangspunkt i Det andet Vatikanconcils reformering af

kirken. I denne gruppe er der til tider en ganske udtalt kritik af det kirkelige hierarki.

En ulempe ved de anarkistiske forhold på Internettet er blandt andet, at der ikke er nogen central registrering af, hvilke grupper eller muligheder, der er tilgængelige. I nedenstående liste er opregnet nogle af de diskussionsgrupper og fil-udbydere, som denne artikels forfatter har mødt i det sidste halve år. Selv om det kan være svært at finde frem til guldet, er det dog værd at lede efter, også selv om man skal si en del elektronisk skidt fra.

Der er ingen tvivl om, at befolkningen i cyberspace vokser hurtigere end i noget geografisk afgrænset land. I dét forum får betydningen *universelen* anden og på sin vis indtrængende betyd-

ning. Kirken i cyberspace er en levende menighed i den forstand, at mange tusinde katolikker i dag realiserer en stor del af deres religiøse liv i et elektronisk samvær med andre troende, et samvær der i den mest konkrete betydning er fri- eller fremmedgjort fra al kropslighed. Sygt eller ej, så er der ikke tvivl om, at der er mange gode ting at hente på nettet, men man oplever meget kraftigt den manglende tilpasning af etablerede omgangsformer og liturgiske udtryk til livet i cyberspace. Den hér opståede udfordring til troens formulering og udtryk kunne synes temmelig overvældende og måske endda foruroligende. Det forbavsende er så meget desto mere, at Det glade Budskab ser ud til at klare sig godt også under disse sære omstændigheder.

# Katolske adresser på internettet

*Catholic Resources on the Net* World Wide Web server med rigtig mange muligheder inkl. elektronisk litteratur, for eksempel koncilstekster, Bibelen, encyklikaer, m.m.

URL-adresse:

<http://www.cs.cmu.edu:8001/Web/People/spok/catholic.htm>

**Katolske diskussionsgrupper på internettet**

*History of American Catholicism:*  
AMERCATH@UKC.C.UK Y.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@UKCC.UKY.EDU

*Franciscan Mailing List:*  
ASSIST-L@AMERICAN.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@AMERICAN.EDU

*Apparitions:* APAR-L@UBVM.CC.BUFFALO.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@UBVM.CC.BUFFALO.EDU

*Catholic Action:*  
CATHOLIC-ACTION@VPNET.CHI.IL.US

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til REFREEMAN@VPNET.CHI.IL.US

*Free Catholic Mailing List:*  
CATHOLIC@AMERICAN-

EDU  
Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@AMERICAN.EDU

*Catholic Doctrine:*  
CATHOLIC@SARTO.GAITHERSBURG.MD.US

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til CATHOLIC-REQUEST@SARTO.GAITHERSBURG.MD.US

*LesBiGay Catholic List:*  
DIGNITY@AMERICAN.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@AMERICAN.EDU

*Order of St. Benedict Discussion List:*  
OSB-L@VM.MARIST.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@VM.MARIST.EDU

*History/Concerns of Catholic Women Religious:*  
SISTER-L@SUVV.ACS.SYR.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@SUVV.ACS.SYR.EDU

*Association for Rights of Catholics in Church:* VATICAN2@VM.TEMPLE.EDU

Tilmelding: Send en SUBSCRIBE meddelelse til LISTSERV@VM.TEMPLE.EDU

I dag forsikrer vi alt!



ALM. BRAND

Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00



# Antonius-året - endnu et franciskansk mærkeår

Af Marianne Powell O.F.S.

Når man træder ind i en katolsk kirke, vil man næsten altid et eller andet sted i kirkerummet finde en statue af den hl. Antonius af Padua. Han er let genkendelig: iført sin brune franciskanerkutte er han som regel afbildet stående med Jesusbarnet på armen og/eller med en lilje eller en bog i hånden. Som genstand for den populære helgendyrkelse er der næppe nogen helgen i den katolske kirke, som kan måle sig med Antonius, end ikke grundlæggeren af franciskanerordenen selv, den hl. Frans.

### En portugisisk adelssøn

Antonius blev egentlig døbt Fernando. Han var af portugisisk adelsslægt og blev født i Lissabon i 1195. Kun 15 år gammel indtrådte han i ordenen De Augustinske korherre og overførtes senere til klostret Santa Cruz i Coimbra, 100 km nord for Lissabon, hvor han havde mere fred og stilhed til at gennemføre sine teologiske studier. Han læste meget og blev senere kendt for sin fremragende bibelkundskab.

### Fra augustinsk korherre til tiggerbroder

I nærheden af Santa Cruz lå der et franciskanerkloster, og her mødte Fernando i 1219 de fem franciskanerbrødre, som var draget ud for at være missionærer blandt Saracenerne (muslimerne) i Marokko. De gjorde ophold i Coimbra på vejen sydover, og efter at de havde lidt martyrdøden i Marokko, blev deres lig ført tilbage til Coimbra som relikvier. De blev sted til hvile i franciskanerklostret der, som bar navnet Santo Antonio dos Olivais.

Mødet med de fem brødre og deres efterfølgende martyrium vakte hans iver for at ombytte sit beskyttede liv mellem bøgerne i Santa Cruz med de fem



prædikanters liv, og han opnåede tilladelse til at udtræde af augustinerordenen og indtræde i franciskanerordenen, hvor han tog navnet Antonius efter klostrets grundlægger. Dette skete i sommeren 1220.

### Herrens uransagelige veje

Straks efter indtrædelsen i franciskanerordenen drog Antonius afsted til Marokko for at prædike, men på grund af sygdom måtte han hurtigt forlade landet igen. På grund af en storm kom det skib, som skulle føre ham tilbage til Portugal, imidlertid ud af kurs, og Antonius endte på Sicilien.

Her opholdt Antonius sig nogle måneder hos franciskanerbrødre, indtil han var blevet rask, og i 1221 dukkede han op på pinsekapitlet ved Portiuncula, det berømte »Måttekapitel.« (Der var så mange brødre til stede ved dette ka-

pitel, at man ikke kunne bygge små løvhytter nok til dem, som man ellers plejede at gøre, men man forsøgte dem blot med en måtte.)

Kapitlet havde samlet mere end 3000 brødre, og hvor mærkeligt det end kan forekomme os i dag, mødte de to kommende helgener, Frans og Antonius, ikke hinanden. Frans var syg og havde mange problemer at løse, og han brugte Br. Elias som sit talerør. Antonius var ny og ukendt og holdt sig beskedent tilbage.

Ved afslutningen af kapitlet henvendte han sig til Br. Graziano, som var provinsforstander for Norditalien, og bad om at blive medlem af hans provins. Br. Graziano accepterede ham og anbragte ham i et lille eneboerkloster i Montepaolo ved Forlì, hvor han tilbragte et år med praktiske gøremål uden at lade sig mærke med, at han var en

højt uddannet mand og egentlig havde håbet at få lov til at udøve et apostolat som prædikant.

Muligheden kom senere, efter at han havde mødt Frans. Med undtagelse af et år, hvor han prædikede mod kætterne i Frankrig (og vandt sig tilnavnet »kætters hammer«), tilbragte han resten af sit korte liv i Norditalien. Han blev docent i Bologna. Han er iøvrigt mest kendt for sine prædikener, som afslører hans omfattende viden ikke bare inden for teologien, men også inden for områderne filologi, botanik, zoologi, historie og geografi. Med sin brede almen dannelse foregreb han renæssancemennesket.

### Fastepredikant i Padua

Særlig kendt blev Antonius for sin indsats i fasten 1231 i Padua. Gennem hele fastetiden dette år prædikede han dagligt og gav katekese, og der strømmede så mange tilhørere til, at hans prædikener måtte henlægges til byens største torv. Folk af enhver stand kom for at høre ham, adelige som fattige, og bagefter hørte man skriftemål til langt ud på natten. Det siges, at Padua var en helt anden by efter denne fastetid.

Mange af Antonius' prædikener er bevaret, og de vidner om hans store evne til at omsætte sin teologiske viden i en levende forkyndelse. Og »optionen for de fattige« var en selvfølge for Antonius: »I dag tørster de fattige, de enfoldige, de ulærde, almuen, de gamle efter livets ord... Kun de fattige modtager evangeliet..., kun de næres af evangeliets ord, fordi de er Herrens folk og fårene i hans hjord.«

### »Min biskop«

Ordensgrundlæggeren Frans, der i begyndelsen ikke havde meget til overs for

Aldrig så snart er Klara-året udrundet, før fejringen af et nyt franciskansk mærkeår begynder, 800 året for den hellige Antonius af Paduas fødsel.

Forstanderne for den franciskanske ordensfamilies seks grene har udsendt et brev om Antonius »det evangeliske menneske« og opfordrer til fordybelse i denne helgens liv og skrifter, en helgen, hvis popularitet afspejles i det utal af områder, han regnes som skytshelgen for.

Antonius er skytshelgen for børn og ungdom, for de rejsende til lands og til vands; han er skytshelgen for bønder, fiskere og bjergfolk, han er de syges, de døendes, de fangnes og de fattiges hjælper; beskytter af dem, der er i havsnød eller krigsfare; han er skytshelgen for eukaristisk fromhed, for eksercitier og for missionen – for slet ikke at tale om hans på disse breddegrader kendteste funktion som den, der finder de sager, der er blevet væk. Hvem er denne åndelige altmuligmand?

lærdom og bøger, fordi han i dem så en ligeså stor fare for stolthed og dominans som i materielle goder, ændrede sin holdning, da han lærte Antonius at kende.

Antonius' ydmyghed overbeviste Frans om, at lærdom og åndelig fattigdom kunne kombineres, og han gav Antonius tilladelse til at undervise brødrene i »den hellige teologi«, når blot, som Frans skrev i tilladelsen, »du ikke slukker iveren efter bøn og andagtens ånd, sådan som der står i Regelen«. Frans omtalte herefter Antonius som sin »biskop«, fordi han betragtede denne opgave at undervise præstekandidater som biskoppelig.

### »Helgenen er død«

Antonius døde den 13. juni 1231, formodentlig af vattersot. Nogle afbildninger af Antonius, f.eks. i Padua, viser ham med en lidt usund oppustet skikkelse; dette er tilsyneladende et sjældent middelalderligt eksempel på, at man har forsøgt at gengive Antonius, som han så ud, da sygdommen havde fået tag i ham. De fleste statuer og billeder af Antonius viser ham imidlertid som den unge, smukke, lidt forfinede skikkelse, som han var, da han ankom til Italien.

Antonius' død fandt sted i et kloster i en lille by ved navn Arcella uden for Padua, men Paduas bystyre sikrede sig ved list, at han blev ført til Padua og begravet der. Allerede året efter hans død, i 1232, blev han helgenkåret, men den populære helgendyrkelse tog fart umiddelbart efter hans død. Det fortælles, at da det rygtedes, at Antonius var død, begyndte børn at

løbe rundt om i gaderne og råbe: »Helgenen er død! Helgenen er død!«

### Kirkelærer

Ved helgenkåringen valgte pave Gregor IX den liturgi, som normalt kun brugtes til festen for en kirkelærer, og der var på det tidspunkt kun fire anerkendte kirkelærere: Ambrosius, Augustin, Hieronymus og Gregor den Store. Dette viser, hvilken respekt Antonius var omgivet med.

En samtidig skrev om Antonius: »Hvad Peter var for kirken, det var Frans for den Serafiske Orden (= franciskanerordenen): grundlægger, leder, hyrde; og hvad Paulus var for kirken, det var Antonius for Ordenen: prædikant, lærer og kirkelærer.«

Først i 1946 under pave pius XII blev Antonius dog officielt erklæret for kirkelærer.

### Den populære Antonius

Det er dog som den populære helgen fra Padua, at Antonius er mest kendt. Da det amerikanske blad St Anthony Messenger (ikke at forveksle med bladet fra Padua af samme navn) fejrede 100 året for sin grundlæggelse, skrev franciskaneren Norman Perry OFM en artikel om denne side af Antonius, som gengives i sammendrag her.

### Den, der finder bortkomne ting

Alle, som kender bare det mindste til den hl. Antonius, ved, at han er den, man henvender sig til, når noget er blevet væk. En populær engelsksproget bøn lyder: *Tony, Tony, turn around. Something's lost and must be found.*



Bag denne skik at bede Antonius om hjælp i disse situationer ligger der tilsyneladende en historie fra Antonius' eget liv:

Antonius havde et psalter, som han brugte både i tidebønnen og i sin undervisning. Denne bog blev væk, og foruden problemet med at erhverve sig et nyt psalter (vi befinder os jo i tiden før trykkekunstens opfindelse), satte tabet af bogen Antonius i andre vanskeligheder, da den indeholdt en række personlige notater, som han brugte i sin undervisning.

Antonius bad nu Gud om, at psalteret måtte blive fundet, og hvad skete der? En ung novice, som havde forladt noviciatet og ordenen, dukkede pludselig op, medbringende psalteret, som han havde tilegnet sig, da han forlod klostret. Ikke alene gav han Antonius bogen tilbage, men han bad om at måtte genindtræde i Ordenen og fortsætte sit noviciat. Efter sigende opbevares psalteret i et franciskanerkloster i Bologna.

Hvad der er legende, og hvad der er kendsgerninger i denne historie, må overlades til læseren at afgøre, men historien går helt tilbage til Antonius' egen tid. Hans samtidige medbroder Julian af Speyer formulerede således efter helgenens død et responsorium til brug ved messen til ære for Antonius, som lyder således:

*Havet adlyder, og lænker sprænges,  
du helbreder livløse lemmer,  
bortkomne ting findes igen,  
når ung eller gammel bøn-falder dig om hjælp.*

### Antonius Novenen

Ikke alene finder man Antonius-statuer i de katolske kirker verden over, men mange steder findes tillige endnu den skik at bede novener til Antonius' ære eller for at opnå hans forbøn. Novenerne bedes 9 på hinanden følgende tirsdage eller søndage. Undertiden bedes der 13 dage, formodentlig fordi Antonius' dødsdag og dermed hans festdag falder på den 13. i måneden. Valget af tirsdag til novenen hænger sammen med, at Antonius døde på en tirsdag.

Bag skikken med novenen ligger en historie om et fromt, barnløst ægtepar, som levede i Bologna omkring år 1617. Efter 22 års ægteskab havde parret endnu ikke fået det barn, de brændende ønskede, og de henvendte hustruen sig til Antonius om forbøn.

Han viste sig for hende i en drøm, hvorunder han sagde til hende:

*»I ni på hinanden følgende tirsdage besøg en af min ordens kirker; på hver af disse dage modtag både bødens og alterets sakramente og sig en bøn foran mit billede, så vil du få, hvad du beder om.«*

Og således skete det, siger legenden.

Pave Leo XIII (som selv var lægfranciskaner) udbyggede skikken med at bede Antonius-novenen, idet han i 1898 meddelte, at fuldkommen aflad ville blive den til del, som tilbragte en stund i meditation eller bøn eller anden fromhedsgerning til ære for den hl. Antonius på en tirsdag eller søndag med den hensigt at gøre det samme 13 tirsdage eller søndage i træk. Samtidig anbefalede pave Leo, at skikken med at uddele Antonius Brød skulle udbredes mere.

### Antonius Brød

Bag denne praksis med at uddele Antonius Brød ligger der flere historier. En af dem går tilbage til 1263. Det fortælles, at et barn druknede et sted i nærheden af Antonius Basilikaen i Padua, som på det tidspunkt var under opførelse. Moderen lovede da, at hvis barnet kom uskadt tilbage til hende, ville hun give en mængde korn til de fattige, som svarede til barnets vægt. Barnet blev reddet,

og moderen holdt sit løfte.

### Antonius' brev

På den obelisk, som franciskaner-paven Sixtus V (pave 1585-90) lod rejse på Peterspladsen i Rom, satte han følgende indskrift:

*Betragt Herrens kors!  
Vig bort, I fjendtlige magter!*

*Løven af Judas stamme,  
Davids rod, har sejret! Halleluja!*

Disse ord tillægges Antonius og er blevet kendt som »Antonius' brev«.

Nogle mennesker bærer et Antonius-brev på sig som beskyttelse mod djævelen. Bag denne skik er der en historie om en kvinde i Portugal, som blev fristet af djævelen til at begå selvmord. Da hun var på vej hen for at drukne sig, standsede hun ved et franciskansk kapel for at sige en bøn foran Antonius statuen. Under bønnen faldt hun i søvn, og under en drøm bragte Antonius hende ud af hendes forstyrrede sindstilstand. Da hun vågnede, fandt hun en seddel, som Antonius havde givet hende i drømmen, hvorpå ovenstående ord var prentet. Det siges, at det originale brev opbevares sammen med Portugals kronjuveler.

### Postens vogter

Det hænder, at man fra en gammeldags from katolik modtager et brev, som et eller andet sted på kuverten (eventuelt gemt under fri-



I Padua står denne statue af Antonius. Den tilskrives Donatello.

mærket) bærer initialerne S.A.G. Bogstaverne står for Sankt Antonius Guard eller Guide. (»Guard« eller »guide«: den, der vogter over posten eller fører den det rette sted hen.)

Igen byder traditionen på forskellige forklaringer. Det fortælles, at Antonius en dag ønskede at rejse til Campo San Pietro for at til-

bringe en tid der i bøn. Han skrev da et brev til sin forstander for at bede om tilladelse til rejsen, men da han skulle give brevet til en budbringer, var det blevet borte. Antonius tog dette som et tegn på, at han ikke skulle drage afsted, og blev derfor, hvor han var. På uforklarlig vis modtog han imidlertid et stykke tid senere et svar fra forstanderen med tilladelse til at rejse.

En anden historie daterer sig til året 1792. En vis spanier ved navn Antonio Dante efterlod sin hustru i Spanien for selv at rejse til Lima i Peru. Efter mandens afrejse skrev hustruen flere gange til sin mand uden at modtage svar. Til sidst gik hun hen til franciskanerkirken i Oviedo og lagde et brev til manden i Antonius' hånd på statuen. Den næste dag vendte hun tilbage og fandt på samme sted et svar fra sin mand i et brev, som tillige indeholdt 300 guldmonter. Svarbrevet opbevares efter sigende i franciskanerklostret i Oviedo.

### Antonius og Jesusbarnet

Siden 1600-tallet afbildes Antonius meget hyppigt med et Jesusbarn på armen. En historie fortæller os: Antonius aflagde engang besøg hos herremanden af Châteauneuf-la-Forêt, og Antonius tilbragte natten i bøn. Herremanden, som udspionerede Antonius, fortæller, at mens Antonius bad, blev rummet pludselig

fyldt af et strålende lys, klarere endnu end solens, og Jesus viste sig for ham i barnets skikkelse. Jesusbarnet sad på eller lige i nærheden af en bog, som Antonius brugte til sin meditation, og herremanden hørte dem tale med hinanden.

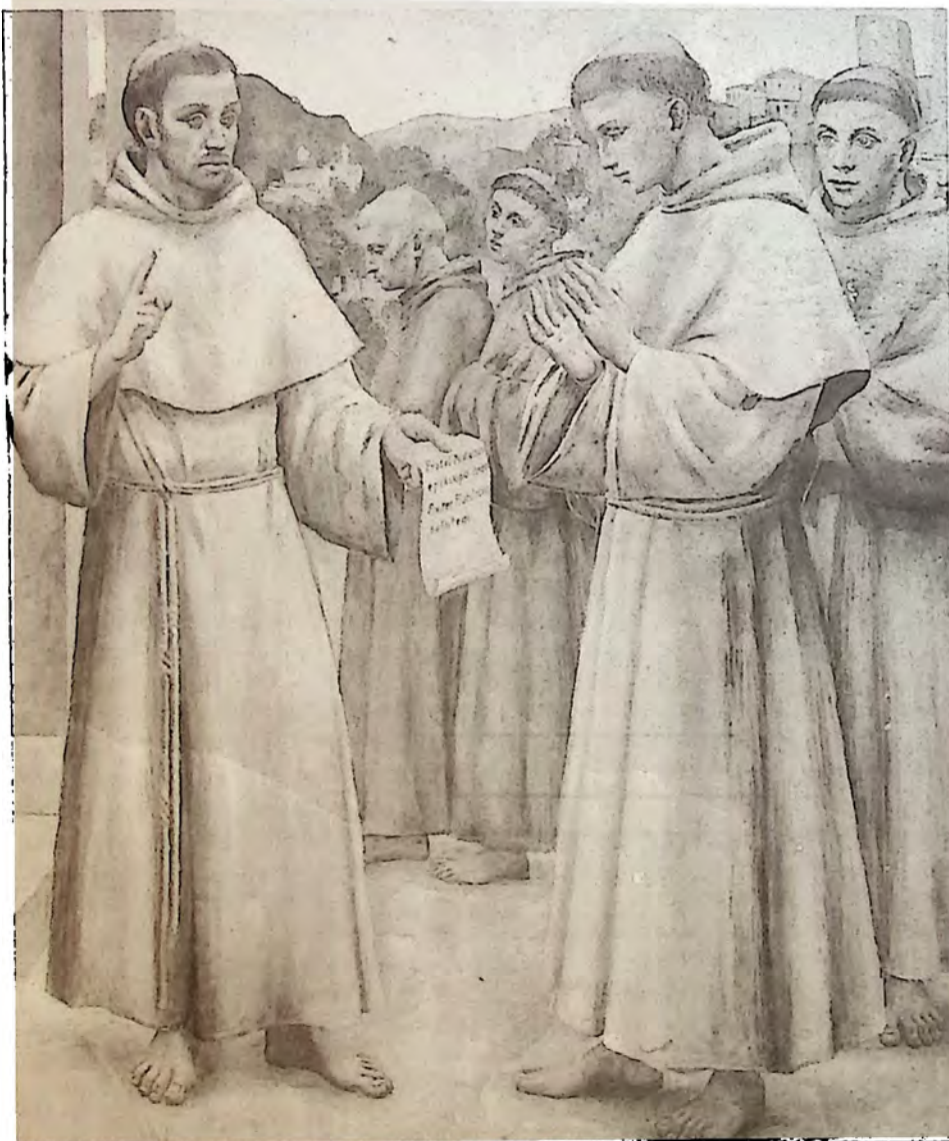
### Undren

Disse er kun et uddrag af den rigdom af historier, mirakler og traditioner, som knytter sig til den hellige Antonius. Man kan undre sig over, at en så lærd og ikke-folkelig person, som Antonius var, er blevet genstand for så mange udtryk af folkefromhed.

En artikel skrevet på grundlag af helgenens prædikener og bønner, som også er bevaret i et vist antal, ville give os et helt andet billede af Antonius af Padua som den alvorlige tænker, han var.

Antonius blev kun 36 år gammel. Basilikaen i Padua, som bærer hans navn, er centrum for strømme af pilgrimme fra hele verden. Hans tunge, som symboliserer hans veltalenhed, er anbragt i en særskilt montre. Den blev stjålet for nogle år siden, men kom mirakuløst tilbage.

Man spørger sig selv, hvilke faktorer i katolsk kirke- og fromhedsliv mon har gjort teologen, kirkelæreren og mystikeren Fernando fra Lissabon (med ordensnavnet Antonius) til »undermageren fra Padua«?



Frans af Assisi giver Antonius skriftlig tilladelse til at undervise medbrødre i teologi.



# Pavens 63. udlandsrejse

(KNA) - Fra 12. til 21. januar var pave Johannes Paul II på sin første længerevarende udlandsrejse efter sin hofteoperation i april 1994. Hans 63. rejse bragte ham til Filippinerne, Papua-Ny Guinea, Australien og Sri Lanka.

Den tiende katolske Verdensungdomsdag fandt for første gang sted i Asien, i Filippinerne hovedstad Manila. Før selve det store træf mødtes 300 delegerede fra over 100 lande til en konference. Fra DUK deltog Daniel Majholm og Birgitte Münchow (Red). Paven mødtes med konferencens deltagere på St. Thomas Universitet.

Højdepunktet for de mange deltagere var en vågenat i Luneta-parken og den festlige afslutningsmesse. I messen deltog over fire mio. mennesker, det største antal ved nogen pavemesse nogensinde. Den næste Verdensungdomsdag finder sted i 1997 i Paris.

## Papua-Ny Guinea

16. januar saligkårede paven læg-kateketen Pietro To Rot (1912-1945) i Papua-Ny Guinea. Han blev myrdet af japanerne under Anden Verdenskrig, fordi han offentligt bekendte sig til kristendommen. 15.000 mennesker deltog i festlighederne, deriblandt en datter af To Rot. Af landets ca. 4 mio. indbyggere er to-tredjedele protestanter og en-tredjedel katolikker.

Paven opfordrede til fred og forsoning i Bougainville, kun 800 km fra hovedstaden Port Moresby, hvor borgerkrigen raser. Indbyggerne dér ønsker at løsrive sig fra Papua-Ny Guinea. Krigen har allerede kostet mange tusinde mennesker livet.

## Australien

Under det 40 timer lange ophold i Australien saligkårede paven ordensgrundlæggeren Mary MacKillop, som er Australiens første

saligkårede. Mere end 250.000 mennesker deltog i messen, hvor paven opfordrede de australske katolikker til at forblive tro mod kirken, bekæmpe ligegyldighed, intolerance, racisme og beskytte livet.

## Sri Lanka

Sidste ophold på rejsen var Sri Lanka, hvor paven saligkårede p. Joseph Vaz (1651-1711), der sikrede kirken overlevelse på Ceylon i vanskelige tider. 300.000 mennesker deltog i messen. Kort før pavebesøget blev der truffet aftale om våbenhvile mellem regeringen og »Befrielsestigerne fra Tamil Eelam«. Derved fik de katolske tamiler, der bor i den nordlige og østlige del af landet, mulighed for at deltage i pavemessen i Colombo.

Under besøget havde han en samtale med præsidenten, Chandrika Kumara-



Det skønnes, at ca. 4 mio. mennesker deltog i pavemessen i Manila i januar. Alle veje var spærrede, så paven måtte bringes til messen med en helikopter. Foto KNA.

tunga. Paven fordømte enhver form for vold og opfordrede de stridende parter til at besinde sig og genfinde den traditionelle harmoni mellem de forskellige folkegrupper. Paven understregede den katolske kirkes

vilje til at hjælpe med i forsoningsprocessen.

Et interreligiøst møde i Colombo havde ingen buddhistiske ledere med. Men til de deltagende kristne, muslimer og hinduer sagde paven, at han var

glad for den harmoniske sameksistens mellem de forskellige religioner på øen. Han forsikrede om sin store respekt for Asiens gamle religioner, specielt buddhismen og hinduismen.

## Kvindesagsforkæmper saligkåret

Sydney (KNA) - Pave Johannes Paul II saligkårede under sit besøg i Australien Mary MacKillop (1842-1908), der grundlagde ordenen »Søstrene af Skt. Josephs hellige hjerte«. I sidste århundrede blev hun betragtet som en oprører på grund af sin afvisning af kirkestrukturen, og hun var en overgang ekskommuniceret.

Mary MacKillop afviste, at hendes orden skulle underlægges det australske hierarki. Trods det, at hun blev ekskommuniceret, tog hun til Rom med det resultat, at Vatikanet tog ordenen under sin beskyttelse.

For søstrene er Mary MacKillop ikke bare en helgen for Australiens 4 mio. katolikker, men »den australske kvinde« på grund af sin kamp for kvinders rettigheder. Men der er mange, der er stødt over den økonomiske gevinst, der er som følge af saligkåringen, også selv om noget går til gode formål.

Der findes mere end 350 forskellige MacKillop produkter, der alle skal have tilslutning fra »St. Joseph-Marketing«. MacKillop-stiftelsen har allerede tjent millioner af dollars ved souvenir-salget.



Mary MacKillop grundlagde den første australske kvindeorden, Søstrene af Skt. Joseph af det Hellige Hjerte. Foto KNA.

## Paven udnævnt til »årets mand«

New York (KNA) - Det amerikanske blad »Time« har udnævnt pave Johannes Paul II til »årets mand 1994«. I begrundelsen hedder det, at paven energisk opretholder sin vision om et moralsk godt liv i en tid, hvor mange mennesker beklager det moralske forfald eller bortforklarer deres egen dårlige opførsel.

Pavens indflydelse har allerede været enorm, hedder det videre, både på ver-

densplan og det personlige plan. Han har rejst flere millioner kilometer, og hans magt ligger i ordet, ikke i sværdet. »Hans retskaffenhed - eller hensynsløshed, som hans bagtalere ville kalde det - gør ham til »årets mand« i »Time«.

Bladet henviser dog til, at pavens udtalelser ikke alle anerkendes. F.eks. nævnes kritikken af Vatikanets holdning til kunstig prævention som uansvarlig.

## Katolsk TV-sender i Sydkorea

Seoul (KNA) - En anonym gave på ca. 55 mio. kr. gør det muligt at starte en TV-sender i Sydkorea. P. Raphael Pak Shin On fra »Pyongwha Broadcasting Corporation« oplyser, at TV-stationen starter transmissioner 1. marts.

Gaven stammer fra 40 katolikker, der ønsker at være anonyme. Regeringen

godkendte i 1993 projektet under den betingelse, at også buddhisterne skulle starte TV-programmer, men det foreligger der ingen oplysninger om.

TV-stationen vil især sende gudstjenester og religiøse programmer. Dertil kommer film og teaterstykker af høj kvalitet, oplyses det.

## Paven nærer stor agtelse for buddhismen

Rom (KNA) - Inden sin rejse til Asien har paven svaret på kritikken fra buddhisterne i Sri Lanka. I et brev fra kardinalstatssekretær Angelo Sodano til Nicholas Marcus Fernando, der er formand for bispekonferencen på Sri Lanka understreger Sodano pavens store agtelse for buddhismen. Han forsikrer den katol-

ske kirkes faste ønske om dialog og samarbejde. Landets biskopper har allerede beklaget, at der er opstået misforståelser i forbindelse med pavens bog »Over håbets tærskel«. Pave Johannes Paul II har altid givet udtryk for sin højagtelse for tilhængere af alle religioner, hedder det i brevet.



Johannes Paul II har forsikret buddhisterne om sin store respekt for deres religion. Billedet fra 1984 viser paven under et besøg på et buddhistisk kloster i Bangkok. Foto KNA.



Verden så helt anderledes ud i 1209, da Frans af Assisi grundlagde sin orden.

Så hvad betyder ordensløfterne i et moderne vesteuropæisk samfund,

og hvad skal der til for at vælge ordenslivet i dag?

Det har vi talt med Hans Christoffersen om.

Han hører til franciskanerkonventualernes amerikanske provins' danske kommunitet i Roskilde.

# Vi skal styrke fællesskabet - i huset, menigheden og samfundet

Af Susanne Wogensen

*Kan du tegne en job-profil af en kommende franciskaner?*

- Man kan snarere tale om, at vi søger nogle kvaliteter hos kandidaterne. De skal besidde en vis modenhed, fordi et ordensliv i dag kræver evne til omstilling.

Det kræver også villighed til at arbejde med sine opfattelser om verden, kirken, fællesskabet og sig selv. Man må være indstillet på dialog og fleksibilitet. Ligeledes er evnen til at tage initiativ alene og sammen med andre vigtig i et moderne ordensliv.

*Hvem vurderer kandidaternes egnethed?*

- I min provins, som er amerikansk, har vi en gruppe, der er ansvarlig for dette. I USA har vi vel i gennemsnit kontakt med 50 mænd, og af dem søger 4-5 formelt om optagelse i ordenen. Vores »vocation director« er den person, der har med kandidaterne at gøre. Efter sit kendskab til dem og efter en psykologisk testning, hvor vi undersøger om der er sindssygdom, seksuelle problemer og relateringsproblemer, anbefaler eller ikke anbefaler han en kandidat til optagelse.

*For nogle år siden beskrev man den opvoksede generation som »narcissistisk«, d.v.s. mennesker, der hele tiden søger ydre bekræftelse og som har svært ved at forpligte sig. Er det en karakteristisk, du genkender?*

- De henvendelser, vi får, reflekterer samfundet. Så det er vores opgave at finde ud af, om det både er godt for ansøgeren og for os. Vi skal passe på med at blive et terapeutisk samfund, hvor vi bare tager os af os selv. Fordi det er meget vanskeligere at være ordensmenneske end tidligere, er vi meget åpasselige med, hvem vi optager.

*Du taler om »din provins«. Vil det sige, at franciskanerkonventualerne har forskellige optagelseskriterier forskellige steder i verden?*

I vid udstrækning, for det er kulturelt betinget. Vores opgave og vores indpasseri

det pågældende samfund er meget forskellig. Der er stor forskel på Italien og USA, f.eks.

*Unge mennesker nævner ofte cølibatet som grund til ikke at søge ordenslivet. Men i vores samfund er fattigdom heller ikke i kurs. Mange mennesker vurderer f.eks. tilværelsen i forhold til deres forbrugsmuligheder.*

- Det er rigtigt, at flertallet af unge identificerer sig med det, de har. Hvis man gør det, har man nok svært ved at se det positive i et simpelt liv, hvor man nok vil bruge af jordens goder, men ikke være afhængig af dem.

## Fattigdom

Jeg opfatter fattigdomsløftet som en måde at blive bevidst om livets vilkår. At vi i stedet for at se på dem som begrænsninger prøver at bruge dem, så de kan være livgivende. Det kan hjælpe os til en dybere indsigt i, hvem jeg er i forhold til verden og hvordan jeg forholder mig til min afhængighed. Selvfølgelig er der også en sund form for afhængighed, for vi kunne jo ikke eksistere uden at kunne forlade os på mange ting.

*At opnå succes hører for mange med til »et godt liv«. Har I nogle »succeskriterier« for et vellykket franciskanerliv?*

- En »succesrig« franciskaner er det samme som en »succesrig« kristen. Det er at være i stand til at styrke fællesskabet dér, hvor man er: i huset, i menigheden og i samfundet. Man skal være en aktiv medspiller i skabelsen af et mere menneskeligt samfund. Hvis man er skræmt af verden, er man begrænset i sin udfoldelse. *Hvad er så forskellen på at være ordensmenneske og »almindelig« kristen?*

- Målet er det samme, men vejene er forskellige. Jeg tror, at Gud arbejder med hver af os. Den vej, man vælger, er udtryk for den livsform, hvor man får fred med sig selv og som man ser en mening i. At de tre evan-

geliske råd bliver aflagt som løfter gør det ikke til en bedre vej, som man mente tidligere.

## Lydighed

*Lydighed opfattes i dag af mange som noget negativt, og mange hverken oplever eller ønsker autoriteter. Hvordan opfatter I lydighedsløftet - som lydighed?*

- Der er ingen tvivl om, at folk har store problemer med at acceptere en eller anden form for autoritet eller at tage konsekvenserne af at have sagt nej til at have autoriteter.

Men hvis der ikke er en eller anden form for lydighed over for livet, ender det i rodløshed. Den yderste konsekvens af det er nihilisme og anarki.

Det drejer sig om at skelne mellem »autoriteterne«: hvad tør jeg stole på og hvad ikke. Det er en livslang proces, som vi er meget bevidste om i min orden.

*Giver man afkald på mere autonomi, hvis man går ind i en orden, end hvis man gifter sig?*

- Der er i hvert fald den forskel, at i en orden er der et mere hierarkisk element. Vi har en provinsial, der er leder af provinsen, og en guardian, der er leder af huset. Vi arbejder stort set med konsensus-beslutninger. Vi har et huskapitel, og det står over guardianen i autoritet. Hvis det kommer til afstemninger, kan lederen godt blive stemt ned. Men det er min interesse at få kommunitetet til at fungere.

Jeg forstår lydighedsløftet på et dybere plan. Det skærper min identificering mig med det fællesskab, jeg er medlem af. Jeg må have den indstilling, at vi opnår noget større og bedre ved, at vi bliver enige end ved, at jeg trumfer min vilje igennem.

Vi opfordrer vores novicer til at se, at deres bedste i visse situationer er at give sig ind under fællesskabets bedste. Og der er også mange, der forlader noviciatet

på grund af, at de har svært ved at acceptere den dimension ved ordenslivet.

Lydighed betyder også, at jeg forlader mig på den erfaring, som de franciskanske kommuniteter har haft gennem snart 800 år. Der er visse ting i traditionen, som har vist sig at være holdbare og livgivende, og den er man med i.

## Kyskhed

*Men de fleste, der forlader ordenslivet, gør det vel på grund af problemer med cølibatet. Den ideelle forestilling om cølibatet som en karisme, hvor seksualdriften sublimeres og frigør ressourcer, er det noget ordensmennesker oplever?*

- Jeg vil nok sige, at den største del af tiden er det - om ikke en kamp - så dog en bevidsthed, der ikke er automatisk. Karismer i det hele taget er ikke noget automatisk. Det er en gave, som bliver en opgave, og som man ind imellem bliver

nødt til at fokusere stærkt på.

Men det er vigtigt at have fornemmelse af, at det trods alt er mere livgivende end det modsatte. At det gør én til en bedre elsker på et andet niveau. At man kan involvere sig dybt med andre mennesker, uden at det får et fysisk, genitalt udtryk. For nogle betyder cølibatet, at de er urørlige. Det ville være dræbende for mig. Jeg er både »rørende« og »rørt«.

Endelig må vi ikke glemme, at alle mennesker er kaldet til kyskhed, for dybest set tror jeg, at kyskhed betyder respekt for medmennesket og omverdenen. Det handler om personlig integritet, og hvis man er åben og ærlig over for sig selv, ved man, at der er forskellige perioder i ens liv, hvor man giver bedre vidnesbyrd end i andre.

*Det drejer sig altså om en integration af seksualiteten på en anden måde. På hvil-*

*ken måde indgår det i jeres uddannelse?*

- Vi er helt bevidste og åbne om det i vores uddannelse. Jeg tror, at hvis folk forlader ordenslivet, skyldes det ikke bare, at de vil have et aktivt sexliv. Det er snarere en længsel efter en menneskelig nærkontakt, altså en følelsesmæssig længsel.

*Er det ikke velset med nære venskaber i ordenslivet?*

- For 40-50 år siden var det nok sådan, at man ikke måtte have personlige venner. Men vi har valgt at gå den anden vej. Det indebærer naturligvis en risiko, men vi mener, at det er menneskeligt befordrende. Gud udtrykker sig gennem mennesker, det er inkarnationens mysterium.

## Bøn

*Et ordensmenneske er et bønnens menneske. Kunne den manglende tilgang også skyldes, at børnene ikke lærer at bede i deres familie, måske fordi forældrene ikke selv kan bede?*

- Det er et stort problem. Vi lever et individualiseret liv og tror på personlige afgørelser. Forældrene tør ikke tro på, at det de har, kan de give videre.

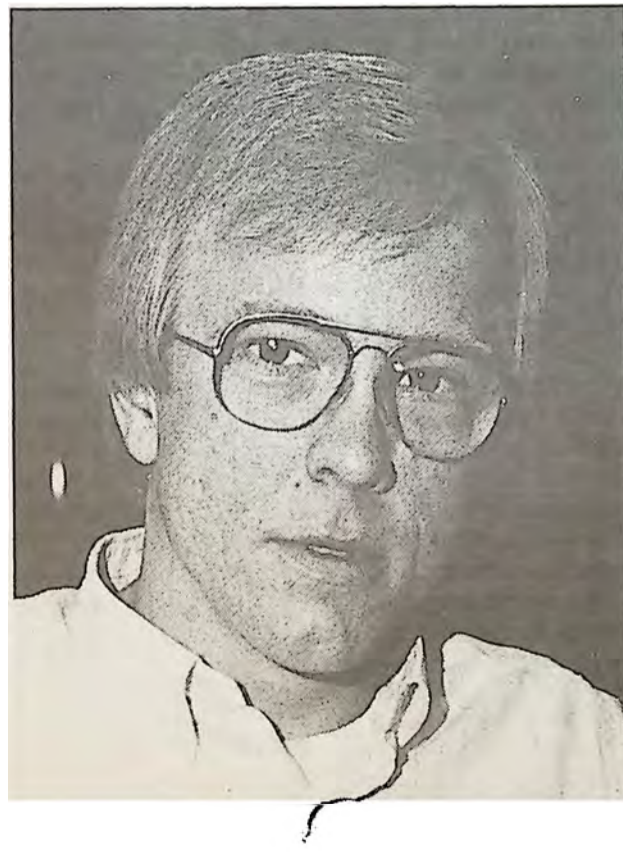
I ordenen arbejder vi meget bevidst med bønslivet, både privat og social bøn. Vi skal kunne tage bønnen med os ind i fællesskabet. *Social bøn - vil det sige, I beder højt?*

- Simpelthen. Spontane bønner indgår som en del af vores tidebønner. At blive et bønnens menneske sker i fællesskabet. Vi skal lære ikke bare at bede det »sikre« og »rigtige«, men at dele det, der foregår inden i én, med de andre. Man skal også lære at sondre god fra dårlig bøn. Derfor lægger vi vægt på åndelig vejledning.

*Hvad er god og dårlig bøn?* I dårlig bøn fokuserer jeg på mig og min hellighed. I god bøn er jeg åben for Guds nærvær og hellighed. Forskellen ligger i mit fokus. Man skal prøve at komme ud over det navlebeskuende, men også have en sund selvforømmelse - det er en balance.

*Jeres forbliven i Danmark er afhængig af, om der kommer nye, danske franciskanere. Hvor langt er jeres tidsperspektiv?*

- 15 år. Som orden er vi kun de steder, hvor vi på langt sigt kan få det til at hvile i sig selv. Nu tænker vi ikke bare Danmark, men Skandinavien, og vi samarbejder med konventualerne i Sverige. Vi forventer ikke at blive store og talrige. Hvis vi er 4-5 medlemmer, kan kommunitetet leve.



P. Hans Christoffersen, O.F.M.Conv.



# Natten er mit lys

Tredje bog i serien »Kristen spiritualitet«

Wilfrid Stinissen, *Natten er mit lys*. Niels Steensens Forlag, 1994. 209 S., kr. 153,-

Mødet mellem den belgisk-svenske karmeliterpater Wilfrid Stinissen fra klosteret i Tågarp-Glumslöv og hans berømte ældre ordensfæller har ved flere lejligheder ført til mere end almindeligt frugtbare resultater i form af små velskrevne, tænkssomme og stort set lettilgængelige bøger.

I »Natten er mit lys« (1990) er det først og fremmest spanieren *St. Juan de la Cruz* (Johannes af Korset 1542-91), der optræder som Stinissens 'dialogpartner'.

Med udgangspunkt i et af Juan's værker »Noche Oscura« (Sjælens dunkle nat), som i realiteten udgør en slags fjerde del af hovedværket »Salita del Monte Carmelo« (Bestigningen af Karmelbjerget) giver Stinissen et udblik over hele den spanske mystikers lære og det vel at mærke i en form, som ikke kan betegnes som

KRISTEN SPIRITUALITET: 3

## Wilfrid Stinissen Natten er mit lys



NIELS STEENSENS FORLAG

ukritisk eller blot refererende.

### Den dunkle nats betydning

Under henvisning til senere mystikers erfaringer, notorisk *Skt. Thérèse af Lisieux*, *Adrienne von Speyr* og *Hjalmar Ekström*, og med skyldige sideblikke til den moderne psykologiske forsknings og praktiks resultater, når Stinissen frem til en opfattelse af den dunkle nats betydning og funktion i den kristnes liv, som i en vis forstand kontrasterer virkningsfuldt med Juan's egen opfattelse.

Der er ingen tvivl om at Stinissen vil hævde at han/vi i vor tid (med rette) ser anderledes på mangt og meget end man gjorde på Juan's tid og at vi nok, alt taget i betragtning, er kommet et stykke videre i kraft af vort større overblik og vort langt mere omfattende og trods alt mere solidariske menneskesyn.

### Spirituelt opslagsværk

Bogen er struktureret i 10 kapitler med gennemgående suggestive overskrifter og underoverskrifter, som gør det muligt, dels naturligvis at læse den fra ende til anden, men også at benytte

den som et slags spirituelt opslagsværk, hvor man når som helst kan gå ind og udvælge sig et afsnit eller to, som man så kan fordybe sig i og især glæde sig over eksemplerne, der – som næsten altid hos Stinissen – er både originale og slående.

Da denne lille anmeldelse ikke er noget essay eller kronik, kan det ikke her være stedet at gå i detaljer med bogens indhold eller forsøge at give en syntese af læren om 'den dunkle nat'. Det må overlades til læseren selv.

Dog kan jeg ikke bare mig for at citere bogens sidste ord (s. 204) »Alt udgår fra og vender tilbage til centrum, som altid er det samme./ Gud er Gud.« (fulgt af nogle linier af Juan selv, som ligeså vel eller endnu bedre kunne have været taget fra Petter Dass' »Herre Gud, dit dyre navn og ære«).

Gud er Gud, men du må vandre igennem ikke én

men mange 'nætter', før du virkelig fatter, hvad det betyder.

### Hellig mystiker

Et enkelt lille hjertesuk: Juan de la Cruz var ikke blot en stor, hellig mystiker og teolog, men tillige en af Spaniens og hele den europæiske litteraturs største lyrikere, som ikke mindst »modernismen« i dette århundrede har forstået at værdsætte efter fortjeneste. Dette aspekt kunne Stinissen godt have betonet lidt stærkere, også selvom hans anliggende er åndelig vejledning og ikke litteraturhistorie eller -kritik.

Den danske udgave »Natten er mit lys« præsenterer sig særdeles nydeligt som bind 3 af serien 'Kristen Spiritualitet'. Fordanskningen er i orden, med et absolut minimum af svecismer. Det er flot, må man sige.

Bjarne Schartau  
(Forkortet af red)

### Kurser

## Kristen mystik før og nu

To kurser på Magleås

I to weekends 10.-12. marts og 21.-23. april afholdes kurser med emnet »Kristen mystik før og nu«. På begge kurser behandles både klassiske mystikere som *Theresa af Avila*, *Frans af Assisi* og *Johannes af Korset* og mystikere fra nyere tid som *Edith Stein*, *Adrienne von Speyr* samt de nye åbenbaringer.

På det første kursus taler pastor *Lars Messerschmidt* om den hellige *Birgitta af Vadstena* og om nutidige åbenbaringer og profetier set i et teologisk perspektiv.

Pater *Anders Arborelius O.C.D.* taler om *Johannes af Korset* og *Edith Stein* som mystikere, og *Kirsten Kjærullf* om *Adrienne von Speyr*, en nutidig mystiker.

Emnet »Gregoriansk sang som en vej til bøn« behandles af *Jette Thomsen*,



*Theresa af Avila* behandles som emne i to Magleåskurser.

og *Jacob Thomsen* taler om »Meditationsstof i messebogens kirkebønner.«

Yderligere oplysninger om tilmelding, priser og evt. rejsetilskud fås hos centerleder *Elin Udam*, tlf. 42 81 07 15.

KS

## Nye tider – nye skikke

Radio Steno har 1. februar fået nye sendetider

Radio Steno, den katolske lokalradio i Storkøbenhavn, har siden den 1. februar ændret sendetiden på en af sine to frekvenser. På 88,2 MHz er udsendelserne om eftermiddagen nu afløst af én samlet blok på i alt tre timer tirsdag aften fra kl. 19 til kl. 22. Udsendelserne på Radio Steno's anden frekvens, 107,9 MHz, mandage kl. 20 til 23 er ikke ændret.

Ændringen skyldes først og fremmest, at radioen i fremtiden skal kunne klare sig uden en fastansat daglig koordinator. Med de nye sendetider er det muligt at udnytte den frivillige arbejdskraft mere effektivt, og radioarbejdet kræver ikke samme grad af koordinations som tidligere.

Jesuitterne, der står bag Radio Steno, ansatte for 5 år siden en mediekonsulent, bl.a. med henblik på arbejdet med Radio Steno. Ansættelsen skete i forventning om, at der inden for få år ville komme en ung, medieuddannet jesuit til landet, som kunne overtage arbejdet.

Af samme grund støttede

bispedømmet stillingen økonomisk i nogle år. Forventningen blev imidlertid ikke indfriet, og man har ikke råd til på ubestemt tid at have mediekonsulenten ansat. Med de ændrede sendetider håber jesuitterne og alle de frivillige bag radioen, at det fortsat vil være muligt at drive katolsk lokalradio i København.

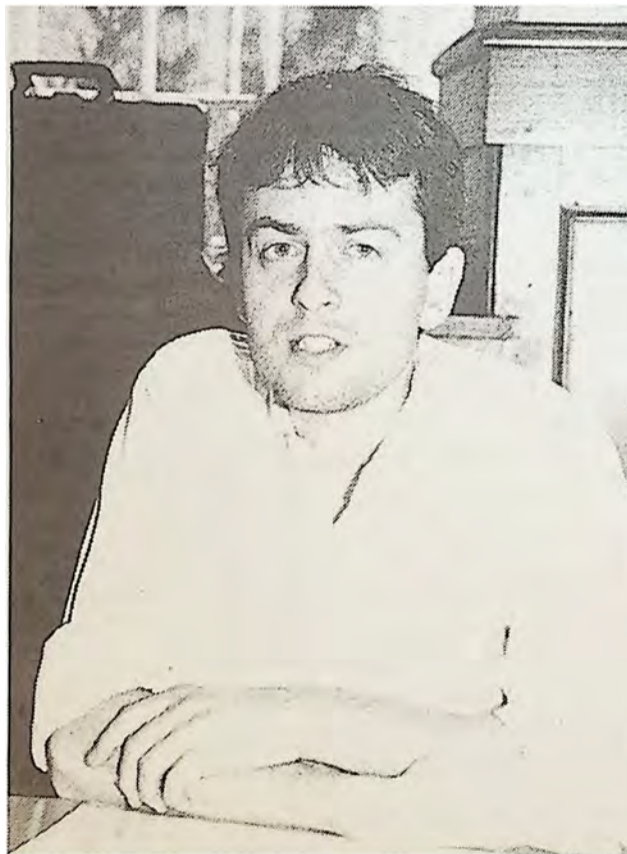
I forbindelse med omlægningen finder der også en vis omlægning af selve indholdet sted. Mandag aften på 107,9 MHz forbliver stort set uændret. Men programmerne på 88,2 MHz vil i modsætning til tidligere langt hen ad vejen være en gentagelse af mandagens program. Således har lyttere, der enten er forhindret mandag, eller som ikke kan tage 107,9 MHz på deres radio, mulighed for at høre reprisen tirsdag aften i stedet.

Radio Steno kan modtages via antenne i store dele af det storkøbenhavnske område, dog med mærkbare lokale forskelle. Indbyggere i Københavns Kommune kan endvidere høre tirs-

bridnettet på 89,4 MHz, og indbyggere i Frederiksberg Kommune kan høre man-

dagens udsendelser i hybridnettet på 87,7 MHz

Klaus Møller-Jørgensen



Klaus Møller-Jørgensen får sandsynligvis sin heldagsstilling forlænget endnu nogle måneder. Foto: Knud H. Kluge.

## Kirken på tryk

Under titlerne »Et kirkeblad bliver til«, »Giv dit kirkeblad profil«, »Sjælen i journalistikken og redaktionsarbejdet« håber Danmarks Kirkelige Mediecenter, at kirkebladsredaktører efter dette kursus kan udforme et kirkeblad, der skiller sig ud fra mængden.

Kurset finder sted 10. til

11. marts i Vanløse i København. Prisen er 725 kr. incl. fuld forplejning og kursusmateriale. Yderligere oplysninger kan fås hos *Børge Schmidt*, Danmarks Kirkelige Mediecenter på telefon 86 785955.

Et lignende kursus fandt sted i efteråret i Århus.



## Annoncer

### »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms

## Møder og arrangementer

### DUK-kalender

**Lokalforenings-bestyrelseskursus**  
den 11.2.95 i København for alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.

Pris: kr. 80,00 samt kr. 50,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 20.1.95.

**Lokalforenings-bestyrelseskursus**  
den 12.2.95 i Århus for alle bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.

Pris: kr. 80,00 samt kr. 50,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 20.1.95.

### Ungdomsmesse

den 26.2.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

### Årsmøde

den 3.3.-5.3.95 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.

Alder: 16 år og opetter.

Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).

### Firmelse Vest weekend

den 17.3.-19.3.95 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.

Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 24.2.95.

### Ungdomsmesse

den 26.3.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

### Firmelse Øst weekend

den 31.3.-2.4.95 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.

Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 10.3.95.

### Lejrledelseskursus

den 21.4.-23.4.95 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1995.

Kurset er gratis.

Tilmelding senest den 31.3.95.

### Ungdomsmesse

den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

### Ledertræning

den 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris: kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 21.4.95.

### Ungdomsmesse

den 28.5.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja                      Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67,2.th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Festen for Vor Frue af Lourdes

Messe lørdag den 11. februar kl. 17.00 i  
Skt. Ansgars Kirke, Bredgade 64.

Efter messen hyggeligt samvær i  
menighedssalen. (Sandwich og drik-  
kelse kan fås på stedet).

## ACADEMICUM CATHOLICUM

indbyder til Gustav Scherz C.s.R. 100 års  
mindeaften fredag den 17. februar.

Der indledes med en festmesse kl. 19 i  
Skt. Annæ kirke, Hans Bogbinders Allé 2.  
Derefter mindes pater Scherz' mangeside-  
de indsats med en række indlæg i menig-  
hedssalen. Alle er velkomne.

## Åbent redaktionsmøde

Er du interesseret i at lave katolsk ung-  
domsblad? Har du mod på at skrive og  
redigere? Vær med til at skabe *Natfly-  
erens* nye profil. Mød op lørdag den 18.  
februar på DUKs sekretariat, Bredgade  
67,2.th. kl. 12.00 og hør nærmere. Kom-  
mer du langvejs fra, så kontakt DUK in-  
den afrejsen på 3314 7707, og rejseom-  
kostningerne vil blive refunderet.

## Det sker på Magleås:

Ma. d. 6. - fr. d. 10.2.:  
UVS-Studievejl.udd.

Ma. d. 6. - fr. d. 10.2.:  
Promentor.

Ma. d. 6. - ti. d. 7.2.:  
Frederikssund kommune.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.2.:  
»Troens Billeder«  
v/lektor Hans Jørgen Frederiksen.

Sø. d. 12. - ma. d. 13.2.:  
Brüel & Kjær.

To. d. 16. - fr. d. 17.2.:  
Herlev kommune.

Sø. d. 19. - on. d. 22.2.:  
Arboretet Hørsholm.

Ma. d. 20.2.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 20. - ti. d. 21.2.:  
Hillerød kommune.

Ti. d. 21. - on. d. 22.2.:  
Brüel & Kjær.

To. d. 23. - fr. d. 24.2.:  
Skoleledereforen. Frb. Amt.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.2.:  
RPU v/Jesper Fich.

Sø. d. 26. - ma. d. 27.2.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 27. - og ti. d. 28.2.:  
V. Kann-Rasmussen.

Ti. d. 28.2. - to. d. 2.3.:  
PLS-consult.

## Magleås-arrangementer

Fr.d.10.-sø.d.12.2.95:  
»Troens Billeder«  
v/Kunsthistorikeren Hans Jørgen Frede-  
riksen.

Fr.d.10.-sø.d.12.3.95:  
»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:  
Magleås-Træf

»Carl Nielsen og Den danske Sang«  
v/Mogens Wenzel Andreassen og Finn Arvé.

Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:  
Påskerefugium.

Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:  
»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Fr.d.23.6.-sø.d.25.6.95:  
Magleås-Retræte

v/Sr. Evelyn Krøpele.

Fr.d.23.6.95:  
Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:  
Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:  
Højskoleuge

»Kunst og religion gennem de sidste 100  
år«.

## Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl.  
14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

## Diverse

### Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.

Tirsdag og onsdag kl. 10-16.  
Torsdag kl. 12-18.

### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.

NYE ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag  
kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søn-  
dag kl. 11-13.

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk  
Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Stor-  
københavn. Gratis for begge parter formid-  
les kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker  
De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menig-  
hedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og  
torsdag.

### RADIO STENO

Katolsk lokalradio  
i Storkøbenhavn

107,9 MHz  
Hver mandag kl. 20 - 23

88,2 MHz  
Hver tirsdag kl. 19 - 22

### Testamente

til fordel for Den katolske Kirke  
Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den  
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette te-  
stamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekon-  
toret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Sostrene  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Loba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem



Jeg kommer  
gerne hjem  
til Dem for at  
træffe de  
nødvendige  
aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald  
også anmeldelse til skifteret, sygesik-  
ring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i  
Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes  
smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester  
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester  
Bernhardt Christiansen

Solbærvæg 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Billtlf. 30 86 26 09



Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 35 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



# På vej mod normalisering

## Forholdet mellem Kina og Vatikanet forbedret

Rom (KNA) – Den katolske biskop af Shanghai, *Aloysius Jin Luxian* anser en normalisering af forholdet mellem Kina og Vatikanet for mulig »i løbet af nogle måneder«. Det udtaler han i det internationale katolske tidsskrift »30 Giorni«.

Det virkelige problem er politisk, da Vatikanet har diplomatiske forbindelser med Taiwan, siger Jin, der er medlem af den regeringsanerkendte »Patriotiske forening for kinesiske Katolikker«, der blev grund-

lagt i 1958. Kina afbrød i 1951 sine diplomatiske forbindelser med Vatikanet, og den katolske kirke har forbud mod kontakt med Pavestolen.

Den såkaldt Rom-tro kirke er forbudt og forfølges. Men i den senere tid er grænserne mellem de to grupper blevet mere flydende. F.eks. har Vatikanet anerkendt ca. 20 af Den patriotiske Forenings biskopper. Nogle af undergrundskirkens præster bor i Den patriotiske Forenings

bispehuse, og mange af undergrundskatolikkerne går ind imellem til messe i de officielle kirker, specielt hvis det er i et bispedømme, der ledes af en af Rom anerkendt biskop.

På Verdensungdomsda-

gen så man også tegn på forsoning mellem katolikkerne på Taiwan og deltagerne fra den anerkendte forening i Kina. De 24 præster, søstre og lægfolk havde først truet med at rejse igen, fordi Taiwans flag vadede sammen med Kinas flag. Men kinesiske præster koncelebrerede med taiwanesiske, og de kysede ærkebiskoppen af Taipeh, *Joseph Ti-Kangs* ring.



## Bronzemedalje til tidligere KZ-Fanger

Til minde om 50-året for befrielsen fra koncentrationslejrene har Maximilian-Kolbe-Werk fremstillet en bronzemedalje, der uddeles til alle nulevende KZ-

fanger. Medaljen er tegnet af prof. *Jozef Stasinski*. Forsiden viser en rose, som vokser ud gennem pigtråden – håb trods elendighed.

## Fransk biskop afsat

Fortsat fra forsiden.

ven Gaillot om ikke at handle uden for det kirkelige fællesskab. De respektive formænd for Den franske Bispekonference har kaldt Gaillot til orden i 1989 og 1994.

### Tvunget til at træde tilbage

Gaillot siger i en erklæring, at han blev opfordret af Gantin til at søge om at træde tilbage. Dette så han sig dog ikke i stand til. Derefter erklærede Gantin, at hans opgaver som biskop af Evreux blev trukket tilbage, og bispedømmet næste dag blev erklæret vakant.

Gaillot vil nu tage afsked med sit bispedømme og så

trække sig tilbage til et kloster for et stykke tid. Derefter vil han beslutte sig til, hvad han vil. Han står stadig fast på sin tese: »Den største risiko er ikke at løbe nogen risiko.« Gennem medierne kom han i kontakt med mange mennesker, der ellers ikke kom i berøring med det kristne budskab. Om kirken siger han: »Kirken er Guds folk på vej. Dens sendelse er uden grænser. Det er en stor glæde for mig at virkeliggøre kirken sammen med alle de brødre og søstre, som Gud giver os.«

### Sjælesorg vigtigere end paragraffer

Sidste år modtog han i Schweiz »Herbert Haag-prisen for frihed i kirken«. Han fik den »som anerkendelse for sin uforfærdede og ukonventionelle indsats for menneskerettighederne i kirken.« Både i sin embedsførelse og i sine talrige publikationer har han aflagt et levende vidnesbyrd om, at det er muligt inden for de bestående strukturer at engagere sig for en menneskelig og troværdig kirke henover alle paragraffer og tabuer, hed det videre i begrundelsen.

Professor i Gammel Testamente, *Herbert Haag*, udtaler, at det, man værdsatte hos Gaillot, var, at han som biskop ikke var optaget af administration og hierarki, men af sjælesorg. Han var især engageret i sjælesorg for de mennesker, der var udstødt af samfundet. Derfor tog han sig også de friheder, der var nødvendige for at nå disse mennesker, siger Haag.



Heinrich Mussinghoff

## Ny biskop

Domprovsten i Münster, Heinrich Mussinghoff (54) bliver ny biskop i Aachen. Han har hidtil været leder af den kirkelige domstol i Münster, formand for Münster-selskabet for kristen-jødisk samarbejde og professor i kirkeret ved Gregoriana Universitet i Rom.

## Tvinges serbiske børn til katolsk religionsundervisning i Kroatien?

### Den kroatiske primas sætter undersøgelse igang

Zagreb (KIPA) – Serbiske politikere påstår, at børn af serbiske forældre presses til at deltage i katolsk religionsundervisning på kroatiske skoler. Derfor har den kroatiske kirkes primas, kardinal *Franjo Kuharic* iværksat en undersøgelse af forholdene.

Alle katolske præster og religionslærere er blevet bedt om omgående at opgive, om og hvor mange ser-

biske børn, der deltager i katolsk katekese og på hvis forlangende det i givet fald er sket. Desuden ønsker *Kuharic* af få at vide, hvor mange serbisk-ortodokse troende, der i den sidste tid er blevet katolikker.

### Blandede ægteskaber

Hidtil har man i de kirkelige myndigheder kun vidst om enkelttilfælde, hvor ortodokst-døbte børn på

deres forældres foranledning deltog i katolsk religionsundervisning. Kardinalen understreger, at deltagelse i denne undervisning ikke betyder konversion til katolicismen. De børn, kardinalen hidtil har kendskab til, kommer fra blandede ortodoks-katolske ægteskaber, og ofte er børnene ikke døbt.

Hvis et barn eller en ung skulle ønske at blive opta-

get i den katolske kirke, ska enhver form for tvang være udelukket. For mindreårige er det nødvendigt med forældres billigelse. Men *Kuharic* råder til at følge de bosniske biskoppers regler at vente, til krigen er overstået. Først da kan der blive tale om en helt fri afgørelse og det vil ikke som nu belaste de økumeniske relationer mellem den ortodokse og katolske kirke.

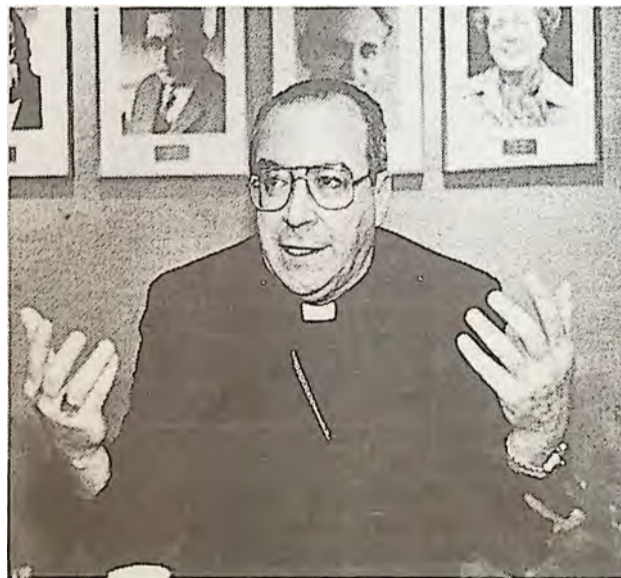
## Fattigdom

Fortsat fra forsiden.

- Kvindens rolle i den sociale udvikling;
- Den overdrevne forbrugisme og genoptagelse af strengere forholdsregler;
- En udvikling, der tager hensyn til miljøet;
- En særlig opmærksomhed på familien ved forskellige former for udviklingspolitik;
- Uddannelse til udvikling;
- Bevidstgørelse om, at alle skabelsens goder er bestemt for alle;
- En vision om håb.

Dette var hovedlinierne på studiedagene, som blev inspireret af evangeliets udsagn og kirkens sociallære.

Til stede var to repræsentanter for Statssekretariatet og sekretæren og undersekretæren for Det pavelige Råd »Justitia et Pax«.



Præsidenten for Det latinamerikanske biskoppelige Råd, (CELAM), kardinal *Rodriques* har modsat sig oprettelse af en frihandelszone fra Alaska til Ildlandet. Kardinalen frygter, at de fattige lande i syd bliver overrendt og kvalt af de rige i nord. Han ser hellere en progressiv integration. Først når de regionale sammenslutninger i syd er styrket og har nået ensartet niveau, kan en kontinental integration være meningsfuld. Fotos KNA.

## Beklager uretfærdighed

Dakar (KNA) – Biskopperne i Senegal har i et hyrdebrev beklaget landets vanskelige økonomiske og sociale situation. De kritiserer både statens forsømmelser og verdenshandelens uretfærdighed. »Senegal er offer for situationen i verden, især det uretfærdige økonomiske system,« hedder det. For at sikre velstanden i de industrialiserede lande, holdes andre lande i elendighed.

Tørke, træfældning, inflation og dårlig forvaltning fører til voksende fattigdom og social elendig-

hed. Flugten fra land til by medfører, at de traditionelle sociale net bryder sammen og de moralske værdier forsvinder. Forældren tager sig ikke længere af børnenes opdragelse og al menvellet respekteres ikke.

Landet bør først og fremmest forsøge igen at blive selvforsynende med levnedsmidler. Det er ikke kun et økonomisk spørgsmål men også et spørgsmål om menneskeværd. Man må modvirke udbredelsen af ørkenområderne og ansprende folk til at dyrke jorden.



Debat om gengifte fraskilte, side 4, 5 og 8  
 Biskoppen om gengifte fraskilte, side 6-7  
 Fasteaktion 1995, side 9-16  
 Orientering fra sognene, side 17-22  
 Ungdommen og kirken, side 23

# katolsk orientering

## Der bør findes nye veje til ægteskabsannulleringer

- mener kardinal Joseph Ratzinger

Augsburg (KIPA) - Kardinal *Joseph Ratzinger*, formand for Trosælerekongregationen, mener, at man bør finde nye veje til at fastslå ægteskabsannulleringer. I et interview i bladet »Weltbild« siger han, at man ikke kan røre ved det principielle i ægteskabets uopløselighed.

### Bredere dialog

Men i dag skal man mere end tidligere undersøge, om ægteskabet overhovedet var gyldigt, da det blev indgået, siger Ratzinger. De tre tyske biskoppers hyrdebrev om sjælesorg for gengifte fra-

skilte har givet anledning til en dialog, der nu føres på et meget bredere grundlag.

Ratzinger appellerer til katolikkerne om at skelne mellem teologi og tro. »Teologien må strides og må lave eksperimenter, som senere smides i papirkurven,« mener kardinalen. Det er vigtigt at blive inspireret af teologien, men man skal passe på ikke at mene, at man fra den hver dag kan erfare, hvad man skal tro på.

Formanden for Trosælere-

kongregationen afviser, at Vatikanet vil foreskrive katolikkerne, hvad de skal tro på. Når Rom udtaler sig, skyldes det, at man vil beskytte de troende i virvaret af meninger. Ratzinger anbefaler eksplicit, at man sætter sin subjektivitet til side og har tillid til Skriften og kirkens bekendelse. Paven har ikke i første række betydning som privatperson, men som garant for den fælles tro.

## Supplerende bemærkninger

*Biskoppen svarer på debatindlæg om gengifte fraskiltes adgang til kommunionen*

»Der findes vigtige pastorale spørgsmål, hvor katolikker i dag i fuld loyalitet mod kirkens læreembede kan have forskellige opfattelser. Bag alle forskelligheder kan vi konstatere det store fælles ønske om at støtte og fremme det uopløselige ægteskab.«

Det udtaler biskop *Hans L. Martensen* i sin nu anden artikel »Supplerende bemærkninger« om fraskilte gengiftes adgang til kommunionen. Han påpeger, »at præster i de sidste 40-50 år har accepteret, at der - i

fuld loyalitet over for kirkens tradition - kunne være undtagelsestilfælde, hvor et menneske fik lov til at gå til kommunion, selv om vedkommendes liv ikke kunne bringes i overensstemmelse med gældende retsregler.«

Biskoppen svarer med denne artikel på en række både kortere og længere indlæg, der er sendt til redaktionen i januar måned. Læserindlæggene fra side 4 bringes sammen med biskoppens svar.

Red.

## DR-transmission fra Esbjerg

Søndag den 26. februar transmitteres højmesseren fra Skt. Nikolaj kirke i Esbjerg på DR's P1.

Transmissionen varer fra kl. 9.55 til 11.05. Celebrant og prædikant er pastor *Lars Messerschmidt*. Organist er *Nguyen Kong Chu*.

Der synges to salmer fra

Lovsang: Nr. 205 »Herre, end dit dyre navn og ære« og nr. 204 »Nu takker alle Gud«. Derudover vil der blive sunget en vietnamesisk salme.

For transmissionen står *Peter Ryom*.

*Klaus Møller-Jørgensen*



Nordiske katolikker samler hvert år i fastetiden en pengegave ind til nødlidende i Den tredje Verden. På siderne 9 til 16 i dette nummer beskrives kort de projekter, som Caritas Danmark har bragt i forslag. Desuden bringes pavens fastebudskab og på siderne 14 og 15 lidt læsestof for børnene. Fastetiden er imidlertid også en besindelsestid, et troens skridt fremad mod en indsats for en bedre verden. Foto: Andes Press Agency.

## Delegation fra Vatikanet til topmødet i København

Vatikanet sender en delegation på 8 - 10 personer til det sociale topmøde 6. til 12. marts i København, men der forelå ved trykstart intet officielt fra Vatikanet. Fra uofficiel side oplyses, at statssekretær kardinal *Angelo Sodano* deltager i regeringsledermødet 11. og 12. marts. Lederne vil ved slutningen af topmødet underskrive to dokumenter: en erklæring og en handlingsplan.

Tre temaer behandles på topmødet. Fattigdommens bekæmpelse, afskaffelse af

arbejdsløsheden og sidst integration af socialt udstødte.

I forbindelse med konferencen celebrerer biskop *Hans L. Martensen* en messe onsdag d. 8. marts kl. 17 i den katolske domkirke Skt. Ansgar, hvor de delegerede er indbudt.

NGO-arrangementerne på Holmen får også dansk katolsk deltagelse: *Eva Nordentoft* fra WUCWO (Verdensunionen af Katolske Kvinder) og *Johannes Nordentoft* fra den danske biskoppelige »Justitia et

Pax« kommission. Caritas Danmark, Pax Christi, DUK, DKKF og Katolsk Arbejderaktion deltager på anden vis i NGO-arrangementer.

En lang række udenlandske katolske organisationer sender delegationer til NGO-mødet. Den hollandske Justitia et Pax kommission, WUCWO, Caritas Internationalis, Pax Christi, Franciscans International og »Det økumeniske Fredsforum for Europæiske katolikker«.

Læs mere side 3 og 26.





De tyske biskopper minder om, at Auschwitz også har en plads i den polske lidelseshistorie og stadig belaster forholdet mellem polakker og tyskere. Foto: Knud Kluge.

## Den katolske kirke indrømmer medskyld i jødeudryddelserne

Bonn (KNA) - De tyske katolske biskopper indrømmer i en erklæring i anledning af 50-året for Auschwitz' befrielse, at kirken har medskyld i jødeudryddelserne, og de beder det jødiske folk om tilgivelse.

En antijødisk indstilling i kirken betød, at de kristne i Det tredje Rige ikke ydede en tilstrækkelig modstand mod antisemitismen. Ikke så få katolikker var overbeviste om nazi-ideologien og havde derfor ikke gjort noget mod forbrydelserne mod jødiske liv og ejendom. Nogle var endog selv blevet forbrydere. De få, der med risiko for eget liv

havde hjulpet jøder, var ofte enkeltstående mennesker. Selv efter »krystalnatten« i 1938, hvor synagoger blev brændt, kirkegårde skændet, jødiske forretninger ødelagt, jødiske boliger plyndret og tusindvis af mennesker blev hånet, mishandlet og myrdet, kom der ingen offentlige protester. Mindedagen for Auschwitz er en god anledning for tyske katolikker i dag til at vurdere deres holdning og forhold til jøderne.

### Bøn om tilgivelse

I erklæringen gentages skyldsbekendelsen fra »Synoden for bispedømmerne i

Forbundsrepublikken Tyskland« i midten af 70'erne: »Vi er det land, hvis yngste politiske historie er formørket af forsøget på systematisk at udrydde det jødiske folk. Under nationalsocialismen var vi - trods forbillig indsats fra enkeltpersoner og grupper - i det store og hele et kirkeligt fællesskab, som levede videre med ryggen vendt mod den skæbne, der blev det forfulgte jødiske folk til del.

Vores blik var fikseret på den trussel, der var på vore egne institutioner, og vi tav om de forbrydelser, der blev forøvet mod jøderne og jødedommen. Vores ærlige vilje til fornyelse bygger på vedgælsen af denne skyld og på beredskabet til at lære af vores lands og kirkes historie.« Biskopperne beder det jødiske folk om at høre denne »omvendelse og vilje til fornyelse«.

Biskopperne understreger, at antisemitisme er en synd mod Gud og menneskeheden. I kirken er der ingen plads til jødehad. Kristne må ikke nære modvilje, mishag eller regelret had mod jøder og jødedom. Hvis der bliver givet udtryk for noget sådant, har man pligt til offentligt at tage afstand fra det.

De tyske biskopper minder om, at Auschwitz også

har en plads i den polske lidelseshistorie og stadig belaster forholdet mellem polakker og tyskere.

### De polske biskopper

Også de polske biskopper har udsendt en erklæring i anledning af befrielsen af Auschwitz. Deri opfordrer de til en klar fordømmelse af enhver form for fremmedhad. Den eneste garanti mod dette er en opdragelse til gensidig agtelse, tolerance og kærlighed.

Biskopperne henviser til, at Auschwitz blev bygget af tyskerne. Næsten fra begyndelsen blev også polske jøder anbragt i lejren. Fra 1942 blev lejren det sted, hvor den afskyelige »Endløsning« blev virkeliggjort. Jødetilintetgørelserne har ikke kun belastet forholdet mellem jøder og tyskere, men i høj grad også forholdet mellem jøder og polakker. De var - omend ikke i samme grad - ofre for den nationalsocialistiske ideologi, og mange blev uvilkårligt vidner til jødeudryddelserne, fordi de boede i nærheden af lejren. Biskopperne understreger, at sameksistensen mellem jøder og polakker var godt indtil Anden Verdenskrig.

## 50 års efterkrigstid: gavner det freden?

Tokyo (KIPA) - Under et ekstraordinært møde i Den japanske Bispekonference i december besluttedes det at udsende en pastoralskrivelse i anledning af, at det er 50 år siden, at Stillehavskrigen sluttede.

Skrivelsen vil blive offentliggjort i fastetiden og får formentlig titlen »50 års efterkrigstid: gavner det freden«. Biskopperne opfordrer den japanske befolkning til »et modigt blik

på Japans krigshistorie«. Samtidig understreger pastoralskrivelsen, at det er kirkens natur at arbejde for fred.

Japan står endnu 50 år efter krigsafslutningen midt i bearbejdelsen af fortiden. Regeringen vægrer sig konsekvent ved at undskylde handlinger, japanerne begik over for asiatiske nationer, som f.eks. deres arbejdsleje eller seksmisbrug af mennesker.

## Skt. Knuds Skole Århus



På Skt. Knuds Skole er et antal lærerstillinger ledige pr. 1. august 1995.

Skt. Knuds Skole er en katolsk privatskole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Skolen har ca. 310 elever i børnehaveklasse - 10. klasse. Børnene er en broget flok, bestående af katolske og ikke-katolske børn - af danske og udenlandske børn af mange forskellige nationaliteter.

Der er mange muligheder for fag- og klassekombinationer. Klasselæreren i små eller store klasser, og næsten alle fag er aktuelle. Bl. a. har skolen brug for en lærer, der kan indgå i den katolske kristendomsundervisning.

Hvis du er entusiastisk og alsidig, samt har mod på at være med i udviklingen af en skole, der allerede er godt i gang med virkeliggørelsen af intentionerne i den nye skolelov - så send os en ansøgning.

Ansættelse sker som månedslønnet tidsubegrænset/tidsbegrænset lærer i henhold til Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation samt organisationsaftalen for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler.

Ansøgning stiles til bestyrelsen ved Skt. Knuds Skole og sendes, så den er skolen i hænde senest fredag den 10. marts 1995 kl. 12, til

### Skt. Knuds Skole

att. skoleleder Ole-Chr. Munk Plum  
Ryesgade 24 - 8100 Århus C. - Tlf. 86 13 75 11

## Lederjob - ungdomsarbejde

Er du mellem 18 og 25 år, ansvarsbevidst, har du lyst til at bruge dig selv og din tid på en meningsfuld måde og udvikle dine evner som menneske? Kan du lede, planlægge, instruere og formidle, gå foran, inspirere, bruge din fantasi - eller har du lyst til at lære det i praksis?

Så har vi et fritidsjob, hvor du selv bestemmer lønnen! Den består nemlig af præcis alle de oplevelser og erfaringer, du selv skaffer dig.

Vi har: en flok ulveunger (piger og drenge mellem 8 og 12 år). Et ledigt job som flokleder for samme.

**Arbejdsopgaver:** at forberede og gennemføre et flokmøde om ugen, et par éndags-ture (lørdag eller søndag) forår og efterår samt en uges sommerlejr.

**Arbejdssted:** Jagtvej 183 B, 2100 København Ø. (ved Skt. Augustins Kirke.)

**Henvendelse:** Sct. Michael flok, Steen Johansen, Bort-higsgade 8, st.tv. 2100 København Ø. Tlf. 38 29 08 11.

## Sct. Joseph Søstrenes Skole Nykøbing F. søger lærer

Sct. Joseph Søstrenes Skole, Nykøbing F. søger fra 1. august 1995 en lærer med fagområderne fransk, tysk og engelsk, evt. med to af disse fag.

Skolen, der er en selvejende institution med katolsk baggrund, har ca. 260 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse. Vi satser på en virkelig god undervisning og søger en medarbejder, der sammen med kolleger og forældre aktivt kan gå ind for skolens kristne linie.

Løn- og ansættelsesforhold som i den offentlige skole. Ansættelse sker i henhold til overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærereforening.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til skoleleder K. Skov Andersen, tlf. 54 85 12 11, privat 53 84 72 68.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes inden den 9. marts 1995 til Sct. Joseph Søstrenes Skole, Bispegade 6, 4800 Nykøbing F.

## Annoncer i »Katolsk Orientering«

Rubrik . . . . . Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside . . . . . Kr. 6,- pr. spalte mm





Sr. Alphonse og sr. Zoja fra »Kærlighedens Missionærer« står uden for institutionen »Reden« på Vesterbro sammen med Inge Norling, Fæsteholtgård. Inge Norlings korrespondance med Mother Teresa har været medvirkende til søstrenes besøg. Foto: Kirsten Szarafin.

## Besøg i København af to søstre fra »Kærlighedens Missionærer«

København havde i to dage, den 6. og 7. februar, besøg af to søstre fra »Kærlighedens Missionærer«, ordenen, som *Mother Teresa* stiftede i 1950 i Calcutta.

Søstre, der til daglig har hjemsted i Essen, Tyskland, kom til København for ved selvsyn at danne sig et indtryk af forholdene i storbyen med henblik på evt. oprettelse af et kommunitet her.

Straks efter søstrenes ankomst mødtes de med *biskop Hans L. Martensen* og generalvikar *Czeslaw Kozon*.

### Stramt program

Programmet for søstrenes rundtur var stramt. Besøg i Blågårds sogn på Nørrebro med »suppekøkkenet« og menighedsbørnehaven. Til fods ad Vesterbros gader med besøg i kvindeinstitu-

tionen »Reden«, Mariatjenesten og Kvindeherberget i Valdemarsgade.

»Kærlighedens Missionærer« har allerede ét kommunitet i Norden, i Stockholm.

Den endelige beslutning om oprettelse af et kommunitet træffes af *Mother Teresa* og af *biskop Martensen*.

ks

## Solidaritet med de fattige:

# Klokkeringning fra alle katolske kirker?

Der gøres ihærdigt forsøg på at lade landets katolske kirkeklokker ringe, når Københavns Domkirkes klokker kimer til åbningsgudstjenesten for det sociale topmøde mandag den 6. marts. Ringningen skal være et tegn på den katolske kirkes solidaritet med de fattige og udstødte og en understregning af, at topmødets anliggende også er alle danske katolikkers anliggende.

Blandt de økumeniske initiativer er der torsdag den 9. marts en *Interreligiøs bøn* arrangeret af Verdenskonferencen for Religion og Fred. Stedet er Københavns Rådhus kl. 19.30.

Den katolske Kirke, Folkekirken og en række frikirker udgiver en folder, hvor bl.a. messer og gudstjenester er angivet med tidspunkt og sted. Folderen ligger fremme både i Bella Centret og på Holmen.

Mandag den 6. marts kl.

20.00 indledes topmødet økumenisk set med en gudstjeneste i Københavns Domkirke ved *biskop Erik Norman Svendsen* og generalsekretæren for Det lutherske Verdensforbund *Ishmael Noko*.

I den katolske domkirke er der bispemesse onsdag den 8. marts kl. 17. Messen er blevet til på initiativ af WUCWO, Verdensunionen af Katolske Kvinder.

I alt fem udenlandske katolske menigheder i København har arrangeret liturgier i forbindelse med topmødet: den spansk-, italiensk-, engelsk-, tysk- og fransktalende. Kollekten går til Caritas Danmark. Liturgierne annonceres i Bella Centret og på Holmen.

Pastoral-Centret har forberedt forbønner for verdensstopmødet samt udsendt forslag til prædiken til brug ved højmesse søndag den 5. marts.

Tidsskriftet »tema« fra

Pastoral-Centret udkommer 4. marts med et udvidet nummer relateret til topmødet. Der er teologiske artikler og spirituelt stof over temaet: Fattigdom – kulturel såvel som materiel. Tidsskriftet uddeles på Holmen.

NGO-Forum finder sted på Holmen i dagene 3. til 12. marts. Her vil også Den kulørte Kirke være til stede. Pax Christi Danmark, Det økumeniske Fredsforum for Europæiske Katolikker samt Danmarks katolske Kvindeforbund er knyttet hertil.

Den kulørte Kirke er: et kirkerum – et verdensrum – på Christianshavn bygget som en kommentar til verdens sociale problemer; et stilhedens rum; et ufærdigt rum – kirken er aldrig færdig med at lytte og finde på; en debat café; teater, gospel, jam-in; gudstjenester og meditationer og en cykelkirke.

ks

## Kvindernes internationale Bededag fredag den 3. marts:

# Jorden vores fælles hjem

Fredag den 3. marts får kvinder i hele verden mulighed for at blive forenet i bøn. Det kan ske ved at deltage i Kvindernes internationale Bededag, der i år holdes over temaet »Jorden – vores fælles hjem«.

Bededagsteksterne er udarbejdet af kvinder i Ghana. De sender en hilsen til alle som medlemmer af Guds store familie, fremgår det af det udsendte materiale. De tager deres udgangspunkt i teksten om den fortabte søn.

### Ghana

Ghana, der tidligere var kendt under navnet Guldkysten, er en tidligere britisk koloni. Landet fik selvstyre i 1957 og holder uafhængighedsdag 6. marts. Ghana er et land med mange sprog; det officielle er engelsk, men derudover er akan, mole-dagbani, ewe, ga-adangbe de mest udbredte.

I begyndelsen af det 19. århundrede var det kun briterne, hollænderne og danskerne, der var godt etableret på kysten. Danskerne forlod landet i 1850 efter at have solgt deres fort og borge til englænderne.

Kirken har stor indflydelse i Ghana og har været pioner på flere områder: uddannelse, sundhed, familie, landbrug, flygtninge og med det karitative. Der findes fire religiøse hovedretninger: katolicismen, protestantismen, islam og



Familien er midtpunktet på dette billede, som er en del af en plakat til Kvindernes internationale Bededag. Kvinder fra omkring 170 lande fejrer denne dag under temaet: Jorden vores fælles hjem. Foto: KNA.

de traditionelle religioner. Langt størsteparten af befolkningen er kristne.

### Kollekten

Kollekten denne dag går til Sankt Lukas Stiftelsens Hospice, Folkekirken og Missionsforbundets pro-

jekt i Thailand til undervisning af mødre og børn.

Sidste år gik 35.000 kr. af kollekten til Frelsens Hærs projekt for kvinder i Guatemala og de sidste 35.000 kr. til Baptistsamfundets Kvindeforbund i Letland.

## Aflysning af Sostrup-retræterne

### Søstre må forhøje priser for ophold svarende til andre steder

*Biskop Martensen* har besluttet at aflyse Sostrup-retræterne, efter at cisterci-



Biskoppen takker bl.a. Elsebet Kieler for indsatsen på Sostrup-retræterne.

enserinderne af økonomisk nødvendighed har måttet forhøje priserne for opholdet til et prisniveau svarende til andre steder; dette betyder en forhøjelse til ca. det dobbelte.

Retræterne, som især i de senere år har nydt godt af søstrenes lave tilbudspriser, suppleret af tilskud fra biskoppens retrætefond, kan på denne baggrund ikke fortsætte.

Biskoppen takker *Moder Theresa* og cistercienserinderne på det hjerteligste for gæstfrihed, samarbejde og

hjælp siden de første retræter i 1973.

Biskoppen takker ligeledes de skiftende præster og medarbejdere, som gennem mere end 20 år har bistået ham med gennemførelsen af retræterne.

Ikke mindst takker biskoppen *Elsebet Kieler* for hendes store engagement gennem 21 års retræter, og *Lone Stubkjær*, der har afløst hende, samt *Ulla Hjortbøl*, som fortsatte *Ebba Falks* arbejde i forbindelse med retræterne.

Katolsk bispekontor



## Gengifte fraskilte

Aldrig før har en debat her i bladet krævet og fået så megen spalteplass som røret omkring de gengifte fraskiltes adgang eller ikke-adgang til kommunionen. For anden gang svarer biskoppen på indlæg, der dels er spørgsmål, dels er fejllæsnings af hans første svar og dels synspunkter, der går direkte imod den af biskoppen lagte pastorale linie.

Mon ikke, vi hermed kan betragte diskussionen som afrundet? Hvis ikke, så må vi henstille til læserne, at kun *helt nye indfaldsvinkler* vil blive bragt som læserbreve.

W.W.

## Du er ikke alene andre kæmper med dig!

Først og fremmest vil jeg rette en tak til vedkommende, der var så åben og ærlig i sine tanker i indlægget »Jeg har ikke tænkt at give op« i »katolsk orientering« nr. 1, 11. januar 1995.

Det, jeg reagerede på, var smerten – og jeg fyldtes med taknemmelighed. Min tanke var: »Du er ikke alene – andre kæmper også sammen med dig.« Den tanke gav styrke.

Vi glemmer ofte, at den menneskelige smerte er den samme, selv om årsagen kan have et andet udspring. Men jeg genkender tankegangen »at krybe langs husmuren«. Igennem hele min barndom og ungdom lød det: »Kan du komme væk!« Nu i voksenalderen ser jeg, hvem jeg krøb for. »De gode og fromme«, som kan være mere selvgyde end gode og mere selvdyrkende end de er fromme.

Når livet er værst, retter jeg ofte blikket mod for-

hænget og forestiller mig alle dem, der gik før mig, og så forestiller jeg mig alle dem, der kommer efter mig. Sådan bliver jeg en del af en tusindårig lang livsvandring mod det eneste mål, livet har: Guds kærlighed.

Jo mere åben og ærlig vi kan tillade os at være med hensyn til vor utilstrækkelighed, vor sårbarhed og ofte temmelig ramponerede glorie, des større styrke vil vi bidrage med til »ikke at give op«. Bliv her, så vander vi sammen.

Til »katolsk orientering« vil jeg sige tak for jeres mod til at give enkelt-individet lindring for smertefulde frustrationer – og ikke mindst en tak til en pensioneret præst i Viborg, der gav mig styrke og mod (livets brød) til at vandre videre på. Tak!

Annette Elmer

## Kirken har fuldmagten

Matt. 5,32: »Jeg siger jer, at enhver, som skiller sig fra sin hustru af anden grund end utugt, han bliver årsag til, at der bedrives hor med hende. Og den, der gifter sig med en fraskilt kvinde, han bedriver hor.«

Mark. 10,11: »Den, der skiller sig fra sin hustru og gifter sig med en anden, bedriver hor mod den første. Og hvis hun skiller sig fra sin mand og gifter sig med en anden, så bedriver hun hor.«

Ordene er Jesu ord. De er enkle, kirken bygger på Je-

su ord. Skal kirken bortforklare Jesu ord? Skal kirken svække Jesu ord? Skal kirken – skal kristne blæse på Jesu ord?

Ja, men vi kan ikke holde ud at være trofaste. Jeg ser godt, at ægteskabets vilkår er blevet sværere end tidligere i hele den vestlige verden. Stress, larm, travlhed, sexfristelser, dårlige eksempler o.s.v.

Der er dem, der bebryder kirken, at den holder sig til Jesu ord om troskab mellem ægtefæller. Tænk, hvis kirken ikke gjorde det?

## Korsets forargelse?

Debatten i sidste nummer af »katolsk orientering« – herunder biskoppens indlæg, giver anledning til nogle principielle betragtninger. Biskoppen skriver blandt andet, at vi i en uhyre kompliceret situation bør udvise »loyalitet over for Kirkens læreembede og en stor fælles bestræbelse på, at vor kirkelige sammenhæng ikke må blive skadet af indre spændinger og polariseringer mellem katolske grupper, der har indbyrdes modsatte syn«.

Problemet i biskoppens indlæg er netop, at han i realiteten modsiger denne ovennævnte konklusion, idet han i sidste instans lægger spørgsmålet om gengifte fraskiltes adgang til kommunionen ud til den enkeltes samvittighed, trods det, at han forinden skriver, at det ikke er »særlig meningsfuldt at bruge udtryk-

ket, at samvittigheden er øverste norm«. Biskoppen placerer sig således imellem to stole, lægger ansvaret fra sig, hvad der skaber uklarhed og medvirker til den spænding og polarisering, han netop ønsker at hindre.

Biskoppen skriver endvidere, »at Kirkens lære må være den samme overalt, men løsningen af de enkelte pastorale problemer kan ikke uden videre være helt ens overalt«. Heri er jeg naturligvis enig. Problemet ligger i, at biskoppen andet sted i artiklen har den forestilling, at en skriftefader kunne give »Følgende råd til et menneske, der befinder sig i ovennævnte situation: hvis du selv er overbevist om, at det er Guds vilje, vil jeg ikke vise dig bort, når du går til den hellige kommunion«. Her er der en klar uoverensstemmelse imellem Trosælærekongrega-

tionens skrivelse og biskoppens artikel.

Selv om kirken ikke udelukker, at der kan findes nye veje til løsning af de fraskiltes problemer, så bør vi som bispedømme forblive i kirkens enhed og ikke køre nationalt sololøb – stik imod pavelige skrivelser og Trosælærekongregationens retningslinier. Unægtelig en alvorlig sag, ikke mindst, da eukaristien jo er enhedens sakramente.

Det turde være indlysende, at man ikke kan adskille barmhjertigheden fra sandheden. Hvis vi som hyrder af medlidenhed fortier sandheden for de får, vi er sat til at vogte, så vil vi for alvor have et problem, når vi engang skal stilles for Kristi domstol, thi så vil det være vort ansvar, at disse troende har handlet i ulydighed mod det af Kristus indstiftede læreembede,

samt muligvis »spiser og drikker sig en dom til« (1. Kor. 11,29). Dette blot for at nævne den mulighed, at læreembedets holdning udspringer af oprigtig omsorg og kærlighed.

Hvis vor kirke – og vore menigheder – var det kærlighedsfællesskab, som de burde være, og som vor pave utrætteligt opfordrer os til at blive, så ville hele diskussionen omkring dette emne ikke være opstået. Så ville vi kunne modtage de gengifte fraskilte med kærlig forståelse og hjælpe dem til at bære det kors, som de ved deres eget frie valg (det andet ægteskab) har valgt at bære. Ved at afstå fra sakramenterne, ville de fraskilte gengifte udvise en kærlighed og respekt for Kristi nærvær i sakramentet, der ville være til opbyggelse for hele menigheden, ja, således kunne man næsten tale om, at en objektiv synd via Guds nåde er blevet forvandlet til en velsignelse: et korsets mysterium, om man vil, hvor lidelsen forvandles til frugtbar liv og nåde. Gid vi dog som moderne katolikker og kristne kunne blive bedre til at se den velsignelse (og befrielse), der ligger i at dele vort kors med Kristus og hinanden.

Martin Bergsøe

## Spørgsmål til biskoppen

Under henvisning til artiklen »Kirken og de fraskilte gengifte« i »katolsk orientering« 11. januar 1995 vil jeg herved gerne bede biskoppen besvare og belyse følgende, opklarende spørgsmål i »katolsk orientering«:

Mener biskoppen, - at et

menneske nogensinde kan komme i den situation, at det ikke kan gøre Guds vilje?

- at fraskilt-gengifte nogensinde kan komme i den situation, at det er Guds vilje, at de skal have samliv på ægteskabelig vis i det forhold, de nu står i?

- at udtalelsen om optagelse af fraskilt-gengifte konvertitter i kirkens fulde fællesskab er i overensstemmelse med beslutningen på apostelmødet i Jerusalem, jf. Ap.G. 15,28-29 og Mark. 10,10-12?

Bent Dalsgaard Larsen

## Om kirkeretten og Herrens vilje

Blandt de negative reaktioner på Trosælærekongregationens brev om de fraskilte gengifte i »katolsk orientering« nr. 1 indtager Martin Chases indlæg (»Adgang til den helbredende nåde«) en særlig plads, fordi han taler som præst og jesuit. Det er derfor meget sørgeligt, at hans bidrag rummer flere uklarheder.

For det første kan det undre, at Chase bruger så

megen plads på at kontrastere Trosælærekongregationens brev med Ratzingers tidligere udtalelser. Det er kun relevant, hvis man interesserer sig for Ratzinger personligt. Brevet fra Trosælærekongregationen er ikke »Ratzingers mening«, men læreembedets stillingtagen. Det bringer bare forvirring at blande teologisk debat, personspørgsmål og læreembede sammen.

For det andet er Chases påberåbelse af kirkeretten misvisende. Selvfølgelig er opregning af forbrydelser, der straffes med ekskommunikation, korrekt, men de er ikke relevante i denne sammenhæng. Det er derimod canon 915, hvor det bl.a. hedder, at personer, der »hårdnakket fortsætter

at leve i åbenbar alvorlig synd« (»in manifesto gravi peccato obstinate perseverantes«) ikke må modtage kommunion.

For det tredje er Chases afsluttende personlige bemærkninger problematiske. Chase skriver, at han under ingen omstændigheder vil nægte nogen kommunion, med mindre han er »stensikker på, at det er Herrens vilje«. Og det fremgår, at den situation næppe vil opstå. Men i så tilfælde undres man over, at Chase nogle afsnit tidligere har erklæret kirkeretten for normgivende. Er det kirkeretten eller den enkelte præsts fornemmelse for Herrens vilje, der er normen?

Sebastian Olden-Jørgensen

**Biskoppen svarer på siderne 6-7**





## Sandheden tro i kærlighed

Troslærekongregationens skrivelse om de fraskilte gengiftes adgang til at modtage kommunionen har i mange kredse skabt stor uro, som man bl.a. kan se i læserbrevene i »katolsk orientering« af 11. januar 1995. Stort set alle indlæggene tager deres udgangspunkt i den gengiftes situation og hans eller hendes smertelige oplevelse af kirkens universelle hyrdeembedes belæring om dette spørgsmål. Der skal være rum i kirken for en kærlighedsfyldt samtale om det, der smerter os. Vi vil derfor gerne her føre denne samtale videre og vise nogle vigtige aspekter i den pastorale situation, det her drejer sig om, og som ikke er kommet til sin ret i indlæggene.

1. Først vil vi pege på, at Troslærekongregationens skrivelse kommer fra kirkens universelle læreembede. Hvad betyder det for en troende katolik? Lad kirken selv svare: »De troende

skal med deres forstand og vilje, oplyst af troen, give deres tilslutning« (2. Vatikanconcil, *Lumen Gentium* nr. 25, jfr. Den katolske Kirkes Katekismus nr. 892).

På grund af skrivelserns egen form og dens henvisning til Johannes Paul II's apostoliske formaning: *Fællesskab i Familien* nr. 84 er det omsonst at diskutere, om den er et udtryk for kirkens universelle ordinære læreembede eller ej. Skrivelsen forstår sig selv som sådan: »Overfor de omtalte nye pastorale løsninger har Troslærekongregationen ment, at det er dens pligt at minde om kirkens lære og ordninger på dette område« (nr. 4).

Udgangspunktet i en ægte samtale af pastoral karakter må nødvendigvis for en katolik være en helhjertet accept af den forståelse af kirkens lære og ordninger, som kommer til udtryk i tekster fra det universelle læreembede.

Det er en gammel teologisk regel, at det ikke primært er læreembets argumenter, der tæller, men selve den lære, der fremsættes. Der kan derfor, som koncilet udtrykker det i ovennævnte citat, i nogle spørgsmål blive tale om en virkelig lydighedsakt, hvor vi må give vor tilslutning uden at forstå fuldt ud.

Den sidste begrundelse for, at kirken kan bede om en sådan tilslutning er – for at citere Den katolske Kirkes Katekismus (nr. 892), at Helligånden bistår læreembetet i dets udøvelse, også selvom det teknisk set ikke drejer sig om dogmeformuleringer.

Vi rører altså ved selve troslivets kerne, nemlig en fuldkommen tillid til Helligånden, der betjener sig af dem, der er sat til at vejlede os i trosmæssige og etiske spørgsmål. Det drejer sig altså om en af troen motiveret lydighed mod Gud selv, der taler til os gennem lære-

embedet i konkrete spørgsmål (religiosum obsequium, *Lum. Gen.* 25).

Det er det typisk katolske, at vores personlige samvittighed også oplyses af Helligånden gennem kirken (og Bibelen, som er kirkens bog). Det siger sig selv, at der kan være områder, hvor vi føler os særlig udfordret, ja provokeret af den vejledning, Gud vil give os gennem læreembetet, som f.eks. det her omtalte spørgsmål. Vores grundindstilling skal da være, at Gud kun vil os og kirken det bedste, selvom det kan være svært at forstå. Men er det ikke en ægte trossituation!

2. Det står fast som ufravigelig katolsk lære, at et gyldigt ægteskab er livsvarigt og ikke kan opløses af nogen menneskelig instans. Hvis det er indiskutabelt, hvordan kan så en katolik, der er i den ulykkelige (måske uskyldige) situation, at samlivet er gået i stykker, beslutte sig til at indgå et nyt fast forhold? Det er kerne i problemet. At der kan gives mange menneskelige grunde, skal ikke anfægtes, men forbyder en katolsk samvittighed ikke, at man tager dette skridt?

Den pastorale erfaring viser, at mange katolikker (vi taler her om rimeligt oplyste katolikker) faktisk ikke »har tænkt sig grundigt om«, når de handler sådan, d.v.s. ikke har handlet ud fra deres katolske samvittighed. Først bagefter, måske mange år senere, går de alvorlige konsekvenser op for dem, og da er situationen låst fast. Og hvad så?

3. Den eneste sande løsning ligger i en omvendelse. Det er dette punkt i Troslærekongregationens skrivelse, mange ikke vil gå ind på. Kirken anklages for at være hård og ubarmhjertig og urealistisk. Men er det retfærdigt og noget nyt – set i lyset af Evangeliet?

Lad os prøve at gå gradvis frem. Til sand omvendelse – på ligegyldigt hvilket område – hører først og fremmest erkendelse, d.v.s. en af Helligånden inspireret forståelse af, at man har handlet forkert ved at »gifte« sig igen. I flere af indlæggene forudsættes det imidlertid, at dette ikke altid er tilfældet. Det er her, det er vigtigt at skelne mellem subjektiv skyld og objektiv skyld. Der kan ikke anføres nogen objektiv gyldig grund til at gifte sig igen, når man er fraskilt, det er altså objektivt forkert. Men der er sandsynligvis mennesker, som ikke

har været i stand til etisk at gennemskue situationen og har valgt at indgå i et nyt forhold. Deres subjektive skyld kan derfor være reduceret.

En ægte omvendelse indebærer imidlertid, at man både i det ene og det andet tilfælde ydmygt erkender, at man handlede forkert i Guds øjne, ligegyldigt hvor ansvarlig man var for det, subjektivt set. Her gælder Jesu ord: »I skal lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre jer frie« (Joh. 8,31). Det er nemlig en central del af Jesu budskab, at vi skal forholde os til sandheden, d.v.s. Gud og hans bud, for at blive frie, d.v.s. frelst. Det er det, der i evangeliet forstås ved omvendelse. Altså konkret: Jeg må indse, at min situation som gengift ikke er i overensstemmelse med sandheden, d.v.s. Kristi lære om ægteskabet.

Men hvad skal jeg da gøre? Er alt håb om Guds barmhjertighed ude? Her svarer kirken med Guds egen autoritet: Aldeles ikke! Men du må gå bodens vej, og Troslærekongregationens skrivelse nævner her de forskellige muligheder, og det er de eneste, der gør mennesket virkelig fri af dets synd!

a) Undersøgelse af det første ægteskabs gyldighed. Man har overset, at skrivelsen udtrykkeligt henviser til, at den nye kirkeret har åbnet nye veje for at bevise et ægteskabs eventuelle ugyldighed. Mange flere ægteskaber ville utvivlsomt kunne erklæres ugyldige ved den kirkelige domstol.

b) En anden mulighed ville i nogle tilfælde være at ophøre med at leve som ægtefæller, selvom man ikke går fra hinanden. Det er klart, at en sådan løsning kun er mulig, når forudsætningerne hos begge parter er til stede. Men det er forkert at udelukke den under alle omstændigheder, og den kan virkelig være Guds kald i de enkelte tilfælde.

c) En tredje mulighed er at fortsætte i den situation, man nu engang befinder sig i – i ydmyg erkendelse af, at man ikke kan ændre den og derfor heller ikke kan modtage sakramenterne, indtil Gud selv løser op for situationen. Skrivelsen insisterer på, ligesom paven i sin apostoliske skrivelse, at denne situation ikke indebærer, at man skal ophøre med at tage del i kirkens øvrige liv, tværtimod! Men at skulle afstå fra at modtage sakramenterne forekommer

mange helt uacceptabelt. Man overser imidlertid, at vores forhold til Gud og vores frelse ikke i sidste ende afhænger af sakramenterne. Det er igen en pastoral erfaring, at fraskilte gengifte, der i troen har valgt at følge kirkens vejledning, bliver umådeligt velsignet af Gud og ofte brugt af ham til velsignelse for andre, men det forudsætter en ydmyg troens indstilling. Set i troslivets perspektiv er en sådan situation at forstå som en renselsestid, altså det der er meningen med bod. Omvendt er det et stort spørgsmål, pastoralt set, om en gengift, der går til kommunion på egne betingelser, virkelig kommer videre i sin trosudvikling, som i sidste ende hos os alle handler om at blive fattige i ånden og derfor salige. I bodfærdigheden kan alle mødes og anerkende hinanden.

For at resumere: kirkens svar til de gengifte som til os alle er, at sand bodfærdighed er forudsætningen for at kunne modtage den hellige kommunion. Denne bodfærdighed kan for nogle vedkommende indebære, at man (indtil videre) må afholde sig fra kommunionen – som i Oldkirken. En sådan situation er pastoralt set en frugtbar, en positiv situation, såfremt den rette trosholdning er til stede. Den nødvendige smerte over ikke at kunne modtage Kristus i Alterets Sakramente bliver det element, Gud bruger til at rense og uddybe troen.

4. Denne kirkens grundlæggende forståelse kræver, at mange holdninger hos os alle bliver grundigt revideret, bl.a. vor holdning til det at skrifte og gøre virkelig bod, og til at acceptere, at der skal være plads for mennesker, der befinder sig i forskellige situationer, uden at vi skal gå dem for tæt på. For en præst er det også afgørende at vide, at menigheden fuldt og helt anerkender kirkens vejledning, så han derudfra kan vejlede og støtte de enkelte medlemmer i deres personlige forhold.

Det er vores inderste overbevisning, at en sådan indstilling vil hjælpe os alle, syndere og dog kaldet til hellighed, til at virkeliggøre Kristi Evangelium og aflægge vidnesbyrd for verden om Guds sandhed og kærlighed.

Michael Hornbech-Madsen,  
Lars Messerschmidt,  
Dominique Tran Duc Thanh



# Kirken og de fraskilte gengifte

## Supplerende bemærkninger

Af biskop Hans L. Martensen

De breve, jeg har modtaget efter mit pastorale indlæg om kirken og de fraskilte/gengifte, kalder på nogle supplerende bemærkninger. Jeg føler mig på nogen punkter misforstået og må derfor bede om en mere opmærksom læsning af min tekst.

Der findes vigtige pastorale spørgsmål, hvor katolikker i dag i fuld loyalitet mod kirkens læreembede kan have forskellige opfatninger. Bag alle forskelligheder kan vi konstatere det store fælles ønske om at støtte og fremme det uopløselige ægteskab.

Det bemærkelsesværdige ved kardinal *Ratzingers* og Trosælærekongregationens skrivelse om de fraskilte og gengifte er ikke, at denne skrivelse siger noget nyt, men snarere at den fastholder en gammel tradition. Måske vil nogen synes, at pave *Johannes Paul II* i sin skrivelse »Familiaris consortio« har vist en måske større pastoral åbenhed end Trosælærekongregationen i sin skrivelse.

Sikkert er det imidlertid, at præster i de sidste 40-50 år har accepteret, at der – i fuld loyalitet over for kirkens tradition – kunne være undtagelsestilfælde, hvor et menneske fik lov til at gå til kommunion, selv om vedkommendes liv ikke kunne bringes i overensstemmelse med gældende retsregler.

Det er også min faste overbevisning, at hvis vor hellige Fader havde virket som sognepræst i Danmark i de sidste fyrrer år, så ville han sikkert have ladet sin pastorale nænsomhed og indfølelse gøre sig gældende i forhold til mange tilsyneladende uløselige samvittighedskonflikter. Men dette må naturligvis blot blive min egen påstand. Jeg føler mig i det, jeg har skrevet, i fuld overensstemmelse både med Rom og med den katolske tradition, jeg selv er opvokset i.

### »Dansk solo-løb«

En enkelt stemme har hævdet, at jeg som biskop har vovet mig ud på et »dansk solo-løb«. Dette er dog

langt fra tilfældet. På bispesynoden i Rom i 1980, der havde familien som emne, blev følgende forslag stillet, at »man underkaster spørgsmålet (nemlig om fraskilte/gengiftes adgang til kommunion) en ny og dybere undersøgelse, idet man tager de østlige kirkers praksis i betragtning for således bedre at kunne udøve pastoral omsorg og barmhjertighed«. Dette forslag fik 179 ja-stemmer og 20 nej-stemmer. Ganske vist blev sagen ikke senere taget op.

Hvad nu de senere års udvikling angår, er det kendt, hvorledes de pastorale problemer var blevet så tyngende, at tre tyske biskopper – en af dem endda formanden for den tyske bispekonference – skrev deres meget omtalte pastorale instruktion. Senere har mange tyske biskopper direkte eller indirekte sluttet op om de tre biskoppers pastorale holdning. De belgiske biskopper har meget kortfattet udtalt sig i lignende retning, og i mange andre europæiske lande udtrykker talrige biskopper både samstemmighed og taknemmelighed over de tre tyske biskoppers initiativ.

Særlig bemærkelsesværdigt finder jeg det, at Rom gav de tyske biskopper lejlighed til at forsvare og bibeholde deres særstandpunkt, således at deres svar kunne offentliggøres samme dato som Trosælærekongregationens skrivelse. Rom har på ingen måde fordømt de nævnte biskopper, selv om de fastholder deres standpunkt.

Der er altså på ingen måde tale om et dansk sololøb, men om et smerteligt pastoralt problem, hvor man må erkende, at katolske biskopper, præster og lægfolk for øjeblikket er delt i deres indstilling. Der er altså noget, der tilsyneladende endnu ikke er fuldt klarlagt i forhold til enkelte konkrete pastorale spørgsmål.

Spændinger af denne art har kirken ofte kendt i sin historie, og frem for alt er det vigtigt, at alt for store

polariseringer undgås under sådanne vanskelige forhold.

### Det fælles anliggende

Midt i alle spændinger er det et stort gode, at alle ansvarsbevidste katolikker har et fælles anliggende, nemlig at støtte den kristne familie og at opmuntre mænd og kvinder, der forbereder sig på ægteskab, til at indgå dette efter Kristi vilje – som en ubrydelig og livslang pagt.

Efter statistikken var i 1993 45% af den danske befolkning ugift uden nogen sinde at have været gift. Ca. 20% af de gifte er gengifte. Det er dog slet ikke som om, vi er enestående i Danmark på dette område. Den franske biskop *Mgr. Le Bourgeois*, der i årtier har beskæftiget sig specielt med ægteskabelige spørgsmål, skriver, at af alle katolske ægteskaber i Frankrig bliver en 1/3 opløst ved skilsmisse, mens halvdelen af alle katolske ægteskaber i Paris ender med skilsmisse.

Det forekommer mig indlysende, at der er brug for noget andet og mere end en stramning af retsreglerne for at støtte den i forvejen så skrøbelige ægteskabelige situation.

### Tro og regulativer

I nogle indlæg i debatten forekommer det mig, at der ikke skelnes tilstrækkeligt mellem trossandhed og regulativer, der bygger på denne sandhed – eller måske sagt på en anden måde: man skelner ikke tilstrækkeligt mellem troselære og kirkeret.

På grundlag af samme troselære – i dette tilfælde om ægteskabets uopløselighed – kan der findes mange forskellige retsregler, som katolikker er forpligtet til at overholde. Den katolske ægteskabsret har siden middelalderen været meget omfattende og også meget omskiftelig. Dette er i sig selv rimeligt og forståeligt.

Hvad ægteskab angår, er det særlig vigtigt, at man har fuld rede på gyldighed

og ikke-gyldighed ikke mindst på grund af mange samfundsmæssige konsekvenser, f.eks. arveret. Der må herske en rimelig klarhed, ægteskabet må have en »retssikkerhed«. Derfor er der, så vidt jeg kan se, heller ikke nogen biskopper der har bragt på bane, om der kunne tænkes en kirkelig velsignelse – en slags nyt bryllup for fraskilte, der uden at have fået deres sag kirkeretligt i orden gerne ville gifte sig. Her er holdningen helt klar: et sådant kirkeligt ægteskab kan aldrig finde sted, så længe et tidligere ægteskab har kirkelig gyldighed.

Men anderledes nuanceret stiller spørgsmålene sig, når det drejer sig om muligheden for under bestemte omstændigheder – en samlet pastoral situation taget i betragtning – at modtage den hellige kommunion.

### Jura og »nådens stand«

Siden middelalderen kender den katolske kirke begrebet at være i »nådens stand« som udtryk for at have Guds velbehag, hvil-

ket så igen vil sige grundlæggende at leve efter Guds vilje. Nu er det klart, at der kan være visse sammenhænge mellem retsregler og det at være i »nådens stand« – f.eks. findes der også retsregler for et gyldigt skriftemål. Men ingen vil drømme om at sige, at kirkerettens overholdelse i sig selv er det samme som at være i »nådens stand«. Tværtimod har katolske teologer altid lært, at dette at være i »nådens stand« til syvende og sidst er en hemmelighed, der kun er kendt af Gud selv.

Men spørgsmålet melder sig med særlig kraft, når en bestemt retsregel er identisk med Guds bud, altså f.eks. du må ikke bryde ægteskabet. Eller du må ikke leve ægteskabeligt sammen med en anden uden at være gyldig gift. Hvorledes forholder det sig her? Er enhver fraskilt, der lever sammen med en anden uden således at være »gyldig« gift automatisk uden den helligørende nåde? Er vedkommende slet og ret uden for »nådens stand«?

Jeg tror knapt nok, at nogen katolik i dag vil gå så vidt som at hævde denne påstand. Det er helt alment accepteret, at en fraskilt og gengift, der så godt vedkommende nu formår, forsøger at finde og gøre Guds vilje således også kan være i »nådens stand«.

Grunden til at vedkommende skal afholde sig fra at gå til kommunion er altså ikke, at han er en offentlig synder uden Guds nåde. Hvad er grunden da? Nogen har ment, at en, der lever i ugyldigt ægteskab, er ekskommuniceret; men dette er på ingen måde tilfældet. Ekskommunikation er reserveret få og helt specielle forbrydelser, der stempler et menneske som offentligt udelukket fra den katolske kirkes normale sammenhæng. En sådan ekskommunikation foreligger på ingen måde i forhold til de fraskilte og gengifte. Udelukkelsen (d.v.s. den undtagelsesløse udelukkelse) må altså begrundes med en retsregel eller med et alment hensyn til menigheden.



I tilfælde af normkonflikter er det derfor den menneskelige samvittigheds opgave at søge at gøre Guds vilje så godt, den formår, siger biskoppen.



## Opløst uopløselighed

Hvis det, der fra Guds side er uopløseligt, nu alligevel er blevet opløst – hvis ægteskabet for altid er gået tabt og ikke kan genfindes – hvad så? Er slet ingen undtagelser tænkelige?

Før vi besvarer spørgsmålet er det vigtigt at fastholde, at efter normal katolsk teologi er *ægteskabet som natur-institution* uopløseligt. Det er Guds ordening »fra begyndelsen af« (Mat. 19, 4). Alligevel har der lige fra det Nye Testaments tid været anerkendt visse undtagelser. Som bekendt giver Paulus følgende instruks til menigheden i Korint: Hvis et menneske omvender sig til kristendommen, og den hedenske partner derefter ikke ønsker at fortsætte samlivet, så er den kristne part fri til at gifte sig igen (jfr. 1. Kor. 7, 10 – 15). Middelalderens teologi har forklaret denne paulinske tilladelse i jurans sprog og kaldt det »det paulinske privileg«.

Som bekendt har der været forskellige kirkelige traditioner, hvad angår de fraskilte og gengifte. I østkirkerne er bibeholdt den skik, som i oldkirken også kendtes i visse vestlige menigheder, at man tilsteder fraskilte/gengifte adgang til sakramenterne efter en vis bodstid og ud fra betragtningen af, at de nu er forpligtede over for både barn og partner. Man regner ikke dette nye »ægteskab« for et sakramente, men man bærer over med det i kirkelig sammenhæng. Det er bemærkelsesværdigt, at den katolske kirke ikke på sine middelalderlige genforenings-konciler, og heller ikke på konciliet i Trident, har fordømt denne østkirkelige praksis.

## Norm og samvittighed

Jeg føler mig i nogen grad misforstået i det centrale spørgsmål om norm og samvittighed. Jeg er klar over, hvor vanskeligt emnet er og prøver ikke her at sige det sidste ord om et spørgsmål, der har været drøftet i mere end tusind år. Men visse holdninger må være urokkede: 1. Samvittigheden er ikke norm og da slet ikke sin egen norm. 2. Normen er på sin side ikke erstatning for samvittigheden, ej heller gør den samvittigheden overflødig. 3. Samvittigheden er altså menneskets stillingtagen til og anvendelse af normerne. Her har det altid været

kendt, at der kan opstå enkelte konflikter, i hvilke det kan være vanskeligt for samvittigheden at afgøre, hvad der er det rigtige.

Konflikterne ligger på det juridiske plan (reglerne, budene), men naturligvis aldrig på den guddommelige viljes plan. Gud siger aldrig samtidig ja og nej til et og det samme. I tilfælde af normkonflikter er det derfor den menneskelige samvittigheds opgave at søge at gøre Guds vilje så godt, den formår.

Trods lærde juristers mange undersøgelser og redegørelser kan det undertiden være svært for et almindeligt menneske at forstå, hvorfor ét ægteskab opløses, et andet derimod ikke. Jeg spørger, om det på ingen måde kan tænkes, at det har værdi i Guds øjne, at en gengift mand f.eks. i tyve år har levet trofast med sin kone og deres fælles børn, og i alle henseender har været en god familiefar. Er det sikkert, at han bør forlade kone og børn og så at sige lade dem i stikken? Og kunne det ikke i visse tilfælde være dødsdommen over en familie, hvis mand og kone skulle leve uden seksuelt samliv? Har det ikke altid været kirkens lære, at der findes tilfælde, hvor samvittigheden – efter at have overvejet alle objektive normer – må søge Guds vilje foran Guds ansigt?

## Omvendelse og bodfærdighed

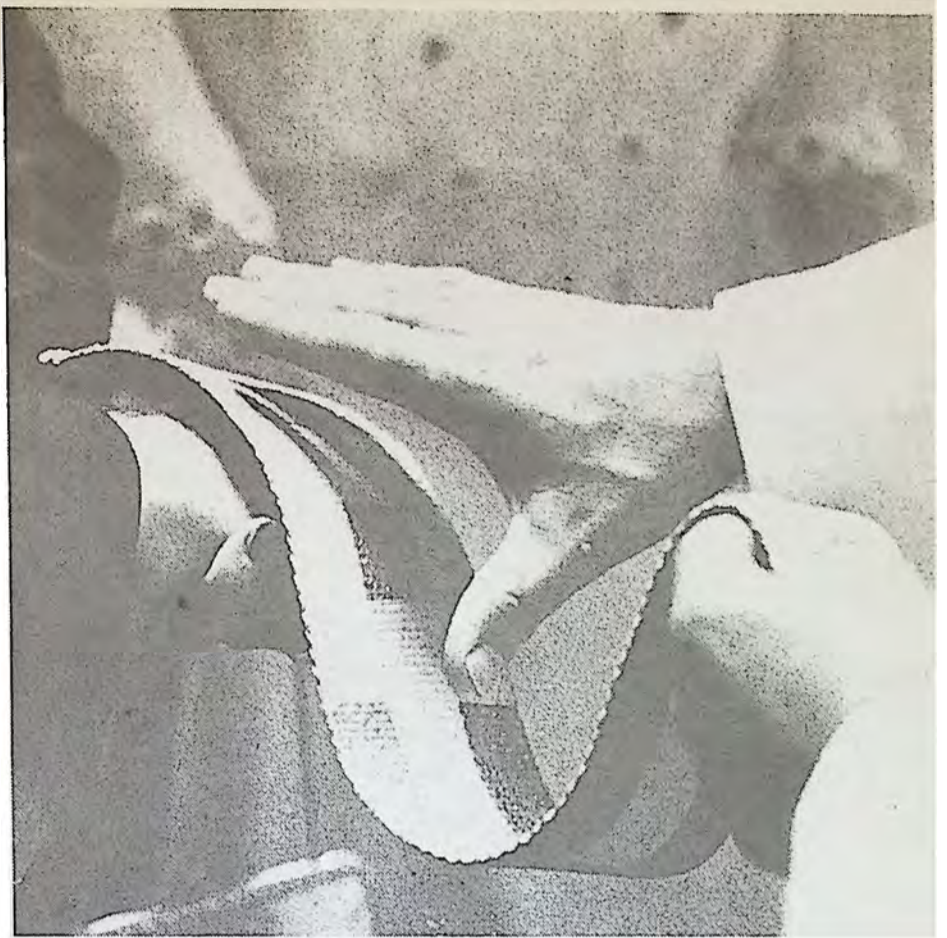
Der har i debattens løb været tale om omvendelse og bodfærdighed og om at fraskilte/gengifte skal tage deres kors op (evt. også det kors at måtte undvære den hellige kommunion). Nu nægter jeg slet ikke, at et sådant heroisk afkald undertiden kan finde sted, og jeg har kendt en kvinde, som i mere end 25 år afstod fra alterets sakramente og samtidig hjalp sin menighed på alle måder. Et sådant eksempel må vække beundring og respekt.

Den sande bodfærdighed består i at åbne sig for Guds vilje, så vidt vi formår. Vi skal ikke pålægge andre noget kors ud over Guds egen vilje. Og selv om vi ved, at Gud er vor dommer, så tør vi alligevel tiltale ham som »Far«.

Når vi i det foregående har pointeret, at Gud er barmhjertig også over for de mennesker, hvis liv er gået i stykker, og som nu vender sig til Gud, er det endnu

mere nødvendigt at understrege følgende:

Det er Guds grundlæggende vilje, at livet ikke skal gå i stykker. Det er Guds vilje, at den pagt, som mand og kvinde indgår med hinanden ved ægteskabet, skal holde hele livet igennem. Ægteskabet skal på en speciel måde vidne om, at kærligheden aldrig forgår (jfr. 1. Kor. 13, 8). Den, der i kærlighed forpligter sig over for et andet menneske, kan aldrig trække denne kærlighed tilbage. »Kan en mor nogensinde glemme sit barn?« (jfr. Es. 49, 15). Kirkens pædagogiske opgave består i at forberede og styrke brudefolkene i deres faste og ubrydelige løfte om livslang troskab.



# Kirkeret og moral er ikke det samme

Af Lars Munk Plum

Da jeg jævnligt bistår mennesker, der ønsker undersøgt, om deres tidligere ægteskab var ugyldigt indgået, har jeg med glæde læst biskoppens indlæg i k.o. nr. 1 fra i år, hvor han beskæftiger sig med de meget store pastorale problemer, der er i forbindelse med spørgsmålet om kirken og de fraskilte gengifte.

Oftest kommer folk efter henvisning fra præsten. Vi taler så om, hvordan en sådan sag forløber og hvilke grunde, der kan være til, at ægteskabet er ugyldigt. I denne forbindelse spørger jeg ofte, om den pågældende har talt med præsten om, hvad hun eller han skal gøre, hvis ægteskabet ikke kan erklæres ugyldigt.

Det er måske ikke så underligt at jeg endnu ikke har fået et bekræftende svar herpå, da det er et stort pastoralt spørgsmål, der ikke er enighed om. Så meget desglædeligere er det, at såvel Trosælverkongregationen som en række biskopper atter tager emnet op og ud fra en pastoral synsvinkel. For kirkeretten kan ikke løse problemerne. Kirkeretten løser ikke moralske problemer. Et par eksempler kan belyse dette.

## Gyldige og ugyldige ægteskaber

For få år siden blev et ægteskab erklæret ugyldigt ved Den kirkelige Domstol, da det var indgået alene for at opnå opholds- og arbejdstilladelse her i landet. Par-

terne levede sammen i nogle år. Derefter ønskede udlændingen at gifte sig med en anden dansker. Uanset at Domstolen udtalte sin misbilligelse, var og blev det første ægteskab ugyldigt.

Det er også forekommet, at et par, for at spare i skat, tog den danske katolske sognepræst med og blev viet i udlandet. Så var ægteskabet – med den lokale sognepræsts tilladelse – gyldigt katolsk set, og i relation til de danske skattemyndigheder optrådte de – muligt med urette – stadig som ugifte.

Det kan være ret tilfældigt, om et ægteskab ender med at blive gyldigt. Det er således, at en kapellan for at vie folk gyldigt skal have tilladelse fra sognepræsten. Da en kapellan fortalte sognepræsten, at han lige havde haft en vielse, sagde sognepræsten, at tilladelsen manglede, men den kunne kapellanen så få nu. Kapellanen, der vidste, at parret skulle med toget på bryllupsrejse, tog på banegården, hvor han viede parret igen. Da han kom hjem bemærkede sognepræsten tørt, at det hjalp nu lige fedt, for banegården lå i nabosognet, og så var det nabosognepræsten, der skulle have givet tilladelsen.

Den kirkelige Domstol tager ikke stilling til, hvad der er godt eller skidt i Guds eller kirkens øjne. Den er et juridisk organ, der efter bedste evne forsøger at holde orden på

menneskers gøren og laden i kirkens juridiske sammenhæng.

De kirkelige Domstole foretager hverken en moralsk eller en pastoral vurdering af ægteskaberne. De foretager en juridisk vurdering på baggrund af kirkeretten. Kirkeretten består ikke alene af Guds lov, men også af hvad der kaldes positiv ret. Det er regler fastsat af kirken for i menneskelig målestok at etablere et velordnet samfund i kirken. Disse regler og dermed kravene til gyldigheden af ægteskaber er ændret utallige gange igennem historien.

## Trosælverkongregationen kender også problemerne

I Trosælverkongregationens skrivelse (k.o. 1994, nr. 18, s. 7, 4. spalte) peges der på et af kirkerettens problemer. Der henvises til, at man har ændret i bevisreglerne i De kirkelige Domstole, can. 1636, 2 og can. 1679, hvorefter det nu – modsat før 1983 – er muligt også i ægteskabsager at tillægge parternes egen forklaring egentlig bevisværdi. Dette hænger sammen med, at kirken i dag også anerkender en lang række nye grunde til ægteskabers ugyldighed, blandt andet på grund af det sidste århundredes landvindinger inden for psykologi og sexologi.

Vanskeligere forståelig er Trosælverkongregationens

henvisning til Tridentinerkonciliet, 24. møde, (k.o. 1994, nr. 18, s. 6, spalte 4). For det første udtales dér intet om deltagelse i kommunionen. For det andet er det kirkehistorisk anerkendt, at man efter lange forhandlinger i canon 7 valgte formuleringen »Hvis nogen siger, at kirken tager fejl, når den har lært og lærer, at efter den evangeliske og apostoliske doktrin kan utroskab fra en af ægtefællernes side ikke føre til at ægteskabet opløses ..., de være fordømt« (min fremhævning) som et kompromis.

Man ville tage afstand fra de ved reformationen fremsatte opfattelser omkring uopløseligheden, men man ville ikke fornærme de grækere, som fulgte en anden praksis, der også var udbredt blandt latinske katolikker på en række venetianske beherskede middelhavsøer. Se i øvrigt k.o. 1995, nr. 1, bagsiden: »Overvej den ortodokse ægteskabspraksis«. Her er det interessant, at J. Ratzinger i bogen »Ehe und Ehescheidung« har tilsluttet sig denne udlægning af koncilsforhandlingerne.

## Kirkeretten har sine begrænsninger

Selv med den bedste kirkeret sker det, at resultatet synes at være, at man straffer de gode og belønner de slemme. Et eksempel er nok til at vise dette.

Fortsættes på side 8



# Kirkeret og moral er ikke det samme

Fortsat fra side 7

En katolsk dame fra et fattigt katolsk land har været gift – borgerligt, da hun var meget i tvivl om ægteskabet ville blive lykkeligt. Ægteskabet forliste efter få år. Efter nogle år i stor fattigdom kom en dansk ikke-katolik på besøg i hendes land. Hun ved, at han har været gift, men kun borgerligt. De bliver gift borgerligt, så hun og børnene kan komme til Danmark, hvor parret sammen får et par børn.

Efter 16 års ægteskab begynder nogle at mene, at kvinden ikke bør gå til kommunion. Hendes første ægteskab er så klart ugyldigt, at det end ikke skal prøves ved Domstolen. Sognepræsten kan afgøre spørgsmålet. Problemet er hendes ikke-katolske mand; hans ægteskab anerkendes fuldt ud i den katolske kirke, da ikke-katolikker gyldigt kan blive viet borgerligt.

Muligheden for at få dette bragt i orden ved Den kirkelige Domstol afhænger nu af, om man af en anden grund kan gennemføre en sag vedrørende mandens tidligere ægteskab, der blev opløst ved skilsmisse for 20 år siden. I denne sag skal mandens tidligere ikke-katolske hustru inddrages. Det er også et pastoralt spørgsmål, om den tidligere hustrus første kontakt til den katolske kirke skal være en afhøring i Den kirkelige Domstol.

Når biskoppen skriver, at det kan være en løsning, at henvende sig til Den kirkeli-

ge Domstol for Ægteskabs-sager, så er det rigtigt; men biskoppens lange pastorale overvejelser viser, at det ikke altid er gjort med at få en korrekt løsning ved en Kirkelig Domstol. For hvem siger, at der ikke stadig er sår, der skal læges, en forladt ægtefælle og menigheder, der forarges, selv om man kan få en juridisk korrekt afgørelse i Domstolen.

## Kan domstolene erklære et ægteskab for gyldigt?

Det er ikke sikkert, at Den kirkelige Domstol når frem til det rigtige resultat. Dette fremgår allerede af Domstolens egen formulering i sager, hvor man ikke finder at kunne erklære et ægteskab ugyldigt. Der skriver Domstolen ikke, at ægteskabet er gyldigt; men derimod, at det ikke har kunnet konstateres, at ægteskabet var ugyldigt. Af samme grund kan afgørelsen appelleres til højere instans. Der er eksempler på sager, hvor ægteskabet først er blevet erklæret ugyldigt i syvende instans (Man kan nemlig principielt fortsætte ved den højeste Domstol, Rotaen, i Rom).

Jeg har oplevet, at en sag ganske enkelt blev afvist ved Den kirkelige Domstol i København som værende uden chancer for at kunne gennemføres, hvorefter ægteskabet blev erklæret ugyldigt ved en udenlandsk Domstol. Når sagen kunne flyttes, skyldtes det, at vidnerne boede dér. Vê den arme stakkel, hvis vidnerne

havde boet i Århus eller København.

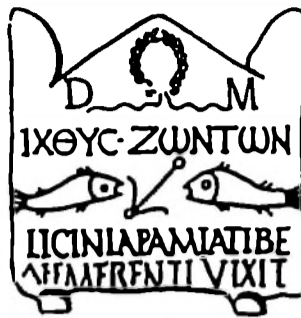
Jeg møder ikke sjældent gode unge katolikker, der i overensstemmelse med kirkens regler bliver gift på trods af forældres og gode venners, ja sågar præstens betænkeligheder. De vil giftes og ønsker at følge kirkens regler. Det bliver ikke altid lykkelige ægteskaber. Trods ihærdige anstrengelser bryder ægteskabet på et tidspunkt sammen.

Det er blandt andet her, der er et væsentligt behov for en nuanceret og konkret pastoral holdning i kirken, og ikke mindst i en lille kirke, som den danske. Ellers ender det med, at vi støder de gode katolikker fra os, for hvem det trods god vilje og ihærdighed ikke er lykkedes at leve det ægteskab, de engang brændte for. Her er det ikke nok at glæde sig over det andet par, der kunne blive viet med stort kirkebryllup, fordi hans eller hendes tidligere ægteskab heldigvis var ugyldigt på grund af en formel fejl.

Til sidst vil jeg spørge, hvad De, hvis De var præst, vil sige til den 34-årige katolske mand, der nu på 8. år er borgerligt gengift med en jævnaldrende ikke-katolik, som han har sine tre eneste børn med. Han spørger Dem, om ikke det er godt, at han nu – for at kunne gå til kommunion – har besluttet, at han og hustruen fremover skal leve sammen som bror og søster. Han fortæller, at hustruen er imod det.

# Hvad betyder det?

Af Willem Wuyts



Licina Pamiatibe gravsten har så mange symboler, at vi bringer den én gang til. I sidste nummer så vi på tegnet »fisk«, ichtys på græsk, som forbogstavord for Je-

sus Kristus, Guds Søn, Forløser. På Licinias gravsten er der efter dette tilføjet på græsk ZOONTOON, de levendes forløser.

Mellem fiskene ses et skibsanker. Også det blev et typisk troens symbol for de første kristne. Længe før romerne byggede landeveje var Europas eneste handels- og rejseruter floderne. På de få veje, der fandtes, sank man om vinteren væk i mudder. Gik vejen gennem en skov, hvad den jo gjorde i det meste af det Europa, som endnu ikke kendte til mange byer, blev man overfaldet af landevejsrøvere. Vandvejene var mere sik-

re. Alle gamle europæiske storbyer opstod derfor som havnebyer: Hamburg ved Elben, Bremen ved Weser, Duurstede i det store nederlandske floddelta, Antwerpen ved Schelde, Köln ved Rhinen, Paris ved Seinen, Wien ved Donau, Prag ved Moldau, Rom ved Tiberen.

Når man gjorde ophold under rejsen, kastede man ankeret. Så hang man fast. At hænge fast i noget uden at give slip og uden mod sin vilje at blive revet løs var et oplagt »tegn« på troen. Således blev ankeret tegn på trofastheden, på håbet – også om ikke at blive bølgerens kastebold.

# Abstinens- og fastebestemmelser

Den universelle kirkes to forpligtende abstinens- og fastedage er i år askeonsdag den 1. marts og langfredag den 14. april.

Efter kirkerettens bestemmelser betyder abstinens, at man lader være med at spise kød. At faste betyder, at man kun spiser ét egentligt måltid om dagen og lader de øvrige måltider være et minimum, hvis man ikke helt undlader dem.

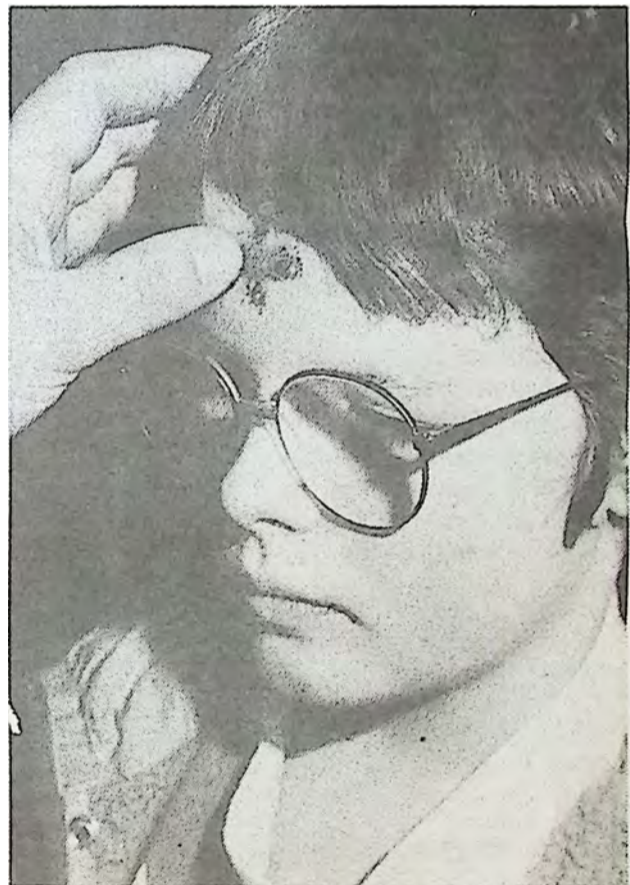
Personer fra 14 år og op efter er forpligtet af abstinensbestemmelserne og personer fra 18 år indtil 60 år er forpligtet af fastebestemmelserne.

Formålet med disse bestemmelser er at hjælpe os til at gøre bod efter Jesu Kristi befaling. Det er dog kun et minimum af bod, som kirken forpligter til. Kirkerettens canon 1250 siger, at alle årets fredage og fastetiden er Den universelle Kirkes bodsdage og -tid.

Selv om abstinens- og fastebestemmelserne ikke er forpligtende i bispedømmet, undtagen på askeonsdag og langfredag, opfordres man til alligevel at gøre bod på denne eller en anden passende måde på fredage og i fastetiden.

## Bestemmelser for modtagelse af påskedommunionen 1995

Messen og modtagelsen af Herrens legeme og blod er centrum i både den enkeltes og kirkens liv. Kirken har derfor siden middelalderen



»Husk menneske: Af støv er du kommet, til støv skal du blive.« Askekorset på vor pande ved fastetidens begyndelse indleder vor helt personlige »ørkenerfaring«, for efter 40 dage at fejre, at vi med den opstandne Kristus »skal genopstå af støvet.«

pålagt de troende som et minimum at modtage Alterets Sakramente til påske, hvor vi fejrer Kristi død og opstandelse og hans stadige tilstedeværelse iblandt os. Tiden for modtagelse af påskedommunionen strækker sig fra palmesøndag den

9. april til pinsesøndag den 4. juni 1995.

## Oliemesse

Messen, i hvilken de hellige oljer indvies, finder sted tirsdag den 11. april 1995 kl. 17.00 i Sankt Ansgars Kirke i Bredgade.

## Meddelelse

Meddelelser fra bispekontoret om bl.a. præsteduonævnelser bringes i næste nummer af »katolsk orientering«.

## Læsere diskuterer

# For meget spaltepads til tidsånden

»Mit brennender Sorge« skuffes man gang på gang over »katolsk orientering«, når bladet – som i *Gunnel Vallquists* artikel »Taler Roma midt imod«. Romerbrevet 12,2 lyder i *Seidelins* oversættelse: »Tilpas jer ikke efter den ånd, der til enhver tid råder i verden, men...«

Efter min mening giver »katolsk orientering« alt for megen spaltepads til det, der må betegnes som tidsånden, blandt andet frigørelse fra autoriteter, af-

skaffelse af cølibatet og en liberalisering af seksualmoralen – alt sammen i tidens ånd.

Det er da helt ok, at »katolsk orientering« fra tid til anden oplyser om strømninger af kontroversiel art, både hos os og måske især uden for landets grænser. Men den kritik, som man ofte ser af paven, er lige voldsom nok.

Ved sidste pavevalg har vel 500 millioner troende bedt om, at konklavet måtte komme til den rette afgø-

relse, og på de troendes forbøn fik vi *Johannes Paul II.* Hver søndag bedes der over hele landet for paven. Desuden bedes der dagligt i klostre, kirker og i hjemmene for, at der må skænkes paven visdom til at lede kirken. Jeg vil derfor til slut spørge, om det ikke er manglende tro på forbønnen betydning og Guds styrelse af kirken, når der gang på gang »tales Roma midt imod« i bladets spalter?

Jan Torp



# Fasteaktion 1995

## Hjælp dem til et bedre liv

København vil om få dage stå på den anden ende. Regeringsledere med delegationer fra øst og vest, syd og nord vil for første gang nogen sinde komme sammen for at drøfte de sociale problemer på kloden. Mere end titusinde repræsentanter for NGO (ikke-regeringsorganisationer) vil også møde op og i en uge drøfte samme emne. Selv om man er optimistisk og mener, at topmødet fundamentalt kan ændre den uretfærdige fordeling af goderne til gavn for de fattige i Den tredje Verden, så må vi erkende, at selv den bedste prognose vil pege på, at det vil tage årtier, før vore medmennesker i den fattige del af verden kommer til at leve nogenlunde anstændigt.

Der er altså brug for en kontant hjælp her og nu. Mennesker i nød kan ikke vente på, at politiske beslutninger bliver ført ud i livet. Fasteaktionen er en måde, hvorpå vi kan hjælpe mennesker i nød. Fasteaktionens plakat har som undertekst et citat fra Mahatma Gandhi: Spørger en sultende dig: »Hvor er Gud?«, så giv ham brød og sig: »Her!«

Nordiske katolikker har hvert år i fastetiden dels samlet en pengegave ind til de nødlidende i den Tredje Verden, men er også opfordret til, at fastetiden bliver en besindelsestid, et troens skridt fremad mod en ændret holdning til rigdom og fattigdom. De indsamlede penge fra fasteaktionen bliver – set i verdensperspektiv – kun til en dråbe i havet, men denne dråbe er med til at skabe bedre livsbetingelser og håbefuldt fremtid for mange hundreder børn og unge i Den tredje Verden. Vi er som kirke kaldet til at gå forrest i kampen mod fattigdommen. Caritas Danmark håber på et godt resultat af årets fasteaktion.

Så spørger en sultende dig: »Hvor er Gud?« så giv ham brød og sig: »Her!«.

## Børnenes fasteaktion 1995 Caritas Danmark udgiver hæfte »Børn i hele verden«

På side 14 og 15 kan du læse lidt om børn i Kenya og Indien. I hæftet »Fasteaktion 95 – Børn i hele verden« kan du læse mere om andre børn fra vidt forskellige lande. I hæftet står der ikke noget om, hvor fattigt mange af dem lever. Nogle mangler den daglige mad, andre har svært ved at få rent vand.

Du kan være med til at hjælpe børn i f. eks. Kenya

eller i Indien til at få det lidt bedre. Læs mere i »katolsk orientering« om børnenes og deres forældres vilkår, og hvad børn og voksne i Danmark kan gøre for at dagligdagen bliver lidt lettere for dem, der lider nød.

Det er vigtigt, at danske børn, i de 40 dage, fastetiden varer, af og til siger nej tak til nogle af de ting, som de godt kan undvære.



Mennesker i nød kan ikke vente på, at politiske beslutninger føres ud i livet. Fasteaktionen er en måde, hvorpå vi kan hjælpe mennesker, der næsten mangler alt. Foto: Andes Press Agency.

## Nordisk katolsk udviklingshjælp

De nordiske katolske biskopper samordnede i 1970 de fem nordiske landes fasteaktion under navnet »Nordisk Katolsk Udviklingshjælp« (NKU). Den har følgende formål:

- udviklings- og katastrofehjælp,
- karitative opgaver inden for det nordiske område,
- skabe interesse blandt katolikkerne i de nordiske lande for Den tredje Verden og for hjemlige sociale problemer.

Lederne af de nordiske Caritas-organisationer samles umiddelbart efter fasteaktionens afslutning for at fordele de indsamlede penge i overensstemmelse med årets tema. 10% af det indsamlede beløb kan benyttes til betaling af projekter, som ligger uden for temaet.

Sidste år blev der indsamlet knap 1,9 mio. kr. i de fem nordiske lande. Heraf stod Danmark for godt 954.794 kr. Både resultatet i Danmark og i hele Norden var det største nogensinde.

## Hjælp dem til et bedre liv

### 8 sider om fasteaktionens projekter 1995

Temaet for De nordiske biskoppers fasteaktion 1995 er »Hjælp dem til et bedre liv«. På disse 8 sider beskrives de projekter, som Caritas Danmark på biskoppens vegne har valgt. En del af fasteaktionen er jo som bekendt økonomisk at støtte fattige i Den tredje verden. Pave Johannes Paul II opfordrer da også i sit fastebudskab (side 11) til at gennemføre aktioner, der kan hjælpe den fattige broder.

Temaet i pavens fastebudskab er i år alfabetisering, samme tema som for fasteaktionen herhjemme i 1991. Et par af dette års projekter søger da også at komme analfabetismen til livs gennem undervisning

af både voksne og børn. Flere af de beskrevne projekter afhjælper flere familiers katastrofale mangel på vand. For små midler får de forbedret levestandarden betragteligt, og flugten til storbyerne standses. Børnene kan desuden trækkes væk fra dagligt manuelt arbejde og i stedet passe deres skolegang.

#### Børnenes fasteaktion

Udover girokortet som tilsendes samtlige katolske husstande og som er omtalt på side 16 skal nævnes hæftet »Fasteaktion 1995 – Børn i hele verden«, som er udgivet af Caritas Danmark. Hæftet, som kan benyttes som malebog, er beregnet for børn fra 1. til 7. klasse.

En række børn fra forskellige lande i verden fortæller en kort historie eller et eventyr fra deres land. I hæftet fokuseres ikke på fattigdommen, men på noget positivt fra børnenes egen hverdag. Hæftet gør dog opmærksom på, at fle-

re af børnene lever under kummerlige forhold, og at man kan hjælpe ved selv at give afkald på lidt i fastetiden. Der er desuden en række faktuelle oplysninger om nogle af landene. Et par eksempler fra hæftet bringes på siderne 14 og 15.

## Caritas Danmark

Telefon  
33 12 72 61  
Giro 4 043979  
Bredgade 69  
1260 K







Med oprettelsen af »Udviklingsprogram for kvinder« i Ghana reduceres kvindernes afhængighed af mændene, og det fremmer deres frigørelse. Foto: KNA.

## Biskop ønsker større uafhængighed for kvinder

Siden bispeddømmet Sunyani i Ghana blev oprettet for en snes år siden har kvinderne fulgt kirkens opfordring til udvikling og på deres egen måde over hele bispeddømmet søgt at danne små grupper, som kunne planlægge programmer og gennemføre projekter.

Med oprettelsen »Udviklingsprogram for landbrugskvinder« fik arbejdet biskoppelig anerkendelse og koordination. Biskop *James K. Owusu* ønsker at forbedre kvindernes mulighed for at øge den daglige indtjening. De har behov for øjeblikkelig kapitaltilførsel. Selv en lille tilførsel vil have store konsekvenser for den fattige og sårbare kvindegruppe.

Biskop Owusu beder konkret om en olieudvindingsmaskine, en kærnekværk og tre gari-forarbejdningsmaskiner samt kapital til bønderne. I alt anmoder han om 102.000 kr.

Projektets mål er at  
- sikre tilstrækkelig føde og gøre kvinderne uafhængige  
- sikre kvinderne en stabil indkomst  
- øge kvindernes produktivitet på alle områder  
- reducere kvindernes afhængighed af deres mænd og fremme kvindernes frigørelse

### Produktive for at sikre familien

Ud over arbejdet med børn og husholdning er kvinder-

ne i bispeddømmet produktive for at sikre dem selv og familierne. Produktionen omfatter bl.a. smålandbrug, fjerkræhold, fiskeri og småhandel.

De fleste aktiviteter er baseret på landbrug. Der dyrkes yamsrod, pisang, majs, cassava m.v. Nogle har plantet olieplanter, andre holder kvæg, fjerkræ og andre igen har dambrug. Nogle dyrker bomuld og forarbejder og anvender den til vævning af klæder. De kvinder, der har lært at spinde og væve, underviser andre kvinder.

Kvindernes dårlige økonomiske situation har været en hindring for udviklingen. Der har konstant været kurser for at øge landbrugsproduktionen og betjene de maskiner, der kan være kvinderne til nytte.

85% af fødevarermidlerne produceres af kvinder, men de kan ikke styre afgrøderne. Kun kornet kan oplagres, men kun i seks måneder, og der regnes med 40% spild. De fattige kvinder arbejder derfor ofte forgæves.

En del af de indkomne fasteaktionsmidler kan således komme disse kvinder til gode. Pengene vil blive fordelt til sognenes kvindegrupper, og der organiseres workshops og uddannelse for dem. Hver gruppe informeres om, hvordan man bedst kan anvende pengene.

Bispeddømmet Sunyani dækker et areal på 39.557 kvm og har 1,5 mio indbyggere, hvoraf 60% dyrker

smålandbrug. 30% er katolikker. Kvinderne udgør 60% af landbrugsbefolkningen.

## 150 høns til hver kvinde

Hver kvinde får 150 høns. Ved salg af æg kan kvinderne købe nye høns, og gælden til den centrale farm er betalt, når de hver har tilbageleveret 150 høns. De tilbageleverede høns skal udleveres til en ny kreds af

kvinder, som begynder forfra. Hønseprojektet giver håb om, at kvinderne nu får råd til at sætte deres børn i skole.

Sognepræst *Maurice Kigoye* og kapellan *Barnabas Mukiibi* vil med dette høn-

seavlsprojekt i Malongwe sogn i Uganda skabe bedre indtægtsmuligheder for kvinderne i deres sogn. De vil samtidig give kvinderne mulighed for at stifte nærmere bekendtskab med den katolske kirkes lære. Et tid-

ligere projekt for kvinderne med fremstilling af måtter, kurve og duge slog fejl, da salget af disse varer ikke indbragte den fornødne indtægt, så de var i stand til at forsørge deres børn.

Malongwe sogn ligger ved Kampala-Junja hovedvejen mod Ugandas hovedstad Kampala. Befolkningen i sognet med sine 33 'sogneafdelinger' tæller knap 150.000 mennesker. Vejene er ofte ufarbare og telefonsystemet er højt kritisabelt. Befolkningen bor meget spredt, og det er dyrt at nå rundt i sognet.

De fleste er småbønder uden mulighed for at få så stor en høst, at der er noget at sælge. Traditionelt er landbruget kvindernes opgave. Sognet blev ødelagt under den sidste krig i Uganda, og mange kvinder blev enker og er nu eneforsørgere for børnene. AIDS har også ramt en del i sognet.

Den centrale hønsefarm placeres centralt i sognet, og når kvinderne er oplært, vil de få hønsegårde hjemme hos dem selv. Projektet er anslået til 108.000 kr.



Med hønseprojektet i Uganda vil sognepræsten skabe bedre indtægtsmuligheder for kvinderne i hans sogn.

## Katolsk sognepræst beder om hjælp til brønd

*Situationen er desperat for katolsk menighed i Kenya*

*Kære venner.* De oprigtigste hilsener fra Kenya. Jeg vil med dette brev gerne introducere mig selv for jer. Jeg er pater John Baptist Seruwu Kasolo A.J., som hører til Kongregationen af Jesu Apostle. Jeg er missionær og ugander, og jeg arbejder i ærkebispeddømmet Mombasa i Kenya.

Sådan indleder pater Kasolo sit brev til Caritas Danmark, hvori han indtrængende beder om hjælp til bygning af en brønd. Vandforsyningen i hans sogn, hvor der spredt bor 5.800 katolikker, er desperat, som han udtrykker det. Vi må gå mindst 7 km for at hente vand og desuden betale for det. Ønsket er en brønd, for der falder kun regn én gang årligt, nemlig i december og januar, men i de sidste fire år har det kun regnet lidt, siger han.

Sognet er beliggende i nationalparken Tsavo i ærkebispeddømmet Mombasa. Mod vest er vi ved foden af bjerget Kilimanjaro ved grænsen til Tanzania.

Der er syv udstationer, men ingen af disse har et kapel. Sognet, der har en pigeskole, et søsterhus og et apotek, betjenes af to præster fra samme orden. Katolikkerne er meget aktive og samarbejdsvillige.

Planen er at grave en brønd, så beboerne kan få rent og godt drikkevand. Da alle er meget fattige, kan de ikke selv bidrage økonomisk, men de har nu gravet til vandniveau, men mangler penge til cementrør, vandvær, pumpe og vandtank. I alt 42.000 kr. Det har ikke været muligt at få økonomisk støtte fra regering eller fonde.



# Hunger efter uddannelse

»Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe budskab til fattige...og syn til blinde« (Lk. 4,18).

*Kære søstre og brødre i Kristus!*

I fastetiden vil jeg sammen med jer alle overveje et stort onde, der berøver utallige fattige mange muligheder for fremskridt, for at overvinde en tilværelse på samfundets rand og nå til ægte frihed.

Jeg tænker på analfabetismen. Allerede *Pave Paul VI* erindrede os om, at »hungeren efter uddannelse ikke er mindre bitter end hungeren efter føde. En analfabet er åndelig underudviklet« (Populorum progressio, nr. 35).

Denne frygtelige svøbe bidrager til, at et betragteligt antal mennesker fastholdes i en tilstand af underudvikling. Talrige vidnesbyrd fra forskellige kontinenter og møder, som jeg under mine apostoliske rejser har haft lejlighed til at deltage i, bestyrker min overbevisning om, at, hvor der er analfabetisme, hersker der hunger, sygdomme, børnedødelighed og fornedrelse, udbytning og alle slags lidelser mere end andre steder.

Et menneske, der hverken kan læse eller skrive, har store vanskeligheder ved at tilegne sig moderne arbejdsmetoder; han er så at sige dømt til uvidenhed om sine rettigheder og pligter; han er i sandhed fattig.

Vi må være os bevidst, at hundrede millioner voksne er analfabeter, at utallige millioner børn ikke kan gå i skole, fordi der ikke er en skole i nærheden og vel også fordi fattigdommen er en hindring. De føler sig hæmmet i deres livsudfoldelse og i at benytte deres grundrettigheder. Disse menneskemængder, der strækker deres hænder ud imod os, beder om et broderligt tegn.

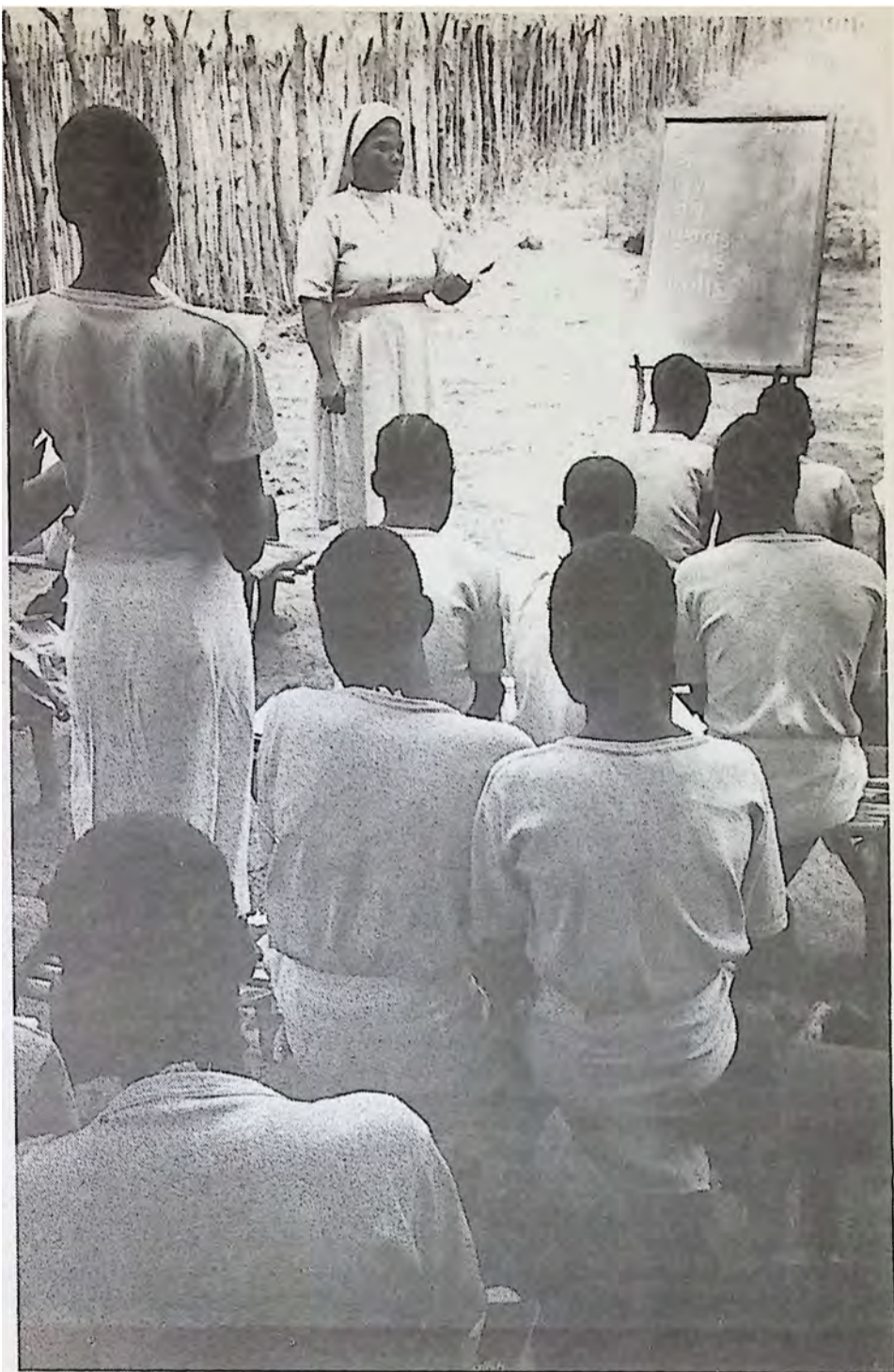
Vi ved, at den enkelte, familierne og samfundene bedre kan gøre fremskridt, hvis de har adgang til dannelse, opdragelse og forskellige former for uddannelse. At kunne læse og skrive gør det muligt for mennesket som person at udfolde sig, at bruge sine evner og at berige sine omgivelser. Det andet Vatikanconcil stadfæster: »Det er grundlagt i selve menneskets person, at mennesket kun ved kultur ... kan nå til en sand og fuld virkeliggørelse af det menneskelige væsen« (Gaudium et spes, nr. 53,1). Den intellektuelle dannelse er et afgørende element for at udfolde den menneskelige kultur, som hjælper mennesket til større uafhængighed og frihed. Den muliggør tillige en bedre samvittighedsdannelse og iagttagelse af moralsk og åndelig ansvarlighed. For ægte opdragelse er

både åndelig, intellektuel og moralsk.

Blandt de problemer, som i vor tid vækker uro, fremhæves ofte befolkningstilvæksten i verden. På dette område gælder det om at støtte familien til selv at overtage ansvaret. De kardinaler, der i juni 1994 var samlet til konsistorium, erklærede, at »undervisning og udvikling er langt mere virksomt svar på befolkningstilvækstens tendenser end alle tvangsforanstaltninger og kunstige former for befolkningspolitisk kontrol.« (Kardinalernes appel til beskyttelse af familien, 14. juni 1994).

Familieinstitutionen bliver selv styrket, når dens medlemmer kan gøre brug af skriftlig kommunikation. De vil ikke længere blot tage imod passive programmer, som pålægges dem til skade for familiens frihed og den ansvarlige beherskelse af forplantningsevnen. Familien indestår selv for sin udvikling.

Stillet over for vore brødre og søstres truede livsbetingelser, hvorved de udelukkes fra den moderne kultur, er det vor pligt at vise dem vor fulde solidaritet. At gennemføre aktioner, der skal fremme adgangen til at læse og skrive, er en første forudsætning for at hjælpe den fattige broder



Evangeliseringens udbredelse vil også blive begunstiget af alfabetiseringens fremskridt, idet den hjælper enhver af vore brødre og søstre til personligt at lære det kristne budskab at kende og til at fordybe sig i det Gudsord, de har hørt og efterfølgende læst, siger paven i sit budskab. Foto KNA.

til at modne og udfolde sin forstand og føre et selvstændigt liv. Alfabetisering og grunduddannelse er en opgave og investering, der er væsentlig for menneskeheden fremtid, for »hele menneskets og hele menneskehedens omfattende udvikling«, som pave Paul VI sagde (Populorum progressio, nr. 42).

Jo flere mennesker, der blandt folkeslagene har en tilstrækkelig uddannelse, jo bedre vil samfundet kunne tage skæbnet i egen hånd. Dertil kommer, at alfabetiseringen vil lette samarbejdet nationerne imellem og derved fremme freden i verden. Menneskers og folkeslags lige værdighed kræver, at det internationale samfund er rede til at overvinde de uheldsvangre uligheder, som analfabetismen blandt millioner af mennesker fortsat medfører.

Min anerkendelse gælder alle personer og organisationer, som har engageret sig i et solidaritetsarbejde for alfabetisering. Jeg vender

mig ganske særligt til de sociale og religiøse kræfter, til lærere, til elever og studenter, til alle mennesker af god vilje, og jeg indbyder dem til at dele deres materielle og kulturelle goder med andre i en endnu større grad end hidtil: de må i den forstand være virksomme i deres omgivelser, de må støtte organisationernes arbejde for især at fremme alfabetisering i forskellige dele af verden.

Evangeliseringens udbredelse vil også blive begunstiget af alfabetiseringens fremskridt, idet den hjælper enhver af vore brødre og søstre til personligt at lære det kristne budskab at kende og til at fordybe sig i det Gudsord, de har hørt og efterfølgende læst. At muliggøre en direkte adgang til de hellige skrifter for et flertal, så vidt muligt i deres eget modersmål, kan kun berige tanken og meditationen hos dem, der søger mening og orientering i deres liv.

Jeg opfordrer indtrængende kirkens hyrder til at

tage denne tjeneste for menneskeheden alvorlig og at støtte den. Det drejer sig om at forbinde forkyndelsen af det glade budskab med formidling af viden, som gør det muligt for vore brødre og søstre selv at opleve dette budskabs rækkevidde, at smage det i hele sin fylde og at lade det blive en integreret del af deres kultur. Kan man ikke i vore dage sige, at arbejdet for alfabetisering er et bidrag til fællesskabets opbygning i oprigtig og virksom broderlig kærlighed?

På forbøn af den saligste Jomfru Maria, Jesu moder og vor moder, beder jeg, at Gud må høre vor røst og røre ved vore hjerter, så denne hellige fastetid 1995 ved omvendelse må markere et nyt afsnit, som vor herre Jesus fra begyndelsen af sin messianske sendelse har forkyndt for alle folkeslag (slg. Matt. 4, 12-17).

Med dette håb giver jeg jer af ganske hjerte den apostoliske velsignelse.

*Johannes Paul II*



Pave Johannes Paul II peger på, at hundrede millioner voksne er analfabeter, og utallige millioner børn ikke kan gå i skole, fordi der ikke er en skole i nærheden og fordi fattigdommen er en hindring. Foto: KNA.





80% af den indiske befolkning har smålandbrug, er landarbejdere uden egen jord eller er afhængige af andre.

## 200 køer til 100 småbønder

*Bønderne udreder selv en del af udgifterne og tilbagebetaler lån over 40 måneder*

100 småbønder i Kerala i Indien får efter fasteaktionen mulighed for at afprøve deres evner som husdyrholdere. Hver af bønderne får udleveret to køer. En mindre del af udgifterne skal bønderne selv udrede, og den resterende del ydes som rentefrit lån, som skal tilbagebetales over 40 kalender måneder. Pengene kan herefter anvendes til på ny at støtte fattige familier i området.

Kothamangalam Social Service, KSSS er bispedømmets officielle afdeling for socialt arbejde. I 1967 blev den anerkendt som videnskabelig og karitativ organisation. Organisationen har arbejdet med forskellige humanitære programmer uden hensyntagen til kaster, tro, religion, etnisk eller politisk ståsted o.lign.

KSSS ønsker nu at hjælpe de 100 småbønder til bedre levevilkår. Udover levering af køer ydes der finansiel støtte til at opføre stalde. En mindre del af byggeudgifterne skal bøn-

derne selv udrede. Projektet er anslået til 240.000 kr.

Der undervises i foderdyrkning og opbevaring. Hos hver bonde installeres et biogasanlæg på 2 kubikmeter. Da biogas er en vedvarende energiform, yder den indiske regering støtte til hvert anlæg. Resten udredes af hjælpemodtageren og af KSSS.

### Supplere indkomst

80% er småbønder. De er fattige og ejer 0,4 til 0,8 hektar. De små indkomster er ikke nok til dagligdagen. De må have supplerende indkomster for at få økonomien til at hænge sammen.

Bønderne dyrker afgrøder, som kan sælges: gumm, kokosnødder og kardedomme. De får usædvanligt lave priser for deres produkter, og deres sparsomme indkomst sluges af store prisstigninger på mælk og mad.

Nu hvor brændsel er blevet en sjældenhed og brændselsolie bekostelig, vil biogasproduktionen i de

enkelte husholdninger være en stor hjælp for familierne.



Vand er en forudsætning for at kunne dyrke afgrøder. I Indien svigter monsunen ofte, og høsten går dermed tabt.

## Vand til 39 familier

Thimmarayanapahad er en landsby i bispedømmet Warangal i Indien. Landsbyen med sine 75 familier ligger 75 km fra Warangal by. De fleste familier har én hektar jord. De mangler vand, for ofte svigter monsunen, og ligegyldigt hvor hårdt de arbejder og søger at redde deres afgrøder, er det ofte forgæves.

Denne situation kan ændres for de berørte 39 familier med et vandingsanlæg til en pris af 54.000 kr. Familierne er rede til selv at udføre en del af arbejdet, udtaler direktør fr. S. Balashowry, som er ansvarlig for projektet.

Målet for projektet er at - opnå vanding af 36 hektar agerland  
- øge beskæftigelsen i landbruget  
- standse udvandringen fra landsbyerne til storbyerne  
- sikre en bedre økonomi og bedre levevilkår for landbefolkningen  
- gøre befolkningen uafhængige og hjælpe dem ud af deres gæld.

### Warangal

Distriktet Warangal har en befolkning på godt 2,8 mio indbyggere (1991). Det er et

udpræget tørkeområde med en stor variation af årlig nedbør. 80% af befolkningen har smålandbrug, er landarbejdere uden egen jord eller afhængige af andre.

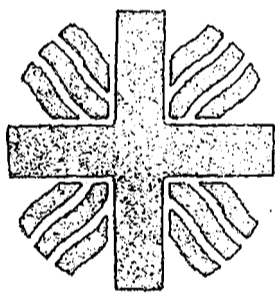
Næsten 70% af den indiske befolkning er afhængige af landbrug og landbrugsbaseret industri. Perioden fra 1951 til 1991 har ikke bragt den lovede velstand. De fattige er fortsat fattige og gruppen med høj indkomst er placeret i mere fordelagtige positioner. De hidtidige ændringer i Indien de seneste 40 år har kun været kosmetiske ændringer. Statistisk set lever 68,5% af befolkningen under fattigdomsgrænsen.

Landbruget er stadig hovedernæringsvejen, men uddannelse, sundhed, rent vand og boliger er stadig fjerne drømme.

### Uddannelse

Uddannelse fremmer menneskets kultur. Den øger individernes mentale kapacitet. Den er bestemmende for den enkeltes placering i samfundet. Uddannelse er at opsamle viden ved at lære.

Uddannelse hjælper



mennesker til at få en bedre forståelse for det menneskelige liv. I forbindelse med alle økonomiske aktiviteter er uddannelse nødvendig for at opnå tillid, faglig tænkning og planmæssig handling.

Boglig dannelse opfattes som en vigtig indikator for social udvikling. I bispedømmet er 23,5% bogligt uddannede og dermed lavere end landsgennemsnittet på 35%. Målet for programmet er at få alle mellem 6 og 14 år uddannet.

De fattige familier består i gennemsnit af 6 medlemmer. De fleste landbofamilier har mellem 5-8 medlemmer. Det viser, at de mangler viden og muligheder for at anvende familieplanlægningsmetoder, siger den projektsansvarlige, fr. S. Balashowry.



39 familier kan med et vandingsanlæg få ændret deres dagligdag fundamentalt. De er rede til selv at udføre en del af arbejdet.



# Kristent medicin- og familiecenter under opbygning i Riga

*Katolikker, ortodokse, lutheranere og frikirker sammen i omfattende behandlingsprojekt*



Den katolske kirke i Letland fik for to år siden en af sine tidligere besiddelser tilbage. Husets 2.000 kvm. er nu ved at blive indrettet til et center, hvor man kan diagnosticere og behandle sygdomme, foretage laboratorieundersøgelser og uddanne personale. Det er i dag ikke svært at få byggematerialer, men kirken mangler penge at betale med. Foto: Daniel Majholm.

Den 13. januar 1993 fik den katolske kirke i Letland igen rådighed over en af sine tidligere besiddelser, en ejendom beliggende i den gamle bydel. Huset rummer ca. 2.000 kvm.

Med ærkebiskoppens velsignelse begyndte man at organisere et kristent familiecenter, hvor man, når det er færdigt, vil kunne diagnosticere og behandle sygdomme, varetage laboratorieopgaver samt uddanne personale. Flere trossamfund, ortodokse, lutherske og andre frikirker er med i projektet.

## Det er hidtil nået

Gulve på stue- og delvis på 3. etage er renoveret. Varmesystemet og vandforsyningen er man i øjeblikket i gang med at reparere. Kælderen er udgravet for sand og opfyldning og skal anvendes til lagerplads.

Man har også påbegyndt restaurering af en konferencsal med plads til 100 mennesker. Salen udstyres med audiovisuelle hjælpemidler. Køkkener er opbygget, og man tilbereder mad, der bringes ud til mennesker, der har svært ved at komme uden for en dør. Caritas Holland yder støtte til udvidelse af dette arbejde.

På første sal er et apotek,

hvor man modtager medicin fra Østrig, Tyskland, Holland og USA. Man er i færd med at forny det 100 kvm. store gulv i apoteket.

Fra 1. sal har man også en ambulancetjeneste til landsbyerne omkring Riga, hvor især forældreløse børn og ældre hjælpes. På 2. og 3. sal er indrettet hygiejne- og sanitetsenheder.

## Hvad mangler?

I kælderen skal indrettes sanitets- og baderum, lager, konferencerum, køkken og møderum, på 1. sal konferencsal, apotek, laboratorium, familiekonsultation. På 2. sal skal der være en tandlægeklinik, gynækologisk klinik og tre andre medicinske klinikker. På 3. og 4. sal indrettes 4-6 medicinske enheder, bibliotek og 5 lejligheder.

Man har ikke svært ved at skaffe byggematerialer, men savner penge at betale med.

## DUK-folk i Riga

DUKs formand, *Daniel Majholm*, repræsenteren for internationale anliggender i DUK, *Inger Andersen*, DUK's sekretariatsleder, *Amy Lauridsen* og pastor *Reinhold Sahrer* har været i Riga for at uddybe

kontakten til den katolske studenterorganisation. Formålet med turen var bl.a. at komme i kontakt med den officielle katolske

kirke og finde et egnet sted til at holde DUK-lejr i 1995. De besøgte blandt andet dette center.



Repræsentanter for DUK var i Riga sidste år for at uddybe kontakten til den katolske studenterorganisation. De besøgte bl.a. også dette kommende familiecenter. Foto: Daniel Majholm.



50% af befolkningen i Uruguay står uden hjælp på sundhedsområdet. Foto KNA.

## 4 børn dør dagligt

*Katastrofal mangel på sundhedsklinikker fører til unødvendige dødsfald i Uruguay*

Det offentlige sundhedsvæsen er katastrofalt dårligt i Uruguay. Hospitalerne savner alt lige fra medicin til sengelinned. Dagligt dør der 4 børn på et hospital i Montevideo.

Den private sundhedstjeneste er et uopnåeligt gode for de fleste. Der skal betales 245 kr. om måneden på ethvert sundhedscenter. Det betyder, at 50% af befolkningen reelt er uden hjælp, og det rammer primært kvinder, børn og pensionister.

I byen Libertad i nærheden af hovedstaden Montevideo er situationen den samme som i det øvrige land. Men der er lidt håb forude, for her har AMULP (Asociación de Mujeres Uruguayas Lourdes Pintos) i 1987 åbnet en børnehaven for fattige børn. Her kommer 30-35 børn under 7 år dagligt. I 1990 lejede man et stort gammelt hus og udvidede aktiviteterne for børn over 7 år.

To gange om ugen kommer en læge fra hovedstaden og tilser befolkningen i Libertad. Der afkræves betaling for medicin, 14 kr., idet man ønsker, at befolk-

ningen selv skal være med til at løse de sundhedsmæssige problemer.

Den lægelige virksomhed er aldeles utilstrækkelig, og det er yderst påkrævet at oprette et læge- og tandlægecenter i byen. AMULP anslår udgifterne til 163.000 kr.

Centeret skal betjenes af 1 læge, 1 tandlæge, 1 sygeplejerske og 1 administrator.

## Høj dødelighed

Børnedødeligheden er 1% i private klinikker i Montevideo, 3,4% i områder med ringe ressourcer og 51% i et offentligt hospital i Montevideo. Dagligt dør der 4 børn og årligt 1.440 nyfødte. 20% af dem, der føder på klinikker er piger under 15 år og dødeligheden hos mødrene er høj.

I 1987 var der i hele landet 8.055 læger, hvoraf 81% arbejdede i Montevideo. I hele landet er der 1.500 sygeplejersker, men myndighederne afviser at besætte 2.690 ledige stillinger.

I 1963 anvendte man 16% af nationalbudgettet på sundhedssektoren. I 1973 8% og i 1984 4%.



# Jeg hedder Rakha

**Jeg bor i en lille indisk landsby. Jeg er meget heldig, for min far har arbejde, mine søskende er alle raske og jeg har allerede gået i skole i 2 år. Jeg holder en skål ris i hånden. Ris er vores hovednæringsmiddel, og vi spiser ofte en stærk krydret sovs til risen og noget salat.**

*I mit land tales der mange sprog. Nogle siger, at der er over 700 sprog. I skolerne bruger man kun 16 hovedsprog i undervisningen. Mit sprog hedder »hindi«.*



**Mange børn går ikke i skole, fordi de skal tjene penge til familien**

## Vand til kostskolebørn

Når forældrene har en dårlig økonomi, går det først og fremmest ud over børnene. Forældrene har ikke penge nok til at sørge for deres børns uddannelse og sundhed. Mange børn går ikke i skole, fordi de skal hjælpe med at tjene penge til familien; men også mange forældre lader deres børn klare sig selv, og de ender ofte med at blive gadebørn eller prostituerede.

Stedet er Camp Garba ca. 300 km nord for Kenyas hovedstad Nairobi. Garba betyder stillestående vand. Camp Garba er derfor en midlertidig beboelse ved stillestående vand. Området dækker 12.000 kvadratkilometer med 14 udstationer og et dårligt vejnet.

Fr. Malley Guyo fra missionsstationen i området, der ligger i bispedømmet Meru, vil gerne bygge en stor vandtank, som kan rumme 800.000 liter vand. For 69.000 kr. får 256 børn kostskolebørn dagligt det fornødne vand.

**Nomadefamilierne**  
Befolkningen i Camp Garba er siden 1967, hvor den blev tvunget til at slå sig ned af sikkerhedsmæssige årsager p.g.a. af overfald, vokset til 10.000. Heraf er der 2.123 børn i skolealderen, de fleste fra fattige familier.

De fleste familier er afhængige af manuelt arbejde. En dårlig aflønning og høje fødevarerpriser har været ødelæggende for dem de seneste to år. Det har været umuligt at få arbejde, og de arbejdsløse har emigreret til andre dele af landet.

Der er flere etniske grupper, men de fire største er hyrder med egne kreaturer. De er økonomisk afhængige af kvæget. De må drage fra sted til sted for at finde føde og vand til deres dyr. Denne nomadetilværelse gør det vanskeligt for dem at sørge for børnenes uddannelse og sundhed. De hårdest ramte er derfor børnene, som tages ud af skolen og må arbejde som hyrder for de få dyr, hyrderne har tilbage efter gentagne overfald.

### Skolen

Camp Garba har en skole og 4 børnehaver med 141 børn i nærheden af vort center, fortæller Fr. Malley Guyo. Skolen blev bygget i 1988 for indsamlede internationale midler og med hjælp fra den lokale befolkning. Men den har ikke klarret sig godt, siger de kenyanske skolemyndigheder, fordi der har været for mange børn og for dårlige lærere og desuden en dårlig koordination mellem lærere og forældre.

Skolen har 564 elever, men elevtallet vokser med 25% årligt. Skolemyndighederne anbefaler et elevtal på 260 og en klassekvotient på 35. Det kan vi ikke overholde, fortsætter Malley Guyo.

Eleverne sendes derfor til andre skoler uden for Camp Garba, men det har skabt problemer for mange familier, der ikke har råd til at betale skolepenge. Mange fattige børn må derfor klare sig selv og de ender ofte som gadebørn og prostituerede.

Fra kirkens side må vi gøre en indsats for at hjælpe disse børn til at blive gode samfundsborgere, siger Malley Guyo. Derfor blev Nomade-børnecenteret i Camp Garba oprettet i 1993. Det giver i første omgang nomadefamilierne mulighed for at sende deres børn til en kostskole.

I 1989 var der 900 børn, men allerede 4 år efter 1.950. Der bor 2.000 familier i området.

### Kostskolen

Fr. Malley Guyo ønsker at få bygget en kostskole til 256 børn. Hermed kan man modvirke den store analfabetisme og den høje børnedødelighed. Desuden vil det etniske fjendskab blive reduceret.

Der skal bygges 4 klasseværelser, 2 kostafdelinger med sanitære forhold, en stor vandtank og boring af brønde, fælles køkken og spisesal. I en anden fase skal skolen udvides med

endnu 4 klasseværelser og et apotek.

Specielt beder Fr. Malley Guyo danske katolikker om penge til bygning af vandtanken.

Den lokale regering har stillet 16 hektar jord til rådighed for centret, og jorden er blevet indhegnet af familierne. De medvirker endvidere til at rydde jorden og vil senere selv hjælpe med bygningen af centret. De har sparet op til projektet med 140.000 kr.

## Den indiske holi-fest

Den smukkeste fest hos os hedder »holi«. Den fejres i det indiske års sidste måned, der hedder »phalgum«. På det tidspunkt er der forår i Europa. Ofte finder festen sted i jeres påsketid.

Når det bliver fuldmåne i phalgum, fejrer vi holi i 3 dage.

Den første dag går vi til Radha/Krishna templet. Det er de to vigtigste guder i vor religion. Først deler præster drikkevarer ud til

os. Så viser de os gudestatuerne – og alle bliver glade og begynder at synge og danse.

Den anden dag køber vi pulver i mange farver. Farverne blandes med vand og smøres på alt og alle: gader, huse, biler og mennesker. I løbet af få timer er vi alle smykket med alle mulige farver. Det er et festligt syn.

Om aftenen opføres på tempelpladsen Radha's og Krishna's historie. Det var et kærlighedspar. De børn, der spiller dem, er klædt i de skønneste klæder og bærer flotte smykker. Samtidig spilles en vidunderlig musik.

Den næste dag fornøjer vi os med god mad og megen musik, og vi glæder os over, at Radha og Krishna har besejret det onde. Om aftenen er der stort bål. På bålet brændes en dukke, som skal forestille den onde ånd, Holika. På samme tid brændes det gamle år, for det er årets sidste måned.

God morgen  
God dag  
God aften  
God nat  
Velkommen  
På gensyn  
Tak  
Det er godt  
Det er smukt

namaste  
namaste  
namaste  
shubhrati  
swagtam  
goddbye  
dhanyawad  
atscha  
khubzurat

## Opskrift

Man kan koge ris på mange måder. Vi gør det på denne måde.

I en gryde opvarmes noget olie. For hver person, der skal spise med, hældes en skefuld ris i gryden. Med en træske røres rundt i gryden til risen er varm.

Nu hældes der vand ved, og man tager 2 skefulde vand for hver skefuld ris. Når vandet koger tages gryden af ilden og risen skal stå i 20 minutter.

Min yndlingssovs består af kokosmælk.

Tag en dåse kokosmælk. Hæld den i en gryde. Tilsæt den samme mængde vand. Når det koger, skal der skrues ned for ilden. Tilsæt krydderier.

## Børneban og alkohol

Et omfattende sundhedsprogram i Lowanregak i Kenya skal være med til at ødelægge bandedannelsen blandt børn. De vil bl.a. skabe muligheder for informativ beskæftigelse, så børnene fremtidigt vil få lettere ved at tilegne sig viden.

Der gøres også forsøg på at få befolkningen til at opgive deres alkoholvaner og derved få et rigere liv og udvikle deres erhvervmæssige viden.

Disse hypoteser ligger som grundlag for Claraualias missions gruppe i bispedømmet Lodwar i Kenya. Missionsgruppen er privat og består af kristne, både lægfolk, søstre og præster. Mission er gruppens hovedanliggende. Den blev dannet i 1983 og har udført forskellige projekter inden for sundhed, sygepleje og uddannelse i Kenya.

Missionsgruppen ønsker at gennemføre et sundhedsprogram i Lowanregak i den nordøstlige del af Turkana distriktet. Lowanregak by har 7.000 indbyggere og det omgivne distrikt 33.000, som alle vil få gavn af projektet.

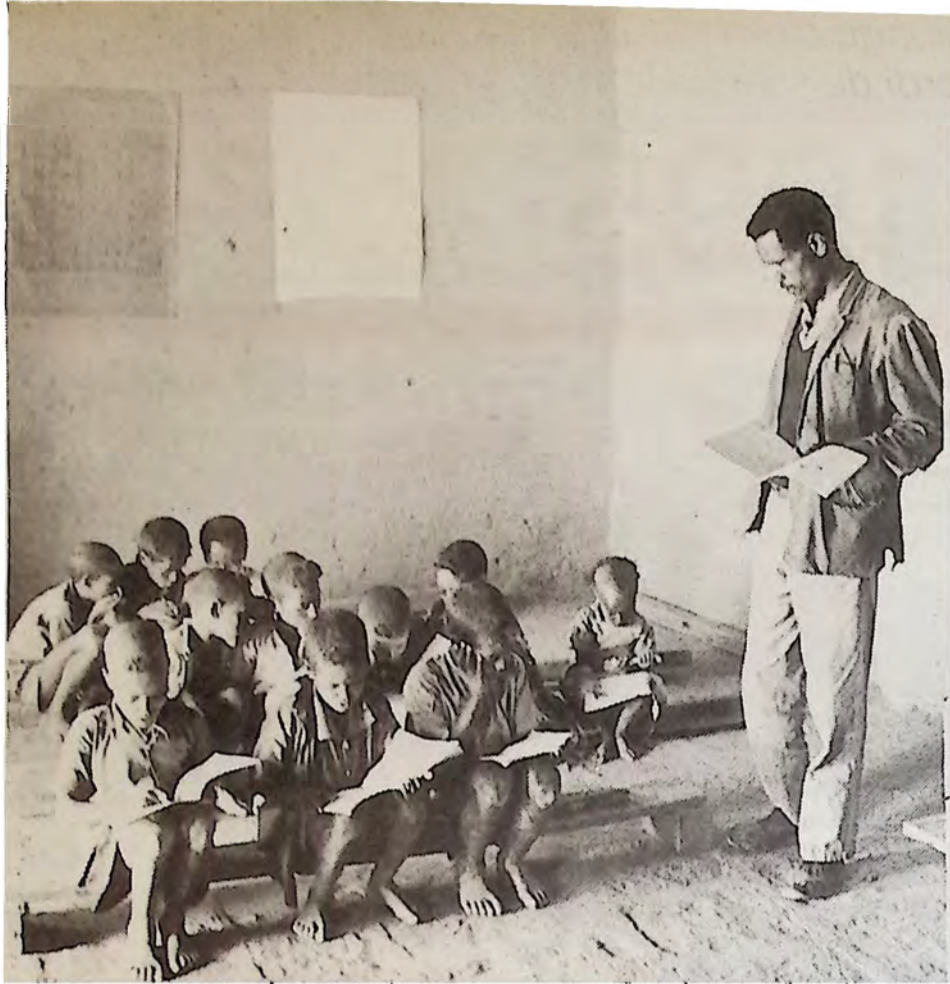
### Målsætning

Missionsgruppen har opstillet følgende målsætning for projektet:

- at forhindre alkoholmis-

Børn hele verden





# Jeg hedder Samweli

**Jeg bor i Kenya. Vi er nomader og drager rundt med vore dyr – altid på vej til den bedste græsgang for dyrene. jeg har taget mit fine tøj på for jeres skyld. Desværre kan jeg ikke gå i skole.**

**I skolen kunne jeg lære swahili. Det er et sprog, som kan bruges i de fleste lande i Østafrika. Selv om jeg ikke går i skole, kan jeg allerede nogle ord på swahili.**

*Hos os lever der mange forskellige slags dyr og findes mange dyre-*

*historier. Lad mig fortælle dig en dyrehistorie.*



## Den dumme løve

Der var engang en ræv. Den arbejdede meget flittigt. Den ejede en stor bondegård, som den drev helt alene.

En kanin med en stor børneflokk syntes det var sjovt at stjæle jordnødder fra rævens marker. Ræven var rasende over tyveriet. Den opstillede en fælde og holdt sig vågen, indtil tyven var fanget. Tyven var kaninen. Ræven bandt nu kaninen til et træ og løb hjem for at hente en pisk.

I mellemtiden kom en løve fordi det træ, som kaninen var bun-

det til. Næppe havde kaninen set løven, før den råbte: »Min ven! Kom herhen og hjælp mig!« Løven kom hen til kaninen og spurgte, hvorfor den var bundet til træet og hvorfor den så så sørgmodig ud.

Kaninen fortalte løven, at ræven ville tvinge den til at spise alle jordnødderne. Hvis den ikke gjorde det, ville den blive pryglet til døde.

Da løven hørte det, løb dens tænder i vand, og den sagde til kaninen, at den ikke blot ville spise alle jordnødderne, men også alle planter i rævens have. Det blev kaninen glad over at høre, og de to byttede plads. Kaninen bandt løven til træet og løb så hurtigt den kunne, og gemte sig bag en busk.

Lidt senere dukkede ræven op. Med sin pisk gik den lige hen til træet, hvor løven stod bundet. Ræven hæv-

de pischen og gav løven et ordentligt slag på kroppen – og ét til – og endnu flere. Hver gang løven blev ramt af pischen, råbte den højere og højere: »Jeg skal nok spise det alt sammen. Jeg skal nok spise det alt sammen. Jeg skal nok spise det! Jeg er ikke som kaninen. Jeg lover at spise det hele, min ven. Mere kunne løven ikke sige, for smerterne blev efterhånden ikke til at holde ud. Til sidst blev ræven træt af at svinge pischen og lod løven ligge halvdød.

Næppe var ræven gået, så dukkede kaninen frem fra sit skjul. Den spurgte løven, om den stadigvæk gerne ville spise af rævens jordnødder, men løven var for svag til at kunne svare.

Kaninen gik nu sin vej – og den kunne ikke lade være med at le højt over løvens dumhed.

## skal ødelægges stattes med bøger

brug ved fritidsbeskæftigelser

- at fremme de faglærtes interesse for at læse faglitteratur

- at fremme de faglærtes interesse for at læse bøger og derved få inspiration til den daglige undervisning.

For at nå målsætningen skal der åbnes et bibliotek for hele befolkningen og et teater for mennesker med alkoholproblemer. Biblioteket og teatret skal konstrueres og organiseres, der skal skaffes bøger, materialer, teaterstykker og undervisningsmaterialer. Hertil kommer den daglige drift af aktiviteterne.

Til bekæmpelse og behandling af alkoholismen anvender man gruppeterapi og alkoholikerne får tilbud om forskellige spil, konkurrencer (sport, tegning m.v.) samt håndarbejder.

Personalet vil bestå af en socialrådgiver, en sygeplejerske samt to lokale personer – alle ulønnede.

Projektet koster 103.000 kr., men andre hjælpeorganisationer har allerede bidraget med 62.000 kr. Der søges om hjælp fra fasteaktionen på 41.000 kr.

### Missionsgruppens sundhedsprojekt

Projektet er en del af missionsgruppens sundhedsprogram. Den søger ved sit ar-

bejde at skabe grundlag for en bedre sundhedstilstand, og arbejdet kommer til at omfatte

- et udviklingsprogram  
- et ernæringsprogram for fejlnærede børn under 5 år

- et uddannelsesprogram  
- genopfriskningskurser  
- en mobil klinik dækkende 11 landsbyer.

I udviklingsprogrammet vil man forbedre den lokale befolknings sundhed ved hjælp af 6 førstehjælpscentre og et sundhedsteam, bestående af sygeplejersker, fødselshjælpere samt sundhedskomiteer i landsbyerne.

I ernæringsprogrammet er en af opgaverne at undervise mødre og lære dem håndarbejder, så de kan forbedre deres levevilkår.

Uddannelsesprogrammet omfatter økonomisk og praktisk støtte til unge, der vil gennemføre en grundskole, og til unge som vil tage en højere skole- eller fagskoleuddannelse.

### Området

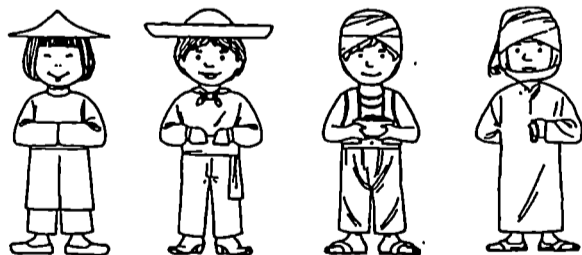
Turkana er en halvørken, en højslette bestående af sand og vulkansk aske, omgivet af bjerge. Distriktet er isoleret fra andre distrikter i Kenya af bjerge og af Turkana sø.

Indbyggerne hører til Turkana-stammen, og den

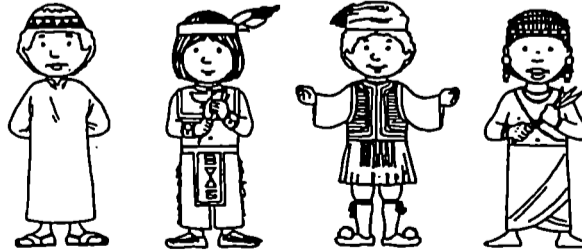
tæller omkring 300.000 mennesker. De holder geder, kameler, æsler og køer og er et nomadefolk. På grund af tørken har nogle slået sig ned i byerne og er blevet fiskere. 5% er fastboende, 35% halvnomader og 60% nomader.

Missionsgruppen har arbejdet i Lowarengak siden 1987 på biskoppen opfordring. Gruppens arbejde koordineres med bispedømmets, den lokale regerings og andre organisationers udviklingsprogrammer for området.

## Fasteaktion 95



**BØRN I**



**HELE VERDEN**



Tak  
God morgen  
God dag  
God aften/god nat  
God nat  
Velkommen  
(hvis der er flere:  
På gensyn  
God rejse

Ahsante  
Jambo  
Jambo  
Jambo  
Kabale salame  
Karibu  
karibuni)  
Kwaheri  
Safari ujema



# Fasteaktion 1995



I november sidste år velsignede og overrakte biskoppen af Quilon i delstaten Kerala i Indien gederne fra sidste års fasteaktion til byens fattige beboere. Der blev indkøbt i alt 60 geder og 2 bukke. 25% af pengene blev indsamlet af beboerne selv, medens resten var indsamlet af danske katolikker, heraf flere børn fra katolske børnehaver og skoler.

## Geder medførte gode ændringer i fattige menneskers liv

Mange danske katolikker udtrykte sidste år stor glæde over fasteaktionens projekt »Gi' en ged til Indien«. Men der var endnu større glæde hos modtageren i Tillery, Quilon i Indien, da de fik overrakt gederne.

Overrækkelsen skete ved en større ceremoni 4. oktober, på festen for Den hellige Frans, skriver pater Robin Daniel O.F.M.Cap. i et

takkebrev af 11. november sidste år til Caritas Danmark. Ved ceremonien velsignede biskop Joseph Fernandez gederne, hvorefter han overrakte dem til modtagerne.

Antallet af geder blev reduceret fra 100 til 60 og gedebukkene fra 3 til 2. Grunden var, siger pater Robin, at de blev rådet til at skaffe malke-geder. Hvis vi an-

skaffede geder, der ikke skulle malkes, ville de fattige modtagere af gederne have svært ved at klare omkostningerne i begyndelsen.

Nu er der gået lidt over 40 dage siden vi fordelte gederne, og »vi er glade for at kunne forsikre Dem om, at Deres generøse hjælp har medført nogle gode ændringer i de fattige modta-

geres liv, siger pater Robin.

Befolkningen består for det meste af fattige fiskere og andre lavtstående kaster. Pater Robin har pågyndt en oplæring, der omfatter familiebesøg, samtaler m.v. for en totaludvikling af det omgivne landsbysamfund. Gedeavl er en del af denne proces.

## Kort om fasteaktionens projekter 1995

### Kenya

Bygning af vandtank til skolebørn . . . . . kr. 69.000  
Brønd til katolsk sogn . . . . . kr. 42.000  
Sundhedsprogram . . . . . kr. 41.000

### Uganda

Hønsfarm og skræddervirksomhed . . kr. 108.000

### Ghana

Udviklingsprogram for kvinder . . . . . kr. 102.000

### Indien

Vandforsyning til 39 familier . . . . . kr. 54.000  
Landbrugsprogram for bønder . . . . . kr. 240.000

### Uruguay

Læge- og tandlægecenter . . . . . kr. 163.000

### Letland

Kristent familiecenter



Caritas Danmark, der praktisk står for biskoppernes fasteaktion, udsender i disse dage et girokort til samtlige katolske husstande i Danmark. Benyt det og støt herved et af de mange projekter, der forbedrer levedilkårene for vore brødre og søstre i Den tredje Verden. Foto KNA.

Vær selv med i fasteaktionen!

Der er tradition for, at hele det indsamlede beløb fra den nordiske fasteaktion går til forskellige projekter i Den tredje Verden. På disse 8 sider har De haft mulighed for at læse om, hvilke projekter, der lægges vægt på i år. Men fasteaktionen er jo ikke blot et spørgsmål om at samle penge ind. Der er også behov for en sindelagsændring, hvor anliggendet er en ændret holdning til vore søstre og brødre i den tredje verden.

### Bestil fasteaktionens materiale

I et forsøg på at medvirke til denne sindelagsændring har »katolsk orientering« i samarbejde med Caritas Danmark udarbejdet disse sider omhandlende Fasteaktion 1995. Caritas Danmark har også udgivet et lille hæfte på 24 sider, en malebog specielt for børnene: »Børn i hele verden«. I hæftet kan man møde børn fra forskellige egne i verden og få et lille indblik i, hvor-

dan de lever. Børnene fra disse lande har også noget at give til os, der bor i de rigtige lande.

Af yderligere materiale skal også nævnes *Fasteaktionsplakaten*, som er tilsendt samtlige katolske menigheder, alle katolske skoler og katolske børnehaver i landet. Plakaten er op-hængt et centralt sted.

Caritas tilbyder igen i år den lille populære *sparebøsse*, som kan fyldes, ved at man igennem hele faste-

tiden lægger lidt til side. Sparebøsserne kan bestilles hos Caritas Danmark på telefon 33 12 72 61.

Sidst men ikke mindst får alle katolske husstande i disse dage tilsendt et girokort fra Caritas Danmark. Skulle De mod forventning ikke have modtaget det, kan De benytte et almindeligt girokort og blot anføre Caritas Danmarks giro-nummer.

God fasteaktion!

## Redaktion

De otte sider om De nordiske Biskoppers Fasteaktion 1995 er redigeret af »katolsk orientering« i samarbejde med Caritas Danmark, som har stillet projektmateriale til rådighed.

Der er valgt fotomateriale fra flere afrikanske lande, da det ikke har været muligt at få fotos fra de enkelte projektsteder.

Caritas Danmark oplyser gerne yderligere om de enkelte projekter for Fasteaktion 1995, ligesom »katolsk orientering« i et vist omfang kan levere ekstra eksemplarer af dette nummer.

# Caritas Danmark-giro 4 04 39 79



# Orientering fra sognene

MARTS 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 6, der udkommer 22. marts 1995, er torsdag den 2. marts 1995 for april 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80  
Menighedsrådsformand: Erik Schou,  
tlf. 98 92 27 74.

#### Messe-tider:

Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.  
Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messe kl. 9 og 17 med uddeling af askekorset.

*Fredag d. 3.:* 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Messe kl. 17.15.

*Onsdag d. 8. og 22.:* Syklubben mødes kl. 14.30.

*Torsdag d. 9.:* Sct. Joeps klub mødes kl. 14.30.

*Søndag d. 12.:* Sogneundervisning kl. 10.

*Tirsdag d. 14., 21. og 28.:* Korøvelse kl. 19.30.

*Lørdag d. 25.:* Messe på polsk kl. 17.

*Søndag d. 26.:* Husk sommertid begynder!

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.  
Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

*Messe-tider:*  
Søndag: Messe kl. 10.  
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.  
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messe kl. 17 med uddeling af askekorset.

*Fredag d. 3.:* Messe kl. 17.

*Lørdag d. 11. og 25.:* Trosundervisning kl. 13.30-15.

*Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring*

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.  
Henvendelse til Helligåndskirken. Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

*Messe-tider:*  
Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.  
Tirsdag: Messe kl. 16.  
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.  
Øvrige messer: Se opslagstavlen.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messe kl. 19 med uddeling af askekorset.

*Fredag d. 10. og 24.:* Trosundervisning kl. 18-20.

*Skt. Thøgers Kirke, Thisted*

Møllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

*Søndag d. 5. og 19.:* Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

*Søndage:* Messe kl. 10.00.

*Hverdage:* Se opslagstavlen.  
Ordets gudstjeneste for skolebørn hver onsdag kl. 8 og 9.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messen kl. 19 med askeuddeling.

*Fredag d. 3.:* Første fredags tilbedelse kl. 10. Messe kl. 11.

*Søndag d. 5.:* Sogneundervisning efter messen kl. 10.

*Tirsdag d. 7.:* Bankospil i skolen, arrangeret af skolens Forældre- og venneforening kl. 19.

*Onsdagene d. 8., 22. og 29.:* Korsvejsandagt med messe kl. 19.

*Torsdag d. 16.:* Korsvejsandagt med messe kl. 19.

*Sct. Kjelds Kirke, Viborg*

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.  
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen tlf. 86 62 63 96.

*Messe-tider:*  
Lørdage: Messe kl. 16 (undt. d. 11.).  
Korsvejsandagt hver fredag kl. 19.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messe med askekorset kl. 19.

*Søndag d. 5.:* Messe kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe.

*Lørdag d. 11.:* Sogneundervisning kl. 10 fulgt af messe kl. 12 (Reinhold Sahner). Ingen messe kl. 16.

*Søndag d. 19.:* Messe kl. 10.

*Søndag d. 12 og d. 26.:* Messe på engelsk kl. 18.

*Søndag d. 26.:* Messe på vietnamesisk kl. 11 (pater Tuyen).

*Hellig Kors Kirke, Lemvig*

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

*Søndag d. 12.:* Messe kl. 10. Efter messen sogneundervisning v. Reinhold Sahner.

*Onsdag d. 15.:* Menighedsrådsmøde indledes med messe kl. 19.

*Søndag d. 26.:* Messe kl. 10.

## 3 Århus og Djursland

*Vor Frue Kirke, Århus*

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C.  
Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.  
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

*Messe-tider:*  
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14. Messe på engelsk: 1. lørdag kl. 14.

*Hverdagsmesser:* Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 (yngre elever) og normalt sidste fredag kl. 8 (ældre elever).

Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver 2. torsdag kl. 19.30.  
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.  
Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

*Skt. Ansgars Kapel, Odder*

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværge: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.

*Messe-tider:*  
2. og 4. søndag kl. 14.

*Skt. Clemens Kirke, Grenå*

Thykærsvvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.  
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

*Messe-tider:*  
Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

*Hverdagsmesser:* Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdag og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

*Maria Hjerte Kloster, Sostrup*

Maria Hjerte Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.  
*Messe-tider:*  
Søndagsmesse: Kl. 10.  
Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden-skald).

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messe kl. 9.

*Mandag d. 13.:* Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen. Sakramental velsignelse kl. 18.40. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19.

Messe kl. ca. 19.30.

*Søndag d. 19.:* Josef. Højmesse kl. 10.

*Lørdag d. 25.:* Herrens bebudelse. Højmesse kl. 10.

## 4 Midtjylland

*Skt. Peters Kapel, Herning*

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.  
Præst: Willem Wuys. O.Præm.  
*Messe-tider:*  
Søn- og helligdage:  
Januar, februar og marts kun kl. 11.  
April til nytår kl. 9.15 og 11.

*Søndag d. 19.:* Gudstjeneste uden præst.

*Firmelses kandidater:*  
De syv firmander deltager i weekenden 17.-19. marts i Øm. Den er en forpligtende del af deres forberedelse til firmelsen i efteråret.

*Religionsundervisning:*  
Fredag d. 10. kl. 16 kun de små og de større børn.

Fredag d. 24.: Alle holdene.

*Caritas:*  
Søndag d. 22. jan. redegjorde Vejles Caritas-repræsentant Käthe Lund under messen for vor pastoralenheds fælles Caritas-projekter i de sidste 10 år. Kollekten til vort nu løbende projekt gav hele 1.390 kr. Meget fint!

*Et dødsfald:*  
Emma Schmidt, født i Wiesbaden 14.1.13, modtog de syges salvelse fredag d. 13.1. og døde samme dag på Herning sygehus. Hun blev efter eget ønske begravet fra Skt. Knuds kirke i Fredericia torsdag d. 19.1. Tak til dem, der bidrog til den pæne bærekrans.

*Driftsregnskabet* for 1994 er slået op på tavlen. Underskuddet blev »kun« 9.744 kr. på trods af, at vi ikke fik det budgetterede tilskud på 30.000 kr. En stor tak til de mange, der har betalt sognebidrag.

*Vor Frue Kirke, Silkeborg*  
Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.

*Messe-tider:*  
Søndag: Højmesse kl. 10.

Messerne i ugens løb annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i udhængskabet.

*Onsdag d. 22.2.:* Foredrag ved universitetslektor Hans Jørgen Frederiksen, Århus om »Pilgrim-svejen til Santiago de Compostela« kl. 19.30.

*Søndag d. 26.2.:* Højmesse kl. 10 med orgelindvielse. Menighedsfest og tøndeslagning for børnene.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Messe kl. 19.

*Lørdag d. 4.:* Børneundervisning kl. 9-12.

*Lørdag d. 18.:* Børneundervisning kl. 9-12.

*Onsdag d. 22.:* Foredrag ved dr. teol. Bjørn Højbo om »Dødehavsrullerne«.

*Skt. Josefs Kirke, Horsens*

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.  
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.  
*Messe-tider:*  
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).  
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe kl. 19 med velsignelse af asken og uddeling af askekorset som optakt til fastetiden.

*Lørdag d. 4.:* Musikgruppen, ministranter, børnene og firmanderne mødes. Familiemesse kl. 15.30.

*Søndag d. 5.:* Kirkebil.

*Fredag d. 17.-søndag d. 19.:* Firmanderne tager på lejr på Ømborgen.

*Søndag d. 19.:* Kirkebil. Efter højmassen er der kirkekaffe.

*Mandag d. 20.:* Kirkevandring kl. 19. Vandringerne begynder i Metodistkirken, derefter til Sct. Josefs kirke og til Vor Frelsers kirke, hvor der afsluttes med kaffebord og fællessang i Vor Frelsers kirkes sognehus. Temaet for andagterne er »Fællesskab med Gud og hinanden«.

*Søndag d. 26.:* Efter højmassen arrangerer de unge fest i skolens gymnastiksal, hvor overskuddet går til CARITAS. Indsamlingen blandt børnene i menigheden og blandt skolens elever foregår under temaet »Køb en ko«. Der bliver bl.a. servering.

*Sankt Norberts Kirke, Vejle*

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93  
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.  
*Messe-tider:*  
Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.  
Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Marias-strengs kapel: Mandag, onsdag og lørdag.  
Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.  
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.  
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

*Onsdag d. 1.:* Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med askepålægelse kl. 19.

*Torsdag d. 2.:* Den hell. kommunion bringes til menighedens syge og ældre. Kvindegruppen »Symbiose« samles hos Joan Zeuthen. Oplæg om fastetiden ved p. Ophoff kl. 19.30.

*Fredag d. 3.:* Kvindernes internationale bededag. Mødet holdes i den apostolske kirke kl. 15.

*Søndag d. 5.:* Ingen messe kl. 9. Bemærk: Højmesse kl. 10. Under højmassen firmer biskop Hans L. Martensen 9 unge. Efter messen reception i samlingssalen.

*Fredag d. 17.:* Grundkursus i teologi. Afslutning i samlingssalen kl. 18.15.

*Onsdag d. 22.:* Forsangerøvelse kl. 19.

## 5 Sydjylland

*Skt. Michaels Kirke, Kolding*

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.  
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

*Messe-tider:*

## 2 Midtjylland nord

*Jesu Hjerter Kirke, Randers*

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.  
*Messe-tider:*



Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med askepålægelse kl. 19.30.

**Fredag d. 3.:** Sognepræsten bringer den helle kommunion til de syge.

**Onsdagene d. 8., 15., 22. og 29.:** Korsvejsandagt med sakramental velsignelse kl. 19.30.

**Fredagene d. 3., 10., 17., 24. og 31.:** Forberedelse til den 1. helle kommunion og til firmelse kl. 15.30-17.

## Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.  
Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.  
Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia.  
Tlf. 75 95 42 20.

### Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30. (undt. d. 4.3.)

Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstavlen ved kirketårnet.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe kl. 19 med askeindvielse og -pålægelse.

**Lørdag d. 4.:** Firmelse kl. 15 ved biskop Hans L. Martensen. Efter messen reception i menighedslokalet.

**Onsdag d. 8.:** Den helle kommunion bringes til menighedens syge. Bibelaften i præstegården kl. 19 (tilmelding hos præsten).

**Onsdag d. 22.:** Rosenkransbøn kl. 18.30.

## Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.  
Sognepræst Lars Messerschmidt.  
Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

### Messtider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstre eller messe.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 7.00: Laudes og messe.

Fredag kl. 9: Messe.

Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

## 6 Sønderjylland

### Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

### Messtider:

**Søndagsmesse:** kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.

**Hverdagsmesser:** Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.

Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbedelse af Alterets sakramente.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

**Søndag d. 26.2.:** Fastelavnssøndag. Familiemesse og fastelavnssfest.

**Tirsdag d. 28.2.:** En repræsentant fra DUK kommer for at hjælpe os med at starte et ungdomsarbejde op. Alle interesserede mellem 12-30 år er hjerteligt velkomne.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe med askeud-

deling kl. 19.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Askeuddeling efter messen. Ingen familiemesse.

**Tirsdag d. 25.:** Vietnamesisk ungdomsmøde med p. Tuyen. Skriftemål fra kl. 16. Messe kl. 17.

Vedr. bibelaften: se sognebladet.

### Katekese for børnene

Undervisning hver anden mandag for hold A, B (firmelsesforberedelse) og hold C.

## Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 42 35 85.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

### Messtider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

**Hverdagsmesser:** Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

**Søndag d. 26.2.:** Fastelavnssøndag. Familiemesse og fastelavnssfest.

Vedr. bibelaften: se sogneblad.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe med askeuddeling kl. 17.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Askeuddeling efter højmessens. Ingen familiemesse.

**Torsdag d. 16.:** Menighedsaftnen, hvor br. Charles McCarthy ofm.conv. taler over emnet »Den hl. Frans af Assisi. Vi starter med messen i sognekirken kl. 19.

## Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.  
Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.  
**Messtider:**  
Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10 (undt. d. 28.1.).

## Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder  
Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

### Messtider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

## 7 Fyn

### Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense  
Tlf. 66 12 16 64.  
Sognepræst: Leo Drzal  
Andenpræst: Wieslaw Podlach  
Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.  
Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.  
**Messtider:**  
**Søndagsmesser:** Kl. 8.30, 10 og 17.30.  
Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
**Hverdagsmesser:** Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe kl. 10.30 og kl. 19 med velsignelse og uddeling af askekorset.

**Torsdag d. 2.:** Forældreaften kl. 19 for 1. kommunikanternes forældre.

**Fredag d. 3.:** Kvindernes internationale bededag hos Frelsens Hær, Vindegade 100 kl. 14. Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse kl. 18-19.

**Tirsdag d. 7.:** Polsk korsvejsandagt kl. 18.30. Hver tirsdag i fastetiden. Pastor Per Dolmer taler kl. 19 om »Lægfolket i folkekirken«.

**Onsdag d. 8.:** Korsvejsandagt på dansk kl. 10. Hver onsdag i fastetiden. Bibelkreds kl. 19.

**Torsdag d. 9.:** Seniorklubben kl. 14. Karen Lan-

ge viser lysbilleder om Island.

**Søndag d. 12.:** Højmesse kl. 10 ved sognepræst dr. theol. Erling Brodersen. Derefter er der kirkekaffe.

**Mandag d. 13.:** DKKF afholder kl. 19.30 generalforsamling.

**Tirsdag d. 14.:** Bankospil kl. 19.

**Tirsdag d. 21.:** Bibelkreds kl. 19.

## Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.  
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 11 36 38.

### Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

**Hverdagsmesser:** Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Aftenmesse kl. 19 med uddeling af asken på vore hoveder.

**Fredag d. 3.:** Fælles korsvejsandagt kl. 19.

**Søndag d. 5.:** Vietnamesisk messe kl. 14.

**Mandag d. 6.:** Rosenkransgruppen kl. 16.

**Onsdag d. 8.:** Vietnamesisk messe kl. 15.

**Onsdag d. 15.:** Kontaktgruppen. Vi begynder i kirken kl. 14. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkomne!

**Lørdag d. 18.:** Højmesse for menigheden kl. 16.

**Søndag d. 19.:** Ordets gudstjeneste med kommunion kl. 9.30 og 11 i stedet for messer.

**Fredag d. 24.:** Fælles korsvejsandagt kl. 19.

**Søndag d. 26.:** Økumenisk kirkevandring kl. 14. Vandringen begynder i Metodistkirken, Lundevej 7. Derfra går vi til Frelsens Hær og slutter i Vor Frue kirke. Alle er velkomne!

**Fredag d. 31.:** Fælles korsvejsandagt kl. 19.

Firmand-weekend: Fredag d. 17. - søndag d. 19. Firmand-undervisning: Lørdagene d. 4. og 25. kl. 9.45-11.45.

Religionsundervisning for alle børn /Dk-V-T/: Lørdagene d. 4. og 18. kl. 9.45-11.45.

Vietnamesisk religionsundervisning /V/ og 1. kommunion: Lørdagene d. 11. og 25. kl. 9.45-11.45.

NB.: Fra lørdag d. 4. (eftermiddag) til mandag d. 20. er sognepræsten bortrejst. I nødsituationer bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Skt. Albani kirke i Odense - tlf. 66 12 16 64.

## Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

**Søndag d. 5.:** Ingen messe.

## Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
**Messtider:**  
**Højmesse lørdag kl. 15.**

NB.: Fra lørdag d. 4. (eftermiddag) til mandag d. 20. er sognepræsten bortrejst. I nødsituationer bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Skt. Albani kirke i Odense - tlf. 66 12 16 64.

## Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.  
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

### Messtider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.  
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.  
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegie-

vej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandunt.)

Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand.undt.

### Messtider:

**Søndagsmesser:** kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

**Hverdagsmesser:** normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe kl. 17 med uddeling af askekorset.

**Fredag d. 3.:** Korsvejsandagt kl. 16. Messe kl. 16.30.

**Søndag d. 5.:** Højmesse kl. 10. Efter messen uddeling af askekorset.

**Fredag d. 24.:** Korsvejsandagt kl. 16. Messe kl. 16.30.

**Fredag d. 31.:** Korsvejsandagt kl. 16. Messe kl. 16.30.

## Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.  
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

### Messtider:

**Søndagsmesse lørdag kl. 17 (undt. 18.3.), søndag højmesse kl. 10 (undt. 26.2. se nedenunder).**

**Hverdagsmesser:** mandag kl. 17.

### Fastelavnssøndag

Søndag d. 26. febr. indbyder menighedsrådet til en familie-eftermiddag, som begynder med messe i kirken kl. 14. Derefter er der tøndeslagning for både børn og voksne i gymnastiksalen. Kaffen med fastelavnssboller nydes i Kolbestuen. Fru Bodil Behrens kommer med pigekoret og sætter ekstra kulør på eftermiddagen. Der gøres udtrykkeligt opmærksom på, at der ikke er formiddagsmesse denne dag.

### Askeonsdag

Den første dag i marts er begyndelsen af den store forberedelse til påske. Askeonsdag d. 1. marts er en kødløs påbudt fastedag. Kl. 11.30 og kl. 17 er der messe med uddeling af askekorset. Begynd fastetiden godt (en god begyndelse er det halve arbejde!)

### Kvindernes internationale bededag

Hvert år - den første fredag i marts - forener Bededagen kristne kvinder i mere end 170 lande i et verdensomspændende fællesskab omkring bøn og handling. Hermed er Kvindernes internationale Bededag, som i år afholdes fredag d. 3. marts, bragt i erindring. I Nakskov mødes byens og omegnens kristne kvinder i Skt. Nikolai kirke kl. 14. Dette års tema: Jorden - vores fælles hjem. Kvinderne fra Skt. Franciskus menighed bedes notere dagen i deres kalender.

### Højmessens holdes i Kolbehuset

For at spare på varmeudgifterne holdes højmessens fortsat i Kolbehuset. Dermed falder desværre kirkekaffen bort. Vi håber at kunne samles til kirkekaffen igen den første søndag i april.

### Fasteaktionen 1995

Nakskov menighed sidder aldrig et nødråb overhørig. Således samledes i 1994 langt over 12000 kroner til diverse karitative formål. Så det skulle i grunden være ganske overflødigt at komme med en påmindelse i forbindelse med den forestående fasteaktion. Forhåbentlig slutter endnu flere op om indsamlingen.

### Har du set bogen om Matthæus-evangeliet?

Under meddelelserne for februar stod der: Kunne du tænke dig at deltage i nogle bibelaftener eller -eftermiddage? Har du set bogen om Matthæus-evangeliet, som har ligget flere søndage fremme i kirken? Vi begynder i fastetiden. Er du med?

## Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.  
Tlf. 54 85 07 39.

### Messtider:

**Weekendens gudstjenester:** Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.

**Hverdage:** Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstin-



onsdag. Bodsandagt med uddeling af askekorset kl. 19.

**Torsdag d. 2.:** Skolemese kl. 8.

**Fredag d. 3.:** 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Familiegudstjeneste kl. 10. Herefter kirkekaffe i Fredensgade 15.

**Tirsdag d. 7.:** Undervisningen for børn som forbereder sig til at modtage den 1. hell. kommunion kl. 16-17.30. Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

**Lørdag d. 11.:** Undervisning for kommende firmander kl. 10.30-12.45. Polsk messe kl. 16.

**Tirsdag d. 14.:** Undervisning for 1. kommunikanter kl. 16-17.30. Bibelaften kl. 19.30.

**Søndag d. 19.:** Barnedåb under højmessen.

**Tirsdag d. 21.:** Undervisning for 1. kommunikanter kl. 16-17.30. Kursus i teologi kl. 19.30.

**Søndag d. 26.:** Højmesse kl. 10. Efter messen afholdes et menighedsrådsmøde i salen, hvor menighedsrådet vil aflægge regnskab for sit arbejde. Menigheden kan stille spørgsmål og komme med inspirerende ideer vedr. arbejdet i menigheden. Alle er hjerteligt velkomne.

**Tirsdag d. 28.:** Undervisning for 1. kommunikanter kl. 16-17.30.

I fastetiden holdes hver fredag en korsvejsandagt kl. 18.30 med mindre andet meddeles.

I fastetiden indsamler menigheden igen penge til vort børnehjem i Thailand. Der skulle helst kunne samles kr. 2.000 eller lidt mere. Anbefales!

## 9 Sydøstsjælland

### Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. Ellers efter aftale.

Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt- undt. mandag.

**Messtider:**

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Påbudt faste- og abstinensdag. Aftenmesse i kirken kl. 19 med askeindvielse og uddeling af askekorset. Lejlighed til skriftemål.

**Fredag d. 4.:** Jesu-hjerte fredag. Tilbedelse fra kl. 18-19 og aftenmesse kl. 19 på Maria-Elisabeth-Hjemmet.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Efter højmessens kirkekaffe i menighedssalen. Kom og vær med!

**Mandag d. 6.:** Salmeudvalgsmøde i biblioteket kl. 19.15.

**Tirsdag d. 7.:** Møde med lektorerne kl. 19.15.

**Onsdag d. 8.:** Forberedelse til skolemese for de små elever fra kl. 8-8.45.

**Fredag d. 10.:** Forberedelse til skolemese for de store elever (7.-10. klasse) kl. 8-8.45.

**Tirsdag d. 14.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

**Onsdag d. 15.:** Skolemese for de små kl. 8-8.45.

**Fredag d. 17.:** Skolemese for de store kl. 8-8.45.

**Søndag d. 19.:** Festen for den hell. Josef, kirkens særlige værnehelgen. Lejlighed til skriftemål kl. 9.30-9.50. Højmesse kl. 10. Polsk gudstjeneste kl. 11.30.

**Mandag d. 20.:** Præstemøde i Slagelse kl. ca. 11 - ca. 16.30.

**Tirsdag d. 21.:** Møde for medlemmerne af Katolsk Radio- og Fjernsynsklub i Næstved og Vordingborg menigheder kl. 19.15 i præstegården i Næstved.

**Onsdag d. 29. - fredag d. 31.:** Retrætaftener på baggrund af »Missio 2000«. Nærmere oplysninger kommer.

### Personalia

**Dåb:**

Den 26.2.: Mads Ben Hur Carstensen, søn af Vivian Høstbo og Jacob Ben Hur Carstensen. Forældrene ønskes hjerteligt til lykke!

**Dødsfald:**

Den 28.1.: Wladislaw Michael Ptak, 74 år. R.I.P. - Den afdøde og alle vore afdøde anbefales til menighedens forbøn.

Husk: Korsvejsandagt i fastetiden - fredagene den 10., 17., 24. og 31. kl. 19.

### Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

**Messtider:**

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag.

**Fredag d. 3.:** Jesu-hjerte fredag. Messe kl. 16.30.

**Søndag d. 5.:** Højmesse kl. 10 med uddeling af askekorset.

**Søndag d. 12.:** Højmesse kl. 10. Efter messen menighedskaffe.

**Lørdag d. 25.:** Herrens bebudelse.

Der er lejlighed til personlig skriftemål hver søndag før og efter messen.

### Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Tlf. 53 65 06 51.

**Messtider:**

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Menighedsrådsformand: Ove Kristensen.

Tlf. 53 52 10 99.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag.

**Lørdag d. 4.:** 1. søndag i fasten fejres med messe kl. 16. Askekorset meddeles i messen.

**Søndag d. 5.:** Ingen messe.

**Onsdag d. 8.:** Skolemese kl. 8.45, hvor menigheden er velkommen. Menighedsaften med bordmesse og hygge hos søstre kl. 19.

**Søndag d. 12.:** Messe kl. 10 med pater Grégoire.

**Søndag d. 19.:** Messe kl. 10 med prælat Ib Andersen.

**Tirsdag d. 21.:** Dameaften hos søstre kl. 19.

**Onsdag d. 22.:** Skolemese kl. 8.45, hvor menigheden er velkommen.

**Lørdag d. 25.:** Messe kl. 16 med sognepræsten.

**Søndag d. 26.:** Ingen messe. (Vi er til morgen gået over til sommertid!)

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse

Sognepræst: Stephen Holm

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45

**Faste messtider:**

**Søndagsmesser:** Kl. 10 i kirken - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. **Fredag** kl. 19.15 - som regel i kapellet.

**Hverdagsmesser:** - i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi - normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15.

**Montfort-kommunitetets daglige bønner** - i Skt. Montforts kapel - normalt således: Rosenkransbøn: Hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: Sø.-ti.-to. kl. 19, ma.-on.-fr. kl. 18, lø. kl. 12,15.

**Undervisning af vore børn og unge:** Søndagene d. 12. og 26. i forlængelse af familiemessen, som begynder kl. 10.

**Aftener for unge over 16 år:** Fredagene d. 10. og 31. fra kl. 19 - ca. 22.

**Eftermiddag for vore ældre:** I marts måned holder vi ingen separat ældre-eftermiddag, idet alle opfordres til at tage del i menighedernes faste-retrætedag, som er lørdag den 18. fra kl. 10.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Den 40-dages bodstid som forberedelse til påskefesten begynder. Messe kl. 11.15 i kapellet. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til den kommende weekends messer.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Højmesse kl. 10, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

**Mandag d. 6.:** Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag for ordensfamiliens anliggender. I forbindelse med messen kl. 17.15 i kapellet er der fra kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordensskald.

**Søndag d. 12.:** 2. søndag i fasten. Familiemese kl. 10.

**Lørdag d. 18** afholdes fra kl. 10-17.30 *fastetidens retrætedag* - fælles for vor pastoralenheds tre menigheder. Retræteleder sammen med sognepræsten er franciskanerpater Irenæus Capellen, sognepræst i Nakskov. Dagens program veksler mellem gudstjenester i kirken og oplæg, samtaler og hygge i menighedslokalerne, samt frokost- og kaffepause. *Und dig selv denne påskeforberedelse og sæt dagen af til den, for det hele hænger sammen!!* Husk frokost-pakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås.

Dagen afsluttes med søndagsmesse (3. søndag i fasten) kl. 16.15.

**Søndag d. 19.:** 3. søndag i fasten. Højmesse kl. 10, sunget delvis på latin.

**Mandag d. 20.** fejres i år festen for den hellige Josef, Jomfru Marias brudgom og hele kirkens værnehelgen. Laudes kl. 9.45, Rosenkransbøn kl. 12. Messe kl. 17.15 og efterfølgende vesper.

**Lørdag d. 25:** Jomfru Marias bebudelsesdag, den montfortanske spiritualitets hovedfest. I år vil vi i vor menighed forsøgsvis fejre festen sammen med vore medkristne i folkekirken, d.v.s.

5. søndag i fasten den 2.4.

**Søndag d. 26.:** 4. søndag i fasten. Søndag »Lætare«. Familiemese kl. 10.

*Dåbens sakramente* blev ved søndagsmessen den 19. febr. meddelt til Agnieszka og Sven Heegaard Jensens nyfødte datter Nicole Karina (Korsør). Tillykke!

**Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg**

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menigheds søster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkeværg: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

**Messtider:**

**Om søndagen:** Messe kl. 15 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

**Om hverdagen:** Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Der er *børneundervisning* i forbindelse med søndagsmessen den 12. og 26. marts.

**Aften for unge over 16 år** - i Slagelse fredag d. 10. og 31. marts fra kl. 19.

**Hyggeeftermiddage for ældre** hos fru Carlsen, Lundemarken 15 st, hver onsdag kl. 14-16.30.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Den 40-dages bodstid som forberedelse til påskefesten begynder. Dagen er faste- og abstinensdag. Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg i dag. Askeonsdagens særlige askeceremoni fejres i forbindelse med messen den kommende søndag.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Messe kl. 15, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

**Lørdag d. 18.:** Fastetidens retrætedag for vore tre menigheder afholdes omkring kirke og menighedshus i Slagelse. Retræteleder er sammen med sognepræsten franciskanerpater Irenæus Capellen, sognepræst i Nakskov. Vi begynder kl. 10 og afslutter med messen kl. 16.15. (Søndagsmessen for 3. søndag i fasten. Angående dagens forløb: se nærmere under »Slagelse«.

**Mød talstærkt op til denne påskeforberedelse.**

**Søndag d. 19.:** 3. søndag i fasten. Dele af messen kl. 15 fejres på latin.

**Lørdag d. 25.:** Marias bebudelsesdag, den montfortanske spiritualitets hovedfest. I år vil

vi i vor menighed forsøgsomt fejre denne store fest sammen med vore medkristne i folkekirken den 5. søndag i fasten, d.v.s. søndag den 2.4.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.

2. præst: Benny Blumensaar, tlf. 42 52 64 25.

Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Menighedsrådsformand: Anders Keller.

Tlf. 43 71 43 13.

Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.

**Messtider:**

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 11. **OBS! Nyt tidspunkt.**

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første torsdag i hver måned er der skolemese kl. 8.45 og 9.45.

Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

**søndag d. 26.2.:** Fastelavnstest efter messen kl. 10.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe kl. 10 med uddeling af askekorset.

**Lørdag d. 11.:** Ungdomsmesse.

**Lørdag den 25.:** Herrens bebudelse. Menighedsfest til fordel for den nye kirke kl. 18 på Skt. Pauls Skole, Frøgård Allé 8, 2630 Høje Tåstrup.

Voksne: kr. 30, børn kr. 15. Tilmelding og yderligere oplysninger på tlf. 43 71 22 24 eller tlf. 43 71 43 13.

**Skt. Laurentii Kirke, Roskilde**

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.

Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr).

Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

**Messtider:**

**Søndagsmesser:**

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

**Hverdagsmesser:**

Tirsdag - fredag kl. 17.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

**Søndag d. 26.2.:** Fastelavnstest efter søndagsmessen. Se opslag i kirken.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Skolemese kl. 10. Messe kl. 17.

**Torsdag d. 2.:** Kvindeklubben kl. 19.30.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Messe i Frederikssund kl. 14.

**Lørdag d. 11.:** Religionsundervisning kl. 14.

**Søndag d. 19.:** Økumenisk u-landseftermiddag i Baptistkirken, Vindingevej 32, kl. 14.30. Eftermiddagen slutter med gudstjeneste i Domkirken kl. 17. Se mere herom i Sognebladet for marts.

**Tirsdag d. 21.:** OFS møde kl. 19.30.

**Tirsdag d. 28.:** Fælles bodsandagt med lejlighed til individuel sakramental absolution kl. 19.30.

**Onsdag d. 29.-fredag d. 31.:** Skt. Josefs Skole - skolekomedie kl. 19.30.

**Ledreborg Slotskirke**

Messe hver søndag kl. 8.30.

**Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk**

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.



Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

## Messtider:

**Søndagsmesse:** Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

**Hverdagsmesser** fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor - eller meddeles i kirken. Der er **børne- og ungdomsundervisning** i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 11. og 25. marts.

**Aften for unge over 16 år** i Slagelse fredag d. 10. feb. fra kl. 19 til ca. 22.

**Hyggeeftermiddag for ældre:** onsdagene d. 1. og 15. marts fra kl. 14-17. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

**Onsdag d. 1.: Askeonsdag.** Den 40-dages bodetid som forberedelse til påskefesten begynder. Dagen er faste- og abstinensdag. Der er ingen gudstjeneste i Holbæk. Askeonsdagens særlige askeceremoni fejres i forbindelse med søndagsmessen den kommende lørdag.

**Torsdag d. 2.:** Aftenen før marts-månedens 1. fredag er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hell. kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

**Lørdag d. 4.: 1. søndag i fasten:** Messe kl. 15.30 - fejres delvis på latin - indledes med askeindvielse og meddelelse af askekorset.

**Mandag d. 13.:** Messe kl. 19.15.  
**Lørdag d. 18.** afholdes **Fastetidens retrætedag for vore tre menigheder** omkring kirke og menighedshus i Slagelse. Retræteleder er sammen med sognepræsten franciskanerpater Irenæus Capellen, sognepræst i Nakskov. Vi begynder kl. 10 og afslutter med søndagsmessen kl. 16.15. Angående dagens forløb: se under Slagelse. Mød talstærkt op til denne påskeforberedelse. I Holbæk er der kl. 15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hell. kommunion. (3. søndag i fasten).

**Lørdag d. 25.:** Jomfru Marias bebudelsesdag og den montfortanske spiritualitets hovedfest. I år vil vi i vor menighed forsøgs-mæssigt fejre denne store fest sammen med vore medkristne i folkekirken, d.v.s. næste weekend, 5. søndag i fasten. I dag fejres den 4. søndag i fasten, søndag »Lætare« med messe kl. 15.30.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B. Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57. Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47. Menighedsrådsformand: Britta Kristensen. Tlf. 42 29 90 06.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med askekorset kl. 18.

**Torsdag d. 2.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Messe kl. 9.  
**Tirsdag d. 7.:** Pensionist-messe kl. 14.30 med efterfølgende hygge i præstegården. Børnernes religionsundervisning nr. 15 kl. 16-17.15.

**Torsdag d. 9.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 12.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 14.:** Messe kl. 14.30. Børnernes religionsundervisning nr. 16 fra kl. 16. (Sidste gang i denne vinter).

**Torsdag d. 16.:** Messe kl. 18.

**Lørdag d. 18.:** Firmelsesfest med biskop Hans L. Martensen kl. 16.

**Søndag d. 19.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 21.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 23.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 26.:** Messe kl. 11. (Sommertid er begyndt).

**Tirsdag d. 28.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 30.:** Messe kl. 18.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B. Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof.

Tlf. 47 92 36 40.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med askekorset kl. 17.

**Torsdag d. 2.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 3.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 4.:** Børnernes religionsundervisning nr. 15 kl. 9.30-11.30. Sidste gang i dette forår. Børnemesse kl. 11-11.30.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 7.:** Messe / laudes kl. 8.30.

**Torsdag d. 9.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 10.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 11.:** Firmelsesfest med biskop Hans L. Martensen kl. 16.

**Søndag d. 12.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 14.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Torsdag d. 16.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 17.:** Messe kl. 8.30.

**Søndag d. 19.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 21.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 22.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 23.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 24.:** Messe kl. 8.30.

**Søndag d. 26.:** Messe kl. 9. (Sommertid er begyndt).

**Tirsdag d. 28.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 29.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 30.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 31.:** Messe kl. 8.30.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm  
Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Assisterende præst: Jacob Muiser.  
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

## Messtider:

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelpborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

## Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdag kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe kl. 19.30 med indvielse af aske og uddeling af askekorset.

**Lørdag d. 4.:** Deltagerne i pastor Andrzej's kursus mødes på Nordvanggård kl. 8 - ca. kl. 20.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Sidste frist for tilmelding til menighedens retræte til Nütschau 12.-14.maj.

**Torsdag d. 9.:** Menighedsaften sammen med den protestantiske Rungsted menighed kl. 19.30 i Sankt Hans Kirke. Torsdagsmessen kl. 10.30 bortfalder.

**Tirsdag d. 14.:** Pastor Andrzej's kursus kl. 20.  
**Onsdag d. 15.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30 i menighedssalen.

**Lørdag d. 18.:** Retræte for Hørsholm og Birkerøds menighedsråd kl. 8 på Nordvanggård.

**Søndag d. 26.:** Højmesse kl. 11 med fasteprediken ved pastor Georg Uttenthal Nibler. Efter messen er der samvær med pastor Nibler i menighedssalen.

**Tirsdag d. 28.:** Pastor Andrzej's kursus kl. 20.

**Onsdag d. 29.:** Menighedsaften med vietnameserne, der vil fortælle om deres land og underholde med korsang. Det er kl. 19.30 i menighedssalen.

### Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.  
Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

**Messtider:**

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Aftenmesse kl. 19.30 med uddeling af askekorset.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Fæstmesse kl. 9.30 i anledning af p. Coenens 890 års fødselsdag. Reception efter messen.

**Onsdag d. 8.:** P. Papugas katekismus-kursus kl. 19.30.

**Torsdag d. 9.:** Religionsundervisning kl. 16.

**Torsdag d. 16.:** Religionsundervisning kl. 16.

**Lørdag d. 18.:** Børne-KUK kl. 10.30-12.30.

**Onsdag d. 22.:** P. Papugas katekismus-kursus kl. 19.30.

**Torsdag d. 23.:** Religionsundervisning kl. 16.

**Søndag d. 26.:** Søndagstræf kl. 16-18 (ca).

**Torsdag d. 30.:** Religionsundervisning kl. 16.

## 13 Hovedstadsområde NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

## Messtider:

Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Alle fredage i marts måned: Korsvejsandagt og messe kl. 19.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe med askeindvielse kl. 19.

**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 10.30 og efterfølgende kirkekafe.

**Søndag d. 19.:** Gregoriansk messe kl. 10.30.

**Lørdag d. 25.:** De syges dag for sognets ældre og syge. Kl. 14 fejres den hell. messe, hvorunder de, der ønsker det, kan modtage de syges salvelse.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

## Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i vabenhuset.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe kl. 19 med askeuddeling.

**Torsdag d. 2.:** Grundkursus i teologi kl. 19.30. Messe kl. 19.

**Onsdag d. 8.:** Ordets gudstjeneste kl. 19.

**Søndag d. 12.:** Undervisning efter messen kl. 9.30.

**Onsdag d. 22.:** Ordets gudstjeneste kl. 19.

**Torsdag d. 30.:** Grundkursus i teologi kl. 19.30. Messe kl. 19.

**Fredag d. 31.:** Korsvejsandagt kl. 19.30.

## 14 Hovedstadsområde NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.  
Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

### Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødtilfælde).

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

## Messtider:

**Søndag:** Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

**Hverdage:** Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn

kl. 11.15.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med indvielse af aske og meddelelse af askekorset kl. 7.30 og kl. 17.

**Tirsdag d. 7.:** Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Sankt Andreas Kirke.

**Lørdag d. 11.:** Sognekatekese kl. 15. Emne: »Om verdsliggørelse« v. pastor Jesper Fich.

**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 9.

**Tirsdag d. 14.:** Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets sakramente indtil kl. 21.

**Onsdag d. 15.:** Økumenisk møde kl. 19.30 i Skt. Andreas kirkes menighedssal, Kollegievej 2A.

Foredrag af pastor Ole Christiansen, Skovshoved kirke. Emne: »Kirken som gudsfolkets«.

**Mandag d. 20.:** Skt. Josef, jomfru Marias brudgom. Messe kl. 17.

**Onsdag d. 22.:** Økumenisk møde kl. 19.30 ved Skovshoved kirke, Teglgårdsvej. Foredrag af førstebibliotekar Jacob Thomsen. Emne: »Kirken som Kristi mystiske legeme«.

Tilmelding om deltagelse i de økumeniske møder bedes givet til pastor Kozon, tlf. 31 64 04 22 senest den 10. marts.

**Lørdag d. 25.:** Herrens bebudelse. Messe kl. 11.30.

### Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

## Messtider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

**Søndag d. 19.:** Højmessen undtagelsesvis kl. 10.

### Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39. Giro 8 02 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

## Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med indvielse af aske og meddelelse af askekorset kl. 8 og kl. 19.30. Menighedsrådsmøde efter messen. Anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

**Fredag d. 3.:** Jesu-hjerte fredag. Se under messtider.

**Lørdag d. 4.:** Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Latinsk høj-



messe kl. 10.  
**Mandag d. 6.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

**Tirsdag d. 7.:** Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten vil pater Hans Christoffersen O.F.M.Conv. fortælle om »Franciskanerne i Danmark« og Susanne Scavenius Torp orientere om »Assisi Kredsen«. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller tlf. 31 64 09 01 Inge Ryom.

**Onsdag d. 15.:** Økumenisk møde kl. 19.30 i Skt. Andreas kirkes menighedssal. Foredrag af pastor Ole Christiansen, Skovshoved kirke. Emne: »Kirken som gudsfolket«.

**Mandag d. 20.:** Josef, jomfru Marias brudgom. Messe kl. 8.

**Onsdag d. 22.:** Økumenisk møde kl. 19.30 ved Skovshoved kirke, Teglgårdsvej. Foredrag af førstebibliotekar Jacob Thomsen. Emne: »Kirken som Kristi legeme«.

Tilmelding om deltagelse i de økumeniske møder bedes givet til Pastor Kozon tlf. 31 64 04 22 senest den 10. marts.

**Lørdag den 25.:** Herrens bebudelse. Messe kl. 11.30.

**Onsdag d. 29.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

## Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg. Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J. Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35. Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaard Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70. Sognekantor: Vandtårnsvej 11.

## 15 Hovedstads-område V

### Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V. Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ. Andenpræst: P. Niels Kjær SJ. Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Bedst mandag-onsdag kl. 13-14). Tlf. privat 31 35 86 92.

#### Messe-tider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17. Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe. Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse. Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Askeindvielse og askeuddeling under messerne kl. 8.15 og kl. 17. Ministrantklub kl. 15.30.

**Fredag d. 3.:** Jesu-hjerter fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

**Tirsdag d. 7.:** Ingen kongregationsandagt. **Søndag d. 12.:** Dansk højmesse kl. 10, hvor biskop Hans L. Martensen meddeler firmelsens sakramente. Efter messen holdes reception i menighedssalen.

**Lørdag d. 18.:** Kongregationsmesse kl. 10. Religionsundervisning kl. 11-15.

**Søndag d. 19.:** Familiemesse kl. 11.30 med kirkekaffe bagefter.

**Mandag d. 20.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30. **Tirsdag d. 21.:** Møde for de ældre kl. 14.30-16.30. Fru Antonia Appelt viser lysbilleder om H.C.Andersen som billedkunstner. **Søndag d. 26.:** Ungdomsmesse kl. 20. Bagefter »Café Ludwig« i menighedssalen.

Hver søndag er der lejlighed til at nyde en kop kaffe og få sig en sludder efter morgenmessen kl. 10 og 11.30 i menighedssalen, d.v.s. vi indbyder til kirkekaffe hver søndag. Hjælpende hænder efterlyses!

### Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ. Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.

#### Messe-tider:

Søndag kl. 11. Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30. De øvrige ugedage kl. 6.45.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Fastetiden begynder. Messe med askeindvielse kl. 16.30. NB.: Ingen messe kl. 6.45.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Tirsdag d. 14.:** Katolsk Ældreklub mødes i Liobahjemmets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

**Lørdag d. 18.:** Mulighed for skriftemål for børnene om formiddagen.

**Lørdag d. 25.:** Herrens bebudelse. »De syges dag« - den årlige eftermiddag hos Liobasøstre i fastetiden. Lejlighed til skriftemål kl. 13.15-14. Messe kl. 14. Modtagelse af de syges salvelse. Kl. 15 kaffe i Liobahjemmets sal.

### Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R. Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90. Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

#### Messe-tider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8. Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret). Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Messe kl. 8 og . 19. Under messerne askeindvielse og -uddeling. **Fredag d. 3.:** Første fredag. Messe på dansk . 8. Messe på vietnamesisk kl. 16.

**Lørdag d. 4.:** Messe kl. 17 med korsvejsandagt. **Søndag d. 5.:** Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

**Lørdag d. 11.:** Messe kl. 17 med korsvejsandagt.

**Søndag d. 12.:** Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

**Lørdag d. 18.:** Messe kl. 17 med korsvejsandagt.

**Lørdag d. 25.:** Herrens bebudelse. Messe kl. 17 med korsvejsandagt.

## 16 Hovedstads-område N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N. Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist. Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S. Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Vicevært Tom A. Sørensen.

#### Messe-tider:

**Søndagsmesser:**Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk. **Hverdagsmesser** eller ordets gudstjeneste: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Fastetiden begynder. Faste- og abstinensdag. Kl. 17: dansk - engelsk messe med askeindvielse og askekors.

**Torsdag d. 2.:** Kl. 12-14: Undervisning af 1. kommunikanterne.

**Fredag d. 3.:** Kvindernes internationale bededag. Emne: Jorden - vores fælles hjem. Kl. 17: messe - udstilling af det Allerhelligste, tilbedelse og Sakramental velsignelse.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i Faste-tiden. Messe med korsvejsmeditation kl. 10.

**Torsdag d. 9.:** Kl. 12-14 Undervisning af 1. kommunikanterne.

**Søndag d. 12.:** Messe med korsvejsmeditation kl. 10.

**Tirsdag d. 14.:** Efter 11-messen, tirsdagsklub. Husk madpakken.

**Torsdag d. 16.:** Kl. 12-14: Undervisning af 1. kommunikanterne.

**Søndag d. 19.:** Messe med korsvejsmeditation kl. 10.

**Mandag d. 20.:** Skt. Josef. Sangmesse kl. 11.

**Torsdag d. 23.:** Kl. 12-14: Undervisning af 1. kommunikanterne.

**Lørdag d. 25.:** Kl. 12.30 TRO og LYS. Kl. 17. messe.

**Søndag d. 26.:** Messe med korsvejsmeditation kl. 10.

**Tirsdag d. 28.:** Efter 11-messen, tirsdagsklub. Husk madpakken.

**Torsdag d. 30.:** Kl. 12-14: Undervisning af 1. kommunikanterne.

## 17 Hovedstads-område K

### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

#### Messe-tider:

Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe for de ældre kl. 10. Pontifikalmesse kl. 19, hvor biskop Hans L. Martensen prædiker.

**Fredag d. 3.:** Jesu-hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Reciteret messe kl. 8. Højmesse med gregoriansk sang kl. 19. **Lørdag d. 11.:** Retrætedag i menighedssalen kl. 11. Leder af retrætedagen er pater Niels B. Johansen, der er præst i det nordlige Argentina. For tiden er pater Johansen på efteruddannelse i Irland. Alle er velkomne. Retrætedagen afsluttes med Vesper kl. 16.15 og messe kl. 17 i kirken. Tag madpakke med. Pris for deltagelse kr. 40.

Aftenmesse med fasteprediken kl. 17.

**Onsdag d. 15.:** Messe for de ældre kl. 10.

**Lørdag d. 18.:** Vesper kl. 16.15. Aftenmesse med fasteprediken kl. 17.

**Søndag d. 19.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse med gregoriansk sang kl. 10.

**Lørdag d. 25.:** Herrens bebudelse. Vesper kl. 16.15. Aftenmesse med fasteprediken kl. 17.

## 18 Amager og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.s.R. Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

#### Messe-tider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerter messe kl. 19.

**Onsdag d. 1.:** Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe kl. 8 og kl. 19 med uddeling af askekors.

**Fredag d. 3.:** Jesu-hjerter messe med tilbedelse kl. 19. Vores ungdomsklubber arrangerer derefter vågenat indtil messen næste morgen kl. 8.

**Søndag d. 5.:** 1. søndag i fasten. Familiemesse kl. 10.

**Tirsdag d. 7.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.

**Onsdag d. 8.:** Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Foredragsgæst er direktør for Amager-Scenen Jan Hertz.

**Onsdag d. 22.:**Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. »Fra dreng til borgmester« ved tidligere borgmester i Tårnby, Thorkild Feldvoss.

**Lørdag d. 25.:** Herrens bebudelse. Messe kl. 8.

**Søndag d. 26.:** Latinsk højmesse kl. 10.

**Torsdag d. 30.:** Møde i torsdagscaféen kl. 20 (efter korsvejsandagten kl. 19).

NB.: Hver torsdag i fastetiden er der korsvejsandagt og sakramental velsignelse kl. 19 og fra kl. 18 lejlighed til personligt skriftemål.

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

#### Messe-tider:

Højmesse: Lørdag kl. 17.

Lørdag d. 4. Højmesse m. askeindvielse.

### Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,

Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

#### Messe-tider:

Højmesse: Søndag kl. 10.

Søndag d. 5. Højmesse m. askeindvielse.

Tirsdag d. 14. Møde m. damerne kl. 14.

## 19 Grønland Nuuk/Godthåb

### Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

#### Messe-tider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15. Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English: Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12. P. Thomas Tirapu Beortegui C.s.R. Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

### Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.



# Kløft mellem rig og fattig

## Bønnen skal sensibilisere os for menneskenes elendighed

At mennesker ikke længere må blive ofre for forbrugermindeset og uretfærdige økonomiske systemer.

Forskellen mellem rige og fattige har altid eksisteret. Men i vore dage synes denne kløft at blive stadig dybere. På den ene side alle, som kun tænker på personlig berigelse og egen fordel - på den anden side endeløse skarer af mennesker uden arbejde eller skarer,

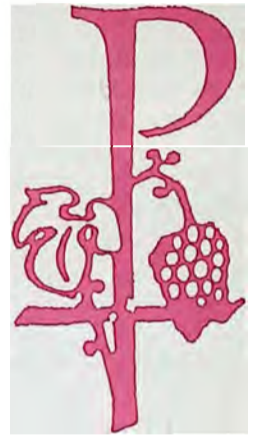
som må nøjes med en sulteløn. At udnytte andres nød til egen berigelse betragtes i Skriften som en af de »himmelræbende synder«. Hvem kan tælle dem, som på den måde skubbes til side som »uproduktive« individer!

Desuden skaber »konsumismens« verden en forbrugermindeset, som kun bedømmer folk efter det, de kan »tillade sig« for at nyde livet. En udspekuleret reklame skaber ligefrem en

slags tvang til stadig voksende forbrug. Det betyder ikke kun en manipulation af mennesket, men er også en kilde til utilfredshed, misundelse og had. Alle, som nægter at være med i



Hvis blot ét af disse »marginaliserede« mennesker ved vor indsats på ny erfarer sin værdighed som menneske, har vor umage ikke været forgæves, siger p. P. Keller S.J.



### Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være Påskerefugium fra skærtorsdag d. 13.4.95 kl. 14.00 til påskesøndag d. 16.4.95 eller 2. påskekongedag d. 17.4.95 kl. 14.00.  
Gejstlig leder: p. Edward Stappers O.Præm.  
Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.  
Påskeden med dens rige liturgi vil være refugiets indhold. Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.  
Pris kr. 995,- til påskesøndag kl. 14.00.  
Pris kr. 1.145,- til 2. påskekongedag kl. 14.00. Tilmelding på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale depositum kr. 300,- på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

dansen om guldkalven, anses for udygtige eller dumme. Og de, som ikke magter at være med i racet, skubbes med foragt ud til kanten af samfundet.

Bønnen skal sensibilisere os for menneskenes elendighed og hjælpe os til at opdage, hvorledes vi helt personligt i et konkret tilfælde kan bidrage til at lindre nøden. Hvis blot et af disse »marginaliserede« mennesker ved vor indsats på ny erfarer sin værdighed som menneske, har vor umage ikke været forgæves.

## Orientering fra sognene: Marts 1995

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.  
Tlf. 39 66 22 99.  
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.  
I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.

### Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R.  
Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.  
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).  
Tlf. 31 21 85 88.  
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.  
I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.  
I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.



vist i DR-TV i påsken, er et af vore mange programmer.  
KVIPvideo producerer og distribuerer undervisnings- og debatfilm til kirkeligt brug.  
Ring efter vores **Programoversigt** på tlf. 31 20 93 37 ...



Katolsk Videoproduktion  
Skt. Kjeldsgade 3  
2100 København Ø  
Tlf.: 31 20 93 37 Fax: 39 27 35 01



Nyt i  
PROGRAMOVERSIGTEN  
Dåben er

## Liturgisk kalender marts 1995

### FASTETIDEN

1. **viol. ASKEONSDAG.** (IV Ps). *Faste pf. IV.* 1.L.: Joel 2,12-18; Sl 51,3-4.5-6a. 12-13. 14+17. (Omk.: Herre, vær os nådig, thi vi har syndet!) 2.L.: 2 Kor 5,20-6,2. Ev.: Matt 6,1-6.16-18. *Faste- og abstinensdag. Askeindvielse kan foretages ved hver menighedsmesse eller ordets gudstjeneste.*
2. **viol. Torsdag efter askeonsdag.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: 5 Mos 30,15-20. Ev.: Luk 9,22-25. *Karl den Gode, martyr, (+1127), kan ihukommes.*
3. **viol. Fredag efter askeonsdag.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: Es 58,1-9a. Ev.: Matt 9,14-15.
4. **viol. Lørdag efter askeonsdag.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: Es 58,9b-14. Ev.: Luk 5,27-32. *Casimir, (+1483) kan ihukommes.*
5. **viol. 1.SØNDAG I FASTEN.** (I Ps). *Cr. Særlig pf.* 1.L.: 5 Mos 26,4-10; Sl 91,1-2.10-11.12-13.14-15. (Omk.: I trængsel, Herre, vær hos mig.) 2.L.: Rom 10,8-13. Ev.: Luk 4,1-13.
6. **viol. Mandag i 1. uge i fasten.** (I Ps). *Faste pf. L.*: 3 Mos 19,1-2.11-18. Ev.: Matt 25,31-46.
7. **viol. Tirsdag i 1. uge i fasten.** (I Ps). *Faste pf. L.*: Es 55,10-11. Ev.: Matt 6,7-15. *Perpetua og Felicitas, martyrer, (+204), kan ihukommes.*
8. **viol. Onsdag i 1. uge i fasten.** (I Ps). *Faste*

- pf. L.*: Jonas 3,1-10. Ev.: Luk 11,29-32. *Johannes af Gud, ordensmand, (+1550), kan ihukommes.*
9. **viol. Torsdag i 1. uge i fasten.** (I Ps). *Faste pf. L.*: Est IV (14),1.3-5.12-14. Ev.: Matt 7,7-12. *Francisca af Rom, ordenssøster, (+1440), kan ihukommes.*
10. **viol. Fredag i 1. uge i fasten.** (I Ps). *Faste pf. L.*: Ez 18,21-28. Ev.: Matt 5,20-26.
11. **viol. Lørdag i 1. uge i fasten.** (I Ps). *Faste pf. L.*: 5 Mos 26,16-19. Ev.: Matt 5,43-48.
12. **viol. 2.SØNDAG I FASTEN.** (II Ps). *Cr. Særlig pf.* 1.L.: 1 Mos 15,5-12.17-18; Sl 27,1.7-8a.8bc-9abc. 13-14. (Omk.: Herren er mit lys og min frelse.) 2.L.: Fil 3,174,1 eller 3,204,1. Ev.: Luk 9,28b-36.
13. **viol. Mandag i 2. uge i fasten.** (II Ps). *Faste pf. L.*: Dan 9,4b-10. Ev.: Luk 6,36-38.
14. **viol. Tirsdag i 2. uge i fasten.** (II Ps). *Faste pf. L.*: Es 1,10.16-20. Ev.: Matt 23,1-12.
15. **viol. Onsdag i 2. uge i fasten.** (II Ps). *Faste pf. L.*: Jer 18,18-20. Ev.: Matt 20,17-28.
16. **viol. Torsdag i 2. uge i fasten.** (II Ps). *Faste pf. L.*: Jer 17,5-10. Ev.: Luk 16,19-31.
17. **viol. Fredag i 2. uge i fasten.** (II Ps). *Faste pf. L.*: 1 Mos 37,3-4.12-13a.17b-28. Ev.: Matt 21,33-43.45-46. *Patrick, biskop, (+461), kan ihukommes.*
18. **viol. Lørdag i 2. uge i fasten.** (II Ps). *Faste*

- pf. L.*: Hos 14,2-10. Ev.: Mark 12,28b-34. 2.5 *hvid. Lørdag. HERRENS BEBUDELSE (h).* *Gl. Cr. Særlig pf.* 1.L.: Es 7,10-14; Sl 40,7-8a.8b-9.10.11. (Omk.: Se, jeg kommer, Herre, at gøre din vilje!) 2.L.: Hebr 10,4-10. Ev.: Luk 1,26-38. *1. vesper til 4. søndag i fasten.*
26. **viol. eller rosa. 4.SØNDAG I FASTEN.** (IV Ps). *Cr. Faste pf.* 1.L.: Jos 5,9a.10-12; Sl 34,2-3.4-5.6-7. (Omk.: Smag og se, at Herren er din god!) 2.L.: 2 Kor 5,17-21. Ev.: Luk 15,1-3.11-32. *Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation. Josef, Jomfru Marias brudgom, fejres i år den 20. marts.*
20. **hvid. Mandag. JOSEF, Jomfru Marias brudgom (h).** *Gl. Cr. Sankt Josefs pf.* 1.L.: 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16; Sl 89,2-3.4-5.27+29. (Omk.: Hans slægt skal blive for evigt.) 2.L.: Rom 4,13.16-18.22. Ev.: Matt 1,16.18-21.24a eller Luk 2,41-51a.
21. **viol. Tirsdag i 3. uge i fasten.** (III Ps). *Faste pf. L.*: Dan 3,25.34-43. Ev.: Matt 18,21-35. *I 3. uge i fasten kan man på en af hverdage til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.*
22. **viol. Onsdag i 3. uge i fasten.** (III Ps). *Faste pf. L.*: 5 Mos 4,1.5-9. Ev.: Matt 5,17-19.
23. **viol. Torsdag i 3. uge i fasten.** (III Ps). *Faste pf. L.*: Jer 7,23-28. Ev.: Luk 11,14-23. *Turibius Mogrovejo, biskop, (+1606), kan ihukommes.*
24. **viol. Fredag i 3. uge i fasten.** (III Ps). *Faste*

- pf. L.*: Hos 14,2-10. Ev.: Mark 12,28b-34. 2.5 *hvid. Lørdag. HERRENS BEBUDELSE (h).* *Gl. Cr. Særlig pf.* 1.L.: Es 7,10-14; Sl 40,7-8a.8b-9.10.11. (Omk.: Se, jeg kommer, Herre, at gøre din vilje!) 2.L.: Hebr 10,4-10. Ev.: Luk 1,26-38. *1. vesper til 4. søndag i fasten.*
26. **viol. eller rosa. 4.SØNDAG I FASTEN.** (IV Ps). *Cr. Faste pf.* 1.L.: Jos 5,9a.10-12; Sl 34,2-3.4-5.6-7. (Omk.: Smag og se, at Herren er din god!) 2.L.: 2 Kor 5,17-21. Ev.: Luk 15,1-3.11-32. *Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.*
27. **viol. Mandag i 4. uge i fasten.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: Es 65,17-21. Ev.: Joh 4,43-54. *I 4. uge i fasten kan man på en af hverdage til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.*
28. **viol. Tirsdag i 4. uge i fasten.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: Ez 47,1-9.12. Ev.: Joh 5,1-3.5-16.
29. **viol. Onsdag i 4. uge i fasten.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: Es 49,8-15. Ev.: Joh 5,17-30.
30. **viol. Torsdag i 4. uge i fasten.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: 2 Mos 32,7-14. Ev.: Joh 5,31-47.
31. **viol. Fredag i 4. uge i fasten.** (IV Ps). *Faste pf. L.*: Visd 2,1a.12-22. Ev.: Joh 7,1-2.10.25-30.



Under tema'et »Ligesom Faderen sendte mig, således sender jeg også jer« (Joh. 20,21) fejrede millioner af unge katolikker fra alverdens lande den 10. Verdens Ungdomsdag i Manila på Filippinerne.

## Ungdommen og den universelle kirke

Af Daniel Majholm

I dagene op til denne begivenhed afholdtes for 5. gang Internationalt Ungdoms Forum, hvor 250 delegerede fra 105 lande og 31 internationale organisationer deltog. Fra Danmark deltog Birgitte Münchow Carlsson og undertegnede fra DUKs hovedbestyrelse. Det Internationale Ungdoms Forum varede i 5 dage og samlede 300 delegerede, der udarbejdede en meddelelse til alle unge i hele verden.

Verdens Ungdomsdag varede i 5 dage, hvor to dage var reserveret katekese. Pave Johannes Paul II deltog 4 dage. I dette arrangement deltog mellem 4-6 millioner mennesker.

I øvrigt var Ungdomsdagen placeret i Manila, fordi ærkebispedømmet Manila kunne fejre 400 års jubilæum.

At møde unge trosfæller fra hele verden – samlet på eet sted – er en stor oplevelse i sig selv. At møde dem på tomandshånd og høre dem berette om deres ofte vidt forskellige daglige virkelighed, om deres landes problemer, om deres tros styrke er helt ubeskriveligt.

Jeg har valgt at tage et par beretninger med, ikke fordi de spillede en stor rolle på møderne, men fordi de illustrerer, hvor stor forskel der egentlig var på de delegerede.

### Ana fra Sarajevo

Nogle af de mest forfærdelige billeder er brændt ind i min hukommelse. Jeg tænker på dem hver eneste dag. Hver dag ser jeg dem tydeligt på indersiden af mine øjne. Men jeg ved, at Gud er med mig, så jeg frygter dem ikke. Han holder mit håb om fred oppe. Jeg beder ikke om, at I skal løse krigsproblemerne i mit land, men bed sammen med os om fred.

### John fra Sudan

Jeg har ikke været til katolsk messe i mange måneder. Jeg er bange for at blive

kastet i fængsel eller i værste fald at blive slået ihjel. I mit land er det muslimer, der regerer. De vil ikke have katolikker i Sudan. Men jeg vil ikke være muslim. Når jeg nu taler til jer, så er det første gang i mit liv, at jeg har kunnet tale åbent om min tro og mit lands problemer – uden at frygte for mit liv og helbred. Kære venner, bed for Sudan.

### Ung mand fra Afrika

For ca. en måned siden blev jeg arresteret af politiet i mit land. De forhørte mig og torturerede mig – slog og hånede mig, bare fordi jeg er katolik. Om natten bad jeg til Gud om hjælp, og heldigvis blev jeg løsladt. Efter et hospitalsophold kunne jeg lige nå at komme af sted til Manila. Jeg er ikke bange for at blive fængslet igen, for jeg ved, at Gud er med mig alle dage.

Disse tre udtalelser var ikke enestående. Mange fortalte lignende beretninger, og kendetegnende for

dem alle var, at troen på Gud var det centrale. Ingen havde mistet håbet, ingen tvivlede på Guds kærlighed til mennesket, alle var stadig overbevist om, at vi sammen kan skabe en bedre verden.

Eduardo F. Kardinal Pironio udtrykte det således: »I dag må vi vælge Herren igen og forpligte os til at gøre som han vil: være missionær midt i samfundet. Ligesom Faderen sendte mig, således sender jeg også jer (Joh. 20,21). Vi modtager Kristus i ordet og i eukaristien, og vi forbereder os på at opbygge kirken som et fællesskab af nye pilgrimme, der vil udbrede Herrens glade budskab midt i samfundet og bygge en ny civilisation af kærlighed, sammen med alle mennesker af god vilje. Vi går sammen med Maria, Jesu mor.«

### Ud over nationale interesser

I troen på og i håbet om en bedre verden fandt de dele-



Blandt deltagerne var John fra Sudan. Han lever i et muslimsk domineret land og har derfor ikke kunnet komme til messe i mange måneder. Foto Daniel Majholm.

gerede sammen, og med dette som udgangspunkt kunne debatten begynde. Generelt satte alle sig ud over nationale interesser og accepterede hinandens meninger trods til tider stor uenighed. At opleve den universelle kirke fungere så godt, havde jeg aldrig troet mulig.

Mange gange i løbet af møderne blev det sagt, at ungdommen er fremtidens kirke – at det er ungdommen, der skal bygge kirken i morgen. Pave Johannes Paul II udtrykte det selv flere gange. »I er kirkens håb – I er mit håb!« Men ungdommen er også en del af kirken i dag. Fremtiden begynder nu og ikke i morgen. Måske var det nok et af de

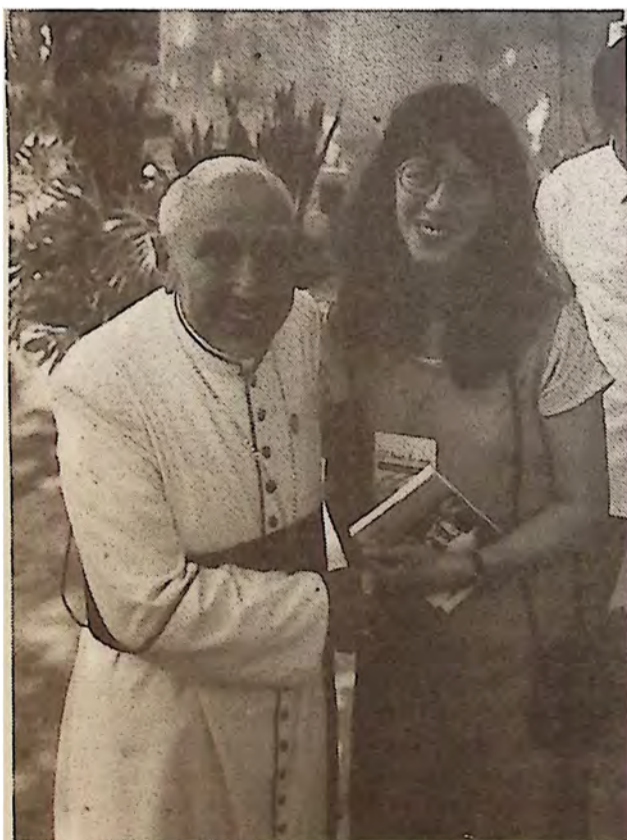
største gennembrud på ungdomsforum'ets første dage.

### Den universelle kirke

Ved en andagt en aften fik jeg øje på to bannere. På det ene stod der: »Youth of the World – unite« – på det andet: »Universal Church«. Disse bannere udtrykte bedre end ord, hvad ungdomsforum'et stod for. Alle katolikker er en del af den universelle kirke og på trods af alle vore forskelligheder, kan vi sammen føre kirken ind i det næste årtusinde og skabe en bedre verden at leve i.

Nogle kan mene, at det er flotte ord! Hvordan skal det gøres? Først og fremmest må man begynde med

sig selv. Vil man gøre verden bedre, må man begynde med at ændre sig selv. Derfor blev der udarbejdet en meddelelse, der henvender sig til alle unge i hele verden. Umiddelbart ser meddelelsen ret harmløs ud, men tager man den alvorligt – overvejer den nøje, og forpligter man sig til at handle efter den, så er der ikke tale om drømme og fantasier, men om realiteter.



De to danske deltagere i Ungdoms Forum-mødet var Daniel Majholm og Birgitte Carlsson. Her ses Birgitte sammen med kardinal Eduardo Pironio, der er formand for Det pavelige Lægemandsråd.

250 delegerede fra 105 lande afholdt det 5. Internationale Ungdoms Forum

## Budskab til alle unge i hele verden

Vi, der er delegerede på den 5. Internationale Ungdoms Forum, er på Den hellige Faders invitation mødt op fra alverdens lande. Ved at lytte til hinanden og dele vor tro og erfaringer med andre, har vi erfaret kirkens universalitet i al dens forskellighed.

Vi lever i en verden, fyldt af sociale, menneskelige, politiske, økonomiske og religiøse problemer. Som alle unge mennesker er vi berørt af alle former for lidelser. Alle disse problemer er en udfordring og en trussel for os.

Samtidig finder vi håb og

opmuntring i Jesu budskab og i vort fællesskab med hinanden. Det er vort kristne ansvar at bidrage til en bedre verden med vor ungdommelige indstilling.

Derfor forpligter vi os til:

- at elske Kristus med hele vort liv og forkynde hans kærlighed til verden,
- at bede og uddybe vort personlige forhold til Jesus,
- at være kærlige tjenere for andre, så vi alle bliver Kristi stemme og Kristi hænder i vor familie, vor skole, vort arbejde og vort daglige liv,
- at være åbne for at lære og erfare mere om vor tro, som kalder os til handling,

- at arbejde for, at vor kirke må blive et levende fællesskab,

- at skabe fred i os selv og i verden ved at slå bro over kløften mellem racer, religioner, rige og fattige, lægfolk og hierarki, ung og ældre, og forpligte os til at respektere de enestående karaktertræk hos hinanden,

Vi opfordrer jer – alle unge i hele verden – til modigt og sammen med os at påtage jer disse forpligtelser. Sammen med Maria vil vi finde styrke i Jesu kærlighed til at være missionær midt i samfundet, hvor vi lever.



# Ligklædet i Torino udstilles i år 2000

Torino (KNA) - For første gang siden 1978 skal ligklædet i Torino udstilles i år 2000. Det meddeles af »vogteren af ligklædet«, kardinal *Giovanni Saldarini*, der er ærkebiskop af Torino.

Sidste gang ligklædet, der opbevares i et sølvskrin i Torinos Domkirke, blev udstillet, var fra 26. august

til 8. september 1978. Det blev da set af tre millioner mennesker. Ligklædet var anbragt bag en bombesikkert glasrude i en 3 t tung stålbeholder.

## Restaurering

Til udstillingen i år 2000 skal kapellet, hvor skrinet opbevares, restaureres og udstyres med moderne be-

lysning. Regionen Piemonte har stillet ca. 12 mio. kr. til rådighed for arbejderne.

Ligklædet, der er 4,36 m langt og 1,10 m bredt, stammer ifølge en undersøgelse i 1988 fra Middelalderen. Kirken havde bedt institutter i Zürich, Oxford og Arizona om at undersøge klædet med »Kulstof 14-metoden«.

## Kristl svededug i Oviedo

Professor *Luigi Baima Bollone*, retsmediciner ved Torinos Universitet og direktør for Det internationale center for udforskningen af Ligklædet, har fastslået, at den såkaldte »Kristi svededug«, som opbevares i den spanske by Oviedo, viser de samme ansigtstræk som ligklædet i Torino.

En sammenligning af materialet viser, at det er fremstillet af de samme fibre. Blodpletterne på begge stofstykker er af samme blodtype. Den største overraskelse er dog, at ansigtstrykkene på begge stykker stof på nogle punkter kan dække hinanden.

Ved hjælp af DNA-teknikken skal det nu fastslås, om det drejer sig om blod fra den samme person, meddeler Vatikanets Radio.



De berømte ansigtstræk på Ligklædet i Torino. Foto KNA.

# Intet ekstraordinært møde i bispekonference

## 20.000 mennesker tog afsked med biskoppen af Evreux

Paris (KNA) - Den franske Bispekonference bliver ikke indkaldt til et ekstraordinært møde i anledning af afsættelsen af biskoppen af Evreux, *Jacques Gaillot*. Det havde biskopperne *Jean Vilnet* af Lille, *Louis Boffet* af Montpellier og *Jacques Delaporte* af Cambrai krævet. »Det vil ikke være belejligt,« udtaler *Jean-Marie di Falco*, der er talsmand for bispekonferencen.

*René Picandet*, biskop af Orléans og *Gaston Poulain*, biskop af Perigueux har af bispekonferencen fået til opgave at være forbindelsesled til Gaillot. De skal drøfte hans fremtid, bolig og løn med ham.

I en erklæring fra biskopperne hedder det, at kun en bred dialog kan åbne vejen mod enhed. Man må tage fat på spørgsmålene og den manglende forståelse.

## 20.000 deltog i afskedsgudstjeneste

Gaillot holdt afskedsgudstjeneste i Evreux, hvor 20.000 mennesker var strømmede til. Hele centrum

af byen var spærret, og gudstjenesten blev i højtlære transmitteret til de folk, der ikke fik plads i kirken. I sin afskedsprædiken opfordrede Gaillot kirken til at åbne sig mod verden. Ingen kristen og ingen kirke, der ikke går på nødlidende menneskers vej, har nogen som helst chance for at være budbringer af evangeliet, sagde Gaillot. Fire franske biskopper, fra Amiens, Langres, Le Havre og St. Denis deltog i gudstjenesten.

## Kræver Gaillot genindsat

Efter gudstjenesten oplæste man en erklæring fra bispedømmets diakoner, der kræver, at Gaillot bliver genindsat som biskop. Rom har forsøgt at bringe en mand til tavshed, men har derved vækket et helt folk, hedder det.

Ifølge oplysninger fra bispedømmet Evreux har Gaillot modtaget 23.000 breve i ugen efter sin afsættelse. I Belgien har avisen »Le Soir« offentliggjort en opinionsundersøgelse, der vi-

ser, at over 75% af katolikkerne i landet støtter Gaillot.

## Beklager Vatikanets autoritære handlinger

I fransk TV sagde formanden for Den franske Bispekonference, ærkebiskop *Joseph Duval*, at de mange demonstrationer efter Gaillots afsættelse viser, at »en autoritær handling ikke

længere accepteres i samfundet eller kirken«. Kirken fremstår for mange katolikker på grund af de romerske afgørelser som en rigid institution. Han henviste til moralrundskrivelsen, forbudet mod kvindelige præster og forbudet mod kommunion til gengifte fraskilte.

# Anerkendt i Rusland

## Jesuitterne er de første, der får juridisk godkendelse

Moskva (KNA) - I Rusland begynder de katolske ordener igen at komme i gang. Endnu er det kun jesuitterne, der har fået statslig anerkendelse. Det er en betingelse for anerkendelsen, at mindst 10 medlemmer af ordenen skal være russere.

For tiden omfatter den russiske region af jesuitterordenen 44 præster. Blandt de mange andre ordenssamfund, der endnu ikke er anerkendt, er 16 søsterkongregationer aktive i Rusland.

# Mindre spændt forhold til Moskva

Moskva (KIPA) - En højstående Vatikandelelegation under ledelse af formanden for Enhedsrådet, kardinal *Edward Cassidy* har i tre dage i januar ført samtale med Moskvas patriarkat. Under møderne udvekslede man informationer om det aktuelle forhold mellem katolikker og ortodokse i Rusland og om, hvori vanskelighederne især bestod.

I marts 1994 blev man i Genève enige om regelmæssigt at afholde sådanne møder. På det tidspunkt var forholdet mellem de to kirker på et nulpunkt, fordi den ortodokse kirke oplevede, at den katolske kirke havde ekspansive tendenser.

I den seneste tid er forholdet igen mindre spændt.

Et tegn på dette var patriarken af Moskva, *Alexej IIs* julebudskab, som blev transmitteret af Vatikanets Radio.

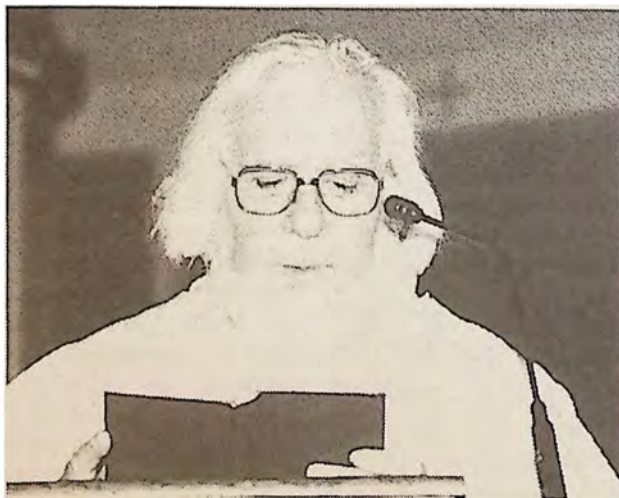
# Bibelen på albansk nu færdig

Zagreb (KNA) - Den første komplette bibeloversættelse på albansk er nu færdig på Det albanske Institut i Zagrebs »Albanske katolske Mission«. Oversættelsen har stået på i 25 år og er foretaget af den 69-årige albanske præst, *Simon Filipaj*.

# Cardenal støtter nyt parti

Managua (KNA) - *Ernesto Cardenal*, præst og tidligere kulturminister i sandinisternes regering i Nicaragua, støtter et nyt reformparti. Partiet er dannet af næstformanden af Den sandinistiske Befrielsesfront (FSLN), *Sergio Ramirez*, og det støttes af 30 af FSLNs 39 parlamentsmedlemmer.

Også *Fernando Cardenal*, jesuit og tidligere undervisningsminister, støtter det nye parti. Begge præster blev i 1985 suspenderet på grund af deres politiske aktiviteter. Ernesto Cardenal meldte sig for kort tid siden ud af det sandinistiske parti i protest mod lederen *Daniel Ortegas* autoritære linie.



Ernesto Cardenal i 1994, da han læste messe i Skt. Ansgars kirke i København. Foto Knud Kluge.

# Klostre og kirker ødelagt ved jordskælv

Kobe (KNA) - Det store jordskælv i Kobe i Japan har ødelagt mange klostre og kirker. Ifølge kirkelige oplysninger er der ingen præster eller ordensfolk blandt de over 5.000 døds- ofre for katastrofen.

Mindst fire kirker og seks kvindeklostre er fuldstændigt ødelagte, og fem klo-

stre for mænd svært beskadigede. Alle katolske institutioner har taget imod husvilde. En bygning fungerer som lighus for de mange døds- ofre. Ærkebiskoppen af Osaka, *Paul Hisao Yasuda*, er ansvarlig for organiseringen af den katolske nødhjælp.



# Hvordan står det til med præsterne - rent talmæssigt?

Af Susanne Wogensen



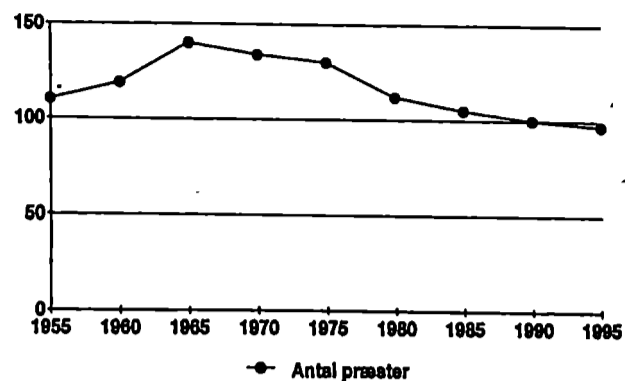
Billedet stammer fra 1881 og viser deltagerne i det første danske katolske præstemøde siden reformationen.

Der er præstemangel. Der er kaldskrise. På den anden side ved vi også, at Danmark i sammenligning med mange andre lande er vel-forsynet med præster i forhold til antallet af katolikker. De fleste menigheder har kunnet regne med faste søndagsmesser, og præsten (og søstrene) har i mange tilfælde været den drivende kraft i menighedens liv.

Hvorledes har udviklingen været, og kan man med rimelighed skønne noget

om situationen i fremtiden. Jeg vil her se på visse udviklingstendenser, foretaget på baggrund af de tilgængelige oplysninger om præsterne i Danmark fra 1943 til 1994.

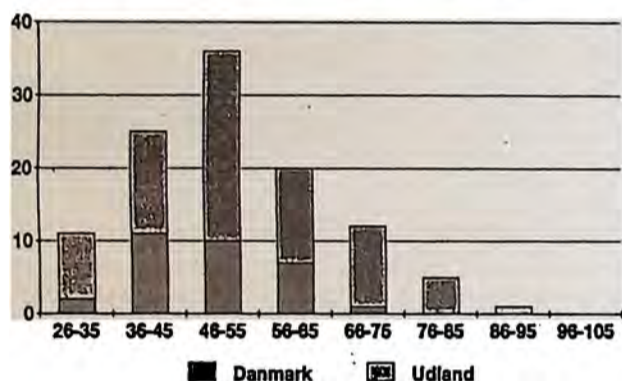
Antallet af præster steg op til 1965, hvor det toppede med 140. Derefter har tendensen været faldende, således at der i dag er under 100 præster.



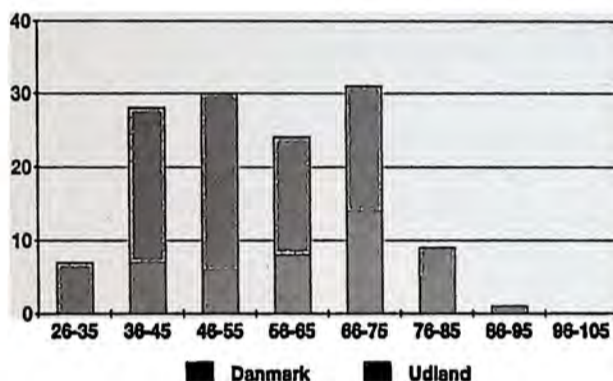
Antallet af præster fra 1. jan. 1955 til 1. jan. 1995.

For den samme periode kan vi bemærke, at aldersfordelingen har ændret sig, således,

at 45% af præsterne i dag er over pensionsalderen (her sat til 65 år).



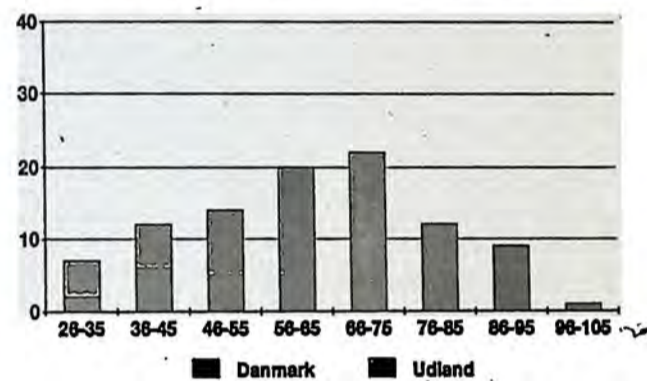
Aldersfordeling præster pr. 1. jan. 1955.



Aldersfordeling præster pr. 1. jan. 1975.

I 1955 var 84% i den »erhvervsdygtige« alder, i 1975 var tallet 68% og i 1995 er vi

nede på 55%. Denne tendens vil fortsætte, og vi må have færre præster til disposition, end vi er vant til.



Aldersfordeling præster pr. 1. jan. 1995.

Den katolske kirke har siden religionsfriheden haft næsten 150 år til at konsolidere sig. Kirken i Danmark har i høj grad været afhængig af de udenlandske præster, som ordenssamfundene har sendt til »missionen«. Men i 1953 blev bispedømmet København oprettet, hvilket afspejlede, at man anså kirken for at være etableret.

Går det så i retning af, at vi er ved at blive »selvforsynende« med præster?

Siden 1943 har der været 320 personer, der har fungeret som præst i Danmark i kortere eller længere tid.

241 af dem, svarende til 75%, er født i udlandet.

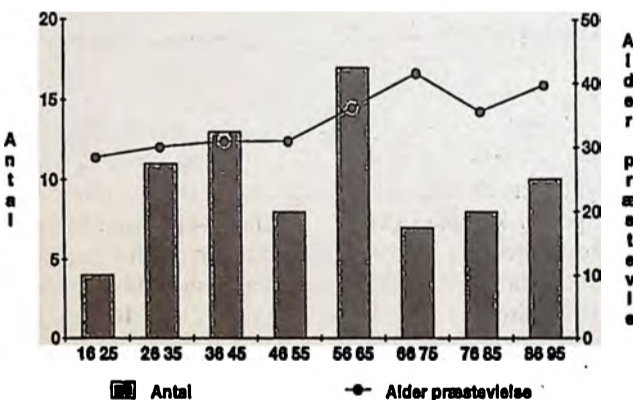
I dag er 60 af de 97 præster født i udlandet, svarende til 62%.

Vi har altså i dag en større andel af danskfødte præster end tidligere, men alligevel udgør de kun godt 1/3.

Af de 232 ordenspræster, vi har haft i Danmark siden 1943, har kun de 30 været danskere. I dag har vi 9 danskfødte ordenspræster, hvoraf de 7 er over 65 år.

Når gennemsnitsalderen stiger og der ikke er nogle danske ordenskald, kan man forestille sig, at orde-

Nedenstående tabel viser antallet af præstevielser af danskere fordelt på 10-års perioder siden 1916.



nerne vil trække deres engagement i Danmark tilbage. I dag udgør ordenspræsterne 60%, så det vil få mærkbare følger, hvis/når dette sker.

Som det ses toppede tilgangen af danske præster i 10-året før og omkring Det andet Vatikankoncil.

Fra 1966 til i dag er 25 danskere blevet præsteviet.

I 10-året 1916-25 var gennemsnitsalderen ved præstevielsen under 30 år. I dag ligger den omkring de 40 år. Dette skyldes delvis, at flere personer over 60 år er blevet

præsteviet. Men selv om man ser bort fra disse personer, er den gennemsnitlige alder ved præstevielsen stigende. Det skyldes ikke en længere uddannelse, men at kandidaterne generelt er ældre, når de beslutter sig til at blive præster.

Præsteembedet synes altså at øve en meget lille tiltrækning på unge danskere, specielt synes ordenslivet helt udelukket.

Hvis kirken i Danmark i fremtiden alene skal betjenes pastoralt af danskere, bliver situationen på baggrund af disse tendenser alvorlig.

Hvilken rolle spiller fratrædelserne i det samlede billede?

Af de 320 præster i perioden 1943-1994 er 41 trådt fra, svarende til 12,8%.

Danskerne udgør i perioden 25% af alle præster, men de udgør 39% af de fratrådte.

af de fratrådte ordenspræster.

For hele gruppen af præster i perioden 1943-1994 ser billedet således ud:

Fratrædelser udgør altså et fænomen, vi skal regne med, selv om det ikke er den vigtigste faktor i det faldende præstetal.

Det væsentligste problem i forhold til præsterne er rekrutteringen til embedet. Det væsentligste problem for kirken er, hvorledes vi som katolikker vil håndtere situationen med færre præster.

I den kommende tid bliver vi tvunget til at overveje, hvorledes vi ønsker vores menigheder skal se ud om 10 år. Vi må diskutere strukturelle og administra-

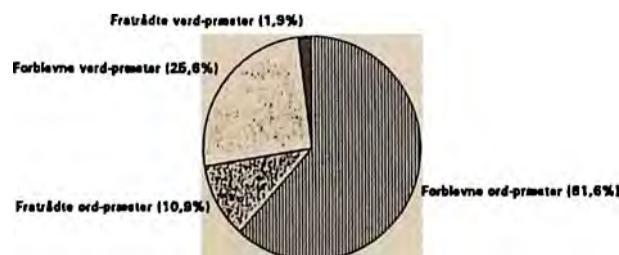
tive ændringer, men også hvad vi ønsker af indhold og tilbud i vores menigheder.

Vi kommer ikke uden om en debat om vores selvforståelse som kirke/menighed. Hvis vi efter 150 år stadig opfatter os som »missionsmark«, som kan regne med de »katolske« landes ressourcemæssige støtte, både mandskabsmæssigt og økonomisk, så får vi en brat opvågning, når den store og gavmilde økonomiske støtte fra Tyskland holder op, og når de udenlandske præster udebliver.

Hvis vi fortsat ønsker liv i kirken, må lægfolket på en helt anden måde end i dag påtage sig ansvaret for kirken. Det er på høje tid at starte overvejelserne over, hvad vi vil, hvad vi kan og hvordan vi mest hensigtsmæssigt når vores mål.

Ordenspræsterne udgør 73% af alle præster, men de udgør 86% af de fratrådte.

Danske ordenspræster udgør 13% af ordenspræsterne, men de udgør 25%





# Varm, venlig og vidende

## Gerhard Coenen C. M. 80 år 27. februar

Den 27. februar fylder pastor *Gerhard Coenen* 80 år. Han er født i Breda i Holland og trådte ind i Skt. Vincent-ordenen i 1935. Efter sine teologiske studier blev han præsteviet i 1942, og kom så i 1947 til Danmark til Skt. Vincent kirke i Helsingør, hvor han blev sognepræst i 1971. Der var han indtil 1989, hvor han trak sig tilbage for at til-

bringe sine pensionistår på Nordvanggård i Birkerød.

Årstal er kolde og nøgterne, men bag dem er der begivenheder og mennesker, og pastor Coenen er et af disse mennesker.

For os, som kender ham, er han ikke blot katolsk præst, han er et rigtigt menneske, varmt, meget vidende, meget venlig, særdeles tolerant – og hvad der er

uhyre vigtigt – fuld af humor. Han er en katolsk præst, sådan som min kone og jeg forestillede os, at en katolsk præst skulle være, da vi i sin tid gik til undervisning hos ham.

Vi husker – og vil altid huske – hans smil og ægte venlighed, fra første gang vi trådte ind i hans hyggelige lejlighed i præsteboligen i Nygade.



Gerhard Coenen C. M. virkede som præst og senere sognepræst i Helsingør i 42 år.

Selvfølgelig var vi skeptiske. Der var så meget, vi ikke forstod ved den katolske kirke. Vi havde mange alvorlige samtaler, men vi talte også om klassisk musik og fodbold. Begge dele havde hans levende interesse. Vi blev optaget i kirken på så smuk en måde – det glemmer vi aldrig!

Pastor Coenen blev mere end en præst for os, han blev en ven – og jeg ved, at hans menighed heroppe havde det som vi. Han var en ven.

Men også uden for vor kirke var pastor Coenen et kendt ansigt. Alle i Helsingør kendte den hyggelige, trinde katolske »pater«, som man kaldte ham, og jeg husker, at biskop *Johannes Johansen* fortalte, at den første hjertelige velkomst, han fik efter sin tiltrædelse, var fra den katolske præst.

Nu fylder Gerard Coenen 80 år. Hans helbred kunne nok være bedre, men han er stadig meget aktiv, læser stadig messer, og hans smil er det samme. Hans gamle menighed heroppe savner ham meget.

Da han i juli 1992 fejrede 50 år som præst, henviste han til salme 139: »Du lagde Din hånd på min skulder, Din højre holder mig fast«.

Må mange lyse timer, dage og år følge dig. Det ønsker alle vi, som kender dig!  
*Else og Jørgen Jørgensen*

# Festmesse for Gerhard Coenen C. M.

Her fra menigheden på Nordvanggård skal der også lyde et hjerteligt tillykke til pastor *Coenen* med de 80 år.

Du kom hertil for snart 6 år siden for at nyde dit otium hos dine medbrødre, Skt. Vincent-præsterne, og

man må sige, at det har været et aktivt otium, du har nydt her! Altid parat til at læse messe såvel her som i Hørsholm og i det hele taget deltaget i livet her.

Vi siger dig tak for de år, du har været her i vor midte og håber, at vi må have glæ-

de af dig mange år endnu.

Foreløbig glæder vi os til at fejre dig ved en festmesse her den 5. marts kl. 9 med efterfølgende reception.

*Menigheden på Nordvanggård*

## Læserne beretter

# Den kulørte kirke

I begyndelsen af marts ventes 20.000 deltagere til to internationale socialkongresser i København. Det ene – det officielle – bliver afholdt i Bella-Centret. Det andet – det alternative – der arrangeres af organisationer, der ikke repræsenterer nogen regering, får til huse på den gamle flådestation på Holmen.

### Holdes til ilden

Den internationale sociale kongres er et led i kæden af sociale kongresser. Selv om udbyttet af disse kongresser ikke står i et rimeligt forhold til de gode intentioner, så er selve det, at de afholdes, et tegn på, at verdensoffentligheden holder de politisk ansvarlige til ilden.

Den alternative NGO-kongres har ikke en fælles programklæring eller målsætning for, hvad der skal komme ud af København-mødet. Det vil ganske enkelt ikke være muligt at koordinere de mange tusinde synspunkter. Det eneste, der kræves af deltagerne er, at deres møder og aktiviteter er åbne for alle.

Det økumeniske Fredsforum for europæiske Katolikker, Pax Christi – Dan-

mark og Danmarks katolske Kvindeforbund har tilsluttet sig en bevægelse, der kalder sig Den kulørte Kirke. Bevægelsen er økumenisk og åben for alle kristne trossamfund og ønsker at gå i dialog med de andre verdensreligioner i arbejdet for social retfærdighed og fred.

Vor opgave, som jeg ser det, er at genindføre det åndelige aspekt i opfattelsen af en menneskeværdig tilværelse uanset kulturelle, religiøse og økonomiske forskelle.

*Gro Harlem Brundtlands* FN-rapport om bæredygtig udvikling har ikke sat sig spor i udspillet om den globale arbejdsløshed.

### Traditionelt

FNs organisationer for udvikling og arbejde holder sig til en helt traditionel vækststrategi i deres oplæg til topmødet i København. Omkvædet i deres »policy paper« til topmødet er den største mulige vækst i hele verden. Publikationen er nærmest kemisk rensset for tanker om, hvordan man styrer væksten for at undgå en kollision mellem hensynet til verdens arbejdsløshed og hensynet til miljøet. Den ser bort fra risikoen

for, at en høj vækst i den globale produktion fører til miljøkatastrofer. Intet land kan i længden oprettholde høj vækst i produktionen. I vor elektroniske tidsalder betyder høj produktion ikke nødvendigvis høj beskæftigelse. Alligevel fastholder både finansverdenen og fagbevægelsen denne illusion. Det er som »blind leder blind« ud over afgrunden. Blinde, fordi de nok ser, men ikke indser, at de nuværende samfundsstrukturer er direkte katastrofale for menneskeheden.

Der tales meget om en ny økonomisk samfundsorden, men det bliver ved ord, ord og ikke andet end ord, fordi man ikke har visioner om, hvordan denne »dødedans« kan ændres til en fornuftigere livsform, der tager sit udgangspunkt i, at mennesket er et socialt væsen med sjæl og legeme, og hvor alle er afhængige af alle. Respekterer man ikke dette holistiske livssyn, kan det kun gå galt.

Der arbejdes med »væksthormoner« med bind for øjnene. De kristne har et stort ansvar for, at der tilføres samfundslivet åndelige væksthormoner.

*George Bune Andersen*

# Møde i Stenogildet

Lørdag d. 18. marts til søndag d. 19. marts holder Stenogildet møde på Magleås Kursuscenter. Den engelske katolske lægeforenings præst, *Terence Phipps* taler om lørdagen om »The New Evangelization and the Catholic Doctor«.

Fader Phipps er meget inspirerende og meget benyttet som foredragsholder, en dygtig teolog med stor indsigt i medicinsk etik, siges det i indbydelsen til katolske læger og medicinske studerende. Foredraget holdes på engelsk.

Søndag taler pastor *Jørgen Hviid* om »Sygdom og lidelse«. Han har i mange

år beskæftiget sig med handicappedes problemer og har som præst og psykolog stor indsigt i emnet.

Lørdag aften vises den polske film »Dacapo« med dansk tale. Filmen sammenstiller verdens lidelse med Kristi lidelse.

Weekenden harmonerer godt med Stenogildets motto i år »Implementering af vor tro i hverdagen som katolske læger«, siges det i indbydelsen. Prisen er 450 kr. for fuld forplejning.

Tilmelding til Kjeld Jensen, Alstedvej 92, 4173 Fjenneslev. Tlf. 53 648187. Tilmelding skal ske hurtigt.



vist i DR-TV i påsken, er et af vore mange programmer. KVIPvideo producerer og distribuerer undervisnings- og debatfilm til kirkeligt brug. Ring efter vores *Programoversigt* på tlf. 31 20 93 37...



Katolsk Videoproduktion  
Skt. Kjeldsgade 3  
2100 København Ø  
Tlf.: 31 20 93 37 Fax: 39 27 35 01



Nyt  
KVIPvideo  
PROGRAMOVERSIGTEN  
Dåben er

## HØJSKOLEUGE

**FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION - de sidste 100 år.**

23. juli kl. 17.00 – 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning – også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lebahn. Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

### MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

### Strikkegarn til Caritas

Caritas Danmark efterlyser rester af al slags strikkegarn. Vi er i forbindelse med nogle damer, som strikker børnetøj af restgarn. Børnetøj af bomuldsgarn bliver sendt til Rwanda, hvorimod tøj af uld og lignende sendes til Østeuropa.

Ligger De inde med en del restgarn, vil Caritas Danmark være taknemmelig for at få det sendt til adressen:

Caritas Danmark  
Bredgade 69 A  
1260 København K

### Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

### Møder og arrangementer

### Sct. Lucius' dag

Lørdag den 4. marts kl. 15 i Skt. Ansgars kirke, København.  
Foredrag af hr. P.H. Fosell om »Den hellige Lucius«, efterfulgt af en andagt. Alle er velkomne.  
Sct. Karl Borromæus Gruppen  
v/ Martin Ryom, tlf. 39 29 60 08.

### Fasteretræte

på Als Kloster ved Pastor Poul Clausen og Kaare Nielsen.

Retræten begynder fredag den 3. marts kl. 18.00 og slutter søndag den 5. marts om eftermiddagen.

Tilmelding på telefon 74 43 33 70. Pris 450 kr.



## Magleås-arrangementer

Fr.d.10.-sø.d.12.3.95:

»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf  
»Carl Nielsen og Den danske Sang«  
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.

Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:

Påskerefuglum.  
Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:

»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Fr.d.23.6.-sø.d.25.6.95:

Magleås-Retræte  
v/Sr. Evelyn Krepele.

Fr.d.23.6.95:

Midsommertræf.  
Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:

Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:

Højskoleuge  
»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

## DUK-kalender

### Ungdomsmesse

den 26.2.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

### Årsmøde

den 3.3.-5.3.95 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.

Alder: 16 år og opetter.

Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).

### Firmelse Vest weekend

den 17.3.-19.3.95 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.

Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 24.2.95.

### Ungdomsmesse

den 26.3.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

### Firmelse Øst weekend

den 31.3.-2.4.95 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.

Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 10.3.95.

### Løjrledelseskursus

den 21.4.-23.4.95 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1995.

Kurset er gratis.

Tilmelding senest den 31.3.95.

### Ungdomsmesse

den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

### Ledertræning

den 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.

Pris: kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 21.4.95.

### Ungdomsmesse

den 28.5.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: \_\_\_\_\_

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja  Nej

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67,2.th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## MAGLEÅSTRÆF

søndag d. 26. marts 1995

»Carl Nielsen og Den danske Sang«

Carl Nielsen er enestående i musikhistorien ved på én gang at mestre den store symfoniske form og den enkle, folkelige sang, og at kunne skabe en syntese af disse to tilsynende så forskellige stilområder.

Pianisten Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn Arvé vil - hjulpet af Carl Nielsens musik - give et billede af Carl Nielsens tid og personlige stridigheder i kampen for anerkendelse.

Kl. 14: Kaffe/te i stuerne.

Kl. 15: »Omkring flyglet«.

Pris: kr. 30,00.

Bus 500S - Birkerød/Ravnshøjvej ved skiltet til Høsterkøb. 10 min. gåtur ad Åsebakkens. HT's kundeservice tlf. 36 45 45 45.

## DET SKER PÅ MAGLEÅS

To d. 2. - sø d. 5.3.:

Center for Kunst og Kristendom

To d. 2. - ma d. 13.3.:

Delegation til FN-topmøde

Ma d. 6. - to. 9.3.:

Undervisningsministeriet

To d. 9. - fr. d. 10.3.:

Carsten Iversens Tegnestue

Fr d. 10. - sø d. 12.3.:

Kristen Mystik I  
v/ Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen

Ma d. 13. - ti d. 14.3.:

Serum Institutet

Ma d. 13. - fr. d. 17.3.:

Danmarks Lærerhøjskole

Ti d. 14. - to d. 16.3.:

Pæd. kursusadministration

Fr d. 17. - lø d. 18.3.:

Sankt Joseph søstrenes Skole  
Ringsted v/ Ole Dam

Lø d. 18. - sø d. 19.3.:

Steno Gildet  
v/ dr. Kjeld Jensen

Ma d. 20. - ti d. 21.3.:

Dansk Røde Kors

Ma d. 20. - on d. 22.3.:

AMU-center, Hillerød

Ti d. 21. - fr. 24.3.:

Gymn.skolernes Tysklærerforen.

To d. 23. - fr. 24.3.:

Gymn.skolernes Matematikl.foren.

Fr d. 24. - sø. 26.3.:

Katolsk Arbejder Aktion  
v/ George Bune Andersen

Lø d. 25. - sø d. 26.3.:

Lourdes-gruppen  
v/ Anne Storm

Søndag d. 26.3. kl. 14:

Magleåstræf  
»Carl Nielsen og Den danske Sang«  
v/ Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé

Ma d. 27. - ti d. 28.3.:

Undervisningsministeriet

Ma d. 27. - ti d. 28.3.:

Dansk Flygtningehjælp

Ti d. 28. - fr. d. 31.3.:

Undervisningsministeriet

Fr d. 31.3. - lø d. 1.4.:

Dansklærerforeningen

## Diverse

### Feriehus udlejes

Bondehus på nordvest Lolland i fredelige omgivelser til 4 pers. med tv, lys, varme, toilet og bad. Kr. 1.500 pr. uge.  
Tlf 53 64 50 27 efter kl. 17.

### Bekendtskab

Enke, 55 år, pensionist i trygge kår, søger enlig (enke)mand, 45-65 år. Bekendtskab evt. ægteskab. Interesser: Min familie, mit HF-kursus, teater, klassisk musik, kirken. Københavnsområdet. Billet mrk. 1423 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

## Annoncer

### »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms

### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.

NYE ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

### Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.

Tirsdag og onsdag kl. 10-16.

Torsdag kl. 12-18.

### RADIO STENO

Katolsk lokalradio i Storkøbenhavn

107,9 MHz

Hver mandag kl. 20 - 23

88,2 MHz

Hver tirsdag kl. 19 - 22

### Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

### BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.



## BEGRAVELSER LIGBRÆNDING



Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerindene  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Østerbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Malermester  
VILLY HANSEN

Brødager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37



Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsogade 10 • Roskilde • 42 15 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor

### VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



# Nye veje nødvendige

I dag stilles der mange nye spørgsmål

Rom (KIPA) - Generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, *Konrad Raiser* mener, at det nu er nødvendigt at finde nye veje i økumenien. De sidste 20 års model, som helt eller næsten helt var baseret på den teologiske dialog, var nyttig, men nu er dens funktion slut, siger Raiser i et interview i den katolske avis »Avvenire« i anledning af bedeugen for kristen enhed.

I dag stilles der nye spørgsmål, som der ikke

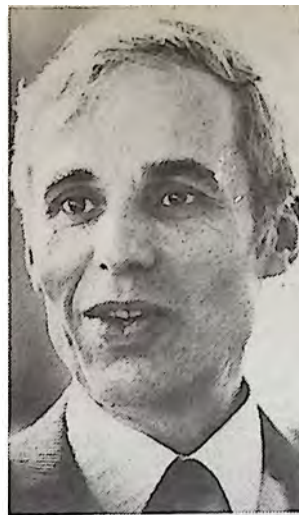
findes svar på. Det er ikke nødvendigt at bruge al energien på problemer vedrørende kirkelæren. Det betyder nemlig, at de åndelige og pastorale dimensioner i det økumeniske arbejde undervurderes.

Den gensidige forståelse skal vokse fra grunden, d.v.s. fra de troende. »Vi må arbejde for, at en sand økumenisk spiritualitet modnes,« udtaler Raiser.

Denne økumeniske spiritualitet kan også betyde, at de troendes eget sprog igen

bliver anvendt. Mange moderne mennesker forstår ikke det sprog, »vores kirker taler«. På den måde kan man også inspirere den teologiske debat.

Den interreligiøse debat er også godt i gang. Det er vigtigt for lutheranerne at fortsætte dialogen med muslimerne, siger Raiser. Kirkernes Verdensråd har direkte kontakt med repræsentanter for Islam både i Europa og Afrika. I nogle måneder har en fælles kommission, der også har deltagere fra fundamentalistiske bevægelser, arbejdet med emnet »religionsfrihed i Europa«. »Jeg har indtryk af, at der fra Islams side virkelig er en stor interesse i at fortsætte ad denne vej,« mener Raiser.



Generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, Konrad Raiser. Foto KNA.

## Glæde i Vatikanet over forbedret forhold til lutheranerne

Rom (KNA) - I anledning af Bedeugen for de kristnes Enhed betegner Vatikanet året 1994 som »et vigtigt skridt fremad i forholdet mellem lutheranerne og katolikkerne«.

*Heinz-Albert Raem* fra Enhedsrådet mener, at re-

sultaterne af den dialog, der nu er gennemført, vil vise sig i de kommende år. Der er nu et sådant klima af tillid, at man kan tale åbent om vanskelige spørgsmål, skriver Raem i Vatikanets dagblad »Osservatore Romano«.



Det berømte hulekloster i Kijev bliver ikke givet tilbage til kirken. Foto: KNA.

## Kijevs Hulekloster trues af salg til private

Kijev (KIPA) - Kijevs »Hulekloster«, et af ortodoksens betydeligste klosterområder, trues af salg. Mindst 46 organisationer og foretagender har allerede købt dele af området, deriblandt den amerikanske koncern »Philip Morris« og den italienske ambassade i Kijev, meddeler det Ukrainske katolske Pressebureau, ARI. Huleklosteret - Petsjerskaja Lavra - blev grundlagt i det 11. århundrede. Omkring de eneboere, der havde slået sig ned i hulerne på skrænterne til Dnjeprfloden, opstod små fællesskaber. I løbet af århundre-

derne udviklede det sig til et stort klosterområde, som på højdepunktet havde flere tusind munke. Det var et af de vigtigste åndelige, teologiske og kulturelle centre for kirken.

### Trist skæbne

Efter kommunismens magtovertagelse i Ukraine blev klosteret lukket og var fra 1926 en »museumsby«. Under Anden Verdenskrig blev klosterets »Maria-Himmelfart-katedral« ødelagt. I 1988, i anledning af 1000-året for Ukraines kristning, blev en del af klo-

steret givet tilbage til den ortodokse kirke, nemlig de såkaldte »fjerne huler« med to kirker, et klokketårn og fire andre bygninger - ca. en-tolvtedel af hele klosteret.

Salget af området sker med myndighedernes tilladelse. Kirkens protester bliver ikke hørt. De præster og munke, der bor der i dag, har pladsmangel. Den ortodokse kirke betragter de verdslige foretagender og deres køb af dele af området som en vanhelligelse af noget af deres vigtigste åndelige arvegods.

## Perus og Ecuadors biskopper kræver samtaler

Lima og Quito (KNA) - Bispekonferencerne i Peru og Ecuador har appelleret til de to landes regeringer om at løse grænsestridighederne gennem forhandlinger.

»Vi er bekymrede over spændingerne og vi opfordrer de to regeringer til at arbejde for en fredelig sameksistens mellem vore folk,« hedder det i en appel fra formanden for Den peruanske Bispekonference, ærkebiskop *Augusto Vargas Alzamora*.

### Absurd krig

Generalsekretæren for Den ecuadorianske Bispekonference, biskop *Antonio Arregui Yarza* betegner krigen mellem de to lande som en »absurditet«. Der er mere, der forbinder end skiller

vore to nationer, siger han. Derfor er anvendelsen af våben meningsløs, siges det i en erklæring fra bispekonferencen i Quito.

Begge episkopater har offentliggjort en fredsbøn, som de opfordrer de troende i begge lande til at bede.

Vatikanet anser det ikke for muligt at mægle i striden på nuværende tidspunkt, oplyser den apostoliske nuntius i Ecuador, ærkebiskop *Francesco Canali*. Det kan kun ske, hvis begge lande beder om det, og indtil videre har kun Ecuador henvendt sig til Vatikanet.

## Forholdet til den russisk-ortodokse kirke forbedret

Rom (KNA) - Forholdet mellem den katolske og den russisk-ortodokse kirke er »skridt for skridt blevet bedre trods vanskeligheder«, sagde kardinal *Achille Silvestrini* og den russisk-ortodokse ærkepræst *Ioann Sviridov* under et møde, der var arrangeret af hjælpeorganisationen

»Kirche in Not/Ostpriesterhilfe«.

Sviridov, der er leder af Afdelingen for religiøs uddannelse og Katekese i Moskvas patriarkat, var glad for den økonomiske støtte, de ca. 6.000 ortodokse præster havde modtaget. Dette initiativ fra den kendte præmonstratenser *Werenfried van Straaten* havde vist de ortodokse katolicismens »humane ansigt«.

### Nødvendigt at lære hinanden at kende

Det er nødvendigt at forstærke indsatsen for at præster og lægfolk i de to kirkesamfund kommer til at kende hinanden bedre, siger Sviridov. Endnu er de fleste kontakter kun på højt kirkeligt niveau. Silvestrini, der er formand for Østkirkekongregationen, mener, at en studieudveksling af lægfolk og præster vil være en mulighed for at fremme den gensidige forståelse og respekt.

## Vatikanets og Algeriets udenrigsministre mødes

Rom (KIPA) - Den algeriske udenrigsminister *Mohammed Saleh Dembri* har diskuteret situationen i Algeriet med Vatikanets »udenrigsminister«, ærkebiskop *Jean-Louis Tauran*.

Ifølge Vatikanets pressetalsmand *Joaquin Navarro-Valls* talte man om Algeriets »smertefulde situation«. Udenrigsministeren oplyste om den algeri-

ske regerings prioriteter nemlig overholdelse af forfatningen, pluralisme, politisk skift og frie valg i 1995.

Til journalister sagde Dembri, at det var »unyttigt« med et parallelt diplomati. Dermed henviste han til den romerske basismethode »Sant'Egidio« fredsinitiativ, hvor repræsentanter for Algeriets oppositionspartier, der iblandt den fundamentalistiske muslimske »Frelsesfront«, havde holdt møde i Rom og udarbejdet en »fredsplatform«. Dette møde havde næsten været en legitimering af terrorhandlingerne i Algeriet, sagde Dembri.

**Fasteaktionen  
Caritas Danmark  
Giro 404-3979**

**katolsk  
orientering**

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Præm (ansvarsh. redaktør).  
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin  
og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,  
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.  
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.  
Udgiver: Anagarstiftelsen  
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

**Næste nummer  
udsendes  
den 8. marts**



Tanker til en prædiken, side 5  
 DUKs sommerlejr, side 7-10  
 Vision eller mareridt, side 11  
 FN-topmødets problem, side 12-13

## 11 delegerede fra Vatikanet til topmøde

Vatikanet har 11 delegerede til det igangværende topmøde i København, oplyser Nuntiatoren i Vedbæk til »katolsk orientering«. Delegationens leder er msgr. Diarmoid Martin fra Vatikanets sekretariat »Justitia et Pax.« Pavens pressetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls* er ligeledes med.

Foruden delegationen er knyttet 4 eksperter, bl.a. nuntius *Giovanni Ceirano* fra Vedbæk, nuntiaturråd *Joseph Chennoth* og *Marianne Powell*.

Statssekretær, kardinal *Angelo Sodano* deltager 11. og 12. marts sammen med statsledere fra hele verden.

kk

## 21. marts mindededag for bombeofre på Den franske Skole

Den 21. marts er det 50 år siden, at Keamme d'Arc Skolen (Den franske Skole) på

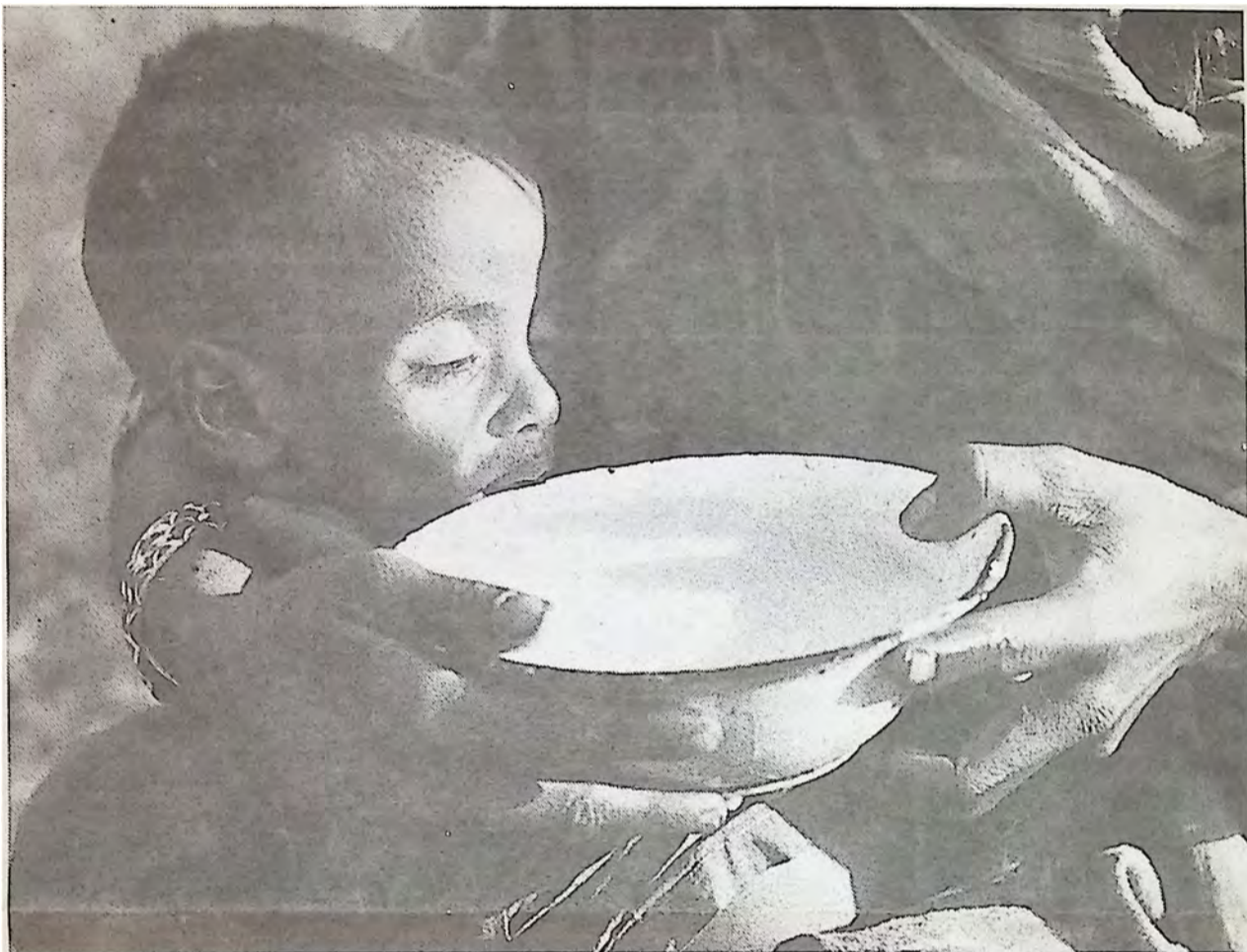
Frederiksberg i København ved en tragisk fejltagelse blev bombet. 86 børn, 11 Skt. Josefsøstre, 3 lærere og en voksen elev døde som følge af bombningen. Foruden skolen blev også en beboelsesejendom i nærheden ramt med tab af menneskeliv til følge. Også flere redningsfolk omkom.

På 50-årsdagen står Institut Skt. Joseph på Østerbro for et større arrangement med bl.a. mindegudstjeneste i domkirken med biskop Hans L. Martensen og senere kransnedlæggelse på Frederiksberg. Læs videre side 3.

kk



21. marts samles mange mennesker foran mindestueten for bombningen af Jeanne d'Arc Skolen.



Den, der besidder Ånd, må holde den svære balance mellem virkelig solidaritet med verdens nødlidende og modstand over for fristelsen til at forstå sig selv som den store problemløser, den der kan vende verdens nød, siges det i »Tanker til en prædiken«, som bringes på side 5. Også med relation til det igangværende topmøde i Bella Centret og på Holmen bringes artikler om emnet på side 11, 12 og 13. Foto KNA.

## Pave Johannes Paul II om det sociale topmøde: Fred afhænger af udvikling

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* siger i forbindelse med FN's sociale topmøde i København, at fred hænger snævert sammen med udvikling. Den menneskelige person skal være i centrum for al udvikling. Det internationale samfund og den enkelte person opfordres til at samarbejde, sagde paven efter Angelus-bønnen før topmødet.

Stats- og regeringschefer vil mødes i København for at bekæmpe fattigdommen, skabe nye arbejdspladser og fremme den sociale integration, erklærede paven. Mødet vil bidrage til at overvinde den udelukkelse fra samfundet, som mange mennesker oplever. Paven opfordrede de troende til at bede for, at topmødet kunne blive til et konkret skridt mod større solidaritet på verdensplan.

Vatikanets delegation vil

især koncentrere indsatsen om kvindernes situation, arbejdsløshed, indvandrede, menneskerettigheder og reduktion af militærudgifterne, oplyste Vatikanets pressetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls* før topmødet. Vatikanet er meget tilfreds med forberedelsesdokumentet, som indeholder mange elementer fra den katolske sociallære.

Navarro-Valls frygter ikke, at slutdokumentet bliver »udvandet« eller at regeringerne ikke vil søge at virkeliggøre beslutningerne. Konferencens betydning understreges af, at over 1 mia. mennesker på jorden lever i yderste fattigdom og af, at kun 800 mio. af verdens 2 mia. mennesker i den arbejdsdygtige alder har et arbejde.

Den katolske kirke yder en stor indsats for social udvikling, oplyser Navar-

ro-Valls. På verdensplan er der over 170.000 officielle katolske undervisningsinstitutioner, hvor i 1993 mere en 45 mio. børn og unge

modtog undervisning. Desuden er der næsten 1.000 nationale katolske organisationer, der yder hjælp til social og åndelig udvikling.

## Håber på gennembrud i forholdet til katolikkerne

Genève (KNA) - Generalsekretæren i Det lutherske Verdensforbund, *Ishmael Noko* håber på et gennembrud i forholdet til den romersk-katolske kirke. Noko har i en ledsageskrivelse til den endnu ikke offentliggjorte »Fælleserklæ-

ring om retfærdiggørelseslæren« til samtlige medlemskirker og nationale komitéer i Det lutherske Verdensforbund skrevet, at det afgørende skridt kan tages på Verdensforbundets plenarmøde i Hongkong i

Fortsætter på bagsiden



# Patriark ønsker palæstinensisk stat

## Vil sikre Israels egen sikkerhed, siger patriark Sabbah

Nicosia (KIPA) – Den latinske patriark af Jerusalem, *Michel Sabbah* ønsker en palæstinensisk stat oprettet. Israel bør støtte en sådan stat, for den vil sikre Israels egen sikkerhed, sagde Sabbah til journalister i Nicosia.

Israellerne bør trække deres soldater tilbage fra de besatte områder. Sabbah gjorde opmærksom på, at de palæstinensiske myndig-

heder ikke kan skabe en uafhængig stat, da de hverken har de økonomiske eller politiske midler til det. Sabbah blev latinsk patriark i 1987 og er den første palæstinenser i dette embede.

**Kong Hussein ønsker uafhængigt Øst-Jerusalem**

Jordans kong *Hussein* ønsker at gøre Øst-Jerusalem med de hellige steder for

kristne, jøder og muslimer til et »mødecentrum for alle troende fra de tre mono-teistiske religioner«. Man må finde en status for bydelen, så den ikke kommer under hverken den ene eller den anden stats suverænit.

Vest-Jerusalem er siden staten Israels oprettelse hovedstad for dette land, erklærede Hussein i den egyptiske avis »Al-Ahram«.

»Men den arabiske del kan med Guds hjælp blive til et fredens og mødets sted,« mener kongen.

**Alle områder, der blev besat i 1967, skal rømmes**

Han er klar over sit særlige ansvar for Øst-Jerusalem. En løsning på Mellemøst-problemet kan ligge i at gennemføre FN's resolution 242 om israelsk tilbage-trækning fra de besatte områder. »Det er vores holdning, at alle områder, der blev besat i 1967, skal rømmes og igen være under arabisk suverænit. Dertil hører også Jerusalem. Men i tilslutning til dette skal de hellige steder i Jerusalem have en særlig status, så byen igen kan blive en fredens by for alle troende.«

Hussein minder om, at ifølge tidsplanen for Mellemøstforhandlingerne skal emnet Jerusalem tages op i 1996 sammen med de besatte områders fremtid.

Øst-Jerusalem blev besat i 1967, annekteret i 1980 og gjort til en del af Israels hovedstad. Palæstinenserne ser Øst-Jerusalem som hovedstaden i en palæstinensisk stat. Indtil Gazas og Jerikos autonomi residerede palæstinenserne uofficielt i »Orient House« i Øst-Jerusalem.

# Engelske biskopper får frie hænder til afgørelse om præster

London (KIPA) – Vatikanet har givet Den engelsk-valisiske Bispekonference myndighed til at afgøre, hvem af de ofte gifte anglikanske præster, der efter deres konversion til katolicismen kan blive katolske præster.

Hidtil har Vatikanet forbeholdt sig ret til at have afgørelsen i hvert enkelt tilfælde. Det vil dog fortsat være sådan, at de tidligere anglikanske præster ikke kan fungere som sognepræster.

**215 præster har forladt kirken**

Siden Church of England indførte kvindelige præster

i 1992 har 215 præster forladt kirken. Man venter, at flere vil følge efter, når reg-

lerne for at fungere som præst i den katolske kirke ligger i fastere rammer.

# Ønsker amnesti i år 2000

Rom (KNA) – Formanden for Det romerske Pilgrimsværk, msgr. *Liberio Andreatta* ønsker, at der gives almindelig amnesti til alle politiske, ideologiske og religiøse fanger i det hellige år 2000. En sådan gestus vil være mærkbar i forsoningen, sagde han under et forberedelsesmøde til det helli-

ge år.

Det hellige år skal fejres samtidigt i Rom, Jerusalem og i de lokale kirker, har paven bestemt. Man regner med et pavebesøg i Det hellige Land og på Sinai, en eukaristisk kongres i Rom samt økumeniske og inter-religiøse arrangementer.

*Drømmen om et behageligt liv i Vesten*

# International handel med vordende nonner

Changanacherry (KIPA) – Den syro-malabariske ærkebiskop af Changanacherry, *Joseph Powathil* advarer i et hyrdebrev mod »urene kald« af unge kvinder til klostre i Vesten. Mange unge indiske kvinder lader sig hverve som novicer til et kloster i Europa for at

drømmen om »et behageligt liv i Vesten« kan gå i opfyldelse, hedder det i pastoralskrivelsen.

Allerede i 1962 opdagede en journalist ved »Sunday Times« i London en regelret handel med unge kvinder til europæiske klostre. Under efterforskningen af

sagen opdagede man, at flere præster havde modtaget bestikkelse, som gjorde det muligt for unge katolske piger fra forbundsstaten Kerala at rejse til Europa. I hyrdebrevet advarer Powathil mod en fornyet opblomstring af disse »tvivlsomme kald«.

Ifølge tal fra den syro-malabariske kirke, der er uneret med Rom, indtræder hvert år ca. 150 piger fra ærkebispedømmet Changanacherry i Kerala i en orden i udlandet. Powathil skriver, at der findes særlige agenturer, der mod betaling organiserer disse »kald«. Desuden er man bekendt med, at flere piger efter deres afrejse er forsvundet.

Ærkebiskoppen opfordrer katolikkerne til først at forelægge hvert kald for det officielle »Kontor for klosterkald« i ærkebispedømmet. Der er mange ordener, der overhovedet ikke har et eneste kommunitet i Indien. På den måde kan man i rette tid advare mod ægtheden af i hvert fald nogle af disse kald, hedder det i hyrdebrevet.

Sujarno henviser til den nye lov, der vil træde i kraft i juni. Ifølge denne må muslimske børn kun gå i skoler, hvor der undervises i islam.

*Yustinus Samudra Nugraha*, leder af Xaverius-skolen, erklærer, at han under ingen omstændigheder vil have muslimske religionslærere på sin skole. Den planlagte lov er en krænkelse af privatskolernes rettigheder, siger han.

**Muslimske lærere**

Det seneste træk fra Sujarnos side er at kræve muslimske religionslærere ansat på skolen, fordi flertallet af eleverne er muslimer.

# Må ikke gå i katolsk skole

Palembang (KIPA) – I den indonesiske provins Jambi er der udbrudt åben strid mellem regeringen og en kristen skole. Regeringen vil vedtage en lov for at forbyde muslimske børn at gå i skoler, hvor der ikke undervises i islam.

Jambis undervisningsminister, *Hajji Sujarno* har siden 1994 forsøgt at overtale muslimske elever til at gå ud af den katolske



Den 13. og 14. februar for 50 år siden, få måneder før Den anden Verdenskrig var slut, på et tidspunkt, hvor russerne stod ved Elben og den tyske modstand var brudt sammen, udslettede engelske og amerikanske fly kulturbymen Dresden. Den var fyldt med flygtninge fra Østeuropa og uden militær betydning. De titusinder af civile ofre blev mindet under en gudstjeneste den 12. februar i den katolske Hofkirche, som stod nogenlunde uskadt efter terrorbombningen. Foto KNA.

# Samarbejde med kommunisterne skal undersøges

Budapest (KNA) – Forfatningsdomstolen i Budapest mener, at man også skal undersøge, om ledende kirkefolk har samarbejdet med det tidligere kommunistiske styre. Ifølge den såkaldte »agentlov« skal alle mennesker, der i dag indtager ledende positioner i samfundet, aflægge regnskab for deres fortid.

Allerede lige efter kommunismens sammenbrud beskæftigede et parla-

mentsudvalg sig med kirkelige lederes rolle under kommuniststyret, men man offentliggjorde ingen rapport.

Sekretæren for Den ungarske Bispekonference, hjælpebiskop *Csaba Ternyák* erklærer, at det må være kirkerne selv, der foretager analysen af kirkelige embedsindehavere. Desuden skal de have ret til selv at forlange en undersøgelse af deres fortid.

# Søstre bortført

Rom (KNA) – De syv ordenssøstre, som blev bortført af oprørere i Sierra Leone 25. januar har det »efter omstændighederne godt«. Det sagde søstrene i en radiosamtale med den italienske ambassadør i Guinea, *Ranieri Fornari*.

Søstrene, seks italienere og en brasilianer, oplyste, at

de var anbragt i tre værelser, fik ris og grøntsager, og at deres situation var »tålelig«. De blev bortført fra deres mission i Kambia nær grænsen til Guinea. Oprørerne ønsker at tvinge militærregimet i landet til forhandlinger ved hjælp af bortførelser af udlændinge.

# Fredspris til paven

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* blev den første, der modtog »Byen Roms pris for fred og humanitær indsats«. Prisen blev overrakt af Roms borgmester, *Francesco Rutelli*.

Prisen er Roms borgers anerkendelse af pavens u-

trættelige indsats for fred i verden, sagde Rutelli ved overrækkelsen. »Når man forsvarer freden, forsvarer man Roms ædleste opgave,« understregede borgmesteren. Rom bliver rigere gennem Johannes Pauls fretsengagement.



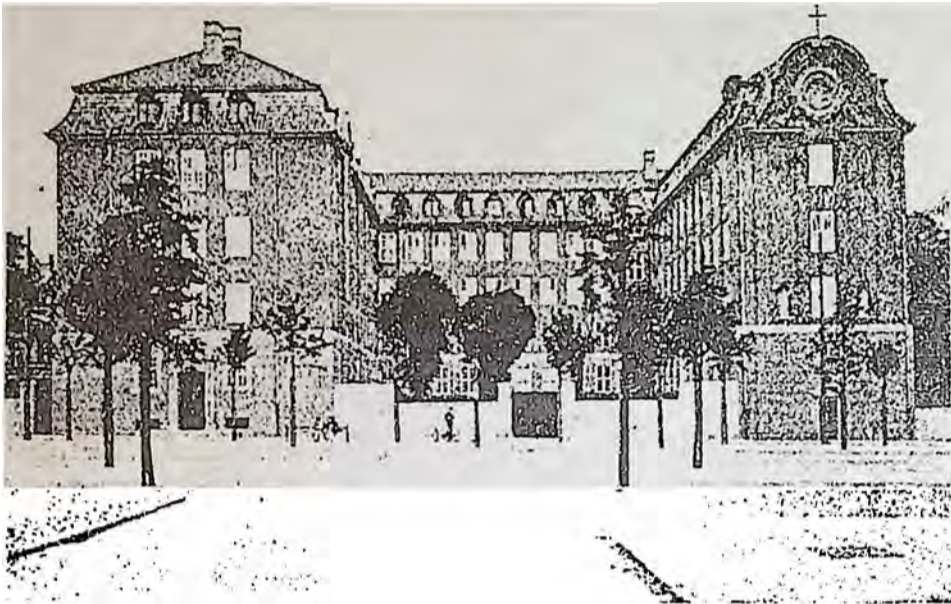
# 50-årsdagen for bombningen af Den franske Skole

Mindedag i bispedømmet begynder med gudstjeneste ved biskop Hans L. Martensen

Tirsdag 21. marts står Institut Skt. Joseph på Østerbro i København for et større arrangement for at mindes de mange ofre ved fejl-bombningen af Den franske Skole på Frederiksberg i København. 101 mennesker fra skolen omkom, heraf 86 børn og 11 Skt. Josefsøstre.

Programmet for dagen består af mindegudstjeneste, kransnedlæggelse, afsløring af ny skulptur samt en mindehøjtidelighed for specielt indbudte gæster.

Dagen begynder med en mindegudstjeneste ved biskop Hans L. Martensen i den katolske domkirke, Skt. Ansgar i Bredgade kl. 9.30. Biskoppen prædiker, og præst i Folkekirken, forfatteren Elisabeth Lyneborg taler med udgangspunkt i den tragiske hændelse. Hun var på katastrofepunktet selv elev på skolen og har skrevet bogen »Jeg var der«. Bogen, som i en årrække har været ud-



solgt, genoptrykkes nu og ventes udgivet den 21. marts.

De ældste elever fra Institut Skt. Joseph deltager i gudstjenesten, ligesom der ventes mange Skt. Josefsøstre og tidligere elever fra Jeanne D'Arc Skolen.

Skolens mindste elever begynder dagen i skolens egen kirke, hvor Elisabeth Lyneborg fortæller om Jeanne D'Arc Skolen. Derefter kører de til Frederiksberg Allé, hvor der bliver en højtidelighed foran det velkendte monument af en Skt. Josefsøster, der beskyttende holder sine arme om to børn. Eleverne har selv samlet ind til en krans i dagens anledning. Herefter fortsættes foran skolen med afsløring af kunstværket »De tre«.

Omkring middagstid er der frokost på skolen og herefter for særligt indbudte en højtidelighed med et par taler.

Institut Skt. Joseph udgiver i anledning af 50-årsdagen et mindehæfte.

»katolsk orientering« bringer i sit nummer den

22. marts en artikel om bombningen af Den franske Skole.

kk

Tak fra Caritas

Katolske Barmhjertighedsøstre i Guatemala har fået godt 211.000 kr. fra danske katolikker, der fulgte Caritas Danmarks opfordring i december om økonomisk støtte til søstrenes center.

De katolske søstre driver et social- og sundhedscenter for maya-indianere. Centret giver bl.a. behandling og medicin til den lokale befolkning. Søstre får nu mulighed for at istandsætte bygninger og modernisere inventar og udstyr.

## Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være Påskerefugium fra skærtorsdag d. 13.4.95 kl. 14.00 til påskesøndag d. 16.4.95 eller 2. påskekendag d. 17.4.95 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers O.Præm.

Daglig leder: Ellen Marie Løbahn.

Påskeden med dens rige liturgi vil være refugiets indhold. Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påskeden, er velkomne.

Pris kr. 995,- til påskesøndag kl. 14.00.

Pris kr. 1.145,- til 2. påskedag kl. 14.00. Tilmelding på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale depositum kr. 300,- på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbevej 6, 3460 Birkerød.

## Meddelelser fra bispekontoret

Med virkning fra 2. november 1994 har biskoppen udnævnt p. Hornbech-Madsen til andenpræst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup og ved Skt. Therese Kirke i Hellerup.

Med virkning fra 5. december 1994 og i.h.t. CIC canon 539 og 540 er p. Reinhold Sahrer udnævnt til administrator paröccialis ved Hellig Kors Kirke i Lemvig og ved Skt. Kjelds Kirke i Viborg.

Med virkning fra 1. november 1994 er Josef Dudek C.ss.R. udnævnt til dommer ved Den kirkelige Domstol for perioden indtil 31. juli 1999.

### Kommissionen for præstelønninger

Med virkning fra 1. januar 1995 er mandatet for p. Erling Brodersen og Leo Drzal C.ss.R. (udpeget af præsterådet) samt p. Hans Esmark (udpeget af biskoppen) fornyet indtil den 31. december 1997.

### Fængselssjælesorg

Med virkning fra 1. januar 1995 er følgende udnævnt for perioden indtil 31. december 1996:

Michael Bradley O.M.I. som biskoppens repræsentant i Den internationale Kommission for Fængselspræster.

Sr. Marie Auguste v.d. Dungen er genudnævnt som biskoppens kontaktperson for den katolske sjælesorg blandt de indsatte i fængslerne og arresthuse.

Endvidere har biskoppen nyudnævnt Michael Bradley O.M.I. og Raymond Minnaert O. Præm. samt genudnævnt Patrick Sheils C.ss.R. og sr. Evelyn Kreple C.S.J. til at udøve sjælesorg blandt de indsatte i fængslerne og arresthuse.

### Flyttet

Visdomsdøtrene kommunet på Frederiksberg blev

nedlagt 15. november 1994. Tre søstre er flyttet til deres moderhus i Wijchen, Holland, mens sr. Bernadette Suwalski er bosat Gartnergang 32, 1. th., 4000 Roskilde.

### Andet

Med virkning fra 1. januar 1995 har biskoppen udnævnt Johannes Norden-toft til landskonsulent for bispedømmets ungdomsorganisation, Danmarks Unge Katolikker for perioden indtil 31. december 1997. Betegnelsen landskonsulent erstatter det hidtidige brugte »ungdomskonsulent«.

I anledning af pavelig æresprælat og fhv. generalvikar

**pastor Ib Hemming Andersens  
50 års præstejubilæum**

**lørdag, den 25. marts 1995**

indbydes hermed til festmesse samme dag kl. 17 i Skt. Ansgars kirke, Bredgade 64, København, med efterfølgende reception i Skt. Ansgars kirkes menighedssal, Bredgade 69 A.

Alle er hjerteligt velkomne!

Den katolske Kirke i Danmark, Ansgarstiftelsen

## Ny form for Sostrup-retræte

Da biskop Hans L. Martensen ikke længere vil afholde de årlige Sostrup-retræter, har cistercienserinderne på Maria Hjerter Kloster i Sostrup besluttet at føre den gode retræte-tradition videre. Til at hjælpe os har vi fire præster, bl.a. pastor Martin Bergsøe og pastor Michael Hornbech-Madsen.

Foruden oplæg og gruppesamtaler vil retræten i videst mulig omfang følge søstrenes daglige liv, d.v.s. at bøn, tidebøn og stilhed vil udgøre en integreret del af det daglige program, der dog også vil have karakter af ferie, hygge, fælles samvær, etc.

Børnene vil være i gode hænder hos søstre, og de unge vil være i deres egen gruppe.

Retræte 1 finder sted d. 25. juni – 1. juli 1995

Retræte 2 finder sted d. 2. juli – 8. juli 1995.

Deltagerne indkvarteres på dobbeltværelser på slottet. Familier indkvarteres i ferielejligheder. Første måltid er aftensmad på ankomstdagen, sidste måltid er morgenmad på afrejsedagen.

Prisen kan p.g.a. tilskud fra Tyskland holdes nede på kr. 1.900,- pr. deltager. Børn (12 år) halv pris.

Nærmere oplysninger: Sostrup Slot, tlf. 86 38 41 11. Tilmelding senest d. 1. maj 1995.



## SANKT BIRGITTA SKOLE, MARIBO LÆRERE

Fra august 1995 bliver der et antal ledige stillinger grundet forfremmelser og pensionering.

Der søges primært lærere, der kan varetage undervisningen i fysik, EDB, hjemkundskab, dansk og idræt.

Skolen er en selvejende katolsk skole med 260 elever, heraf knap 10% katolikker. Der er ansat 21 lærere og ansættelse sker efter overenskomst mellem Dansk Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærereforening.

Vi ser gerne ansøgere, som foruden deres andre kvalifikationer er indstillet på – sammen med lærerkollegiet – at tegne skolens kristne linie, både i forhold til den katolske og den ikke-katolske del af skolens forældrekræds og elever.

Yderligere oplysninger gives gerne ved henvendelse til skolens leder, Ove Nielsen, på tlf. 53 88 02 68 (privat tlf. 53 87 78 28).

Ansøgning, som bedes fremsendt snarest og senest mandag d. 3. april, stiles til skolens bestyrelse og sendes til

Sankt Birgitta Skole,  
Østergade 61, 4930 Maribo



## FN's dilemma

Som bekendt omfatter FN's menneskerettigheder både juridiske, sociale, politiske, økonomiske og religiøse forhold. Danmark hører til de lande, der har underskrevet dem, selv om det åbenbart her til lands kniber med retten til at blive født.

De stater, der ikke har underskrevet FN's menneskerettighedserklæring, begrundes deres skepsis eller deres vægring med, at FN's syn på og liste over menneskers rettigheder er et typisk produkt af europæisk, versterlandsk tænkning og kultur. De passer ikke til deres egne kultur- og tankebaner. Andres afvisning går tilbage til ældgamle sociale traditioner, der er uløseligt knyttet til deres religion; det indiske kastesystem for eksempel. Er FN's menneskerettigheder kultur-imperialisme, i værste fald kristendoms-imperialisme, måske endog »blød« humanisme, der ikke kan overleve i »hårde« kulturverdener?

Lige nu sidder politikere fra hele verden i København og diskuterer, hvordan social velfærd kan opnås for alle – uden i øvrigt at røre for voldsomt ved de traditioner, der vanskeliggør eller umuliggør, at disse rettigheder tvinges igennem.

To katolikker, der véd, hvad de taler om, gør i dette nummer af »katolsk orientering« rede for deres betænkeligheder, men også for deres forhåbninger i anledning af konferencen.

Eva Nordentoft nævner en række direkte hindringer for øget social velfærd: I Indien myrdes svigerdøtre, når medgiften ikke er stor nok. Pigefostre aborteres, fordi kvinder er mindre-værdige. I Afrika omskæres unge piger (med en skarp sten eller en barberkniv) for at berøve dem lystfølelsen under samlejet. Sex-turisme med børn som ofre blomstrer i visse asiatiske lande. Lemlæstelse eller henrettelse som straf for overtrædelse af islamiske love er en kulturel, religiøs tradition. Alle vegne diskrimineres kvinder socialt, politisk, økonomisk, religiøst.

Eva Nordentoft gør sig ingen illusioner, hun spørger blot, hvad de europæiske – og konkret de danske – kvinder kan bidrage med. Kan de få verden til at indse og indrømme, at der findes kulturelle skikke, der er barbariske, om det så skyldes, at religiøse traditioner er primitive eller fortolkes primitivt?

Pater Anton Dekkers S.J. repræsenterer den internationale fredsbevægelse Pax Christi under konferencens sideløbende NGO-møder: NGO er de ikke-regeringsofficielle organisationer.

For Anton Dekkers er den største og mest følelige hindring for social udvikling den uhamlede liberalisme, med sin kapitalpolitik, der kun er global, for så vidt penge kan flyttes elektronisk hele verden rundt, men som lader hånt om fattiges fattigdom og dyrker den pengestærkestes rettigheder. Socialisme med et menneskeligt ansigt har man i det mindste drømt og talt om, kapitalisme med et menneskeligt ansigt kender endnu ikke til skamfølelse.

Eva Nordentoft frygter, at der kun venter verden et nyt mareridt, hvis visionen om en bedre socialpolitik ikke bliver realiseret snart. Anton Dekkers håber, Den internationale valutafond, IMF og Verdensbanken vender tilbage til deres oprindelige målsætning som rundhåndet lånebank og sidste hjælpeinstans for de fattigste lande. Men det forudsætter handling. Det kræver, at man forlader den stenhårde rentepolitik, der bevisligt gør de fattige endnu fattigere, når hjælpen skal forrentes.

w.w.

## Kirkebidragsordningen: en mere fleksibel model?

De fleste (dog ikke alle) af de indlæg og referater i k.o., der har omhandlet kirkebidragsordning, har haft bispedømmets situation og behov som udgangspunkt. Jeg vil her forsøge at anskue situationen, sådan som den kan se ud fra bidragsydernes side, og hæfter mig i denne forbindelse ved fordelingsætterne.

Jeg tror, at mange deler Biskop *Martensens* betænkeligheder omkring den nye fordeling, som refereret i k.o. fra d. 11. januar 1995. Som indehaver af en 10-års forpligtelse (og ingen i denne gruppe er vel blevet spurgt, om de var indforstået med ændringen, selv om denne nye fordeling ikke var den der gjaldt, da de indgik aftalen) vil jeg her fremsætte tre argumenter imod den ændrede fordelingssats og vil til sidst foreslå en tredje mulighed. (Når jeg i det følgende referer til fordelingsætter, vil den første procentssats betegne Ansgarstiftelsens andel og den anden sognets direkte andel. Således er den nye sats 25/75 og den tidligere 40/60).

### Solidaritetsprincip

Den Katolske Kirke karakteriserer sig selv som den universelle kirke. Denne betegnelse lægger i hvert fald op til en forventning om indbyrdes solidaritet. Og netop dette mærker vi her i bispedømmet i form af substantielle bidrag fra Tyskland. Derfor kan det virke paradoksalt, at vi nu selv fokuserer på det helt lokale i kirkebidragsammenhæng – med fare for endnu større afstand imellem velstillede og mindre velstillede sogne som konsekvens. Mange har sikkert set den

tidligere omfordelingspolitik som et middel, hvorved man også har kunnet være med til at støtte de mindre bemidlede sogne, og sogne med mange fremmede eller med få medlemmer, der bor spredte. Det nye fordelingsprincip udgør altså en forringelse af den enkeltes mulighed for at støtte kirken bredt.

### Ordningen principielt åben for alle

For at være tilmeldt kirkebidragsordningen er det ikke en nødvendig betingelse at være praktiserende katolik, rodfæstet i og tilknyttet en eller anden bestemt menighed. Der kan være mange grunde til, at en ikke-praktiserende katolik alligevel måtte ønske at støtte bispedømmets arbejde igennem kirkebidragsordningen. Vedkommende burde have mulighed for at støtte kirken bredt – d.v.s. uden at 75% af beløbet tilfalder det sogn, som vedkommende rent geografisk måtte være bosat i. En sådan fordeling ville i et sådant tilfælde virke arbitrært og helt ubegrundet.

### Liberaldemokratisk upartiskhed

Når der nu i et liberaldemokratisk samfund, som det danske, helt generelt ydes en skattebegunstigelse til trossamfundenes fordel på neutral og upartisk grundlag, er der måske grund til at forvente, at den begunstigede institution tilsvarende ikke udstikker rammer, der er for snævre i forhold til intentionerne hos dem, der gerne vil støtte kirken som sådan.

### Alternativ mulighed

Modargumentationen fra

pastoralrådets side kunne så være, at man netop ændrede fordelingsætten, fordi der var mange, der ønskede først og fremmest at støtte deres eget sogn. De argumenter, der på det seneste har været fremme om Ansgarstiftelsens eget behov for midler, vil måske få nogle til at tænke sig om igen med hensyn til, hvad der er mest rimeligt. Men man kunne måske alligevel tilgodesse dem, som decideret har et ønske om at bidrage, såfremt hovedparten af deres penge går til deres eget sogn.

Man kunne altså have en ordning, der havde en højere grad af fleksibilitet indbygget, således at bidragsyderne kunne vælge imellem en fordelingsssats på 25/75 eller 50/50. På den måde

ville Ansgarstiftelsen sandsynligvis få mindst lige så mange penge – muligvis endda flere – end nu i kraft af en forøget antal bidragsydere, der vil føle sig tilskyndet til at støtte, for så vidt at de har en »demokratisk« mulighed for – i et beskeden omfang – at markere en stillingtagen ved at have indflydelse på deres bidrags placering.

En indvending kunne være, at alle *burde* lade sig bevæge af hensynet til solidariteten og at en hurtig tilbagevenden til 40/60 fordeling derfor ville være den mest hensigtsmæssige. Men nu har pastoralrådet allerede selv været ude med to modeller, så hvorfor ikke konstruere en to-gretnet model med indbygget valgmulighed. Rent administrativt kan vanskeligheder forbundet hermed umuligt danne en uoverstigelig hindring.

Susan Dew

## Adgang for kørestolsbrugere?

I bestræbelserne på at give kørestolsbrugere plads i vort samfund skal her nævnes adgangsforhold til de katolske kirker i Danmark eller manglen på samme.

Jeg ved godt, at der næsten altid er nogle, der er parate til at løfte en kørestolsbruger ind i kirken, men – for der er et men – de selvhjulpne kørestolsbrugere kommer ikke, hvis der ikke forefindes adgang i form af rampe/skinner, stationær eller flytbar.

De sogne, som endnu ikke har disse hjælpemidler, opfordrer jeg derfor til at anskaffe dem.

Det ville være en stor hjælp, hvis sognene i »ka-

tolsk orientering« og i menighedsbladene oplyser, om der er handicapadgang og hvilke tiltag kørestolsbrugere skal tage for at melde deres ankomst (hvis rampe/skinner skal lægges på plads eller der skal åbnes døre).

Endnu et sogn kan lægges til de sogne, som har fået hjælpemidler, nemlig Skt. Ansgars kirke i København, hvor der nu er adgang for handicappede til kirke og menighedssal. De menighedsmedlemmer, der hidtil har »løftet«, kan i stedet melde sig som »skinne-læggere«.

Torben Bernardo Groth, ofs.ptu

## Utilstrækkeligt kendskab

Hvis redaktionen giver en »old age«-hedning ordet, kan den måske bringe en kort kommentar til nyheden om en buddhistisk protest mod nogle af pavens formuleringer, omtalt i sidste nummer af k.o.

Kristne teologer udtaler sig gerne offentligt om buddhismen, men ytringerne afslører ofte et utilstrækkeligt kendskab til læren om »ikke-selv«.

Det gælder således chefen for det århusianske

»Dialogcenter« og nu åbenbart også den katolske kirkes højeste autoritet. De, der tilstræber at praktisere den såkaldte »dharma« eller »dhamma« (nøje udarbejdede analysemetoder og deraf følgende etik), undlader sædvanligvis at reagere på strømmen af misforståelser, forvanskninger og fornærmelser, og når munke i Sri Lankas totusinde år gamle »sasana« optræder arrigt i den aktuelle sag, skyldes det et langvarigt og

ubehageligt møde med kristne koloniserere (først portugiserne, dernæst hollænderne og til sidst briterne).

Skønt der ifølge k.o. har været »spændinger« mellem Vatikanet og jesuitterne, burde paven stifte nærmere bekendtskab med netop denne ordens »orientalister«, som har ydet en fremragende indsats i udforskningen af buddhismen.

Enhver interesseret kan således med rigt udbytte læ-

se, hvad *Heinrich Dumoulin* og *Msgr. Etienne Lamotte* – begge jesuitter – har skrevet om *Gautama Buddha* »resignerende ateisme« (Lamottes formulering).

De to forfattere tog sig den fornødne tid til at undersøge emnet og undlod i åbenlys erkendelse af egen begrænsning at drage forhastede konklusioner.

Torben Hansen



» an er til en prædiken« er udsendt af Pastoral-Centret til samtlige katolske sogne i hele landet. Det er et prædikenoplæg til første søndag i fasten og har relation til det nu igangværende sociale topmøde i Bella Centret og NGO-mødet på Holmen.

# Drevet af Guds Ånd

## Tanker til en prædiken

### 1. søndag i fasten: Luk. 4,1-13

Vi har misforstået alt, hvis vi forestiller os Jesus som en lykkes pamfilius, et søndagsbarn, et solskinsmenneske, der har den lykke at kunne tro på Guds kærlighed og derfor vover en ny tillidsfuld omgangstil.

At holde fast ved godhedens Ånd og Guds menneskevenlighed har ikke blot vakt forargelse i Jeriko og i hans hjemby; det har kostet ham livet og længe før har det til stadighed tvunget ham til den yderste vagtsomhed over for indre korrumpning.

Først efter at han havde udsat sig for denne mørke mulighed og holdt stand imod den, vover han sig ud blandt folk. Derfor er det Ånden selv, der i 40 dage fører ham omkring i ørkenen, i ensomheden, uden ekko, henvist til sig selv; udleveret til ørkenen som den store projektionssvæg for hans egen foruroligende fantasi, anfægtet af magten fra dem, der formår at korrumpere alt, uden samtalepartnere, uden realitetskontrol, i ørkenen, hvor alt tier – også Gud.

Hvad der i denne tid er foregået i Jesus, kan man kun ane, eller rettere sagt slutte sig til, ud fra hvad der livet igennem var hans missions inderste trussel.

Det, vi kalder de tre fristelser, kan vi betragte som visionære koncentrat af alt det, Jesus var truet af livet igennem. »Djævelen forlod ham for en tid, siger Lukas. Jesu ørkenerfaring drejer sig om de eventuelle andre veje, som Jesus kunne have valgt med tabet af Ånden som følge. Det er veje, som hører til et andet Guds-Søn-koncept, som er

højest forførende, og som Jesus – og også enhver kristen – må vogte sig for livet igennem.

#### Lærer sulten at kende

Den første af disse visioner udspringer af den menneskelige nød. I ørkenen lærer Jesus sulten at kende. Da sulten er ved at tage overhånd, begynder stenene at danse i solen og forvandle sig til brød. Da opstår den tanke, at det glade budskab til de fattige kunne bestå i, at Gud besluttede sig til at forvandle jordens stenørkener til brød. Brød til alle! Brød til verden. Brød i stedet for sten. Brød i stedet for oprustning! Brød og roser!

I takt med, at sulten ikke længere er et regionalt problem eller et enkeltstående katastrofeproblem, men et tilsyneladende uløseligt strukturelt problem, vinder den idé fodfæste, at så længe der er børn, der sulter, består de kristnes opgave i verden kun i at gøre en ende på denne elendighed.

Ansigt til ansigt med en sådan sult ville det være kynisk at bygge kirker eller teatre eller biblioteker. Men alligevel står der jo skrevet: Mennesket lever ikke af brød alene. (Luk. 4,4).

Jesus ser i denne vision en fristelse ikke alene for sig selv som enkeltperson, men også for dem, der tror på ham.

Hvor meget end sulten i verden skriger til himlen, så ville det være farligt, om vi lod os fikser af centrale behov i en sådan grad, at vi tabte dette »mere« af syne, hvortil vi mennesker er kaldede. Den første store befrielseshandling, som skriften beretter om, folkets udfri-

se fra Ægypten, bestod i et opbrud, der betød sult og tørst undervejs. Bibelens Gud spiser ikke som de romerske kejsere sit folk af med brød og skuespil.

»Mennesket lever ikke af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund« (Mat. 4,4) d.v.s. af Guds nærvær i liv og død. Den, der besidder Guds Ånd, må derfor holde den svære balance mellem virkelig solidaritet med verdens nødlidende og modstand over for fristelsen til at forstå sig selv som den store problemløser, den, der kan vende verdens nød.

Ensidig fokusering på tilfredsstillelsen af materielle behov rummer den fare – det viser i det mindste overproduktion, reklamer og forbrug – at man bedrager menneskene for livets egentlige kvalitet og for opfyldelsen af deres sande længsel.

#### Al magt og al ære

Jesu anden fristelse – og de kristnes med – leger med den fascinerende tanke, at kristendommen ses som toppen og sammenfatningen af alle menneskelige muligheder. Djævelen viser Jesus al »magt« og al »ære« – det er de to begreber, som vi altid tager i munden, når vi beder slutformlen af Fadervor.

Ligger det ikke nær, når man føler sig sendt til de fattige og undertrykte, at man fra magtens nøglepositioner og ved at indsætte den åndelige elite vil vinde afgørende indflydelse? Kristus, den kristne, kirken som politisk kraft, som den, der fremmer de skønlige kunster, som det diplomatiske korps øverste leder, som den vesterlandske kulturs prægende kraft!

Men Jesus forkaster dette koncept, hvis logik nødvendigvis fører til en overklasse og en underklasse, til førere og dem, der føres, samtidig med at prisen for denne form for magt og herlighed forties.



Jesu fristelse i ørkenen. Freskemaleri af Duccio di Buoninsegna. 14. årh.

Hvor er navnene optegnet på dem, der har slæbt stenene til de store mindesmærker? Hvem taler om navnene på de slaver, der har bygget vejene i det romerske imperium og lagt skinnerne til den sibiriske jernbane? Hvem taler om den store masse, der blev holdt umyndig og underudviklet, så en lille overklasse kunne drive magtens spil?

Fremfor alt: den form for magt og ære, der købes for de manges menneskeværldighed, bliver i den sidste ende kun dem til del, der forskriver sig selv med krop og sjæl, d.v.s. »tilbeder« denne magt og denne herlighed.

Jesus afviser den slags tilbedelse, den slags sammenslutning af trone og alter. Jesus satser ikke på de kirkelige konti og den magt, der kan udøves ved hjælp af dem. Han sender sine disciple af sted uden pung og uden stav. Hans autoritet er de afmægtiges magt. Han lader sig indbyde, fordi han ikke har noget sted, hvortil han kan hælde sit hoved. Hans herlighed er ikke andet end Guds godhed og menneskelighed, der ligger i hans ansigt (2.Kor. 4,6). Man kan ikke føre de fattige og undertrykte i frihed ved at kaste et mildt lys over deres fangenskab.

Jesus vægrer sig ved religionen som den magt, der

virker stabiliserende på systemet og kaster et forklarende skær over menneskers elendighed. For ham drejer det sig om menneskenes værdighed, fremtid og liv – og intet andet. Han ser sin og de kristnes opgave i at kritisere alt, hvad der udgiver sig for at være toppen af menneskelig udvikling, for at være avantgarde og upperclass.

#### Jesus vælger fodgængerkarrieren

I den sidste vision ser Jesus sig stillet på templets tinde. Mens alle andre må benytte tempeltrapperne og tempelportene kan han vælge den smutvej, som er reserveret Guds yndlinge.

Den, der på den måde har Gud i ryggen, kan ikke længere beskæftige sig med småting; han går direkte til det væsentlige. Han oversætter Guds usædvanlighed i sin egen usædvanlighed, i storhed, berømmelse, en usædvanlig kirkelig karriere. Men heller ikke her leger Jesus med, fordi det er imod Guds Ånd, som ikke gør store ting for at holde de små på plads.

Jesus vælger fodgængerkarrieren, vejen gennem Galilæas landsbyer. Han tager ikke Gud til indtægt for sig selv, men for de fattige som han møder, for Zakæus og ægteskabsbrydersken og manden med den

visne hånd. Den, der besidder Guds Ånd, agter Guds frihed; for hvor Herrens Ånd er, er friheden (2.Kor. 3,17). Han kan vente til Guds storhed åbenbarer sig i hans svaghed. Han er forsonet med sin og alle menneskers begrænsning, som viser sig i hverdagens møje og besvær, for netop denne hverdag skal blive forløst. For netop dér arbejder Guds Ånd, så jordens ansigt bliver fornyet.

#### Kun Jesu Ånd kan redde os

Beretningen om fristelsen i ørkenen viser tydeligt, hvilken kraft, der behøves for at kunne kende forskel på ånderne, så man ikke forråder sin opgave. Den egentlige fare for alle, der forsøger at være kristne i Jesu navn, truer indefra gennem en forvirring, en forskydning af koordinaterne, som ubemærket lader alt løbe i en forkert retning.

Derfor er der heller ikke andet, der kan redde os, end selve denne Jesu Ånd, og derfor skal vi i de kommende uger i fastetiden utålmodigt og lidenskabeligt bede om denne Ånd. Vi har brug for den som det daglige brød.

Kilde: Rolf Zerfass: *Für uns Menschen* s. 46-50 (let forkortet) Patmos 1994.

## Annoncer i »Katolsk Orientering«

Rubrik . . . . . Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside . . . . . Kr. 6,- pr. spalte mm



Rom-tro bispekonference i Kina:

# Den officielle kirke er skismatisk

Paris (KIPA) – Mens den statsanerkendte katolske kirke i Kina søger tilnærmelse til Vatikanet, lægger den såkaldte undergrundskirke luft mellem sig og den statsanerkendte: den betegner den officielle kirke som skismatisk.

Betegnelsen skismatisk stod i et ledsagebrev til et hyrdebrev fra undergrundskirkens bispekonference i december 1994. Hyrdebrevet er offentliggjort af »Kardinal Kung-stiftelsen«, som er opkaldt efter den 93-årige kardinal *Gong Pin-Mei*, tidligere ærkebiskop i Shanghai, der nu lever i eksil i USA.

Kung-stiftelsen, der konsekvent er modstander af den officielle Patriotiske forening for kinesiske Katolikker, har mange amerikanske medarbejdere. Iagttagere spørger derfor, om adskillelsen mellem »de patriotiske katolikker« og »de Rom-tro« katolikker ikke er noget, der bliver støttet af Vesten. Det var bedre at arbejde for forsoning i stedet for at drive den kinesiske kirke i et skisma.

I hyrdebrevet i anledning af 700-året for den første biskop i Beijing, *Giovanni de Montecorvino* minder de kinesiske biskopper om, at troskaben mod paven rækker videre end en simpel anerkendelse af ham som åndeligt overhoved. I ledsagebrevet fra Kung-stiftelsen slås det fast, at de Rom-tro katolikker forfølges mere end nogensinde, og den kinesiske regering anklages for at have etableret deres egen katolske kirke, »som de kalder den Patriotiske katolske forening i Kina«.

Den højeste myndighed i den officielle kinesiske kirke er hverken paven eller det økumeniske koncil, men derimod en generalforsamling med katolske repræsentanter. Den bestod ved dens sidste møde af 68 officielle biskopper, 101 præster, 13 ordenssøstre og 90 lægfolk. Generalforsamlingen træder sammen hvert femte år, hvor den hører beretninger fra bispekonferencen og den Patriotiske Forening og vælger repræsentanter til begge organer. Flertallet af de dele-

gerede tilhører den Patriotiske Forening, som anerkendes af det kommunistiske regime. Generalforsamlingen har bemyndigelse til at ændre bispekonferencens statutter eller helt opløse den.

## Chefredaktør afsat

Nairobi (KIPA) – Chefredaktøren for det kenyanske tidsskrift »New People«, Comboni-missionæren *Renato Kizito Sesana* er blevet afskediget. Ifølge det franske dagblad »La Croix« er det sket på foranledning af kardinal *Jozef Tomko*, formand for Kongregationen for folkeslagenes Evangelisering.

Det sydafrikanske regionalkontor for Det katolske Presseforbund er forbavset over denne forholdsregel. Forbundet minder om, at kirken, når den forsvarer ytringsfriheden, ikke bare har en opgave i samfundet, men også internt i kirken.

Under forberedelserne til Afrika-synoden havde p.

Iagttagere mener, at den Patriotiske Forening blander sig i religiøse anliggender, der ligger ud over dens beføjelser, men det ville være en overdrivelse at kalde den en selvstændig kirke.

Derfor kan man ikke tale om skisma. I Vatikanet forsøger man ligeledes at undgå at presse situationen ved at tale om skisma. Man forstår det som en konsekvens af politisk pres og understreger, at de kinesiske biskopper forbliver i troens enhed med hele kirken.

# Marriage Encounter weekend

Marriage Encounter, som er kendt fra USA, England, Irland og Tyskland afholder nu sin anden weekend i Danmark fra den 28.-30. april 1995.

Hensigten med denne weekend er, at ægtefæller får mulighed for at reflektere over deres ægteskab og herigennem får mulighed for at hente ny energi til glæde for dem selv og deres børn.

Til denne weekend er der inviteret et norsk og et irsk ægtepar, der leder weeken-

den. Nogle af indlæggene vil derfor være på engelsk, men der vil følge en oversættelse på dansk, så alle har mulighed for at deltage, selv om man ikke behersker det engelske sprog. Herefter får ægtefællerne mulighed for at diskutere og tale med hinanden om disse indlæg.

Weekenden er således bygget op omkring ægtefællernes indbyrdes forhold og der er ikke megen tid afsat til almindeligt socialt samvær.

At være med på en Marriage Encounter weekend betyder, at man som ægtepar får talt om nogle af de ting, man i dagligdagen ikke får tid til at tale om, og man får en fælles oplevelse uden hele tiden at skulle tage stilling til ens børns behov.

Som ægtepar er det utroligt vigtigt sammen at forny sig og dele hinandens tanker og følelser samt at bruge tid på hinanden. Marriage Encounter weekend er en mulighed for, at man som

ægtepar får et værktøj, der kan bruges i det daglige, så man som ægtepar kan vokse sammen i styrke og efter weekenden igen føle sig som nygifte.

Prisen for denne weekend er et indskrivningsgebyr på kr. 100. På weekenden får ægteparrene en konvolut, og man vil så kunne give efter evne. Ingen skal undvære at opleve Marriage Encounter weekend af økonomiske årsager.

*Bent Stelsberg*

# Hvad betyder det?

IHC  
IHS

Over hovedindgangen til mange Jesu Hjerterkirker ses et af disse to symboler, især det nederste med kors plantet på bogstavet H. Det nederste IHS er en latinsk afledning fra det øverste, som er græsk: Under sammentrækningstegnet (en tilde) står et H, som dog ikke er et latinsk eller dansk H: Det er derimod det græske Æ og bogstavet C er det græske S. Der står ikke an-

det end Jæs, eller Jès, om man foretrækker denne lyd. Det er de første bogstaver af Jesu navn.

Da dette blev latiniseret skriftede man det græske S ud med et latinsk S, men beholdt H-et. IHS kom til at være for bogstavsforkortelse af Jesus Hominum Salvator = Jesus, menneskenes frelser.

Især jesuitterne har helt selvfølgelig valgt dette old-

kirkelige symbol som deres. I deres ordens våben er IHS-tegnet tilmed forsynet med tre nagler, ikke sjældent omgivet af en tornekrone. Jesuitternes SJ bag deres navne står jo for Societas Jesu, Jesu Selskab.

*Willem Wuyts*

## SYGEDAGEN

afholdes lørdag den 25. marts kl. 14 i Skt. Mariæ kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorunder der er mulighed for at modtage »De syges Salvelse«.

Mulighed for skriftemål fra kl. 13.15.

Efter messen mødes vi til eftermiddagskaffe.

Tilmelding bør ske til Deres eget sognekantor inden den 19. marts – eller undtagelsesvis til Skt. Lioba Kloster, tlf. 38 71 48 72.

Med venlig hilsen

*De Syges Katolske Forbund*

## BØRNELEJR – 1995

afholdes af Katolsk Menighedspleje på »Klitborg« fra lørdag den 8. juli til lørdag den 22. juli 1995.

Pris: kr. 850,-

Lejrleder: Merethe og Michael Plum  
Lejrpræst: p. G. Sanders S.J.

Yderligere information og tilmelding på tlf. 33 15 23 03 eller 44 66 06 40.

## WEEKEND-RETRÆTE PÅ MAGLEÅS

Freitag d. 23. juni kl. 21.30 til søndag d. 25. juni kl. 14.

HIMMEL OG JORD  
ER FULDE AF DIN HERLIGHED

Retræte er en samlet tid, hvor man trækker sig tilbage fra hverdagen til mødet med Gud og for at se på sit liv i troens lys.

I bønner, stilheden, overvejelserne og udvekslingen vil vi tage udgangspunkt i den kendte sætning fra liturgi-ens »Sanctus«: »Himmel og jord er fulde af din herlighed«. Vi prøver at spore Skaberens herlighed i sit skaberværk: vore omgivelser og vort konkrete liv.

Retræteleder: sr. Evelyn Krepele CSJ.

Pris: kr. 500,- (kun 7 retrætepladser).

Tilmelding til centerleder Elin Udum  
Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6  
3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15.

## HØJSKOLEUGE

FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION

- de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 – 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (enøvelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning – også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lebahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

## MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00





# Lejrtilbud 1995

## Danmarks Unge Katolikker

**DUK fortsætter traditionen - alle sommerens lejre har samme tema:**

### Fællesskab

**FÆLLESSKAB!** Det er årets spændende lejr-tema ... men, hvad betyder det?

Fællesskab er et rigtigt stort emne, og det er noget, som vi alle oplever hver dag - på godt og måske på ondt. Fællesskabet kan betyde: EU, FN, din skole, din familie, selskab, en lokalforening, de 5 millioner mennesker med paven i Manila, en Carlsberg ølreklame, en sportsklub .... og meget, meget mere. Fyld selv mere på.

Et særligt mål for sommerlejrene er at opbygge en identitet som katolske unge i et katolsk fællesskab. Men er der noget specielt ved et fællesskab for os som katolikker? Måske er tiden moden til at vi overvejer dette lidt mere dybtgående!!!

Sidste år var sommerlejrenes tema »Gå ud i al verden« med ordet som missi-

on. Vor identitet i fællesskab er det, der hjælper os til at forstå vort kald til at »gå ud...«. Samtidig er fællesskab det, som vi indbyder andre til at deltage i, når vi er i selskab med andre.

Fællesskab er det, vi har at tilbyde hinanden som støtte og udfordring. Fællesskab er det, som vi mangler, når vi føler ensomhed. Fællesskab er det, som vi opbygger, mens vi er på vej i verden for at forkynde Ordet til de andre.

Har du været med på sommerlejre før? Kan du huske din første lejr? Hvem savnede du der? Var der nogen, som delte dette savn med dig? Og hvordan havde du det, da du tog hjem efter lejrens afslutning? Hvem savnede du der? Er det ikke mærkeligt, at den første gang, vi befinder os et nyt sted, føler vi det lidt ubeha-



Lige før afrejsen fra Øm tager man et billede af alle deltagerne. Så kan man bagefter huske det fællesskab, man var med i dengang.

geligt? Vi kender ikke de andres navne og ved ikke, hvor de kommer fra; og vi ved overhovedet ikke noget om deres baggrund eller forhold til hinanden. Det betyder, at vi ikke hører til fællesskabet. Men efter kort tid, når gruppen er

åben, er vi helt med og har fået nye venner og erfaringer. Nu har vi fået et nyt fællesskab!

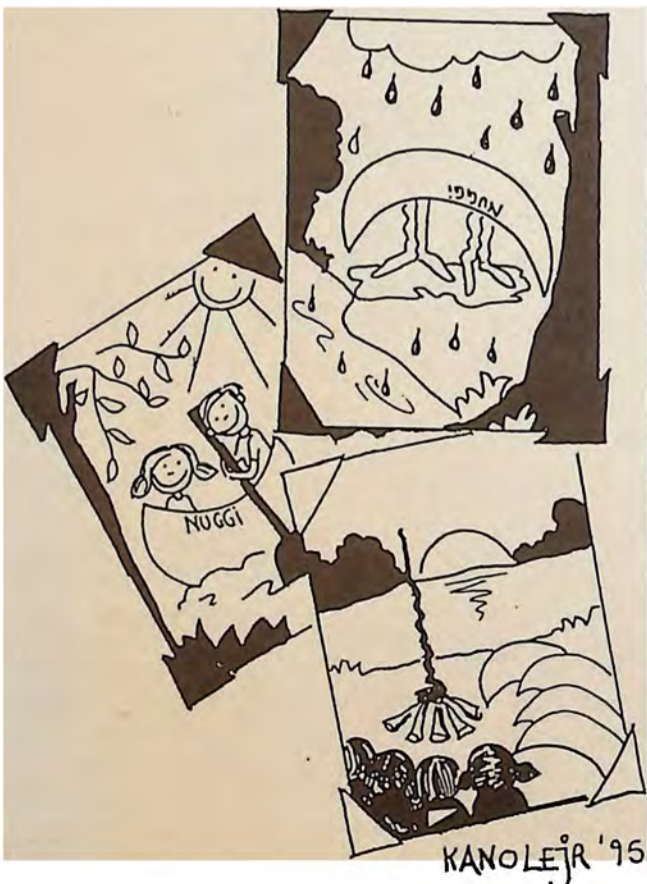
Ja, vi håber du vil komme og være med, mens vi fortsætter med at opbygge det katolske fællesskab blandt Danmarks børn og

unge. Lejrene vil være fyldt med spændende aktiviteter, bøn, lege o.s.v. Men, den vigtigste ting er, at det giver os alle tid til at være sammen og tid til at lære hinanden lidt bedre at kende.

I, som har været med før, ved, at der er brug for jer til

at modtage de nye. I, som er nye, skal vide, at der er brug for jer til at hjælpe os med til at forny fællesskabet og gøre det større.

Så planlæg allerede nu, at du vil være med! Du kan læse mere om det i de følgende artikler!



### Over 20 tilbud om sommerlejre

På de følgende sider finder du over 20 tilbud om mulighed for at tilbringe en uge på en katolsk lejr.

DUK har i år tre børnelejre, en midilejr, en juniorlejr, en kanolejr, en ungdomslejr og en multilejr.

Desuden kan du deltage i Danske Kirkedages ungdomslejr i Fredericia. Den norske katolske ungdomsorganisation, UNKF, arrangerer ni lejre, og de internationale katolske studenterorganisationer IYCS-IMCS har tilbud om tre lejre.

**For børn og helt unge**  
De 7-10-årige kan komme

på lejr på henholdsvis Myretuen i Bastrup og Øm ved Skanderborg. For de 10-12-årige er der en børnelejr og for de 12-15-årige en midilejr på Øm.

#### For de unge

De 14-17-årige får tilbud om en juniorlejr på Øm, hvor der også vil være mulighed for at overnatte i telt. For de 16-20-årige arrangeres der en kanolejr i Norge eller Sverige, og de 18-30-årige kan deltage i en ungdomslejr i Letland sammen med lettiske unge.

#### For alle

På multilejren er der ingen aldersbegrænsning; her kan

børn, forældre, bedsteforældre og oldeforældre tilbringe en uge sammen på Ømborgen.

#### Ministrantvelfart til Rom

I slutningen af august afholdes en stor ministrantvelfart i Rom. DUK deltager for første gang i dette arrangement, hvor 20 danske deltagere får lejlighed til at møde 17.000 andre ministranter.

#### Tilmelding

Tilmeldingsblanket til årets lejre finder du på bagsiden. Skal du bruge flere blanketter, kan du få dem på DUKs sekretariat, tlf. 33 14 77 07.

**Børnelejre**  
**Midilejr**  
**Juniorlejr**  
**Kanolejr**  
**Multilejr**  
**Ungdomslejr**  
**Ministrantvelfart**  
**Danske kirkedage**  
**Internationale lejre**



# Børnelejre

Hej alle børn mellem 7 og 13 år!

Vi har et godt tilbud til dig - ta' med på en af de 3 børnelejre til sommer og få en uforglemmelig oplevelse.

Kunne du tænke dig at gense gamle venner og især at få nogle nye? Vi skal nemlig lave en masse spændende og sjove ting sammen. For eksempel tage på badetur, lege stratego, synge og bage snobrød omkring lejrålet, lave underholdning om aftenen, fejre messe sammen, bede morgen- og aftenbøn sammen, måske tage på natløb eller dagløb og meget mere.

Temaet for lejrene i år er nemlig »fællesskab«, og der er mange sjove eller anderledes måder at være »fælles« eller sammen på. For eksempel gennem oplæg og spil, der uddyber vores tro. Sidst, men ikke mindst skal vi selvfølgelig lave en masse sjov og ballade, og vi slutter af med en stor fest den sidste aften.

Så hvis du synes, at det lyder sjovt og spændende, så snak med dine forældre og meld dig til den af de 3 børnelejre, der passer bedst til dig. Vi kan godt love dig en alle tiders lejr, og vi er allerede i gang med at planlægge lejrene, så du har noget at se frem til.

## BØRNELEJR 1

**Sted:** Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.  
Tlf. 86 89 81 27

**Tid:** Den 24.6.-1.7.95

**Alder:** 10 - 12 år.

**Pris:** Kr. 600 + kr. 150 for fællesrejse.

**Depos.:** Kr. 200 betales ved tilmeldingen.

**Lejr-**

**chef:** Birgitte Münchow Carlsson.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.

## BØRNELEJR 2

**Sted:** Myretuen, Blåkærvej 2, 3540 Lyngby

Tlf. 42 18 34 41

**Tid:** Den 24.6.-1.7.95

**Alder:** 7 - 10 år.

**Pris:** Kr. 600 + kr. 150 for fællesrejse.

**Depos.:** Kr. 200 betales ved tilmeldingen.

**Lejr-**

**chef:** David Noval.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.

## BØRNELEJR 3

**Sted:** Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg

Tlf. 86 89 81 27

**Tid:** Den 1.7.-8.7.95.

**Alder:** 7 - 10 år.

**Pris:** Kr. 600 + kr. 150 for fællesrejse.

**Depos.:** Kr. 200 betales ved tilmeldingen.

**Lejr-**

**chef:** Louise Fink-Jensen.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.



## Juniorlejr

Sol, sommer, Mossø, natur, venner, tro, oplevelser, messer, mad, musik, opvask, bøn, glæde og FÆLLESSKAB. Alle disse ord beskriver hver især juniorlejr på Øm.

Igen i år tilbydes en ganske uforglemmelig uge på Øm i fællesskab med gamle og nye venner. »Fællesskab« er netop temaet for sommerens lejre, og dette vil vi arbejde med på mange forskellige måder. Brug en uge af din sommerferie på noget virkelig meningsfyldt. Tilmeld dig dette års juniorlejr. På lejren er der mulighed for at ligge i telt. Oplys derfor på din tilmelding, om du

er interesseret i dette.

**Sted:** Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.

Tlf. 86 89 81 27

**Tid:** Den 22.7.-29.7.95.

**Alder:** 14 - 17 år.

**Pris:** Kr. 700 + kr. 150 for fællesrejse.

**Depos.:** Kr. 200 betales ved tilmelding.

**Lejr-**

**chef:** Jeanett Jezewski.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.



## Midilejr

Hvad er fællesskab?

Er det noget man kan købe i Brugsen? Lugter det af klassens time og rundkreds?

Findes der fællesskab i kirken? Udelukker fællesskab, at man kan sige sin egen mening?

Fællesskab er i år temaet for DUKs sommerlejre. På Midilejr vil du opleve: Oplæg, diskussioner, drama, fodbold, badning, fest, hip-hop, messe og måske et natløb...

Skynd dig at melde dig til - lederteamet glæder sig til at se dig.

**Sted:** Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.

Tlf. 86 89 81 27

**Tid:** Den 8.7.-15.7.95.

**Alder:** 12 - 15 år

**Pris:** Kr. 700 + kr. 150 for fællesrejse.

**Depos.:** Kr. 200 betales ved tilmelding.

**Lejr-**

**chef:** Jens Pors.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.

## Kanolejr

Har du oplevet røde søer og blå skove? En kanotur er andet end en udflugt i det grønne.

Har du ikke prøvet det før, skal du unde dig den eventyrtur en kanotur er. Alene i naturen - og dog i godt selskab, for netop på en kanotur plejer der at opstå et helt specielt sammenhold. Det hjælper at svede sammen og kæmpe en fælles kamp mod bølger og vind. Troen, og samtalerne om den, tilføjer samvær(d)et en helt speciel kvalitet, som du ikke finder noget andet sted.

Da der kun er 15 pladser er hurtig tilmelding en fordel.

Vi vil forsøge at gennemføre turen til Norge - ellers bliver det Värmland. Hvor du end bliver kørt hen med bussen, dér venter 3 naturlige ledere på jer.

**Sted:** Norge/Sverige

**Tid:** 7.7.-15.7.95.

**Alder:** 16 - 20 år.

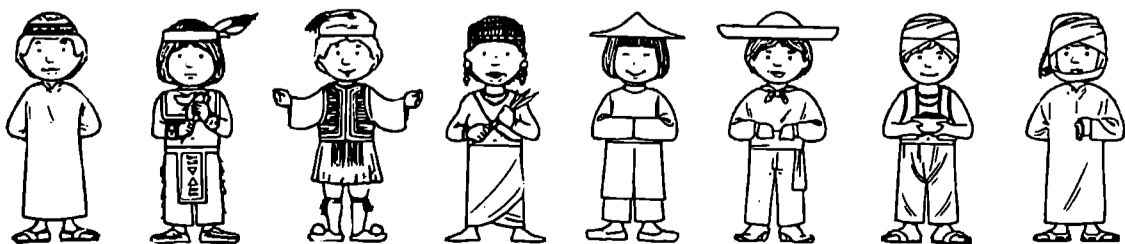
**Pris:** Kr. 1.100 + kr.150 for fællesrejse til København.

**Depos.:** Kr. 200 betales ved tilmelding.

**Lejr-**

**chef:** Andreas Hoel.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.



# FÆLLE



# Multilejr

Igen i år har du/I chancen for i naturskønne omgivelser at opleve et katolsk fællesskab.

Multilejr har ingen aldersbegrænsninger, men børn skal være i følge med voksne. DUKs årstema er FÆLLESSKAB, så det praktiserer vi selvfølgelig i lejrens hverdagsliv, når vi hjælpes ad med dagens gøremål.

Men temaet er også messens fællesskab og de forskellige aktiviteter, som vil finde sted i løbet af ugen.

Endelig vil temaet være genstand for oplæg og diskussion: Hvad er et godt fællesskab? Hvad er et kristent fællesskab? Hvordan praktiseres det? Hvornår og hvorfor strander fællesskaber? Hvad kan vi gøre? Og meget mere...

Kort sagt, - kom og mød alle de andre, og giv dit bidrag til en inspirerende uge, hvor vi

laver rammerne, og alle er fælles om at fylde dem ud.

**Sted:** Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.  
Tlf. 86 89 81 27

**Tid:** Den 15.7.-22.7.95.

**Alder:** 0 - 100 år

**Pris:** Voksne kr. 700

7-13 år kr. 600

2-6 år kr. 500

0-1 år kr. 200

Derudover kr. 150 (200 for alle over 30 år) for fællesrejse.

**Depos.:** Kr. 200 pr. person betales ved tilmelding.

**Lejrchef:** Pia Kelly.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.



## Ministrantvalfart til Rom

Den evige stad, katolicismens centrum, kort sagt: ROM er mål for en valfart for ministranter fra hele Europa i slutningen af august.

Også DUKs ministrantudvalg har på grund af sit medlemskab i CIM (= det internationale ministrantforbund) besluttet for først gang at deltage i et sådant arrangement.

Emnet for denne valfart er fred og bønner for fred, og vi vil i samarbejde med CIM opleve et fællesskab med ca. 17.000 ministranter både i gudstjenester og bønsgupper, men også til fest og farver. Derudover er der rig lejlighed til at lære Rom en lille smule at kende, idet vi også har afsat

tid til det mere turistprægede. Tilmelding skal ske hurtigst muligt, da vi kun har 20 pladser.

Sekretariatet står som sædvanligt parat med flere oplysninger.

**Sted:** Rom, Italien.

**Tid:** 26.8.-4.9.95.

**Alder:** 18 - 30 år.

**Pris:** Kr. 2.000 samt evt. fællesrejse til København kr. 150 (dog kr. 200 for dem over 30 år).

**Depos.:** Kr. 500 betales ved tilmelding.

**Lejrchef:** Reinhold Sahner.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.

## Danske Kirkedage

**Sted:** I Fredericia Hallerne og på bagnerne omkring dem.

**Tid:** 29.6.-2.7.95.

**Alder:** 13 - 20 år.

**Pris:** Kr. 450. Heri er medregnet kost og logi (= en teltplads).

hvor der vil blive mulighed for at vælge sig ind på ca. 30 forskellige temagrupper, med noget for enhver smag.

Om aftenene vil lejrens natcafé være åben til ud på de små timer, med masser af oplevelser.

Kirkedagsavis nr. 2 kan rekvireres på sekretariatet, og heri vil man kunne finde tilmeldingsblanketter.

Ungdomslejren vil blive en teltlejr i lejren, som har sit eget fællestelt, og for en stor dels vedkommende også sit eget program,

## Ungdomslejr

Da det efterhånden er 800 år siden, at blomsten af den dansk-katolske ungdom sidst var på mission i Baltikum (Valdemar Sejrs Korstog, Dannebrog's fald og alt det der...), har DUK fundet tiden moden til at gentage succesen fra dengang - omend lidt mindre krigerisk.

Valget er faldet på Letland, da vi har nogle gode kontakter dér. Kirken har først for 4 år siden fået fuld frihed til at virke i Letland, hvorfor letterne er ret uerfarne med organisering af katolsk ungdomsarbejde. Her kan vi måske inspirere dem gennem en fælles dansk-lettisk ungdomslejr.

Bortset fra et par dage i hovedstaden Riga vil lejren foregå i »vildmarken«. Udover det dansk/lettiske lederteam er der plads til 15 nysgerrige og udadvendte deltagere fra hvert land.

På lejren skal vi lære hinanden at kende på meget kort tid. Det er derfor vigtigt, at

du er åben, lærelysten - og ikke bange for at snakke »The julekalender-engelsk«. Hvis du så oven i købet har god erfaring med katolsk ungdomsarbejde, er det lige præcist dig, vi leder efter.

**Sted:** Letland.

**Tid:** 7.7.-16.7.95.

**Alder:** 18 - 30 år.

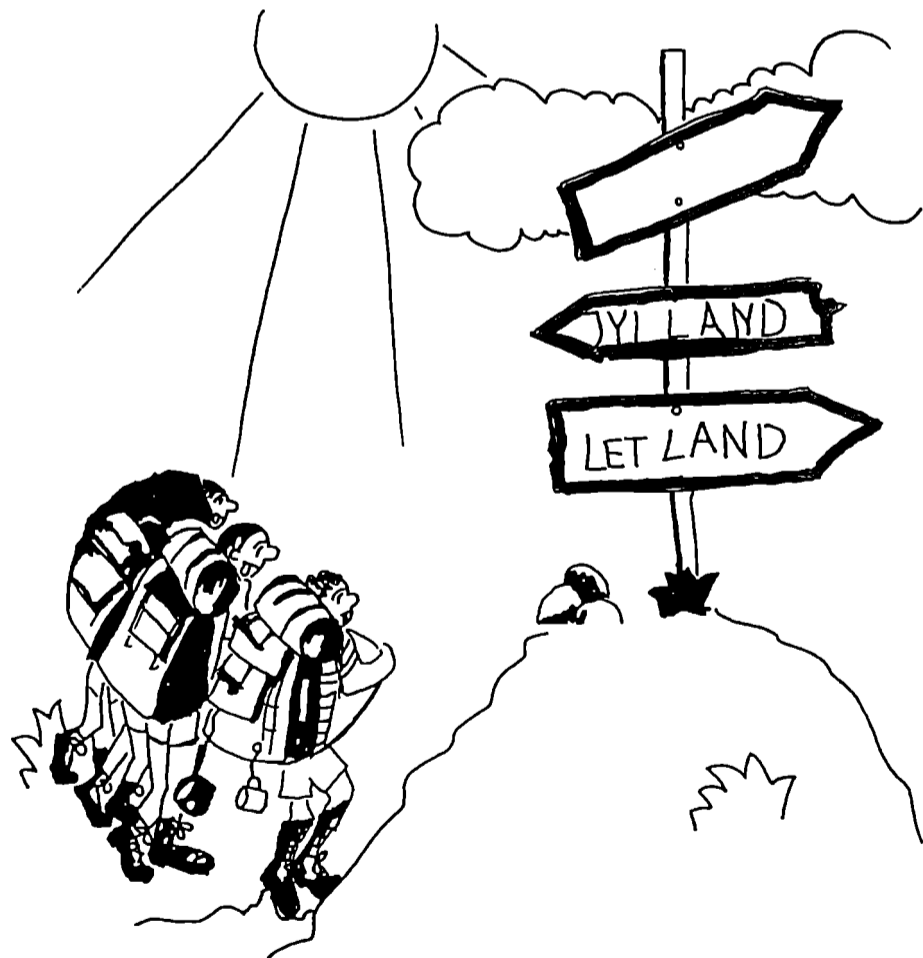
**Pris:** Kr. 1.500 + kr. 150 for fællesrejse til København.

**Depos.:** Kr. 500 betales ved tilmelding.

**Lejrteam:** Daniel Majholm, Michael Møller-Jørgensen, Reinhold Sahner, Inger Andersen.

**Tilm.:** Til DUK senest den 24.4.1995.

NB! Søndag den 30.4.95 mødes samtlige deltagere i lejren til en forberedende lejrindroduktion!



# SKAB





# Norske lejrtilbud

Unge Norske Katolikkers Forbund tilbyder ligeledes sommerlejre:

Ungdomslejr, 8. kl.-1. g, Mariaholm, 24.6.-1.7.  
Børnelejr Vest, 1.-5. kl, Voss, 24.6.-1.7.  
Børnelejr S/Ø, 1.-5. kl, Stella Maris, 24.6.-1.7.

Børnelejr N, 1.-5. kl, Storfjord, 24.6.-1.7.

Juniorlejr, 6.-8. kl, Mariaholm, 1.7.-8.7.

Børnelejr Midt, 1.-5. kl, Røros, 7.7.-14.7.

Børnelejr Ø, 1.-5. kl, Mariaholm, 29.7.-5.8.

Flerkulturel, 18 år opef-

ter, Mariaholm, 5.8.-12.8.  
Friluftslæjr, 7.-9. kl, Ikke afklaret, 5.8.-12.8.

Tilmelding og flere oplysninger fås hos: UNKF, Akersveien 14, N-01 77 Oslo 1. Tlf. 0047 22 20 72 65.

## Medlemskab af DUK

For at deltage på vore lejre til de annoncerede priser skal man være medlem af DUK! Hvis ikke man er medlem, må man betale 300 kr. mere i gebyr. Ønsker du at blive medlem, kan du henvende dig til DUKs sekretariat og få dette klaret inden lejren!

## Internationale sommerlejre

18.-25.6.1995 - Strasbourg, Frankrig.

29.7.-7.8.1995 - Turrach, Østrig.

20.8.-30.8.1995 - Kranjska Gora, Slovenien.

Disse tre steder er de internationale sommerlejre, som IYCS-IMCS (International Youth Catholic Students - International Movement of Catholic Stu-

dents) arrangerer. Er du interesseret? Så ring ind til DUKs sekretariat på 33 14 77 07.

## Lejrtilmelding

Læs venligst afsnittet »Information« inden du udfylder tilmeldingen!

Børnelejr 1  Midilejr  Kanolejr   
Børnelejr 2  Juniorlejr  Ungdomslejr   
Børnelejr 3  Multilejr  Ministrantvalfart

Navn \_\_\_\_\_ Født \_\_\_\_\_

Adresse \_\_\_\_\_

Postnr. og by \_\_\_\_\_ Telefon \_\_\_\_\_

Menighed \_\_\_\_\_ Katolik: Ja  Nej

Ønsker at deltage i fællesrejsen:  Dreng  Pige

I hvilken by stiger du på fællesrejsen: \_\_\_\_\_

Har du deltaget i DUK-lejre før: Ja  Nej

Juniorlejr: Ønsker du at overnatte i telt Ja  Nej

Særlige hensyn (allergi, vegetar el. a.): \_\_\_\_\_

Nedenstående udfyldes kun for deltagere under 16 år

Navn på far el. mor \_\_\_\_\_

Cpr.nr. \_\_\_\_\_ Navn på læge \_\_\_\_\_

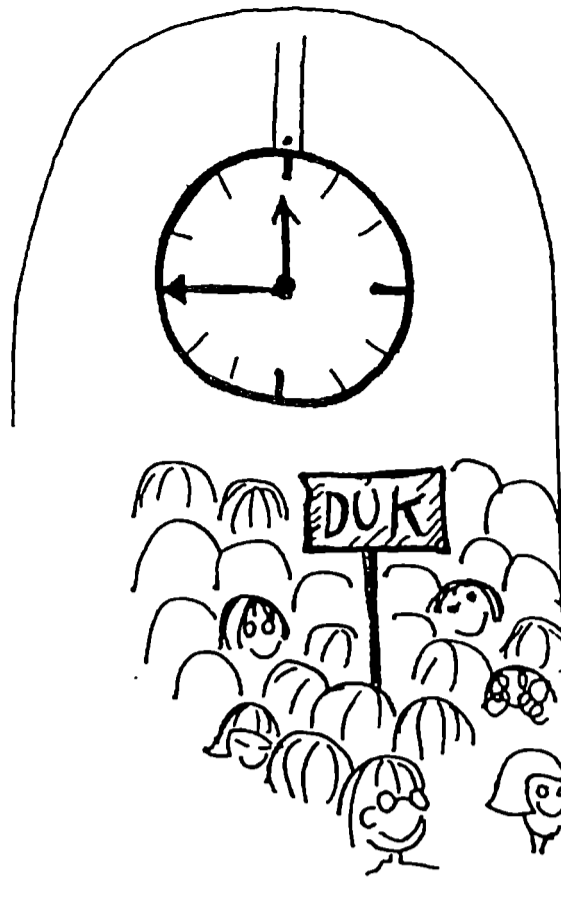
Ferieadresse under lejren \_\_\_\_\_

Telefon \_\_\_\_\_ Underskrift \_\_\_\_\_

**katolsk orientering**

Lejrtilmelding:  
DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2.th.  
1260 København K.  
Telefon 33 14 77 07 mellem kl. 9.00 og 16.00 på hverdage undtagen lørdag.  
Telefax 33 91 77 04.  
Giro 9 08 32 94.

Lejrarrangør: Danmarks Unge Katolikker  
Ungdomspræs: Charles McCarthy



## Sådan melder du dig til sommerens lejre

Mulighed for tilskud til lejrene

### Tilmeldingsblanket

Du bedes venligst benytte én blanket pr. person, da det gør administrationen lettere.

Yderligere tilmeldingsblanketter kan rekvireres fra DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07.

### Depositum

For alle DUKs lejre gælder det, at der ved tilmelding skal indbetales et depositum pr. person.

Såfremt depositum ikke indbetales ved tilmelding, kommer tilmeldingen ikke i betragtning, medmindre andet er aftalt med DUKs sekretariat.

Depositum indbetales pr. check eller indsættes på giro 9 08 32 94 påtegnet for hvem og hvilken lejr, der betales for, eller ved kontant betaling på sekretariatet.

Ved afbud senere end 14 dage før lejrens begyndelse tilbagebetales der ikke depositum.

### Tilmelding

Tilmeldingsblanketten indsendes i udfyldt stand sammen med dit depositum til:

Danmarks Unge Katolikker, Bredgade 67, 2, 1260 København K, tlf. 33 14 77 07.

Det er kun muligt at deltage på én af følgende lejre: børne-, mid- og juniorlejre

- dette af hensyn til, at flest mulige kan deltage i sommerens arrangementer!

Sidste tilmeldingsfrist er 24.4.95 for samtlige lejre.

### Betaling af lejrgebyr

Efter at DUK har modtaget din tilmelding og depositum, vil du modtage et specielt giro-indbetalingskort med opkrævning af det resterende lejrgebyr og evt. rejsegebyr.

Girokortet gælder som bekræftelse på din tilmelding. Hvis du søger Ømtilskud, får du girokortet først i maj.

Girokortet er påført en sidste betalingsfrist, som bør overholdes, ellers forpasses chancen til at deltage. Tiloversblevne pladser bliver videregivet til deltagere opført på venteliste.

### Ansøgning om tilskud

For alle ansøgninger gælder det, at der skal ansøges skriftligt. Ansøgningskema til Ømferiefonden og Bastrupfonden kan rekvireres på sekretariatet, hvortil ansøgningen også skal sendes.

Ansøgninger sendes inden sidste tilmeldingsfrist for den pågældende lejr til DUK. Svar på ansøgningerne kommer efter sidste tilmeldingsfrist.

### Fællesrejse

Der vil i størst muligt omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Prisen for deltagelse på fællesrejse er kr. 150, dog kr. 200 for alle over 30 år.

Rejseudgifter udover de 150/200 kr. refunderes ved billigste rejsemåde (DSB 2. kl.).

Deltagere skal så vidt muligt deltage i fællesrejsen. Kun mod forudgående aftale med sekretariatet yder DUK rejsetilskud til personer, der ankommer uden for fællesrejsen.

På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder.

Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

### Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev ca. 7-14 dage før lejrens begyndelse.

I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, dagsprogram, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

### Husk

Husk - alt, hvad du medbringer af personlige/private effekter, er på eget ansvar og risiko.



# Vision eller mareridt?

Af Eva Nordentoft

Kan vi gøre noget i Danmark, så de mange rigtige ord kan blive til en bedre virkelighed? World Union of Catholic Women's Organisation, WUCWO har sendt fem delegerede fra udlandet og en dansker til FN konferencen om »social udvikling« til København. Samtidig har organisationen udarbejdet og udsendt et dokument om »Kvinder og en bæredygtig udvikling«.

I oplægget til FN-mødet i Bella Centret understreges det igen og igen, at den menneskelige person står i centrum, og at individets integritet og livsmuligheder skal beskyttes. Det er vigtigt at skabe et miljø, som er bæredygtigt, opnå produktivt arbejde for alle, udrydde fattigdom, opnå ligeberettigelse og afskaffe al slags diskrimination.

Det er i orden. Har det så stadig mening som kvinder at tale om nogle specielle problemer? Ja, fordi ser vi realistisk på tingene, så er der endnu masser, der skal tales om – store problemer og små skønhedsfejl. Kvinder hører f.eks. i mange egne af verden til kategorien: »Kvinder, børn og andre sårbare grupper«.

## Kvinder er ikke objekter

WUCWO siger i dokumentet til specielt denne konference: »Social udvikling er en proces, der befrier og leder til kreativitet og opdagelser, som fører til engagement i arbejde for at dele og at have omsorg og at leve i samfund, som er båret af næstekærlighed.

Udvikling har politiske, økonomiske, sociale, juridiske og kulturelle dimensioner...«

WUCWO anbefaler regeringerne på lokalt, regionalt og internationalt plan ikke at anse kvinder og kvinders organisationer som »objekter« eller modtagere af udviklingshjælp og udviklings tiltag, men at betragte kvinder som aktive og som medarbejdere... Man skal ikke længere betragte kvinder som en særlig genstand for opmærksomhed, men som subjek-

ter for handling og frembringere af forandring.«

Hvordan har kvinder det på verdensplan? – Se bare i aviserne! Der er kvinder som er statsledere – men man læser også dagligt med gru:

- Kvinder i Kina skal abortere, hvis de bliver gravid med barn nummer to.

- Svigerdøtre myrdes i Indien, når medgiften ikke er stor nok.

- I Indien aborteres pigefoster, fordi kvinder er mindreværdige.

- Kvinder i Afrika omskæres.

- Sexturismen til det fjerne Østen annoncerer kvinder som forbrugsgode; mange er syge, bliver de ældre, ender de som udstødte og i fattigdom.

- I nogle navngivne samfund, hvor islam også har den verdslige magt, bliver kvinder henrettet – stenet til døde – for utroskab.

- Kvindelig omskæring omtales som kulturelt betinget i Frankrig, når det drejer sig om borgere fra de tidligere kolonier.

- Kvinder i Sydamerika diskrimineres, undertrykkes og arbejder sig ihjel.

- Mødrene i Rusland og Tjetjenien lader mig tænke på, hvad der står i Det Nye Testamente om barnemordet i Bethlehem:

»En røst høres i Rama, gråd og megen jamren; Rakel græd over sine børn og ville ikke lade sig trøste, thi de er ikke mere.« (Mat.2,18).

## Hvad kan FN gøre

Hvad kan en FN konference gøre ved disse forfærdelige kendsgerninger? Den kan give de lidende stemme og gennembyrde fortielsen. Den kan prøve at bevæge de store og blive ved med at støtte de svage.

På en konference møder man hinanden og kan udveksle erfaringer – også erfaringerne med, hvad man kan gøre. Det er for billigt altid at kræve de store resultater – den seje tålmodighed og det ufortrødne mod er også nødvendige.

Men her, hvor vi lever – hvordan er det da med kvinderne? Man læser og erfarer, at den ligelige fordeling

af ansvar og ledelse stadig er et problem mellem mænd og kvinder. Den gensidige agtelse og anerkendelse som partnere har det fra begge sider så som så. Og man må ærligt sige, at det også gælder for livet i de kirkelige strukturer. Set på den måde er konferencer om menneskers vilkår og menneskelig udvikling også interessant for den katolske kirke og katolikkerne her i Danmark.

Der står i FN-mødets dokument, at kvinder ikke har fuld del i strategien for udvikling, fordi de ikke er lige stillet på lederplan, på afgørelsesplan, der hvor politik og kultur bliver offentlige anliggender.

Der kræves kønskvotering ved alle beslutningsprocesser. Lighed mellem kønnene ses som væsentligt for det nye koncept af en samfundsordning for det globale fællesskab, hvor social retfærdighed, harmoni og fred skal være sikret.

## Udfordring

Pave Johannes Paul II skriver i sin sociale rundskrivelse »Centesimus Annus«, at den moderne trussel mod det sociale liv har tre navne: fundamentalisme, nationalisme og utilitarisme. Meget er et spørgsmål om magt og frygt for at gå nye veje. Går man nye ukendte veje er man sårbar. I de gamle bastioner føler man sig tryk, dem kender man.

Det gælder også inden for kirken. Kirken dannes af mennesker, og hvor der er mennesker, fristes de af magten. Der er mange steder, f.eks. i debatten om medindflydelse og embedet i den katolske kirke, hvor det sidste ord langt fra er sagt. Livet er forandring, også kirkens liv.

Man kan stadig lære meget i samvær med mennesker fra hele verden.

## Udfordring for katolikker

Hvad med udfordringen til katolikker i Danmark? Vi har erfaring med de mange nationer i en verdenskirke. De katolske menigheder i Danmark 1995 henter inspiration hos de mange traditioner, som mødes i disse

menigheder. Enhed er ikke ensformighed, men det er at bygge forskellige udformninger af livet på samme trosbekendelse.

Der skal i Danmark være plads i menighederne for chilenerne og polakker, for afrikanere og vietnamesere – alle kommet fra vidt forskellige baggrunde og med vidt forskellige håb til en tilværelse i Danmark.

At være et katolsk mindretal i Danmark giver mange gode erfaringer: man besinder sig på sin identitet og har kritisk sans for egne svagheder. Man har økumeniske erfaringer sammen med kristne af andre konfessioner. Men det gør meget ondt, når ens egen kirke synes ubarmhjertig og autoritær.

Til det at kende sin identitet som dansker hører også, at man har ret til at holde fast ved det, som man holder for ret og rigtig: menneskers lige ret og lige pligt; solidaritet og gensidighed, tolerant åbenhed,

men også retten til at sige fra f.eks. over for vold, misagtelse af det andet køn og al slags diskrimination.

## Fælles opgave at omdefinere arbejdet

Kunsten og udsmykningerne i København i FN-ugen er skræppe visioner og mareridt med brændende kloder etc. Men der findes også fælles udtryk for glæde, ikke kun for sorg og angst.

Mange graffiti og alternative plakater berører arbejde og arbejdsløshed. Det bliver en fælles opgave i Danmark at omdefinere begrebet »arbejde« – arbejde er ikke kun identisk med lønarbejde. Fordeling af det forhånden værende arbejde og den nødvendige sociale indsats bliver en udfordring til vores tid.

Der har for ikke så længe siden været en FN-konference i Kairo om verdens befolkningsproblemer, om ansvarlighed for livet. Kan man huske, hvad der blev sagt, eller holder man den ene konference efter den anden og glemmer at handle og virkeliggøre tankerne og erkendelserne. Inspiration og håb må blive til handling og forvandling.

Tænk globalt – handel lokalt – det skal NGO'erne sørge for (NGO'er er de deltagere i en konference som holder møder parallelt med mødet af regeringslederne

og som belyser problemerne fra »græsrodderne«). NGO møderne prøver at holde regeringerne fast og se, om der bliver truffet konkrete foranstaltninger, om man er trofast mod det, man sagde, og om man har mod til de nødvendige forandringer, måske endda virkelig forandring af livsstil.

## Hvad kan man gøre i Danmark?

Hvad kan man gøre i Danmark? I et økumenisk fællesskab (Det Økumeniske Center i Århus 1985!) har man prøvet et nedskrive de små skridt alle kan tage: »sult ikke din tro, læs og øg din viden, køb bevidst, undgå overforbrug, nedbryd fjendebilleder, særlig af indvandrere og flygtninge, hav plads til en fremmed ved dit bord, giv et fast beløb til en udvalgt organisation til fordel for dem, som er i nød, brug din demokratiske ret »stem ved valgene«.

At tænke, at ville og at handle – de tre begreber hænger sammen.



Der står i FN-mødets dokument, at kvinder ikke har fuld del i strategien for udvikling, fordi de ikke er lige stillet på lederplan, på afgørelsesplan, der hvor politik og kultur bliver offentlige anliggender.



# Fra vision til handling

Af Anton Dekkers S.J.

Golfkrigen og alle senere militæraktioner fra det internationale samfund er kommet i miskredit. Al tale om retfærdig krig er forstummet. Lykkeligvis tales der nu om retfærdig fred. »Fred og retfærd kysser hinanden« lød det allerede i det Gamle Testamente. Militær indgriben for at bevare eller skabe fred skal vige for en politisk sikring af fred gennem en retfærdig verdensorden. Denne erkendelse har vundet indpas i det internationale samfund. Sagt på en anden måde: politisk drejer det sig ikke om at bruge magt, men om at tjene menneskesamfundet. Det er denne erkendelse, der har inspireret til indkaldelsen af det kommende FN-topmøde om 'Social Udvikling'.

Afgørende for mødets udfald vil det være, om den udsages af en anden vigtig erkendelse, nemlig at al god politisk vilje stranded på en klippe, hvis pengenes magt får det sidste ord. Igen sagt på en anden måde: i enhver politisk beslutning med økonomisk relevans må ikke pengene, men mennesker og deres velfærd være målet.

Det gælder også FN og dets beslutninger. FN er forpligtet på sin pagt. Når FN's første 50 år har vist en stadig voksende social (og økologisk) ødelæggelse, er det her, man skal søge en af årsagerne: i en manglende regulering af de transnationale markeder, i en stadig voksende liberalisering af de nationale markeder, i den aura, der står om den konkurrence, som vi med et alsk ord kalder fri.

### Et amokløb

konfrontationen mellem den politiske vilje og de finans/økonomiske kræfter rækker politikken desværre oftest det korteste strå. Nationaløkonomierne har udviklet sig til en verdens-

økonomi, som ingen nationalstat kan sætte sig uden for, og som kun et handlekraftigt internationalt politisk samarbejde har chancer for at styre. Dette har hidtil manglet.

Verdensøkonomierne har frit spil med sine frie og anonyme markeds kræfter. Deres mekanismer kører deres eget løb. Nogen har kaldt det et amokløb, fordi profit er drivkraften og eneste kriterium. Politikerne kan kun lappe de værste skader. Der mangler det langsigtede perspektiv, som er den gode politiks kende-

mærke. Det gælder både nationalt og internationalt.

### Vil nødtigt skræmme valutabørserne

Nationalt vil politikerne nødtigt skræmme valutabørserne. Det ville udløse kursfald og rentestigninger. Det er risikabelt at blive uvenner med kapitalen. Selv kan de ikke bringe folk i arbejde. Derfor lader de hellere »markedet« råde frit i håb om, at der vil vokse arbejdspladser ud af det. Og de holder igen med reguleringer, der kunne for-

hindre en voksende social ulighed. De er skadelige for investeringsklimaet.

Internationalt kommer dertil den indbyrdes kappestrid, med en fortsat dominans af de stærke over de svage. Den fostrer en mistænksomhed over for hinanden. De svage lande føler sig manipuleret med og holdt nede. Det internationale klima er ikke godt. Så længe mistilliden, navnlig mellem syd og nord får lov at råde, kan der ikke blive tale om en fælles politisk vilje og et frugtbart politisk samarbejde.

Når FN's udviklingsprogram (UNDP) for eksempel nævner, at Indiens køb af 20 krigsfly kunne være brugt til at give 15 millioner piger en grunduddannelse, opfattes det af G-77 (gruppen af 131 udviklingslande) med rette som kritik. Men samtidig skræpes den traditionelle splid mellem syd og nord, fordi G-77 i kritikken øjner en fare for endnu mere formynderi og indblanding og flere betingelser for bistand.

I stedet for at fokusere på dette indkøb, ville det unægteligt også være mere frugtbart at fokusere på, hvilke pengemæssige interesser, der har ligget bag. For der kan ikke være nogen tvivl om, at det er dem -

frem for politiske overvejelser - der har været bestemmende.

### FN er i en krise

FN er i en vanskelig situation, ja i en krise. Det er vigtigt at gøre sig klart, at FN's krisesyntomer i høj grad også skyldes den selvsamme afmagt over for kapitalmagten, som de enkelte medlemslande føler på deres krop. Kapitalmarkeder (banker og børser) og transnationale koncerner er blevet stærkere internationalt organiseret end det politiske samfund. De er i sandhed globaliseret. Ikke i den betydning, at deres aktiviteter fordeles jævnt over kloden, men at de kan gå derhen, hvor det er mest profitabelt.

Globalisering betyder overinvestering et sted og fattiggørelse et andet sted. Iflg. UNCTAD's sidste årsrapport investeres multinationalt enormt i »lovende« udviklingslande, mens fattige forbigås helt. Af de 80 mia dollars vestlige investeringer i 1993 gik langt den største del til enkelte frembrusende økonomier i Asien og Stillehavsområdet (alene Kina fik 26 mia), mens de 31 fattigste afrikanske lande intet fik.

Uligheden vokser stadig. Kapitalen kan ret uhindret og ukontrolleret overskride grænserne. Den kan derfor i vid udstrækning unddrage sig en politisk regulering og ikke mindst en beskatning. Den kan spille landene ud mod hinanden, for eksempel når det gælder priser, arbejdskraft eller lønninger. Den kan dermed destabilisere samfundene. Pengetræfikken og handel med penge er blevet en belastning for den reelle økonomiske aktivitet, som jo er produktivitet, handel med varer og ydelser og en rimelig fordeling af dem.

Gældskrisen er årsag til stadig større nød og elendighed i syd og øst. Strukturel arbejdsløshed og nedskæringer i sociale sektoren kendetegner situationen i vest. Og kløften mellem (de ufortjente) rige og (de ufortjente) fattige bliver stadig større i to retninger: mellem landene og inden for de enkelte lande.

Dybest set er det de samme pengekræfter, der skaber fattigdom, marginalisering og udelukkelse over hele kloden. Deres logik skelner ikke mellem brugsværdi og spekulationsværdi. De har gjort sig fri af den egentlige økonomiske realitet.

### FN står over for store udfordringer

FN som den politiske orga-

nisering af verdenssamfundet står over for enorme udfordringer. Og den har disse store kræfter imod sig. Det politiske verdenssamfund må tage livtag med dem. For mig at se, er det den opgave, som det kommende FN-topmøde frem for meget andet står over for.

Er topmødet indstillet på det? Det nu endelige udkast til den deklaration, som skal drøftes på mødet, viser det ikke. Situationsanalysen kommer hele vejen rundt: fra erkendelsen af 1 milliard menneskers ekstreme fattigdom, over den globale arbejdsløshed, udstødelse, migration, gældskrisen, handelsprotektionisme, råvarepriser, manglende sygdomsbekæmpelse, international kriminalitet og til militæruddgifter og våbenhandel.

Men en vigtig ting mangler i analysen. Nok siges det klart, at social udvikling forudsætter økonomisk udvikling. Men hvilken økonomisk udvikling? Og hvad eller hvem styrer den? Der tales næppe en gang om anonyme årsager til eller »kræfter« bag den stadig voksende sociale elendighed. Aktørerne på scenen nævnes ikke ved navn. Der siges ikke et ord om, hvem der i dag handler i hvis interesse. Hører det ikke med i en analyse? Er hele situationen måske blot et uheldigt sammenstræf af omstændigheder? Eller skyldes den ting, vi har overset? Eller er der ting, vi ikke tør se i øjnene? Den rolle, som den transnationale kapital spiller - dens strukturer, mekanismer og handlingsmønstre - kommer ikke på tale. Forhåbentligt er det ikke et tegn på, at topmødet vil sky en konflikt med den.

### Manglende konkret

Finder vi måske svaret i deklarationens »visionære« 2. del med målsætninger og hensigtserklæringer? Der er rigeligt med gode forslag. Men er det ikke alligevel selvfølgeligheder? Om det så er om udryddelse af fattigdom, om fremme af beskæftigelse, om gældsfortergivelse, minimumsløn, rent vand til alle, primær sundhedspleje, grundlæggende skolegang, ligestilling mellem kvinder og mænd eller om alles medbestemmelse. Altsammen ting, som det internationale samfund og dets regeringer har været opmærksom på længe. Men nu står det samlet på et FN-topmødes dagsorden. Det er nyt. Det er smukt. Det er vigtigt. Men her: en manglende konkret oplysning om, hvordan målene skal opnås.



De svage lande føler sig manipuleret med og holdt nede.



Der er kun vage ord om »integration af den økonomiske og sociale politik«, om behovet for regulering og korrektion af markeders virke og om at »sikre, at specielt de multinationale finansinstitutioner (her går kommercielle banker fri!) bistår udviklingslandene og alle lande, der er i nød, i deres forsøg på at udrydde fattigdommen«, er omtrent den eneste formulering, der antyder nødvendigheden af finansøkonomiske reformer. Man skyr åbenbart en konfrontation med den internationale kapital.

### Ingen klare beslutningsforslag til vedtagelse

Når jeg derefter ser på udkastet til handlingsplan, bliver jeg som lægmand først totalt forvirret. Pænt grupperet omkring topmødets 3 hovedemner (fattigdom, arbejdsløshed og social udstødelse) opremses et utal af ting, som bør gøres. Men de er allesammen formuleret som opfordringer. Der nævnes hundreder af ting, der »bør« fremmes, støttes, udvides, beskyttes, opmuntres, udarbejdes, sikres, koordineres eller som »bør« forbedres, revideres, forhindres, bremses. Antallet af forslag er endda mere end fordoblet i forhold til det udkast, der forelå til det sidste møde i forberedelseskomitéen i slutningen af januar. En kyniker kunne være fristet til at se disse over 77 sider som et forsøg på at få topmødet til at drukne i ord.

Min forvirring går derfor også på spørgsmålet: er det FN som besluttende myndighed, der taler? Eller er det *kun* statsoverhoveder og regeringschefer, der her giver FNs beslutningsorgan (generalforsamlingen?) en række gode råd? Hvorfor ingen klare beslutningsforslag til vedtagelse?

### De rige lande har mest at tabe

Når der ikke er opnået enighed i forberedelseskomitéen om forslag, er disse kommet til at stå i skarpe parenteser. Størst uenighed viser der sig at ligge i afsnittene om »skabelse af et gunstigt økonomisk miljø« og »Frigørelse af finansielle ressourcer«.

Det bekræfter, at det – jævnt sagt – er pengene, der på topmødet kommer til at stå kamp om. De rige lande har mest at tabe. Samtidig er det tydeligt, at de fattige lande har rørt kraftigt på sig.

Ved en gennemgang af de talløse forslag veksler man mellem skuffelse og håb. På en række vigtige punkter er



Indiens indkøb af 20 krigsfly kunne være brugt til at give 15 millioner piger en grunduddannelse.

handlingsplanen svækket i forhold til det foregående udkast. For eksempel er forslaget om at imødegå »urimelig ophobning af rigdom ved for eksempel spekulationsgevinster« kommet i parentes.

Talen om »omfordeling af rigdom og indtægt« er ændret til »mere ligelig fordeling«. Og forslaget om en »international beskatning af visse typer af international aktivitet, så som finanstransaktioner, luftfart og telekommunikation«, er helt forsvundet.

Den snart gamle FN-vedtagelse af, at industrilandene skal op på 0,7% af deres BNP i udviklingsbistand, kommer ikke ud af stedet. Det bliver ved det sædvanlige »snarest muligt«.

Og ikke et ord om den berømte fredsdividende (forslået af blandt andre FNs eget Udviklingsprogram (UNDP)). Forslaget går ud på en global fortsat reduktion af militæruddgifter med 3% om året. Dernæst en klar sammenhæng mellem disse besparelser og forøgede socialudgifter. UNDP frygter ikke kampen. Den siger: »de store våbenproducenter må acceptere fredens nye moral«.

### Også tegn på håb

Men der er også håbets tegn. I det endelige udkast til handlingsprogram er UNDPs forslag om 20-20-pagten kommet med. Ganske vist i parentes, og med flere alternativer og afsvækkende modforslag, men alligevel. Den går ud på, at donorlandene forpligter sig til at lade 20% af deres bistandsbudgetter gå til menneskers basale behov. Det vil betyde en for-

øgelse fra 4 til 12 milliarder US-dollars. Samtidig skal udviklingslandene fremover bruge 20% af deres nationale budgetter til samme formål. Det vil i disse lande betyde en forøgelse på 80 milliarder dollars om året. Pagten kræver altså ikke flere penge, men en omfordeling i brugen af dem.

Men: hvad siger de store produktions- og handelskoncerner – ikke mindst våbenindustrien – til det? Er det derfor, man ikke kan blive enig?

### International fond for social udvikling

Nyt er også forslaget – ganske vist i parentes – om oprettelsen af en speciel »in-

ternational Fond for Social Udvikling«, styret af FNs Økonomiske og sociale Råd (ECOSOC), og med »nye og anderledes («innovative») finansskilder«.

UNDP var dog mere kontant med sit forslag om dannelsen af en global sikkerhedsfond. Dermed vendte den tilbage til Bretton-Woods-konferencens oprindelige idé, som desværre blev til Verdensbanken, som vi kender den i dag. UNDP foreslår, at de rige nationer indbetaler 20%, de fattige nationer 10% af deres militærbesparelser til denne fond.

Fonden skal desuden få indtægter fra en skat på rent spekulative internationale kapitalbevægelser. De spekulative transaktioner er så enorme, at kun 5 promille i skat (økonomen og nobelprismodtageren *Tobin* foreslog 0,5%) i de kommende år vil indbringe 30 milliarder dollars om året. Men er man bange for at gå i clinch med kapital-ejerne?

### To livsvigtige forudsætninger

Men selv om nogle af disse forslag ville have en chance på topmødet, er der dog to livsvigtige forudsætninger, der skal opfyldes, før den fattige del af verden kan få mulighed for at virkeliggøre blot en del af deklaratorens visioner.

Den første er en effektiv fjernelse af de fattige landes udlandsgæld. Det er helt uholdbart, at mange lande skal bruge 25% eller mere af deres statsbudgetter til afdrag og forrentning af ofte gamle lån.

Det bevirker, at nettobeløbet af midler, der årligt strømmer fra disse lande til os, er tre gange større end den samlede udviklingsbistand, vi giver dem. Det er uacceptabelt, at vi bliver ved med at tjene penge på de fattige. I handlingsplanen er der ikke hele vejen igennem enighed om vejen. Men at der skal radikale beslutninger til, er der enighed om. Vi må håbe, at topmødet ikke kommer til at skuffe på dette punkt!

Den anden forudsætning er, at der sker radikale ændringer i Verdensbankens og Den internationale Valutafonds (IMFs) politik. De to institutioner var tænkt som problemløsere. I virkeligheden er de selv blevet et tyngende problem. De går for meget kapitalinteressens ærinde. For tiden indkasserer de flere penge i renter og afdrag, end de udlåner.

Når Verdensbanken og IMF omtales i handlingsplanen, er der ganske vist klare forslag om justering af de socialt ødelæggende og grundigt forhadte økonomiske tilpasningsprogrammer, der pålægges fattige lande, der i står i gæld til Verdensbanken eller IMF.

Men ellers er der kun tale om en styrkelse af de to institutioner. Desværre ikke om en styrkelse af demokratiet i dem, eller om en stærkere integration i FN-systemet. Og slet ikke om at erstatte Verdensbanken med en demokratisk styret verdenscentralbank (Bretton-Woods-konferencens oprindelige tanke med IMF). Den skulle føre kon-

trol med pengeinstitutter, være en sidste mulighed for kreditgivning og på længere sigt muligvis skabe en ny international likviditet, altså nye (i forhold til de eksisterende valutaer neutrale) penge.

### Forenkling af FN-systemet tiltrængt

Afslutningsvis må man dybt beklage, at der i handlingsplanens sidste afsnit om FN-systemets rolle er fjernet et klart forslag om en tiltrængt styrkelse og effektivisering af dets eget Økonomiske og sociale Råd (ESOSOC). Der blev ligefrem (ganske vist i vage vendinger) peget i retning af et økonomisk sikkerhedsråd. Det kunne være et stort skridt hen imod den så hårdt tiltrængte omstrukturering og forenkling af hele FN-systemet, hvis det skete som en fornyelse af det nuværende Sikkerhedsråd. Det ville give FN en ny rygrad. I så fald ville militære trusler ikke længere behandles isoleret. Man ville kunne komme dem i forkøbet. Det er jo ofte økonomiske og sociale kriser, der truer freden. Derfor skulle disse jo gerne forebygges.

Netop derfor er det så vigtigt, at topmødet tør tage kampen op mod penge-nes magtudøvelse. Det må da kunne forene regeringerne i alle lande, rige såvel som fattige. De må da alle kunne se også deres egen interesse i at genvinde en del af handlekraften til en selvstændig finans/økonomisk politik.



I oplægget til FN-konferencen er den oprindelige tale om »omfordeling af rigdom og indtægt« afsvækket til »mere ligelig fordeling«.



# En mindeaften for Gustav Scherz C.ss.R.

Fredag den 17. februar ville p. *Gustav Scherz* være fyldt 100 år, og det blev markeret med en mindeaften arrangeret af Academicum Catholicum sammen med rectoratorerne ved Skt. Annæ Kirke på Amager.

Aftenen indledtes med en messe for Gustav Scherz, og meget passende var vortivmessen til den salige *Niels Steensen*. P. *Julian Bodnar* celebrerede, p. *Joséf Völk* prædikede, og Skt. Annæ kirkes kor sang smukt.

Gustav Scherz var lidt af en tusindkunstner, og hans mangesidede virke kom til afspejling i en række indlæg ved sammenkomsten i menighedssalen efter messen.

**Niels Steensen**  
forsker

Professor *Egill Snorrason*

mindedes først og fremmest Scherz som den store Steensen-forsker, på hvem de ord »søg, og I skal finde« passede. Scherz forskede med utrolig flid og fandt f.eks. i 1959 i Philadelphia Niels Steensens første videnskabelige publikation, afhandlingen *De Thermis*, som tidligere forskere havde vidst eksisterede, men ikke kunnet opspore.

Scherz' indsats for Steensen-sagen var også genstand for *August Ziggelaars* SJ bidrag, som mindede om, at Scherz' mål ikke kun var at udbrede viden om Niels Steensen, ikke bare var at få Niels Steensen saligkåret, men frem for alt at fremme andagten til den salige Niels Steensen og gennem hans liv og værk vise en ateistisk og agnostisk verden vejen til de højere værdier.

Selv om Steensen-sagen på

lidt længere afstand kommer til at stå som det blivende eftermæle, har Scherz også sat sig andre spor, der endnu ikke er udvaskede af erindringen hos de mange mennesker, for hvem han personligt betød noget som præst og ven.

**På enhver måde en »ordensmand«**

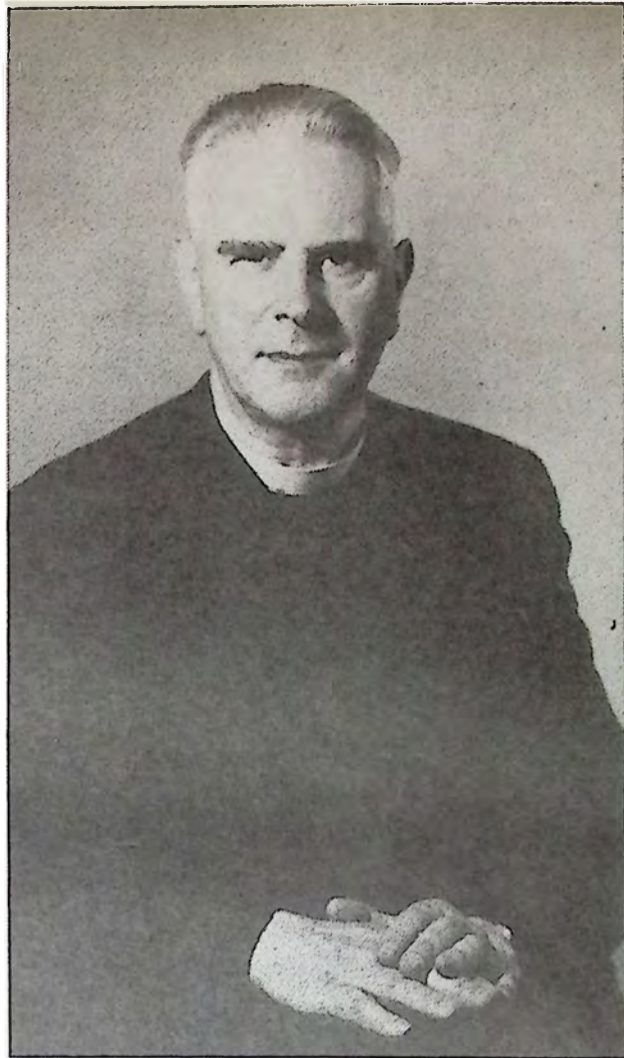
*Knud Buntzen* mindedes Scherz som på enhver måde en »ordensmand«. Han kunne virke brysk, og det kunne siges om ham, at »han tør, hvor andre tier«. Samtidig var han charmerende, kunne underholde et helt middagselskab og var ikke uden humor. Efter at Carlsbergfondet havde finansieret en række af hans Steensen-forskningsrejser, kaldte han altid en Carlsberg for en »kultur-øl«!

Aftenens sidste bidrag kom fra *Svend Plum Larsen*, der mindedes, hvordan Scherz, da han i 1922 kom til landet, nærmest så ud som et stort Wiener-barn. Scherz virkede en årrække som lærer, men tog sig også af kongregationerne.

Både som præst og skoleleder tog han sig omsorgsfuldt af de unge mennesker og hjalp dem med råd og dåd på deres fortsatte livsbane. Mange gamle kongregationsmedlemmer og elever står i taknemmelighedsgæld til Scherz.

Skal man finde en fællesnævner for hele Gustav Scherz' livsgering som præst, redaktør, skoleleder og videnskabsmand, så må det være ordet »formidling«. Heri kom hans store arbejdsevne og personlige charme ham til god nytte, og hans virke satte rig frugt.

*Sebastian Olden-Jørgensen*



## Bøger og tidsskrifter

### Katolsk Dialog

Det nyeste nummer af *Katolsk Dialog* har fået et nyt udseende indeni. Fra at være to-spaltet er det blevet en-spaltet. Det medfører samtidig lidt større typer, og måske lidt bedre læselighed.

Den første artikel er af *Inger Petersen* og handler om *Bede Griffiths*, den engelske benediktinermunk, der blev hellig mand i Indien - opfyldelsen af en romantisk drøm, mange af os sikkert har haft. Han ombyttede det traditionelle benediktinerkloster med primitive hytter i »Fredens

Skov«. Han var af betydning som mystiker, som pioner for inkulturationen og som et menneske, der med sit liv bekræftede, at den tid er forbi, da en religion kan isolere sig fra andre religioner.

Det virker lidt dumt at ville prøve at forstå Gud. Men vi kan nok ikke lade være. Og jeg har lavet en artikel om Guds lidenskabelige kærlighed til sine skabninger og om Guds lidelse og smerter.

*Inga Kærlyt* har skrevet om »Hvem er Paradisets Eva?« og det handler om, at

både kvindeligheden og mandligheden er blevet indpodet i begge køn som ligeværdige deltagere i det at være menneskelig. Dette emne belyses ved bibelske eksempler, og også det nyligt opdagede Thomas-evangelium citeres for udtalelser om netop det mandlige og det kvindelige.

Til slut bringes første del af p. *Johannes Samuelsens* referat af biskop Karl Lehmann's foredrag om »Dialog som sandhedsfindested«. Evne til dialog, til samtale mellem anderledestænkende er afgørende ikke blot for kirkens fremtid, men for hele menneskefamiliens fremtid.

*Ove Leerbeck*

### Livets mening

Det første nummer af »Levende Vand« 1995 har »Livets mening« som tema.

*Grethe Livbjerg* har givet sin indledende artikel overskriften: »Hvad er meningen med livet?« Her fortælles om psykiateren *Victor Frankl*, som ved hjælp af sin logoterapi (logos = mening) har hjulpet mennesker med at finde en mening med livet, og om den ortodokse biskop *Anthony Bloom*, der som ung fandt livets mening i troen på Kristus.

»Om guddommeliggørelse og selvguddommeliggørelse« skriver mag.art. *Monica Papazu*, og hun siger bl.a.: »Der findes ingen guddommeliggørelse anden end den, der ligger i at leve i Kristus. Vort liv i Ham og Hans liv i os - dette er vor guddommeliggørelse, dette er den gave, vi skænkes og kaldes til at tage imod.«

*Anders Arborelius* o.c.d., Sverige har udgivet en ny bog: »Spiritualitet - Andlig Teologi«, og kapitlet »Gud-

dommeliggørelse« bringes i dette nummer. *Anders Arborelius* skriver bl.a. »Guddommeliggørelse i kristen mening kan kun forstås - for så vidt det uforståelige overhovedet kan forstås - ud fra nåden (jfr. Ef 2,4-8).

»Levende Vand« bringer på de sidste sider omtale af kommende bøger om kristen spiritualitet samt en anmeldelse af bogen: »Den hellige staret Silouan«, udkommet i 1994 på det svenske forlag Artos.

»Levende Vand« fås i løbsalg i Stenbutikken eller i Kristent Meditationscenter.

ks

## Tilmeldingsavis til Danske Kirkedage

Danske Kirkedage, der finder sted i Fredericia fra den 29. juni til den 2. juli, har nu udsendt en »Tilmeldingsavis«. Avisen, der er på 12 sider, indeholder udover tilmeldingsskema for alle aldersgrupper, en uddybning af Kirkedagenes fire hovedtemaer: »Spiritualitet og menighedsliv«, »Livsorientering«, »Mellemøsten«, »Retfærdighed og forsoning« og disse temaers værkstedsarbejde.

»Spiritualitet og menighedsliv« har 12 værksteder, og to af dem ledes af katolikker: »Bibel og etisk prak-

sis i hverdagen« ved dr.phil. *Eva Nordentoft* og »Bibel og økonomi« ved pater *Anton Dekkers* SJ.

Allerede i tilmeldingsskemaet, skal der vælges tema og evt. værksted. Endvidere skal der vælges boform og spisning.

Fælles for alle grupper er gudstjenester og morgensamlinger. Hver dag er der »Mulighedernes Marked«, hvor kirkelige organisationer og grupper deltager med indslag og informationer. Om aftenen vil der være masser af tilbud: »sangtjemer«, kirkerevy, kirkemusik-

cal, teater, caféer med forskellig musik, film, midnatsgudstjenester etc.

Tilmeldingsavisen giver alle de oplysninger, man måtte have brug for, hvis man vil deltage i Kirkedagene: priser, forskellige boformer, spisning m.m. Avis og yderligere oplysninger fås hos: Danske Kirkedage, tlf. 74 85 54 07 el. 74 85 53 33 eller Fredericia Turistbureau tlf. 75 92 13 77, fax 75 93 03 77.

Sidste frist for tilmelding er 1. april 1995.

ks

### Bistand

#### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

### Møder og arrangementer

#### Johanneskirken, Søborg

Ved en beklagelig fejl blev sognets meddelelser ikke offentliggjort i »Sognenyt« for marts måned.  
Søndage: Højmesse kl. 10.

#### Volksundervisning

Den tredje torsdag i måneden kl. 19.30 i menighedssalen. Vi gennemgår bl.a. udvalgte emner fra *Richard P. McBrien's* bog »Katolsk tro gennem årtusinder«.

### Den nordiske Valfart til Lourdes

Se annoncen næste nummer af »katolsk orientering«

### Worldwide Marriage Encounter

FOR AT BERIGE JERES ÆGTESKAB

Weekend på Magleås 28. - 30. april 1995

Tilmelding til:  
Pater Carroll Parker OMI  
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev  
Tlf. 44 94 76 78  
Senest den 1.4.95.  
Indskrivningsgebyr kr. 100



## Møder og arrangementer

### Magleås-arrangementer

Fr.d.10.-sø.d.12.3.95:

»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf

»Carl Nielsen og Den danske Sang«  
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.

Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:

Påskerefuglum.

Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:

»Kristen mystik før og nu«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Fr.d.23.6.-sø.d.25.6.95:

Magleås-Retræte

v/Sr. Evelyn Kræpele.

Fr.d.23.6.95:

Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:

Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:

Højskoleuge

»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

### MAGLEÅSTRÆF

søndag d. 26. marts 1995

»Carl Nielsen og Den danske Sang«

Carl Nielsen er enestående i musikhistorien ved på én gang at mestre den store symfoniske form og den enkle, folkelige sang, og at kunne skabe en syntese af disse to tilsyneladende så forskellige stilområder.

Planisten Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn Arvé vil - hjulpet af Carl Nielsens musik - give et billede af Carl Nielsens tid og personlige stridigheder i kampen for anerkendelse.

Kl. 14: Kaffe/te i stuerne.  
Kl. 15: »Omkring flyglet«.

Pris: kr. 30,00.

Bus 500S - Birkerød/Ravnshøjvej ved skiltet til Høsterkøb. 10 min. gåtur ad Åsebakkens. HT's kundeservice tlf. 36 45 45 45.

### Koncert i Skt. Ansgars kirke

Søndag d. 2. april 1995 kl. 15 er der koncert i Skt. Ansgars kirke, hvor Hørsholmkoret, som er et blandet kor på 50 sangere, vil fremføre værker af Verdi (bl.a. Pater Noster), Ols-son, Brahms og La Cour.

Desuden opfører koret sammen med domkirkens organist Rolf Tønshoff Stanfords Magnificat for kor og orgel. Korets dirigent Klaus Munk-Nielsen er for øvrigt som fast medlem af Skt. Ansgars kirkekor et kendt ansigt i Skt. Ansgars menighed. Der er gratis adgang til koncerten.

### DET SKER PÅ MAGLEÅS

To d. 2. - ma d. 13.3.:  
Delegation til FN-topmøde

Ma d. 6. - to. 9.3.:  
Undervisningsministeriet

To d. 9. - fr. d. 10.3.:  
Carsten Iversens Tegnestue

Fr d. 10. - sø d. 12.3.:  
Kristen Mystik I  
v/ Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen

Ma d. 13. - ti d. 14.3.:  
Serum Institutet

Ma d. 13. - fr. d. 17.3.:  
Danmarks Lærerhøjskole

Ti d. 14. - to d. 16.3.:  
Pæd. kursusadministration

Fr d. 17. - lø d. 18.3.:  
Sankt Joseph søstrenes Skole  
Ringsted v/ Ole Dam

Lø d. 18. - sø d. 19.3.:  
Steno Gildet  
v/ dr. Kjeld Jensen

Ma d. 20. - ti d. 21.3.:  
Dansk Røde Kors

Ma d. 20. - on d. 22.3.:  
AMU-center, Hillerød

Ti d. 21. - fr. 24.3.:  
Gymn.skolernes Tysklærerforen.

To d. 23. - fr. 24.3.:  
Gymn.skolernes Matematikl.foren.

Fr d. 24. - sø. 26.3.:  
Katolsk Arbejder Aktion  
v/ George Bune Andersen

Lø d. 25. - sø d. 26.3.:  
Lourdes-gruppen  
v/ Anne Storm

Søndag d. 26.3. kl. 14:  
Magleåstræf  
»Carl Nielsen og Den danske Sang«  
v/ Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé

Ma d. 27. - ti d. 28.3.:  
Undervisningsministeriet

Ma d. 27. - ti d. 28.3.:  
Dansk Flygtningehjælp

Ti d. 28. - fr. d. 31.3.:  
Undervisningsministeriet

Fr d. 31.3. - lø d. 1.4.:  
Dansk lærerforeningen

### Diverse

#### Bekendtskab

Mand, 46 år, akademiker (hidtil ugift), ønsker bekendtskab, evt. ægteskab med kvinde 28-40 år.  
Billet mkr. 1424 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

### Annoncer »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms

#### Feriehus udlejes

Bondehus på nordvest Lolland i fredelige omgivelser til 4 pers. med tv, lys, varme, toilet og bad. Kr. 1.500 pr. uge.  
Tlf 53 64 50 27 efter kl. 17.

#### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.  
NYE ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

#### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

#### Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.  
Tirsdag og onsdag kl. 10-16.  
Torsdag kl. 12-18.

#### RADIO STENO

Katolsk lokalradio i Storkøbenhavn

107,9 MHz  
Hver mandag kl. 20 - 23

88,2 MHz  
Hver tirsdag kl. 19 - 22

#### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

### Salg og service

#### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

#### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT**  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

**DØGNET RUNDT**

**WAGN ADLER**  
Bedemand Kvist's Eftf.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

### BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:**  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

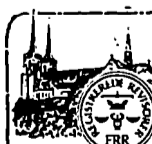
Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester  
**VILLY HANSEN**

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester  
**Bernhardt Christiansen**

Solbærvæj 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Biltlf. 30 86 26 09



Revision • Regnskab • Skat  
**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**  
Registreret revisor FRR  
**Jørgen Brangstrup**  
Skt. Olsigade 10 - Roskilde - 42 15 10 35  
det er altid sikkert med en registreret revisor

### VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

### DUK-kalender

Firmelse Vest weekend den 17.3.-19.3.95 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Ungdomsmesse den 26.3.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Firmelse Øst weekend den 31.3.-2.4.95 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 10.3.95.

Ledelsekursus den 21.4.-23.4.95 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1995.  
Kurset er gratis.  
Tilmelding senest den 31.3.95.

Ungdomsmesse den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Ledertræning den 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris: kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 21.4.95.

Ungdomsmesse den 28.5.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2.th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07





Eileen Collins blev 2. februar sendt ud rummet. Hun blev dermed den første 'katolske raketpilot'. Foto KNA.

## Verdenssygedagen 1995

### »Smerten og freden«

Rom (KNA) – Al lægekunst og sygepleje må dreje sig om at »besejre lidelsen og kæmpe mod døden,« sagde pave Johannes Paul II under en messe på Verdenssygedagen 1995 i februar. Menneskers lidelse giver nye perspektiver både på livet og døden.

Hovedarrangementet for Verdenssygedagen blev i år

efter pavens ønske fejret i Yamoussoukro på Elfenbenskysten. Det skulle være en fejring, der »var åndeligt forbundet med særsynoden for Afrika«, der blev afholdt i Rom sidste år.

#### Indstillet i 1992

Mottoet for årets Verdenssygedag var »Smerten og freden«. Kardinal Fiorenzo

Angelini, formand for Det pavelige Sygeråd, fejrede messen i domkirken i Yamoussoukro, der er en efterligning af Peterskirken i Rom.

Verdenssygedagen blev indstiftet af Johannes Paul II i 1992. Tidligere har hovedarrangementet været i Lourdes i Frankrig og i Czechochowa i Polen.

## Indrejseforbud for kardinal

En international delegation fra Pax Christi under ledelse af den belgiske kardinal Godfried Danneels er blevet nægtet indrejse i Sudan. Skønt den sudanesiske ambassade i Bryssel havde sagt god for programmet, blev der ikke udstedt visum til Danneels, der er formand for den internationale fredsbevægelse. I begrun-

delsen hedder det, at Pax Christi er »fjendtligt indstillet« over for Sudan. Delegationen var indbudt af bispekonferencen i Sudan.

#### Et råb om fred

1993 besøgte en Pax Christi delegation landet og offentliggjorde efter rejsen rapporten »Sudan, et råb på fred«. Den kritiserede

både regeringen og befrielsehæren SPLA for mange og grove krænkelse af menneskerettighederne.

Den danske Pax Christi afdeling har sendt en protestskrivelse til Sudans ambassade i Sverige. Den belgiske regering har protesteret over for den sudanesiske regering. Belgien har ingen ambassade i Sudan, så protesten er overrakt af den belgiske ambassadør i Cairo til Sudans ambassadør.

SW



Kardinal Godfried Danneels. Foto KNA

## Håber på gennembrud

Fortsat fra forsiden

1997. Først må der dog skabes enighed i de lutherske kirker.

Grundtanken i den fælles erklæring er, at selv om der er forskelle i opfattelsen af retfærdiggørelsen, er de ikke kirkesplittende.

Noko skriver: »Hvad angår disse forskelle må vi lutheranere være ærlige nok til at indrømme, at ikke alle vore egne teologer er fuld-

stændig enige om, hvorledes retfærdiggørelseslæren skal fortolkes og anvendes.« Derfor må man nu stille spørgsmålet, om forskellene er »vigtige nok til at være kirkesplittende.«

Den fælles erklæring er resultatet af mere end 25 års dialog på internationalt, nationalt og regionalt niveau mellem lutheranere og katolikker.

# Vatikanet lægger pres på biskop

Anklages for at have taget del i forberedelserne til indianeropstanden i Mexico

Ciudad de Mexico (KNA) – Vatikanet har i den sidste tid to gange opfordret biskoppen af San Cristobal de las Casas, Samuel Ruiz Garcia til at træde tilbage, oplyser ærkebiskoppen af Guadalajara, kardinal Juan Sandoval Iniguez.

Ruiz anklages »i visse kredse i Mexico« for at have taget del i forberedelserne til indianeropstanden i forbundsstaten Chiapas. Sandoval oplyser videre, at man mener, at biskoppen har medvirket til, at opstanden blev internationalt kendt, og det har skadet Mexicos anseelse. Man har fået indtryk af, at Mexico er et ustabil land, og der har siden Chiapas-opstanden været en regelret kapitalflugt, siger kardinalen.

#### Alene Pavestolen vurderer biskopperne

Sandoval forsikrer, at biskopperne ikke har beføjelser til at komme med anklager mod en embedskollega. Det er alene Pavestolen, der vurderer biskopperne. »Vatikanet udnævner og afsætter biskopper. Vi accepterer Vatikanets afgørelse,« siger kardinalen. Han tilbageviste, at det skulle have noget med Ruiz' politiske aktiviteter at gøre. Derimod har Vatikanet to andre grunde, nemlig biskoppens teologiske opfattelser, som ikke falder sammen med Vatikanets og hans pastorale

praksis, som ikke er i overensstemmelse med kirken.

Den zapatistiske nationale Befrielsesarmé (EZLN) startede en opstand i januar 1994 for at forbedre de fattige indianeres forhold. Biskoppen har flere gange optrådt som mægler mellem EZLN og regeringen. Ruiz har været biskop i San Cristobal siden 1960. På grund af sin indsats for de fattige har han været udsat for mange beskyldninger og angreb, især fra storgodsejerne og rege-

ringspartiet PRI.

Allerede i november 1993 henstillede den apostoliske nuntius i Mexico, ærkebiskop Girolamo Prigione til Ruiz »frivilligt at indgive sin afskedsbegæring«. Det medførte en storm af protester. Præsterne i bispedømmet støttede Ruiz, og i et brev til Vatikanet med 20.000 underskrifter krævede troende i bispedømmet, at Ruiz forblev på posten som biskop i San Cristobal.



Biskoppen af San Cristobal de las Casas, Samuel Ruiz. Foto KNA.

## Indianernes rettigheder igen truet

Brasilia (KNA) – Den brasilianske Bispekonferences Indianermissionsråd CIMI frygter, at regeringen igen vil forsømme at håndhæve indianernes rettigheder. Den nye regerings første handlinger tydede ellers på, at den var parat til at beskytte indianernes områder mod indtrængende.

Forhandlinger mellem regeringen og krikati- og makuxi-indianerne om grænsedragningen af deres områder viste, at regeringen ikke længere ubetinget vil følge forfatningens regler på dette område.

ICIMI-erklæringen hedder det, at det ser ud til, at præsident Fernando Henri-

que Cardoso overvejer at stille de oprindelige folkeslags forfatningsmæssige rettigheder til fornyet diskussion. Ved fastlæggelsen

af grænserne tæller forsvars- og udenrigsministeriets, forbundsstaternes regeringers og andres interesser mere end indianernes.

## Attentat mod paven planlagt i Manila

Manila (KNA) – Den formodentlige bombemand i »World Trade Center« i New York, Ramzi Ahmed Yousef skal også have planlagt et attentat mod pave Johannes Paul II i Manila, meddeler den filippinske politichef Recaredo Sarmiento.

I en lejlighed nær det apostoliske nuntiat i Manila fandt politiet bl.a. sprængstof, en præstekjole og billeder af paven. Yousef, der stammer fra Kuwait og har irakisk pas, blev arresteret i begyndelsen af februar og udleveret til USA.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk Avistryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 22. marts



EDB i sognene, side 3  
 Vatikanets tale i Bella Centret, side 5  
 Den 21. marts 1945, side 6 - 7  
 Orientering fra sognene, side 8 -13

# katolsk orientering

## Saligkårsingsproces på lokalniveau for Paul VI slut

Milano (KIPA) - Med en højtidelig gudstjeneste i Milanos domkirke sluttede kardinal *Carlo Maria Martini* den del af saligkårsingsprocessen for pave *Paul VI*, der foregår på lokalniveau.

Ærkebispedømmet Milano har i løbet af et år samlet 71 vidneudsagn, der nu er sendt videre til Vatikanets Helgenkårsingskongregation. Til materiale hører hidtil ukendte episoder fra Paul VIs liv mellem 1955 og 1963, da han var ærkebiskop i Milano, deriblandt mange spontane handlinger over for fattige og nødlidende. Saligkårsingsproces-

sen for Paul VI sker på foranledning af Den italienske Bispekonference.

Postulatorens i processen, jesuitten *Paolo Molinari* meddeler, at i alt skal 200 vidner afhøres, deriblandt over 20 kardinaler.

## Glæde over fredsplan for Irland

Armagh og London (KNA) - Den nye fredsafteale mellem Irland og Storbritannien, som den britiske premierminister *John Major* og den irske premierminister *John Bruton* har indgået, er blevet mødt med glæde i kirkekredse. Den irske primas, kardinal *Cahal Brendan Daly* siger i en erklæring fra Armagh, at aftalen garanterer en fredelig fremtid for alle.

Han advarer mod en ensidig tolkning af teksten: ingen af siderne må tale om en sejr. Samtidig appellerer han til de politisk ansvarlige om at virkeliggøre forslagene. Han forsikrer de protestantiske unionister om, at de ikke »vil blive opsuget« i et eventuelt forenet Irland.

Den anglikanske kirkes primas, ærkebiskoppen af Canterbury *George Carey*, understreger i en erklæring i London, at der nu virkelig er en chance for at opnå varig fred. Det er dog stadig nødvendigt med en »rolig og tålmodig dialog mellem de to befolkningsgrupper i Nordirland«.

En sådan dialog kræver det samme mod af nordirerne, som de har udvist under voldsårene. Hele det anglikanske verdensfællesskab beder om, at fredsprocessen i Nordirland må lykkes, hedder det i erklæringen.



Verdensorganisationen af katolske kvinder, WUCWO var blandt de mange aktive NGO'er ved det sociale topmøde i København. Det var også for dem en hård fysisk prøvelse med møder både i Bella Centret, hvor politikerne skulle påvirkes, og på Holmen, hvor de havde møder med andre »græsgrødder«. Fra venstre ses *Sayoko Arai*, Japan, *Eva Nordentoft*, Danmark, *Geraldine MacCarthy*, Irland og *Barbara Gallagher*, USA. Fotos Knud Kluge.

*Pave Johannes Paul II om det sociale topmøde i København:*

## Et nyt stadium på menneskehedens vej

»Hvis vi får succes med vort arbejde i disse dage, vil topmødet i København blive husket i historien som et betydningsfuldt øjeblik i menneskehedens kamp mod fattigdommens svøbe.«

Sådan indledte Vatikanets delegationsleder Msgr. *Diarmuid Martin* sin tale over for de delegerede i Bella Centret tirsdag den 7. marts. Vatikanets pressetalsmand *Joaquin Navarro Valls* udtrykte ved topmødets afslutning tilfredshed over mødets forløb.

### Politikerne afgav løfte til de fattige

Men om topmødet bliver en succes afhænger af, om dets resultater respekteres af de enkelte lande og om de føres ud i livet, fremgik det af flere delegeredes kommentarer til topmødet.

Lederne fra verdens nationer mødes på topmødet »for individuelt og i grupper at påtage sig en forpligtelse - og det offentligt. De vil over for en milliard mennesker, som i dag lever i ussel fattigdom, aflægge løfte om at gøre noget konkret og effektivt ved deres situation,« sagde *Diarmuid Martin*.

- Med vor forpligtelse lover vi nu at påbegynde, hvad *Johannes Paul II* - i sine sidste søndages taler om topmødet - har kaldt et nyt stadium på menneskehedens vej.«

Senere i talen fremhæver *Martin*, at vi løbende må vurdere, om vore økonomiske systemer effektivt kan imødekomme menneskers behov. Et system, der marginaliserer væsentlige sektorer i et land eller i et samfund - ude af stand til ak-

tivt at bruge sine evner for samfundet og for økonomien - har svigtet disse mennesker.

- Vi vedkender os betydningen og værdien af det åbne og frie markedes dynamik, men ser også et behov for intervention - så langt det er nødvendigt - for at tilvejebringe en etisk baseret juridisk ramme, uden hvilken markedet kan fungere.

### De fattige bør bidrage til en løsning

*Diarmuid Martin* sagde videre, at de fattige selv må have mulighed for at bidrage til en løsning. »Alle disse faktorer må fostres i et økonomisk system, som står i en personcentreret vedvarende udviklings tjeneste.«

*Diarmuid Martins* indlæg bringes i sin fulde ordlyd på side 5.



Vatikanets delegationsleder Msgr. *Diarmuid Martin*.

»Katolsk orientering« bringer mere fra topmødet i næste nummer, bl.a. en omtale af statssekretær, kardinal *Angelo Sodanos* tale til de mere end hundrede forsamlede statsledere.

kk



# Biskopper frygter kirkens udslettelse i Algeriet

Algier (KIPA) - De fire katolske biskopper i Algeriet har sendt en indtrængende appel til CCEE, De europæiske biskopkonferencers Råd. »Kirken i Algeriet er truet af udslettelse,« hedder det i brevet, som biskopperne skrev i Rom i begyndelsen af februar.

Islamiske fundamentali-

ster er ved at fordrive de sidste kristne, og det vil ikke kun være et hårdt slag for kirken, men også for dialogen mellem kristne og muslimer i almindelighed. Det vil vanskeliggøre situationen for kristne ægtefæller i landet, for de muslimer i Algeriet, der ønsker et åbent islam, men også for

kirkerne i Europa, som står over for udfordringen fra islam og som har brug for erfaringerne fra de kristne i muslimske lande.

## Voldsorgie over landet

Biskopperne minder om, at kirken siden Algeriets uafhængighedserklæring har bestræbt sig på at være til tjeneste for hele befolkningen. Men oprettelsen af »Den demokratiske Folkerepublik« satte gang i den islamiske bevægelse, der førte til »Den islamiske Frelsesfront«s store valgsejr. Den voldsbølge, der nu skyller ind over landet, har betydet, at de fleste udenlandske kristne har forladt Algeriet. De få sognepræster, der er tilbage, forsøger at opretholde en »symbolsk tilstedeværelse« i menighederne.

Ærkebiskop Henri Teissier af Algier og biskopperne Pierre Claverie af Oran, Michel Gagnon af Laghouat og Gabriel Piroird af Constantine har desuden appelleret til EU om at lægge pres på Algeriet for at overholde menneskerettighederne og respektere demokratiet.

# Saboterer fred

Rom (KNA) - Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« anklager godsejere og erhvervsfolk i Chiapas-provinsen for at sabotere fredsforhandlingerne i Mexico. De provokerer også til væbnet kamp og blodsudgydelser.

»Osservatore« beklager, at »man puster til ilden« under krisen i forbundsstaten. Avisen henviser til angrebet på domkirken i San Cristobal de las Casas begået af »ekstremister i godsejernes sold«. Ligeledes fordømmes truslerne mod biskop Samuel Ruiz Garcia, som han modtager, fordi han forsøger at mægle i konflikten mellem regeringen og Den zapatistiske Befrielsesarmé og fordi han i mange år har stillet »retfærdige krav for de fattige og udbyttede masser i sit

bispedømme,« hedder det i »Osservatore«.

# Paven støtter indianerne

Rom (KNA) - Pave Johannes Paul II kræver, at indianerne og landarbejderne i Paraguay får mere social retfærdighed. Under en audiens for Paraguays præsident, Juan Carlos Wasmosy opfordrede paven den paraguayanske regering til at kæmpe mod fattigdom og arbejdsløshed og for en retfærdig fordeling i landet.

## Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være Påskerefugium fra skærtorsdag d. 13.4.95 kl. 14.00 til påskesøndag d. 16.4.95 eller 2. påskedag d. 17.4.95 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers O.Præm.

Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskeden med dens rige liturgi vil være refugiets indhold. Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Pris kr. 995,- til påskesøndag kl. 14.00.

Pris kr. 1.145,- til 2. påskedag kl. 14.00. Tilmelding på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale depositum kr. 300,- på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

I anledning af pavelig æresprælat og fhv. generalvikar

**pastor Ib Hemming Andersens  
50 års præstebubilæum**

**lørdag, den 25. marts 1995**

indbydes hermed til festmesse  
samme dag kl. 17 i Skt. Ansgars kirke,  
Bredgade 64, København,  
med efterfølgende reception i  
Skt. Ansgars kirkes menighedssal,  
Bredgade 69 A.  
Alle er hjerteligt velkomne!

Den katolske Kirke i Danmark, Ansgarstiftelsen



I marts måned for halvtreds år siden døde Anne Frank i koncentrationslejren Bergen-Belsen. Den nøjagtige dato kendes ikke. I området, hvor lejren lå, er der adskillige mindesmærker på forskellige sprog for de over 50.000 ofre i Bergen-Belsen lejren. Foto KNA.

# Japansk kardinal undskylder krigsforbrydelser

Manila (KNA) - Under et besøg på Filippinerne har den japanske kardinal Peter Seiiichi Shirayanagi, der er ærkebiskop af Tokyo, undskyldt de japanske krigsforbrydelser under Anden Verdenskrig.

Også katolikker har et

medansvar for de mere end 20 mio. ofre i krigen i Stillehavsområdet, sagde kardinalen under en messe i Manila. »Vi, de katolske biskopper i Japan, beder som japanere og som medlemmer af den katolske kirke

Gud og alle brødre og søstre om tilgivelse for den tragedie, som Japan var årsag til under Anden Verdenskrig,« understregede kardinalen. Alene i Manila krævede kampene mellem japanerne og amerikanerne 100.000 civile dødsopfre.

# Burundisk biskop undgik attentat

Bujumbura (KIPA) - Biskoppen af Bujumbura i Burundi, Simon Ntamwana undgik med nød og næppe et attentat midt i februar. Da biskoppen ville stige ud af en bil, kom en motorcykel for at køre ham ned. Kun en hurtig indsats fra en medarbejder reddede biskoppens liv.

I et interview i Vatikanets Radio siger Ntamwana, at han tror attentatet er politisk bestilt. Han er gentagne gange blevet truet på li-

vet. I et hyrdebrev midt i januar fordømte biskoppen politikernes vold og magtsyge, som gik forud for folkets vel. Desuden ønskede han en demokratisering af landet.

## 3,8 millioner flygtninge

85% af befolkningen er hutuer, resten er tutsier. Vatikanets Radio oplyser, at den politiske spænding i landet er stigende, og der advares mod en situation

som den, der var i Rwanda sidste år.

Flygtningesituationen er fortsat kaotisk. 3,8 mio. mennesker venter i Burundi, Rwanda, Tanzania og Zaire på at kunne vende tilbage til deres hjem. På en international kongres i Bujumbura opnåede man ingen konkrete resultater. En FN-delegeret betegner det som skuffende, at regeringen ikke kan give »overbevisende betingelser for at flygtningene kan vende

hjem,« beretter Vatikanets Radio.

I løbet af de sidste uger er flygtningestrømmen fra Burundi taget til på grund af rygter om massakrer begået af hæren i den sydøstlige del af landet. I Tanzania er man ved at oprette en lejrtil 100.000 mennesker. Biskoppen af Kigoma i Tanzania, Paul Ruzoka beder indtrængende om hjælp til mad og andre fornødenheder til alle disse flygtninge.

# Tilladelse til missionærer i Indonesien

## Minister overværede indvielse af to katolske kirker

Dili (KIPA) - De indonesiske myndigheder er parate til at give tilladelse til udenlandske missionærer på Øst-Timor, siger Indonesiens minister for religiøse anliggender, Tarmizi Taher. Taher var i Dili for at overvære indvielsen af to katolske kirker, som delvist er finansieret af den indonesiske stat.

Af Øst-Timors samlede befolkning på 810.000 men-

nesker er andelen af katolikker i dag 92%. Da Indonesien annekterede den tidligere portugisiske koloni i 1976 var katolikernes andel 60%. For at varetage de mange katolikker vil det være en god idé med udenlandske missionærer, mener Taher.

Men da Øst-Timor kun har været en del af Indonesien i 18 år og den katolske kirke endnu er i opbyg-

ningsfasen vil han dog kun give tidsbegrænsede opholdstilladelser. Når kirken engang kan stå på egne ben, kan den selv bestemme i egne rækker.

## Anklager mod katolikker

Taher ønsker at oprette et interkonfessionelt forum, som kan opbygge dialogen mellem de stridende parter på øen. Nationalismen har

ført til anklager mod katolikkerne fra både muslimer og protestanter. Men pluralisme er netop Indonesiens særkende, siger Taher. Feks. er provinsen Aceh stærkt muslimsk, Bali er hinduistisk, Øst-Timor katolsk og Irian Jaya protestantisk. »Enhed i mangfoldighed« ligger indbygget i den indonesiske statsideologi »Pancasila«, som betyder de »fem principper«.



# Ønske om at udbygge EDB i alle menigheder

## Pastoralrådets forretningsudvalg nedsætter rådgivende arbejdsgruppe

Et gammelt ønske om at alle menigheder anskaffer EDB-udstyr, så de med dette kan korrespondere dels med katolsk Bispekontor og med hinanden, er nu konkret gået ind i en undersøgelsesfase.

Pastoralrådets forretningsudvalg har nedsat en arbejdsgruppe, som skal rådgive den enkelte menighed i en eventuel anskaffelse af EDB samt med at gøre brugen af EDB mere effektiv. Her tænkes på samspillet imellem bispekontoret og menighederne og eventuelt menighederne imellem, siges det i oplægget.

Arbejdsgruppen består af *Ulla Hjortbøl*, sognesekretær i Herlev, *Allan Ståhle*, regnskabsfører i Roskilde, *Kurt Hansen*, næstfor-

mand for pastoralrådet, *Erna Kleiner*, bispedømmets økonom samt generalvikar *Czeslaw Kozon*.

### Opgaven

Arbejdsgruppen har til opgave at iværksætte en spørgeskemaundersøgelse, hvor menighederne skal oplyse om de har EDB, hvilke programmer, der er indlagt samt afklare menighedernes holdning til indførelse og brug af EDB. Desuden ønsker gruppen at vide, om menighederne har råd til at anskaffe sig EDB udstyr.

Arbejdsgruppen undersøger menighedernes holdning til et eventuelt indbyrdes samarbejde, og den har til opgave at lette menighedernes indførelse af EDB og rådgive om regnskab og

kartotek. Gruppen skal desuden tage stilling til bispekontorets udspil om hardware (PC'er med skærm, harddisk og tastatur) og den vil komme med en anbefaling af program(mer) til sognekartoteket.

Forretningsudvalget understreger, at denne anbefaling må være juridisk holdbar, dvs. lovlige efter dansk registerlovgivningen.

Gruppen skal endvidere anbefale program til regnskabsføring samt hardware (modem) og program til korrespondence fra PC til PC.

### Tættere samarbejde med bispekontoret

Menighederne ønsker at overtage flere af de funkzio-

ner, Katolsk Bispekontor tidligere har stået for, ikke mindst økonomiske funktioner. Det er specielt aktuelt nu, hvor fordelingsnøglen fra kirkebidraget er ændret til 75%/25% i menighedernes favør, siges det i en skrivelse.

Arbejdsgruppens undersøgelse skal resultere i en registrering af:

- menigheder, der ikke ønsker EDB,
- menigheder, der ønsker EDB, men ikke har råd til anskaffelsen,
- menigheder, der ønsker EDB og har råd til og/eller planlagt anskaffelse,
- menigheder, der har anskaffet EDB.

kk

## Første ordinære generalforsamling

Katolsk historisk Forening, *Ælnoth* afholdt sin første ordinære generalforsamling lørdag den 11. februar i København.

»Ælnoth« er ikke nogen hel ny foreteelse - faktisk begyndte arbejdet så småt i slutningen af 70'erne som en løst sammensat arbejdsgruppe. I erkendelse af, at danskerne har et fortroligt forhold til foreningsstrukturer, besluttedes det i 1994 at omdanne arbejdsgruppen til en egentlig forening med statutter og alt, hvad dertil hører.

### Den nye bestyrelse

Bestyrelsens sammensætning er efter den første ordinære generalforsamling: *Jørgen Nybo Rasmussen*,

*Helge Clausen*, pastor *Dieterich Timmermann* og *Stig Holsting*. Bestyrelsen vil senere konstituere sig.

Af opgaver, der ligger umiddelbart foran den ny bestyrelse og foreningen er det kommende jubilæum for Skt. Knud Hertug. I

1169 udstedte pave *Alexander III* sin kanonisationsbulle for den ny danske helliggen, og året efter - 25. juni 1170 blev Knud skrinlagt i klosterkirken i Ringsted. Dette 825 års-jubilæum, sammen med, at vi i 1996 kan fejre hans 900 års føds-

selsdag, vil på forskellig vis blive markeret af »Ælnoth«.

Det blev på generalforsamlingen vedtaget at opkræve et årligt kontingent på kr. 50,-, første gang fra januar 1996.

*Stig Holsting*

## DUK's årsmøde i Øm

DUK's årsmøde foregik som vanlig på Ømborgen 3.- 5. marts 1995 med 77 deltagere - heraf 1 repræsentant fra SUK, Sverige, 1 fra UNKF, Norge, 1 fra Grækenland og 3 fra Letland. 24 lokalforeninger var repræsenteret.

Årsmødet foregik i en usædvanlig god tone, god

stemning og en meget høj arbejdsdisciplin - godt og flot ført igennem af Georg Høhling som dirigent.

Indvalgt i hovedbestyrelsen for 2 år:

Michala Lange, Louise Fink-Jensen og Gregers Ebert.

Indvalgt i hovedbestyrelsen for 1 år: Troels Wie-

necke.

Siddende i hovedbestyrelsen endnu 1 år: Birgitte Christensen og Christian Koerner.

Ønskes der yderligere oplysninger, kan man henvende sig til DUK's sekretariat, Bredgade 67, 2.th., 1260 København K. Tlf. 33 14 77 07.

## Kørestolsbrugeres adgang til de katolske kirker

De fleste kørestolsbrugere kender adgangsforholdene ved deres egen sognekirke, men er man på ferie et andet sted i landet, vil man savne viden om adgangsforholdene til andre kirker i landet.

»Katolsk orientering« vil fremtidigt i »Sogneyt« informere om adgangsforholdene. Informationen vil blive placeret i en parentes efter »Messetider«.

Af pladshensyn bringes informationen som en kode.

HA1 = Direkte adgang for kørestolsbrugere ad fast rampe, fast skinne eller elevator.

HB2 = Adgang ad løs rampe eller skinne.

HC2 = Kun adgang ved løft.

= Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse til sognekantoret.

= Aftale om hjælp ved ankomst kan træffes med det stedlige sognekantoret/kirke.

Eks.: HA1 = Der er fri adgang, d.v.s. der forefindes fast rampe eller skinne, men den er placeret på en sådan måde, at man ikke umiddelbart kan se den, hvorfor en henvendelse til sognekantoret/kirken må anbefales.

HB2 = Der forefindes

løs rampe eller skinne, og det kan anbefales, at man kontakter sognekantoret/kirken for at sikre sig hjælp ved ankomst til kirken.

HC2 = Der findes ikke hjælpemidler for kørestolsbrugere, hvorfor man anbefaler, at man kontakter sognekantoret/kirken for at sikre hjælp ved ankomsten.

# I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00

## Sct. Joseph Skole, Ringsted

### søger fra 1. august 1995 en lærer med en bevidst kristen livsholdning

Sct. Joseph Skole er en selvejende katolsk institution, stiftet i 1914 af Sct. Joseph søstrenes kongregation.

Skolen, der har 14 lærere og 173 elever, drives sammen med 23 andre skoler af Den katolske Kirke på grundlag af lov om frie skoler.

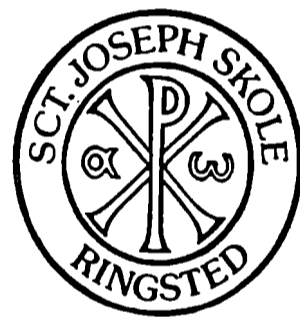
Skolen har et nært samarbejde med Folkekirken, hvorfor en ny medarbejder må have en positiv økumenisk holdning og være indstillet på - sammen med det øvrige lærerkollegium - at deltage aktivt i skolens kristne hverdag.

Der vil være mulighed for undervisning i dansk, engelsk og tysk, men også andre fagkombinationer vil - afhængig af skolens øvrige fagfordeling - være mulig.

Ansættelsen sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved Frie Grundskoler.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til skolebestyrer Ole Dam, tlf. 53 61 03 59.

Ansøgningen stiles til skolens bestyrelse og sendes senest den 2. april 1995 til skolebestyrer Ole Dam, Sct. Joseph Skole, Dagmarsgade 8-12, 4100 Ringsted.



## Sct. Joseph Skole, Ringsted søger ny SKOLELEDER

Da vor nuværende skoleleder går på pension med skoleårets udgang, søger vi en ny pr. 1. aug. 1995.

Sct. Joseph Skole, som blev oprettet i 1914, er en selvejende katolsk skole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Skolen har en en bevidst økumenisk profil.

Skolen har 1 spor med 173 elever fra børnehaveklasse til 9. klasse. Der er knyttet en fritidsordning til skolen for børnene fra børnehaveklasse til 3. klasse. Sprogundervisningen begynder tidligt og edb anvendes i stort omfang.

Vi søger en leder, der er parat til at tegne skolens holdningsmæssige og pædagogiske linie såvel udadtil som indadtil og som i samarbejde med lærere, elever og forældre vil fortsætte og videreudvikle en solid undervisning og skabe et fremtidsorienteret, inspirerende og spændende skolemiljø.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved Frie Grundskoler.

Yderligere oplysninger kan indhentes på skolen hos skoleleder Ole Dam, tlf. 53 61 03 59 eller hos styrelsesformand Ellen Marie Lebahn, tlf. 53 61 02 75.

Ansøgning stiles til styrelsen og sendes til styrelsesformand Ellen Marie Lebahn, Klostersvænget 8, 4100 Ringsted.

Ansøgningsfristen udløber den 1. april 1995.



# Realistisk program

FN-konferencen i København er slut. Meningsmarkedet på Holmen ligeså. Til de officielle møder i Bella-Centret havde vi ingen adgang. Havde man så sat sin lid til dagbladenes dækning af, hvad der blev sagt og af hvem, sidder man bagefter med en fornemmelse af, at pressen i forvejen må have syntes, det hele ikke var umagen værd. Vi kan have overset det, men mener ikke, nogen avis har skrevet noget om Pavestolens indlæg på konferencen. Den blev da ellers efter sigende meget positivt modtaget af forsamlingen. De, der havde frygtet en gentagelse fra Vatikanets forhalingspolitik som i Cairo sidste år, blev glædelig overrasket over Msgr. *Diarmuid Martins* tekst. Det var nok den, der kraftigst tog afstand fra al ensidig snak om økonomiske og politiske krav, som komplet urealistiske, og til gengæld efterlyste *uddannelse* som farbar vej til bedre sociale kår. Vi bringer indlægget i sin fulde ordlyd her i dette nummer.

»De fattige ved ofte bedst, hvordan deres økonomiske situation kan forbedres, men de bliver ikke spurgt eller har ikke adgang til kredit eller uddannelse. Det gælder især kvinder mange steder. Der er et rigt Nord og et fattigt Syd i hvert land, i enhver by, i ethvert samfund. Fattigdom og umådeholden livsstil forekommer side om side uden at have nogen kontakt med hinanden«, står der i pavestolens bidrag.

Man kommer til at tænke på den politiske modstand, uddannelsesprogrammer vil møde i mange lande. En nødvendig optakt til uddannelse er alfabetisering af de enorme masser, der ikke kan læse og skrive, og som nemt manipuleres af regeringer. Men netop alfabetiseringskampagner har ofte været en torn i øjet på de regimer, der ikke ønsker at fremme uddannelse for alle. De folk, der blev myrdet i Latinamerika, var som regel dem, der havde ansvaret for alfabetiseringsprogrammer. Kirken har betalt sin told til dødsparuljer.

Alligevel mener den, øget uddannelse er et *realistisk* program. Når politiske og økonomiske ændringer kaldes urealistiske, er det netop, fordi de springer et led, det vigtigste led, over i naiv tillid til, at analfabeter skulle være i stand til at få politisk indflydelse eller økonomisk magt til politisk medbestemmelse. Denne indflydelse ligger først for enden af den lange vej, der hedder uddannelse.

Pressen taler om de »10 bud« eller forpligtelser, deltagerne i FN-konferencen har pålagt sig selv. De er formuleret meget forsigtigt, taler mest om *at fremme* en udvikling. Aviserne har bragt dem som et suk over, at der ikke står noget nyt. Det sociale 6. bud lyder: »...at fremme og nå målet om universel og lige adgang til uddannelse og primær sundhed med særlig henblik på at afhjælpe de uligheder, der er en konsekvens af sociale forhold og uden skelnen til race, oprindelse, køn og alder samt styrke kulturens rolle i udviklingen«. Nok ikke kun Pavestolens fingeraftryk, men alligevel!

W.W.

## Er det civile ægteskab gyldigt?

I det sidste nummer af »katolsk orientering«, inviterede redaktionen til at betragte diskussionen vedrørende gengifte fraskilte som afrundet, med mindre læserne kunne bringe nye indfaldsvinkler i debatten.

I så fald ønsker jeg at bidrage med et nyt indlæg til debatten, der på mange måder knytter sig til det tidligere emne. Det drejer sig om gyldigheden af det civile ægteskab, d.v.s. det ægteskab, som alene er indgået på rådhuset.

Jeg er selv gift på rådhuset på 13. år. Jeg kommer fra et katolsk land og har været katolik hele mit liv. Jeg kom til Danmark på grund af ægteskab med en dansk mand, som er agnostiker og har meldt sig ud af Folkekirken. I min situation er et kirkeligt ægteskab aldrig kommet på tale på grund af min mands holdning. Jeg har dog altid ønsket at blive gift i kirken og gik (alene) til ægteskabsforberedelse inden vielsen. Vi har to børn, som begge efter mit ønske er døbt katolikker, og hvor den ældste er meget aktiv i menigheden.

Jeg havde egentlig aldrig spekuleret over min situation i forhold til den katolske kirke, indtil fornylig, hvor jeg spurgte min præst, hvad min retsstilling ville være i tilfælde af skilsmisse. Der fik jeg at vide, at mit ægteskab ikke blev betragtet som gyldigt i den katolske kirke, og at jeg i tilfælde af skilsmisse kunne gifte mig påny og ovenikøbet i kirken.

Det var første gang, jeg følte, at min situation inden for den katolske kirke på en eller anden måde var »uregelmæssig«. Siden oplevede jeg, at jeg af en anden præst blev nægtet syndsforladelse, fordi jeg ikke var viet i kirken.

Da jeg så læste debatten om gengifte fraskilte, begyndte jeg at spekulere på, hvordan det kunne være, at noget som var erklæret som ikke gyldigt og ligefrem ikke eksisterende (mit ægteskab på rådhus), kunne være årsag til, at fraskilte gengifte blev mere eller mindre ekskluderet af det kirkelige fællesskab.

For at forklare min tankegang bedre: hvis det civile ægteskab ligger forud for

en senere kirkelig vielse, bliver dette betragtet som ikke eksisterende, men hvis det ligger efter en kirkelig vielse, bliver parret betragtet som gengift, og dermed bliver begået »synd« (bigami/utroskab), af begge parter.

Der er en anden ting, som jeg synes er meget væsentlig, og som debatten om gengifte fraskilte ikke har været inde på. Nemlig det, at mange bliver skilt, men ikke gift igen og istedet bor sammen med en anden partner.

Det er min erfaring, at disse mennesker ikke »kryber langs husmure«, men taler åbent om deres situation, deltager fuldt ud i menighedens liv, går til kommunion og i det hele taget ikke føler, de gør noget forkert.

Men er dette ikke en diskriminering af mennesker, der har turdet at tage deres ansvar i forhold til den nye

ægtefælle og de eventuelle børn?

Ligeledes fik jeg at vide, at jeg ikke behøvede at sige, at jeg var gift på rådhuset. Jeg er meget aktiv i menigheden og underviser bl.a. børnene, og dette kunne støde nogen. Men andre, der er lige så aktive, bor sammen uden at være gift, taler åbent om deres situation, og dette har aldrig givet anledning til nogen kritik!

Jeg efterlyser derfor en klar melding fra kirkens side om følgende spørgsmål: det civile ægteskabs gyldighed samt kirkens holdning til samliv udenfor ægteskab.

*Indsenderen har i dette enkeltstående tilfælde fået lov til at forblive anonym. Redaktionen er bekendt med navnet.*

## WEEKEND-RETRÆTE PÅ MAGLEÅS

Fredag d. 23. juni kl. 21.30 til søndag d. 25. juni kl. 14.

HIMMEL OG JORD  
ER FULDE AF DIN HERLIGHED

Retræte er en samlet tid, hvor man trækker sig tilbage fra hverdagen til mødet med Gud og for at se på sit liv i troens lys.

I bønnen, stilheden, overvejelserne og udvekslingen vil vi tage udgangspunkt i den kendte sætning fra liturgi-ens »Sanctus«: »Himmel og jord er fulde af din herlighed«. Vi prøver at spore Skaberens herlighed i sit skaberværk: vore omgivelser og vort konkrete liv.

Retræteleder: sr. Evelyn Krepele CSJ.

Pris: kr. 500,- (kun 7 retrætepladser).

Tilmelding til centerleder Elin Udarn  
Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6  
3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15.

## HØJSKOLEUGE

FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION  
- de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 - 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning - også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lebahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udarn, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

## MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

## Sostrup-retræterne - en oplevelse

Hvad skuede mit øje, da jeg åbnede »katolsk orientering«? Sostrup-retræten ophører. Jeg blev ganske stille. Skal nu også den mulighed tages fra os? Nu havde vi sparet hele vinteren og glædet os grænseløst.

Jeg har kun deltaget 2 gange før, men det blev til gengæld så livsbekræftende en oplevelse, at børnene og jeg har levet på det hele året.

For os, der står midt i mange problemer, og »katolsk orientering« ikke er fyldt med andet end familien i krise o.s.v., forsvinder den fornemme mulighed for at samle sine tanker i bøn, fantastiske indlæg og fællesskab og ikke at forglemme børnenes mulighed for at træffe biskop Martensen på græsrodsplan. Det var så det! Så forsvandt det fristed i højeste klasse for alle grupper fra vores menigheder. Ærgerligt - jeg kan ikke dække min skuffelse.

Nu jeg har pennen i hånden: hvor blev alle de gode familiedage på Magleås af?

Jeg spørger bare! Er familien ikke det bærende fundament og ser det ud til, at vi har det særligt let? Det forekommer mig forkert, at fine kurser bliver tilbudt, men vores virkelige familier relevante arrangementer bortfalder; men det er måske en virksomhed eller hvad?

Inge Fischer

## Pinlig læsning

Det har været yderst pinligt at læse de læserbreve, der stod i forrige numre af »katolsk orientering«. De *oser* af ubarmhjertighed.

Nu nærmer vi os tiden, hvor vi mindes Kristi lidelse, og man kommer uvilkårligt til at tænke på Chr. Richardts ord i salmen »Et kors det var det hårde, trang leje«:

»Det er så let at lægge kors på andre, Det er så tungt med korset selv at vandre.«

Bjørn Højbo



**Pavenstolens indlæg på topmødet i København den 7. marts 1995. Delegationens leder Msgr. Diarmuid Martin fremlagde den katolske kirkes synspunkter.**

# Vort program skal være realistisk

*Hr. formand. Ærede gæster!*

1. Hvis vi får succes med vort arbejde i disse dage, vil topmødet og København blive husket i historien som et betydningsfuldt øjeblik i menneskehedens kamp mod fattigdommens svøbe. Hvis vort arbejde i disse dage mislykkes, vil dette topmøde hurtigt blive glemt som blot endnu en velment, men frugtesløs begivenhed. Afgørelsen hviler på os. Ansvar er vort.

Delegationen lykønsker dem, hr. formand, med formandskabet og over for Dem vil jeg give udtryk for Vatikanets påskønnelse af alle dem, der har medvirket ved forberedelserne til topmødet. En særlig påskønnelse fortjener ambassadør Juan Somavia, som ikke blot ledede, men også inspirerede vort arbejde det seneste år. Den danske regering og det danske folk har vist os stor gæstfrihed.

Jeg valgte min indledning, hr. formand, med fuld overlæg, eftersom man i mange temmelig skeptiske medie-kommentarer til topmødet, har afskrevet opgaven at arbejde for en udryddelse af fattigdommen som noget urealistisk. Vort program skal bestemt være realistisk. Vi skal om noget se denne opgave i øjnene med en vis ydmyghed, for vi ved af tidligere erfaringer, at vore planer ikke altid har båret frugt. Stillet over for den udbredte fattigdom i verden i dag, vil det simpelt hen være uværdigt for menneskeheden, at give udtryk for mere scepticisme og mangel på konkret handling.

## Det vigtigste er forpligtelse

2. Før vi kom hertil er mange af os blevet spurgt: »Hvilke ændringer vil topmødet i København medføre?« Forhåbentligt vil svaret kunne findes i et nøgleord, som er anvendt gennem hele vor erklæring. Dette nøgleord er »forpligtelse«.

Lederne fra verdens nationer mødes på topmødet ikke blot for at studere, analysere, overveje og diskutere fattigdom, produktivt arbejde og social integration. De kommer for indivi-

duelt og i grupper at påtage sig en forpligtelse – og det offentligt. De vil over for en milliard mennesker, som i dag lever i ussel fattigdom, aflægge løfte om at gøre noget konkret og effektivt ved deres situation.

De handlinger, vi foreslår, må naturligvis tilpasses de enkelte landes behov og situation, men de kan ikke gennemføres uden bistand fra alle og uden det internationale fællesskabs bistand. Vi er bekendt med, at tidligere aktioner eller manglende handling har bidraget til en mangel på social udvikling og til fortsat ulighed. Med vor forpligtelse lover vi nu at påbegynde, hvad pave Johannes Paul II – i de sidste to søndages taler om topmødet – har kaldt »et nyt stadium på menneskehedens vej«.

Håbet til topmødet afhænger af graden og styrken af vor forpligtelse.

## Fattigdom er kerneproblemet

3. Vor overvejelse i dag handler principielt om fattigdom. Det er kerneproblemet, som – måske mere end noget andet – har trukket sig offentlighedens opmærksomhed.

Topmødets dokumenter har med rette set forbindelsen mellem fattigdom og økonomiske faktorer. Vi må se nærmere på det økonomiske miljø, vi ønsker at skabe. At fjerne fattigdommen betyder bl.a. at tillade mennesker – særlig kvinder og handicappede – at tage aktivt del i økonomien og i samfundet. Vi må løbende vurdere, om vore økonomiske systemer effektivt kan imødekomme menneskers behov. Et system, der marginaliserer væsentlige sektorer i et land eller i et samfund – ude af stand til aktivt at bruge sine evner for samfundet og for økonomien – har svigtet disse mennesker. Og videre. Et sådant system – fjernet fra alle moralske overvejelser – giver ingen god økonomisk mening.

I vor Forpligtelse I, sektion E om »etablering af et økonomisk miljø for social udvikling«, vil vi tiltræde

visse væsentlige aspekter af et økonomisk system, der er i stand til at bekæmpe fattigdommens hovedårsager. Vi vedkender os betydningen og værdien af det åbne og frie markedes dynamik, men ser også et behov for intervention – så langt, det er nødvendigt – for at tilvejebringe en etisk baseret juridisk ramme, uden hvilken markedet ikke kan fungere, og vi betoner regeringernes rolle ved harmonisering af den økonomiske og sociale udvikling – især ved grundlæggende social beskyttelse.

## De fattige bliver ikke spurgt

Endelig ser vi behovet for at gøre mere for, at de mennesker, der lever i fattigdom, får mulighed for at give deres eget bidrag til en løsning. Alle disse faktorer må fostres i et økonomisk system, som står i en personcentreret vedvarende udviklings tjeneste.

Fattige mennesker har samme værdighed som alle andre mennesker. Fattige mennesker har muligheder, som de har ret til at se virkeliggjort. De fattige vil ofte bedst vide, hvordan deres økonomiske situation kan forbedres; men de bliver ikke spurgt eller har ikke adgang til kredit eller uddannelse. Det gælder især kvinder mange steder.

Der er mennesker, der lever i fattigdom, og mennesker, der lever i overflod, i alle lande. Der er et syd og et nord i ethvert land, i enhver by, i ethvert samfund. Fattigdom og umådeholden livsstil forkommer side om side uden at have nogen kontakt med hinanden. En usynlig linie adskiller mange af vore samfund og fællesskaber og mange kender næppe forholdene på den anden side. Til tider varierer kvaliteten af de tjenester, som myndighederne yder, enormt og hjælpen til de fattigste prioriteres lavt.

## Fattige lande er ikke ægte partnere

4. Ligesom fattige må få mulighed for at blive økonomiens og samfundets hovedpersoner, må de fattige

lande have mulighed for at indtage deres plads som virkelige partnere i de internationale økonomiske aktiviteter og i det internationale liv.

Vore dokumenter nævner de afrikanske landes særlige behov, de sydasiatiske lande med deres store koncentration af fattige mennesker, landene med overgangsøkonomier, de små øer, udviklingslandene. Hver af disse grupper har meget specifikke problemer, som kræver støtte fra det internationale samfund.

Vore tekster ser meget på to særlige aspekter af økonomiens sammenkædning med fattigdommen og især til de fattige landes situation. Det første er udlandsgælden. Vi har endnu ikke opnået fuld enighed om, hvordan sagen skal gribes an. Vi kender imidlertid alle historien om den almindeligt udbredte internationale gældssituation. Det er en historie med en ganske særlig begyndelse – især hvad angår økonomiske omstændigheder.

## U-landenes gæld skal sløjfes

Vi må erkende, at denne historie blandt andet er kendetegnet ved uforvarselige ydelser, men også ved uforvarselig långivning. Netop fordi denne historie har en særlig begyndelse, må vi koncentrere os om hurtigt at bringe den til en definitiv afslutning. De bedst mulige betingelser må fremskaffes – og det hurtigt, så der kan genoprettes et normalt mønster for kredit, långivning og investering – især på det sociale område. Beslutningen vedrørende det internationale gældsproblem er et økonomisk spørgsmål, men det er også et spørgsmål om politisk vilje. Den vilje skal ganske enkelt findes.

Gældsproblemet er desuden sammenkædet med tilpasningsproblemet, som igen er sammenkædet med forandring. Begge disse begreber peger naturligvis mod noget, mod et vigtigt mål, som vi arbejder på. Man må også betragte for-



Sekretæren i Det pavelige råd Justitia et Pax, Msgr. Diarmuid Martin var leder af Vatikanets delegation til FN's sociale topmøde i København. Foto: Knud Kluge.

andring og tilpasning på en måde, hvor mennesket er i centrum. Vi ønsker en demokratisk udvikling, en udvikling frem mod en social-orienteret markedsøkonomi, så man bedre kan tage vare på menneskers behov, så mennesker bedre kan udnytte deres evner fuldt ud.

Mennesket er i stand til at udholde vanskelige vilkår, når det ved, at det er på vej til noget bedre. Men når den første hjælpsammenstød med den ønskede virkelighed medfører en situation, i hvilken de fattige er de første til at lide endnu mere nød, kan vi ikke undre os over, at de mål, som vi forfølger, i deres øjne bringes i miskredit. Tilpasning eller forandring betyder altså, at de marginaliserede i det gamle system må tilbydes den nødvendige uddannelse, for at de kan blive hovedpersoner i det nye.

## Familien og fattigdom

5. Hr. formand, jeg ønsker til slut at se på forholdet mellem familie og fattigdom. Familieinstitutionen må have omfattende beskyttelse og støtte. Det individuelle familiemedlems rettigheder, muligheder og ansvar kan i høj grad fostres ved erfaringen fra det første menneskelige fællesskab, den første skole for sociale værdier.

Forældre må have hjælp og støtte til at deres uerstat-

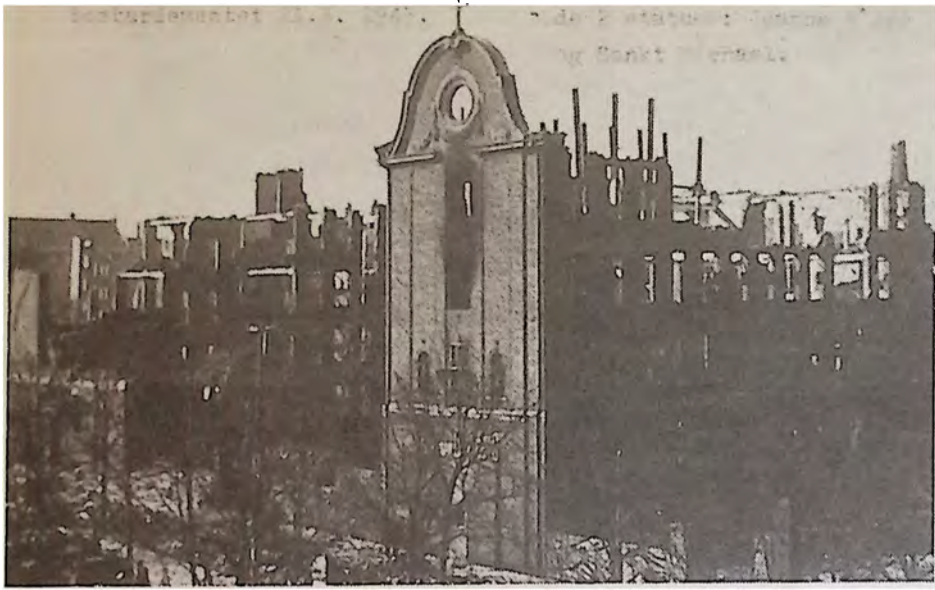
telige bidrag til samfundet. Deres opgave i dag kan være ekstraordinær vanskelig, men uden forældrenes bidrag, vil samfundet blive endnu mere fattigt. Forældre ønsker det bedste for deres børn og deres rettigheder bør beskyttes. Man må være særlig opmærksom på de familier, der drager omsorg for handicappede eller ældre familiemedlemmer, og på de enlige forældre, særlig enlige mødre, som ofte er udsat for ekstremt vanskelige forhold.

## Forpligtet til solidaritet

Hr. formand. Vatikanet tiltræder med vægt de grundlæggende ideer, som har inspireret dette topmøde. I en tid, hvor vi på mange områder er konfronteret med en mangel på økonomiske ressourcer til sociale- og udviklingsprogrammer, er det opmuntrende at bemærke, at den katolske kirke – såvel som andre religiøse og frivillige organisationer – får vedvarende generøs støtte fra samfundet. Stillet over for tegn på vigende solidaritet og udmattelse, er disse institutioners netværk fast forpligtet til en solidaritetsdagsorden.

Disse organisationer, der går ind for et samfund med aktiv delagtiggørelse, forpligter sig, hr. formand, til at virkeliggøre vor topmødes mål og føre det ud i livet til gavn for alle mennesker.





Jeanne d'Arc Skolen efter bombardementet i 1945. Korset og to statuer: Jeanne d'Arc og Skt. Mikael er intakte. Korset pryder i dag søstrenes grav. Fotos: Skt. Joseph søstrenes arkiv.



Den 21. marts 1946 fandt en mindehøjtidelighed sted, hvor Jeanne d'Arc Skolen lå. Mange af de tilstedeværende var kammerater til de omkomne børn.

# Da Jeanne d'Arc Skolen blev bombet

Af Knud Helsted Kluge

»Jeg prøvede nu paa at komme i Kontakt med Børnene og fik paa mit Spørgsmål om hvem der var hos mig mange af Børnene til at sige deres Navn. Jeg følte tydeligt Børnenes Glæde og Tryghed over pludselig at høre, at der var en Søster hos dem, hvilket en lille Pige blandt andet gav til kende ved i sin Glæde at raabe: 'Tak kære, gode Søster fordi De er hos os, nu er jeg slet ikke bange mere selvom jeg ikke kan se Dem.«

Så gribende beretter en af de overlevende søstre, da Jeanne d'Arc Skolen ved en tragisk fejltagelse blev bombet af Royal Air Force den 21. marts 1945.

Flere søstre skrev umiddelbart efter ulykken deres indtryk af hændelsesforløbet ned.

86 børn, 9 søstre, 3 lærere, én voksen elev og adskillige mennesker fra en beboelsejendom i umiddelbar nærhed samt flere redningsfolk omkom, da bomberne ramte skolen. 2 søstre døde senere. 102 mennesker blev såret, heraf 62 børn. På skolen befandt sig 529 personer, heraf 482 børn, 34 søstre, 8 lærere samt andre 5 personer. Jeanne d'Arc Skolen havde også børnehaver i bygningerne.

## Bombemålet var Shellhuset

Den 21. marts kl. 8.30 letter 20 Mosquito VI bombefly og 31 Mustang jagerfly fra deres base i Norfolk med mål mod København for at bombe Gestapos hovedkvarter i Shellhuset. De ankommer i 3 bølger med jagerfly på hver flanke. Et af flyene i 1. bølge rammer en

lysmast på godsbaneterrænet. Piloten mister kontrollen med maskinen, hvorefter den styrter ned på et garageanlæg i umiddelbar nærhed af Jeanne d'Arc Skolen.

De efterfølgende maskiner i anden formation tror på grund af den kraftige ild og voldsomme røg, at det er bombemålet, hvorefter de kaster fire sprængbomber. Bomberne falder ved skolens hovedindgang, to i midtergangen og én ved kuppet. En forsager står ved hjørnet af bygningen i haven. Klokkeren er 11.20. Katastrofen er en kendsgerning.

To frivillige hjælpere, der ankom få minutter efter katastrofen, beretter, at børnene var forholdsvis rolige, og mange tog situationen med stor koldblodighed. »En lille Pige sagde: »Du må ikke sådan grise mig til; kan du ikke børste mig af; jeg kan da ikke gaa Hjem saa snavset.« En lille dreng erklærede, »at han ikke vilde i Børnehaven i Morgen, naar det gik saadan til.«

## Søstrenes indsats

Da Carnegiefondets guldmedalje skulle uddeles i 1949 ønskede søstrene, at medaljen gik til ordenen, da søstrene ikke ønskede at modtage personlige hædersbevisninger. Det ville ikke være i ordenens ånd.

Katolsk Ugeblad skriver herom 16. oktober 1949: »Det er smukt og rigtigt, at Søstrene hædres på denne Maade. Det Eksempel de viste os alle, og som var forstaaeligt for alle uden hensyn til Tro eller Ikke-tro,

dukker tit op i vores tanker.«

Berlingske Tidende skriver den 10. oktober 1949: »En af søstrene udmærkede sig særlig ved under de største Farer at redde 23, der var indespærret i Skolens Kælder, ... 11 af den franske Skoles Nonner blev dræbt, da Bomberne faldt den 21. marts 1945, og Skolen sank i Grus, men uforfærdede styrtede de levende Søstre ind blandt Ruinerne, for at redde mange smaa Børn, der laa kvæstede under Murresterne.«

Og man kunne blive ved, når man gennemlæser det omfattende materiale af avisartikler og personlige beretninger fra katastrofen. De to frivillige hjælpere beretter: »En ældre Søster..... laa sammen med flere levende Børn; hun selv havde brækket begge håndled. Hun sagde: »Sørg først for Børnene, jeg klarer mig nok.« Da vi kom tilbage, var hun død.«

Med et ufatteligt mod fik søstrene flere børn i sikkerhed, hvorefter de selv omkom. Nationaltidende skriver 27. marts 1945 om af én dem: »Børn fortæller om en Lærerinde, som under Katastrofen roligt og myndigt gav sine smaa Elever Ordre til i Orden at forlade Klassen. Børnene kom ud, Lærerinden, Søsteren, er mellem dem, hvis Kiste Onsdag sænkes i Jorden.«

## Sørgegudstjeneste

Den 27. marts var der sørgegudstjeneste for alle omkomne børn og søstre. Den fandt sted i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade med biskop Theodor Suhr som hoved-

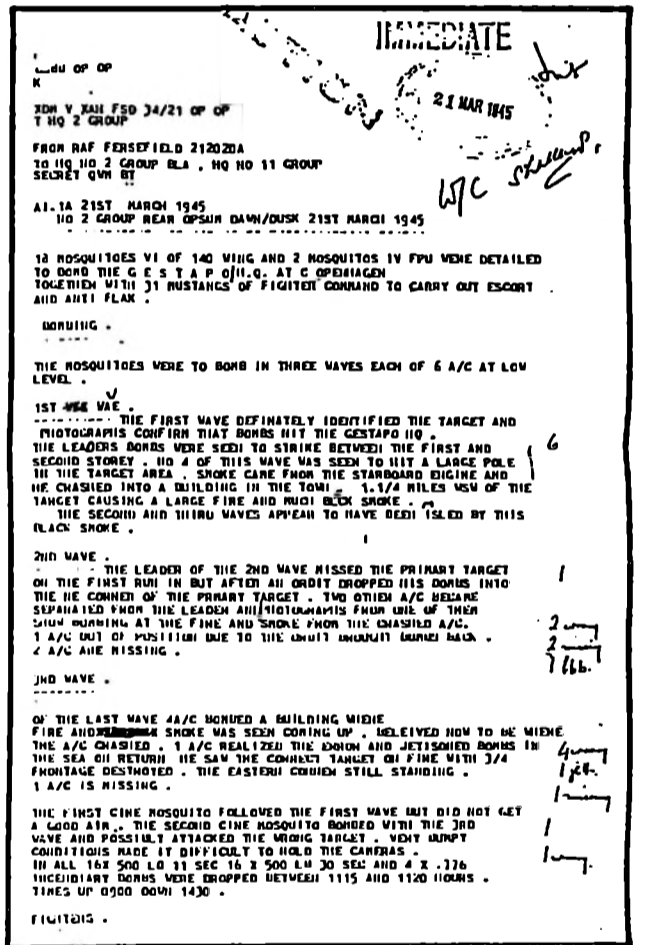
celebrant. Kirken var fyldt til sidste plads. Biskoppen sagde bl.a. i sin prædiken: Det fortælles derude fra skolen, at en søster satte et lille barn på sit skød derude i kælderen og beskyttede det med sit legeme. Det lille barn levede, men selv var hun død. Jeg har taget dette som et symbol på al den kærlighed og hjælpsomhed, som er vist af søstre, elever og alle de mennesker, som har sat deres liv ind. Det skal ikke blive glemt, så megen offervilje og mod, der er vist i den tunge tid.

To dage efter blev otte af søstrene begravet fra Skt. Josephs Hospitalskirke.

## Også andre mistede livet

Straks efter befrielsen den 22. maj ankom de engelske flyvere til København, hvor de ved en gribende højtidelighed nedlagde en krans ved ruinerne af den franske skole.

Ni besætningsmedlemmer mistede selv livet under angrebet på Shellhuset. 26 Gestapo-folk, 25-30 danske håndlangere og 16 - 21 uskyldige danskere. På Maglekildevej brændte fem beboelsejendomme ned. To mennesker blev dræbt og ni kvæstet. Skt. Joseph-søstrene åbnede deres første skole på Bülowvej på Frederiksberg i 1878. Herfra flyttede de 6 år senere til Frederiksberg Allé ved Skt. Thomas Plads. Elevtallet voksede stærkt og i 1924 åbnede søstrene den store skole, som fik en levetid på godt 20 år. Søstrene fik ingen krigsskadeerstatning, og de havde efter krigen ikke råd til at bygge en ny skole.



For ganske kort tid siden blev dette dokument (første side af to) frigivet. Det er en øjebliksrapport, da flyene vendte tilbage til deres base.



Skt. Joseph-søstrene fik ikke krigsskadeerstatning, da skolen blev ramt ved et uheld. Der var derfor ikke råd til at genopbygge skolen.



# Mindesmærke for skolens ofre

*Skt. Joseph-søstrene fik Carnegie-medalje for heltedåd*

»Haandværkerne i de tilstødende Nybygninger standsede Arbejdet, da en lille pige fra den franske skole paa Østerbro i gaar Formiddags afslørede det Skulptur-relief, Frederiksberg Kommune har sat som Minde over Ofrene for Ulykken paa Jeanne d'Arc Skolen i Frederiksberg Allé i Gaar for otte Aar siden.«

Sådan stod der at læse i »Nationaltidende« den 22. marts 1953 om den gribende højtidelighed, der fandt sted otte år efter den tragiske ulykke, der krævede 86 børn, 10 søstre, tre lærere, og 28 andre borgere livet. Højtideligheden blev overværet af Frederiksbergs borgmester og elever fra Institut Skt. Joseph på Østerbro.

Generalvikar *Flandrup* sagde bl.a. i sin tale, at relieffet så smukt symboliserer tro håb og kærlighed. »Det siges ofte, at katolske Søstre har trukket sig tilbage fra Virkeligheden, men det gælder i hvert fald ikke Skt. Joseph-Søstrene. De staar med begge Ben paa Jorden i den Verden, som omgiver dem. De satte som en selvfølge Livet ind for andre og ventede ikke nogen særlig

Tak - allermindst at blive betragtet som Helte,« fortsætter »Nationaltidende« sin beretning.

Den 6. december 1949 modtog Skt. Joseph-søstrene Carnegiefondets Guldmedalje for deres heltedige indsats under bombardementet. Det var første gang guldmedaljen blev uddelt til danskere.

Skulpturen er af kunstneren *Max Andersen*. Den lille pige, der afslørede relieffet er søster til et af de små børn, der omkom. *kk*



Der blev lagt mange blomster, da mindesmærket blev afsløret. Nederst får Skt. Joseph-søstrene Carnegiefondets guldmedalje overrakt af udenrigsminister *Gustav Rasmussen*. Fra venstre ses søstrene Mére Amélie, Jeanne-Marie, Margrethe Hirth, Edit og Inge Helene.

## Fastemission i Næstved

Vor Frue Kirkes menighed i Næstved prøver i år noget helt nyt som led i menighedens forberedelse til påskefesten.

Menigheden indbydes til tre aftener i kirken, 29., 30. og 31. marts kl. 19.30, hvor et missionsteam vil prøve at formidle budskabet om Guds kærlighed gennem bl.a. tale, musik, drama,

dans og diasshow. Det bliver nogle anderledes aftener, hvor der tages hensyn til både yngre og ældre deltagere.

Missionsteamet er ret internationalt - foruden danskere er der folk fra England, Slovakiet og Zimbabwe. Missionspræst er pastor *Benny Blumensaat*.

Den første aften, ons-

dag, fokuseres der på Guds store kærlighed til hvert eneste menneske. Torsdag er aftenens tema forsoning og helbredelse, og Benny Blumensaat vil fortælle om, hvordan Gud helbrede ham og gav ham et nyt liv. Aftenen vil slutte med lejlighed til skriftemål.

Fastemissionen slutter fredag aften med en messe,

hvor temaet er Helligåndens betydning for troen.

Menighedsrådet og præsterne håber, at mange unge og ældre vil slutte op om missionen for at få del i den velsignelse, der ligger i sammen at søge Gud og modtage fra ham og derved opleve det menighedsfællesskab, som mange så brændende ønsker sig. *ks*

## Hvad betyder det?

Det kan have undret nogen, at alle de ældste kristne bogstavsymboler er græske. Men kirkens sprog var jo græsk de første 4-500 år. Se blot, hvor de første økumeniske konciler blev afholdt: Nikaæa, Konstantinopel, Efesos, Kalcedon, alle sammen i det græsk-byzantinske kulturområde.

I dag tager vi endnu et bogstav-tegn med, inden vi går over til billed-symboler-

ne i kirken. Det var skik i mosaikker og på ikoner at anbringe de fremstillede helgeners navne, enten lodret ved siden af dem, eller vandret og forkortet over deres hovede. De lodrette er som regel hele navnet. Det var der plads nok til i mellemrummet mellem de ranke skikkelser. Det vandrette navn derimod trængte til en sammentrækning.

Siden Efesos-konciliet

vedtog navnet »Gudsmoder« om Jomfru Maria, blev det i symbolkunsten gengivet sammentrukket med hvert ords første og sidste bogstav. *Mater Theou* (Guds Moder) blev således til MR Thy. Den vandrette streg over hvert ord angiver sammentrækningen. Sådan ser vi det på de fleste ikoner. I senere, latinske monogrammer er der opstået mange varianter af



legen med Maria-navnets fem bogstaver.

*Willem Wuyts*

**Sct. Ibs Skole  
- Horsens  
søger 3 lærere  
med tiltrædelse  
august 1995**



**Musik (1 stilling)**

Vi søger 1-2 musiklærere, der kan koordinere skolens mange musikaktiviteter og virke inspirerende og igangsættende inden for musik/sangundervisningen.

Af skolens 510 børn modtager 220 børn undervisning i instrumentalmusik, og der arbejdes med 6 rytmiske musikgrupper, musikteater, big band på 32 mand og kor på 51 medlemmer.

Da vi i højere grad ønsker at forberede børnene til vore mange musikalske tilbud, ønsker vi en målrettet musikundervisning fra 1.-5. klasse, der tilgodeser: hørelære, nodelære, sammenspil, drama, kendskab til den danske sang (børnesange, salmer, sanglege/drama) og instrumentalmusik (klaver, fløjte, musikalsk legestue).

**Dansk-tysk og drengedræt**

Vi søger 1-2 lærere til fagene tysk, dansk og drengedræt. Ved fagfordelingen senere i april vil ansøgere kunne få indflydelse på fag, timer m.v.

Vi er en katolsk skole, der hviler på det kristne menneskesyn med respekt og omsorg for det enkelte menneske.

Vi ønsker at vedligeholde og fremelske det musiske væsen hos børnene samtidig med, at vi styrker børnenes holdning over for arbejde og ansvar for derigennem at kvalificere dem til en frugtbar og kompetent indsats i det moderne samfund.

Omkring årsskiftet kan vi glæde os til at indvie en ny afdeling med yderligere 15 normalklasser samt 3 faglokaler.

Ansættelse sker i henhold til Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og lærernes Centralorganisation samt organisations aftaler for lærer ved frie grundskoler. Ansøgning stiles til bestyrelsen for Sct. Ibs Skole, Kildegade 18, 8700 Horsens og skal være skolen i hænde senest onsdag, den 5. april 1995.

Yderligere oplysninger kan fås hos skoleleder eller viceinspektør på telefon 75 62 36 00 (skolen). Aften: 75 61 77 77.

## NIELS STEENSENS GYMNASIUM

**En stilling som ledende inspektør**

er ledig til besættelse pr. 1. august 1995.

Niels Steensens Gymnasium er et katolsk gymnasium med 300 elever i gymnasiet og 400 elever i grundskolen (6.-10. klasse).

Ledende inspektør skal sammen med rektor varetage ledelsen af skolen pædagogisk og administrativt. Under rektors fravær er ledende inspektør rektors stedfortræder.

Ledende inspektør skal blandt andet:

- medvirke til at virkeliggøre Niels Steensens Gymnasiums formålsparagraf i skolens hverdag.
- være interesseret i at styrke skolens udvalgsstruktur, som inddrager skolens lærere og elever i beslutninger.
- være i stand til i det daglige arbejdes mange detaljer at finde balancen mellem det pædagogiske og administrative ledelsesarbejde.
- deltage i samarbejdet med grundskolens daglige ledelse.
- tage initiativer vedr. pædagogisk udviklingsarbejde og pædagogiske dage.
- deltage i skolens styrelsesmøder.
- arbejde med EDB i administrationen, herunder GAS og GIA.
- på det administrative område have det daglige ansvar for nogle opgaver, som endeligt fastlægges efter forhandling.

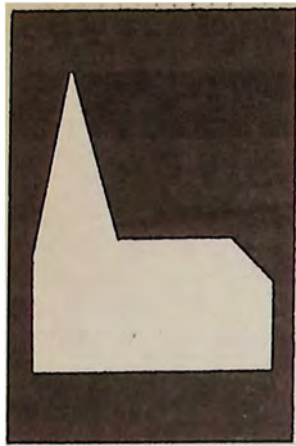
Ansøgningen stiles til styrelsen for Niels Steensens Gymnasium og indsendes til rektor Walter Dalland, Niels Steensens Gymnasium, Sct. Kjelds Gade 3, 2100 København Ø. Tlf. 31 20 93 40.

Opslået: Den 1. marts 1995.  
Udløber: Den 28. marts 1995.

### Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 5,00  
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 6,00





# Orientering fra sognene

APRIL 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de llge numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 8, der udkommer 26. april 1995, er torsdag den 30. marts 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarain på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28.4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80  
Menighedsrådsformand: Erik Schou,  
tlf. 98 92 27 74.  
Messestider: (HC)

Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.  
Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

Lørdag d. 1.: Messe på vietnamesisk kl. 14.  
Søndag d. 2.: Sogneundervisning kl. 10.  
Tirsdag d. 4., 11. og 25.: Korøvelse kl. 19.30.  
Fredag d. 7.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Messe kl. 17.15.  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Procession og højmesse kl. 10.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Skærtorsdagsliturgi kl. 16.30 med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 22.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Påskematliturgi kl. 22.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Højmesse kl. 10.  
Torsdag d. 20.: Skt. Josephs klub mødes kl. 14.30.  
Lørdag d. 22.: Messe på polsk kl. 17.  
Søndag d. 23.: Nogle børn fra menigheden skal modtage deres første hell. kommunion.

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
Messestider: (HB2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.  
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

Lørdag d. 8. og 29.: Trosundervisning for børn kl. 13.30-15.15.  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Messe kl. 10 med procession.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Messe kl. 17. Derefter tilbedelse til kl. 19.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Påskematmesse kl. 21. Efter messen sammenkomst, hvor vi ønsker hinanden glædelig påske.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Messe kl. 10.

### Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.  
Henvendelse til Helligåndskirken. Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
Messestider:  
Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.  
Tirsdag: Messe kl. 16.  
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.  
Øvrige messer: Se opslagstavlen.  
Søndag d. 2.: Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

Fredag d. 7. og 28.: Trosundervisning for børn kl. 18-20.

Søndag d. 9.: Palmesøndag. Palmeprocession og højmesse kl. 14.30.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Skærtorsdagsliturgi kl. 19. Derefter tilbedelse.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Påskelørdagens liturgi kl. 19.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 14.30.

### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44. (HC2)

Søndag d. 2.: Messe kl. 14.30 med lejlighed til skriftemål efter messen.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 14.30.  
Søndag d. 30.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

## 2 Midtjylland nord

### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.  
Messestider:  
Søndag: Messe kl. 10.00.  
Hverdage: Se opslagstavlen.  
Ordets gudstjeneste for skolebørn hver onsdag kl. 8 og 9.

Søndag d. 2.: Sogneundervisning efter messen.  
Mandag d. 3.: Bodsandagt kl. 19.  
Onsdag d. 5.: Korsvejen med messe kl. 19.  
Fredag d. 7.: Første fredags tilbedelse kl. 10. Messe kl. 11.  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Palmevielse, procession og Kristi lidelseshistorie under messen kl. 10.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Messe kl. 16 med førstekomunion.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Påskeliturgen kl. 22.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Messe kl. 10.  
Søndag d. 30.: Messe med trosbekræftelse kl. 10.

### Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.  
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen tlf. 86 62 63 96.  
Messestider: (HC2)  
Lørdage: Messe kl. 16 (undt. d. 11.).

Søndag d. 2.: Messe kl. 10. Kirkekaffe efter messen.  
Lørdag d. 8.: Sogneundervisning kl. 10 fulgt af palmeprocession og messe kl. 12 (Reinhold Sahner). Messe med palmeprocession også kl. 16.  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Messe på engelsk kl. 18.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Messe kl. 16.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Passionsliturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Påskeliturgen kl. 20.

Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Ingen messe.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Messe kl. 10.  
Søndag d. 23.: Vietnamesisk messe kl. 11. Messe på engelsk kl. 18.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messestider:  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Messe kl. 10.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Ingen messe.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Messe kl. 10.  
Søndag d. 23.: Ingen messe.  
Søndag d. 30.: Messe kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C.  
Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.  
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.  
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.  
Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.  
Messestider: (HA)  
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. søndag kl. 14 og 2. påskedag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.  
Messe på engelsk: 1. lørdag kl. 14.  
Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.  
Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 (yngre elever) og normalt sidste fredag kl. 8 (ældre elever).  
Skriftemål i Århus: 1. fredag samt 10.-12.4., kl. 17-19.  
Korsvejsandagter: Tirsdag d. 4. og 11.4., kl. 16.

Lørdag d. 1.: Fernisering i Galleri ved kirken kl. 11-13: Anders Andersen.  
Mandag d. 3.: Menighedsrådsmøde kl. 19.  
Torsdag d. 6.: Konvertitundervisning kl. 19.  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Messe kl. 8 og 17. Højmesse med palmeprocession kl. 10.  
Liturgisk morgenbøn: Torsdag - lørdag kl. 9.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17 og vågeaften i huskapellet til midnat.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Liturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Påskematliturgi kl. 22.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10. Messe med salmesang kl. 17.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Højmesse kl. 10.  
Torsdag d. 20.: CVC kl. 11. Konvertitundervisning kl. 19.  
Søndag d. 30.: Første kommunion kl. 10.

### Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Pindstrup-Ringsø, 8550 Ryomgård  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20  
Messestider:  
1. søndag og 2. påskedag kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværg: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.  
Messestider:  
2. og 4. søndag kl. 14, samt 2. påskedag kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.  
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.  
Messestider: (HC2)  
Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.  
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.  
Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.  
Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.  
Messestider:  
Søndagsmesse: Kl. 10.  
Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.  
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordens-kald).

Søndag d. 2.: Passions søndag. Messe kl. 10.  
Lørdag d. 8.: Messe for oblater kl. 9.  
Søndag d. 9.: Palmesøndag. Messe med palmeprocession kl. 10.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Skærtorsdagsliturgi kl. 16. Bagefter agapemåltid i mødesalen. Tilbedelse indtil langfredagsliturgien kl. 15.  
Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Ingen messe.  
Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Påskevigil kl. 5. Bagefter festlig morgenmad til alle deltagere i mødesalen. Højmesse kl. 10.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Messe kl. 10.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.  
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.  
Messestider: (HC2)  
Søn- og helligdage:  
Januar, februar og marts kun kl. 11.  
April til nytår kl. 9.15 og 11.

Gudstjenester i den stille uge:  
Skærtorsdag d. 13.: Messe kl. 17. Lejlighed til skriftemål mellem kl. 13 og 16.  
Langfredag d. 14.: Liturgi med lidelseshistorien, korshyldning og altergang kl. 15.  
Påskelørdag d. 15.: Vigilie kl. 23 med indvielse af påskelyset og dåbsvandet. Ordets gudstjeneste med læsning af profeterne som indledning til midnattens opstandelses-messe.

Der er ingen messe 2. påskedag.

Søndag d. 23.: Thuwan Jenovious, Na Ngoc Nguyen og Subasini Alfred modtager for første gang Kristi Legeme og Blod under den første messe kl. 9.15.

### Religionsundervisning:

Fredag d. 7. og 21. - alle hold.

### Kirkehøjskole:

Lørdag d. 1. afrunder pastor Wuyts og Eva Nordentoft højskolens vinterserie om »Det kristne stamtræ« med en præsentation af den katolske kirke og den økumeniske bevægelse. Sted: Fredens kirke kl. 9-12.45.

### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80.  
Fax 86 81 22 90.  
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.  
Messestider: (H3)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Messerne i ugens løb annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i udhængskabet.

Onsdag d. 22.3.: Foredrag kl. 19.30 om »Dødehavsrullerne« v/ dr. theol. Bjørn Højbo.  
Lørdag d. 8.: Børneundervisning kl. 9-12.  
Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Skærtorsdagsmesse kl. 19.

Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.  
Lørdag d. 15.: Fælles morgenbøn og morgenmad kl. 9. Påskematliturgi kl. 24.  
Søndag d. 16.: Påskesøndag. Påskedagens højmesse kl. 10.  
Mandag d. 17.: 2. påskedag. Højmesse kl. 10.  
Søndag d. 23.: Højmesse med børnenes Første hellige Kommunion kl. 10.

Der gøres allerede nu opmærksom på vores forårsloppemarked, der finder sted lørdag d. 6. maj 1995. Effekter hertil kan afleveres i præstegården. Overskuddet går til orgelet.



**Skt. Josefs Kirke, Horsens**

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.  
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.  
**Messtider:** (HC2)  
**Søndagsmesser:** I kirken kl. 10 (højmesse).  
**Hverdagsmesser:** I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.  
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke.  
Menighederne er velkomne.

**Lørdag d. 1.:** Firmanderne mødes kl. 9.30 med Hanne Brixtofte til en spændende og anderledes undervisningsdag. Husk madpakke til frokost.  
Ministranterne, børnene og musikgruppen mødes kl. 13.30. Familiemesse kl. 15.30.  
**Søndag d. 2.:** Kirkebil.  
**Lørdag d. 8.:** Bodsgudstjeneste, skriftemål og messe kl. 15 under mottoet »Barmhjertig og nådig er Herren«. Pater Krawczyk, Århus, og pastor Ophoff, Vejle, medvirker sammen med sognepræsten. Fællesspisning.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Velsignelse af palme grene i mødelokalet kl. 10. Derefter højmesse.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 19. Derefter tilbedelse til kl. 21.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Gudstjeneste med korssets hyldning og altergang kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskens liturgi kl. 20.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10. Kirkebil. Ingen kirkekaffe.  
**Mandag d. 17.:** Messe kl. 10.  
**Søndag d. 30.:** Børnenes 1. hellige kommunion under højmassen kl. 10.

Hjertelig tak til alle, som støttede projektet »Køb en ko« ved deltagelse i arrangementet den 26. marts.

**Sankt Norberts Kirke, Vejle**

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93  
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.  
**Messtider:** (HB2)  
**Søndagsmesser:** Kl. 9 og 11.  
**Hverdagsmesser:** Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.  
Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.  
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.  
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

**Søndag d. 2.:** Efter højmassen kl. 11 kirkefrokost til fordel for Caritas. Desuden påskesalg af hjemmelavede produkter.  
**Mandag d. 3.:** »Symbiosa« holder møde i samlingshallen. Sct. Josefssøster Susanne Hoyos taler om klosterlivet kl. 19.30.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmesse kl. 11 med palmevielse. Påskeforberedelse for menighedens syge og ældre på Sct. Maria kl. 14.30.  
**Tirsdag d. 11.:** Bodsandagt kl. 19.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 16.30. Efter messen tilbedelse af det allerhelligste sakramente indtil kl. 20.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Passionsliturgi med altergang kl. 15. Lejlighed til at modtage bodens sakramente kl. 17-19.  
**Lørdag d. 15.:** Påskevigilien og midnatsmesse kl. 23. Derefter reception i samlingshallen.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag, Herrens opstandelse højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.  
**Mandag d. 17.:** Salmemesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.

**5 Sydjylland**

**Skt. Michaels Kirke, Kolding**

Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding.  
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm. Sct. Michaels Gade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.  
**Messtider:**  
**Søndag:** Messe kl. 8, højmesse kl. 10.  
**Hverdage:** Mandag, tirsdag og onsdag kl. 17.15.  
Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

**Onsdag d. 5.:** Bodsandagt kl. 19 med lejlighed til skriftemål. Fremmed skriftefader: p. R. Minnaert.

**Fredag d. 7.:** Sognepræsten bringer den hellige kommunion til de syge.  
**Lørdag d. 8.:** Undervisning for lørdagsholdet kl. 9.30-11.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Kl. 10 samles vi i skolens gymnastiksal til palmevielse. I procession går vi til kirken.  
**Tirsdag d. 11.:** Lejlighed til skriftemål. Kirken vil være åben fra kl. 17-18.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe med fodtvetning kl. 19.30. Efter messen tilbedelse af det hellige sakramente til kl. 22.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Passionsliturgi og korshyldning kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Indvielse af ilden og dåbsvandet kl. 23. Derefter midnatsmesse. Efter messen reception i sakristiet.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Ingen messe kl. 8. Messe kl. 10. Efter messen reception i gymnastiksalen.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.  
**Fredag d. 21.:** Religionsundervisning for firmander og første kommunikanter kl. 15.30.  
**Fredag d. 28.:** Øvelse for alle firmander kl. 15.30. Religionsundervisning for første kommunikanter kl. 15.30.  
**Lørdag d. 29.:** Biskop Hans L. Martensen meddeler firmelsens sakramente til 11 unge ved højmassen kl. 10. Efter messen reception i gymnastiksalen.

**Sankt Knuds Kirke, Fredericia**

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.  
Sognepræst: Raymond Minnaert, O. Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.  
Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia.  
Tlf. 75 95 42 20.

**Messtider:** (H1)  
**Søndag:** Højmesse kl. 10.30.  
**Onsdag kl. 18.30**  
**Lørdag kl. 16.30.** (undt. d. 15.4.)  
Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslags tavlen ved kirketårnet.  
Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmassen.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmesse kl. 10.30. Ved godt vejr foregår palmevielsen i præstegårdens have.  
**Onsdag d. 12.:** Den hellige kommunion bringes til menighedens syge.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højmesse kl. 16. Efter messen tilbedelse af det allerhelligste sakramente til kl. 19.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Korshyldest kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskevigilie og midnatsmesse kl. 23.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10.30.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.30.  
**Søndag d. 23.:** Højmesse med 1. kommunion kl. 10.30.  
**Onsdag d. 26.:** Rosenkransbøn kl. 18.30. Messe kl. 19.

**Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg**

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.  
Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messtider:**  
**Lørdag kl. 16.30:** Søndagens messe.  
**Søndag kl. 10:** Højmesse.  
**Mandag kl. 16.30:** Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.  
**Onsdag kl. 8:** Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.  
**Torsdag kl. 7,00:** Laudes og messe.  
**Fredag kl. 9:** Messe.  
Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

**6 Sønderjylland**

**Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå**

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
**Messtider:** (HC2)  
**Søndagsmesse:** kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesserne.  
**Hverdagsmesser:** Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.  
Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.  
Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbedelse af Alterets sakramente.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

**Sankt Pauls Kirke, Sønderborg**

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 42 35 85.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.  
Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
**Messtider:**  
**Søndag:** Højmesse kl. 10.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.  
Hverdagsmesser: Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.  
Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

**Skt. Marie Kirke, Haderslev**

Mariegade 8, 6100 Haderslev.  
Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.  
**Messtider:** (H3)  
**Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.**  
**Søndag d. 26.3., 12.4. og 23.4.:** Katekese (børneundervisning) efter messen.

**Lørdag d. 1.:** Bededag (cenaklen) kl. 10. Korøvelse kl. 16. Ungdomsklub kl. 18.  
**Søndag d. 2.:** Kirkekaffe efter messen.  
**Lørdag d. 8.:** Bodsandagt og skriftemål kl. 10 med pastor Kerkhofs som gæstepræst.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmevielse, procession og højmesse kl. 10.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Skærtorsdagsmesse og tilbedelse af Alterets Sakramente kl. 16.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Langfredagspassionsliturgi med korssets hyldning kl. 16.  
**Lørdag d. 15.:** Påskevigil med påskelysets indvielse og procession kl. 23.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.

**Hellig Kors Kapel, Tønder**

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder  
Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messtider:**  
**Søndag kl. 17:** Højmesse.

**7 Fyn**

**Skt. Albani Kirke, Odense**

Adelgade 1, 5000 Odense  
Tlf. 66 12 16 64.  
Sognepræst: Leo Drzal  
Andenpræst: Wieslaw Podlach  
Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.  
Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.  
**Messtider:** (H3)  
**Søndagsmesser:** Kl. 8.30, 10 og 17.30.  
Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
**Hverdagsmesser:** Mandag kl. 8, tirsdag, tors-

dag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

**Søndag d. 26.3.:** Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, Fynskredsen afholder generalforsamling kl. 11 i mødelokalet ved Sct. Albani kirke, Adelgade 1.  
**Lørdag d. 1.:** Retrætedag kl. 10.15 med p. Völkhos Sct. Josef søstrene. Messe kl. 16.  
**Søndag d. 2. og indtil mandag d. 3.:** Polsk retræte ved Pater Stanislaw Biedrowski, Polen.  
**Tirsdag d. 4.:** Dansk korsvejsandagt kl. 10. Bankospil kl. 19.  
**Fredag d. 7.:** Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse kl. 18-19.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmevielse, procession og messe med Kristi lidelseshistorie kl. 10.  
**Tirsdag d. 11.:** Polsk korsvejsandagt kl. 18.30.  
**Onsdag d. 12.:** Dansk korsvejsandagt kl. 10.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 17. Tilbedelse indtil kl. 22.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Liturgisk gudstjeneste kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskens liturgi kl. 20. Derefter ønsker vi hinanden »Glædelig påske« i skolens gymnastiksal.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Messer kl. 10 og kl. 12.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messer kl. 10 og kl. 12.  
**Søndag d. 23.:** Firmelse ved biskop Hans L. Martensen kl. 10.  
**Tirsdag d. 25.:** Bibelkreds kl. 19.

**Skt. Knuds Kirke, Svendborg**

Havnegade 1, 5700 Svendborg.  
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.  
**Messtider:** (HC2)  
Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.  
Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.  
Skriftemål: En halv times tid før messerne.

**Søndag d. 2.:** Under højmassen kl. 9.30 kan alle sognets ældre og syge, hvis de ønsker det, modtage de syges salvelse. Stille messe kl. 11.  
**Torsdag d. 6.:** Bodsandagt med lejlighed til påskeskriftemål kl. 18.30. Aftenmessen kl. 19 bortfalder.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Indvielse af palme grene og højmesse med lidelseshistorien kl. 9.30. Fasteaktionen afsluttes ved indsamlingsen af sparebæsser ved offergangen. Stille messe kl. 11.  
**Onsdag d. 12.:** Vietnamesisk messe kl. 17.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højmesse kl. 17. Efter messen tilbedelse af sakramentet til kl. 20.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Mindegudstjeneste for Jesu lidelse og død kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskens liturgi kl. 20.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Messe kl. 9.30 og kl. 11. Vietnamesisk messe med en dåb kl. 14.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 9.30.  
**Fredag d. 21.:** Øvelse for firmanderne kl. 16.30.  
**Lørdag d. 22.:** Firmelsesfest med biskop Hans L. Martensen kl. 15.  
**Fredag d. 28.:** 1. kommunikanter forældremøde kl. 19.

Firmandundervisning: Lørdag d. 1. og 8. kl. 9.45.

Religionsundervisning for alle børn: /Dk-V-T/: lørdag d. 1. og 29. kl. 9.45.

Religionsundervisning for vietnamesiske børn /V/ og 1. kommuniker: lørdag d. 8. kl. 9.45.

**Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing**

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.  
**Søndag d. 2.:** Messe kl. 15.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 15.

**Stella Maris Kirke, Nyborg**  
Vindingevej 7, 5800 Nyborg Sognepræst J.



Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
**Messtider:** (HC2)  
Højmesse lørdag kl. 15.

**Lørdag d. 1.:** Højmesse kl. 16.  
**Lørdag d. 8.:** Palmesøndagsliturgi. Indvielse af palmebrancher og messe med lidelseshistorien kl. 16. Fasteaktionen afsluttes ved indsamling af sparebøsser ved offergangen.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe med de syges salvelses sakramente for dem, der ønsker det kl. 10. Derefter tilbedelse af sakramentet til kl. 13.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Mindegudstjeneste for Jesu lidelse og død kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskensliturgi kl. 15.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10.  
**Lørdag d. 22.:** Højmesse kl. 16.  
**Lørdag d. 29.:** Højmesse kl. 16. Efter messen kirkekaffe i lokalerne.

### Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.  
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.  
**Messtider:**  
Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.  
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.  
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandundt.)  
Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand.undt.  
**Messtider:**  
**Søndagsmesser:** kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.  
**Hverdagsmesser:** normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

**Søndag d. 2.:** Efter messen kirkekaffe og foredrag om »Sognepræsten fra Ars« v/ pastor Finn Arvé.  
**Fredag d. 7.:** Bodsandagt kl. 19 med mulighed for skriftemål.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmemesse kl. 10 med indvielse af palmebrancher.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 16. Efter messen er der tilbedelse af Det allerhelligste Sakramente.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Langfredagsliturgien med lidelseshistorien og korsets hyldning kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskeliturgen begynder kl. 22 ude foran kirken, hvor vi ved bålet tænder påskelyset. Efter messen ønsker vi hinanden glædelig påske i præstegården.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Messe kl. 10.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.  
**Søndag d. 30.:** Efter messen er der kirkekaffe.

### Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.  
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.  
**Messtider:** (H1)  
Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10  
Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 8.

Lejlighed til skriftemål: Der er lejlighed til skriftemål efter gudstjenesterne. Mange deltager i korsvejsandagten Langfredag som forberedelse til skriftemål. Skærtorsdag aften er der fra kl. 19-21 ekstra lejlighed til skriftemål.

**Søndag d. 2.:** Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset efter højmessens.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmesse kl. 10. Husk at tage en palmesøndagsbuket med hjemmefra.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 17 (Bemærk tidspunktet). Husk at tage familiens opsårede gave til fasteaktionen med. Efter gudstjenesten tilbedelse indtil kl. 21.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Det bringes i erindring, at Langfredag er en påbudt kødløs fastedag. Lejlighed til skriftemål fra kl. 9. Korsvejsandagten begynder kl. 10. Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Ingen gudstjeneste.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Påskehøjtideligheden begynder ved hanegål. Påskeilden tændes lidt før kl. 6, så gudstjenesten med påskelysets indvielse, påskelovsangen og eukaristien kan begynde kl. 6. Menigheden opfordres til talstærkt at møde op til denne - kirkeårets vigtigste - gudstjeneste. Der er fælles påskemorgenbord efter gudstjenesten (se nedenfor). Børnene er velkomne til at lede efter påskeæg i præstegårdens have. Aktionen med at finkæmme haven begynder umiddelbart efter festgudstjenesten. Påskedags højmesse begynder kl. 10.

### Det fælles påskemorgenbord:

Præstegårdens og menighedens utrættelige Regina (Jensen) runder år i den stille uge. Hun mener ikke, der er lejlighed til fest på selve dagen. Regina lader hermed vide, at hun tager hele påskemorgenbordet på sin kappe og inviterer den morgenduelige del af menigheden til udvidet kaffebord med en morgendram efter påskemessen. Den (af gode grunde) knap så morgenduelige del af menigheden, B-menneskene (som Regina påstår hun selv tilhører - dog ikke påskemorgen) inviteres til samme morgenbord før højmessens. Kolbestuen er åben fra kl. 8. Alle er hjerteligt velkomne.

**Mandag d. 17.:** Messe på tamilsk kl. 10.

**Forhøj det årlige bidrag til kirken:** Menighedsrådet siger på forhånd tak til alle, som forhøjer kirkebidraget for 1995. Kirkekassen trænger til det!

### Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.  
Tlf. 54 85 07 39.  
**Messtider:** (H3)  
**Weekendens gudstjenester:** Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.  
Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

**Lørdag d. 1.:** Undervisning for konfirmander kl. 10.30-12.45.  
**Torsdag d. 6.:** Skolemesse kl. 8.  
**Fredag d. 7.:** Bodsandagt kl. 19. Ingen messe denne aften.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmessens kl. 10 indledes med palmevielse og procession.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Gudstjeneste kl. 19.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Passionsliturgi kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Velsignelse af brød kl. 12. Påskensliturgi kl. 22.30. Herefter kort samvær i Fredensgade 15.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 10. Herefter kan børnene forsøge at finde påskeæg i præstegårdshaven.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Festlig sangmesse kl. 10. Herunder barnedåb.  
**Søndag d. 23.:** Hvide søndag. Højmesse kl. 10. Til denne dags messe inviteres særligt alle børn, som er døbt i de sidste 5 år, samt deres forældre og faddere. Efter messen er der et hyggeligt samvær i salen.  
**Lørdag d. 29.:** Undervisning for de kommende firmander kl. 10.30-12.45.

## 9 Sydøstsjælland

### Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.  
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem

kl. 11-12. Ellers efter aftale.  
Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt- undt. mandag.  
**Messtider:** (HA)  
Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.  
Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.  
Fastemission fra onsdag d. 29.3. til fredag d. 31.3.: Møde hver aften. Nærmere oplysninger kommer i »Sogneynt«.

**Søndag d. 2.:** Efter højmessens kl. 10 kirkekaffe i menighedssalen.  
**Mandag d. 3.:** Ministranterne øver i kirken kl. 8-8.45. Skriftemål for 3. klasses førstekommu- nikanter kl. 10.05.  
**Tirsdag d. 4.:** Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19.15.  
**Fredag d. 7.:** Skriftemål for skoleelever i kirken kl. 8-8.45. Korsvejsandagt i kirken kl. 19.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Indvielse af palmebrancher, Palmeprocession, højmesse med Jesu lidelseshistorie kl. 10. Den stille uge begynder.  
**Tirsdag d. 11.:** »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke i København med biskop Hans L. Martensen kl. 17.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Lejlighed til skriftemål 9.30-10.30. Ministranterne øver kl. 10.30-11.30. Skærtorsdagsmesse kl. 17. Tilbedelse i kirken kl. 18.30-19.30.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Lejlighed til skriftemål kl. 9.30-10.30. Ministranterne øver kl. 10.30-11.30. Langfredagsliturgi kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Lejlighed til skriftemål kl. 9.30-10 og ellers efter aftale. Ministranterne øver kl. 10.30-11.30. Påskensliturgi kl. 20.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Lejlighed til skriftemål kl. 9-9.45. Højmesse kl. 10.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Polsk messe kl. 10.  
**Tirsdag d. 18.:** Førstekommunikanterne fra »Cæcilie's« gruppe: Skriftemål kl. 15.  
**Onsdag d. 19.:** Skolemesse for de små elever forberedes kl. 8-8.45.  
**Torsdag d. 20.:** Redemptoristerne mødes i Skt. Annæ, København.  
**Fredag d. 21.:** Skolemesse for de store elever forberedes kl. 8-8.45.  
**Lørdag d. 22.:** Lejlighed til skriftemål kl. 9.30-10.30 og ellers efter aftale. Førstekommunikanter og ministranter øver i kirken kl. 10.30-11.30.  
**Søndag d. 23.:** Førstekommunikanterne mødes i menighedssalen kl. 9.30. Husk at tage dåbslys og salmebog («Lovsang») med. Festgudstjeneste kl. 10. Derefter reception i menighedssalen.  
**Mandag d. 24.:** Præstemøde i Nykøbing/Falster kl. 11-16.  
**Onsdag d. 26.:** Skolemesse for de små elever kl. 8.  
**Fredag d. 28.:** Skolemesse for de store elever kl. 8.

### Førstekommunikanter:

Sandra Christine Blake-Jensen, Signe Tedaldi Clausen, Mirna Hana, Line Agnete Krøyer Hansen, Joseph Kabalan, Marien Kabalan. Førstekommunikanter og forældre ønskes hjertelig til lykke!

### Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.  
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.  
**Messtider:** (H1)  
Hver søndag kl. 10.00: Messe.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmeindvielse og højmesse med Jesu lidelseshistorie kl. 10. Efter messen kirkekaffe.  
**Tirsdag d. 11.:** »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke, København kl. 17.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Festmesse kl. 16. Vi fejrer indstiftelsen af Eukaristien og Præstevielsen.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse.

se. Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Ingen messe.

Forberedelse til firmelsens sakramente: Søndag efter højmessens.

Skriftemål før eller efter søndagsmessen.

### Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.  
Sognepræst: Anton Dekkers S.J.  
Tlf. 53 65 06 51.  
**Messtider:** (HC2)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

**Lørdag d. 1.:** Lørdagsklubben mødes kl. 15-17.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmesse kl. 10 med indvielse af palmebrancher. Efter højmesser er der kirkekaffe.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højmesse kl. 17, hvor vi fejrer Jesu sidste nadver og eukaristiens indstiftelse.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Liturgien med bl.a. korsets hyldning begynder kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskevigilie med bl.a. indvielse af det nye påskelys, trosbekræftelse og efterfølgende højmesse begynder kl. 21. Bagefter ønsker vi hinanden glædelig påske med et glas vin i menighedssalen.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.  
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.  
Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.  
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen.  
Tlf. 53 52 10 99. (HC2)

**Søndag d. 2.:** Messen kl. 10 fejres med pate Grégoire.  
**Lørdag d. 8.:** Palmesøndagsmessen fejres med sognepræsten kl. 16.  
**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Ingen messe.  
**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messen fejres med p. Bodnar kl. 17.  
**Fredag d. 14.:** Langfredag. Passionsliturgi fejres med p. Dudek kl. 15.  
**Lørdag d. 15.:** Påskensliturgi fejres med p. Dudek kl. 20.  
**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Ingen messe.  
**Mandag d. 17.:** Messen fejres med sognepræsten kl. 10.  
**Søndag d. 23.:** Messen fejres med prælat Ib Andersen kl. 10.  
**Onsdag d. 26.:** Skolemesse kl. 8.45. Også menigheden er velkommen.  
**Lørdag d. 29.:** Messen fejres med sognepræsten kl. 16.  
**Søndag d. 30.:** Ingen messe.

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
Sognepræst: Stephen Holm  
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45  
**Faste messtider:** (HC2)

**Om søndagen:** Højmesse kl. 10, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. N) Søndag »Lætare« (26.3) og Påskesøndag (16.) begynder messen først kl. 10.30. Søndagsmesse i kapellet fredag aften kl.19,15, - dog ikke langfredag.  
**Om hverdagen:** I Skt. Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17,15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11,15, lørdag ingen.  
**Kommunitetets daglige bønner:** Rosenkransbøn kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper kl. 19 (sø.-ti to.), kl. 18 (ma.-on.-fr.), lø. kl. 12,15.  
**Undervisning af vore børn og unge:** søndag 9. april i forbindelse med messen.  
**Eftermiddag for vore ældre:** torsdag d. 27. april fra kl. 14,30 - ca. 17.

**Søndag d. 26. marts:** 4. fastesøndag, søndag »Lætare«. Idag begynder sommertiden, og næsten har været en time kortere. Derfor begynder messen, som er familiemesse, først kl. 10.



(NB!)

**Søndag d. 2. april:** 5. fastesøndag. Idag fejrer vi i vor menighed, samtidig med vore medkristne i folkekirken, festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spiritualitets hovedfest (-egentlig d. 25. marts). Kl. 10 festmesse. Kl. 19 højtidelig vesper med fornyelse af kommunitets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse.

**Mandag d. 3.:** Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17,15 er der, ligeledes i kapellet, fra kl. 18 - 19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og orden-skald.

**Lørdag d. 8.:** Rengøring af kirke og menighedshus fra kl. 10,30 - 12,30. Kom og hjælp!

**Palmesøndag, d. 9.:** Den stille uge begynder med Jesu højtidelige indtog til sin lidelse, død og opstandelse. Kl. 10: palmevielse, palmeprocession og højmesse med oplæsning af Jesu lidelseshistorie.

**Skærtorsdag, d. 13.:** Mindedagen for Jesu indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter. Kl. 10: laudes. Kl. 16,30: højtidelig aftenmesse. Ved messens slutning bæres det hellige sakramente til sidealtret, hvor der holdes tilbedelse indtil kl. 23,30, - i fællesskab fra kl. 23,00.

**Langfredag d. 14.:** Mindedagen for Kristi korsdød. Faste- og abstinensdag. Kl. 10: Laudes. Kl. 15: liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi passionshistorie, korsets højtidelige hyldning og kommunion.

**Påskelørdag d. 15.:** Kl. 13 begynder de unges retrætedag.

Påskenen er »natten over alle nætter«: Kl. 21 begynder den store opstandelsesgudstjeneste, med læsninger, påskelysets indvielse og påskelovsang. Gudstjenestens højdepunkt er påskehøjmessens med det ny dåbsvands indvielse og dåbsløfternes fornyelse.

Slut talstærkt op om denne kirkeårets vigtigste gudstjeneste!!!

Efter gudstjenesten fortsætter vi opstandelsesfesten i menighedshuset, hvor vi over et glas vin og et par snitter ønsker hinanden glædelig påske. Tonerne fra diskotek »Montfort«, betjent af brødrene Sarp fra Kalundborg menighed, giver os lejlighed til, osse legemligt, at give udtryk for vor opstandelsesglæde.

**Påskesøndag d. 16.:** Kristi opstandelses fest. Kl. 10,30 (NB!): Festlig påskehøjmesse. Kl. 19: festvesper.

**2. Påskedag, mandag d. 17.:** Ingen messe i Slagelse (NB!). Vesper kl. 19.

**Søndag d. 23.:** »Hvidesøndag«. Kl. 10: højtidelig påskemesse med de unges trosbekræftelse.

**Søndag d. 30.:** Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger (- egentlig d. 28. apr.) Kl. 10: festmesse.

## Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkeværg: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

### Messetider:

**Søndagsmesse:** Kl. 15, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

**Ungdomsundervisning v. sr. Engeline:** Søndagene d. 9. og 23. april i forbindelse med søndagsnatten.

**Iyggestermiddage for vore ældre:** hos fru Carlsen, Lundemarken 15, hver onsdag kl. 4-16,30. Oplysninger hos fru Carlsen. Tlf.: se ovenfor.

**Søndag d. 2.:** 5. fastesøndag. Idag fejrer vi i vor menighed, samtidig med vore medkristne i folkekirken, festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spiritualitets hovedfest (-egentlig d. 25. marts). Kl. 15: festmesse.

**Palmesøndag d. 9.:** Jesu indtog til sin lidelse, død og opstandelse, den stille uge begynder. Kl. 15: palmevielse, palmeprocession og messe

med oplæsning af Kristi passionshistorie.

**Skærtorsdag d. 13., langfredag d. 14. og ganske særligt påskenen d. 15.-16. april,** - »natten over alle nætter«, - henvises og opfordres menigheden i Kalundborg til at tage del i disse vigtige dages højtidelige gudstjenester i sognekirken i Slagelse: Skærtorsdag kl. 16,30, langfredag kl. 15 og påskelørdag kl. 21. Se nærmere under »Slagelse«, - ganske særlig m. h. t. påskenen nattes fejring.

**Påskesøndag d. 16.:** Kristi opstandelses fest. Kl. 15: højtidelig påskemesse med påskelovsang, vevandsindvielse og dåbsløfternes fornyelse.

**2. påskedag d. 17.:** Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

**Søndag d. 23.:** 8. påskedag, 2. påskesøndag, »Hvidesøndag«. Kl. 15: Påskemesse.

**Søndag d. 30.:** Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger, (- egentlig d. 28. apr.). Kl. 15: festmesse.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.

2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.

Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Menighedsrådsformand: Anders Keller.

Tlf. 43 71 43 13.

Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.

**Messetider:** (H3)

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 11. OBS! Nyt tidspunkt.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.

Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

### Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.

Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr).

Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

**Messetider:** (HC2)

**Søndagsmesser:**

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

**Hverdagsmesser:**

Tirsdag - fredag kl. 17.

Sakramentstilbedelse hver onsdag kl. 16.

Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

**Søndag d. 2.:** Messe i Frederikssund kl. 14.

**Torsdag d. 6.:** Skolens påskedagsgudstjenester kl. 8.45, kl. 9.30 og kl. 10.30.

**Lørdag d. 8.:** Religionsundervisning kl. 14.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmesse kl. 10.

**Tirsdag d. 11.:** Ingen messe kl. 17, da der er »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke, København, kl. 17.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe med fodtætning kl. 17. Sakramentstilbedelse i tidebønskapellet frem til kl. 24.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskevigilie kl. 23.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Messe kl. 10.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.

**Torsdag d. 20.:** Skolemesse kl. 10.30.

**Søndag d. 23.-lørdag d. 29.:** Sognepræsten leder retræte for Skt. Josef Søstre på Strandvejen. Se Sognebladet vedr. hverdagsmesser i denne uge.

### Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

OBS! Påskedag: Ingen messe.

### Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

**Messetider:** (HC2)

**Søndagsmesse:** Om lørdagen kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

(Ingen messe på selve søndagen!)

**Undervisning af vore børn og unge:** lørdagene d. 26. marts, 9. og 23. april i tilslutning til søndagsmessen.

**Eftermiddage for vore ældre:** onsdagene den 15. og 29. marts fra kl. 14-17. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

**Lørdag d. 1.:** 5. fastesøndag. Idag højtideligholder vi i vor menighed, samtidig med vore medkristne i folkekirken, festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spiritualitets hovedfest (egentlig d. 25. marts). Kl. 15,30: festmesse.

**Torsdag d. 6.:** Aftenen før månedens 1. fredag afholdes, i anledning af fastetiden, kl. 19,15 korsvejsandagt med sakramental velsignelse.

**Lørdag d. 8.:** Den stille, hellige uge begynder med fejring af palmesøndag: Vor Herres indtog til sin lidelse, død og opstandelse. Kl. 15,30 palmevielse og messe med oplæsning af Jesu lidelseshistorie.

**Skærtorsdag d. 13.:** Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter.

Kl. 19,15 (NB): aftenmesse, - med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 22.

**Langfredag d. 14.:** Mindedagen for Kristi korsdød. Faste og abstinensdag.

Kl. 15: liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion.

**Påskelørdag d. 15.:** Kl. 13 begynder, i Slagelse, de unges retrætedag.

Påskenen er »natten over alle nætter«:

Den store opstandelsesgudstjeneste, kirkeårets vigtigste gudstjeneste, fejres samlet for vor pastoralenheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse. Den begynder kl. 21. Efter messen fortsætter festen i menighedshuset. Se nærmere under »Slagelse«.

NB: Slut talstærkt op om denne vigtige gudstjeneste, og gør allesammen en indsats for denne aften at komme til Slagelse.

**Påskesøndag d. 16.:** Kristi opstandelses fest. Ingen gudstjeneste i Holbæk idag. Se 2. påskedag d. 17.

**2. påskedag, mandag d. 17.:** Kl. 15,30 Holbæk menigheds festlige påskemesse med påskelovsang, indvielse af nyt dåbsvand og dåbsløfternes højtidelige fornyelse.

**7. påskedag, lørdag d. 22.:** Højtideligholdelse af Hvidesøndag. Kl. 15,30: påskemesse

**Lørdag d. 29.:** Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger, (- egentlig d. 28. apr.). Kl. 15,30: festmesse.

**Peronalia:** 11. februar meddeltes dåbens sakramente til Per og Gloria Bybjerg Marfil Pedersens nyfødte søn David.(Holbæk) Hjertelig tillykke.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Menighedsrådsformand: Britta Kristensen.

Tlf. 42 29 90 06.

**Messetider:** (HB2)

**Søndag d. 2.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 4.:** Pensionist-træf kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær.

**Torsdag d. 6.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Børnene går i palmeprocession i messen kl. 11. De violette Caritas-sparebøsser indsamles under messen.

**Tirsdag d. 11.:** Messe kl. 14.30. »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke, København, kl. 17, hvor biskop Hans L. Martensen indvier de hellige oli-

er sammen med sine præster.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 20.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Gudstjeneste kl. 17.

**Lørdag d. 15.:** Påskemesse kl. 22.30.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 9.

**Torsdag d. 20.:** Messe kl. 18.

**Lørdag d. 22.:** Undervisning og prøve kl. 10 for børnene, som skal til 1. kommunion om søndagen.

**Søndag d. 23.:** Hvide søndag. 1. kommunionfest kl. 11.

**Tirsdag d. 25.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 27.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 30.:** Messe kl. 9.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B-Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof.

Tlf. 47 92 36 40.

**Messetider:** (HA)

**Søndag d. 2.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 4.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 5.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 6.:** Messe kl. 17.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Børnene går i palmeprocession i messen kl. 9. De violette Caritas-sparebøsser indsamles under messen.

**Tirsdag d. 11.:** Messe kl. 8.30. »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke, København, kl. 17, hvor biskop Hans L. Martensen indvier de hellige oli-

er sammen med sine præster.

**Onsdag d. 12.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 17.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Gudstjeneste kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskemesse kl. 20.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 11.

**Torsdag d. 20.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 21.:** Messe kl. 8.30.

**Søndag d. 23.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 25.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 26.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 27.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 28.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 29.:** Undervisning og prøve kl. 10 for børnene, som skal til 1. kommunion om søndagen.

**Søndag d. 30.:** 1. kommunionfest kl. 11.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

**Messetider:** (HA)

**Søndagsmesse:** Skt. Hans Kirke kl. 11: Høj-

messe.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Tors-

dage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

**Søndag d. 2.:** Konvertitoptagelse og firmelse kl.

10 i Den hell. Families kirke i Birkerød. På grund af pladmangel i Skt. Hans kirke er stedet ændret til Birkerød.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Højmesse kl. 11 indledes i menighedssalen med indvielse af palmegrene. Derefter palmeprocession.



**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højtidelig messe kl. 16. Efter messen mulighed for tilbedelse af alterets sakramente.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Gudstjeneste kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskevigilie kl. 21. Efterfølgende samvær i menighedssalen.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 11.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 11.

**Søndag d. 30.:** Første kommunion under højmessens kl. 11.

## Den Hellige Familjes Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

**Messetider:** (HA1)

**Søndag:** Højmesse kl. 9.30.

**Mandag:** Aftenmesse kl. 19.30.

**Tirsdag:** Messe kl. 10.

**Fredag:** Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

**Søndag d. 2.:** Firmelse kl. 10.

**Torsdag d. 6.:** Religionsundervisning kl. 16.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Familiemesse med indvielse af palmegrene kl. 9.30.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højtidelig messe kl. 16. Tilbedelse til kl. 22.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Gudstjeneste kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskensatvigilie og påskemesse kl. 21.30. Derefter samles vi i kostalden.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 9.30.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Højmesse kl. 9.30.

**Onsdag d. 19.:** Teologikursus kl. 19.

**Torsdag d. 20.:** Religionsundervisning kl. 16. Derefter kateketmøde.

**Søndag d. 23.:** 1. kommunionfest kl. 9.30.

**Torsdag d. 27.:** Religionsundervisningen har afslutning kl. 16.

## 13 Hovedstads- område NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

**Messetider:** (HA)

**Søndag kl. 10.30.**

**Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.**

**Fredag d. 7.:** Bodsandagt kl. 19.

**Lørdag d. 8.:** Rengøringsdag kl. 10.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Messe kl. 10.30 med indvielse af palmegrene.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 16.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Langfredagsliturgi kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskevigilie kl. 21.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Messe kl. 10.30.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.30.

**Søndag d. 23.:** Hvide søndag. Messe kl. 10.30.

**Fredag d. 28.:** Niels Steensen andagt kl. 18.50. Derefter messe.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

**Messetider:** (HA)

**Lørdag kl. 17.00.**

**Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).**

**Hverdage: Onsdag kl. 19.00.**

**Torsdag kl. 9.30 (engelsk).**

**1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).**

**3. fredag i måneden: Kl. 19.30.**

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i vabenhuset.

**Tirsdage:** Åbent hus hos Sct. Josef Søstrene, Primulavej 1, messe kl. 19.

**Lørdag d. 8.:** Palmevielse og messe kl. 17.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmevielse og messe kl. 9.30. Undervisning efter messen.

**Mandag d. 10.:** Bodsandagt kl. 19.30.

**Tirsdag d. 11.:** »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke, København, kl. 17.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Skærtorsdagsliturgi kl. 17.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskensatvigilie og messe kl. 21.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Messer som om søndag.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 10.

**Onsdag d. 19.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

**Søndag d. 23.:** Børnenes første hellige kommunion under messen kl. 9.30.

**Onsdag d. 26.:** Ordets gudstjeneste med kommunionssuddeling.

## 14 Hovedstads- område NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12. - (HA)

### Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstillfælde eller Bispekontoret

tlf. 33 11 60 80).

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

**Messetider:** (HB2)

**Søndag:** Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

**Hverdage:** Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

**Tirsdag d. 4.:** Møde i Katolsk Ældre Klub, Ord-rup. Bodsandagt i Skt. Andreas kirke kl. 19.30. Se under Skt. Andreas kirke.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmeindvielse i skolens gymnastiksal kl. 9 med efterfølgende højmesse. Reciteret messe kl. 11.

**Tirsdag d. 11.:** Messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse af Alterets Sakramente indtil kl. 21. Pontifikalmesse kl. 17 i Skt. Ansgars kirke med indvielse af de hellige olier.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højmesse kl. 17 med efterfølgende tilbedelse af sakramentet indtil kl. 22.30.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Herrens lidelses liturgi kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskevigiliens liturgi kl. 21.30. Efter messen agape i kantinen.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Reciteret messe kl. 9. Ingen messe kl. 11.

**Lørdag d. 22.:** Sognekatekese kl. 15. Emne: »Thi tungest byrde nogen ved« - om skyld og tilgivelse, v/ sognepræst i Folkekirken Tove Gade.

### Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

**Messetider:**

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Højmesse kl. 17.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Herrens lidelses liturgi kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskevigiliens liturgi kl. 20.

### Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag (mellem 13-15 kun i nødstillfælde eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80).

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39. Giro 8 02 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

**Messetider:** (HC2)

**Søndag:** Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

**Hverdage:** Mandag-torsdag messe kl. 8.00. Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

**Lørdag:** Messe kl. 11.30.

**Lørdag d. 1.:** Korsvejsandagt kl. 11. Derefter messe.

**Søndag d. 2.:** Latinsk højmesse kl. 10.

**Tirsdag d. 4.:** Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11. Efter frokosten vil sognepræst i Folkekirken Birgitte Andreasen fortælle om sin kærlighed til og sin afhandling om »Den hellige Birgitta af Vadstena«. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller pr. tlf. 31 64 09 01 Inge Ryom.

Bodsandagt kl. 19.30. Prædiken af pastor Martin Bergsøe. Lejlighed til personligt skriftemål for pastor Bergsøe eller kirkens præster.

**Fredag d. 7.:** Jesu-Hjerte fredag. Se under messetider.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Indvielse af palmegrene ved Mausoleet og højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.

**Mandag d. 10.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

**Tirsdag d. 11.:** Pontifikalmesse i Skt. Ansgars kirke med indvielse af de hellige olier kl. 17.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Latinsk højmesse kl. 17 med efterfølgende tilbedelse af sakramentet indtil kl. 24.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Fælles tidebøn kl. 8. Herrens lidelses liturgi kl. 15.

**Lørdag d. 15.:** Påskevigiliens liturgi kl. 22. Efter messen agape i menighedssalen.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Latinsk højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Sangmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.

**Johanneskirken, Søborg**

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35. Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11.

**Messetider:**

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kro-atisk messe.

## 15 Hovedstads- område V

### Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Bedst

mandag-onsdag kl. 13-14).

Tlf. privat 31 35 86 92.

**Messetider:** (HA1)

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

**Mandag d. 3.:** Foredragsaften i menighedssalen kl. 19.30. M. Drozy fortæller om Pasolinis filmmesterværk »Matthæus-evangeliet« (som blev vist mandag d. 27.3. - ligeledes kl. 19.30).

**Tirsdag d. 4.:** Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag »Gode og onde«.

**Fredag d. 7.:** Jesu Hjerter fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmeindvielse i menighedssalen kl. 10. Derefter procession til kirken og dansk højmesse med passionslæsning efter Lukas.

**Torsdag d. 13.:** Skærtorsdag. Messe kl. 17. Derefter tilbedelse af det hell. sakramente indtil kl. 20.

**Fredag d. 14.:** Langfredag. Faste- og abstinensdag. Liturgi kl. 15. Kollekt til Det hell. Land.

**Lørdag d. 15.:** OBS. Ingen messe på italiensk kl. 18. Påskevigilie kl. 22. Efter gudstjenesten kan vi ønske hinanden glædelig påske i menighedssalen.

**Søndag d. 16.:** Påskedag. Herrens opstandelse. Søndags-messeorden. Messe på ungarsk kl. 16. Derefter samvær i menighedssalen.

**Mandag d. 17.:** 2. påskedag. Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.

**Tirsdag d. 18.:** Møde for de ældre kl. 14.30-16.30. Pastor Benny Blumensaat (Tåstrup) taler om »Bønnens betydning«.

**Lørdag d. 22.:** Kongregationsmesse kl. 10. Religionsundervisning kl. 11-15.

**Søndag d. 23.:** Hvide søndag. (Ingen førstekomunion). Familiemesse kl. 11.30. Efter messen kirkekaffe.

**Tirsdag d. 25.:** Kirkekoncert kl. 20 med koret »Musica Viva«. Værker af bl.a. Mozart, Faure, C. Nielsen og tre spirituals.

**Søndag d. 30.:** Ungdomsmesse kl. 20 med efterfølgende »Café Ludvig« i menighedssalen.

Vi indbyder til kirkekaffe hver søndag efter morgenmessen kl. 10 og 11.30.

**Sankt Mariæ Kirke**

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ. Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.

**Messetider:** (HA)

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30. De øvrige ugedage kl. 6.45.

**Søndag d. 2.:** Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Lørdag d. 8.:** Børnenes religionsundervisning kl. 10. Derefter påskeferie.

**Søndag d. 9.:** Palmesøndag. Palmevielse kl. 11 i Liobahjemets sal, procession og højmesse. Efter messen kirkekaffe.

**Tirsdag d. 11.:** Katolsk Ældreklub.



Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 8.  
Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret).  
Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Lørdag d. 1.: Korsvejsandagt kl. 16.30. Søndagsmesse kl. 17.

Søndag d. 2.: Højmesse med bodsandagt kl. 10. Messe på polsk kl. 12. Derefter kirkekaffe.

Fredag d. 7.: Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 15.

Lørdag d. 8.: Korsvejsandagt kl. 16.30. Messe kl. 17.

Søndag d. 9.: Palmesøndag. Højmesse med palmevielse kl. 10.

Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Messe på vietnamesisk kl. 14. Højmesse på dansk kl. 17. Derefter tilbedelse indtil kl. 19.30.

Fredag d. 14.: Langfredag. Faste- og abstinensdag. Gudstjeneste kl. 15. Kollekt til Det hell. Land.

Lørdag d. 15.: Påskensliturgi kl. 20. Derefter agapemåltid i menighedssalen.

Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Højmesse på dansk kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Mandag d. 17.: 2. påskedag. Højmesse kl. 10.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

## 16 Hovedstadsområde N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.  
Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst. Jac. Adams, Redemptorist.  
Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.  
Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Messestider: (HC2)

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk. Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 1.: TRO OG LYS-arrangement i Snekkersten - fælles med Herlev.

Tirsdag d. 4.: Midi-kuk kl. 16-18. Maxi-kuk kl. 19.30-21.

Torsdag d. 6.: Undervisning for førstekommu- nikanter kl. 12.30-13.30.

Fredag d. 7.: Messe kl. 17.

Søndag d. 9.: Palmesøndag. Messe kl. 10, der indledes med indvielse af palme grene i skolegården.

Tirsdag d. 11.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11. »Oliemesse« i Skt. Ansgars kirke kl. 17.

Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Dansk messe kl. 17. Messe på engelsk kl. 19. Tilbedelse på 1. sal til kl. 21.

Fredag d. 14.: Langfredag. Dansk gudstjeneste kl. 15. Gudstjeneste på engelsk kl. 17.

Lørdag d. 15.: Påskevigilie på engelsk kl. 18 og på dansk kl. 21.

Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Dansk festmesse kl. 10. Messe på fransk kl. 11.30. Festmesse på engelsk kl. 18.

Mandag d. 17.: 2. påskedag. Messe på dansk kl. 11.

Tirsdag d. 18.: Midi-kuk kl. 16-18. Maxi-kuk 1. 19.30-21.

Torsdag d. 20.: Undervisning for førstekommu- nikanter kl. 12-13.30.

Tirsdag d. 25.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11. fidi-kuk kl. 16-18.

## 17 Hovedstadsområde K

### Skt. Ansgars Kirke

tredegade 64, 1260 København K.  
ognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.  
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Messestider: (HB2)

Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 1.: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse kl. 17 med fasteprædiken.

Søndag d. 2.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang. Koncert kl. 15.

Onsdag d. 5.: Messe for de ældre kl. 10.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter messe kl. 16.30 med tilbedelse indtil kl. 18.

Lørdag d. 8.: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse kl. 17 med fasteprædiken.

Søndag d. 9.: Palmesøndag. Reciteret messe kl. 8. Palmesøndagsliturgien begynder kl. 10 med palmeindvielse og procession.

Tirsdag d. 11.: Pontifikalmesse kl. 17 med indvielse af de hellige olier og prædiken ved biskop Hans L. Martensen.

Onsdag d. 12.: Messe for de ældre kl. 10.

Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Skærtorsdags- pontifikalmesse kl. 17. Derefter er kirken åben for tilbedelse til kl. 24.

Fredag d. 14.: Langfredag. Påbudt faste- og ab- stinensdag. Langfredagsliturgi kl. 15 med korsets hyldning og læsning af lidelseshistorien.

Lørdag d. 15.: Påskevigiliens liturgi begynder kl. 21.30. Efter messen er alle velkomne til en lille reception.

Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Påskepontifikalmesse kl. 10 ved biskop Hans L. Martensen.

Mandag d. 17.: Reciteret messe kl. 8 og kl. 10.

Fredag d. 21.: Forårsfest kl. 18.

Lørdag d. 22.: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Søndag d. 23.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med børnenes første hellige kommunion.

Lørdag d. 29.: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Søndag d. 30.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

## 18 Amager og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.  
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messestider: (HA)

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.  
Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

NB.: Hver torsdag i fastetiden er der korsvejs- andagt og sakramental velsignelse kl. 19 og fra kl. 18 er der lejlighed til skriftemål.

Søndag d. 2.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 5.: Møde i ungdomsklubben kl. 14.30. Meditation over temaet »Hvad tænker vi på, når påsken nærmer sig« v. p. Bodnar.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter messe med tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 9.: Palmesøndag. Højmesse kl. 10 med palmeindvielse og procession. Jesu lidelseshistorie opføres af børn fra Skt. Annæ Skole.

Torsdag d. 13.: Skærtorsdag. Koncelebreret messe kl. 17. Derefter tilbedelse til kl. 21.

Fredag d. 14.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15. Kollekt til Det hell. Land.

Lørdag d. 15.: Påskensliturgi kl. 20. Der- efter reception i Den lille Sal.

Søndag d. 16.: Påskedag. Herrens opstandelse. Festmesse kl. 10. Messen kl. 8.30 bortfalder.

Onsdag d. 19.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Helga Steensen fortæller om Maria Rosa Mystika.

Torsdag d. 27.: Tordagscafé efter messen kl. 19.

Søndag d. 30.: Latinsk højmesse kl. 10.

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messestider: (HC2)

Højmesse:

Søndag kl. 10.

### Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,

Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messestider:

Højmesse:

Lørdag kl. 17.

## Grønland

### Nuuk/Godthåb Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen- sein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Her- levgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A),

## Liturgisk kalender april 1995

1. viol. Lørdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Jer 11,18-20. Ev.: Joh 7,40-53.
2. viol. 5.SØNDAG I FASTEN. (I Ps). Cr. Faste pf. 1.L.: Es 43,16-21; Sl 126,1-2ab.2cd.3-4-5.6. (Omk.: Herren har gjort store ting imod os, og vi blev glade.) 2.L.: Fil 3,8-14. Ev.: Joh 8,1-11. Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation. Frans af Paola, eneboer, (+1507), fejres ikke.
3. viol. Mandag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Dan I (13), 1-9.15-17.19-30.33-62 eller I (13), 1-3.41c-62. Ev.: Joh 8,12-20. I 5. uge i fasten kan man på en af hverdage til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
4. viol. Tirsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: 4 Mos 21,4-9. Ev.: Joh 8,21-30. Isidor, biskop og kirkelærer, (+636), kan ihukommes.
5. viol. Onsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Dan 3,14-21; IV,26; 3,24-25.28. Ev.: Joh 8,31-42. Vincent Ferrer, præst, (+1409), kan ihukommes.
6. viol. Torsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I.L.: 1 Mos 17,3-9. Ev.: Joh 8,51-59.
7. viol. Fredag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Jer 20,10-13. Ev.: Joh 10,31-42. Johannes Baptista de la

Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.Ss.R.

Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sa- kramentskirken,

Nørrebrogade 27, København N.

### Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kir- ke, Stenosgade 4, 1616 København V.

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vand- tårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måne- den kl. 17.

I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

### Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.Ss.R.

Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.

Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Ste- nosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).

Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I hus- kapellet). Stenosgade 4 A.

Salle, præst, (+1719), kan ihukommes.

8. viol. Lørdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Ez 37,21-28. Ev.: Joh 11,45-56.

9. rød. PALMESØNDAG. (II Ps). Cr. Særl.pf. Palmeprocessionen: Ev.: Luk 19,28-40. Messen: 1.L.: Es 50,4-7; Sl 22,8-9.17-18a.19-20.23-24. (Omk.: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?) 2.L.: Fil 2,6-11. Ev.: Luk 22,1423,56 eller 23,1-49.

10. viol. MANDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). Pass.pf. II. L.: Es 42,1-7. Ev.: Joh 12,1-11.

11. viol. TIRSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). Pass.pf. II. L.: Es 49,1-6. Ev.: Joh 13,21-33.36-38. Stanislaus, biskop og mar- tyr, (+1079), fejres ikke.

12. viol. ONSDAG I DEN STILLE UGE. (IIPs). Pass.pf. II. L.: Es 50,4-9a. Ev.: Matt 26,14-25.

13. hvid. SKÆRTORS DAG. Fastetiden afslut- tes før aftenmessen.

Påskehøjtiden indledes med aftenmessen, som træder i stedet for vesper. Gl. Euk.pf. I. 1.L.: 2 Mos 12,1-8.11-14; Sl 116,12-13.15-16bc.17-18. (Omk.: Velsignel- sens kalk er fællesskab om Kristi blod.) 2.L.: 1 Kor 11,23-26. Ev.: Joh 13,1-15.

Martin I, pave og martyr, (+655), fejres ikke.

Liturgisk kaldener for april fortsætter i Katolsk Orientering nr. 7 d. 5. april.



# En ener runder støvets år

## Ingeborg Wollann Larsen fylder 70 år

Den 24. marts fylder *Ellen Ingeborg Wollann Larsen*, bedre kendt som Wolle, 70 år. Hun er født og opvokset i København og blev uddannet som sygeplejerske fra Frederiksberg Hospital i 1951. Den 21. december 1946 konverterede hun til den katolske kirke efter undervisning hos pater *Jakob Coenen*, Jesu Hjerter kirke. Siden 1974 har hun boet i Helsingør, hvor hun tilhører Skt. Vincent menighed.

Wolle er kendt og elsket af talrige familier i bispedømmet. Gennem et halvt århundrede har hun uselvvisk og helhjertet stillet sig til rådighed og trådt hjælpende til, når det brændte på og en familie, en enlig far eller mor havde brug for akut eller længerevarende hjælp til pasning, pleje, opdragelse og udvikling af deres børn.

Det førte til venskaber for livet, rodfæstet under børnenes opvækst og næret af den fælles omsorg for dem.

Som gudbenådet »børneopdrager« og klarsynet »voksen«, med et umiddelbart og sikkert instinkt for

barnets tarv og en helt ekstraordinær evne til livsnær kontakt med, allehånde børn, træder hun ind i barnets verden og møder det som en ligesindet – men med den voksnes modne indsigt. Aldrig sværmerisk, altid konkret, med en intuitiv forståelse af, hvem hun har for sig, og til velsignelse for de mange forældre og børn, som hun har gjort fælles sag med.

For Wolle har barndommen aldrig været en kliché, et livsafsnit, der bare skulle overstås, men tværtimod en given, uforfalsket virkelighed, som kræver den voksnes fulde nærvær, indsats og engagement. Hendes karisme på dette område er af umiskendelig ægthed og dybde, og at have oplevet *det føles* som en begunstigele.

Hvilke kilder øser og har hun øst af? Svaret er enkelt og ligetil: kærlighedens. At elske børn, det er omdrejningspunktet i hendes liv. Spørg bare de mange, der har set og fulgt og levet med i hendes samvær med børn. Hun formår det sjældne at skabe et rum, som er unikt

for det enkelte barn, og som på den ene side kalder barnet frem og på den anden er et værn om dets identitet.

Disse egenskaber er ikke kun kommet til udfoldelse i familiernes umiddelbare sammenhæng, men også på Lioba-søstrenes mødrelejr på Klitborg i halvtredserne, og senere i fællesskabet Niels Steensens Hus og i »Tro og Lys«.

At hun samtidig har sine meningers mod, er levende interesseret i historie, herunder kirkehistorie, politik, sprog og samfundsforhold, skal blot nævnes for tilnærmelsesvis at fuldende billedet af dagens fødselar.

Hendes indsats kalder ikke på de store overskrifter eller på overskrifter i det hele taget, simpelt hen fordi den er udsprunget af tilværelsens elementære vilkår og dagligdagens basale krav. Den er sket i det skjulte, men indfældet i hjertet på dem, hun har stået bi.

Det siger vi tak for og ønsker Wolle – en ener, der runder støvets år – hjerteligt til lykke!

*En kreds af venner*



Pavelig æresprælat Ib Andersen fejrer lørdag den 25. marts 50 års præstejubilæum. Foto Annelise Kristensen.

## 50 år præst

Pavelig æresprælat og tidligere generalvikar pastor *Ib H. Andersen* fejrer lørdag den 25. marts 50 års præstejubilæum med festmesse i domkirken kl. 17 og efterfølgende reception i menig-

hedssalen.

Ib Andersen blev født 3. juli 1917 i Ordrup og konverterede i 1937. Han blev præsteviet 25. marts 1945 i Leuven. Siden præsteviel-

pet imod den »snigende ufejlbarhed« i kirken. »Når en lære ikke er ufejlbar, tillader jeg mig at slutte, at den kunne være fejlbart,« har han tidligere udtalt i et interview.

Han var teologisk rådgiver for biskop *Theodor Suhr* ved Det andet Vatikanconcils første samling i 1962. Han var glædelig overrasket over at se de mange synspunkter fra præstestudierne i Leuven slå igennem.

Han har virket som præst i forskellige kirker i København og i Den kirkelege Domstol siden 1965. Han blev generalvikar i 1976, men anmodede biskoppen om at måtte fratryde i 1980 på grund af den omstridte sag om teologen *Hans Küng*, der blev frataget sine beføjelser som katolsk teolog. Ib Andersen mente, at han ikke længere kunne prædike ved nogen messe, fordi han er i overensstemmelse med Küngs grundsynspunkter.

I pensionistårene er der blevet lidt mere tid til fritidssysler. Med ildhu og stor akkuratse bruges tiden bl.a. til elektronisk skakspil og computerspil.

*Knud Kluge*

## Bønnens Apostolat ved Paul Keller SJ

# FNs år for tolerance

*At respekt for andres overbevisning må blive styrket under FNs år for tolerance.*

Tolerance er et uundværligt element for fredelig eksistens i et pluralistisk samfund. Hvad kan FNs år for tolerance betyde for os kristne?

Fra begyndelsen var det ubestrideligt, at mennesket kun i frihed kan beslutte sig til troen. Men frafald fra troen gjaldt som strafværdig handling. Hedninger og jøder tolererede man principielt, men i praksis skete ofte det modsatte (jødofølgelser og tvangsomvendelser). Over for hæretikere viste man ingen tolerance, de stod også uden for loven. Allerede i oldtiden anså man enhed i troen som forudsætning for rigets enhed.

Det forandredes heller ikke ved reformationen. Hver konfession betragtede alle andre som hæretikere; desuden skulle der i hvert område være én og samme tro. Anderledes troende blev straffet, landsforvist

eller henrettet. Religionsfreden i Augsburg 1555 indrømmede rigets borgere at udvandre. At de kristne kirker efterhånden mødtes i gensidig tolerance, og at fyrsterne opgav retten til at bestemme undersåtternes religion var nærmest en følge af religionskrigene og oplysningens ideer.

Den katolske kirke holdt dog fast ved den tese, at kun sandheden har ret, dvs. den katolske kirke som Jesu Kristi eneste sande kirke. I sin tale om tolerance sagde pave *Pius XII* i 1953: »Det, som ikke svarer til sandheden og moralloven, har ikke ret til eksistens, propaganda og aktion.« Men hvor dette ikke kan gennemføres, f.eks. i konfessionelt blandede egne, eller lande med flertal af ikke-katolikker, når altså højere goder, f.eks. statens indre fred står på spil, kan det være berettiget »ikke at gribe ind ved love og tvangsforanstaltninger«.

I sin Erklæring om Religionsfrihed (*Dignitas hu-*

manae personae) af 1965 gik Det andet Vatikanconcil langt videre ved at fastslå: Retten til privat og offentligt at udøve sin tro, svarende til ens personlige overbevisning, er begrundet i den menneskelige persons værdighed, skabt i Guds billede. Staten er forpligtet til at respektere den enkeltes religiøse bekendelse. Staten kan ikke dømme over sandheden af en religiøs afgørelse. Den har kun lov at skride ind, når den offentlige fred er i fare, når det går ud over andres rettigheder eller almindeligt anerkendte moralske normer ignorerer.

Koncilet havde mod til ved dette sidste dokument at krone det »aggiornamento«, som *Johannes XXIII* havde håbet på.

Det er en stor opgave for os alle, i samvær med anderledes tænkende, ikke at lade sig lede af »vi alene vide«, men vise ærlig respekt for andres overbevisning med velvilje og åbenhed.

## Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

## Møder og arrangementer

### Koncert i Skt. Ansgars kirke

Søndag d. 2. april 1995 kl. 15 er der koncert i Skt. Ansgars kirke, hvor Hørsholmkoret, som er et blandet kor på 50 sangere, vil fremføre værker af Verdi (bl.a. Pater Noster), Olsson, Brahms og La Cour. Desuden opfører koret sammen med domkirkens organist Rolf Tönshoff Stanfords Magnificat for kor og orgel. Korets dirigent Klaus Munk-Nielsen er for øvrigt som fast medlem af Skt. Ansgars kirkekor et kendt ansigt i Skt. Ansgars menighed. Der er gratis adgang til koncerten.

### Magleås-arrangementer

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:  
Magleås-Træf  
-Carl Nielsen og Den danske Sang-  
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.  
Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:  
Påskerefugium.  
Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:  
-Kristen mystik før og nu-  
v/Kirsten Kjærullf og Jette Thomsen.  
Fr.d.23.6.-sø.d.25.6.95:  
Magleås-Retræte  
v/Sr. Evelyn Krepele.  
Fr.d.23.6.95:  
Midsommertræf.  
Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:  
Pensionistuge.  
Sø.d.23.-sø.30.7.95:  
Højskoleuge  
-Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

### Oliemessen

Sangere, der er interesserede i at deltage i koret til Oliemessen, tirsdag den 11. april i Skt. Ansgars kirke, bedes henvende sig til Rolf Tönshoff, tlf. 31 22 56 90.

### Det sker på Magleås

Søndag d. 2.4.:  
Niels Steensens Gymnasium

Ti. d. 4. – to. d. 6.4.:  
DFU-Vestre Bydel.

Ti. d. 4. – on. d. 5.4.:  
Socialministeriet.

Ti. d. 4.4.:  
SBS-Byfornyelse.

Fr. d. 7. – sø. d. 9.4.:  
Den journalistiske Viderudd.

Fr. d. 7. – on. d. 12.4.:  
Ildrættens Lederakademii.

To. d. 13. – ma. d. 17.4.:  
Påskerefugiet.

Ti. d. 18. – on. d. 19.4.:  
Videncenter for stammen.

Ti. d. 18.4.:  
Brüel & Kjær.

On. d. 19. – fr. d. 21.4.:  
FAKS.

On. d. 19.4.:  
Brüel & Kjær.

Fr. d. 21. – sø. d. 23.4.:  
Kristen Mystik II.

Ma. d. 24. – to. d. 27.4.:  
Undervisningsministeriet.

Ma. d. 24.4.:  
Brüel & Kjær.

Ti. d. 24.4.:  
Brüel & Kjær.

To. d. 27. – fr. d. 28.4.:  
Seruminstitutet.

Fr. d. 28. – sø. d. 30.4.:  
Marriage Encounter.



## Pax Christi Danmark Årsmøde

Årsmødet afholdes lørdag den 25. marts 1995 hos Skt. Josef-søstrene, Strandvejen 91, 2100 København Ø.

### Program:

Kl. 9.00: Messe i søstrenes kirke.  
Kl. 10.00: Efter kaffe og velkomst fortæller pater *Dekkers* om Det sociale Topmøde og dets resultater.  
Kl. 12.00: Frokost (medbragt mad - drikkevarer kan købes).  
Kl. 13.00: Årsmøde i henhold til vedtægterne.

Alle er velkomne - også til dele af programmet.

## MAGLEÅSTRÆF

søndag d. 26. marts 1995

»Carl Nielsen og Den danske Sang«

Carl Nielsen er enestående i musikhistorien ved på én gang at mestre den store symfoniske form og den enkle, folkelige sang, og at kunne skabe en syntese af disse to tilsyneladende så forskellige stilområder.

Pianisten Mogens Wenzel Andreassen og pastor Finn Arvé vil - hjulpet af Carl Nielsens musik - give et billede af Carl Nielsens tid og personlige stridigheder i kampen for anerkendelse.

Kl. 14: Kaffe i stuerne.  
Kl. 15: »Omkring flyglet«.

Pris: kr. 30,00.

Bus 500S - Birkerød/Ravnshøjvej ved skiltet til Høsterkøb. 10 min. gåtur ad Åsebakkens. HT's kundeservice tlf. 36 45 45 45.

## DUK-kalender

**Ungdomsmesse**  
den 26.3.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Firmelse Øst weekend**  
den 31.3.-2.4.95 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.  
Pris: kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

**Lejrledelseskursus**  
den 21.4.-23.4.95 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1995.  
Kurset er gratis.  
Tilmelding senest den 31.3.95.

**Ungdomsmesse**  
den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

**Ledertræning**  
den 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris: kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 21.4.95.

**Ungdomsmesse**  
den 28.5.95 kl. 20 i Jesu Hjerter kirke, København.

Samt alle priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67,2.th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag om John Henry Newman - Hvad har han at sige os i dag? ved ærkebiskop Maurice Couve de Murville af Birmingham. Foredraget holdes på engelsk.

Onsdag den 29. marts kl. 20  
I Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

## Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995  
8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel .....kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »accueil« ...kr. 4.800,00  
Unge .....kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne valfart. Præster, læger og sygeplejersker ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes  
Skovgårdsvej 11  
2920 Charlottenlund  
Tlf. 42 28 39 83 Marina Steensen  
(hverdage kl. 20-21) og 39 29 92 23  
Philippe Hanus (hverdage kl. 20-21).

## Diverse

### Bladet Ave Maria

Bladet AVE MARIA udkommer fire gange årligt og udgives af »Foreningen AVE MARIA«, Dellingsvej 1, 4320 Lejre.  
AVE MARIA's formål er at styrke troen og det åndelige liv i Jesus Kristus ved at søge inspiration i pavens taler og budskaber, gennem jomfru Maria - kirkens Moder og gennem helgenernes liv og bønslivet. Det er et godt blad, som jeg varmt kan anbefale. Årsabonnement tegnes ved indbetaling af kr. 55,- til »Foreningen AVE MARIA« gironr. 34 928226.

Benny Blumensaat

### Bekendtskab

Dansk statsborger af nordafrikansk oprindelse, opvokset og uddannet i Frankrig, høj, slank, 38 år, mand, søger bekendtskab evt. ægteskab med ligestillet. Interesser: natur, børn, familieliv, kreativt arbejde. Helt foto ønskes.

Billet mrk. 1426 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

### Bekendtskab

Enke 55/170-70, ikke-ryger, velholdt, præsentabel, kultiveret kvinde søger bekendtskab med frisk mand. Mine interesser: Kirken, rejser, naturen, musik, film og hjemlig hygge med god mad. Billet mrk. 1425, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

## KATOLSK RADIO- OG FJERNSYNSFORBUND

Adresseændringer:

Fra 1. maj 1995 er formandens adresse:  
Niels M. Uldall  
Ringholmvej 4, 1.th.  
2700 Brønshøj

og fra 1. april 1995 er næstformandens adresse:  
Kate Christiansen  
Fjenneslevvej 5, 3.th.  
2700 Brønshøj

### Feriehus udlejes

Bondehus på nordvest Lolland i fredelige omgivelser til 4 pers. med tv, lys, varme, toilet og bad. Kr. 1.500 pr. uge.  
Tlf. 53 64 50 27 efter kl. 17.

## Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.

NYE ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.  
Tirsdag og onsdag kl. 10-16.  
Torsdag kl. 12-18.

## RADIO STENO

Katolsk lokalradio  
i Storkøbenhavn

107,9 MHz  
Hver mandag kl. 20 - 23

88,2 MHz  
Hver tirsdag kl. 19 - 22

## Testamente

til fordel for Den katolske Kirke  
Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT**  
**31 55 55 55**

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie  
Oliefyrsservice  
Installationer  
Olievagt i  
fyringssæsonen



Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

**36 70 45 30**

- sikkerhed for varme

Revision • Regnskab • Skat  
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE  
Registreret revisor FR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsgade 10 • Roskilde • 42 15 10 35  
- det er altid sikkert med en registreret revisor

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



# Lettelse i Vatikanet over benådning af to blasfemi-dømte i Pakistan

Rom (KNA) - Vatikanet har med »tilfredshed« modtaget oplysning om, at de to blasfemi-dømte kristne pakistanere er blevet benådede. Denne afgørelse »tjener de pakistanske myndigheder og det pakistanske folk til ære,« sagde Vatikanets pressetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls*. En appeldomstol frikendte den 14-årige *Salamat Masih* og den 44-årige *Rehmat Masih* på grund af mangel på beviser.

Biskoppen af Faisala-

bad, *John Joseph* er »glad og lettet«. Joseph, der er formand for den pakistanske »Justitia et Pax«, var på besøg i Tyskland, da han hørte om benådningen. Når det internationale samfund taler, hører den pakistanske regering det, sagde Joseph.

Vi vil stadig kæmpe for at få afskaffet dødsdommen for blasfemi. Men biskoppen regner med, at det kan koste ofre, »men det er vi parate til. Ellers må vi leve i konstant angst«. I La-

hore havde radikale muslimer samlet sig i hvide dødsklæder foran retsbygningen. Men de fleste muslimer i Pakistan er fredelige, venlige og hjælpsomme, understreger Joseph.

De to kristnes advokat,

*Hina Jilani* betegnede dommen som »en sejr over den hårde blasfemi-lov«. Til journalister sagde hun, at uretfærdighederne dog vil fortsætte, indtil loven er afskaffet.

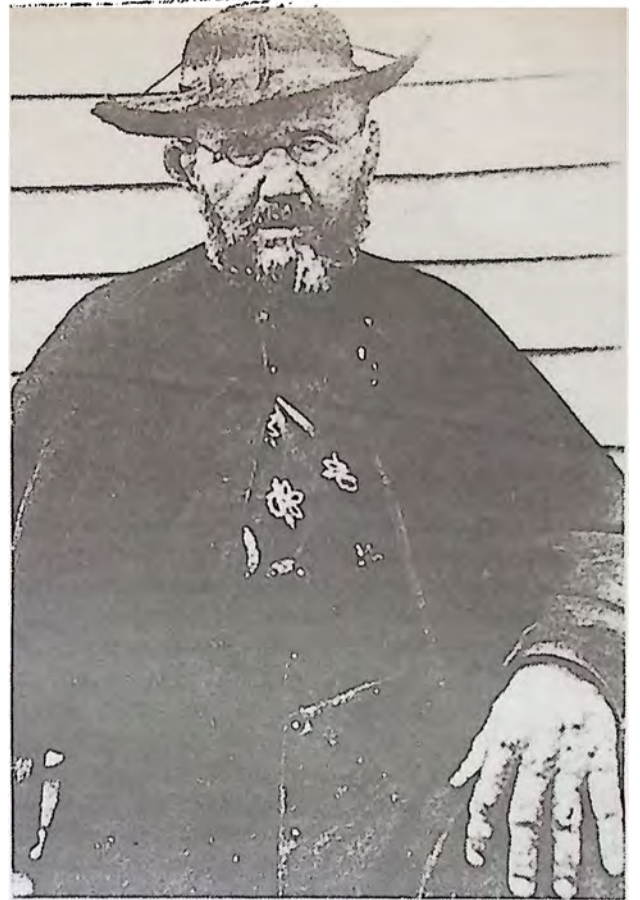
## Martyrer for retfærdighed

Rom (KNA) - Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« anser det for muligt, at anti-mafia-kæmper kan blive saligkåret. Ved at udvide martyr-begrebet kan præster og dommere, der er blevet myrdet på Sicilien blive saligkåret. Indtil i dag er begrebet kun blevet anvendt på mennesker, der døde for troens skyld. Men pave *Johannes Paul II* brugte betegnelsen »martyr for retfærdighed« om den myrdede dommer *Rosario Livatino* over for dennes forældre, skriver »Osservatore«.

Endnu engang er en katolsk præst på Sicilien ble-

vet udsat for mordtrusler. *Gino Sacchetti* (55), der er fængselspræst, modtog med posten tre patroner og meddelelsen »én til hovedet, én til hjertet og den sidste til nådeskuddet«. Sidste år fandt Sacchetti et slaget lam på sin dørstolpe med en seddel: »Sådan vil du også ende«.

Det formodes, at det er mafiaen, der står bag truslerne. Foruden sin virksomhed som fængselspræst tager Sacchetti sig nemlig af unge narkomaner, og han har offentligt taget afstand fra narkotikahandelen, som er en del af den organiserede kriminalitet.



De spedalskes præst Jozef Damian De Veuster saligkæres af pave Johannes Paul II den 3. juni i en forstad til Bryssel.

## Fælles påskedato i Ramallah

Ramallah (KIPA) - I Ramallah på den besatte Vestbred er katolikker, lutheranere, anglikanere og ortodokse blevet enige om at fejre påsken den samme dag, nemlig 23. april. Hidtil har man som andre steder fulgt både den gregorianske og julienske kalender.

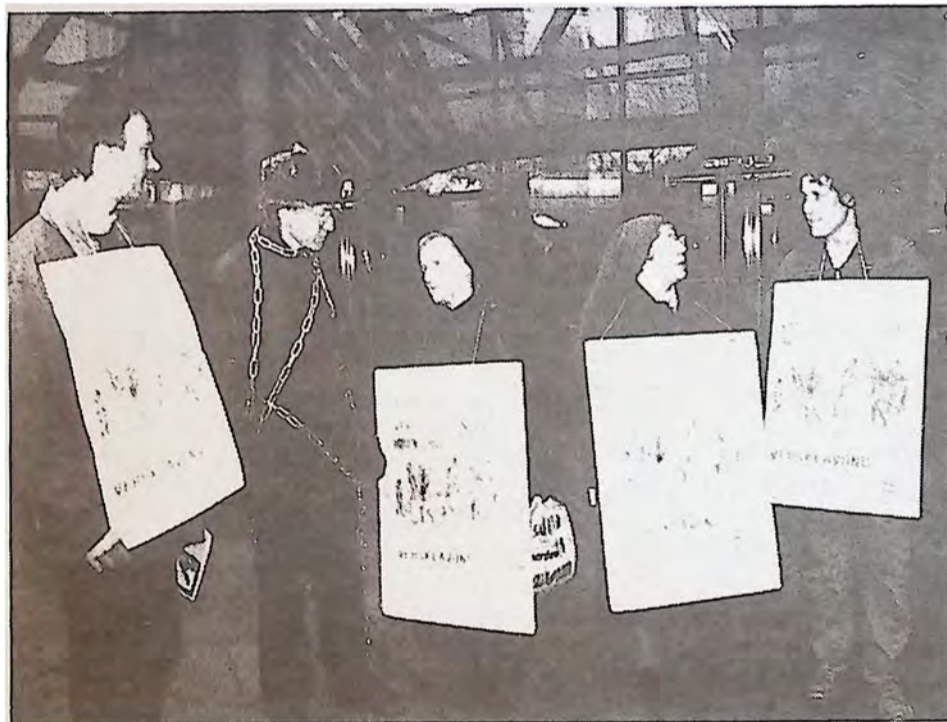
De palæstinensiske kristne har længe bedt deres kirkeledelser om at få en fælles dag. Den lutherske pastor *Numib Younan* siger, at beslutningen ikke blot er modig, men et tegn på de palæstinensiske kirkers bidrag til fredsprocessen i området.

Alle kristne i Ramallah er glade for beslutningen. Allerede nu er nogle ortodokse familier gået i gang med at arbejde for, at julen næste år fejres samme dag som de ikke-ortodokse kirker fejrer den, nemlig 25. december. Ramallah er den by på Vestbredden, der har den største kristne befolkning.

## Tolerance-år åbnet af FN

New York (KNA) - Det internationale tolerance-år blev åbnet af FNs generalsekretær *Boutros Boutros Ghali* og Unescos generaldirektør *Federico Mayor* i FNs hovedkvarter i New York i slutningen af februar.

Tolerance er grundlaget for at opretholde verdensfreden, understregede Boutros Ghali. Mayor oplyste, at FN i år vil gøre mere end »fordømme og beklage«. Der må findes nye politiske veje og ny lovgivning. »Intolerance fører til vold; kollektiv intolerance er en trussel mod demokratiet,« sagde Mayor.



Det var ikke kun i København, at der var røster fremme om eftergivelse af de fattige landes ubetalelige gæld til de rige lande. Askeonsdag demonstrerede »Ordensfolk for fred« foran Deutschen Bank i Frankfurt. »Uretfærdighedens lænker« skal sprænges, d.v.s. at Den tredje Verdens gæld burde slettes, mener disse ordensfolk. Foto: KNA.

## CELAM opfordrer til fred

Bogotá (KNA) - De latinamerikanske biskoppers Råd, CELAM opfordrer i en erklæring Ecuador og Peru til at finde en varig fred. Samtidig beklager de

ofrene for grænsekonflikten mellem de to lande.

Dialog er den eneste måde, man kan ende striden på. I erklæringen, der er underskrevet af CELAMs

formand, kardinal *Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez*, opfordrer biskopperne til at bekæmpe fattigdommen i hele Latinamerika.

## Initiativ til nyt Maria-dogme

Weltenburg (KNA) - *Thomas Niggel* (72), abbed i benediktinerabbediet Weltenburg, plæderer for et nyt Maria-dogme. Under en »Rosenkranskongres« i marts i sit kloster vil han starte en »bønsstorm« for denne idé. Han ønsker, at Maria skal erklæres for »forbeder, formidler og med-forløser«.

At definere Maria som »med-forløser« ved siden af hendes søn, Jesus Kristus vil støde på modstand især fra økumenisk side, mener teologer. Ifølge Niggel er der i USA dannet en lægmandforening med navnet »Vox populi Mariae Mediatrici«, der arbejder for en sådant dogme.

Til kongressen i Weltenburg ventes St. Pöltens biskop *Kurt Krenn* og grundlæggeren af Europas katol-

ske Spejderforening, *Andreas Hönisch*.

## Pavens digte som bog

Rom (KIPA) - Kardinal *Achille Silvestrini* præsenterede i Vatikanet den nye billigbogudgave af pavens samlede digte.

Fra 1939 til 1978 skrev paven - dengang *Karol Wojtyla* - digte, som allerede blev offentliggjort for flere år siden på italiensk. Den nye udgave er tosproget italiensk-polsk. Ifølge Vatikanets Forlag vil der komme en tysk oversættelse på Herder Verlag.



Det sociale topmøde, side 2-3  
Løfteafleggelse, side 5  
50-års mindededag, side 6-7  
Gaillot-sagen, side 9

## Biskop Martensen bad om sin fratræden i 1993

Det var en glad og lettet biskop *Hans L. Martensen*, der efter 19 måneders ventetid endelig bliver løst fra sit ansvar for bispedømmet. Juridisk er det sådan, at jeg fra i dag og indtil bispevielsen er »apostolisk administrator«, sagde han ved offentliggørelsen på Katolsk Bispekontor. Det betyder, at biskop Martensen fortsætter sin normale gerning og sin normale kalender, først fremmest ved firmelser og menighedsbesøg. En »apostolisk administrator« må dog ikke foretage store økonomiske dispositioner, »men det har jeg heller ikke i sinde at gøre,« udtalte han.

I august 1993 bad biskop Martensen om at få lov til at fratræde. Det blev bevilget fra Rom 3 måneder senere. Tiden fra november 1993 og til marts 1995 har Vatikanet brugt til at finde en ny biskop. »Jeg føler mig på mange måder glad, og jeg håber også, at det, der nu er sket, vil blive til gavn for alle i bispedømmet,« sagde biskoppen videre.

En af baggrundene for, at jeg besluttede mig for at bede om min fratræden, var, at jeg følte mig ret svækket for toethalvt år siden, da jeg havde haft min længerevarende mavesygdom, sagde biskop Martensen.

Meddelelsen fra biskoppen var ventet af mange, men offentliggørelsestidspunktet lå i hænderne på Vatikanet, hvorfor kun få var i stand til at møde op på Katolsk Bispekontor med det korte varsel.

Til stede ved offentliggørelsen på Katolsk Bispekontor var prælat Ib Andersen og personalet fra de katolske Bredgade-institutioner: Katolsk Bispekontor, Caritas Danmark, DUK's Sekretariat og Katolsk Forlag. Desuden var der medlemmer fra Det biskoppelige Råd: domprovst *Dietrich Timmermann*, *Gerhard Sanders S.J.*, sognepræst *Frank Jobst O.M.I.* og pastor *Guido Kreienbühl*. Pastoralrådets formand *Jan Lange* var også til stede. Og selvfølgelig generalvikaren og den nyudnævnte biskop *Czeslaw Kozon*. kk



En glad biskop Martensen.



Udnævnt biskop *Czeslaw Kozon* overtager ansvaret for Bispedømmet København den 7. maj 1995. Fotos Kluge.

## Bliver biskop som 43 årig

Kirkeligt set er det en ung mand, der nu er udnævnt til biskop af Bispedømmet København og dermed åndelig leder for omkring 32.000 katolikker. Men biskop *Hans L. Martensen* var endnu yngre med sine kun 37 år, da han 22. marts 1965 blev udnævnt og 16. maj samme år viet til biskop. Han var dengang verdens yngste biskop.

*Czeslaw Kozon* er født den 17. november 1951 i Idestrup sogn på Sydfalster og døbt 9. december i den katolske Hellig Kors Kirke i Nykøbing Falster. Han er således dansk født, men med polske rødder. Hans far *Ignacy Kozon* er fra Polen, medens moderen, *Therese Kozon* er født i Danmark af polske forældre. *Czeslaw Kozon*'s far døde sidste år i oktober.

Allerede som 12-årig ønskede *Czeslaw Kozon*, at han ville være præst. Efter studentereksamen fra Nykøbing Katedralskole i 1971 begyndte han i 1973 sin præsteuddannelse. De filosofiske studier foregik ved det pavelige universitet Gregoriana i Rom fra 1973 til 1977. Han fortsatte de teologiske studier ved Lateranuniversitet i Rom fra 1977 til 1979.

*Czeslaw Kozon* blev dia-

Fortsætter på bagsiden

## Pave Johannes Paul II udnævner Czeslaw Kozon til biskop

Bispevielsen finder sted i domkirken den 7. maj

»I dag er det så en offentlig kendsgerning, at *Czeslaw Kozon*, vores generalvikar er udnævnt til biskop og min efterfølger. Dette er trådt i kraft i dag kl. 12.00. Derfor vil jeg gerne ganske hjerteligt ønske tillykke til min efterfølger med det hver og den gerning, du går ind til.«

Denne meddelelse gav biskop *Hans L. Martensen* onsdag den 22. marts kl. 12.30 på Katolsk Bispekontor. Det var samtidig 30 årsdagen for hans egen udnævnelse til biskop af pave *Paul IV*. *Czeslaw Kozon* er udnævnt af pave *Johannes Paul II*.

Den 43-årige *Czeslaw*

*Kozon* bliver viet til biskop søndag den 7. maj om eftermiddagen. Vielsen kommer til at foregå i domkirken, Skt. Ansgars i Bredgade i København, men tidspunktet ligger ikke helt fast. Vielsen tv-transmitteres muligvis af Danmarks Radio.

*Czeslaw Kozon* kan allerede nu tituleres udnævnt

biskop. Ugen efter udnævnelsen deltog Bispedømmet Københavns kommende biskop i Den nordiske Bispekonferencens møde i Köln.

kk

Se også bagsiden



## Annoncer

### i »Katolsk Orientering«

Rubrik ..... Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside ..... Kr. 6,- pr. spalte mm

# JOURNALISM

Professional  
European  
Catholic

1 YEAR POST-GRADUATE  
TRAINING IN BRUSSELS

WRITTEN PRESS  
RADIO  
TELEVISION



Surname : \_\_\_\_\_  
First name : \_\_\_\_\_  
Age : \_\_\_\_\_  
Address : \_\_\_\_\_  
Tel. : \_\_\_\_\_  
Occupation : \_\_\_\_\_



Robert Schuman  
Institute of Journalism

Please send information :  
 in English  in French  
 Application form

A good knowledge of French and English  
is required. Age limit : 30 years.  
Application deadline: 15th May 1995

Rue de l'Association 32  
B - 1000 Brussels  
Tel. : 32-2-217.23.55  
Fax : 32-2-219.57.64

## HØJSKOLEUGE

### FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION

- de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 - 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (øneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning - også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lebahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

### MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

## WEEKEND-RETRÆTE PÅ MAGLEÅS

Freitag d. 23. juni kl. 21.30 til søndag d. 25. juni kl. 14.

### HIMMEL OG JORD ER FULDE AF DIN HERLIGHED

Retræte er en samlet tid, hvor man trækker sig tilbage fra hverdagen til mødet med Gud og for at se på sit liv i troens lys.

I bønner, stilheden, overvejelserne og udvekslingen vil vi tage udgangspunkt i den kendte sætning fra liturgi-ens »Sanctus«: »Himmel og jord er fulde af din herlighed«. Vi prøver at spore Skaberens herlighed i sit skaberværk: vore omgivelser og vort konkrete liv.

Retræteleder: sr. Evelyn Krepele CSJ.

Pris: kr. 500,- (kun 7 retrætepladser).

Tilmelding til centerleder Elin Udam  
Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6  
3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15.

# Økumenisk åbnings-gudstjeneste i Københavns Domkirke

## Biskop Hans L. Martensen var blandt deltagerne

På den første dag for FNs konference for Social Udvikling, der fandt sted i ugen fra den 6. - 12. marts i Bella Centret og på Holmen i København, blev der fejret en økumenisk gudstjeneste i Københavns Domkirke.

Gudstjenesten var arrangeret af Det mellemkirkelige Råd og blev indledt med en velkomsttale af Københavns biskop Erik Norman Svendsen. Blandt de medvirkende, danske deltagere i gudstjenesten var biskop Hans L. Martensen og Dr. Anna Marie Aagaard, præsident for Kirkernes Verdensråd.

Fire repræsentanter fra forskellige lande og kirkesamfund indledte med at præsentere sig selv og fortælle om deres land: Honduras, Tanzania, Korea og Danmark.

Mellem to læsninger blev der blæst en fanfare, og otte store farverige stofbaner, sendt fra hele verden til netop denne økumeniske gudstjeneste, blev rullet ud fra kirkens pulpitur.

### Bespisningen af de 5.000

Pastor Ishmael Noko, generalsekretær i Det lutherske Verdensforbund prædikede over Markus 6,30-44, bespisningen af de 5000 i ørkenen. I sin indledning understregede han formålet med verdensnationernes møde: »at arbejde med social udvikling med fokus på:

- afhjælpning og formindskelse af fattigdom i en verden, hvor mere end en milliard mennesker lever i fattigdom uden de basale fornødheder til et anstændigt liv og uden håb;

- produktivt arbejde i en verden, hvor det at være uden arbejde gradvist, men sikkert udvikler sig til at blive et permanent fænomen i moderne samfund;

- social integration i en verden, som bogstaveligt talt rives i stykker af racisme, etniske og stammemæssige modsætninger og voksende religiøse konflikter, og hvor mindretalsgrupper og oprindelige folk udstødes og glemmes; hvor børn såret af voldens erfaringer overlades til sig selv på gaderne, og hvor kvinders deltagelse i samfundet ikke bekræftes og anerkendes, og hvor hjemløshed er årsag til stigende bekymring i alle samfund.«

Gudstjenesten bar præg af at være tilrettelagt med stor omhu, med det formål at få de mange mennesker fra alle egne af verden til at være én stor menighed. Og det lykkedes! Det var let at følge med i det dansk/engelske programhæfte, og sange og bønssvar - kyrie eleison, »Herre forbarm dig«, var på melodier, der var kendt af mange. Alle sang med, godt understøttet af Københavns Drengekor.

Et afrikansk kor fra Den internationale Kirke i København fik alle til at synge

og klappe i takt til en lovprisningshymne fra Zimbababwe.

Mens der blev sunget en sang fra Peru, »Gloria a Dios« blev 12 kurve bragt ud for at gå fra hånd til hånd blandt alle de tilstedeværende. De var fyldt med billeder af det arbejde, som mennesker ud over jorden gør for de fattige. Alle blev opfordret til at tage et bille-

de med hjem for at blive mindet om konferencens formål: at mætte de sultne, at give håb til dem, der intet har og byde de udstødte indenfor.

Gudstjenesten sluttede smukt med velsignelsen og salmen »Fred hviler over land og by« sunget af Københavns Drengekor.

ks



Biskop Hans L. Martensen deltog i den økumeniske åbningsgudstjeneste for FN-topmødet i Københavns Domkirke. Ved biskoppen side står generalsekretæren for det lutherske Verdensforbund, Ishmael Noko, der prædikede i kirken. Foto Kirsten Szarafin.

# Meningsmarkedet i »Den globale landsby«

## Caritas, CIDSE og Justitia et Pax havde forslag til erklæringen fra FNs topmøde

Den globale Landsby hed ét af husene på det alternative NGO-Forum på Holmen i København. Men forum eller torv dækker nok bedre det meningsmarked, den globale landsby var. Her var det muligt at skaffe sig en mening om alt i denne tilværelse fra undfangelsen til døden - og om en hel del i den næste tilværelse.

De fleste af boderne faldt holdninger, så det var muligt at komme hjem med papir, der svarede til et pænt stykke regnskov. Adskillige af organisationerne præsenterede sig i meget ge-

nerelle vendinger om deres holdning til verdens udvikling - nogle præsenterede nærmere et helt overordnet livssyn.

### Et økumenisk ansigt

Mange danske kirkelige organisationer havde via »Den kulørte kirke« slået sig sammen om et »økumenisk mødested« i den globale landsby. Her kunne man få en kop kaffe og sætte sig ned og hvile hoved og ben, udveksle erfaringer eller læse de deltagende organisationers pjecer. Flere katolske organisationer var

med, bl.a. Økumenisk Fredsforum for Europæiske Katolikker, Danmarks Katolske Kvindeforbund, Pax Christi Danmark og DUK.

David Poulsen stod ved skranken, da jeg var på besøg i »landsbyen«. Han var meget begejstret for, at det var lykkedes at få et økumenisk ansigt i denne sammenhæng. Der kom mange spændende mennesker i caféen, og diskussionerne var meget livlige - om alle mulige emner.

I den anden ende af »landsbyen« havde Caritas

Danmark til huse - næsten ved siden af en bod, som Caritas Internationalis, CIDSE og Justitia et Pax stod for i fællesskab. CIDSE er en paraply-organisation for 14 medlemsorganisationer i Europa og Nordamerika.

### Katolske NGO'ers forslag til topmødet

Disse tre organisationer har i fællesskab formuleret kommentarer til udkastet til Københavner-erklæringen. »Udvikling«, siger de, skal omdefineres, så det ikke længere kun måles i





Foto fra Skt. Annæ Kirkes præstegård efter morgenmessen. Øverst fra venstre: Miroslaw Glazowski, nuntiaturråd Joseph Chennoth, kardinal Angelo Sodano, nuntius ærkebiskop Giovanni Ceirano, Mauritz Viuf, Philip Ryom og Patrick Sheils C.ss.R. Nederst fra venstre: Tomás Beortegui C.ss.R., udnævnt biskop Czeslaw Kozon, Martin Ryom og fra Vatikanets delegation John M. Klink. Foto: privat.



Caritas Danmark havde en stand på Holmen, blandt andet med en fotoudstilling af sydafrikanske billeder. Den verdensberømte chilenske fotograf Carlos Reyes Manzo udstillede også i menighedssalen i Bredgade. Pastoral-Centret benyttede også denne stand. Foto Knud Kluge.

## Pave Johannes Paul II:

### Et håb for de fattige

Rom (KNA) – Pave Johannes Paul II håber, at FN's sociale topmøde vil blive et tegn på håb for fattige i alle verdensdele. Før Angelusbønnen på Peterspladsen 12. marts kritiserede paven svælget mellem rige og fattige nationer og beklagede, at mange mennesker lider under vold og uretfærdighed.

Konferencen i København har bragt disse uligheder i fokus, og den kan være

begyndelsen til opbygningen af en fri og solidarisk verden, sagde paven. Situationen skyldes en verden, »der glemmer Gud og ofte ydmyger menneskers værdighed«.

Vatikanets pressetalsmand, Joaquin Navarro-Valls udtalte ved slutningen af mødet, at Vatikanet er tilfreds med forløbet. Mange af Vatikanets ændringsforslag er kommet med i slutdokumentet, f.eks. re-

duktion af militæruddgifter, delvis gældseftergivelse for de fattigste u-lande og opmærksomhed på den såkaldte kvindelige omskæring. Ligeledes vandt forslaget om social og materiel anerkendelse af arbejdet som husmoder og mor tilslutning. Men kun fremtiden kan vise, hvilke konkrete resultater topmødet har, sagde Navarro-Valls.

## Meningsmarkedet...

Fortsat fra side 2

økonomisk udvikling. Ægte udvikling er til gavn for alle mennesker og grupper og må derfor indeholde økonomisk retfærdighed, miljømæssig balance og mulighed for alle til at tage del i den sociale og politiske proces.

Denne forståelse af udvikling udmunder i en række konkrete forslag til topmødet. Man ønsker nye måleredskaber for udvikling, så man kan vurdere i hvilket omfang de fremgangsmåder, man anvender, rent faktisk bliver til

gavn for alle mennesker i samfundet og uden skadevirkning på miljøet. Desuden støtter man eftergivelse af U-landenes gæld og forslaget om 20:20 overenskomsten.

sw

# Statsoverhoveder til messe i Skt. Annæ kirke på Amager

Søndag den 12. marts kl. 8 om morgenen fandt der en usædvanlig – og nok enestående – søndagsmesse sted i Skt. Annæ Kirke på Amager. Messen blev celebreret af pavens statssekretær kardinal Angelo Sodano, der var kommet til Danmark for sammen andre statsledere at deltage i det sociale topmøde.

I messen deltog udover kardinal Sodano, den apostoliske delegat for Skandinavien, ærkebiskop Giovanni Ceirano, biskop Hans L. Martensen, prælater fra Vatikan-delegationen, generalvikar Czeslaw Kozon og Skt. Annæ kirkes præster.

Messen, der blev holdt på kirkens modersmål, latin, blev et tilløbsstykke for Skt. Annæ menigheds medlemmer, der var blevet underrettet om denne særlige gudstjeneste søndagen før. Af sikkerhedsgrunde var pressen ikke blevet orienteret.

### Bombe-hunde

Før messen var alt blevet grundigt checket af politi og »bombe«-hunde, og ordensmarskallerne var blevet informeret om kun at lukke »kendte ansigter« ind.

Inden kl. 8.00 var alle på plads, menigheden på sidebænkene, det til dagen ud-

videde kor på pulpituret og på de midterste bænke det store internationale selskab af statsoverhoveder: Tysklands forbundskansler Helmut Kohl, Kroatiens præsident Franjo Tudjman, Slovakiets præsident, præsidenterne fra Argentina, Nicaragua, Paraguay, Ecuador, Colombia, Chile og Costa Rica. Fra samtlige nævnte lande var også ministre og ambassadører samt deres landes delegationer på FN topmødet.

Fra kirken kørte bilkofterne den korte vej til Bella-Centret, hvor den afsluttende samling skulle finde sted kl. 9.00.

ks

# Mennesket er centrum for udvikling

## sagde kardinal Sodano i København

København (KIPA) – Vatikanet opfordrede på topmødet i København alle verdens stater til at gøre mennesket til centrum i deres udviklingsbestrebelse. Vatikanets statssekretær, kardinal Angelo Sodano sagde på FN's møde, at konferencen skal være begyndelsen til en bevægelse, hvor både stater og personer virkeliggør dette grundlæggende princip.

Et samfund, der ikke hviler på et etisk grundlag, har ingen mening. De store religioners fælles værdier hænger tæt sammen med menneskehedens dybeste behov. Respekten for disse værdier må ikke indskræn-

kes til, at de tolereres. De troende skal have mulighed for at yde deres bidrag til samfundets udvikling, understregede Sodano.

Social udvikling kan kun ske, hvis alle folk medvirker. Regeringens planer skal have bred støtte i befolkningen, ellers er det nyttesløst. Derfor må man genfinde fællesskabsfølelsen og solidariteten.

De mange ikke-statslige organisationers tilstedeværelse ved topmødet viser, at mange mennesker har bevarer denne følelse. Sodano krævede, at myndighederne ikke bøjede sig for presset fra dem, der afviser solidaritet. I dag er især den yder-

liggende nationalisme en hindring for udvikling.

Familien som institution bør efter Sodanos opfattelse beskyttes, fordi den værner om solidariteten mellem mennesker, generationer og folkeslag. Desuden krævede Sodano et stærkere internationalt samarbejde i den sociale udvikling. Alle stater skal blive i stand til at deltage i verdenshandelen. Udenlandske arbejdere og deres familier skal støttes på særlig måde. Udvikling er kun mulig, hvis kvinderne får adgang til uddannelse og deltager på lige fod i det sociale og økonomiske liv.

## Påskesymboler

Om kort tid kan vi fejre påsken, og Steno-butikken kan tilbyde et bredt udvalg af genstande, der knytter sig til de kristne påsketraditioner:

- Krucifikser i træ og bronze
- Kunstkort
- Påskelys m/symbol og årstal
- Passionsmusik på CD og MC
- Dekorerede påskeæg
- Papirklip m/påske- og forårsmotiver

Desuden vil man kunne finde en god gave til konfirmanden - bl.a. lys, smykkekor, rosenkrans og bibler.

Varer sendes over hele landet.

### STENO-BUTIKKEN

Vesterbrogade 28, 1620 København V. tlf. 3124 3630

Mandag-torsdag kl. 10 - 17.30,

fredag kl. 10 - 19, lørdag kl. 10 - 14.



## En tak og et ønske

Da den 37-årige jesuitterpater *Hans L. Martensen* blev vor nye biskop i 1965, var Det andet Vatikankoncil i sin afsluttende fase. Omkring denne tid udtalte konciltologen *Joseph Ratzinger*, at der kun ville være en chance for at plukke koncilets frugter, hvis dets fornyelsesarbejde blev fulgt op og videreført gennem lokale synoder på bispedømmeplan. Biskop Martensen var en af de første til at indkalde til en sådan synode. Den bestod af folkevalgte præster, ordenssøstre og lægfolk, demokratisk opstillet og valgt i landets 8 regioner eller valgkredse.

Synoden fik frie hænder til selv at vælge de pastorale emner, den fandt mest presserende. To års intenst arbejde i 1968 og 1969 blev nedfældet i betænkninger, som biskoppen accepterede. Et af dets mest »synlige« resultater næst efter liturgireformen blev strukturreformen. Vi fik valgte menighedsråd i alle sogne og et valgt pastoralråd for hele bispedømmet. Hele dette apparat har fungeret siden 1970. Det har været præget af menneskelig storhed og menneskelig svagheit, har betalt lærepenge og er blevet et uundværligt led i en biskops »episkopat«, det vil sige hans ledelses- og opsynsembede, ikke forstået som antikveret enevælde, men som postkonciliært samarbejde med rådgivende og beslutningsdygtige organer, der repræsenterer hele menigheden eller hele bispedømmet.

Alt dette, resultatet af et enormt forarbejde, får den nye biskop i arv, næsten i vuggegave. Det store koncils og synodens arbejde har båret mange frugter hos os. Det er det første, biskop Kozon kan takke biskop Martensen for. Samtidig ved de årvågne iblandt os, at der rundt omkring i dele af verdenskirken, hvor plukningen af koncilets frugter ikke har været så overbevisende synlig som hos os, ofte høres spørgsmålet: »Hvor blev koncilet af?« Mange steder er det ikke fulgt op. Vi er heldigere: Vor nye biskop har råd og organer til at bistå sig ved arbejdet. Dagspressen har bemærket, at han er god til at lytte. Han får meget at lytte til, for heller ikke hos os er alle koncilets mål opnået.

Selve meddelelsen om *Czeslaw Kozons* udnævnelse til biskop har der været et alvorligt kommunikationssvigt ved. Officielt er en udnævnelse gældende fra det øjeblik, den er offentliggjort i Vatikanstatens avis »Osservatore Romano«. Da vi ikke tror, at de i Vatikanet stadig mener, en nyhed er tredive dage om at kravle over Alperne nordpå, men véd, at elektroniske medier arbejder på sekunder, må det være uforståeligt (og uacceptabelt), at Ritzaus Bureau vidste besked før medlemmerne af Det biskoppelige Råd. Mange er blevet ubehageligt overrasket over, at det danske bispedømme skulle få nyheden om en fratrådt og en ny katolsk biskop i Radioavisen! Folk har heller ikke vidst, at biskop Martensen allerede i 1993 havde søgt og fået lov til at fratræde. Dette ubehag om situationen skulle ikke så gerne besvære biskop Kozons i forvejen vanskelige opgave at fortsætte en stor forgængers værk.

www

## Det universelle læreembede

I k.o. nr. 4 viderefører tre præster diskussionen om kommunion til gengifte. De lægger ud med at fastslå, at »Trosælærekongregationens skrivelse kommer fra kirken universelle læreembede«.

Med denne formulering bringer de læserne til at forstå, at dette læreembede er identisk med Vatikanet og paven – et universelt læreembede må jo være højere end blot et læreembede, ikke?

Som belæg for, at troende katolikker dermed blot har at føje et »tak« til vores amen, henvises til og citeres fra Det andet Vatikankoncils dogmatiske konstitution om kirken, *Lumen Gentium*, og den ny katekismus: »De troende skal med deres forstand og vilje, oplyst af troen, give deres tilslutning«. Men hvad står der, hvis man ser efter i koncilsteksten eller katekismen? Der står noget andet.

*Lumen Gentium* nr. 25 handler i den passage, der henvises til, om *biskoppernes* læreembede: »De biskopper, som lærer i fællesskab med den romerske bi-

skop, må æres af alle som vidner for den guddommelige og katolske sandhed. De troende på deres side må føje sig efter en udtalelse af deres biskop i Kristi navn, og tilslutte sig den med religiøst begrundet lydighed. Denne viljens og forstandens religiøse lydighed skylder man på en særlig måde den romerske biskops autentiske læreembede...«.

Med *Lumen Gentium* kombinerede koncilet Det første Vatikankoncils lære om pavens primat med den lige så vigtige sandhed om biskoppernes kollegialitet. Den citerede passage er et blandt mange eksempler. Når man læser teksten nøje, ser man, at der ikke tilkommer paven en radikalt anderledes lydighed end en biskop.

Begrebet »det universelle læreembede«, findes slet ikke i *Lumen Gentium*, men efter hele dens indhold og mening er det klart, at det ikke kan betyde paven eller kardinal Ratzinger, men betegner hele bispekollegiet, dvs. paven og biskopperne. I katekismen nr. 2034, hvor udtrykket er

brugt, er dette da også tydeligt.

Hvorfor fremlægges sagen på en måde, så man skulle tro, at kirkens universelle læreembede alene består af pave og kurie? Er det at være »sandheden tro i kærlighed« at citere sådan, at meningen forvansktes og kirkes højeste læremyndighed, koncilet, ikke kommer til orde?

Vi får også at vide, at »vores forhold til Gud og vores frelse ikke i sidste ende afhænger af sakramenterne«. Ja, det er klart, at Gud står helt frit og kan vælge mellem alle muligheder. Men mener de tre præster, at det samme gælder kirken og dens medlemmer? Den katolske kirke har altid lagt vægt på, at Kristus har indstiftet sakramenter som midler til frelse. Det, der her fremføres er, taget i sin sammenhæng, en sakramentslære, som man lettere finder hos reformatorerne end i kirkens katolske tradition – og nye katekismus – for ikke at tale om i dens liv.

Med disse bemærkninger til to (blandt flere) tvivl-

somme punkter i en artikel, har jeg end ikke nærmet mig det fundamentale problem i dette som i andre spørgsmål, der vedrører morallæren.

Problemet ligger i forholdet mellem kirkens moralske belæring og krav om accept af denne på den ene side, og kirkens begrundelse for at formulere denne moral på den anden side. Det er fremhævet gang på gang (læs f.eks. *Humana Vitae* eller *Veritatis Splendor*), at kirkens morallære er en formulering af »den naturlige morals lov«. Men denne sidste er kendetegnet ved, at den bygger på og er tilgængelig for fornuften. Hvordan kan kirken så kræve tilslutning til en moral, som nogle af dens medlemmer efter alvorlige overvejelser finder er i modstrid med fornuften?

Dette er et reelt problem, som hverken kan ties ihjel eller bør blive talt udenom. En diskussion om dette må være et første skridt til at løse op for det, mange har kaldt kirkens autoritetskrise.

Ivar A.L. Hoel

## Fejl i liturgisk kalender

For nylig ville jeg følge biskoppens opfordring om selv ved hjælp af den klare vejledning i liturgisk kalender at forberede mig på søndagens tekster og fandt frem til 2.søndag i fasten, hvor jeg læste følgende:

(II Ps.) Cr. Særlig pf. 1.L.: 1 Mos 15,5 – 12.17-18; SL. 27,1.7-8a. 8bc – 9abc (Omk.) 2.L.: Fil 3, 174,1 eller 3,204,1. Ev.: Luk 9,28b-36.

Mange har gerne villet

efterkomme biskoppens opfordring, men intentionen er blevet umuliggjort af en så kryptisk vejledning eller rettere: vildledning, som ovenstående.

Mon ikke det var muligt at lave en ordentlig, klar og forståelig angivelse af søndagens tekster uden parenteser, sælsomme bogstaver og talsammensætninger, som ydermere er ukorrekte. Hvor står f.eks. Fil 3,174 el-

ler 3,204,1? I min bibel står de ikke.

Lad os derfor få udskiftet den matematik-rebus med en ordentlig tekstforklaring.

Marianne Christensen

## Svar

Vi beklager fejlen og den utilstrækkelige korrektur. Der skulle have stået: Fil

3,17 – 4,1 eller 3,20 – 4,1. Vi vil samtidig henlede opmærksomheden på *Katolsk Lommebog*, som udgives af Ansgarstiftelsens Forlag. Heri er årets Liturgisk Kalender indlagt, hvori der er forklaret nogle forkortelser. De almindeligt kendte forkortelser for de bibelske skrifter, der anvendes, er dog ikke angivet. Såfremt lommebogen skulle være udsolgt, vil redaktionskontoret gerne kopiere de to siders tekstforklaring til interesserede.

Radio- og TV-nyt ved Klaus Møller-Jørgensen

## Påsketidens udsendelser

I den stille uge er der en katolik ved mikrofonen i det lille religiøse morgenprogram »Ved dagens begyndelse«, som sendes alle hverdage på P1 kl. 6,55.

Det drejer sig om *Kjeld Veirup*, der selv for nylig forlod Danmarks Radio efter mange år, sidst som chef for TV's Fakta-afdeling.

På radiosiden byder påskens helligdage i øvrigt på de sædvanlige faste maga-

sinprogrammer og gudstjenestetransmissioner.

På TV-siden er det bemærkelsesværdigt, at TV2 har flere udsendelser i anledning af højtiden. Tirsdag den 11. april sendes der omkring midnat et afsnit af en amerikansk serie om Jesus liv med titlen: »Hvem var Jesus?«. Langfredag sendes et andet afsnit i samme serie.

Palme søndag, skærtors-

dag, langfredag samt 1. og 2. påskedag sendes fem programmer med Århus-teologen *Jan Lindhardt*, som giver sin meget personlige fortolkning af påskens budskab.

Programmerne bringes på lidt forskellige tidspunkter omkring kl. 18. De er produceret for TV2 af Danmarks Kirkelige Mediecenter – hvilket i øvrigt er bemærkelsesværdigt, idet

TV2's redaktør på området for mindre end et år siden offentlig udtalte, at hun betragtede Mediecentret som en tvivlsom samarbejdspartner for TV2 pga. dets nære tilknytning til kirkelige kredse.

Endelig sender TV2 skærtorsdag og langfredag omkring middag en italiensk miniserie om Jesu barndom.





»Lad sr. Susanne bære denne ring med ærefrygt og i taknemmelighed, som tegn på din trofasthed og hendes troskab i tjenesten,« sagde biskoppen, da han velsignede den. Fotos Knud Kluge.



Sr. Susanne Hoyos har netop i overværelse af provincialpriorinde sr. Regina König underskrevet protokollen. Kort forinden hængte sr. Regina korset om sr. Susannes hals.

## Sr. Susanne Hoyos aflægger sine første løfter

Den 37-årige Susanne Hoyos aflagde søndag den 19. marts sine første løfter som Skt. Josephsøster i ordens klosterkirke, Immaculatakirken på Strandvejen i København. Biskop Hans L. Martensen celebrerede messen sammen flere andre præster.

Kirken var fyldt til bristepunktet og især mange unge, der kendte sr. Susanne

fra det katolske ungdomsarbejde, var mødt op for at fejre hende. Samtidig fejrede sr. Benigna Stützer sit 65 års ordensjubilæum.

Sr. Susanne aflagde over for provincialpriorinde sr. Regina König og biskoppen sine løfter om at leve de evangeliske råd: kyskhed, fattigdom og lydighed efter konstitutionerne for Sankt Joseph Søstre af Cham-

béry, indtil den dag hun aflægger de evige løfter.

«Jeg forpligter mig til at gå fremad med mit ordensfællesskab i tro og kærlighed og at leve min hengivelse hver dag i tjeneste for andre, for at alle må blive ét i Kristus», sagde hun. Herefter velsignede biskoppen sr. Susannes kors og ring.

Sr. Susanne, der er pædagoguddannet, søger nu arbejde som pædagog. De evige løfter kan aflægges om tre år og skal aflægges inden for seks år.



Susanne Hoyos niece Sacha bærer ringen og nevøen Patrick korset og vievand op til biskoppen og søstre ved alteret.



Sr. Benigna Stützer fejrede samme søndag 65 års ordensjubilæum. Under messen blev der takket for hendes trofaste gerning og bedt, at hun endnu vil få skænket en nåderig tid. Biskop Martensen havde kort forinden i sin prædiken lykønsket sr. Benigna med jubilæet.

## En enestående rådgiver

Prælat Ib Andersen fejrede sit 50 års præstetjubilæum ved en festgudstjeneste lørdag den 25. marts i domkirken med blandt andre biskop Hans L. Martensen som en af celebranterne. I sin prædiken nævnte pastor Bjørn Højbo, at Jomfru Maria altid skal æres først og fremmest for det hun altid er, Guds Moder. Hun er garant for, at Kristus er et virkeligt menneske af kød og blod. Vi kan samtidig lære af Jomfru Maria, at hun er den store ja-siger. Hun siger ja til Guds kald uden vrøvl.

I dag er der en præst, vi fejrer, der har sagt ja til et kald. Vi må takke Gud for kaldet og takke og lykønske Ib Andersen, fordi han fulgte det og gjorde med stor udholdenhed, sluttede Bjørn Højbo.

Efter messen samledes alle til reception i menig-

hedssalen, hvor biskop Hans L. Martensen mindedes Onkel Peter, Peter Schindler, som pastor Ib Andersen konverterede hos for ca. 60 år siden. Ib Andersen har været mig en enestående rådgiver. Jeg er gået til ham med utrolig mange spørgsmål og altid følt mig meget tryk, sagde biskoppen. Han takkede desuden Ib Andersen for, at han, når bølgerne har skvulpet lidt og der har været spændinger, har været en fredens mand.



Prælat Ib Andersen

### SANKT ANNÆ SKOLE



#### LÆRERE

Sankt Annæ Skole er en katolsk skole, oprettet i 1897 som sogneskole for den katolske menighed på Amager. Skolen bygger på det kristne livs- og menneskesyn og er et tilbud til såvel katolske som ikke katolske elever. Der er i dag godt 500 elever og 40 lærere.

Til det kommende skoleår søges 2 lærere samt 1 barselsvikar.

Vi søger især lærere, som kan undervise i et eller flere af følgende fag: dansk, engelsk, fransk, historie/samfundsfag og specialundervisning.

Barselsvikaren skal være dansklærer i 2. klasse og desuden undervise i billedkunst og tysk.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler.

Ansøgning stilet til skolens bestyrelse må være skolen i hænde senest tirsdag den 18. april 1995 kl. 12.00.

Sankt Annæ Skole  
Otto Rudsvej 7  
2300 København S  
31 58 05 35

### SANKT ANNÆ SKOLE



#### DAGLIG LEDER

Til Sankt Annæ Skoles fritidsordning søges en uddannet pædagog, der kan varetage stillingen som daglig leder pr. 1. august 1995.

Sankt Annæ Skole er oprettet 1897 som sogneskole for den katolske menighed på Amager. Skolen bygger på det kristne livs- og menneskesyn og er et tilbud til såvel katolske som ikke katolske elever. Skolen har to spor fra børnehaveklasse til 10. klasse, og fritidsordningen er til tilbud til elever fra børnehaveklasse til og med 3. klasse.

Den daglige leder har 31 timer ugentlig. Løn- og ansættelsesforhold efter overenskomst mellem FGF, forhandlingsenheden og BUPL.

Nærmere oplysninger om stillingen ved henvendelse til skoleleder Jens Knudsen på 31 58 05 35.

Skriftlig ansøgning sendes til skolen, så den er skolen i hænde senest den 18. april 1995 kl. 12.00.

Sankt Annæ Skole  
Otto Rudsvej 7  
2300 København S



# Højtidelig mindededag for 50-året for



Domkirken var fyldt, da 400 mennesker deltog i en mindegudstjeneste i anledning af 50-året for bombningen af Jeanne d'Arc Skolen.



Omkring 1.000 mennesker samlede foran statuerne på Frederiksberg Allé, hvor de ved en kort ceremoni mindedes bombeofrene den 21. marts 1945.

*Josephsøster Emma Martensen:*

## Vi er i Guds hånd

Bombeofre, forældre, der mistede børn og flere Skt. Josephsøstre var blandt de mange mennesker, der den 21. marts ved forskellige arrangementer i København mindedes den tragiske katastrofe for 50 år siden, hvor et stort antal mennesker blev dræbt, da Jeanne d'Arc Skolen blev bombet.

De officielle arrangementer, som Institut Skt. Joseph stod for, begyndte med en gudstjeneste i Skt. Ansgars Kirke i Bredgade. De medvirkende præster var biskop *Hans L. Martensen*, generalvikar *Czeslaw Kozon*, skolepræsterne *Dietrich Timmermann* og *Eric Balslev Clausen* (Folkekirken). Desuden deltog pastor *Elisabeth Lüneborg*, som var elev på Jeanne d'Arc Skolen.

Eleverne fra de største klasser på Institut Skt. Joseph fyldte godt i kirken, men der var også flere tidligere elever fra Jeanne d'Arc Skolen og pårørende til dræbte børn. Et stort antal skoleledere fra de katolske skoler var ligeledes mødt frem for at vise deres deltagelse.

Pastor Elisabeth Lüneborg mindedes i en medrivende prædiken omstændig-

hederne, da skolen blev ramt af bomber. Jeanne d'Arc Skolen hørte til krigens omkostninger. Det var en piigt for mig at acceptere, at mine to kammerater skulle være krigens omkostninger, sagde hun. Men for de forældre, der mistede børn, er det ikke til at acceptere, at netop deres barn skal være en krigens omkostning.

Elisabeth Lüneborg skrev bogen »Jeg var der« (netop genudgivet). Den er tænkt som et hjælpeløst suk til verden, der opruster som aldrig før. Når jeg har lavet dette lille skrift, er det også for, at I skal vide, at jeres børn stadig lever. Både i os, der var der, i dem, der havde tilknytning til skolen, og nu også til dem, der læser i denne bog.

### Skolen symbol på søstrenes skolevirksomhed

Jeanne d'Arc Skolen var på en speciel måde symbol på Skt. Josephsøstrenes skolevirksomhed, sagde biskoppen i sin prædiken. Hvis I spørger, om det var Guds vilje, at de små børn i Betlehem skulle slås ihjel eller at Jesu skulle dø på korset, så er svaret nej. Det, vi kalder

synd og ondskab, betyder netop, at Guds vilje ikke sker. På en måde er den almægtige Gud i en vis forstand afmægtig, når der sker det, han ikke vil.

### Kransenedlæggelse ved monumentet

Efter gudstjenesten kørte alle i busser til Frederiksberg Allé. Kl. 11.20, tidspunktet for bombningen for 50 år siden, var omkring 1.000 mennesker forsamlet til en kort ceremoni, hvor der bl.a. blev bedt Fader Vor og sunget »Altid frejdig, når du går...«.

Provincialpriorinde *Regina König* og sr. *Susanne Hoyos* lagde kranser foran monumentet. Der var også kranser fra Foreningen af Katolske Skoler ved formanden *Georg Høhling*, fra Institut Skt. Josephs elever og lærere, den engelske ambassade og Frederiksberg Kommune.

### Afsløring af mindeskulptur

Omkring middagstid samledes foruden skolens elever igen et stort antal mennesker foran Institut Skt. Joseph på Dag Hammerskjølds Allé. Skt. Josephsøster *Emma Martensen* afslørede skulpturen »De tre«.

Skolens formand *Peter Løgstrup* sagde, at Institut Skt. Joseph og Jeanne

d'Arc Skolen blev forenet efter bombningen. Det er den historiske baggrund for skulpturens afsløring. »De tre« giver associationer til vækst i liv og harmoni, en modpol til destruktion og død, sagde han.

### Mange blev hjemløse

Efter afsløringen samlede en række mennesker, bl.a. tidligere elever fra Jeanne d'Arc Skolen på Institut Skt. Joseph, hvor *Birte Bernt Henriksen* og sr. *Emma Martensen* var hovedtalerne.

»Det sære forsyn, hvis identitet menneskene altid har drøftet, greb ind og forhindrede, at jeg blev en af de døde, men ikke at jeg fik svære ar, der aldrig heler,« sagde Birte Bernt Henriksen. Nu på 50 års afstand oplever jeg nærmest disse ar som en stærk prægning, der efterhånden gjorde mig til den person, jeg er endt med at blive.«

Birte Bernt Henriksen fik gennem flere måneder hospitalsbehandling med indsprøjtninger hver fjerde time mod infektion i åbne sår. Jeg har vænnet mig til for mig selv at forkynde, at vi altid skal prøve vende det tilsyneladende negative til noget positivt, og mit livs helte er da dem, der har formået det, sagde hun videre.

Mange står endnu tilbage med dybe sjælelige sår, sag-



Elisabeth Lüneborg prædikede i domkirken.

de. sr. Emma Martensen. Dengang kendte man ikke til krisebehandling, og selv med en sådan, hvordan havde man kunnet hele så dyb en smerte?

Selv gik hun i 3. mellem og nåede ned i skolens beskyttelsesrum. Andre har beskrevet rædslerne og indsatsen fra søstre, fædre og brandfolk. Hun fortalte, hvordan hendes eget hjem på Maglekildevvej sank i grus. Intet blev tilbage. De omkring 100 hjemløse familier oplevede herefter en solidaritet, som gjorde et stort indtryk på mig, sagde sr. Emma.

- Jeanne d'Arc Skolen og Institut Skt. Joseph smeltede sammen, klasserne blev

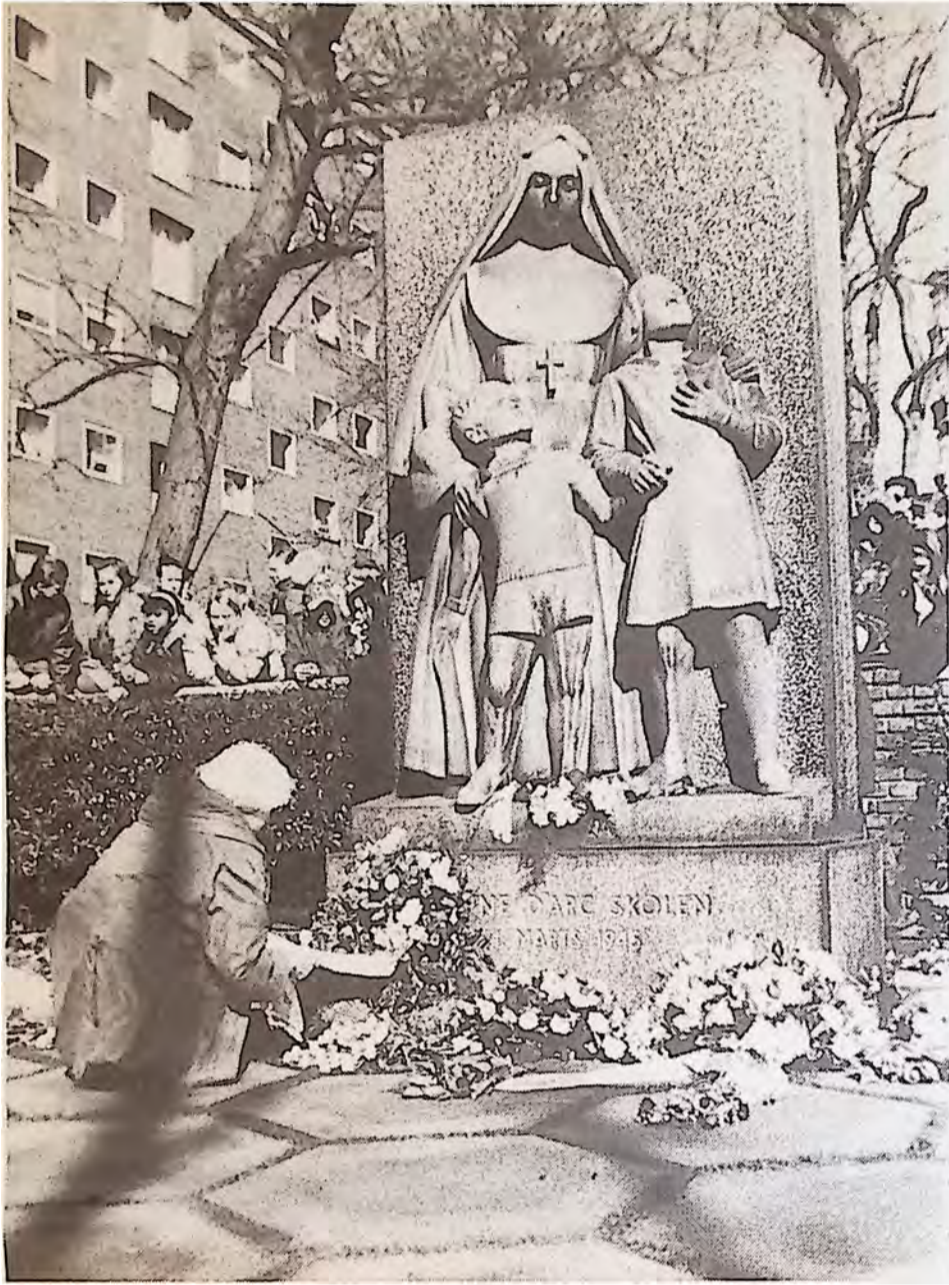
delt op og hver klasse kom til at bestå af børn fra begge skoler. Det var ikke muligt at bygge et nyt Jeanne d'Arc. Dels havde 10 søstre mistet livet og flere var indlagt med alvorlige kraniebrud og rygskader, og dels tillod økonomien det ikke.

Katastrofen lærte mig meget om menneskeligt sammenhold i en krisesituation, om heltemod og om dyb sorg. »Når jeg ser 50 år tilbage og tænker på alle, der den dag mistede livet så brat, forekommer det mig, at dengang som nu er vor styrke i troen og vor trøst tanken om, at vi er i Guds hånd, hvad enten vi lever eller dør.«

Reportage: Knud H. Kluge



# mbningen af Jeanne d'Arc Skolen



Josephsøstrenes provincialpriorinde, *Regina König* lægger en krans foran den smukke mindestatue.



Fra arrangementet på Institut Skt. Joseph, hvor flere tidligere elever mødte hinanden efter 50 år.



*Lise Bohne-Hansen* var på vej ind i Jeanne d'Arc Skolen, da bomberne ramte. Hun løb med det samme væk fra skolen.



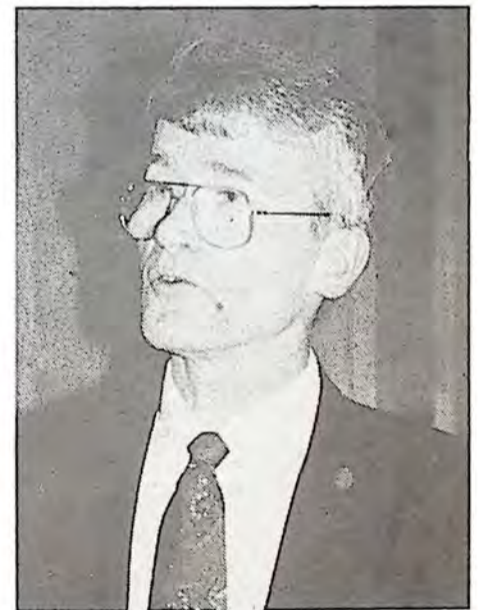
Sr. *Inge Helene Rosenberg* med sr. *Regina König*. Sr. Inge var en af de søstre, der var på skolen, da bomberne ramte den.



Denne Jeanne d'Arc statue stod uskadt på kirkens gavl efter bombningen. Nu er den placeret i gården på Institut Skt. Joseph på Østerbro.



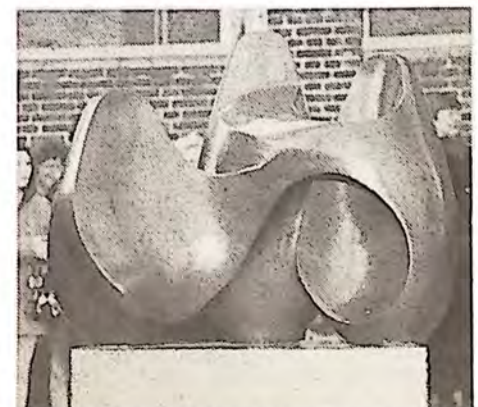
Sr. *Emma Martensen* overlevede katastrofen.



Institut Skt. Josephs skoleleder, *Herluf Eriksen* bandt arrangementerne sammen.



*Birte Bernt Henriksen* fik svære ar, fortalte hun.



«De tre» opstillet foran Institut Skt. Joseph.



# Aftale om Gravkirken

Jerusalem (KNA) - De tre store kristne kirker i Jerusalem har efter årtiers forhandlinger indgået en aftale om restaureringen af kuppelen på Gravkirken. Det er den første aftale mellem den armenske, den græsk-ortodokse og den katolske kirke siden 1852, hvor den såkaldte »Status quo«-overenskomst blev fastlagt af de daværende tyrkiske magthavere.

Ifølge denne gamle overenskomst ejer de tre kirkesamfund Gravkirken i fællesskab. Ligeledes fastlægges den hvor og hvornår det enkelte kirkesamfund kan benytte kirken, som årligt besøges af hundredtusindvis af pilgrimme.

Amerikaneren Ara F. Normant står for den kunstneriske del af restaureringen. Hele arbejdet vil være færdigt om to år. Kuppelen

får tolv guldbånd på hvid baggrund, der symboliserer de tolv apostle.

Kirken blev bygget af kejser Konstantin i 333 og kuppelen blev tilføjet i slutningen af det 4. århundrede. Den forfaldt fuldstændigt, men blev senere genopbygget.

Den katolske kirke har overdraget tilsynet med de hellige steder til franciskanerne.

## Hvad betyder det?

Af Willem Wuyts

Et andet opstandelses-symbol end Jonas-tegnet er Gudslammet. Det var Johannes Døberen, der med disse ord udpegede Jesus fra Nazaret til at opfylde

Esajasprofetiens »sang om den lidende tjener«, der føres til slagtebænken *stum som et lam*.

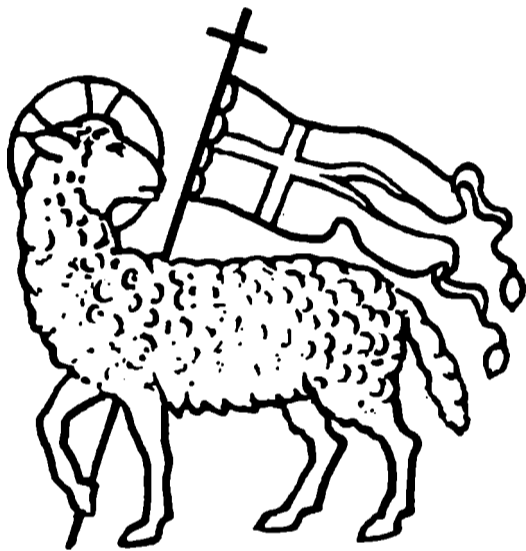
Teksten er indgået i vor liturgi lige før kommunionen: »Se det Guds lam, som borttager verdens synd. Salige er de, som er indbudte til Lammets bord«.

Der er dog ikke kun tale om Esajas-profetien. Torsdag og eventuelt fredag før den jødiske påske blev lammene slagtede, der skulle spises stående, som den gang før udvandringen fra Egypten. Det slagtede Lam og dets blod, smurt ud på dørstolperne, var i århundreder det jødiske symbol på Guds indgreb i historien, så Israel ikke døde i Egypten. Der var derfor ingen chance for, at Johannes ord skulle misforstås, da han kaldte Jesus for det Guds Lam, som ville bære eller borttage verdens synd.

Påskelammet afbildes som regel med en slags sejrbanner, et godt nok militært element, som her skal symbolisere Jesu sejr over død og grav.

Lammet er især Langfredagens tegn, Jonas-tegnet er Påskedagens.

Lammet er især Langfredagens tegn, Jonas-tegnet er Påskedagens.



## Jonas-tegnet symbol på Kristi opstandelse

Da Jesu modstandere afkrævede ham et »tegn«, som kunne legitimere hans provokerende ord og adfærd, fik de som svar: »Intet andet tegn vil der blive givet end Jonas-tegnet. For som Jonas var i fiskens bug i tre døgn, således vil menneskesønnen forblive i jorden i tre døgn, og genopstå på den tredje dag«.

Jonas-tegnet er kirkens ældste billedsymbol på Kristi opstandelse, som vi fejrer i påsken. Billedet ovenfor er af Paul Reding og taget fra Pastoral-centrets idékatalog »Faste-Påske«.

### Liturgisk kalender 9. til 30. april 1995

9. *rod.* PALMESØNDAG. (II Ps). *Cr. Særl.pf. Palmeprocessionen:* Ev.: Luk 19,28-40. *Messen:* 1.L.: Es 50,4-7; Sl 22,8-9.17-18a.19-20.23-24. (Omk.: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?) 2.L.: Fil 2,6-11. Ev.: Luk 22,14-23,56 eller 23,1-49.
10. *hvid.* MANDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). *Pass.pf. II.* L.: Es 42,1-7. Ev.: Joh 12,1-11.
11. *viol.* TIRSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). *Pass.pf. II.* L.: Es 49,1-6. Ev.: Joh 13,21-33.36-38. *Stanislaus, biskop og martyr, (+1079), fejres ikke.*
12. *viol.* ONSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). *Pass.pf. II.* L.: Es 50,4-9a. Ev.: Matt 26,14-25.
13. *hvid.* SKÆRTORSDDAG. *Fastetiden afsluttes før aftenmessen.* Påskehøjtiden indledes med aftenmessen, som træder i stedet for vesper.m *Gl. Euk.pf. I.* 1.L.: 2 Mos 12,1-8.11-14; Sl 116,12-13.15-16bc.17-18. (Omk.: Velsignelsens kalk er fællesskab om Kristi blod.) 2.L.: 1 Kor 11,23-26. Ev.: Joh 13,1-15. *Martin I, pave og martyr, (+655), fejres ikke.*
14. *rod.* LANGFREDAG. 1.L.: Es 52,13-53,12; Sl 31,2+6.12-13.15-16.17+25. (Omk.: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.) 2.L.: Hebr 4,14-16; 5,7-9. Ev.: Joh 18,1-19,42. *Kollekt for Det Hellige Land.*

15. *viol.* PÅSKELØRDAG PÅSKETIDEN
15. *Aften: hvid.* PÅSKEVIGILIE. (h). *Gl. Påskens pf. I. Af det Gamle Testaments læsninger skal læses mindst 3. GT:* 1: 1 Mos 1,1-2,2 eller 1,1.26-31a. 2: 1 Mos 22,1-18 eller 22,1-2.9a.10-13.15-18. 3: 2 Mos 14,1515,1 (obligatorisk). 4: Es 54,5-14. 5: Es 55,1-11. 6: Bar 3,9-15.32-4,4. 7: Ez 36,16-28. NT: Rom 6,3-11; Sl 118,1-2.16ab-17.22-23. (Omk.: Halleluja! Halleluja! Halleluja!) Ev.: Luk 24,1-12.
16. *hvid.* PÅSKEDAG. HERRENS OPSTANDELSE. (h). *Gl. Sekvens. Cr. Påskens pf. I.* 1.L.: Apg 10,34a.37-43; Sl 118,1-2.16ab-17.22-23. (Omk.: Denne er dagen, som Herren har gjort, lad os juble og glæde os på den. *Eller:* Halleluja! Halleluja! Halleluja!) 2.L.: Kol 3,1-4 eller: 1 Kor 5,6b-8. Ev.: Joh 20,1-9 eller: Luk 24,1-12. *Påskedags aften kan læses:* Ev.: Luk 24,13-35.
17. *hvid.* MANDAG I PÅSKEUGEN. *Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! L.: Apg 2,14.22-32; Sl 16,1-2a+5.7-8.9-10.11. (Omk.: Vogt mig, Gud, thi jeg lider på dig. *Eller:* Halleluja!) Ev.: Matt 28,8-15.
18. *hvid.* TIRSDAG I PÅSKEUGEN. *Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! L.: Apg 2,36-41; Sl 33,4-5.18-19.20+22. (Omk.: Jorden er fuld af Herrens miskundhed. *El-*

- ler: Halleluja!) Ev.: Joh 20,11-18.
19. *hvid.* ONSDAG I PÅSKEUGEN. *Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! L.: Apg 3,1-10; Sl 105,1-2.3-4.6-7.8-9. (Omk.: Jeres hjerte glæde sig, I, som søger Herren. *Eller:* Halleluja!) Ev.: Luk 24,13-35.
20. *hvid.* TORSDDAG I PÅSKEUGEN. *Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! L.: Apg 3,11-26; Sl 8,2a+5.6-7.8-9. (Omk.: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord. *Eller:* Halleluja!) Ev.: Luk 24,35-48.
21. *hvid.* FREDAG I PÅSKEUGEN. *Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! L.: Apg 4,1-12; Sl 118,1-2+4.22-24.25-27a. (Omk.: Den sten, bygmestrene forkastede, er blevet hovedhjørnesten. *Eller:* Halleluja!) Ev.: Joh 21,1-14. *Anselm, biskop og kirkelærer, (+1109), fejres ikke.*
22. *hvid.* LØRDAG I PÅSKEUGEN. *Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! L.: Apg 4,13-21; Sl 118,1+14-15.16ab-18.19-21. (Omk.: Jeg vil takke dig, thi du bønhørte mig. *Eller:* Halleluja!) Ev.: Mark 16,9-15.
23. *hvid.* 2.SØNDAG I PÅSKEN. (II Ps). *Gl. Evt.sekvens. Cr. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! 1.L.: Apg 5,12-16; Sl 118,2-4.22-24.25-27a. (Omk.: Tak Herren, thi han er god, thi hans miskundhed varer evindeligt. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Åb 1,9-11a.12-13.17-19. Ev.: Joh 20,19-31. *Georg, martyr, fejres ikke.*
24. *hvid.* Mandag i 2.uge i påsken. (II Ps). *Eller rod. Fidelis af Sigmaringen, præst og martyr, (+1622). Påskepf. L.: Apg 4,23-31. Ev.: Joh 3,1-8.*
25. *rod.* Tirsdag. MARKUS, evangelist (f). (II Ps). *Gl. Ap.pf. L.: 1 Pet 5,5b-14; Sl 89,2-3.6-7.16-17. (Omk.: Om din nåde, Herre, vil jeg evigt synge. Eller: Halleluja!) Ev.: Mark 16,15-20.*
26. *hvid.* Onsdag i 2.uge i påsken. (II Ps). *Påskepf. L.: Apg 5,17-26. Ev.: Joh 3,16-21.*
27. *hvid.* Torsdag i 2.uge i påsken. (II Ps). *Påskepf. L.: Apg 5,27-33. Ev.: Joh 3,31-36.*
28. *hvid.* Fredag i 2.uge i påsken. (II Ps). *Eller rod. Peter Chanel, præst og martyr, (+1841). Påskepf. L.: Apg 5,34-42. Ev.: Joh 6,1-15.*
29. *hvid.* Lørdag i 2.uge i påsken. (II Ps). *Katarina af Siena, jomfru og kirkelærer, (+1380)(m). Påskepf. L.: Apg 6,1-7. Ev.: Joh 6,16-21. Læsning ad libitum (Katarina af Siena): 1 Joh 1,5-2,2.*
30. *hvid.* 3.SØNDAG I PÅSKEN. (III Ps). *Gl. Cr. Påskepf. 1.L.: Apg 5,27b-32.40b-41; Sl 30,2+4.5-6.11-12a+13b. (Omk.: Herre, jeg ophøjer dig, thi du bjærgede mig. Eller: Halleluja!) 2.L.: Åb 5,11-14. Ev.: Joh 21,1-19 eller 21,1-14. Kirketælling. Pius V, pave, (+1572), fejres ikke.*



# En strøm af breve til Vatikanet i sagen Gaillot

Det, som er kaldt »affæren Gaillot«, er langt fra færdig med at udfordre kirken. »Overskattet over al den ståhej afsættelsen af Evreux' biskop har tilvejebragt, håber Vatikanet på en fredelig løsning og offentliggør en redegørelse,« skriver det franske blad »La Croix/L'Évènement«. Dokumentet, der er udsendt af Kongregationen for biskopper, hvis formand er kardinal *Gantin*, bringes i sin helhed nedenfor.

Kort forinden havde andre franske biskopper ladet høre fra sig, blandt dem kardinal *Coffy* af Marseille, der minder om, »at det ikke er en biskops opgave at

parere tjenesteordre fra Rom eller fra Kongregationen for Biskopper; hans opgave består i at udøve sit embede i fællesskab med de øvrige biskopper under ledelse af Roms biskop, som er fællesskabets tjener.«

*Coffy* tilføjer, at en »biskop ikke er biskop for alle ikke-troende, troende, ikke-kristne, katolske kristne osv., men derimod hyrden for den del af Guds folk, som kaldes hans bispedømme. Omvendt er han alligevel biskop for alle, siden kirken jo har fået den sendelse at forkynde Det glade Budskab for al skabningen.

Biskoppen af Troyes, msgr. *Daucourt* har ladet

sit bispedømme få kendskab til to breve, han har sendt; ét til kardinal *Gantin* og det andet til biskop *Gaillot*. Til sidstnævnte giver han udtryk for sin dobbelte skuffelse: »De romerske myndigheder har skuffet mig ved deres afgørelse. Jeg er ked af, at de har taget den. Jeg synes, de fortsat burde have håbet på en anden løsning.« Så tilføjer han: »Jeg er også skuffet over dig. Uden at fornægte dig selv, uden at gå på kompromis med din samvittighed kunne du godt have givet en gestus eller sagt noget, der kunne have forebygget det værste, som nu er sket.«

Over for kardinal *Gantin* giver biskop *Daucourt* udtryk for sin sorg og sit ubehag over den trufne afgørelse. Den skaber faktisk en tilstand, han opfatter som »dialogens nederlag inden for kirken.« I øvrigt mener

biskoppen af Troyes, »at det må være tilladt at stille flere spørgsmål, for eksempel hvorfor biskopper, der ved deres passivitet eller deres tavshed indirekte har støttet horrible diktaturer i deres land, aldrig nogensinde har mødt offentlig kritik fra autoriteterne i Rom.« Korrespondenten for »La Croix« i Rom skriver, at aldrig før er »en så overvældende korrespondance« tilgået paven og kardinal *Gantin*: »Det apostoliske palads er løbet over ende af så megen postyr.« En anden fransk prælat skriver: »En analysesvipser. I Rom har man endnu ikke taget højde for omfanget af de forandringer, der har fundet sted i Frankrig i de seneste år. Gennem lokale synoder har katolikkerne ganske enkelt gjort det til en vane at diskutere og give deres mening til kende.«

# Paven vil modtage afsat biskop

Paris (KIPA) - Den afsatte franske biskop *Jacques Gaillot* siger, at han gerne vil tale personligt med paven. Dertil siger formanden for Den franske Bispekonference, *Joseph Duval*, at paven og formanden for Bispekongregationen, kardinal *Bernardin Gantin* er villige til at modtage *Gaillot*.

Repræsentanter for de franske biskopper var i begyndelse af marts i Vatikanet for at forhandle om for-

skellige spørgsmål med både paven og kuriens myndigheder. I en erklæring hedder det, at samtalerne forløb i et broderligt klima. Man havde diskuteret problemerne åbent, bl.a. havde man længe beskæftiget sig med de franske katolikkers reaktioner på afsættelsen af *Gaillot*. Desuden hedder det, at Pavestolen er villig til at hjælpe *Gaillot* til at kunne udøve sine rettigheder og pligter som biskop.



Biskop *Jacques Gaillot*. Foto KNA.

## Vatikanets erklæring vedr. Gaillot

Den hellige Fader og flere instanser ved Pavestolen har modtaget utallige breve i anledning af indgrebet mod msgr. *Gaillot*, tidligere biskop af Evreux, der blev taget på pavens initiativ. En del breve udtrykker ærlig bekymring, enten for den omtalte biskop selv eller for den tjeneste, han forsøgte at udøve over for de mennesker, der står kirken fjernest eller endog i opposition til den. Disse breve udtrykker ofte virkelig lidelse og en ægte foruroligelse.

Til de personer, der har skrevet dem, ønsker vi hermed at give nogle brudstykker af et svar:

a) Man forstår og værdsætter brevskrivernes interesse for den indsats, der ydes af dem, der arbejder for at bringe Kristi budskab

til de mest forskelligartede miljøer, indbefattet ved deres optræden i medierne.

b) Indgrebet mod msgr. *Gaillot* begrundes ikke i denne form for indsats, heller ikke i, at han optrådte i medierne.

c) Indgrebet, som desværre var nødvendigt, motiveres af helt andre grunde. Det vedrører et konstituerende aspekt ved opgaven for en biskop som ansvarlig for en del af Gudsfolk: enheden i kirkens tro med hans medbrødre i bispeembedet og først og fremmest Peters efterfølger. Det er til det, en biskop forpligter sig ved sin bispevielse.

d) Msgr. *Gaillot* har ofte taget afstand fra kirkens officielle lære eller åbent indtaget modsatte standpunkter, især i moralspørgsmål.

På disse områder kan en biskop ikke tillade sig at sætte sine egne synspunkter over dem, det samlede bispekollegium - hvis hoved er paven - har. (Hvad kollegialiteten angår, som man så ofte påberåber sig, bør man genlæse, hvad Det andet Vatikankoncil sagde om kirken »*Lumen gentium*«, kap. III).

e) Det er ukorrekt at hævde, at der ikke har fundet nogen dialog sted med pågældende, inden man greb ind. Tværtimod har dialogen stået på i over ti år i den ånd, evangeliet (Matt. 18, 15-17) og Paulus (I. Kor. 1, 10-13) anbefaler. Den har fundet sted både med Pavestolen og med utallige biskopper og formanden for Den franske Bispekon-

ference, som det fremgår af kardinal *Decourtray* og msgr. *Gaillots* fælles erklæring af 15. februar 1989. Som en pressemeddelelse af 13. januar præciserer, har Den hellige Fader selv talt med msgr. *Gaillot* under hans sidste ad-*limina* besøg. Det er altså tydeligt, at alle midler har været forsøgt for at genoprette harmoniske forbindelser. Desværre har disse anstrengelser ikke båret frugt.

En biskop er altid biskop, selv uden bispedømme. Msgr. *Gaillot* forbliver biskop med alle de rettigheder, men også de pligter, der påhviler en af apostlenes efterfølgere. Den første af disse er at tjene fællesskabet i sandhedens enhed.

## »Solide fremskridt« mellem katolikker og lutheranere

Rom (KIPA) - Der er »solide fremskridt« i den luthersk-katolske dialog, siger formanden for Det pavelige Enhedsråd, kardinal *Edward Idris Cassidy*. Der er fremskridt både på det teologiske og det karitative område, sagde *Cassidy* i Vatikanets Radio i anledning af et økumenisk møde i Farfa nær Rom.

Troslærekongregationens formand, kardinal *Joseph Ratzinger* deltog også i mødet. Også han var meget jifreds med udviklingen.

Vanskelighederne vedrørende retfærdiggørelseslæren er næsten overvundne, selv om der stadig er nogle åbne spørgsmål. Ligeledes er der en betydelig tilnærmelse i forståelsen af Bibelen og nadveren. De største vanskeligheder i dag er embedsforståelsen.

### 46 katolikker og lutheranere deltog

I mødet deltog 46 lutheranere og katolikker. Man vurderede forløbet mellem de to kirkesamfund siden

Det andet Vatikankoncil, den aktuelle situation og mulighederne i fremtiden.

Pave *Johannes Paul II* sagde til deltagerne, at enigheden mellem de to kirkesamfund i dag er større end uoverensstemmelserne. »Vi må være den Almægtige taknemmelig for, at der i de forløbne 30 år er blevet gjort så meget for at overvinde murene og for at styrke de allerede eksisterende bånd, der er mellem os,« sagde paven.

Dialogen nåede et vigtigt

punkt, da man tog retfærdiggørelseslæren op. Nu må man med tillid vente på det fælles dokument, som katolikker og lutheranere har arbejdet så hårdt på, der har til formål at udtrykke en fælles forståelse for dette centrale trosemne.

Paven opfordrede deltagerne til at fordoble deres indsats op til jubilæet år 2000, »så vi kan fejre det, om ikke helt forenede, så dog tættere på at overvinde splittelserne fra det andet årtusind«.

## Strid om teolog

Bonn (KIPA) - Biskoppen af Rottenburg-Stuttgart *Walter Kasper* dementerer presseforlydender om, at Vatikanet har presset ham til at tage disciplinære foranstaltninger over for teologen *Norbert Greinacher* fra universitetet i Tübingen.

Men personligt har han dog flere gange, i lighed med sin forgænger, biskop *Georg Moser*, »offentligt taget afstand fra prof. *Greinachers* kirkekritiske og

provokerende ytringer, f.eks. hans opfordring til paven om at give afkald på sit embede, eller hans - for en teolog utrolige - opfordring til at boykotte eukaristien.«

Samtidig dementerede han dog, at han ikke ville inddrage *Greinachers* lære-bemyndigelse. »Jeg skal nok vogte mig for at give ham et sådant fribrev. Tværtimod, målet er næsten fuldt,« understreger *Kasper*.

## Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være Påskerefugium fra skærtorsdag d. 13.4.95 kl. 14.00 til påskesøndag d. 16.4.95 eller 2. påskedag d. 17.4.95 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers O.Præm.

Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskeden med dens rige liturgi vil være refugiets indhold. Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Pris kr. 995,- til påskesøndag kl. 14.00.

Pris kr. 1.145,- til 2. påskedag kl. 14.00. Tilmelding på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale depositum kr. 300,- på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.



# Forventning til Gud på Færøerne

Efter at have opholdt mig i Nordatlanten - nærmere betegnet de 18 øer, som udgør Færøerne - i en måned, oplevede jeg en katolsk menighed, som er velfungerende med fastboende diakon og franciskanersøstre, som de bærende kræfter i menighedens daglige trivsel.

Det var en glæde at opleve den respekt, som kirken nyder, efter at pastor *Georg Bauer* i 1857 på ny bragte katolicismen til Færøerne,

hvor der siden har været mange fastboende præster. Den sidste, nu afdøde *Per Waagø*, var kendt i kredse langt ud over den katolske kirke. Hans valgsprog var: »Hav store forventninger til Gud«.

Forventninger til Gud findes i den katolske menighed såvel som i de mange forskellige kristne samfund, som findes på Færøerne. En forventning, som er præget af åbenhed og nysgerrighed, og som de

mange skiftende katolske præster, der i disse år vikarierer på Færøerne til gavn for den katolske kirke på øerne og til gavn for det økumeniske arbejde, kan være med til at opfylde gennem kontakter i det lokale samfund.

»Det nye forår«, som pape *Johannes Paul II* ser bryde frem overalt, spirer i høj grad på Færøerne, og den vigtigste opgave - som jeg ser den - er at forene alle vore kræfter i at bringe budskabet om Jesu Kristi helbredende, forvandlende og frigørende kraft ind i alle områder af menneskers liv - en grænseoverskridende forkyndelse og virkeliggørelse af Guds riget på jorden.

Den kristne kirke på Færøerne har gennem tiden været med til at forberede den åbenhed, som i dag findes over for det, der er ægte og godt, og der er store forventninger til, hvad Gud vil gøre i fremtiden.

Tak til menigheden i Torshavn og de mange dejlige mennesker, jeg mødte på denne »stille« perle - langt ude i Atlanterhavet.

*Pastor Benny Blumensaat*

## Opstand '95

»Opstand« er Danmarks største, kristne musikfestival og en årlig tilbagevendende begivenhed. Festivalen finder sted 2. påskedag, den 17. april kl. 11-21 i Fredericia-Hallen i Fredericia.

Arrangørerne meddeler, at »Opstand '95« på mange punkter vil være anderledes end tidligere års »Opstand«, men ideen og konceptet er det samme: »Opstand« skal være relevant for de unge. »Opstand« skal afholdes i rammer og under former, de unge kan relatere til og føle sig hjemme i.«

Det er 17. gang, at YFC (Youth For Christ) afholder festival. Navnet »Opstand« relaterer til Jesu opstandelse påskedag for snart 2000 år siden, og det er denne begivenhed, der er grundlag og centrum for festen. Hvis Kristus ikke var opstået af graven, var der ingenting at fejre og ingen festival ved navn »Opstand«, siges det pressemeddelelsen.

Der vil være musik på to scener - rock, soul, folk, gospel m.m. - i ti timer, og der forventes ca. 3000 unge deltagere.

Forsalg, programblad og buskørsel: YFC tlf. 86 15 30 55.

# Ungdomsfestival i Rom

Den 20. maj 1995 finder der en international ungdomsfestival sted i Rom. Med temaet: »Lad os vise en forenet verden« henvender arrangørerne, unge fra Focolare-bevægelsen, sig til unge i alderen fra 16 til 30 år.

Siden 1973 har der hvert femte år været afholdt internationale ungdomsfe-

stivaler i Italien samt regionale festivaler i mere 50 lande i verden. Ved den sidste festival i 1990 deltog 20.000 unge fra hele verden.

Festivalerne vil gennem musik, dans, mimespil og erfaringer give udtryk for den enhed, som allerede findes, samt være en inspiration til nye initiativer for

at opbygge en forenet verden.

Focolare i København organiserer en flyrejse til Rom for at deltage i festivalen, besøge Rom og eventuelt Focolare-byen Loppiano.

Interesserede kan henvende sig til *Marijke van Loon*, Focolare, Strindbergsvej 46, 2500 Valby. Tlf. 36 46 01 92.

ks

# Juniorlejr uden begrænsning

I de sidste år er flere unge, der ønskede at deltage på DUK's juniorlejr, gået forgæves, da denne lejr sædvanligvis har måttet melde udsolgt meget hurtigt.

Dette vil ikke ske i år, for juniorlejren på Øm fra den 22. juli til den 29. juli 1995 er uden begrænsning i deltagertallet. Det vil sige, at ingen mellem 14 og 17 år skal holde sig tilbage, men tværtimod melde sig til juniorlejren ved at benytte

tilmeldingsblanketten i DUK's lejravis eller ved henvendelse til DUK's sekretariat.

Praktisk vil det foregå på den måde, at Ømborgen fyldes op, og resten sover i telt ved Ømborgen.

Juniorlejrens lederteam håber på rigtig mange deltagere på en forhåbentlig ganske uforglemmelig juniorlejr til sommer.

*Jeanett Jezewski*

# Kom, vær med og se, hvem vi er!

Tro & Lys, der er et kristent fællesskab, består af mennesker med et mentalt handicap, deres familie og venner. Vi kan i år fejre 25 års fødselsdag. Vi har to grupper i hovedstadsområdet.

Det er vort ønske at nå ud til mennesker i hele Danmark, der trænger til et lignende fællesskab, hvor man mødes, beder, uddyber sin

tro, deler hinandens sorger og glæder, fester samt opbygger et netværk af venskab og derved kommer ud af sin isolation og vokser som menneske.

I St. Bededagsferien 12. - 14. maj holder vi en retræte på Magleås i Høsterkøb. Hjertelig velkommen! (Se annoncen bag i bladet).

*Inge Switon-Rønnow*

# En sommer i klostret »Eggenburg«

Pater *Hans Hütter C.ss.R.*, Eggenburg, Nedre Østerg, søger unge mennesker, der vil bruge en uge af deres sommerferie i klostret »Eggenburg« i perioden fra 6. - 13. august, eller fra 13. - 20. august 1995.

Hvis du kan svinge en malerkost, skrive på en computer, scanne tekst og billeder eller lave mad, har du hænderne »skruet rig-

tigt på«, så skal du ikke bruge dem gratis. I tilgift kan du opleve en uge i et godt fællesskab med andre unge.

Interesserede kan henvende sig til pater *Hans Hütter*, Redemptoristenkolleg, A-3730 Eggenburg, N.O. Østerg. Tlf. 0043 2984 26 26 - 0043 29 84 26 17. Fax: 02984/26 26 - 33.

*Josef Völk C.ss.R.*

# Dalum retræten 1995

Emnet er: Sig altid Gud Fader tak (Ef 5,7). Retræten bliver tilrettelagt med 6 foredrag. Første dags tema bliver: Mennesket, skabt i Guds billede, takker sin skaber. Anden dags tema: Mennesket frelst til nyt liv i Jesus Kristus, glæder sig over frelsen. Tredie dags tema: Mennesket kaldt til fællesskab med Gud, lever i fremtidsforventningen.

I en tid og i de omgivelser, der er vores, er dagligdagen præget af, at mange af livets goder bliver betragtet som et berettiget krav.

Det er gavnligt og værdifuldt at besinde sig på, at ikke alt i livet er en selvfølge og noget, vi kan gøre krav på. Desuden er overdragelsen af livets goder til os samtidig en tillids erklæring fra Skaberen til, at vi administrerer dem efter Hans hensigt.

Ved nærmere studium viser det sig, at taksigelsen er en af grundholdningerne hos de første kristne. Det er nok en lille uges indsats

værd at lade sind og tanker præge af denne kristne taknemmelighedens ånd.

Disse overvejelser har jeg gjort mig i forbindelse med denne retræte, som også

omfatter daglig messe med kort prædiken, Laudes, Vesper, Komplet og Lysprocession.

På gensyn i Dalum  
*Dietrich Timmermann*



Pastor Dietrich Timmermann.

## Bistand

### Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, Storkøbenhavn

indbyder til ordinær generalforsamling torsdag den 27. april 1995 kl. 19.30 i Skt. Ansgars Kirkes menighedslokaler, Bredgade 69 A. Dagsorden iflg. lovene.

## Møder og arrangementer

### Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om den hellige Teresa af Avila - kirkelærer og mystiker, ved *Grethe Livbjerg*.

Onsdag den 26. april kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

### Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, Storkøbenhavn

indbyder til ordinær generalforsamling torsdag den 27. april 1995 kl. 19.30 i Skt. Ansgars Kirkes menighedslokaler, Bredgade 69 A. Dagsorden iflg. lovene.

## Det sker på Magleås

Fr. d. 7. - sø. d. 9.4.: Den journalistiske Viderudd.

Fr. d. 7. - on. d. 12.4.: Ildrættens Lederakademi.

To. d. 13. - ma. d. 17.4.: Påskerefugiet.

Ti. d. 18. - on. d. 19.4.: Videncenter for stammen.

Ti. d. 18.4.: Brüel & Kjær.

On. d. 19. - fr. d. 21.4.: FAKS.

On. d. 19.4.: Brüel & Kjær.

Fr. d. 21. - sø. d. 23.4.: Kristen Mystik II.

Ma. d. 24. - to. d. 27.4.: Undervisningsministeriet.

Ma. d. 24.4.: Brüel & Kjær.

Ti. d. 24.4.: Brüel & Kjær.

To. d. 27. - fr. d. 28.4.: Seruminstittet.

Fr. d. 28. - sø. d. 30.4.: Marriage Encounter.



## Danmarks katolske Kvindeforbund

Indbyder til hyggeligt samvær i Marlbo lør- dag d. 22. april 1995. Messe kl. 11.30 i Skt. Birgitta Kirke. Efter messen samles vi i menighedssalen til frokost og kaffe. Landsleder Lillian Hinge fortæller om DKKFs formål. Derefter, er der underholdning ved pastor Finn Arvé. Pris for frokost og kaffe kr. 25,-. Øl og vand kan købes. Tilmelding senest 20. april til Brigitta Daugbjerg tlf. 53 90 82 13.

## Oliemessen

Sangere, der er interesserede i at deltage i koret til Oliemessen, tirsdag den 11. april i Skt. Ansgars kirke, bedes henvende sig til Rolf Tønshoff, tlf. 31 22 56 90.

## Påskens gudstjenester på tamilsk

Skærtorsdag d. 13.04.: FREDERIKSHAVN, Helligåndskirken, Uranlønborgvej 5, tamilsk/dansk gudstjeneste kl. 17.00. Langfredag d. 14.04.: ÅBENRÅ, Sct. Ansgars Kirke, Søndertorv 1. Bodsgudstjeneste/korsvejsandagt kl. 11.00. Påskedag d. 16.04.: SVENDBORG, Sct. Knuds Kirke, Havnegade 1. Messe kl. 18.00. 2. påskedag, NAKSKOV, Sct. Franciskus Kirke, Bredgade 47. Messe kl. 10.00. Hos Jørgen Braarup, Sct. Knuds Skole, Sjællandsgade 50, 7000 Fredericia kan fås/købes et videobånd. Båndet, der er på tamilsk varer tre timer og er en gennemgang af den katolske tro.

## DUK-kalender

Lejrledelseskursus den 21.4.-23.4. 1995 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre 1995. Kurset er gratis.

Ungdomsmesse den 30.4.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ledertræning 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 30 år).

Ministrantweekend den 27.05.-28.05.1995 på Magleås for alle ministranter i anledning af Åsebakkevalfarten. Pris kr. 80,-. Tilmelding og betaling senest den 05.05.95.

Ungdomsmesse den 28.05.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantweekend den 09.06.-11.06.1995 i Hamahytten ved Øm for alle ministranter i anledning af Ømvalfarten. Pris kr. 100,- samt eventuelt kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 19.05.95.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67,2.th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Kirkekoncert i Jesu Hjerter Kirke

tirsdag den 25. april kl. 20.00.

### Kammerkorset MUSICA VIVA

synger værker af Mozart, Fauré, Mogens Pedersen m.fl.

## En aften med vietnamesisk musik

Et varieret program med både gammel og ny vietnamesisk musik. Sangkor, solo, duet, teater, instrumental...

ÅRHUS: Søndag d. 16. april 1995, Sct. Knuds Skoles gymnastiksal, Ryegade 24, 8000 Århus C.

ODENSE: Mandag den 17. april 1995, Magasinet, Brandts Passage 26, 5000 Odense C.  
KØBENHAVN: Lørdag d. 6. maj 1995, Niels Steensens Gymnasiums gymnastiksal, Australiensvej 38, 2100 København Ø. Kl. 17.00. Entré kr. 40,-. Overskuddet går til sommerlejr 95 for katolske unge vietnamesere.

## Kom og se, hvem vi er

og deltag i vort fællesskab TRO & LYS Retræte på Magleås 12. - 14. maj 1995.

Med denne annonce henvender vi os især til mennesker med et mentalt handicap, deres familie og venner i hele Danmark.

Pris: 600 kr. Børn u. 14 år halv pris. Tilmelding senest 21. april til: Marie Storm, Marilystvej 16, 2000 F. Tlf. 31 74 34 15. Mulighed for tilskud. Yderligere oplysninger: Inge Switon-Rønnow. Tlf. 31 39 09 89.

## Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995

8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel .....kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på "accueil" ...kr. 4.800,00

Unge .....kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne valfart. Præster, læger og sygeplejersker ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes

Skovgårdsvej 11

2920 Charlottenlund

Tlf. 42 28 39 83 Marina Steensen

(hverdage kl. 20-21) og 39 29 92 23

Philippe Hanus (hverdage kl. 20-21).

## Dalum retræte 1995

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 21. august (ankomst senest kl. 17.00) til fredag den 25. august efter højmesse og morgenmad. Retrætepræst Dietrich Timmermann (Domkirken).

Emne: Sig altid Gud Fader tak.

Prisen for opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74. Der kan søges tilskud til retræten. Retræteudvalg: Walter Egger, Hillerød - J. Aa. Ibsen, Sønderborg, Edm. Jensen, Frederikshavn, Tage Gondok, Nyk.F., Børge Blans, Silkeborg.

## Diverse

### Bekendtskab

Mand, 59 år, fast arbejde, ugift søger bekendtskab med jævnaldrende kvinde med alm. sunde interesser, helst ikke-ryger og katolik. Billet mrk. 1427, "katolsk orientering", Vesterbrogade 28, 4. 1620 København V.

### Ferie i Budapest

Moderne 2-værelses lejlighed med panoramaudsigt til 2x2 pers. tilleje for kr. 1.200,- pr. uge. Hørv. Billet mrk. 1428, "katolsk orientering", Vesterbrogade 28, 4. 1620 København V.

### Feriehus udlejes

Bondehus på nordvest Lolland i fredelige omgivelser til 4 pers. med tv, lys, varme, toilet og bad. Kr. 1.500 pr. uge. Tlf 53 64 50 27 efter kl. 17.

## SCHWEIZ

### Salg Udlejning Investering

Attraktiv i Rhonedalens ski-/vindistrikt. Hotel og velbeliggende ferieboliger. Oplev messe stiftskirken, Notre-Dame-de Valère med et af verdens ældste orgler ca. 14. årh. DHA A/S Telf. 31 21 55 90. Fax 31 21 56 35.

## Fotokopimaskine efterlyses

Niels Steensens Bibliotek har brug for en fotokopimaskine til små beskudne opgaver. Står der en fotokopimaskine ét eller andet sted, som ikke bruges eller skal udskiftes til fordel for en mere moderne, er Niels Steensens Bibliotek meget interesseret. Hørv. tlf. 31 22 64 22 tirsdag/torsdag 16-18 el. onsdag/fredag 12-16 samt sø.11-13.

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.

Tlf. 33 91 86 90.

Tirsdag og onsdag kl. 10-16.

Torsdag kl. 12-18.

## RADIO STENO

Katolsk lokalradio i Storkøbenhavn

107,9 MHz

Hver mandag kl. 20 - 23

88,2 MHz

Hver tirsdag kl. 19 - 22

## Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor

Bredgade 69A, 1260 København K.

Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.

Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40



### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING



Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Sostrene  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:  
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT  
31 55 55 55**

**Bedemand Michael Riis**

Amagerbrogade 155

Østerbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

**DØGNET  
RUNDT**

**WAGN ADLER**

Bedemand Kvist's Eftf.

**GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94**

Malermester

**VILLY HANSEN**

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester

**Bernhardt Christiansen**

Solbærvæg 8, Sabro

Tlf. 86 94 82 10

Biltlf. 30 86 26 09

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision • Regnskab • Skat

**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**

Registreret revisor FRR

**Jørgen Brangstrup**

Skt. Olsogade 10 • Roskilde • 42 35 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor



# Bliver biskop som 43-årig

Fortsat fra forsiden

konviet den 18. juni 1978 og viet til præst i Skt. Ansgars Kirke i København den 6. januar 1979 af biskop Hans L. Martensen. Og det bliver da også biskop Martensen, der sammen med mindst to andre katolske biskopper kommer til at vie den 43-årige præst til biskop.

Efter sin præstevieelse fungerede Kozon som andenpræst ved domkirken indtil den 31. juli 1979. Han fortsatte som andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg i fem år og var samme sted kun sognepræst i to måneder, idet han 1. oktober 1984 blev sognepræst ved Skt. Andreas Kirke i ORdrup. Den 1. august 1989 tiltrådte han samtidig

med gerningen i Ordrup og så sognepræsteembedet ved Skt. Therese Kirke i Hellerup. Kozon har været her siden. Siden 1. januar 1994 har han været administrator af Skt. Birgitta Sogn i Maribo.

Kozon har desuden siden 1. august 1985 været medlem af Den kirkelige Domstol som dommer, ansvarlig for turistsjælesorg fra den 13. juni 1986, ansvarlig for gennemførelsen af valfarterne til Åsebakken fra 1987, biskoppelig referent for udlændinge fra 1. maj 1990. Han er desuden biskoppeligt medlem af bestyrelsen for Plejehjemmet Hoffmanns Minde i Brønshøj.

Det bør også nævnes, at Kozon i flere perioder har været medlem af pastoralrådet.

Czeslaw Kozon spillede også en særdeles aktiv rolle ved pavebesøget, idet han var medlem af den centrale gruppe til forberedelse af pavens besøg i Danmark i juni 1989.

Siden 1. maj 1990 har Kozon været medlem af Det biskoppelige Råd og generalvikar i bispedømmet fra 1. august 1994. Fra den 22. marts 1995 kan Czeslaw Kozon kalde sig *udnævnt biskop* og fra 7. maj 1995 er han biskop af Bispedømmet København. Tillykke!

red.



Biskop Hans L. Martensen synes her at forklare den nyudnævnte biskop Czeslaw Kozon, at det er ganske ufarligt at stå foran et kamera.



Biskop Martensen viede den 27-årige Czeslaw Kozon til præst den 6. januar 1979 i Skt. Ansgars Kirke i København. Siden har Kozon haft en lang række tillidsposter i bispedømmet. Fotos Knud Kluge.



Czeslaw Kozons mor, Therese Kozon giver her sin søn et knus efter præstevielsen i 1979. Det bliver nok til et mere den 7. maj.

## Udnævnt biskop Czeslaw Kozon:

# En biskop kan ikke lede sit bispedømme alene

På grund af embedets vigtighed er der noget glædeligt ved udnævnelsen, men det er også en stor og en vanskelig opgave, man går ind til. Sådan indledte den nyudnævnte biskop, Czeslaw Kozon sin tale på Katolsk Bispekontor den 22. marts, da bispseudnævnelsen blev offentliggjort.

- Nu har jeg vidst det længe, end I har, og jeg har gjort mig mine overvejelser, sagt ja med god samvittighed og et stort mål af tillid. Men jeg er alligevel klar over, at hvadenten fremtiden bliver lang eller kort, så er det en stor opgave at sige ja til, fordi den berører så mange mennesker.

- Det har også gjort indtryk på mig at kunne rykke ind i bispekollegiets kreds, som kirken er så afhængig af og som kirken er bygget på her på jorden, sagde Kozon videre. Det er ærefuldt, på grund af den oprindelse embedet har tilbage til Kristus selv og den betydning, det har haft i kirkens historie.

- Jeg modtager gerne påmindelser, for en biskop kan ikke lede et bispedømme alene. Det er ikke kun et spørgsmål at træffe nogle beslutninger, hvorefter alle så haver sig at rette. Beslutninger skal træffes på grundlag af, at man har lyt-

tet sig frem til, hvad der er det gunstigste for bispedømmet, - ikke i form af følgagtighed og en bøjen af for tidens tendenser og nye strømninger, men som en respekt for hele gudsfolkets kald til ansvar. Jeg vil derfor gøre alt, hvad jeg kan for at være lyttende og elber ikke at gøre nogen til skamme eller gøre nogen urolige.

Czeslaw Kozon rettede herefter en særlig tak til biskop Hans L. Martensen, fordi du antog mig som præst i dit bispedømme og præsteviede mig. Og en tak for de mange tegn på tillid, som du igennem årene i stigende grad har vist mig. Det har været en stor opbakning for mig, og det har bidraget meget til glæden ved at være præst. Jeg har aldrig haft noget at klage over, hverken over den kirkelige øvrighed eller over de menigheder, som jeg har været præst for. Det har været en stor glæde og en stor styrke for mig. Og det var et stort tegn på tillid, at du udnævnte mig til generalvikar, sagde Kozon videre til biskop Martensen.

- Du har været biskop længe, men du er stadig ung målt med nutidens målestok. Der er al mulig grund til at ønske dig et godt oti-

um. Hvis jeg kender dig ret, så vil du ikke hengive dig til et otium i passivitet, men vil stadig være aktiv til gavn for dig selv og for andre og beskæftige dig med meget af det, du med din bispegering har måttet lade ligge. - Jeg får brug for opbakning, hjælp og støtte i fremtiden. De gremier, vi har i bispedømmet, gør gavn for hele bispedømmet. Det fungerer rundt omkring, men hævet over alt dette er forbøn. Jeg håber, at min kommende bispegering må blive båret af alles forbøn.

### Lykønskninger

Jeg er den ældste af præsterne her til stede, og jeg er særlig berørt over det, der foregår, sagde prælat Ib Andersen. Han ønskede biskop Hans L. Martensen tillykke med, at den lange ventetid nu er omme. »Jeg har beundret meget, at du ikke har været totalt handlingslammet i denne tid.«

Ib Andersen ønskede også den udnævnte biskop tillykke. Jeg er personlig meget glad for, at det blev Dem; der er måske andre, som har nogle betænkeligheder. Det er måske et handicap med Deres ungdom, sagde Ib Andersen med et glimt i øjet, så risikerer man at skulle have Dem så læn-

ge. At det er gået godt med to biskopper, der har virket så længe, det kan trods alt være en opmuntring for Dem. Men det kan også være opmuntrende for Dem, at det har taget så lang tid, inden man besluttede sig. For det viser, at det virkelig har været velovervej.

Som nyudnævnt sognepræst i Nykøbing F. i 1971 sagde pastor Vick til mig, at der her i sognet var en ung mand, som du skal sørge lidt godt for, fortalte domkirkens sognepræst, Dietrich Timmermann. Han har en fremtid for sig. Det var Czeslaw Kozon, han omtalte.

Bispekontorets leder, Erna Kleiner ønskede også tillykke og nævnte, at der er meget, der skal afsluttes og videreføres og meget skal nybegyndes. Bispekontoret står til rådighed for dette arbejde. Pastoralrådets formand, Jan Lange bød sin sognepræst og nu biskop, Czeslaw Kozon velkommen. Derudover var der lykønskninger fra DUKs ungdomspræst, Charles McCarthy, Caritas Danmarks leder, Anne Lise Timmermann og Knud Kluge, »katolsk orientering«.

kk

katolsk  
orientering

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).  
Jornalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin  
og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,  
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.  
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.  
Udgiver: Ansgarstiftelsen  
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer  
udsendes  
den 26. april



Interview med biskop Kozon, side 2-3  
 Debat om bispeskiftet, side 4  
 Biskoppernes hyrdehverv, side 5  
 Pavens rundskrivelse, side 6-7  
 Orientering fra sognene, side 8-12

# katolsk orientering

*Pave Johannes Paul II  
i sin nye rundskrivelse:*

## Opbyg en ny livets kultur!

Den 30. marts udgav pave Johannes Paul II sin 11. rundskrivelse »Evangelium Vitae«, Livets evangelium. I den 222 sider lange rundskrivelse opfordrer paven alle mennesker til at opbygge en »ny livets kultur«. Alle mennesker af god vilje opfordres til at modarbejde den truende »dødens kultur« ved at fremme det menneskelige liv, udøve praktisk næstekærlighed, social og solidarisk handling og politisk engagement. Det indskræpes, at selv ikke et demokratisk flertal har ret til at afskære nogen fra retten til livet.

Rundskrivelsen afviser krig som middel til løsning af konflikter, og den skandaløse våbenhandel, de væbnede konflikter, ødelæggelsen af den økologiske ligevægt, narkokriminalitet, seksuel udnyttelse, abort og eutanasi står i modsætning til beskyttelsen af livet. Paven udelukker ikke dødsstraf, men der findes ikke længere grunde til at idømme den, siges det i rundskrivelsen.

Menneskerettighedsberklæringen om lighed for alle uanset race, nation, religion og social status står ofte i modsætning til de konkrete handlinger, siger paven, og opfordrer derfor til beskyttelse af livet på alle stadier.

»Den etiske relativisme« er en af hovedårsagerne til »dødens kultur«, siger paven. I dag tillægges personlig frihed absolut værdi, og denne »perverse frihedsopfattelse« må overvindes.

Læs videre side 6-7.



## Ny formand for DUK

Louise Fink-Jensen er blevet ny formand for DUK. På årsmødet i marts valgtes ny hovedbestyrelse, som konstituerede sig sidst i samme måned. Læs videre side 3.



Det er 30 år siden, at vort bispedømme sidst har oplevet en bispevielse. Den 16. maj 1965 blev Hans L. Martensen viet til biskop i Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby. Den 7. maj i år vies Czeslaw Kozon i den katolske domkirke, Skt. Ansgar i Bredgade. Fra venstre ses biskopperne Paul Verschuren, Theodor Suhr, Hans L. Martensen og John Gran. Yderst til højre ses prælat Ib Andersen. Foto Jacob Maarbjerg, Polfoto.

## Bispevielsen i Domkirken ventes at samle 500 mennesker

*Czeslaw Kozon vies til biskop under en højmesse  
i Skt. Ansgars Kirke 7. maj kl. 15.30*

Den 43-årige Czeslaw Kozon, der blev udnævnt til biskop af pave Johannes Paul II den 22. marts, vies til biskop i den katolske domkirke, Skt. Ansgars i Bredgade, København. Vielsen foregår den 7. maj kl. 15.30 under en højmesse, hvor det ventes, at 500 indbudte gæster vil fylde domkirken til bristepunktet. Nuntius, ærkebiskop Giovanni Ceirano bliver blandt de mange deltagende biskopper.

### Vielsen

Efter urgammel praksis medvirker foruden hovedordinatoren mindst to andre biskopper. Hovedordinatoren bliver biskop Hans L. Martensen og de to medvirkende biskopper forventes at blive præsidenten for Den nordiske Bispekonference, Paul Verschuren og hjælpebiskop fra Elk, Edward Eugeniusz Samsel.

Foruden mindst tre biskopper medvirker to præster fra bispedømmet. En af dem beder hovedordinatoren om at vie kandidaten. De to præster til denne op-

gave er pater Hermann Berding og en studiekammerat.

Efter prædikenen aflægges løfterne, helgenlitaniet bedes, hovedordinatoren og alle tilstedeværende biskopper foretager håndspålgelse på kandidatens hoved og vielsesbønnen fremsiges, medens evangeliebogen holdes over kandidatens hoved. Herefter salves den nyviede biskops hoved, hvorpå han får overrakt ring, mitra og hyrdestav. Herefter fortsætter messen.

### Kun plads til gæster

Der bliver kun plads til indbudte gæster i domkirken den 7. maj ved bispevielsen. Af invitationslisten fremgår det, at alle præster i bispedømmet er inviteret ligesom de 52 menighedsrådsformænd, 40 pastoralrådsmedlemmer, 10 repræsentanter fra udenlandske grupper og 24 skoleledere. Dertil kommer repræsentanter fra forskellige katolske institutioner, organisationer og grupper.

60 ordenssøstre samt familiemedlemmer og be-

kendte er ligeledes inviteret. Foruden enkelte lutherske biskopper er der også inviteret repræsentanter fra landets anerkendte trosamfund samt en del udenlandske gæster. Endelig er der sendt invitationer til 19 katolske biskopper.

### Reception

Efter bispevielsen holdes en reception, men det er endnu uvist, hvor den finder sted.

Ved receptionen bliver der lejlighed til at lykønske Bispedømmet Københavns nyviede biskop.

Det er højst tvivlsomt om Danmarks Radio transmitterer fra bispevielsen. Redaktionen af tv-gudstjenester foretrækker det mere folkelige og vil hellere transmittere fra Ømvalfarten i juni.

kk

## Pastoralrådet mødes den 20. og 21. maj

Samtlige pastoralrådsmedlemmer har fået meddelelse om, at pastoralrådet ikke mere eksisterer. Ifølge kirkeretten ophører dette råd ved en biskops død eller ved et bispeskifte som her i landet.

Biskop Czeslaw Kozon ser imidlertid gerne, at det igangværende arbejde fort-

sætter. Så det tidligere råds medlemmer skal ikke på forhånd glæde sig til en friweekend den 20. og 21. maj, idet rådets formand, Jan Lange, oplyser, at pastoralrådsmødet afholdes som planlagt i Sostrup den 20. og 21. maj.

kk



Den 43-årige sognepræst *Czeslaw Kozon* blev den 22. marts 1995 udnævnt til biskop af pave *Johannes Paul II*.

Den 7. maj vies han til biskop og bliver hermed ansvarlig for vort bispedømme. Få dage efter fik »katolsk orientering« et interview med den nyudnævnte biskop, hvor han fortæller om bispeudnævnelsen, sin forståelse af bispeembedet og Bispedømmet København.

# Familie og katekese er store og vigtige opgaver

Af *Knud Helsted Kluge*

*Tillykke med bispeudnævnelsen! Hvornår blev du spurgt, om du ville være biskop, og hvornår besluttede du dig til at sige ja til bispeembedet?*

- Jeg blev kaldt til nuntius i Vedbæk, Pavestolens repræsentant i Norden, den 14. marts, og dagen efter havde jeg besluttet mig.

*Hvordan foregår sådan en udvælgelse og hvem kandidater til at blive biskop?*

- Man stiller jo ikke op som kandidat. Når der skal findes en ny biskop – enten ved dødsfald eller ved at den pågældende biskop ønsker at trække sig tilbage eller bliver forflyttet – så beder Pavestolens repræsentant på stedet, nuntius, forskellige præster, søstre eller lægfolk om at komme med forslag til kandidater. Når der har udkrystalliseret sig tre kandidater, bliver man bedt om at besvare forskellige spørgsmål vedr. disse kandidater. Nuntius sender herefter besvarelsen til Kongregationen for Biskopper og den forelægges til sidst paven, som herefter udnævner en kandidat til biskop.

*En biskops opgave?*

- En biskop skal være hyrde for den del af kirken, som er betroet ham, i dette tilfælde Bispedømmet København. En overordnet opgave er at forkynde i dette ords brede betydning.

Han skal drage omsorg for, at det kirkelige liv fungerer bedst muligt, først og fremmest i overensstemmelse med kirkens guddommelige sendelse, dernæst ifølge kirkerettens mere praktiske normer. Han skal desuden virke opmuntrende og inspirerende på præster og lægfolk.

*Katolikkerne er jo en meget uensartet gruppe af mennesker med forskellige opfattelser af, hvad der er kirke og hvad der er katolsk tro. Hvordan holder en biskop*

*sammen på en sådan uensartet gruppe?*

- Det bliver jo min opgave at prøve på det. Nu har jeg ingen konkret strategi parat, men må være opmærksom på, at de tilhører den samme kirke, at det er samme Kristus vi tjener, og at det er det samme fællesskab, vi skal opbygge.

Man må selvfølgelig tage højde for de forskellige behov, der kan være. Der er forskellige grupper af mennesker, nogle er f.eks. fremmede og hæmmede over for det danske sprog. Man må så tage højde for, at sjælesorgen for dem bliver tilrettelagt sådan, at de får mest ud af deres kirkelige tilhørsforhold samtidig med, at de i videst mulige omfang kommer til at føle sig som en del af den lokale menighed.

**Nærme mig præsterne på ny**

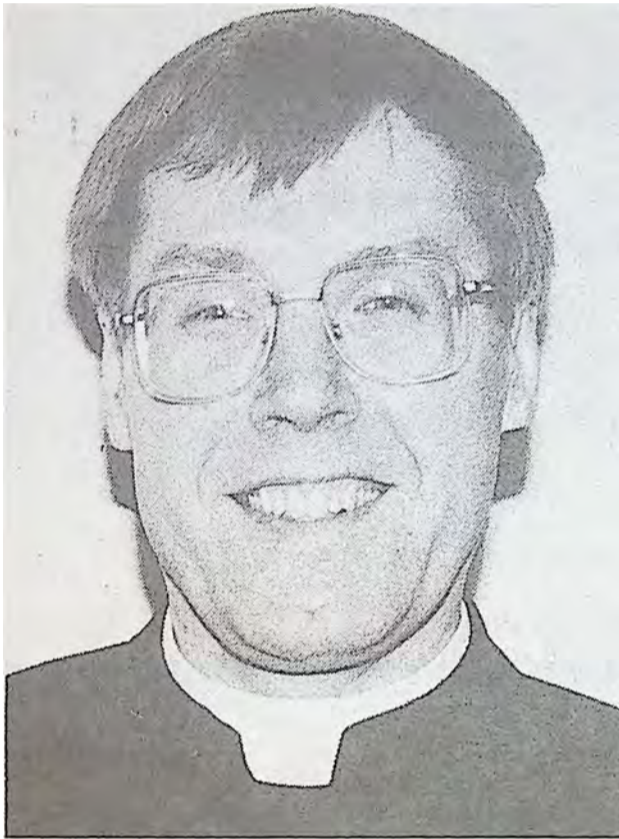
*Hvordan kan man holde sammen på præsteskabets mangfoldighed af meninger og synspunkter?*

- Det gør det sikkert ikke let med denne forskellighed. Jeg er dog overbevist om, at præsterne også er sig bevidst, at de tilhører samme kirke og arbejder for den fælles sag. Jeg skal måske nærme mig præsterne på ny, således at mit forhold til dem bliver fordomsfrit og uforbeholdent. Som almindelig præst registrerer man meningsforskelle rundt omkring i præsteskabet.

For at være helt retfærdig må man nok på ny give sig tid til at lytte til alle, så det indtryk, man får af præsterne, bliver så objektivt som muligt.

*Bliver det sværere nu som biskop at skulle give udtryk for egne synspunkter, hvor du som præst måske ikke følte, du havde svært med at ytre dig frit?*

- Hvis det drejer sig om at udtrykke personlige menin-



Biskop Czeslaw Kozon. Foto Knud Kluge

ger om sager, der enten ikke er så væsentlige eller kontroversielle og ikke afklarede, er det nok klogt at være tilbageholdende. Men ellers tror jeg ikke, der er noget man ikke kan sige, fordi man er biskop.

**I forening med paven**

*Hvad betyder det, når der i Det andet Vatikankonciliums dekret om biskoppernes hyrdeembede står, at alle biskopper i forening med paven leder kirken?*

- Det betyder, at de som apostlenes efterfølgere i forening med Peters efterfølgere tegner kirken, og at der i deres udtalelser og deres holdning – selv om dette ikke altid er formuleret som et fælles dokument – gives udtryk for, hvad katolsk tro er.

*Kunne der være spørgsmål, hvor man godt kunne tillades sig at være uenig med paven som biskop?*

- Nej! Det skulle da være i bestemte kirkepolitiske spørgsmål, hvor man ud fra et lokalt kendskab mener, at tingene kunne gøres på

en anden måde. Det betyder ikke nogen anfægtelse af pavens øverste hyrdeembede, men bare at mange spørgsmål af mindre betydning sikkert kan løses på mere end én måde.

*Kan man godt være kritisk over for paven og Vatikanet og alligevel være loyal over for kirkens øverste ledelse?*

- Man har jo altid lov til at stille spørgsmål. Nu er dette ikke noget, der umiddelbart har berørt mig så meget, men det er min erfaring, at når der har været rejst kritik af paven, så har man ikke vidst tilstrækkeligt om pavens bevæggrund til at handle, som han gør.

*Hvad er din indstilling til økumenisk samarbejde?*

- Det er et anliggende, som jeg sætter meget højt. Jeg har ikke selv været involveret i ret meget økumenisk arbejde. Det er ikke, fordi det ikke siger mig noget, men det har bare ikke rigtigt ligget for. Jeg betragter økumenien som en vigtig del af kirkens arbejde, af kirkens mission, og i det

omfang, der er forventninger til mig fra andre trosamfund, vil jeg gerne engagere mig.

*Hvis der kommer invitationer fra Folkekirken til arrangementer eller deltagelse i en gudstjeneste i Københavns Domkirke, så vil du møde op; og invitere i det omfang du skønner nødvendigt?*

- Ja!

*Er vores katolske skoler for økumeniske og for lidt katolske, eller finder du dem gode, som de er?*

- Nu kender jeg ikke alle skolerne. Spørgsmålet om, hvor katolsk en katolsk skole kan være, hænger meget sammen med den katolske ledelse, samt hvor mange katolske elever og katolske lærere, der er. Disse forhold kan forvaltes på forskellig måde afhængig af, hvem lederen er, hvem lærerne er.

**Biskop Czeslaw Kozons første opgaver**

*Hvad bliver din første opgave som biskop?*

Det første officielle arrangement bliver den 16. maj at fejre biskop Martensens 30 års bispejubilæum. Dernæst vil jeg overtage de firmelser, han har tegnet sig for den kommende tid samt de to valfarter til Åsebækken og Øm og desuden kirkeindvielsen i Tåstrup.

Jeg skal have fundet en ny generalvikar og foretage en række andre udnævnelser, men i første omgang bekræfte en række udnævnelser, såsom medlemskabet af diverse bestående råd. *Bliver der nyvalg til præsterrådet eller genudnævnes rådsmedlemmerne?*

- Nyvalg vil næppe have nogen mening, men derfor skal man alligevel tage alvorligt, at visse råd formelt ophører ved vakance. Det gælder præsterrådet og pastoralrådet.

*Det står ikke i pastoralrådets vedtægter, at dette råd ophører ved et bispekonkordat?*

- Men det siger kirkeretten. *Udskriver du valg til pastoralrådet?*

- Her er svaret det samme som ovenfor.

*Får du som biskop brug for et pastoralråd?*

- Ja, i høj grad!

*Hvad vil du bruge dette råd til?*

- Jeg håber, at pastoralrådet i stigende grad kan blive et forum for drøftelse af bispedømmets pastorale anliggender, hvor der fremlægges problemer og helst også findes forslag til løsninger.

*Hvad er det mest brændende pastorale problem i dag?*

- Katekese og familie er spørgsmål, der længe har optaget mig meget. Det er

store og vigtige anliggender, som hele tiden kræver stor opmærksomhed. At jeg nævner dem, betyder ikke, at der ikke er gjort noget godt på de områder, eller at jeg selv har bidraget med noget væsentligt; men det er områder, jeg vil forsøge at hellige mig ekstra meget.

*Hvad kan der gøres?*

- Det er mit anliggende og mit håb, at alle katolikker i bispedømmet bliver velfunderet i deres tro, så de både kan møde verden omkring sig, men også mere aktivt bidrage til kirkens liv og vækst.

*Hvordan kan man få alle med?*

- Det skal man prøve at finde metoder til. Jeg har endnu ingen strategier.

*Det er kun »katolsk orientering«, der når ud til alle. Burde bladet tage sig af voksenkatekese?*

- Jeg så da gerne, at »katolsk orientering« i højere grad blev et middel til forkyndelse og vejledning.

**Strukturændringer og større engagement fra lægfolket**

*Der er omkring 100 præster i bispedømmet, hvoraf mange er ganske godt oppe i årene. Hvordan bedømmer du fremtidsudsigterne for præstebetjening af sognene?*

- Fremtidsudsigterne kan jo godt umiddelbart virke deprimerende. Hvordan det skal løses, det tør jeg ikke give noget bud på nu. Det er nærliggende med strukturændringer og større engagement fra lægfolkets side i varetagelsen af livet i sognene. Men det skal overvejes grundigt, og jeg skal først skabe mig kendskab til sagen.

*Der bliver også færre og færre søstre og mange tidligere store katolske institutioner lukker. Hvordan ser fremtidsudsigterne ud?*

- Nu har søstrenes afvikling af institutioner været en proces, som har stået på i lang tid, og som alle har opdaget alvoren af. Skolerne er jo eksempel på, hvordan lægfolk har overtaget en opgave, som tidligere har været varetaget af ordensfolk. Det er et stort tab for kirken, at tilgangen til ord-

nerne svigter, fordi det ikke kun drejer sig om at få udført bestemte opgaver; ordensfolk manifesterer først og fremmest en livsstil, et særligt engagement i Kristi sag, som vi altid har brug for.

*Kan man gøre noget for at fremme ordenskald?*

- Det er en biskops opgave, men også de troendes opgave at fremme præste- og or-



denskald. Vi har en årlig bededag for præste- og ordenskald. Men det er mit håb, at vi præster og ordensfolkene kan virke så inspirerende, at andre drages til at følge de samme kald. *Der er omkring 32.000 registrerede katolikker i bispedømmet, hvoraf ca. 5.000 praktiserer, dvs. går i kirke om søndagen, stemmer ved valgene, er med i kirkebidragsordningen osv. Betyder de tal, at katolikkerne interesserer sig for lidt for kirken?*

- Folks opfattelse af deres tilhørsforhold til kirken er jo meget forskelligt. De anlægger forskellige kriterier for, hvad der er nødvendigt for at være en god katolik. Det er klart, at deltagelsen i søndagsmessen er en vigtig strømpil for, hvordan det står til med det kirkelige liv, men der er også mange kirkegængere, som på sin vis er passive medlemmer af det kirkelige fællesskab. *Kan man med den frivillige kirkebidragsordning få flere med, eller bør man gøre ordningen tvungen?*

- Vi har ikke andre muligheder end den frivillige ordning. Vi kan ikke sætte lighedstegn mellem medlemskab af kirken og medlemskab af kirkebidragsordningen. Alle katolikker må bevidstgøres om, at der til et medlemskab af kirken – som man forventer sig noget af – også hører økonomisk medansvar for kirkens liv.

#### Katolsk ungdomsarbejde og katolsk presse

*Katolsk ungdomsarbejde – kan det gøres bedre?*

- Alt kan gøres bedre. Mit kendskab til det landsdækkende organiserede ungdomsarbejde er ret begrænset. Men det var en positiv oplevelse at deltage i DUKs årsmøde i begyndelsen af marts måned. Hvis den ånd og iver, jeg oplevede, holder ved og kan spredes, så ser jeg ikke så pessimistisk på fremtiden.

*Katolsk presse – kan den gøres bedre?*

Der gælder det samme. Her som på andre områder er det tit sådan, at vi føler os hæmmet af mangel på ressourcer. Når jeg tænker på katolsk presse, så tænker jeg også på den i forhold til den øvrige presse. Der er man for kritisk og fordomsfyldt, noget som vi har meget svært ved at samle op og fremkomme med et målrettet og organiseret gensvar på.

Jeg håber, at vor katolske presse prøver på at give en bred orientering om den katolske kirke rundt om i verden, og at man så bredt som

muligt gengiver læreembedets synspunkter og ikke blot giver spalteplass til kritiske røster. Man bør tilrettelægge en linie, der ikke skaber det indtryk, at katolikker føler sig utilpas i deres kirke; men sørge for at den ikke-katolske omverden – trods spændinger og forskelligheder i vor kirke – får formidlet det indtryk, at vi katolikker er glade for vores kirke, og at selv om vi ikke er enige i alt, hvad der foregår, alligevel ikke kan forestille os at være andre steder. Det er sikkert mere et spørgsmål om holdning end konkret udvælgelse af stof. Jeg vil håbe, at den holdning må blive fremherskende.

#### Ledelsen i bispedømmet

*Har du som biskop brug for lægfolket i ledelsen af kirken?*

- Som biskop har man brug for rådgivere af alle kirkens stænder, så hvis man med rådgivere også forstår ledelse, medindflydelse på ledelsen, medansvar på ledelsen, så har jeg brug for den og kan ikke undvære lægfolks bidrag til at tage medansvar for kirkens ledelse.

*Bliver ledelsen nu anderledes i bispedømmet?*

- Jeg vil nøjes med at sige, at jeg kommer fra en anden baggrund, og jeg har måske en anden stil end biskop Martensen. Men ellers er det for tidligt at udtale sig. *Det fremgår af flere avisomtaler om din bispedømmet, at du er konservativ. Betragter du dig selv som konservativ?*

- Nu kan der både ligge noget positivt og negativt i ordet »konservativ«. Hvis det er konservativt, at man holder sig til kirkens overleverede morallære, at man støtter kirkens forståelse af sig selv og dens forhold til andre kirkesamfund og at man støtter kirkens nuværende struktur, så er betegnelsen forkert. Som biskop kan man ikke fremstille kirken og dens lære på anden måde, end kirken selv forstår sig og gør rede for sin tro og sin morallære.

*Men morallæren bevæger sig, efterhånden som samfundet udvikler sig. Den er vel ikke et statisk begreb?*

- Der er jo en række principper, som altid er de samme. Netop hvad samfundets ændringer angår, skal vi være meget forsigtige med ikke at tilpasse kirkens moral efter, hvad der er samfundets gængse opfattelse af forskellige spørgsmål. Ellers ender vi med at sige, at det flertallet siger er rigtigt, at dette er sandheden slet og ret. Og netop over for den holdning skal kirken være korrigerende og vejledende.

# Ny hovedbestyrelse i DUK

DUKs nye hovedbestyrelse mødtes den 24.-26. marts for første gang efter at den blev valgt på DUKs årsmøde tidligere på måneden.

Et af de centrale emner på mødet var, at hovedbestyrelsen skulle konstituere sig med ny formand. Resultatet blev, at Louise Fink-Jensen valgtes som formand.

Louise er nyindvalgt i hovedbestyrelsen, men har dog været suppleant i et år fra 1991-92. Hun har i nogle år fungeret som redaktør af

NYT FRA DUK, været meget aktiv som DUKs repræsentant i Pax Christi i næsten 4 år, været med som leder på forskellige lejre og andre arrangementer og har boet i Holland og Brasilien før hendes familie flyttede til Danmark.

Louise har en god spiritualitet og en god forståelse af, hvad lederskab som tjeneste betyder. Hun ser me-

get klart det behov, der er for at opbygge og styrke nogle områder af DUKs arbejde, så organisationen bedre kan tjene de katolske børn og unge i Danmark, udtaler ungdomspræst Charles McCarthy.

De andre medlemmer af hovedbestyrelsen er: Birgitte Christensen og Christian Koerner, som fortsætter i deres andet år; Michala

Lange og Gregers Ebert, som er valgt for en 2-årig periode og Troels Wienecke, der er valgt for et år.

De to suppleanter er: Michael Raymond Jensen og Pia Møller.

Nu da arbejdet i den nye hovedbestyrelse begynder, opfordrer ungdomspræsten til forbøn for bestyrelsen.

## Anderledes girokort



Louise Fink-Jensen

Traditionen tro sender »katolsk orientering« til alle katolske husstande et girokort til frivillig indbetaling af en gave til bladet. På girokortet er påtrykt et beløb på 150 kr. Det er selvfølgelig muligt at give både et større og et mindre bidrag. I så fald skal De blot benytte et almindeligt girokort til indbetaling.

Denne gang ser girokortet imidlertid anderledes ud. Det er nemlig grønt i stedet for vores traditionelle røde farve. Ændringen

skyldes, at postgiro med deres moderne teknik ikke er i stand til at benytte de røde med »katolsk orientering« sædvanlige tekst om frivilligt bidrag, fordi bladet har samme gironummer som Ansgarstiftelsen.

Ydermere er der påtrykt en betalingsfrist, som ikke virker særlig befordrende, når vi nu beder om et frivilligt gavebidrag. Men her er vi igen tvunget af postgiro i den situation, at vi skal anføre en sidste betalingsfrist. Denne frist ser De blot bort

fra. Vi stiller overhovedet ingen krav.

Selv om vi her foretrækker det røde girokort, som er umiddelbart genkendeligt som »katolsk orientering«, så ser vi fortrøstningsfuldt på de kommende gavebidrag, og det er vor trøst, at grøn er også håbets farve.

Red.

### Lederjob – ungdomsarbejde

Er du mellem 18 og 25 år, ansvarsbevidst, har du lyst til at bruge dig selv og din tid på en meningsfuld måde og udvikle dine evner som menneske? Kan du lede, planlægge, instruere og formidle, gå foran, inspirere, bruge din fantasi – eller har du lyst til at lære det i praksis? Så har vi et fritidsjob, hvor du selv bestemmer lønnen! Den består nemlig af præcis alle de oplevelser og erfaringer, du selv skaffer dig. Vi har: en flok ulvunger (piger og drenge mellem 8 og 12 år). Et ledigt job som flokleder for samme.

**Arbejdsopgaver:** at forberede og gennemføre et flokmøde om ugen, et par endags-ture (lørdag eller søndag) forår og efterår samt en uges sommerlejr.

**Arbejdssted:** Jagtvej 183 B, 2100 København Ø. (ved Skt. Augustins Kirke.)

**Henvendelse:** Sct Michael flok, Steen Johansen, Bortbigsgade 8, st.tv. 2100 København Ø. Tlf. 39 29 08 11.

### Niels Steensens Gymnasiums grundskole (6-10.klasse).

Der vil fra den 1. august 1995 være 4-5 stillinger som overenskomstansatte lærere ledige i folkeskolens fagrække.

Fig. liniefag har særlig interesse: biologi, musik, historie og samfundsfag.

Ansættelse sker i henhold til Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og LC samt Organisationsaftalen for ledere, lærere m.v.

Niels Steensens Gymnasium er et katolsk gymnasium med grundskole (400 elever) og gymnasium (300 elever).

Ansøgning stiles til Styrelsen for Niels Steensens Gymnasium og sendes til rektor Walter Dalland, Niels Steensens Gymnasium, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 20 93 40.

Ansøgning skal være skolen i hænde senest torsdag den 11. maj 1995 kl. 12.00.

### Jubilæumsmesse

I anledning af biskop Hans L. Martensens 30 års jubilæum

tirsdag den 16. maj 1995

indbydes hermed til festmesse samme dag kl. 17 i Skt. Ansgars kirke, Bredgade 64, København.

med efterfølgende reception i Skt. Ansgars kirkes menighedssal, Bredgade 69 A.

Alle er hjerteligt velkomne!

Den katolske Kirke i Danmark, Ansgarstiftelsen

### Valfart til Vor Frue af Aasebakken Søndag den 28. maj 1995

Valfartens tema: »Herre, se på din kirkes tro«.

S-tog fra Københavns hovedbanegård kl. 7.06 til Holte. Vedrørende buslinie 327, 500S eller 354: Kontakt HTS kundeservice tlf. 36 45 45 45.

Fra Holte S-station (herfra kan du få din bagage kørt direkte til klosteret) går vi i »løs formation« til Rudersdalsvej (over for Poppel Allé), hvorfra skov-valfarten starter kl. 8.45 præcis.

Sangblade til brug ved skov-valfarten vil blive udleveret. Under sang og bøn går valfarten gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Tiden mellem skov-valfartens ankomst til klosteret (kl. ca. 10.40) og messens begyndelse kl. 11.30 giver mulighed for skriftemål. (Se skiltene ved træhuset og ved Subiaco).

Kl. 11.30: Bispemesse.

Kl. 12.45-15.00: Pause for spisning, leg og samvær. Kaffé, øl og vand kan købes hos spejderne. Vor vietnamesiske ven sælger is, pølser og forårsruller, og hele overskuddet giver han til valfarten. Salg af rosenkranse, bøger, andagtskort, ikoner, medaljer m.m.

Kl. 15.00: Andagt med sakramental velsignelse.

Dagens program slutter kl. ca. 15.45, men folk kan blive på området så længe, de vil.

Velkommen til en festlig, katolsk familiedag på Vor Frue Kloster, Høsterkøb – søndag den 28. maj.

Katolsk Valfarts Komité



## Det kan da ikke være rigtigt?

Onsdag den 22. marts ringede nogle venner til mig og lykønskede mig med den nye katolske biskop i Danmark. Hun havde hørt det i radioavisen kl. 15. Jeg troede ikke mine egne ører!

Jeg ringede straks til min sognepræst og spurgte, hvad det var for noget, men han svarede, at det måtte være en misforståelse, da han ikke havde fået nogen meddelelse i den retning. Og i løbet af aftenen var der nok mange katolikker i Danmark, som telefonerede.

I søndagsmessen blev nyheden så bekræftet, idet

sognepræsten oplæste et brev fra biskoppen til præsterne i Danmark. Men Danmarks katolikker har i skrivende stund – søndag aften – stadig ikke fået noget officielt at vide om dette bispeskit.

Fra udlandet har jeg erfaret, at når en biskop afgår af den ene eller anden grund, opfordres katolikkerne herefter til at bede Gud om en god ny biskop. Også dette savner jeg. Må vi slet ikke være med!?

Jeg er ked af det, og jeg er skuffet over hele denne fremgangsmåde i denne meget vigtige sag. Har vi

katolikker ikke fortjent bedre?

Det bliver bestemt ikke nemt at blive ung ny biskop for os moderne danskere. Og vi må bede om Helligåndens bistand til pastor *Kozon*. Men måske kan vi hjælpe lidt til en god begyndelse, hvis nogle af os ville formulere vore fremtidsønsker for bispedømmet og sende disse til den nye biskop. Det kunne være en god gave og en værdifuld hjælp.

Jette Werner

## Åbent brev til biskop Martensen

Kære biskop Martensen. Det er med stor beklagelse, at vi i dagspressen erfarer, at du allerede for et par år siden har søgt om at måtte trække dig tilbage, og at vi nu har fået en ny biskop, *Czeslaw Kozon*. Vi forstår udmærket dit ønske om at forlade embedet efter 30 år i tjenesten og under dig gerne friheden til at vende tilbage til de studier, der altid har haft din store interesse. Vi møder heller ikke op med nogen negativ forhåndsindstilling til din efterfølger.

Men det forhold, at den katolske menighed i Danmark skal erfare disse nyheder gennem dagspressen, er en skandale. »katolsk orientering«, hvis seneste nummer udkom for få dage siden, har intet som helst om sagen.

Eftersom de romerske overvejelser om, hvem der skulle være din efterfølger, må have stået på i en meget lang tid, er det svært at finde anden forklaring på dette hemmelighedskræmmeri, end at man i Rom har ønsket at undgå enhver tilkendegivelse fra de danske katolikkers side, om hvem de kunne tænke sig som ny biskop. Sådan kan man måske styre en multinational koncern, men sådan bør man ikke forsøge at styre vores kirke. Hvad er der efterhånden tilbage af ånden fra *Johannes den 23.'s* tid og Det andet Vatikan-koncil?

Vi forestiller os ikke, at vores biskop skal udnævnes på grundlag af et valg, som det sker andre steder. Ikke fordi det ville være en dårlig ide eller på nogen måde i strid med kirkens lære, men fordi det ville være ret utopisk set i lyset af den autoritative centralisme, der nu i en årrække har hersket i Vatikanets korridorer.

Men var det for meget at forvente, at bispedømmets

delse, hvis nogle af os ville formulere vore fremtidsønsker for bispedømmet og sende disse til den nye biskop. Det kunne være en god gave og en værdifuld hjælp.

katolikker, lægfolk, præster og ordensfolk, i rimelig god tid var blevet underrettet om, at en ny biskop skulle tiltræde i 1995, og at Rom – dette synonym for et magtcentrum, om hvilket vi ikke ved meget andet, end at det tegnes af pave *Johannes Paul II* – havde opmuntret de danske katolikker til at fremsætte deres synspunkter? Hvilket kendskab har Rom til forholdene her i landet, og hvor stammer dette kendskab fra?

Og er der overhovedet noget, der kan undskylde den mangel på respekt for danske katolikker, der kommer til udtryk deri, at vi er de sidste, der får meddelelsen, og at den kommer til os gennem dagspressen?

Denne sag er jo blevet et offentligt anliggende takket være den måde, den er blevet håndteret på af de kirkelige myndigheder.

Men det er især et anliggende, der er af den største interesse for danske katolikker. I konsekvens heraf finder vi, at denne henvendelse bør være et åbent brev.

Vi har derfor samtidig sendt en kopi til »katolsk orientering«, idet vi høfligst beder dig om at fremsætte dine kommentarer samme sted og herunder fortælle de danske katolikker, hvorledes den procedure, der har ført til udnævnelsen af den nye biskop, ser ud.

Vi takker dig for din omsorgsfulde og venlige indsats som biskop i 30 år og ønsker dig alt godt i de kommende år, hvor du nu bliver fritaget for embedets byrde. For at den kan være tung at bære, det er vi ikke i tvivl om.

Med venlig hilsen  
Sven Frederiksen  
Børge Mannov

## Biskop Martensen om sin fratræden

Kære Sven Frederiksen og Børge Mannov, Tak for jeres åbne brev til mig i anledning af min afgang som biskop af København og udnævnelsen af min efterfølger.

I anledning af brevet har prælat *Ib Andersen* givet følgende redegørelse for de nugældende kirkeretlige bestemmelser:

»De nugældende regler for bispedømmet i den latinske kirke findes i *Codex Iuris Canonici*, som trådte i kraft i 1983. De giver visse valgmuligheder, især ved, nybesættelse af bispesædet, når den hidtidige indehaver trækker sig tilbage. En afskedsbegæring skal besvares inden for tre måneder, men en eventuel accept skal ikke nødvendigvis offentliggøres med det samme. Det sker i visse tilfælde, men langt fra i alle, og det ser ud til, at man i de senere år som oftest foretrækker at vente indtil man samtidig kan offentliggøre udnævnelsen af en efterfølger.

Jeg formoder at grunden er den, at man dermed undgår en længere periode med ubesat bispesæde, som kan medføre en uheldig handlingslammelse, men også at give stødet til spekulationer og forsøg på at påvirke valget af en efterfølger. Og her er vi naturligvis ved kernen i jeres og mange andres anliggende.

En længere periode med ubesat bispesæde oplever man ofte, når den hidtidige indehaver afgår ved døden og der ikke er nogen hjælpebiskop med successionsret. I nogle tilfælde har den pavelige udsending så opfordret visse personer og gremier til at tegne en profil af den biskop man kunne ønske sig, og indbudt alle der har lyst til det til at gøre det samme. Jeg har ikke detaljeret kendskab til resultatet af sådanne konsultationer, men jeg ved at det i nogle tilfælde har skærpet polariseringer og bidraget til en negativ forhåndsindstilling til den kandidat, som endte med at blive valgt.

Den endelige afgørelse er i den latinske kirkes nugældende ret forbeholdt pave-stolen. Sådan har det ikke altid været og behøver heller ikke at være det i al fremtid, men i vores foreliggende tilfælde har man naturligvis fulgt de gældende regler. Biskopperne er forpligtet til at opstille lister

over de præster, som de anser for egnede kandidater ved kommende bispevalg, og disse lister skal føres ajour mindst hvert tredje år.

Den pavelige udsending, i vort tilfælde nuntius i Vedbæk, skal efter forudgående konsultationer foretage en begrundet indstilling af tre kandidater i prioriteret rækkefølge. Han skal konsultere formanden for bispekonferencen, nogle medlemmer af det biskopelige råd og af det øvrige præsteskab, og det står ham frit for at konsultere også nogle lægfolk. Hans indstilling af tre kandidater kan give anledning til, at man ønsker yderligere oplysninger, og resultatet kan blive, at der opstilles en helt ny liste.

Til allersidst kommer paven ind i billedet, men det vil i de fleste tilfælde formentlig kun være med en underskrift. Jeg formoder at han fra tid til anden giver nogle generelle retningslinjer til embedsmændene i Kongregationen for biskopper, som er den kompetente instans til sagsbehandling.

Jeg kan hertil tilføje, at jeg har været indforstået med, at min fratrædelse først skulle finde sted og offentliggøres i forbindelse med udnævnelsen af min efterfølger.

Meddelelsen om en biskops fratræden henholdsvis udnævnelse er efter aftale med Rom bestemt til offentliggørelse på en given dag kl. 12. Først da må meddelelsen tilgås pressen og offentligheden i øvrigt, og altså også kirkefolket. Formidlingen af nyheden sker så næsten samtidigt til alle umiddelbart efter kl. 12, hvorfor det fra bispedømmets side var overordentlig vanskeligt at bringe denne underretning hurtigt nok i en tilfredsstillende form.

På baggrund af det her skitserede vedr. den nugældende latinske kirkeret er det klart, at man ikke kan bebrejde hverken paven eller hans medarbejdere noget i forhold til den procedure, der er fulgt.

Jeg håber hermed at have bidraget til at fjerne misforståelser og eventuelle fordomme vedr. bispeskitet og dets offentliggørelse. Med venlige hilsener

Hans L. Martensen  
apostolisk administrator

## Hvorfor via Radioavisen?

Mon ikke der var mange, der fik maden galt i halsen, da man i aftenradioavisen (22.3.) pludselig hører: »Den katolske kirke i Danmark har i dag fået nyt overhoved...«?

Efter lige at have sundet sig lidt oven på den »bombe«, melder en masse spørgsmål sig prompte: Hvorfor bringes én for alle danske katolikker så overraskende og essentielt begivenhed via *radioavisen*? Hvorfor går vores biskop Martensen af? Hvorfor og hvordan er valget faldet på netop den person, som er

udpeget som efterfølger? Er det biskoppens eget valg eller er det Roms? Har pastoral- og menighedsråd været rådspurgt?

Da vi her i vort demokratiske land har tradition for åbenhed og en vis medindflydelse på, hvem vi ønsker i de øverste embeder, virker hele denne procedure særdeles sælsom.

Selv om beslutningen og valget er de facto, ønsker alle en udførlig redegørelse af handlingsforløbet omkring bispeskitet, som vedrører os alle.

Marianne Christensen

## Organisationskonsulent søges

### DUK efterlyser emner til den ledige stilling som organisationskonsulent

Danmarks Unge Katolikker (DUK) ønsker snarest muligt at besætte den ledige stilling som organisationskonsulent.

DUK søger derfor en person, som kan opfylde behovet for organisatorisk vejledning i ungdomsarbejdet, støtte DUKs hovedbestyrelse i dens forskellige arbejdsopgaver og som kan varetage almindelige fællesopgaver for DUK.

Til stillingen søges en initiativrig og selvstændig arbejdende person, som i et tæt samarbejde med ungdomspræsten og landskonsulenten kan arbejde på at styrke og udvikle det katolske ungdomsarbejde i Danmark.

Stillingen er en fuldtidsstilling (37 timer/ugen) med dagligt arbejdssted på DUKs sekretariat. Der må i et vist omfang regnes med deltagelse i aften- og weekend-møder. Overarbejde afspadseres.

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07. Herfra kan man også få tilsendt en mere udførlig stillingsbeskrivelse.

DUK håber, at der et eller andet sted i en af menighederne findes en person, som kan opfylde disse behov og hører meget gerne fra interesserede.

Ansøgningsfristen for stillingen er 10. maj 1995.





De 2.500 katolske biskopper sammen med paven til Det andet Vatikanconcil 1962-65. Foto KNA.

*Til den danske udgave koncilets dekret om biskoppernes hverv i kirken skrev nu afdøde lektor Heinrich Roos S.J. i 1966 nedenstående forord*

## Biskoppernes hyrdehverv i kirken

Man vil blive skuffet, hvis man i Det andet Vatikanconcils dekret om biskoppernes hyrdehverv i Kirken venter at finde et portræt af det 20. århundredes biskop. Det tegner hverken et psykologisk eller et dogmatisk billede af bispestillingen. Det første er uden interesse og kan overlades til historien eller skønlitteraturen. Så mange biskopper der findes, så mange bispetyper findes der, bortset fra at de alle – indtil nu i det mindste – bærer ring og brystkors. Den dogmatiske side af bispeembedet er behandlet i kirkedekretets 3. kapitel.

I dette dekret drejer det sig udelukkende om biskoppens opgave eller sendelse. For så vidt hænger også dette koncildokument sammen med konstitutionen om Kirken, der ikke så meget taler om Kirkens væsen som om dens sendelse til hele verden. Kirken har en tjenende opgave over for alle mennesker uden undtagelse. På samme måde er også biskoppen først og fremmest en tjener. Hele bispedømmets religiøse fællesvel er hans eksistensberettigelse. Talte man tidligere måske for ofte om biskoppen som den »Ypperste

præst«, kan man nu med rette beskrive ham som en »Ypperste tjener«. At tjene andre er hans hovedopgave.

Det nye i dette dekret er den tanke, at bispedømmet ikke skal være en ø eller en ghetto, men at det skal stå åbent til alle sider. Bispedømmet skal være i levende forbindelse med hele Kirken, som er Guds folk på vandring. Det område, hvor biskoppen virker, er en del af Kirken.

Biskoppens opgaver betragtes derfor som en tredobbelt funktion: som medlem af bispekollegiet er han sammen med paven og de øvrige biskopper ansvarlig for hele Kirkens ledelse; som leder af sit eget bispedømme skal han drage omsorg for sine præster og det til ham betroede Guds folk; sammen med sine medbrødre i bispeembedet bærer han ansvar for Kirkens vel i en bestemt nation eller del af Kirken (f.eks. Norden).

Det overraskende og nye i dette dekret er, at det ikke straks begynder med at understrege biskoppens opgaver i hans eget stift. Det første kapitel behandler biskoppens forhold til hele

Kirken. Dette hænger atter sammen med det nye syn på bispeembedet, som kom frem på koncilet. Alle Kirkens biskopper danner sammen med paven – og aldrig uden paven – et eneste bispekollegium, som har den højeste myndighed i Kirken. Derfor er enhver biskop ikke blot ansvarlig for sit eget bispedømme, men for hele Kirken. De skal bistå paven i ledelsen af hele Kirken. Praktisk skal dette ske ved den såkaldte »bispe-synode«, som repræsenterer hele verdens episkopat. Der gøres opmærksom på, at dette hensyn til hele Kirken også viser sig i, at biskopperne efter evne sender nogle af deres præster til missionerne eller områder, hvor der er præstemangel. Dette kan ske enten for altid eller for et begrænset tidsrum.

Den såkaldte »romerske Kurie«, det vil sige organer, som paven benytter sig af i ledelsen af hele Kirken, skal reorganiseres således, at den virkelig repræsenterer hele Kirken. Den skal i højere grad end hidtil internationaliseres. I fremtiden vil også lægfolk få adgang til dens stillinger.

I sit eget bispedømme

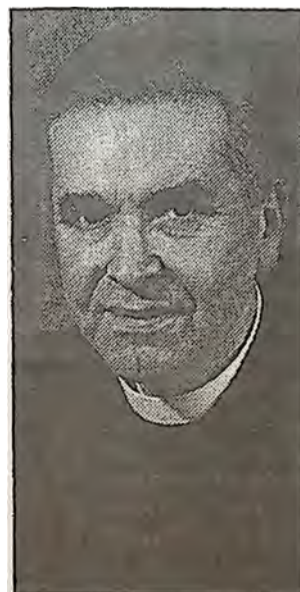
ejer biskoppen på grund af vielsen en umiddelbar og selvstændig åndelig myndighed. Han er sit stifts hyrde som apostlenes efterfølger i bispekollegiet. Man går altså fejl, hvis man opfatter den stedlige biskop som pavens repræsentant. Biskoppen leder i eget navn og under eget ansvar sit bispedømme.

Efter gammel opfattelse er denne opgave tredobbelt: han er sit stifts lærer, præst og fader. Dekretet lægger megen vægt på den første af disse tre opgaver. Biskoppens pligt er først og fremmest at forkynde evangeliet. Derfor har man under vielsen lagt evangeliebogen på hans hoved og nakke. Han skal som lærer forkynde evangeliet, ikke blot for de troende, men for alle. Hans opmærksomhed skal i særlig grad være henvendt på de andre kristne kirker. Dialogens nødvendighed understreges. Han skal kende sine troende og gerne tale med dem. Han skal ikke være deres herre, men tjener. Især lægges vægt på en videre uddannelse i troen i kateketisk form, i foredrag, diskussioner og møder. Men han skal også over for

den ikke katolske offentlighed tage stilling til tidens brændende problemer, ikke blot til de i streng forstand kirkelige, men ligeledes til alle spørgsmål, hvor det drejer sig om den menneskelige persons værdighed og frihed.

Biskoppen ejer præstedømmet i hele dets fylde. Han påhviler derfor den opgave at helliggøre sine troende. Det gør han og de præster, som er hans medhjælpere, fortrinsvis i den hellige liturgi. Hele Guds folk, præsterne såvel som lægfolket, er afhængigt af ham med hensyn til liturgi-ens ordning. Meget stærkt understreges denne åndelige, kontemplative side af biskoppens opgave: han skal med alle kræfter virke for, at de troende vokser i forståelsen af påskemysteriet, det vil sige: den hellige nadver, og at de i deres liv bærer vidnesbyrd om Kristus.

Biskoppen er også stiftets fader. Her anvender dekretet – også dette er nyt – begrebet: »fader«. Biskoppen skal være alles fælles fader. Han skal nøje kende de krav, som bispedømmet konkret stiller: de særlige opgaver, som skal tages op. For at man ikke famler i blinde, skal han også benytte sig af statistiske undersøgelser. Han skal i særlig grad tage sig af de mennesker, der af en eller anden grund forsømmes, f.eks. arbejderklassen, de fremmede, emigranterne, gæstearbejderne o.a. Som bispedømmets leder og fader har han tilsynsret og tilsynspligt med al apostolisk aktivitet i stiftet; han skal så vidt muligt koordinere de forskellige gruppers og foreningers arbejdsindsats og vise interesse for dem.



Pater Heinrich Roos S.J., lektor ved Københavns Universitet 1954-74, redaktør for Katolsk Forum 1970-74. Han døde i 1977, 72 år gammel.

Han skal være til for alle, og ikke blot for en bestemt gruppe.

For at biskoppen kan klare alle disse forskellige opgaver, må han naturligvis have hjælp og støtte. Hvis en biskop af en eller anden grund anser det for nødvendigt, kan han bede dem kompetente gejstlige myndighed om en koadjutor eller en (eller flere) hjælpebiskopper. En af disse hjælpebiskopper skal i reglen være generalvikar. I den biskoppelige kurie indtager generalvikarens embede en særlig stilling. Hvis bispedømmets situation kræver det, kan biskoppen også udnævne en eller flere vikarer, der ikke behøver at være biskopper. Dette sidste er noget nyt. Til samme kurie hører også det »biskoppelige råd«, som består af præster og lægfolk. Særlig udførelsestilt behandler dekretet derefter de præster, som arbejder i selve bispedømmet, først verdensegejstligheden, derefter de præster, som er ordensfolk. Der henstilles, at både biskopper (og sognepræster) giver afkald på deres embede, når de på grund af alder ikke mere kan overkomme det. I de udførelsesbestemmelser, som Paul VI har offentliggjort den 6. august 1966, nævnes det 75. leveår som aldersgrænse. Biskoppen har pligt til at sørge for emeriterede præster.

I dekretets sidste del anbefales synoder og konciler i selve bispedømmet. Derefter tales der om de såkaldte bispekonferencer, hvorved alle biskopper fra et bestemt land eller geografisk område slutter sig sammen. Der gives nøjagtige bestemmelser for, hvem der har sæde i disse bispekonferencer, og hvordan deres forretningsprocedure skal være. I vort tilfælde drejer det sig om den nordiske bispekonference, som omfatter Finlands, Danmarks, Islands, Norges og Sveriges overhyrder og biskopper.

Det ville være forkert at mene, at dette dekret kun tager sigte på biskopperne og præsterne. Det henvender sig til hele Guds folk. Også lægfolket har godt af at vide, hvad biskoppen venter af dem. Kollegialiteten, det vil sige samarbejdsånd, må præge alle: biskoppen, præsterne og lægfolket. Når biskoppen er vor fælles fader, er vi alle én familie. Men man besøger sin fader, taler med ham og holder af ham.

H. Roos, S.J.



# Rundskrivelse om livet offentliggjort

Rom (KNA) - Pave Johannes Paul II's rundskrivelse »Evangelium vitae« (Livets evangelium) blev offentliggjort 30. marts. Paven opfordrer i den 222-sider lange skrivelse alle mennesker til at opbygge en »ny livets kultur«. Ethvert frivilligt drab som abort og eutanasi betegnes som en alvorlig forbrydelse, som aldrig kan retfærdiggøres.

Johannes Paul II advarer politikerne mod at udsætte borgernes samliv og demokratiet for fare ved love, der krænker menneskets værdighed. Dødsstraf udelukkes ikke i rundskrivelsen, men i praksis findes der ikke længere grunde til at idømme den, hedder det. De troende og alle mennesker af god vilje opfordres til at modarbejde den truende »dødens kultur« ved at fremme det menneskelige liv, udøve praktisk næstekærlighed, social og solidarisk handlen og politisk engagement.

## Positive og negative tegn

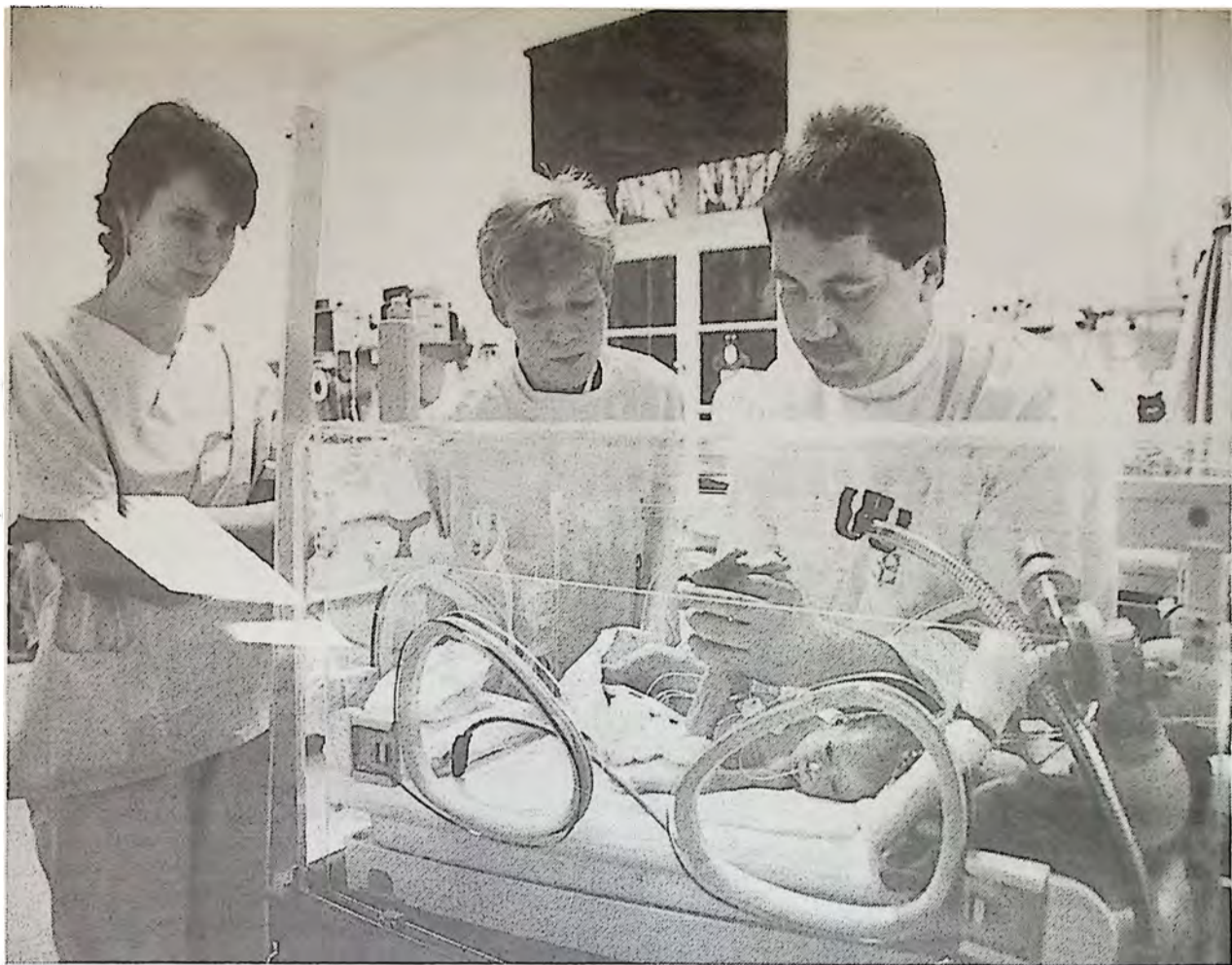
I de moderne samfund mangler der ikke positive tegn og initiativer til at beskytte livet. Krig afvises som konfliktløsningsmid-

del og der er fremskridt i behandlingen af sygdomme og epidemier. Ligeledes vokser forståelsen for menneskerettighederne og de uretfærdige strukturer i verden.

Men der er også modsatrettede kræfter. Dertil hører den skandaløse våbenhandel, de væbnede konflikters spiral, ødelæggelsen af den økologiske ligevægt, narkokriminalitet, seksuel udnyttelse, abort og eutanasi. Menneskerettighedserklæringen om lighed for alle uden hensyn til race, nation, religion, politisk opfattelse, og social status står ofte i modsætning til de konkrete handlinger. På den baggrund opfordrer paven til at beskytte livet på alle stadier.

Paven refererer til Bibelen, traditionen i det kirkelige læreemne og naturretten. At anerkende retten til abort og eutanasi i lovgivningen er at tilskrive den menneskelige frihed »en pervers, afskyelig betydning«, hedder det. Han beklager, at mange forbrydelser mod livet foregår i »den individuelle friheds navn«.

Paven betegner også selvmord og anvendelsen af fostre til forsøg som alvorlige



I det moderne samfund mangler der ikke positive tegn og initiativer til at beskytte livet, skriver paven. Fotos KNA.

overtrædelser af den guddommelige lov. Desuden vender han sig mod fosterdiagnostik, der har til formål at fjerne misdannede fostre. Han kritiserer kunstig prævention og den bagvedliggende »præventionsmentalitet«, der ofte har sammenhæng og vekselvirkning med abort. Løsningen på »de fattige landes overbefolkning« ligger ikke i befolkningsprogrammer, men i en seriøs familie- og socialpolitik.

## Livet er hævet over demokratiet

I rundskrivelsen understreges det, at selv et de-

mokratisk flertal ikke har ret til at afskære nogen fra retten til livet. Abort og eutanasi er forbrydelser, som ingen menneskelig lov kan erklære retmæssig. Man kan aldrig kræve samvittighedstilslutning til denne type love. Tværtimod har man en klar forpligtelse til at modsætte sig dem under henvisning til samvittighedsgrunde.

Politikere må i givet fald påtage sig personlige ofre og stemme imod sådanne lovforslag. Det kan være nødvendigt at indgå kompromiser for at undgå endnu værre love. Rundskrivelsen understreger lægers og sygeplejerskers ret til at

nægte at medvirke ved abort og eutanasi.

## Dødens kultur skyldes etisk relativisme

Paven angiver »den etiske relativisme« som en af hovedårsagerne til »dødens kultur«. I dag tillægges personlig frihed absolut værdi. Denne »perverse frihedsopfattelse« må overvindes. Rettigheder hører op med at være rettigheder, når de ikke er baseret på menneskets uangribelige værdighed. Johannes Paul II beklager, at massemediene ofte er medskyldige i denne »sammensværgelse mod livet«, fordi de fremstiller

prævention, sterilisation, abort og eutanasi som tegn på fremskridt og frihed. Konkret foreslår paven, at alle nationer hvert år fejrer en »livets dag«.

Pavens II. rundskrivelse blev præsenteret af formanden for Trosælerekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger, formanden for Det pavelige Familieråd, kardinal Alfonso Lopez Trujillo og formanden for Det pavelige Sygeråd, kardinal Fiorenzo Angelini. I midten af marts blev teksten en sidste gang gennemgået og diskuteret i Vatikanet af Ratzinger, Lopez Trujillo og formændene for bispekonferencerne.



## Schindlers enke

Oskar Schindler blev verdenskendt, siden hans vellykkede redning af 1.200 jøder blev fortalt i Spielbergs film »Schindlers Liste«. Han døde i 1974. Her modtages hans enke Emilie Schindler af paven den 22. marts. Foto KNA.

# Moralsk opbrud nødvendigt

Rom (KIPA) - Et nyt moralsk opbrud er nødvendigt for at standse den voksende voldsbølge og nedværdigelsen af mennesker, siger paven i sin nye rundskrivelse om beskyttelse af livet. Pave Johannes Paul II er »en stor lærer ikke blot i kristenheden, men i menneskeheden«, sagde formanden for Trosælerekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger ved præsentationen af rundskrivelsen.

## Spørgsmål som angår os alle

Teksten drejer sig om spørgsmål, der angår os alle, og som ingen må skjule sig for, sagde Ratzinger. Han håber, at rundskrivelsen vil føre til en fælles besindelse på tværs af alle

skillelinier.

Paven siger ikke noget nyt om abort og eutanasi, understreger Ratzinger, han bekræfter kun, hvad Bibelen, traditionen og læreemnet siger, samt hvad »fornuften kan se, fordi det er indskrevet i hvert menneskehjerte«. Det er noget andet, når det drejer sig om retfærdigt forsvar og dødsstraf. Det femte bud »Du skal ikke slå ihjel« drejer sig om uskyldige mennesker.

Kardinalen henviser dog til, at rundskrivelsens forbehold over for dødsstraffen er endnu stærkere end Verdenskatekismens. Ligeledes understreger kardinalen politikernes ansvar over for vedtagelsen af abortlovgivning. Paven fastslår i rundskrivelsen, at en kri-

sten politiker ikke må ignorere sin samvittighedsbevisning ved en afstemning. Han må ikke lade nogen være i tvivl om sin modstand mod abort og han skal offentligt tilkendegive sin holdning, så den ikke kan misforstås. Under sådanne betingelser kan en parlamentariker så stemme på forslag, hvis erklærede mål er at mindske skadevirkninger ved lovgivningen.

Vatikanets »sundhedsminister« kardinal Fiorenzo Angelini sagde på pressekongressen, at læger og andet sygeplejepersonale har en særlig vigtig rolle for livets beskyttelse. Alle, særlig katolikkerne, har ret og pligt til at nægte at deltage i aborter af samvittigheds-

grunde. Samtidig har de pligt til at fraråde abort. Angelini bekræftede Vatikanets nej til kunstige præventionsmetoder og enhver anden form for »angreb på livet«.

Formanden for Det pavelige Familieråd, kardinal Alfonso Lopez Trujillo fremhæver, at rundskrivelsen er »en glad forkyndelse af livets gave«, som titlen også viser. Samtidig er den et overbevisende og modigt forsvar for de fattigste, de svageste, de mest sårbare og uskyldige. Især familien opfordres til beskyttelse af livet, sagde han.



# Pavens tanker til kvinder, der har fået abort

(KIPA) – »En særlig tanke vil jeg forbeholde jer kvinder, der har besluttet jer for en abort. Kirken ved, at mange vilkår kan have øvet indflydelse på jeres beslutning, og den betvivler ikke, at det i mange tilfælde drejer sig om en smertefuld, måske dramatisk beslutning. Sårene i jeres hjerter er måske endnu ikke lægt. Det, der er sket, var og er dybest set forkert.

Lad jer dog ikke gribe af modløshed og opgiv ikke håbet. Forsøg snarere at forstå det skete og fortolk

det i dets sandhed. Hvis I endnu ikke har gjort det, så åbn jer ydmygt i tillid til angren: Al forbarmelsens Fader venter på jer, for at tilbyde jer sin tilgivelse og fred i forsoningens sakramente. I vil mærke, at I ikke er fortabte, og I vil også kunne bede jeres barn om tilgivelse, som nu lever i Herren.

Ved hjælp af råd og nærheden af venlige og kompetente mennesker vil I med jeres erfarede vidnesbyrd kunne være blandt de mest veltalende forsvarere for al-



les ret til livet. Gennem jeres indsats for livet, som eventuelt krones med fødselen af nye skabninger og udøves med den opmærksomhed over for dem, der har mest brug for nærværet, vil I få en ny måde at anskue det menneskelige liv på.« (Evangelium vitae, nr. 99).

## Kommentar til rundskrivelsens holdning til dødsstraf

Af moralteologen Alberto Bondolfi, Institut for Sociaetik på Zürichs universitet.

(KIPA) – Den nye rundskrivelse behandler i et omfattende perspektiv mange adfærdsformer, der har positiv eller negativ sammenhæng med »livet«. Dertil hører også spørgsmålet, om samfundet har lov til at idømme mennesker, der har handlet mod loven på en særdeles alvorlig måde, dødsstraf.

### Abent sår

Mange katolikker ventede en stillingtagen til dette spørgsmål, da de ikke var tilfredse med holdningen til det i »Den katolske kirkes Katekismus«. Dødsstrafproblematikken er faktisk et »åbent sår« i den katolske moralteologi. »Evangelium vitae« understreger mange steder, at menneskelivet, både af ægte teologiske grunde og på grund af fornuftens overvejelser, skal opfattes som ukrænkeligt. Den eneste undtagelse er nødværgesituationer. Visse krigsopgør og i sjældne tilfælde også dødsstraf opfattes som en sådan nødværgehandling.

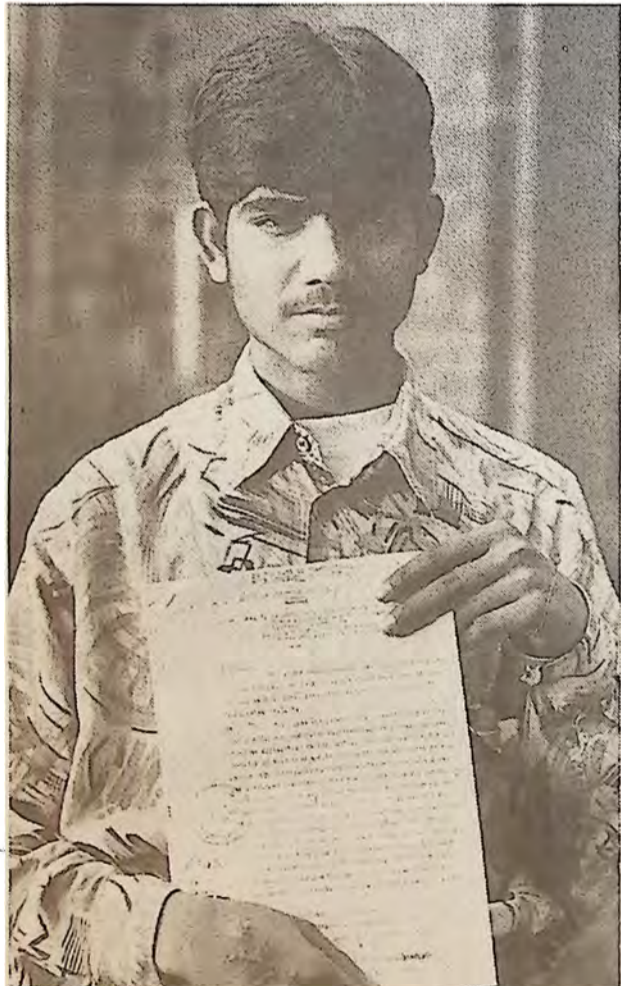
### Nødværge?

Men netop her ligger knudepunktet for uenigheden. Mange instanser, også i den katolske kirke, (f.eks. bevægelser som Pax Christi eller bispekonferencernes Justitia et Pax-kommissioner) har i den senere tid hævdet, at dødsstraf netop ikke kan defineres som en nødværgesituation. Dødsstraffen

idømmes efter en retssag. Følgelig kan drabet ikke forsvares som nødværge, men som en krænkelse af det menneskelige liv.

I rundskrivelsen »Evangelium vitae« kommer på dette sted endnu et argument: Det hævdes, at menneskelivets ukrænkelighed

vedrører det uskyldige liv. Dette argument har siden Oplysningstiden været kritiseret på forskellig vis og behandles ikke indgående i rundskrivelsen. Man må håbe, at rundskrivelsen også på dette punkt ikke opfattes som punktum, men som udgangspunkt for en fortsat etisk refleksion.



Den nu 14-årige katolik Salamat viser sin dødsdom, som han og hans onkel blev idømt ved en pakistansk domstol for påstået blasfemi. Dommen blev omstødt bl.a. på grund af massive protester mod Pakistans islamiske lovgivning. Salamat og hans onkel bor nu i Tyskland. Foto KNA.

## Er det civile ægteskab gyldigt?

En læser stiller i k.o. nr 6 den 22. marts 1995 to spørgsmål og beder om en klar melding fra kirkens side; 1. det civile ægteskabs gyldighed, samt 2. kirkens holdning til samliv uden for ægteskab. Jeg vil her forsøge at give svar på disse spørgsmål.

1. Vedr. det civile ægteskabs gyldighed. Ifølge kirkeretten skal et ægteskab, hvor mindst den ene part er katolik, indgås for en katolsk vielsesmyndighed, f.eks. stedets sognepræst og to vidner, for at være gyldigt. Dette er hovedregelen, men der er undtagelser, se nedenfor.

Sådan har det ikke altid været. Indtil Tridentinerkonciliet (1545-1563) var en borgerlig indgåelse af ægteskabet tilstrækkelig for gyldigheden, dog ønskede kirken, at ægtefællerne lod deres ægteskab velsigne i kirken. Det var jo et sakramente og altså i sit væsen helligt. Vi ved, at kristne ægteskaber ofte blev indgået med religiøse ceremonier fra det første århundrede af. Det var Tridentinerkonciliet, der gjorde det til en gyldighedsbetingelse.

Hvorfor gjorde kirken det, og først så sent som i 1500-tallet? På grund af de meget udbredte klandestine ægteskaber, d.v.s. ægteskaber, der var indgået uden vidner. Man var ude af stand til at bevise, at det var et virkeligt ægteskab. At det medførte mange misbrug, siger sig selv. Man gik fra sin ægtefælle under påskud af, at man ikke havde været gift, men kun levet sammen. Det var i perioder en ren samfundsplage: Ægtefælle og børn blev ladet i stikken, og den skyldige part kunne (denne gang) »gifte« sig rigtigt.

Bestemmelsen om, at alle ægteskaber fra nu af skulle indgås for en sognepræst og to vidner for at være gyldige, udtrykte altså kirkens omsorg for at beskytte ægtefællerne, børnene og ægteskabets hellighed.

På Det andet Vatikan-koncil blev hele dette spørgsmål drøftet påny, og man blev enige om at holde fast ved princippet om, at ingen katolik kunne gifte sig gyldigt uden medvirken af en katolsk vielsesmyndighed og to vidner.

For fuldstændighedens skyld skal det nævnes, at der er undtagelser. Kirkeretten har forudset, at der kan være situationer, hvor det af tungtvejende grunde ikke er muligt. I så fald er det tilstrækkeligt, at ægteskabet indgås for to vidner (jfr. can. 1116).

Og hvis der er alvorlige vanskeligheder ved at indgå ægteskabet for en katolsk vielsesmyndighed, når det drejer sig om et blandet ægteskab, kan den katolske parts biskop dispensere for bestemmelsen om katolsk vielsesmyndighed. Et blandet ægteskab kan i så fald gyldigt indgås f.eks. på rådhuset eller i en protestantisk kirke. Der er efterhånden mange eksempler på det.

Endelig skal det nævnes, at et ægteskab, der er ugyldigt, fordi det ikke er indgået for en katolsk vielsesmyndighed, kan gøres gyldigt, hvis betingelserne for et gyldigt ægteskab ellers er til stede. Det kan ske, enten ved at parterne gentager deres ægteskabslofte for stedets sognepræst og to vidner, eller ved at ansøge biskoppen om at gyldiggøre ægteskabet uden at skulle gentage ægteskabsloftet.

Det er sandsynligt, at brevskriveren kunne have fået biskoppens dispensation til at indgå et gyldigt ægteskab på rådhuset, og selv nu kan biskoppen gøre det gyldigt, hvis ellers de sædvanlige betingelser for et gyldigt ægteskab er til stede. Enhver sognepræst kan bistå med at lave en ansøgning.

Kirkens bestemmelser omkring ægteskabet og mulighederne for at dispensere viser dens omsorg for familien. Regler er nødvendige, men de kan og skal forvaltes med fleksibilitet ud fra den faktiske situation og bliver det normalt også.

## Samliv uden for ægteskabet

2. Vedr. kirkens holdning til samliv uden for ægteskab. Spørgsmålet behandles både i pave Johannes Paul II's skrivelse »Fællesskabet i familien« (nr. 81) og i »Den katolske kirkes Katekis-

mus« (nr. 2390). Jeg citerer fra sidstnævnte (efter den norske oversættelse): »den seksuelle handling bør kun finde sted indenfor ægteskabet; udenfor ægteskabet udgør den altid en alvorlig synd og udelukker fra den sakramentale kommunikation«. At leve sammen seksuelt uden at være gift eller at have seksuelle forhold uden for ægteskabet strider iflg. kirkens lære mod moralloven.

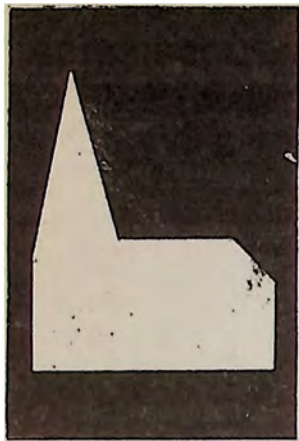
Grunden hertil er, at en sådan livsform eller sådanne handlinger strider mod den menneskelige sexualitets dybeste mening: at udtrykke to personers uforbeholdne og totale hengivelse til hinanden med henblik på at bygge en familie, der tjener det menneskelige livs videregivelse. Det er alene det, der giver mening til den menneskelige sexualitet. Af samme grund er det lige så forkert, når så mange (de fleste!) unge starter deres forhold med at bo sammen uden at have taget hinanden til ægte.

Til slut en personlig bemærkning fra en, der har været sognepræst i mere end 20 år: Jeg har det meget dårligt med at forberede unge til bryllup og foretage vielser, hvis de allerede lever sammen. At flytte sammen og begynde et familieliv, måske endda få børn, uden kirkelig vielse er som at sige til Gud: »Det kan vi klare selv. Vi har ikke brug for ægteskabets sakramente«. Hvorfor skal jeg da vie et sådant par?

Mine pastorale overvejelser går ud på, at denne alt for udbredte holdning er en af de vigtigste årsager til familiens manglende stabilitet. Ægteskabets sakramentale karakter kommer slet ikke til sin ret i praksis. Det er jo dette sakramente, der til stadighed skal styrke og helbrede ægtefællernes indbyrdes forhold. For mig at se er det derfor strengt nødvendigt, at de unge både af deres forældre og andre, der har ansvar for deres opdragelse, får klar besked. Har de nogensinde fået det? Vi har et stort ansvar for at formidle kirkens syn på sexualitet og ægteskab til næste generation, og vi har stort set svigtet.

Lars Messerschmidt  
sognepræst





# Orientering fra sognene

MAJ 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 10, der udkommer 31. maj 1995, er torsdag den 4. maj 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szara-fin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80  
Menighedsrådsformand: Erik Schou,  
tlf. 98 92 27 74.

Messtider: (HC2)

Søndag: Messe kl. 10.

Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

Tirsdag d. 2., 9., 16. og 30.: Korøvelse kl. 19.30.  
Torsdag d. 4.: Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.

Fredag d. 5.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

Lørdag d. 13.: Messe på polsk kl. 17.

Lørdag d. 20.: Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uraniemborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.  
Fax 98 42 00 18 eller henv. Skt. Mariæ Kirke,  
Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 10.

Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

Lørdag d. 20.: Trosundervisning for børn kl. 13.30-15.15.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.

### Sankt Maria Kirke,

### Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.  
Henvendelse til Helligåndskirken, Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Tirsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Fredag d. 19.: Trosundervisning for børn kl. 18-20.

Søndag d. 21.: Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Messe kl. 14.30.

### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44. (HC2).

## 2 Midtjylland nord

### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.  
Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.00.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Ordet gudstjeneste for skolebørn hver onsdag kl. 8 og 9.

Søndag d. 7.: Sogneundervisning efter messen.  
Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.

### Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.  
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen  
tlf. 86 62 63 96.

Messtider: (HC2)

Lørdage: Messe kl. 16.

Lørdag d. 13.: Undervisning kl. 10. Messe kl. 12.

Søndag d. 14.: Messe på engelsk kl. 18.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Ordets gudstjeneste kl. 10.

Søndag d. 28.: Messe på vietnamesisk kl. 11 og på engelsk kl. 18.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messtider:

Søndag d. 14.: Messe kl. 10 fulgt af undervisning.

Søndag d. 28.: Messe kl. 10 fulgt af kirkekaffe.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.

Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund,  
tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28,  
tlf. 86 18 53 90.

Messtider: (HA)

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14.

Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.

Messe på ungarsk: Lørdag d. 20. kl. 16.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 17-19 eller efter aftale.

KUK: Hver tirsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver onsdag kl. 19.30.

Skt. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30. Niels Frank. Fernisering d. 6.5. kl. 11. Udstillingen varer til d. 13.6.

Torsdag d. 4.: Konvertitgruppen kl. 19.

Lørdag d. 6.: Fernisering i Galleri ved kirken: Niels Frank.

Søndag d. 7.: Czeslaw Kozon bliver viet til biskop i København.

Mandag d. 8.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Mandag d. 15.: Meditationsaften kl. 19.

Torsdag d. 18.: CVC/Mariakongregationen kl. 11. Konvertitgruppen kl. 19.

Fredag d. 19.: Sogneundervisningens medarbej-

dere mødes kl. 17.30 til forberedelse af næste år og afslutter det gamle.

Lørdag den 20.: Firmanderne mødes kl. 10 til forberedelse af fest og til skriftemål.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Messe kl. 8. og kl. 17. Højmesse kl. 10, hvor biskoppen meddeler firmelsens sakramente. Bagefter reception i skolens sal.

Fredag d. 26.: Biskop Hans L. Martensen vier diakon Richard Sprengers, SJ til præst kl. 14.

Søndag d. 28.: Primitivmesse kl. 10 med p. Richard Sprengers, SJ.

Tirsdag d. 30.: Skolekredsens generalforsamling kl. 19.30 i skolens sal.

Torsdag d. 1.6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

### Skt. Mikael's kirke, Pindstrup

Kastrupvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66

Messtider:

1. og 3. søndag kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 15 56 66.

Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messtider: (HC2)

2. og 4. søndag kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38.

Giro 563 26 68.

Sognepræst Herbert Krawczyk SJ,

tlf. 86 18 56 33.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,

tlf. 86 32 58 13.

Messtider: (HC2)

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 2. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Lørdag d. 6.: Religionsundervisning kl. 10.

Onsdag d. 10.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

Søndag d. 14.: Familiemesse kl. 10.

Søndag d. 28.: Åbent hus hos Lis og Kaj Friis.

### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.

Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen,

tlf. 86 38 41 38.

Messtider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30, Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden-skald).

1.-31.5. Majandagt kl. 17. (søndag og højfest kl. 16.45).

Lørdag d. 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen. Kl. 18.40 Sakramental velsignelse. Kl. 19 procession til ære for Maria Rosa Mystica. Kl. 19.30 oblatmesse.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 29.: Kirkeindvielsesfest. Højmesse kl. 10.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messtider: (HC2)

Søn- og helligdage:

Messe kl. 9.15 og 11.

Lørdag d. 6.: Katolsk kirkestævne i Løgumkloster. Programmet findes et andet sted i bladet.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Messerne som om søndagen.

Religionsundervisning:

Fredag d. 5. kl. 16 alle holdene. Det er det sidste møde før sommeren.

Nye børn:

Forældrene til de børn, der skal til undervisning i sognet for første gang, bedes bemærke følgende:

1) Undervisningen foregår i to perioder, fra september til december og fra februar til maj (eller april, afhængig af pinsedatoen).

2) Nye børn skal være mindst 8 år gamle.

3) Man tilmelder nye børn hos kateketen Ester Jensen, tlf. 97 16 61 31.

4) Man kan ikke tilmelde nye børn midt i en af undervisningens to perioder, heller ikke til den anden periode (februar-maj), hvis barnet ikke var med i den første periode (september-december).

Undtagelser er kun mulige for nye tilflyttere.

5) Man bedes ikke sende børn til undervisning, hvis de ikke er tilmeldt og har fået tilsagn fra kateketerne.

### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.

Messtider: (HC2)

Søndag: Højmesse kl. 10.

Messerne i ugens løb annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i udhængskabet.

Lørdag d. 6.: Menighedens store loppemarked kl. 10-15. Overskuddet går til orgelet.

Mandag d. 15.: Præstemøde kl. 10.

Lørdag d. 20.: Børneundervisning kl. 10-12.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Til loppemarkedet modtages stadig med kys-hånd effekter såsom pænt brugt tøj, små møbler, køkkengrej, kuriositeter, kunst m.v. Aflever venligst dine ting i præstegården. Attraktionen på loppemarkedet vil være salget af de gamle orgelpiber. De kan udmærket bruges som gaveidé eller som pynt i hjemmet - og så har de jo også affektionsværdi.

### Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Messtider: (HA)

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Tirsdag d. 2.: Menighedsrådsmøde i præstegården.

Lørdag d. 6.: Firmanderne mødes kl. 13.30. Familiemesse kl. 15.30.

Søndag d. 7.: Kirkebil.

Søndag d. 21.: Kirkebil og kirkekaffe efter høj-messen. Firmanderne mødes.

Lørdag d. 27.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Søndag d. 26. marts afholdtes familiedag i gymnastiksalen til fordel for Caritas fasteaktion »Køb en ko«. Overskuddet blev 3.800 kr.

### Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93

Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messtider: (HB2)

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Marias-strenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

Torsdag d. 4.: Den hell, communion bringes til menighedens syge og ældre.

Søndag d. 7.: Efter højmassen kl. 11 kirkekaffe.

Torsdag d. 18.: Kvindeklubben »Symbiosa« mødes hos Inge Schmidt. Aften med Nis' kunst og livssyn.

Torsdag d. 25.: Kristi himmelfart. Ingen messe kl. 9.

## 5 Sydjylland

### Skt. Michaels Kirke, Kolding

Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Sct. Michaels Gade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. torsdag.



## Messtider:

**Søndage:** Messe kl. 8, højmesse kl. 10.  
**Hverdage:** Mandag, tirsdag og onsdag kl. 17.15. Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

**Torsdag d. 4.:** Maria-andagt kl. 19.  
**Fredag d. 5.:** Sognepræsten bringer den helle kommunion til de syge. Religionsundervisning for 1. kommunikanter kl. 15.30.  
**Torsdag d. 11.:** Maria-andagt kl. 19.  
**Tirsdag d. 16.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.  
**Torsdag d. 18.:** Maria-andagt kl. 19.  
**Fredag d. 19.:** Religionsundervisning for 1. kommunikanter kl. 15.30.  
**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Under højmassen kl. 10 modtager børnene den første helle kommunion.  
**Søndag d. 28.:** Kirkekaffe efter højmassen kl. 10.

## Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.  
Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.  
Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.  
**Messtider:** (HA1)  
**Søndag:** Højmesse kl. 10.30.  
**Onsdag kl. 18.30**  
**Lørdag kl. 16.30.** (undt. d. 20.5.)  
Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstavlen ved kirketårnet.  
Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmassen.

**Søndag d. 7.:** Menighedsfest efter højmassen.  
**Onsdag d. 10.:** Den helle kommunion bringes til menighedens syge.  
**Lørdag d. 13.:** Ordets gudstjeneste v. J. Brårup.  
**Søndag d. 14.:** Ordets gudstjeneste v. J. Brårup.  
**Onsdag d. 17.:** Rosenkransbøn kl. 18.30. Messe kl. 19.  
**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.30.

## Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.  
Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messtider:**  
**Lørdag kl. 16.30:** Søndagens messe.  
**Søndag kl. 10:** Højmesse.  
**Mandag kl. 16.30:** Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.  
**Onsdag kl. 8:** Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.  
**Torsdag kl. 7,00:** Laudes og messe.  
**Fredag kl. 9:** Messe.  
Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

## 6 Sønderjylland

### Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Åndertorv 1, 6200 Åbenrå.  
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
**Messtider:** (HC2)  
**Søndagsmesse:** kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmasserne.  
**Hverdagsmesser:** Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.  
**Første fredag messe kl. 19.00** med efterfølgende tilbedelse.  
**Hver fredag mellem kl. 15-16** er der tilbedelse af Alterets sakramente.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

### Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ingridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
**Messtider:** (HC2)  
**Søndage:** Højmesse kl. 10.  
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.  
Hverdagsmesser: Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.  
Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

### Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.  
**Messtider:** (HC2)  
**Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.**  
**Lørdag d. 6.:** Kirkestævne i Løgumkloster.  
**Søndag d. 14.:** Katekese.  
**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.  
**Søndag d. 28.:** Efter messen kl. 10 forældremøde i forbindelse med firmelsen..

### Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder  
Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirs. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messtider:**  
**Søndag kl. 17:** Højmesse.

## 7 Fyn

### Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense. Tlf. 66 12 16 64.  
Sognepræst: Leo Drzal  
Andenpræst: Wieslaw Podlach  
Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.  
**Onsdag, fredag:** Wieslaw Podlach.  
**Messtider:** (HC2)  
**Søndagsmesser:** Kl. 8.30, 10 og 18.30.  
Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
**Hverdagsmesser:** Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.  
**Torsdag d. 4.:** Majandagt kl. 19.  
**Fredag d. 5.:** Tilbedelse, rosenkrans og messen kl. 18-19.  
**Torsdag d. 11.:** Seniorklubben kl. 14. Udflugt til »Carls-lund« Fruens Bøge. Majandagt kl. 19 hos Sct. Josef søstrene, Bjerregårdsvej.  
**Onsdag d. 17.:** Skriftemål for 1. kommunikanter kl. 16.30.  
**Torsdag d. 18.:** Majandagt kl. 19 hos Sct. Hedvig søstrene i Dalum.  
**Lørdag d. 20.:** Mini-DUK: Sejltur på Odense Å.  
**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Børnenes højtidelige førstekommunion kl. 10. Messer kl. 8.30 og 18.30. Ingen polsk messe.

### Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.  
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.  
**Messtider:** (HC2)  
Søn- og helligdage-kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.  
Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.  
Skriftemål: En halv times tid før messerne.  
**Lørdag d. 6.:** Vietnamesisk religionsundervisning og 1. kommunikanter kl. 9.45-11.45.  
**Mandag d. 8.:** Rosenkransgruppen kl. 16.  
**Onsdag d. 10.:** Vietnamesisk messe kl. 15. Kateketmøde kl. 19.  
**Onsdag d. 17.:** Kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14 i kirken. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkomne!

**Fredag d. 19.:** Øvelse med 1. kommunikanter kl. 16.30.  
**Søndag d. 21.:** Den første helle kommunion kl. 9.30. Efter messen en kort reception i menighedslokalerne. Stille messe kl. 11.  
**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 9.30 og 11.

Majandagter: Torsdag d. 4., 11., 18. kl. 18.30. Derefter aftenmesse kl. 19.

### Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.  
**Søndag d. 7.:** Messe kl. 15.

### Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
**Messtider:** (HC2)  
Højmesse hver lørdag kl. 16.  
Majandagter hver lørdag kl. 15.15.

**Søndag d. 14.:** Udflugt til Kragelund. Vi er inviteret til at besøge Genia og Hans Skovgaard. Vi medbringer madpakker og Genia giver kaffen. Nærmere oplysninger om dette finder vi på en plakat i våbenhuset!

### Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.  
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.  
**Messtider:**  
Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo. Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.  
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandundt.)  
Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.  
**Messtider:**  
**Søndagsmesser:** kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.  
**Hverdagsmesser:** normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

**Lørdag d. 6.:** Rosenkrans kl. 11. Messe kl. 11.30.

**Lørdag d. 13.:** Rosenkrans kl. 11. Messe kl. 11.30.

**Lørdag d. 20. og 27.:** Ingen rosenkrans og messe.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 10.  
**Søndag d. 28.:** Åsebakkevalfart. Derfor ingen messe i kirken.

Maj måned er jomfru Marias måned og derfor valfarter vi d. 28. maj til Åsebakken. Vi vil tage af sted sammen med bus fra kirken om morgenen og køre direkte hjem efter andagten, der plejer at være kl. ca. 15. Der vil blive hængt en tilmeldingsseddel op i våbenhuset.

Kære menighed! Da der ikke er en fast præst på Færøerne, bliver menigheden på Færøerne betjent af forskellige præster fra Danmark. Biskoppen har ønsket, at jeg skal være på Færøerne i maj, hvorfor jeg i hele den måned ikke er i Maribo. Hvis der skulle være brug for kirkelige handlinger i den periode, vil pater Berning i Nykøbing være behjælpelig dermed i Maribo. På kærligt gensyn 1. juni. *Pastor Finn Arvé.*

### Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov. Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.  
**Messtider:** (HA1)  
**Søndagsmesse lørdag kl. 17** (Lørdag d. 6.: ingen messe. Lørdag d. 20: messe kl. 16), søndag højmesse kl. 10 (Søndag d. 28.: Se nedenfor).  
Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 8.

## 50 år efter krigens afslutning:

I dette år - 50 år efter krigens afslutning - er der fest i mange familier. Kirkeklokken ringede i 1945 ikke mindre end 26 gange til bryllup, så der fejres i år guldbryllup ikke så få steder på Vestlolland blandt roepolakkernes efterkommere. Der føjedes i 1945 på Vestlolland også 35 nyfødte til tredje generation. Disse kan nu fejre 50 års fødselsdag. Alle familier, som i 1995 kan fejre en 50 årsdag af den ene eller den anden art, ønskes til lykke og god fest.

Den første søndag i maj indbydes alle til at deltage i en festgudstjeneste i kirken i anledning af 50 årsdagen for krigens afslutning. Søndag d. 7. maj begynder højmassen kl. 10. Den tak, som vi skal frembære, er så stor, at der trænges til ekstra forstærkning. Vi beder derfor om et stort fremmøde den dag. Alle ønskes til lykke med denne 50 årsdag. Efter højmassen er der kirkekaffe i Kolbehuset.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Festmesse kl. 10.

## Valfart til Vor Frue af Åsebakken:

Den sidste søndag i maj finder den årlige valfart til Åsebakken sted. Det bliver sikkert den nye biskop Czeslaw Kozons første officielle fremtræden efter bispevielsen. Vi håber, at Nakskov menighed også denne gang er godt repræsenteret. Til understøttelse for valfarten holdes igen et lotteri. Lodderne kan købes fra 23. april. Gevinsterne trækkes på Mors Dag d. 14. maj. Tilmeldingsfristen til valfarten er fremlagt i kirken. Voksne kr. 85, børn gratis. Bussen afgår søndag d. 28. maj kl. 8.15 fra kirken. Tilbage i Nakskov kl. 20.15. Ingen højmesse i Nakskov.

## Søndagsmessen lørdag aften:

Enhver er velkommen til søndagsmessen lørdag aften. Messen bortfalder dog lørdag d. 6. Lørdag d. 20. holdes messen i et særligt festligt familieanliggende. På grund af de mange tilreisende gæster holdes messen i kirken og begynder kl. 16. Kan du ikke deltage i Åsebakkevalfarten, er du velkommen til søndagsmessen lørdag aften d. 27. kl. 17 i kirken.

### Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.  
**Messtider:** (HC2)  
**Weekendens gudstjenester:** Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.  
Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

**Tirsdag d. 2.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.15.  
**Torsdag d. 4.:** Ingen skolegudstjeneste.

**Fredag d. 5.:** 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.

**Søndag d. 7.:** Familiegudstjeneste kl. 10.

**Tirsdag d. 9.:** Øvelse for 1. kommunikanter kl. 16-17.30. Øvelsen foregår i kirken.

**Fredag d. 12.:** Store Bededag. Ingen gudstjeneste.

**Lørdag d. 13.:** Polsk messe kl. 16.

**Tirsdag d. 16.:** Øvelse for 1. kommunikanter kl. 16-17.30.

**Fredag d. 19.:** Bodsandagt kl. 19. Denne andagt er særligt tilrettelagt for de børn, som modtager den 1. helle kommunion samt for deres forældre og søskende og for deres faddere.

**Lørdag d. 20.:** Undervisning for dette års firmander fra kl. 10.30 - 12.45.

**Søndag d. 21.:** Højmesse med børnenes 1. helle kommunion kl. 10. Efter messen er der et kort, men hyggeligt samvær i haven (om muligt) ellers i salen ved siden af kirken. Hele menigheden er inviteret af børnene.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

**Søndag d. 28.:** Den årlige valfart til Åsebakken. Ingen messe i kirken. Alt vedr. valfarten meddeles ved opslag i kirken.

## 9 Sydøstsjælland

### Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved. Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. Ellers efter aftale.



Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt- undt. mandag. **Messtider:** (HA)

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

**Mandag d. 1.:** Festen for Josef, arbejderens. Aftenmesse kl. 19.

**Tirsdag d. 2.:** »Flygtning 95«. Husstandsindsamling fra kl. 17-20. Majandagt i kirken kl. 19.

**Onsdag d. 3.:** De små elever forbereder skolemessen kl. 8-8.45.

**Torsdag d. 4.:** Majandagt på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 17.

**Fredag d. 5.:** Jesu hjerte fredag. Skolemesse for de store elever kl. 8-8.45. Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 18-19. Aftenmesse kl. 19.

**Søndag d. 7.:** Czeslaw Kozon vies til biskop i København.

**Tirsdag d. 9.:** Majandagt i kirken kl. 19.

**Onsdag d. 10.:** Skolemesse for de små elever kl. 8-8.45.

**Torsdag d. 11.:** Majandagt på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 17.

**Tirsdag d. 16.:** Majandagt i kirken kl. 19.

**Torsdag d. 18.:** Majandagt på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 17.

**Søndag d. 21.:** Polsk messe kl. 11.30.

**Tirsdag d. 23.:** Majandagt i kirken kl. 19.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe hos søstrene kl. 8. Højmesse i kirken kl. 10. Majandagten om aftenen bortfalder.

**Søndag d. 28.:** Valfart til Åsebakken. Hvis der melder sig tilstrækkeligt mange, som vil køre i en bus, bestilles en bus. Tilmeldinger må være sket senest den 13.5. Ellers beder vi om, at de menighedsmedlemmer, som tager på valfart i egen bil og har ledige pladser, tager nogle andre med, der ikke har kørelykke. Tal med en præsterne herom – og helst i god tid – senest den 19.5.

Messe på Åsebakken kl. 11.30. Andagt kl. 15. Lejlighed til skriftemål – også på polsk inden messen. **Tirsdag d. 30.:** Majandagt i kirken kl. 19. Menighedsrådsmøde efter majandagten.

Foldere vedrørende DUK-kursuskalender og Sostrup-retræterne ligger fremme i boghylden bagved i kirken.

NB: Ringer man til sognepræsten uden for kontortiden uden at træffe ham, bedes man opgive navn og telefonnummer, så sognepræsten kan ringe pågældende op. Tak!

#### Personalialia:

100 år: Sr. Makaria Peschke.

80 år: Sr. Ida Graf.

75 år: Steen Caspersen.

70 år: Gerda Mortensen, Kurt Mortensen, Bronislaw Zmuda.

50 år: Liissy Irene Andersen, Kaj V. Nielsen, Forben Nielsen, Tove Skipper, Hernik Tryka. Fødselarerne ønskes hjerteligt til lykke!

#### Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg. Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

**Messtider:** (HA)

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

**Søndag d. 14.:** Højmesse kl. 10. Menighedskaffe efter messen.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

**Lørdag d. 27.:** Messe kl. 16.

**Søndag d. 28.:** Ingen messe p.g.a. valfart til Åsebakken.

#### Sankt Hans Kirke, Køge

3jerggade 10, 4600 Køge.

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Tlf. 53 65 06 51.

**Messtider:** (HC2)

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

**Lørdag d. 6.:** Lørdagsklubben mødes kl. 15-17.

**Søndag d. 14.:** Efter højmassen er der kirkekaffe.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 0.

**Søndag d. 28.:** Valfart til Vor Frue af Åsebakken.

Se i øvrigt sognebrevet.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted. Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57. Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71. Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99. (HC2)

**Søndag d. 7.:** Messe kl. 10.

**Søndag d. 14.:** Messe kl. 10.

**Lørdag d. 20.:** Søndagsmesse kl. 16.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 10.

**Søndag d. 28.:** Åsebakkevalfart. Se nærmere i våbenhuset og »katolsk orientering«. I Ringsted læses messen af p. Grégoire kl. 10.

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse. Sognepræst: Stephen Holm. Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45. **Faste messtider:** (HC2)

**Søndagsmesser:** Søndag kl. 10, – med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. Fredag aften kl. 19,15.

Hverdagsmesser: normalt således: Mandag kl. 17,15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11,15, lørdag ingen.

I maj måned holdes Majandagter til jomfru Marias ære: torsdagene den 11. og 18. maj kl. 19,30, – Onsdag den 31.: se under kalenderen.

Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18: vesper, lø. dog kl. 12,15, sø. kl. 18,45.

Undervisning af vore børn og unge: søndagene d. 7. og 21. i tilslutning til søndagsmessen. Eftermiddag for vore ældre: I maj måned (NB!): onsdag d. 31. fra kl. 11, – sammen med ældreklubben fra Amager. Se i nedenstående kalender under 31. maj.

**Søndag d. 30. april:** Festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, den montfortanske ordensfamilies grundlægger. Kl. 10: festmesse.

**Mandag d. 1. maj:** Mindedagen for den hellige Josef som de arbejdendes forbillede og samtidig månedens 1. mandag, der er intermontfortansk bededag. Foruden messen kl. 17,15 i kapellet er der, ligeledes i kapellet, en times tilbedelse foran det udstillede sakramente fra kl. 18 – kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

**Torsdag d. 4.:** 50året for Danmarks befrielse efter den 2. verdenskrig. I den anledning er der højtidelig takkedagstjeneste i Skt. Mikkel's Kirke kl. 19. Katolikkerne i Vor Frue sogn opfordres til at tage del i denne gudstjeneste.

**Søndag d. 7.:** 4. påskesøndag, den gode hyrdes søndag, (mindedag for den salige montfortsøster Marie-Louise Trichet). Kl. 10: familiemesse med bøn for præste- og ordenskald, – og afsluttende salme til ære for søster Marie-Louise.

Om eftermiddagen vies Czeslaw Kozon til biskop (af København). Bispevielsen TV-transmitteres.

**Torsdag d. 11.:** Kl. 19,30: Majandagt med sakramental velsignelse, – i Maria-kapellet.

**Lørdag d. 13.:** Rengøring i og omkring kirke, menighedshus og have fra kl. 10,30 – 12,30. Kom og hjælp til. Alt skal være fint og i orden til morgendagens store fest.

**Søndag d. 14.:** Højtideligholdelse af »Morsdag«: festen for jomfru Maria, Guds Nædes Moder og Midlerinde, titularfest for Vor Frue Kirke og menighed i Slagelse (egentlig 8. maj) og fejring af vor kirkes indvielsesdag (egentlig 16. maj).

Kl. 10: festmesse med fornyelse af menighedens indvielse til jomfru Maria, Te Deum og sakramental velsignelse.

Efter gudstjenesten fester vi videre, idet vi holder vor traditionelle, fælles menighedsfrokost efter det nu kendte mønster: Hver (familie) medbringer så mange stykker smørrebrød, som man mener selv at kunne spise, plus eet eller to-

ekstra stykker til vore meget velkomne gæster, som vi venter fra de andre menigheder. Al smørrebrødet arrangeres festligt på fade. Der sælges øl og vand, og menighedsrådet sørger for, sammen med Montfort-kommunitet, at der til indledning er en sild og en snaps og-sidenhen en afrundende, god kop kaffe. Vel mødt!!

**Torsdag d. 18.:** Kl. 19,30: majandagt med sakramental velsignelse i Mariakapellet.

**Fredag d. 19.:** Kl. 16: messe i anledning af Anita og Albert Albertsens sølvbryllup. Kl. 19,15: søndagsmesse.

**Søndag d. 21.:** 6. påskesøndag. Kl. 10: familiemesse.

**Torsdag d. 25.:** Kristi Himmelfarts dag. Kl. 10: festmesse med børnenes første hellige kommunion.

**Søndag d. 28.:** 7. påskesøndag. Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken.

Åsebakkevalfarten indledes i Vor Frue Kirke med en kort andagt kl. 9. Umiddelbart efter andagten afgår bussen. På Åsebakken er der bispemesse. Slut helhertet op om denne valfart.

Hjemkomst henimod kl. 18. NB!: Der er på valfarts-søndagen ingen messe i Slagelse kl. 10, men først om aftenen kl. 19,15. NB! Denne messe fejres delvis på latin.

**Onsdag d. 31.:** Festen for jomfru Marias besøg hos Elisabeth. Idag får vi besøg af »onsdagsklubben« (ældreklubben) fra Amager. Sammen med vore egne ældre vil vi afslutte maj-måned med en fælles, festlig Maria-messe i kirken, begyndende kl. 11. Efter messen spiser vi middag sammen i menighedssalen.

**Personalialia:** Bekræftet sin kristne, katolske tro har hvide-søndag d. 23. april: Sean (Mikkel) Keating, Slagelse. Til lykke!

Børn til den første hellige kommunion Kristi Himmelfartsdag d. 25. maj: Maria Baskiewicz Frimand (Korsør), Michael Mendiola Jensen (Sandved), Brian Langarica Nielsen (Sørby) samt Martin Mannino og Michael Pietras-Jensen (Slagelse)

**Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg**

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg. Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Refsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

**Messtider:** (HC2)

**Søndagsmesse:** Kl. 15, – med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

NB: søndagene d. 7. (bispevielse) og d. 28. maj (Åsebakkevalfart) er der ingen messe i Kalundborg.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Børneundervisning v. sr. Engeline: søndag d. 21. maj i forbindelse med søndagsmessen.

Hygge-eftermiddage for vore ældre: hos fru Carlsen, Lundemarken 15, hver onsdag kl. 14-16,30. Oplysninger hos fru Carlsen. Tlf.: se ovenfor.

**Onsdag d. 3.:** Vi åbner maj-måned med en majandagt med sakramental velsignelse kl. 16.

**Torsdag d. 4./fredag d. 5.:** 50-året for Danmarks befrielse efter 2. verdenskrig. Fredag d. 5. holdes der kl. 19 i den femtårnede Vor Frue Kirke en mindegudstjeneste, som jeg opfordrer katolikkerne i Kalundborg menighed til at deltage i. I vor kirke er der messe kl. 15,30, – delvis på latin, – i anledning af besøg af Karl Borromæus-søstrenes provins-styrelse fra Maastricht.

**Søndag d. 7.:** 4. påskesøndag. (- og mindedag for den salige montfortsøster Marie-Louise Trichet). Der er idag ingen messe i Kalundborg p.g.a., at vor ny biskop Czeslaw Kozon denne eftermiddag bispevies i København. Bispevielsen TV-transmitteres, hvilket betyder, at Kalundborg menighed ikke behøver helt at undvære messe.

**Søndag d. 14.:** I dag fejres i modermenigheden i Slagelse titularfest (festen for Maria, al nådes midlerinde) og kirkevielsesfest. Festmesse kl. 10 og efterfølgende fælles frokost. Kalundborg me-

nighed indbydes på det hjerteligste. Søndagsmessen kl. 15 i Kalundborg (5. påskesøndag) fejres delvis på latin.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfarts dag. Kl. 15: festmesse.

**Søndag d. 28.:** 7. påskesøndag: Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken. Der er i dag ingen gudstjeneste i Kalundborg. Forhåbentlig er der en del, der kan tage til Åsebakken.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup. Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.

2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25. Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57. Menighedsrådsformand: Anders Keller.

Tlf. 43 71 43 13. Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57. **Messtider:** (HC2)

Søndag: Højmesse kl. 10. Tirsdag hos søstrene, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 11. OBS! Nyt tidspunkt.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19. Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45. Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk. Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstrene kl. 19-20.

**Torsdag d. 11.:** Filippinsk messe kl. 18 i Brøndby Strand.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 10 med 1. komm.

**Søndag d. 28.:** Stille messe kl. 8.

**Skt. Laurentii Kirke, Roskilde**

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91. Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8.30-9.30 ti-fr).

Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56. **Messtider:** (HC2)

**Søndagsmesser:** Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

**Hverdagsmesser:** Tirsdag – fredag kl. 17. Sakramentsandagt hver onsdag kl. 16.. Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

**Torsdag d. 4.:** Kvindeklubben kl. 19.30.

**Lørdag d. 6.:** Religionsundervisning kl. 14.

**Søndag d. 7.:** Ingen messe i Frederikssund, da der er bispevielse i København.

**Fredag d. 12.:** Store Bededag. Ingen messe kl. 17.

**Lørdag d. 13.:** Ordets gudstjeneste med kommunion kl. 17.

**Torsdag d. 18.:** Skolemesse kl. 10.30. Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Sognepræsten taler over »Maria – det højeste og mest radikale udtryk for frelsen i Kristus«. Alle er velkomne.

**Onsdag d. 24.:** 1. kommuniensforberedelse i kirken kl. 18.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 10 med fejring af første kommunion.

**Lørdag d. 27.:** Retræte i Helsingør for Kvindeklubben. Se mere herom i Sognebladet for maj måned.

**Søndag d. 28.:** Ingen messe, da der er valfart til Åsebakken. Se nærmere herom ved opslag i kirken.

### Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30. OBS! Ingen messe d. 14. og d. 28.

**Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk**

Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.



Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

**Messtider: (HC2)**

**Søndagsmesse:** Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalene. NB: Ingen messe på selve søndagen.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor eller meddeles i kirken.

Majandagter: onsdagene d. 10., 17. og 24. maj kl. 19,15, d. 31.: se under kalenderen.

Børne- og ungdomsundervisning: lørdagene d. 6. og 20. i tilslutning til søndagsmessen.

Eftermiddage for vore ældre: onsdagene d. 3., 17. og 31. maj fra kl. 14-17. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

**Torsdag d. 4.:** Aftenen før månedens 1. fredag er der i vor kirke normalt gudstjeneste. Denne onsdag aften er imidlertid 50-års-mindeden og Danmarks befrielse efter 2. verdenskrig, og mange arrangementer vil finde sted i den anledning. Derfor holder vi denne aften ingen særlig gudstjeneste hos os, men menigheden opfordres til at tage del i den højtidelige mindegudstjeneste i Skt. Nikolai Kirke, som begynder kl. 21.

**Lørdag d. 6.:** 5. påskesøndag (- og mindedag for den salige montfortsøster Marie-Louise Triebet). Vi har denne lørdag besøg af Karl Borromæus-søstrenes provins-styrelse fra Maastricht.

**Søndag d. 7.:** Om eftermiddagen vies Czeslaw Kozon til biskop (af København). Bispevielsen TV-transmitteres.

**Onsdag d. 10.:** Kl. 19,15: Majandagt med sakramental velsignelse.

**Lørdag d. 13.:** 6. påskesøndag. Idag fejres de af søndagsmessen kl. 15,30 på latin.

**Søndag d. 14.:** Titularfest og kirkevielsesfest i lagelse. Festen for jomfru Maria, al nådes minderinde. Holbæk menighed indbydes på det hjerteligste til at være med ved festmessen i Vor Frue kirke kl. 10 og den efterfølgende fælles menighedsfrokost i menighedslokalene.

Om aftenen kl. 19,30 er der musik-gudstjeneste for kirke. Et lille kor medvirker.

**Onsdagene d. 17. og 24.:** Kl. 19,15 majandagt for sr. Engeline.

**Torsdag d. 25.:** Kristi Himmelfartsdag. Ingen gudstjeneste i Holbæk. Se lørdag d. 27.

**Lørdag d. 27.:** 7. påskesøndag: Idag fejrer vi vor menighed Kristi Himmelfarts fest. Kl. 15,30 festmesse, afsluttet med kort Mariaandagt i anledning af morgendagens Åsebakkealfart.

**Søndag d. 28.:** Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken. Valfarten indledes i Skt. Elisabeths Kirke kl. 9,30. Umiddelbart herefter kører bussen. På Åsebakken er der bispemesse. Slut op om aftenen.

**Onsdag d. 31.:** Marias besøg hos Elisabeth. Vi får besøg af ældreklubben fra Amager, der sammen med vore egne ældre - hygger sig over en kop kaffe og afslutter med fælles maj-andagt kirken kl. 16.

**Torsdag d. 11.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 14.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 16.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 18.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 21.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 23.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 11.

**Lørdag d. 27.:** Søndagsmesse kl. 16.

**Søndag d. 28.:** Åsebakkealfart. Se nærmere i »katolsk orientering«.

Ingen messe i Helsingør.

**Tirsdag d. 30.:** Messe kl. 14.30.

**Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød**

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B - Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof.

Tlf. 47 92 36 40.

**Messtider: (HA)**

**Tirsdag d. 2.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 3.:** Ældre-udflugt til Annebjerg Glas-samlingen ved Nykøbing Sj.

**Torsdag d. 4.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 5.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 6.:** Loppemarked på Nordvanggård i Birkerød kl. 11-15. Fælles for de fire nordsjællandske menigheder.

**Søndag d. 7.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 9.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 10.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 11.:** Messe kl. 17.

**Søndag d. 14.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 16.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 18.:** Messe kl. 17.

**Søndag d. 21.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 23.:** Messe kl. 17.

**Onsdag d. 24.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 9.

**Fredag d. 26.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 27.:** Søndagsmesse kl. 17.30.

**Søndag d. 28.:** Åsebakkealfart. Se nærmere i »katolsk orientering«.

Ingen messe i Hillerød.

**Tirsdag d. 30.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 31.:** Messe kl. 17.

**Skt. Hans Kirke, Hørsholm**

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

**Messtider: (HA)**

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelpborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

**Skriftemål:**

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messer eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdag kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

**Onsdag d. 3.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30 i menighedssalen.

**Lørdag d. 6.:** Årets store loppemarked på Nordvanggård. Der er messe kl. 8 og loppemarked kl. 11-15. (Datoen er ændret på grund af bispevielsen søndag d. 7.).

**Tirsdag d. 9.:** Aktivitetsgruppen mødes hos Borup messen efter messen kl. 19.30.

**Fredag d. 12. - søndag d. 14.:** Menighedens retsrætte til Benediktinerkloster Nütschau i Trauensbrück.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 11.

**Søndag d. 28.:** Valfart til Åsebakken. I Sankt Hans kirke: Læst messe kl. 11.

**Den Hellige Families Kirke, Birkerød**

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 13-14 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

**Messtider: (HA1)**

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

**Lørdag d. 6.:** Loppetov fra kl. 11-15.

**Mandag d. 8.:** Præstemøde kl. 18.

**Fredag d. 12.:** Store Bededag. Aftenmesse kl. 19.30.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 9.30.

**Søndag d. 28.:** Åsebakkealfart. De nordsjællandske menigheder mødes kl. 8.45 ved skovbrynet på Rudersdalsvej.

**Mandag d. 29.:** Menighedsrådsmøde.

## 13 Hovedstads-område NV

**Skt. Antoni Kirke, Brønshøj**

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand

Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

**Messtider: (HA)**

Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

**Fredag d. 5. og alle fredage i maj:** Majandagt kl. 18.40 og derefter messe.

**Søndag d. 7.:** Messe kl. 10.30.

**Søndag d. 14.:** Familiemesse kl. 10.30 - derefter kirkekafe.

**Onsdag d. 17.:** Forberedende sommermarked-møde kl. 19.30. Alle interesserede opfordres til at deltage i mødet.

**Søndag d. 21.:** Gregoriansk messe kl. 10.30.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Messe kl. 10.30.

**Søndag d. 28.:** Messe kl. 10.30. Valfart til Åsebakken. Se »katolsk orientering«.

**Tirsdag d. 30.:** Kirkevandring, som starter kl. 19 i Skt. Antoni kirke. Herfra går vi til Husum kirke og derfra til Husumvold kirke, hvor der afsluttes med kaffebord.

**Vor Frue Kirke, Herlev**

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirik Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

**Messtider: (HA)**

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i vabehuset.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

**Onsdag d. 3.:** Ordets gudstjeneste med kommunionsuddeling.

**Fredag d. 12.-søndag d. 14.:** Magleås-weekend for undervisningsbørnene og deres forældre.

**Fredag d. 12.-søndag d. 14.:** TRO OG LYS weekend på Magleås.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Dansk messe kl. 10.

**Onsdag d. 31.:** Menighedsrådsmøde efter messen kl. 19.

## 14 Hovedstads-område NØ

**Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby**

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12. - (HA)

**Skt. Therese Kirke, Hellerup**

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Normalt åbent fredag kl. 14-16.

**Messtider: (HB2)**

**Søndag:** Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

**Hverdage:** Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

**Tirsdag d. 2.:** Katolsk Ældre Klub, Ordrup, arrangerer udflugt. Se under Skt. Andreas kirke.

**Søndag d. 7.:** Bededag for præste- og ordensskald. Familiemesse kl. 9 (ikke anden søndag).

**Tirsdag d. 9.:** Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets sakramente indtil kl. 21.

**Søndag d. 21.:** Kollekten optages til fordel for meddelelsesmidlerne.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 9 med børnenes førstekomunion. Reciteret messe kl. 11. Befalet festdag.

**Søndag d. 28.:** Sædvanlige messtider. Valfart til Åsebakken, hvor der vil være pontifikalmesse kl. 11.30.

**Immaculata Kirke**

Strandvej 91, 2100 København Ø.

**Messtider:**

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

**Skt. Andreas Kirke, Ordrup**

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag (mellem 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39. Giro 8 02 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

**Messtider: (HC2)**

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

**Tirsdag d. 2.:** Katolsk Ældre Klub arrangerer udflugt til Haraldsted med besøg i ruinerne af Skt. Knud Lavards kapel. Tilmelding pr. tlf. 31 62 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller pr. tlf. 31 64 09 01 Inge Ryom.

**Fredag d. 5.:** Jesu hjerte fredag. Se under messtider.

**Lørdag d. 6.:** Rosenkransbøn kl. 11.10 i kirken. Derefter messe.

**Søndag d. 7.:** Latinsk højmesse kl. 10. Bededag for præste- og ordensskald.

**Mandag d. 8.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

**Fredag d. 12.:** Store Bededag. Sangmesse kl. 9. Tilbedelsen og messen om eftermiddagen bortfalder.

**Søndag d. 21.:** Kollekten optages til fordel for meddelelsesmidlerne.

**Torsdag d. 25.:** Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8. Befalet festdag. Fra i dag bedes pinsenovenens bønner efter messerne.

**Søndag d. 28.:** Reciteret messe kl. 8. Ingen mes-

## 12 Nordsjælland



se kl. 10. Valfart til Åsebakken, hvor der vil være pontifikalmesse kl. 11.30.

## Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.  
Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.  
Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.  
Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.  
Sognekontor: Vandtårnsvej 11.  
Messestider: (HC2)  
Hver søndag: Højmesse kl. 10.  
Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

## 15 Hovedstads-område V

### Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.  
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.  
Telefax 33 25 07 38.  
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.  
Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.  
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Bedst mandag-onsdag kl. 13-14).  
Tlf. privat 31 35 86 92.  
Messestider: (HA1)  
Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.  
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.  
Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.  
Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.  
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

*Tirsdag d. 2.:* Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag: »To slags mennesker: mænd og kvinder«.

*Fredag d. 5.:* Jesu hjerte fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

*Mandag d. 8.:* Menighedsrådsmøde kl. 19.30.  
*Tirsdag d. 16.:* Vor årlige skovtur med de ældre kl. 11-18. Tilmelding hos P. Keller.

*Lørdag d. 20.:* Kongregationsmesse kl. 10.  
*Søndag d. 21.:* Familiemesse kl. 10. Derefter tager vi på udflugt i det grønne. Se ugesedlen.  
*Torsdag d. 25.:* Kristi himmelfart. Søndagsmesseorden.

*Søndag d. 28.:* Valfart til Åsebakken. I vor kirke: Messe kl. 10, 11.30 og 20. Ingen ungdomsmesse.

### Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.  
Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.  
Tlf. 38 71 53 35, mandag-fredag 10-12.  
Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.  
Messestider: (HA)  
Søndag kl. 11.  
Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.  
De øvrige ugedage kl. 6.45.

*Lørdag d. 6.:* Børnenes lørdagsundervisning. Derefter sommerferie.

*Søndag d. 21.:* Højmesse med børnenes første kommunion kl. 11. Derefter kirkekaffe.  
*Torsdag d. 25.:* Kristi himmelfart. Højmesse kl. 11.

### Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.  
Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.  
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 27 90.  
Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-12, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.  
Messestider: (HA)  
Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 8.  
Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret).  
Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.  
Hver lørdag i maj: Maria-andagt kl. 16.30. Messe kl. 17.

*Fredag d. 5.:* Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 16.  
*Søndag d. 7.:* Højmesse på dansk kl. 10. Polsk messe kl. 12. Kirkekaffe.  
*Søndag d. 14.:* Højmesse kl. 10. Kirkekaffe.  
*Torsdag d. 25.:* Kristi himmelfart. Højmesse

kl. 10. Under messen modtager nogle af menighedens børn deres første kommunion.  
*Søndag d. 28.:* Valfart til Åsebakken. Messe i Skt. Nikolaj kl. 10.

## 16 Hovedstads-område N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.  
Tlf. 31 35 68 25.  
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.  
Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.  
Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Kirkens kontor: Marianne F. Jensen træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf. 31 35 68 25.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Messestider: (HC2)

*Søndagsmesser:* Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.  
*Hverdagsmesser* eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

*Tirsdag d. 2.:* Midi-KUK kl. 16-18.

*Torsdag d. 4.:* Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

*Fredag d. 5.:* Messe kl. 17. Derefter udstilling af det Allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse.

*Søndag d. 7.:* Familiemesse kl. 10. Bededag for præste- og ordenskald.

*Tirsdag d. 9.:* Tirsdagsklub efter 11-messen. Midi-KUK kl. 16-18.

*Torsdag d. 11.:* Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

*Fredag d. 12.:* Store bededag. Messe kl. 11. TRO OG LYS: Magleåsretræte 12.-14.5.

*Tirsdag d. 16.:* 30-års dagen for biskop Hans L. Martensens bispevielse.

*Torsdag d. 18.:* Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

*Lørdag d. 20.:* Møde kl. 15 for 1. kommunikanterne og deres forældre.

*Tirsdag d. 23.:* Tirsdagsklub efter 11-messen.  
*Torsdag d. 25.:* Kristi himmelfart. Børnenes 1. hellige kommunion. Festmesse kl. 10. Påbudt helligdag!

*Lørdag d. 27.:* Hovedrengøring af kirken kl. 9-17. Messe kl. 17.

*Søndag d. 28.:* Valfart til Åsebakken. Ingen messe kl. 11.

## 17 Hovedstads-område K

### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.  
Sognepræst: Dietrich Timmermann.  
Tlf. 33 13 37 62.  
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Messestider: (HB2)

Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
Onsdage: Majandagt kl. 19.

Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse kl. 17 og majandagt.

*Mandag d. 1.:* Majandagt kl. 19.

*Onsdag d. 3.:* Skovtur kl. 9.30 for menighedens ældre. Majandagt kl. 19.

*Fredag d. 5.:* Jesu hjerte messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

*Søndag d. 7.:* Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

*Søndag d. 21.:* Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

*Torsdag d. 25.:* Kristi himmelfart. Messerne som om søndagen.

*Søndag d. 28.:* Reciteret messe kl. 8 og kl. 10. Valfart til Åsebakken.

## 18 Amager og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.  
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.  
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messestider: (HA)

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10.

Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med majandagt.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

*Onsdag d. 3.:* Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Bankospil.

*Torsdag d. 4.:* Menighedsrådsmøde kl. 20.

*Søndag d. 7.:* Firmelse under messen kl. 10 og derefter reception.

*Onsdag d. 17.:* Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Lærer Jens Elbrønd fortæller om Abbé Pierre og klunserne.

*Søndag d. 21.:* Børnenes første hell. kommunion kl. 10. Derefter reception.

*Torsdag d. 25.:* Kristi himmelfart. Messerne kl. 8.30 og kl. 10.

*Søndag d. 28.:* Valfart til Åsebakken. Messen kl. 10 bortfalder.

*Onsdag d. 31.:* Skovtur i Onsdagsklubben.

NB.: Hver torsdag i maj måned er der majandagt kl. 19.

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.  
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.  
Sognepræst: Erling Brodersen.  
Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messestider: (HC2)

Højmesse:

Lørdag kl. 17.

### Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.  
Sognepræst: Erling Brodersen.  
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messestider: (HC2)

Højmesse:

Søndag kl. 10.

## 19 Grønland

### Nuuk/Godthåb

#### Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.  
Tlf. 009 299 2 12 75

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.  
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin

Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.  
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.  
Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.Ss.R.

Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

### Missione cattolica Italiana

Officio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.  
Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

### Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R.  
Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.  
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).

Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

### Koder for kørestolsbrugere

HA = direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller elevator.

HB = Adgang ad løs rampe eller skinne.

HC = Kun adgang ved løft.

1 = Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse til sognekontoret.

2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales med sognekontoret/kirken.

Jubilæumsmesse  
for biskop Hans L. Martensen  
Se annoncen side 3



# Hvad betyder det?

Til kirkens ældste symboler hører gengivelsen af de fire evangelister som vingede væsener: Et menneske, en løve, en okse og en ørn. Der er ingen enighed om, hvor disse billeder stammer fra. Derfor er der flere meninger om dem.

Den ældste forklaring stammer fra kirkefaderen *Irenæus af Lyon* (130-200). Han mente, at de fire tegn er de fire væsener i Ezekiels profeti. Ezekiel så i et syn (Ez. 1,5-14) »en hvirvlende ld, i hvis midte det glimtede som funkende malm. Midt i ilden var der noget ligesom fire levende væsener i menneskeskikkelse.« De gik i hver sin retning uden dog at møde hinanden, og de havde alle fire også fire ansigter: De lignede et menneske fortil, en løve til høj-

re, en okse til venstre og en ørn bagtil. Fordi Ezekiel i vers 12 siger, at de alle fire »gik ligeud, hvor Ånden ville have dem hen«, sluttede Irenæus, at de godt kunne opfattes som de fire evangelister, der bragte budskabet til hele verden.

## Andre forklaringer

Et helt andet gæt søger forklaringen i Jesu liv, som de fire beretter om: I Kristus blev Gud *menneske*, han døde som et *offerdyr* (her dog en okse og ikke noget lam), han stod som »*Judas Løve*« op af graven (Joh. 11,1-17). Markus derimod begynder sit evangelium med Johannes Døberens »råb i ørkenen«, hvor ellers kun løvens brøl kunne høres langt væk! Lukas indleder sit budskab med beretningen om præsten Zakarias' offer, som dog var et røgelsesoffer og ikke et slagtoffer (Lk. 1,9). Herfra får vi så oksen. Ørnen skulle da symbolisere Johannes-evangeliets »høje åndelige flugt« eller det, at hans evangelium begynder »i det høje«, hos Ordet,

menneskeskikkelse, Markus som en løve, Lukas som en okse og Johannes som en ørn. Det har en endnu senere teori prøvet at besvare.

Ifølge denne skulle det vingede menneske henvise til Jesu menneskelige stamtræ fra Abraham til David, som Mattæus-evangeliet jo begynder med (Mt. 1,1-17). Markus derimod begynder sit evangelium med Johannes Døberens »råb i ørkenen«, hvor ellers kun løvens brøl kunne høres langt væk! Lukas indleder sit budskab med beretningen om præsten Zakarias' offer, som dog var et røgelsesoffer og ikke et slagtoffer (Lk. 1,9). Herfra får vi så oksen. Ørnen skulle da symbolisere Johannes-evangeliets »høje åndelige flugt« eller det, at hans evangelium begynder »i det høje«, hos Ordet,

som fra begyndelsen er hos Gud.

Nærmere er aldrig nogen kommet billedsymbolikken om de fire evangelister. De er indgået i kirkens billedkunst siden de ældste tider. Billederne på denne side stammer fra en ritualbog fra det 13. århundrede, som i dag opbevares i den franske by Chartres.

Willem Wuyts



## Bønnens apostolat ved Paul Keller SJ

# Hjemmet er kirke en miniature

At forældre må bidrage til evangelisering ved at opdrage deres børn i Jesu skole.

En journalist, der arbejdede i Rwanda, blev spurgt, hvad der havde rystet ham mest i de forløbne fem måneder. Uden at tøve svarede han: »Synet af en 15-års pige, som med en blodbesmurt kniv i hånden hysterisk leende kom løbende ned ad hovedgaden i Kigali.«

I Mocambique, Liberia, Uganda og andre lande findes der lejre, hvor sådanne 14-15-årige er samlet. De spiller fodbold. Læse og skrive kan de ikke. Ingen ved, hvad der skal blive af dem. Hvilken fremtid kan vi give dem? Hvad vil de finde på, når de er voksne? Børn trænger ikke til fjernsyn, men dag for dag har de hårdt brug for en mor, hos hvem de kan læse af: glæder og bekymringer, smerter og ønsker; og en far, de kan se op til og som de kan spørge om alt mellem himmel og jord.

Kun således spirer der i barnets sind tryghed, tillid, kærlighed, ærbødighed. Så er det også rede til at tage imod et ord om Gud, en bøn, eller en første belæring om godt og ondt. Bør-

nene bliver også modtagelige for, at kirken er et »heligt« sted, og der er chance for, at de åbner sig for Gud.

På den måde kan hjemmet blive »kirke en miniature« og en skole, der fører børnene til Jesus Kristus. Det er ikke nemt at gå i Jesu skole eller at være ansat i den. Det har det aldrig været. Det tager tid, kræver selvdisciplin og megen bøn. Men det lønner sig. At nedlægge disse værdier i et barns sjæl er den bedste kapitalanbringelse.

## Personligt svar til Gud

Troen må efterhånden blive til et helt personligt svar til Gud, som er inspireret af kærlighed til Jesus Kristus. Vi lever i en civilisation, som er ved at miste enhver sans for Gud. På den anden siden synes der at være flere og flere, som savner et ståsted i tilværelsen, et mål at leve for, en indre kraft, der gør dem sikre og glade.

Lad os bede om, at længselen efter ægte tro og dybere kærlighed til Jesus Kristus må vokse i forældrene, for at de kan føre deres børn til Ham, som kommer børnene i møde på en ganske særlig måde.

# Stenogildets årsmøde

week-enden 18.-19. marts afholdt Stenogildets årsmøde med emnet »Den ny evangelisering og den katolske læge«.

Gildet havde inviteret fader *T. Phipps* fra England om hovedtaler. Til daglig underviser fader Phipps i oralthologi ved seminaret Allen Hall i London og er desuden præst for de katolske lægers forening i England.

Father Phipps' præsentation var velforberedt. På aggrund af et citat fra Apostlenes Gerninger 2,42 opstilledes fire kriterier for

evangelisering: 1. Trosskab mod den apostolske lære. 2. Engagement i fællesskabet med andre katolikker, andre kristne og med syge. 3. Eukaristien bør være det centrale i vore liv. 4. Ivrig bøn.

At fader Phipps' foredrag i høj grad var relevant, kunne forstås på den engagerede diskussion og udveksling, som fulgte. Som meditation blev filmen »Da Capo« (KVIP) vist, en refleksion over Jesu lidelse.

Om søndagen talte pastor Jørgen Hviid om »Sygdom og lidelse«. Foredra-

get var dels en personlig refleksion over begrebet lidelse og dels, hvordan man som behandler kan forholde sig til den lidelse, sygdom ofte er årsag til. Hovedvægten lagdes på lidelsens ensomhed og hvordan man som »tilskuer« kan bryde den. (F.eks. ved at tale om dagligdags ting).

Før afrejsen fejredes søndagsmessen med p. Jørgen Hviid som celebrant og med fader Phipps som koncelebrant.

Jacob Schwartz

## Liturgisk kalender maj 1995

1. *hvid*. Mandag i 3. uge i påsken. (III Ps). Eller *hvid*. Josef, arbejderen. *Påskepf.* L.: Apg 6,8-15. Ev.: Joh 6,22-29. *Fejrer man Josef, arbejderen, læses følgende tekster:* L.: (ad libitum) 1 Mos 1,26-2,3 eller Kol 3,14-15.17.23-24. Ev.: (obligatorisk) Matt 13,54-58.
2. *hvid*. Tirsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Athanasius, biskop og kirkelærer, (+373)(m). *Påskepf.* L.: Apg 7,51-8,1a. Ev.: Joh 6,30-35. *Evangelium ad libitum* (Athanasius): Matt 10,22-25a.
1. *hvid*. Onsdag. FILIP OG JACOB, apostle (f). (III Ps). *Gl. Ap.pf.* L.: 1 Kor 15,1-8; Sl 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende. *Eller:* Halleluja!) Ev.: Joh 14,6-14.
2. *hvid*. Torsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). *Påskepf.* L.: Apg 8,26-40. Ev.: Joh 6,44-51.
3. *hvid*. Fredag i 3. uge i påsken. (III Ps). *Påskepf.* L.: Apg 9,1-20. Ev.: Joh 6,52-59.
4. *hvid*. Lørdag i 3. uge i påsken. (III Ps). *Påskepf.* L.: Apg 9,31-42. Ev.: Joh 6,60-69.
5. *hvid*. 4.SØNDAG I PÅSKEN. (IV Ps). *Gl. Cr. Påskepf.* L.: Apg 13,14.43-52; Sl 100,2.3.5. (Omk.: Vi er hans folk og den hjord, han vogter. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Joh 11,7.9.14b-17. Ev.: Joh 10,27-30. *Bededag for præste- og ordenskald.*
6. *hvid*. Mandag i 4. uge i påsken. (IV Ps). *Påskepf.* L.: Apg 11,1-18. Ev.: Joh 10,1-10.
7. *hvid*. Tirsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). *Påskepf.* L.: Apg 11,19-26. Ev.: Joh 10,22-30.
8. *hvid*. Onsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). *Påskepf.* L.: Apg 12,24-13,5. Ev.: Joh 12,44-50.
9. *hvid*. Torsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). *Påskepf.* L.: Apg 13,13-25. Ev.: Joh 13,16-20.
10. *hvid*. Fredag i 4. uge i påsken. (IV Ps). *Eller rød*. Nereus og Achilleus, martyrer, (+1. årh.). Eller *rød*. Pancratius, martyr, (+304). *Påskepf.* L.: Apg 13,26-33. Ev.: Joh 14,1-6. (Store Bededag)
11. *hvid*. Lørdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). *Påskepf.* L.: Apg 13,44-52. Ev.: Joh 14,7-14.
12. *hvid*. 5.SØNDAG I PÅSKEN. (I Ps). *Gl. Cr. Påskepf.* 1.L.: Apg 14,21b-27; Sl 145,8-9.10-11.12-13ab. (Omk.: Priset være dit navn, min Konge og min Gud! *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Åb 21,1-5a. Ev.: Joh 13,31-33a.34-35. *Mattias, apostel, fejres ikke.*
13. *hvid*. Mandag i 5. uge i påsken. (I Ps). *Påskepf.* L.: Apg 14,5-18. Ev.: Joh 14,21-26.
14. *hvid*. Tirsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). *Påskepf.* L.: Apg 14,19-28. Ev.: Joh 14,27-31a. *30-års dagen for biskop Hans L. Martensens bispevielse. Mindes i Menighedens Forbønner.*
15. *hvid*. Onsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). *Påskepf.* L.: Apg 15,1-6. Ev.: Joh 15,1-8.
16. *rød*. Torsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Erik, martyr, (+1160)(m). *Påskepf.* L.: Apg 15,7-21. Ev.: Joh 15,9-11.
17. *hvid*. Fredag i 5. uge i påsken. (I Ps). Eller *rød*. Johannes I, pave og martyr, (+526). *Påskepf.* L.: Apg 15,22-31. Ev.: Joh 15,12-17.
18. *hvid*. Lørdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Eller *hvid*. Bernardin af Siena, præst, (+1444). *Påskepf.* L.: Apg 16,1-10. Ev.: Joh 15,18-21. *Læsning ad libitum* (Bernardin af Siena): Apg 4,8-12.
19. *hvid*. 6.SØNDAG I PÅSKEN. (II Ps). *Gl. Cr. Påskepf.* 1.L.: Apg 15,1-2.22-29; Sl 67,2-3.5.6+8. (Omk.: Folkeslag skal takke dig Gud, alle folkeslag takke dig. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Åb 21,10-14.22-23. Ev.: Joh 14,23-29. *Kollekt for meddelelsesmidlerne.*
20. *hvid*. Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påskepf.* L.: Apg 16,11-15. Ev.: Joh 15,26-16,4a.
21. *hvid*. Tirsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påskepf.* L.: Apg 16,22-34. Ev.: Joh 16,5-11.
22. *hvid*. Onsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påskepf.* L.: Apg 17,15.22-18,1. Ev.: Joh 16,12-15.
23. *hvid*. Torsdag KRISTI HIMMELFART (h). *Gl. Cr. Hf.pf. Påskelyset står fremme til og med pinsedag.* 1.L.: Apg 1,1-11; Sl 47,2-3.6-7.8-9. (Omk.: Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Ef 1,17-23 eller Hebr 9,24-28; 10,19-23. Ev.: Luk 24,46-53. *Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer, (+735), Gregor VII, pave, (+1085), samt Maria Magdalene af Pazzi, jomfru (+1607), fejres ikke.*
24. *hvid*. Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps). Filip Neri, præst, (+1595)(m). *Påskepf. eller Hf.pf.* L.: Apg 18,9-18. Ev.: Joh 16,20-23a.
25. *hvid*. Lørdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Eller *hvid*. Augustin af Canterbury, biskop, (+605). *Påskepf. eller Hf.pf.* L.: Apg 18,23-28. Ev.: Joh 16,23b-28.
26. *hvid*. 7.SØNDAG I PÅSKEN. (III Ps). *Gl. Cr. Påskepf. eller Hf.pf.* 1.L.: Apg 7,55-60; Sl 97,1+2b.6+7c.9. (Omk.: Herren hersker, thi han er konge over jorden. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Åb 22,12-14.16-17.20. Ev.: Joh 17,20-26. *Valfart til Åsebakken.*
27. *hvid*. Mandag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påskepf. eller Hf.pf.* L.: Apg 19,1-8. Ev.: Joh 16,29-33.
28. *hvid*. Tirsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påskepf. eller Hf.pf.* L.: Apg 20,17-27. Ev.: Joh 17,1-11a.
29. *hvid*. Onsdag. JOMFRU MARIAS BESØGELSE (f). (III Ps). *Gl. Jomfru Marias Besøgelse (f).* L.: Zef 3,14-18 eller Rom 12,9-16a; Sl.: Es 12,2-3.4bcd. 5-6. (Omk.: Stor i din midte er Israels Hellige!) Ev.: Luk 1,39-56.



# Fredsseminar om Mellemøsten

Lørdag den 6. maj 1995 indbyder Det økumeniske Fællesråds arbejdsgruppe »Kirkefolk for Fred i Israel/Palæstina« til et seminar om freden i Mellemøsten.

Mødet finder sted i Baptistkirken i Odense, Klosterbakken 11, Odense C. fra kl. 10.30 til 15.45.

Seminaret har til formål at uddybe forståelsen for konflikten i Mellemøsten – især Israel/Palæstina – og skabe en åben og fordomsfri debat om, hvilke muligheder, der findes for at støtte tiltag for fred og forsoning i Mellemøsten.

Nærmere oplysninger

om seminaret, der er åbent for alle interesserede, kan fås ved henvendelse til: Det økumeniske Fællesråd, Dag Hammarskjölds Allé 17.3, 2100 København Ø. Tlf. 35 43 29 43. Pris for deltagelse kr. 50,-.

ks

## Katolsk kirkestævne i Løgumkloster

Lørdag den 6. maj afholdes et katolsk kirkestævne i Løgumkloster. Det er anden gang et sådant finder sted. Stævnet er for alle, katolikker og ikke-katolikker, især dem, der bor vest for Storebælt.

Højdepunktet på stævnet er festmessen kl. 11 i den gamle klosterkirke, som folkekirken ved sognepræst Svend Aage Kristoffersen har stillet til rådighed.

Der er desuden et varieret

program: Rundvisning i kirken kl. 10 ved kunsthistoriker Hans Jørgen Frederiksen, der også holder et foredrag med lysbilleder om cistercienserne og deres klostre i Frankrig og Danmark. Desuden medvirker blandt andre cistercienserinderne fra Maria Hjerte Kloster, Sostrup og kirkekorret fra den katolske kirke i Århus. Der er også et program for både de mindre børn og de lidt større.



Stævnet slutter med andagt i det gamle dormitorium kl. 15.30.

Stævnet er tilrettelagt af en arbejdsgruppe fra Syd- og Sønderjylland med sognepræst Lars Messerschmidt og Dominique Tran Duc Thanh som ansvarlige. Foldere og oplysninger kan fås ved henvendelse til de to præster på tlf. 75 12 10 27 og 74 52 23 26.

100 år



Sr. Macaria Peschke fylder 100 år den 30. april.

Skt. Elisabeth søster M. Macaria Peschke fejrer søndag den 30. april sin 100 års fødselsdag. Hun voksede op i Kreuzendorf i Oberschlesien, og hun blev iklædt i 1920 i Neisse.

Sr. Macaria kom til Danmark i 1923, hvor hun i næsten 50 år virkede på Skt. Elisabeth Hospital i København som operationssygeplejerske til gavn for mange mennesker.

I 1980 flyttede hun til Maria Elisabeth Hjem, Næstved, hvor hun med sin bøn og sit ordensliv endnu beriger den katolske kirke i Danmark.



Krucifikset blev ca. 1942 rejst i Vor Frue Kloster, Høsterkøb.

## Vejkrucifikser i Danmark

Anders Enevig, *Vejkrucifikser i Danmark*, Poul Kristensens Forlag, 144 s., 112 illustrationer, kr. 180,-

Bogen »Vejkrucifikser i Danmark« fortæller om 29 krucifikser, hvoraf størstedelen er tænkt og født som vejkrucifikser. Forfatteren Anders Enevig har også medtaget en lille gruppe udendørs krucifikser, der tjener som monumenter i forbindelse med kirker og kirkegårde.

Forfatteren har fundet frem til, at der findes 23 fritstående krucifikser af pæn størrelse spredt over hele landet. Alle vejkrucifikser er fra vort århundrede bortset fra Hellig Anders' Krucifiks ved Slagelse, der menes at være fra 1200-1300 årene, og Skovsbokrucifikset ved Rynkeby på Fyn fra 1600-tallet. De er

på grund af råd og svamp restaureret og fornyet flere gange, men lokaliteten er den samme, beretter forfatteren.

Sagnet fortæller om Hellig Anders krucifikset, at hvis det led overlast eller blev fjernet, ville der udbrude kvægstæppe på egnen, og det havde bønderne fra egnen respekt for. Overtro eller ej, skriver forfatteren, javist, men når det nu hjælper, Korset er i øvrigt enestående i Danmark, idet det er det eneste, hvor Kristusfiguren hænger i lodrette arme.

### Vejkrucifikset i Lille Svendstrup

Anders Enevig har to afsnit for katolske vejkrucifikser i hhv. Lille Svendstrup, Ringsted og i Vor Frue Kloster på Åsbej Nordsjælland.

Vejkrucifikset ved Lille

Svendstrup blev indviet i 1921 og efter restaurering genindviet 10. august 1998 af pastor Hans Esmark.

Krucifikset er 4 meter højt og af mørkt egetræ. Kristus-skikkelsen er udskåret i Oberammergau, medens selve korset er lavet i København.

De danske katolikker, der har deltaget eller deltaget i den årlige valfart til Haraldsted, har mulighed for at komme forbi korset. Tidligere, når katolikker valfartede til Knud Lavards kapel i Haraldsted, gjorde man ophold ved dette vejkrucifiks.

Vejkrucifikset er placeret ved hovedlandevejen fra Ringsted til Holbæk på hofjægermester Gustav Garth-Grüners jord.

### Vejkors ved Vor Frue Kloster

I den aflåste klostergård i Vor Frue Kloster er et tidligere vejkrucifiks, hvor corpus er af bronze. Det stammer helt tilbage fra 1915, hvor det hang på facaden af Mariahjemmets facade ud mod Ny Kongensgade. Dengang skønnede Katolsk Ugeblad, at det var det var det eneste krucifiks, der hang udvendig på en bygning i København. Mariahjemmet var en katolsk husholdningsskole på hjørnet af Vestervoldgade og Ny Kongensgade. Den blev lukket 1919 og overtaget af katolske ungdomsforeninger. Omkring 1940 blev bygningen solgt og krucifikset nedtaget og senere foræret til benediktinerinderne i Høsterkøb, hvor det har været siden.

Der er mangler i bogen, idet krucifikset på tårnet af Skt. Augustins Kirke ud mod Jagtvej ikke omtales. Det gælder ligledes vejkrucifikset ved indkørslen til Magleås Kursuscenter ud mod Høsterkøbvej.

kk

## WEEKEND-RETRÆTE PÅ MAGLEÅS

Freitag d. 23. juni kl. 21.30 til søndag d. 25. juni kl. 14.

### HIMMEL OG JORD ER FULDE AF DIN HERLIGHED

Retræte er en samlet tid, hvor man trækker sig tilbage fra hverdagen til mødet med Gud og for at se på sit liv i troens lys.

I bønner, stilheden, overvejelserne og udvekslingen vil vi tage udgangspunkt i den kendte sætning fra liturgi-ens »Sanctus«: »Himmel og jord er fulde af din herlighed«. Vi prøver at spore Skaberens herlighed i sit skaberværk: vore omgivelser og vort konkrete liv.

Retræteleder: sr. Evelyn Krepele CSJ.

Pris: kr. 500,- (kun 7 retrætepladser).

Tilmelding til centerleder Elin Udam Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6 3460 Birkørød. Tlf. 42 81 07 15.

## HØJSKOLEUGE

FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION - de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 - 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning - også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lehamn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

### MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter Høsterkøbvej 6, 3460 Birkørød

## Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

## Møder og arrangementer

### To koncerter med klassisk guitar

Poul Anders Søgaard spiller i Skt. Mariæ kirke, Jens Jessesvej 5, mandag den 15. maj kl. 19.30 og i Skt. Therese kirke, Bernstorffsvej 56, onsdag den 17. maj kl. 20. Entré kr. 25,00, som går til Caritas.

## Magleås-arrangementer

Fr.d.23.6.-sø.d.25.6.95:

Magleås-Retræte

v/Sr. Evelyn Krepele.

Fr.d.23.6.95:

Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:

Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:

Højskoleuge

»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

## Kom og se, hvem vi er

og deltag i vort fællesskab TRO & LYS Retræte på Magleås 12. - 14. maj 1995.

Med denne annonce henvender vi os især til mennesker med et mentalt handicap, deres familie og venner i hele Danmark.

Pris: 600 kr. Børn u. 14 år halv pris. Tilmelding senest 21. april til: Marie Storm, Marie-lystvej 16, 2000 F. Tlf. 31 74 34 15. Mulighed for tilskud. Yderligere oplysninger: Inge Switon-Rennow. Tlf. 31 39 09 89.



## Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag om den hellige Teresa af Avila - Kirkelærer og mystiker, ved *Grethe Livbjerg*.

Onsdag den 26. april kl. 20  
i Englesalen  
på Niels Steensens Gymnasium,  
Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

## Dalum retræte 1995

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 21. august (ankomst senest kl. 17.00) til fredag den 25. august efter hjemmese og morgenmad. Retrætepræst Dietrich Timmermann (Domkirken).

Emne: **Sig altid Gud Fader tak.**  
Prisen for opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74. Der kan søges tilskud til retræten. Retræteudvalg: Walter Egger, Hillerød - J. Aa. Ibsen, Sønderborg, Edm. Jensen, Frederikshavn, Tage Gondek, Nyk.F., Børge Blans, Silkeborg.

## Lægfolket i Oldkirken Hvad gjorde de dengang og hvad gør de nu?

Foredrag ved dr. theol. Bjørn Højbo

Mandag den 15. maj 1995 kl. 19.30  
i Jesu Hjerter kirkes menighedssal, Stenos-  
gade 4 B, København V.

Alle Interesserede er velkomne.

## DUK-kalender

**Ungdomsmesse** den 30.4.95 kl. 20 i  
Jesu Hjerter Kirke, København.

**Ledertræning** 12.5.-14.5.95 på Øm for  
alle landets KUK-ledere, potentielle  
KUK-ledere samt interesserede. Pris kr.  
175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog  
kr. 200,- over 30 år).

**Ministrantweekend** den  
27.05.-28.05.1995 på Magleås for alle  
ministranter i anledning af Åsebakke-  
valfarten. Pris kr. 80,-. Tilmelding og be-  
taling senest den 05.05.95.

**Ungdomsmesse** den 28.05.95 kl. 20 i  
Jesu Hjerter Kirke, København.

**Ministrantweekend** den  
09.06.-11.06.1995 i Hamahytten ved Øm  
for alle ministranter i anledning af Øm-  
valfarten. Pris kr. 100,- samt eventuelt  
kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og  
betaling senest den 19.05.95.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK.  
Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i ge-  
byr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker nor-  
malt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Det sker på Magleås

Ma. d. 1. - on. d. 3.5.:

Audiolog.pæd.forening.

Ti. d. 2. og on. d. 3.5.:

Brüel & Kjær.

To. d. 4.5.:

Lisberg Management.

Fr. d. 5. - lø. d. 6.5.:

Karløbo kommune.

Ma. d. 8. - ti. d. 9.5.:

Brüel & Kjær.

Ti. d. 9.5.:

Hørsholm kom. tandpleje.

Ti. d. 9. - on. d. 10.5.:

Helsingørskommune.

On. d. 10. - to. d. 11.5.:

Socialministeriet.

On. d. 10. - fre. d. 12.5.:

Birklerød kommune.

Fr. d. 12. - sø. d. 14.5.:

Tro & Lys.

To. d. 11. - sø. d. 14.5.:

Herlev menighed.

Familjedage.

Ti. d. 16. - on. d. 17.5.:

Ungdomsskoleinspekt.foren.

On. d. 17. - to. d. 18.5.:

Ergoterapeutforen.

Ti. d. 18.5.:

Lønvedsmiddelsestyrelsen.

Fr. d. 19.5.:

Tandlægerne.

Fr. d. 19. - lø. d. 20.5.:

COWI-consult.

Sø. d. 21. - ma. d. 22.5.:

Da. Fysioterapeuter.

Ma. d. 22. - lø. d. 27.5.:

Kbh. Universitet.

Lø. d. 27. - on. d. 31.5.:

Kbh. Universitet.

Ma. d. 29. - ti. d. 30.5.:

Frederiksborg Amt.

Ti. d. - on. d. 31.5.:

Da. socialrådg. forening.

On. d. 31.5.:

Birklerød kommune.

## 75 ÅRS JUBILÆUM

II. Absalon Trop, Flok og Klan fylder 75 år.

Dette fejres ved en jubilæumsfestdag,  
lørdag den 6. maj 1995  
i Absalon Hus i Kokkedal.

Fællestransport med afgang fra lokalet på Jagt-  
vej 183 B kl. 10.

Bestilling af »billetter«  
nødvendig senest den 24.  
april 1995 hos GK Michael Plum,  
tlf. 44 66 06 40,  
hvor også yderligere oplysninger kan in-  
dentes.

## Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995

8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel .....kr. 5.300,00

Særpris for syge og  
handicappede på »accueil«  
.....kr. 4.800,00

Unge .....kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne  
valfart. Præster, læger og sygeplejersker  
ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes  
Skovgårdsvej 11  
2920 Charlottenlund  
Tlf. 42 28 39 83 Marina Steensen  
(hverdage kl. 20-21) og 39 29 92 23  
Philippe Hanus (hverdage kl. 20-21).

## Diverse

### Tak

Nu, da »legatvideoen«  
er færdigredigeret og sendt ud til alle,  
som har ønsket den, vil jeg gerne sige  
hjertelig tak til dem, der tog initiativ til  
stiftelsen af legatet og produktion af  
videoen og ofrede deres fritid på optagelser  
og redigering af filmen. Ligeledes en  
meget varm tak til alle enkeltpersoner  
og institutioner, der så rundhåndet har  
bidraget til, at legatet nåede op over  
50.000 kr.  
L.O.Dorn, SJ

### Lejlighed

Katolsk lærer søger lys 2-3-værelses leje-  
lejlighed i København/Frederiksberg.  
Billet mkr. 1429, »katolsk orientering«, Ve-  
sterbrogade 28,4, 1620 København V.

## SCHWEIZ

### Salg Udlejning Investering

Attraktiv i Rhonedalens ski-/vindistrikt. Ho-  
tel og velbeliggende ferieboliger. Oplev  
messe i stiftskirken, Notre-Dame-de Valère  
med et af verdens ældste orgler ca. 14.årh.  
DHA A/S Telf. 31 21 55 90. Fax 31 21 56 35.

## Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.

NYE ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag  
kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søn-  
dag kl. 11-13.

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk  
Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Stor-  
københavn. Gratis for begge parter formid-  
les kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker  
De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menig-  
hedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og  
torsdag.

## Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den  
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette te-  
stamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekon-  
toret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboles 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

## BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerindene  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes  
smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## Annoncer

### »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald  
også anmeldelse til skifteret, sygesik-  
ring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i  
Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer  
gerne hjem  
til Dem for at  
træffe de  
nødvendige  
aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER  
Bedemand Kvist's Eftf.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester  
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## Tømremester Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen 23, Ålborg  
Telefon 98 16 26 00

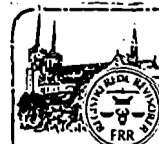
## MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor  
forretning et besøg og se vort store udvalg i  
reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN  
Nordre Frihavnsgade 13  
København Ø  
Tlf. 31 26 60 70

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision • Regnskab • Skat  
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE  
Registreret revisor FRR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsegade 10 • Roskilde • 42 15 10 35  
- det er altid sikkert med en registreret revisor



# Renovering i Lourdes

Lourdes (KNA) - I Lourdes i det sydlige Frankrig planlægger man renoveringsarbejder til 280 mio. kr, meddeler ledelsen af Mariaheligheden. Først og fremmest skal de bygninger, hvor de syge og handicap-

pede bor, sættes i stand. Standarden for de 1.400 pladser på de tre hospitaler for de plejkrævende pilgrimme opfylder ikke længere sundhedsministeriets sikkerheds- og hygiejnekrav.

Hospitalet Notre Dame med 20-sengs sovesale og elendige badeforhold skal rives ned og med en nybygning forbindes med hospitalet Bernadette. For at finansiere projektet vil prisen blive hævet mellem 10 og 25 kr. pr. person fra denne sæsons begyndelse.

Rosenkrans-basilikaen bliver fredet som »verdenskulturarv«. Indtrængende vand har ødelagt mosaikkerne. Desuden skal opvarmningen og de elektriske installationer fornyes. På grund af fredningen betaler den franske stat størstedelen af de 25 mio, som restaureringen koster.

Mere end 5 mio. besøger årligt Lourdes og bruger ca. 2,8 mia. kr. Dermed er det katolske valfartssted en betydelig økonomisk faktor i området.



Mere end 5 millioner pilgrimme besøger Lourdes hvert år.

## Mindegudstjeneste på Sri Lanka

Colombo (KIPA) - 1545 var katolicismen så populær på øen Mannar nordvest for Sri Lanka, at man måtte lukke hindu-templer i det daværende hinduistiske kongerige Jaffna. Af frygt for at miste magt lod kong Sankili derfor 600 katekumener henrette. Katolikkerne på Mannar mindedes de 600 menneskers martyrium ved en gudstjeneste i februar måned.

Skt. Frans Xavier i nåede 1542 Goa i det sydvestlige

Indien, og hans missionsvirksomhed vakte nysgerrighed rundt omkring. Befolkningen på Mannar sendte bud til den berømte jesuit om at komme til øen og undervise dem. Han kunne ikke komme selv, men sendte en portugisisk præst og nogle ordensfolk.

### 600 myrdet

Missionen lykkedes så godt, at hindu-templet i Jaffna blev lukket. Det fandt kongen så truende, at han beordrede, at de 600, der forberedte sig på dåb, blev slået ihjel. Hændelsen er beskrevet i et brev, som Frans Xavier sendte til Rom umiddelbart efter.

I 1925 blev martyrernes massegrav fundet, og der blev bygget et kapel over den. Da man i 1945 fejrede 400-året, brød der en strid ud om martyrernes kastetilhørsforhold. Den daværende biskop af Jaffna, John Guyomar blev derfor nødt til at afbryde mindehøjtideligheden.



Verdens ældste katolske præst er den tyske jesuit Wilhelm Klein. Den 24. marts fyldte han 106 år.

## De unerede i Ukraine forbereder festligheder 400-års jubilæum for Brest-Litovsk unionen

Rom (KNA) - Vatikanet er begyndt at forberede festlighederne for 400-året for indgåelsen af Brest-Litovsk unionen og 350-året for Uzhorod unionen, hvor bispedømmer af byzantinsk-slavisk ritus sluttede sig til den katolske kirke.

En ukrainsk-katolsk delegation under ledelse af den forhenværende metropolit af Winnipeg, Maxim Hermaniuk har haft møder med den interdikasterielle kommission for kirken i Østeuropa, der blev oprettet i 1993 med statssekretæren, Angelo Sodano som leder.

Jubilæumsfejringen skal være en inspiration for den fortsatte udvikling af den græsk-katolske kirke i Ukraine og i diasporaen efter Andet Vatikankoncil's retningslinier, hedder det efter mødet.

Synoden i Brest-Litovsk (Brzesc Litevski) fandt sted i 1596. Under det daværende polske styre blev metropolien »Kijev og hele Ruthenien« (= Ukraine) indlemmet i den katolske kirke.

Unionen var forberedt af jesuiternes reformaktivitet i området. Metropolit Ragoza og synoden sendte biskopperne Pocij og Terlecki til Rom, hvor unionen blev sluttet i december 1595 og bekræftet på synoden i Brest i oktober 1596. Efter Polens delinger 1772-95 dannede metropolit Siemaszko en skismatisk synode i Skt. Petersborg for de bispedømmer, der befandt sig på russisk territorium.

### Unionen opløst af Stalin i 1945

1945 opløste Sovjetunionen unionen, men i Amerika forblev 600.000 ukrainere i 6 exarchater (bispedømmer beliggende uden for patriarkatets område) i unionen.

Caritas Danmark giro 404-3979

Med Uzhorod unionen i 1646 blev bispedømmet Mukacevo i Ukraine forenet med Rom på grund af den fremtrængende calvinisme.

## Jøder beder paven om rundskrivelse

Rom (KIPA) - »American Jewish Committee« har under en audiens bedt pave Johannes Paul II om at offentliggøre en rundskrivelse, hvor den katolske kirke højtideligt fordømmer enhver form for antisemitisme.

Samtidig foreslog de paven at etablere et jødisk-katolsk historisk samarbejde for at undersøge Vatikans arkivalier vedrørende jødeudryddelserne, siger talsmænd fra den jødiske komité til journalister. Ligeledes havde de bedt Pavestolen om at modarbejde enhver form for »minimalisering« af jødeudryddelserne. Paven havde lovet nøje at overveje komitéens forslag.

## Hædersbevisning i Israel til afdød fransk kardinal

Jerusalem (KNA) - Det israelske »Yad Vashem«-center har posthumt tildelt den franske kardinal Jules Saliege titlen »Retfærdig blandt folkene«.

Saliege, der indtil sin død i 1956 var ærkebiskop af Toulouse, udmærkes, fordi han under Anden Verdenskrig hjalp mange jø-

## Biskop sælger palæ

Kobe (KNA) - To måneder efter jordskælvet i Kobe har ærkebiskoppen af Osaka, Paul Hisao Yasuda besluttet at sælge sit bispepalæ. Salgssummen skal hjælpe med at finansiere genopbygningen af de kirker, klostre, børnehaver og menighedscentre, som blev ødelagt. Disse skader beløber sig til 135 mio. kr, og kirken i Japan får ingen statsstøtte, oplyser jesuiten Günter Kerkmann.

### Ofre uden familie

Ærkebispedømmet Osaka koordinerer flere hundrede katolske hjælpere arbejde for jordskælvsofrene, især gæstearbejdere fra Sydøstasien og Latinamerika. De er særlig hårdt ramt, da de ikke har slægtninge til at tage sig af dem.

Det varer længe, før Kobe kommer til at ligne en by igen. Hovedgaderne kan stadig kun befæres med særlig tilladelse, og kun få af jernbanerne er kommet i gang. Havnen kan kun losse to skibe om dagen, og da næsten halvdelen af byens indkomst stammer fra den, frygter byens 1,2 mio. indbyggere, at den økonomiske nedgang fortsætter.

## Kritisk punkt i fredsproces

### Det islamiske Råd overrækker paven memorandum

Rom (KNA) - Det internationale islamiske Råd har i et memorandum bedt paven om at lægge pres på Israel for at få løst Jerusalem-spørgsmålet. På en pressekonference sagde generalsekretæren for Rådet, Kamel Al-Sharif, at dette spørgsmål er et kritisk punkt i fredsprocessen i Mellemøsten.

Dokumentet fra Det islamiske Råd, der har sæde i Cairo, blev overrakt paven af en delegation fra Rådet samt medlemmer af Den islamiske Generalkongres for Jerusalem og Den islamisk-

kristne Dialog-komité i Jordan. Det understreges i dokumentet, at både muslimer og kristne har rettigheder, der ikke må ignoreres.

## Ordenssøstre løsladt

Rom (KNA) - De syv ordenssøstre, der blev bortført i Sierra Leone 25. januar blev løsladt i slutningen af marts. Ifølge det italienske udenrigsministerium blev søstrene, seks italiene-

re og en brasilianer, overgivet til biskoppen af Makni George Biguzzi af oprørerne. De blev derefter bragt til hovedstaden Freetown.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk AvlsTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 10. maj



atinamerika i søgelyset, side 2  
 en nordiske Bispekonference, side 3  
 anker efter FN-topmødet, side 5  
 iskop i 30 år, side 6-8

# katolsk orientering

## Kirkelig enhed er en proces

iger Konrad Raiser fra Kirkernes Verdensråd

om (KNA) - Generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd *Konrad Raiser* har i Vatikankirken haft samtaler med pave *Johannes Paul II*, udenrigsminister *Jean-Marie Tauran* og med repræsentanter for Enhedsbevægelsen.

### De fleste kirker er i en overgangsfase

en økumeniske bevægelse finder sig i en overgangsfase, ikke i en krise, sagde Raiser i et interview i Vatikans Radio. Ligesom i Danmark er kirken stået i en overgangsfase for økumeniske arbejder for udfordringer, der kræver mange foranstaltninger.

Raiser var meget tilfreds med samtalen med paven. Man havde især beskæftiget sig med problemer i forbindelse med kirkelig enhed, 2000-års jubilæet og fredsvidnesbyrd. Det er nødvendigt med en mere dynamisk forståelse af enheden, understreger Raiser. Enhed skal i langt højere grad forstås som en proces end som end struktur eller definitiv læreformulering.

### Kritiske bemærkninger

Raiser var kritisk over for den nye rundskrivelse om livet, »Evangelium vitae«. De, der bærer den største byrde ved en beslutning i

forbindelse med abort, nemlig kvinderne, nævnes næsten ikke i rundskrivelsen og kun mod slutningen. Det er en undervurdering af de virkelige forhold.

### Unødvendige kontroverser

Generalsekretæren beklagede, at Kirkernes Verdensråd og Vatikanet ofte blev spillet ud mod hinanden af FN på grund af deres forskellige optræden. Men der er forskel både på de to institutioners status i forhold til FN og på deres forståelse af FN. Men det vil være hensigtsmæssigt, at man gensidigt orienterer hinanden for at undgå unødvendige



dige kontroverser. Kirkernes Verdensråd har større spillerum end Vatikanet i forhold til FN, fordi Vatikanet som stat er medlem af organisationen og skal følge spillereglerne.

Desuden ønskede Raiser, at Vatikanet kom med en ny definition af »sekt«. Vatikankirkens nuværende sprogbrug er ofte diskriminerende, mener Raiser. Kirkernes Verdensråd består af over 300 protestantiske, anglikanske og ortodokse kirker fra over 100 lande.

## Bonifatiusværk hjælper diasporaen med 116 mio. kr.

1999 har det tyske Bonifatiusværk eksisteret i 150 år, hvor det har ydet støtte til den katolske kirke i diasporaen. Fra 1849 har formålet været at fremme sjælesorgen i det tysksprogede område, fra 1945 især i Østtyskland.

Fra 1974 modtog de nordiske lande også hjælp fra Bonifatiusværket, og i 1992 kom de baltiske lande med, oplyser generalsekretæren for Bonifatiusværk, prælat *Georg Walf*.

I 1918 krævede de tyske biskopper i et fælles hyrdebrev, at der skulle oprettes et Bonifatiusværk i alle sogne, og fra 1954 indførte de en årlig »diasporasøndag«, hvor man samler penge ind til kirken de steder, hvor der kun er få og spredtboende katolikker.

I 1995 andrager Bonifati-



Prælat Georg Walf.

usværkets diasporahjælp i alt 116 mio. kr. Menighederne i det tidligere Østtyskland får 62 mio. kr, de estiske og lettiske katolikker får 4 mio. kr, de vesttyske diasporamenigheder får 16 mio. kr. og de nordiske menigheder 34 mio. kr.

sw



Lars Reuter S. J. blev fredag den 21. april viet til diakon af biskop *Hans L. Martensen*. Se også side 3.

## Ordensgeneral Kolvenbach: Jesu Selskab er ved godt helbred

Rom (KNA) - Ved afslutningen af jesuiternes 34. generalkongregation siger ordensgeneralen *Peter-Hans Kolvenbach*, at Jesu Selskab »er ved godt helbred«. Trods en tilbagegang fra 36.000 ved begyndelsen af Det andet Vatikankoncil til de 23.000, der er i dag, går det godt for jesuitterne.

Generalkongregationen, der varede 77 dage, havde 223 delegerede fra 110 lande. For 50 år siden var 90% af de delegerede fra Europa. Ved den 34. generalkongregation var kun en tredjedel fra Europa, 35% kom fra Nord- og Sydamerika, 10% var afrikanere og 25% var fra Asien. Hovedemnet var at finde nye formuleringer for ordenens sendelse, specielt med hensyn til den nyevangelise-

ring, paven ønsker i det tredje årtusind.

De delegerede vedtog 30 dokumenter, bl.a. om indsats for retfærdighed, ordenens rolle ved kristendommens rodfæstelse i forskellige kultursammenhænge, økumeni og interreligiøs dialog. Jesuitterne forpligter sig desuden til en særlig indsats for miljøbeskyttelse, massemedierne som »ny kultur« og samarbejde med kristne og ikke-kristne lægfolk.

### Dekret om kvinder

Et forslag fra en irsk delegeret blev til et dekret om solidaritet med kvinder. Det begrundes med, at kvinder på afgørende vis bidrager til retfærdighed i verden og

Fortsætter på bagsiden

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adressetændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X



## Solidaritet det vigtigste moralske princip

Sao Paulo (KNA) - Ærkebiskoppen af Sao Paulo, kardinal *Paulo Evaristo Arns* siger i et interview, at moral er at handle efter visse principper, og det vigtigste er solidaritet. Alle andre principper er sekundære, og derfor interesserer det ham ikke at diskutere præventionsmidler, for der er langt vigtigere problemer.

### Valget mellem to onder

Hvis han konkret bliver spurgt, oplyser han om kirkens lære og henviser til samvittigheden. Mennesker må også selv afgøre, om de vil bruge kondom for at undgå HIV-smitte. Mennesker må hverken skade sig selv eller andre. »Derfor lærer moralen, at hvis man skal vælge mellem to onder, skal man vælge det mindste onde. Hvis man anvender kondomer, er det det mindste onde. For hvis man ikke

gør det, slår man ihjel,« siger Arns.

Kardinalen nægtede, at der var problemer mellem ham og pave *Johannes Paul II*. »Han har aldrig givet udtryk for at have problemer med min person«. Arns fremhæver, at han aldrig kritiserer paven, men ofte den romerske kurie. Han tror, at de fejl, man bebrejder paven, kommer fra kurien.

I interviewet kritiserede Arns den nye brasilianske præsident, *Fernando Henrique Cardoso*. Arns har opfordret Cardoso til at hæve mindstelønnen, men det har han nedlagt veto mod, samtidig med at han har forhøjet sin egen løn.

### Kirken må ikke falde til ro

Kardinalen advarer den brasilianske kirke mod at »falde til ro«. Det er farligt for kirken at stå stille midt i

tidens gang. Men kirken har ikke helt mistet sin fart. Den arbejder for mennesker og forsøger at føre dem til en forståelse af deres situation, så de kan tage hånd om deres eget liv.

## Kardinal anklager politikere

Sao Paulo (KNA) - Ærkebiskoppen af Sao Paulo, kardinal *Paulo Evaristo Arns* har rettet nogle alvorlige anklager mod ledende politikere i den brasilianske forbundsstat Sao Paulo. De fattiges situation er kaotisk, hedder det i en 366-sider lang rapport, som Arns har givet paven under sit ad-limina besøg.

Biskoppens anklager er



Kardinal Paulo Evaristo Arns, Sao Paulo i Brasilien.

især rettet mod den tidligere guvernør, *Luiz Antonio Fleury* og borgmesteren i Sao Paulo, *Paulo Maluf*. Et voldsomt eksempel var massakren i Carandiro-fængslet i 1992, hvor 111 fanger blev dræbt. Militærpolitiets massakre skete med regeringens billigelse, og Fleury foretog sig af valgtaktiske grunde ingenting.

### Hospitaler i forfald

Arns anklager Sao Paulos borgmester for at lade hospitaler og klinikker forfalde. Desuden er uddannelsessystemet dårligt, og biskoppen beklager analfabetismen, den høje børnedødelighed og narkohandelen, der »dækkes af politiet«.

## Venezuelas biskopper fordømmer krigsagitation

Caracas (KNA) - Venezuelas Bispekonference fordømmer den tiltagende spænding mellem Venezuela og Colombia. Generalsekretæren for Bispekonferencen, biskop *Mario del Valle Moronta Rodriguez* siger, at det er beklageligt, at agitatorer forsøger at opvække til en væbnet konflikt mellem de to lande.

Der har været flere episoder i den sidste tid. Bl.a. har

colombianske guerillaenheder flere gange i månedsvis overfaldet venezuelansk territorium. Derefter har Venezuelas regering truet med militæraktioner i Colombia. Bispekonferencen opfordrer samtidig den colombianske regering til at bekæmpe den colombianske narkohandel, som opererer på den anden side af grænsen til Venezuela.

## Jordens goder er fælles for alle

Caracas (KNA) - Den venezuelanske Bispekonference ønsker at skærpe bevidstheden om, at jordens goder er fælles for alle. Derfor har de iværksat »Campana Compartir« for 1995. Spørgsmål om social retfærdighed og beskyttelse af livet er emner for kampagnen, siger generalsekretæren for bispekonferencen, hjælpebiskop *Mario del Valle Moronta Rodriguez*.

Venezuela lider ikke blot under en økonomisk krise, men også en voldsbølge, siger han. Volden kan ikke kun ses på gaden, men også på arbejdspladserne og hjemmene. Men det er også vold, når mennesker ikke har adgang til skoler, lægehjælp og et menneskeværdigt liv. Korrupsion er også vold mod mennesker, understreger biskoppen.



Columbus. Kirken fulgte i hælene på kolonisterne.

## Latinamerika er kun katolsk af navn

Lima (KNA) - Latinamerika er kun katolsk af navn, mener den nye kardinal og ærkebiskop af Lima, *Augusto Vargas Alzamora*. Skønt flertallet af befolkningen tilhører den katolske kirke, er »kun ganske få virkelig katolikker«.

Derfor er den største opgave for kirken i Latinamerika ny-evangeliseringen af et enormt antal af lunkne

katolikker. Kun en dyb fornyelse af den katolske kirke i området kan føre til en ægte forandring af samfundet inden for det sociale og kulturelle område, sagde Alzamora. »Det er tydeligt, at den lunkne katolicisme hænger direkte sammen med mangelen på solidaritet og moralske principper,« tilføjer han.

## Kirkens medskyld i militærdiktatur i Argentina

Buenos Aires (KNA) - Der er opstået strid blandt Argentinas biskopper vedrørende kirkens eventuelle medskyld under militærdiktaturet 1976-1983. Biskop *Candido Genaro Rubiolo* af Mendoza siger, at kirken aldrig har dækket over de ansvarlige, hvorefter biskoppen af Viedma, *Miguel Esteban Hesayne* mener, at kirken ved sin passive holdning indirekte har støttet torturen.

Kirken vidste, at grusomhederne fandt sted, men

nægtede at hjælpe bl.a. mødre til forsvundne, siger Hesayne i avisen »Pagina 12«. Samme avis anklager den daværende apostoliske nuntius i Argentina, *Pio*

*Laghi*, der i dag er kardinal og formand for Uddannelseskongregationen. Nuntiatoren blev detaljeret informeret om torturen uden at ytre sig.

### Annoncer i »Katolsk Orientering«

Rubrik . . . . . Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside . . . . . Kr. 6,- pr. spalte mm

## Brasilien starter stort fødselskontrolprogram

Brasilia (KNA) - Det brasilianske sundhedsministerium vil i år iværksætte det hidtil største program for fødselskontrol. Man ønsker at nå syv millioner kvinder i den fødedygtige alder fra de laveste lag i samfundet. De vil gratis kunne få flere forskellige former for antikonceptionsmidler.

### Masse-sterilisering

Man er for tiden ved at udanne 70.000 læger og sygeplejersker, som skal undersøge og rådgive kvinderne. Programmet koster ca. 275 mio. kr, og pengene kommer fra regeringen, FN og andre internationale organisationer.

Mellem 1970 og 1980 var befolkningstilvæksten i Brasilien på 2,5%, mellem 1980 og 1990 på 1,93%. I 1965 havde en brasiliansk kvinde i gennemsnit 5,7

børn, i 1990 var tallet faldet til 2,7. I det nordlige Brasilien får kvinderne 4 børn, mod syd kun 2,3.

Den brasilianske regering skønner, at ca. halvdelen af landets 28 mio. fødedygtige kvinder har ladet

sig sterilisere. Biskop *Ivo Lorscheider*, tidligere formand for Den brasilianske Bispekonference, mener, at forestillingen om, at fødselskontrol er det mest presserende problem i Brasilien, er »anakronistisk«.

## Brasiliansk præst arresteret og mishandlet

Brasilia (KNA) - I Brasilien er en katolsk præst blevet arresteret og mishandlet alvorligt af politiet, meddeler Den brasilianske Bispekonference.

*P. Mauricio Savassa* fra Mirassol d'Oeste i forbundsstaten Mato Grosso havde i den lokale avis publiceret voldshandlinger begået af militærpolitiet i to

landsbyer i hans sogn. Se mere på militærpolitiet deres version af forholdene og beskyldte præsten for at lyve. Derefter arresterede tre soldater og en officer fra militærpolitiet Savassa og mishandlede ham. Præsten er medlem af en menneskerettighedsforening i Mato Grosso.





Diakonvielsen af Lars Reuter S.J. fandt sted i Skt. Augustins Kirke på Østerbro i København.

## Lars Reuter S.J. diakonviet

Den 30-årige Lars Reuter S. J. blev fredag den 21. april diakonviet af biskop Hans L. Martensen i Skt. Augustins Kirke i København. I den fyldte kirke sås mange elever fra Niels Steensens Gymnasium. Lars Reuter skal undervise i etik og religionsfilosofi på Det teologiske Fakultet i København. Han virker desuden i Radio Steno og KVIP. Lars Reuter præstevies 25. november i år.

## Niels Engelbrecht diakonvies i Boston



Niels Engelbrecht.

Den tidligere storministrant fra domkirken, Niels Engelbrecht diakonvies lørdag den 20. maj i Boston, USA. Fra Danmark deltager tidligere generalvikar Paul Marx O.M.I.

Niels Engelbrecht gik i 1992 af som pastoralrådets næstformand for at begynde sit prærestudium. Han fratrådte samtidig en lærerstilling på Niels Steensens Gymnasium. Studierne påbegyndtes i Münster, og senere fortsatte han i Boston.

## Ellen Nielsen 90 år

Den 26. april 1995 fyldte den katolske kirke i Danmarks »Grand Old Lady« Ellen Nielsen 90 år.

Med sit stærke sociale engagement har hun både som journalist og forfatter præget vor kirke med hensyn til forståelsen af arbejderklassens problemer og kvindens ligestilling.

I begyndelsen af 50'erne var hun initiativtager til oprettelse af »arbejdergrupperne« i Stenosgade og udgav i mange år bladet »Arbejdet« med informationer fra det store udland.

I de senere år har hun især brugt sin viden og sit talent som forfatter på at bevidstgøre os om kvindens plads i religion og kirke.

Vi er mange, der i tak-

nemmelighed ønsker Ellen Nielsen til lykke og Guds velsignelse fremover.

George Bune Andersen



Ellen Nielsen fyldte den 26. april 90 år. Foto Jesper DiJohn.

# Europa, økumeni og etik hovedemne for de nordiske biskopper

## Omsorgen for mennesker er vort ansvar og går ud over konfessionelle grænser

I en lille uge har Den nordiske Bispekonference været samlet til forårsmøde. En dag blev anvendt til emnerne: seksualitet, etik og genteknologi. I øvrigt diskutere man forskellige økumeniske emner, illegal emigration og ordenssynoden.

»Hvilken forenende rolle spiller troen og kirkerne i Europa på det økonomiske, sociale og kulturelle niveau? Det er kun muligt at opbygge Europa på Evangeliet grundlag, hvis alle kirker samarbejder. Omsorgen for mennesker er helt og aldeles vort ansvar og går ud over de konfessionelle grænser.«

Med denne citat af den belgiske kardinal *godfried Danneels* indledte biskop *Paul Verschuren*, Helsinki Den nordiske bispekonferences forårsmøde, der fandt sted sidste uge i marts i Köln efter Ansgarwerk's indbydelse. Ansgarwerk fejrede 40 års jubilæum. Det blev oprettet for økonomisk at støtte den katolske kirke i de nordiske lande. Samtlige biskopper fra de 7 nordiske stifter deltog - selv den nyudnævnte biskop af København, *Czesław Kozon*.

### Den nødvendige økumeni

De økumeniske spørgsmål - ofte i en europæisk sammenhæng - optog en stor del af konferencen. Blandt andet blev biskopperne informeret om den begyndende teologiske dialog mellem den katolske og den lutherske kirke i Finland og Sverige, hvor impulsen er kommet fra Enhedssekretariatet i Rom. Man berørte Den officielle katolsk-lutherske Kommissions dokument om retfærdiggørelseslæren og på et senere møde vil man komme nærmere ind på dette dokument.

Paul Verschuren informerede også om forberedelserne til det andet europæiske økumeniske møde, som er planlagt til maj 1997 og hvis tema er »Forsoning som Guds gave og kilde til nyt liv«. Paul Verschuren er bispekonferencens repræsentant i forberedelseskomitéen. Man håber, at temaet vil blive forankret i de lokale menigheder rundt om i Europa - især derved, at de kristne opfordres til at lokalisere de punkter i deres egne omgivelser, hvor forsoning er påtrængt, og for-

søge at praktisere forsoning. Erfaringerne skal senere indgå i mødets grundlag.

### Teologien bør lytte til medicinen

En dag blev anvendt til etik, seksualitet og genteknologi. Det var tilfældigvis samme dag, som den sidste pavelige rundskrivelse »Evangelium vitae« - Livets Evangelium, blev offentliggjort. Derfor havde den indbudte foredragsholder, *August Wilhelm von Eiff*, der er professor i Intern medicin i Bonn, far til fem og praktiserende katolik, brugt en stor del af natten for hurtigt at læse rundskrivelsens tekst.

Han fremhævede som noget meget positivt rundskrivelsens understregning af respekten for livet, og at denne respekt også omfatter natur og miljø. Derimod beklagede han, at teksten - i lighed med tidligere tekster - ikke er tilstrækkelig lydhør for den medicinske ekspertise og dens erfaringer - især ikke, når det gælder abort, hvor moderens liv er i fare, og fødselskontrol. Professor von Eiff kan udtale sig med en vis vægt, da han deltog i en håndplukket lille dialog-gruppe, som paven hidkaldte i forbindelse med den tidligere moralencyklika, *Veritatis Splendor*.

Under emnet »Sexualitet - et medicinsk bidrag til den indrekkelige dialog« talte professor von Eiff om den seksuelle drift - »udtryk for dybt fællesskab mellem mand og kvinde« - og om forplantningsdriften - »ønske om at give livet videre« - som to ligeværdige størrelser, der ikke blot findes hos mennesker, men også hos de abe-arter, som står mennesket nærmest. Begge drifter er lige grundlæggende og hører til mennesket som person, men de er ikke automatisk sammenkoblede.

Denne indsigt må man tage hensyn til, når man taler om familie, seksualitet og familieplanlægning, mente professor von Eiff, som anser teologien og filosofien for - fra tid til anden - at savne kontakt med naturvidenskaben. Det vakte i øvrigt munterhed, da han forklarede, at kvinder og mænd har samme antal nerveceller, men at »hjerne« har større omfang hos

manden, hvilket på sin side medfører et større antal sidsyge respektive overintelligente mænd.

Denne studiedag var den tredje i en serie, hvor emnet var »livet«. Tidligere har man behandlet livets begyndelse, fosterdiagnostik, kunstig befrugtning og livets afslutning.

### Ordenssynoden

En formiddag anvendte man til bispesynoden om ordenslivet, der blev afholdt i Rom efteråret 1994. *William Kenney*, Stockholm, deltog på bispekonferencens opfordring. Vigtige emner på synoden var kvindens stilling og rolle i kirken - hvordan skal man tage vare på gamle ordensmedlemmers erfaringer og viden og hvordan skal man finde former for et godt

samarbejde mellem stiftsledelsen og ordensfolk i de forskellige stift. Den nordiske Bispekonference vil fremtidig udpege en biskop, som får et særligt ansvar for disse spørgsmål.

Blandt de 30 emner på dagsordenen var der andre store spørgsmål som illegal emigration, planlagt møde med de lutherske biskopper i Norden, samarbejdet på det katekismus område, det igangværende arbejde med oversættelsen af den romerske katekismus i Norge, Danmark og Sverige og de fortsatte forberedelser for fejringen af år 2000.

Den nordiske Bispekonference mødes næste gang i slutning af september på Magleås, Danmark.

Marie-Elisabeth Högman O.P.

## Fejl ved »katolsk orientering«s girokortudsendelse

Der har som omtalt her i bladet været en del problemer forbundet med udsendelsen af »katolsk orientering«s girokort. Et nyt opstod, da de katolikker, der er tilmeldt kirkebidragsordningen og får betalt via betalingservice, også fik trukket det frivillige bidrag til bladet. Det er en fejl, som ikke burde være sket.

De indbetalere, som ikke har været opmærksomme herpå og ikke ønsker at betale, kan henvende sig til Katolsk Bispekontor.

Når »katolsk orientering« sender girokort i slutningen august vil det ske med et særskilt gironummer forskelligt fra Ansgarstiftelsens.

### Valfart til Vor Frue af Aasebakken Søndag den 28. maj 1995

Valfartens tema: »Hørre, se på din kirkes tro«.

S-tog fra Københavns hovedbanegård kl. 7.06 til Holte. Vedrørende buslinie 327, 500S eller 354: Kontakt HTS kundeservice tlf. 36 45 45 45.

Fra Holte S-station (herfra kan du få din bagage kørt direkte til klosteret) går vi i »løs formation« til Rudersdalsvej (over for Poppel Allé), hvorfra skov-valfarten starter kl. 8.45 præcis.

Sangblade til brug ved skov-valfarten vil blive udleveret. Under sang og bøn går valfarten gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Tiden mellem skov-valfartens ankomst til klosteret (kl. ca. 10.40) og messens begyndelse kl. 11.30 giver mulighed for skriftemål. (Se skiltene ved træhuset og ved Subiaco).

Kl. 11.30: Bispemesse.

Kl. 12.45-15.00: Pause for spisning, leg og samvær. Kaffe, øl og vand kan købes hos spejderne. Vor vietnamesiske ven sælger is, pølser og forårsruller, og hele overskuddet giver han til valfarten. Salg af rosenkrans, bøger, andagtskort, ikoner, medaljer m.m.

Kl. 15.00: Andagt med sakramental velsignelse.

Dagens program slutter kl. ca. 15.45, men folk kan blive på området så længe, de vil.

Velkommen til en festlig, katolsk familiedag på Vor Frue Kloster, Høsterkøb - søndag den 28. maj.

Katolsk Valfarts Komité



# Kirken under krigen

Den 10. maj 1940 var dagen, da flere små lande, der lige som Danmark ikke var i krig med nogen, alligevel blev løbet over ende af konflikten mellem Frankrig, England og Tyskland. Hvis ikke kalamiteterne for dem var begyndt endnu tidligere end april, som da Østrig blev »frivilligt indlemmet« i Det tredje Rige, eller da de tjekkiske lande Bohemen og Moravien blev proklameret til tysk »Protektorat Böhmen und Mähren«.

Fra næsten alle disse lande havde der siden det danske vikariats genoprettelse efter 1849 arbejdet præster, ordenssøstre og lægbrødre i kirkens tjeneste i Danmark. Hvordan gik det dem, især de tyske og østrigske statsborgere iblandt dem, da krigen inddrog Danmark?

Biskop Suhr kunne heldigvis udnytte den mulighed, at tyske sognepræster ikke blev indkaldt til hæren, og udnævnte så mange, som det rimeligvis lod sig gøre, til sognepræster i vort vikariat. Så vidt vides er det blandt de nulevende præster kun pastor Georg Bertling, som gjorde lazaret-tjeneste ved Østfronten. Selv såret vendte han først tilbage i 1945. Til gengæld betalte ordenssamfundene dyrt for det faktum, at deres lægbrødre ikke var præster: Kamillianerne i Aalborg mistede to medbrødre i Rusland, Maristbrødrene hele fire, mens andre aldrig kom tilbage og meldtes savnet, eller forsvandt til Sverige. Brødrene Knud og Jan Ballin nåede over Øresund, da jødeforfølgelsen satte ind.

De tyske jesuitter nød den ære at være »uværdige« til tjeneste i den tyske hær; det kan pater Paul Keller fortælle mere om. Pastor Frans Vervoort, Vejle, blev fanget og sendt til Frøslev-lejren. Han undergik tortur under forhøret. De to engelske jesuitter, brødrene Laurence og Leslie Dorn blev interneret. Komisk nok kunne den engelske forfatter, pater C.C. Martindale skrive artikler til »Katolsk Ugeblad«. Om ham beretter bogen »På vej mod hjemstavnret, Den katolske Kirke under den tyske Besættelse 1940-45«, at han var kommet med fly til København den 7. april 1940 for at holde en række foredrag. Han blev boende på Rygaard i tre et halvt år og kom først hjem til England i sommeren 1945! Nævnte bog er skrevet af Anders Bjørnvad og udkom på Odense Universitetsforlag i 1993. Hvis man som katolik er ved at blive lidt ør i hovedet af de sidste ugers tæppebombning med befrielsesjournalistik, kan Bjørnvads bog anbefales til alle, der spørger, hvor den katolske kirke stod under besættelsen.

W.W.

## Værd at forblive i den katolske kirke?

Debatten om den rette måde at tro på, den rette moralteologi, er livlig i »katolsk orientering« – senest med debatten om fraskilte/gengifte og kommunen.

Der bruges mange teologiske og lærde argumenter. Jeg venter spændt på, hvornår debatten når til det cen-

trale i det kristne budskab: Guds kærlighed til os mennesker og vores opgave at bringe den ud til alle.

Det er katolske gejstlige som biskoppen af San Cristobal de las Casas, *Samuel Ruiz* og hans meningsfæller, der gør det værd at forblive i den katolske kirke.

*Merete Skov-Hansen*

## Læserne diskuterer

### Usmageligt

Ved mindehøjtideligheden for Jeanne d'Arc Skolen den 21. marts undrede det mig meget, at elever fra Sankt Joseph Skolen havde fået reserveret alle de første pladser i Skt. Ansgars kirke og tidligere elever og lærere fra Jeanne d'Arc Skolen kun havde fået tildelt få pladser og i øvrigt kunne sætte sig, hvor de kunne

finde en plads. Det var en mindegudstjeneste for Jeanne d'Arc Skolen, så det havde vel været rimeligt, om man havde taget hensyn til de tidligere elever fra denne skole og ikke tilfældige elever fra Østerbro-skolen.

Ved den efterfølgende reception efter afsløringen af mindesmærket ved Sankt

Joseph Skolen var det heller ikke tidligere Jeanne d'Arc elever, der var indbudt, men alle mulige andre.

Jeg fandt det usmageligt, at Sankt Joseph Skolen i den grad skulle føre sig frem ved en lejlighed som denne – på bekostning af dem, der var med ved katastrofen for 50 år siden. Min opfattelse deles af flere tidligere Jeanne d'Arc elever.

*Iwan Kliem-Larsen*

## Fejl i billedtekst

Ifølge en billedtekst i »ka tolsk orientering« nr. 5, 8 marts d.å. stod den katolske Hofkirche i Dresden »no genlunde uskadt efter terrorbombningen« for halvtreds år siden.

Desværre er det ikke korrekt. Hofkirche står i dag som en meget smuk, genopført barokkirke, men der brochure, som kan erhverves i kirken, fortæller:

»Natten mellem den 13. og 14. februar 1945 blev Dresden bombarderet i to frygtelige luftangreb. Kirken udbændte og taget styrtede ned. Murværket blev flere steder ødelagt. Kun tårnet forblev uskadt. Kirkens sognepræst, to kapellaner og mange menighedsmedlemmer døde den nat.«

Oprydning og genopførelse påbegyndtes allerede i 1945, men først i 1962 kunne biskop *Spülbeck* indvie det nye højalter i hovedskibet. Fra det tidspunkt blev hele kirken igen anvendt til gudstjeneste.

*Poul Rude*

## Kirkens læremyndighed

Just i denne turbulente tid er det godt og glædeligt, at kirkens læremyndighed udtaler sig med stor fasthed. Kirkens virke indskrænker sig ikke til blot at være en genklang af subjektive meninger eller af »strømninger«, der er oppe i tiden.

Kirken kender sit ansvar over for Kristus, så at den sande tro, som vi har overtaget fra ham, forbliver bevaret. Og når der fremkommer heretiske opfattelser af Kristi guddom, af jomfru-

fødsels realitet, af Kristi opstandelse, af de dødes opstandelse og det evige liv, eller når der udtrykkes meninger, som er i modstrid med det væsentlige i den kristne tro, ja så er det, at kirken følger sin pligt til at fordømme disse synspunkter.

Noget sådant er slet ikke det samme som undertrykkelse eller begrænsning af forskningsfriheden. Det er tværtimod udøvelsen af dét, som selve kirkens an-

svar kræver af den. Mange kristne ville forarges, hvis kirken ikke tog standpunkt over for slige indgreb i troen. Det store flertal af præster, ordensfolk og lægfolk vil slet ikke bebrejde kirken, at den udøver sit lære-embede med fasthed; men de ville være skuffede og bedrøvede, hvis kirken ikke udøvede den og lod vildfarelser og heresier og såkaldte liberale holdninger brede sig i den.

*Stig Rolvsen*

## Læserne beretter

### Konvertit-undervisning

Påskemat var vi 5, der blev optaget i kirken. Det var en dejlig oplevelse – eller snarere en kulmination på en række dejlige oplevelser på vores vej mod det katolske fællesskab.

Det begyndte sidste sommer. Skt. Laurentii kirke i Roskilde havde inviteret folk, der havde vist interesse for kirken, til 4 orienteringsmøder om kristendom og kirken.

Vi var 7, der sagde ja tak, og onsdag den 7.9.94 begyndte det første af en række møder, kaldet VIK (Voksen Indføring i Kristendom).

Jeg må indrømme, jeg var lidt betænkelig, da jeg hørte, at vi skulle reservere 30 onsdagsaftener gennem hele vinteren, men nu kan jeg sige, at jeg ikke ville have undværet en eneste af dem.

Vi startede som sagt med 7 personer (det blev siden til 5). Dertil kom en såkaldt støtteperson til hver, således at vi hver især havde en, vi kunne snakke med, hvis vi havde noget, vi ville have uddybet.

Møderne omhandlede: før jul:

- Hvem er Gud?
- Oplysning om processen.
- Bibelen.
- Kirken.
- Maria og helgener.
- Det liturgiske år.
- Advent.
- Jul og Bibelen.
- Efter jul:
- Sakramenterne.
- Katekumenatets afslutning.
- I fasten:
- Fastens betydning.
- Bøn.
- Triduumets betydning og optakt til påsken og indførelse i kirken.

Undervisningen blev ledet på skift af de 3 franciskanerpræster: Bob Showers, Charles McCarthy og Hans Christoffersen samt af Marianne Powell og Håkon Meinertz.

Når jeg skriver, at undervisningen blev ledet af, så skyldes det, at det ikke var tør undervisning, men en undervisning, hvor vi – kandidater og støttepersoner – ivrigt tog del i diskussionen om aftenens emne.

Der var mange stærke oplevelser undervejs. For eksempel første gang vi blev kaldt op til alteret og blev præsenteret for menig-

heden. Eller da vi skulle komme udefra og banke på kirkedøren og bede om at komme ind i kirken og skulle svare på spørgsmålet: »Hvad ønsker du af kirken?«

Og så var der bortsendelsen, hvor vi hver søndag blev sendt ud af kirken før Eukarastien for i en lille gruppe at diskutere søndagens tekst.

Selv om det var lidt uvant at blive genstand for så megen opmærksomhed, så havde det den store fordel, at menigheden lærte os at kende. Ved den efterfølgende kirkekaffe kom mange og fortalte om deres oplevelse som konvertitter, og

andre kom og lykønskede os med vores valg. Det har i høj grad været medvirkende til, at vi føler os som en del af det kirkelige fællesskab.

Heldigvis slutter undervisningen ikke her. Vi fortsætter efter påske med den såkaldte *Mystologi* – en yderligere fordybelse i kristendommen. Først hver uge indtil pinse og derefter hver måned indtil næste påske.

Til slut vil jeg blot sige tak til vore præster og støttepersoner, der har ofret så megen tid på os.

*Jørgen Ibsen*

## Caritas søger lokaler

Gennem snart 10 år har Caritas Danmark haft til huse i Bredgade 69 i en bygning tilhørende Skt. Ansgars kirke. Det er en ideel beliggenhed for besøgende fra fjern og nær, og vi er også glade for den nære kontakt med bl.a. Skt. Ansgars kirke og bispekontoret.

Imidlertid er kontorlokalerne blevet for trange til den stadig voksende indsats for de nødlidende rundt omkring i verden.

Vi har i lang tid forsøgt at skaffe andre og større kontorlokaler i katolsk ejede bygninger, men forgæves, og vi appellerer derfor nu til læsere, som måske vil kunne hjælpe os med at finde gode lokaler til en rimelig pris.

Vi forestiller os mulighed for udvidelse fra de nuværende 6 kontorpladser til ca. 10 – i alt ca. 200 kvadratmeter, da vi derved også kan gøre brug af de frivillige, som tilbyder deres assistance.

Caritas Danmark vil være taknemmelig for henvendelser på tlf. 33 12 72 61 mellem kl. 9 og 16.





# Topmødet

*Ærlig talt - og alt det andet,  
jeg husker fra min notesblok*

Af Eva Nordentoft

Resultatet er et dokument - et ikke så ringe. Man kunne også sige: så enkelt er det hvorfor skal det siges igen? For at holde humøret fast, for at kunne påtale og blive påtrængende, hvis og når de lovede de nødvendige handlinger lader vente på sig. Så an er livet i det store og i et små.

Så er der mennesker, som man har ønsket sig at se live« og d.v.s. i live. De er ikke mange, men der er fandela - det menneske, som ved sit mod, sin menneskelighed og sin storsinethed har hjulpet til i min generation at bevare troen på, at det kan nytte noget.

Der er Mitterand, som har kraft nok til at udtale sit politiske testamente fra en alerstol vel vidende, at livet for ham er ved at rinde ud.

Og Hilary Clinton - vinderen, som sagde det rigtige og det modige, men som altid vil kunne rammes af »nå ja, Amerika, og så er hun jo »first Lady« - hvad er nogle millioner for ende!« Men hun er en vinder, som ved, hvad der bruges for og hvad der skal bruges: social handling og social forpligtethed - selv hvis det kan koste stemmer i valglandet.

I live - Tamila Nasrin - vinderen, som er dødsdømt, fordi hun har en overbevisning, som ikke passer de herskende mænd i hendes land. For hende er livet »et



vovestykke« og hun vover det.

Desuden er det en uforg-

lemmelig uge sammen med ens egne samarbejdspartnere, for min del kvinder fra Japan, USA, Frankrig, Irland og Peru, samt to mænd fra Belgien. Alle arbejder hårdt og ukueligt for den katolske kirkes sociale ansvar. Som katolik ved man, at Vatikanet altid er velforberedt og ved, hvad »man« vil. Pressemeddelelserne er klare og et studie værd.

Er der noget nyt? Jo, for eksempel har man siden Kairo set, at »Familien« i den moderne verden kan se anderledes ud end »far, mor og børn«. Der står i Vatikanets københavnerpressemeddelelse, at også familier med kun én forsøger skal beskyttes og støttes. Og så var det igen rigtigt at huske på, at Rom al-

tid er god til det sociale. Pave Johannes Paul har i flere af sine rundskrivelser klart og tydeligt sagt, at såvel kommunismen som kapitalismen har spillet fallit. Solidaritet, d.v.s. gensidighed må være de moderne samfunds grundlag; solidaritet også i forholdet landene imellem og solidaritet af de rige med de fattige.

## Verden er ikke den samme efter København

Ordene er sagt og mennesket rykket i centrum. En konference som ikke havde nedrustning, fred etc som overskrifter, men »mennesket«. Mennesker lever i dyb afhængighed af hinanden og af den natur, som omgiver dem.

Fra Kairo til København - og så videre. Det »og så videre« er det vigtigste, fordi det er nu efter konferencen, hvor der skal handles. Dialog og inspiration og kritik er vigtige, men så kommer »virkeligheden«.

Kvinderne og fattigdommen. Kvinderne stod mange gange på dagsordenen. Der lå en lille bog blandt et væld af tryksager: Putting Gender on the Agenda - A Guide to Participating in UN World Conferences. Den kan man blive klog af. Velforberedthed og hurtighed er betingelserne, hvis man vil være med og få noget indføjat.

Som kristen deltager er gudstjenester det sted, hvor man ånder, hvor man får rystet tanker på plads, hvor det ikke haster. To gudstjenester stod respektivt ved begyndelsen og afslutningen af ugen, mandag aften i Domkirken og lørdag aften i Helligåndskirken. De var en oplevelse.

## To gudstjenester - én oplevelse

Ved indledningsgudstjenesten rullede tæpper, vævet i forskellige dele af verden, ned fra balkonerne i Københavns Domkirke. Evangeliet var bespisningen af de femtusind (Mark. 6,30-44) og prædikant var formanden for Det lutheriske Verdensforbund, Ishmael Noko. Han hæftede

sig ved, at apostlene i teksten - så menneskeligt - foreslog at sende de sultne væk. Send dem hjem eller et andet sted hen! Jesus havde medlidenhed, han forbarmede sig og underet skete, de sultne blev mætte.

Helligåndskirken lørdag aften: prædikant er Editio dela Torre fra Filippinerne. Evangeliet er det samme: bespisning af de fem tusind. Konklusionen her er, at Jesus begyndte at dele de få fisk og brød med dem, som stod nærmest. Da mængden så det, fik de også hænderne op af lommerne og delte den medbragte mad. Det gik som en latter gennem forsamlingen. Efter mange dages drøftelser: Få hænderne op af lommen! En god opfordring til at gå hjem med.

Etta Cameron sang, så ens hjerte slog kolbøtter.

## Det nytter noget

Men - selvfølgelig er man anfægtet, også som deltager af denne konference. Der lå en lille bog til salg

ved NGO'erne på Holmen: »Tema. De Fattige«, udgivet af det katolske pastoralcenter i København.

I denne bog står et digt: Mindesten i Sahel.

Her var der ingen bespisning af de femtusind.

Ingen med fem brød og to fisk.

Ingen hånd, der velsignede og delte ud.

Ingen, der blev mætte.

Ingen, der gjorde et under.

Ikke engang en, der kunne gøre stene til brød.

Selv satan udeblev på denne ganske almindelige dag

under den nådesløse sol i Sahels ørken.

Kommer jeg i tvivl, om det nytter noget, så siger jeg til mig selv: Jeg vil ikke se mine børnebørn i øjnene og sige, at det ikke nytter noget.

Jeg vælger troen på, at det nytter noget og holder hånden over håbets flamme. Man må ikke give op.

Eva Nordentoft

## WEEKEND-RETRÆTE PÅ MAGLEÅS

Fredag d. 23. juni kl. 21.30 til søndag d. 25. juni kl. 14.

### HIMMEL OG JORD ER FULDE AF DIN HERLIGHED

Retræte er en samlet tid, hvor man trækker sig tilbage fra hverdagen til mødet med Gud og for at se på sit liv i troens lys.

I bøn, stilheden, overvejelserne og udvekslingen vil vi tage udgangspunkt i den kendte sætning fra liturgi-ens »Sanctus«: »Himmel og jord er fulde af din herlighed«. Vi prøver at spore Skaberens herlighed i sit skaberværk: vore omgivelser og vort konkrete liv.

Retræteleder: sr. Evelyn Krepele CSJ.

Pris: kr. 500,- (kun 7 retrætepladser).

Tilmelding til centerleder Elin Udarn  
Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6  
3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15.

## Sostrup-Retræter 1995

Cistercienserinderne på Maria Hjerte Kloster i Sostrup indbyder i år til en ny form for Sostrup-retræte. Årets tema er: »Hvordan lever vi som Kirke idag?« Herunder vil vi bl.a. komme ind på centrale områder af den katolske tros lære. Retræten er derfor velegnet også for interesserede ikke-katolikker, der selv sagt er særdeles velkomne.

Til at hjælpe os har vi fire præster:

Pastor Niels Oppermann

Pastor Martin Bergsøe

Pastor Michael Hornbech-Madsen

Pastor Christian Noval

Foruden oplæg og gruppesamtaler vil retræten i videst mulige omfang følge søstrenes daglige liv, dvs. at bøn, tidebøn og stilhed vil udgøre en integreret del af det daglige program, der dog også vil have karakter af ferie, hygge, fælles samvær etc.

Børnene vil være i gode hænder hos søstrene, og de unge vil være i deres egen gruppe.

Retræte 1 finder sted d. 25. juni - 1. juli 1995

Retræte 2 finder sted d. 2. juli - 8. juli 1995 (overtegnet)

Deltagerne indkvarteres på dobbeltværelser på slottet. Familier indkvarteres i ferielejligheder. Første måltid er aftensmad på ankomstdagen, sidste måltid er morgenmad på afrejsedagen.

Prisen kan p.g.a. tilskud fra Tyskland holdes nede på kr. 1.900,- pr. deltager. Børn (12 år) halvpris.



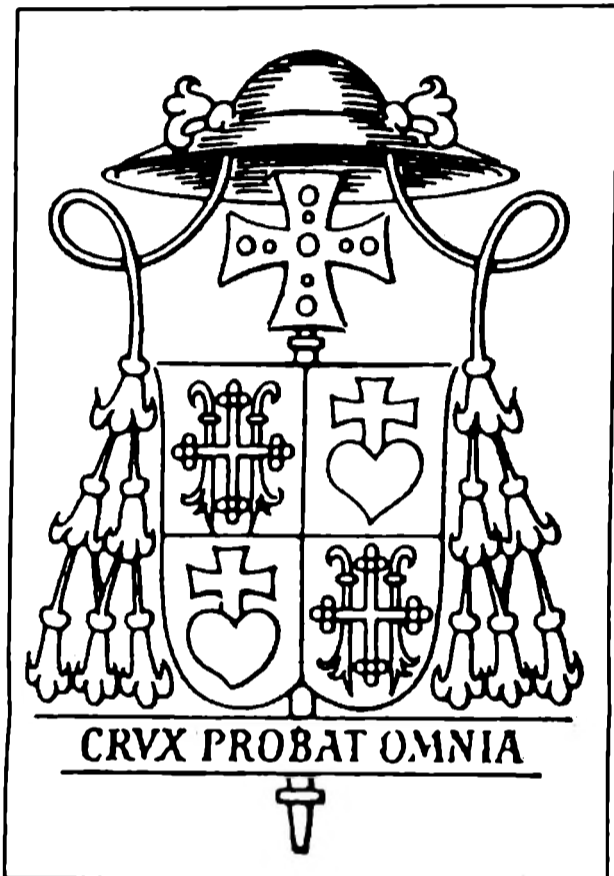
Jeg vil ikke se mine børnebørn i øjnene og sige, at det ikke nytter noget, siger Eva Nordentoft.



**Biskop Hans L. Martensen fejrer den 16. maj 30 års bispejubilæum. I den anledning har »katolsk orientering« interviewet biskoppen, der fra den 7. maj kan kalde sig biskop emeritus.**

# Biskop i 30 år

Af Knud Helsted Kluge



Biskop Hans L. Martensens bispevåben tegnet af msgr. Bruno Heim.

Da du blev biskop for 30 år siden valgte du valgsproget »Korset prøver alt eller er alttings prøve.« Hvad lægger du i det?

- Når jeg dengang valgte dette ord »Korset prøver alt eller beviser alt« - det kan oversættes på forskellige måder - så var det en refleksion over noget af det, jeg havde beskæftiget mig med under mine studier. At jeg tog et Luther-citat var ikke så normalt for en katolsk biskop, selv om citatet var fra hans helt katolske tid. Samtidig har det reflekteret noget af mit helt eget.

Der ligger i dette ord, at korset prøver og at korset skelner. I Lukas kap. 16 er Jesus i konflikt med farisæerne og de lovkyndige, og han siger, at det, der sættes højt af mennesker, er afskyeligt for Gud. Denne konflikt fører Jesus til korset og til hans død. Det, som mennesker ofte vurderer højt med titler, penge og

magt - er ikke det egentlig afgørende.

Derfor hænger valgsproget også meget stærkt sammen med Det andet Vatikankoncilts tanke om, at kirken har brug for bestandig reform af sig selv. I denne reform er korset kriterium for, hvad der er rigtigt og forkert. Man kan også sige, at korset som kriterium er et symbol på, at kærligheden, der ikke søger sit eget, til syvende og sidst er det, der er vigtigere end alt andet.

### En skjult dom

Så siger »korset beviser alt« også noget om »en skjult dom«, hvor Gud af og til åbenbarer sig selv i det tilsyneladende modsatte. Der, hvor svagheden synes størst, viser Guds styrke sig. Der, hvor alt synes at være nederlag, katastrofe og undergang, viser pludselig Guds kraft sig, altså som i Jesu egen død, hvor ond-

skaben overvindes, selv om det tilsyneladende er ondskaben, der overvinder Jesus.

Når jeg nu ser tilbage på de 30 år som biskop, mener jeg, at der af og til kan være noget trøstende i dette. Når nu f. eks. søstrenes antal fra 700 er gået ned til mindre end halvdelen, og så meget andet, der tilsyneladende har været i tilbagegang, så har jeg altid i disse vanskelige situationer kunnet iagttage et troens mod. Jeg har også af og til tænkt på, at Gud måske er blevet forherliget mere gennem den måde nogle mennesker er døde på, end gennem den succes, de havde i deres liv. På den måde har »Korset er den sidste prøve« været en vigtig tanke for mig.

### Niels Steensen

Du valgte Niels Steensens våben »Hjertet med korset«.

- Allerede da jeg blev udnævnt og viet til biskop interesserede jeg mig for Niels Steensen og syntes, at hans bispevåben ville være et godt våben for mig selv. Men det passer jo godt til valgsproget, at det er korset, der beviser alt og viser Guds hjerte og Guds hensigt.

Og du kom ikke til at slippe Niels Steensen helt!

- Nej. En af de største glæder i min tid som biskop var Niels Steensens saligkåring og den valfart, vi havde til Rom i 1988 i den forbindelse. Det står for mig som en af de smukkeste tildragelser i mine 30 år som biskop.

Hvilken betydning tillægger du denne saligkåring?

- Man har bl.a. markeret, at der ikke er nogen modsætning mellem tro og viden. Den store videnskabsmand førtes netop gennem sin viden og videnskab dybere og dybere ind i troen. Det synes jeg er vigtigt for vores samtid. Niels Steensen forblev også med al sin fromhed og hellighed et meget

reelt og jordbundet menneske, der havde sans for dagliglivet og dets nødvendigheder.

Hvad har det betydet for dig, at du blev optaget i bispekollegiet?

- Det kom naturligvis som en meget stor overraskelse for mig, at jeg skulle være biskop. Da jeg var jesuit, var det ikke noget, der lå på linie med, hvad jeg havde tænkt mig. Til sidst fik jeg en direkte befaling, at jeg skulle gøre det. Det accepterede jeg så.

### Lykkelig over gerningen som biskop

Når det så gik på den måde, så har jeg i øvrigt været lykkelig over denne gerning og befundet mig vel derved. Det, jeg især har glædet mig over, har været selve den pastorale gerning, når jeg holdt gudstjenester, prædikede og var på besøg i de enkelte menigheder.

Forkyndelsen har stået i centrum for hele dit virke både som biskop, forfatter af hyrdebrev, bøger, artikler og prædikener. Hvad har været det centrale i dit budskab?

- Jeg har altid holdt meget af at tale til børn; og jeg føler, at prædikener lykkes bedst, når jeg taler til børn, for så lytter de voksne også. Ellers kan jeg sige om mig selv, at jeg har følt mig mest veltilpas blandt almindelige mennesker uden specielle forudsætninger. Og jeg har følt mig godt tilpas ved på en uvidenskabelig måde at forklare evangeliet til ganske almindelige mennesker - som jeg også selv er en af.

Evangeliet er naturligvis centrum for det hele; det kan så finde mange forskellige fortælleformer. Evangeliet betyder jo »godt nyt«. Det er måske noget af det mest centrale også i dag - hvor der sker så mange



Biskopperne (fra venstre) Pa biskop for 30 år siden. Foto:

ulykker i verden - at katolikker forstår, at de har noget glædeligt at bringe videre til andre.

### Det andet Vatikankoncil

Du bliver som nyviet biskop bragt ind i Det andet Vatikankoncilts sidste samling. Hvordan var det pludseligt at dumpe ind i et næsten færdigt koncilarbejde.

- Det var en stor oplevelse og en uhyre interessant begyndelse for min bispegerning. Det var en god mulighed for mig at sætte mig ind i koncilsteksterne, for diskussionerne var næsten færdige. De fleste tekster samlede de forudgående års arbejde op, og marstemte om dem og fik det hele afsluttet i den fjerde samling, som jeg selv var med til. Det er sikkert, at Det andet Vatikankoncil i enhver henseende har været grundlæggende for alt, hvad jeg har gjort og tænkt som biskop.

Hvis vi springer 30 år frem, så er der nogle, der synes,



Biskopperne Theodor Suhr og Hans L. Martensen umiddelbart efter bispevielsen i Lyngby den 16. maj 1965. Foto: Nordfoto.





ren, Theodor Suhr og John Gran viede Hans L. Martensen til

men ikke ekstreme polariseringer.

#### Synoden og lægfolket

*Umiddelbart efter konciliet indkaldte du i et hyrdebrev til en synode for hele bispedømmet, hvor præster, søstre og lægfolk skulle deltage. Du ønskede med denne indkaldelse at tage alle katolikker med på råd i spørgsmål om kirkens situation i Danmark. Var det nødvendigt med en synode?*

- Jeg vil ikke påstå, det var nødvendigt. Men oplevelsen af konciliet har utvivlsomt spillet en meget stor rolle for mig. Det har været mit ønske, at noget af det, der foregik på verdensplan i konciliet, skulle ske på vort hjemlige plan. Det lå desuden i koncilets tekster og tanker, at kirken som Guds folk også skulle lade de forskellige evner, karismer og muligheder hos den enkelte og i grupper komme til udtryk i et frugtbart samarbejde. Synoden var på alle måder inspireret af konciliet.

*Og pludselig skulle lægfolket medindrages i denne rådgivende funktion. Det havde man ikke set tidligere.*

- En af koncilsteksterne om lægfolket i kirken og grundteksten om kirken selv som Guds folk har på en stærkere måde end hidtil pointeret lægfolkets betydning i kirken. Det var også en af ideerne med synoden at samles og tale sammen. På den måde var det også en meget værdifuld oplevelse, vi havde sammen i forbindelse med synoden.

#### Pastoralrådet har været af stor betydning

*Men det blev ikke ved oplevelsen, for der kom også resultater ud af den. Et af dem var jo en omstrukturering af hele bispedømmet. Udover menighedsråd kom der et biskoppeligt råd, et præsteråd, et søsterråd og et pastoralråd. Har du i dine 30 år som biskop været tilfreds med disse rådgivende organer? På mange måder ville det jo have været lettere med en lille gruppe rådgivere omkring sig.*

- De forskellige råd og organer, der opstod, er jo hver for sig ret forskellige i deres opbygning, men sikkert er det, at pastoralrådet har været af stor betydning lige siden dets oprettelse, men også menighedsrådene har været af stor betydning.

Når jeg tænker tilbage, så har der af og til været spændinger og hed debat i

pastoralrådet, men jeg tror, det har været nyttigt, at folk på den måde kunne udtrykke deres meninger. Jeg kommer også i den forbindelse til at tænke på mange mennesker, som jeg vil takke for en umådelig værdifuld og opofrende indsats, som de har gjort i pastoralrådene, forretningsudvalgene og i menighedsrådene. Der har været mange mennesker, som fremmede gode initiativer og som har bidraget meget til fællesskabet.

De forskellige søsterordener i Danmark har ydet en enorm indsats, så også dem vil jeg takke, foruden naturligvis præsterne, der

ikke altid har haft det lige let i samarbejdet med menighedsrådene.

#### »katolsk orientering« en vigtig udvikling i min tid som biskop

*Er det ikke korrekt, at du i »katolsk orientering«s 20 års levetid aldrig har tilside-sat en pastoralrådsbeslutning?*

- Jeg kan ikke umiddelbart huske noget tilfælde. Det må så historikere granske. Men når du nævner »katolsk orientering«, så vil jeg godt påpege, at en af de vigtige udviklinger i min tid som biskop var, at »katolsk orientering« blev hele bispedømmets blad og sendt

gratis ud til alle katolske husstande i bispedømmet.

Selv om der også indimellem har været nogen konflikter og spændinger omkring bladet eller enkelte artikler deri, så vurderer jeg, at »katolsk orientering« i hele denne tid har haft en meget stor og positiv betydning i retning af, at katolikker kunne kommunikere indbyrdes og få besked om vigtige begivenheder i bispedømmet.

#### Kirkebidragsordningen ikke vokset som ønsket

*Pastoralrådet skal ifølge sine statutter være ansvarlig for løsningen af opgaver af*

*Fortsættes side 8*

## Mange gøremål ud over bispegerningen

*Foruden internationalt økumenisk arbejde har biskoppen skrevet flere bøger og artikler*

Udover 30 års bispegerning har Hans L. Martensen også været særdeles aktiv i økumenisk arbejde på internationalt plan, og i ledige stunder er tiden bl.a. brugt til at skrive bøger og et væld af artikler.

Biskoppen blev allerede i 1965 medlem af det fælles arbejdsudvalg for Den romerske katolske Kirke og Det lutherske Verdensforbund. I 1970 blev han medlem af Det romerske sekretariat for kristen Enhed (Det pavelige Råd for kristen Enhed) og af den fælles studiekomité CCEE/KEK (De forenede Europæiske Bispekonferencer (katolsk)/De forenede Europæiske Kirkekonferencer (evangelisk)).

I 1969 blev Hans L. Martensen æresdoktor ved Loyola Universitet, Chicago og i 1984 ved universitetet i Bonn. I 1993 blev han æresdoktor ved Københavns Universitet; i fakultetets indstilling blev sagt, at han har haft et særligt og for en katolsk biskop og økumenisk teolog bemærkelsesværdigt forhold til Martin Luther.

Æresdoktoratet blev bl.a. også begrundet med Hans L. Martensens teologiske skribentvirksomhed, som »viser ham som en dialogens og forsoningens skikkelse - dog aldrig sådan, at han går på kompromis med det, han anser for at være sandheden. Han er centralt placeret i den øku-

meniske samtale, ikke mindst i den internationale luthersk-katolske dialogkommission, hvis katolske formand han har været i mange år, og han regnes faktisk i dag for at være en af Romerkirkens fremmeste teologer.«

Som forfatter eller medforfatter har biskoppen skrevet Dåb og Kristenliv, Dåb og Gudstro, Herrens Nadver, Det kirkelige Embede, Veje til Fællesskab/Alle under én Kristus/Enhed forude/Martin Luther - Jesu Kristi vidne, Kirke og reinkarnation? - Har kirken fordømt læren om reinkarnation?

Dertil kommer en omfattende artikelproduktion og adskillige hyrdebrev.

*reformerne er gået for hurtigt; andre synes, de ikke er gået hurtigt nok. Du har været biskop i hele denne periode. Hvem har ret med hensyn til hastigheden af koncilets reformer?*

- Hvis jeg ser disse 30 år tilbage, er det mest afgørende for mig ikke et spørgsmål om hastigheden, men et spørgsmål om retning. Konciliet har sat en proces i gang; i den proces er mangt og meget gået anderledes, end man har kunnet forestille sig under konciliet. Det vigtigste er hele tiden at finde ud af, hvad der var koncilets mening og forhåbninger, og hvordan det så skal placeres i en verden, der utvivlsomt er meget meget forskellig nu 30 år efter konciliet. Det gælder om at finde ud af, hvad vi videre inspireret af konciliet og dets tanker skal pejle os frem til.

*Hvilken retning ser du så i det, der foregår nu. Nogle taler om tilbageskridt, andre om forkerte retninger*

*og andre igen om rigtige retninger?*

- Jeg vil ikke gøre mig til dommer over alle de utrolig mange tendenser og retninger, der er i kirken i dag. Det er klart, at meget er spændingsfyldt, netop fordi hele grundstemningen i verden i dag er meget forskellig fra, hvad den var i tresserne. I dag er der måske nogle mennesker, der har en undergangsstemning og er meget pessimistiske. Dengang var man præget af en umiddelbar mere lys optimisme.

I de spændinger, der på den måde opstår, er det helt afgørende, at alle parter i kirken - først og fremmest også i et sted som Danmark, hvor vi er en lille skrøbelig kirke - bidrager til en forsonlig holdning til dem, der tænker noget anderledes; og at man meget bevidst prøver på at undgå for store polariseringer, fordi de vil virke ødelæggende på et fællesskab. Der må gerne være spændinger,



Pavebesøget i juni 1989 var et af de store højdepunkter i biskop Martensens 30-årige bispeperiode. Foto: Knud Kluge.

**Tillykke med bispejubilæet den 16. maj**



# Biskop i 30 år

Fortsat fra side 7

*pastoral, karitativ og økonomisk art, som hovedsagelig angår hele bispedømmet. Har de forskellige råd røgtet deres ansvar på betryggende måde?*

- Ja, det synes jeg, de har. Igen her i meget skiftende tider. Kirkebidragsordningen er aldrig vokset så meget, som vi kunne ønske. Det får mig til i tilbageblik at nævne, at en af de største ændringer i min tid som biskop er den store økonomiske hjælp fra tyske katolikker.

Denne hjælp, som vi må være taknemmelige for, ændrede dybtgående bispedømmets situation. De første år som biskop tog jeg på tiggerrejser, og det opfattede man dengang som en af biskoppens vigtigste opgaver. Den slags er jo blevet overflødig p.g.a. hjælpen udefra, men det er vigtigt, at vi ikke forsømmer vore egne initiativer også i økonomisk retning.

## God indsats i DUK

*Synoden anbefalede en organiseret apostolisk indsats blandt unge. Hvordan vurderer du denne indsats i perioden efter synoden?*

Ungdomsarbejdet har haft min store interesse. Der har især været perioder, hvor det gik meget fint, og perioder, hvor det var vanskeligt; men generelt set er der ydet en meget god indsats i DUK, og denne organisation har været af meget stor betydning for bispedømmet.

Jeg er også fuld af tillid til, at ungdomsarbejdet i de kommende år vil have stor betydning for bispedømmet, for der er mange gode initiativer i gang nu. Jeg må også her sige en stor tak til mange mennesker, der har ydet en kolossal indsats gennem mange år.

## Udlændingene er en gave til os

Vi må også lægge mærke til, at der er sket væsentlige ændringer i dansk katolicisme i de sidste 30 år ved de mange flytninge og udenlandske katolikker, der er

kommet hertil. Disse grupper, som er en gave til os, betyder en stor berigelse for den danske katolicisme. Mange af disse grupper arbejder aldeles fortræffeligt i kirkens sammenhæng også på lokalt plan.

Samtidig er der naturligvis store udfordringer i det og store spørgsmål, der venter på at blive løst. Det er muligt, at disse udenlandske grupper mere direkte burde komme til orde i pastorlrådet og få del i beslutningsprocessen. Vi må ikke være blinde for, at omkring halvdelen af Danmarks katolikker nu er fremmedsprogede.

## Diakoni vigtig for økumenisk samarbejde

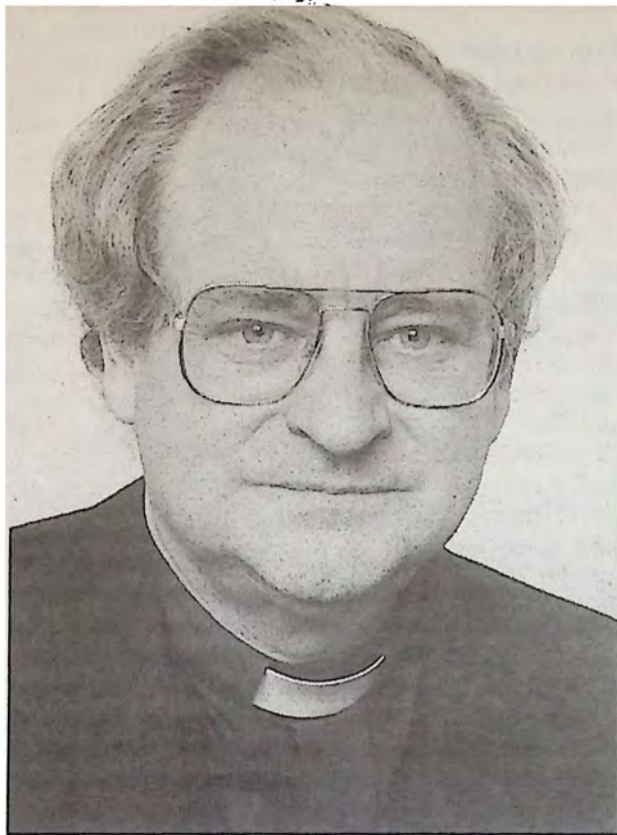
*I de seneste 30 år er der på det økumeniske område sket et skift herhjemme, så det ligefrem er blevet acceptabelt, at man har andre holdninger. Når man er sammen med andre kristne, ser man i dag mere på det, der samler!*

- Der er sket en stor ændring i mentalitet og holdning. Måske hører det med til vurderingen af dette, at vi også undertiden oplever, at samfundet omkring os er blevet mere verdsliggjort og sekulariseret, og at folks viden om kristendommen er meget ringe.

I den situation kan vi føle en dyb solidaritet med andre mennesker, som bare er kristne slet og ret. De beder samme apostoliske trosbekendelse som vi katolikker; det er mennesker, der har det anliggende at bringe Kristus videre til en verden, der er blevet fremmed for ham. Vi kan kun glæde os over, at der er andre, der har samme hovedanliggende, som vi selv.

*På synoden blev man opfordret til at deltage i bla. den årlige bedeuge, og menighederne skulle gøre mere ud af bønslivet med andre kristne. Hvis du skulle vurdere økumenien fra synoden til i dag - er det så lykkedes?*

- Der er sikkert store ønsker, man stadig kunne have for



fremtiden. Foruden den fælles bøn som naturligvis er central, så er diakonien også et vigtigt felt for økumenisk samarbejde.

Der er i Danmark efterhånden uhyre store sociale problemer, mennesker i stor nød: syge, gamle og ensomme eller arbejdsløse eller folk, der på anden måde er kommet ud i yderkanterne i samfundet. Arbejdet for sådanne nødstedte mennesker er en opgave, som folkekirket og katolikker og andre kunne tage op i fællesskab.

## Liturgi og katekese

*Det danske sprog er indført i liturgien i din bispedi. Har du været tilfreds med denne udvikling?*

- Jeg føler, at det var uhyre lykkeligt, at konciliet lavede sine oplæg til reformer, som senere hen blev gennemført. En af koncillets grundtanker var, at gudstjenesten skulle være forståelig for dem, der deltog.

I en periode, hvor ellers alting bliver mere og mere sekulariseret og hvor folks viden om kristendom bliver mindre, så er det dobbelt vigtigt, at der også i gudstjenesten foregår en katekese, som kan oplyse folk om, hvem Jesus Kristus er. Jeg tror, at det er ganske betydningsfuldt, at også gudstjenesten har en dimension af det forståelige.

*Har den kateketiske indsats i årene siden synoden været god nok?*

- Der er foregået mange meget værdifulde initiativer, og vi har haft adskillige gode kateketkurser i tidens løb. Man kan da også glæde sig over, at mange søstre og lægfolk har uddannet sig til

kateketer i sognene. At der så stadig er meget, der kan gøres bedre, er klart.

## Katolske lærere en mangel på skolerne

*Med hensyn til skolerne har du altid påpeget det økumeniske aspekt. Har skolerne forvaltet deres opgave på betryggende måde?*

- Også her er der gjort en uhyre stor indsats, og jeg er stadig af den opfattelse, at vore katolske skoler er af meget stor betydning for den videre fremtid. Når jeg kalder dem økumeniske, mener jeg, at de katolske skoler er det sted, hvor vi møder flest mennesker, der ikke er katolikker og her får et dagligt forhold til dem. På den måde er skolerne et specielt mødested.

Jeg er helt overbevist om det ønskværdige i, at der også fremover gøres en meget stor indsats for de katolske skoler. Men det er klart, at vi for øjeblikket står i forskellige vanskeligheder. Jeg spørger tit mig selv, hvorfor der ikke er flere unge katolikker, der ønsker at blive lærere ved de katolske skoler.

På samme måde står vi i en overgangsperiode, hvor mange af de dygtige og gode skoleledere, vi har haft i så mange år, nu bliver pensioneret; der skal nye skoleledere til, men der er ikke ret mange katolikker, som er parate til at overtage denne funktion.

Når det igen er sagt, så er jeg glad for udviklingen i Foreningen af Katolske Skoler i Danmark og det initiativ og det arbejde, der gøres der. Det lader mig se lyst på fremtiden.

# Hvad betyder det?

Ved sin afsked fra apostlene, som vi har fejret Skærtorsdag, efterlod Jesus sig selv som sakramente, hans Legeme og Den nye Pagts kalk med hans Blod. Dette symbol, brød, forestillet som hostier (oblater) og kalken, er kendt af alle troende. Men ofte ses et andet symbol, en kurv med brød og én eller to fisk, som ikke har med Skærtorsdag at gøre. Begivenheden, der forklarer dette tegn, er brødunderet, som vi finder i ret så forskellige versioner hos alle fire evangelister.

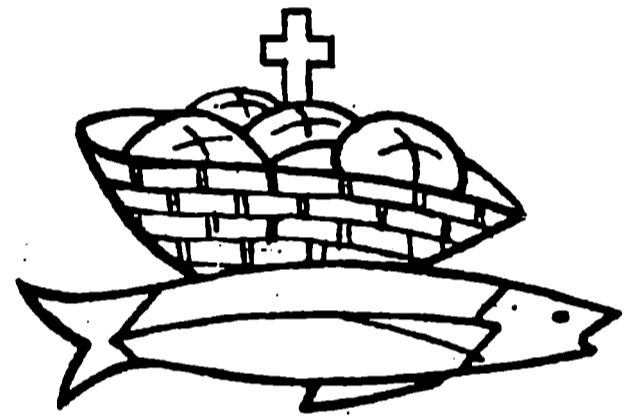
Hos Mattæus foregår det oppe i bjergene efter tre dages anstrengende samvær med 4000 mænd og deres koner og børn. De bespises med syv brød og »nogle« småfisk (Matt. 15,32-38). De tre andre evangelister nævner fem brød og to fisk (Mark. 6,34-44 og Luk. 9,10-17). Hos Johannes er

det fem bygrød (Jo. 6,1-13). Efter underet samles 12 kurve med levninger.

Symbolik er der nok af, også talsymbolik. Brødunderet bliver forstået meget forskelligt. Så sent som under de to store gudstjenester i anledning af FN-konferencen i København i marts fik vi to udlægninger med næsten modsat fortegn - den morsomste kom fra filippineren Editio dela Torre. Den kan man læse om på side 5.

De fem brød, som naturligvis ikke lignede danske rundstykker, men var flade som en pizzabund bagt i glødende aske, og fiskene er blevet et kært symbol, et typisk Jesus-svar på manna-underet, brød fra himlen, næring til troens liv. Dette tegn ses ofte på præstens messehagel eller stola.

Willem Wuyts



## HØJSKOLEUGE

**FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION**  
- de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 - 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning - også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lebahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

## MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkørød

## PENSIONISTUGE

på Magleås

Søndag d. 16. - lørdag d. 22. juli 1995

Også i år er der mulighed for at deltage i Pensionistuge på Magleås.

Da pensionistugen også er en ferieuge, vil der normalt kun være et arrangement om dagen. Der vil være lejlighed til at høre pastor Michael Hornbech-Madsen, sr. Miriam Mortensen OSB, Åsebakken, p. Raymond Minnaert O.Præm., konsulent Poul Dahl Hede, Ældre Sagen m.fl.

Udflugt til Tåstrups nye kirke og Bakkehus-museet.

Pris i eneværelse kr. 1.950,-, i dobbeltværelse kr. 1.650,-.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkørød ved indbetaling af depositum kr. 300,-.

## Jubilæumsmesse

I anledning af biskop Hans L. Martensens  
30 års jubilæum

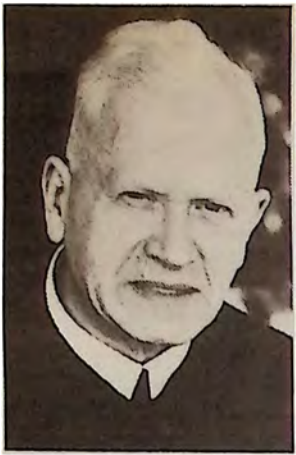
tirsdag den 16. maj 1995

indbydes hermed til festmesse  
samme dag kl. 17 i Skt. Ansgars kirke,  
Bredgade 64, København,  
med efterfølgende reception i  
Skt. Ansgars kirkes menighedssal,  
Bredgade 69 A.

Alle er hjerteligt velkomne!

Den katolske Kirke i Danmark, Ansgarstiftelsen





Kardinal Hans Herman Groer.



Biskop Johann Weber, ny formand for bispekonferencen.

# Kritik og forsvar af rundskrivelse

## Kardinal Joseph Ratzinger afviser kirkelig kritik

Rom (KNA) - Sammenstillingen af abort, kunstige præventionsmidler og eutanasi er »kunstig« og er ikke god nok til en generel fordømmelse. Det siger formanden for Den evangeliske Føderation i Italien, *Domenico Tomasetto* i en kritik af pave *Johannes Paul II*s nye rundskrivelse om livets beskyttelse, »*Evangelium vitae*«. Dokumentet indeholder ikke noget nyt, og der er »for meget lov og for lidt evangelium«, siger han.

Tomasetto mindede om, at hans kirke ikke retfærdiggør abort, men den forsvarer den eksisterende lovgivning i Italien for at komme illegale aborter til livs.

Troslærekongregationens formand, kardinal *Joseph Ratzinger* afviser kritik af rundskrivelsen, der kalder den »pessimistisk« og »apokalyptisk«. »Det er en meget positiv og dybtgående tekst,« sagde Ratzinger i Vatikanets Radio. Paven anerkender den moderne tids arv og analyserer »udviklingen og dialektikken i situationen på en meget afbalanceret måde«,

understreger kardinalen.

Vatikanets avis »*Osservatore Romano*« skriver, at paven både har ret og pligt til at ytre sig om den lovgivning, der drejer sig om livets beskyttelse. Det er ikke nyt, at dele af offentligheden reagerer aggressivt og med manglende forståelse. Det minder om de »rasende ytringer« mod *Benedikt XV*, da han i 1917 fordømte krig, og om den bagvaskelse, *Pius XII* var udsat for i 30'erne og 40'erne på grund af sin fordømmelse af »sort, rød og brun totalitarisme«.

I dag går man i rette med disse ideologier, som næsten er forsvundet i det civiliserede nord. Men man protesterer mod kritik af de »arvhygiejniske maksimer«, hvor det er det sunde, det smukke, det stærke og det rige, der har ret. I Italien har mange politikere kritiseret pavens krav som utidig indblanding fra kirkens side i demokratiet.

Hvad der var nødvendigt mellem 1914 og 1945, drages i dag i tvivl. Efter det nyttesløse myrderi dengang er der igen i dag angreb på ufødte, handicappede, gamle og andre, der ikke passer ind i forestillingen om lykke og fremskridt. Netop derfor har *Johannes Paul II* bekræftet retten til livet i rundskrivelsen, hedder det i »*Osservatore Romano*«.

både teologien og de andre områder. Teologien giver impulser til mange andre videnskabelige områder. Der kan naturligvis opstå problemer og spændinger, men at vende tilbage til ghettoen er ingen løsning.

# Wiens ærkebiskop under anklage

Wien (KNA) - Det østrigske blad »profil« anklager Wiens ærkebiskop *Hans Hermann Groer* for seksuelt misbrug af en mindreårig kostelev på drengeseminariet Hollabrun, hvor Groer var ansat mellem 1972 og 1976.

Dekanerne for fire teologiske fakulteter i Østrig opfordrer Groer til at bryde tavsheden. Det eneste, han har udtalt, er en kort erklæring, hvori han tager afstand for både anklagens indhold og form, »fordi den belaster kirken«. Han er dog trådt tilbage som formand for Den østrigske Bispekonference. Innsbrucks biskop *Reinhold*

*Stecher* opfordrer Groer til også at fratæde sit embede.

Wiens hjælpebiskop *Helmut Krätzl* kræver større åbenhed i kirken. Personer, der træder frem i offentligheden, må kunne stå for kritik, mener han.

Paven har udnævnt endnu en hjælpebiskop, *Christoph Schönborn* (50) til ærkebiskop-koadjutor. Det betyder, at Schönborn automatisk bliver ærkebiskop, hvis Groer går af. Dominikaneren Schönborn var redaktør af Verdenskatekismen og er medlem af Den internationale Teologiskommission.

# Biskop anklager teologer

München (KIPA) - Dogmatikeren *Peter Hünermann* fra Universitetet i Tübingen tager skarpt afstand fra angreb på teologien fra Fuldas ærkebiskop *Johannes Dyba*. Under overskriften »Statsteologer« anklager Dyba i dagbladet »Frankfurter Allgemeine Zeitung« teologerne for at angribe pave og kirke, og det er kun muligt, fordi professorerne ved de teologiske fakulteter på statslige universiteter er uafhængige og får livslangt »underholdsbidrag«.

Forudsætningerne for dette system er konkordater mellem Tyskland og Vatikanet. Men man må fastslå, at det drejer sig om et forældet preussisk konkordat, ligesom andre forældede ting før eller siden forvinder. Der er en forgiftning af atmosfæren i den katolske kirke langs Rhinen, fra Holland til Schweiz, siger Dyba.

Hünermann, der også er ormand for Det europæiske selskab for katolske Te-

ologer, siger, at Dyba dermed samtidig kritiserer de tyske biskopper, der tolererer denne teologi. Han mener, at Dyba fornærmer et teologisk fakultet, der siden 1817 har været forpligtet på tre principper: videnskabelighed, kirkelighed og praksisorienteret åbenhed.

Det er en biskop, der er ansvarlig for hvert af de teologiske fakulteter: *Walter Kasper* for Tübingen, *Oskar Saier* for Freiburg og *Karl Lehmann* for Mainz. Det er første gang i den tyske bispekonferences 150-årige historie, at en biskop offentligt anklager en stor gruppe biskopper, siger Hünermann.

De eksisterende spændinger er med Dybas ytringer blevet til en offentlig konflikt. Den seneste tids historie i kirken i Holland, Østrig og Schweiz viser, hvilken situation, kirken i Tyskland dermed er kommet i. Hünermann fremhæver, at de teologiske fakulteters tilstedeværelse på universiteterne er til gavn for

# Teologi om kasteløse

Madras (KIPA) - I februar indviede *Moder Teresa* officielt en lærestol ved Universitetet i Madras for et område, der allerede har været undervist i i 11 år. Den såkaldte dalit-teologi, teologi om de kasteløse, går ind for at også de fattigstes rettigheder respekteres.

1984 startede i ærkebispedømmet Madras-Mylapore en afdeling for kristne studier under ledelse af p. *Felix Wilfred*. Han oplyser, at den nye lærestol skal fremme harmonien mellem de forskellige religioner og tage udfordringerne op fra sekularisering. Indien er et sekulært samfund, selv om der også findes rabiate kræfter, der vil oprette en ren hindu-stat.

# Pavens bog

## »Over håbets tærskel«

vil blive præsenteret for offentligheden onsdag d. 17. maj kl. 16 ved en reception i menighedssalen, Bredgade 69 A, som alle interesserede indbydes til. Bogen vil den aften blive solgt til favørpris. Her kan De møde en repræsentant for forlaget Scandinavia, som er medudgiver af bogen samt overvære en spændende debat mellem pastor Ole Skjerbæk Madsen og mag.art. Elsebet Kieler om den frygtløse tro og den nødvendige evangelisering af en moderne, afkristnet verden.

Katolsk Forlag og Forlaget Scandinavia

# Nyt fra Katolsk Forlag



Pave Johannes Paul II: OVER HÅBETS TÆRSKEL: 195 s., kr. 198,00, i samarbejde med Forlaget Scandinavia.

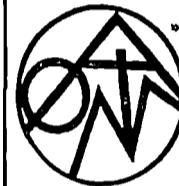
Elsebet Kieler: SYNDERE OG HELGENER I NY TESTAMENTE, 1. KRISTI EFTERFØLGELSE (i evangelierne): 404 s., kr. 285,00.

2. DET NYE MENNESKE (i Ap.Gern. og Joh.Ab.): 117 s., kr. 130,00.

Ring eller skriv til Katolsk Forlag, Bredgade 69 A, st., 1260 København K. Tlf. 33 14 82 92 ma-fre kl. 10-12.

# ØM-VALFART

Søndag d. 11. juni 1995



»Herre, se på din Kirkes tro«

Kl. 11.00: Valfartsvandring og andagt  
Kl. 12.30: Frokost  
Bodens sakramente  
Tilbedelse  
Kl. 14.00: Højmesse

# Sion - Katolsk evangelisations-skole

Sion-fællesskabet indbyder igen til deres årlige evangelisations-skole, som i år afholdes i perioden 7.8.-19.11.

Kursuscentret ligger i rolige omgivelser i Brentwood uden for London og er for voksne fra 18 år og opetter. Man bor på skolen og hele opholdet koster omkring 10.000,00 kr.

I dette evangelisationsår har du nu mulighed for, med udgangspunkt i katolsk tro og lære, at erfare Gud på et dybt plan og på en levende måde i form af studier og praktisk udadgående virke at blive dygtiggjort i kaldet til evangelisation.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til: Benny Blumensaat, Køgevej 162, 2630 Taastrup, tlf. 42 52 64 25.

# Genopslag

## Sct. Joseph Skole, Ringsted søger ny skoleleder



På grund af uforudsete omstændigheder genopslås stillingen som skoleleder. Da vor nuværende skoleleder går på pension med skoleårets udgang, søger vi en ny pr. 1. august 1995.

Sct. Joseph Skole, som blev oprettet i 1914, er en selvejende katolsk skole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn og den har en bevidst økumenisk profil.

Skolen har 1 spor med ca. 180 børn fra børnehaveklasse til 9. klasse. Der er knyttet en fritidsordning til skolen for børnene fra børnehaveklasse til 3. klasse. Sprogundervisningen begynder tidligt og edb anvendes i stort omfang.

Vi søger en leder, der er parat til at tegne skolens holdningsmæssige og pædagogiske linie såvel udadtil som indadtil og som i samarbejde med lærere, elever og forældre vil fortsætte og videreudvikle en solid undervisning og skabe et fremtidsorienteret, inspirerende og spændende skolemiljø.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved Frie Grundskoler.

Yderligere oplysninger kan indhentes på skolen hos skoleleder Ole Dam, tlf. 53 61 03 59 eller hos styrelsesformand Ellen Marie Lebahn, tlf. 53 61 02 75.

Ansøgningen stiles til styrelsen og sendes til styrelsesformand Ellen Marie Lebahn, Klostersvænget 8, 4100 Ringsted.

Ansøgningsfristen udløber den 15. maj 1995.



## Tro og Lys-retræte i Glasgow

Gud elsker dig med betingelsesløs kærlighed!

I dagene 5.- 9. april var jeg så heldig at deltage i en økumenisk retræte i Glasgow i Skotland. Der var over 200 mennesker, folk fra 0 til langt op i årene, rig og fattig, folk med og uden et mentalt handicap, med og uden et hjem.

Der blev ikke talt om økumeni, men det blev levet, og vel at mærke ikke på en kunstig måde. Vi spurgte ikke hinanden, hvilken kirke vi tilhørte, og først den dag, hvor en af kirkerne havde gudstjeneste/messe, opdagede vi hvem, der var præster og hvor.

Det, der blev fokuseret på var vores forhold til Jesus. Hvordan kommer man ham nærmere, hvordan skal man bede for at det bliver meningsfuldt, hvordan forsoner vi os med Gud og hinanden, og hvilken betydning vil denne retræte få for ens hverdag.

Retræten var fortrinsvis for folk fra Tro og Lys og L'Arche (en søsterbevægelse, hvor folk med et mentalt handicap og især unge danner et bofællesskab i kristne rammer).

Jean Vanier, der ofte bliver sammenlignet med Mother Teresa, holdt foredragene. Han talte om Jesu store kærlighed til alle mennesker, her og nu, ligesom vi er. »Du skal ikke se dig i spejlet og sige: 'Jeg er fantastisk, jeg kan klare det hele selv'. Omvendt skal du heller ikke sige: 'Du er nyteløs og ubetydelig'. Nej, du skal se dig i spejlet og sige: 'Her er jeg med mine gode og dårlige sider, men Jesus elsker mig, som jeg er'. Ud fra det kan vi vokse som mennesker ved Hans hjælp. Jean sagde videre: »I skal ikke først og fremmest gøre ting for hinanden, men fremelske det gode i hinanden. Rejs dig op og lad ikke frygten kontrollere dig.

Gud ønsker frie mennesker, og han følges med dig. Emmanuel, Gud med os. Ikke i en drømmens verden, men i virkelighedens. Han talte om smilets helbredende virkning. »Når du smiler til et andet menneske, betyder det, at du holder af det og er glad for at være sammen med det.

En af de første dage holdt Jean Vanier en tale i en af Glasgows kirker. 900 mennesker var mødt frem, og de var så stille, at man kunne have hørt en knapnål falde til jorden. En ung mand havde søgt en måde, han kunne tjene Gud på, og han blev klar over, at han ville forsøge at leve i et L'Arche fællesskab. Han strålede, da han fortalte mig, at han aldrig havde troet, at Gud ville have ham til at leve i et bofællesskab med mennesker med et mentalt handicap.

En eftermiddag var præster og ordensfolk fra for-

skellige kirker i Skotland indbudt. Her talte Jean bl.a. om, hvordan præsterne skulle være med til at bære folks byrder og lette deres kors. Blandt tilhørerne var adskillige biskopper samt ærkebiskop O'Brien fra Edinburgh.

Retrætedeltagerne var til stor inspiration og glæde for hinanden. Nye venskaber opstod, og vi vil fortsat støtte hinanden med forbøn.

Jeg er taknemmelig over, at jeg fik lov til at deltage i retræten.

Inge Switon-Rønnow

## Sct. Michael Skole, Kolding

På Sct. Michael Skole i Kolding er et antal lærerstillinger samt 1 stilling i skolens fritidsordning ledige til besættelse pr. 1. august 1995.

Sct. Michael Skole har efter sommerferien ca. 340 elever fordelt på børnehaveklasse til 10.klasse. Til skolen er tilknyttet en SFO ordning med ca. 88 børn.

Der er mange muligheder for fag- og klassekombinationer; men det forventes, at ansøgerne kan varetage undervisning i fransk på højt niveau, samt engelsk og geografi.

Ansættelsen sker som månedslønnet tidsbegrænset/tidsbegrænset lærer i.h.t. Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation samt organisationsaftalen for ledere, lærere og børnehaveklasseludere ved Frie Grundskoler.

Ansøgningen skal stiles til bestyrelsen ved Sct. Michael Skole og sendes, så den er skolen i hænde senest den 17. maj 1995 kl. 12. Der vil kort tid herefter blive indkaldt til samtaler.

Sct. Michael Skole, att: Skoleleder Preben Elbek, Sct. Michaels Gade 4, 6000 Kolding. 75 52 28 34.

## Et spørgsmål om overlevelse

Bispedømmets »folkebibliotek« kaldes man populært Niels Steensens Bibliotek i Stenosgade lige over for Jesu Hjerter kirke.

Med sine ca. 6.000 bind om emner som bøn, meditation, bibelkundskab, helgener og troslyse samt mange titler af skønlitterære katolske forfattere henvender biblioteket sig særligt til de katolikker, som uden at ville kaste sig ud i teologiske studier ønsker at udbygge deres viden om kirken og troen, og i øvrigt også til de mange ikke-katolikker, for hvem biblioteket ofte er den første kontakt med den katolske

kirke.

Som læsere af »katolsk orientering« vil huske, er biblioteket i snart en menneskealder blevet ledet af bibliotekar Inge Müller, som sammen med andre ulønnede medarbejdere i årenes løb har sørget for at holde døren åben i Stenosgade i et passende antal timer om ugen.

Nu begynder det imidlertid at knibe. Den faste stab af medarbejdere er i de senere år svundet ind, og Inge Müller oplyser over for »katolsk orientering«, at den dag ikke er fjern, hvor hun selv på grund af alder må takke af. »Hvis biblio-

teket skal fortsætte«, siger hun, »må vi have mindst én ny medarbejder, der er villig til at ofre nogle timer om ugen på arbejdet. Jeg forestiller mig f.eks. en pensioneret bibliotekar eller i hvert fald en person med kendskab til biblioteksvæsen og katolsk litteratur, som også gerne skulle have evnen til at tale med mennesker og – hvad der især er vigtigt – lytte til, hvad de har på hjerte.«

Inge Müller beder interesserede om at sende et par ord om dem selv til biblioteket. Se også annoncen bagest i bladet.

## Informationsfolder fra radio-forbund

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, KRFF, har netop udsendt en informationsfolder, som kort beskriver forbundets virke og formål. Folderen er bl.a. sendt ud til alle sognekirker. Forbundet håber på

denne måde at få flere katolikker til at melde sig ind. Det koster kun 50 kr. om året, 30 kr. for pensionister, arbejdsløse, studerende m.fl.

Man behøver ikke at gå aktivt ind i arbejdet eller

være specielt interesseret i medier for at melde sig ind. Synes man, det er vigtigt at sikre en katolsk stemme i medierne og den hjemlige mediedebate, er det grund nok til at blive medlem. Og jo flere medlemmer forbundet har, desto bedre bliver vi hørt. Navnlig blandt unge og midaldrende katolikker er der alt for ringe tilslutning til forbundet.

Informationsfolderen henvender sig også til de mange fremmedsprogede katolikker i Danmark, idet der også er oplysninger på bl.a. polsk og vietnamesisk.

KRFF arbejder både med enkeltsager og med mere overordnede spørgsmål. Forbundet var stærkt involveret i forsøget på at overtale DR-TV til at transmittere biskop Kozons vielse den 7. maj.

Den 20. maj afholder forbundet sit årlige repræsentantskabsmøde i Radiohuset i København, hvor man bl.a. skal drøfte kulturministerens oplæg til fremtidens mediepolitik. Ministerens 20 spørgsmål til befolkningen er sendt ud til sognerepræsentanter, tilslidsfolk m.fl.

Klaus Møller-Jørgensen

## Turistfolder til ferien

Turistfolderen 1995, som i år er blå, er god at have med på ferien i det danske land. Den giver alle oplysninger om, hvor og hvornår, der

holdes katolske gudstjenester overalt i Danmark.

Samtlige katolske kirker og kapeller er nævnt foruden tre lutherske kirker, som velvilligt er stillet til rådighed for katolske gudstjenester i ferietiden: Gilleleje, Ebeltoft og på Fanø.

### 9 forskellige sprog

Der er gudstjenester på følgende sprog foruden dansk: engelsk, fransk, italiensk, polsk, kroatisk, tysk, ungarsk og vietnamesisk.

Folderen er lagt frem i din sognekirke, men den kan også fås ved henvendelse til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf. 33 11 60 80. Den er desuden lagt frem på flere campingpladser og hoteller i sommerlandet.

Katolske Kirker



1995

Églises Catholiques

Katholische Kirchen

Roman Catholic Churches

### Bistand

#### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

### Møder og arrangementer

#### Lægfolket i Oldkirken Hvad gjorde de dengang og hvad gør de nu?

Foredrag ved dr. theol. Bjørn Højbo

Mandag den 15. maj 1995 kl. 19.30 i Jesu Hjerter kirkes menighedssal, Stenosgade 4 B, København V.

Alle interesserede er velkomne.

#### »Mariapoli«

Focolare-bevægelsen holder sit årlige »Mariapoli« fra den 25.-27. maj i »Baggerminde Lejr«, Fælledvej 132, 2791 Dragør.

Tema: En spiritualitet, som skaber fællesskab.

Mariapoli byder på en mulighed for at leve sig ind i Focolares spiritualitet. For børn i forskellige aldre er der eget program.

Oplysninger: Focolare, Strindbergsvej 46, 2500 Valby, tlf. 36 46 01 92.

### ÆLNOTH-udflugt

ÆLNOTH – Katolsk historisk Forening holder sin årlige Storebededagsudflugt fredag d. 12. maj.

Turen går til Roskilde (tog fra Københavns Hovedbanegård kl. 9.15).

Messe i Sct. Laurentii kirke kl. 10 og efterfølgende frokost i menighedssalen (medbragt mad).

Besøg i Roskilde domkirke med gennemgang af domkirkens katolske historie. Derefter besøg i den gamle klosterkirke Vor Frue. Vi slutter med kaffe hos formanden, Svanevej 38, Roskilde.

Alle er velkomne. Bestyrelsen

### Magleås-arrangementer

Fr.d.23.6.-sø.d.25.6.95:

Magleås-Retræte v/sr. Evelyn Krepele.

Fr.d.23.6.95: Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95: Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.d.30.7.95: Højskoleuge.

»Kunst og religion gennem de sidste 100 år.«

Fr.d.25.-sø.d.27.8.95:»Kristen Mystik III«

Fr.d.17.9.95 kl. 14.00

Magleåstræf: Om maleren Marc Chagalls bibelunivers.

Fr.d.29.9.-sø.d.1.10.95 Konvertit-weekend.

Fr. d. 24.-sø.d.26.10.95

»Kristen Mystik IV«

Sø.d.29.10.95 kl. 14.00

Magleåstræf: Forfatteren Mette Vinge fortæller om sine bøger.



## Maria-andagter

i Skt. Augustins kirke  
Jagtvej 183, København  
Søndag den 14. og søndag den 21. maj samt  
Kristi Himmelfartsdag den 25. maj kl. 16.30.

## Det sker på Magleås

Ma. d. 8. - ti. d. 9.5.:  
Brüel & Kjær.  
Ti. d. 9.5.:  
Hørsholm kom. tandpleje.  
Ti. d. 9. - on. d. 10.5.:  
Helsingørskommune.  
On. d. 10. - to. d. 11.5.:  
Socialministeriet.  
On. d. 10. - fre. d. 12.5.:  
Birklerød kommune.  
Fr. d. 12. - sø. d. 14.5.:  
Tro & Lys.  
To. d. 11. - sø. d. 14.5.:  
Herlev menighed.  
Familiedage.  
Ti. d. 16. - on. d. 17.5.:  
Ungdomsskoleinspekt.foren.  
On. d. 17. - to. d. 18.5.:  
Ergoterapeutforen.  
Ti. d. 18.5.:  
Levnedsmiddelstyrelsen.  
Fr. d. 19.5.:  
Tandlægerne.  
Fr. d. 19. - lø. d. 20.5.:  
COWI-consult.  
Sø. d. 21. - ma. d. 22.5.:  
Da. Fysioterapeuter.  
Ma. d. 22. - lø. d. 27.5.:  
Kbh. Universitet.  
Lø. d. 27. - on. d. 31.5.:  
Kbh. Universitet.  
Ma. d. 29. - ti. d. 30.5.:  
Frederiksborg Amt.  
Ti. d. - on. d. 31.5.:  
Da. socialrådg. forening.  
On. d. 31.5.:  
Birklerød kommune.

## Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Lolland-Falster

afholder  
GENERALFORMALING  
søndag den 14. maj 1995 kl. 11.30  
i Fredensgade 15.

Dagsorden ifølge vedtægterne.  
Forslag til generalforsamlingen sendes senest 6. maj 95 til formanden, Ingrid Guzek, Husflidsstræde 4, 4873 Væggerløse.

## Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995  
8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel ..... kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »accuell« ..... kr. 4.800,00  
Unge ..... kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne valfart. Præster, læger og sygeplejersker ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes  
Skovgårdsvej 11  
2920 Charlottenlund  
Tlf. 42 28 39 83 Marina Steensen  
(hverdage kl. 20-21) og 39 29 92 23  
Philippe Hanus (hverdage kl. 20-21).

## Dalum retræte 1995

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 21. august (ankomst senest kl. 17.00) til fredag den 25. august efter højmesse og morgenmad. Retrætepræst Dietrich Timmermann (Domkirken).  
Emne: Sig altid Gud Fader tak.  
Prisen for opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74. Der kan søges tilskud til retræten. Retræteudvalg: Walter Egger, Hillerød - J. Aa. Ibsen, Sønderborg, Edm. Jensen, Frederikshavn, Tage Gondek, Nyk.F., Børge Blans, Silkeborg.

## Stort hus eller gård søges

En gruppe aktive katolikker i 40-års alderen leder efter et sted, hvor man kan oprette et bofællesskab. Primært en stor villa el. en gård på Vestegnen. Henvendelse: Palle Vinther, tlf. aften: 42 52 36 07, dag: 35 36 36 91.

## Hjælp til uddannelse

Jeg er katolik og vil gerne hjælpe andre til at finde deres styrke i troen på Gud. Mener du også, at psykoterapi og religion er forenelige størrelser, kan du støtte mig økonomisk til at færdiggøre min psykoterapeutuddannelse med henblik på at kombinere psykoterapi og religiøs praksis. Hvis du synes, det lyder spændende, så skriv om flere oplysninger og aftal evt. et møde.  
Billet mrk. 1430 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

## SCHWEIZ Salg Udlejning Investering

Attraktiv i Rhonedalens ski-/vindistrikt. Hotel og velbeliggende ferieboliger. Oplev messe i stiftskirken, Notre-Dame-de Valère med et af verdens ældste orgler ca. 14. årh. DHA AVS Telf. 31 21 55 90. Fax 31 21 56 35.

## RADIO STENO

Katolsk lokalradio  
i Storkøbenhavn  
107,9 MHz  
Hver mandag kl. 20 - 23  
88,2 MHz  
Hver tirsdag kl. 19 - 22  
OBS: Fra d. 1. maj hver tirsdag kl. 20-23.

## Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.  
Tirsdag og onsdag kl. 10-16.  
Torsdag kl. 12-18.

## Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40



### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstrene  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Loba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem



## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## DUK-kalender

Ledertræning 12.5.-14.5.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 30 år).

Ministrantweekend den 27.05.-28.05.1995 på Magleås for alle ministranter i anledning af Åsebakkevalfarten. Pris kr. 80,-.

Ungdomsmesse den 28.05.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantweekend den 09.06.-11.06.1995 i Hamahytten ved Øm for alle ministranter i anledning af Ømvalfarten. Pris kr. 100,- samt eventuelt kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 19.05.95.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejrel

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: \_\_\_\_\_

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej: \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse: \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07

## Døde

### R.I.P.

Min elskede ven,  
vor elskede far, svigerfar,  
morfar og farfar

### Jan Bogulski

er stille sovet ind  
efter kort tids sygdom.  
22. april 1920  
+ 25. april 1995

Gerda,  
Monica og Peer,  
Lucia og Michalis,  
Frans og Anette,  
Pia og Steen  
børnebørnene,  
Kim, Mikael,  
Elisabeth og Frank.

Begravelsen har fundet sted.

Bidrag til Hjælp til Polen af 1992 modtages gerne på giro 8 30 69 58.

## Diverse

### Niels Steensens Bibliotek efterlyser frivillige medarbejdere

Du er pensioneret eller arbejdsløs bibliotekar eller bare en »bogorm« med tid til overs og et bredt kendskab til kirke og tro.

Du vil se det som din opgave at vejlede bibliotekets lånere, katolikker som ikke-katolikker, samt at udføre almindeligt biblioteksarbejde.

Hvis du synes, at ovenstående passer på dig, så send et par ord om dig selv til: Bestyrelsen for Niels Steensens Bibliotek, Stenosgade 9, 1616 København V.

### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22  
ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag  
kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER  
Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester  
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester  
Bernhardt Christiansen

Solbæryvej 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Biltilf. 30 86 26 09

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision • Regnskab • Skat  
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE  
Registreret revisor FRR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsegade 10 • Roskilde • 42 35 10 35

• det er altid sikkert med en registreret revisor



# Jesu selskab...

Fortsat fra forsiden

fremme af livet. »Som mænd og jesuitter vil vi ændre vores egen adfærd, og vi beklager vores medskyld i kvindediskriminering. For fremtiden vil vi være mere opmærksomme på kvinders erfaringer og samarbejde solidarisk med dem i vores apostolat. Vi vil forpligte Jesu Selskab til at betragte solidaritet med kvinder som en bestanddel af vores sendelse i tro og retfærdighed,« hedder det.

Et andet resultat af kongregationen er en nyformuleret version af ordenens konstitutioner, så den er i overensstemmelse med den nye kirkeret. Det er første gang i 450 år – siden *Ignatius af Loyolas* tid – at dette er sket.

## Ønsker om saligkåring af Pedro Arrupe

Jesuitterne har modtaget mange henvendelser fra hele verden om, at den tidligere ordensgeneral *Pedro Arrupe* bliver saligkåret, oply-



Pedro Arrupe S. J.

ser Kolvenbach. Ligeledes har mange provinser bedt om, at man starter en saligkårningsproces. Der er stor beundring for Arrupe og hans virksomhed ikke kun for jesuitterne, men for ordenslivet som sådan efter Det andet Vatikankoncil. Kolvenbach kunne meddele, at Arrupes jordiske rester om kort tid bliver flyttet fra Roms Verano-kirkegård til jesuitter-kirken Il Gesu.

# Nyt katolsk parti i Holland

Den Bosch (KNA) – Det nye katolske parti i Holland, der blev grundlagt i november 1994, regner med at få 5 af parlamentets 150 pladser ved næste parlamentsvalg. Formanden for partiet, *Olaf baron van Boetzelaer* sagde på partiets første kongres, at han håbede på stemmer fra katolikker, der tidligere har stemt på det kristen-demokratiske parti, det konservative parti, eller som ikke har besluttet sig.

Partiet er åbent for alle, der anerkender den katolske tros- og morallære. Det er modstander af abort og legalisering af dødshjælp og det kræver, at skolerne igen får en central rolle i videregivelsen af kristne værdier og normer. Biskop *Hendrik Bomers* af Haarlem opfordrede i en tale på kongressen alle partimedlemmer til at gøre modstand mod love, der er i modsætning til katolsk moral.

# Nyt armensk kirkeoverhoved

Rom (KNA) – *Pave Johannes Paul II* har sendt sine lykønskninger til det nye overhoved for den armenske kirke, katolikos *Karekin II Sarkissian*. Paven ønsker et snævrere samarbejde mellem de to kirkesamfund, og det forestående hellige år og forberedelserne til det kunne være en god anledning til en intensivere samarbejdet.

## Den armenske Kirkes 131. »katholikos«

Det nye overhoved efterfølger *Vasgen I*, der døde i august sidste år. Karekin blev 1983 patriark af Kilikien og boede indtil valget i Libanon. Den 63-årige er den armenske kirkes 131. katolikos. Han er født i Syrien, studerede i Oxford, og har været biskop i Teheran i Iran og New York. Mellem 1975 og 1983 var han vicepræsident i Kirkernes Ver-

densråd. Han deltog i Det andet Vatikankoncil som observatør for den armenske kirke.

Karekin blev valgt af synoden, der bestod af kirkenes 45 biskopper og mere end 300 præster og lægfolk. I tredje valgrunde vandt han over ærkebiskop *Karekin Nersessian* af Ararat i Tyrkiet og ærkebiskop *Pargév* af Karabakh. Han blev i begyndelsen af april indsat i embedet i domkirken til klosteret Etjmiadzin 20 km fra Jerevan i Armenien. Mange højtstående kirkefolk deltog i vielsen. Fra Vatikanet deltog formanden for Enhedsrådet, kardinal *Edward Cassidy* og fra Cairo kom den koptiske kirkes overhoved, *pave Shenouda III*

Den armenske kirke har i dag ca. 7 mio. troende. Ca. 3,5 mio. bor i det egentlige Armenien, men de grusomme tyrkiske massakrer i

1894/95, 1907 og 1914/15 spredte armenierne over det meste af verden.

## Tilbage til apostlene Bartolomæus og Taddeus

Den armenske kirke fører sin historie tilbage til apostlene Bartolomæus og Taddeus. Landet kristning tog dog især fart i det 3. århundrede under Gregor Oplyseren. Oprindeligt var den armenske kirke afhængig af Kæsarea i Kappadokien, men blev senere uafhængig af kirken i det romerske rige. Den forkastede i slutningen af det 5. år-

hundrede formuleringer fra Chalcedon-konciliet, som kirken heller ikke deltog i.

Den armenske kirkes hovedsæde blev 1441 flyttet fra Sis til det nuværende Etjmiadzin. Under Sovjet-tiden havde »overhovedet for alle armeniere« svært ved at udøve sit embede. Derved fik katolikaten i Sis, der 1930 var flyttet til Antelias i Libanon efter voldsomme forfølgelser af armenierne i det sydøstlige Tyrkiet (Kilikien), stor betydning for diasporaarmenierne. Der findes desuden et patriarkat i Istanbul og et i Jerusalem.

## Grædende og blødende statuer

# Ratzinger maner til forsigtighed

Rom (KNA) – Efter mere end ti angivelige tilfælde af grædende Maria-statuer i Italien har Trosælærekongregationens formand, kardinal *Joseph Ratzinger* manet til forsigtighed. »Vores tro bygger ikke på tegn og undere,« sagde han ved en mariologisk kongres i Loreto.

Troen kan støttes af ydre tegn. Men hvis et angiveligt under viser sig ikke at være overnaturligt, går troen ikke under, for dens funda-

ment er meget dybere, sagde Ratzinger.

Ærkebiskop *Luigi Bommarito* af Catania på Sicilien betegner de mange tilfælde som »en massepsykose«. Også i Catania er der dukket en Mariastatue op, hvor der flyder nogle dråber med en rødbrun væske fra øjnene. »En troende har ikke brug for undere, og dem, der ikke tror, bliver ikke overbevist af et sådant under,« siger ærkebiskoppen.



Allerede 20 år efter vægmaleriets færdiggørelse i 1497 trængte det til en hjælpende hånd. I dag er det især skadet af skimmel. Foto KNA.

# da Vincis »sidste nadver« endelig restaureret

Milano (KNA) – Den berømte fresko »Den sidste nadver« i refektoriet i Santa Maria delle Grazie i Milano kan efter seks måneders lukning igen beses. Restaureringen har i alt varet 12 år.

## Uendelig række tekniske problemer

*Leonardo da Vinci* begyndte maleriet i 1495, som var færdigt efter to år. Han an-

vendte oliefarver, hvilket har vanskeliggjort vedligeholdelsen af maleriet. Allerede i 1517 beklager man sig over den dårlige vedligeholdelse af freskoen. Mellem 1726 og 1952 blev billedet restaureret syv gange.

Mellem 1796 og 1799 benyttede franske soldater refektoriet som stald. Helt mirakuløst fik freskoen ingen skader ved et bombar-

dement i 1943, bl.a. fordi den var dækket af sandsække.

Efter den nyeste restaurering kan man igen se apostlenes fødder. Et senere tilføjet skæg på en af apostlene er blevet fjernet. Fordi man har fjernet flere af de tidligere restaureringers »tilsætninger« fremstår freskoen i dag mere plettet og uensartet end tidligere.

# Vatikan-delegation i Vietnam

Hanoi (KIPA) – En Vatikan-delegation under ledelse af »vice-udenrigsminister« *Claudio Celli* har været på besøg i Vietnam. Man har i Hanoi forhandlet om kirkens situation.

Efter genforeningen af Nord- og Sydvietnam i 1976 var der ingen kontakt mellem Vatikanet og Vietnam. Den katolske kirkes 6 mio. medlemmer blev udsat for alvorlig forfølgelse. Men i slutningen af 1990 aftaltes det, at der regelmæssigt skulle være samtale mellem Vatikanet og Vietnam.

## Endnu ikke fuld religionsfrihed

Efter de sidste samtaler i 1994 kunne Vatikanet udnævne en række biskopper. Men der er endnu ikke fuld religionsfrihed, sagde Celli

dengang. F.eks. er optagelse af præstestuderende og tilladelse til at danne religiøse foreninger endnu ikke virkeliggjort.

# De unge til møde i Loreto

Rom (KNA) – *Pave Johannes Paul II* har indbudt alle unge til at deltage i et ungdomstræf 6. til 10. september i Mariavalfartsstedet Loreto i Italien. Paven vil selv deltage som åndelig forberedelse til Det hellige År. Ungdomstræffet foregår i forbindelse med Loretos 700-års jubilæum.



Paven om østkirkerne, side 2  
 Bispevielse, side 5 - 8  
 Synode i Sverige, side 9  
 Orientering fra sognene, side 11 - 15  
 Bøger, side 16 - 17

# katolsk orientering

Konference på Lateran-universitetet:

## Mere demokrati ved bispeudnævnelser

Rom (KIPA) - På det 10. symposium for kirkejurister på det romerske Lateran-universitet debatterede man indførelsen af et nyt valgsystem for biskopper efter forbilleder fra tidligere epoker i kirkens historie.

I et kommuniké forud for konferencen hedder det, at de fleste biskopper ikke vil røre ved pavens ret til at udnævne biskopper. Men de ønsker, at man i informations- og rådgivningsfasen inddrager lægfolk, sogne og almindelige præster.

Ligeledes ønsker man indsigt i de kriterier, der an-

vendes ved bispeudnævnelserne. Bispekonferencerne bør have større medindflydelse og nuntiernes indflydelse bør begrænses. Også kirkerne med orientalsk ritus kræver større selvbestemmelse ved bispeudnævnelserne, hedder det i kommunikéet.

**Mere gennemskueligt**

*Pier Viginio Aimone Braida*, der underviser i kirkeret på universitetet i Fribourg i Schweiz, sagde under sit indlæg på konferencen, at man skulle holde op med at udnævne bispe-koadjutorer, d.v.s. at en siddende biskops efterfølger allerede bliver udnævnt, før den siddende er gået af. Derved går Pavestolen uden om domkapitlets valglister. Braida ønsker en mere »gen-

nemskuelig» konsultationsfase i den lokale kirke.

I konferencen deltog mange medarbejdere ved den romerske kurie, bl.a. formanden for Østkirkekongregationen, kardinal *Achille Silvestrini* og formanden for Kommissionen for Vatikanstaten, kardinal *Rosalio Castillo Lara*.

I slutkommunikéet fra konferencen hedder det, at man har givet afkald på at komme med konkrete forslag på »øjeblikkelige reformer af det for tiden bestående kirkelige system« på grund af mødets »akademiske karakter«. Derimod håber man på, at indlæggene på konferencen hurtigt vil blive offentliggjort for at bidrage til en bedre forståelse af det vanskelige emne.

## Sant'Egidio foreslået til Nobels Fredspris

Rom (KIPA) - Den romerske basismenighed Sant'Egidio er blevet foreslået til Nobels Fredspris af flere internationale kendte personer, bl.a. den økumeniske patriark af Konstantinopel, *Bartholomaios I* og den tidligere sovjetiske statschef, *Mikhail Gorbatsjov*. Det skriver det italienske dagblad »Corriere della Sera«.

Angiveligt vil den tyske forbundskansler *Helmut Kohl* komme med et lignende forslag, hedder det.

Sant'Egidio er især aktiv inden for karitativt arbejde. Men det har også med gode resultater været mægler i borgerkrigen i Mocambique og har i længere tid støttet fredsinitiativer i den blodige konflikt i Algeriet.

## Kirkeindvielse i Tåstrup

Mandag den 5. juni, 2. pinsedag indvier biskopperne *Hans L. Martensen* og *Czeslaw Kozon* den nye kirke og kirkecenteret i Høje Tåstrup. Ceremonien foregår kl. 10, hvor der samtidig vil være firmelse af en ræk-

ke unge fra Skt. Pauls sogn. Arkitekten til det store byggeri med kirke, præstegård, menighedssal og undervisningslokaler er *Gert Ingemann*.

Mere side 3 inde i bladet.



Biskop Hans L. Martensen var hovedordinator, da Czeslaw Kozon blev viet til biskop i den katolske Skt. Ansgars Kirke i København søndag den 7. maj. Foto: Kluge.

## Czeslaw Kozon viet til biskop den 7. maj

Mere end 500 indbudte gæster deltog i højtideligheden i Skt. Ansgars Kirke

Søndag den 7. maj blev *Czeslaw Kozon* viet biskop af Bispedømmet København. Biskop *Hans L. Martensen*, der var hovedordinator, kan herefter trække sig tilbage til et fortjent otium.

Vielsen blev foretaget af biskopperne *Hans L. Martensen*, København, *Paul Verschuren*, Helsinki og *Edward Samsel*, Elk i Polen.

Alle nordiske biskopper deltog i bispevielsen ligesom Den apostoliske Nuntius, ærkebiskop *Giovanni Ceirano* og ærkebiskop

*Ludwig Averkamp*, Hamburg. 99-årige biskop *Theodor Suhr* måtte i sidste øjeblik melde afbud.

Den katolske domkirke, Skt. Ansgars var tæt pakket med indbudte gæster fra ind- og udland. Mere 500 mennesker fik således lejlighed til på tæt hold at medvirke i højtideligheden i domkirken. Samtlige 52 sogne og en lang række katolske ordenssamfund og katolske institutioner var repræsenteret.

Men mange andre var til gengæld dybt skuffede over ikke at kunne være med, og

endnu flere skuffede over, at messen ikke blev transmitteret i tv. Provisafdeling i DR valgte at satse på transmission fra Ømvalfarten den 11. juni, fordi den efter afdelingens mening giver et bedre billede af livet i den katolske kirke, end en bispevielse gør, skriver Kristeligt Dagblad.

Efter bispevielsen samledes alle til reception i en tilstødende gård hvor en række talere lykønskede den nyviede biskop.

Se reportagen på siderne 5-8.



## Orientale lumen

Rom (KNA) - Pave *Johannes Paul II* har offentliggjort en ny apostolisk skrivelse om østkirkerne med titlen »Orientale lumen«. Skrivelsen blev offentliggjort 100-år efter pave *Leo XIII's* store østkirke dokument, rundskrivelsen »Orientalium dignitas«.

Paven opfordrer katolikkerne i de vestlige og østlige traditioner til at lære hinanden bedre at kende og katolikkerne til at intensivere dialogen med den ortodokse kirke. I det 62-sider lange dokument understreges de orientalske kirkers rige, »ældgamle og ærværdige« tradition, som er med til at fuldstændiggøre »katolicitetens fremtoning«. Særlig tænker paven på munkevæsenet, som er en væsentlig del af kirkens arv.

### Respekt for de andres værdighed

For 100 år siden forsøgte *Leo XIII* i sin rundskrivelse at genoprette enheden mellem den ortodokse og den katolske kirke, og samtidigt bekræftede han de unerede østkirkers ret til deres egen liturgi. I et tilbageblik skriver *Johannes Paul II*: »I dag er det klart, at en ægte enhed kun er mulig, hvis man respekterer den andens værdighed; at man ikke anser den latinske kirkes skik og brug for mere fuldkommen og bedre egnet til at gøre den rette lære synlig;

at denne enhed skal forudgås af en fællesskabsbevidsthed, der gennemtrænger hele kirken og ikke er begrænset til overenskomster mellem repræsentanter på højt niveau.«

Paven kommer ind på de sidste års spændinger mellem katolikker og ortodokse efter kommunismens sammenbrud. »Kristne brødre, der undertiden lider under forfølgelser, ser netop nu, hvor der åbner sig nye perspektiver og håb om større frihed, på hinanden med mistanke og frygt: er det ikke en ny, stor risiko for synd?« spørger han.

### De unerede kirker et særligt problem

Et særligt problem udgør de unerede kirker i den tidligere Sovjetunion. F.eks. blev de i Ukraine og Rumænien tvangsindlemmet i den ortodokse kirke under Stalin. Da de 5 mio. unerede ukrainere efter 1989 krævede deres konfiskerede kirker igen, som de ortodokse havde anvendt i 45 år, opstod der store problemer.

Omvendt ser de ortodokse, at de unerede kirker modtager stor økonomisk og menneskelig støtte fra vesten. Derfor skriver paven: »Ve os, hvis den ene sides overflod bliver anledning til ydmygelse af den anden eller til frugtesløs konkurrence, der vækker forargelse.« Der er brug for

en stadig og fælles omvendelse. Denne omvendelse er også nødvendig for den latinske kirke, »så den agter og ærer og taknemmeligt tager imod gaverne fra østkirkerne. Dertil hører de katolske østkirker, der er til nytte for hele det katolske fællesskab.«

### Vellykket inkulturation

Dokumentet blev præsenteret af formanden for Østkirkekongregationen, kardinal *Achille Silvestrini*. Han kaldte de orientalske kirker for »et troværdigt eksempel på vellykket inkulturation«. Dette forbillende gør det tydeligt, at forkyndelsen af evangeliet skal være rodfast i de forskellige kulturers egenart.

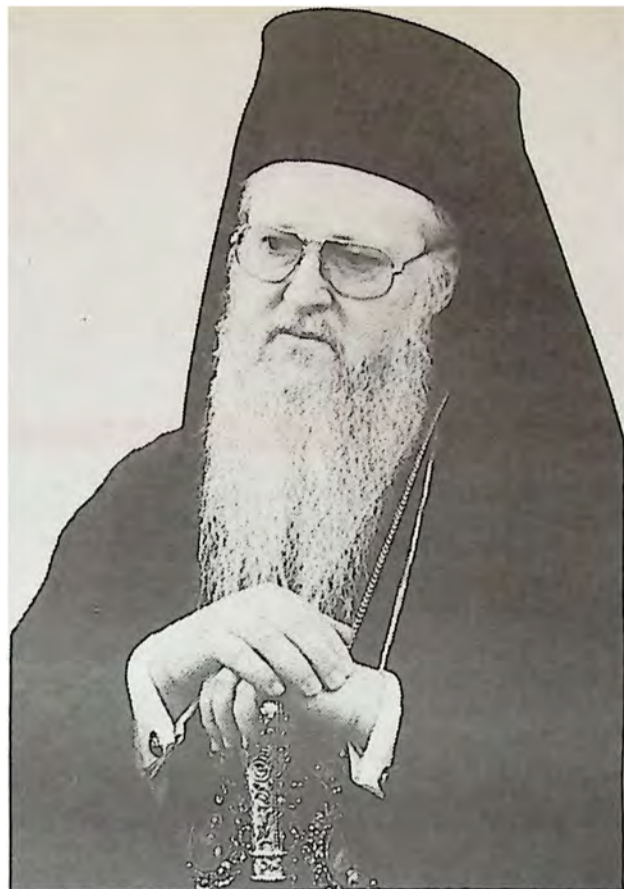
*Silvestrini* betegner den apostoliske skrivelse som den første systematiske tekst om østkirkerne siden Det andet Vatikankoncil. Emnet »gifte præster«, der er almindeligt i kirkerne med byzantinsk ritus, nævnes ikke i skrivelsen. Kardinalen begrundede det med, at det drejer sig om en »forskell, ikke en afvigelse«.

### Egen ritus, kirkesprog og kirkeret

Af verdens 930 mio. katolikker er de 18 mio. (knap 2%) unerede. I lang tid anså man de katolske østkirker, der for størstedelens vedkommende opstod gennem »delunioner« med Rom,

som broer til ortodoksien. De fik lov at beholde deres egen ritus, kirkesprog, kirkeret og større selvstændighed i hierarkiet. Til gengæld håbede man på, at de kunne være brobyggere i en kirkelig genforening. Men i virkeligheden opfatter mange af de ortodokse eller gammelorientalske kirker de unerede som en hindring for kirkelig enhed.

Der findes 21 nationalt bundne katolske østkirker bl.a. i Ukraine, Rumænien, Bulgarien, Sicilien, Indien og Etiopien. I Mellempøsten er der i nyere tid oprettet fem katolske patriarkater: melkitter, kaldære, syrere, armeniere og koptere foruden det gamle maronitiske.



Konstantinopels økumeniske patriark Bartholomaios I, apostlen Andreas' efterfølger. Foto: KNA.

## Samarbejde mellem konfessionerne år 2000

### Paven i Trento til Tridentinerkoncilets 450-års jubilæum

Trento (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* støtter alle økumeniske initiativer, der kan føre til fuldstændig enhed mellem alle kristne. Under en gudstjeneste i domkirken i Trento i anledning af 450-års jubilæet for Tridentinerkoncilet (1545-

63) sagde han, at år 2000 åbner store muligheder for samarbejde mellem konfessionerne.

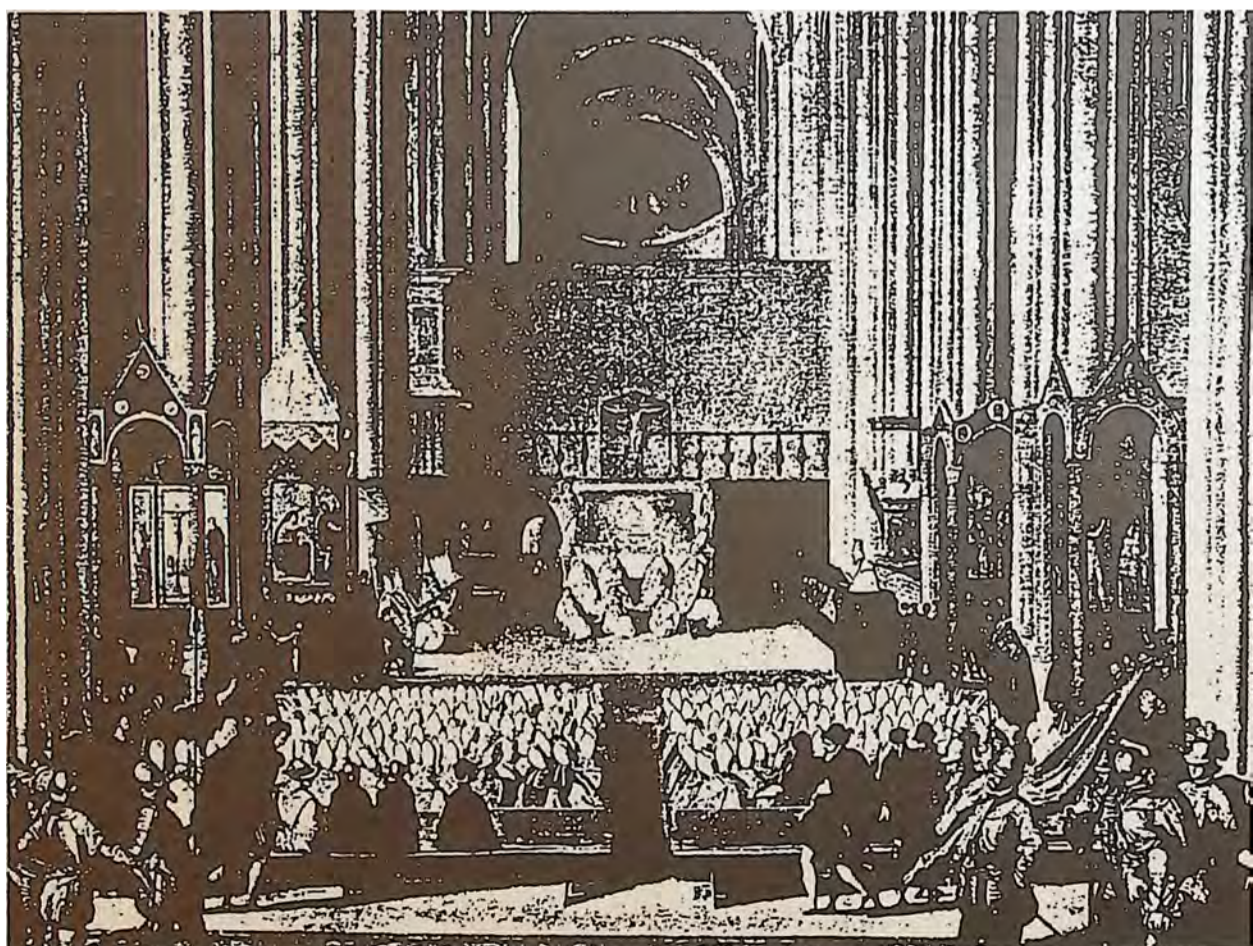
Allerede nu er der mere, der forener end adskiller, sagde paven. Arbejdsresultaterne i de blandede teologiskommisioner har vist, at nogle af de centrale problemer er blevet løst. Det er derfor berettiget at håbe, at man kan opnå enighed i de endnu åbne spørgsmål.

*Johannes Paul II* sagde, at Tridentinerkoncilet var en stor historisk begivenhed, der havde givet kirken en uvurderlig lejlighed til religiøs fornyelse. Det var den katolske tros store svar på den tids kulturelle udfordringer og de spørgsmål, reformatorerne havde stillet. Den katolske kirke havde i Trento fundet modet til at forblive tro mod den apostoliske tradition og

samtidig indlede en ny pastoral indsats.

Koncilet havde formuleret den katolske lære præcist. Men samtidig førte det til nye vurderinger af vigtige problemer, som f.eks. nådens primat, gudstjenestens rolle og præsteembedet. Bl.a. blev forkyndelsen af Guds ord til et væsentligt belærende element i sjælesorgen. Desværre lykkedes det ikke koncilet at undgå kirkespaltningerne.

Under besøget i Trento var en mængde unge mødt op i silende regnvej. Paven sagde til dem, at han var bange for, at han ville blive skældt ud af deres mødre, fordi de blev forkølede af at stå i regnen. »Men det, der skete for 450 år siden var ikke en let forkølelse. Det var en alvorlig sygdom i kirken. Og kirken er endnu ikke rask,« tilføjede paven.



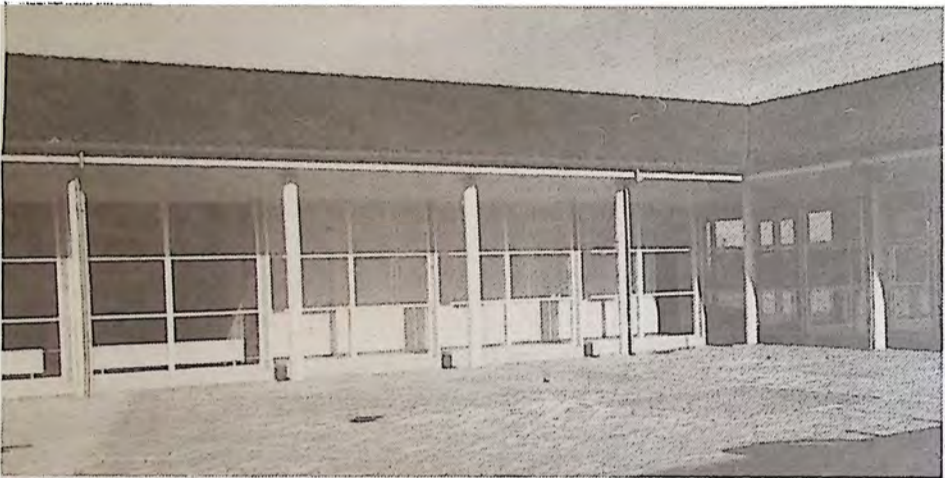
Koncilet i Trentos domkirke forløb i to perioder 1545-1555 og 1559-1563. Kun et par hundreder europæiske biskopper deltog i det.

### BAZAR Skt. Ansgars Kirke

i

menighedssalen Bredgade 69, København K.  
Søndag den 11. juni 1995 kl. 11 - 16.  
Skt. Ansgars Kirke





Den ny kirke og kirkecenteret i Tåstrup indvies 2. pinsedag, den 5. juni kl. 10 af biskopperne Hans L. Martensen og Czeslaw Kozon.

## Kirkeindvielse i Tåstrup 2. pinsedag den 5. juni

Biskopperne *Hans L. Martensen* og *Czeslaw Kozon* indvier 2. pinsedag, den 5. juni kl. 10 den nye kirke og det nye kirkecenter i Høje

Tåstrup. Samtidig med kirkeindvielsen er der firmelse i kirken, der forventes fyldt til sidste plads. Kirkebyggeriet, der har

kostet 20 mio. kr., ligger i smukke landskabelige rammer på Frøgård Allé i Høje Tåstrup. Kirkecenteret og Skt. Pauls Skole fremtræder nu som en selvstændig helhed, et katolsk aktivitetscenter med mange muligheder for fremtiden. Det 16 meter høje kirketårn præger milevidt landskabet.

Kirkecenteret består foruden af kirke og præstegård også af undervisningslokaler, menighedssal og sikringsrum. Et besøg i kirken en måned før færdiggørelsen viser et lyst og venligt rum med hvide vægge og et smukt stengulv beklædt med træ de steder, hvor bænke eller stole skal opstilles.

*Gert Ingemann* er arkitekt og hovedentreprenøren Rasmussen og Schiøtz Øst A/S. Byggeriet har varet godt 13 måneder, og prisen er 20 mio. kr., hvor 6,5 mio. kr. er gaver fra Danmark, medens 12,5 mio. kr. er en gave fra Tyskland.

Den gamle Skt. Pauls Kirke på Gl. Køge Landevej blev af biskop *Brems* indviet i 1933 og i 1938 blev sognet selvstændigt. Sognet har ca. 1600 medlemmer, medens skolen tæller godt 250 elever.

### Sankt Joseph Søstrenes Skole

søger en souschef til skolens fritidsordning »Spiren«

Skt. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup søger en uddannet deltids souschef (31 timer ugtl.) til ansættelse pr. 1.8.95.

Skt. Joseph Søstrenes Skole har 2 spor fra børnehaveklasse til 9. klasse.

Vore børnehaveklasse, 1. klasser, 2. klasser og 3. klasser kan før og efter skole benytte skolens fritidsordning.

Fritidsordningen har til huse i selvstændig villa lige ved siden af skolen og med indgang fra skolen. I villaen er der diverse stuer, og til villaen hører en stor have, som er omlagt til legeplads.

Fritidsordningen på Skt. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup ses som en vigtig integreret del af barnets hele hverdag, hvorfor en sund balance mellem dels aktivitet og dels lytten til og fremme af barnets eget initiativ skal tilstræbes. Evner og vilje til et sundt samarbejde med skolens indskolingslærere er ligeledes af afgørende betydning, idet den hele hverdag derved bliver en ramme af tryghed.

Skt. Joseph Søstrenes Skole bygger på det kristne livssyn og søger at bibringe eleverne solide fagkunderskaber i en medmenneskelig og kreativ ramme af selvrespekt, ansvarsfølelse og ikke mindst et positivt livssyn.

Ansættelse og løn efter overenskomst mellem Frie Grundskoler og BUPL.

Kort skriftlig henvendelse vedlagt relevante papirer sendes til: Skoleleder Georg Høhling, Skt. Joseph Søstrenes Skole, Skovkrogen 19, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 12 82 / Fax. 31 64 12 61.

Ansøgningsfrist er 14 dage fra opslag.



# Skt. Joseph søstre opretter et kommunitet i Tjekkiet

Fire Skt. Josephssøstre, Sr. *Gisela Heitz* fra Danmark og tre medsøstre fra henholdsvis Indien og USA, er i disse dage på vej fra København til Plzen i Tjekkiet for at oprette et kommunitet dér, ordenens første i landet.

Skt. Josephsøstrenes generalledelse besluttede i 1994 at undersøge behovet

for søstre i det tidligere Tjekkosllovakiet. Behovet viste sig at være størst i Bispedømmet Plzen. Dette bispedømme er ungt, kun to år gammelt. Der er 320 menigheder og 70 præster, men så godt som ingen aktive ordensøstre.

Søstrenes fremtidige arbejdsopgaver i byen Plzen, som ligger ca. 120 km vest

for hovedstaden Prag, omfatter undervisning, sygepleje, pastoralt arbejde i en menighed og blandt flytninge.

Søstrene håber, at de ved deres tilstedeværelse som kommunitet og via deres arbejde kan medvirke til kirkenes genopbygning i Østeuropa.

ks



De fire Skt. Josephsøstre, der nu har dannet et kommunitet i Plzen, Tjekkiet, er fra venstre Jaya, Patricia, Agapit og Gisela Heitz. Foto Kirsten Szarafin.

## Gottfried Grünewald præst i den episkopale kirke

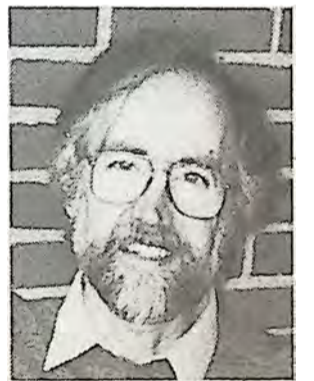
*Gottfried Grünewald* tiltræder den 1. juli stillingen som præst i den episkopale kirke St. Annes Kirke i Dunbar, Skotland. Den skotske episkopale Kirke hører til det anglikanske kirkefællesskab.

*Gottfried Grünewald* var af medlem jesuitterordenen og i mere end 20 år præst i den romersk katolske kirke i Danmark. Fra 1970 til 1975 var han præst ved Vor Frue Kirke i Århus og studentpræst samme sted. Fra 1976 til 1980 var han præst for det katolske børne- og ungdomsarbejde i Danmark. Derefter vendte han tilbage til Århus, hvor han virkede som præst indtil 1991, hvorefter han var på studieophold i USA.

*Grünewald* var desuden i flere perioder medlem af pastoralrådet og præsterådet og i en periode af Det biskoppelige Råd med ansvar for de præstestuderende. Uden for den katolske kirke er han kendt for sit økumeniske arbejde, særligt for retrætearbejde. Han var

med til at opbygge Det økumeniske Centers retrætehus »Skovhuset«.

Efter at *Gottfried Grünewald* i 1992 valgte at blive gift og ikke længere kunne arbejde som katolsk præst, var han freelance foredragsholder i mange folkekirkesogne, organisationer og institutioner. På privat basis har han arbejdet med sjælesorg, kristen meditation og retræter.



Gottfried Grünewald.

### Medarbejder til redaktionskontoret

»katolsk orientering« søger en medarbejder til redaktionskontoret. Dit arbejdsområde bliver oversættelse af nyheder fra vore tysksprogede pressebureauer, lay-out, evt. dækning af indenlandske begivenheder, indskrivning og kodning af manuskripter, korrektur, vedligeholdelse af fotoarkiv samt forefaldende arbejde på redaktionskontoret.

Oplæring i lay-out og evt. tekstbehandling kan om nødvendigt finde sted.

Arbejdstiden er som regel fra mandag til fredag 9. til 16.30.

Løn efter aftale i.f.t. kvalifikationer.

Stillingen ønskes besat 1. august eller senest 1. september.

Skriftlig ansøgning sendes senest 15. juni til »katolsk orientering«, redaktionsekretær/redaktionschef Knud H. Kluge, mrk. »Ansøgning«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.



## Tiden er moden

Pastoralrådet kan fejre sit 25-års jubilæum. Rådet vælges for fire år ad gangen. Det allerførste i indkøringsperioden 1970-74 så sig indlysende forpligtet af den nyligt overståede synodes ønsker og beslutninger, som selve rådet jo var et direkte resultat af.

Så vidt man husker uden at skulle gennemlæse gamle mødereferater, blev mange af synodens pastorale emner taget op igen: Voksenkatekese, nyt liturgisk materiale, vort sociale og økumeniske ansvar, vor mission, vor presse.

Ikke alle anstrengelser blev belønnet med umiddelbart synlige resultater, men man så frem med »glæde og håb«.

Købet af Magleås havde ikke været drøftet i pastoralrådet, men i dets anden periode 1974-78 endte en voldsom debat om ånden (og Helligånden!) i vort ungdomsarbejde heldigvis med opførelsen af det »nye« Øm, indviet i 1976.

Der fulgte dog en tid, hvor rådet nærmest lod sig bruge som studiekreds, der skulle barsle med betænkninger om emner af pastoral betydning, såsom »Dåb og Mission«, men arbejdet kom aldrig i en nødvendig »operativ« slutfase og sagerne blev ikke fulgt til døren. Klichéen om Tordenskjolds soldater blev trættende. En helt anden svaghed, synlig fra starten og hen ad vejen mere og mere belastende, er rådets demokratiske sammensætning, som sikkert er politisk korrekt, men pastoralt set en fuser. I det skæve Danmark har kun kandidater fra de større menigheder en chance for at blive valgt. Ikke sjældent sad flere lægfolk plus en præst plus en søster fra samme menighed i rådet, mens halvdelen af provinsmenighederne aldrig kom ind. Tilbage meldingen fra de valgte til deres valgkreds, især til de menigheder, der ikke har et rådsmedlem, er forblevet teori. Tilmed øger ikke-opstillede og ikke-valgte »repræsentanter« fra de såkaldte nationale menigheder skævheden endnu mere.

Interessen for rådet øges ikke af alle disse irritationsfaktorer. Måske mangler rådet inspiration? Eller horisont? Trofaste læsere af meningerne i denne ramme kender vor uopslidelige kæphest: Opbyg et pastoralråd med 1 (valgt!) repræsentant fra hver menighed, lad præsterne vælge et par præster og søstre et par søstre, og se så, om ikke alle sognes deltagelse i rådets opgaver kan give ny luft under vingerne. Tiden er moden.

w.w.

## Organisationskonsulent søges

Grundet få indkomne ansøgninger efterlyser DUK flere emner til den ledige stilling som organisationskonsulent. Danmarks Unge Katolikker (DUK) ønsker snarest muligt at besætte den ledige stilling som organisationskonsulent.

DUK søger derfor en person, som kan opfylde behovet for organisatorisk vejledning i ungdomsarbejdet, støtte DUKs hovedbestyrelse i dens forskellige arbejdsopgaver og som kan varetage almindelige fællesopgaver for DUK.

Til stillingen søges en initiativrig og selvstændig arbejdende person, som i et tæt samarbejde med ungdomspræsten og landskonsulenten kan arbejde på at styrke og udvikle det katolske ungdomsarbejde i Danmark.

Stillingen er en fuldtidsstilling (37 timer/ugen) med dagligt arbejdssted på DUKs sekretariat. Der må i et vist omfang regnes med deltagelse i aften- og week-end-møder. Overarbejde afspares.

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07. Herfra kan man også få tilsendt en mere udførlig stillingsbeskrivelse.

DUK håber, at der et eller andet sted i en af menighederne findes en person, som kan opfylde disse behov og hører meget gerne fra interesserede.

Ansøgningsfristen: torsdag d. 8. juni 1995.

Ansøgningen sendes til:

DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2. th., 1260 København K.  
Mrk. »Organisationskonsulent«.

## Skån os for at vælge præster og biskopper

Det er ganske naturligt, at biskop Martensens afgang og udnævnelse af en ny biskop har udløst et følelsesmæssigt engagement hos mange af Danmarks katolikker. Det er en begivenhed, der kun finder sted med mange års mellemrum, og den angår os alle.

Personskiftet på bispestolen har imidlertid haft en interessant bivirkning. For lederskiftet og den dermed forbundne beslutningsprocedure har haft til følge, at en del katolikker pludselig er blevet opmærksomme på, at romerkirken ikke er et demokrati. Det troede jeg, at alle vidste i forvejen. Men nu giver en række debatindlæg i k.o.'s nr. 8 udtryk for fortørnelse over, at vort lands katolikker ikke har haft mulighed for at tilkendegive, hvem man kunne tænke sig som

ny biskop.

Det kan da godt være, at vi om mange år har en bispevalglov i stil med den, vi kender fra folkekirken. Men skal vi til at stemme om kommende biskopper, skal vi også stemme om nye præster. For enten er kirken et fuldbyrdet demokrati med hvad dette i enhver henseende indebærer, eller også er den det ikke. Her gælder ikke både-og, men enten-eller. Men spørgsmålet er, om vi ville have noget rimeligt udbytte af at skulle blande os i udnævnelser til kirken embeder.

Jeg har altid ment, ikke mindst som mangeårigt menighedsrådsmedlem, at det er en lykke for os ikke at skulle være med til at vælge en ny præst i vort sogn. Det ville nemlig let medføre folkekirkelige tilstande, hvor som bekendt socialdemo-

kratiske, indremissionske og grundtvigsk-tidehvervske fraktioner spiller ud med hver sin kandidat og i den anledning slår hinanden oven i hovedet med skriftsteder og politiske manifestationer.

Hos os er fraktionerne noget anderledes struktureret, hvis der overhovedet er nogle. Men nogle valgberetigede ville utvivlsomt foretrække en liberal sognehyrde med kirkens lære til udsalgspris i godteposen, mens andre plæderer for en fundamentalist med gamlestamentligt arvegods i bagagen.

Sådan er det også med valg af en biskop. Eventuelle vælgere ville stemme ud fra aldeles irrelevante kriterier. De fleste ville først og fremmest stemme på en kandidat, der delte netop deres kirkepolitiske syns-

punkter. Mange ville simpelthen give deres stemme til en præst, som de kendte. Men at stemme på lige præcis det bispeemne, der med størst teologisk, administrativt og menneskeligt format ville kunne føre den danske katolske kirke ind i det tyvende århundrede, ville sikkert ikke lykkes for ret mange. Dertil savner de fleste af os fornøden ekspertise, overblik og perspektiv.

Det er min overbevisning, at de, der langs ad vejen har været med til at indkredse vor nye biskop blandt flere andre emner, har haft både evne og vilje til under Helligåndens vejledning at standse ved netop den kandidat, der på bedste måde vil kunne løfte arven efter biskop Martensen.

Niels Randkær

## Mindegudstjenesten den 21. marts var åben for alle

Iwan Kliem-Larsen har i et ikke venligt læserbrev kaldt det »usmageligt«, at Institut Sankt Joseph »i den grad skulle føre sig frem ved en lejlighed som denne – på bekostning af dem, der var med ved katastrofen for 50 år siden«.

Nu er det jo vigtigt at lægge mærke til, at mindegudstjenesten i Sankt Ansgars kirke var en åben gudstjeneste, hvor alle, der ønskede det, kunne deltage, så ingen skulle være forhindret. Derfor var der hverken udsendt specielle indbydelser – og altså heller ikke modtaget tilmeldinger.

Da hverken skoleforeningen Jeanne d'Arc eller

Sankt Joseph Søstrene agtede at markere 50-årsdagen anderledes end de plejer – nemlig på Frederiksberg Allé – fandt vi det rigtigt, at skolen her markerede dagen. Det er naturligvis også velbegrunderet, idet både mange elever fra Jeanne d'Arc – og også søstre – fortsatte på Institut Sankt Joseph efter krigen, hvor der også blev bygget en helt ny fløj til de mange nye elever.

Vi reserverede derfor pladser foran i kirken til de søstre, som gerne ville deltage i mindegudstjenesten, men derudover kun til skolens ældste elever (ca. 160 af kirkens 350 pladser). I

øvrigt kunne alle deltage i det omfang, der var plads – vi ønskede ikke at sortere eller udelukke nogen.

Det er naturligvis rigtigt, at nogle måtte stå op på grund af den store interesse for at deltage i gudstjenesten, men alle, der havde henvendt sig, var blevet bedt om at komme i god tid, og der var jo ingen, der måtte gå forgæves til gudstjenesten.

Iwan Kliem-Larsen skulle hellere lægge de skrappe tillægsord væk og så glæde sig over, at der overhovedet blev en mindegudstjeneste, som han og andre kunne deltage i. Det blev der kun, fordi skolen her tog initia-

tivet, og så var det en selvfølge, at skolens ældste elever skulle have lejlighed til at være med, så mindet om den 21. marts 1945 også for dem blev levende.

De elever ser hver dag her i deres skolegård statuen af Jeanne d'Arc. Den stod tidligere i nichen på Jeanne d'Arc skolens kirkefløj, men i dag har den gennem mindedagen i marts i år fået ny betydning for skolens elever og lærere.

Herluf Eriksen, skoleleder  
Institut Sankt Joseph

### Kirkekoncert i domkirken

Kirkekoncert onsdag den 31. maj kl. 20 i Skt. Ansgars Kirke, Bredgade, København.  
Værker af Frescobaldi, Gibbons og Dowland.  
Medvirkende: Københavns Musikskoles renæssance Ensemble.  
Gratis adgang.

### Annoncer i »Katolsk Orientering«

Rubrik . . . . . Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside . . . . . Kr. 6,- pr. spalte mm

### Midsommertræf på Magleås

Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød  
Skt. Hans Aften d. 23. juni 1995.  
Båltalen holdes i år af pastor Michael Hornbech-Madsen, Charlottenlund.  
Tag venner og bekendte med til Skt. Hans bål på Magleås.

Fra kl. 18.00 vil det være muligt at grille sin aftensmad eller spise sin medbragte mad på havens plæner – dog i salen, hvis det regner.  
Kl. 19.15 vil pastor Hornbech-Madsen læse en fortælling af H.C. Andersen og hjælpe os med at synge et par danske sange.  
Kl. 20.- 21.00 kan man købe kaffe/te og kage til kr. 25,-. Gratis saftvand til børnene.  
Kl. 21.00 samles vi ved bålpladsen for at lytte til båltalen. Magleås styrelse



Nuntius, ærkebiskop Ceiranos tale

## Kærlighed gør én til en god hyrde



sætter sit liv til for sine får« (Jo. 10,11). Et andet sted siger Jesus: »Større kærlighed har ingen end den at sætte livet til for sine venner« (Jo. 15,13). I denne mægtige kærlighed satte Jesus livet til for os.

Det er helt fundamentalt kærligheden, der gør én til en god hyrde og en ideel biskop.

Kære msgr. Kozon. Den dag, da jeg meddelte Dem, at Den hellige Fader havde udnævnt Dem til biskop af København, fortalte jeg et smukt eksempel på en god biskops kærlighed. Han ransagede tre gange dagligt sin samvittighed og spurgte sig selv: »Elsker jeg mine præster? Elsker jeg mig selv?« Vi kan også genkalde os Den hellige Augustins ord: »Elsk, og gør, hvad du vil«.

»Simon, Jonas' søn, har du mig kær?«, spurgte Jesus tre gange Peter. »Ja«, svarede Peter. Jesus sagde da til ham: »Vogt mine lam, vogt mine får«. (Jo. 21).

Denne kærlighed var Jesu væsentligste betingelse for at gøre Peter til den øverste hyrde for sin hjord.

Kære msgr. Kozon. Kære excellencer. Kære brødre og søstre i Kristus. Hvor passende er det at vælge denne søndag, Den gode Hyrdes søndag, til en bispevielse. Jesus viser sig for os som den gode hyrde: »Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde

Når en biskop er et elskende menneske, vil han også være en bønnens mand. I liturgien for kirkehyrder læser vi: »Dette er en mand, som elsker sine brødre og går i forbøn for mennesker«.

Kærligheden til Jesus tvinger biskoppen til – med Pauli ord – at »prædike ordet...hvad enten det er belejligt eller ubelejligt – ... at tugte, at formane med langmodighed« (2 Tim 4,2). Alt dette skal naturligvis gøres

på den bedste broderlige måde, ikke mindst når bispedømmets hyrde møder modstand mod kirkens og pavens læremyndighed.

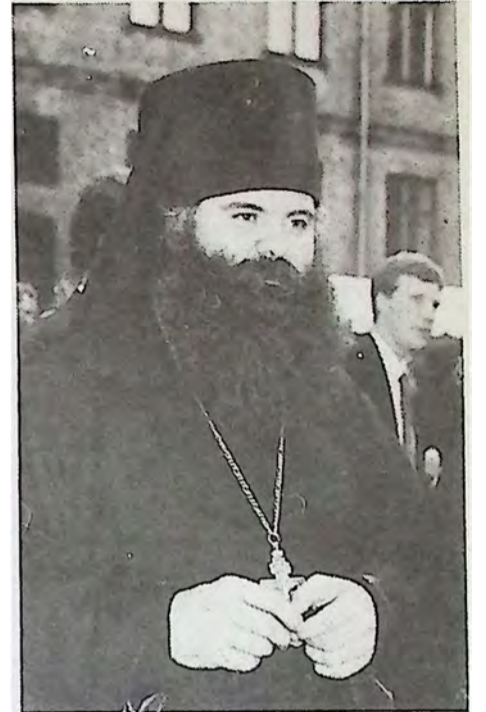
Når en biskop er et elskende menneske, forstår han dem, der er betroet i hans varetægt. Det vil sige, han er i stand til at møde menneskelige behov, især de ulykkelige og fattiges behov. Som en god fader vil han tage sig af de familier, som befinder sig i en vanskelig situation.

En biskops kærlighed må omfatte alle vore brødre og søstre fra andre kristne fællesskaber for derved at fremme de bedste relationer og et broderligt kristent fællesskab med dem i Kristi kærlighedsånd – altid med respekt for sandheden.

Kære biskop Kozon. Modtag mine bedste ønsker i forvisningen om, at De vil blive husket i mine bønner.

Må Herrens særlige nåde, som De på en meget begunstiget måde modtager ved bispevielsen, styrke Dem til at kunne opfylde Deres nye mission som overhyrde for dette bispedømme.

Vær ikke bange for de uundgåelige udfordringer. Gå modigt fremad »i Herrens navn«.



Mange repræsentanter fra andre trossamfund deltog i den 2 timer og 20 minutter lange messe i Skt. Ansgars Kirke. T.v. ses de to lutheriske biskopper (fra venstre) Bertil Wiberg, Roskilde og Henrik Christiansen, tidligere biskop af Aalborg. T.h. ses pastor Andrei Biron, den russisk ortodokse kirke. Fotos Kluge.



De to assisterende præster førte bispekandidaten frem foran hovedordinatoren, biskop Hans L. Martensen og anmodede ham om at vie præsten Czeslaw Kozon til biskop. De assisterende præster er fra venstre Hermann Berning O.F.M.Conv. fra Nykøbing F. og pastor Norbert Weis fra Speyr i Tyskland, en af Kozons tidligere medstuderende.

## Den apostoliske fuldmagt

Johannes Paul II, biskop, Guds tjeneres tjener, sender den apostoliske velsignelse til sin elskede søn, Czeslaw Kozon, generalvikar for bispedømmet København og udvalgt biskop til det samme bispedømme.

Det er Vor pligt at sørge for, at egnede hyrder indvies og sendes til hver enkelt lokalkirke for at forkynde Evangeliet for alle mennesker og kalde hver enkelt til troens lydighed (Pastores dabo vobis, nr. 26).

Så mener Vi da, at du, elskede søn, som Vi har bragt i erfaring lever et åndeligt liv, er erfaren i praksis og le-

vende optaget af sjælens vel, bør udvælges til at forestå de hellige handlinger i bispedømmet København, der står ledigt, efter at Vor ærværdige broder Hans Ludvig Martensen er trådt tilbage.

Derfor udnævner Vi dig – efter at have hørt Kongregationen for Biskopper – i kraft af Vor apostoliske myndighed til biskop ved domkirken i København og giver dig de rettigheder, som knytter sig til dette embede, og de tilsvarende forpligtelser. Aflæg trosbekendelsen som foreskrevet i nærværelse af en katolsk

biskop samt troskabsløftet til Os og Vore efterfølgere efter de fastsatte formularer, som du på sædvanlig vis skal sørge for bliver sendt til Kongregationen for Biskopper i underskrevet og beseglet stand.

Bispevielsen skal du modtage af en rettroende biskop med overholdelse af bestemmelserne i de liturgiske forskrifter.

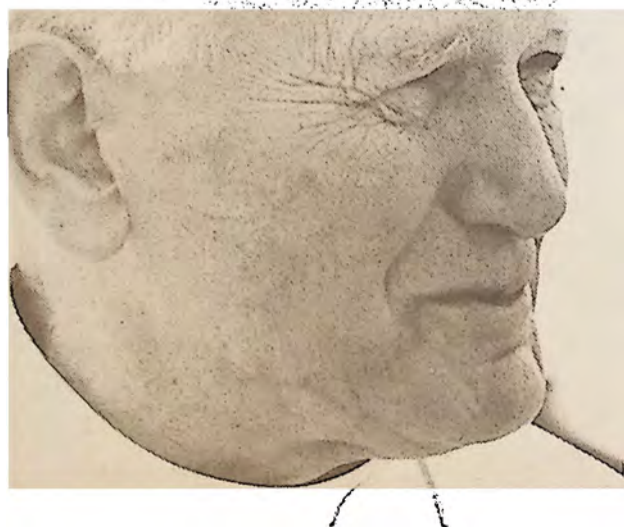
Denne Vor skrivelse skal du endvidere kundgøre for præster og lægfolk i det dig betroede bispedømme, for at de allerede fra begyndelsen af kan vide, hvem der er deres hyrde, tage imod ham

på værdig måde og lydigt lytte til ham.

Endelig opfordrer Vi dig til, elskede søn, at du med Gudsmøder Marias hjælp nidkært bestræber dig på at forøge troen i din hjord. Aldrig skal du tvivle på den almægtige Guds forsyn, som har givet dig de troende og vil give dig medhjælpere (Den hellige Ambrosius' Breve 1,V,7).

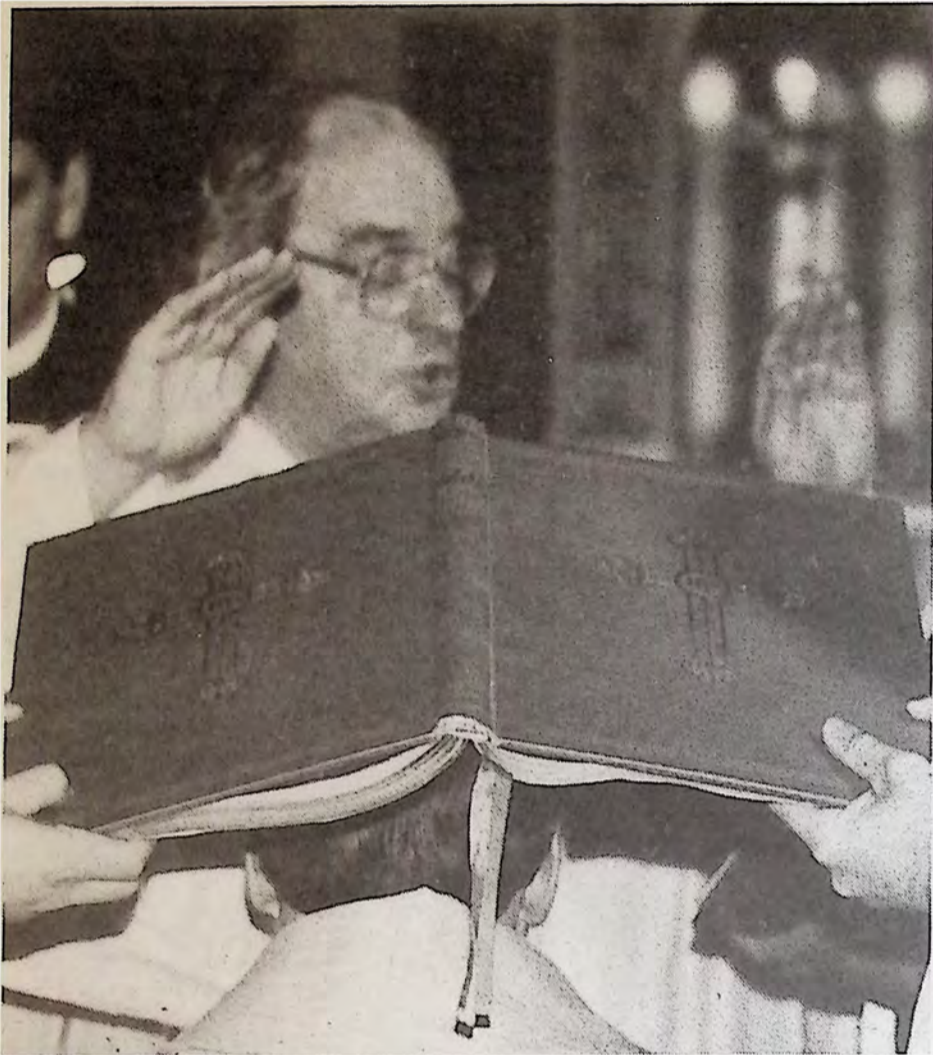
Givet i Rom, 22 marts 1995, i Vort pontifikats 17. år.

Johannes Paul II  
Marcello Rossetti,  
apostolisk protonotar





# Czeslaw Kozon ny katolsk biskop



Næsten som et telt holdes evangeliebogen over kandidatens hoved for at vise, at han står under evangeliet, sagde biskoppen i sin prædiken.

Mere end 500 mennesker fyldte den katolske domkirke til bristepunktet, da pastor *Czeslaw Kozon* skulle vies til biskop den 7. maj. Halvanden time før højtideligheden begyndte tilstrømningen. Et bispedømmekor var i dagens anledning stabled på benene, og under ledelse af *Rolf Tønshoff* gav koret menigheden en smuk og værdig forberedelse til den kommende messe. Og den smukke musikledsagelse var medvirkende til den højtidelige stemning under messen.

Præcis 15.30 kom processionen af ministrarer, præster og biskopper ind i kirken. Pastor *Czeslaw Kozon* var ledsaget af pater *Herman Berning O. F. M. Conv.* og sin tidligere studiekammerat *Norbert Weis* fra Speyr i Tyskland. Sammen førtes de op mod alteret, hvor biskopperne *Hans L. Martensen*, *Paul Verschuren* og *Edward Samsel* skulle være ordinatorer.

Pater *Herman Berning* anmodede hovedordinator, biskop *Hans L. Martensen* om at vie præsten *Czeslaw Kozon* til biskop.

- Har I apostolisk fuldmagt?

- Ja, det har vi.

- Lad den da blive læst op, sagde biskoppen.

Herefter læste pastor *Oppermann* den apostolske fuldmagt op på dansk.

## Den gode hyrdes søndag

Før messen talte ærkebiskop *Ceirano* på engelsk om de krav, der stilles til den gode hyrde.

*Czeslaw* har selv valgt »Den gode hyrdes søndag« for denne begivenhed, og vi vil derfor stille det, vi fejrer i dag under den gode hyrdes beskyttelse, sagde biskop *Martensen* som indledning til sin prædiken.

Biskoppen talte herefter over den kommende biskops valgsprog: »Sandheden tro i kærlighed«. Når du har valgt disse ord, så er det sandheden, Jesus Kristus selv og alt hvad han lærte og stod for, du søger. Til syvende og sidst er sandheden det samme som kærligheden. Det skal derfor være vor særlige bøn i dag, at vor nye biskop må lære Jesus Kristus stadig bedre at kende og erfare ham og på den måde være mere virksom i hans kærlighed.

- Det er mit store ønske i dag, at alle katolikker hjælper til med at knytte og holde det hele sammen, alt efter den kraft, der er tilgæet hver enkelt, fortsatte biskoppen.

## Vielsen

Efter prædikenen aflagde *Czeslaw Kozon* løfter, hvori han gav udtryk for sin vilje til at udøve sin tjeneste i overensstemmelse med Kristi og kirkens sindelag og

sammen med bispekollegiet under ledelse af apostlen *Peters* efterfølger. Herefter fulgte *Alle Helgenslitani*.

Kandidaten gik herefter frem til hovedordinator, der i tavshed lagde hænderne på kandidatens hoved. De øvrige biskopper kom derpå én efter én og foretog denne håndspåleggelse.

Hovedordinator åbnede evangeliebogen og lagde den over kandidatens hoved, medens vielsesbønnen blev bedt. Biskop *Martensen* salvede derpå den nyviede biskops hoved med krisam som et tegn på, at »Gud har givet dig del i Kristi ypperstepræstedømme«. Herefter blev evangeliebogen overrakt. Bisperingen blev sat på højre ringfinger, som et troskabens tegn over for Guds brud, kirken. Mitraen, der er tegn på hans stræben efter hellighed, blev sat på den nyviedes hoved, og bispestaven blev overrakt som tegn på hyrdeembedet i den kirke, der er ham betroet. Biskop *Czeslaw Kozon* kunne herefter tage plads i domkirkens bispesæde, hvorpå messen fortsatte på sædvanlig vis.

## Biskop Kozons tale

Ved afslutningen af den godt to timer lange vielsesmesse talte den nyviede biskop. Det er en betydningsfuld dag i mit liv, hvor »jeg

har fået overdraget præstedømmets fylde efter den gode hyrdes forbillede«. Han takkede herefter sine forældre, sit barndomshjem og sin familie, og han rettede en særskilt tak til biskop *Martensen*, »for alt det, du har turdet overdrage mig, at du har stolet på mig, først fremmest at du har antaget mig i præstetjenesten«. Og under et stort højlydt bifald fra menigheden tilråbte en knælende *Kozon* et »Ad multos annos« til biskop *Martensen* og håbede for ham, at han ville få mange gode år fremover.

Blandt de mange gæster ved bispevielsen var foruden de førnævnte biskopper også cistercienserabbed *Bernhard Thiebes*, de apostolske administratorer fra Island og Norge, flere prælater heriblandt *Ib Andersen* og *Georg Walf*. Fra andre trossamfund deltog bl.a. biskopperne *Henrik Christiansen*, *Thorkild Græsholt* og *Bertil Wiberg*. Overrabbiner *Bent Melchior* deltog fra Mosaik Trossamfund.

## Reception

Under receptionen var en lang række taler. Fra Pastoralrådet, Danmarks Unge katolikker, de katolske skoler m.v. Pastor *Oppermann* kaldte *Therese Kozon*, biskoppens moder frem og gratulerede både hende og *Czeslaw Kozon*, som han for 43 år siden havde døbt. »Havde jeg allerede dengang vist, at du ville blive biskop, så havde glæden været endnu større«. Han overbragte også en lykønskning fra biskop *Suhr*. Domprovst *Arne Bugge* kom med en hilsen fra Københavns biskop *Normann Svendsen*, der var forhindret i at deltage.

Sr. *Laurentia Klaumann* gav lykønskninger fra de katolske ordenssøstre i Danmark, »vi lover dig vor fulde støtte og vor forbøn, og vi ser glæde frem til samarbejdet med dig,« sagde hun.

- Vi kommer i dag til dig med en brændende bøn, at du sammen med præsterne i undervisning og vejledning af de unge ved prædiken og i andre kirkelige sammenhænge ofte vil fremhæve ordenslivets betydning for kirkens liv. Ved at synliggøre ordenslivet på den måde sammen med os vil det danne grobund for nye kald.



Gud har givet dig del i Kristi ypperstepræstedømme. Han gennemtrænge dig nu med mysteriets salvelse og lade dig ved sin åndelige velsignelse bære frugt i overflod.



Efter at hovedordinator, biskop *Martensen* i tavshed har lagt hænderne på kandidatens hoved, fortsætter de øvrige biskopper denne handling.

Billedet viser Den pavelige Nuntius, ærkebiskop *Giovanni Ceirano* foran en knælende *Czeslaw Kozon*.



Ærkebiskop *Ludwig Averkamp* fra Hamburg deltog også i bispevielsen og var derfor blandt de biskopper, der var med ved håndspåleggelsen.





Denne stav modtog jeg selv af biskop Theodor Suhr, dengang jeg blev viet til biskop, sagde biskop Martensen i sin prædiken. Idet denne stav går videre mindes vi også om en historisk sammenhæng i vort bispedømme, ligesom nu bagefter biskop von Euch kors, der nu er mere end 100 år gammelt, overrækkes den ny viede biskop.



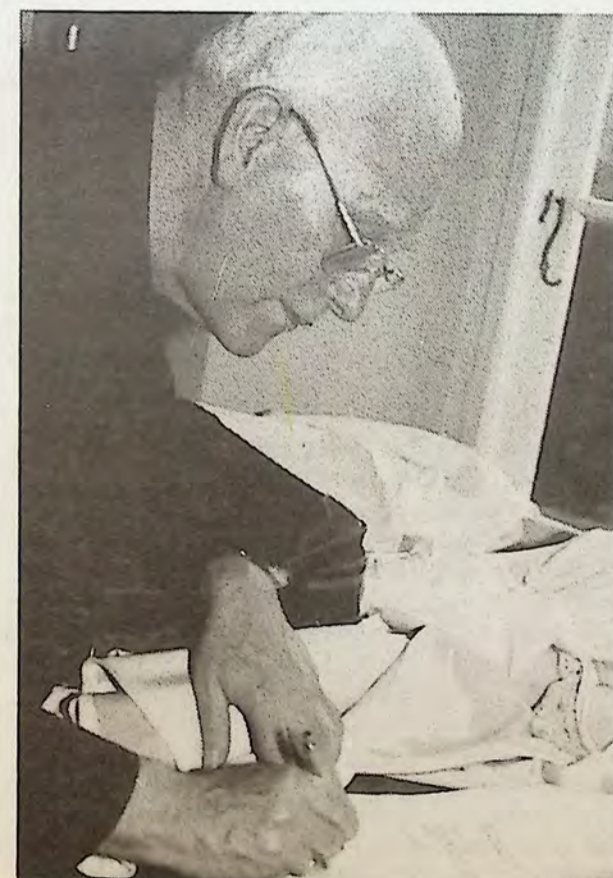
Den nyviede biskop føres gennem kirken af de to medordinatorer (til venstre), Paul Verschuren (Helsinki) og Edward Samsel Elk i Polen), medens han lyser velsignelsen.



Alle brød ud i klapsalver efter oplæsningen af den apostoliske fuldmagt.



Biskop Czeslaw Kozon giver sin første biskoppelige velsignelse.



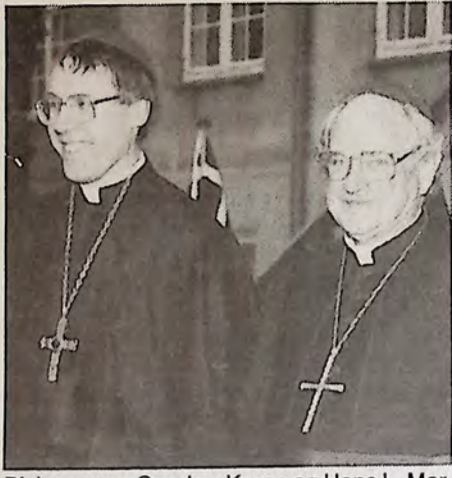
»Biskop Hans L. Martensen bevidner hermed dags dato i Sankt Ansgars Domkirke i København med den fornødne apostoliske bemyndigelse at have bispeviet Czeslaw Kozon, udnævnt biskop af København den 22. marts 1995. Medordinatorer var biskop Paul Verschuren, Biskop af Helsinki og biskop Edward Samsel, Titularbiskop af Montecorvino og hjælpebiskop i Elk. København den 7. maj 1995.« Sådan lyder dokumentet, som Paul Verschuren her underskriver.



# Bispevielsen søndag den 7. maj 1995



Therese Kozon, mor til vor nye biskop var en af de mange gratulanter.



Biskopperne Czeslaw Kozon og Hans L. Martensen efter vielsen.



Lioba-søster Laurentia Klaumann talte på vegne af Katolsk Søsterforbund.



DUKs formand, Louise Fink-Jensen forærede Kozon en sovepose til brug i Øm.



Torben Falkenberg, Sct. Knud Lavard Skole var en af de mange gratulanter fra skolerne.



Domprovst Arne Bugge lykønskede på vegne af Københavns biskop, Normann Svendsen.



Der var i dagens anledning mødt mange søstre op fra hele landet og fra alle ordenssamfund for at gøre dagen festlig for den nye biskop.

*Pastoralrådets formand, Jan Lange:*

## Fortsæt åbningen og fornyelsen

Kære biskop Czeslaw!  
I dag vil jeg gerne på alle danske katolikkers vegne byde dig rigtig hjertelig velkommen som biskop for vores lokale kirke.

Vi glæder os sammen med sig – vi glæder os til samarbejdet med dig – vi glæder os til at gå Guds vej sammen ind i fremtiden.

Forandring og fornyelse kan give anledning til stor inspiration og aktivitet.

Lad os sammen håbe og bede for, at livet i vore familier, menigheder, skoler, børnehaver, institutioner og foreninger må få ny energi til praktiske opgaver og glæde og engagement i trosspørgsmål.

Om kort tid kan Pastoralrådet fejre sit 25-års jubilæum. Pastoralrådet er specielt ved, at alle – søstre, præster og lægfolk – er med til at vælge hinanden.

Ingen steder er det dog nok at vælge forsamlinger. Det være sig bisperåd, præsteråd, søsterråd, pastoralråd, menighedsråd o.s.v. Rådene skal tages alvorligt – deres arbejde og rådgivning skal have vægt og betydning.

Der, hvor rådgivende forsamlinger betragtes som ligeværdige partnere, hvor informationerne virkelig gives videre, bliver der gensidig respekt, og fornyelsen fører til vækst og arbejdet vil vokse og gro.

Jeg vil bede dig, biskop Czeslaw, om at fortsætte åbningen og fornyelsen – kirkefolket er parat til at tage endnu flere opgaver op – styret af Helligåndens vejledning og kraft.

Jeg kender kun *nogle* facetter af dig, og vil her nævne nogle ting, som jeg ser som kvaliteter, og som jeg håber vil fortsætte i fremtiden.

Du ser den enkelte person som værdifuld, og f.eks. ved kirkekaffen om søndagen sørger du for at hilse på hver enkelt.

Man kan godt være uenig med dig og tage en kraftig diskussion og sige tingene meget direkte – og vigtigt er det, man føler ikke bagefter, at det har gjort noget skår i det gode forhold. Det er en meget vigtig evne, du der har.

Du kan være streng og regelret, men du er også

rummelig og giver plads til andre.

Du kan mange sprog, og det vil gavne dig, fordi så mange dejlige fremmede er kommet til os.

Den anden side af at tale er at lytte. Man kan for sjovt spørge: »Hvorfor har vi to ører og kun én mund? Fordi vi skal lytte dobbelt så meget som vi taler. Den kvalitet har du. Du lytter besindigt – du reflekterer, men du er ikke bange for, efter det, at give stærkt udtryk for, hvad du mener er rigtigt og hvad, der bør gøres.

Du har et positivt og godt humør, selv om du kan virke bekymret. I selskabelige sammenhænge kan du få os alle til at le, og du griner selv højt og hjerteligt med. Så humor har du heldigvis. Det er der brug for.

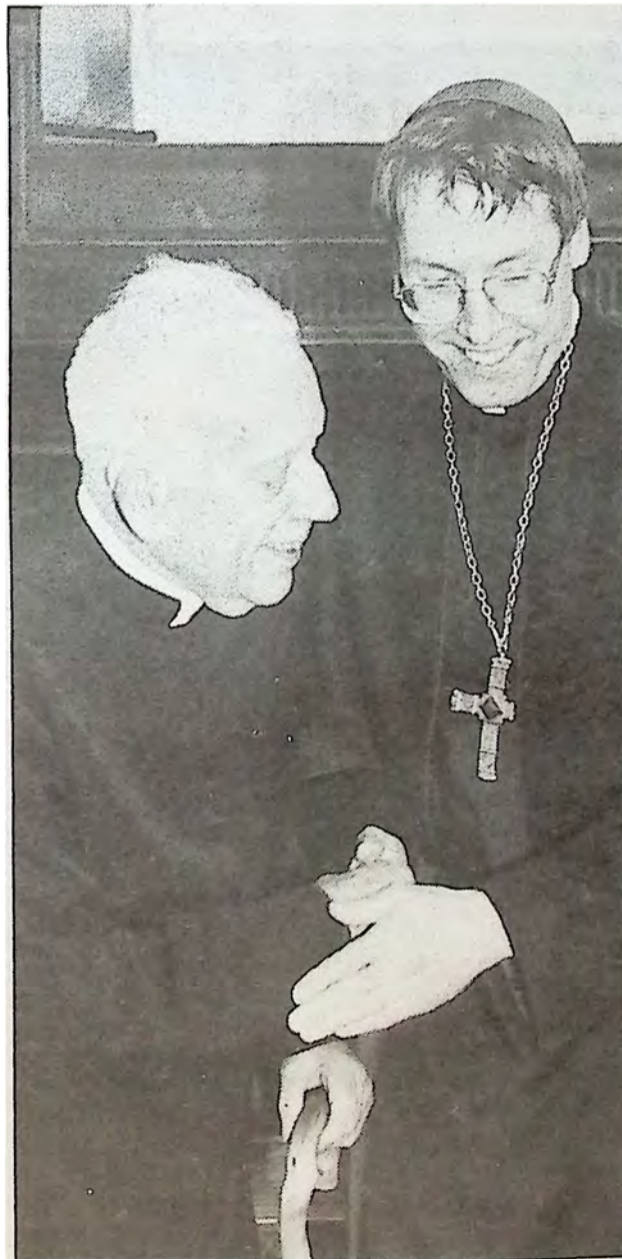
Du har, så vidt jeg kan se, en god indre ro. De næsten 2 år, hvor vi planlagde pavens besøg, så jeg dig aldrig stresset eller ophidset – du var sikker på, at det vi udførte i fællesskab, nok skulle gå. Det er en stor kvalitet: Det, vi gør sammen, skal nok blive godt.

Et af de stærkeste tegn, Kristus gav os er fodtvætningen Skærtorsdag. Naturligvis er budskabet, at vi skal være alles tjenere og at ingen er for stor til noget – vi skal alle kunne bøje os og udføre det, der bør gøres.

Men i handlingen er der endnu et aspekt, som for mig er lige så vigtigt. Kristus skelnede ikke mellem den ene eller anden person. Apostlene var som os alle – både gode og ihærdige, men også med fejl og mangler. Kristus kendte dem alle – han vidste allerede, hvad Judas ville gøre, men ingen – ingen – blev afvist eller bortvist eller forkastet. Kristus var for alle – var alles tjener – vaskede alles fødder.

Den dag, du officielt blev udpeget, bad du om alles forbøn både for bispeembedet og for dig personligt. Det vil vi alle samles om.

Endnu engang. Vi byder dig velkommen som vores biskop – tag du os til dig som det lokale kirkefolk, vi er.



Hvis jeg havde vidst, da jeg døbte dig, at du ville blive biskop da ville glæden dengang have været endnu større, sagde på stor Niels Oppermann i sin tale til Czeslaw Kozon.



# Katolsk synode i Sverige - den første siden år 1248

I påskeugen oplevede Vadstena et særsyn: En lang katolsk procession drog gennem byen til den blå kirke hos Birgittasøstrene. Her åbnedes den første katolske synode i 750 år med deltagelse af økumeniske observatører og biskop Martin Lind fra Linköping stift.

Seks samtalemøder, som blev præsenteret i et 60-siders hæfte, er resultatet af konsultationer i menigheder og kirkelige grupper, som i to omgange kunne besvare forespørgslerne.

Diskussionsemnerne er:

1. Katolsk identitet.
2. Det kristne livs kilder.
3. At vidne om troen.
4. Delagtighed og medansvar.
5. Den enkelte og fællesskabet.
6. Kirkens sociale ansvar.

I 12 grupper skal disse temaer efter en første behandling finpudses til synodens fortsættelse i dagene 2.-7. oktober.

Vort svenske søsterblad »Katolsk Kyrkotidning« beretter med stolthed om den glade overraskelse hos de økumeniske observatører over debattens åbenhed og fordragelighed, også når meninger stod stejlt over for hinanden.

## Katolsk identitet

Intet sted i hele Sverige samles så mange menne-

sker af så forskellig alder, social tilhørsgruppe og etnisk baggrund som i den katolske kirke.

Når alt det positive og typisk katolske ved dette er sagt, nævnes dog også det, der foruroliger: Ungdommen lader sig ikke særligt inspirere af kirken. Den økonomiske krise og arbejdsløsheden øger fremmedgørelsen over for kirken. En strammere flygtningepolitik udfordrer menighederne. Ordenssamfundene ældes uden tilstrækkelig tilgang eller afløsning.

## Kilderne

Messen betegnes som både kilde og højdepunkt i kirken. Derfor skal den udformes sådan, at den fremmer alles møde med Kristus ved at den gøres forståelig for alle. Fester og kunst efterlyses som vigtigt bidrag til denne forståelse.

## Vidnesbyrd

Bølgerne gik højt, da den kulturelle mangfoldighed

kom på tale. Kirken i Sverige kendetegnes mest ved sin mangfoldighed af sprog, riter og traditioner. »Den er et evangelium i sig selv, et tegn på katolicitet, al verdens lejlighed til at vise, at mennesker af alle slags kan danne et fællesskab«, skriver »Katolsk Kyrkotidning«. Men det kræver, at nationale grupper ikke blot oplever sig selv som nationale kirker, men bliver del af én menighed, som er alles fællesskab.

## Den enkeltes samvittighed

Debatten om den enkeltes og fællesskabets trosliv delte synoden i to lejre. Den ene lagde hovedvægten på den enkeltes samvittigheds suveræne afgørelse og den pastorale betjenings hensyn til denne. Den modsatte fløj frygtede, at samvittighedsfrihed og pastorale hensyn medfører moralsk relativisme.

Her var biskop Brandenburg nødt til at bøje standpunkterne mod hinanden ved at påpege, at vi ikke blot i lydighed skal lytte til paven (»det ville være en teologihistorisk fejltagelse«), for paven skal også lytte til de troendes fælles trossans, lytte til det, Guds folk mener, håber og stoler på. Biskoppen lovede at sammenfatte sit indlæg i et hyrdebrev og påpegede, at de, der forventer et klart svar, desværre ikke kan få



Synodens første plenarforsamling er overstået. Den anden og sidste finder sted i den første uge i oktober.

det, idet den pastorale situation ikke er så entydig, at et sådant svar findes. Ugifte, der ser deres samliv som »en vej mod ægteskabet« bør ifølge den første gruppe ikke udelukkes fra menighedens nadverfællesskab.

## Socialt ansvar

Det er rigtigt, at det svenske samfund har overtaget så

godt som alle sociale opgaver, som tidligere blev udøvet af kirken. Men kirken må se et nyt kald alle de steder, hvor velfærdsstaten slår revner. Katolikker i alle politiske partier opfordres til at samarbejde for mere respekt for den enkelte person, for subsidiaritet (højere instanser skal ikke påtage sig opgaver, lavere organer

udmærket magter) og for solidaritet med alle, der kommer i klemme i samfundet.

Synodens første plenarmøde varede fra anden påskedag til fredag og fortsætter den første uge i oktober.

W.W.

## Hvad betyder det?

Mens Den gamle Pagts sidste profet, Johannes, døber Jesus i Jordan, ser han Helligånden i en dues skikkelse dale ned over Jesus. Himlen bekræfter samtidig, at den er Sønnen, der nyder »Guds velbehag«.

Guds velbehag er dynamisk, det sætter noget i gang i mennesker. Hos Jesus er det begyndelsen til hans offentlige optræden.

Når apostlene på pinsedagen, halvtreds dage efter påsken, modtager Helligånden, er det synlige tegn ingen due, men en tunge over deres hoveder. En tunge har vi i munden, den letter vor evne til at tale. Sprog hedder også tungemål. Apostlenes sendelse bliver forkyndelsen af budskabet om Guds dynamik i mennesket.

Tungerne pinsedagen er af ild. De minder os om, hvad Jesus selv har sagt om sin egen åndsdyamik: »Jeg er kommet for at kaste ild på jorden, og jeg ville ønske, at den allerede havde fænget!«

Om Johannes' dåb siger Jesus i øvrigt, at den er »kun med vand«, nu kommer dåben »med Helligånd og ild«.



Tungerne betyder ikke kun andre folks, alle folks sprog, det, at kirken er katolsk, men også at Åndens sprog gør levende, mens lovbogstavets sprog slår ihjel.

Bibeltjekter: Lukas 3,16-22; 12,49 og Apostl. gern. 2,1-4.

Willem Wuyts



Bølgerne gik højt, da den kulturelle mangfoldighed kom på tale. Foto: Katolsk Kyrkotidning.



## HØJSKOLEUGE

FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION

- de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 - 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbelværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning - også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Melster, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Løbahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

### MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

## PENSIONISTUGE

på Magleås

Søndag d. 16. - lørdag d. 22. juli 1995

Også i år er der mulighed for at deltage i Pensionistuge på Magleås.

Da pensionistugen også er en ferieuge, vil der normalt kun være et arrangement om dagen. Der vil være lejlighed til at høre pastor Michael Hornbech-Madsen, sr. Miriam Mortensen OSB, Åsebakken, p. Raymond Minnaert O.Præm., konsulent Poul Dahl Hede, Ældre Sagen m.fl.

Udflugt til Tåstrups nye kirke og Bakkehus-museet.

Pris i eneværelse kr. 1.950,-, i dobbeltværelse kr. 1.650,-.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 300,-.

## ØM-VALFART

Søndag d. 11. juni 1995



Herre, se på din Kirkes tro

Kl. 11.00: Valfartsvandring og andagt

Kl. 12.30: Frokost

Bodens sakramente

Tilbedelse

Kl. 14.00: Højmesse

# I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00

## KRISTEN MYSTIK før og nu - 3.del.

25. aug. kl. 19.00 til 27. aug. kl. 14.00.

Tematet i denne 3. weekend om Kristen Mystik før og nu er »Maria - Himmels port«. Maria-teologien gennemgås og sættes i relation til åbenbaringerne i Fatima og Medjugorje samt Rosa Mystica-traditionen. Klassisk Maria-mystik belyses hos Bernhard af Clairvaux.

Indlæg ved Broder Basilius, pastor Lars Messerschmidt, Moder Theresa, Jacob Thomsen m.fl.

Ledere cand.mag. Kirsten Kjærulff og cand.mag. Jette Thomsen.

Pris kr. 600,-.

Tilmelding til centerleder Elin Udum, Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 4281 0715 eller ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429.

## Regeringsanerkendt biskop

# Normalisering af Kinas kirke er snart mulig

Hongkong (KNA) - Forholdet mellem Vatikanet og Kina kan nemt normaliseres, siger formanden for den regeringsanerkendte bispekonference i Kina, biskop *Joseph Zong Huaide*. De endnu bestående problemer kan løses.

Blandt disse er først og fremmest spørgsmålet om bispeudnævnelserne. Historien viser, at der er forskellige modeller, siger Zong. Man kan forestille sig, at den kinesiske regering forelægger Vatikanet

flere navne, men man kan også forestille sig, at Vatikanet giver Peking nogle kandidater at vælge mellem.

Vielsen af de kinesiske biskopper, som ikke er godkendt af Vatikanet, er uden tvivl gyldig, udtaler Zong. Pave *Johannes Paul II* skal afgøre deres juridiske status i den katolske kirke. Zong er også formand for den statsanerkendte »Patriotiske forening for kinesiske katolikker«.



Aloysius Jin Luxian, biskop af Shanghai forventer en diplomatisk løsning inden for en overskuelig fremtid. Foto: KNA.

## Det virkelige problem er politisk

Rom (KNA) - Den katolske biskop af Shanghai, *Aloysius Jin Luxian* anser en normalisering af forholdet mellem Kina og Vatikanet for mulig »i løbet af nogle måneder«. Det udtaler han i det internationale katolske tidsskrift »30 Giorni«.

### Grænserne mellem begge kirker bliver flydende

Det virkelige problem er politisk, da Vatikanet har diplomatiske forbindelser med Taiwan, siger Jin, der er medlem af den regeringsanerkendte »Patriotiske forening for kinesiske Katolikker«, der blev grundlagt i 1958. Kina afbrød i 1951 sine diplomatiske forbindelser med Vatikanet, og den katolske kirke har forbud mod kontakt med Pavestolen.

Den såkaldt Rom-tro kirke er forbudt og forfølges. Men i den senere tid er grænserne mellem de to grupper blevet mere flyden-

de. F.eks. har Vatikanet anerkendt ca. 20 af Den patriotiske Forenings biskopper. Nogle af undergrundskirkens præster bor i Den patriotiske Forenings bispehuse, og mange af undergrundskatolikkerne går ind imellem til messe i de officielle kirker, specielt hvis det

er i et bispedømme, der ledes af en af Rom anerkendt biskop.

### Forsoning på vej?

På Verdensungdomsdagen så man også tegn på forsoning mellem katolikkerne på Taiwan og deltagerne fra den anerkendte forening i

Kina. De 24 præster, søstre og lægfolk havde først truet med at rejse igen, fordi Taiwans flag vajede sammen med Kinas flag. Men kinesiske præster koncelebrerede med taiwanesiske, og de kyssede ærkebiskoppen af Taipei, *Joseph Ti-Kangs* ring.

## »Hongkongs katolikker skal se mod Kina«

Hongkong (KNA) - Hongkongs katolikker er blevet opfordret til »at udvikle en kærlighed til den kinesiske kultur og de kinesiske medborgere«. Bispedømmet Hongkong har i anledning af, at Hongkong i 1997 overtages af Kina, udsendt pastorale retningslinier for katolikkerne i den nuværende britiske kronkoloni.

De bliver mindet om, at »en god kristen er en god

borger«. Netop katolikker skal være aktive i samfundet og specielt skal de interessere sig for det kommende valg og helst opstille kandidater. »Katolikker skal gøre det til deres pligt at engagere sig for et Hongkong, hvor der hersker demokrati, retfærdighed og fred,« hedder det i retningslinierne.

Bispedømmet Hongkong ønsker at opbygge

venskabelige relationer til katolikkerne i Kina. Derfor vil man nu forstærke kontakten med gensidige besøg, samtaler og kulturudveksling, hedder det.

## Fra Danmark til Taiwan

Rom (KNA) - Den hidtidige nuntiaturråd i Danmark, msgr. *Joseph Chen-noth* er blevet udnævnt til leder af nuntiaturen i Taiwan.

### Ingen nuntius

Af hensyn til forholdet til Kina har Vatikanet ingen nuntius i Taiwan. Nuntiaturen i Taipei er i mange år blevet ledet af en befuldmægtiget. Peking kræver, at de diplomatiske forbindelser med Taiwan afbrydes helt, før der kan blive tale om at genoptage forbindelsen med Vatikanet.

## Pavebillede tilladt!

Beijing (KIPA) - Et fotografi af pave *Johannes Paul II* er for første gang blevet offentliggjort i den regeringsanerkendte katolske forenings blad »Catholic Church in China«. Det tages som et tegn på en tilnærmelse mellem Vatikanet og den kinesiske regering.

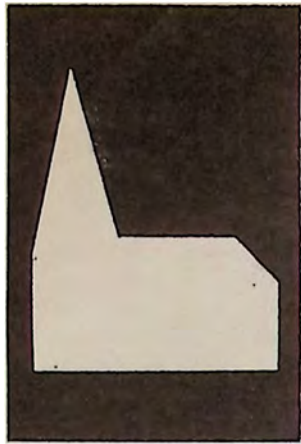
Paven gengives på bagsiden af februarnummeret af bladet sammen med *Anthony Liu Bainian*, der er næstformand i Den patrio-

tiske forening for kinesiske Katolikker. Billedet blev taget i Rom i november 1994, hvor Liu deltog som eneste kinesiske repræsentant i et møde i Verdenskonferencen for religion og Fred.

Billedteksten angiver Liu med navn. Hverken paven eller andre på billedet nævnes. Bladet udkom første gang i 1980 og udgives af Den patriotiske Forening og den regeringsanerkendte »Kinas katolske kirkes Bispekonference«.

At man viser et billede af paven er noget nyt i forhold til tidligere kommentarer i bladet. I 1981, da Johannes Paul II var på sit første Manila-besøg, betegnede bladet paven som »tiltalende, men fuldstændig skinhellig«. Andre gange blev han beskrevet som »imperialist« og »løgner«, som var »til skade« for kirken i Kina.





# Orientering fra sognene

JUNI 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 12, der udkommer 28. juni 1995, er torsdag den 8. juni 1995 for juli/august 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80  
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.  
**Messtider:** (HC2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9. Fra 20.6. til primo august mødes gruppen ikke.

**Fredag d. 2.:** 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Højmesse kl. 10.  
**Torsdag d. 8.:** Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.  
**Lørdag d. 10.:** Søndagsmesse kl. 17.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Ingen messe.  
**Lørdag d. 17.:** Messe på vietnamesisk kl. 14.  
**Lørdag d. 24.:** Messe på polsk kl. 17.

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
**Messtider:** (HB2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.  
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Ingen messe.

### Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.  
Henvendelse til Helligåndskirken. Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
**Messtider:** (HB2)  
Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.  
Tirsdag: Messe kl. 16.  
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.  
Øvrige messer: Se opslagstavlen.

**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Ingen messe.  
**Søndag d. 18.:** Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44. (HC2).

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Ingen messe.  
**Søndag d. 25.:** Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

## 2 Midtjylland nord

### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.  
**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 10.00.  
Hverdage: Se opslagstavlen.

Ordets gudstjeneste for skolebørn hver onsdag kl. 8 og 9.

**Fredag d. 2.:** Første fredag. Tilbedelse kl. 8.30. Messe kl. 9.30.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Ingen messe.

### Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.  
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen tlf. 86 62 63 96.  
**Messtider:** (HC2)  
Lørdage: Messe kl. 16.

**Søndag d. 11.:** Messe på engelsk kl. 18.  
**Søndag d. 25.:** Messe på vietnamesisk kl. 11 og på engelsk kl. 18.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.  
**Messtider:**  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 10.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Ingen messe.  
**Søndag d. 25.:** Messe kl. 10.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.  
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.  
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.  
Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.  
**Messtider:** (HA)  
**Søndagsmesser:** Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.  
**Hverdagsmesser:** Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.  
**Skolemesser:** Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.

**Skriftemål:** Helst 1. fredag kl. 17-19 eller efter aftale.  
**KUK:** Hver tirsdag kl. 19.30.  
**Mini-KUK:** Hver mandag kl. 18.30.  
**Ministrantgruppe:** Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.  
**Katolsk Information:** Mandag-fredag kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.  
**Galleri ved kirken:** Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30. Niels Frank. Fernisering d. 6.5. kl. 11. Udstillingen varer til d. 13.6.

**Torsdag d. 1.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 10. Messe på polsk kl. 14.  
**Søndag d. 11.:** Valfart til Vor Frue af Øm. Bus afgår fra kirken kl. 9.  
**Mandag d. 12.:** Meditationsaften kl. 19.  
**Torsdag d. 15.:** CVC/Mariakongregationen kl. 11.  
**Søndag d. 18.:** Sommerkoncert (Katolsk Vor Frue Kirkes Kantori).

### Skt. Mikael kirke, Pindstrup

Kastrupvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66

Kirkevæрге: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.  
**Messtider:**  
1. og 3. søndag kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66.  
Kirkevæрге: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.  
**Messtider:** (HC2)  
2. pinsedag og 4. søndag kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.  
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.  
**Messtider:** (HC2)  
Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.  
**Hverdagsmesser:** Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.  
**Rosenkransbøn:** Hver onsdag kl. 16.30.  
**Skriftemål:** Onsdage og efter aftale.  
**Sakramental tilbedelse:** Hver 2. søndag i måneden kl. 9-9.50.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Ordets gudstjeneste kl. 10.  
**Onsdag d. 7.:** Menighedsrådsmøde kl. 16.30.  
**Søndag d. 11.:** Valfart til Øm. Ingen messe.

### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.  
**Messtider:**  
**Søndagsmesse:** Kl. 10.  
**Hverdagsmesse:** Kl. 9.  
Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.  
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordens-kald).  
1.-30.6.: Jesu-hjerter andagt kl. 17. (søndag og højfest kl. 16.45).

**Lørdag d. 3.:** Oblatmesse kl. 9.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe med første-kommunion kl. 10.  
**Søndag d. 11.:** Den hell. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 13.:** Maria Rosa Mystica. Udstilling af alterets allerhell. sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.40. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19 og messe kl. 19.30.  
**Torsdag d. 15.:** Kristi legems og blods fest. Højmesse udenfor med procession gennem parken kl. 10. Efter messen tilbedelse til kl. 17.30.  
**Fredag d. 23.:** Jesu hjerter fest. Højmesse kl. 10.  
**Lørdag d. 24.:** Johannes døbers fødsel. Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 26.:** Maria hjerter fest. Højmesse kl. 10.  
**Torsdag d. 29.:** Festen for Peter og Paul. Højmesse kl. 10.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.  
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.  
**Messtider:** (HC2)  
Søn- og helligdage:  
Messe kl. 9.15 og 11.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Ingen messer.  
**Søndag d. 11.:** Valfart til Øm. Ingen messer i Herning. Minibus og personbiler, der kører samlet til Øm, afgår senest kl. 9.30 fra P-pladsen ved siden af huset. Pris til bussen kr. 50 pr. voksen. Tilmelding til bussen på listen på opslagstavlen i stuen senest 4. juni.

### Personnyt

Søndag d. 2. april modtog Toan Lam Ngoc katekumen-salvelsen som andet trin på vejen til at blive optaget i kirken. Påskemat blev han døbt og firmet med firmelsesnavnet Paulus. I samme messe modtog han sin første kommunion.  
2. påskedag var det vore børn Na Ngoc Nguyen, Subasini Alfred og Thuwan Jenovious, der gik

til deres første kommunion. Tillykke til alle fire!

### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.  
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.  
**Messtider:** (HC2)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Messerne i ugens løb annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i udhængskabet.

**Lørdag d. 3.:** Afslutning på børneundervisningen kl. 9-12.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10. Kirkekaffe.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Ingen messe.  
**Søndag d. 11.:** Ingen messe i Silkeborg. Alle deltagere i valfarten til Øm. I år bliver valfartsmessen transmitteret i fjernsynet (DRI), så jeg regner med alles opbakning. Læg venligst mærke til, at messen begynder kl. 13.45 på grund af transmissionen.  
**Søndag d. 18.:** Højmesse kl. 10.

### Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.  
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.  
**Messtider:** (HA)  
**Søndagsmesser:** I kirken kl. 10 (højmesse).  
**Hverdagsmesser:** I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.  
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.  
Menighederne er velkomne.

**Torsdag d. 1.:** Skolemesse kl. 8.  
**Lørdag d. 3.:** Firmenderne mødes kl. 13.30 til undervisning og sidste forberedelse til firmelsen.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Kirkebil.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 10.  
**Lørdag d. 10.:** Firmelse ved biskop Czeslaw Kozon kl. 10.  
**Søndag d. 11.:** Højmesse kl. 10. Samme dag er der valfart til Øm. Se opslag i kirken og program i »katolsk orientering«. Tilmelding til bus: se opslag i kirken.  
**Søndag d. 18.:** Kirkebil.

### Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93  
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.  
**Messtider:** (HB2)  
**Søndagsmesser:** Kl. 9 og 11.  
**Hverdagsmesser:** Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.  
Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.  
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.  
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

**Torsdag d. 1.:** Den hell. kommunion bringes til menighedens syge og ældre. Kvindeklubben »Symbiosa« mødes i menighedssalen kl. 19.30. Flemming Kieler taler om pavens nye bog. Alle er velkomne.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Salmemesse kl. 11.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Messe kl. 9. Ingen messe kl. 11. Messe kl. 14 på Øm.  
**Lørdag d. 24.:** Mariasøstre fejrer deres 150 års jubilæum. Festmesse kl. 11 med biskoppen. Efter messen reception i samlingsalen. Alle er velkomne.

## 5 Sydjylland

### Skt. Michaels Kirke, Kolding

Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding.  
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Sct. Michaels Gade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. torsdag.  
**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.  
**Hverdage:** Mandag, tirsdag og onsdag kl. 17.15. Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

**Fredag d. 2.:** Sognepræsten bringer den hell. kommunion til de syge.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Messe kl. 8. og kl. 10.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Salmemesse kl. 10.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Messe kl. 8. Messen kl. 10 bortfalder. Bussen til Øm kører kl. 9. Tilmelding nødvendig. Voksne kr. 50. Børn under



12 år kr. 20. Se sognebladet.  
**Tirsdag d. 13.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.  
**Ferieordning:** Sognepræsten er bortrejst fra mandag d. 26. juni til lørdag d. 29. juli.  
 Alle i menigheden ønskes en god sommerferie!

**Sankt Knuds Kirke, Fredericia**  
 Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia.  
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.  
 Sognekansleriat, Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
 Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.  
**Messtider:** (HA1)  
 Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
 Onsdag kl. 18.30  
 Lørdag kl. 16.30. (undt. d. 20.5.)  
 Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslags-tavlen ved kirketårnet.  
 Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10.30.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 10.30.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Messe kl. 9.  
**Onsdag d. 14.:** Den hell. kommunion bringes til menighedens syge.

**Onsdag d. 28.6. - Søndag d. 2.7.:** Danske kirkedage i Fredericia.  
**Onsdag d. 28.:** Andagt i Skt. Knuds kirke i samarbejde med den reformerte menighed.  
**Fredag d. 30.:** Andagt i den reformerte kirke i samarbejde med den katolske kirke..  
**Søndag d. 2.7.:** Højmesse kl. 10.30. Efter høj-messen kirkefrokost med deltagelse fra de danske kirkedage.

Under kirkedagene udstiller maleren Nis Schmidt fra Viuf religiøse malerier i menighedssalen.

**Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg**  
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.  
 Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messtider:**  
 Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.  
 Søndag kl. 10: Højmesse.  
 Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstre eller messe.  
 Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.  
 Torsdag kl. 7.00: Laudes og messe.  
 Fredag kl. 9: Messe.  
 Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

## 6 Sønderjylland

**Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå**  
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
**Messtider:** (HC2)  
 Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter høj-messerne.  
 Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.  
 Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.  
 Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbedelse af Alterets sakramente.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

**Sankt Pauls Kirke, Sønderborg**  
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
**Messtider:** (HC2)  
 Søndag: Højmesse kl. 10.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.  
 Hverdagsmesser: Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.  
 Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

**Skt. Marie Kirke, Haderslev**  
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.  
 Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.  
**Messtider:** (HC2)  
 Søndag kl. 10 (undt. 11.6.), torsdag kl. 16, lørdag kl. 10 (undt. 10.6.).

**Lørdag d. 3.:** Cenakel kl. 10. Korøvelse kl. 16. Studiekreds kl. 18.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10. Kirkekaffe efter messen.  
**Fredag d. 9. - søndag d. 11.:** Firmandweekend.  
**Søndag d. 11.:** Ømvalfart. Højmesse med biskoppen kl. 14. Messe i Skt. Marie kirke kl. 18.  
**Lørdag d. 17.:** Liturgisk øvelse i forb. med firmelsen kl. 11.  
**Søndag d. 18.:** Messe med firmelse kl. 10. Reception efter messen.  
**Søndag d. 25.:** Sogndag med højmesse kl. 10. Fælles spisning. Tilmelding nødvendig.

**Hellig Kors Kapel, Tønder**  
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder  
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messtider:**  
 Søndag kl. 17: Højmesse.

## 7 Fyn

**Skt. Albani Kirke, Odense**  
 Adelgade 1, 5000 Odense  
 Tlf. 66 12 16 64.  
 Sognepræst: Leo Drzal  
 Andenpræst: Wieslaw Podlach  
 Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.  
 Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.  
**Messtider:** (HC2)  
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.  
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
 Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

**Fredag d. 3.:** Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse kl. 18-19.  
**Lørdag d. 10.:** DUK-træf i Egeskov.  
**Søndag d. 11.:** Valfart til Øm  
**Onsdag d. 14.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.  
**Lørdag d. 17.:** Messe for menighedens seniorer på Bjerregårdsvej kl. 14.  
**Søndag d. 18.:** Messe i Dalum kl. 10. (Messen bortfalder, hvis vejret er dårligt).  
**Fredag d. 23.:** Jesu-hjerte messe kl. 19.

**Skt. Knuds Kirke, Svendborg**  
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.  
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.  
**Messtider:** (HC2)  
 Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.  
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.  
 Skriftemål: En halv times tid før messerne.

**Fredag d. 2.:** Bryllupsmesse kl. 16. Det er Thi Tuyet Nguyen og Tan Tai Bui, der skal giftes. Jesu Hjerte-aftenmesse og bønner for præste- og ordenskald kl. 19.  
**Lørdag d. 3.:** Afslutning for religionsundervisningen i denne sæson kl. 9.45. Ordets gudstjeneste i stedet for messen kl. 16.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Messe kl. 9.30 og kl. 11. Vietnamesisk messe kl. 14.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 9.30.  
**Lørdag d. 10.:** Bryllupsmesse kl. 13.30. Det er Thi Bich Tran og Xuan Hoa Nguyen, der skal giftes. Højmesse kl. 16.  
**Søndag d. 11.:** Valfart til Vor Frue af Øm. Bussen kører fra kirken / Lærchevej ved siden af avisbioskopen kl. 8.  
**Onsdag d. 14.:** Vietnamesisk messe kl. 14.  
**Søndag d. 18.:** Bryllupsmesse kl. 15. Det er Thi Hoa Pham og Thai Quan Nguyen, der skal giftes.

**Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing**  
 Brogade 14, 5900 Rudkøbing.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 15.

Alle i menigheden ønskes en god sommerferie!

**Stella Maris Kirke, Nyborg**  
 Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
 Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
**Messtider:** (HC2)  
 Højmesse hver lørdag kl. 16.

**Onsdag d. 7.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.

Alle i menigheden ønskes en god sommerferie!

**Vor Frelsers Kirke, Assens**  
 Nørregade 3, 5610 Assens.  
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.  
**Messtider:**  
 Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

**Skt. Birgitta Kirke, Maribo**  
 Mariagade 4, 4930 Maribo.  
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.  
 Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandundt.)  
 Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.  
**Messtider:**  
 Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.  
 Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Under messen har vi førstekomunion for Janne, Sara, Sofie og Rose. Efter messen vil vi hilse på førstekomunikanterne i menighedssalen og ønske til lykke.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Ingen messe.  
**Søndag d. 11.:** Efter messen kl. 10 er der kirkekaffe efterfulgt af et foredrag om rosenkransens historie v. Finn Arvé.  
**Søndag d. 18.:** Kristi legems og blods fest. Efter messen sakramental velsignelse.  
**Søndag d. 25.:** Festen for Peter og Paul. Messen fejres først kl. 12.

**Menigheds- og familieflygt:**  
 Allerede nu vil jeg omtale menighedsudflugten i august. Vi påtænker søndag d. 13. august kl. 9 at tage til Romsø i Maribo sø med Anemomen og der at fejre messen. Bagefter spiser vi vor medbragte mad. Der vil blive arrangeret lege og måske en skattejagt for børn og voksne. Vi sejler hjem kl. 15. Det er vort håb, at mange vil deltage, så skriv datoen op allerede nu.

**Skt. Franciskus Kirke, Nakskov**  
 Bredgade 47, 4900 Nakskov.  
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.  
**Messtider:** (HA1)  
 Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10 (2. pinsedag kl. 10).  
 Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 8. Den 13. se nedenfor.

**Kirkekaffe**  
 Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset søndag d. 11. efter højmessens.

**Sankt Antonius' fest**  
 Tirsdag d. 13. juni - festen for den hellige Antonius af Padova - mindes vi 800-året for den hellige Antonius blev født i Lissabon den 15. aug. 1195 og fik navnet Fernando. Han blev Augustiner munk, men søgte i 1220 optagelse hos franciskanerne. Som ny franciskaner rejste han til Marokko for at forkynde evangeliet, men måtte p.g.a. sygdom vende tilbage. Da skibet under stormen kom ud af kurs, havnede den nye franciskaner, som havde antaget navnet Antonius, i Italien og mødte Frans af Assisi i 1221. Det er denne Antonius, som er elsket verden over.  
 På hans festdag den 13. juni er der messe kl. 19 og derefter inviterer sognepræsten til et festligt samvær i Kolbehuset. Denne aften kan du få alt det at vide om Antonius, som er værd at vide. Reservér denne aften og lad os sammen gøre den til en uforglemmelig sommeraften. Alle er velkomne.

**Hjertelig tak til menigheden**  
 For rigtig god støtte ved indsamlingen til fasteaktionen, for mange gode bidrag til ekstrapåskegave, for frivillig støtte til lotteriet i forbindelse med Åsebakkevalfarten, siges hjertelig tak. For alle bidrag til årets sognebidrag her en favnfuld tak! Vi håber, at alle, som endnu ikke har sendt deres årsbidrag, vil gøre det i løbet af sommeren.

**Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.**  
 Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.  
**Messtider:** (HC2)  
 Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 19, søndag kl. 10.  
 Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

**Fredag d. 2.:** 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe i Fredensgade 15.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Sangmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 6.:** Menighedsrådsmøde i Fredensgade 15 kl. 19.15. Forud for mødet er der messe kl. 18.30.  
**Lørdag d. 10.:** Firmelsesundervisning kl. 10.30-12.45. Herefter følger på et senere tidspunkt endnu den praktiske forberedelse. Selve firmelsesdagen er den 10. september.

Fra 1. juni er lørdagsgudstjenesten kl. 19. I sommermånederne juli og august er den en gudstjeneste specielt for turisterne. Den er da normalt på tysk.

## 9 Sydøstsjælland

**Vor Frue Kirke, Næstved**  
 Præstøvej 29, 4700 Næstved.  
 Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. Ellers efter aftale.  
 Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt- undt. mandag.  
**Messtider:** (HA)  
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.  
 Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

**Fredag d. 2.:** Jesu Hjerte fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 til 19. Aftenmesse kl. 19.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Efter højmessens kl. 10 er der kirkekaffe i menighedssalen.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i kirken kl. 10.  
**Søndag d. 18.:** Kristi Legemsfest. Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i kirken kl. 10. Efter messen Kristi Legemsprocession. Den polske messe bortfalder.  
**Fredag d. 23.:** Jesu Hjerte fest. Skoleafslutningsgudstjenester om formiddagen i kirken. Aftenmesse kl. 19.



65 år: Else Hansen, Poula Liess, Poul Peter Babiarz.

70 år: Klara Sørensen, Kurt Mortensen, sognepræst pater Josef Völk.

75 år: Dagmar E. Andersen.

80 år: Inge M. Larsen,

Fødselarerne ønskes hjerteligt til lykke!

PS.: Festen for »Moder af den stedsevarende hjælp« ville være den 27. juni, men vi fejrer festen den 2. juli kl. 10.

## Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Messtider: (HA)

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 11.: Den hell. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10. Menighedskaffe efter messen.

Søndag d. 18.: Kristi legems og blods fest. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 25.: Festen for Peter og Paul. Højmesse kl. 10.

## Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messtider: (HC2)

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 3.: Lørdagsklubben mødes kl. 15-17.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 5.: 2. pinsedag. Ingen gudstjeneste.

Denne dag bliver 3 unge fra vor menighed firmet i den nye Skt. Pauls kirke i Tåstrup (Frøgård Allé, Høje Tåstrup).

Søndag d. 11.: Den hell. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10. Efter messen er der kirkekaffe.

Søndag d. 18.: Kristi legems og blods fest. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 25.: Festen for Peter og Paul. Højmesse kl. 10.

Se i øvrigt sognebrevet.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99. (HC2)

Lørdag d. 3.: Pinsedagsmesse med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Ingen messe.

Søndag d. 11.: Treenighedsfest. Messe med p. Grégoire kl. 10.

Lørdag d. 17.: Kristi legemsfest fejres med sognepræsten kl. 16. Sakramental velsignelse.

Søndag d. 18.: Ingen messe.

Søndag d. 25.: Festen for Peter og Paul. Messen kl. 10 fejres med pastor Dietrich Timmermann kl. 10. Samtidig fejres, at det i dag er 825 år siden, at Sankt Knud Lavard blev skrinlagt på alteret i Ringsted Mariekirke.

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse

Sognepræst: Stephen Holm

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45

Faste messtider: (HC2)

Søndagsmesser: Søndag kl. 10, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. Fredag aften kl. 19,15 (ikke 23. juni)

Hverdagsmesser, i Maria-sideskibet, normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15, fredag kl. 19,15, lørdag ingen.

Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. - Kl. 18: vesper, lø. dog kl. 12,15, søndag kl. 19.

Onsdag d. 31. maj: Festen for jomfru Marias besøg hos Elisabeth. Kl. 11: festlig messe som

afslutning på jomfru Marias maj-måned. »Onsdagsklubben« fra Amager besøger os.

Lørdag d. 3. juni: Pinselørdag. Kl. 12,15: pinsevigilie med sakramental velsignelse (i Maria-sideskibet).

Søndag d. 4.: 8. påskesøndag: Pinsedag, Helligåndens fest. Kl. 10: højtidelig pinsemesse

Mandag d. 5.: 2. pinsedag. Kl. 17: pinsemesse. Kl. 19: vesper. Hermed afsluttes påsketiden.

Søndag d. 11. Trinitatisfesten. Kl. 10: festmesse, - sunget delvis på latin.

Mandag d. 12.: - afholdes månedens intermontfortanske bededag. Foruden messen kl. 17,15 er der fra kl. 18 - 19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ords-kald.

Søndag d. 18. juni: Kristi Legems og Blods fest. Kl. 10: festmesse. I tilslutning til messen holdes der højtidelig procession med altrets hellige sakramente, - i det fri, hvis vejret tillader det. Der afsluttes i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse.

Torsdag d. 22.: - aftenen før Jesu Hjertes fest, er der kl. 19,15 Jesu Hjerte-messe, afsluttet med Jesu Hjerte-bøn og sakramental velsignelse.

Fredag d. 23.: Kl. 9,45 Jesu-hjerte-laudes. Sankt Hans aften: Johannes Døberens fødsels fest. Kl. 17: vesper. Kl. 17,30 (NB) messe. Ingen messe kl. 19,15 (NB!).

Lørdag d. 24.: Sankt Hans dag: Kl. 9,45: laudes. Kl. 10,15 messe(NB). Kl. 12,15: 1. vesper til Petrus og Paulus' fest.

Søndag d. 25.: Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Paul. Kl. 10: højtidelig messe

NB: Søndag d. 2. juli er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Vi mindes 825-året for Skt. Knud Lavards skrinlæg-gelse. Reservér allerede nu eftermiddagen.

### Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Refsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkevæрге: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Messtider: (HC2)

Søndagsmesse: Kl. 15, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalet.

NB: følgende søndage er der ingen messe i Kalundborg: d. 28. maj (Åsebakke-valfart), d. 18. juni (Kristi Legems og Blods fest), d. 2. juli (Haraldsted-valfart)

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Søndag d. 28. maj: Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken. NB: Idag ingen messe i Kalundborg.

Søndag d. 4. juni: 8. påskesøndag, Pinsedag, Helligåndens fest, påsketidens afslutning. Kl. 15: festmesse

Søndag d. 11.: Trinitatis. Festmesse kl. 15

Torsdag d. 15. juni: Den egentlige festdag for Kristi Legems og Blods fest. Kl. 19,30: messe, afsluttet med sakramental velsignelse, - særligt for dem, som ikke har mulighed for at komme til festgudstjenesten i sognekirken i Slagelse den kommende søndag.

Søndag d. 18.: Kristi Legems og blods fest. Ingen messe i Kalundborg idag (se 15. juni). Menigheden opfordres til at tage del i den højtidelige messe og efterfølgende procession i sognekirken i Slagelse. Gudstjenesten der begynder kl. 10.

Søndag d. 26.: Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Paul. Kl. 15: festmesse, fejret delvis på latin.

NB: Søndag d. 2. juli er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Husk at reservere eftermiddagen. Der er den dag ingen messe i Kalundborg.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.

2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.

Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Menighedsrådsformand: Anders Keller. Tlf. 43 71 43 13.

Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.

Messtider: (HC2)

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 11. OBS! Nyt tidspunkt.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.

Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Den sidste messe fejres kl. 10 i kirken på Køgevej 162.

Mandag d. 5.: 2. pinsedag. Den nyopførte kirke på Frøgård Allé i Høje Tåstrup indvies af biskoppen ved en festmesse kl. 10. Der er efterfølgende reception i de nye menighedslokaler. Under festmessen uddeles firmelsens sakramente af biskoppen.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.

Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8.30-9.30 ti-fr).

Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messtider: (HC2)

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser:

Tirsdag - fredag kl. 17.

Sakramentsandagt hver onsdag kl. 16.

Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Torsdag d. 1.: Kvindeklubben kl. 19.30.

Lørdag d. 3.: Stort loppemarked arrangeret af KUK.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Messe i Frederikssund kl. 14.

Mandag d. 5.: 2. pinsedag. Kirkeindvielse i Taastrup. Ingen messe i Roskilde.

Torsdag d. 8.: Skolemesse kl. 10.30.

Onsdag d. 21.: Prætekumenatisme kl. 19.30.

Fredag d. 23.: Vi tager sammen til Skt. Hans bål på Magleås.

Mandag d. 26.: Sognepræsten er ferie i USA indtil 20. juli.

### Ledreborg Slotskirke

Kirken er midlertidigt lukket p.g.a. reparation.

### Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

Messtider: (HC2)

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor eller meddeles i kirken.

Onsdag d. 31. maj: Kl. 16: afsluttende majandagt med sakramental velsignelse. Vi får besøg af »onsdagsklubben« fra Amager.

Torsdag d. 1. juni: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19,15 ordets gudstjeneste med ud- deling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 3.: 8. påskesøndag: Den hellige pinsefest, Helligåndens fest. Kl. 15,30 højtidelig pinsemesse.

Søndag d. 4. og mandag d. 5.: 1. og 2. pinse-

dag er der ingen gudstjenester i Holbæk. Med pinsefesten afsluttes påsketiden.

Lørdag d. 10.: Trinitatis-fest, festen for den hel- lige Treenighed. Kl. 15,30: højtidelig messe med de 14-åriges trosbekræftelse. Efter messen re- ception, hvor vi kan ønske de unge og deres fa- milier tillykke.

Lørdag d. 17.: Kristi Legems og Blods fest. Kl. 15,30 festmesse med børnenes første hellige kommunion. I tilslutning til messen holdes, hvis vejret tillader det, procession med det hellige sakramente i det fri. Der afsluttes i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse. Efter mes- sen reception, hvor vi kan ønske børnene og de- res forældre tillykke.

Torsdag d. 22.: Aftenen, hvor Jesu Hjerte fest begynder, er der kl. 19,15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Lørdag d. 24. Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Paul. Kl. 15,30: festmesse, fejret del- vis på latin.

NB: Søndag d. 2. juli er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Reservér allerede nu eftermiddagen.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobil- telefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Menighedsrådsformand: Britta Kristensen. Tlf. 42 29 90 06.

Messtider: (HB2)

Torsdag d. 1.: Messe kl. 18.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Pinsemesse kl. 9.

Tirsdag d. 6.: Pensionist-træf kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær.

Torsdag d. 8.: Messe kl. 18.

Søndag d. 11.: Trinitatis-messe kl. 11.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 15.: Kristi legemsfest på Nordvang- gård kl. 19 med procession og delvis udendørs festmesse. De nordsjællandske menigheder er indbudt.

Søndag d. 18.: Krist legemsfest fejres i messen kl. 9.

Søndag d. 25.: Festen for Peter og Paul fejres med p. Ziggelaar kl. 11.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B- Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog und- tagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57. Fax nr. 42 25 55 31.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof. Tlf. 47 92 36 40.

Messtider: (HA)

Torsdag d. 1.: Messe kl. 17.

Fredag d. 2.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 4.: Pinsedag. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 6.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 8.: Messe kl. 17.

Fredag d. 9.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 11.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 14.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 15.: Kristi legemsfest fejres på Nord- vanggård kl. 19 med procession og delvis uden- dørs festmesse. De nordsjællandske menigheder er indbudt.

Fredag d. 16.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 18.: Kristi legemsfest fejres med mes- se kl. 11.

Søndag d. 25.: Festen for Peter og Paul fejres med p. Ziggelaar kl. 9.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.



Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

**Messtider:** (HA)

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 11. Påsketiden slutter.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Læst messe kl. 11.

**Torsdag d. 15.:** Kristi legemsfest fejres kl. 19 på Nordvanggård - fælles for de fire nordsjællandske menigheder. Procession og efterfølgende kirkekaffe.

**Søndag d. 25.:** Efter højmessens fejres på traditionel vis vor kirkes 16-års fødselsdag, som er den 24. juni.

Ingen tirsdags- og torsdagsmesser i juni måned.

### Den Hellige Familjes Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 13-14 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

**Messtider:** (HA1)

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 9.30.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 9.30.

**Søndag d. 11.:** Den hell. Treenigheds fest. Højmesse kl. 9.30.

**Torsdag d. 15.:** Kristi Legemsfest med procession på Nordvanggaard kl. 19 - fælles for de 4 nordsjællandske menigheder. Efter messen kaffe.

**Fredag d. 23.:** Jesu Hjerter fest. Aftenmesse kl. 19.30.

**Lørdag d. 24.:** Johannes Døbers fødsel. Messe kl. 8.

**Søndag d. 25.:** Festen for Peter og Paul. Messe kl. 9.30.

## 13 Hovedstads-område NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

**Messtider:** (HA)

Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

**Fredag d. 2.:** Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Messe kl. 10.30. Påsketiden slutter.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 10.30.

**Søndag d. 11.:** Antonius af Padova. Familienmesse kl. 10.30.

**Søndag d. 18.:** Kristi legems fest. Messe kl. 10.30.

**Fredag d. 23.:** Jesu hjerter fest. Messe kl. 19.

**Søndag d. 25.:** Festen for Peter og Paul. Messe kl. 10.30.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

**Messtider:** (HA)

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i våbenhuset.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstrene, Primulavej 1, messe kl. 19.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Sædvanlige søndagsmesstider.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Dansk messe kl. 10.

**Lørdag d. 24.:** Ordets gudstjeneste med kommunionssuddeling kl. 17.

**Søndag d. 25.:** Ordets gudstjeneste med kommunionssuddeling kl. 9.30.

## 14 Hovedstads-område NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12. - (HA)

### Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

**Messtider:** (HB2)

**Søndag:** Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. I juni, juli og august kun højmessens kl. 9.

**Hverdage:** Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 9. Indleder sommersæsonen med kun én messe om søndagen.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Reciteret messe kl. 9. (Dagens eneste messe).

**Søndag d. 11.:** Familienmesse kl. 9.

**Tirsdag d. 13.:** Messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse af det udstillede Alterets sakramente indtil kl. 21.

**Torsdag d. 15.:** Kristi legems og blods fest. Pontifikalmesse og procession i parken kl. 19.30. Messen om eftermiddagen hos Sct. Josephssøstrene bortfalder.

**Fredag d. 23.:** Jesu hjerter fest. Messe kl. 7.30.

**Søndag d. 25.:** Festen for apostlene Peter og Paul. Højmesse kl. 9. Kollekt af Peterspenge.

### Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

**Messtider:**

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

### Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag (mellem 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlotten-

lund. Tlf. 31 64 30 39. Giro 8 02 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

**Messtider:** (HC2)

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00. I juni, juli og august kun højmessens kl. 10.30.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

**Fredag d. 2.:** Jesu hjerter fredag. Se under messtider.

**Lørdag d. 3.:** Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Latinsk højmesse kl. 10.30. Indleder sommersæsonen med kun én messe om søndagen.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Sangmesse kl. 10.00. Dagens eneste messe.

**Torsdag d. 15.:** Kristi legems og blods fest fejres i Skt. Therese kirke. Pontifikalmesse og procession i parken kl. 19.30.

**Mandag d. 19.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

**Fredag d. 23.:** Jesu hjerter fest. Tilbedelse kl. 16 og messe kl. 17.

**Søndag d. 25.:** Festen for apostlene Peter og Paul. Højmesse kl. 10.30. Kollekt af Peterspenge.

### Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35. Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11.

**Messtider:** (HC2)

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

**Søndag d. 11.:** Latinsk højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

**Søndag d. 18.:** Højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

**Søndag d. 25.:** Højmesse kl. 10. Efter messen er der kirkekaffe.

**Søndag d. 27.:** Højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

## 15 Hovedstads-område V

### Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Bedst mandag-onsdag kl. 13-14). Tlf. privat 31 35 86 92.

**Messtider:** (HA1)

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

**Fredag d. 2.:** Jesu hjerter fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

**Tirsdag d. 6.:** Kongregationsandagt kl. 16 med optagelse af nye medlemmer.

**Onsdag d. 7.:** Liturgisk arbejdsreds kl. 19.30.

**Søndag d. 11.:** Ungdomsmesse kl. 20 med »Café Ludvig« bagefter i menighedssalen. Sidste ungdomsmesse før sommerferien!

**Torsdag d. 15.:** Kristi legems og blods fest fejres sammen med de københavnske menigheder i Skt. Therese kirke, Bernstorffsvej 54 kl. 1930 med festmesse og procession i parken.

### Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.

**Messtider:** (HA)

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Familienmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Tirsdag d. 13.:** Katolsk Ældreklub. Møde i Liobahjemets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

**Torsdag d. 15.:** Kristi legems og blods fest fejres i Skt. Therese kirke. Festmesse kl. 19.30. Derefter sakramentsprocession i Rygaards park.

Alle københavnske sogne indbydes.

**Søndag d. 18.:** Kristi legems og blods fest. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Søndag d. 25.:** Festen for Peter og Paul. Højmesse kl. 11. Kollekt af Peterspenge. Efter messen kirkekaffe.

### Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-12, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

**Messtider:** (HA)

Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 8. Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret).

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Hver lørdag i maj: Maria-andagt kl. 16.30. Messe kl. 17.

**Fredag d. 2.:** Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 15.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12. Derefter kirkekaffe.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe allerede kl. 8 på grund af kirkeindvielse i Høje Taastrup kl. 10.

**Søndag d. 18.:** Kristi legems og blods fest. Højmesse kl. 10 med sakramental velsignelse.

**Søndag d. 25.:** Festen for Peter og Paul. Højmesse kl. 10. Kollekt af Peterspenge.

## 16 Hovedstads-område N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Kirkens kontor: Marianne F. Jensen træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf. 31 35 68 25.

Vicevært Tom A. Sørensen.

**Messtider:** (HB2)

**Søndagsmesser:** Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

**Hverdagsmesser** eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Fredag d. 2.:** Kl. 17: messe - udstilling af det Allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Søndag d. 4.:** Pins



Sognepræst: Dietrich Timmermann.  
Tlf. 33 13 37 62.  
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.  
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.  
**Messtider:** (HB2)  
Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
Onsdage: Majandagt kl. 19.  
Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse kl. 17 og rosenkransbøn.

**Fredag d. 2.:** Jesu hjerte messe kl. 17.30. Tilbedelse til kl. 18.  
**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Reciteret messe kl. 8. Pontifikalmesse kl. 10, hvor biskop Kozon meddeler firmelsens sakramente.  
**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Reciteret messe kl. 8 og kl. 10.  
**Søndag d. 11.:** Den hell. Trefoldigheds fest. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10. Derefter sommermarked, der slutter med havefest.  
**Søndag d. 18.:** Kristi legems og blods fest. Reciteret messe kl. 8. Højmessens kl. 10.  
**Fredag d. 23.:** Jesu hjerte fest. Messe kl. 16.30.  
**Søndag d. 25.:** Festen for Peter og Paul. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

## 18 Amager og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, CssR.  
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.  
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

#### Messtider: (HA)

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.  
Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.  
Hverdage: Messe kl. 8.  
Torsdage: Messe kl. 19 med novene.  
1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

**Fredag d. 2.:** Jesu hjerte messe kl. 10. Derefter vågenat indtil kl. 8.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Familiemesse kl. 10.

**Mandag d. 5.:** 2. pinsedag. Messe kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.

**Torsdag d. 8.:** Torsdagscafé efter messen kl. 19. Grill-aften.

**Lørdag d. 10.:** Bikuben. Heldagstur.

**Tirsdag d. 13.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.

**Torsdag d. 15.:** Kristi legemsfest. Koncelebreret messe med procession.

**Fredag d. 23.:** Jesu hjerte fest. Messe kl. 19.

**Søndag d. 25.:** Festen for apostlene Peter og Paul. Latinsk højmesse kl. 10. Kollekt af peterspenge.

**Torsdag d. 29.:** Festen for Moderen af den stedsevarende Hjælp. Festmesse kl. 19. (Dagen for denne fest er den 27. juni).

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

#### Messtider: (HC2)

Højmesse:

Søndag kl. 10.

**Søndag d. 4.:** Pinsedag. Højmesse kl. 10.

### Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,

Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

#### Messtider: (HC2)

Højmesse:

Lørdag kl. 17.

**Lørdag d. 3.:** Pinsevigilie. Messe kl. 17.

## 19 Grønland

### Nuuk/Godthåb

#### Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900

Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

#### Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui CssR.

Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

### Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616

København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

I Klippan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

### Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R.

Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.

Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).

Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

### Koder for kørestolsbrugere

HA = direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller elevator.

HB = Adgang ad løs rampe eller skinne.

HC = Kun adgang ved løft.

1 = Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse til sognekontoret.

2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales med sognekontoret/kirken.

## Liturgisk kalender juni 1995

1. **rød.** Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps) Justinus, martyr, (+ 166)(m). **Påskepf. eller Hf.pf.** L.: Apg 22,30; 23,6-11. Ev.: Joh 17,20-26.

2. **hvid.** Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps) Eller **rød.** Marcellinus og Peter, martyrer, (+ 303). **Påskepf. eller Hf.pf.** L.: Apg 25,13-21. Ev.: Joh 21,15-19.

3. **rød.** Lørdag i 7. uge i påsken. (III Ps) Karl Lwanga og lidelsesfæller, martyrer, (+ 1886)(m). **Påskepf. eller Hf.pf.** L.: Apg 28,16-20.30-31. Ev.: Joh 21,20-25. **Aften: rød.** PINSEVIGILIE (h). *Gl. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! 1.L.: 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,1a.38a. 16-20b eller Ez 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Sl 104,1-2a.24+35c.27-28.29bc-30. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: Rom 8,22-27. Ev.: Joh 7,37-39.

4. **rød.** PINSEDAG. (h). *Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar tilføjes:* Halleluja! Halleluja! 1.L.: Apg 2,1-11; Sl 104,1ab+24c.29bc-30.31+34. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. *Eller:* Halleluja!) 2.L.: 1 Kor 12,3b-7.12-13. Ev.: Joh 20,19-23. *Eller:* 2.L.: Rom 8,8-17. Ev.: Joh 14,15-16.23b-26.

*Hermed afsluttes påsketiden.*

### DET ALMINDELIGE KIRKEÅR

5. **rød.** Mandag i 9. alm. uge. (I Ps) Bonifatius, biskop og martyr, (+ 754)(m). L.: Tob

1,3; 2,1b-8. Ev.: Mark 12,1-12.

6. **grøn.** Tirsdag i 9. alm. uge. (I Ps) Eller **hvid.** Norbert, biskop, (+ 1134). L.: Tob 2,9-14. Ev.: Mark 12,13-17.

7. **grøn.** Onsdag i 9. alm. uge. (I Ps) L.: Tob 3,1-13.16-17. Ev.: Mark 12,18-27.

8. **grøn.** Torsdag i 9. alm. uge. (I Ps) L.: Tob 6,11; 7,1.9-17; 8,4-9a. Ev.: Mark 12,28b-34.

9. **grøn.** Fredag i 9. alm. uge. (I Ps) Eller **hvid.** Efræm Syrer, diakon og kirkelærer, (+ 373). L.: Tob 11,5-17. Ev.: Mark 12,35-38a.

10. **grøn.** Lørdag i 9. alm. uge. (I Ps) Eller **hvid.** Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Tob 12,1.5-15.20. Ev.: Mark 12,38-44.

11. **hvid.** Søndag. DEN HELLIGE TREENIGHEDS FEST (h). *Gl. Cr. Særl.pf.* 1.L.: Ordspr 8,22-31; Sl 8,4-5.6-7.8-9. (Omk.: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord!) 2.L.: Rom 5,1-5. Ev.: Joh 16,12-15. *Barnabas, apostel, fejres ikke. Valfart til Øm.*

12. **grøn.** Mandag i 10. alm. uge. (II Ps) L.: 2 Kor 1,1-7. Ev.: Matt 5,1-12.

13. **hvid.** Tirsdag i 10. alm. uge. (II Ps) Antonius af Padova, præst og kirkelærer, (+ 1231)(m). L.: 2 Kor 1,18-22. Ev.: Matt 5,13-16.

14. **grøn.** Onsdag i 10. alm. uge. (II Ps) L.: 2 Kor 3,4-11. Ev.: Matt 5,17-19.

15. **grøn.** Torsdag i 10. alm. uge. (II Ps) L.: 2

Kor 3,15-4,1.3-6. Ev.: Matt 5,20-26.

16. **hvid.** Fredag i 10. alm. uge. (II Ps) Vilhelm, abbed, (+ 1203)(m). L.: 2 Kor 4,7-15. Ev.: Matt 5,27-32.

17. **grøn.** Lørdag i 10. alm. uge. (II Ps) Eller **hvid.** Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2 Kor 5,14-21. Ev.: Matt 5,33-37.

18. **hvid.** Søndag. KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST (h). *Gl. Sekvens ad libitum. Cr. Euk.pf.* 1.L.: 1 Mos 14,18-20; Sl 110,1.2.3.4. (Omk.: Du er præst evindeligt på Melkisedeks vis.) 2.L.: 1 Kor 11,23-26. Ev.: Luk 9,11b-17.

19. **grøn.** Mandag i 11. alm. uge. (III Ps) Eller **hvid.** Romuald, abbed, (+ 1027). L.: 2 Kor 6,1-10. Ev.: Matt 5,38-42.

20. **grøn.** Tirsdag i 11. alm. uge. (III Ps) L.: 2 Kor 8,1-9. Ev.: Matt 5,43-48.

21. **hvid.** Onsdag i 11. alm. uge. (III Ps) Aloysius Gonzaga, ordensmand, (+ 1591)(m). L.: 2 Kor 9,6-11. Ev.: Matt 6,1-6.16-18.

22. **grøn.** Torsdag i 11. alm. uge. (III Ps) Eller **hvid.** Paulinus af Nola, biskop, (+ 431). Eller **rød.** John Fisher, biskop, og Thomas More, martyr, (+ 1535). L.: 2 Kor 11,1-11. Ev.: Matt 6,7-15. *Læsning ad libitum* (Paulinus af Nola): 2 Kor 8,9-15.

23. **hvid.** Fredag. JESU HJERTE FEST (h). *Gl. Cr. Særl.pf.* 1.L.: Ez 34,11-16; Sl 23,1-3a.3b-4.5.6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) 2.L.: Rom 5,5b-11. Ev.: Luk 15,3-7. *2. vesper til Jesu Hjerter fest. Vigiliemesse til Johannes Døber udelades.*

24. **hvid.** Lørdag. JOHANNES DØBERS FØDSEL (h). *Gl. Cr. Særl.pf.* 1.L.: Es 49,1-6; Sl 139,1-3.13-14ab.14c-15. (Omk.: Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt.) 2.L.: Apg 13,22-26. Ev.: Luk 1,57-66.80. *Marias rene hjerter fejres ikke. 2. vesper til Johannes Døbers fødsel.*

24. **Aften: rød.** VIGILIE TIL PETER OG PAUL, apostle (h). *Gl. Cr. Særl.pf.* 1.L.: Apg 3,1-10; Sl 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) 2.L.: Gal 1,11-20. Ev.: Joh 21,15-19.

25. **rød.** Søndag. PETER OG PAUL, apostle (h). *Gl. Cr. Særl.pf.* 1.L.: Apg 12,1-11; Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9. (Omk.: Herren friede mig fra alle mine rædsler.) 2.L.: 2 Tim 4,6-8.17-18. Ev.: Matt 16,13-19. *Kollekt af Peterspenge.*

26. **grøn.** Mandag i 12. alm. uge. (IV Ps) L.: 1 Mos 12,1-9. Ev.: Matt 7,1-5.

27. **grøn.** Tirsdag i 12. alm. uge. (IV Ps) Eller **hvid.** Cyrillus af Aleksandria, biskop og kirkelærer, (+ 444). L.: 1 Mos 13,2.5-18. Ev.: Matt 7,6.12-14.

28. **rød.** Onsdag i 12. alm. uge. (IV Ps) Irenæus, biskop og martyr, (+ 202)(m). L.: 1 Mos 15,1-12.17-18. Ev.: Matt 7,15-20. *Læsning ad libitum* (Irenæus): 2 Tim 2,22b-26.

29. **grøn.** Torsdag i 12. alm. uge. (IV Ps) L.: 1 Mos 16,1-12.15-16. Ev.: Matt 7,21-29.

30. **grøn.** Fredag i 12. alm. uge. (IV Ps) Eller **rød.** Byen Roms første hellige martyr. L.: 1 Mos 17,1-5.9-10.15-22. Ev.: Matt 8,1-4. *Læsning ad libitum* (Byen Roms første hellige martyr): Matt 24,4-13.



# En mystiker i en tosset tid

Af Ove Leerbeck

*Madame Guyons selvbiografi, oversat og kommenteret af Sven Damsholt, Sankt Ansgars Forlag, 1994, 560 sider, 244 kr.*

Madame Jeanne-Marie Guyon blev født 1648 i Ludvig XIV's Frankrig og døde 1717. Hun har en bemærkning om sin barndom og ungdom, idet hun gør opmærksom på, at det ikke nytter meget for en, der er faldet i en brønd, at nogen står og råber: »Fy, skam dig! Din uartige pige! Du er faldet i brønden!« Det er til større nytte, hvis nogen vil hjælpe én op.

Mange mennesker råbte skældsord til hende i hendes barndom. Men værre blev det, da hun blev gift, 15 år gammel, og kom til at bo sammen med en svag ægte-mand og en skrap og ondskabsfuld svigermor.

Tjenestepigerne blev direkte opfordret til at være frække imod hende. Hendes far havde været et dannet menneske, og under samtalerne i hjemmet var den lille piges meninger blevet hørt, også når der var fremmede på besøg. Men som gift kone blev hun i en foragtelig tone gjort opmærksom på, at hun skulle tie stille. Hun hævder, at svigermoderens frygtelige temperament skyldtes, at hun aldrig »havde forsøgt at overvinde sig selv fra ungdommen af, heller ikke havde hun bedt til Gud, men bare fremsagt nogle udenadlærte bønner«.

»Udenadlærte bønner« og »de reglementerede bønner til Jomfru Maria« er blandt de fænomener, hun

afskyer. Et menneske skal behandle Gud ordentligt, skal tale med Gud, og lade Gud få lov at få et ord indført.

## Resultat af en tosset tid

Når det gælder om at overvinde sig selv og det hun kalder »lysternes tilintetgørelse«, er hun barsk og pis-ker sig selv og anbringer brændenælder over hele kroppen, og adskilligt mere. Det er vel et resultat af den tossede tid, hun lever i. Senere bliver hun klar over, at man ikke når videre mod hellighed ved at pine sig selv. Man må ikke søge sig selv, hvis man skal nærme sig Gud. Man må øve sig i netop ikke at skubbe sig selv i forgrunden, ikke at arbejde på at »én selv« skal blive »hellig« og fuldkommen og perfekt.

Når hun gik til skrifte, var skriftefædrene elskværdige og fortalte hende, at hun var jo et godt og udmærket menneske. De målte hende efter, hvad hun kunne have været, hvis Gud ikke var begyndt at arbejde i hende. »De retfærdiggjorde mig, hvor jeg dømte mig selv«. Og hun har her en meget klog bemærkning (forekommer det mig): »Vi må ikke måle syndens dybder efter den syndige natur, men efter det menneskes tilstand, som begår synden«. Ikke alle mennesker kan bedømmes ens.

## Anklaget for kvietisme

Hendes »indre bøn« kommer af sig selv, da hun lærer at vende sig »indad for at mærke dit nærvær«. »Du



var så nær, og jeg løb rundt for at finde dig«, skriver hun. Hun advarer mod at dvæle ved drømme og ekstaser og henrykkelser og syner. »Selv Guds gaver kan hindre sjælen i at nå frem til Gud selv, til ham som hør skænket dem«. - »Så længe man dvæler ved gaverne, er man ikke fattig nok i sin ånd og trænger ikke ind i Gud selv«.

Hun skrev en lille bog, der hed »Kort og yderst let vejledning i bønnen«. Den udkom i Grenoble 1685. Og en anden bog om Højsangen blev trykt i 1688 i Lyon. En spansk præst, Miguel de Molinos blev netop i disse år anklaget i Rom for »kvietisme« og dømt til livsvarigt fængsel. Og de samme anklager blev nu fremsat mod Madame Guyon.

Kvietismen blev opfattet som en halv-kættersk teori, der hævdede, at sjælen for at finde Gud og nå til fuldkommen kontemplation måtte afholde sig fra al aktivitet, for at lade Gud virke i sig. Alle selvstændige gerninger var skadelige og i grunden syndige, fordi de forhindrede Guds handlen. - De kirkelige og statslige myndigheder mente, at disse kvietister ikke aktivt ville modsætte sig fristelser,

men roligt hengav sig til de værste sanselige udsejleser, »så længe sjælen blot hvilede i Gud«.

På den tid havde folk jo ligeså livlig fantasi, som vi har i dag. Men de sidste på-

stande har, så vidt man ved, intet med de anklagede selv at gøre. Det er ren bagvaskelse. Madame Guyon blev nu heller ikke anklaget for usædelighed. En af hendes anklagere var biskop Bossuet, som var en fortræffelig taler og skribent, men hvis intellekt og indsigt iøvrigt ikke kom på højde med hans ambitioner. Han var en ivrig fortaler for såvel kirkelig som statslig enevælde, og dog nåede han til sin sorg aldrig at blive ærkebiskop.

Det blev derimod hendes ven gennem mange år, Fanelon. Han var en både from og højt begavet mand, hvis bog »Helgenernes maximer« ganske uberettiget blev fordømt af Innocens XII på grundlag af Bossuets anklager og efter kraftig anmodning fra Ludvig XIV.

## Forkert og skadelig kvietisme

Der findes faktisk en forkert og skadelig kvietisme, nemlig hvor et menneske fralægger sig ethvert ansvar, og hævder, at som Guds barn kan han lægge alt ansvar over på Gud. Men et menneskes frihed er en gave, som ikke bare kan leveres tilbage med tak for lån. Og den slags gør Madame Guyon sig netop ikke skyldig i.

Den franske enevælde var et frugtbart voksested for intriger og modbydeligheder. Og Madame Guyon blev forfulgt og generet på

de mest lumpne måder. Hun sad også fængslet i årevis, tilmed en overgang i Bastillen. Det var en smålighedens tidsalder. Man skulle gå tjenestevejen, når man nærmede sig kongen. Og man skulle heller ikke nærme sig Gud direkte, som mystikerne, men gå tjenestevejen gennem præst og biskop. De næste mange år ser vi heller ingen franske mystikere, men tør rationalisme og stræben efter moralsk fuldkommenhed.

## Afstand mellem Gud og sjælen

Hun skriver: »Så længe sjælen ikke er i stadig forening med Gud, mærker man da en dragning til Gud. Denne heftige dragning er langt fra det fuldkomne, som mange mener, for dragningen til Gud tilkendegiver, at der er afstand mellem Gud og sjælen. Når Gud derimod har forenet sjælen med sig selv, så har han taget den ind til sig og holder den skjult der med Jesus Kristus, og da befinder sjælen sig i en hvile som overgår al mærkbar dragning.« (side 493)

Det er en god bog, som nok er skrevet i den tids sprog og tankeverden, men som man med glæde kan læse i dag. Dels er hovedpersonen værd at stifte bekendtskab med, som den ægte mystiker hun er. Man kommer til at holde af hende. Og dels er hendes formuleringer smukke, følsomme og rammende.

# Jesu lignelser

*Jesu lignelser. Skrevet for unge af Bjørn Højbo. Illustrationer af Henrik Ursin. Religionspædagogisk Udvalg, 1995, 26 sider, 15 kr.*

Ved allegorier gør fortælleren nøjagtig rede for, hvad hver enkelt ting skal betyde. Intet overlades til lytterens eller læserens egen formåen. Jesu lignelser derimod lægger en fortælling frem til sammenligning med noget andet, slipper den, og overlader den til vores fantasi og kreativitet. Og det er morsomt at se, at evangelisterne af og til falder for fristelsen til at lave lignelsen om til en allegori. Der er blandt kirkens mænd en uudslukkelig tendens til ikke at ville overlade for megen frihed til de troende, også dengang. En højst naturlig, menneskelig svag-

hed, som Jesus altså ikke deler.

Lignelserne blev ofte fortalt til Jesu modstandere og til skeptiske folk, mens de i dag læses højt for velvillige menigheder. Det giver en forskel. Lignelserne opstod blandt orientalerne med deres tankegang og kultur, og det sløver deres skarphed hos os, at vi ikke kender denne baggrund.

Det er noget af det, Bjørn Højbo råder bod på ved denne lille bog. Jesu

store taler indeholder jo nok Jesu budskab; men de er ikke autentiske i den forstand, at de er referater af faktiske taler. Jesu lignelser er derimod så ægte Jesusord, som vi kan finde dem, og det er afgørende, at vi kan forstå dem ordentligt. Det hjælper denne bog os med. Den er skrevet for unge. Helt sikkert. Men den er en fornøjelse at læse, også for folk på 74.

Ove Leerbeck

# Ny bog af Grethe Livbjerg



»Teresa af Avila - venskabs mystiker« er titlen på en biografi af Grethe Livbjerg om karmelitnonnen, der levede i 1500-tallets Spanien, og som både blev helgenkåret og fik titel af kirkelærer. Teresa forenede den højeste mystik med en utrættelig aktivitet som reformator af karmelitorde-nen. Bogen er både en biografi og et forsøg på at gøre Teresas mystik tilgængelig for nutidsmennesker.

ks

# Femten bønner

»Femten bønner til den korsfæstede frelser« er titlen på en lille meditation over Kristi lidelse og død. Bønnerne, der tilskrives den hellige Birgitta af Vadstena, foreligger nu i et lille hæfte (A6) på 16 sider.

Bønnerne er oversat fra en latinsk tekst »Orationes Sanctae Brigittae et Sancti Augustini«, udgivet i Rom i 1510. Hæftet kan købes hos Bjarne Balleby, Dellingevej 1, 4320 Lejre, og koster 5 kr. + porto.



# Guder, aser og Hvide Krist

Stig Holsting: »Guder, aser og Hvide Krist. Tro og kirke på Djursland«, Forlaget Indtryk, Nimtofte, 1994. 127 sider. Ill. af forfatteren. Kr. 168,00.

Nutidens danske katolikker har det ikke let med middelalderen. Vel ved vi, at det var dengang, da kirken var den samme katolske, som vi i dag tilhører, men hvad kan vi egentlig bruge den viden til?

Den begejstring for den store katolske fortid, som blomstrede blandt katolikker i 1920'erne og 1930'erne, er der sandt at sige ikke meget tilbage af. Vi er mest tilbøjelige til at acceptere de populære vanebegreber om den »mørke middelalder«, hvor kirken spillede en rolle, det nok er bedst ikke at tale for meget om.

Undtagelser er kun enkelte store helgener som

Frans af Assisi eller Hildgard af Bingen, som det er lykkedes momentant at trække frem af glemslen. Men for det almindelige katolske liv i f. eks. Danmarks middelalder er der hverken interesse eller viden. Hverken i vore katolske skoler eller i det beskedne dannelsesarbejde, vi formår at byde på i vore egne rækker, har kirkens generelle historie nogen plads af betydning.

Det er på denne triste baggrund, Stig Holstings nye bog skal ses og værdsættes. I tekst og billeder skænker den et levende billede af den religiøse udvikling fra hedenskab til kristen middelalder, således som de bevarede fortidsminder og kirker i en enkelt dansk landsdel bevidner det. Det er langt fra til skade, at den nøjes med denne landsdel, Djursland.

## Folkets livsanskuelser

Holsting vil noget ganske andet end blot skrive lokalhistorie eller snæver topografi. Det er den store udvikling i folkets livsanskuelse, han ser afspejlet i dette landskab med dets gravhøje og helligkilder, dets kirker og deres udstyr og inventar. De enkelte genstande, han som både forfatter og tegner gør anskuelige for læserne, er udgangspunktet; men ikke for disse enkeltheder egen skyld. De skal blot vise træk hos de mennesker, hvis liv, tro og religiøsitet engang for så længe siden frembragte dem.

Netop fordi denne bog hverken er en topografi, en kunsthistorie eller en historisk fremstilling, men alle disse ting på én gang – opfattet og skildret af en kunstner, der behersker både

de den skriftlige og den billedlige fremstilling – er denne bog noget enestående. Det er mere en vision, man oplever, end en bog, man læser. Og dog er den alt andet end en løs fantasi – tværtimod bygger den på præcise iagttagelser og gengivelser og på en meget omfattende konkret viden om alt, hvad der beskrives.

## Det livgivende vand

Den er bygget op som en række korte kapitler, der hver behandler et tema som f.eks. »Oldtidskult«, »Kirke og præst«, »Klokker og tårne« o.s.v. – alle med eksempler fra Djursland, hvor forfatteren har boet gennem årtier, og hvor han kender bogstaveligt talt hver krog af landet og dets bebyggelse.

Men når man læser et kapitel som »Ridderen – kirkens væbnede arm«, handler det ikke blot om riddergravstenen i en djurslandsk kirke, men om hvad ridderideen i Danmarks og Europas middelalder i det hele taget indeholdt.

Og hvis dette er uaktuel fortid for os nutidsskatolikker, så gør det umiddelbart indtryk at læse kapitler som »Det livgivende vand« med tegninger af døbefonte, vievandskar og messevandkander eller »Messeofret« med altre og alterkalk eller »Røgelse og virak« med broncerøgelseskar eller »Krucifixet« med tegninger af dets mangfoldige former og funktioner i kirken.

For alt dette kender vi jo konkret fra os selv, vore egne gudstjenester og det, også vi tror på. Vi oplever, hvilket levende og konkret åndeligt fællesskab, vi dog

# GUDER, ASER OG HVIDE KRIST

## Tro og Kirke på Djursland

Stig Holsting



Forlaget Indtryk

har med disse vore danske forfædre for århundreder siden. Det var nok ingen »storhedstid«! Men det var en tid, hvor de værdier og den livsanskuelse, der var det enkelte menneskes i vort eget land, var de samme som dem, vi endnu befinder os til.

## Det glade budskab

Ud fra netop denne identitetsfølelse kan man også bedre forstå, hvad der adskiller os i en tid, livsvaner og horisont fra disse vore gamle trosfæller. Men den vældige kirkelige udfoldelse, der skete i middelalderen, og som endnu den dag i dag præger det danske landskab med sine talrige kirker, vidner fremfor alt

om den glæde og befrielse, det »glade budskab« skænkede dem, da de oplevede det efter årtusinders i grunden pessimistisk oldtidsreligion.

Den samme glæde er kernen også i vor nutidige katolske tro. Dens sindbillede kan være den beskedne Mariafigur, hvormed Holsting har prydet omslaget på sin bog. Figuren står på Ebeltoft Museum, men stammer fra en nedreven kirke på Mols. Den forestiller den i himlen kronede Guds Moder, der med sammenlagte hænder tilbeder Gud og beder for det kristne folk på denne jord – ikke blot i Djursland.

Jørgen Nybo Rasmussen

# Kend dine medier

»Kend dine medier«. Dansk udgave af »Media Awareness project« ved Niels Jørgen Vase for Kristelig Lytter- og Fjernseerforening samt OP-forlag, Vejle 1995. 51 sider, kr. 85,-.

»Medierne og os«, KLF 1995, 80 sider, gratis.

Man kan diskutere hvordan og i hvilket omfang massemediernes former et menneskes opfattelse af sin omverden. Men da medierne nu engang er et vigtigt vindue ud til omverdenen for de fleste af os, kan en eller anden grad af påvirkning næppe undgås. En bevidst, kritisk sans over for medierne og deres budskaber kan derfor være med til at forebygge en ensidig og unuanceret forståelse af verden.

Nu har lærere, kateketer, ledere af studiekredse og ungdomsgrupper m.fl. fået et udmærket og særdeles brugervenligt redskab til rådighed for at bidrage til en sådan mediebevidsthed.

## Indeholder en masse øvelser

»Kend dine medier« er en lille bog, nærmest et hæfte, der kun indeholder ganske lidt læsestof. Til gengæld er der en masse øvelser til brug

i gruppearbejde, undervisning el.lign.

Øvelserne er fordelt på tre hovedafsnit om henholdsvis aviser og ugeblade, radio og TV samt reklamer. De enkelte øvelser kan bruges isoleret hver for sig, eller de kan samles i klumper, eventuelt på tværs af de enkelte medier.

De fleste øvelser er udmærkede og vil givetvis skærpe opmærksomheden hos deltagerne overfor, hvad medierne gør ved os. Særligt gode er de øvelser, som lægger op til, at deltagerne selv aktivt skal gå ind i en slags medieproduktionsproces; f.eks. ved at beskrive, hvordan man ville omsætte en given avisnyhed til TV: valg af kameravinkler, interviewofre, studiespeak osv.

## Man kan blive klogere på medierne

Enkelte steder er bogen noget formynderisk på medieforbrugernes vegne, men generelt er det en fin lille sag, som uden løftede pegefingre lægger op til, at man selv arbejder sig frem til at blive klogere på medierne. Netop »workshop-modellen« frem for en masse teori virker helt rigtig i denne sammenhæng.

Frem for alt er bogen me-

get nem at gå til for underviseren. Den har desuden en omfattende og alsidig annoteret litteraturliste. Herefter er der ikke længere nogen undskyldning for, at undervisning i massemedier blot er et stedbarn i dansktimeerne.

## Katolske skoler burde gøre noget ved det

Selv uden forudsætninger kan læreren nemt komme i gang ved hjælp af denne bog. Ikke mindst holdningsprægede skoler som de katolske burde gøre noget mere ud af den sag. (Hovedskoleafdelingen ved Niels Steensens Gymnasium i København har da også allerede benyttet sig af den nye mulighed for at indføre medielære som valgfag i 9. klasse.)

Bag udgivelsen står Kristelig Lytter og Fjernseerforening. Foreningens årsskrift »Medierne og os« er også lige udkommet og indeholder en række artikler for den mere interesserede læser, bl.a. af dr.theol. Jan Lindhardt og af afdøde DR-medarbejder Jørgen Thorgaard. Det gennemgående tema i bogen er, hvorledes kirken kan eller bør forholde sig til de elektroniske medier.

Klaus Møller-Jørgensen

# Katolsk Dialog

Det nye nummer af Katolsk Dialog begynder med en meditation af Guus van Hennert S.J. »I begyndelsen og nu og altid«, kalder han den. Treenighedens mysterium er det meget vanskeligt, men også nødvendigt at arbejde med. Her tager han udgangspunkt i sin hverdag i fugtigt grøvejr, langs snavsede kanaler, gennem mudder, hjem til boligblokken, og han løfter vores tanker ad sære veje op til Faderen og Sønnen og Helligånden. Det er rigtig godt.

Et aktuelt emne, »Autoritetsbegrebet – den katolske opfattelse«, tager Lars Reuter S.J. sig af. Nogle vil

sige »Nej!« til hans standpunkter, andre vil sige »Ja!«, atter andre vil sige »Hov, hov!«. Det er ikke det sidste ord om det emne; men det er interessant og tankevækkende og med mange gode enkeltheder, der nok kunne give anledning til en frodig dialog.

Så kommer der et digt »Ved Frans af Assisis port« af Gunnar Martin Nielsen. Det knytter sig til det kendte maleri af Cimabue.

Johannes Samuelson S.J. bringer 2. del af sit referat af Karl Lehmanns foredrag »Dialog – en livsbetingelse for kirken«. Det er ikke nogen let tekst at gå til; men

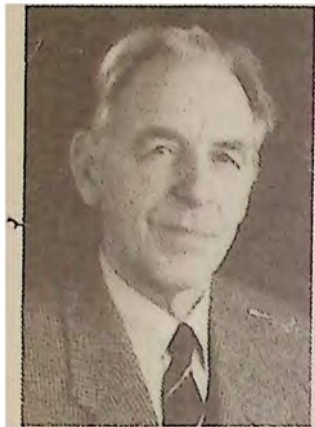
dens tanker er yderst brugbare. Visse formuleringer bider sig fast: »Fælleskirkens levende tro er for alle partnere dialogens fundament«, og: »vi vil kunne opleve det som en gave, at vi er kommet hinanden nærmere i samtalens løb«.

Bjarne Schartau anmelder Grethe Livbjergs »Teresa af Avila – Venskabet mystiker«. Anne Forsberg anmelder et par bøger i serien »Kristendomskundskab for 3.-7. klassetrin«. Og L.O.Dorn S.J. anmelder studiebogen »Kend dine medier«.

Ove Leerbeck



# Hvor er vi privilegerede



Jan Bogulski.

Ved Jan Bogulskis død 25. april skriver Gerda Tosti.

Ved Jan Bogulskis død kan man ikke fyldestgørende give et indtryk af hans person ved data og arbejdsliv, selv om det sidste fyldte 50 år af hans liv – deraf 40 år ved Aalborg Dampvaskeri siden ISS Linnedservice.

Jan Bogulskis baggrund var usædvanlig. Slægten var under den russiske besættelse og russificering omkring århundredeskiftet flygtet gennem Tyskland, hvor de arbejdede en

tid, indtil de også her blev opsporet af russisk militær. Flugten førte dem til Nordjylland, hvor de fik ophold og ved deres flid, dygtighed og hjælpsomhed blev agtede borgere.

Danske statsborgere kunne første generation dog ikke blive. Anden generation, Jans forældre, kunne først i 1931 søge om og opnå dansk statsborgerskab. De måtte skaffe sig udtalelser, anbefalinger fra arbejdsgivere, venner og betydelige folk. Jans forældre var stærke mennesker. De fik eget skomagerværksted og blev en elsket og agtet familie, som der endnu går beretninger om blandt gamle venner...

Jan blev således først dansk statsborger som 11-årig, skønt han talte dansk, gik i dansk skole og aldrig havde været i Polen. Jan tilhørte et etnisk mindretal og det fik man at mærke i de tider. At være polak og katolik krævede noget særligt af et menneske. Jan stod ved sit ophav. Han havde en fascination

af og kærlighed til Polen, som han besøgte første gang i 1939, hvorfra han vendte hjem 29. august som Polen blev angrebet den 1. september.

I den standende diskussion om *De fremmede*, frygten for undergravning af vores kultur gennem fremmed påvirkning, er Jan Bogulski et stærkt eksempel på, hvorledes et menneske – integreret i det danske samfund, men med rod i fremmed tradition og religion – kan berige et samfund.

I de sidste 12-14 år kom Polen til at spille en større rolle i Jans tilværelse. De store grupper af polske immigranter fra 1985 faldt næsten over hans dørrin og han åbnede sine arme og sin dør for dem. Jan var hjælpsom over for alle, der havde behov. Arten af hjælp var mangfoldig.

Tolkning til myndigheder og arbejdsgivere, forbindelser til familien derhjemme i Polen, tolk for den unge fødende kvinde, hjælp ved mange personlige problemer, når tilværel-

sen i flygtningeregi kunne forekomme lige så vanskelig som i det hjemlige, slavebundne system, ansøgninger til job, hvor man ikke uden videre kunne meritere sine færdigheder fra Polen til Danmark.

Og som formand for komitéen »Hjælp til Polen 1982« fik Jan endnu flere venner, når han hentede sække med tøj og andre gode sager til vores indsamling.

Mange, som fik venskablige og familiemæssige

Ved Jan Bogulskis begravelse udtalte polakker i Nordjylland følgende

Kære Gerda, familie og danske og polske venner, Vi mødes i dag for at gøre vor kære Jan den sidste tjeneste. Jan, som blev far for os polakker – nye emigranter, boende i Aalborg-området.

Det var i sommeren 1985, den første gruppe polakker kom til Aalborg. Efter en af de første messer stod vi samlet ved kirken og følte os fremmede – fortabte i de nye omgivelser, uden kendskab til sproget, uden venner og bekendte, men med en masse problemer, uden klare planer for vor tilværelse i vort nye land. I det

forbindelser i Polen, havde glæde af Jans tolkning og oversættelser. Og rundt om i Polen vil mange af dem, som modtog vore hjælpesendinger, blive bedrøvede, når de erfarer, at de ikke mere skal møde Jan.

I et langt liv virkede Jan for kirken. En årrække som formand for menighedsrådet og i mange år og indtil sin død arbejdede han con amore som regnskabsfører og økonomisk administrator for de katolske kirker i Nordjylland.

selvsamme øjeblik kom en lidt ældre mand hen til os og spurgte smilende på polsk: »Hvordan har I det?« Vore hjerter slog hurtigere. Det var en dansker, som boede her og talte polsk.

Fra dette tidspunkt ændrede vor tilværelse sig. Vi fik en ven – en dansker og samtidig en polak, der var Polen og polakker hjertelig hengiven. En ven, som altid var parat til at komme med et godt råd og yde hjælp. En ven, som vi altid kunne stole på og altid kunne regne med. En ven, som lærte os optimismens kunst, som vi manglede i dette fremmede land. En ven, som med sin livsglæde flere gange gav os kræfter og energi til hurtig

Jan var alvorligt syg i kort tid. På hospitalet var han taknemmelig for den venlighed og varme, han mødte. Selv i sin svære sygdom kunne Jan smilende sige »hvor er jeg privilegeret«. Dette ord kan vi selv anvende, når vi skal udtrykke vor taknemmelighed over at have været en del af Jans tilværelse – »hvor har vi været privilegerede«.

Lad os erindre det, når vi føler, det er for svært at undvære ham.

integration i det nye samfund. En ven, som ikke har glemt de polakker, der bor i Polen. Vi husker glæden, da Jan og Gerda sammen kørte til Polen med humanitær hjælp. I kom tilbage trætte, men lykkelige.

I dag tager vi afsked med Jan. Vi vil savne ham. Intet kan fylde den tomme plads. Aldrig mere får vi chancen for at høre Jans »hvordan har I det?« Aldrig mere får vi mulighed for at trykke hans hånd. Men til vore dages ende vil vi mindes Jan som en stor dansker og en stor polak. For os polakker vil han altid være vor far i Danmark.

Farvel Jan, vor danske far – og tak, at vi fik lov til at kende dig.

## Bønnens apostolat v. Paul Keller SJ

# Hvem var Lidwina?

At de syge må vide sig forenet med Kristus i hans lidelse og hans kors

Hun var en hollandsk pige, som var syg i næsten 40 år.

Da Lidwina blev født den 18. marts 1380 i en lille fiskerby i nærheden af Rotterdam, sang man i sognekirken lidelsehistorien efter Mattæus. Deri så man senere ligesom et varsel om hendes skæbne.

Hun var et muntert barn og havde mange veninder; mere end én »fyr« blev ved at se efter hende.

I vinteren 1395/96 var hun ved en langvarig sygdom blevet meget svækket. Da hun knap nok var kommet til kræfter, ville nogle veninder tage hende med ud på isen. Først sagde hun nej, men til sidst gik hun med. Ved en af de andres uforsigtighed faldt Lidwina og brækkede et ribben. Det var den 2. februar 1396.

Fra den dag skulle hun ikke mere rejse sig. Lægerne søgte forgæves at fjerne den svulst, der havde dannet sig omkring såret. En af tidens berømteste læger,

Godfried Sonderdanck, livlæge for greven af Holland, indrømmede, at her måtte videnskaben tie over for Guds hånd.

Lidwina led frygtelige kvaler. Hendes legeme gik mere og mere i opløsning. Overalt viste der sig svulster og åbne sår. For sine omgivelser blev hun en genstand for væmmelse, men endnu mere for medlidenhed.

Sydom i sig selv gør ikke hellig. Det er et spørgsmål om, hvordan den bæres. Også Lidwina måtte lære det. Hendes skriftefar, Jan Pot opfordrede hende til at betragte Kristi Lidelse. Det blev hendes daglige beskæftigelse. Hun følte sig i den grad forenet med Kristus, at hun sagde, at det ikke mere var hende, der led, men Kristus, der led i hende. Uden Herrens hjælp ville det have været umuligt for et menneske at udholde en sådan sygdom i 38 år. Det berettes, at hun ofte modtog himmelsk trøst. Hun fik også Kristi sårmerker.

Men de legemlige smerter var ikke de eneste. Hen-



des egen sognepræst var meget skeptisk. Stadig større skarer af nysgerrige pinte hende med deres spørgsmål. Men for mange blev hun også åndelig vejleder. Præster og lægfolk, fornemme og jævne mennesker, fra byen og fra landet, ja endog uden for Hollands grænser, opsøgte hende og bad om forbøn og hjælp. Det var som om hun kunne læse ind i sjælene. Ingen gik fra hendes sygeleje uden at have modtaget en stor gave.

Den dybere betydning af

hendes sygdom er skjult for os. Der kan heller ikke påvises konkrete virkninger. Vi ved kun, at Gud somme tider udvælger mennesker til stedfortrædende lidelse og bod.

Lidwina levede på en tid, da de troende ikke vidste, hvem af tre mænd, der var den rigtige pave. Diskussioner med Wyclif og Hus samt religionskrige splittede kristenheden yderligere.

Dertil kom voksende slaphed i det kristne liv, både hos præster og lægfolk. Måske havde Gud en særlig plan med Lidwina i så henseende: i forening med Kristus at virke for Guds riges udbredelse.

Lidwina døde den 14. april 1433. Hun var født på en palmesøndag. I påskeugen fik hun lov til at gå ind til den evige glæde. Dyrkelsen af hende, som i Neder-

landene begyndte allerede efter hendes død, blev officielt bekræftet af kirken den 14. april 1890. (Se: Butler, Lives of the Saints, Vol II, p. 95).

Missionsanliggende: At aktive kristne må hjælpe med til bekæmpelsen af AIDS.

### Bistand

#### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

### Møder og arrangementer

#### PINSE-NATURVANDRING på MAGLEÅS

ma.d. 5. juni 95 kl. 19-22.

Tag familien med til naturvandring i Rude skov omkring Magleås – og måske være heldig at høre nattergalen! Turen gennemføres også i regnvej. Der kan købes kaffe/te og boller. Turen ledes af Hanne Brixtofte Petersen, Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

#### SKT. ANSGAR KIRKES SOMMERMARKEDE

Søndag d. 11. juni 1995  
Messe kl. 10.

Marked og cafeteria m.m. åbner efter messen.

Markedet slutter kl. 16.

Efter oprydningen er der havefest med spisning kl. 18.

Pris 50 kr. incl. drikkevarer.

Alle er hjertelig velkomne.

#### Retræte for damer 1995

Retræten for damer afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 28. aug. til fredag d. 1. sep. Den slutter fredag morgen efter messen.

Retræteleder: pastor Finn Arvé fra Maribo.  
Tema: »At leve med Gud«.

Pris pr. deltager: kr. 675,-. Depositum: kr. 100,- ved tilmelding, der sendes til Anna Marie v. Holstein Rathlou, Juelsmindevej 51, 5200 Odense V. Tlf. 66 16 96 18.

Tilskud til udgifter kan søges samme sted. Ankomst i løbet af eftermiddagen inden kl. 17.



## Reception

I anledning af, at vor skoleleder Ole Dam går på pension, vil der være lejlighed til at tage afsked med ham på skolen lørdag den 10. juni fra kl. 12-14.

Styrelsen for Sct. Joseph Skole

## Det sker på Magleås

To. d. 1. - fr. d. 2.6.:  
Finansministeriet.

To. d. - fr. d. 2.6.:  
Told og Skattestyrelsen.

Fr. d. 2. - ma. d. 5.6.:  
Menighed fra Schwerin.

Ti. d. 6. - fr. d. 9.6.:  
Undervisningsministeriet.

To. d. 8. - fr. d. 9.6.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 12. - ti. d. 13.6.:  
Told og Skattestyrelsen.

Ma. d. 12.6.:  
IM A/S Hørsholm.

Ti. d. 13. og on. d. 14.6.:  
AMU-center København.

On. d. 14. - to. d. 15.6.:  
Københavns Kommune.

To. d. 15. - fr. d. 16.6.:  
PLS-consult.

Fr. d. 16. - lø. d. 17.6.:  
Helsing kommune.

On. d. 21. - to. d. 22.6.:  
Promentor.

On. d. 21. - to. d. 22.6.:  
Ørestadsselskabet.

Ma. d. 22.6.:  
Allerød pæd. psyk. rådg.

Fr. d. 23.6.:  
Midsommertræf.  
(se annonce andetsteds)

Fr. d. 23. - sø. d. 25.6.:  
Weekend-Retræte:  
»Himmel og jord er fulde af din herlighed«  
v/sr. Evelyn Krepele CSJ.

Sø. d. 25. - fr. d. 30.6.:  
Blågårds Seminarium.

## Magleås-arrangementer

Fr. d. 23.6.-sø. d. 25.6.95:  
Magleås-retræte  
v/sr. Evelyn Krepele

Fr. d. 23.6.95:  
Midsommertræf

Sø. d. 16. - lø. d. 22.7.95  
Pensionistuge.

Sø. d. 23. - sø. 30.7.95:  
Højskoleuge.  
»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

Fr. d. 25. - sø. d. 27.8.95:  
Kristen Mystik før og nu III.  
»Maria - Himlens port«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø. d. 17.9.95 kl. 14.00:  
Magleåstræf:  
Marc Chagalls bibelske billedværksted.  
v/Anne Lise Thomsen, Næstved.

Fr. d. 29.9. - sø. d. 1.10.95:  
Konvertit-Weekend  
v/pastor Hans Esmark m.fl.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.10.95:  
»Kristen Mystik IV«

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00  
Magleåstræf:  
Forfatteren Mette Vinge  
fortæller om sine bøger.

## SCHWEIZ Salg Udlejning Investering

Attraktiv i Rhonedalens ski-/vindistrikt. Hotel og velbeliggende ferieboliger. Oplev messe i stiftskirken, Notre-Dame-de Valère med et af verdens ældste orgler ca. 14. årh. DHA A/S Telf. 31 21 55 90. Fax 31 21 56 35.

## Hjælp søges!

Er der en forstående dame/herre/ægtepar i Tåstrup/Hvidovre området, der vil hjælpe en yngre dame, som har haft flere sygdomme inden for 1 år?

Er nem at omgås. Må ud at gå (tør ikke selv). Er helt alene - kender ingen, så derfor denne annonce. Mindre honorar giver jeg gerne. Billet mrk. 1431 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Døde



R.I.P.

Vor kære mor  
GRETHE RAITH  
26.5.1914

er pludselig gået bort  
den 12.5.1995.

Bent og Per  
Svigerbørn og børnebørn.  
Bisættelsen har fundet sted.

## Salg og service



BEGRAVELSER  
LIGBRÆNDING

Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Sestrene  
Benediktinerindene  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem



## DKKF ØST KØBENHAVN indbyder

»I Booth's fodspor«  
vision / virkelighed / virke  
ved oberst Ninna Lauritsen,  
Frelsens Hær

onsdag d. 7. juni 1995, kl. 18 i  
Plejehjemmet »Aftensol«,  
Lundtoftgade 3-5,  
2200 København N.

Spisning (30 kr.), foredrag m.m.  
Tilmelding til Ruth Meyer,  
tlf. 31 42 76 71  
senest den 31. maj 1995.  
Alle er velkomne!

## Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995  
8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel ..... kr. 5.300,00  
Særpris for syge og  
handicappede på »accueil« ... kr. 4.800,00  
Unge ..... kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne valfart. Præster, læger og sygeplejersker ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes  
Skovgårdsvej 11  
2920 Charlottenlund  
Tlf. 42 28 39 83 Marina Steensen  
(hverdag kl. 20-21) og 39 29 92 23  
Philippe Hanus (hverdag kl. 20-21).

## Diverse

### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

## Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes  
smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Fyringsolie  
Oliefyrsservice  
Installationer  
Olievagt i  
fyringssæsonen



Rodovrevej 383, 2610 Rodovre  
36 70 45 30  
- sikkerhed for varme

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision • Regnskab • Skat  
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE  
Registreret revisor FRR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsbøge 10 • Roskilde • 42 15 10 15

det er altid sikkert med en registreret revisor

## DUK-kalender

Ministrantweekend den 09.06.-11.06.1995 i Hamahytten ved Øm for alle ministre i anledning af Øm-valfarten. Pris kr. 100,- samt eventuelt kr. 150,- for fællesrejse.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: \_\_\_\_\_

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th  
1260 København K.  
Tlf. 33 14 77 07



## Konsultation af de troende ved bispeskift i Alsace

Strasbourg (KIPA) - Et bredt konsultationsprogram er startet i bispedømmet Strasbourg for at finde en egnet efterfølger til ærkebiskop *Charles Amarin Brand*. Han bliver 75 år i juni og vil så i overensstemmelse med kirkeretten indgive sin afskedsbegæring. Da man ikke ved, hvor hurtigt paven vil imødekomme ansøgningen, vil man derfor nu give Alsaces katolikker lejlighed til at give udtryk for deres ønsker og forventninger.

### 40.000 spørgeskemaer

Ifølge generalvikaren, *Joseph Gaschy* uddelte bispedømmebladet »L'ami du peuple« i begyndelsen af maj 40.000 spørgeskemaer.

Deri blev spurgt: »Hvad vil De sige til den nye bispe-kop?«, »Hvilke særkender ved Alsace ville De gøre ham opmærksom på?« eller »Hvilke vigtige humanitære problemer bør man tage fat på i bispedømmet?«. Man vil anvende svarene til at fremstille en jobprofil og resultatet vil blive sendt til paven.

### Lade forskellige strømninger komme til orde

Gaschy understreger, at der ikke er tale om valg. Men man vil lade »de meget forskellige strømninger i den katolske kirke i Alsace komme til orde for at etablere en virkelig dialog«. Striden om den afsatte bispe af Evreux *Jacques Ga-*

*illot* viser, at det er nødvendigt med en »koncertering« i kirken, tilføjer generalvikaren. Afsættelsen af Gail-*lot* fremkaldte voldsomme protester i Alsace.



Jacques Gaillot. Foto: KNA.

## Biskop forbyder neo-katekumenal bevægelse

London (KNA) - Den konservative katolske bevægelse »Den neo-katekumenal vej« er blevet forbudt i bispedømmet Clifton i England. Generalvikar *Joseph Buckley* siger i dagbladet

»Sunday Times«, at organisationen ligner en »ekstremistisk sekt«.

### Skaber splittelser i sognene

Bevægelsen har ført til strid i flere sogne, nogle steder endda til splittelser. Biskop *Mervyn Alexander* forbød neo-katekumenerne at holde separat påskensguds-tjeneste. Biskop *Victor Guazzelli*, der indførte bevægelsen i England, indrømmer, at den har medført splittelse i flere sogne.

Idemanden til bevægelsen, der startede i 1964, er den spanske maler og konvertit *Kiko (Francisco) Arguello*. Den anklages for at anvende »tvivlsomme« hvervemetoder og hjernevask. Tidligere medlemmer taler om »tvangsskriftemå og tvangssægteskaber«. I St Nicholas sogn i Bristol vil menighedsrådet anlægge sag mod neo-katekumenerne, fordi de forbereder »total overtagelse« af sognet.

### Med pavens støtte

Pave *Johannes Paul II* har flere gange givet udtryk for sin støtte til de neo-katekumenal fællesskaber. Formanden for Det pavelige Familieråd, kardinal *Alfonso Lopez Trujillo* deltog i 1992 i bevægelsens Europa-kongres. Neo-katekumenerne har over ti præsteseminarier i Europa.

Husk valfarten til Øm den 11. juni

Næste nummer udsendes den 14. juni



Engelbert Mveng S.J. Foto KNA.

## Afrikansk teolog myrdet

Aachen (KNA) - Professor *Engelbert Mveng S.J.* er blevet myrdet i sit hus i Camerouns hovedstad Yaounde, meddeler »missio« i Aachen.

Mveng, der var kirkehistoriker, deltog i 1994 i »Katholikentag« i Dresden. Han blev anset som en af de mest betydningsfulde afrikanske befrielsesteologer. I løbet af 40 år udviklede han en selvstændig afrikansk teologi, der medindrog anedrykelse, slægtstænkning og holistisk »healing«

i forkyndelsen af evangeliet.

I 1985 blev Mveng professor i kirkehistorie ved det statslige universitet i Yaounde. Han grundlagde ordensfællesskabet »Community of the Beatitudes« og var i mange år generalsekretær for den økumeniske forening for afrikanske teologer. Han har udgivet bøger om historie, kunst, antropologi, spiritualitet, teologi og digtning, men var også kendt som lyriker, maler og billedhugger.

## Anti-jødisk bibeludgave

Paris (KIPA) - En fransk domstol har forbudt videre salg af en omstridt fransk bibeludgave på grund af dens stærkt anti-jødiske

kommentarer. Domstolen udtaler, at den ikke skal blande sig i teologiske spørgsmål, men to af anmærkningerne i bibeludgaven var entydigt af en sådan karakter, at de kunne forstærke anti-jødiske fordomme. Jøderne betegnes som »gudsmordere« og »fanatiske« og de jødiske ritualer som »folkloristiske«.

### Stands salget

Biskoppen af Versailles, *Jean-Charles Thomas* frtog i begyndelsen af marts

bibeludgaven sin kirkelige trykstilladelse, det såkaldte imprimatur. Biskoppen af Genève, *Pierre Mamie* bad i slutningen af marts alle schweiziske, katolske boghandler om at stoppe salget af bogen. Samtidig bad han »de jødiske venner, vore ældste brødre« om tilgivelse for de krænkelser, denne bibeludgave kunne medføre. Udgivelsen af bogen viser, at vi ikke er nået langt nok på vejen mod broderlig respekt, siger Mamie.

### Pax Christi:

## Brutal krig i Tjetjenien

Bryssel (KNA) - De russiske tropper fører stadig en krig i Tjetjenien, der lader hånt om alle humanitære regler, oplyser Pax Christi. En delegation fra fredsbevægelsen har været på besøg i Tjetjenien og Ingusjetien og siger ved hjemkomsten, at den russiske militæroperation ikke drejer sig om at afvæbne tjetjenske enheder, men om at ødelægge det tjetjenske folk.

Der foregår en systematisk og hensynsløs bombardering af byer og landsbyer, landbrug og industri plyndres og ødelægges og mennesker fordrives i stort antal. Pax Christi kritiserer de føderale myndigheder i Moskva for at hindre nødhjælp til flygtningene i naborepublikkerne Ingusjetien og Dagestan.

Pax Christi kræver, at de russiske soldater trækkes tilbage, og at hjælpeorganisationer og observatører får fri adgang til landet. Den tjetjenske ledelse skal ned-

lægge våbnene, løslade fanger og afholde frie valg.

Overhovedet for muslimerne i Tjetjenien, *Mohammed-Hussein Alsabekov* har haft en samtale

med pave *Johannes Paul II*. Sammen med muftien var en muslimsk delegation fra Den russiske Føderation. Der blev ikke oplyst noget om indholdet af samtalen.

## Strid om kardinals besøg i Israel

Jerusalem (KNA) - »I kan kalde mig Aaron Lustiger. Det er det navn, der står i mit pas«. Sådan sagde Paris' ærkebiskop, kardinal *Jean-Marie Lustiger* ved et arrangement på universitetet i Tel Aviv, og derved kom han ind på den strid, der var opstået om hans besøg i Israel.

Israels overrabbiner *Israel Meir Lau* havde givet udtryk for sin modstand mod indbydelsen af Lustiger i anledning af mindehøjtidelighederne for jødeudryd-

delserne. Lustiger skulle på universitetet tale om »Guds tavshed«, men han burde hellere have talt om kirkens tavshed, sagde Lau.

### Kristen jøde ikke velkommen

Lustiger, der er født i 1926, konverterede som 14-årig til kristendommen. Hans mor og andre slægtninge døde i koncentrationslejren Auschwitz. »I Paris er der gravstene, der minder om to af mine familiemedlemmer. Men her i Yad Vashem,

mindesmærket for alle holocaust-ofrene, findes navnene på alle de slægtninge, jeg har mistet,« sagde Lustiger.

Mennesker fra alle nationer var med til jødeudryddelsen, enten ved direkte deltagelse eller ved at se væk og være tavs. Guds svar kunne have været uddyddelsen af hele menneskeheden, men ifølge Biblens beretning lovede Gud efter syndfloden aldrig mere at udrydde menneskeheden. Men mennesker har i



J. M. Lustiger. Foto: KNA.

dag f.eks. ved hjælp af atomvåben stadig mulighed for at beslutte sig for at begå kollektivt selvmord. »Jødernes erfaring i dette århundrede - erfaringen om det onde - giver os mulighed for at forstå det onde i verden,« sagde kardinalen.



Præstevielse i Århus, side 2  
 Pastoralrådsmøde, side 3  
 Jesu alenehed, side 5  
 Vatikanets hemmelige arkiv, side 6  
 Er tiden løbet fra koncilet, side 7

# katolsk orientering

## Kirken i Brasilien sætter ind mod børnedødelighed

2 millioner børn fra fattige familier får hjælp

Brasilia (KIPA) - Den katolske kirke i Brasilien har startet et landsdækkende program mod børnedødelighed. Kampagnen gennemføres af den kirkelige organisation »Pastoral da Crianca« (Børnepastoral-tjeneste) sammen med FNs børnehjælpsorganisation UNICEF, det brasilianske sundhedsministerium og den største TV-station i Brasilien, »Rede Globo«.

Første del af kampagnen er rettet mod fattigkvarter-

erne uden om millionbyerne og skal i overensstemmelse med retningslinjerne for FNs børnetopmøde i 1990 sænke børnedødelighedsraten.

### Børn op til 6 år

Lederen af »Pastoral da Crianca«, lægen *Zilda Arns* oplyser, at hendes organisation forpligter sig til at tage sig af familier med børn op til 6 år. Organisationen arbejder i alle brasilianske forbundsstater og tager sig for tiden af mere end 2 mio. børn fra fattige familier. 69.000 frivillige hjælpere, der stadigt modtager uddannelse og rådgivning, arbejder for organisationen på menighedsniveau.

På landsplan er børnedødelighedsraten 54 af 1000 levendefødte børn. I 19 af de menigheder, »Pastoral da Crianca« arbejder, er tallet faldet til 28. Verdenssundhedsorganisationen WHO har sat det acceptable antal til 6 af 1000.



1.400 mennesker mødte op til årets valfart på Åsebakken, hvor biskop Czeslaw Kozon for første gang deltog som biskop. Under valfarten blev der uddelt eksamens- og deltagerbeviser i Teologisk Grundkursus. Se også side 2. Fotos: Kluge.

## Religiøs tolerance kræver en voksen tro

siger Den europæiske Føderation for voksenkatekese

Prag (KIPA) - Målet for al katolsk voksenundervisning bør være en voksen tro. Først da bliver en tole-

rant omgang med andre religioner mulig. Dette udtalte Wiens hjælpebiskop *Helmut Krätzl* på en kongres for Den europæiske Føderation for voksenkatekese (FEECA) i slutningen af maj.

170 deltagere fra øst- og vesteuropa diskuterede, hvorfor så mange betragter sameksistensen af flere kulturer som en trussel, og hvorfor statsstøttet ligeberettigelse af flere religioner i traditionelt kristne lande gør folk bange.

### Angst

Angsten opstår, fordi man indtil nu har taget det for givet, at religioner er knyttet til bestemte lande og verdensdele. En religion og dens kultur skaber et hjemsted. Men situationen ser pludseligt anderledes ud, når folk fordrives fra deres hjemsted. På kort tid rummer et land flere kulturer og flere religioner. Kun den, som er sig sine rødder

bevidst, er i stand til at respektere andres rødder. Da alle religioner gør krav på at være den eneste rigtige, kan kun en kristen, hvis tro er blevet voksen, leve med både tolerance og ens egen re-

ligions krav på absolut gældende værdier.

Tjekkiets præsident *Vaclav Havel* hilste på forsamlingen. Kongressen sluttede med en økumenisk gudstjeneste.



Richard C. H. Sprængers SJ blev fredag den 26. maj præsteviet af biskop Hans L. Martensen. Vielsen foregik i Vor Frue Kirke i Århus med gæster fra bl.a. Holland og Tyskland.

## Truer med afbud til kvindekongference

Genève (KNA) - Kirkernes Verdensråd kritiserer i skarpe vendinger forberedelserne til FNs Kvindekongference i Beijing i september. Hvis der fortsat vil være vanskeligheder med akkreditering af NGO'erne (de ikke-statslige organisationer) vil Kirkernes Verdensråd overveje sin deltagelse i konferencen, hedder det i et brev fra Verdensrådets generalsekretær *Konrad Raiser* til FNs generalsekretær

*Boutros Boutros-Ghali*.

Raiser kritiserer planerne om at anbringe NGO-Forum i et bygningskompleks langt uden for Beijing. Dette vil vanskeliggøre kontakten mellem regeringsrepræsentanterne og »græsrodderne«. Raiser appellerer til Boutros-Ghali om at gøre alt, hvad der står i hans magt for at garantere NGO'erne en reel deltagelse i konferencen.

katolsk  
orientering

Tilsendes katolske husestande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden.  
 Abonnementspris 230 kr. årligt.  
 Adressændring meddeles til postvæsenet.  
 ISSN 0902-297X





Biskop Czeslaw Kozon uddelte eksamens- og deltagerbeviser til de mange, der har gennemført Teologisk Grundkursus og som var til stede på Åsebakken. Til højre ses Marianne Powell og pastor Guido Kreienbühl, begge fra Pastoral-Centret. Fotos: Kluge.



Den nyviede biskop Czeslaw Kozon uddelte et helgenbillede af Skt. Ansgar, hvor der på bagsiden var angivet oplysninger om bispevielsen den 7. maj. De unge på fotoet udbad sig venligst også en biskoppelig autograf.

# 1.400 katolikker på valfart til Åsebakken

## Biskop Kozon uddelte eksamensbeviser til deltagere i Teologisk Grundkursus

Valfarten til Åsebakken den 28. maj samlede ca. 1.400 deltagere, hvoraf omkring halvdelen var udlændinge. Det var samtidig *Czeslaw Kozons* første valfart som biskop, og der var da også mange, der fik lykønsket den nyviede biskop.

Biskop Kozon bød velkommen til nuntiaturråd msgr. Joseph Barbieri, som deltog i fravær af nuntius, ærkebiskop *Giovanni Cei-*

*rano*. Joseph Barbieri, der er fra Canada, har afløst nuntiaturråd, msgr. *Joseph Chennoth*. Kozon bød også velkommen til en række børn i festtøj, som torsdagen før havde modtaget deres første hellige kommunion og som var med i processionen til messen.

### Uddeling af eksamensbeviser

En række katolikker mod-

tog under andagten om eftermiddagen eksamensbeviser i Teologisk Grundkursus og andre igen et deltagerbevis. På valfarten i Øm vil der ske det samme for deltagerne i kurset vest for Storebælt.

Kurset har været i godt tre år, og det er en anerkendelse, som uddeles her, sagde lederen af Pastoral-Centret pastor *Guido Kreienbühl*. Biskop Czeslaw er glad for

at kunne tage imod så mange lægfolk, der vil gøre et stykke arbejde i hans bispedømme, sagde *Kreienbühl* videre. Han rettede en tak til de mange gruppeledere, hvoraf de fleste var sognepræster. Han takkede også Biskop *Hans L. Martensen*, der har skrevet tre ud af de ni dele, kurset indeholdt.



En række børn fra den polske menighed på Amager modtog Kristi Himmelfartsdag deres første hellige kommunion. De deltog i festtøj i processionen på valfarten.

## Richard Sprengers S.J. præsteviet i Århus

Den 35-årige jesuit *Richard C. H. Sprengers* blev fredag den 26. maj viet til præst af sin medbroder, biskop *Hans L. Martensen*. Vielsen foregik i Vor Frue Kirke i Århus, hvor også provincialen fra den nederlandske provins, *Steven van der Grinten* var med i ceremonien.

Biskop *Czeslaw Kozon* og abbed *Edward Stappers* O. Præm. deltog sammen med præster fra både ind- og udland i højtideligheden, der denne fredag eftermiddag havde samlet en stor del af Vor Frue menighed foruden *Richard Sprengers* familie samt venner fra Holland, Tyskland og Italien. I koret sås desuden nabopræster fra Folkekirken og Metodistkirken.

Efter oplæsningen af evangeliet trådte diakonen, *Richard Sprengers* frem foran biskoppen, hvor både den nederlandske provinci-

al, *Steven van der Grinten*, menighedsrådsformand, *Leo Arlund* og Skt. *Joseph søster, Susanne Hoyos* hver for sig i en tale præsenterede *Richard Sprengers* for biskoppen og erklærede ham egnet til præstegerningen.

Provincialen opregnede *Richard Sprengers* studieforløb og menneskelige kvalifikationer, medens *Susanne Hoyos*, der har kendt *Sprengers* fra ungdomsarbejdet i bispedømmet, betegnede ham som en uvurderlig kapacitet på lejre og weekends. Hun anbefalede ham på det varmeste til præstegerningen.

*Leo Arlund* anbefalede ligeledes *Richard Sprengers* til præstegerningen. Kort forinden havde han i en tale budt velkommen. Her gav han udtryk for bekymring, for hvordan jesuiternes arbejde opretholdes i Danmark og især for os i Århus. Ordenen har tre huse i lan-

det, men kun tre unge præster, og det tyder på, at deres hovedsæde bliver København, men hvorfor ikke vælge Århus, sagde han.

I sin prædiken understregede biskop *Martensen*, at messen bør være midtpunktet for præstens liv, ligesom det i forvejen bør være midtpunktet for alle katolikkers liv.

### Gaver til biskopperne

Efter præstevielsen var der reception, hvor den nyviede præst overrakte en jubilæumsgave til biskop *Martensen* og gave til *Czeslaw Kozon*. Begge fik bøger om jesuitterne.

*Richard Sprengers S.J.* er født i Holland 26. august 1960. Han indtrådte hos jesuitterne i 1985. I dag er der 16 jesuitter i Danmark.

Dagen før præstevielsen firmede biskop *Kozon* 40 unge fra Århus og en enkelt fra Grenå. *kk*



*Richard Sprengers SJ* modtager kalken af biskop *Martensen*, der umiddelbart før havde præsteviet den unge jesuit. Biskop *Czeslaw Kozon* deltog også foruden en lang række præster fra hele landet. *Richard Sprengers* flytter senere på året til Østerbro i København, hvor han kommer til at virke som præst.



Med et lille dansk flag som gave ønskes den nyviede præst et stort tillykke.



# Fornuftig økonomi i sognene

## hedder det i formandens beretning til pastoralrådet

Der føres en fornuftig økonomisk politik i sognene, hedder det i formandens, Jan Langes beretning til pastoralrådet. Man forsøger at holde udgifterne nede, og da sognene nu får 75% af kirkebidragene, håber man på, at flere sogne kan klare sig selv økonomisk. I 1995 er der afsat 450.000 kr. til den pulje, hvor de mere velkonsoliderede sogne hjælper de økonomisk svagere.

Mere end 40 sogne har reageret positivt på en henvendelse om EDB. En arbejdsgruppe, hvor også pastoralrådets forretningsudvalg er repræsenteret, er ved at analysere kirkens behov for EDB-udstyr.

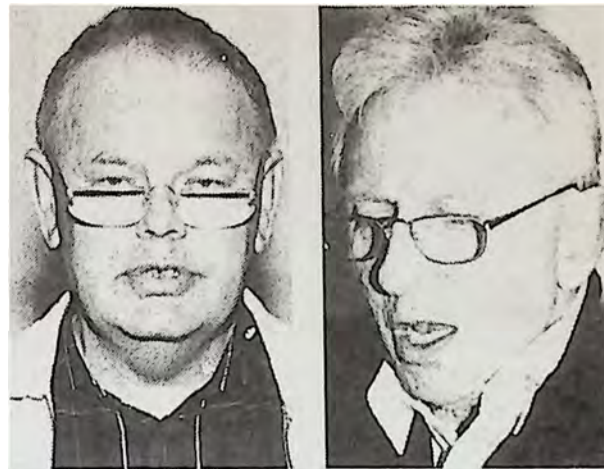
Om det økonomiske fremgår det endvidere af beretningen, at Danmark i 1994/95 har modtaget 1,6 mio. DM fra det tyske Bonifatiusværk, som er gået til

skoler, menighedslokaler, Pastoral-Centret og DUK. Ligeledes oplyses det, at Ansgarstiftelsen pr. 1. januar 1995 har overtaget Sankt Knud Lavard Skoles bygninger.

Der er endnu ikke vedtaget regler for samarbejdet mellem det såkaldte Økonomiske Råd, der blev oprettet for et år siden, og pastoralrådets forretningsudvalg. Dette punkt vil indgå i

de fremtidige drøftelser om strukturen i bispedømmet.

Pastoralrådets 25-års jubilæum forberedes bl.a. med udgivelsen af et hefte om den forløbne periode. I forbindelse med pastoralrådsmødet i november vil der blive afholdt en festmesse i Skt. Ansgars kirke i København, hvor alle er indbudt.



Erik Schou, formand for kirkebidragsudvalget.

Kjeld Holbek ønsker kirkeskat i stedet for kirkebidrag.

SW

## Pastoralrådets næstformand:

# Sådan kan man ikke regere det danske folk

Proceduren omkring bispedømmets næstformand var genstand for hele tre forslag på pastoralrådets møde. Med 21 stemmer for, 14 imod og 3, der undlod at stemme, vedtog pastoralrådet et forslag fra Børge Mannov om at sende et brev til den pavelige nuntius i Vedbæk. Heri anmodes han om dels at give en redegørelse for de konsultationer, han har foretaget i forbindelse med indstillingen til Vatikanet og dels at oplyse grunden til, at man har hemmeligholdt biskop Martensens afskedsbegæring og Roms imødekomme af den.

Mannovs forslag var dog først genstand for en lang debat, hvor to holdninger stod over for hinanden. I sin begrundelse for forslaget sagde han, at der ikke var noget i vores danske erfaringer, der kunne give an-

ledning til den hemmeligholdelse, der har præget det nuværende bispeskift. Biskop Suhr offentliggjorde i sin tid sit ønske om at træde tilbage, og dengang benyttede mange sig af deres ret til at skrive til Rom og anbefale deres kandidat.

Peter Ryom mente, at den hemmelige procedure havde været en stor fordel for bispedømmet. Da biskop Suhr gik af, diskuteredes sagen mand og mand imellem, og folk, der ikke havde adgang til det, begyndte at blande sig i debatten.

Käthe Lund oplyste, at mange mennesker havde henvendt sig til hende og spurgt, hvordan det hænger sammen. Hun fandt, at den valgte procedure afslørede en stor mangel på tillid til kirkefolket. Et bispeskift kan give anledning til, at de

troende som voksne mennesker får lejlighed til at besinde sig på og drøfte, hvad vores kirkeopgave er. En sådan forberedelse kan føre til meget positivt og frugtbart.

Kirkeretten foreskriver, at nuntius skal foretage visse konsultationer, før han indstiller en prioriteret kandidatliste til Rom. I sit forslag bad Erik Schou om en nærmere redegørelse for, hvem nuntius havde spurgt, og med hvilket mandat, de udtalte sig. »Hvis vi f.eks. forestiller os, at Jan Lange - hvilket ville være meget naturligt - var inddraget i disse samtaler, er det så i kraft af, at Jan Lange er en kendt katolik, eller er det i kraft af, at han er formand for pastoralrådet?« spurgte Schou. Han sammenlignede proceduren med andre aftalesystemer, hvor det er klart for alle, hvem der har mandat til at udtale sig på andres vegne.

Flere af rådets medlemmer gav udtryk for modstand mod at sende en henvendelse til nuntius. Jan Lange mente, at nuntius ville finde det mærkeligt, at pastoralrådet i Danmark satte spørgsmålstejn ved hans embedsførelse. Jakob Thomsen var af den opfattelse, at en sådan henvendelse var det samme som at kontrollere og kritisere nuntius. En sådan rolle kan pastoralrådet ikke tiltage sig. Nuntius har ikke selv fastsat reglerne, og den forvaltningspraksis, han har fulgt, er overladt til hans personlige skøn.



Børge Mannov

Det tredje forslag kom fra Hermann van Tooren. Han syntes, forløbet viste en foragt for lægfolk. »Den, der skal være alles leder, skal vælges af alle,« fortalte van Tooren, at pave Leo d. Store har sagt.

At kirkefolket blev spurgt vidner de diakon-, præste- og bispevielsesritualer, der var gældende indtil engang i 80'erne. Når kandidaten var kaldt frem spurgte den person, der forestod vielsen: »Hvad mener menigheden om dette?« oplyste Erik Christiansen. Men hørelsesretten gik i glemmebogen i middelalderen og overlevede kun som tomt ritual.

»Nogle har været glade for proceduren, som den har fundet sted. Andre synes, det har været en skandale. Jeg hører til de sidste,« sagde Kurt Hansen, der er pastoralrådets næstformand. »Sådan kan man ikke regere det danske folk. Jeg føler mig virkelig krænk over den måde, det er foregået på.« Han støttede derfor, at man sendte en forespørgsel til nuntius, og så fordi man må tænke på, at der er andre, der skal have ny biskop.

SW

## Kun hver 6. katolik har forpligtet sig til økonomisk støtte

### Pastoralrådet iværksætter kampagne til efteråret

Kun 3.874 af Danmarks 26.237 katolikker har forpligtet sig til at bidrage økonomisk til kirken. De bidrager med tilsammen 5,2 mio. kr. Hvis dette beløb »fordelles« på samtlige katolikker, svarer det til, at hver enkelt katolik over 16 år betaler 200 kr. om året til at holde kirkens funktioner i gang.

Det er de hårde vilkår, kirkebidragsudvalget står over for. Men målet er, at kirken i år 2000 er økonomisk uafhængig af tilskud fra udlandet. De totale driftsudgifter for bispedømmet (Ansgarstiftelsen og sognene) er ca. 32 mio. kr. Det betyder, at hver enkelt i gennemsnit årligt bør yde 1200 kr. - eller 100 kr. om måneden.

Kirkebidragsudvalget foreslår derfor, at der iværksættes en løbende kampagne, som bliver delt op i tre faser. 1. fase skal starte i efteråret 1995 med information om økonomien i bispedømmet og sognene, information om kirkebidragsordningens principper og annoncering. Oplysningerne skal foreligge både på dansk og på de sprog, de mange udenlandske katolikker taler.

I 2. fase vil man tage fat på at gøre servicen over for bidragerne bedre. Sproget i kontrakter og korrespondance skal gøres mere læsevenlig og forståelig, og der skal være en bedre opfølgning og information til yderne. Man vil også forsøge at uddanne folk i sognene, der kan informere og hjælpe sognets medlemmer med bidragsordningen.

Den 3. fase er udarbej-

delsen af en flerfarvet informationspjece, der bredt fortæller om den katolske kirke i Danmark, herunder naturligvis også dens økonomiske vilkår.

### Bidrag eller skat

Ifølge kirkeretten er de troende *forpligtet* til at yde bidrag til det, det koster at drive de kirkelige opgaver: gudstjenester, sjælesorg, karitativt arbejde og lønninger. Men i Danmark har man en *frivillig* ordning. Kjeld Holbek ønskede, at man ændrede betegnelsen fra kirkebidrag til kirkeskat.

Et »bidrag« opfattes som en gave, hvor giveren bestemmer beløbets størrelse, men hvor giveren så til gengæld ingen indflydelse har på, hvad gaven bruges til. Ordet »kirkeskat« signalerer, at man betaler en vis procentdel af sin indkomst, men hvor betaleren så har medbestemmelse på, hvad pengene bruges til. Her er der brug for en afklaring om, hvem der har det reelle ansvar for økonomien i bispedømmet, det økonomiske råd eller pastoralrådet.

Det er kirkebidragsudvalgets mål inden år 2000 at få 9.000 nye bidragsydere, så der bliver 13.000 betalende medlemmer i kirken. Man vil forsøge at overbevise folk om, at de skal betale det samme, som de ville have betalt, hvis de var medlem af Folkekirken.

Efter fremlæggelsen blev pastoralrådets medlemmer bedt om kommentarer og ideer til udvalgets fortsatte arbejde.

SW

## Børnelejr på Klitborg

Sidste frist for tilmelding til Katolsk Menighedsplejes børnelejr på Klitborg fra den 8. juli til den 22. juli er tirsdag den 20. juni 1995. Tilmelding kan ske på tlf. 33 15 23 03 eller 44 66 06 40.

## Kristi Legems- og blodsfest torsdag den 15. juni

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Skt. Therese kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Transport: S-tog til Hellerup station eller bus nr. 1 næsten til døren.

Kl. 19.30 højmesse i kirken med efterfølgende procesion i Rygaardspark.

Velkommen i Skt. Therese kirke.

Menighedsrådet



## Koncilets »hvorfor«

I 1965 sluttede Det andet Vatikanconcil. I udlandet drøfter engagerede lægfolk og teologer, hvorfor concilet blev kaldt sammen, og hvor vi står med det i dag, 30 år senere.

Koncilets »hvorfor« turde være alment kendt: Pave Johannes XXIII ønskede at lufte ud. Luften i kirken havde siden 1864 været tung at indånde, ikke så meget for fromme får som for teologer. Vi bør huske, at Pius IX i 1864 med sin rundskrivelse »Quanta cura« (Med hvilken bekymring) satte en stopper for den videnskabelige forskning. Hans »Syllabus errorum«, en pavelig liste over moderne synspunkter, som Paven kaldte modernistisk vranglære, tog afstand fra forsknings- og talefrihed, samvittigheds- og religionsfrihed, adskillelse mellem kirke og stat, plus en hel stribe bibelteologiske områder som f. eks. anvendelse af den historisk tekstkritiske metode.

Officielt virkede den tilsigtede blokade. Præster blev allerede ved deres vielse afkrævet en antimodernist-ed. Teologer fik mundkurv på. Men Ånden blæser jo, hvorhen den vil. Allevegne satte en intens teologisk aktivitet sig igennem. 70 år efter Pius IX frigav Pius XII den moderne bibelforskning og roste i sit hyrdebrev »Divino afflante Spiritu« (Mens Guds Ånd blæser) de af sin fjerne forgænger forkætrede forskningsprincipper.

Skaden var dog sket. Kirkens officielle teologi havde i et helt århundrede været systematisk, abstrakt, deduktiv, uhistorisk håndbogsteologi. Alle præster var uddannet efter den. De fleste havde i lang tid følt den som for utilstrækkelig til at besvare tidens trosspørgsmål. Concilets store fornyelse bestod ikke i en ny teologi, men deri at debatten forsynede mange biskopper med lige netop de troens argumenter, de havde savnet for at kunne bringe deres pastorale praksis i samklang med deres teoretiske basis. Den bibelsk-historiske teologi fik taleret. I løbet af debatterne blev den koncilets teologi. Som Edward Schillebeeckx skriver i sit »Teologisk Testamente«:

Under concilet lærte biskopperne andre teologiske tænkesystemer at kende, »og de følte sig hjemme i dem.« Concilet bekræftede rigtigheden af de teologiske retninger, der havde trodset antimodernist-skrækken og som var vokset sig stærke i tæt samarbejde og lydhørhed over for de moderne humanvidenskaber, psykologi, sociologi, psykiatri m.m. Derfor var navnet »aggiornamento«, ajourføring korrekt: Concilet indhentede 100 års læremæssig stilstand og anerkendte resultaterne af den udvikling, der havde trodset censur og skriveforbud.

Koncilet brød med nyscholastikkens begrebsteologi ved at rehabilitere den historiske teologi. Dets skema 13, »Glæde og håb« var et farvel til middelalderlig forbigåelse af denne verdens egen lovmæssighed samt den sociale og politiske realitets egen autoritet. For så vidt – men kun for så vidt – kunne man hævde, at concilet imødekam »liberale« krav om demokrati, tolerance, tankefrihed, økumeni, liturgi på folkets sprog m.m. Det var alt sammen krav, Roms læreembede havde fordømt og bekæmpet i 100 år, og som kredsen omkring den franske ærkebiskop Lefebvre fortsat ville bekæmpe som værende »et knæfald for den franske Revolution«. Denne negative holdning førte ham til et brud med kirken.

Den teologiske ajourføring lykkedes. Men i 1965 gav kirken ikke noget svar på de akutte sociale spørgsmål, der 1966 – 68 kulminerede i studenteroprøret og satte følelserne i kog. »Nye, aggressive delvist religiøse, især venstreorienterede utopier om samfundet kom i oprør mod værdier og normer i det »liberale« samfund, som hele befolkningsgrupper altid havde erfaret som pinlige, sårende og hæmmende.

Inden kirken nåede at assimilere den nye åndsfriheds landvindinger, blev den endnu engang overhalet af nyere ideer om det menneskelige samfund. Derved havnede den mellem to stole og sidder dér endnu, udsat for kritik fra både venstre og højre.

W.W.

## Vagtskifte på Radio Steno

Siden den 1. juni har der ikke længere været en fast ankermand ved Radio Steno, den katolske lokalradio i København, og KVIP, Katolsk Videoproduktion, idet jesuiternes mediekonsulent gennem 5 år, Klaus Møller-Jørgensen, har fået andet arbejde. Såvel radio- som videoarbejdet fortsætter dog som hidtil med initiativtageren pater Dorn S.J. som daglig koordinator. Til efteråret får pater Dorn hjælp i dette arbejde af Richard Sprengers S.J., som blev præsteviet i Århus

for nylig, og som flytter til jesuiterhuset på Østerbro til august. Samtidig fortsætter naturligvis den store skare af frivillige medarbejdere, der producerer programmerne på Radio Steno og KVIP.

Klaus Møller-Jørgensen blev i sin tid kun midlertidigt ansat. Det har hele tiden været meningen, at en yngre jesuit skulle overtage hans opgaver efter nogle år. Af samme grund har man siden februar måned om- lagt programfladen radikalt i forhold til tidligere.

En større del af arbejdet er lagt ud i selvstændige redaktioner. Det ugentlige antal sendetimer er reduceret fra 8 til 6 og endelig indeholder fladen i dag flere genudsendelser. Til gengæld er det blevet nemmere at komme til at høre netop dét program, man måske i første omgang gik glip af.

Radio Steno kan høres i det meste af Storkøbenhavn på 107,9 MHz. mandag aften og på 88,2 MHz. tirsdag aften, begge dage fra kl. 20 til 23. Radioen holder dog 6 ugers sommer-

ferie fra den 21. juni, men er tilbage i luften mandag den 7. august kl. 20.

Katolsk Videoproduktion forventer i løbet af sommeren at have et nyt katalog klar med omtale af en række nye film. Også her fortsætter arbejdet ufortrødent – en del af mediekonsulentens mere administrative opgaver på såvel KVIP som Radio Steno er overtaget af jesuiternes bogholder. Nærmere oplysninger om såvel radioen som KVIP på tlf. 31 20 93 37.

## Video fra bispevielsen kan forudbestilles

Katolsk Videoproduktion forestod en videooptagelse under biskop Kozon's vielse den 7. maj i år. Formålet med optagelsen var dels at sikre sig professionelle optagelser til eventuelt senere brug fra denne historiske begivenhed, dels at producere et bånd med et sam-

mendrag fra vielsen, som menigheder og andre interesserede bagefter kan bestille.

Hvad det første angår, har nogle af billederne allerede været i brug, idet TV2/Lorry samme aften omtalte vielsen og viste et kort klip derfra, netop med

billeder fra KVIP's optagelser. Med hensyn til det andet vil der endnu gå nogen tid, inden en færdigredigeret film ligger klar. Det forventes på nuværende tidspunkt, at der efter sommerferien foreligger en video med ca. en times ud- drag fra ceremonien.

For at man kan danne sig et indtryk af interessen for en sådan video, er det muligt allerede nu at forudbestille et eksemplar. Det sker hos KVIP på telefon 31 20 93 37

## Radio- og TV-nyt

ved Klaus Møller-Jørgensen

I uge 25 – fra den 19. til den 23. juni – er der igen en katolik ved mikrofonen i DR-PI's lille morgenudsendelse »Ved dagens begyndelse«. Det er efterskolelærer Hanne Brixtofte Petersen, der har tilrettelagt det lille 5 minutters program ugens fem hverdage. Hun har blandt andet en fortid som aktiv i DUK.

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund meddeler, at der desværre har indsnæget sig en mindre fejl i forbundets seneste nyhedsbrev.

Heri står der blandt andet, at Dansk Radiohjælpefond hjælper mindrebemidlede danskere med et beløb ved anskaffelse af radio- eller TV-apparat. Dette er ikke tilfældet. Hjælpefondens formål er derimod at udlåne TV-apparater til pensionister, der på grund af sygdom er bundet til hjemmet. Forbundet beklager fejlen.

Radioforbundet afholdt i øvrigt sit årlige repræsentantskabsmøde i Radiohuset lørdag den 20. maj. Her drøftede man blandt andet kulturministerens oplæg til fremtidens medielandskab.

Hovedbestyrelsen indsamler nu yderligere skriftlige kommentarer og samler

dem i en fælles udtalelse til ministeren.

### Sct. Albani Skole – Odense Skoleleder søges

Vores skoleleder gennem 25 år ønsker at gå på pension, og derfor søger vi pr. 1. september 1995 en efterfølger som skolens leder.

Sct. Albani Skole er en privat katolsk skole med ca. 150 elever fra børnehaveklasse til 9. klasse. Der er knyttet en fritidsordning til skolen for eleverne fra børnehaveklassen til 3. klasse.

Sct. Albani Skole er 127 år gammel og bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Børnene er en broget flok af danske og udenlandske børn af mange nationaliteter.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved Frie Grundskoler.

Yderligere oplysninger ved henvendelse til skolens bestyrelsesformand Leo Drzal – tlf. 66 12 16 64.

Ansøgning mkr. »leder« stiles til: Bestyrelsen for Sct. Albani Skole, Adelgade 1, 5000 Odense C.

Ansøgningsfrist: 25. juni 1995.

### KONVERTIT-WEEKEND

29. sept. kl. 19 til 1. okt. kl. 14.  
Pris kr. 575,-.

- Tænker du på at konvertere?
  - Har du til undervisning?
  - Har du allerede opnået fuldt medlemskab af Den katolske Kirke?
- ...så er dette måske noget for dig.

I løbet af weekenden vil vi gennem oplæg, samtaler og paneldiskussion søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer og spørgsmål, du har.

Af programmet: Hvorfor holde konvertit-weekend? Blive katolik på grund af/på trods af. Hvad ligger bag et engagement? Verdenskirke/lokalkirke. Hvad er ordensliv? Kaminpassiar/åben samtale.

Indlæg ved sr. Hildegard Doods, sr. Evelyn Krepele, Niels la Cour, Ellen Marie Lebahn og pater Andrzej Papuga.

Kursusleder: pastor Hans Esmark.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200 på giro 428 4429.

MAGLEÅS  
Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

### Medarbejder til redaktionskontoret

»katolsk orientering« søger en medarbejder til redaktionskontoret. Dit arbejdsområde bliver oversættelse af nyheder fra vore tysksprogede pressebureauer, lay-out, evt. dækning af indenlandske begivenheder, indskrivning og kodning af manuskripter, korrektur, vedligeholdelse af fotoarkiv samt forefaldende arbejde på redaktionskontoret.

Oplæring i lay-out og evt. tekstbehandling kan om nødvendigt finde sted.

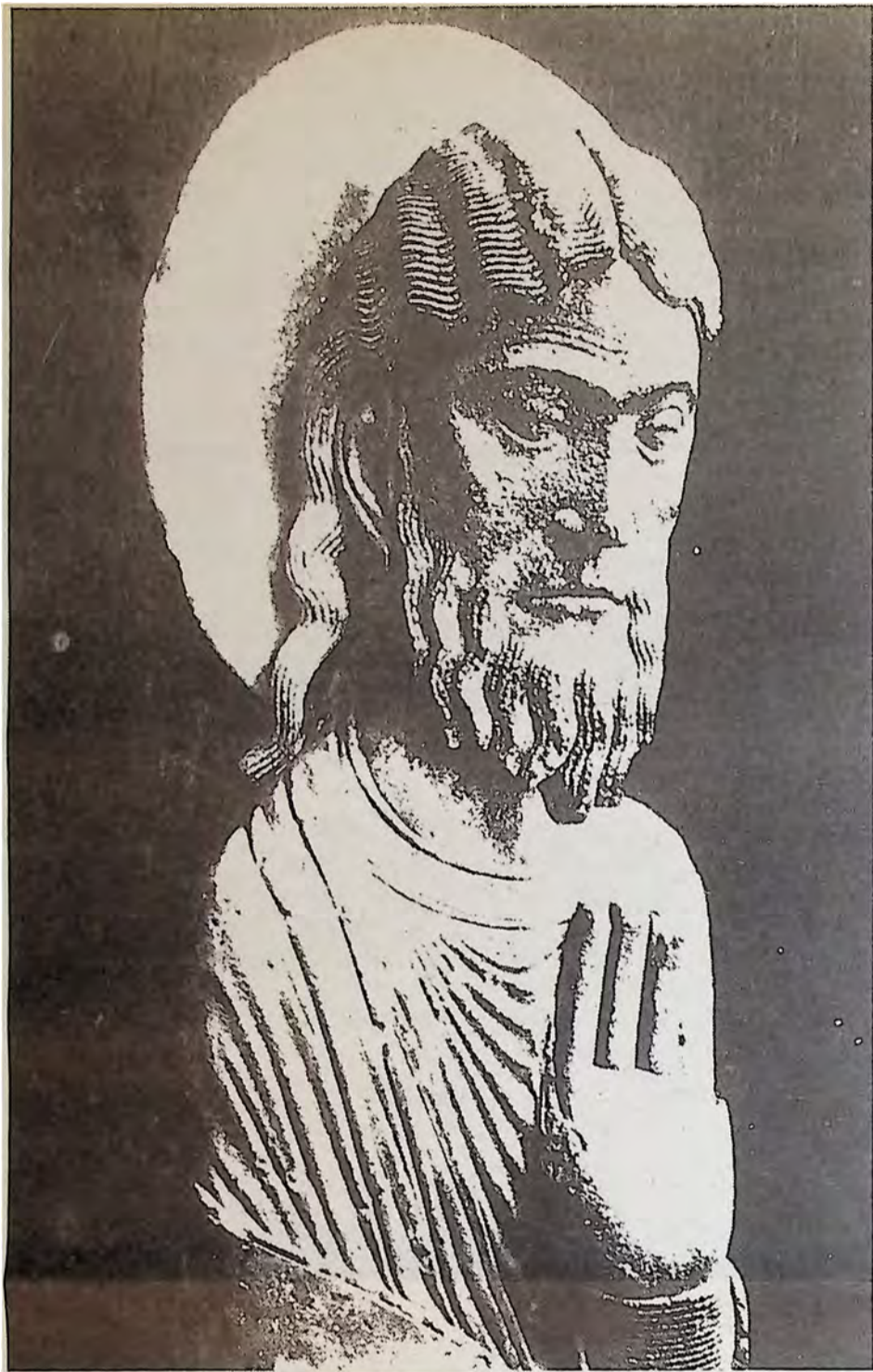
Arbejdstiden er som regel fra mandag til fredag 9. til 16.30.

Løn efter aftale i.f.t. kvalifikationer.

Stillingen ønskes besat 1. august eller senest 1. september.

Skriftlig ansøgning sendes senest 19. juni til »katolsk orientering«, redaktionsekretær/redaktionschef Knud H. Kluge, mkr. »Ansøgning«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.





## Jesu »alenehed«

Af Annelise Maria Bévort

To små hollandske drenge blev af sognepræsten grebet på fersk gerning i færd med at brække tabernaklet i landsbykirken op. Historien er sand, og der blev talt længe og ophidset om den sag. Drengenes hensigt var at slippe Jesus ud i friheden. De havde lige lært i katekismus-timen, at Jesus sad derinde og var bedrøvet over, at ingen kom og hilste på ham i den tomme kirke. Det ville de sandt for dyden gøre noget ved.

Børnene er for længst blevet voksne, og i den forløbne tid er kirkerne for de flestes vedkommende blevet aflåst. Gudshusene blev mindre og mindre til et bønnens mødested for den enkelte troende, for alle kostbarhederne derinde kunne jo blive stjålet. Jesus er alene.

Under hele sit liv indtil døden på korset omgiver Jesus sig med en utrolig

stærk ensomhed. Han søger ensomheden i ørkenen, han afsondrer sig i sit bønsliv. I sin daglige omgang med apostlene og menneskemængden bevarer han en klar afstand til sin person. Han smelter ikke sammen med sine udvalgte i et lille sammenspil »vi/os« kontra de andre«-fællesskab. Han gennemhuller apostlenes trang til at dyrke dette »os«. Kun ganske få gange bruger han ordet om sig og sine udvalgte.

Men fire gange lægger han os det i munden i bønnen til Vor Fader: Giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld, og led os ikke i fristelse, men frels os fra det onde. I menneskenes dybeste nødsituationer, sult, skyld, fristelse og ondskab, beder han os om at stå sammen, så vil han være i vor midte. Men netop i disse situationer drives vi ud i en primitiv »alles kamp mod

alle«, »os« eksisterer ikke mere i panikkens time – kun hos den, der overstiger sig selv og beder sit Fadervor i tro. Den, der følger Kristus efter, tager sit kors op og følger ham ind i aleneheden. Han befinder sig ikke mere i nødens dyriske ensomhed, men i den guddommelige kærligheds tosomhed, hvor alt er muligt.

Spørgsmålet er så: har vi forstået, at denne alenehed, denne turden gå imod strømmen, hvis samvittigheden kræver det, gælder os alle? Er der mon noget, som er undgået vor opmærksomhed ved Jesu lære lige fra starten? Ja, for det kan da ikke være meningen med det hele, at kun martyrer og helgener følger Jesu eksempel til det yderste, medens alle vi andre klumper os sammen, som apostlene gjorde, bag lukkede døre af angst – indtil Helligånden pinsedag blæste dem

fra hinanden, ud i verden, ud for at forkynde det glade budskab. Også selv om det kostede dem livet.

De første kristne fandt hurtigt sammen i »vi/os«-fællesskaber. Menighed efter menighed slog rod i byerne. Det blev nødvendigt med ledelsesformer og en fælles forholden sig til »de andre«, dem uden for. Desværre bar denne »forholden sig til« snart præg af en forholden sig som »de andre«. For at holde læren intakt blev der trukket grænser, og det blev åbenbart nødvendigt med kætterbål, heksejagt, inkquisition, korstog, skismaer og religionskrige.

Hvor blev læren af under al den nidkærhed? Den gik dog blandt andet ud på at dø for sine venner, bede for sine fjender, vende den venstre kind til, give sin kjortel til den, der tager kappen, være ydmyg og sagtomodig, elske sin næste som sig selv o.s.v.

Efterhånden som hierarkiet blev en fasttømret del af det kristne fællesskab, opstod der en deling indadtil. En overklasse og en underklasse – religiøst kaldet hyrderne og fårene. Det var der belæg for i læren. »Vogt mine lam, vær hyrde for mine får«, havde Jesus sagt. Hvad han i øvrigt sagde i den forbindelse, passede ikke rigtigt ind i overklassens billede af dens opgave, nemlig noget med at dø for sin hjord.

Underklassen, fårene, ændrede også holdning med tiden. De havde trygt og lydigt fulgt hyrderne i tykt og tyndt og begyndte nu at gå deres egne veje, påvirkede af »de andre«. Nogle blev i folden, men gjorde, hvad der passede dem. Andre brød ud og dannede nye fællesskaber, som igen delte sig og delte sig, indtil der var så mange, at læren blev ukendelig. Al energi blev brugt på at bevise, at »vi« har ret, »de andre« har uret. Kampen om at hverve sjæle blev hed, for at være mange var et sprog, man havde respekt for – at svinde ind til et mindretal var tegn på fiasko.

Jesu alenehed skulle have lært os noget andet. Hans lære er så gennemgribende og enestående, netop fordi han står inde for den helt alene med sin egen person. Alle kan falde fra, uden at der går skår af det, han vil lære os. Han støtter sig ikke til et »vi«, men til et »jeg«, som er Faderens. Han døde for det og genopstod. Han trækker med sit Ord en levende livsnerve gennem marven på århundredernes menneskemylder – giver den kraft til at overleve ved

Helligånden generation efter generation i 2000 år – på trods af vor tungnemhed.

I dette mindeår for Hitlers fald, hvor død og fordærv side om side med gru og rædsel fra vor egen tid ruller hen over TV-skærmene, rammer det nogen af os: hvordan er det muligt, at en hel nation, en kristen, civiliseret nation, kan ligge under for en lille mand med en løftet arm og stikkende øjne?

Ikke for intet kalder djævelen sig for »legion« og taler om sig selv som »os«. Skjult bag et »vi/os« er vejen til helvede åben – ingen har skyld, når ansvaret er alles. Hvis hver eneste Hitler-fan – og for den sags skyld alle idolors fans – blev et »jeg«, der tænkte og handlede selvstændigt, uanset hvad flertallet mente – ligesom Jesus gjorde det – havde djævelen ikke fået tag i så mange uskyldige ofre i historiens løb.

De uskyldige er de små, de svage og de uvidende, dem Jesus elskede højest, og for hvem han etablerede et værn mod ondskaben – en redningsplanke i modgang og en vejviser i medgang: kirken.

Kirkens sønderdeling har så grundigt forplumret vejen til Jesus og hans lære, at de små er kommet på afveje og er blevet et let bytte for hans modstandere. Vejvisningen til Gud peger i tusind modstridende retninger og »de andre« ryster på hovedet og siger: der er slet ingen Gud. Så har djævelen dem, hvor han vil have dem, og en ny Hitler kan sendes ind på arenaen...

Angsten for at denne ulykke skulle overgå os næres dagligt af massemediernes forsikringer om, at det hele går dårligt for vor udpinte jord – en rigtig stærk leder ville måske kunne samle og oprejse os igen, tænker »de andre«.

Lederen er. Til vore dages ende er han hos os med sit Ord. Magtbalancen forskubbes ikke af djævelens succes. Tal spiller ingen rolle. Det er den ene, der betyger alt. Den enkelte må tilbage til den ene og leve sit ansvar for menneskeheden i kærlighed til døden. Hans alenehed bliver til en hellig tosomhed, som gør det umulige muligt.

Annelise Maria Bévort  
Forkortet af red.



### NY SKOLELEDER



Sct. Joseph Søstrenes Skole, Nykøbing F. søger ny skoleleder.

Da vores skoleleder går på pension med udgangen af året 1995, søger vi en ny pr. 1. januar 1996.

Sct. Joseph Søstrenes Skole, som blev oprettet i 1921, er en selvejende katolsk skole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn, baseret på et bredt økumenisk samarbejde.

Skolen har ét spor med for tiden 265 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse. Der er fritidsordning, som drives integreret med en børnehave med 20 børn. Skole og børnehave/fritidsordning har henholdsvis 19 og 6 ansatte, som tilsammen udgør et engageret og fagligt velfungerende team.

Skolen har været i konstant udvikling gennem mange år med stor respekt for den tradition og den livsholdning, som udgør skolens fundament.

Sct. Joseph Søstrenes Skole lægger vægt på en grundig boglig undervisning og en tidlig start på sprogundervisning. Hvert år afholdes en Europæisk Skoleuge, som skolens del af elevudveksling for 7., 8., 9. og 10. klasse, som derved får lejlighed til at stifte bekendtskab med elever fra venskabskoler i henholdsvis Tyskland, Polen, England og Rusland.

Vi søger en skoleleder, der kan fortsætte skolens meget positive linie, som er parat til at tegne skolen holdningsmæssigt såvel udadtil som indadtil og som i samarbejde med lærere, elever og forældre er parat til at videreudvikle skolen i fremtiden.

Ansættelsen sker i henhold til fælles overenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved Frie Grundskoler.

Yderligere oplysninger kan indhentes på skolen hos skoleleder Kristian Skov Andersen, tlf. 54 85 12 11 eller hos styrelsesformand søster Ansgaria Rieman, tlf. 31 39 47 42 (bortrejst fra den 10.7. – 31.7.95).

Ansøgningen stiles til skolens styrelse og sendes til Sct. Joseph Søstrenes Skole, Bispegade 6, 4800 Nykøbing F. senest den 1.8.95.



# Vatikanets Hemmelige Arkiv

## Aktstykkerne om kirkens rolle under Den anden Verdenskrig er kun delvist frigivet hovedsageligt som forsvar for Pius XII

(KIPA) – 100 hyldekilometer fylder dokumenterne i Vatikanets Hemmelige Arkiv. »Hemmelig« er måske en lidt forkert betegnelse, det skulle snarere hedde »privatarxiv«. Det opstod i 1611, da de forskellige romerske kuriemyndigheders arkiver blev slået sammen. I dag har det til huse i en

bygning i Belvedere-gården i Vatikanet.

»Man kan ikke opregne vores dokumenter i tal – derfor angiver vi det i hyldekilometer,« siger formanden for Det hemmelige Arkiv, tyskeren *Josef Metzler*, OMI. »Forti intet sandt og sig intet falsk« sagde pave *Leo XIII*, da han 1880

gjorde arkivet tilgængeligt for forskere.

### Kun adgang til dokumenter indtil 1922

Adgangen til nye dokumenter sker »pontifikatsvist«: I 1978 gjorde *Johannes Paul II* dokumenterne frem til *Leo XIII*'s pontifikat (1878-1903) tilgængelige og

i 1983 tilføjedes de ca. 24.000 dokumenter fra 1903-1922, d.v.s. *Pius X*'s og *Benedikt XV*'s pontifikater. Der er således stadig ingen mulighed for at se dokumenterne fra Anden Verdenskrig, fordi *Pius XII* perioden stadig ikke er frigivet.

Pave *Paul VI* bad dog fire jesuitter, der var internationalt anerkendte historikere, om at undersøge visse begivenheder, og det resulterede i udgivelsen af »Aktstykker og dokumenter fra Anden Verdenskrig« i elleve bind mellem 1965 og 1971. Der findes bl.a. brevvekslingen mellem *Pius XII* og de tyske biskopper. Bøgerne var et svar på *Hochhuts* teaterstykke »Stedfortræderen«, hvor paven blev beskyldt for ikke utvetydigt at have fordømt nazismen.

### Guldsegl

For tiden vises en særudstilling: 81 guldsegl, som kejser, konger og bystaterne *Venezia* og *Genova* forsynede deres traktater med paven med. Ligeledes kan man se en faksimileudgave af det guldsegl, som findes ved indgangen til de underjordiske arkiver. Fordi det er en efterligning kan man se både for- og bagside af seglet.

Blandt de ældste skatte i arkivet er *Otto den Stores Privilegium* fra 962 og *Worms-konkordatet* fra 1122, som afsluttede investiturstriden. Der findes breve fra *Napoleon I*, *Voltaire*, *Bismarck*, en kinesisk kejserinde fra det 17. århundrede og det brev, *Maria Stuart* skrev til paven få dage, før hun blev henrettet.

### Kun forskere har adgang

Hvem har tilladelse til at komme i arkivet? I reglementet står, at kun »kvalificerede forskere« har adgang. I 1993 registrerede man 14.058 videnskabsmænd, der forelagde en anbefaling fra deres universitet, kulturinstitut, eller en



6,5 kilometer kirkehistorie. Foto KNA.

kirkelig øvrighedsperson. Doktorander skal have en anbefalingskrivelse fra deres professor.

Arkivet har åbent mellem 8.30 og 11.15. Der kan man bestille dokumenter til gennemsyn. Kun forskere, der kommer langvejs fra eller som har meget lidt tid kan få lov til at komme mellem 16 og 19. Alle begynder deres gang i arkivet i »Sala Indici«. Her findes de fortegnelser over dokumenterne, der i århundredernes løb er anbragt i arkivet. Når man har fundet et dokument af interesse, bestiller man det i det store konsultationsrum, og senest en time senere får man det udleveret. Det er gratis at benytte arkivet.

### Luftforureningen er gift for dokumenterne

Det har været vanskeligt at skaffe de nødvendige midler til moderne anlæg til opbevaring af dokumenterne. For 15 år siden indviede man to underjordiske etager under *Pigna-gården*, der har 50 hyldekilometer med klimaanlæg og fugtighedskontrol. I den ældre del af arkivet har man netop udskiftet det elektriske system og der er opsat brandalarmer. Men de stadige temperatursvingninger og luftforureningen i Rom er gift for dokumenterne, siger *Metzler*. Derfor søger han sponsorer, så der også kan etableres et klimaanlæg i den ældste del.



For 30 år siden skabte *Rolf Hochhut* ballade med sit teaterstykke »Stedfortræderen« om pave *Pius XII*'s holdning under krigen. For at imødegå anklagen tillod *Paul VI* offentliggørelsen af en del aktstykker om *Pius XII*. Billedet viser den pavelige nuntius i skænderi med oberst *Gerstein* i nævnte teaterstykke. Tysk opførelse fra 1963.

## Andet økumeniske møde i 1997

### Forsoning

Assisi (KIPA) – Otte år efter Baselmødet arrangerer kirkerne et nyt møde. På Det andet økumeniske Møde mellem 23. og 29. juni 1997 i Graz i Østrig er temaet »forsoning«. Det blev man enige om på et forberedelsesmøde i Assisi, hvor repræsentanter for Konferencen for Europas Kirker (KEK), der repræsenterer 118 protestantiske og ortodokse kirkesamfund og De

europæiske bispekonferencers Råd (CCEE) deltog.

»Forsoning – Guds gave og kilde til nyt liv« betyder for arrangørerne ikke blot bilæggelse af økumeniske, politiske eller sociale konflikter. Forsoning drejer sig om at skabe ny samtale mellem religionerne, folkeslagene og kulturerne, forståelse mellem generationer og en ny måde at omgås naturen.

Siden Baselmødet i 1989 om retfærdighed, fred og skaberværkets bevarelse er den politiske situation forandret totalt, og dermed har den økumeniske situation også ændret sig. Nu kan kirkerne fra de tidligere østblok-lande deltage fuldt ud, men det har også bragt nye konflikter for dagen.

Arrangørerne understreger, at man ikke vil lave et »Baselmøde nr. 2«. Me-

get vil blive anderledes organiseret. Processen vil være fra decentrale overvejelser til mødet i Graz. Allerede nu vil man starte overvejelserne over emnet »forsoning« på lokalt, regionalt og nationalt niveau. For at sætte processen i gang vil man udsende et forberedelseshefte med ideer og praktiske forslag, der bliver oversat til flere sprog, deriblandt russisk.

## Centrum Judaicum åbnet i Berlin

Berlin (KNA) – Fra 1991 har man kunnet se de tre forgyldte kupler på »Ny synagoge« i Berlins centrum. I resterne af den engang største synagoge, der blev indviet i 1866 og ødelagt i 1943, har man nu åbnet Centrum Judaicum.

Ved indvielsen deltog Tysklands forbundspræsident *Roman Herzog*, forbundskansler *Helmut Kohl* og formanden for Det jødiske Centralråd *Ignatz Bubis*.

Lederen af stiftelsen »Ny synagoge Berlin – Centrum Judaicum«, *Hermann Simon* understreger, at man ikke indvier en ny synagoge. Den tidligere synagoges hovedrum kan man kun ane i grundridset. Under kystalnatten i 1938 blev bygningen reddet af politibetjent *Wilhelm Krützfeld*. Men fem år senere blev synagogen med plads til 3.200 mennesker bombet til rui-

ner af engelske flyvere. I sommeren 1958 blev ruinerne revet ned.

Det eneste af den oprindelige synagoge, der er tilbage, er forbygningen, der blev restaureret for 300 mio. kr. i 1988, hvor man har indrettet et bederum for 50 personer. Men den nu åbnede del skal bruges til »at undervise og lære«, siger formanden for den jødiske menighed i Berlin, *Jerzy Kanal*.

Berlins kultursenator *Ulrich Roloff-Momim* overrakte *Kanal* en »mindebog« med navnene på mere end 55.000 myrdede jøder fra Berlin. Det er især navnene på de af Berlins 160.000 jøder, der ikke flygtede. Ved krigens slutning var der kun 6.000 jøder tilbage i Berlin. I dag er der, især på grund af immigration af russiske jøder, mere end 10.000 jøder i Berlin.



# Uden Det andet Vatikankoncil ville kirken være irrelevant i dag

*For 30 år siden sluttede Det andet Vatikankoncil. Det var blevet sammenkaldt af den visionære pave Johannes XXIII, som indså, at tiden var løbet fra kirken siden 1870. I Leuven har et internationalt hold teologer nu diskuteret, om tiden allerede er løbet fra Det andet Vatikankoncil.*

Leuven – Et internationalt kollokvium på Det katolske Universitet i Leuven (KUL) sidste weekend i april så på spørgsmålet, hvorvidt koncilet visioner og ønsker er blevet realiseret. En første grovskitse ved professor emeritus Jan Grootaers, dengang selv sagkyndig ved koncilet, gennemløb tre tydelige adskilte perioder siden 1965. Umiddelbart efter koncilet var kirken præget af glæde, endog af eufori.

Omkring 1970 fulgte en krise, da kredse med modsatte syn på kirken begyndte at fortolke koncildokumenterne forskelligt, ofte mere restriktivt end konciledrene selv. Blandt andet blev pastorale tekster underkendt, fordi de ikke var dogmatiske.

I de senere år fornemmer vi os midt i en tredje fase, hvori polariseringen fra 70-erne synes at blive afløst af en dybere besindelse over det røre, koncilet skabte og den fornyelse, det satte i gang, selv om de fleste skarpt stillede struktur-spørgsmål forbliver uløste.

## Sejlet agterud?

Pave Johannes' berømte »Aggiornamento«, at bringe kirken i takt med tiden for at muliggøre dialogen med samfundet, blev i 60-erne oplevet som en begivenhed. Italieneren Giuseppe Alberigo spurgte, om glæden siden har fostret mange glædelige resultater. I løbet af 30 år har store grupper katolikker mistet interessen for kirken. Muligvis er den tid, efterkrigstiden, som kirken skulle i dialog med i 60-erne, for længst sejlet agterud af de sidste 30 års voldsomme udvikling. Verden er ikke blevet et bedre sted at bo. Igen diskuteres polariserende, om kirkens tabte anseelse i Vest skyldes koncilet, eller tvært imod skuffelsen over, at væsentlige koncilsbeslutninger aldrig er blevet gennemført.

## Glæde og håb

Den pastorale konciltæst »Kirken i den moderne Verden« med indledningsordene »Glæde og Håb« stod centralt i samtalen i Leuven. Den latin-amerikanske

kirkes klare stillingtagen for de fattige i Puebla, Medellin og Santo Domingo var direkte inspireret af dette koncildokument. Det blev dengang betragtet som koncilets vigtigste, sikkert dets smukkeste. Er der ved de påfaldende bispeudnævnelser i senere tid noget tilbage af Latinamerikas »option for de fattige«.

Kollokviet gik heller ikke uden om spørgsmålet, i hvilket omfang den nuværende paves rundskrivelse »Sandhedens Glans« indeholder en nyfortolkning af »Glæde og Håb«.

Mary Elsbernd, Chicago, påviste tre områder, hvor Johannes Paul II klart omfortolker konciltæsten. Ifølge hende reviderer »Sandhedens Glans« det teologiske menneskebillede, der er tydeligt i »Glæde og Håb«, ved at indføre en dualistisk og individualistisk opfattelse af mennesket og dets ansvar. For det andet mener hun, at »Sandhedens Glans« godt nok bruger citater fra »Glæde og Håb« vedrørende udvikling, samvittighed, dialog med den moderne kultur, menneskets selvbestemmelsesret og sociale opgaver, men anfører dem i en ændret kontekst, især i de af-

snit, hvor eftertrykket lægges på love og lydighed igen. Som tredje område ser Mary Elsbernd moralteologien, hvor teologens rolle indskrænkes til kun at forkynde magisteriets lære.

## Folkenes Lys

Ud over den pastorale tekst »Glæde og Håb« formulerede koncilet også en dogmatisk konstitution om kirken »Lumen Gentium«, »Folkenes Lys«. I dette dokument er kompromisløsningen, for at opnå det nødvendige flertal, tydeligst, mener Rob Michiels, Leuven. To afvigende linier skærer hinanden hele tiden: Kirken som Guds folk og dens liv som »communio«, fællesskab med fælles opgave og ansvar på den ene side, men samtidig en understregning af den »væsentlige forskel« mellem hierarkiet og de troende, mellem viet og læg, et træk, der vil fremhæve kirken som et klerikalt monarki.

Den første linie, kirken som Guds folk og communio var ifølge Michiels de deltagende koncilsbiskoppers standpunkt, i hvert fald under møderne i Peterskirken, men den anden, den hierarkiske linie, træder tydeligere frem i de flere gange omredigerede dokument. Det sidste er måske medskyldt i, at Gudsfolket i dag føler sig holdt på afstand og netop derfor i stærkere ordformuleringer kræver det ansvar, koncilet talte om.

»Hvis man i de forløbne 30 år havde arbejdet mere på at realisere »communio«, da ville dagens ofte

hede debat være undgået, for communio er en langt bedre betegnelse for fælles ansvar end det politiske begreb demokrati, der belaster dagens debat«.

## Økumene

Anton Houtepen, Utrecht, var bekymret for, at de smukke ord om økumene, religionsfrihed m.m. – »fundamentale indsigter under Det andet Vatikankoncil og et enestående charter om respekt og fordragelighed« – i dag overdøves af råbet om sikkerhe-

der, klare udtalelser og lydighed mod læremyndigheden. Blandt andet derfor nyder dialogen med verdens store religioner ikke den fornødne interesse. Man taler om inkulturation, kristendommens rodfastelse i alle tænkelige kulturer, »men faktisk overhærsker ideologien om en universel, centralt styret og overvejende europæisk-hellenistisk bekendelsestvang«, mener Houtepen.

Kilde

»De Standaard«, Bryssel

## Fagforbund ønsker kirkelig mægling

La Paz (KNA) – De bolivianske fagforeninger har appelleret til den katolske kirke i landet om at optræde som mægler i forhandlingerne med regeringen. Samtidig opfordrede de befolkningen til at modsætte sig den undtagelsestilstand, regeringen har erklæret.

Fagforeningerne har iværksat talrige strejker i den sidste tid, for bl.a. at gennemtvunge reformer af uddannelsessystemet. Derefter erklærede regeringen landet i undtagelsestilstand

og arresterede 374 fagforeningsfolk.

Den bolivianske Bispekonference har skarpt fordømt undtagelsestilstanden. Denne forholdsregel kan ikke skjule »den umenneskelige situation i landet«, hedder det i en erklæring fra biskopperne. Samtidig opfordrede de stats- og regeringschefen, Gonzalo Sanchez de Lozada til at forhindre, at Bolivia kom under endnu stærkere ideologisk og økonomisk pres fra udlandet.

## 31 millioner fordrevne i 1994

Rom (KIPA) – I 1994 var der 31 mio. mennesker, som blev fordrevet fra deres hjem på grund af nød eller væbnede konflikter, oplyser Caritas Internationalis. Det er 6 mio. mere end i 1992. I Afrika er der tale om 16 mio, derefter kommer Asien med 7 mio. Europa med 5 mio. og Nord-

Mellem- og Sydamerika med 3 mio.

Disse tal fremgår af statistikken fremlagt på Caritas Internationalis' 15. generalforsamling. For at analysere fænomenet har man sammen med Kirkernes Verdensråd i Genève indkaldt til en konference i november i Addis Abeba i Etiopien. Man vil bl.a. drøfte oprettelsen af et internationalt økumenisk rådgivningsråd.

Affonso Felipe Gregory, biskop af Imperatriz i Brasilien, blev af repræsentanterne for de over 140 nationale Caritas-organisationer genvalgt som formand for Caritas Internationalis for en fire-årig periode. Gregory er formand for Den brasilianske Bispekonferences socialpastorale forskningsinstitut CERIS. Siden 1989 har han været medlem af Det pavelige Råd Cor Unum.

På generalforsamlingen optog man nationale Caritas-organisationer fra Eritrea, Irak og otte øst- og mellemeuropæiske lande.



Oscar Andres Rodriguez Maradiaga. Foto KNA.

## Honduransk biskop formand for CELAM

Ciudad de Mexico (KNA) – Oscar Andres Rodriguez Maradiaga (52), ærkebiskop af Tegucigalpa i Honduras er blevet valgt til ny formand for De latinamerikanske bispekonferencers Råd (CELAM). Til næstformænd valgte den 25. generalforsamling ærkebiskoppen af Mariana i Brasilien, Luciano Pedro de Almeida og ærkebiskoppen af Habana, kardinal Jaime Ortega y Alamino. Rodriguez afløser som formand

ærkebiskoppen af Santo Domingo i Den dominikanske Republik, kardinal Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez.

Efter valget sagde den nye formand, at de politiske, økonomiske og sociale problemer i Latinamerika er kirkens største udfordringer i de næste år. Hele verdensdelen lider under de økonomiske problemer. Hvis man for nogle år siden talte om en »grøft mellem rig og fattig«, må man i dag

talte om en »kæmpe afgrund«.

CELAMs talsmand, den venezuelanske biskop Roberto Lückert Leon sagde til journalister, at folk i Latinamerika nærer stor mistro til deres politikere. Grunden til dette er den voksende fattigdom. Opstanden i Chiapas i Mexico er en advarsel både til politikere og kirken om ikke at glemme de udstødte.



# En spillevende pave

»Over Håbets Tærskel« foreligger nu i dansk oversættelse

Pave Johannes Paul II's bog, der nu er kommet på dansk med titlen »Over Håbets Tærskel« (på Katolsk Forlag), er ikke uden grund slået op som en sensation. Den sælges verden over i kæmpemæssige oplag, og af den danske bundrekord i oplagstal (kun 2.000) kan det anbefales at sikre sig et eksemplar for at kunne læse bogen før naboen.

Hvorfor er det nu noget særligt? Rundskrivelser og taler kender man til bevidstløshed fra en paves (officielle) hånd. Ligeledes kendes bøger og manuskripter af paver fra før deres udpegning til pave. Men en personlig bog fra en pave i funktion? Det er uhørt og dristigt.

Johannes Paul II er med en vis ret blevet kaldt overraskelsernes pave. Utvivlsomt er han den mest berejste af alle paver. Hans medietække og situationsforståelse er ud over det sædvanlige. Således også her: et aflyst TV-interview har dannet udgangspunkt for denne bog, som ville have sprængt alle rammer for en fjernsynsudsendelse. 35 spørgsmål om næsten alt mellem himmel og jord besvares her af en pave, der så udpræget ved, at han er pave, men samtidig kan tale ligefremt som menneske til menneske. Man mindes biskop Augustins ord til sin menighed: »For jer er jeg biskop, med jer er jeg kristen«. Det gælder også biskoppen af Rom – siger paven selv i denne bog!

Man kunne måske have undt paven at møde spørgsmål, der var fri for den i danske øren lidt vamlige og let servile tone. Den italienske journalists oplæg er ikke ganske på højde med de karske svar. Lidt mindre



høflighed ville have fremmet klarheden. Gid paven i stedet for havde været præsenteret for sognepræst Ole Skjerbæk Madsens friske og provokerende spørgsmål, da bogen 17. maj blev præsenteret i Skt. Ansgars menighedslokale ved dialog mellem folkekirkepræsten og Elsebet Kieler. Det ville paven formentlig have gouteret. Men naturligvis kan en dansk oversættelse ikke tillade sig en sådan ansigtsløftning, hvor forfriskende den end kunne forekomme.

Hvad er det så for en slags bog? Man har rost den som »den bedste bog, vi har på dansk i den genre«. Dette er ikke rigtigt. Det er den eneste bog på dansk i den genre. Bogen er ikke nogen tør katekismus og dog anvendelig som sådan, fordi den kommer omkring væsentlige emner vedrørende tro og moral. Men på en personlig måde, bl.a. med et stort antal opvikkende erindringsglimt fra paves begivenhedsrige liv – og altid friholdt for al gammelmandssnakkesalighed, smukt styret af det givne emne. De allerfleste kapitler er let læste, kun 2-3 sider i behageligt korte sætning-

er. De giver en afrundet behandling af klassiske spørgsmål som bøn, det ondes problem, lidelsens mysterium etc. Andre kapitler kræver lidt mere intellektuel udholdenhed, f.eks. de fremmede religioner eller Har Rom altid ret?

Hvad er han nu for en person, denne pave? Ja, omstridt er han, men det er alligevel de færreste, som vil nægte, at han er en stor personlighed. En ven af mig udbrød ganske vist:

»Hvorfor lærer paven aldrig at holde mund?« Men det er nu en ret sjælden evne – også hos den, der sagde det. Paven har noget på hjerte, som ikke er uvigtigt, og med hensyn til stringent logik kan de færreste hamle op med paven, så filosofisk og teologisk skolet han er.

Er paven da den sure gamle reaktionære og intolerante person, som mange har ladet sig bilde ind? For få dage siden hørte jeg på Københavns Universitet en

luthersk teolog energisk forsvare paven som en oprigtigt økumenisk sindet person. Og sur er han i al fald ikke i denne bog, hvor glæde og håb lyser ud af hans svar. Helt ungdommelig er han i sin tro og tillid til fremtiden. Og nutidens unge forlanger heldigvis konstante svar.

Men allerfinest forekommer mig den balance, paven repræsenterer mellem yderliggående standpunkter. På den ene side har han en klart nok åben og tolerant indstilling over for fornyelse i smuk overensstemmelse med det katolske (og grundtvigske) lyse syn på menneskets godhed og sandhedserkendelse, der ikke er gået helt tabt ved syndefaldet. På den anden side

gør det et stærkt indtryk at se hans usvigelige troskab mod alt, der hører med til Guds Åbenbaring i Skrift og Tradition. Det er visselig ikke tidens almindelige discount-udgave af kristendom, der her præsenteres i et glødende engagement. Jeg kan fuldt ud tilslutte mig, hvad en gejstlig, der ikke just kan mistænkes for at være overdrevent pavenlig, erklærede efter læsningen af bogen: »Han er jo intelligent«. Men paven er mere end det. Han er troens og fromhedens værn midt i en forvirret tid.

Jacob Thomsen

## Oplyst af kærlighed

William Johnston: »Oplyst af kærlighed. En vejledning i kristen bøn og dybde-meditation.« Oversat fra engelsk af Gustav Bonnevie.

(Kristen spiritualitet: 4), Niels Steensens Forlag 1995, kr. 153,-.

Dette er en anderledes bog. Den nordirske jesuit William Johnston (f. 1925) er en mand med enestående forudsætninger for at kunne forene den kristne tradition for meditation og mystik med erfaringerne fra de andre store verdensreligioner – ikke mindst buddhismen i den specifikke form, der på japansk går under navnet zen. Johnston har i en menneskealder virket som universitetslærer og institutleder ved katolske læreanstalter i Tokyo, og dér haft mulighed for igennem sine kontakter til japanere, katolikker såvel som ikke-katolikker, at øse dybt af de inspirationskilder, som udspringer af det spirituelle møde mellem Øst og Vest.

Også andre katolske teologer og ordensfolk har været optaget af dette møde og dets muligheder – notorisk den amerikanske trappist Thomas Merton (d. 1968), der så at sige døde midt under sin udforskning af det – men jesuiten Johnston er måske den, der qua orientalist har haft de bedste faglige forudsætninger for at opnå væsentlige resultater. »Being in Love. Practice of christian Prayer« (London 1988) er blot en enkelt af hans mange bøger og den foreligger altså nu i dansk oversættelse.

Bogen er usædvanlig allerede derved, at den valgte form er den direkte henvendelse til en ung mand 'Tho-

mas' (det er i grunden uvæsentligt, om det drejer sig om en virkelig eller en kun fiktiv person), som netop har åbnet et kristent meditationscenter. I 20 korte kapitler vejleder forfatteren 'Thomas' og giver ham svar på en lang række spørgsmål, som han af erfaring ved vil melde sig hos enhver, der giver sig af med kristen meditation – især naturligvis som lærer og retræteleder.

For at kunne vejlede andre, må man først kunne vejlede sig selv, hvad der måske i virkeligheden er langt det sværeste. Men heldigvis har vi kristne jo her den bedste ledestjerne: »... den egentlige underviser i bøn er Helligånden, der bor i os. Lyt til hans stemme; følg hans vejledning, og du vil nå langt på vejen mod mystisk visdom.« (side 8).

William Johnstons bog er moderne i den forstand, at den ikke forsøger at underspille eller bagatellisere forskellene imellem de store gamle mystikeres (kristne som ikke kristne) og vor nutidige situation, men alligevel har held til at påvise at de gamle, rigtigt læst og forstået, besidder en uudtømmelig rigdom af spirituel erfaring, som er uafhængig af tid og sted. Midt i deres tidsbundethed er de næsten lige så tidløse som Evangeliet selv.

### Eksistential bøn

Man kunne have lyst til at fremhæve mangt og meget i denne hæderlige og sympatiske bog, men jeg er især faldet for det lille afsnit om Eksistential bøn (kapitel 7, side 66-75); måske fordi det er den bønform, jeg selv praktiserer mest. Her – som

adskillige andre steder rundt om i bogen – henviser Johnston til det med rette berømte middelengelske anonyme skrift »The Cloud of Unknowing« og citerer et af dets kærnesteder, som måske klarere end noget andet udtrykker, hvad mystik – ikke blot kristen mystik – i grunden altid har handlet og altid vil handle om: »Når du går ind i dig selv, tænk da ikke forinden over, hvad du skal gøre sidenhen, men forsag såvel gode som onde tanker. ... Og se til, at intet andet bliver i dit sinds virksomhed end en nøgen stræben ud imod Gud, ikke

ikklædt nogen særlig tanke om Gud selv, hvorledes han er i sig selv, eller i nogen af sine gerninger, men kun, at han er som han er.« (side 67).

Det er vel ikke mindst dette, også William Johnstons »Oplyst af kærlighed« i sit moderne sprog, med sine moderne erfaringer og sine moderne billeder vil udsige.

Den danske oversættelse er absolut læselig med lidt for mange anglicismer (af typen 'Jesus er din model' (side 118) f. 'Jesus er dit forbillede').

Bjarne Scharfar

## Bestigningen af Bjerget Karmel

Johannes af Korsets »Bestigningen af Bjerget Karmel« er udkommet i en dansk udgave på Sankt Ansgars Forlag i Bredgade. Den er oversat fra spansk af Hagen Hasselbalch.

Bogen er en klassiker i den mystiske kristne litteratur. Den beskriver systematisk vejen til Gud, som Johannes af Korset sammenligner med bestigningen af et bjerg.

Det første trin er at befri sig for de fysiske sansers herredømme, derefter fra de følelsesmæssige tilknytningers dominans. Så følger frigørelse fra sindets billeddannelser, den tanke-mæssige forestillingsverden, og til sidst fra overnaturlige syner og åbenbaringer, der kan være af tvivlsom art.

Dette opleves hver gang som en nat – nemlig mangel

på naturlig glæde i det på gældende område – indti dagens lys bryder frem: den åndelige glæde, der begynder at vise sig.

Den sikre vej gennem disse tilstande er for Johannes af Korset troen – det som håbes, men ikke fattes eller forstås.



Leder af den danske afdeling af Forlaget Scandinavia, Carl Anker Mortensen og hustru, Hanne Mortensen overrækker paven et eksemplar af den danske udgave af paves bog »Over Håbets Tærskel«.



# Pavens dagsforløb

Rom (KIPA) – Selv om pave Johannes Paul II endnu ikke har fået sin fulde færlighed efter hofteoperationen i april 1994, ser hans almindelige arbejdsdag ikke meget anderledes ud end tidligere, siger pavens pressetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls*.

Pavens dagsprogram begynder kl. 5.30. Efter en meditation fejres messe kl. 7 i privatkapellet. I messen deltager altid repræsentanter fra forskellige nationer, som ikke inviteres af Præfektoret for den pavelige Husholdning, men af pavens privatsekretær, msgr. *Stanislaus Dziwisz*. På grund af kapellets størrelse er deltagerantallet begrænset til 50 personer.

Kl. 8 er der morgenmad, og ofte inviterer paven gæster, som han gerne vil tale mere med. Morgenmaden bliver, ligesom de andre måltider, lavet af de polske ordenssøstre, som forestår pavens husholdning.

Navarro-Valls vil ikke røbe pavens madvaner, men i Roms polske kredse vides det, at Johannes Paul II spiser lidt midt på dagen, og om aftenen vil han gerne have ost, salat og polske desserter.

Efter morgenmaden går paven til sit arbejdsværelse. Først taler han med sine nærmeste medarbejdere om dagens program. Derefter har han nogle timer alene, som han udnytter til skabende arbejde og refleksion.

## Privataudienser

Kl. 11 begynder privataudienserne. Hvis der er tale om besøg af statsoverhoveder eller andre højtstående personer finder audiensen sted i privatbiblioteket eller i re-

præsentationslokalerne i pavens lejlighed. Paven sætter især pris på møderne med biskopperne fra hele verden, som hvert femte år kommer på det såkaldte »ad limina«-besøg. Først modtages hver biskop alene; senere holder paven en tale til hele ad-limina-gruppen, der kommer fra et bestemt land eller område. Antallet af privataudienser svinger på årsbasis mellem 450 og 500.

Til formiddagens audienser inviteres efter en bestemt plan repræsentanter fra den romerske kurie, som udvælges efter deres kompetence og ikke efter rang. Desuden inviteres residerende biskopper eller nuntier, som paven gerne vil diskutere en sag med. Endelig kommer politikere, diplomater og repræsentanter fra videnskab og kultur til disse formiddagsaudienser.

Den sidste del af formiddagen er viet til gruppeaudienserne. Det kan være deltagere i årsmøder, kongresser, pilgrimsgrupper, jubilæumsgrupper, eller andre. Normalt finder disse audienser sted i Det apostoliske Palads. Hvis der er flere end 2.000 personer anvendes »Paul VI-aulaen«.

## Generalaudienser

Om onsdagen afholdes generalaudiens i »Paul VI-aulaen«. Om vinteren begynder den kl. 11. Hvis der er store pilgrimsgrupper, som f.eks. ved påsketid, anvender man også Peterskirken. Bag audiensaulaen findes mindre rum, hvor paven kan hilse på nogle besøgende, han gerne vil tale med.

Middagen spises kl. 13.30. Paven har ofte gæster med fra morgens

privataudienser eller fra kurien, som han kan diskutere forskellige problemer med. Om onsdagen deltager »Roms vikar«, kardinal *Camillo Ruini*, så paven som Roms biskop kan blive orienteret om »sit« bispedømme.

## En kort siesta

Efter middagsmaden hviler paven sig en halv time, hvorefter han tilbringer endnu en halv time på terrassen til Det apostoliske Palads. Her beder han brevfar og rosenkrans og tager en lille spadseretur.

Resten af eftermiddagen tilbringer paven i sit arbejdsværelse, hvor han ikke modtager gæster. Kl. 18.30 begynder audienserne med de ledende prælater i statssekretariatet. Statssekretæren, kardinal *Angelo Sodano* kommer fast to gange om ugen, ligesom sekretæren for Sektionen for kirkens almene Anliggender, ærkebiskop *Giovanni Battista Re*. Formanden for Bispekongregationen, kardinal *Bernardin Gantin*, og formanden for Trosælærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger* kommer fast én gang om ugen.

## TV ved aftensmåltidet

Kl. 19.30 er det tid til af-

tensmåltidet, hvortil der også er inviteret gæster fra nær og fjern. Hvis paven ser TV, sker det under dette måltid; det sker især, hvis der er vigtige nyheder.

Derefter går paven atter til sit arbejdsværelse, hvor han gennemlæser sagsakter fra de romerske kuriemyndigheder. Alle Pavestolens dokumenter, også de mindre vigtige, bliver gennemset af paven. Han forsyner dem evt. med bemærkninger og indbyder den ansvarlige til næste dag at diskutere forslagene med ham. Desuden får paven et sammendrag af de vigtigste nyheder i pressen.

Normalt ender pavens arbejdsdag hen mod 22.45, hvor han får tid til personlig bøn i privatkapellet. Mange gange tvinger programmet dog paven til at ændre dagsforløbet, men han giver aldrig afkald på tid til religiøs fordybelse, heller ikke på sine rejser. Han lægger vægt på tilbedelse af det Allerseligste, læsning af brevaret, åndelig læsning og hver fredag beder han korsvejen.

Paven går til skrifte hver uge. Man kender ikke navnet på pavens skriftefader. Pave Paul VI havde jesuiten *Paolo Dezza* som skriftefader, og han var også den nuværende paves skriftefader i begyndelsen af hans pontifikat.

## Til Afrika i september

Kandi (KNA) – Pave Johannes Paul II vil på sin Afrika-rejse i september besøge Cameroun, Kenya, Sydafrika og Tunesien, meddeler formanden for Bispekongregationen, kardinal *Bernardin Gantin*. Gantin var i Kandi i sit

hjemland Benin i anledning af en bispevielse.

For tiden er man ved at redigere det post-synodale dokument med resultaterne fra Afrikasynoden i april-maj 1994. Afrika-besøget er sidste fase af denne synode.

## Kølig modtagelse af paven i Tjekkiet

Prag (KNA) – Under sit besøg i Tjekkiet i maj helgenkårede pave Johannes Paul II den tjekkiske modreformer *Jan Sarkander* (1576-1620). Over 200.000 deltog i gudstjenesten i Olomouc, hvor paven sagde, at han håbede, at helgenkåringen kunne være en ny begyndelse til de kristnes enhed.

## Symbol på tvangskatolicering

Helgenkåringen har vakt udbredt modstand i landet. For »Bohemens Brødre-menighed«, Tjekkiet's stør-

ste protestantiske kirke, er Sarkander symbolet på forfølgelsen og tvangskatoliceringen af Bohemens evangeliske troende. De deltog derfor ikke i et møde med paven i Prag.

I et personligt brev til »Bohemens Brødre-menighed« forsvarede paven helgenkåringen af Sarkander. Deri understreger han, at helgenkåringen udelukkende er en anerkendelse af denne »Moraviens søns« personlige fortjenester, som stadig elskes og æres af katolske præster og lægfolk. »Alle disse mennesker

ser ham ikke som udtryk for religiøs had, men som et beskedent eksempel på kristen kærlighed og tro, skab,« skriver paven. Helgenkåringen skal »på ingen måde forstås som en retfærdiggørelse eller billigelse af volden dengang«.

## Nøgternt socialt klima

I modsætning til pavens besøg i Prag i maj 1990 kort efter den politiske ændring, hvor han fik en stormende modtagelse, stod der meget få langs ruten, »papamobil« kørte. Præsident *Vac-*

*lav Havel* sagde i sin tale til paven, at det sociale klima i landet i dag var helt anderledes og langt mere nøgternt, end da han var der sidst.

Prags ærkebiskop, kardinal *Miloslav Vlk* sagde de kun 70.000 fremmødte på det kæmpemæssige Strahov-stadion, at jubelen over fløjls-revolutionen var slut, og at kirken står over for meget store vanskeligheder. Af Tjekkiet's 10,5 mio. indbyggere betegner 57% sig som ateister eller ikke-religiøse.

## Annoncer i »Katolsk Orientering«

Rubrik . . . . . Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside . . . . . Kr. 6,- pr. spalte mm

## Midsommertræf på Magleås

Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød  
Skt. Hans Aften d. 23. juni 1995.  
Båltalen holdes i år af pastor Michael Hornbech-Madsen, Charlottenlund.  
Tag venner og bekendte med til Skt. Hans bål på Magleås.

Fra kl. 18.00 vil det være muligt at grille sin aftensmad eller spise sin medbragte mad på havens plæner – dog i salen, hvis det regner.

Kl. 19.15 vil pastor Hornbech-Madsen læse en fortælling af H.C. Andersen og hjælpe os med at synge et par danske sange.

Kl. 20.-21.00 kan man købe kaffe/te og kage til kr. 25,-. Gratis saftvand til børnene.

Kl. 21.00 samles vi ved bålpladsen for at lytte til båltalen. Magleås styrelse

## PENSIONISTUGE

på Magleås

Søndag d. 16. – lørdag d. 22. juli 1995

Også i år er der mulighed for at deltage i Pensionistuge på Magleås.

Da pensionistugen også er en ferieuge, vil der normalt kun være et arrangement om dagen. Der vil være lejlighed til at høre pastor Michael Hornbech-Madsen, sr. Miriam Mortensen OSB, Åsebakken, p. Raymond Minnaert O.Præm., konsulent Poul Dahl Hede, Ældre Sagen m.fl.

Udflugt til Tåstrups nye kirke og Bakkehus-museet.

Pris i eneværelse kr. 1.950,-, i dobbeltværelse kr. 1.650,-.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 300,-.

## HØJSKOLEUGE

FORHOLDET mellem KUNST og RELIGION - de sidste 100 år.

23. juli kl. 17.00 – 30. juli kl. 10.00. Pris kr. 2.500,- (eneværelse) kr. 2.150,- (dobbeltværelse).

Kunsten har altid afspejlet skiftende tiders livsforståelse og kristendomsfortolkning – også i de sidste 100 år, en periode, der ikke sjældent karakteriseres som irreligiøs. Ikke desto mindre er den religiøse arv grundfæstet og sporene derfra mange, også i vor tids kunst, hvilket belyses gennem indlæg af pastor Finn Arvé, sølvsmeden Jørgen Dahlerup, universitetslektor Martin Drouzy, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, mag.art. Anne Mette Gravgaard, pater Adolf Meister, organist Herman van Tooren, museumsinspektør Michael Wivel m.fl.

Ugens præster: A. Meister s.j. og Willem Wuyts o.præm. Kursusledere: Margrethe og H.O. Pedersen, Ellen Marie Lebahn.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udarn, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

## MAGLEÅS

Den katolske Kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

## KRISTEN MYSTIK før og nu – 3.del.

25. aug. kl. 19.00 til 27. aug. kl. 14.00.

Temaet i denne 3. weekend om Kristen Mystik før og nu er »Maria – Himmels port«. Maria-teologi gennemgås og sættes i relation til åbenbaringerne i Fatima og Medjugorje samt Rosa Mystica-traditionen. Klassisk Maria-mystik belyses hos Bernhard af Clairvaux.

Indlæg ved Broder Basilius, pastor Lars Messerschmidt, Moder Theresa, Jacob Thomsen m.fl.

Ledere cand.mag. Kirsten Kjærulff og cand.mag. Jette Thomsen.

Pris kr. 600,-.

Tilmelding til centerleder Elin Udarn, Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 4281 0715 eller ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429.



## Maria-søstrene fejrer 150 års jubilæum

For 150 års siden fik Søstrene af Marias Hellige Hjerte, populært kaldet Maria-søstrene kirkens blå stempel som ordenssamfund. Dette jubilæum fejres i Vejle lørdag den 24. juni med deltagelse af biskopperne *Hans L. Martensen* og *Czeslaw Kozon*. Jubilæet

markeres blandt andet ved en festmesse i Skt. Norberts Kirke kl. 11.00.

*Teresia Vermeulen* og pastor *De Haas* fra Gestel i Belgien betragtes som ordens grundlæggere. Kongregationen opstod ud fra et lokalt behov, hvor der var en åbenlys mangel på un-

dervisning af jævne og fattige folks børn, omsorg for syge, gamle og ensomme. *Teresia* lagde vægt på, at søstrene skulle leve i indbyrdes kærlighed, være »enfoldige«, imødekommende og gæstfri. Ordenen er inspireret af Den hl. Augustin, så det at leve i et kærlighedsfællesskab er et væsentligt aspekt i en søsters liv.

Antallet af Maria-søstre voksede stærkt, og de kunne efter få år sende søstre til Afrika og Sydamerika. I 1911 oprettede de sygehuse, alderdomshjem, børnehaver, skoler og et rekonvalescenthjem i Danmark. I Vejle blev det til hospital og børnehaver, i Nyborg skole og børnehaver, i Svendborg alderdomshjem og børnehaver.

Søstrenes antal har imidlertid her som andre steder være tfaldende. Maria-søstrene rejste derfor fra Nyborg i 1992 efter 80 års virke. Hospitalet i Vejle er solgt til amtet, men med kapital fra søstrene er man nu i gang med at oprette et hospice.



## Hvad betyder det?

Det allerførste møde mellem den nydøbte Jesus og de senere apostle Simon og Andreas ved Kinneretsøen, også kaldet Genesaretsøen eller Tiberias' sø, sker, mens de to er ved at kaste deres fiskenet. Der hører de deres kald til at følge ham med det endnu ikke helt letfattede løfte om, at Han vil gøre dem til menneskefiskere.

Det samme gentager sig med de to brødre Jakob og Johannes, Zebedæus' sønner. Vi har næsten enslydende beretninger om mødet - hos Mattæus 4, 18-22, Markus 1,16-20 - i nærheden af Kapernaum.

Evangelierne modsiger selv den ellers lidt populære forestilling om, at apostlene uafbrudt travede i hælene på Jesus fra by til by, tre år i træk. Flere steder nævnes det, at de er ude at fiske igen - med eller uden Jesus i båden. Lukas fortæller det i 5,2-11, Johannes i 21,1-11, hvor også Thomas Tvilling og Natanael fra Kana er med. Vi ser endog Simon Peter bryde den ubehagelige stemning efter Jesu første tilsynekomst lige efter opstandelsen, ved brødnøget at sige: »Jeg tager ud at fiske« (Jo. 21,3).

Apostlenes kald til at blive menneskefiskere går

først op for dem efter pinse. Da begynder deres sendelse ud i verden at blive alvor for dem.

I kirkens kunst, f.eks. mosaikkerne i Ravenna eller Vatikanmuseets berømte gobelin efter udkast af Rafael, er fiskefangsten oftest gengivet som den hos Lukas omtalte underfulde dræt: I vers 11 hos Jo. 21 står, at »skønt der var så mange fisk, gik garnet dog ikke i stykker« - noget, som åbenbart var et mirakel i sig selv!

På denne måde blev nettet, fyldt med alskens fisk, smukke og grimme, spiselige og uspiselige, et symbol på kirken. De første kætterier truede med at revne nettet, og de første økumeniske konciler kunne endnu forhindre, at garnet brast ved at smide de uønskede fisk ud igen. Men i år 1054 revnede apostlenes net, da Konstantinopel og Rom brød med hinanden. Siden har hver kirke, Øst og Vest og de mange, der senere brød med hinanden, fisket ivrigt i hinandens farvande. Billedsymbolet om det éne net med plads til alle er således samtidig drømmen om én fælles arbejdsindsats fra samme båd - økumenens symbol.

*Willem Wuyts*

## Lioba-søstrene 60 år i Danmark

Søndag den 25. kl. 11 er der festmesse i Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg i København. Denne dag fejrer Lioba-søstrene deres 60-årige virke i Danmark, hvor biskopperne *Hans L. Martensen* og *Czeslaw Kozon* medvirker.

Fire Lioba-søstrene kom i 1935 til Sønderborg på anmodning fra pastor *Knud Ballin* og pastor *Hubert Messerschmidt*. De skulle støtte menigheden i dens arbejde. Efter fire års virke i Sønderborg og Assens flyttede søstrene til Køben-

havn, og i 1964 kunne de rykke ind i deres nybyggede Skt. Lioba Kloster på Frederiksberg. Klosterets første priorinde var sr. *Maria Birgitta Ballin*.

Den liturgiske tjeneste i korbønnen er et af grundelementerne i deres virke. Udadtil beskæftiger søstrene sig bl.a. med sygepleje, katekese, ergoterapi. Søstrene har desuden gennem årene været særdeles virksomme i sognearbejdet både på Frederiksberg og tidligere i Brønshøj.



Biskop Hans L. Martensen og overrabbiner Bent Melchior fik tid til afslappende og morsomme bemærkninger efter den smukke jubilæumsmesse i Skt. Ansgar. Foto Kirsten Szarafin.

## 30 års bispejubilæum

Biskop Hans L. Martensens 30 års bispejubilæum den 16. maj blev fejret højtideligt ved en højtidelig messe i domkirken med 30 celebrerende præster for en fyldt kirke.

Pastoralrådets formand, *Jan Lange* roste i sin tale ved receptionen biskoppen for mod og fremsynethed bl.a. ved oprettelsen af pastoralrådet og købet af Magleås. *Georg Høhling*,

formand for Foreningen af de katolske Skoler takkede biskoppen for hans levende interesse og omsorg for de katolske skoler.

## Vellykket pilgrimsrejse til Fatima

Fra den 7. til den 17. maj drog 45 pilgrimme, hvoraf hovedparten bor i Danmark, men også enkelte fra Norge og Sverige, til Fatima i Portugal, hvor Jomfru Maria åbenbarede sig for 3 små børn i 1917.

Årsdagen for åbenbaringerne er den 13. maj og vores pilgrimsrejse var samlet med 300.000 pilgrimme til udendørs messe på denne dato, hvilket var en stor oplevelse. Det var den første organiserede pilgrimsrejse fra Danmark til Fatima og

arrangørerne planlægger nu en årlig valfart dertil.

Messen - øjeblikket, hvor Jesus på en særlig måde bliver nærværende iblandt os - var dagens samlingspunkt, og deltagerne viste stor åbenhed og mange oplevede nogle dybe personlige berøringer af Gud selv. Pave *Johannes Paul II* kalder hele kirken til at tage del i ny-evangeliseringen af verden, og pilgrimsture til Fatima, Medjugorje etc. er en måde at virkeliggøre dette kald på.

Er vi ikke alle pilgrimme - på vej mod nye mål? Fatima pilgrimsrejsen åbnede nye mål for os, fordi Helligånden bevægede os, og fremover vil vi bede Gud om, at Han vil berøre os endnu mere og give os mod til at bryde op og tage nyt land i besiddelse.

Styrket af Kristi og hinandens nærvær går vi tillidsfuldt fremtiden i møde, og på denne vandring går vi ad den vej, som allerede er trådt af Jomfru Maria.

*Benny Blumensaat*

## Pilgrimsfærd for tillid

Taizé-brødrene afholder 15.-17. september et ungdomsmøde i Lund i Sverige. Emnet er »Pilgrimsfærd for tillid på jorden«, og weekenden i Sverige er et led i en række lignende ungdomsarrangementer verden over. I maj samledes unge og Taizé-brødre i Johannesburg i Sydafrika.

Medlemmerne af Taizé-

kommunitetet er meget engagerede i ungdomsarbejde. På deres ungdomsarrangementer, som også omfatter et årligt ungdomstræf om vinteren, kan søgende og kristne unge mødes på tværs af nationale, kulturelle, religiøse og geografiske grænser.

Sidste år besøgte Svenska Kyrkans 14 biskopper Tai-

zé, og det er baggrunden for, at man i år arrangerer en Taizé-weekend i Lund.

Det koster 200 SKr at deltage, hvis man er mellem 15 og 30 år; 340 SKr, hvis man er over 30. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til »Taizé-helgen«, Stiftskansliet, Kraftstorg 12, Box 32, S-221 00 Lund.

sw



## Møder og arrangementer

### Kirkekoncert

Sommerkoncert som aftensang i den katolske Vor Frue kirke, Århus

Søndag den 18. juni kl. 20 afholder kirkens kantori sommerkoncert under ledelse af organist og korleder Olav K. Mielke-Jepsen. Der synges gregorianske sats, Davidssalmer, hymner, motetter, danske sommersange, Mozart's Ave Verum samt arle fra Zaide, som sopransoli. Som slutværk opføres Brahms' værk »Unsere Väter« for dobbeltkor.

### Magleås-arrangementer

Fr. d. 23.6.-sø. d. 25.6.95:

Magleås-retræte  
v/sr. Evelyn Krepele

Fr. d. 23.6.95:  
Midsommertræf

Sø. d. 16. - lø. d. 22.7.95  
Pensionistuge.

Sø. d. 23. - sø. 30.7.95:  
Højskoleuge.

»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

Fr. d. 25. - sø. d. 27.8.95:

Kristen Mystik før og nu III.

»Maria - Himlens port«

v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø. d. 17.9.95 kl. 14.00:

Magleåstræf:

Marc Chagalls bibelske billedværksted. v/Anne Lise Thomsen, Næstved.

Fr. d. 29.9. - sø. d. 1.10.95:

Konvertit-Weekend

v/pastor Hans Esmark m.fl.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.10.95:

»Kristen Mystik IV«

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00

Magleåstræf:

Forfatteren Mette Vinge fortæller om sine bøger.

### Det sker på Magleås

On. d. 14. - to. d. 15.6.:  
Københavns Kommune.

To. d. 15. - fr. d. 16.6.:  
PLS-consult.

Fr. d. 16. - lø. d. 17.6.:  
Helsingørskommune.

On. d. 21. - to. d. 22.6.:  
Promentor.

On. d. 21. - to. d. 22.6.:  
Ørestadsselskabet.

Ma. d. 22.6.:

Allerød pæd. psyk. rådg.

Fr. d. 23.6.:

Midsommertræf.

(se annonce andetsteds)

Fr. d. 23. - sø. d. 25.6.:

Weekend-Retræte:

»Himmel og jord er fulde af din herlighed«  
v/sr. Evelyn Krepele CSJ.

Sø. d. 25. - fr. d. 30.6.:

Blågårds Seminarium.

### Dalum retræte 1995

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 21. august (ankomst senest kl. 17.00) til fredag den 25. august efter hjemmese og morgenmad. Retrætepræst Dietrich Timmermann (Domkirken).  
Emne: Sig altid Gud Fader tak.  
Prisen for opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74. Der kan søges tilskud til retræten. Retræteudvalg: Walter Egger, Hillerød - J. Aa. Ibsen, Sønderborg, Edm. Jensen, Frederikshavn, Tage Gondek, Nyk.F., Børge Blans, Silkeborg.

### Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995

8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel .....kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »accueil« .....kr. 4.800,00

Unge .....kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne valfart. Præster, læger og sygeplejersker ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes  
Skovgårdsvej 11  
2920 Charlottenlund  
Tlf. 42 28 39 83 Marlna Steensen  
(hverdage kl. 20-21) og 39 29 92 23  
Philippe Hanus (hverdage kl. 20-21).

### 8-dages retræte på Als Kloster

Tema: »I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden«.

Periode: 15.9. - 24.9.95.

Pris: kr. 1.400,-.

Ledelse: Pastor Poul Clausen og Kaare Nielsen.

Nærmere oplysninger og tilmelding: Poul Clausen, Als Kloster, tlf. 74 43 33 70.

### Diverse

#### Privatlærer m/k søges

til hjælp med oversættelse af tyske teologiske tekster. Lille honorar.  
Tlf. 31 17 95 16.

### Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.

Tirsdag og onsdag kl. 10-16.  
Torsdag kl. 12-18.

Lukket i juli og august

### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22

ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13

### RADIO STENO

Katolsk lokalradio i Storkøbenhavn  
107,9 MHz  
Hver mandag kl. 20 - 23  
88,2 MHz  
Hver tirsdag kl. 20 - 23

### SCHWEIZ Salg Udlejning Investering

Attraktiv i Rhonedalens ski-vindistrikt. Hotel og velbeliggende ferieboliger. Oplev messe i stiftskirken, Notre-Dame-de Valère med et af verdens ældste orgler ca. 14. årh. DHA A/S Telf. 31 21 55 90. Fax 31 21 56 35.

### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

### KVIPvideo

Høstar, en video om at blive gammel med værdighed. I fortællingen møder vi et ældre ægtepar, hvor manden netop er gået på pension - og hvad så? Ægteparret skal nu til at gøre op med alle de urealiserede drømme fra de aktive år og finde sig til rette med den nye livssituation. Det gælder om at genfinde Gud og åbne sig for nye venskaber. Dansk version af engelsk video. 20 min. Fås også i engelsk version. Købspris: kr. 485.  
Leje: 90 kr., private halv pris.



KVIP laver video til brug i skolen, i menigheden og derhjemme. Ring efter vores nye programoversigt.

KVIP  
Katolsk Videoproduktion  
Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø  
Tlf. 31 20 93 37 Fax: 39 27 35 01

### Bistand

#### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

### Salg og service

#### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BJ ASSURANCE- revision og service  
v/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36./ Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer

VI LAVER SPECIALFORSIKRINGER FOR KATOLSK KIRKER - RING OG FORHØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT TAGE OS MED PÅ RÅD!



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER  
Bedemand Kvist's Eftf.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94



### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING



Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Referencer:  
Sankt Joseph Sostrene  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

### Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

### Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

### BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester  
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester  
Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Biltlf. 30 86 26 09

### Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

### VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registeret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 • Roskilde • 42 15 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor



San Salvador (KNA) - Den katolske kirke i El Salvador advarer mod en genopblussen af vold og nye aktioner fra dødspatroljerne. Hjælpebiskoppen i San Salvador, *Gregorio Rosa Chavez* kritiserer kredse i præsident *Armando Calderon Fols* højreorienterede regering for igen at understøtte paramilitære enheder. Dødspatroljerne er i gang igen, og landet befinder sig på et kritisk punkt.

Ifølge biskoppen har regeringen ikke overholdt FN's krav om afvæbning af terrorgrupperne. En beretning fra FN oplyser, at regeringsnære forretningsmænd igen finansierer disse mordkommandoer. Senest er syv mennesker myrdet af ukendte forskellige steder i landet.

Oprørsbevægelsen Den nationale befrielsesfront *Farabundo Marti (FMLN)* sluttede i 1992 fred med regeringen og blev ved valget i marts 1994 det næststørste parti.

## 14 nye ordener i Ungarn

Budapest (KNA) - Alene sidste år har 14 ordener slået sig ned i Ungarn, meddeler Den ungarske Bispekonference. Dermed er der 21 mandlige og 54 kvindelige ordensfællesskaber i landet med i alt 3.787 medlemmer.

Før kommunismen var der 11.500 ordensfolk i Ungarn. Det største problem for genetableringen af ordener er den langsomme tilbagegivelse af kirkelig ejendom. I 1948 blev 10.000 kirkelige institutioner beslaglagt, og endnu har kirken kun fået 1.200 tilbage. Desuden har regeringen givet løfte om yderligere 2.700.

## 4.500 år gammel vandledning fundet

Jerusalem (KNA) - Under udgravninger på vestbredden af Genesaret sø har arkæologer fundet Israels ældste vandledning. Den underjordiske ledning er mindst 4.000 år gammel og forsynede byen Beit Yerah med vand.



Roger L. Schutz-Marsauche. Foto KNA.

## Taizés grundlægger, broder Roger 80 år

Taizé (KIPA) - *Roger Louis Schutz-Marsauche*, bedre kendt som *broder Roger* er blevet 80 år. I hele sit voksne liv har han arbejdet for forsoning mellem mennesker, lande og trosretninger med udgangspunkt i det økumeniske fællesskab i Taizé.

Roger Schutz er søn af en reformert præst i Schweiz. Fra 1935-39 studerede han teologi i Lausanne og Strasbourg. Efter sin ordination som reformert præst slog han sig ned i Taizé, en lille landsby nær Cluny i det sydlige Bourgogne, hvor han købte et hus. Der skjulte han mange franske flygtninge, især jøder. I 1942 blev han selv nødt til at flygte for at undgå arrestation.

### Åbent fællesskab

Sommeren 1944 vendte han tilbage med to venner. De tog sig af de tyske krigsfanger, der var interneret i lejre i nærheden af Taizé. Påsken 1949 grundlagde broder Roger, som han nu kaldte sig, en evangelisk orden, hvis medlemmer forpligtede

de sig til cølibat, fælles ejendom og lydighed mod prioren. Broderskabet åbnede sig for troende af andre konfessioner, der ikke behøvede at konvertere for at blive optaget. I 1969 trådte den første katolik ind i fællesskabet. I dag er ca. en tredjedel af kommunitetets næsten 100 medlemmer katolikker, hvoraf 30 arbejder i fattige kvarterer i den tredje verden.

### Tiltrækker de unge

Taizé-fællesskabet har stor tiltrækningskraft på de unge. I 1974 afholdt man det

# Nye kommissioner til fejring af det hellige år

Rom (KNA) - I Vatikanet har man nedsat flere kommissioner, der skal planlægge det hellige år 2000. Biskop *Michael Louis Fitzgerald*, der er sekretær for Det pavelige råd for interreligiøs Dialog, skal lede »Dialogkommissionen«, Würzburgs biskop *Paul-Werner Scheele* skal lede »Økumeni-kommissionen«, biskop *Pierfranco Pastor*, sekretær i Det pavelige Medieråd skal lede »Massemedie-kommissionen« og msgr. *Diarmuid*

*Martin*, sekretær i Det pavelige Råd *Justitia et Pax*, skal lede »Social-kommissionen«.

I november 1994 blev formanden for Det pavelige Råd *Justitia et Pax*, kardinal *Roger Etchegaray* udnævnt til formand for centralkomiteen for det hellige år. I præsidiat sidder endvidere

Roms bispevikar, kardinal *Camillo Ruini*, formanden for Det interreligiøse Råd, kardinal *Francis Arinze*, formanden for Enhedsrådet, kardinal *Edward Idris Cassidy* og ærkepræsten i Skt. Peter, kardinal *Virgilio Noe*. Sekretær er den apostoliske nuntius i Tyrkiet, ærkebiskop *Sergio Sebastiani*.

## Ønsker Robert Schuman helgenkåret

Metz (KNA) - Freiburgs ærkebiskop *Oskar Saier* ønsker, at den tidligere franske udenrigsminister *Robert Schuman* (1886 - 1963) bliver helgenkåret. Han var en »stor europæer og en overbevist kristen«, og han bør blive »helgen for forsoningen og freden mellem Frankrig og Tyskland«, sagde Saier under en takkegudstjeneste i Metz for 45-året for Det europæ-

iske Kul- og Stålfællesskab. Schuman fremkom med planen for samarbejdet 9. maj 1950, hvor den franske, tyske, belgiske, hollandske og luxemburgske kul- og stålproduktion blev koordineret. Fra 1958 til 1960 var Schuman præsident for Europaparlamentet. Allerede sidste år forlød det, at saligkåreprocessen for Schuman snart var afsluttet.

første såkaldte ungdomskoncil. Siden har man hvert år ved årsskiftet afholdt et ungdomsmøde, hvor mange unge fra hele verden deltagere.

Kommunitetet har sin egen liturgi med elementer fra den katolske, østkirkelige og evangeliske tradition. Omvendt har Taizé-sange vundet indpas i gudstjenesterne i den evangeliske og katolske kirke. I 1962 blev den moderne »Forsoningskirke« indviet.

Broder Roger har modtaget mange udmærkelser for sit engagement, bl.a. Unescos Fredspris og Robert-Schuman-prisen.

## Illegal avis foreslået til Nobels fredspris

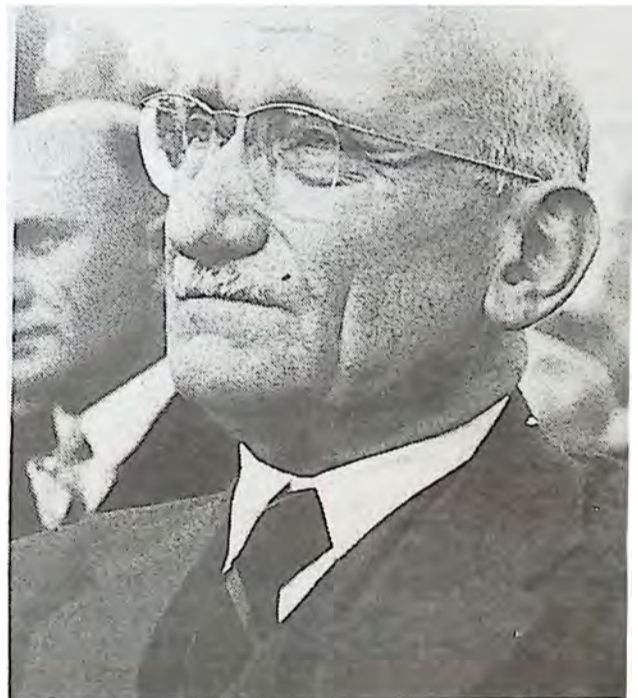
Vilnius (KNA) - Den tidligere katolske undergrundsavis »Den katolske kirke i Litauens kronik« er blevet foreslået til Nobels fredspris 1995 af forskellige organisationer i Litauen og udlandet. Den har bidraget til fredelig modstand mod sovjetregimet, hedder det i begrundelsen.

### Protest mod sovjetregimet

Avisen udkom første gang i 1972 og opregnede detaljerede krænkelser af menneskerettighederne og katolske protester mod regimet. Desuden oplyste bladet om kirken i Ukraine og Hviderusland.

Flere hundrede katolikker, hvoraf halvdelen var litauiske præster, hjalp med trykningen og distributionen af den illegale avis. Mange af medarbejderne blev arresteret og dømt. Blandt bladets russiske støtter var *Boris Jeltsins* tidligere menneskerettighedstalsmand, *Sergej Kovaljov*, der i 1975 blev idømt 10 års arbejdslejr på grund af sit samarbejde med udgiverne.

Eksemplarer af »Kronikken« blev smuglet til Vesten via Polen og blev i 70'erne og 80'erne oversat til engelsk af en litauisk kirkelig organisation i USA.



Robert Schuman. Foto KNA.

## Franciskanere i Albanien

Rom (KNA) - Efter mere end 50 år er der igen en franciskanerprovins i Albanien. Den første provincial er *Flavio Cavallini* OFM (37) fra Venezia og hans stedfortræder er *Prelja Giurashaj* (33), albaner fra Montenegro.

Ti ældre medlemmer af ordenen levede endnu i

1990 efter mange år med ophold i fængsler og arbejdslejr. Efter det nye styre er kommet til, er ti franciskanere fra Kroatien, Bosnien, Italien og Polen flyttet til landet. Tolv unge albanere er trådt ind og andre 25 forbereder sig på at træde ind.



Kirkeindvielse i Tåstrup, side 2  
 1000-års kirkejubilæum i Norge, side 5  
 Rundskrivelse om økumeni, side 6-7  
 Orientering fra sognene side 8-15  
 Grundkursus i teologi, side 17

# katolsk orientering

## 1 mio kroner i fasteaktion

Danske katolikker har været særdeles gavmilde i årets fasteaktion, idet Caritas Danmark nu kan notere 1 million kr. som indsamlingsresultat. Det er det højeste indsamlede beløb nogensinde.

Mange har benyttet sig af det udsendte girokort, men der har også været indsamlinger i både sogne og katolske skoler.

Det samlede resultat fra Den nordiske fasteaktion foreligger endnu ikke. De indsamlede penge går til projekter i bl.a. Ghana, Uganda, Kenya og Indien.



1.700 katolikker fra Jylland og Fyn deltog i den tv-transmitterede Øm-valfart den 11. juni. Billedet viser bønsvandringen gennem det åbne terræn og skoven i Øm. Se også side 3. Foto: Willem Wuyts O. Præm.

## Maria-søstre opretter hospice i Vejle

Om få måneder åbnes Skt. Maria Hospice Center i det tidligere Skt. Maria Hospitals bygninger på Blegbanen 3 i Vejle. Hospitalet har stået tomt siden den 1. februar 1994. De første 12 sengepladser er klar til brug 1. oktober.

Hospicet vil ud fra et kristent livssyn yde såkaldt palliativ behandling, som omfatter bl.a. pleje, omsorg, smertelindring og sjælesorg - for døende og uheldredeligt syge mennesker, siges det i hospicets vedtægter.

Videre hedder det, at "plejen og omsorgen skal bidrage til at gøre menneskets sidste tid til en positiv del af livsforløbet og til, at både den syge og dennes pårørende skal opleve en helhedsorienteret indsats præget af åben dialog..."

I bestyrelsen er bl.a. *Svenning Ravn* (formand), sr. *Cecilie Maes* og *Jan Ophoff O. Præm*.

"katolsk orientering" bringer mere udførligt om hospicet i et af de førstkommende numre efter sommerferien.

## Et pust af urkirke i Jerusalem

### Katolikker i Det hellige Land åbner deres synode

Jerusalem - (KIPA) Fredsprocessen i Mellemøsten har også aktiveret de kristne i Det hellige Land. For første gang siden Apostelkonciliet år 50 e.Kr. mødtes områdets katolske kirker til en pastoral synode den 3. - 4. juni 1995. Det kristne mindretal (2,3%) har hidtil lidt under den politiske og sociale mellemøstkonflikt, men må fremtidig spille en mere aktiv rolle for på læn-

gere sigt at sikre en position i området.

Et pust af urkirke lå over synodens festlige åbning. Synoden er planlagt at skulle vare i 5 år. Fra alle landets katolske kirker var der mødt 4.000 troende op i Beit Jallah ved Jerusalem: latinere, melkitter, maronitter, katolske armenere og syrere.

De fleste kom fra Israel - fra Galilæa, men til trods for rejsevanskeligheder var de også kommet fra palæstinensiske områder og fra Jordan. Den prominente og legendariske politiker, borgmester i det nærliggende Bethlehem, *Elias Frej* deltog ligesom højststående repræsentanter fra andre kristne kirker, bl.a. ærkebiskop *Timothius* fra det græsk-ortodokse patriarkat og hans koptiske kollega *Abana* - og det til trods for økumeniske spændinger.

hilsen, hvori han især opfordrede områdets unge til fred. Overalt så man synodens logo med det arabiske »Sinodos« med silhuetterne af Jerusalems bymur med dets tinder og tårne som baggrund. Overalt stod synodens motto: »Tro på Kristus - medansvar i kirken - vidne i verden«.

Ved synodeprocessens afslutning skal der ved årtusindskiftet foreligge en fuldstændig pastoralplan - et koncept for de 150.000 katolikkers rolle og handling i Jesu eget fædreland.

De arabiske kristne i Det hellige Land har hidtil været placeret mellem flere fronter. Deres muslimske landsmænd betragter dem reserveret og israelerne behandler dem som oftest ikke bedre end de øvrige arabere. Helt bortset fra ekstremisterne, som for nyligt angreb to kirker - én i Jerusalem og én i Jaffa.

Som følge af det stigende pres er mange kristne i de seneste år flyttet fra Jerusalem, som nu kun tæller under 10.000 kristne, medens antallet af palæstinensiske muslimer på grund af verdens højeste fødselsrate er stigende.

**Bygger på de enkelte menigheder og sogne**  
 I denne for de arabiske kristnes sociale og kulturelle usikre situation vil synoden i dens første fase

opnå en trosfornyelse og en nyformulering af den kristne identitet. Først da kan man - i sommeren 1996 -

*Fortsættes på bagsiden*

## 100 år



Et varmt tillykke til Skt. Joseph-søster Borromæa fra Strandvejen i København, der fyldte 100 år den 7. juni. Se side 5.



2. pinsedag fik biskop Kozon overdraget nøglen til den nye Skt. Pauls Kirke i Tåstrup. Han videregav den straks til sognepræsten, Martin Bergsøe, der her åbner kirkedøren for de 630 forventningsfulde kirkegængere. Se side 2.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresserendring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X





Skt. Pauls Kirkes tidligere sognepræst Jesper Fich bar relikvierne ind i kirken og senere frem til alteret, hvor de blev nedsænket. Fotos: Knud Kluge.



Biskop Kozon bestænder både menigheden, kirkens åndelige tempel og kirkens vægge og alter med velsignet vand som et tegn på bod og en påmindelse om dåben og til renselse af kirkens vægge og alter. I forgrunden ses firmanderne, som tålmodigt måtte vente på firmelsen, der foregik efter kirkeindvielsen.



Tænding af laterlys og af kirkens lys minder om, at Kristus er det »Lys, som skal åbenbares for hedninger« (Luk. 2,32).



For evigt indvies kirken til den kristne gudstjeneste. Tolv salvinger af kirkens vægge betegner, at kirken er et billede på Jerusalem.



»Lad i dette rum bestandig Guds ord lyde, for at det kan forkynde Kristi hemmelighed for jer og udvirke jeres frelse i kirken.«

## Kirkeindvielse i Tåstrup 2. pinsedag En drøm er blevet til virkelighed

1.000 kubikmeter beton, 50 tons graneringsstål, 300.000 mursten og 16.000 timers arbejde er på 14 måneder omsat til et katolsk kirkecenter i Tåstrup.

Biskopperne Czeslaw Kozon og Hans L. Martensen var sammen med 630 mennesker mødt op 2. pinsedag til indvielse af den ny Skt. Pauls Kirke. Samtidig skulle en række unge fra menighederne i Køge og Tåstrup firmes.

Processionen bevægede sig fra skolegården til kirken, hvor biskop Kozon fik nøglen til kirken udleveret. Han gav den straks videre til sognepræst Martin Bergsøe, som åbnede kirkedøren, og biskopper, præster, ministranter og menighed bevægede sig ind i kirken og indtog deres pladser. Den tre timer lange ceremoni havde hermed taget sin begyndelse. Kort efter velsignede biskop Kozon vand og bestænkede

menigheden, kirkens mure og alteret.

I sin prædiken sagde Kozon bl.a., at der er noget berettiget i, at kirker stadig præger det danske landskab, og fortsat vidner om, at Gud er til og at der er mennesker, der tror på Ham, mennesker der er villige til at yde en indsats for det fællesskab, som samler troen.

Efter prædiken blev helgenrelikvier nedsat i alteret, hvorefter ritualer for salvingen, tilrøgelse, dækning og udsmykning af alteret påbegyndtes. Kirkens vægge blev også salvet, og lys blev tændt på alteret og i kirken.

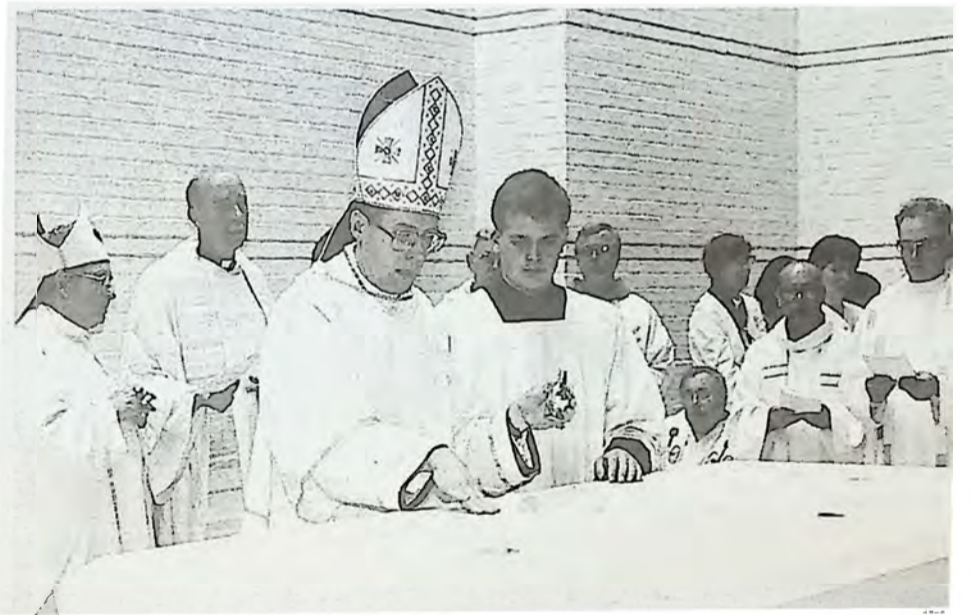
Herefter blev de unge firmet af biskop Kozon, hvorefter eukaristien påbegyndtes.

Efter messen var der reception med en lang række taler. Pastoralrådets formand, Jan Lange, der har været med i styregruppen

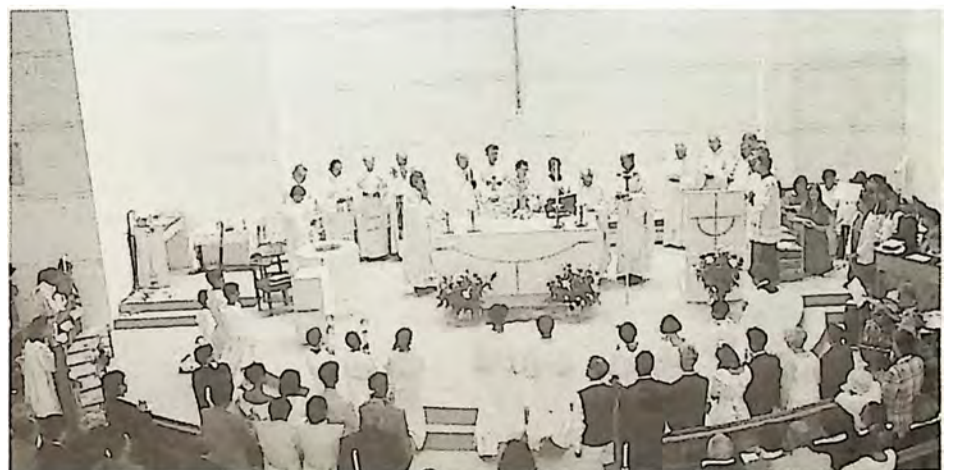
for byggeriet, rettede en tak til de mennesker som ved deres indsats havde medvirket til byggeriet. »Rummet er rammen, men det er gennem den måde vi behandler hinanden og den måde vi handler på, at vi virkelig er Guds kirke.«

»En drøm er blevet til virkelighed« sagde skolelederen for Skt. Pauls Skole, Blanka Langsted, der især glædede sig over, at skolen nu har fået kirken til nabo. Skolens bestyrelsesformand Jørgen Baadsgaard Jensen så frem til nu at kunne blive en tæt og aktiv del af menigheden og fylde kirken med glade børn. På skolens vegne »overrakte« han et fuldt udstyret undervisningslokale.

Sognepræsten, Martin Bergsøe takkede de tyske velgørere, »som er skyld i«, at dette projekt kunne realiseres.



Salvingen med krisam gør alteret til et symbol på Kristus, som frem for alle andre kaldes og er der »salvede«.



kk 630 mennesker deltog i den tre timer lange ceremoni.



# Øm i sol og regn

## 1700 mennesker fra Jylland og Fyn på valfart

Den årlige valfart til Øm begyndte og endte i solskin, men det meste af messen forløb under et styrtebad.

Over 1.400 mennesker af alle jyske og fynske menigheder deltog bedende og syngende i den lange, rolige vandring, som kom i gang kl. 11. Der var stil og alvor over de mange ensklædte og naturligvis hvidklædte ministranter, der åbnede processionen og dannede æresvagt foran den blomstersmykkede Madonna-statue, som blev båret af fire vietnamesiske piger.

Efter bønsvandringen gennem det åbne terræn og skoven, og efter den korte andagt uddelte biskop Kozon eksamens- og deltagerbeviserne til dem, der hav-

de fuldført det teologiske grundkursus.

I spisepausen sang et børnekor fra Odense. Imens havde Danmarks Radio gjort klar til transmissionen af messen, som i TV skulle indledes med klip fra formiddagens vandring. Det blev til smukke billeder af mennesker og liturgiske brugsgenstande i fin samklang med Peter Ryoms meget informative kommentar.

Lige inden messen kl. 13.45 åbnedes så den store himmelsluse, en byge kun, men en af længere varighed. Regnen gav dog kamerafolkene gode tips: dryppende røgelseskar og næser og pigekrøller giver liturgien en egen menneskelig varme, viste det sig.

Biskoppen prædikede

om, hvad paven forventer af os i år 2000, lidt svært at forholde sig til, når man står under bruseren i 1995.

Inden Herrens bøn kunne paraplyerne dog foldes sammen igen, og de mange, der havde fulgt messen fra kirken eller Ømborgen, strømede nu ud til fredshilsen og kommunion. Da viste det sig, at antallet var steget til 1.700 deltagere.

For liturgien stod pastor Reinhold Sahner, Silkeborg og Jon Hansen, Århus. Vor Frue kirkes Kantori, Århus sang, dirigeret af Olav Mielke-Jepsen. TV-transmissionen var i gode hænder hos producenten Ole Andreasson og Provinsafdelingen, Århus.

W.W.



Lige inden messen åbnede den store himmelsluse sig med en længerevarende byge. De mange ministranter fik paraplyerne frem, da regnen blev ved. Fotos: Hung M. Nguyen.



De vietnamesiske børn sørgede for god underholdning med deres folkedans, som også foregik i regnvej.



Regnskabet for 1994 blev af pastoralrådet indstillet til biskoppens godkendelse. Selv om bispedømmet er kommet godt ud af regnskabsåret med et pænt overskud, så er dette ikke lykkedes uden store gaver udefra. De fire betænkelige rådsmedlemmer er fra venstre Susanne D. Lundh, Marianne Borch, pater Hans Christoffersen og Erik Christiansen.

## Pastoralrådet vedtager regnskabet for 1994

Pastoralrådet vedtog på sit møde i Sostrup at indstille regnskabet for 1994 til biskoppens godkendelse. Regnskabet for 1994 udviser et overskud på 3,8 mio kr., som står som reserve for indeværende års budgetunderskud, anført til knap 3,2 mio. kr. Samtidig blev budgettet for 1996 fremvist til pastoralrådets udtalelse. Det bliver sat på dagsordenen igen til rådets efterårsmøde på Magleås. Budgetudkastet balancerer, dvs. at man forventer, at indtægterne svarer til udgifterne.

Kirkebidragsordningen hører stadig til væsentligste indtægtskilde med knap 5,4

mio. i 1996. Heraf tilbagebetales 75% til sognene, dvs. knap 3,5 mio. kr., hvortil skal lægges 450.000 kr. i tilskud til økonomisk svagere stillede sogne.

Med hensyn til balancen i præsternes lønninger står det skidt til. Tyske velgørere betaler knap 4 mio. kr. til katolske præster her i landet, medens indenlandske tilskud udgør 470.000 kr. Disse indtægter er imidlertid langt fra nok til at dække de knap 100 præsters løn på 6,9 mio. kr.

Af væsentlige indtægtskilder bør også nævnes Skt. Joseph-søstrenes legat, som giver 2,5 mio. kr, Stiftelsen Hoffmannsminde

350.000 kr., Messerschmidt-fonden 200.000 kr., Tips og Lotto 800.000 kr., ialt knap 3,9 mio. kr. Ejendommens driftsoverskud giver indtægter på knap 3,6 mio. kr. og renteindtægter på 2,3 mio. kr.

På udgiftssiden er bispedømmets bladvirksomhed (»katolsk orientering«), anslået til at koste 1,1 mio. kr. En diverse udgiftspost 3,3 mio. kr. er udgifter til forskellige råd, pastorale aktiviteter og forskellige tilskud til katolske institutioner. Bispedømmets administration er anslået til at koste knap 4,6 mio. kr.

kk

## Lægfolk fra Norden til møde i Island

39 nordiske katolske lægfolk mødes fra 23. til 28. august til det såkaldte NORDKAT-møde i Island. Mødet, der afholdes i Hafnarfjörður 13 km vest for Reykjavik, er arrangeret af bl.a. pastoralrådets formand, Jan Lange og næstformand, Kurt Hansen i samarbejde med den lokale menighed.

Blandt foredragsholderne er Eva Nordentoft, der taler om "Lægfolket i kirken - krisehjælp eller samarbejde ud fra tro og erfaring". Hans Christoffersen O.F.M. Conv. giver oplæg om "Forventninger til lægfolket i fremtiden", medens Oluf Bohn taler om "Den katolske kirke i Norden i dialog med og udfordret af den nordiske kultur og de nordiske kulturelle værdier i dag.

## KONVERTIT-WEEKEND

29. sept. kl. 19 til 1. okt. kl. 14.  
Pris kr. 575,-.

- Tænker du på at konvertere?
  - Går du til undervisning?
  - Har du allerede opnået fuldt medlemskab af Den katolske Kirke?
- ...så er dette måske noget for dig.

I løbet af weekenden vil vi gennem oplæg, samtaler og paneldiskussion søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer og spørgsmål, du har.

Af programmet: Hvorfor holde konvertit-weekend? Blive katolik på grund af/på trods af. Hvad ligger bag et engagement? Verdenskirke/lokalkirke. Hvad er ordensliv? Kaminpassiar/åben samtale.

Indlæg ved sr. Hildegard Doods, sr. Evelyn Krepele, Niels la Cour, Ellen Marie Lebahn og pater Andrzej Papuga.

Kursusleder: pastor Hans Esmark.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200 på giro 428 4429.

MAGLEÅS  
Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

## KRISTEN MYSTIK før og nu - 3.del.

25. aug. kl. 19.00 til 27. aug. kl. 14.00.

Temaet i denne 3. weekend om Kristen Mystik før og nu er »Maria - Himmelens port«. Maria-teologien gennemgås og sættes i relation til åbenbaringerne i Fatima og Medjugorje samt Rosa Mystica-traditionen. Klassisk Maria-mystik belyses hos Bernhard af Clairvaux.

Indlæg ved Broder Basilius, pastor Lars Messerschmidt, Moder Theresa, Jacob Thomsen m.fl.

Ledere cand.mag. Kirsten Kjærulff og cand.mag. Jette Thomsen.

Pris kr. 600,-.

Tilmelding til centerleder Elin Udam, Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 4281 0715 eller ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429.



## Glæde og håb

2.500 katolske biskopper fra hele verden deltog efter fire års forberedelse i Det andet Vatikan-koncil plenarmøder i Rom fra 11. oktober 1962 til 8. december 1965. De gjorde en ubetalelig erfaring: Teologiske rådgivere, hvoraf flere havde lidt under censur eller publikationsforbud, var delvis af pave Johannes, delvis af deres egne biskopper blevet udpeget som eksperter. De gjorde koncilfædrene, der ikke i forvejen var fortrolige med teologien om Gudsfolk, delagtige i de foregående halvtreds års teologiske besindelse.

Den gamle forestilling om kirken som en pyramide med en enevældig pave på toppen og et næsten umælende lægfolk i bunden, kom i voldsom modvind. Kirken som fællesskab derimod, hvor hvert medlem har sit ansvarsområde og sin kompetence, vandt nu gehør hos koncilfædrene.

Det var ingen ny teologi. Det var bibelske og især evangeliske tanker, som mennesker som Yves Congar eller Henri de Lubac var blevet straffet for at tænke, der nu brød igennem. Alle disse forfriskende ideer om "communio", om embedet og tjenesten som et fælles anliggende fandt deres vej ind i koncilets dokument "Glæde og Håb" (Skema 13).

Den glæde var synlig blandt katolikkerne i tresserne. I dag er den nok kølnet en del hos dem, der synes kun at have håbet i behold. Netop derfor bør vi holde fast ved kirkens selvforståelse i dette skelsættende dokument om vor opgave i den moderne verden og for mennesker i vor egen tid: Kirken som tjeneste.

En skygge, som helt fra begyndelsen lagde sig over konciliet, var kuriens forsøg på at styre forløbet. Mod pave Johannes' ønske om, at de lokale biskopper selv skulle indsende deres forslag om emner, de ønskede på dagsordenen, kunne kurien ikke stille noget op, men den søgte dog selv at forfatte de tekster, som koncilfædrene kun skulle stemme om og helst godkende. Allerede under det første møde fremlagde kardinal Ottaviani en liste over gruppeinddelinger og over, hvem der skulle lede disse grupper. Heldigvis var der i kirken store personligheder som kardinal Döpfner af München, Frings af Köln, Alfrink af Utrecht, der havde både format og mod til at afvise ethvert forsøg på manipulation med konciliet. Trods Ottavianis højlydte protest, udvandrede biskopperne fra Peterskirken og overtog initiativet til mødernes arbejdsgang. Den dag blev konciliet det mest glædefulde og håbgivende forbillede af, hvad kirken kan være, såfremt den opgiver antikverede opfattelser om magt og vender sig beslutsomt mod sin væsentlige opgave, at "være den glade nyhed for de fattige".

Naturligvis har alt for få katolikker, der var voksne under konciliet, fulgt debatterne og levet med i den begyndende reform, som var pave Johannes' drøm. Daværende "Katolsk Ugeblad" bragte fremragende information om koncilets forløb, men hvor mange katolikker i Danmark, der ikke holdt det blad, har været forholdsvis ukendt med, hvad der foregik i Rom? Ikke alle sogneprester brugte deres søndagsprædiken til at forberede menigheden på det kommende nybrud. En del spændinger i lokal-kirkerne skyldes mangelfuld forberedelse.

Gunnel Vallquists fire bind om konciliet "dag for dag" (Sankt Ansgars Forlag, 1964) er stadig det bedste, vi kan genopfriske vor hukommelse med. For 30 år efter et økumenisk koncil kan kirken lige så nemt gå i stå, som det skete 70 år før pave Johannes. Vi bør være med til at forhindre det.

w.w.

## Tvangscølibatet kan ændres

Anstændigvis bragte »katolsk orientering« meddelelsen om *Gottfried Grünwald's* udnævnelse til præst i den episkopale kirke i Skotland pr. 1. juli.

Denne dygtige præst og sjælesørger blev for nogle år siden tvunget til at foretage et valg, som næsten er umenneskeligt: at følge sin kærlighed til en kvinde eller til kirken. Dette kunne være undgået, hvis den ka-

tolske kirke havde en mere fleksibel holdning til spørgsmålet om gifte præster og dermed kunne bidrage til, at en række præster kunne udøve deres virke samtidig med, at de valgte en anden livsform end den strengt cølibatære.

Som situationen er nu, betyder enhver afgået præst ikke kun en personlig sorg for vedkommende, men også et tab for menigheden

og en ekstra arbejdsbyrde for de tilbageblevne præster.

Som det er blevet sagt og skrevet før, så er tvangscølibatet ikke en trossandhed, men en kirkelig ordensregel og kan som sådan ændres.

Det har lige været pinse. Skulle vi ikke lade os inspirere af den levende og fornyende Ånd og gøre op med en forældet struktur:

gøre cølibatet frivilligt - i første omgang - og så tage fat på at få kvinder ind som præster, som biskopper, som kardinaler - og hvorfor ikke - som pave. I en lang række anerkendte kristne kirker har man gjort op med, at kaldet ikke følger kønnet. Hvornår kommer turen til den romersk-katolske kirke?

Milena Hasdorf

### Valfarter

## Haraldsted-valfart søndag den 3. juli

### 825-året for Skt. Knud Lavards skrinlæggelse og 75-året for nyere tids valfart til Haraldsted

Søndag den 2. juli, - som altid den første søndag i juli, - finder årets Haraldsted-valfart sted. Årets valfart vil stå i jubilæernes tegn.

Vi vil mindes, at det i år er 825 år siden, at Skt. Knud Lavard, den 25. juni 1170, højtideligt blev skrinlagt i Ringsted Kirke. Det gør vi samtidig med, at vi fejrer 75-året for nyere tids valfart til Haraldsted. Den regelmæssige årlige valfart til Haraldsted efter reformationen begyndte nemlig den første søndag i juli i 1920.

#### Anstrengende valfarter

I Catholica-hæftet »Sankt Knud Lavard«, udgivet i 1970 i 800-året for skrinlæggelsen og 50-året for Haraldstedvalfarten, skriver nu afdøde pastor *Kjeld*

*Geertz-Hansen* følgende: Først 4. juli 1920 kom regelmæssige valfarter til Haraldsted igang.

Initiativet dertil udgik fra *Chresten Skikkild* og nogle unge medlemmer af Academicum Catholicum på et møde i »Kongekilden« i Ordrup Krat med pastor *Bernhard Jensen* som leder: Fra nu af blev det til rigtige, anstrengende valfarter, hvor man bedende og syngende gik de 10-11 km hver vej mellem Ringsted og Haraldsted. Mange af os husker billedhuggeren *Windfeld-Schmidt* i spidsen med processionskorset.

Antallet af pilgrimme var ret stort, trods den for mange uvante anstrengelse, tilmed var mange fastende for at kunne gå til kommunion i kapelruinen. Også katolikker fra Sverige

deltog. I 1921 indledtes valfarten med messe i Skt. Knuds Kirke, læst af pastor *Assarsson* fra Stockholm.

I de år blev kapelruinen istandsat og gjort ryddelig, og bag altrets tydelige fundament blev et egetræ plantet. På pilgrimsvejen blev der rejst et stort vej Kors.

#### Valfarten i år

I 75-året for Haraldstedvalfarten vil vi med særlig andagt, »bedende og syngende« besøge denne valfarts fire traditionelle stationer: Sankt Bendts og Sankt Knuds Kirker i Ringsted, Haraldsted Kirke og kapelruinen.

Kort før kl. 13,30 forsamles vi foran Sankt Bendts Kirke i Ringsted, hvor vi åbner valfarten. Under den lille andagt i den smukke kirke vil vi mindes 825-året for skrinlæggel-

sen netop dér.

I procession, anført af processionskorset, drager vi derfra til den nærliggende lille katolske Sankt Knuds Kirke, hvor vi med begyndelse kl. ca. 14 vil fejre valfartens højdepunkt, den hellige messe.

Efter messen fordeler vi os i privat-bilerne og kører sammen til Haraldsted Kirke. Herfra går vi videre i procession til kapelruinen, hvor den afsluttende andagt, i egetræets skygge, vil finde sted og velsignelsen blive lyst.

Før vi skilles, er der en kop kaffe/the og et stykke hjemmebagt kage hos det lille kommunitet, der bebor huset i umiddelbar nærhed af kapelruinen. Vi plejer at være færdige ved 18-tiden.

Vel mødt!

Stephen Holm

## Niels Steensen Valfart til Schwerin Biskopperne Hans L. Martensen og Czeslaw Kozon deltager

For femte gang arrangeres der en valfart til Schwerin-byen, hvor den salige Niels Steensen døde.

Fredag den 1. september ca. kl. 8 bliver der afgang fra Ingerslevsgade (busholdeplads bag Københavns Hovedbanegård). Vi ankommer til Schwerin kl. 17. Aftenen bliver til fri disposition.

Lørdag den 2. besøger vi stedet, hvor Niels Steensen boede og Slotskapellet, hvor han fejrede messen.

Desuden bliver der sejltur på søerne og fælles middag.

Søndag den 3. deltager vi i menighedens højmesse sammen med vore biskopper *Hans L. Martensen* og *Czeslaw Kozon* og Schwerins biskop *Norbert Werbs*. Menigheden fejrer i år Sct. Anna kirkens 200 års jubilæum. Koret fra Jesu Hjerter kirke i København under ledelse af *Ole Kongsted* vil være med.

Hjemrejsen påbegyndes

ca. kl. 13, og vi ankommer til København ca. kl. 21.

I lighed med sidste år kan vi tilbyde tre muligheder for deltagelse:

a) indlogering hos familier i menigheden - så bliver prisen for turen ca. 700 kr.

b) sovesal for unge, der selv har sovepose og luftmadras - ca. 600 kr.

c) hoteltilbud i nærheden af kirken; enkeltværelse ca. 1.500 kr. og dobbeltværelse tilsvarende billigere.

En brochure med det detaljerede program og de nøjagtige priser er ved at blive udarbejdet og kan fås ved henvendelse til Skt. Ansgars kirkes kontor, Bredgade 64, 1260 København K., tlf. 33 13 37 62.

Som i årene før vil pater *Knud Aage Nielsen S.J.* og pastor *Dietrich Timmermann* stå for ledelsen af valfarten. Sidste frist for tilmelding er den 21. juli.





Kristendommen kom til Norge fra de britiske øer til vestlandet, fra Tyskland og Danmark til Østlandet. Illustrationen t.v. viser Olav den Hellige i Tors Hof. T.h. myrdes Olav den Hellige i Stiklestad. (Ill. fra Snorre).

## En konge, mange vikinger og megen økumeni

*Norge fejrer en broget 1000-års dag for landets kristianisering*

Moster - (KIPA) Det var *Torstein Hallerakers* store debut. "Kongen kommer, kongen kommer", råbte den 9-årige Torstein, mens han løb langs kanten af det lille "amfiteater" i Moster. Og kong Harald kom lyslevende sammen med dronning Sonja og mange politiske og kirkelige gæster samt tusinder af nordmænd.

På øen ud for den vestnorske kyst ved Bergen fejrede de den 3. juni kristendommens indførelse i Norge for 1000 år siden. Solen strålede fra en blå himmel, mågeskrig, forårsblomster. Man havde for en stund glemt det højvande, der truede den østlige del af landet. Og ikke mindst på grund af en politistrejke, der var brudt ud lørdag eftermiddag, virkede festen familiær, broget, men alligevel højtidelig.

### Moster år 995

Ifølge overleveringen landede den norske fyrste Olav Trygvason på Moster i år 995 efter at være blevet døbt et år forinden. Han begyndte at kristne sit fædreland. Det lystige vikingeliv fik snart en ende og efter nogle årtier blev landet styrket med den nye religion. Omkring 1030 var riget forenet. På stedet, hvor Olav - der med sine mænd kom fra de britiske øer, - gik i land og fejrede den første gudstjeneste, står nu en af landets ældste kirker.

### Moster 1995

I stedet for vikingeskibet fra dengang fortøjede lørdag morgen den kongelige yacht "Norge" i Mosters lille havn, omringet af utallige små både. Selv den statslige "O1", statsoverhovedets "Ford Lincoln Continental" var i løbet af natten sejlet fra Bergen til Moster og blev respektfuldt betragtet af øens børn.

Spejdere dannede spalter med det norske flag, da kongeparret i bil tilbage lagde de 500 meter til friluftsteatret i Moster. I den lutherske statskirke har kong Harald V en ærespost og dronning Sonja er kendt for sine religiøse aktiviteter. Under en gudstjeneste søndag læste hun evangelieteksten, iført nationaldragt, som mange andre kvinder også bar.

Sammen med kongeparret var landets samlede ledelse mødt op: landstingspræsidenten, højesteretspræsidenten, premierminister *Gro Harlem Brundtland*, de fleste ministre, hærens kommandanter. Når alt kommer til alt blev Norge en nation på grund af landets kristianisering og landets politiske ledelse benyttede lejligheden til at demonstrere forbindelsen mellem stat og kirke, som i dagens Norge både politisk og kirkelig er omdiskuteret.

I socialdemokraten *Brundtlands* regering er der en minister for Kirke og uddannelse, fordi den nu-

værende kulturminister, under hvem området falder, ikke er medlem af statskirken. Omkring 90% af Norges 4,26 mill. indbyggere er medlemmer af statskirken.

### Bifald til Bartholomaios

Frem for alt blev festen en økumenisk demonstration af tolv forskellige kirkers repræsentanter - for kong Harald V "et synligt tegn" på et bånd, der forener alle kristne.

I spidsen for de udenlandske gæster stod overhovedet for den græsk-ortodokse kirke, patriark *Bartholomaios I* fra Konstantinopel og præsidenten for det pavelige råd for de kristnes enhed, kardinal *Edward Idris Cassidy*.

Begge kunne ofte ses i venskabelig samtale og begge ytrede ønsket om en større økumenisk indsats for en enhed i kristendommens tragiske spaltning. Især vakte Bartholomaios opsigt med en tale, hvor han både gik ind på kirkerens teologiske tilnærmelser til hinanden og på Norges historie.

"Oslo er i dag verdensfredens hovedstad", sagde han under henvisning til Nobels Fredspris. Han citerede den norske nationalsangs begyndelse "Ja, vi elsker dette landet", og da han som en sidebemærkning udtalte, at de nordiske forfædre havde opdaget Amerika 500 år før Colum-

bus, blev kirkeoverhovedet som den eneste af alle talere afbrudt af et bifald.

Patriark og kardinal, ortodokse biskopper, en luthersk kvindelig biskop og de norske biskopper overværede sammen med kongeparret og politikerne om eftermiddagen på træbænke og -stole uropførelsen af et teaterstykke "De kristne konger af Moster". Igen løb den lille Torstein Hallerakers gennem rækkerne med råbet "Kongen kommer", da han - nu i 995 - havde fået øje på vikingeskibene på havet. Nu drejede det sig om nationalstolthed, gamle vikingekulter og naturligvis også lidt om kærlighed.

Om kristendommens indførelse - der ikke altid var et ublodigt foretagende - blev der dengang kæmpet på samme måde som nordmændene strides om Den europæiske Union: højlydt og heftigt med hakker og spader.

Den første lidt for strenge missionær blev som straf sendt til Island.



Tillykke

## 100 års fødselsdagsfest

Onsdag den 7. juni var flaget hejst hos Skt. Josephsøstrene på Strandvejen i København. Sr. *Borromæa Vogt* fyldte 100 år.

Festdagen begyndte med messen i Immaculatakirken, celebreret af biskop *Czeslaw Kozon* og den fortsatte hos sr. Borromæa, der om formiddagen modtog gratulanter på sit værelse, blandt andre socialborgmester *Winnie Larsen-Jensen*, biskop *Kozon*, medsøstre og familiemedlemmer.

Den officielle reception fandt sted i søstrenes bibliotek, hvor der blev skålet i champagne, holdt taler, råbt hurra og sunget fest-sange.

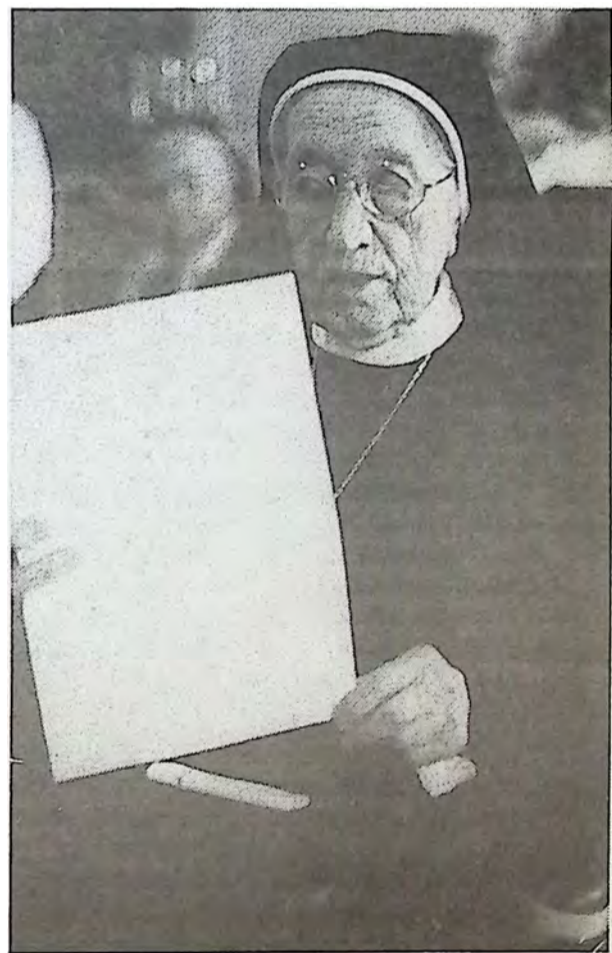
Sr. Borromæa fremviste lykønskingsbrevet fra Dronning *Margrethe*. En medsøster tilbød assistance ved en eventuel takkeskrivelse til Dronningen, men det afviste sr. Borromæa med et glimt i øjet: »Jeg

kan da stadig skrive mit eget navn«. Sr. Borromæa har også selv skrevet samtlige indbydelser til 100-års fødselsdagen.

### Tidligere sygeplejerske

Sr. Borromæa var sygeplejerske og ledede indtil 1946 børneafdelingen på Sct. Josephs Hospital i Randers. Herefter kom hun til Sct. Josephs Hospital i København, hvor hun i mange år virkede i systuen. Mange ordensdragter er i tidens løb gået igennem sr. Borromæas hænder, og intet uregelmæssigt ved søstrenes påklædning undgik hendes opmærksomhed, kunne provincialpriorinde, sr. *Regina König* berette. Iøvrigt kom der mange sjove og kærlige »hip« til fødselsaren i en 21 vers lang festsang, forfattet af medsøster *Inge Helene*.

ks.



Sr. Borromæa viser sit lykønskingsbrev fra Dronning Margrethe. Foto: Kirsten Szarafin.

## PENSIONISTUGE

på Magleås

Søndag d. 16. - lørdag d. 22. juli 1995

Også i år er der mulighed for at deltage i Pensionistuge på Magleås.

Da pensionistugen også er en ferieuge, vil der normalt kun være et arrangement om dagen. Der vil være lejlighed til at høre pastor *Michael Hornbech-Madsen*, sr. *Miriam Mortensen OSB*, *Asebakken*, p. *Raymond Minnaert O.Præm.*, konsulent *Poul Dahl Hede*, *Ældre Sagen* m.fl.

Udflugt til Tåstrups nye kirke og Bakkehus-museet.

Pris i enevarerelse kr. 1.950,-, i dobbeltvarerelse kr. 1.650,-.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Hæsterkøvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 300,-.



På Kristi Himmelfartsdag, 25. maj udkom pave Johannes Paul II's tolvte rundskrivelse, om kirkens enhed.

Dens indledende ord er taget fra Jesu afskedsbøn »At alle må være ét«. Paven erklærer, at tiden er kommen til at fordrive »fortidens spøgelse« og rive mistillidens skillemure ned. Han er også villig til at diskutere med andre kirker, hvordan Peters-tjenesten kunne udøves, så den kunne anerkendes af alle.

## At alle må være ét

Vatikanet (KNA) - Kristenhedens splittelse i mange kirkesamfund modsiger Jesu bøn om enhed. Derfor er økumene ikke bare et interessant vedhæng ved kirken, men tværtimod »et væsentligt krav og en vej, vi ikke må vende om på«. For at opnå denne enhed kræves der stadig megen tålmodig samtale og alvorligt studium, men vejen mod enhed består ikke i at »klippe« dele af trosindholdet væk, heller ikke i ændringen af dogmer eller udeladelse af ubekvemme

sætninger i trobekendelsen.

Paven roser det store arbejde, som er gjort i økumeniske studieorganer; nu er tiden inde til at omsætte de teologiske resultater i dokumenterne til fællesje i kirkernes hverdag.

Han takker Kirkernes Verdensråd for det store foregangsarbejde, og understreger, at økumene ikke kun praktiseres i gudstjeneste og bøn, men også på det sociale område, hvor menneskerettigheder trues, hvor nød skal lindres, i kampen for frihed og fred.



Økumenisk gudstjeneste sammen med paven i Nidarosdomen i Trondheim den 2. juni 1989.



Det historiske møde mellem pave Paul VI og Konstantinopels patriark Athenagoras i Jerusalem den 5. januar 1966. Fotos: KNA.

Økumene skal også afvise alle former for vold, fra krig til social uretfærdighed.

### Intet vakuum

I det over 100 sider lange brev nævner paven mange af de kendte principper for økumene. Han tager også Det andet Vatikankoncilis tese som udgangspunkt, at »Kristi kirkes fylde findes i den katolske kirke, som ledes af Peters efterfølger og

biskopperne i fællesskab med ham«. Men dette betyder ikke, at der uden for den katolske kirke findes et vakuum. Tværtimod findes mange og væsentlige elementer af kirkeligheden også i de andre kirkesamfund. Paven indrømmer, at nogle af de væsentligste endog trives bedre uden for den katolske kirke.

Dog kan alle disse spredte rigdomme ikke bare samles som perler på

en snor for derved at blive »den kirke, Gud ønsker sig for fremtiden. Den »fylde«, som ikke findes i de andre kristne kirker, tvinger os til at anerkende en enhed i forskellighed. Også her citerer paven de store resultater af den luthersk-katolske dialog, som har fundet sted i årtier.

### Konkrete opgaver

Blandt de konkrete punkter, den videre dialog skal forholde sig til, nævner paven forholdet mellem Skrift og Overlevering, Eukaristien, tretrin vielses-sakramentet: diakon, præst og biskop, kirkens læreem-bede, som paven udøver sammen med biskopperne samt Marias rolle som »kirkens ikon« og forbeder.

I særdeleshed fremhæver paven det, den katolske kirke har fælles med Østkirkerne, de ortodokse og gammelorientalske, med hvilke allerede nu visse former for samarbejde og udveksling er mulige.

Paven går ikke udenom de vanskeligheder, der stadig præger forholdet med Reformationens kirker på grund af deres forskellige fortolkninger af sakramenterne og disses antal.

### Peters tjeneste

Intet sted i rundskrivelsen kalder paven sig andet end *Roms biskop*, hvilket vil glæde de ortodokse kirker. Dog fastholder paven, at Roms biskops tjeneste som enhedens vogter »ville for-

blive illusorisk, hvis den ikke var udstyret med fuldmagt og autoritet«.

Men Roms biskop vil gerne imødekomme de andres ønsker om at finde en anden form for udøvelsen af denne fuldmagt, som ikke udhuler enhedstjenesten, men skaber en ny situation. Derfor indbyder Roms biskop alle kirkeledere og teologer til i broderlig og tålmodig dialog, der, hævet over steril polemik, er lydhør for alles mening, og som kun har Kristi vilje med sin kirke som mål.

Rundskrivelsen gengiver mange af de standpunkter, den økumeniske dialog har opnået. Mest opmærksomhed har det afsnit vakt, hvori paven indrømmer, at Peters-tjenesten kunne udformes anderledes, med mere sans for at være en »kærlighedens tjeneste« end en »magtstilling«, som kardinal *Edward Idris Cassidy* sagde, da han præsenterede den nye rundskrivelse for offentligheden tirsdag den 30. maj.

For første gang er rundskrivelsen udkommet på russisk, georgisk og græsk af hensyn til de ortodokse. Rundskrivelsen er udsendt i god tid inden Konstantinopels patriark, apostlen Andreas' efterfølger og primas for de græsk-ortodokse *Bartholomaios* besøger Vatikanet i anledning af festen for apostlene Peter og Paulus den 29. juni.



## »Med taknemmelighed og glæde«

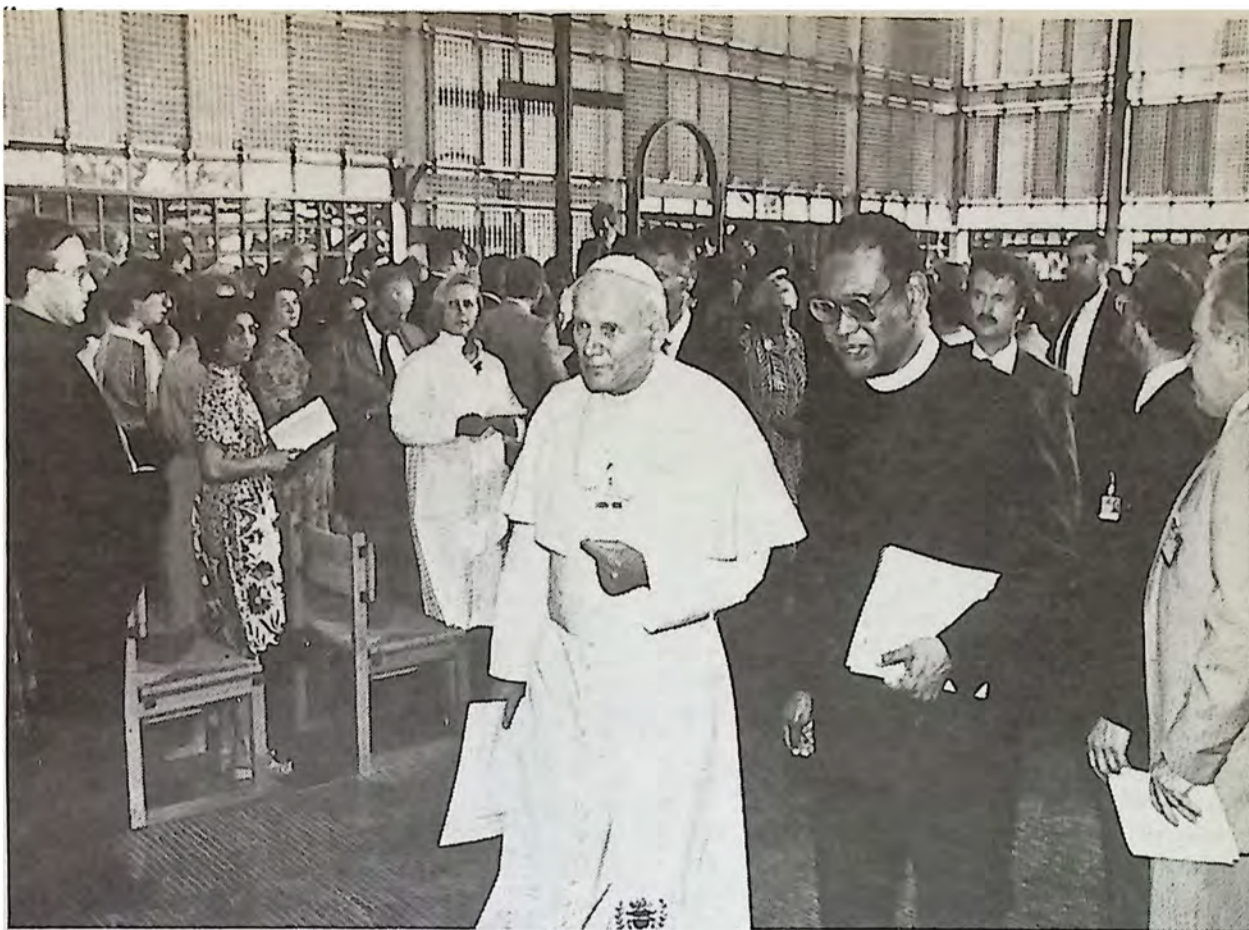
Géneve (KIPA) - Med taknemmelighed og glæde har Det lutherske Verdensforbunds generalsekretær *Ishmael Noko* hilst paven encyklika »At alle må være ét« velkommen.

Ifølge Noko kan lutheranerne kun være taknemmelige for denne »indtrykvækkende katolske tilkendegivelse« af viljen til kirkernes enhed. Især betoner Noko paven ønske om en nyformulering af Petersembedet.

Lutheranerne tilsiger deres medvirken »med tak-

nemmelighed og glæde«, lover Noko. Han kalder rundskrivelsen et bevis for, »at vinduerne ikke igen er blevet lukket for Helligåndens friske luft«, en hentydning til pave *Johannes'* begrundelse for sammenskaldelsen af Det andet Vatikanconcil i 1958.

Koncilet varede fra 1962 til 65. Det blev efter pave *Johannes'* død i 1963 fortsat af hans efterfølger *Paul VI*. Et af dets mest glædelige resultater er dekretet »Om enhedens genoprettelse«.



Paveligt besøg hos Kirkernes Verdensråd i Genève den 12. juni 1984. Johannes Paul II ledsages af daværende generalsekretær Philip Potter. Fotos: KNA.

## Opmærksomhed i verdenspressen

Den nye pavelige rundskrivelse om kirkernes kald til enhed har vakt stor opmærksomhed i verdenspressen.

Som man kunne forvente, behandler paven ganske udførligt problemerne i forholdet til de orientalske katolske kirker, mens protestantismen kun omtales i anden række. Det sidste hænger naturligvis sammen med, at den delvise enhed med Østkirkerne i forvejen er meget større både trosmæssigt og hvad angår sakramentspraksis. (Alle ortodokse kirker har de samme syv sakramenter og samme bispeembede.)

Fra protestantisk side bemærkes det, at rundskrivelsen af den grund modtages lidt køligere i Europa og USA, hvor katolikker netop lever sammen med protestanter og i langt ringere grad med ortodokse, men man glæder sig til gengæld over, at *Johannes Paul II* i sin gennemgang af de økumeniske bestræbelser faktisk viser, hvor megen tilnærmelse, der har fundet sted også over for Reformationens kirker.

**Personligt anliggende**  
Paven skriver for det meste i jeg-form. Det giver rundskrivelsen præg af person-

lig stillingtagen snarere end en teoretisk belæring. Ikke mindst paven erkendelse om at ville diskutere Peters enhedstjeneste med de andre kirker lyser sympatisk, blandt andet fordi paven ordret skriver "Det kan jeg ikke alene gennemføre."

Denne indbydelse til at hjælpe ham og Rom med at finde en helt ny form for primat, som i hvert fald de ortodokse og gammel-katolske kirker kan anerken-

de, vil utvivlsomt gøre den fortsatte dialog mere livlig end den har været de senere år.

Til dette bemærker den schweiziske teolog *Georges Cottier*: Det er glædeligt, at rundskrivelsen tager koncildokumentet om økumene som udgangspunkt og derefter beskriver de mange initiativer, paverne siden har taget for at fremme dialogen.

Det er desværre ikke sikkert, at det almindelige

kirkefolk er klar over denne udvikling. De ville blive forbløffet over i paven rundskrivelse at kunne læse, hvor mange forhindringer, der allerede er ryddet af vejen.

### Forskellige reaktioner

Reaktionerne i de ikke-katolske europæiske kirkesamfund er ret forskellige. Den ortodokse metropolit *Damaskinos Papandreou*, som er bosat i Schweiz, kalder paven forslag om sammen med de andre kirker at drøfte en ny form for pavelig tjeneste "et modigt skridt". *Damaskinos* glæder sig især over, at paven i rundskrivelsen genoptager *oldkirkens* kriterier for enhed som udgangspunkt for genoprettelsen af enheden: især apostlen Peters plads i urmenigheden kan hjælpe kirken at besinde sig over Peterstjenestens fremtidige plads i kristenheden.

Taizé-teologen *Max Thurian*, medforfatter til Lima-dokumentet (en mulig fælles økumenisk form for gudstjeneste), mener, at der ligger endnu mange hindringer i vejen, inden kirkerne bliver enige om forhold mellem Skrift og mundtlig Overlevering, vielsessakramentet og kirkens læreembede.

Selv om paven imod sin sædvane undlader i rundskrivelsens slutning at bede om Marias forbøn for ikke at støde protestanterne, nævner han alligevel i af-

snit 79 Marias rolle i frelsesmysteriet, som ikke alle synes lige godt om.

Den anglikanske biskop af Birmingham *Mark Santer* kalder den nye rundskrivelse "en historisk og fundamental begivenhed": Det er den katolske kirkes første forpligtende, offentlige tilkendegivelse om vejen til enhed. *Santer* gør opmærksom på, at paven primat ikke kun er et teologisk spørgsmål, men i høj grad et psykologisk og politisk problem.

Waldenserkirken i Italien afviser dialogen omkring en ny udformning af paven embede. I dagbladet "La Stampa" erklærer Waldensernes formand *Domenico Tomassetto*, at hans kirke tilmed afviser et eventuelt rent symbolsk enheds-embede.

Tübingen-teologen *Hans Küng* beklager, at rundskrivelsen trods al god vilje profilerer det eventuelle nye pave-embede ud fra typisk romerske synsvinkler, hvilket vil besværliggøre dialogen herom. *Küng* kunne også have ønsket sig, at paven i afsnittet om begåede fejl havde rehabiliteret *Martin Luther*.

ww

## Biskopper i USA fordømmer asocialt lovforslag

Washington (KNA) - De katolske biskopper i USA kritiserer det republikanske partis lovforslag om at stryge socialhjælpen til børn født uden for ægteskab. Regeringen kan ikke undrage sig dens pligt til at bekæmpe fattigdommen, hedder det i en erklæring fra bispekonferencen.

Lovinitiativet er del af den plan, som lederen af republikanerne *Newt Gingrich* foreslår for at sanere statens finanser. I forslaget

indgår også, at socialhjælpen til mindreårige, ugifte mødre og til illegale indvandrede sløjfes.

Biskopperne understreger, at hvis man ikke støtter børn af socialt svagt stillede mødre, er man med til at presse kvinderne til abort eller sterilisering. *New Yorks* ærkebiskop, kardinal *John O'Connor* kræver, at kongressen, hvis den vedtager loven, vedtager at uddele værdikuponer til blear, tøj og skoleartikler.



I bøn sammen med den anglikanske primas Runcie i domkirken i Canterbury den 29. maj 1982.



# Mexicos regering utroværdig

Ciudad de Mexico (KNA) - Den mexicanske regering er ikke længere troværdig, mener mediebispeken for Den mexicanske Bispekonference, *Abelardo Alvarado Alcantara*. Det skyldes den udbredte korrupsion, politiske mord og enheds-partiet PRIs monopolstilling.

## Behov for moralske værdier

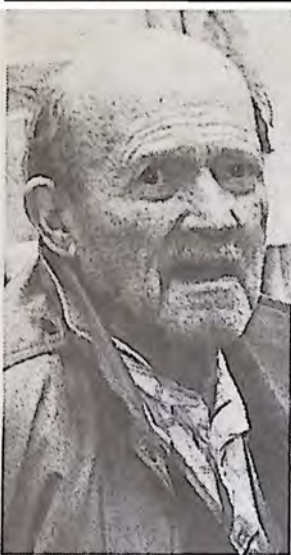
Landet befinder sig i en dyb krise, ikke kun økonomisk, men også politisk og socialt. Kirken prøver at styrke de moralske værdier, og den har appelleret til regeringen om at sørge for igen at blive troværdig. Dette kan ske ved at bekæmpe korrupsio-

nen og overholde menneskerettighederne.

Siden pesoens devaluering i slutningen af sidste år er arbejdsløsheden steget voldsomt og ligger nu på ca. 40%. Den økonomiske krise har medført forarmelse af middelklassen. Alene i hovedstaden er de arbejdsløse tal steget med 1 mio. de sidste fem måneder, oplyser Alvarado. Desuden beklager han den voksende kriminalitet og det stigende antal politiske bortførelser.

Alvarado understreger, at bispekonferencen står bag bispeken af San Cristobal de las Casas, *Samuel Ruiz Garcia*. Bispeken har mødt megen kritik for sin indsats for indianerne, bl.a.

fra enkelte biskopper. Bispekonferencen støtter også Ruiz' mæglingssørg mellem oprørerne og den mexicanske regering, og den er »absolut overbevist« om, at Ruiz hverken har ansproget til eller støttet opstanden.



Tusinder har intet hjem at vende tilbage til.

# Europas biskopper på CCEEs plenarforsamling: Umenneskelig konfessionel udrensning i Bosnien

Assisi (KNA) - De katolske biskopper i Europa kræver en international undersøgelse af attentatet i Banja Luka, hvor en præst og en ordenssøster blev dræbt af serbiske militsfolk. På De europæiske bispekonferencers 25. rådsmøde i Assisi blev det understreget, at man kan tale om »konfessionel udrensning« i Bosnien-Hercegovina.

Ærkebiskoppen af Sarajevo, kardinal *Vinko Puljic* berettede på mødet, at af de

258.000 kroatiske katolikker i hans bispedømme er over 300.000 flygtet, 30.000 er i koncentrationslejre og mellem 15.000 og 20.000 er dræbt.

## Dokument om økumenien

Biskopperne vedtog et dokument om økumenien, hvori de kristne kirker i Europa opfordrer de islamiske lande til at respektere menneskerettighederne over for de mennesker, der er kon-

verteret fra islam til kristendommen. Ligeledes kræves det, at de kristne får lov at bygge kirker i de islamiske lande.

I mødet deltog biskopper fra Europas 30 bispekonferencer og biskopper fra Rusland, Hviderusland og Luxembourg, hvor der ikke findes bispekonferencer. Næste plenarforsamling finder sted i juni 1996 i Mariazell i Østrig.



Deres mor blev dræbt. Deres far er ved fronten. Deres by eksisterer ikke mere.

Fotos: KNA.

# Evangeliet skal påvirke økonomi og politik

## Katolske politikere tager ikke kirkens sociallære alvorligt

Tegucigalpa (KNA) - Den udbredte korrupsion i Latinamerika fordømmes skarpt af CELAMs nye formand, ærkebiskop *Oscar Andres Rodriguez Maradiaga*. Mange politikere benytter deres embede til personligt at berige sig, så de ikke behøver at arbejde

bagefter. »De har overhovedet ingen interesse i almenvellet,« siger ærkebiskoppen af Tegucigalpa, Honduras.

Den vigtigste opgave for De latinamerikanske biskoppers Råd (CELAM) er »evangeliets indflydelse på økonomi og politik«. Kun

gennem politiske og økonomiske ændringer kan massefattigdommen i Latinamerika bekæmpes. Derfor vil biskopperne søge dialog med de ansvarlige regeringer, pengeinstitutter og internationale kreditororganisationer.

## Mentalitetsændring nødvendig

De ansvarlige har brug for en mentalitetsændring, som gør bevidste om fattigdommen, understreger Rodriguez. Fattigdom er ikke blot et økonomisk problem, men et menneskeligt problem. De fleste politikere i Latinamerika kalder sig »katolske«, men de tager ikke kirkens sociallære alvorligt.

For Rodriguez betyder valget af en honduransk biskop til CELAM-formand en fornyet inspiration til »valget for de fattige«. Honduras er et af Latinamerikas fattigste lande.

Det fundamentale problem er, at folk ikke ved, hvordan de kommer ud af fattigdommen. Derfor må der uddannelse til, ikke blot i form af undervisning i skolerne, men også i familierne. Pastoralt arbejde er altid socialarbejde. Det kan man ikke skille ad i dag, siger ærkebiskoppen.

## Pan-amerikansk synode

Forberedelserne til en pan-amerikansk synode er i fuld gang. Der har allerede været afholdt møder mellem repræsentanter for bispekonferencerne i Latinamerika, USA og Canada. Rodriguez regner med, at *Johannes Paul II* snart udnævner medlemmerne til denne synode. Hovedemnerne bliver social retfærdighed og udligning mellem Nord og Syd.



# De fattige kan ikke vente

Indaiatuba (KNA) - De brasilianske biskopper opfordrer landets regering til »hurtige sociale reformer«. Socialpolitikken er ikke effektiv, og landets rigdom er stadig koncentreret på få hænder, hedder det i en erklæring fra Bispekonferencen.

I erklæringen »De fattige kan ikke vente«, som

bispekonferencen udsendte efter dens plenarmøde kræves det, at man slår ind på en økonomisk udvikling, der er baseret på retfærdighed og solidaritet og som ikke kun følger markedsmekanismene. Flere mennesker skal medinddrages i samfundet - kun ca. 30% er reelt medbestemmende.

# Fredsmøde i Jerusalem

Rom (KNA) - Det årlige fredsmøde, som arrangeres af basismenigheden Sant'Egidio i Rom, vil i år efter flere forgæves forsøg finde sted i Jerusalem. I august mødes 200 mennesker, jøder, muslimer, buddhister, hinduer og repræsentanter fra de forskellige kristne trossamfund til et to-dages arrangement i det armenske patriarkat i den gamle bydel i Jerusalem.

Sant'Egidios fredsmøder er en fortsættelse af det fredsmøde, pave *Johannes Paul II* inviterede til i Assisi i oktober 1986. Andre møder har fundet sted i Warszawa, Milano og Assisi.

På 27-årsdagen for grundlæggelsen af Sant'Egidio afholdt man en festmesse, hvor mange højtstående kirkelige repræsentanter deltog, bl.a. Milanos ærkebiskop, kardinal

*Carlo Maria Martini* og de ordensforesatte for benediktinerne, dominikanerne, franciskanerne, jesuitterne og De hvide Fædre. Martini fremhævede Sant'Egidios indsats for de fattige i Rom, deres vellykkede mægling i konflikten i Mozambique og deres nuværende mæglingssørg i Algeriet. Også Roms borgmester, *Francesco Rutelli* deltog i messen.



## »Jeg bliver«

*”Vi er vidner om en multikulturel og multi-religiøs sameksistens. Den, som ikke magter det, bør selv rejse herfra, i stedet for at fordrive de andre”.*

Banja Luka (KNA) - »Jeg er Banja Lukas biskop. Det er mit hjem. Jeg er født i dette bispedømme«, siger *Franjo Komarica* bestemt og dog fortvivlet. Katolikker og muslimer i denne nordbosniske by lever i angst, nød og usikkerhed siden serberne besatte den i 1992. Chikaner er daglig kost. Siden krigen begyndte, har den 49-årige biskop gang på gang stået under husarrest, påtvunget ham af de serbiske militser, ind imellem for måneder ad gangen. Nu trues han med

at blive myrdet eller bortført. Men jeg bliver, siger han.

Han er blevet gråhåret. Han kan ikke besøge katolikkerne i sit bispedømme mere. Han har hænderne fulde med tilrettelæggelsen af humanitær hjælp, som også saboteres af serberne.

Bispeboligen er omdannet til lasaret, med en ambulancetjeneste, et apotek og et laboratorium. 19 læger og 22 sygeplejersker arbejder her uden vederlag.

Franjo Komarica har kun været præst siden

1972. Inden sin bispeudnævnelse docerede han teologi i Wien og Sarajevo. Han vil simpelthen holde ud sammen med resten af sine troende. »I denne by har vi i mange år bevist, at vi kan leve i fred med hinanden. Vi er vidner til en multi-kulturel og multi-religiøs sameksistens. Den, som ikke magter det, bør selv rejse herfra, i stedet for at fordrive andre«, siger han.

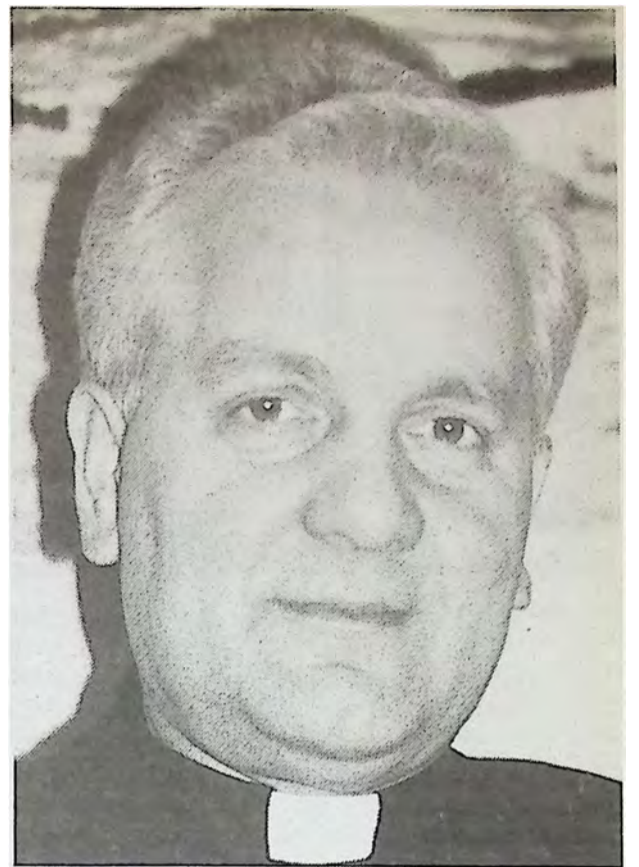
- Alle vore menneskelige og borgerlige rettigheder er trådt under fode. Kun

den katolske kirke tager sig af de undertrykte ikke-serbere i regionen. For tre år siden, inden krigen, talte bispedømmet Banja Luka 110.000 katolikker spredt over 47 sogne. De 80.000 af dem levede under serbisk kontrol. Af dem er der antageligt knap 20.000 tilbage. 400 katolikker er blevet myrdet siden 1992. De fleste kirker er sprængt i luften. Soldater trængte vilkårligt ind i husene. Befolkningen tilbragte natten under en bro eller i de nærliggende skove.

Den fælles lidelse har ført katolikker og muslimer nærmere til hinanden. Muslimerne har lidt endnu mere end vi: siden 1992 er sikkert 200 af 212 moskeer sprængt i luften. Biskop Komarica har hele tiden kontakt med den muslimske mufti i byen, *Ibrahim Halilovic*.

I slutningen af maj indledte Komarica en sultestrejke for at aftvinge verdens samvittighed en reaktion. Han afsluttede strejken, da den serbiske patriark *Pavle* sendte ham en delegeret med løfte om at gøre sin indflydelse gældende på den serbiske præsident og hærledelsen og med forsikring om hele den serbisk-ortodokse Hellige Synodes støtte.

Den internationale politik og de store hjælpeorganisationer har ofret menneskene i Banja Luka i stedet for at beskytte dem, siger Komarica opgivende. »Jeg ved, at jeg kun har ét liv, men det vil jeg sætte ind for at tjene de andre«.



Biskop Franjo Komarica. Foto: Knud Kluge.

## Sultestrejke slut

Banja Luka (KNA) - Biskoppen af Banja Luka i Nordbosnien, *Franjo Komarica* har afsluttet en sultestrejke, han indledte i protest mod serbernes terrorisering af den ikke-serbiske befolkning. Mange uskyldige civile, deriblandt præster, er blevet dræbt, og mange kirker er blevet ødelagt. Kroater bliver udvist eller taget til tvangsarbejde ved fronten, meddeler generalvikaren, *Miljenko Anicic*.

Komarica besluttede sig til at slutte sultestrejken efter en samtale med den serbisk-ortodokse biskop *Atanasje*.

Han var udsendt af patriark *Pavle*. Atanasje forsikrede Komarica om, at den serbiske-ortodokse kirkes Hellige Synode, der holdt møde i Beograd, var solidarisk med ham og delte hans smerte over de mange ødelæggelser.

Franciskanernes generalminister, *Hermann Schaliuck* kræver, at krigshandlingerne stoppes og at der indledes forhandlinger. Han protesterede også mod drabet på en medbroder, *Aljozije Atlija*, der omkom, da et kloster nær Banja Luka blev ødelagt.

## Den ortodokse kirke imod anerkendelse af Bosnien og Kroatien

Beograd (KNA) - ”Modsæt Dem det internationale pres og nægt at anerkende Bosnien-Hercegovina og Kroatien. En sådan anerkendelse ville retfærdiggøre begge områders voldelige udskillelse fra det tidligere Jugoslavien.” Det skriver den serbisk-ortodokse kirkes Hellige Synode til den serbiske præsident *Slobodan Milosevic*.

At acceptere Bosniens og Kroatiens ”kunstige grænser” ville være ensbetydende med, at de serbiske kristne tvinges ind i en andenrangs position i disse landsdele”, mener den serbiske kirkes ledelse.

\*Også lederen for de bosniske serbere, *Radovan Karadzic* gør alt muligt for at forhindre Serbien i at anerkende Bosnien som selvstændig stat. Han har blandt andet anmodet den serbiske patriark *Pavle* om at påvirke *Milosevic* i den retning.

### Kritik af krigens brutalitet

Den Hellige Synodes erklæring i maj må ses som et resultat af denne henstilling. Synoden har trods sin fulde forståelse for den serbiske politik dog også kritik for krigens brutalitet og de ”ex-kommunister, der er

villige til at betale opretholdelsen af deres politiske magt med deres folks blod”, som det hedder i erklæringen.

### Terror

Samtidig har de slovenske biskopper i en fælles erklæring fordømt de serbiske militseres terror mod civilbefolkningen og den katol-

ske kirke i det bosniske Banja Luka. Biskopperne opfordrer den serbisk-ortodokse kirke til at bruge sin indflydelse til at fremme fred, orden og religionsfrihed i Bosnien.

Slovenien skilte sig ud af Jugoslavien, så snart de etniske konflikter brød ud efter Sovjetunionens opløsning.



Flittigt trods alt, i håbet om, at der endnu venter en rejse hjemad. Foto: KNA.

## Patriark Pavle besøger flygtninge i Banja Luka

Beograd (KIPA) - Den serbisk-ortodokse patriark *Pavle* har besøgt serbiske flygtninge i Banja Luka. Tusindvis af serbiske flygtninge fra Vestsavonien er flygtet til Banja Luka området efter den kroatiske offensiv.

### Serbiske ofre

*Pavle* fejrede en gudstjeneste, hvor han mindedes ofrene for den kroatiske fremrykning. Ligeledes mindedes man ofrene i Anden Verdenskrig fra det kroatiske Ustasja-regimes koncentrationslejr *Jasenovac* nær *Pakrac* i Slavonien.

To schweizere og en tysker blev løsladt ved patriarkens mellemkomst. De var blevet taget som gidsler af serberne for en måned siden. De to schweizere var i

Bosnien på en kulturudveksling og blev taget til fange, da de skulle forlade Sarajevo. Schweiz har takket den serbisk-ortodokse kirke for sin indsats.

Den serbisk-ortodokse kirkes hellige synode har udsendt en appel til serbere, kroater og muslimer om at standse den gensidige ødelæggelse. Vold og had skaber kun ny vold og had. Hvis krigen fortsætter, er det kun Djævelen, der vinder.

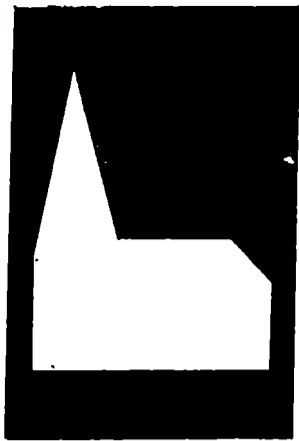
Synoden appellerer til den kroatiske regering om at stoppe jagten på serbere i Vestsavonien. »Vi skal leve under den samme sol, drikke vand af den samme flod og bede til den samme Gud,« hedder det i erklæringen fra de serbiske biskopper.

Den serbisk-ortodokse kirke afholdt i maj en uges særfaste og kirkeklokkerne lød hver time for ofrene i Vestsavonien. Ifølge oplysninger fra Beograds patriarkat er 1.500 serbere dræbt og 65 serbiske landsbyer ødelagt ved den kroatiske offensiv.

### Milosevic bør gå af

Den ortodokse biskop i Hercegovina *Atanasije Jefitic* kræver, at Serbiens præsident *Slobodan Milosevic* går af, fordi Restjugoslavien intet har gjort for at redde den serbiske civilbefolkning i Vestsavonien. Samtidig kræver den ortodokse kirke, at FN erklærer Vestsavonien for en beskyttelseszone, på samme måde som *Srebrenica* og *Gorazde* er det i Bosnien.





# Orientering fra sognene

## Juli/august 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 13, der udkommer 30. august 1995, er torsdag den 10. august 1995 for september 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

### 1 Nordjylland

**Skt. Mariæ Kirke, Aalborg**  
Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80  
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.  
**Messtider:** (HC2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9. Fra 20.6. til 8.8. mødes gruppen ikke.

*Fredag d. 7.7.:* 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

*Lørdag d. 15.:* Messe på vietnamesisk kl. 14.

*Fredag d. 4.8.:* 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.  
*Mandag d. 14.:* Skt. Mariæ Skole begynder.

*Tirsdag d. 15.:* Rosenkransbøn kl. 9.

*Onsdag d. 23.:* Arbejdsrådsmøde for bazarmedarbejderne kl. 19.

*Lørdag d. 26.:* Udflugt for deltagerne i sogneundervisningen.

**Helligåndskirken, Frederikshavn**  
Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
**Messtider:** (HB2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.  
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

**Sankt Maria Kirke,**  
Martyremes Dronning, Hjørring  
Bispensgade 67, 9800 Hjørring.  
Henvendelse til Helligåndskirken. Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
**Messtider:** (HB2)  
Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.  
Tirsdag: Messe kl. 16.  
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.  
Øvrige messer: Se opslagstavlen.  
NB.: I juli og august er der hver søndag messe på tysk kl. 19.

*Søndag d. 16.7.:* Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

*Søndag d. 20.8.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Første hellige kommunion fejres ved messen kl. 14.30.

**Skt. Thøgers Kirke, Thisted**  
Møllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44. (HC2).

NB.: I juli og august er der hver lørdag messe kl. 16.

### 2 Midtjylland nord

**Jesu Hjerter Kirke, Randers**  
Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30 eller 86 62 36 41.  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.  
**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 10.00.  
Hverdage: Se opslagstavlen.

**Sct. Kjelds Kirke, Viborg**  
Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.  
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.

Menighedsrådsformand: Doris Andersen tlf. 86 62 63 96.

**Messtider:** (HC2)

Lørdag: Messe kl. 16.

*Søndag d. 9.7., 23.7., 13.8. og 27.8.:* Messe på engelsk kl. 18.

**Hellig Kors Kirke, Lemvig**  
Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

**Messtider:**  
Søndag: Messe kl. 10.  
Messe tysk/dansk ved tyske præster: 30.6.-20.7. Klaus Röhrich, Hundeshagen 20.7.-13.8. Johannes Schweissguth, Frankenthal 14.8.-30.8. Franz Tomschy, Pfarrkirchen

### 3 Århus og Djursland

**Vor Frue Kirke, Århus**  
Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.  
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

**Messtider:** (HA)

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Ikke i juli.

Messe på vietnamesisk: Normalt 4. søndag kl. 14.

Messe på tysk/dansk i Ebeltoft kirke: Hver lørdag i juli/august kl. 19.30 (undt. 1.7.).

Messe på engelsk: Lørdag d. 12.8. kl. 14.

**Hverdagsmesser:** Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

**Skolemesser:** Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8 undt. i ferien.

**Skriftemål:** Helst 1. fredag kl. 17-19 eller

efter aftale.

**KUK:** Hver tirsdag kl. 19.30 undt. i ferien.  
**Mini-KUK:** Hver mandag kl. 18.30 undt. i ferien.

**Ministrantgruppe:** Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

**Firmandklub:** Hver onsdag kl. 19.30 undt. i ferien.

**Skt. Knuds Klub for ældre:** Fra september: Første tirsdag kl. 14.30.

**Katolsk Information:** Mandag-fredag kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.

**Galleri ved kirken:** Mandag-fredag kl. 14-17.30. Niels Frank. Fernisering søndag d. 6.8. kl. 11-13. Gallerigruppens egen kunstudstilling: Benny Dalberg, Jolanta Dudzinska Petersen, Efraim Espino, Ditte Lorentzen, Erika Tjerrild, Vu Ngoc Phuc, Sven Wemmelund og Marti Williams. Udstillingen varer til slutningen af august.

*Fredag d. 7.7.:* Eukaristisk tilbedelse, skriftemål kl. 18. Jesu-hjerter messe kl. 19.  
*Mandag d. 31.:* Skt. Ignatius' fest. Højmesse kl. 19.

*Onsdag d. 9.8.:* Skolen begynder

*Mandag d. 14.:* Meditationsaften kl. 19.

*Torsdag d. 24.:* CVC/Mariakongregationen kl. 11.

*Fredag d. 26.:* Sogneundervisningen begynder kl. 10.

**Skt. Mikael's kirke, Pindstrup**  
Kastrupvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66  
Kirkeværg: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.

**Messtider:**

1. og 3. søndag kl. 10.30.

**Skt. Ansgars Kapel, Odder**  
Holsteinsgade 25, 8300 Odder.  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66.  
Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.  
**Messtider:** (HC2)  
2. og 4. søndag kl. 14.

**Skt. Clemens Kirke, Grenå**  
Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38.  
Giro 563 26 68.  
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.  
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

**Messtider:** (HC2)

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

**Hverdagsmesser:** Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

**Rosenkransbøn:** Hver onsdag kl. 16.30.

**Skriftemål:** Onsdage og efter aftale.

**Sakramental tilbedelse:** Hver 2. søndag i måneden kl. 9-9.50.

**Maria Hjerter Kloster, Sostrup**  
Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå. Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonson, tlf. 86 38 41 38.

**Messtider:**

Søndagsmesse: Kl. 10.

**Hverdagsmesse:** Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordenskalder).

1.-30.6.: Jesu-hjerter andagt kl. 17. (søndag og højfest kl. 16.45).

*Søndag d. 2.:* Jomfru Marias Besøgelse. Højmesse kl. 10 med firmelse.

*Tirsdag d. 11.:* Abbed Benedikt. Højmesse kl. 10.

*Torsdag d. 13.:* Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen. Sakramental velsignelse kl. 18.40. Procession kl. 19 til ære

for Maria Rosa Mystica med indvielse af valfartsstedet og messe.

*Torsdag d. 3.8.:* Festmesse i anledning af Stephanie Sørensens ikklædning kl. 10.

*Torsdag d. 13.:* Maria Rosa Mystica. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 10. Bagefter messe med udstilling af Alterets sakramente. Tilbedelse efter messen til sakramental velsignelse kl. 17.25.

*Lørdag d. 15.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

*Torsdag d. 20.:* Abbed Bernhard. Højmesse kl. 10.

### 4 Midtjylland

**Skt. Peters Kapel, Herning**  
Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

**Messtider:** (HC2)

Søn- og helligdage:

Messe kl. 9.15 og 11.

Pastor Wuyts deltager i højskoleugen på Magleås i uge 30. Om nødvendigt træffes han der på tlf. 42 81 10 60.

**Ferieordning:**  
Søndag d. 13.8. og d. 20.8. betjenes Herning af pastor Edward Stappers.  
Søndag d. 27.8., 3.9. og 10.9. ledes gudstjenesterne af Ester Jensen.

**Religionsundervisning:**  
Forældrene vil i god tid modtage et brev om, hvornår undervisningen begynder igen.

Angående nye børn bedes man bemærke følgende:

1) Undervisningen foregår i to perioder, fra september til december og fra februar til maj (eller april, afhængig af pinsedatoen).

2) Nye børn skal være mindst 8 år gamle.

3) Man tilmelder nye børn hos kateketen Ester Jensen, tlf. 97 16 61 31.

4) Man kan ikke tilmelde nye børn midt i en af undervisningens to perioder, heller ikke til den anden periode (februar-maj), hvis barnet ikke var med i den første periode (september-december).

Undtagelser er kun mulige for nye tilflyttere.

5) Man bedes ikke sende børn til undervisning, hvis de ikke er tilmeldt og har fået tilsagn fra kateketerne.

God sommerferie ønskes jer af menighedsrådet og præsten.

**Vor Frue Kirke, Silkeborg**  
Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.

**Messtider:** (HC2)

Søndag: Højmesse kl. 10.

Messe i ugens løb annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i udhængskabet.

*Lørdag d. 5.8.:* Loppemarked kl. 9.30-15.30.

**Skt. Josefs Kirke, Horsens**  
Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

**Messtider:** (HA)

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

**Hverdagsmesser:** I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en



ort andagt i kirken.  
 onsdag morgen holdes andagten i Vor  
 frelsers Kirke.  
 Menighederne er velkomne.

*lørdag d. 22.7.:* Vietnamesisk messe kl. 5.

*lørdag d. 19.8.:* Menighedens udflugt.  
 Udfgang fra kirkepladsen kl. 13. Turen går  
 til Rørbæk Sø. Birgitte Boesen og Anna  
 Loyos er tureledere. Tilmelding på liste i  
 kirken senest søndag d. 13.8.

*mandag d. 28.:* Menighedsrådsmøde.

'B.: Der er kirkebil 1. og 3. søndag i juli  
 og august måned.

Skt. Ibs Skole begynder skoleåret den 7.8.  
 med andagt i Skt. Josefs kirke kl. 10.

**Sankt Norberts Kirke, Vejle**  
 Jellingegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93  
 Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.  
*Messestider:* (HB2)

*Søndagsmesser:* Kl. 9 og 11.

*Hverdagsmesser:* Morgenmesse kl. 8 i  
 Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og  
 lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag,  
 onsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Søndagsklubben holder ferie i juli måned  
 og starter igen onsdag d. 2.8.

*lørdag d. 1.7.:* Udflugt for de ældre og  
 unge til Mørkholt.

*mandag d. 3.:* Den hell. kommunion brin-  
 ges til menighedens syge og ældre.  
 Præsten er bortrejst fra 5.7. til 19.7.95.

*onsdag d. 2.8.:* Søndagsklubben starter  
 igen efter ferien. Søndagsklub hver onsdag  
 kl. 14-16.45 i august måned.

*tirsdag d. 3.:* Den hell. kommunion brin-  
 ges til menighedens syge og ældre.

*søndag d. 6.:* Efter højmessens kl. 11 kir-  
 kekaffe.

*tirsdag d. 9.:* Skt. Norberts Skole starter  
 et nyt skoleår.

*lørdag d. 12.:* Menighedsrådet holder re-  
 tætte i Mørkholt.

*søndag d. 27.:* Efter højmessens kl. 11 er  
 der udflugt til Bindeballe. Medbring egen  
 okost.

*tirsdag d. 29.:* "Symbiosa" holder hygge-  
 aften hos Benedicte Knudsen kl. 18. Med-  
 bring egen mad.

## 5 Sydjylland

**Skt. Michaels Kirke, Kolding**  
 St. Michaels Gade 2, 6000 Kolding.  
 Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm.  
 St. Michaels Gade 3 A, tlf. 75 52 76 01,  
 åbent 9-11, undt. torsdag.

*Messestider:*

*Søndage:* Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

*Hverdage:* Mandag, tirsdag og onsdag kl.  
 1.15. Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

Sognepræsten er bortrejst fra d. 26.6. til d.  
 2.7.

S. Antonie er bortrejst fra d. 3.7. til d. 18.7.  
 Pastor Bertling holder ferie i august.

*lørdag d. 5.8.:* "Personalefest" kl. 16.30 -  
 er muligt i præstegårdens have.

*lørdag d. 12.:* Udflugt for de ældre (fra 60  
 og opefter). Turen går til Sønderjylland,  
 hvor vi bl.a. vil besøge det skønne Als.

Alle i menigheden ønskes en god sommer-  
 ferie!

**Sankt Knuds Kirke, Fredericia**  
 Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia.  
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O. Præm.  
 Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12  
 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirs-  
 dagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93  
 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr.  
 75 92 11 76.

Sognesekretariat, Sjøllandsgade 50 A,  
 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag  
 kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
 Menighedsrådsformand: G. Laursen,  
 Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia.  
 Tlf. 75 95 42 20.

*Messestider:* (HA1)

*Søndag:* Højmesse kl. 10.30.

*Onsdag kl. 18.30* (undt. 5.7., 26.7. og 2.8.)

*Lørdag kl. 16.30.* (undt. d. 29.7. og 5.8.)

Evt. ændringer meddeles i kirken og på  
 opslagstavlen ved kirketårnet.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søn-  
 dag efter højmessens.

*Onsdag d. 12.7.:* Den hell. kommunion  
 bringes til menighedens syge.

*Søndag d. 30.:* Ordets gudstjeneste v/ J.  
 Braarup.

*Onsdag d. 9.8.:* Den hell. kommunion brin-  
 ges til menighedens syge.

Præsten holder sommerferie fra mandag d.  
 24.7. til og med torsdag d. 3.8.

**Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg**  
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.  
 Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75  
 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirs-  
 dag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10,  
 tlf. 74 72 18 90.

*Messestider:*

*Lørdag kl. 16.30:* Søndagens messe.

*Søndag kl. 10:* Højmesse.

*Mandag kl. 16.30:* Gudstjeneste med kom-  
 munion hos søstrene eller messe.

*Onsdag kl. 8:* Laudes og messe. Kl. 16.30:  
 Rosenkrans.

*Torsdag kl. 8.00:* Laudes og messe.

*Fredag kl. 9:* Messe.

Evt. ændring i gudstjenesterne se neden-  
 for.

*Lørdag d. 1.7.:* Messe på vietnamesisk kl.  
 16.30.

*Fredag d. 7.:* Messe kl. 16.30. Tilbedelse  
 til kl. 18.

Hverdagsmesser fra 10.7. til 4.8.: Se  
 opslag ved kirkedøren.

*Torsdag d. 17.8.:* Skolemesse kl. 9.

*Lørdag d. 19.:* Ingen messe kl. 16.30!

*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i  
 himlen. Højmesse kl. 10 med firmelse ved  
 biskop Czeslaw Kozon.

*Torsdag d. 31.:* Skolemesse kl. 9.

## 6 Sønderjylland

**Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå**  
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster,  
 Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf.  
 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4  
 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

*Messestider:* (HC2)

*Søndagsmesse:* kl. 15.30. Kirkekaffe efter  
 højmesse.

*Hverdagsmesser:* Mandag og torsdag: Kl.  
 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efter-  
 følgende tilbedelse.

Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbe-  
 delelse af Alterets sakramente.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med  
 messen eller efter aftale.

**Sankt Pauls Kirke, Sønderborg**  
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74  
 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster,  
 Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf.  
 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4  
 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

*Messestider:* (HC2)

*Søndage:* Højmesse kl. 10.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med  
 messen eller efter aftale.

*Hverdagsmesser:* Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lør-  
 dag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i  
 sognekirken, undtagen de dage, hvor andet  
 er annonceret nedenfor.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

**Skt. Marie Kirke, Haderslev**  
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.  
 Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc  
 Thanh.

*Messestider:* (HC2)

*Søndag kl. 10* (30.7. ved pastor Stappers),  
*torsdag kl. 16* (undt. i juli og 3.8.), *lørdag*  
*kl. 10* (undt. 8.7., 22.7., 29.7. og 26.8.).

Kateksene: Efter søndagsmessen d. 13.8.  
 og 27.8.

**Hellig Kors Kapel, Tønder**  
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder  
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58,  
 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-  
 11, undt. mand. og tirs. Træffes normalt i  
 Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

*Messestider:*

*Søndag kl. 17:* Højmesse.

Ingen messe fra søndag d. 16.7. til søndag  
 d. 30.7. begge dage inkl.

Ved akut brug for en præst rettes henven-  
 delse på tlf. 75 12 10 27 (Esbjerg) eller 74  
 43 59 30 - mobiltelefon 40 63 59 30 (Søn-  
 derborg).

I august er der søndagsmesse som normalt  
 kl. 17 - dog ingen messe søndag d. 20.8.

*Lørdag d. 19.8.:* Højmesse kl. 15 med fir-  
 melse ved biskop Czeslaw Kozon. Efter  
 messen reception.

## 7 Fyn

**Skt. Albani Kirke, Odense**  
 Adelgade 1, 5000 Odense  
 Tlf. 66 12 16 64.

Sognepræst: Leo Drzal

Andenpræst: Wieslaw Podlach  
 Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl.  
 10-12.

Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.

*Messestider:* (HC2)

*Søndagsmesser:* Kl. 8.30, 10 og 18.30.

Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.

Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.

*Hverdagsmesser:* Mandag kl. 8, tirsdag,  
 torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og  
 fredag kl. 19.

*Fredag d. 7.7.:* Tilbedelse, rosenkrans og  
 aftenmesse kl. 18-19.

*Søndag d. 16.:* Festen for den hellige For-  
 løser, redemptoristernes titelfest.

*Fredag d. 4.8.:* Tilbedelse, rosenkrans og  
 aftenmesse kl. 18-19.

*Søndag d. 13.:* Ingen vietnamesisk messe  
 kl. 12.

*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i  
 himlen. Vietnamesisk messe kl. 14.

**Skt. Knuds Kirke, Svendborg**  
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.  
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller  
 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid:

Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter  
 aftale.

Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf.  
 62 51 36 38.

*Messestider:* (HC2)

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl.  
 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl.  
 19, lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

*Lørdag d. 1.7.:* Bryllupsmesse kl. 13.30.  
 Det er Bach Thi Hoai Dung og Nguyen  
 Than Ngoc, der skal giftes.

*Søndag d. 2.:* Messe kl. 9.30 og 11. Viet-  
 namesisk messe kl. 14.

*Fredag d. 7.:* Jesu hjerte messe kl. 19 med  
 bønner om præste- og ordenskald.

*Søndag d. 9.:* Festen for den hell. Knud  
 Konge, menighedens værnehelgen. Festlig  
 messe kl. 9.30 med en dåb. Det er Pham  
 Thi Le Trinh og Le Van Dong's datter, der  
 skal døbes. Stille messe kl. 11.

*Onsdag d. 12.:* Vietnamesisk messe kl. 17.

*Lørdag d. 22.:* Bryllupsmesse kl. 13.30.  
 Det er Le Thi Thuy Linh og Dinh Tien Q,  
 der skal giftes.

*Torsdag d. 3.8.:* Kateketmøde efter messen  
 kl. 19.

*Lørdag d. 5.:* Bryllupsmesse kl. 14. Det er  
 Ha Thi Bich Nga og Nguyen Van Kham,  
 der skal giftes.

*Søndag d. 6.:* Messe kl. 9.30 og 11. Viet-  
 namesisk messe kl. 14.

*Onsdag d. 9.:* Vietnamesisk messe kl. 17.

**Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing**  
 Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

*Søndag d. 2.7.:* Messe kl. 19.

*Søndag d. 16.:* Messe kl. 19.

*Søndag d. 6.8.:* Herrens forklarelse. Messe  
 kl. 19.

*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i  
 himlen. Messe kl. 19.

**Stella Maris Kirke, Nyborg**  
 Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
 Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700  
 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42  
 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller  
 efter aftale.

Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak,  
 tlf. 65 36 18 83.

*Messestider:* (HC2)

Højmesse hver lørdag kl. 16.

**Vor Frelsers Kirke, Assens**  
 Nørregade 3, 5610 Assens.  
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelga-  
 de 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller  
 henvendelser til: Marie Lauridsen, menig-  
 hedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

*Messestider:*

Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

**Skt. Birgitta Kirke, Maribo**  
 Mariagade 4, 4930 Maribo.  
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.  
 Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kol-  
 legievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64  
 04 22 (9-10 mandundt.)

Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80,  
 bedst 9.30-10.30 mand. undt.

*Messestider:*

*Søndagsmesser:* kl. 10 højmesse. Hver lør-  
 dag messe kl. 11.30.

*Hverdagsmesser:* normalt tirsdag - fredag  
 kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Der er ingen hverdagsmesser i juli måned.

*Søndag d. 23.7.:* Skt. Birgittas fest.



Højmesse kl. 10.  
*Søndag d. 13.:* Menighedsudflugt til Rom-sø i Maribo sø. Vi sejler kl. 9 med An-nemonen - afgang neden for Domkirken. Der bliver udendørs messe og derefter spiser vi vor medbragte mad. Der vil blive arrange-ret lege for børnene og også for de voksne. Det er vort håb, at rigtig mange vil deltage - og alle er velkomne. Kl. 15 sejler vi til-bage til Maribo.

**Skt. Franciskus Kirke, Nakskov**  
 Bredgade 47, 4900 Nakskov.  
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sogne-præst: Pater Irenæus, OFMconv.  
 Messetider: (HA1)  
 Søndagsmesse lørdag kl. 19, søndag højmesse kl. 10.  
 Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 8.

*Kirkekaffe:*  
 Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset d. 2. juli og den 6. august efter højmessens.

*Messe på tysk:*  
 I turistsæsonen vil messen om lørdagen blive holdt på tysk, når flere tysksprogede gæster deltager i messen kl. 19.

*Ministrantudflugt:*  
 Onsdag d. 5.7. er det ministranternes udflugtsdag. Menigheden siger tak for tro-fast tjeneste. Vi håber, alle får en fornøjelig dag ud af det.

*Første kommunion:*  
 Natalia Cabaj glæder sig til den første kommunion under højmessens, søndag den 20. august. Sammen med familien, som kommer tilrejsende langvejsfra, bliver begivenheden fejret i Nakskov. Menighe-den glæder sig sammen med familien Cabaj. God fest.  
 Holdkammeraterne Daniel og Roma vil sikkert være ministranter den dag.

*Polsk roepige bliver 100 år:*  
 Thekla Svendsen f. Sawczyn - vaskeægte roepige fra menighedens første generation - håber på at kunne fejre sin 100 års fødselsdag torsdag d. 24. august. Hver søndag indtager Thekla sin faste plads i kirken. Det er sjældent, at hun p.g.a. sygdom har været forhindret i at være med til søndags-messen. Godt støttet af sønnen Johannes under altergangen modtager hun den helli-ge kommunion. Hele menigheden håber at kunne opleve den festlige begivenhed og kunne lykønske den første roepige i Nakskov menighed med 100-års dagen. Fortsat godt helbred!

**Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.**  
 Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag: Messe kl. 10.  
 Hverdage: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.  
 Lørdag kl. 19. Alle lørdage i juli og august: Turistmesse (på tysk) kl. 19.

*Fredag d. 7.7.:* 1. fredag i måneden. Mes-se + tilbedelse kl. 17.  
*Søndag d. 30.:* Menighedens havefest. Familiegudstjeneste kl. 10. Herefter fest i haven for både store og små. Festen holdes sammen med turisterne og menighederne fra Nakskov og Maribo. Se plakaten i kir-ken.  
*Fredag d. 4.8.:* 1. fredag i måneden. Mes-se + tilbedelse kl. 17.  
*Lørdag d. 19.:* Sommermarked fra kl. 11-

15 på Skt. Joseph Søstrenes Skole. Effek-ter til dette marked kan afleveres - helst i god tid - i præstegården eller ved Fredens-gade 15. Læg denne dag vejen om til den-ne aktivitet i menigheden. Alt andet bekendtgøres ved opslag i kirken.  
*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

## 9 Sydøstsjælland

**Vor Frue Kirke, Næstved**  
 Præstøvej 29, 4700 Næstved.  
 Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. Ellers efter aftale.  
 Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylo-wicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt-undt. mandag.  
 Messetider: (HA)  
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisa-beth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.  
 Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

*Fredag d. 7.7.:* Jesu hjerte fredag. Tilbe-delse på Maria Elisabeth Hjemmet bortfal-der, men der er aftenmesse kl. 19.  
*Søndag d. 16.:* Den hell. Forløseres fest. Redemptoristernes titularfest. Festmesse kl. 10. Polsk messe kl. 11.30.  
*Fredag d. 4.8.:* Jesu hjerte fredag. Tilbe-delse på Maria Elisabeth Hjemmet bortfal-der, men der er aftenmesse kl. 19.  
*Søndag d. 6.:* Den hell. Alfons Maria de Liguori, redemptoristernes grundlægger. Festmesse kl. 10.  
*Tirsdag d. 8.:* Menighedsmøde kl. 19.15 i præstegården.  
*Søndag d. 13.:* Det berømte kor "Cantus Corvinus" fra Budapest synger under højmessens kl. 10.  
*Mandag d. 14.:* Salmesvalgsmøde kl. 19.15 i præstegården.  
*Søndag den 20.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 11.30.

*Tirsdag d. 22.:* Katolsk Radio- og Fjern-synsforbund holder møde kl. 19.15 i præstegården.  
*Torsdag d. 24.:* Forældre til næste års 1. kommunikanter mødes kl. 19.15. Med-bring børnenes og forældrenes dåbsatte-ster evt. forældrenes vielsesattest.  
*Torsdag d. 31.:* Møde for næste års konfir-mander/firmander kl. 19.15. Forældrene bedes medbringe attester.  
 Børn, der skal gå til undervisning til 1. kommunion eller firmelse i 1996 skal være tilmeldt hos sognepræsten senest 1.8.95 ellers må børnene vente et år til.

**Helligåndskirken, Vordingborg**  
 Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.  
 Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, tors-dag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.  
 Messetider: (HA)  
 Hver søndag kl. 10.00: Messe.

*Søndag d. 23.7.:* Festen for Den allerhel-ligste Forløser, redemptoristernes titular-fest. Højmesse kl. 10.  
*Fredag d. 4.8.:* Jesu hjerte fredag. Messe kl. 16.30.  
*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

Forberedelse til firmelsen fortsætter i august måned lige efter sommerferien. Alle ønskes en rigtig god ferie!

## 10 Vestsjælland

**Sankt Hans Kirke, Køge**  
 Bjerggade 10, 4600 Køge.  
 Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndage: Højmesse kl. 10.  
 Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

*Lørdag d. 1.7.:* Lørdagsklubben mødes kl. 15-17.  
*Søndag d. 9.:* Efter højmassen er der kir-kekaffe.  
*Lørdag d. 5.8.:* Lørdagsklubben bortfalder.  
*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.  
*Søndag d. 27.:* Efter højmassen: Menig-hedsudflugt.  
 Se i øvrigt sognebrevet.

**Skt. Knuds Kirke, Ringsted**  
 Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.  
 Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.  
 Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.  
 Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99. (HC2)

Alle søndage i juli: Messe kl. 10 med pater Grégoire.  
*Søndag d. 6.8.:* Herrens forklarelse. Messe kl. 10 med p. Kazimierz.  
*Søndag d. 13.:* Messe kl. 10 med p. Kazi-mierz.  
*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse i himlen. Messe kl. 10 med p. Ziggelaar.  
*Lørdag d. 26.:* Messe kl. 10 med sogne-præsten.

**Vor Frue Kirke, Slagelse**  
 Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
 Sognepræst: Stephen Holm  
 Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frede-riksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45  
 Faste messetider: (HC2)  
 Søndagsmesser: Højmesse kl. 10, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedshu-set.  
 NB.: Søndagene den 30.7. og 13.8. fejres dele af messen på latin.  
 Hverdagsmesser, i Maria-sideskibet, nor-malt således: mandag kl. 17,15 (d. 17., 24. og 31.7. kl. 19.15), tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15, fredag kl. 19,15, lørdag ingen.  
 NB.: Fra 5.-13.7. er der ingen hverdags-messer eller tidebønner.  
 Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. - Kl. 18: vesper, lø. dog kl. 12,15, søndag kl. 19.

*Børne- og ungdomsundervisningen* holder sommerferie. Men vi begynder en ny sæson sidste weekend i august, idet vi fra fredag d. 25.8. holder fælles børneweek-end i Røsnæs ved Kalundborg. Vi slutter af med søndagsmessen i kirken i Kalundborg søndag den 27.8. kl. 15.

*Mandagene 3.7. og 7.8.* er månedernes 1. mandag, som er inter-montfortanske bede-dage. De dage er der - i tilslutning til mes-sen kl. 17,15 - fra kl. 18-19 tilbedelse for-an det udstillede sakramente.

*Lørdag d. 1.7.:* Besøg af Katolsk Arbejder-aktion ved middagstid. Messe og frokost.  
*Søndag d. 2.:* Valfart til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Menigheden opfor-dres til at deltage i denne ældste valfart i bispedømmet - ganske særligt i år, hvor vi mindes 825-året for Skt. Knud Lavards

skrinlæggelse i Skt. Bendts kirke i Ring-sted (1170) og fejrer valfartens 75-års fø-selsdag. Vi mødes ved Skt. Bendts kirke Ringsted lidt før kl. 13.30. Valfartsmesse er i Skt. Knuds kirke kl. ca. 14.  
 I Slagelse er der søndagsmesse kl. 10 som normalt.

*Søndag d. 6.8.:* Festen for Kristi forklare-se på Taborbjerget. Højmesse kl. 10.  
*Lørdag d. 12.* er der kirkerengøring fra k 10.30-12.30.  
*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse himlen. Festmesse kl. 10. Under messe optages Marianne og Svend-Erik Pederse samt Mogens Arvid Julsdorf - alle fra Sla-gelse - i den katolske kirkes fuldstændig fællesskab. Efter messen ønsker vi de tr og hinanden til lykke i menighedssalen.

**Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg**  
 Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.  
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksga-de 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.  
 Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Bo-romæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 430 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.  
 Kirkeværg: Grethe Carlsen, Lundemar-ken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 7 84.

Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesse: Kl. 15, - med efterfølger de kirkekaffe i menighedssalen.  
 Søndagene 30.7. og 13.8. fejres dele a messen på latin.  
 NB.: Søndag den 2.7. er der ingen messe Kalundborg.  
 Hverdagsmesser fejres normalt ikke. De henvises til sognekirken i Slagelse.

*Børne- og ungdomsundervisningen* holde sommerferie. Men vi begynder en n sæson sidste weekend i august, idet der fr fredag aften d. 25.8. arrangeres en fælle børnelejr på Røsnæs ved Kalundborg. V slutter af med søndagsmessen i Skt. Mari- kirke i Kalundborg søndag den 27.8. kl. 1.

*Søndag d. 2.:* Valfart til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Vi mindes 825-åre for Skt. Knud Lavards skrinlæggelse i Skt Bendts kirke i Ringsted (1170) og fejre valfartens 75-års fødselsdag. Vi mødes ve Skt. Bendts kirke i Ringsted lidt før ki 13.30. Her indledes valfarten. Der er val fartsmesse i Skt. Knuds kirke kl. ca. 14 Ingen messe i Kalundborg.  
*Søndag d. 6.8.:* Kristi forklarelse på Tabor bjerget. Messe kl. 15.  
*Søndag d. 20.:* Jomfru Marias optagelse himlen. Festmesse kl. 15.  
*Søndag d. 27.:* Deltagerne fra den fælle børneweekend er med ved søndagsmessen kl. 15.

## 11 Midtsjælland

**Skt. Pauls Kirke, Tåstrup**  
 Køgevej 162, 2630 Tåstrup.  
 Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.  
 2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.  
 Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.  
 Menighedsrådsformand: Anders Keller. Tlf. 43 71 43 13.  
 Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag: Højmesse kl. 10.  
 Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.  
 Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 11.  
 Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.



ørtdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.  
ørste torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.  
I hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 9-22.  
ørste lørdag i hver måned er messen kl. 7 på vietnamesisk.  
kriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.  
og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstrene kl. 9-20.

**kt. Laurentii Kirke, Roskilde**  
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde  
Telefon: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.  
Sognepræst: Hans Christoffersen,  
m.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8.30-9.30  
-fr).  
Råbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.  
Messestider: (HC2)

**øndagsmesser:**  
ørtdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der  
kkekaffe bagefter i menighedssalen.  
**verdagsmesser:**  
rsdag - fredag kl. 17.  
akramentsandagt hver onsdag kl. 16.  
osenkrans hver onsdag kl. 16.30.  
B.: Første søndag i måneden er der mes-  
kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

iden fra den 26.6. til og med den 20.7. er  
r ingen hverdagsmesser.

**øndag d. 2.7.:** Messe kl. 10 v/ p. Charlie  
BS: Ingen messe i Frederikssund.  
**nsdag d. 5.:** Oplysningsaften kl. 19-21  
n det at være katolik. Marianne Powell  
ler over emnet "Har Kristi budskab en  
el mening i det moderne samfund?" Alle  
velkomne.

**øndag d. 9.:** Messe kl. 10 v/ pastor Guido  
eienbühl.

**øndag d. 16.:** Messe kl. 10 v/ p. Charlie.  
**edag d. 21.:** Hverdagsmesserne genop-  
ges.

**nsdag d. 26.:** Oplysningsaften kl. 19-21  
n det at være katolik. p. Charlie taler over  
nnet: "Har Bibelen nogen værdi i  
1995?". Alle er velkomne.

**nsdag d. 9.8.:** Skolestart på Skt. Josefs  
ole.

**øndag d. 13.:** Messe på Ledreborg kl.  
30.

**nsdag d. 16.:** Oplysningsaften kl. 19-21  
n det at være katolik. p. Hans taler over  
nnet: "Kirken er katolsk". Alle er vel-  
komne.

**rsdag d. 22.:** Forældremøde kl. 19 for  
le, der har børn, som skal gå til under-  
sning i vinterens løb. I begyndelsen af  
gust vil I alle modtage et brev herom.

### **dreborg Slotskirke**

gyndende i august måned er der messe  
n 2. søndag i hver måned kl. 8.30.

### **nkt Elisabeths Kirke, lbæk**

arl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksga-  
7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.  
Søstrene: Sr. Engeline, Karl Borro-  
eus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300  
lbæk, tlf. 59 44 37 53.  
Ildstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Han-  
rsvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

Messestider: (HC2)

**øndagsmesse:** Hver lørdag kl. 15.30, -  
d efterfølgende kkekaffe - undtagen  
8., hvor søndagsmessen er i Kirke Såby  
ke og først begynder kl. 16.  
rdagene 29.7. og 26.8. fejres dele af  
ssen på latin.

NB: Ingen messe på selve søndagen.  
Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Und-  
tagelser angives nedenfor eller meddeles i  
kirken.

**Børne- og ungdomsundervisningen** holder  
sommerferie. Men vi begynder en ny  
sæson sidste weekend i august, idet vi fra  
fredag d. 25.8. holder en fælles bør-  
neweekend i Røsnæs ved Kalundborg. Vi  
slutter af med søndagsmessen i Skt. Mariæ  
kirke i Kalundborg søndag den 27.8. kl. 15.

**Fredagene 7.7. og 4.8.** er månedernes 1.  
fredag. Aftenen før - d.v.s. **torsdag d. 6.7.**  
**og 3.8.** er der for den 6.7.s vedkommende  
ingen gudstjeneste, men den 3.8. er der en  
ordets gudstjeneste kl. 19.15 med uddeling  
af den hell. kommunion og efterfølgende  
tilbedelse foran det udstillede sakramente  
indtil kl. 20.

**Søndag d. 2.7.:** Valfart til Skt. Knud Lavard  
i Ringsted/Haraldsted. Vi mindes 825-året  
for Skt. Knud Lavards skrinlæggelse i Skt.  
Bendts kirke i Ringsted (1170) og fejrer  
valfartens 75-års fødselsdag. Vi mødes ved  
Skt. Bendts kirke i Ringsted lidt før kl.  
13.30. Her indledes valfarten. Der er val-  
fartsmesse i Skt. Knuds kirke kl. ca. 14.  
Slut op om denne valfart!

**Fredag d. 7.:** Tamilsk bryllup kl. 13. Alle  
er velkomne.

**Lørdag d. 5.8.:** Kristi forklarelse på Tabor-  
bjerget. Messe kl. 15.30.

**Lørdag d. 12.** holder vi *menighedsudflugt*  
til Kirke Såby. Vi slutter af med søndags-  
messen i Kirke Såby kirke kl. 16. Nærme-  
re oplysninger vil blive givet i kirken.

**Lørdag d. 19.:** Jomfru Marias optagelse i  
himlen. Festmesse kl. 15.30.

## 12 Nordsjælland

### **Skt. Vincent Kirke, Helsingør**

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.  
Sognepræst Hans Esmark.  
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst  
kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.  
Mobiltelefon: 40 58 48 57.  
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.  
Menighedsrådsformand: Britta Kristen-  
sen. Tlf. 42 29 90 06.  
Messestider: (HB2)

**Lørdag d. 1.7.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 2.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 4.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 6.:** Messe kl. 18.

**Lørdag d. 8.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 9.:** Messe kl. 11. Herefter have-  
party med grill-pølser og så'dan noget.  
Samtidig holder vi sommer-marked i  
menighedshuset.

**Tirsdag d. 11.:** Pensionist-træf kl. 14.30  
med messe og efterfølgende hyggeligt  
samvær.

**Torsdag d. 13.:** Messe kl. 18.

**Lørdag d. 15.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 16.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 18.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 20.:** Messe kl. 18.

**Lørdag d. 22.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 23.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 25.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 27.:** Messe kl. 18.

**Lørdag d. 29.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Gilleleje kirke kl. 19. Sidste gang i år!

**Søndag d. 30.:** Messe kl. 9.

**Søndag d. 6.8.:** Herrens forklarelse. Messe

kl. 9 med pastor Erling Brodersen.

**Søndag d. 13.:** Messe kl. 11 med pastor  
Jesper Fich.

**Søndag d. 20.:** Jomfru Marias optagelse i  
himlen. Messe kl. 9 med pastor Erling Bro-  
dersen.

**Søndag d. 27.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 29.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 31.:** Messe kl. 18.

### **Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød**

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7,  
3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10  
B- Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10,  
dog undtagen søndag og mandag. Mobil-  
telefon: 40 58 48 57. Fax nr. 42 25 55 31.

Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.  
Menighedsrådsformand: Martin Rohof.  
Tlf. 47 92 36 40.

Messestider: (HA)

**Lørdag d. 1.7.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Asserbo (Skovbovej 23) kl. 17. Søndags-  
messe dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 2.:** Messe kl. 11. Efter messen  
udendørs sommerparty med grill-pølser og  
så'dan noget.

**Tirsdag d. 4.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 5.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 6.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 7.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 8.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Asserbo (Skovbovej 23) kl. 17. Søndags-  
messe dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 9.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 11.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 12.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 13.:** Messe kl. 17.

**Lørdag d. 15.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Asserbo (Skovbovej 23) kl. 17. Søndags-  
messe dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 16.:** Messe kl. 11.

**Tirsdag d. 18.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Torsdag d. 20.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 21.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 22.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Asserbo (Skovbovej 23) kl. 17. Søndags-  
messe dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

**Søndag d. 23.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 25.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 26.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 27.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 28.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 29.:** Søndagsmesse dansk/tyisk i  
Asserbo (Skovbovej 23) kl. 17. Søndags-  
messe dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Begge steder sidste gang i år!

**Søndag d. 30.:** Messe kl. 11.

**Søndag d. 6.8.:** Herrens forklarelse. Messe  
kl. 11 med pastor Erling Brodersen.

**Søndag d. 13.:** Messe kl. 9 med pastor  
Jesper Fich.

**Søndag d. 20.:** Jomfru Marias optagelse i  
himlen. Messe kl. 11 med pastor Erling  
Brodersen.

**Søndag d. 27.:** Messe kl. 9.

**Tirsdag d. 29.:** Messe/laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 30.:** Messe kl. 17.

**Torsdag d. 31.:** Messe kl. 17.

**Skt. Hans Kirke, Hørsholm**  
Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup  
Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messestider: (HA)

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11:  
Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 9: Messe.  
Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.  
I juli og første uge i august bortfalder tirs-  
dags- og torsdags messerne.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med  
messerne eller efter aftale.

**Torsdag d. 3.8.:** Menighedsrådsmøde kl.  
19.30 i menighedssalen.

**Tirsdag d. 8.:** Første tirsdagsmesse efter  
sommerferien kl. 19.30. I tilknytning til  
messen er der rosenkransandagt.

**Torsdag d. 10.:** Første torsdagsmesse efter  
sommerferien kl. 10.30.

### **Den Hellige Families Kirke, Birkerød**

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 13-14 tirs-  
dag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

Messestider: (HA1)

**Søndag:** Højmesse kl. 9.30.

**Mandag:** Aftenmesse kl. 19.30.

**Tirsdag:** Messe kl. 10.

**Fredag:** Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjene-  
sterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente  
efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i  
måneden.

**Søndag d. 20.8.:** Jomfru Marias optagelse  
i himlen. Højmesse kl. 9.30.

**Søndag d. 20.8.:** Jomfru Marias optagelse  
i himlen. Højmesse kl. 9.30.

**Søndag d. 20.8.:** Jomfru Marias optagelse  
i himlen. Højmesse kl. 9.30.

Rigtig god sommer !

## 13 Hovedstads- område NV

### **Skt. Antoni Kirke, Brønshøj**

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med mes-  
serne samt tirsdag 10.30-11.30 på sogne-  
kontoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menig-  
hedsrådsformand Henning Heinemeier,

Markskellet 5, 2720 Vanløse.  
Tlf. 31 74 13 05.

Messestider: (HA)

**Søndag kl. 10.30.**

**Tirsdage kl. 10.** Onsdage og fredage kl. 19.  
I juli måned fejres messe om søndagen kl.  
10.30 og det vil blive bekendtgjort ved  
søndagsmessen, om der er messe på hver-  
dage.

**Lørdag d. 19.8.:** Rådsdag for menigheds-  
rådet. Det er her det kommende års aktivi-  
teter planlægges. Ønsker og ideer kan ind-  
leveres til rådet.

**Mandag d. 21.:** Det sidste forberedende  
sommermarkedsmøde afholdes kl. 19.30 i  
menighedssalen.

**Fredag d. 29.:** Niels Steensen andagt kl.  
18.50.

**Lørdag d. 19.8.:** Rådsdag for menigheds-  
rådet. Det er her det kommende års aktivi-  
teter planlægges. Ønsker og ideer kan ind-  
leveres til rådet.

**Mandag d. 21.:** Det sidste forberedende  
sommermarkedsmøde afholdes kl. 19.30 i  
menighedssalen.

**Fredag d. 29.:** Niels Steensen andagt kl.  
18.50.

**Vor Frue Kirke, Herlev**  
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wen-  
strup, P.D.Jensensvej 3, Lyngø.

Messestider: (HA)

**Lørdag kl. 17.00.** (Lørdagsmesserne bort-  
falder i juli måned).

**Søndag kl. 9.30, kl. 11.00** (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

**Torsdag kl. 9.30** (engelsk). (Torsdagsmes-  
serne bortfalder i juli måned).

**1. fredag i måneden:** Kl. 19.30 (engelsk).  
(Bortfalder i juli måned).

**3. fredag i måneden:** Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.



Skriftemål: Efter aftale.  
 Ungdomsklubber: Starter i september.  
 Ingen lørdagsmesser kl. 17 og ingen torsdagsmesser på engelsk kl. 9.30 i juli måned.  
 Fredagsmessen på engelsk d. 7.7. bortfalder.  
 Onsdag d. 9.8.: Menighedsrådsmøde efter messen kl. 19.  
 Lørdag d. 26.: Efter messen kl. 17 fejrer menigheden p. Frank Jobst 50 års fødselsdag, der er den 24.8.

## 14 Hovedstads-område NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.  
 Pastor G. Uttenthal Nibler.  
 Tlf. 45 87 77 12. - (HA)

### Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.  
 Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80 (undt. mandag).

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9) undt. onsdag.

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 (bedst kl. 9-10) undt. tirsdag.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.  
 Messetider: (HB2)

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. I juni, juli og august kun højmassen kl. 9.  
 Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Pastor Erichsen vil være bortrejst i tiden 19.6.-8.7. incl.

Søndag d. 27.8.: Skt. Andreas menighed afholder familiefest i præstegårdshaven. Skt. Therese menighed indbydes til at deltage. Se under Skt. Andreas kirke.

### Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Messetider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.  
 Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.  
 Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.  
 Lørdag: Messe kl. 9.

### Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80 - undt. mandag..

Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9) undtagen onsdag.

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 (bedst kl. 9-10) undt. tirsdag.

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39. Giro 8 02 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

Messetider: (HC2)

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00. I juni, juli og august kun højmassen kl. 10.30.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. I juli og august messe kl. 8. Ingen tilbedelse og messe om eftermiddagen.  
 Lørdag: Messe kl. 11.30.

Lørdag d. 1.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 2.-Lørdag d. 8.: Pastor Hornbech-Madsen vil være bortrejst.

Fredag d. 7.: Se under messetider. Midlertidig ændring i fredages gudstjenestetider  
 Lørdag d. 5.8.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Latinsk højmesse kl. 10.30.

Onsdag d. 23.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30. anbefales til menighedens forbøn. Forslag modtages til behandling.

Søndag d. 27.: Efter højmassen arrangeres i præstegårdshaven familiefest med spisning, tombola og gavebod. Nærmere oplysninger vil fremkomme. Henviser til opslag.

### Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J. Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11.

Messetider: (HC2)

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

2. søndag i måneden: Latinsk messe kl. 10.

Sidste søndag i måneden er der kirkekaffe.

## 15 Hovedstads-område V

### Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Tlf. privat 31 35 86 92).

Messetider: (HA1)

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 7.7.: Jesu hjerte fredag. Tilbedelse af det hell. sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Mandag d. 31.: St. Ignatius af Loyola, Jesu Selskabs grundlægger. Festlig messe kl. 17.

Fredag d. 4.8.: Jesu hjerte fredag. Tilbedelse af det hell. sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Fredag d. 18.: Medarbejderfest kl. 19.

Onsdag d. 23.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Onsdag d. 30.: Studiekreds kl. 11. Se nedenfor.

### Undervisning 1995/96

Efter sommerferien vil vi igen holde religionsundervisning for børn og unge én lørdag om måneden kl. 11-15.

Følgende hold bliver oprettet:

-Før første kommunion: Årgang 88 og yngre.

-Første kommunionshold: Årgang 86/87

-Efter første kommunion: Årgang 84/85

-Første års forberedelse til firmelsen i 1997: Årgang 81/82 og ældre.

Undervisningen begynder med en weekend på Klitborg fra fredag d. 1. til søndag d. 3. september (tilmelding hos sr. Evelyn).  
 Undervisningslørdage i 1995: 16.9., 7.10., 18.11., 16.12.

Undervisningslørdage i 1996: 20.1., 24.2., 16.3., 20.4.

Familiemesser i 1995: 17.9., 8.10., 19.11., 17.12

Familiemesser i 1996: 21.1., 25.2., 17.3., 21.4.

### Studiekreds for voksne

Hver sidste onsdag i måneden kl. 11-14 studiekreds for voksne på sr. Evelyns kontor. Vi vælger selv de emner, vi vil tale om og spiser frokost sammen.

Næste gang onsdag d. 30. august.

### Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99.

Træffes efter aftale.

Messetider: (HA)

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Tirsdag d. 11.7.: Katolsk Ældreklub. Møde i Liobahjemmets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

Søndag d. 6.8.: Herrens forklarelse. Højmesse kl. 11.

Tirsdag d. 8.: Katolsk Ældreklub. Møde i Liobahjemmets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i himlen.

Lørdag d. 26.: Indsættelse af Jesper Fich som sognepræst ved messen kl. 13. Biskop Czeslaw Kozon foretager indsættelsen. Efter messen reception.

Søndag d. 27.: Højmesse kl. 11, hvor vi fejrer pastor Knud-Aage Nielsens 30 års præstetjubilæum og tager afsked med ham som sognepræst. Efter messen reception.

Tirsdag d. 29.: Katolsk Ældreklub. Skovtur til Kongskilde. Busafgang kl. 10 fra Jens Jessensvej. Husk tilmelding.

### Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R. Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-12, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Messetider: (HA)

Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 8.

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Søndag d. 2.7.: Højmesse kl. 10. Ingen polsk messe kl. 12.

Søndag d. 6.8.: Højmesse kl. 10. Højmesse på polsk kl. 12. Derefter kirkekaffe.

I juli og august er der ingen kirkekaffe efter dansk højmesse (2. søndag).

## 16 Hovedstads-område N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.  
 Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst. Jac. Adams, Redemptorist. Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. kl. 11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Kirkens kontor: Marianne F. Jensen træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf. 31 35 68 25. Kontotiden er reduceret i juli og august p.g. ferie.

Vicevært Tom A. Sørensen..

Messetider: (HB2)

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk.

Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag, Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden messe kl. 11.

Søndag d. 2.7.: Reciteret højmesse kl. 10  
 Fredag d. 7.: Messe kl. 11. Ingen messe kl. 17.

Søndag d. 9.: Den hellige Villehad. Sakramentskirkens 78 års fødselsdag. Messe kl. 10.

Lørdag d. 15.: Messe kl. 17 med dåb.

Søndag d. 16.: Reciteret messe kl. 10.

Søndag d. 23.: Reciteret messe kl. 10.

Søndag d. 30.: Reciteret messe kl. 10.

Tirsdag d. 1.8.: Alfons Maria de Liguos Redemptoristernes ordensstifter. Messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Søndag d. 6.: Herrens forklarelse. Messe kl. 10.

Søndag d. 13.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 19.: Messe kl. 17.

Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Messe kl. 10.

Søndag d. 27.: Messe kl. 10.

## 17 Hovedstads-område K

### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Messetider: (HB2)

Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Lørdag: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse kl. 17 og rosenkransbøn. I juli måned efter messe kl. 17.

Søndag d. 2.7.: Valfart til Skt. Knud Lavard. Messe i Ringsted kl. 14.

Fredag d. 7.: Jesu hjerte messe kl. 16.30 med tilbedelse indtil kl. 18.

Mandag d. 10.: Knud Konge, Danmarks værnehelgen. Messe kl. 8.

Fredag d. 1.8.: Jesu hjerte messe kl. 16.30 med tilbedelse indtil kl. 18.

Søndag d. 6.: Herrens forklarelse. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.



**18 Amager og Bornholm**

**kt. Annæ Kirke, Amager**  
 Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
 Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.  
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.  
 Jdenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.  
**Messtider:** (HA)  
 .ørdage: Engelsk messe kl. 17.  
 .øndage: Reciteret messe kl. 8.30.  
 .øjmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12.  
 .ngelsk messe kl. 17.  
 .verdage: Messe kl. 8.  
 .orsdage: Messe kl. 19 med novene.  
 .redag: Jesu hjerte messe kl. 19.

**redag d. 7.7.:** Jesu hjerte messe kl. 19  
 vortfalder.  
**øndag d. 16.:** Festen for den allerhelligste  
 orløser, redemptoristernes titularfest.  
 .øjmesse kl. 10.  
**øndag d. 30.:** Festen for den hellige Anna,  
 kt. Annæ kirkes titularfest. Festmesse  
 latinsk) kl. 10.  
**orsdag d. 3.8.:** Den hell. Alfonsus de Lig-  
 ori. Redemptoristernes ordensstifter.  
 .estmesse kl. 19.  
**redag d. 4.:** Jesu hjerte messe bortfalder.  
**nsdag d. 23.:** Møde i onsdagsklubben kl.  
 4.30. Hyggeeftermiddag.  
**øndag d. 27.:** Latinsk højmesse kl. 10.

**kt. Hyacinthus Kirke, Rønne**  
 .stergade 59, 3700 Rønne.  
 Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.  
 .ognepræst: Erling Brodersen.  
 Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.  
**tesstider:** (HC2)  
 .øjmesse:  
 .uli: Højmesse kl. 9.  
 .ugust: Højmesse kl. 11.

**osenkranskirken, Åkirkeby**  
 .irgersgade 12, 3720 Åkirkeby.  
 .ognepræst: Erling Brodersen.  
 .fenighedsrådsformand: Erik Frandsen,  
 .annikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.  
**tesstider:** (HC2)  
 .øjmesse:  
 .uli: Højmesse kl. 11.  
 .ugust: Højmesse kl. 9.

**19 Grønland**

**Nuuk/Godthåb**  
**rist Konge Kirke**  
 .ognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51,  
 900 Nuuk/Godthåb.  
 Tlf. 009 299 2 12 75

**tesstider:**  
 .øndagsmesser: Kl. 10.00.  
 (verdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl.  
 7.15.  
 .orsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efter-  
 .vlt af messe kl. 19.30.  
 .redage: Kl. 17.15 hos de små søstre.  
 .ørdage: Kl. 11.00.  
 .elgionsundervisning: Efter aftale.  
 .irkekaffe: Efter søndags og torsdagsmes-  
 .rne.

**Gudstjenester på fremmede sprog**

**deutschsprachige Gemeinde**  
 fr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28,

2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.  
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat  
 um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St.  
 Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenha-  
 gen. Nach jedem Gottesdienst findet ein  
 gemütliches Zusammensein statt.

**English-Speaking Ministry**  
 Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the  
 English-Speaking Catholic Community.  
 Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),  
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94  
 76 78.

Other Churches with Mass in English:  
 Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade  
 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke  
 (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300  
 Kbh. S.  
 Eucharistic Celebrations in English:  
 Saturday: Skt. A at 5 p.m.  
 Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.;  
 SAK at 6 p.m.  
 Wednesday: SAK at 5 p.m.  
 Thursday: VFK at 9:30 a.m.  
 First Friday: VFK at 7:30 p.m.

**Misa en español**  
 Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.  
 Todos los domingos. A las kl. 12.  
 P. Thomas Tirapu Beortegui C.S.R.  
 Tlf. 31 58 21 02.

**Communauté de Langue Francaise**  
 Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à  
 Sakramentskirken, Nørrebrogade 27,  
 København N. Null messe en juillet et  
 août.

**Missione cattolica Italiana**  
 Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5,  
 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.  
 Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte  
 Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

**Kroatisk mission**  
 P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken,  
 Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.  
 Tlf. 39 66 22 99.  
 Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fre-  
 dag kl. 19.  
 I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måne-  
 den kl. 14.  
 I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden  
 kl. 16.  
 I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i  
 måneden kl. 17.  
 I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

**Msze swiete w jezyku polskim**  
 Ks. Julian Bodnar, C.S.S.R.  
 Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbin-  
 ders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58  
 21 02.  
 Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz.  
 12.00.

**Ungarsk messe**  
 Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.,  
 Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu  
 Hjerte Kirke).  
 Tlf. 31 21 85 88.  
 Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I  
 huskapellet). Stenosgade 4 A.

**Koder for kørestolsbrugere**  
 HA = direkte adgang ad fast rampe, fast  
 skinne eller elevator.  
 HB = Adgang ad løs rampe eller skinne.  
 HC = Kun adgang ved løft.  
 1 = Placering af fast adgangsvej oplyses  
 ved henvendelse til sognekontoret.  
 2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales  
 med sognekontoret/kirken.

**Kirken i Kina**

Skt. Frans Xaver døde på  
 tærskelen til Kina i 1552 -  
 et offer for sin drøm om at  
 bringe dette store folk til  
 Kristus og Kristus til kine-  
 serne. Hans erfaringer fra  
 andre dele af Asien havde  
 vist ham, hvor stor indfly-  
 delse kinesisk kultur, sprog  
 og spiritualitet har på andre  
 nationer og havde overbe-  
 vist ham om styrken i den  
 kinesiske ånd og tradition. I  
 hans øjne kunne både kir-  
 ken og Kina kun nyde godt  
 af, at begges rige arv blev  
 blandet, og han var overbe-  
 vist om, at der af en sådan  
 blanding ville vokse store  
 fordele for landene i Syd-  
 og Østasien, ja for hele ver-  
 den.

**Eksemplarisk tro**  
 Fire og et halvt århundrede  
 senere, og efter at mange  
 generationer af kinesiske  
 kristne har holdt fast ved  
 deres tro, inspirerer drøm-  
 men om en omfangsrig ki-

nesisk tilstedeværelse i  
 Kristi Kirke stadig megen  
 bøn og tjeneste. Kun få asi-  
 atiske lande er ikke berørt  
 af de kinesiske katolikkens  
 eksemplariske tro og ånde-  
 lige dynamik.

Diplomatisk forsøger  
 repræsentanter for regering  
 og kirke at finde løsninger  
 til normalisering af forhold-  
 ene mellem stat og kirke.  
 Begge har ansvar for be-  
 folkningen. Regeringer  
 forstår ikke altid den ånde-  
 lige indstilling, der ligger  
 bag deres kristne undersåt-  
 ters loyalitet, ikke over for  
 kirken som sådan, men  
 over for Gud, i hvis navn  
 kirken taler til dem.

Der skal stadig overvin-  
 des mange alvorlige van-  
 skeligheder, inden den ki-  
 nesiske regering og Vatika-  
 net vil finde løsninger, der  
 kan garantere fuld religi-  
 onsfrihed for alle kinesiske  
 katolikker. Det mangler

ikke på positive tegn på  
 fremskridt. Kardinal  
 Etchegarays besøg i Kina  
 1993 og hans uformelle  
 samtaler med regeringens  
 embedsmænd; løsladelse  
 af to biskopper fra fængsel  
 i november 1993.

Bønnens frugt er sjæle-  
 fred, både for dem, der be-  
 der og for dem, der bedes  
 for. Bøn er for de kristne et  
 udtryk for forbindelse med  
 Kristus, som også forbin-  
 der dem indbyrdes. Uanset  
 hvilke hindringer, der be-  
 står for en forbindelse med  
 Kristi stedfortræder, kan  
 intet mindske de kristnes  
 forbindelse, deres kommu-  
 nion med Kristus.

I juli beder vi med paven  
 om: *at kvinders gudgivne*  
*rettigheder må respekteres,*  
*især i udviklingslandene.* I  
 august: *at kirken i Kina må*  
*styrke den synlige enhed*  
*med Peters stol.*

**Kristen Meditation og Mystik**

Kristen meditation og my-  
 stik er grundtemaet for fire  
 retræter, som *Grethe Liv-*  
*bjerg* arrangerer og leder i  
 efteråret 95 og foråret 96.  
 To retræter finder sted  
 på Als Kloster, Sønderjyl-  
 land. Den første fra 6.-8.  
 oktober 95 med temaet:  
 Indføring i indre bøn (me-  
 ditation) ud fra de kristne  
 mystikers erfaringer. Den  
 anden finder sted fra 19.-

21. april 1996 med temaet:  
 Sund åndelig-psykisk ud-  
 vikling på bønnens vej.  
 På Skt. Lukassøstrenes  
 Feriehus, Smidstrup  
 Strand, er der en retræte fra  
 den 10.-12. november  
 1995, som ledes af pater  
*Wilfrid Stinissen ocd*, Sve-  
 rige og *Grethe Livbjerg*.  
 Tema: Arvesynden og gud-  
 dommeliggørelsen.  
 På Magleås i Høsterkøb

er der en retræte (med be-  
 grænset deltagerantal) fra  
 den 3.-5. maj 1996 med te-  
 maet: Livskriser.  
 Folder med yderligere  
 oplysninger og tilmel-  
 dingsblanket fås ved hen-  
 vendelse til *Grethe Liv-*  
*bjerg*, Kollegievej 4, 2920  
 Charlottenlund. Tlf. 31 63  
 53 33. ks

**Kirken - også i medierne!**

Under overskriften »Kir-  
 ken - også i medierne!«  
 indbyder *Danmarks Kirke-*  
*lige Mediecenter* til et se-  
 minar, hvor der sættes fo-  
 kus på to hovedemner:  
 »Hvorledes kan der ska-  
 bes godt TV?« ved *Kjeld*  
*Veirup* og »Er debatten ble-  
 vet ødelagt af mediernes  
 'pollemæk'?« ved *Jon Helt*  
*Haarder*.

I 1993 blev der afholdt  
 et seminar, hvor overskrif-  
 ten var »Hvem sætter dags-  
 ordenen - hvorfor ikke os?«  
 Dette års seminar, der  
 henvender sig specielt til  
 informationsmedarbejdere  
 og PR-folk i de kirkelige  
 organisationer og forenin-

ger, kan betragtes som en  
 opfølgning af det forrige.  
 Seminaret finder sted  
 lørdag den 26. august 1995  
 fra kl. 9.30 - 15.30 i Pres-  
 sens Uddannelses Center,  
 Vennelystparken i Århus.  
 Det koster kr. 375,- at

deltage (incl. 2 x kaffe+fro-  
 kostbuffet), og tilmeldings-  
 blanket kan rekvireres hos  
 Danmarks Kirkelige Medi-  
 ecenter, Olof Palmes Allé  
 38, 8200 Århus N. Tlf.  
 8678 5955. ks

**RECEPTION**

I anledning af skoleleder Ole Nielsens 25 års jubi-  
 læum som skoleleder ved Sct. Albani Skole i Oden-  
 se, afholdes på Hotel H.C. Andersen en reception  
 fredag den 25. august fra kl. 13.00 - 16.00.  
 Samtidig siger vi farvel til Ole Nielsen, som på den-  
 ne dag går på pension.

Bestyrelsen for Sct. Albani Skole  
 p. Leo Drzal



1. grøn. Lørdag i 12.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1 Mos 18,1-15. Ev.: Matt 8,5-17.
2. grøn. 13.ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 1 Kong 19,16b.19-21; Sl 16,1-2a+5.7-8.9-10.11. (Omk.: Herren er min tilmålte del.) 2.L.: Gal 5,1.13-18. Ev.: Luk 9,51-62.
3. rød. Mandag. THOMAS, apostel (f).(I Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ef 2,19-22; Sl 117,1.2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet!) Ev.: Joh 20,24-29.
4. grøn. Tirsdag i 13.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Elisabeth af Portugal, (+1336). L.: 1 Mos 19,15-29. Ev.: Matt 8,23-27.
5. grøn. Onsdag i 13.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Antonius Maria Zacharia, præst, (+1539). L.: 1 Mos 21,5.8-20. Ev.: Matt 8,28-34.
6. grøn. Torsdag i 13.alm.uge. (I Ps). Eller rød. Maria Goretti, jomfru og martyr, (+1902). L.: 1 Mos 22,1-19. Ev.: Matt 9,1-8. Læsning ad libitum (Maria Goretti): 1 Kor 6,13c-15a. 17-20.
7. grøn. Fredag i 13.alm.uge. (I Ps). L.: 1 Mos 23,1-4.19; 24,1-8.62-67. Ev.: Matt 9,9-13.
8. grøn. Lørdag i 13.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1 Mos 27,1-5.15-29. Ev.: Matt 9,14-17.
9. grøn. 14.ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es 66,10-14c; Sl 66,1-3a.4-5.6-7a.16+20. (Omk.: Bryd ud i jubel for Gud, al jorden.) 2.L.: Gal 6,14-18. Ev.: Luk 10,1-12.17-20 eller 10,1-9. Villehad, martyr, (+1572), fejres ikke.
10. rød. Mandag. KNUD KONGE, martyr, kongeriget Danmarks værnehelgen (+1086)(f). (II Ps). Gl. Mart.pf. L.: 2 Krøn 24,18-22 eller 2 Kor 9,6-15; Sl 31,3cd-4.6+8ab.16bc-17. (Omk.: I dine hænder befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt 10,34-39. For Færøerne og Grønland: rød. Mandag i 14.alm.uge (II Ps). Knud Konge, martyr (+1086)(m). L.: 1 Mos 28,10-22a. Ev.: Matt 9,18-26.
11. hvid. Tirsdag. BENEDIKT, abbed, Europas værnehelgen, (+547)(f).(II Ps). Gl. Helg.pf. L.: Ordspr 2,1-9; Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11. (Omk.: Jeg vil love Herren til hver en tid. Eller: Smag og se, at Herren er god.) Ev.: Matt 19,27-29.
12. grøn. Onsdag i 14.alm.uge (II Ps). Eller hvid. Kjeld, præst, (+1150). L.: 1 Mos 41,55-57; 42,5-7a.17-24a. Ev.: Matt 10,1-7.
13. grøn. Torsdag i 14.alm.uge (II Ps). Eller hvid. Henrik, (+1204). L.: 1 Mos 44,18-21.23b-29; 45,1-5. Ev.: Matt 10,7-15.
14. grøn. Fredag i 14.alm.uge (II Ps). Eller hvid. Kamillus af Lellis, præst, (+1614). L.: 1 Mos 46,1-7.28-30. Ev.: Matt 10,16-23.
15. hvid. Lørdag i 14.alm.uge (II Ps). Bonaventura, biskop og kirkelærer, (+1274)(m). L.: 1 Mos 49,29-33; 50,15-26. Ev.: Matt 10,24-33.
16. grøn. 15.ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 5 Mos 30,10-14; Sl 69,14+17.30-31.33-34.36ab+37. (Omk.: I ydmyge, søg Herren, og jeres hjerte oplives.) 2.L.: Kol 1,15-20. Ev.: Luk 10,25-37. Vor Frue af Karmel fejres ikke.
17. grøn. Mandag i 15.alm.uge. (III Ps). L.: 2 Mos 1,8-14.22. Ev.: Matt 10,34-11,1.
18. grøn. Tirsdag i 15.alm.uge. (III Ps). L.: 2 Mos 2,1-15a. Ev.: Matt 11,20-24.
19. grøn. Onsdag i 15.alm.uge. (III Ps). L.: 2 Mos 3,1-6.9-12. Ev.: Matt 11,25-27.
20. hvid. Torsdag i 15.alm.uge. (III Ps). Torlak, biskop, (+1193)(m). L.: 2 Mos 3,13-20. Ev.: Matt 11,28-30.
21. grøn. Fredag i 15.alm.uge. (III Ps). Eller hvid. Laurentius af Brindisi, præst og kirkelærer (+1619). L.: 2 Mos 11,10-12,14. Ev.: Matt 12,1-8.
22. hvid. Lørdag i 15.alm.uge. (III Ps). Maria Magdalene (m). L.: 2 Mos 12,37-42. Ev.: Joh 20,1-2.11-18. Læsning ad libitum (Maria Magdalene): Højs 3,1-4a eller 2 Kor 5,14-17.
23. grøn. 16.ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 1 Mos 18,1-10a; Sl 15,2-3ab.3cd-4ab.5. (Omk.: Herre, hvem kan gæste dit telt?) 2.L.: Kol 1,24-28. Ev.: Luk 10,38-42. Birgitta, ordenssøster, (+1373), fejres ikke.
24. grøn. Mandag i 16.alm.uge. (IV Ps). L.: 2 Mos 14,5-18. Ev.: Matt 12,38-42.
25. rød. Tirsdag. JACOB, apostel (f).(IV Ps). Gl. Ap.pf. L.: 2 Kor 4,7-15; Sl 126,1-2ab.2cd-3.4-5.6. (Omk.: De, som sår med gråd, skal høste med frydesang.) Ev.: Matt 20,20-28.
26. hvid. Onsdag i 16.alm.uge. (IV Ps). E. hellige Joakim og Anna, Jomfru Marias forældre (m). L.: 2 Mos 16,5.9-15. Ev.: Matt 13,1-9. Læsning ad libitum (Joakim og Anna): Sir 44,1.10-15 & Matt 13,16-17.
27. grøn. Torsdag i 16.alm.uge. (IV Ps). L.: 2 Mos 19,1-2.9-11.16-20b. Ev.: Matt 13,10-17.
28. hvid. Fredag i 16.alm.uge. (IV Ps). Martha (m). L.: 2 Mos 20,1-17. Ev.: Joh 11,19-27 eller Luk 10,38-42. Læsning ad libitum (Martha): 1 Jo 4,7-16.
29. rød. Lørdag i 16.alm.uge. (IV Ps). Olaf, martyr, (+1030)(m). L.: 2 Mos 24,3-8. Ev.: Matt 13,24-30. For Færøerne og Grønland (h).
29. rød. Olaf, martyr, (+1030)(h). Gl. Cr. Mart.pf. 1.L.: Visd 10,10-14; Sl 31,3a.3bcd-4.6+8ab.16bc+17. (Omk.: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.) 2.L.: Jak 1,2-4.12. Ev.: Ma 16,24-28.
30. grøn. 17.ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 1 Mos 18,20-32; 138,1-2a.2bc-3.6-7ab.7c-8. (Omk.: Den dag, jeg råbte, svarede du mig.) 2.L.: Kol 2,12-14. Ev.: Luk 11,1-11. Peter Chrysologus, biskop og kirkelærer, (+451), fejres ikke.
31. hvid. Mandag i 17.alm.uge. (I Ps). Ignatius af Loyola, præst (+1556)(m). L.: 2 Mos 32,15-24.36-34. Ev.: Matt 13,31-35. Læsning ad libitum (Ignatius af Loyola): 1 Kor 10,31-11,1.

Liturgisk kalender august 1995

1. hvid. Tirsdag i 17.alm.uge. (I Ps). Alfons Maria de Liguori, biskop og kirkelærer, (+1787)(m). L.: 2 Mos 33,7-11; 34,4b.5-9.28. Ev.: Matt 13,36-43. Læsning ad libitum (A.M. de Liguori): Rom 8,1-4.
2. grøn. Onsdag i 17.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Eusebius af Vercelli, biskop, (+371). L.: 2 Mos 34,29-35. Ev.: Matt 13,44-46.
3. grøn. Torsdag i 17.alm.uge. (I Ps). L.: 2 Mos 40,16-21.34-38. Ev.: Matt 13,47-53.
4. hvid. Fredag i 17.alm.uge. (I Ps). Johannes Maria Vianney, præst, (+1859)(m). L.: 3 Mos 23,1.4-11.15-16.27.34b-37. Ev.: Matt 13,54-58. Evangelium ad libitum (J.M. Vianney) Matt 9, 35-10,1.
5. grøn. Lørdag i 17.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Kirkevielsesfest for kirken Santa Maria Maggiore. L.: 3 Mos 25,1.8-17. Ev.: Matt 14,1-12. I. vesper til Herrens forklarelse.
6. hvid. Søndag. HERRENS FORKLARELSE (f).(II Ps) Gl. Cr. Særl.pf.1.L.: Dan 7,9-10.13-14; Sl 97,1-2.5-6.9. (Omk.: Herren har vist, han er konge; den Højeste over al jorden!) 2.L.: 2 Pet 1,16-19. Ev.: Luk 9,28b-36.
7. grøn. Mandag i 18.alm.uge. (II Ps). Eller rød. Xystus II, pave, og lidelsesfæller, martyrer (+258). Eller hvid. Cajetan, præst, (+1547). L.: 4 Mos 11,4b-15. Ev.: Matt 14,13-21.
8. hvid. Tirsdag i 18.alm.uge. (II Ps). Dominicus, præst, (+1221)(m). L.: 4 Mos 12,1-13. Ev.: Matt 14,22-36.
9. grøn. Onsdag i 18.alm.uge. (II Ps). L.: 4 Mos 13,1-2.25-14,1.26-29.34-35. Ev.: Matt 15,21-28.
10. rød. Torsdag. LAURENTIUS, diakon og martyr, (+258)(f). (II Ps). Gl. Mart.pf. L.: 2 Kor 9,6-10; Sl 112,1-2.5-6.7-8.9. (Omk.: Salig den, der ynkes og låner ud!) Ev.: Joh 12,24-26.
11. hvid. Fredag i 18.alm.uge. (II Ps). Klara, jomfru, (+1253)(m). L.: 5 Mos 4,32-40. Ev.: Matt 16,24-28.
12. grøn. Lørdag i 18.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 5 Mos 6,4-13. Ev.: Matt 17,14-20.
13. grøn. 19.ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Visd 18,6-9; Sl 33,1+12.18-19.20+22. (Omk.: Saligt det folk, som Herren valgte til arvelod.) 2.L.: Hebr 11,1-2.8-19 eller 11,1-2.8-12. Ev.: Luk 12,32-48 eller 12,35-40. Pontianus, pave, og Hippolyt, præst, martyrer, (+3.årh.), fejres ikke.
14. rød. Mandag i 19.alm.uge. (III Ps). Maximilian Maria Kolbe, præst og martyr, (+1941) (m). L.: 5 Mos 10,12-22. Ev.: Matt 17,22-27.
15. grøn. Tirsdag i 19.alm.uge. (III Ps). L.: 5 Mos 31,1-18. Ev.: Matt 18,1-5.10.12-14.
16. grøn. Onsdag i 19.alm.uge. (III Ps). Eller hvid. Stefan af Ungarn, (+1038). L.: 5 Mos 34,1-12. Ev.: Matt 18,15-20.
17. grøn. Torsdag i 19.alm.uge. (III Ps). L.: Jos 3,7-10a.11.13-17. Ev.: Matt 18,21-19,1.
18. grøn. Fredag i 19.alm.uge. (III Ps). L.: Jos 24,1-13. Ev.: Matt 19,3-12.
19. grøn. Lørdag i 19.alm.uge. (III Ps). Eller hvid. Johannes Eudes, præst, (+1680). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Jos 24,14-29. Ev.: Matt 19,13-15. Aften: hvid. VIGILIETIL JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN (h). Gl. Cr. Særl.pf. 1.L.: 1 Krøn 15,3-4.15-16; 16,1-2; Sl 132,6-7.9-10.13-14. (Omk.: Herre, bryd op til dit hvilested, du og din vældes ark!) 2.L.: 1 Kor 15,54b-57. Ev.: Luk 11,27-28.
20. hvid. Søndag. JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN (h). Gl. Cr. Særl.pf. 1.L.: Åb 11,19a; 12,1-6a.10ab; Sl 45,11-12.14-15.16-17. (Omk.: Dronningen står i ofirguldets skrud ved din højre.) 2.L.: 1 Kor 15,20-27. Ev.: Luk 1,39-56. Kirketælling. Bernhard, abbed og kirkelærer, (+1153), fejres ikke.
21. hvid. Mandag i 20.alm.uge. (IV Ps). Pius X, pave, (+1914)(m). L.: Dom 2,11-19. Ev.: Matt 19,16-22.
22. hvid. Tirsdag i 20.alm.uge. (IV Ps). Jomfru Maria, vor Dronning (m). Jomfru Marias pf. L.: Dom 6,11-24a. Ev.: Matt 19,23-30.
23. grøn. Onsdag i 20.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Rosa af Lima, jomfru, (+1617). L.: Dom 9,6-15.(16a.19b-20). Ev.: Matt 20,1-16.
24. rød. Torsdag. BARTHOLOMÆUS, apostel (f).(IV Ps). Gl. Ap.pf. L.: Å 21,9b-14; Sl 145,10-11.12-13ab.18. (Omk.: Dine hellige, Herre, kun gør dit riges strålende herlighed.) Ev.: Joh 1,45-51.
25. grøn. Fredag i 20.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Ludvig, (+1270). Eller hvid. Josef af Calasanz, præst (+1648). L.: Rut 1,1.3-6.14b-16.2 Ev.: Matt 22,34-40.
26. grøn. Lørdag i 20.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Rut 2,1-3.8-11; 4,13-17. E. Matt 23,1-12.
27. grøn. 21.ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es 66,18-21; 117,1.2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet. Eller: Halleluja.) 2.L.: Hebr 12,5-7.11-13. Ev.: Luk 13,22-30. Monika, (+387) fejres ikke.
28. hvid. Mandag i 21.alm.uge. (I Ps). Augustin, biskop og kirkelærer (+430)(m). L.: 1 Thess 1,1-5.8b-1 Ev.: Matt 23,13-22.
29. rød. Tirsdag i 21.alm.uge. (I Ps). Johannes Døberens martyrium (m). Særl.pf. L.: 1 Thess 2,1-8. Ev.: Ma 6,17-29. Læsning ad libitum (Johs.Døbers martyrium): Jer 1,17-1
30. grøn. Onsdag i 21.alm.uge. (I Ps). 1 Thess 2,9-13. Ev.: Matt 23,27-32.
31. grøn. Torsdag i 21.alm.uge. (I Ps). 1 Thess 3,7-13. Ev.: Matt 24,42-51.



Bispedømmets Grundkursus i Teologi er nu afsluttet, og under valfarterne på Åsebakken og på Øm uddelte biskoppen eksamensbeviser til kandidaterne, som har bestået 7 eksaminer og skrevet 2 lange hjemmeopgaver, og deltagerne viser til dem, der har fulgt undervisningen gennem alle tre år.

Pastor Kreienbühl, Pastoralcentret, som har været leder af kurset, ønskede biskoppen illykke med det store antal teologisk uddannede lægfolk, om han nu har til rådighed i sit bispedømme, og fra biskop Czeslaw Kozon lød der en tak til gruppelederne, censorerne og Pastoralcentret for det store arbejde, de har lagt i kurset.

Kandidater og kursusdeltagere ønskes hjertelig tillykke!

Navnene nedenfor i kursiv angiver gruppelederne i det/de pågældende sogn/sogne.



Biskop Czeslaw Kozon overrakte også i Øm eksamens- og kursusbeviser til de mange katolikker, der har gennemført Teologisk Grundkursus. Foto: Hung M. Nauyen.

# Festlig afslutning på Grundkursus i Teologi

## Eksamenskandidater (kategori I)

Kim Black, Slagelse  
Kirsten Brink, Esbjerg  
Anna Brodersen, Brønshøj  
Birgitte Carlsson, Sakramentskirken  
Bjarne Celander, Sakramentskirken  
Sr Engeline van Zijl, Holbæk  
Kurt Hansen, Herlev  
Birthe Hjort, Holbæk  
Ida Koefoed, Sakramentskirken  
Jette Kromayer, Hvidovre  
Susanne Lundh, Århus  
Marianne Meyer, Nykøbing F  
Ole Meyer, Ordrup  
Aase Morling, Sankt Ansgar  
Merete Noval, Brønshøj  
Ander Overgaard Pedersen, Århus  
Jan Schou, Ordrup  
Erik Stubkjær, Ålborg  
Lone Stubkjær, Ålborg  
Nguyen Van Tai, Odense  
K.W. Thomsen, Kolding  
Bent Thorkilsen, Ordrup  
Vita Trolle, Sankt Ansgar  
Niels M. Uldall, Sankt Ansgar  
Hanne Wegener, Vejle  
Peter Wimberley, Herning  
Christian Worsøe, Kolding  
Anne Marie Riiser Grydeland, Oslo  
Hilleborg Heggen, Oslo  
Anne Helene Utgaard, Oslo  
Yderligere fire kandidater afslutter senere.

## Kursusdeltagere (kategori II)

Skt. Ansgar  
Gruppeledere:  
p. Dieter Timmermann,  
Ulla Elmquist  
Helle Brock  
Beatrix Carlsen  
Ruth Christophersen  
Torben Groth OFS  
Anne-Marie Stensager  
Birgit Vinther

## Ordrup, Hellerup, Lyngby

Gruppeleder:  
P. Irenæus Capellen  
Gunilla Bendtsen  
Isabelle Lagrange Bustrup  
Jørgen Fog  
Ruth Fog  
Dagny Buhl Jensen  
Bente Meyer  
Karen Reiter  
Max Reiter  
Birgit Wohlert  
Brønshøj  
Gruppeleder:  
Knud Aage Nielsen  
Ole Førster Petersen  
Birkerød, Hørsholm, Hillerød  
Gruppeledere:  
A. Papuga, Sr. Mamertis,  
Sr. Neophita  
Agnes Andersen  
Dolores Bachmann  
Martha Hvidberg  
Myrto Kallan  
Sr. Maria Kepplinger  
Sr. Ancilla Maria König  
Sr. Mamertis Lampert  
Sr. Neophita Marter  
Inger Petersen  
Sr. Anna Maria Ploner  
Jesu Hjerte  
Gruppeleder:  
Sr. Evelyn Krepele  
Sr. Anna Stephanie  
Maeve Drewsen  
Frederiksberg  
Gruppeleder:  
Jesper Fich  
Marianne Borch  
Jacob Ulrich Löwe  
Erik Aagaard  
Felicity Pors  
Kirsten Lange  
Gitte Bang  
Torben Bang  
Sakramentskirken  
Gruppeledere:  
Sr. Gisela Heitz/Ida Koefoed  
Anne Balleby  
Bjarne Balleby  
Kim Høegh Bek OFS  
Sr. Helene Peerenboom  
Elise Kirstine Pedersen  
Herlev  
Gruppeleder:  
Frank Jobst

## Marie Vinter Christensen

Aage Vinter Christensen  
Birte Elnebo  
Erik Elnebo  
Knud Haladyn  
Ulla Hjortbøl  
Stefan Jensen  
Terese Johansen  
Niels Steensens  
Gymnasium  
Gruppeleder:  
L.O. Dorn, p. Martin Chase  
Birthe Pärup Christensen  
Inge Lise Christensen  
Walter Dalland  
Dorthe Enger  
Majbritt Lund-Petersen  
Bente Nielsen  
Frederikshavn  
Gruppeleder:  
Per Dolmer  
Bent Aldal  
Ellen Schmidt Andersen  
Tinna Dolmer  
Edmund Jensen  
Britta Bøegh Thomsen  
Herning  
Gruppeleder:  
Willem Wuyts  
Ester Jensen  
Slagelse, Holbæk, Kalundborg  
Gruppeleder:  
Stephen Holm  
Lis Tonnie Gillnæs  
Poul-Erik Jensen  
Dorte Jørgensen  
Ebbe Larsen  
Astrid Lorenzen  
Mette Ludvigsen  
Tut Ritzau  
Mirjam Ploug Skarp  
Annalise Sørensen  
Jan Tecza  
Anne Wille  
Kolding  
Gruppeleder:  
Henri Kerkhofs  
Benny Jensen  
Lisbeth Voigt Durand  
Sr. Antonie M. Kallan  
Helga Malik  
Arne Pedersen  
Yim Ching Poon  
Ulla Roed  
Anna Bohn Smitshuysen  
Erik Smitshuysen  
Jytte Øborg  
Nykøbing F.

## Gruppeleder:

Hermann Berning  
Elise Colding  
Birte Kjølby  
Janina Olsen  
Barbara Pihl  
Odense, Svendborg  
Gruppeledere:  
St. Huber, J. Kruk  
Ruth Bjerregaard  
Birthe Bjøljah  
Elisabeth Kallenbach  
Gudrun Kallenbach  
Sr. Angela Meynaerts  
Inger Ro-Poulsen  
Rønne  
Gruppeleder:  
Franz van Haaren  
Jørgen Gulstad  
Br. Bo Nystrøm  
Vejle  
Gruppeleder:  
Jan Ophoff  
Britta Abildsten  
Ady Christensen  
Jutta Dorph-Petersen  
Anton Dorph-Petersen  
Birgit Hoyos  
Benedicte Kretzschmar  
Knudsen  
Bente Köllner  
Sr. Leonine  
Käthe Lund  
Sr. Theodosia  
Else Melchior  
Elisabeth Roed  
Else Marie Thim  
Joan Zeuthen  
Aalborg  
Gruppeleder:  
Allen Courteau  
Lisbeth Arbøl  
Bjørn Juul  
Karin Juul  
Carole Knudsen  
Jørgen Koefoed  
Bent Reinhardt  
Århus  
Gruppeleder:  
Bernhard Kiel  
Inger Malthe Møllerup  
OFS  
Lissi Skytte Pedersen  
Marie-Jehanne de Sivry  
Erna Sørensen  
Martin H. Sørensen

## Hvad betyder det?

# Det ny Jerusalem

Siden David erobrede Jerusalem og Salomo byggede templet til pagtens ark, gav byen på Sionbjerget Israel sin politiske identitet.

Mennesker kunne ødelægge byen og genopbygge den. Profeten Esajas taler allerede om en ny slags by, stadig på Sionbjerget, men endegyldigt genopbygget af Gud.

"Se, jeg bygger dig op med smaragder, lægger din grund med safirer, af rubiner sætter jeg tinderne og portene gør jeg af karfunkler, af ædelsten hele din ringmur" (Es. 54, 11-17).

Vi kender denne tekst fra påskenattens liturgi. Hos Esajas er der endnu ikke tale om samme by, men han lægger ikke skjul på, at det nye ved den nye by vil blive, at den bebos af et nyt, ædlere folk, der endelig vil forblive sin Herre tro. Derfor den overdådighed af ædle materialer, en værdig ramme omkring det fornyede folk.

Evangelisten Johannes, eller hvem det ellers er, der har forfattet Johannes Å-

benbaring, levede efter romernes ødelæggelse af Jerusalem i 70. Han lader ingen tvivl tilbage om, at det virkelig endelige Jerusalem ikke blot er Israels gamle hovedstad - de 12 stammers navne står endnu over portene - men det nye, udvidede Gudsfolks symbol på Herrens herredømme over hele jorden: De 12 apostles navne står indhugget i fundamenterne til muren. Ellers bruger Johannes det samme fine sprog om den nye by, "der kommer ned fra himlen" (Åb. 3, 12).

"Den funkler som den dyreste ædelsten, som krystalklar jaspis." (Åb. 21, 11-14).

Måske et vanskeligt kirkeligt symbol, men ikke desto mindre et af de hyppigt anvendte i middelalderkunsten. Der er intet tempel mere midt i byen: Lammet er dets midtpunkt.

Billedet er fra "Bamberger Apokalypse" ca. år 1020.

Willem Wuyts



# I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00



## Kjeld Max Jensen død 71 år

Efter et meget rigt liv døde læge Kjeld Max Jensen pludselig i sit hjem, 71 år gammel, den 8. juni. Som læge gav han sig trods et i virkeligheden skrøbeligt helbred fuldtud i omsorgen for sine patienter, som derfor elskede ham højt. Ud over dette, som i sig selv nok kunne kræve en mands fulde indsats, lagde han mange kræfter i et stort socialt arbejde, som lægekonsulent i Herlev kommune og som medlem af Gladsaxe kommunes sundhedskommission, i årevis som medlem af bestyrelsen

for Ældrefonden og bestyrelsen for Ældre Sagen, som han var medstifter af.

Som katolsk læge var Kjeld Jensen aktiv i Nicolaus Steno Gilde, i en årrække som dets energiske og kompetente formand. Gildets forpligtelse til at virke for Steensen-sagen fik ham til i 1983 at rette henvendelse til biskop *Martensen* og dermed tage initiativet til at fejre 300 års dagen for Steensens død. Den lille komité, der ved den lejlighed blev nedsat af biskoppen, udrettede temmelig meget, en valfart til

Firenze med 66 deltagere, forberedt med udgivelser, foredrag og lign., en pragt-udgave af Steensens korrespondance i dansk oversættelse, og i fortsættelse af dette siden en valfart til saligkåringen i Rom i 1988, der samlede flere hundrede deltagere og morsomt nok faldt på Kjeld Jensens fødselsdag.

Bag alt dette var Kjeld Jensen trofastheden selv som familiefar, som ven, som medlem af kirken og af den menighed han tilhørte, i de sidste år i Ringsted.

*P. Grégoire o.p.*



Kjeld Max Jensen.

## Kreativ og dynamisk

Med sorg modtog vi underretningen om *Kjeld Jensens* pludselige død. 71 år gammel - men fortsat kreativ og dynamisk trods mærkbare helbredsproblemer.

En bred vifte af engagementer kendetegner Kjelds liv: Medlem af Gladsaxe Kommunes Sundhedskommission. Bestyrelsespost i Ældrefonden og medstifter af Ældre Sagen i 1986. Tilrettelægger af Aktivitetscentret på Vesterbro i København. En værdsat bestyrelsesformand for Liobasøstrenes plejehjem på Frederiksberg. Dertil kommer deltagelse i talrige arbejdsgrupper og udvalg.

Samlet betød disse akti-

viteter et betydeligt socialt engagement, der især kom de ældre aldersklasser til gode.

Trods denne tidskrævende indsats må man dog fremhæve tre vigtige strenge på Kjelds instrument:

Han var en trofast og omsorgsfuld familiefar, i besiddelse af stor livsglæde og med sans for solidarisk sammenhold. Det var ham magtpåliggende at formidle de værdier, han troede på, videre til hustru og børn og til vennerne med. Det faldt ham let, for han var meget kommunikerende.

Efter forudgående hospitalsuddannelse var

han en meget søgt praktiserende læge i Herlev, fra 1959 helt frem til sin 70 års fødselsdag i 1993. Den betød afslutning på hans praksisgerning men ikke på hans dynamiske aktivitet. Baggrunden for hans store praksis var ikke, at han søgte popularitet, men hans patienter mærkede både menneskelig og faglig kvalitet hos ham. De fandt tryghed i hans ofte myndige vejledning.

I en lang årrække var han bestyrelsesmedlem i de katolske lægers sammenslutning - Stenogildet - sammen med den gamle garde: *Selsø, Meldahl og Søgaard*. Ved Selsøs død

overtog han formandsposten, som han varetog til det sidste. Dette engagement skabte en uvurderlig dimension i Kjelds lægearbejde og kollegiale kontakter, og hans gentagne deltagelse i internationale katolske lægekongresser skærpede hans sans for kirkens trosværdier og kulturværdier. Det gav format i Kjelds liv. Og hvad han tilregnede sig, formidlede han videre som den miljøskabende og kreative personlighed, han var.

Kjeld omsatte sit liv til en værdi for mange mennesker. Vi mindes ham i taknemlighed.

*Flemming Kieler*

## Katolsk Dialog

Nr. 3 af *Katolsk Dialog* indeholder 2 hovedretter og en lille dessert. - Den første har den provokerende titel: »Om Kristus-pigen i krybben og kvinden på korset«, og er skrevet af den tyske teolog, *Teresa Berger*, der arbejder som professor i USA. Når vi ser krybbebilleder med Jesusbarnet eller vi ser billeder af Jesus på korset, så er det af betydning for asiatiske eller afrikanske mennesker at se Jesus fremstillet som asiat eller som afrikaner. Og det gør man. Det er ikke en benægtelse af, at Jesus var jøde.

På samme måde er det for de fattigste mennesker af betydning at se Jesus fremstillet som en af dem. Sådanne fremstillinger er med til at befordre evangeliets inkulturation. Nu siger *Teresa Berger*, at kvinder på samme måde har behov for en kvinde-inkulturation. Kvinder er - i kirken og i samfundet - en undertrykt klasse, og har behov for en særlig manifestation af, at Jesus først og fremmest var menneske, og ikke kun mand. Hun går egentlig ikke ind for disse kvindelige afbildninger. Det er den provokerende tanke bag

dem, der er hendes anliggende.

Den anden hovedret handler om »Jesuitordenens spirituelle humanisme« og er skrevet af en teologiprofessor, der ikke er jesuit, *Ronald Modra*. Han har sat sig for at finde ud af, hvad disse jesuitter grunden er for noget. Hvorved adskiller de sig fra kirkens mange andre ordener? - Og hans resultat er, deres åndelige grundlag foruden kristendommen (den italienske renaissance

Det kristne grundlag præget af Ignatius' erfaring af, at Gud er nærværende og travlt beskæftiget i al hvad der er skabt. Og til den glæde over skabningens mangfoldighed, som denne erfaring fører med sig, følger renessancen glæde sig over mennesket som naturens ypperste produkt og over handling og kontemplation som de to elementer i menneskets virke, som fuldender hin anden. - Men læs heller artiklen.

Desserten er en meget smuk »Hymne til lyset (med musik) af *Huu Oosterhuis*, og fordanskning af *Herman van Tooren*.

*Ove Leerbeck*

## Jens Schwartz død 65 år



Jens Schwartz.

af alt, hvad der havde med den at gøre.

Skt. Annæ på Amager var hans sogn, og ved alle gudstjenester stod han på pulpituret til støtte for organisten og det lille kor, som han var en kærlig og trofast leder af gennem mange år.

Jens havde et stort hjer-

te, og der var plads til mange dér. Det kan Tro og Lysgruppen i Herlev bekræfte og ligeså den polske menighed, hvor Jens altid spillede på sin violin til deres majandagter og trådte til, når der var brug for en bas i koret.

Begravelsen fandt sted

tirsdag den 6. juni fra en fyldt Skt. Annæ kirke, og her blev på den smukkeste måde Jens' eneste ønske vedrørende hans begravelse opfyldt: et »ægte« requiem.

Requiecat in pacem.

ks

## Roger Ampe C.Ss.R. død

Missionær i Songololo-distriktet, Nedre Zaire i 38 år, redemptoristen *Roger Ampe* døde pludseligt pinsesøndag, mens han var på vej med kommunionen til en syg.

Roger Ampe var på et af sine sjældne besøg i sit hjemland, Belgien og havde to uger forinden besøgt Danmark, hvor han hilste

på nogle af sine mange velgørere, bl.a. Skt. Vincent-grupperne og Caritas.

Mange flittige hænder har lavet tæpper, skaffet symaskiner, støttet indsamlinger til landrover, ambulance m.m. samt senest 8 cykler til Songololo.

Roger Ampe blev 65 år. En journalist, som engang besøgte ham, så på hans

skrivebord følgende citat: »Den, der forråder de fattige, forråder Kristus«.

Dette var akten, hvormed hele hans liv og arbejde drejede sig., til fordel for de allerfattigste.

ks

## Syng en ny sang

Torsdag den 8. juni havde DUK indbudt til reception på sekretariatet i Bredgade. Anledningen var, at DUK har sendt en ny sangbog på gaden - en afløser af den gamle blå mappe »Pris Herren efter noder«.

For det af DUK nedsatte musikmappeudvalg har det været en lang og arbejdskrævende proces, der har strakt sig over 3 år, men udvalgets medlemmer har opfattet arbejdet som spændende og har nået et smukt resultat.

Bogens udformning er i modsætning til den gamle sangbog meget handy, har en gennemført og stilfuld layout, er spiralindbundet og har et dobbelt omslag, hvor der på indersiden er guitargreb og klaverakkorder samt forklarende tekster til indholdet.

I forordet påpeger udvalget, at man »har forsøgt at tilgodese så mange brugere som muligt... og fundet det meget vigtigt, at sangene er »sangbare«, samt at teksterne på en

lødige måde omhandler og formidler det kristne budskab i et nutidigt sprog«.

### Indhold

De fleste sange fra den gamle sangbog er med men de bedste sange fra DUKs årstemaer har også fået plads - udelukkende rytmisk musik.

»Syng en ny sang« har messer, 9 løse messeled og 142 sange, alfabetisk ordnet. Desuden er sangene ordnet efter tema, f.eks. bordvers, forbøn, Gud almagt, meditation m.v. og endelig har bogen en messeplan, som kan kopiere og anvendes til planlægning af musikindsat i messen.

Der er al god grund til at ønske DUK til lykke med dette initiativ, og prisen på 50 er rørende billig, når man først har bogen i hånden.

Sangbogen kan fås ved henvendelse til DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2.th. 1260 København K. - tlf. 33 14 77 07 - fax. 33 91 70 04.



## Bistand

### Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

## Møder og arrangementer

### DET SKER PÅ MAGLEÅS

Ti. d. 8. - ti. d. 15.8.:  
Præster fra Hamburg.

To. d. 10. og fredag d. 11.8.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 14.8.:  
Birkerød Kommune.

Ma. d. 14. og ti. d. 15.8.:  
Brüel & Kjær.

Ti. d. 15. - on. d. 16.8.:  
Frederikssund Kommune.

On. d. 16.8.:  
Messiaskeirkens menighed.

On. d. 16. - fr. d. 18.8.:  
Undervisningsministeriet.

To. d. 17. og fr. d. 18.8.:  
V. Kann Rasmussen.

To. d. 17. - fr. d. 18.8.:  
Promentor.

Sø. d. 20. - ma. d. 21.8.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 21. - ti. d. 22.8.:  
Lisberg Management.

Ti. d. 22.8.:  
Katolsk Bispekontor.

On. d. 23. - fr. d. 25.8.:  
Danmarks Lærerhøjskole.

Fr. d. 25. - sø. d. 27.8.:  
Kristen Mystik III.

Lø. d. 26. - sø. d. 27.8.:  
Den tyske menighed.

Sø. d. 27. - ma. d. 28.8.:  
Brüel & Kjær.

Ma. d. 28.8. - fr. d. 1.9.:  
De private gymnasier.

Ti. d. 29. - to. d. 31.8.:  
Undervisningsministeriet.

### Magleås-arrangementer

Sø. d. 16. - lø. d. 22.7.95  
Pensionistuge.

Sø. d. 23. - sø. 30.7.95:  
Højskoleuge.  
»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

Fr. d. 25. - sø. d. 27.8.95:  
Kristen Mystik før og nu III.  
»Maria - Himlens port«  
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø. d. 17.9.95 kl. 14.00:  
Magleåstræf:  
Marc Chagalls bibelske billedværk-  
sted. v/Anne Lise Thomsen, Næstved.

Fr. d. 29.9. - sø. d. 1.10.95:  
Konvertit-Weekend  
v/pastor Hans Esmark m.fl.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.11.95:  
»Kristen Mystik IV«

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00  
Magleåstræf:  
Forfatteren Mette Vinge  
fortæller om sine bøger.

### Den nordiske valfart til Lourdes

12. juli til 19. juli 1995  
8 dages flyrejse med fuld pension  
Pris på hotel ..... kr. 5.300,00

Særlig for syge og handicappede på »accueil« ..... kr. 4.800,00  
Unge ..... kr. 3.200,00

Biskop Gerhard Goebel deltager i denne valfart. Præster, læger og sygeplejersker ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes  
Skovgårdsvej 11  
2920 Charlottenlund  
Tlf. 42 28 39 83 Marina Steensen  
(hverdage kl. 20-21) og 39 29 92 23  
Phillippe Hanus (hverdage kl. 20-21).

### Retræte for damer 1995

Retræten for damer afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 28. aug. til fredag d. 1. sep. Den slutter fredag morgen efter messen.

Retræteleder: pastor Finn Arvé fra Maribo.  
Tema: »At leve med Gud«.

Pris pr. deltager: kr. 675,-. Depositum: kr. 100,- ved tilmelding, der sendes til Anna Marie v. Holstein Rathlou, Juelsmindevej 51, 5200 Odense V. Tlf. 66 16 96 18.

Tilskud til udgifter kan søges samme sted. Ankomst i løbet af eftermiddagen inden kl. 17.

### Dalum retræte 1995

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 21. august (ankomst senest kl. 17.00) til fredag den 25. august efter højmesse og morgenmad. Retrætepræst Dietrich Timmermann (Domkirken).

Emne: Sig altid Gud Fader tak.  
Prisen for opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74. Der kan søges tilskud til retræten. Retræteudvalg: Walter Egger, Hillerød - J. Aa. Ibsen, Sønderborg, Edm. Jensen, Frederikshavn, Tage Gondek, Nyk.F., Børge Blans, Silkeborg.

### 8-dages retræte på Als Kloster

Tema: »I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden«.

Periode: 15.9. - 24.9.95.

Pris: kr. 1.400,-.

Ledelse: Pastor Poul Clausen og Kaare Nielsen.

Nærmere oplysninger og tilmelding: Poul Clausen, Als Kloster, tlf. 74 43 33 70.

## Diverse

### Efterlysning

Pastor Herbert Rauchenecker, Therese-Giehse-Allee 11, D - 81739 München efterlyser navn og adresse på danske katolikker, der var med til at bygge kirken i Ørn.

Pastor Herbert samt ægteparrene Hannelore og Rudi og Marianne og Heini har den 19.5.95 besluttet at tage kontakt til gamle venner i Danmark, som de traf ved kirkebyggeriet.

Henvendelse til pastor Herbert Rauchenecker.

### Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.

Tirsdag og onsdag kl. 10-16.

Torsdag kl. 12-18.

Lukket i juli og august

### Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22

ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13. Lukket i juli måned.

### Ferielukning

»katolsk orientering«'s redaktionskontor holder ferielukket fra mandag den 3. juli og 4 uger frem. Vi er tilbage på redaktionskontoret mandag den 28. juli.  
»katolsk orientering« nummer 13 har deadline mandag den 14. august med udsendelse den 28. august.  
Vi ønsker både læsere og annoncører en god sommer.

### RADIO STENO

Katolsk lokalradio  
i Storkøbenhavn  
107,9 MHz  
Hver mandag kl. 20 - 23  
88,2 MHz  
Hver tirsdag kl. 20 - 23

### Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69A, 1260 København K.  
Tlf. 33 11 60 80

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BJ ASSURANCE - revision og service  
v/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36./ Fax: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer

VI LÅVER SPECIALFORSIKRINGER  
FOR KATOLSK KIRKER - RING OG  
FORHØR NÆRMERE - DET LØNNER  
SIG AT TAGE OS MED PÅ RÅD!



### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING



Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Annancer »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm kr. 5,00 + moms  
Tekstside pr. mm pr. sp. kr. 6,00 + moms



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skat Olsbøge 10 - Roskilde - 42 45 10 17

det er altid sikkert med en registreret revisor



# Et pust af urkirke

Fortsat fra forsiden

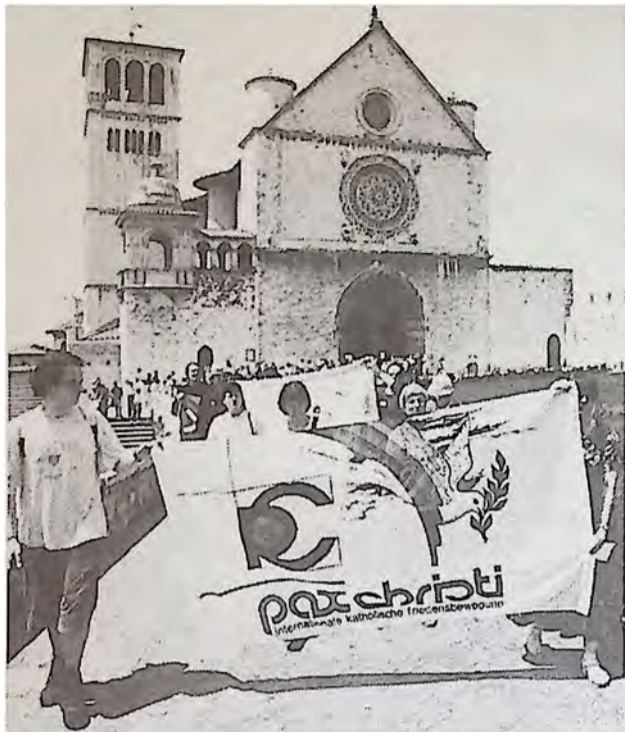
påbegynde det egentlige tematiske orienterede arbejde.

Hele processen skal bygges på de enkelte menigheder og sogne. Naturligvis vil de i Jerusalem særligt penible økumeniske perspektiver og dialogen med jødedom og islam blive taget op ligesom det er klart, at de kristnes ansvar for fred og forsoning i Mellemøsten spiller en rolle. Et ikke helt enkelt foretagende.

## Skal give de kristne en ny selvbevidsthed

Men hjælpebiskop *Giacinto-Boulos Marcuzzo*, Jerusalem, der er ansvarlig for synoden, er - som han udtalte ved en samtale med pressebureauet KIPA, »optimistisk«. Blot den kendsgerning, at alle de forskellige katolske kirker overhovedet kunne finde sammen om et stort fælles initiativ, er efter hans opfattelse en succes.

Ligeledes har han noteret sig en bred interesse i sogne og i menighederne - ikke mindst hos de unge. I øvrigt drejer det sig ikke om et »show« eller om en aktion, der er fremmed for menighederne. Synoden skal netop give de kristne en ny selvbevidsthed og nyt mod til at tro, så de kan yde deres bidrag til en fredelig fremtid i Det hellige Land.



600 medlemmer af Pax Christi mødtes i dagene 26. - 28. maj i Assisi for at fejre fredsbevægelsens 50 år.

## Pax Christi 50 år

Assisi (KNA) - Den internationale katolske fredsbevægelse »Pax Christi« har i Assisi for nylig fejret sit 50-års jubilæum. 600 gæster fra hele verden deltog i festlighederne. Højdepunktet var en messe, der blev celebreret af Pax Christis formand, den belgiske kardinal *Godfried Danneels*.

### Fransk initiativ

Den 14. juli 1944 tilskyndede den franske biskop *Pierre Marie Theas*, der var Gestapo-fange i Compiègne, sine medfanger til at anvende forkyndelsen om at elske sine fjender også på

tyskerne. Den 10. marts 1945 opfordrede Theas og 40 andre franske biskopper til en bønneskorstog for fred og Tysklands omvendelse, og de tog kontakt med tyske katolikker. I Tyskland blev Pax Christi grundlagt tre år senere.

I begyndelsen drejede arbejdet sig mest om forsoning mellem Tyskland og de lande, Tyskland havde været i krig med. Senere blev solidaritet med østlandene og den tredje verden et vigtigt punkt for bevægelsens engagement. Der er Pax Christi grupper i ca. 20 lande i Europa, Nordamerika og Latinamerika.

# Vatikanets bibliotek på Internet

(KNA) - En af verdens største kulturskatte er Vatikanets bibliotek med sine halvanden million bøger og 150.000 manuskripter fra mere end 1.000 års kirkehistorie. Alligevel havde indtil dato ret få videnskabsfolk adgang til denne guldgrube. Det skyldtes ikke hemmeligholdelse fra kirkens side, men de rent teknisk begrænsede muligheder at give unikke og uerstattelige dokumenter i hænderne på tusindvis af

forskere.

Men nu sker der noget: Hele biblioteket kommer på Internet.

## Forudser millioner af konsultationer

IBM går ifølge amerikanske informationer i gang med projektet »Elektronisk Vatikan-bibliotek«, som vil gøre tekster, indholdsfortegnelser, illustrationer og bibliografier tilgængelige pr. telefon og computer.

Præfekten for Vati-

kanets bibliotek, *Leonard Boyle*, glæder sig over planen, »fordi storslåede dokumenter bliver værdiløse når ingen gør brug af dem.« *Steven Millis* fra IBM meddeler, at man er i gang med at overføre hele bogbestanden til disketter. Han regner med millioner af konsultationer årligt, især fra universiteter og andre videnskabelige institutter.

Vatikanbiblioteket blev grundlagt af pave *Nikolau VI* i 1451.

## Hilsen til buddhister

Rom (KNA) - For første gang har Vatikanet sendt en hilsen til verdens buddhister i anledning af Buddhas fødselsdag. Skrivelsen til de ca. 295 mio. buddhister er underskrevet af formanden for Det pavelige råd for interreligiøs Dialog, kardinal *Francis Arinze*. Vatikanet har de sidste år regelmæssigt sendt en hilsen til muslimerne ved afslutningen af deres fastemåned, ramadanen.

### Boycot

På *Johannes Paul II's* rejse til Sri Lanka i begyndelsen af året boykottede buddhisterne et møde med paven, fordi de følte sig krænkede over nogle passager i pavens bog »Over håbets tærskel«.

I budskabet til buddhisterne opfordrer Arinze

buddhisterne til samarbejde inden for natur- og miljøbeskyttelse. I lyset af den truende økologiske krise bør alle mennesker samarbejde. Opdragelse til økologisk ansvarlighed og re-

spekt for familie, skole og medier kan være et værdifuldt bidrag for unge i alle religioner. Den kan fremme en ny solidaritet og dermed fred mellem nationerne hedder det i skrivelsen.

## Nyt kirkeligt uddannelsescenter på Vestbredden

Wien (KNA) - Det latinske patriarkat i Israel vil bygge et uddannelsescenter for kristne og muslimer på den besatte Vestbred. Ifølge generaldirektøren for patriarkatets skoler, *Emil Salayta*, skal den eksisterende skole i Zababdeh udbygges for 12 mio. kr. Der bliver nu også børnehave og gymnasium.

Desuden vil der blive aften skoleundervisning.

I Zababdeh bor der flest kristne, selv om området ellers er muslimsk. Salayta håber, at skolen kan hjælpe med at fremme forholdet mellem muslimer og kristne og dermed fremme freden.

## DNA-undersøgelse af Ligklædet i Torino

Genova (KNA) - Man har foretaget en første DNA-undersøgelse af Ligklædet i Torino. Professor *Marcello Canale* fra Retsmedicinsk Institut på Genovas universitet oplyser, at man overvejende kan påvise mandligt blod, men også kvindeligt blod og kvindelige hudrester.

Canale siger videre, at dette kun var en prøve-DNA-undersøgelse for at se, om det overhovedet kunne lade sig gøre. Derfor har man undersøgt et lille stofstykke fra kanten, der har været berørt af mange

hænder i tidens løb. Ligklædet har været opbevaret i Torino siden 1578. Man vil nu lave den egentlige undersøgelse af centrale pletter på ligklædet. Senere vil man undersøge, om blodpletterne på den såkaldte »Kristi svededug«, der opbevares i Oviedo i Spanien, stammer fra samme person som pletterne på ligklædet.

### Mikrobiologisk undersøgelse

To amerikanske mikrobiologer, *Leoncio Garza-Valdes* og *Steve Mattingly* mener, at ligklædet er næsten

2000 år gammelt. De har analyseret nogle små stofstykker og fundet en biofilm, der består af bakterier og svampe. Mindst fire af de fundne mikroorganismer fandtes også i de salver, man véd blev anvendt til balsamering i det første århundrede i Palæstina.

Biofilmen ligger over ligklædet som en tynd plastikdække, og det er grunden til, at den kulstof-14-prøve, der blev gennemført i 1988, gav et forkert resultat. Ved denne analyse blev ligklædet dateret til midaldertiden.



Også mange år efter en krig omkommer eller lemlæstes titusinder af mennesker af landminer, der ikke er blevet ryddet. Hvert tredje offer er et barn. Fotos: KNA.

katolsk orientering

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).  
Journallst Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionel medarbejder: Kirsten Szaraffin

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,  
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.  
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.  
Udgiver: Ansgarstiftelsen  
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 28. august



Kvindekonferencen, side 2  
 Uddrag af pavens brev, side 5  
 atriark Bartholomaios i Rom, side 6  
 UK-sommer i Øm, side 11  
 Orientering fra sognene, side 12-15

# katolsk orientering

## Caritas Danmark: Hjælp børnene i eks-Jugoslavien!

Caritas Danmark iværksætter nu en indsamling blandt danske katolikker til fordel for »Projekt Børnehjem i Medjugorje«. Biskop Czeslaw Kozon appellerer indtrængende til alle i bispedømmet om at støtte indsamlingen. »Samtidig beder jeg om menighedernes forbøn for krigens ophør og en retfærdig fred i det krigsplagede område«, tilføjer biskoppen.

Alle børn skal være velkomne i Medjugorje - uanset politisk, religiøst eller etnisk tilhørsforhold. Ved at leve fredeligt sammen kan de måske lære, hvordan man undgår - eller løser - konflikter som den, der kostede deres forældre livet. Børnehjemmet skal åledes ikke »bare« huse

krigs ofre her og nu, men gør også en indsats for freden på længere sigt ved at uddanne børnene til små og store, fredelige verdensborgere.

Bag projektet står franciskanerordenen, der udfører et omfattende hjælpearbejde i området. Stadig flere børn mister deres forældre i borgerkrigen og finder derefter et nyt tilholdssted hos franciskanerne. Der er stadig hjerterum - men efterhånden alt for lidt husrum, siger de.

Franciskanerne har planer om at bygge nye, permanente boliger, hvor flere hundrede børn kan få sig et rigtigt hjem: et sted at være og nogen at høre sammen med. Sammenbragte »familier« med franciskanerne som »de voksne derhjemme« kan kun delvis erstatte mor og far, men de giver børnene - og dermed fremtiden - en fair chance.

Bidrag kan indbetales på giro 404 3979 mærket »Børnehjem Medjugorje«.

mj



Historien viser os desværre, hvordan kvinder er blevet frataget deres værdighed, deres rettigheder er blevet krænkede, de er blevet lukket ude og endda misbrugt til slavearbejde, siger paven bl.a. i sit brev forud for kvindekonferencen i Beijing. Foto KNA.

Forud for kvindekonferencen i Kina:

## Brev fra Johannes Paul II til kvinder i hele verden

*Paven kræver retningslinier for beskyttelse af kvinder mod seksuelle overgreb og seksuel udnyttelse*



## John Lundorf død

Tidligere landsformand for Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, John Lundorf døde onsdag den 9. august 69 år gammel.

Familie og venner tog afsked med John Lundorf ved en messe i Skt. Augustins Kirke på Jagtvej, hvor biskopperne Martensen og Kozon deltog. Se også side 9.

Vatikanet (KNA) - Forud for den internationale kvindekonference i Beijing har pave Johannes Paul II krævet retningslinier for beskyttelse af kvinder imod seksuelle overgreb og seksuel udnyttelse. I sit for nylig offentliggjorte »Brev til Kvindene« fordømmer han en »kultur, hvor nydelsessygen og forretningsmentaliteten hersker« og »markedsføringen« af også unge pigers kroppe.

### Kritikken

Kritikken omfatter »Mænds tilbøjelighed til aggressiv adfærd« og »voldtægt af kvinder, særligt som led i krigsførelse, men også i »situationer præget af velstand og fred«.

Kvinder, der gennemfører et svangerskab til trods for det overgreb, der er begået imod dem, fortjener den største respekt, skriver paven. Li-

geledes understreger han, at »en beslutning om at abortere under alle omstændigheder vil være en synd, men under sådanne omstændigheder er det manden og de ydre omstændigheder, ikke kvinden, der bærer skylden«.

I det omkring 20 sider lange brev bekræfter paven, at kirken forsvarer kvindernes værdighed, deres roller og rettigheder og vender sig imod enhver diskriminering af kvinden og af moderen. Paven beklager, at »også talrige af kirkens sønner« i århundredernes løb har gjort sig »objektivt skyldige« overfor kvindene. Samtidig påpeger han, at »manden og kvinden har hver sin egenart og hver sine roller«. Inden for kirken betyder dette, at præsteembedet kun overdrages til mænd. Men det bliver kvindens rolle ikke mindre af;

gennem to tusinde år har kirken set, hvordan kvinder af højeste karat er udgået af dens midte og har beriget deres tid.

### Ligestilling mellem mand og kvinde bør virkeliggøres

Johannes Paul II appellerer til alle stater og internationale organisationer om at virkeliggøre den »faktiske« ligestilling mellem mand og kvinde: lige løn for lige arbejde, beskyttelse af den udearbejdende mor, rimelige karrieremuligheder, ligestilling mellem ægtefæller i familieretlige spørgsmål og anerkendelse af alt det, der hører med til at være borger i et demokratisk samfund. Paven værdsætter kvindens »uundværlige« bidrag til opbygningen af en kultur, der »forstår at fore-

ne fornuft og følelser« og bidrager til oprettelse af mere menneskelige økonomiske og politiske strukturer. I skrivelsen beklages, at mange kvinder snarere vurderes ud fra deres udseende end på baggrund af deres viden, faglige præstationer, intelligens, sensibilitet og »den værdighed, der følger af deres væsen«.

Johannes Paul erklærer, at kvinder i stadig større omfang vil blive inddraget i løsningen af fremtidens problemer. Han minder om, at kvinder i det meste af menneskehedens historie har ydet et bidrag, der ikke står tilbage for mændenes, men under langt mindre gunstige betingelser. Kvindernes frigørelsesproces er endnu ikke ført til ende; der er sket fejl, men i alt væsentligt er man gået i en

Fortsætter på bagsiden



# En kilden sag for FN's kvindekongference i Beijing

*Tvungne aborter i værtslandet skal kaldes ved deres rette navn*

**Fra den 4. til den 15. september afholdes den 10. internationale kvindekongference i Beijing. Monika Pankoke-Schenk, leder af projektgruppen "Kvinder og Menneskerettigheder" under den tyske Justitia et Pax-kommission, deltager i NGO-forum.**

*Fru Pankoke-Schenk, den 10. internationale kvindekongference afholdes i et land, der ikke regeres demokratisk, og hvor borgerne forholdes væsentlige, fundamentale rettigheder. Hvordan er kvindernes situation i Kina?*

Situationen er i mere end én forstand særdeles problematisk. Med mere end en milliard mennesker er Kina det land i verden, der har den største befolkning. Vist er det både nødvendigt og rimeligt, at man overvejer, hvordan befolkningens vækst kan bremses, men tvungne aborter er ikke vejen frem. De aborter, der foretages som et led i befolkningskontrollen, er en direkte krænkelse af menneskerettighederne - og dermed er forbindelsen knyttet til FN's kvindekongference. *Ser De nogen mulighed for at tage problemet op på kongferencen?*

Når kinesiske kvinder, der venter deres andet barn, er nødt til at bringe sig i sikkerhed i landdistrikterne, fordi de er på flugt fra de såkaldte familieplanlægningsmyndigheder, der er ansvarlige for étbarnspolitikken gennemførelse, så er vi kristne nødt til at reagere. Vi må overveje, hvordan vi skal afvise sådanne krænkelse, og hvad vi kan gøre for konstruktivt at hjælpe kvinderne i Kina. Det er ikke meningen, at vores udefra kommende protester skal bringe landets egne kvinder i vanskeligheder, men jeg mener, man skal heller ikke gå for let hen over emnet. *De har altså tænkt Dem at protestere imod den kinesiske praksis med tvungne aborter?*

Jeg kan ikke tale for alle kvindeorganisationer, men jeg vil godt turde tage problemet op. Jeg ved ikke, hvad det vil føre med sig, for man må jo nok gå ud fra, at vi på NGO-forum vil blive konfronteret med regeringstro og, om man så må sige, ideologisk vandtætte kvinder fra værtslandet. Men jeg mener - og i denne forbindelse kan jeg nok også tale for Justitia et Pax - at det er vores pligt at sørge for, at abortspørgsmålet ikke forbigås i tavshed.

*De kinesiske arrangører holder på, at NGO-forum skal afholdes langt fra selve kongferencens mødested. Ser De*

*så overhovedet nogen mulighed for at gøre noget?*

At NGO-forum er forvist fra selve Beijing, ser jeg som en direkte fornærmelse. Når der var bedre betingelser at arbejde under i Cairo, hænger det selvfølgelig sammen med, at NGO-forum og den officielle kongference blev holdt i nærheden af hinanden. Men det er ikke kun et spørgsmål om geografisk afstand. I sidste instans kommer det an på, om det lykkes at få ændringer eller opfordringer føjet ind i slutdokumentet, eller om man på den forberedende kongference i New York allerede har lagt sig så fast på formuleringerne, at der ikke er mere at gøre. Men ud fra erfaringerne fra Cairo tror jeg alligevel, at beslutningsprocessen i mange henseender er åben. Her har NGO'erne en legitim mulighed for at gøre sig gældende.

*De har deltaget i en forberedende kongference i Vatikanet. I den seneste tid har paven selv - også med henblik på kongferencen i Beijing - gentagne gange udtalt sig om kvindens ret og værdighed. Hvordan opfatter De Vati-*

*kanets strategi for kvindekongferencen?*

Vatikanet har arrangeret et møde mellem 118 kvinder fra hele verden - af økonomiske grunde var Afrika desværre ikke repræsenteret - som forberedelse til Beijing. Det skal påskønnes. Jeg har indtryk af, at man i Vatikanet - og sådan blev det også formuleret på dette møde - forholder sig åbent over for de forhandlinger, der endnu kan finde sted i Beijing. I Cairo havde Vatikanet på forhånd en meget fast og for mig at se uholdbar indstilling til nogle dele af dokumentet. Denne gang er det anderledes, har jeg indtryk af, idet Vatikanet op til Beijingkongferencen begrænser sig til at tegne et positivt billede af kvindens værd og hendes rolle i familie og samfund; hvorvidt dokumentet stemmer overens med kirkenes synspunkter vil derefter blive målt på, om jeg så må sige, i hvilket omfang dens kvindebillede kan genfindes deri.

*Hvad ligger Dem på hjerte op til Beijingkongferencen?*

Selv er jeg af den opfattelse, at det i det foreliggende dokument ikke siges tilstrækkelig tydeligt, at menneskerettigheder er universelle og at kvinders rettigheder er en integreret del af disse - sådan som det blev formuleret på menneskerettighedskongferencen i Wien i 1983. Det har

Vatikanet i øvrigt også allerede påpeget. Jeg er også enig med Vatikanet i, at det ikke duer, at vi falder tilbage på slutdokumentet fra Cairo og baserer vore standpunkter på det. Dertil kommer kravet om, at abort ikke må være et redskab til familieplanlægning. Slutdokumentet skal også meget tydeligere kræve kvinders deltagelse i samfundsanliggender.

*Vatikanets talsmand har erklæret, at der ikke bliver tale om en »hellig alliance« med islam som den, man talte om i Cairo. Tror De, man fra Vatikanets side - stillet over for den undertrykkelse af kvinder, der finder sted mange steder i verden - vil slå et slag for kvinderne overfor f. eks. islam?*

Hvad angår kvinders værd og rettigheder tror jeg bestemt ikke, der i Cairo har været nogen sådan hellig

alliance mellem Vatikanet og Islam. Kirken har skrevet under på hele det afsnit i slutdokumentet, der handler om diskrimination af kvinder. Dertil hører den omskærelse af kvinder, der praktiseres inden for islam, diskrimination eller menneskerettighedskrænkelser, om man vil, nævnt ved sit rette navn. Jeg har lovet mig selv, at i Beijing vil disse ting fra kirkelig side blive formuleret lige så tydeligt.

*Kan De forestille Dem, at Vatikanets repræsentanter også vil komme ind på værtslan-*

*dets tvungne familieplanlægning?*

Her tror jeg, man nøje må veje sine ord. Vatikanet vil i hvert fald lægge sig i selen for, at enhver diskrimination af kvinder og krænkelse af kvinders menneskerettigheder fordømmes i Beijingkongferencens slutdokument. Dertil hører tvungen abort, tvungen sterilisation og tvungen prostitution. Repræsentanter for Den katolske Kirke og især for kvinde- og menneskerettighedsorganisationer er efter min opfattelse ligeledes forpligtet til at behandle dette emne meget indgående.

## Østrigske kvinder: Et brev er ikke nok

Wien (KNA) - Pave Johannes Paul II's krav om kvindernes faktiske ligestilling må være en rettesnor, som Vatikanets delegation til den kommende kvindekongference i Beijing følger op med konkret handling.

Det understreger lederen af

den katolske kvindebevægelse i Østrig, Ingrid Klein. »Et brev fra paven er ikke nok. Kvindernes situation kan kun forbedres ved handling«, forklarer hun med henvisning til det netop offentliggjorte brev fra paven til kvinder i hele verden.

## Kvinde leder sandsynligvis Vatikanets delegation på kvindekongferencen i Kina

Vatikanet (KNA) - Det bliver efter al sandsynlighed en kvinde, der kommer til at stå i spidsen for Vatikanets delegation til FN's kvindekongference i Beijing. Pavestolen vil stræbe efter væsentlige fremskridt for kvinderne og deres rettigheder, siger Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro-Valls*. Det 120 sider lange udkast til slutdokument kritiserede han for manglende kontinuitet i forhold til resultaterne af de to foregående kongferencer i Cairo og København.

En mulig kandidat til at lede delegationen er ifølge Vatikan-iagttager *Maria Isabel Telleria Tapia* der arbejder som sagsbehandler i Vatikanets statssekretariat, afdelingen for »forhold til staterne«.

I Beijing vil Vatikanets repræsentation frem for alt tage sig af emner som vold mod kvinder, beskyttelse af familien og af emigranter og børns krav på forældre, sagde Navarro-Valls.

Pavestolen mener ifølge Vatikanets talsmand, at tiden er inde til i »universel overensstemmelse« at slå bro mellem retlige normer vedrørende kvindens situation og omsætning i praksis af disse

normer. Udkastet til slutdokument menes dog at have en »ideologisk karakter«, alverdens kvinder skal åbenbart belemres med en »særlig socialfilosofi, der kendetegner nogle vestlige kredse. Således skal abort som et middel til familieplanlægning endnu en gang diskuteres, selv om det allerede er blevet forkastet ved de internationale kongferencer i Mexico (1984) og Cairo (1994).

Igen blev der sat spørgsmålstegn ved forældres forpligtelser og rettigheder hvad angår deres børns sundhed og opdragelse. Endnu en mangel var ifølge Navarro-Valls, at udkastet ikke uden forbehold anbefalede information til kvinder om de mulige, sundhedsskadelige bivirkninger af hormonale præventionsmidler, provokeret abort og promiskuitet. Den »ringe opmærksomhed«, udkastet tildeles familien, kritiseres fra Vatikanets side. Alt i alt står omkring en tredjedel af det foreliggende dokument i parentes og må ifølge Vatikanets talsmand tages op til fornyet diskussion.

### Fordømmelse af vold mod kvinder

Pavestolen er indforstået med

den utvetydige fordømmelse af fysisk, seksuel, psykologisk og moralsk vold imod kvinden. Men også tvungne brug af præventionsmidler og pres på kvinden med henblik på provokeret abort burd have været nævnt i denne forbindelse. Vatikanet afviser ligeledes systematiske sterilisationsprojekter i udviklingslandene. At der sættes spørgsmålstegn ved familien som »samfundets bærende element«, strider imod Menneskerettighedserklæringen. En videre må kvinden inrømmes den fundamentale ret til at blive mor. Kvinden i væsensforskellig fra mande og må behandles anderledes denne forskel må anerkendes som et led i kampen for de køns lige værdighed, sagde Navarro-Valls.

På befolkningskongferencen i Cairo sidste efterår talte journalister om en »hellig alliance« mellem Vatikanet og muslimske repræsentanter. Vatikanets talsmand afviste sådanne ordspil i forbindelse med Beijingkongferencen, fordi kvindens rolle i familie og samfund er principielt forskellig i kristendommen og islam. I modsætning til befolkningskontrollen er det et område, hvor det ikke muligt at gøre fælles front.



Pavestolens repræsentation vil frem for alt tage sig af emner som vold mod kvinder, beskyttelse af familien og af emigranter og børns krav på forældre, siger pressetalsmanden *Joaquin Navarro-Valls*. Uddannelse af kvinder bliver også et af de store emner på kongferencen. Foto KNA.





## »Ægteskabs- og familiespørgsmål bør være centrale emner ved præsternes uddannelse«

Rom (KIPA) - Katolske præster skal i deres fremtidige uddannelse blive endnu bedre forberedt til sjælesorg for familier med ægteskabs- og samlivsproblemer. Det siges i et nyt dokument fra Roms Uddannelses-kongregation.

Det stigende antal prøve-ægteskaber og løse samlivsformer, dertil forholdene mellem ægtefæller og massemediernes indflydelse på ægteskabelige problemers opståen og løsning kræver et meget realistisk pastoralt syn på ægteskabet, hedder det i dokumentet.

»Forberedelsen til at være gejstlig ledsager og rådgiver for ægtepar skal rumme langt mere end evnen til at vejlede folk ved seksuelle problemer. Ud over en solid viden om disse problemers vigtighed og udviklede natur kræves der af fremtidige præster uundværlige menneskelige egenskaber. Skal man beskæftige sig med seksualopdragelse, forudsætter dette hos præsten selv en seksuelt moden personlighed og en eksuel ligevægt. Både viden, råd og omsorg er vigtige, men vigtigere er hans evne til at forholde sig til denne virkelighed.«

**Fødselsregulering, faldede ægteskaber og fraskilte gengifte** er derligere konkrete emner i denne uddannelse er ifølge de nye retningslinier den pastorale behandling af »forsvaret partnerskab og fødselsre-

gulering«, blandede ægteskabers uens syn på disse sager, betjening af fraskilte og især af borgerligt gengifte fraskilte, samt hjælpen til familier i nød på grund af stofmisbrug, handicap, AIDS eller andre uheldelige sygdomme. Præstekandidater skal også lære, hvordan man kan modarbejde prævention og abort, og hvordan familierådgivning bør tilrettelægges.

### Stramning

Dokumentet, som hedder »Retningslinier for uddannelse af præstekandidater med henblik på problemer i ægteskab og familie«, efterlyser en stramning af pastorale holdninger, der ikke stemmer overens med læreembedets holdning. Lektorene bør vide, at enslydende bedømmelser og kriterier vedrørende ægteskabsmoral er en uundværlig forudsætning for en »pastoralt gyldig uddannelse af fremtidige præster« og en rolig samvittighed hos kristne ægtepar, står der.

Kongregationen mener at vide, »at menneskelige holdninger hos præster ofte er forstyrret af situationen i de familier, de selv kommer fra.« Adskillige psykologiske faktorer besværliggør ifølge retningslinierne præstekandidaternes engagement på dette felt. Omvendt kan dog disse erfaringer fra egen ungdom gøre kandidaten endnu bedre egnet til »med menneskelig takt at svare på vanskelige pastorale spørgsmål.«

# ER DU MUSISK?

## Åbent stormøde om musikken i DUK

Musikweekend udvalget, MWU og Musikmappe Udvalget, MMU udgør de to musiske udvalg i Danmarks Unge Katolikker, DUK. Vi trænger til nye kræfter og ny inspiration til at fortsætte det musikalske arbejde i organisationen.

Derfor indbyder vi hermed til et åbent idémøde om musikkens status i fremtidens officielle katolske ungdomsarbejde. At mødet er åbent betyder, at alle er velkomne, uanset om de personligt ønsker at gå ind i det praktiske arbejde i fremtiden.

**Lidt baggrundshistorie** MWU har i en årrække afholdt musikweekend på Øm hvert år i november for unge over 16 år, for at sprede kendskabet til især den nyere, rytmiske kirkemusik gennem brug af MMU's udgivelser. Desuden har vi set det som vores opgave at inspirere nye

»musikere« til at spille ved messerne rundt om i landet.

MMU er DUK's musikudvalges udvalg. Vi har gennem årene lavet talrige temasanghæfter til sommerens lejre samt sangbøgerne »Pris Herren efter noder« (den blå mappe) og senest »Syng en ny sang«, som kan bestilles på DUK's sekretariat.

Arbejdet består i at finde nye, egnede sange, arrangere disse, finde adresser på komponister og tekstforfattere, søge tryktilfælde m.m.

Men udvalgene kunne lave mange andre ting. Vi har selv nogle ideer, som vi vil præsentere på mødet, men vi vil meget gerne høre *dine* ideer.

De spørgsmål, vi ønsker at tage op, er følgende:

1. Hvilken interesse er der for musik i DUK?

Får vi fat i alle potentielle deltagere?

2. Hvordan får DUK fat i

nye udvalgsfolk?

Skal der strukturelle ændringer i udvalgene til?

3. Er musikken nede i en bølgedal, som er naturlig, fordi interessen samler sig om andre emner, for eksempel spiritualitet og liturgi?

4. Undervurderer vi musikens betydning?

### Praktiske oplysninger:

Mødet finder sted på Skt. Albani skole i Odense lørdag

den 16. september kl. 13.00 - 17.00. Der er fællesspisning efter mødet.

Tilmelding og rekvisition til rejsen kan fås ved henvendelse til DUK's Sekretariat på tlf. 33 14 77 07 senest fredag den 8. 9. 1995.

Har du nogle spørgsmål, så kontakt:

Anette Clausen, tlf. 35 43 43 95, eller Mikael Schütt, tlf. 75 62 19 24.

MWU & MMU

## Med til at påvirke mediedebatten

Var der nogen, der blev skuffede over, at bispevielsen ikke blev transmitteret i radio og fjernsyn?

Føler man, at Danmark ikke kun bør være en nation af lykkehjulseere?

Vil man ikke fodres og imponeres af journalistik i medierne, men blot informeres med korrekte og ikke fordrejede oplysninger?

Kan man svare ja hertil, er der håb forude, oplyser formanden for Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, *Niels M. Uldall*. Forbundet arrangerer nemlig en konference i TV-byen lørdag den 7. oktober kl. 10.30 om "Fremtidens

radio og TV på begge sider af år 2000".

På konferencen vil man få svar på mange af sine spørgsmål om radio og TV og være med til at påvirke mediedebatten.

Oplægsholdere bliver generaldirektør *Chr. S. Nissen*, Danmarks Radio, økonomidirektør *Peter Parbo*, TV2, samt en repræsentant for Sammenslutningen af danske Lokalradio- og TV-stationer.

Nærmere oplysning bl.a. om tilmelding vil blive annonceret i de kommende numre af »Katolsk Orientering« og ved opslag i kirker-nes våbenhuse.

## Girokort udsendt til alle modtagere af »katolsk orientering«

»katolsk orientering« har traditionen tro udsendt girokort til frivillig indbetaling af en gave til bladet. Samtlige ca. 16.000 katolske husstande har modtaget et girokort.

Redaktionen håber, at læserne vil støtte bladet økonomisk lige så velvilligt som ved forårsindsamlingen, som indbragte godt halv mio. til bladets fortsatte drift.

Det fortrykte beløb er som sidst på 150 kr. Mindre eller større gaver kan sendes på et almindeligt girokort, der evt. kan rekvireres fra redaktionskontoret.

Tak på forhånd for Deres støtte!

Red.

## Nuntius svarer pastoralrådets formand

»Med behørig opmærksomhed har jeg læst Deres brev af 15. juni, hvori De udtrykker frustration over troværdigheden ved den kirkelige procedure ved bispevalg.«

Sådan indleder nuntius, ærkebiskop *Giovanni Ceirano* sit brev til pastoralrådets formand, *Jan Lange*. Pastoralrådet vedtog på sit sidste møde at bede nuntius redegøre for hemmeligholdelsen og de konsultationer, han har foretaget i f.m. indstillingen til Vatikanet.

Den hellige Fader accepterede biskop *Martensens* afskedsansøgning fra august 1993 med bemærkningen om, at den relevante nyhed skulle hemmeligholdes indtil

man kunne offentliggøre udnævnelsen af hans efterfølger, siges det i brevet.

Selve hemmeligholdelsen viser sig at være en stor fordel for kandidaterne, som har usvigelig ret til at sikre deres privatliv og omdømme, siges det videre. De mennesker, der konsulteres kan dermed udtale sig mere frit og fyldestgørende om kandidaterne, fortsætter nuntius.

Ærkebiskoppen oplyser, at han har spurgt 20 personer pr. kandidat, idet han har fulgt instruktionerne fra Pavestolen. Nuntius har konsulteret biskopper, præster, nogle ordensøstre og nogle lægfolk.

## Dansk katolsk kvinde doktor i teologi

Den 27. juni i år forsvarede tidligere karmelitnonne i Belgien og Sverige, *Dagny Kjærgaard* sin teologiske doktorafhandling ved det pavelige universitet i Rom, »Angelicum«.

Doktorafhandlingens titel er »Det kontemplative livs forrang i forhold til det aktive i Thomas af Aquins Summa Theologiæ, IIa IIæ, qu. 182.«

Dagny Kjærgaard, som til daglig arbejder med verdenskatekismen for biskop *Schönbrunn* i Wien, skal nu i gang med at oversætte katekismen til dansk for Katolsk Forlag.

Foruden Dagny Kjærgaard er kun en dansk kvinde *sr. Abraham*, Jerusalem doktor i teologi.

ks

## Pavelig orden til Knud Holstein

Den 22. juni modtog lensgreve *Knud Holstein-Ledreborg*, Roskilde, en pavelig orden, Sankt Sylvesterordenen, for sit store engagement og aktive indsats for den katolske kirke i Danmark.

Knud Holstein-Ledreborg, som er født i 1919, har i en årrække været medlem af pastoralrådet, og fra 1977 til 1994 formand for bestyrelsen for Skt. Josefs Skole i Roskilde. Endvidere har han været i

bestyrelsen for Foreningen af katolske Skoler i Danmark og formand for plejehjemmet Sct. Maria Hospital.

Mange vil med taknemmelighed huske Knud Holstein for de årlige Kirkedage på Ledreborg, hvor han gennem 10 år gæstfrit stillede slotsplads- og park til disposition for trosfæller fra hele Sjælland.

ks



# Kirkebidrag eller kirkeskat

Det lyder da umiddelbart fornuftigt med pastoralrådets planer om en tretrinns oplysningskampagne, for at få de mange passive katolikker til at betale kirkebidrag, men for sådan en som mig, der ikke bare glemmer, men åbent nægter at slippe kronerne, ser det hele ganske anderledes ud.

Som tidligere nævnt, nægter jeg ikke af ond vilje, men fordi jeg ser, at vi med en sådan rent forretningsteknisk ordning uvilkårligt fører vor kirke ind på et spor, hvor alt for meget kommer til at stå på hovedet.

Allerede ved at opgive antallet af potentielle betalere

til de officielle 26.237 skabes det, jeg vil kalde for kartotekskatolikker. Ser vi derimod bort fra dette formelle for at gå ud i virkeligheden, ved vi jo godt, at det er mere realistisk at tale om 60.000 eller 100.000 katolikker i Danmark, som alle er døbt og nok også firmet. Allerede her vil bidragsordningen gøre vor betalingsvilje til det primære, medens det at være døbt og firmet bliver mere sekundært.

Noget andet er hele den gamle feudale arv, som trækkes med ind i ordningen. *Kjeld Holbeks* forslag om en kirkeskat, der giver medindflydelse, kunne måske slå hul på noget. Men den ellers ind-

byggede moralske forargelse over det stadig umyndiggjorte lægfolk, som ikke betaler, er og bliver en psykologisk grundbrøler.

Det er da også her, jeg undrer mig over den planlagte kampagne. For bliver vi i det forretningstekniske sprog, er det dog en underlig form for markedsføring. Hvad er det for en køber, der betaler for en vare, han ikke får - eller ikke ønsker? Normalt skal man jo have et produkt som imødekommer købers ønske og behov, for at kunne få kunder og indtjening. Men her er det som om kirkeinstitutionen kun udskriver faktura på en »moralisk« fordring

om selv at blive betjent af et underlagt lægfolk - og den går ikke.

Det selvstændige initiativ med personlig modenhed, myndighed og ansvar undertrykkes således fortsat. Det såkaldte lægfolk kan fortsat ikke udtrykke egne ønsker og behov, men er derimod stadig tvunget til at købe det som institutionen udbyder og dikterer. På denne måde bliver det fortsat en umulighed for de civile katolikker at leve deres tro i kirkens fællesskab og således også umuligt at leve op til det kald og de opgaver, som de enkelte har i kirken.

Spørgsmålet bliver da for

mig, hvor vi egentlig finder Kristi sande kirke. Er den med i dette institutionsapparat, hvor de små interne grupper og enkeltpersoner kan arbejde sig frem til magt og indflydelse for at forme denne institution efter deres egne ideer og tanke?. Eller finder vi den ude blandt de »små« og anonyme - de mange tusinde, som vi aldrig hører noget til?

Jeg vil her - helt ubetinget - gå ud til disse »små« og anonyme, der ikke har andet end deres dåb og firmelse at hælde sig til, og derfor næsten er helt uden for betragtning. Jeg vil meget gerne høre, hvad de af hjertet mener, og hvordan de lever deres tro.

En sådan høring kunne også - både teknisk og professionelt - gennemføres ved en veltilrettelagt sociologisk undersøgelse. Fik man således et klart billede af, hvad den egentlige kirke - disse mange tusinde - har at sige, ville der være et helt andet grundlag for også at få de økonomiske bidrag til en

imødekommelse af de virkelige konkrete ønsker og behov.

Kunne vor kirke gå ind på en sådan tanke og skabe et relevant produkt - en virkelig imødekommende betjening af de døbte og en plads til de firmede, så vil betjeningen også give sig selv. Hvis vi således ville arbejde virkelig med på det, som er Kristi sande kirke på jorden, vil Kristus også selv sørge for denne sin kirke.

Men kører vi bare videre på den gamle feudalisme med den lille håndfuld privilegerede og indforståede katolikker, der helst vil styre det hele efter deres egne ideer og som stadig udtrykker deres »moraliske« forargelse over dem, som ikke »lydigt« vil underkaste sig, så går den ikke.

Man vil da blot høre resultatet af dette bagstræberiske snæversyn, som bliver den tavse tilbagemelding fra de store grupper, der selvfølgelig ikke kan se noget i det og derfor lige så logisk blot »arkiverer« girokortet lodret i papirkurven.

Joost Dahlerup, o.carm.

# Koncilets ånd og bogstav

På den plads, hvor læsere af katolsk orientering kunne vente at finde en leder, har man nu i en del år kunnet læse en klumme, der egentlig burde hedde »Verden ifølge Willem Wuyts«. I katolsk orientering nr. 11 og 12 er det ikke aktuelle begivenheder, men det andet Vatikanconcil og de foregående 100 års kirkehistorie, der kommer under kærlig behandling.

For én der selv er for ung til at have oplevet tiden omkring Det andet Vatikanconcil, virker Wuyts helt nostalgisk. Han mindes de gode gamle dage, og det er netop denne karakter af forklaret erindring, der gør hans redegørelse problematisk. I grunden er det jo en absurd

tanke, at Kirken »gik i stå« i de 70 år forud for pave Johannes XXIII. Selv ud fra en snæver teologihistorisk betragtning er det uretfærdigt at affærdige næsten hundrede års katolsk teologi med ordene: »systematisk, abstrakt, deduktiv, uhistorisk håndbogsteologi.« Disse ord er kun forståelige som udtryk for Wuyts' personlige oplevelse.

Det er imidlertid ikke nok med, at katolsk orientering læsere i absolut form præsenteres for en meget ensidig udgave af de sidste 100 års kirkehistorie. I tilgift opfordrer Wuyts på denne privilegerede plads som en modgift mod en truende stilstand til at »genopfriske vor hukommelse« ved at læse *Gunnel Vallquists* journalistiske skildring af konciliet.

Ville det ikke være mere passende med en opfordring til at læse koncilsteksterne selv? Det er vel ikke erindringer om konciliet, men koncilets egen stemme i dets dokumenter, der nu - en generation senere - skal være vor inspiration. At opfordre til at begynde med at læse Vallquists ikke altid upartiske skildring synes at forudsætte, at det vigtigste og det blivende ved konciliet ikke skal findes i koncilsteksterne selv, men i oplevelsen af konciliet, i koncilets »ånd«.

Det er imidlertid kun i begrænset grad muligt at leve på andres erfaringer, og enhver tid er kaldet til at tolke tidens tegn i lyset af Evangeliet og Kirkens totusindårige tradition. Det andet Vatikanconcils dokumenter indtager i denne sammenhæng en privilegeret plads, men de har den sørgelige skæbne at være klassiske tekster i den forstand, at alle kender (til) dem, men få har læst dem. En fornyet beskæftigelse med koncilsdokumenterne ville bidrage til at afhjælpe den ravage, der er forårsaget af, at koncilets »ånd« løsriver fra dets bogstav, og en samlet dansk udgave af teksterne ville være et stort fremskridt.

*Sebastian Olden-Jørgensen*

Det er imidlertid kun i begrænset grad muligt at leve på andres erfaringer, og enhver

# Helgenkåring af politikere

Jeg troede ikke mine egne øjne, da jeg i Berlingske Tidende læste en artikel af *Andreas Rude*, hvori der stod, at man har planer om at helgenkåre statsmanden *Robert Schuman*, og at *Freiburgs* ærkebiskop *Oskar Saier* i forsommeren har talt om en decideret helgenkåring med den begrundelse, at Schuman var en stor europæer, ydede en stor indsats for forsoningen mellem Frankrig og Tyskland, og at han var en overbevist kristen og en god katolik. Endvidere står der, at borgere i Metz har taget initiativet, og at en af Schumans tidligere medarbejdere fører hans sag, som paven siges at have sympati for.

Det er altså alvor, og så vil jeg stille spørgsmålet: Vil den katolske kirke virkelig helgenkåre en politiker, fordi han var dygtig, var på rette sted på rette tid, gjorde sin pligt og var en god katolik? Man hævder i Metz, at Schuman førte et asketisk, ydmygt og kristent liv, hvad der er sjældent for en politiker. Det er rosværdigt - men er det virkelig nok for kirken? Politik og religion er en farlig cocktail.

Schumans store fortjeneste er Schumanplanen, der førte til Romtraktaten i 1957. Hvad vil alle de mange gode katolikker, som ikke er EU-tilhængere, sige til en sådan helgenkåring? Kirken gør nok bedst i at holde sig fra EU-politik.

Der er endnu håb om, at denne helgenkåring ikke finder sted. Man skal finde et mirakel udført af Schuman eller ved hans bøn. Mirakler er der ikke gået inflation i, så det kan vel blive svært nok!

Går man først i gang med en politiker-helgenkåring kan mange komme på tale efter deres død. *Lech Walesa*, f. eks. Han gjorde noget epokegørende og er er ren god katolik.

Stands hellere de kåringer og lad det udelukkende være Guds opgave at bedømme menneskes liv på godt og ondt. Han alene kender den eneste sandhed. Det vill være ikke så lidt smukkere og mere objektivt - om kirken skrev om de menneskers liv og handlinger, som er værd at fremhæve, og udga disse skrifter til en overkommelig pris til forbillede for katolikker, ja, for alle kristne, jorden rundt.

Mange nærmer sig i disse år den katolske kirkes varme og internationale sammenhold om troen. Helgenem er en svær barriere at overvinde for den, der søger en anden kirke end Folkekirken. Politiske helgener med mirakler bag sig vil gøre det endnu sværere at forstå de katolske kirke.

Politiske helgener er efter manges mening en meget dårlig idé. Var det *Mothu Teresa*, det drejede sig om var det en helt anden sag.

Eva Antkowiak

# »Stedfortræderens« historieforfalskning

I en artikel i »k.o.« 14. juni om Vatikanarkivet omtales de i tiden 1965-1971 udgivne »aktstykker og dokumenter fra Den anden Verdenskrig«, der var et svar på tyskeren Rolf Hochhuths skuespil fra 1963 »Stedfortræderen«, hvori *Pius XII* »blev beskyldt for ikke utvetydigt at have fordømt nazismen«.

Om denne beskyldning var berettiget undlader »k.o.« at tage stilling til. Derimod bringer man samtidig et stort billede fra en tysk teateropførelse af »Stedfortræderen«. Ikke mindst derigennem kan nogle læsere måske have fået det fejlagtige indtryk, at skuespillet er historisk korrekt. Det bør derfor understreges klart og tydeligt, at

»Stedfortræderen« er »et stykke grov propagandistisk historieforfalskning - en *Goebbels* værdig«, som nu afdøde overlæge *Halfdan Lefèvre* skrev i en glimrende kronik i Berlingske Aftenavis 24.2.64.

Allerede i marts 1937 havde *Pius XI* udsendt rundskrivelse »Mit brennender Sorg«, der fordømte de nazistiske raceteorier som falske og forbryderiske og naturligvis vakte nazisternes raseri, og hvortil daværende kardinal *Eugenio Pacelli* havde været medforfatter.

Under krigen arbejdede *Pius XII* utrætteligt for at redde mennesker i nød, og realiteten var, at det lykkedes ham at redde hundredtusinder af

jøder fra undergang, hvilket blandt andet Israels premierminister *Golda Meir* takkede for ved hans død i 1958, ligesom en overrabbiner i Rom nogle år forinden var blevet så betaget deraf, at han konverterede under navnet *Eugenio*, jfr. nærmere *Michael O'Carrolls* bog »Pius XII - Greatness Dishonoured/A Documented Study« (Leatara Press, Blackrock, Co. Dublin, 1980).

At *Pius XII* undlod at protestere offentligt skyldes simpelthen, at det som følge af nazisternes ubegrænsede hensynsløshed og brutalitet blot ville have forværret jødeforfølgelserne, således som det for eksempel viste sig efter de hollandske biskop-

pers protest i 1942, der blandt andet førte til, at den jødisk-katolske filosof og ordenssøster *Edith Stein* blev arresteret og deporteret.

Til belysning af *Pius XII's* personlighed er det her i 50-året for Danmarks befrielse værd at nævne, at Danmarks befrier, den ikke-katolske feltmarskal *Montgomery* i nogle smukke mindeord i »The Sunday Times« 1958 blandt andet fortalte, at han havde et billede af *Pius XII*, som denne havde foræret ham, hængende over sin seng. »Han var et stort og godt menneske, og jeg elskede ham«.

L. B. Fabricius



# Uddrag af pavens brev til alverdens kvinder

Hjertelig hilsen til alverdens kvinder!

1. (...) Til hver eneste én af jer sender jeg dette brev som udtryk for min deltagelse og taknemmelighed, mens tiden for den IV. internationale kvindekongress nærmer sig.

Først og fremmest må jeg sige jer tak for De Forenede Nationer, der har givet udtryk for den respekt, jeg nærer for, at organisationen har taget så betydningsfuldt et initiativ. Også kirken vil gerne bidrage til et forsvar for kvindernes værdighed, deres rolle og rettigheder, ikke bare ved at lade en officiel delegation tage del i møderne i Beijing, men også ved direkte at tale til alle kvinders hjerte og forstand. (...)

3. (...) Historien viser os desværre, hvordan kvinder til alle tider er stødt på forhindringer; de er blevet frataget deres værdighed, deres rettigheder krænket, de er blevet udklækket ude og endda misbrugt til slavearbejde. Dermed hindres de i at være sig selv, og hele menneskeheden berøves egne, åndelige værdier. Det er bestemt ikke let at udpege dem eller de skyldige, når man tænker på, hvordan skiftende tiders kultur har sat sine spor i menneskers tankegang og i rammene om deres liv. Men jeg beklager oprigtigt, at også mange af kirkens sønner særligt i bestemte historiske sammenhænge - har pådraget sig en skyld, der ikke kan diskuteres.

Javist, tiden er inde til en ny erkendelse af et ansvar - at kaste et blik på menneskehedens lange historie; kvindernes bidrag står ikke tilbage for mændenes, omend det er ydet under langt mindre gunstige betingelser. Jeg tænker i særdeleshed på de kvinder, der har elsket kulturen og kæmpet mod uret og helliget sig disse ting, skønt de har været forordt, ofte udelukket fra en geværdig uddannelse, undervurderet og udsat for, at deres intellektuelle bidrag blev miskendt eller slet ikke anerkendt. I den videnskabelige historieskrivning står der desværre meget lidt om kvinders mangfoldige virke i historien. Men heldigvis kan



man da, selvom de påviselige spor af dette arbejde i tidens løb er sneet til, se den gavnlige indflydelse, det har øvet på skiftende generationer helt op til vor egen tid.

Menneskeheden står i uendelig stor gæld til kvinderne, der har givet os denne »overlevering«. Hvor mange kvinder er ikke blevet - og bliver stadig - vurderet ud fra deres udseende snarere end på baggrund af deres viden, deres faglige præstationer, deres intelligens, sensibilitet eller den værdighed, der følger af deres væsen! (...)

5. Når vi således ser på et af de vanskeligste aspekter af kvindens situation i verden, hvordan kunne vi så fortie den lange og ydmygende - ganske vist tit »lyssky« historie om de overgreb, kvinder har været udsat for på det seksuelle område? På tærskelen til det tredje årtusinde kan vi ikke resignere og forholde os ligegyldigt til dette fænomen. Det er på tide eftertrykkeligt at fordømme de former for seksuel vold, der ikke sjældent begås imod kvinder,

og finde frem til et egnet forsvar for kvinderne. I respekt for den menneskelige person må vi desuden anklage den udbredte kultur, der er bestemt af nydelsessyge og forretningsmentalitet, fremmer systematisk udnyttelse af seksualiteten og fastholder også meget unge piger, så de fanges ind af korruptionen og giver sig hen til markedsføring af deres legemer.

En ganske særlig respekt fortjener de kvinder, der stillet over for en sådan degeneration med heroisk kærlighed til deres barn gennemfører et svangerskab, der er en følge af den uret, kvinderne har lidt, da de med vold blev påtvunget et seksuelt forhold. Det er ikke alene én af de rædsler, de mange krige fører med sig, men forekommer også der, hvor der er velstand og fred; sådanne situationer er ofte fordærvede af en hedonistisk »lad-stå-til-kultur«, hvor også mænds tilbøjelighed til en aggressiv adfærd trives. En beslutning om at abortere vil altid være en synd, men under sådanne omstændigheder er det man-

den og de ydre omstændigheder, ikke kvinden, der bærer skylden.

6. Min tak til kvinderne bliver derfor til en indtrængende appel om særligt fra statslig og fra internationale institutioners side at gøre alt, hvad der er nødvendigt, for at der igen kan stå respekt om kvinders værdighed og deres opgave. I denne sammenhæng kan jeg ikke komme udenom at vise min beundring for de kvinder af god vilje, der har arbejdet for at forsvare kvindens værdighed ved at opnå grundlæggende sociale, økonomiske og politiske rettigheder, og som har taget dette modige initiativ i en tid, hvor denne deres indsats blev anset for at være en overtrædelse, et tegn på manglende kvindelighed, en gang skaberi, ja, en synd! (...)

8. (...) Mens opmærksomheden i det internationale familieår 1994 var rettet imod kvinden som mor, synes det passende i anledning af Beijingkongressen på ny at henlede opmærksomheden på de mangfoldige bidrag,

som kvinden yder til hele samfundets og nationers liv. Det er bidrag af først og fremmest åndelig og kulturel men også social, politisk og økonomisk art. (...) I denne forbindelse vil jeg gerne bringe en særlig tak til de kvinder, der udover familien har deres virke i børnehaver, skoler, på universiteter, indenfor forsyningen, i sogne, foreninger og bevægelser. Alle vegne, hvor der er behov for opdragelse og undervisning, ser man, hvordan kvinder er rede til at give alt, hvad de har i sig, i menneskelige relationer, særligt når det gælder de svageste og mest værgeløse. (...)

11. (...) På baggrund af denne lange række af tjenester - der, når de gøres i fred, gensidighed og kærlighed, viser menneskets sande »kongerige« - kan man uden

at forfordle kvinderne tale om, at der findes forskellige roller, for så vidt som forskellen ikke er et resultat af vilkårlige betingelser, men udspringer af mandens og kvindens særlige egenart. Her drejer det sig ikke om et emne, der specielt diskuteres indenfor kirken. Når Kristus suverænt har besluttet, hvad der er belæg for såvel i Evangeliet som i kirkens tradition, at kun mænd skal overdrages den opgave i deres præsteembede at være et billede på Kristus som »hyrde« og som kirkens »brudgom«, så tages der ikke nogen opgave fra kvinderne - og i øvrigt heller ikke fra nogen andre medlemmer af kirken, der ikke er præster - alle er jo på samme vis udstyret med den værdighed, der hører til det »almindelige præstedømme«, som har sine rødder i dåben. (...)

## Skt. Josefs Skole

søger

### Skoleleder



Den hidtidige leder på Skt. Josefs Skole i Roskilde har fået tilbudt og har accepteret sin ønskestilling på en anden skole. Derfor skal vi pr. 1. december 1995 have en ny skoleleder, som aktivt vil føre skolen videre med respekt for den katolske skoles særkende. Den nye leder søges i den personkreds, for hvem den kristne tro er livsholdningen.

#### Vi forestiller os, at du:

- vil arbejde i og videreudvikle eksisterende samarbejdsstrukturer,
- kan støtte og følge op på pædagogiske tiltag,
- er god til at se og løse konflikter,
- er åben og synlig i forhold til lærere og elever,
- kan uddelegere og samle tråde,
- er en autoritet i forhold til børn og unge,
- har et godt kendskab til private grundskoler.

#### Vi forventer, at du:

- er kristen,
- er læreruddannet eller har anden relevant uddannelse,
- tegner skolens linie indad og udad,
- har det administrative og pædagogiske overblik,
- fortsætter skolens nuværende personalepolitiske linie.

#### Vi tilbyder:

- en velfungerende administration,
- et aktivt og loyalt personale, indstillet på samarbejde,
- glade børn og interesserede forældre,
- løn og ansættelse efter overenskomst mellem LC og Finansministeriet.

Skt. Josefs Skole i Roskilde er en 91 år gammel, katolsk skole med ca. 550 elever og 45 lærere. Skolen fører en bevidst kristen, økumenisk linie og tilbyder eleverne en solid undervisning i trygge rammer.

Skolen underviser elever fra børnehaveklasse til 10. klasse og har en yderst engageret lærerstab samt en meget aktiv forældrekræds. Vi har desuden egen skolepasningsordning.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler.

Nærmere oplysninger kan indhentes hos skolens formand, pater Hans Christoffersen, der træffes bedst tirsdag - fredag kl. 9-10 på 42 35 09 65 eller hos den konstituerede leder, viceinspektør Dan Ackermann på skolens tlf. 42 35 25 26.

Ansøgningen stiles til bestyrelsen og sendes til Skt. Josefs Skole, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde senest den 1. oktober 1995. Kuverten bedes mærket "Skoleleder".



# Patriark Bartholomaios i Rom

Rom (KIPA) - Konstantinopels ortodokse patriark Bartholomaios, apostlen Andreas' efterfølger, besøgte Vatikanet, hvor han deltog i festen for apostlene Peter og Paul den 29. juni.

Forholdene mellem Rom og Konstantinopel blev afgørende ændret, da pave Paul VI mødtes med patriark Athenagoras i 1964 - i Jerusalem for ikke at skabe en diplomatisk konflikt med Tyrkiet. I slutningen af konciliet ophævedes samtidig i Rom og i Konstantinopel den gensidige bandlysning, begge kirker havde udtalt mod hinanden i året 1054, da enheden mellem øst og vest gik tabt.

De bedre forhold har dog siden 1989 lidt under konflikterne mellem de ortodokse og de med Rom unerede østkirker, der har fået deres frihed igen efter sovjetregimets sammenbrud i Østeuropa.

## Ciampino og Trastevere

Patriark Bartholomaios og hans følge landede med et fly

fra Athen i Roms militære lufthavn Ciampino ved middagstid tirsdag den 27. juni. I lufthavnen blev de modtaget af kardinal statssekretær Angelo Sodano og Enhedssekretariatets formand, kardinal Edward Iris Cassidy. Pave Johannes Paul II modtog sin høje gæst i Vatikanet ved det runde Johannestårn, der er indrettet som gæstebolig for besøgende af høj rang og deres følge.

Om eftermiddagen besøgte Bartholomaios Peterskirken, som han udmærket kender fra sin studietid i Rom. Tirsdag aften ventede patriarken at mødes med de unge fra San Egidio-fællesskabet i Trastevere. Tusinder af unge bød Bartholomaios en stor velkomst foran og i kirken Santa Maria in Trastevere. Under aftengudstjenesten sagde Bartholomaios bl. a.: »Vi er ikke en kirke af lig, selv om mange fordom og i dag gerne så det. Vi lever i katakomben, men er intet gravsted.«

Tyrkisk ambassade  
Onsdag besøgte Bartholomaios

den tyrkiske ambassade i Rom, det franske præsteseminarium, hvor han havde boet under sine studier, og var til møde med flere kuriefolk og repræsentanter fra de romerske menigheder. Også et besøg i Roms domkirke, Johannes i Lateranet, og på Lateranets universitet stod på onsdagens dagsorden.

## Festmesse i Peterskirken

Torsdag var den store festdag for apostlene Peter og Paul. Allerede på Peterspladsen blev patriarken hyldet af flere tusinde mennesker. Paven afhentede sin embedsbroder i kirkens forhal. Under langvarigt bifald gik paven og hans gæst side om side gennem midtergangen til baldakinalteret, hvor de satte sig ved siden af hinanden. Efter bibellæsningerne fik Bartholomaios ordet. Han advarede imod »sterile akademiske« diskussioner om enhed og især mod at søge efter de skyldige for kirkespaltningen. Kun solidaritet mellem de troende, selvkritik og bodfærdighed hos både hyrder og

kirkefolk er der brug for. De ortodokse accepterer ikke den romerske paves forrang, men også inden for den romersk katolske kirke må hans primat være en tjeneste, ikke en egenskab knyttet til hans person.

Videre beklagede Bartholomaios, at det endnu ikke var muligt at deltage i hinandens eukaristi, men udtrykte håbet om at »ydmyghed og bod vil gøre verden vis, så den bliver frelst«.

Også paven beklagede i sin tale de misforståelser, som endnu belaster forholdet mellem begge kirker. Han henvisede til den blandede studiekommission, der skal løse teologiske uoverensstemmel-

ser og indrømmede, at apostlenes autoritet i sin sande betydning var en tjeneste.

Efter ordets tjeneste bad paven og Bartholomaios trosbekendelsen på græsk. Og dér endte den synlige enhed. Nu tog patriarken plads på podiet ved siden af kardinal Cassidy og fulgte derfra paven messe.

## Fælles velsignelse

Efter messen lyste paven og patriarken fra loggiaen over kirkens indgangsporte sammen velsignelsen "urbi et orbi" over de mange tusinder, der trodsede uvejret over Rom. På italiensk råbte Bartholomaios til folket: »Kære brødre og søstre, vær

ved godt mod! Gud elsker verden, menneskene, livet. Lad os elske hinanden i sandhed, så vil kærlighedens, fredens og enhedens Gud altid være med os.«

Bartholomaios mindede om de mange martyrer, der i Rom var kastet for de vilde dyr. Endnu i dag lever vilddyret »blandt os og i os«, sagde patriarken og nævnte synd, arrogance, løgn, bedrag, splittelse og fanatisme som de nye bestier, der fortærer folk.

Efter angelus-bønnen omfavnedes paven og patriarken hinanden endnu en gang til fredshilsen, som de havde gjort det under messen.



## Slutklæring efter tredages besøget

Rom (KIPA) - Her følger paven og patriarkens fælles slutklæring efter tredages besøget i Rom efter KIPA's egen oversættelse.

»Lovet være vor Herre Jesu Kristi Gud og Far, som i Kristus har velsignet os med al den himmelske verdens åndelige velsignelse« (Ef. 1,3)

1. Vi takker Gud for dette broderlige møde, som fandt sted i hans navn og med det ydmyge, men overbeviste formål at lytte til hans vilje, for at hans disciple må være ét (sml. Joh. 17, 21).

Dette møde fandt sted i forlængelse af de tidligere store begivenheder, da vore kirker tilkendegav deres vilje om at lade de gamle fordomme gå i glemmebogen for i stedet at begive sig sammen på vej til at genoprette enheden fuldtud. Vore højtelskede forgængere Athenagoras I og Paul VI drog på pilgrimsrejse til Jerusalem for at møde hinanden i Herrens Navn præcis dér, hvor Herren ved sin død og opstandelse har bragt menneskene tilgivelse og befrielse.

Senere har deres møder i Fanar og i Rom indledt en ny tradition med broderlige besøg, til opmuntring for den sande kærligheds og for sandhedens dialog. Disse besøg har gentaget sig i patriark Dimetrios' embedstid, som da f. eks. den teologiske dialog officielt blev genoptaget. Den genfundne broderlighed i den ene Herres navn har ført os til åben diskussion og samtale i vor søgen efter forståelse og enhed.

2. Denne dialog - ved hjælp af den blandede internationale kommission - har vist sig frugtbar og har ført til substantielle fremskridt. Vi opnåede en fælles sakramental opfattelse af kirken, sikret og overleveret gennem tiderne ved den apostoliske succession. I vore kirker anses denne apostoliske succession som grundlæggende for Gudsfolkets helliggørelse og enhed. I hver lokalkirke virkeliggøres den guddommelige kærligheds mysterium, og således bevidner Kristi kirke sin tilstedeværelse ved hver eneste af dem.

Sidenhen kunne den blan-

dede kommission erklære, at vore kirker anerkender hinanden som søsterkirker, som i fællesskab optræder for den ene Gudskirkes frelse, tro mod Guds plan, ganske særligt hvad angår enheden.

Af hele vort hjerte takker vi kirkens Herre, fordi han med disse fælles erklæringer ikke blot fremskynder løsningsgen af de endnu bestående vanskeligheder, men fordi han gør både katolikker og ortodokse skicket til et fælles vidnesbyrd om troen.

3. Det er især en god hjælp på tærsklen til det tredje årtusind, når alle kristne 2000 år efter Kristi fødsel gør sig klar til at ransage deres samvittighed over, hvor meget hans frelsesbudskab har opnået i historien og mellem menneskene.

Vi fejrer dette jubilæum på vor pilgrimstogt mod fuld enhed og mod den velsignede dag, som - det beder vi om - er inden for øjenvidde, da vi kan dele det samme brød og drikke af den samme kalk i Herrens ene eukaristi.

Vi indbyder vore troende til at gå denne pilgrimsfærd

mod jubilæet sammen. Meditation, bøn, dialog, gensidig tilgivelse og broderlig kærlighed må bringe os nærmere til Gud. Dette vil hjælpe os til bedre at forstå hans vilje med kirken og menneskeheden.

4. Ud fra dette perspektiv opfordrer vi vore troende, både katolikker og ortodokse, til at styrke broderlighedens bånd, som stammer fra vor ene dåb og deltagelse i det sakramentale liv. I historiens løb og for kort tid siden forekom endnu gensidige krænkelse og voldelige hændelser. Mens vi under disse omsvøbninger beder om Guds store forbarmelse, indbyder vi alle til at tilgive hinanden og bekræfte deres vilje til at fremme nye broderlige forhold og aktivt samarbejde.

Denne ånd er især tiltrængt i regioner, hvor katolikker og ortodokse bor side om side: De skal stræbe efter et tættere samarbejde på kulturelt, spirituelt og pastoralt område og i uddannelses- og socialpolitikken. Hvert forsøg på en overdreven indsats for ens egne til skade for de andre

bør undgås. Giv forrang til hvad der gavner Kristi kirke! At støtte hinanden og at dele med hinanden gør det pastorale arbejde mere effektivt og gør det evangeliske vidnesbyrd, man vil give, mere gennemsigtigt.

5. Vi tror også, at et øget og bedre koordineret samarbejde kan øge kirkernes indflydelse på freden i egne med politiske og etniske konflikter. Den kristne tro råder over endnu uanede muligheder for at løse spændinger og fjendskaber mellem menneskene.

6. Paven i Rom og den økumeniske patriark har under deres møde bedt for alle kristnes enhed. I deres bøn har de indbefattet alle, som gennem dåben udgør ét legeme i Kristus. Vi har også bedt for de forskellige trosamfund og om større tro mod hans evangelium.

7. Paven og patriarken er bekymrede for hele menneskeheden uden at skelne mellem racer, hudfarve, sprog, ideologi eller religion. Derfor opfordrer vi til dialog, ikke blot mellem de kristne kirker, men også med de andre reli-

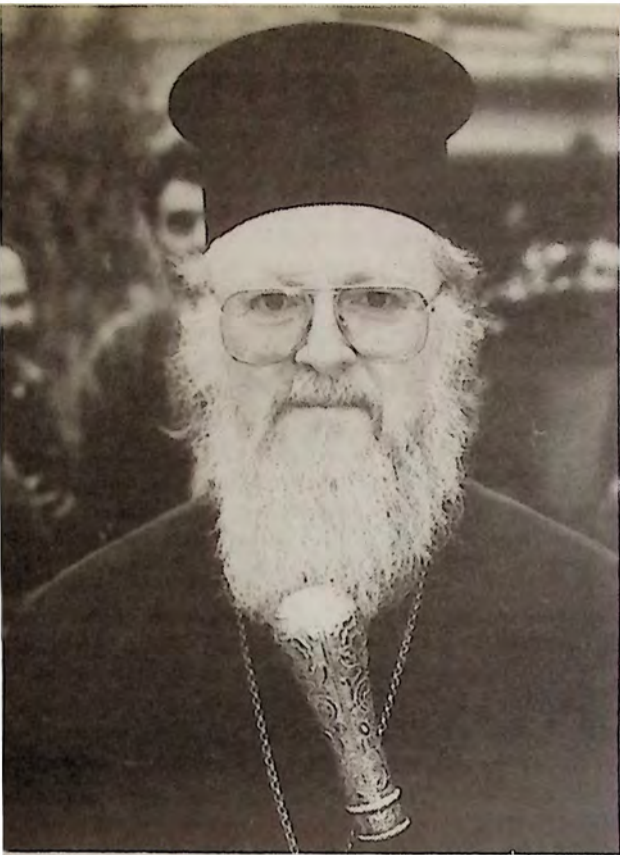
gioner, frem for alt med den der tror på den ene Gud.

Utvivlsomt er det et bidrag til - og en forudsætning for - freden i verden, som vore kirker uafsladligt beder om. Denne ånd erklærer vi ude tvøven, at vi ønsker at fremme sammenhold og samarbejde mellem folkene, især på de områder, som direkte er vores anliggende, men vi ønsker også Den Europæiske Unions snarlige virkeliggørelse håbet om, at dens grænser flyttes mod øst.

Samtidig opfordrer vi alle til at have åbne øjne for og påtrængende økologiske problemer. Verden trues i dag af et ødelæggende overforbrug af de gudgivne ressourcer, og den fare skal afvendes.

Må Herren helbrede os med sine kvaler, der hjem søger menneskeheden i dag. Må han høre vor bøn og alle troendes bøn for fred i kirkerne og i hele verden.





# En af de helt store

## Yves Congar død 91 år gammel

Paris (KIPA) - Dominikaneren Yves Congar døde i Paris den 22. juni, 91 år gammel. Han var en af Det andet Vatikankoncilis sidste store banebrydere. Hans lange livs vigtigste bekymring var økumenien.

Allerede i 1937 anviste Congar »katolske principper for økumenen« i sit store værk *Chrétien des unis* (adskilte kristne). Under konciliet var det hans principper, der havde stor indflydelse på pave Paul VI's beslutning om at rejse til Jerusalem for der at møde Konstantinopels patriark *Athenagoras* i januar 1964.

Tyngdepunktet i Congars teologiske arbejde er læren om kirken som Gudsfolk. Den ville af sig selv føre til økumenisk samtale og til en reform af kirkens strukturer.

Yves Congar blev født i 1904 i Sedan i det østlige Frankrig. Hans fødehjem lå ved siden af den protestantiske kirke. Allerede som ung omgikkes han protestanter og ikke-kristne. Han læste teologi ved Institut Catholique i Paris.

Under den franske besættelse af Mainz efter første verdenskrig modnedes hos Congar kaldet til efter soldatertiden at indtræde hos dominikanerne. I 1929 blev han præsteviet, lektor i teologi og en flittig forfatter og foredragsholder. Hans kontakt med den store protestantiske teolog Karl Barth i 1934 var medvirkende til udgivelsen af hans berømte værk fra 1937 og til oprettelsen af tidsskriftet »Unam Sanctam«.

Congars arbejde blev brat afbrudt af endnu en verdenskrig. I næsten fem år sad han i tysk fangelejr, men så var der bud efter ham igen i bevægelsen for liturgisk fornyelse, i dialogen med protestanterne og i et helt nyt fransk fænomen: arbejderpræsterne.

### Arbejderpræster

Omkring 1943 begyndte franske præster at omsætte den opsigtsvækkende bog: »*Missionsland Frankrig i praksis*. De foretrak fabrikken som arbejdsplads, midt blandt de dels afkristnede, venstreorienterede arbejdere og ofte som medlemmer af røde fagforeninger. Congar var meget engageret i denne nye pastorale indsats.

I 1954 kom så Roms veto mod denne form for præstegerning. Dominikanerne blev anklaget for »modernisme«, og adskillige af dem fik lære- og publikationsforbud. Yves Congar var en af dem. Først blev han sendt i eksil i Jerusalem, men der trivedes han for godt. Så kom han til England, til universitetet i Cambridge, dog ikke som lektor, men som medhjælp i et bibliotek, hvor han blev sat til at sortere matematikbøger.

### Aktiv tålmodighed

Selv klagede Congar aldrig over denne fornedelse. Han kaldte årene med skriveforbud for »en øvelse i aktiv tålmodighed« - og studerede videre.

Den fine pave Johannes XXIII rehabiliterede ham ved i den tale, hvormed han sammenkaldte til Det andet Vatikankoncil, netop at citere en af Congars tekster om kirken. Congar blev en af koncillets mest markante personligheder; hans fingeraftryk på koncilsdokumenterne om kirken og om økumenien er tydelige. I tiden efter 1965 stod han som en mand af midten: befr-

elsesteologien interesserede ham lige så stærkt som modsatte, åndelige bevægelser. Han erklærede sig som tilhænger af reformer, men uden interesse i revolutioner.

### I kørestol

På toppen af sit aktive liv blev Congar ramt af en rygmarvs sygdom, der lammede hans hænder og fødder. I mange år sad han i kørestol og dikterede sine artikler. Som tidligere krigsfange havde han ret til en plads på et militært invalidehjem i Paris. Der fik han af kardinal Willebrands i 1994 den røde kardinalsbiere. Den da 90-årige Congar var, ligesom jesuitten *de Lubac*, en af de få kardinaler, der ikke var biskop. I anledning af hans fødselsdag i 1994 kaldte den



Dominikaneren Yves Congar var en af koncillets store banebrydere. Foto KNA.

## Portræt af patriarken

Konstantinopels økumeniske patriark er født den 29. februar 1940 som *Dimitrios Arhondonis* på den tyrkiske ø Imbros. Efter skolegang på Imbros læste han i Istanbul og begyndte sine teologiske studier i Chalkis.

I 1961 viede metropolit *eliton* af Imbros og Teneos ham til diakon og gav ham kirkenavnet *Bartholomaios*. Videre studier ved Det avelige Institut for Østkirkerne i Rom førte ham til Det økumeniske Institut i Bossey Schweiz og til universitetet i fünchen.

I 1968 vendte han som kirkejurist tilbage til Istanbul, hvor han i oktober 1969 blev ræsteviet af metropolit *Meliton* af Kalcedon. Kort efter påhøjede patriark *Athenagoras* ham til arkimandrit. Da

Dimitrios I efterfulgte *Athenagoras* som økumenisk patriark, udnævnte denne *Bartholomaios* til patriarkats kontorleder, en stilling, han beholdt indtil 1990, da han blev valgt til metropolit af Kalcedon efter *Melitons* død.

I 1973 fulgte så vielsen til metropolit af Filadelfia. Efter kun et år som kirkeoverhovede for Kalcedon blev *Bartholomaios* den 22. oktober 1991 ærkebiskop af Konstantinopel. Han taler syv sprog flydende - deriblandt ifølge sagens natur tyrkisk og græsk og på grund af sine studier i Europa italiensk, tysk og fransk. Han karakteriseres som åben, venlig og lyttende. Det er forståeligt, at Rom forventer meget af de fornyede kontakter med Konstantinopel.

## Den russiske patriark i Genève

Genève (KIPA) - Mens Konstantinopels økumeniske patriark *Bartholomaios* besøgte om, var hans russiske embedsbroder *Aleksij II* på begreb hos Kirkernes Verdensråd i Genève. Anledningen var 20-året for FN's oprettelse, som fejredes i organisationens europæiske hovedkvarter i Schweiz.

Patriark *Aleksij* mødtes af kardinal *Konrad Raiser*, generalsekretær for Kirkernes Verdensråd, *Jean Fischer* fra De Østkirker Europæiske konference (KEK) og flere repræsentanter fra Det økumeniske Center.

Generalsekretær *Boutros Boutros-Ghali* og den schweiziske forbundspræsident *Kaspar Villiger* overværede patriarkens foredrag om »Religionernes medvirken til at fremme fred og tolerance«.

### Strid om bygninger

På en pressekonference beklagede *Aleksij* det dårlige forhold mellem den romersk-katolske kirke og de ortodokse i Ukraine, hvor den katolske kirke ofte med vold har besat kirkebygninger, der under *Stalin* blev givet til de ortodokse. Han hævdede, at den russisk-ortodokse kirke havde

gjort, hvad den kunne, for at komme til at samarbejde med den romersk-katolske, hvis proselytisme han ikke bryder sig om.

### Invasion af sekter

Endnu værre for religionsfremden i Rusland er ifølge *Aleksij* invasionen af pengestærke, pseudo-religiøse bevægelser og sekter. De har store, finansielle organisationer i ryggen og kan derfor købe sendetid i TV. Andre lokker unge med narko eller hypnose. Den ortodokse kirke har, siger han, efterlyst en begrænsning af religionsfriheden, men en

sådan vil også ramme den selv. I maj udtalte den romersk-katolske ærkebiskop af Moskva, *Tadeusz Kondrusiewicz*, at den russisk-ortodokse kirke for ham at se ønskede at beskytte sit territorium med pigtrådshegn.

### Gigantisk ny domkirke

Patriark *Aleksij* retfærdiggjorde byggeriet af en ny katedral i Moskva. Den skal ligge samme sted som den, *Stalin* lod sprænge i luften, og vil koste 150 mio. dollars. Samtidig restaureres 12.000 sognekirker i Rusland.

## Ho-Chi-Minh-byens ærkebiskop død

Paris (KIPA) - *Paul Nguyen Van Binh*, ærkebiskop af Ho-Chi-Minh-byen, tidligere Saigon, døde 1. juli, 84 år gammel, meddeler informationsbureauet »Eglises d'Asie«.

Den vietnamesiske kirkeleder har i årevis haft et dårligt hjerte med talrige indlæggelser til følge. *Nguyen Van Binh* havde studeret i Saigon og i Rom og udnævntes i 1960 til biskop af det daværende Saigon. Efter Vietkongs sejr og kommunisternes magtovertagelse i Sydvietnam i 1975 opfordrede han de kristne til at genopbygge landet.

Ærkebispedømmet Ho-Chi-Minh-byen og dets ledelse er genstand for en bitter strid mellem Vietnams kommunistiske ledelse og Vatikanet. Talrige møder mellem Vatikanets diplomater og regeringen har ikke kunnet løse denne konflikt.

I efteråret 1993 udnævnte Vatikanet *Nicolas Huynh Van Nghi* til Ho-Chi-Minh-byens apostoliske administrator. Han kan imidlertid ikke udøve sit hverv, da den vietnamesiske regering beskylder ham for »lovstridige, religiøse handlinger«.

Regeringen opfattede udnævnelsen af en administrator som en forberedelse til, at ærkebiskop *Francois Xavier Nguyen Van Thuan* skulle kunne vende tilbage; han var på det tidspunkt koadjutor, stedfortræder, for ærkebiskoppen af Ho-Chi-Minh-byen, men levede i eksil i Rom.

Pave *Johannes Paul II* udnævnte *Nguyen Van Thuan* til vicepræsident for Det pavelige råd for Retfærdighed og Fred i efteråret 1994. Iagttagere går ud fra, at Ho-Chi-Minh-byen kan få udnævnt en ny biskop, da den tidligere koadjutor nu har sit virke i den romerske kurie.



Ærkebiskop Paul Nguyen van Binh blev 84 år. Foto KNA.

**I dag forsikrer vi alt!**



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00



# Pastor Bjørn Højbo 80 år

## Interview ved Carly Majholm

Den 5. september fejrer pastor Bjørn Højbo sin 80-års fødselsdag. Bjørn Højbo konverterede til den katolske kirke den 12. maj 1933, studerede under Den anden Verdenskrig i Louvain, blev præsteviet i Skt. Ansgars kirke den 30. november 1947, var kapellan ved Skt. Antoni kirke 1948-58 og ved Sakramentskirken 1958-72; blev 1953 dr. theol. og var fra 1962-85 lærer ved Niels Steensens Gymnasium. Pastor Højbo er kendt over det ganske land for sine markante og provokerende prædikener og foredrag, og der er stadig bud efter ham til en lang række arrangementer.

Placeret i en dyb lænestol og med en god stor cigar fik »katolsk orientering« dette interview med pastor Højbo. *Du blev født i København midt under Den første Verdenskrig. Havde det indflydelse på din opvækst og tilværelse som barn?*

For min mor var det barske tider. Min far, der var købmand og officer af reserven blev indkaldt. Han døde i 1918 af meningitis og jeg husker begravelsen og et besøg ved graven. Min mor kørte købmandsforretningen i Store Kongensgade 122 videre indtil 1919, hvor vi flyttede til Espergærde for at drive et sommerpensionat. Det gik ikke, så vi flyttede i 1921 til Sølvtorvet hos en moster. Min mor købte en kaffe-, te- og chokoladeforretning på Frederiksberg, og jeg begyndte i Krebs Skole. Hun har senere fortalt mig, at forretningen gik godt, og i 1929 flyttede vi til Charlottenlund, hvor hun åbnede endnu en forretning på Jægersborg Allé. Her boede hun indtil 1968.

Efter hendes død har jeg i efterladte papirer fundet ud af, at hun i årene efter min fars død, havde store økonomiske problemer, men det var hendes princip, at man aldrig skulle gøre sine børn til fortrolige og heller ikke belaste dem med problemer, som de ikke kunne løse.

Engang i gymnasiet kom jeg hjem med en dårlig karakterbog. Mor kaldte mig ind og sagde: Min opgave er at skaffe husly, mad, varme og klæder. Din opgave er at passe din skole. Det har du ikke gjort. Dét vil du nok være så venlig at gøre herefter. Her er din karakterbog - underskrevet, og så kan du godt gå ind til dig selv. Hun fremførte ingen bebrejdelser, og skønt jeg var rasende, så måtte jeg give hende ret. Når jeg ser til-

bage, beundrer jeg hende meget.

*Du blev student i 1935!*

Ja, fra Øster Borgerdyd. Vi var 4 klassisksproglige og havde en god gymnasietid og nogle meget fine lærere. Historielæreren fik stor betydning for mig, for hans undervisning bevirkede, at jeg fik særlig interesse for Middelalderen. I historiebøgerne var det på Ansgars og Absalons tid så vidunderligt alt sammen, og nogle få århundreder efter var det så dårligt alt sammen. Hvad havde man prædikeret i Middelalderens kirker? Hvorfor var det blevet så dårligt? Det måtte undersøges nærmere, og det gjorde jeg og fik interesse for den katolske kirke.

Efter studentereksamen begyndte jeg at studere kirkehistorie og hebræisk ved Københavns Universitet, men holdt op efter 2 år og fik en kontorplads i et forsikrings-selskab, hvor jeg havde det fantastisk godt og blev i 2 år.

### Mødet med den katolske kirke

*Den første præst du mødte var den senere stifter af Caritas Danmark, Knud Ballin. Det kan undre mig, at du ikke opsøgte pastor Peter Schindler, som på dén tid var meget aktiv i København?*

Da jeg blev konfirmeret i 1930 var jeg allerede interesseret i katolicismen. Pastor Knud Ballin blev præsteviet samme forår og sammen med en kammerat besøgte vi Skt. Andreas kirke i Ordrup, hvor vi traf pastor Ballin. De følgende 2 år besøgte jeg ham ofte og han besvarede mine mange spørgsmål. Det tredje år fik jeg undervisning af ham efter at min mor havde givet sin tilladelse, og jeg blev optaget i kirken den 12. maj 1933.

Da pastor Ballin blev forflyttet til Sønderborg og jeg ikke kendte nogen anden præst i København, tog jeg kontakt til pastor Schindler, som var rektor for søstrene på Jagtvejen. Ham var jeg nært knyttet til, så længe han levede.

I 1937 skaffede Peter Schindler og biskop Brems en kollegieplads til mig i Rom, men Peter Schindlers beretninger om professorer og livet på kollegiet medførte, at jeg 8 dage før afrejse sagde nej tak, hvilket ikke huede pastor Schindler.

Da biskop Suhr var tiltrådt i 1939, talte jeg med ham om at studere teologi. Han så gerne, at alle danske teologistu-

derende kom til Louvain i Belgien og i november 1939 rejste jeg derned. Det viste sig i øvrigt hurtigt, at professorerne og medstuderende ikke var de "bisser", som Peter Schindler havde tegnet for mig. Det var for mit vedkommende 8½ pragtfulde år, hvor jeg meget hurtigt fik venner, der inviterede mig med hjem. Jeg fik på denne måde 4 hjem, hvor jeg havde et værelse, hvor jeg kunne komme og gå som søn af huset. En af disse familier forærede mig en kalk, hvor børnenes navne var indgraveret på foden.

*Det må have været ret vanskelige forhold i Belgien på den tid?*

Ja, det var det også. I 1942 sultede vi, og jeg har kendt følelsen af ikke at være mæt i flere uger. Vi overlevede ved pakker med mad fra Danmark. Ved en særlig lejlighed brugt som bryllupsgave, og bruden græd af glæde. Det var den bedste bryllupsgave, for nu havde de mad på bordet i nogle dage.

*Mærkede I ellers til krigen?*

Ja, vi fik fronten over os to gange - og vi oplevede syv bombardementer!

*Vidste du, at man i Louvain docerede en historisk funderet teologi?*

Det anede jeg ikke noget om. Vi blev opdraget i denne tankegang og det var først, da vi kom hjem til Danmark, der blev ballade. Jeg anede ikke, at ikke alle andre præster var skolet på denne måde.

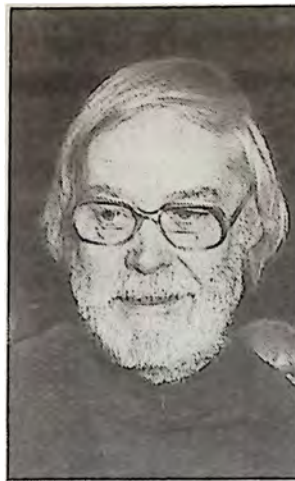
Du har ofte talt om professorerne fra Louvain, så de må have betydet meget for dig og din udvikling?

De har betydet ganske enormt meget for mig. Der var mange store navne, som kom til at spille en betydelig rolle ved Det andet Vatikan-koncil. Da jeg kom til København opdagede jeg, at studenterne læste de bøger, som mine professorer i Louvain havde udgivet. Selv har jeg aldrig sluppet den historiserende måde at betragte tingene på og det har været mig en glæde at finde samme tankegang hos mine gode venner blandt jesuitterne på Jagtvejen.

### Præst i Danmark

*Hvilke forventninger havde du til arbejdet som præst i Danmark?*

Overgangen fra Louvain til Brønshøj var rimelig stor. Man kendte ikke Jean Poul Sartre og andre franske forfattere, og jeg blev skuffet



over ikke at finde en menighed, der var interesseret i teologiske spørgsmål. Ved et præstemøde 15 år efter sagde jeg til mine kolleger, at jeg, når jeg underviste 1 time i religion på gymnasiet, havde talt mere teologi end samtlige 10 år i Brønshøj.

Det eneste, jeg havde at gøre i sognet var 2 eftermiddage om ugen at undervise nogle børn i religion og om aftenen aflægge husbesøg, drikke kaffe og spise kager. Det kom så vidt, at jeg med en vis misundelse betragtede sporvognskonduktøren på linie 5, for han udførte et socialt fornuftigt arbejde. Jeg selv var en samfundsnasser. Noget måtte der ske - og derfor besluttede jeg at gøre mit doktorarbejde færdigt.

Efter at have fået det retur 2 gange lykkedes det endelig at få doktorgraden i Louvain og mit arbejde udkom senere på dansk: Den opstandne Kristus som centrum for kristen moralopfattelse. *Var det doktoratitlen, der skaffede dig adgang til Niels Steensens Gymnasium?*

Nej, det var et rent tilfælde. Rektor Heggum spurgte mig en gang i 1962, om jeg ikke kunne tage nogle religionstimer for pater Poppe, der skulde til Rom. Det var begyndelsen. I 1968 fik jeg pædagogikum i oldtidskundskab og religion og mange år efter underviste jeg i fransk i underskolen. En ældre præst sagde engang, at man skal være lidt af en mystiker for at være præst, for man ser aldrig resultaterne af det arbejde, man har udført. Jeg har det sådan, at jeg gerne vil se resultaterne, og det får man at se i skolen ved eksamensbordet.

Derfor synes jeg også, at unge mennesker, der gerne vil være præster, bør have at vide, at de først må skaffe sig en almindelig uddannelse. Derefter kan de blive præster. Tidligere var præster på landet bønder. Jesuitterne var skolelærere. Det, man kræver af en præst, kan sagtens forenes med et almindeligt erhverv. Hvis man havde denne holdning, kunne mange præstedepressioner undgås, hvor præster føler, at ingen har brug for dem og de

ikke ved, hvad det er, de går rundt og laver.

*I prædikener og foredrag har du ofte været årsag til en furor. Kan du godt lide at provokere folk?*

Nej, jeg har aldrig provokeret bevidst for at provokere, men når en spade er en spade, så må folk acceptere det. I øvrigt lader folk sig også provokere af de mærkeligste ting. Engang citerede jeg et ret ukendt sted hos Paulus og kunne se, at to damer blev stangsure. Så sagde jeg: ja, nu er man forarget. Desværre er det ikke Bjørn Højbo, der har sagt det, men Paulus, og så er vi nødt til at æde det.

Ved mine foredrag om "De dårlige paver" har jeg opdaget, at folk i dag provokeres af helt andre ting end dengang.

*Efter Bibelens udsagn er Gudsriget noget, vi mennesker - sammen med Skaberens selv - skal arbejde på og søge at virkeliggøre her og nu. Over hele verden er der mange millioner katolikker, som ikke afsætter ret tydelige spor. Er der ikke en ret stor divergens mellem lære og liv?*

Professor Leclereq fra Louvain svarede engang på dette spørgsmål med at henvise til, at Vor Herre ikke har været så naiv at mene, at evangeliet skulle nå lige stærkt ud til alle mennesker i hele verden. Jesus brugte billeder, f.eks. lys og salt, små ting, der gennemtrængte. Det, det drejer sig om, er at få en kristen elite, der kan stråle ud og gennemsyre folks tankegang.

Jesus valgte tolv apostle og de dannede små grupper om sig og drog ud. Vi skal ikke sørge over, at den sociologiske (verdensomspændende) katolicisme bryder sammen, som det er ved at ske i vore dage. Den konstantinske æra er ved at være slut.

*Du har altid været begejstret for græsk tænkning. Hvad har det betydet for dig at arbejde med den hebræiske tænkning?*

Denne interesse stammer fra professor Lambert i Louvain. Han var orientalist, læste kileskrift og hieroglyffer. Hans undervisning i babylonisk, ægyptisk og hebræisk kultur var enestående. Når man læser en gammel tekst, er det nødvendigt at vide og kende den kultur, teksten er opstået i. Mange teologiske begreber kan man kun få mening i, hvis man kender til Aristoteles og Platon og uden at forstå den hebræiske kultur og baggrund er mange begreber og billeder i Bibelen uforståelige.

Det kan virke provokerende at begynde at forklare disse forhold for folk i dag, men teksterne må og skal forstås, som man dengang forstod dem - så vidt dette er muligt.

*Hvad er efter din opfattelse kirkens største svaghed i øjeblikket?*

Det er, at den opfører sig som et russisk diktatur. Der er ingen forskel. Biskopperne vælges på samme måde, som man i Sovjetunionen indsatte funktionærer. Samtidig råber kirken op om demokrati her og der og alle vegne, men den nuværende pave har vel heller aldrig selv kendt til demokratisk styreform.

Man må huske på, at på de øverste planer ved alle konciler, ved alle pavevalg og i mange andre situationer er der trods alt tale om flertalsafgørelser og det er blot et spørgsmål om, hvor mange, der skal inddrages i disse valg.

*Hvordan stiller du dig til den sektarisme, der kan spores i kirken?*

Tænker vi på fundamentalismen, så er det noget der opstår, når folk er bange og ikke kan løse deres problemer. I en sådan situation vælger man at give lette svar på svære spørgsmål, - og det gælder ikke blot i den arabiske verden, men også fundamentalismen i den katolske kirke. Man skal ikke tænke selv, men bare »køre ud ad landevejen«.

Tænker vi derimod på »fromhedsdyrkerne«, så er det den katolske udgave af New Age, hvor folk søger at skaffe sig »oplevelser«. Overalt i vort samfund er man på jagt efter »oplevelser«.

For den katolske tankegang gælder det om at leve livet på en bestemt måde og følge i Jesu fodspor og prøve på at ændre verden, så hans mentalitet kan virke - ikke for at få en »oplevelse«. Hvis jeg ser et menneske ligge på gaden, siger Gud: Vil du sørge for en ambulance. Det er det spørgsmål, han stiller mig - svaret skal jeg give. Dagliglivet fra morgen til aften er således en stor dialog med Gud.

Mange forstår ikke dette og mener, at de lever i en meningsløs verden. Derfor må de søge at skaffe sig »oplevelser«.

*Du har altid flere jern i ilden - livet skal bruges godt! Hvad er dit næste projekt?*

Jeg har lovet mine unge venner blandt præsterne at skrive mine erindringer, men jeg begynder ikke en dag, før jeg er blevet 80. Jeg har levet på begge sider af Det andet Vatikan-koncil, så der er meget, der kan have deres interesse. Det er i øvrigt ikke min hensigt at skrive om mine oplevelser, men om de mennesker, jeg har mødt - og jeg har meget baggrundsmateriale og noter.

Og så er der jo nogle planlagte foredrag om »profeterne« og om »de dårlige paver«.





Frank Jobst O.M.I. giver sig altid tid til en samtale, her på Åsebakke-valfarten i år.

## »Den lange« er blevet 50 år

En af bispedømmets kendteste og mest afholdte præster fejrede fødselsdag den 24. august - desværre et par dage før k.o. var på gaden efter sommerferien. Men da fødselsdagsbarnet selv er kendt for en »anelse« glemsomhed, vil det såmænd ikke være for sent med et fødselsdagskort.

De færreste ved, at »Den lange«, som nogen kalder ham, egentlig er tysker. Men Franz er født i München den 24. august 1945 - umiddelbart efter krigen. Først som seksårig kom han til USA, og det var også i USA, at det europæisk klingende Franz blev skiftet ud med det mere amerikanske Frank. Ja, så har alle vel gættet, at det er den stadig ungdommeligt udseende Her-

lev-præst Frank Jobst, der er blevet 50 år.

Frank har været præst i snart 23 år. Kort tid efter sin præstevise skiftede han nok en gang land og sprog - denne gang til Danmark. Her har han været hyrde for Kristi får i Herlev, Brønshøj, Ålborg, Tåstrup og er i dag tilbage i Herlev. Først i 80'erne holdt Frank "orlov" fra sognearbejdet ved gennem fem år som ungdomspræst at sætte sit personlige præg på flere år-gange af unge katolikker.

Frank er trods sin flegmatiske, lidt rodede og drengede fremtoning en mand, der ved, hvad han vil. Han er gennem årene blevet mere og mere afklaret som præst. I dag er ordet og forkyndelsen centralt placeret i hans virke. Frank er

- bortset fra smøgerne - meget lidt interesseret i livets materielle sider, selvom han ikke går af vejen for en lille én, når der er fest eller hygge.

Frank har et utal af tilidsposter blandt sine egne. Han var i en årrække ordensleder for sine 27 medbrødre i Oblatfædrenes orden i Skandinavien. Han har taget sig af de præstestuderende og været med i Det biskoppelige Råd.

Vi er mange, der har haft fornøjelsen af at arbejde tæt sammen med Frank. Du er nem at omgås - forstår som præst at beskæftige dig med det, der er præstens særlige opgave og kald. Du ønskes en glædelig fødselsdag og et fortsat velsignet arbejde i Herrens vingård.

Poul Erik Magnussen

## Pastor Erling Brodersen fylder 60 år 15. september

Pastor Erling Brodersen, som er født i Odense i 1935, kan den 15. september fejre sin 60 års fødselsdag.

Pastor Brodersen konverterede i 1954. Fra 1963 - 1968 studerede han filosofi og teologi ved universiteterne i København og Wien, og i 1970 blev han dr. teol. ved Catholic University of America. Efter et års pastorale studier i Münster blev han den 6. juni 1981 præsteviet i Sct. Ansgars kirke i København.

Efter et års virke i Ringsted blev han udnævnt til sognepræst ved Sct. Marie kirke i Haderslev. Her gik pastor Brodersen straks i gang med en meget tiltrængt restaurering af kirken og ombygning

af præstegården og menighedshuset. Trods mange vanskeligheder lykkedes færdiggørelsen omsider til det perfekte, og ved indvielsen sagde byens borgmester bl. a.: »Erling Brodersen har gjort Den katolske Kirke synlig i Haderslev, og hele området er blevet en pryd for byen.«

Efter 9 års virke i Haderslev blev Erling Brodersen kaldt til København og udnævnt til notar ved den kirkelige domstol. Udover denne krævende opgave varetager han ansvaret som sognepræst ved to gode menigheder på Bornholm, hvortil han tager næsten hver weekend.

Fredag den 15. september kl. 17 holdes en takkegudstje-

neste i Sct. Ansgars kirke, efterfulgt af en reception i menighedslokalerne. Alle er hjertelig velkomne.

Til lykke og mange gode år fremover.

Sr. Clementine C.S.J.



## Døde

# John Lundorf var en engageret lærer

Meddelelsen om John Lundorfs død kom ikke uventet, men den efterlader et stort savn, først og fremmest for hans familie, men også for den katolske kirke, hvor han i så lang tid og på så mange områder arbejdede aktivt og energisk, ikke mindst som mangeårig inspektør, først på Sankt Knuds Skole i Stenosgade og derefter for hovedskolen på Niels Steensens Gymnasium, indtil han af helbredsmæssige grunde var nødt til at trække sig tilbage.

Men selv herefter fulgte John Lundorf med i alt, hvad der skete inden for den katolske skoleverden. Det kunne f.eks. vise sig ved en oprøring om noget, han havde set i tv, eller han kunne sende et bånd fra en radioudsendelse, hvor skolen var blevet omtalt.

Da jeg i juli måned besøgte

John for sidste gang, havde han det meget dårligt, men glæden over kontakten med skolen lyste ud af ham.

At undervise kræver meget, og John Lundorf sparede ikke sig selv. Han var en engageret lærer, og hans undervisning i historie var medrivende. Skolen skulle forberede eleverne til livet i samfundet her og nu, dog uden at glemme rødderne bagud.

Som inspektør var han respekteret af lærere og elever. Han stillede store krav og kunne optræde meget myndigt, men han havde også en evne til at vække elevernes arbejdsglæde og til at styrke deres personlige ansvarsfølelse.

John Lundorf arbejdede utrætteligt for den enkelte elev og for skolen som hel-

hed. Han mødte tidligt om morgenen og gik som oftest som den sidste fra skolen, der var en meget væsentlig del af hans liv.

John Lundorfs musikalske indsats, også inden for skolens rammer, er velkendt, og hans katolske engagement viste sig på mange måder, bl.a. ved et utrætteligt arbejde for skolemesserne.

Mange tidligere elever og kolleger føler John Lundorfs død som et stort tab, men vil samtidig være taknemmelige over gode minder og over at have kendt et menneske, der med sit positive eksempel havde forenet livets forskellige aspekter inden for skolens rammer.

Ære være hans minde!

Bente Nielsen



John Lundorf er her omgivet fra venstre af sr. Hildegard Doods og daværende radiatorrådsformand Birthe Weiss, der var blandt de mange gratulanter til Katolsk Radio og Fjernsynsforbunds 50 års-jubilæum.

## Fra Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund:

# Et sidste farvel til John Lundorf

Fra 1973 til 1990 var John Lundorf formand for KRFF, og resultatet af hans store indsats er det, vi andre nyder godt af i dag i vort forhold til DR/TV samt Fællesforbundet - sammenslutningen af lytter- og seerorganisationer, hvor John en årrække sad såvel i repræsentantskab, bestyrelse og forretningsudvalg.

Gennem disse poster fik John nær kontakt med »toppen« i DR/TV og knyttede mange venskaber og nød stor tillid i de kredse.

Gennem kontakter i Fællesforbundet og det "gamle"

radioråd er John også indirekte årsag til, at KRFF til trods for det - desværre - lille medlemstal har en repræsentant i dag i programrådet. Som biskoppelig konsulent fra 1953 til 1993 var John både kommentator og producer ved transmissioner af katolske gudstjenester i såvel radio som TV.

Fra 1949 til 1952 medvirkede John i og tilrettelagde udsendelser i Danmarks Radio om kirkemusik bl.a. i samarbejde med komponisten Knud Vad Thomsen, samt med skolekoret fra

Katolsk Centralskole i udsendelser for børn.

Da jeg i 1970 overtog posten som formand for KRFF, var John en uvurderlig støtte og ven, som man altid kunne ringe til eller besøge, når man havde spørgsmål, idet han som ingen anden vidste alt om medierne og kontakter til disse.

Det er et stort savn for vort forbund, at vi ikke har John blandt os mere, men vi vil altid ære hans minde.

Kate Christiansen  
næstformand i KRFF





To søstre som mange genkender fra bl.a. et stort sognearbejde i Skt. Antoni menighed i Brønshøj, fra venstre Sr. Marianne og billedet til højre, sr. Lioba.

## 150 år Mariasøstre

I 1845 godkendte de kirkelige myndigheder i Belgien en ny kongregation, Søstrene af Marias hellige Hjerte. De havde valgt Den hellige Augustins regel og skulle påtage sig undervisning og socialhjælp. Kongregationen fik så stor tilgang, at den har kunnet oprette sygehuse, skoler og børnehaver i hele Flandern og sende søstre ud til Brasilien, daværende Belgisk Kongo, nu Zaire og ikke mindst Danmark. Huset i Nyborg har for nylig måttet lukke sine døre, men Vejle og Svendborg holder skansen.

Fra 1845 til 1995 er 150 år, og det blev fejret i Vejle lørdag den 24. juni, godt nok på Sankt Johannes Døbers fest, men med messen for Marias Hjerte.

Mens vi nød sommerens første timer, indløb telefonisk fra Færøerne den melding, at vejret deroppe holdt biskop Martensens fly på jorden. Heldigvis var biskop Kozon til stede. Sammen med de præmonstratensere, der har boet og arbejdet for menigheden i Vejle, og som kunne gøre sig fri denne lørdag, fejredes jubilæumsmissen kl. 11.

Mariasøstrene åbnede processionen foran præsterne, mens menigheden sang »Giv mig, Gud, en salmetunge«.

Blandt gæsterne var søstre Erika, Lucienne og Lena fra kongregationens ledelse i Belgien. Søster Cecilie Maes, Svendborg og provinsforstander i Danmark, bød velkommen og skitserede kort for de mange tilstedeværende fra menigheden og byen festmessens anledning.

### Radikalt til rådighed

Bønnerne om tilgivelse i messens begyndelse var formuleret af søstre ud fra deres vedtægter om »trofast mod evangeliet og på helt egen vis at belyse deres side af Det glade Budskab«, om »at bringe Kristus ud til menneskene« og om »at stå radikalt til rådighed«.

Efter første læsning fra

Efeserbrevet 2, 4-10: »Hans værk er vi, skabte i Kristus Jesus til gode gerninger«, sang koret og menigheden »O sanctissima«.

Evangeliet var taget fra Johannes 15, 1-12 om de, »at bære frugt som grene på vintreet«. Dette tema blev bredt behandlet af biskoppen, med ros for en fortid med skoler, børnehaver og sygehuse, og gode ønsker for en fremtid med et hospice for døende, der nu bliver indrettet i det tidligere Maria-hospital i Vejle.

Efter trosbekendelsen frenyede søstre med én røst deres ordensløfter. Også forbønnerne, der afsluttede ordets gudstjeneste, var formuleret af søstre.

Ministrarer fra Sri Lanka og Vietnam hjalp under altertjenesten. Messen sluttede med lovsangen »Store Gud« og nede foran Mariastatuen »Min sjæl højlover Herren«.

### Reception

Under den fine reception i menighedens sal lød der naturligvis en tak for godt samarbejde eller godt nabo-skab fra menigheden ved formand Henrik Bech, fra Skt. Norbert Stiftelsen ved pastor Jan Ophoff. For styrelsen af Skt. Maria-Hospice Center talte styrelsens formand Svenning Ravn. Tove Holtkamp takkede på Sct. Norberts Skoles vegne for søstrenes tålmodighed med så livlig en nabo.

### Familiefest

Søstre havde ønsket sig festmiddagen kl. 17 som et rent familiebord, hvor kun biskoppen og præsterne var gæster. Det var jyske sommersange og lækker sommermad, der på skift holdt munden beskæftiget indtil biskoppens og Svendborg-søstrenes opbrud. Vejle-søstre og deres gæster lod dagen ende i morsomt samvær, krydret med minder om gamle dage.

Willem Wuyts

## Sankt Lioba Kloster fejrede 60 år i Danmark

Den 26. juni - på den første rigtige sommersøndag og i strålende sol - fejrede Benediktinerinderne af den hellige Lioba deres 60-års jubilæum i Danmark.

Skt. Mariæ kirke på Frederiksberg, der ikke kender til ret mange tomme pladser om søndagen, havde ved denne lejlighed mangel på siddepladser, og mange måtte stå op under hele den festlige messe, hvor biskop Kozon var hovedcelebrant og biskop Martensen og kirkens sognepræst Knud Aage Nielsen koncelebrerede.

Foruden søstrenes 60-års jubilæum mindedes man i messen apostlene Peter og Paul. I sin prædiken betonede biskop Kozon, at festen for

Peter og Paul er hierarkiets fest, hvor vægten lægges på stabilitet. Peter og Paul er de apostle, som danner grundlaget for kirkens struktur. Denne struktur kan ofte i vort tid komme ud for kritik, sagde biskoppen og fortsatte. På samme måde kan også klosterlivet komme ud for kritik og modsigelse, men blandt andet har Liobasøstre nu i 60 år været et vidnesbyrd om kirken og kirkens tro i vort land, og deres vidnesbyrd er af stor betydning for kirken herhjemme og for det danske samfund.

Biskoppen sluttede sin prædiken med at takke alle søstre, de levende og de døde, for deres arbejdsindsats gennem de mange år og han

ønskede dem Guds velsignelse i de kommende år og opfordrede til forbøn for søstre og for nye kald til ordenslivet.

Efter messen var alle inviteret til »tag selv bord« i klosteret. Her serverede søstre en lang række herlige retter. Hver en krog var taget i brug i refektoriet og i søstrenes atriumgård - ja selv på tagterrassen var der fyldt op. Søstrenes aktiviteter afspejlede sig i de mange gæster, der var kommet fra nær og fjern - ikke blot fra andre sogne, men også fra udlandet.

Efter en utrolig hyggelig frokost, hvor alle nød at være søstrenes gæster, var der et festprogram til ære for Sankt Lioba. Her holdt søster

Hildegard et lille foredrag om Den hellige Lioba, der levede for 1200 år siden på den hellige Bonifatius' tid (+755). Det er ikke umiddelbart indlysende, at vi i dag kan lære af en tid, der ligger så langt tilbage og på mange måder er så langt fra vor egen tid, men sr. Hildegard trak nogle linier, der indbød til eftertanke.

Søstre afsluttede dagen med en festvesper, og Skt. Mariæ menighed og de mange gæster gik hjem - taknemmelige for søstrenes indsats og arbejde og i håb om, at søstre må få ægte kald, så ordenens fremtid i Danmark sikres.

C. Majholm

## Søstre et forbillede

På grund af søstrenes mange aktiviteter gennem årene og på grund af Guds velsignede solskin på denne festdag var der en så stor tilslutning til receptionen, at det ikke var muligt at høre noget, hvis en og anden ville sige et par ord.

Menighedsrådets næstformand, Birthe Blichert-Toft måtte - som sikkert flere andre - tage sin tale med i tasken hjem, men menighedsrådet vil ikke lade søstre slippe for at få et par kærlige ord med på vejen fremover. Derfor bringes talen her:

Kære Sankt Liobasøstre, På menighedsrådets vegne vil jeg gerne frembære vore varmeste lykønskninger i anledning af festdagen.

I vore dage, hvor alt synes at skifte så hurtigt som det danske sommervejr, er det en stor glæde og betryggelse at have et søstersamfund i vores midte. Et sådant fællesskab

signalerer til omgivelserne, at der dog er noget, som er stabilt. Et sted, et rum, et menneskeligt fællesskab, hvor vi andre kan komme og varme os ved ilden.

For menighedsrådet, der som institution kun har været med halvvejen, betyder klostret en stor hjælp og inspiration både praktisk og spirituelt.

De forskellige menighedsråd i Sankt Mariæ menighed har endvidere alle haft en eller flere søstre som rådsmedlemmer og sågar som formand i forrige og nuværende råd.

Menighedsrådet er sig meget bevidst om, hvor vigtigt det er for at kunne løse vores opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, at samarbejdet i rådet, mellem rådet og menigheden og mellem rådet og klostret foregår så gnidningsløst som muligt. Vi er søstre stor tak skyldig for deres hjælp til dette arbejde gennem årene.

Personligt vil jeg tilføje, at det første, jeg umiddelbart kommer til at tænke på med hensyn til søstre, er det forbillede, de alle er for os. De

formidler virkelig i deres liv og omgang med mennesker den kærlighed og omsorg, som vores samfund mere og mere mangler. Det nytter kun lidt hen ad vejen at lovgive for samvær mellem mennesker, hvis fundament er svagt eller mangler.

Derfor kan vi ikke være taknemmelige nok for, hvad søstre giver, for blot at nævne et enkelt område: vore børn og unge. Et forbillede, som nemt kan hamle op med alle nutidens overfladiske idoler.

Kære søstre, måtte I i mange år fremover sprede glæde blandt os.

Til jeres fortsatte arbejde overrækker jeg jer en lille pengegave fra rådet.

### Tak!

Hjertelig tak til alle, der har glædet os med hilser, gode ord og gaver til vort jubilæum den 25. juni 1995.

Benediktinerinderne af  
Den hellige Lioba





For rigtige fodboldfans er det aldrig for varmt!



Ungdomspræst Charles McCarthy hviler ud blandt spillerne.



Årets fælles tema var »Fællesskab«. Og man kunne fra den ene lejr til den anden møde så forskelligartede fællesskaber som korintere, romere, filippere m.m., men sandelig også brune bjørne, gule giraffer, hvide hvaler og røde ræve.



# DUK-sommer i Øm

Heldagstur til Blidso.



Midlejren indøver opførelsen af »Den lille Prins«.



Børn og forældre laver krukker og dyr af ler.

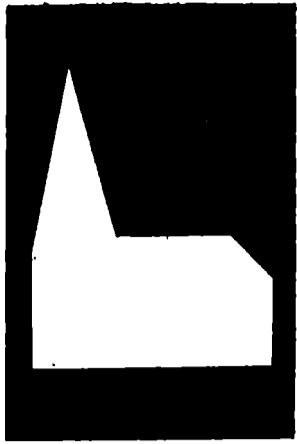


Multilejren til fods på vej mod Himmelbjerget...



...og hjemad igen ad søens vej. Fotos Willem Wuyts.





# Orientering fra sognene

## September 1995

På disse sider bringer vi én gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste for modtagelse af manuskript til nr. 15, der udkommer den 27. september 1995, er torsdag den 7. september 1995 for oktober 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin, »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V. Tlf. 31 21 1444.

### 1 Nordjylland

#### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.  
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.  
Messestider: (HC2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.  
Fredag d. 1.: Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

Tirsdag d. 5., 12., 19., og 26.: kor kl. 19.30.  
Torsdag d. 14.: Sct. Joseph klub kl. 14.30.  
Lørdag d. 16.: Messe på polsk kl. 17.  
Søndag d. 17.: Familiemesse og sogneundervisning

#### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
Messestider: (HB2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Fredag: Messe kl. 17.  
For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.  
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

#### Sankt Maria Kirke

Martyremes Dronning, Hjørring  
Bispensgade 67, 9800 Hjørring  
Henvendelse til Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
Messestider: (HB2)  
Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.  
Tirsdag: Messe kl. 16.  
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.  
Øvrige messer: Se opslagstavlen.  
Fredag d. 8. og 22.: Trosundervisning kl. 18-20.  
Søndag d. 17.: Messe kl. 14.30 på vietnamesisk..

#### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevvej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
Messestider: (HC2)  
Søndag d. 3. og 17.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

### 2 Midtjylland

#### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.  
Messestider:  
Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdage: Se opslagstavlen.  
Lørdag d. 30/9 og Søndag d. 1/10: Menighedens weekendtur til Øm. Derfor ingen søndagsmesse d. 1/10 kl. 10.

#### Skt. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg  
Præst: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator: Reinhold Sahner, tlf. 86 82 24 15.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen, tlf. 86 62 63 96.  
Messestider: (HC2)  
Lørdag: Messe kl. 16.

Søndag d. 3.: Messe kl. 10 og kirkekaffe.  
Lørdag d. 9.: Undervisning kl. 10-12. Familiemesse kl. 12. Messe kl. 16.  
Søndag d. 10.: Messe på engelsk kl. 18.  
Søndag d. 17.: Messe kl. 10.  
Søndag d. 24.: Messe på engelsk kl. 18.

#### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner, tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.  
Messestider: Søndag kl. 10.

Søndag d. 10.: Høstgudstjeneste kl. 10 efterfulgt af undervisning.  
Søndag d. 24.: Messe kl. 10 med kirkekaffe.

### 3 Århus og Djursland

#### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C  
Tlf. 86 13 56 66. Fax 86 19 45 91.  
Præster: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.  
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.  
Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.  
Messestider: (HA)  
Søndagsmesser: Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 (efter messen kirkekaffe). Messe kl. 17.  
Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14. Messe på engelsk: Lørdag d. 9. kl. 14.  
Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.  
Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.  
Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 17-19 eller efter aftale.  
KUK: Hver tirsdag kl. 19.30.  
Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.  
Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.  
Katolsk Information: Mandag-fredag kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.  
Galleri ved kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Fredag d. 1.: Eukaristisk tilbedelse kl. 18. Jesu Hjerter messe kl. 19.  
Lørdag d. 2.: Kl. 11.14: Åbning af udstilling Staffan Herrik.  
Søndag d. 3.: Selvhjælpsgruppe ved Kirken, Ryesgade 28, 5. tages i brug. (Kan ses efter højmessens) kl. 19.30: Økumenisk festgudstjeneste i domkirken.  
Mandag d. 4.: kl. 19 menighedsrådsmøde.  
Tirsdag d. 5.: kl. 14.30 Skt. Knuds klub (kun denne 1. tirsdag).  
Onsdag og torsdag 6. Og 7/9: kl. 20 Von Heiduck teatergruppen (musik og dans) opfører "Angest" i vor kirke.  
Lørdag d. 9.: kl. 10 sogneundervisningen. Familiemesse kl. 12.15. Messe på engelsk. kl. 14.  
Mandag d. 18.: Forældremøde (førstekommunion)  
Torsdag d. 21.: CVC/Mariakongregationen kl. 11.  
Lørdag d. 23.: kl. 10 sogneundervisning. Familiemesse kl. 12.15.  
Mandag d. 25.: kl. 19 forældremøde (firmelse).  
Tirsdag d. 26.: kl. 19.30 katolsk seminar (?)  
Torsdag d. 28.: kl. 19.30 Kunstkredeaften (?)

#### Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastrupvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66.  
Kirkeværge: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.  
Messestider:  
1. og 3. søndag kl. 10.30.

#### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66.  
Kirkeværge: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.  
Messestider: (HC2)  
2. og 4. søndag kl. 14.

#### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykjærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Præsten træffes hver onsdag kl. 16-18 og torsdag kl. 9-12.  
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.  
Messestider: (HC2)  
Hver søndag kl. 10. Kirkekaffe bagefter.  
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.  
Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.  
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.  
Sakramental tilbedelse: Hver 2. søndag i måneden kl. 9-9.50.  
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18. og torsdag fra 9-12.  
Onsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.  
Søndag d. 10.: Familiemesse kl. 10.  
Derefter sensommermøde i Pindstrup.

#### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88.  
Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 13 41 38.  
Messestider:  
Søndagsmesse: kl. 10.  
Hverdagsmesse: kl. 9.  
Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.  
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordenskald)

### 4 Midtjylland

#### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning  
Tlf. 97 12 43 82  
Præst: Willem Wuyls, O. Præm.  
Messestider: (HC2)  
Søn- og helligdage: Messe kl. 9.15 og 11.  
Søndag d. 3. og 10. ledes gudstjenesten af Ester Jensen.

#### Religionsundervisning:

Forældre til børn, der er fyldt 8 år, og de ældre unge har fået brev om, hvornår sognets religionsundervisning genoptages.

#### Firmelse:

Som meddelt kommer biskop Czeslaw Kozon og meddeler firmelsens sakramente til 7 unge fra vor menighed lørdag d. 14. oktober kl. 11 i vor nabokirke, Fredens Kirke.  
Firmanderne kommer og øver fredag d. 6. oktober kl. 16.

#### Personalia:

Døpte:  
Søndag d. 14 maj: Claire Elisabeth Maquire Toft, datter af Poul og Deirdre M. Toft.  
Søndag d. 18. juni: Abetharan Antony, søn af Anthony og Delma Kaihampillai.  
Søndag d. 6. august: Danile Paredes Dyrberg, søn af Henning og Mariela Dyrberg.

#### Ægteviede:

Lørdag d. 17. juni i Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg: Lam Ngoc Toan Paulus og Nguyen Thi Hien An.  
Lørdag d. 5. august: Sandro Pannitti og Pia Pehrson, økumenisk viet i Fonnesbechkirken, Ikast.  
Tillykke til alle disse familier.

#### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 648 07 80. Fax 86 81 22 90.  
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.  
Messestider: (HC2)  
Søn- og helligdage: Højmesse kl. 10.  
Tirsdag: Messe kl. 17.  
Onsdage i forbindelse med seniorklubben: kl. 14.  
Torsdage: Messe kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre, Øm.

#### Onsdag d. 6. kl. 14: Seniorklub.

Lørdag d. 9. kl. 9-12: Børneundervisning.  
Søndag d. 10.: Efter messen fælles svampetur til Øm.  
Onsdag d. 20. kl. 14: Seniorklub.  
Lørdag d. 23. kl. 9-12: Børneundervisning.  
Søndag d. 1. oktober: Høsttakkefest med efterfølgende auktion til fordel for vort Caritasprojekt.

#### Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.  
Tlf. 75 62 52 68.  
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.  
Messestider: (HA)  
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).  
Hverdagsmesser: I Skt. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undt. torsdag) samles elever og lærere fra Skt. Ibs Skole til en kort andagt i kirken. Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 3.: Kirkebil.  
Lørdag d. 9. kl. 13.30: Musikgruppen, ministrantene og børnegruppen mødes. Kl. 15.30 Familiemesse.  
Søndag d. 17.: Kirkebil. Efter messen er der kirkekaffe.  
Lørdag d. 23.: Vietnamesisk messe.

NB! Husk sommertiden ophører den 23./24.

#### Skt. Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle  
Tlf. 75 82 08 93.  
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.  
Messestider: (HB2)  
Søndagsmesser: kl. 9 og 11.  
Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Marias strens kapel: mandag, onsdag og lørdag.  
Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: tirsdag, torsdag og fredag.  
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.  
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

Onsdag d. 30.8. til torsdag d. 7.9.: Præsten i bortrejst.

Lørdag d. 2.: KUK kl. 11.-15 i præstegården.  
Fredag d. 8.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.  
Lørdag d. 9.: Ministrantudflugt, der mødes kl. 1 i præstegården.  
Tirsdag d. 12.: Menighedsrådsmøde kl. 19.  
Onsdag d. 13.: Forsangerøvelse kl. 19-21.  
Lørdag d. 16.: KUK kl. 11-15 til Bindeballe.  
Torsdag d. 28.: Nu starter religionsundervisningen for børn (9-15 år) kl. 16-18.  
Lørdag d. 30.: KUK 11-15.

### 5 Sydjylland

#### Skt. Michaels Kirke, Kolding

Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding  
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm., Sct. Michaels Gade 3 A. Tlf. 75 52 76 01 bedst 9-1 undt. torsdag.  
Messestider:  
Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.  
Hverdage: Mandag, tirsdag og onsdag kl. 17.15.  
Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

Fredag d. 1.: Sognepræsten bringer den hl. kommunion til de syge.

Onsdag d. 27.: kl. 19.30: Tema-aften om DUK fællesskab og ungdomsarbejdet for hele Sønderjylland. Ungdomspræst Charles McCarthy og landskonsulent Johannes Nordentoft orienterer om: "Hvad er DUK og hvorfor er det vigtigt et lave ungdomsarbejde?" Både forældre, børn og unge er meget velkomne. Sted: skolens gymnastiksal.  
Fredag d. 29.: Festen for Sct. Michael: Næste søndag (1/10) holder vi høstgudstjeneste. Gaver til pyntning af kirken (blomster, frugt, grøntsager, brød m.m.) kan afleveres i præstegården senest lørdag d. 30 september.

#### Skt. Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia  
Sognepræst: Raymond Minnaert, O. Præm. Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11-14). Fax 75 92 11 76.  
Sognesekretariat: Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12) undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).  
Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5 Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.  
Messestider: (HA1)  
Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
Onsdag kl. 18.30.  
Lørdag kl. 16.30.  
Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstavlen ved kirkeåbnet.  
Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

#### Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg  
Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
Messestider:  
Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe, kl. 17.30 vesper.  
Søndag kl. 10: Højmesse.  
Mandag kl. 16.00: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans og vesper.  
Torsdag kl. 7.30: Laudes og messe eller kl. 9 skolemesse.  
Fredag kl. 9.15: Messe.  
Evt. ændringer i gudstjenesterne: Se nedenfor.



**Frede d. 1.:** kl. 18.30 Vesper og tilbedelse, kl. 19.30 messe.  
**Onsdag d. 6.:** Ingen messe. Kl. 8 Laudes, ordets gudstjeneste og kommunion.  
**Torsdag d. 14.:** kl. 9 skolemesse.  
**Lørdag d. 16.:** kl. 16.30 messe på polsk.  
**Søndag d. 24.:** Sommertiden ender.

## 6 Sønderjylland

### Skt. Ansgars Kirke, Aabenraa

Søndertorv 1, 6200 Aabenraa  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesse: Kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.  
 Hverdagsmesser: Mandag og torsdag kl. 9, tirsdag, onsdag og fredag kl. 19.  
 Første fredag: Messe kl. 19 med efterfølgende tilbedelse.  
 Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbedelse af Alterets sakramente.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

### Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndage: Højmesse kl. 10.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.  
 Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 17. Lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken undt. de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.  
 Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

### Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev  
 Sognepræst: Tran Duc Thanh, tlf. 74 52 23 26.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.  
 Lørdag d. 3.: Kl. 10 cenakel med messe, rosenskrans, tilbedelse, skriftemål, samtale.  
 Søndag d. 4.: Kl. 10 høstfest med højmesse og efterfølgende kirkekaffe og auktion.  
 Søndag d. 10. og 24.: Børnekatekese efter messen.

### Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder  
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
 Messetider:  
 Søndag kl. 17: Højmesse.  
 Søndag d. 17.: Kl. 15 det årlige menighedsmøde. Menigheden og menighedsrådet drøfter menighedens situation. Kl. 17: Højmesse.

## 7 Fyn

### Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense  
 Tlf. 66 12 16 64.  
 Sognepræst: Leo Drzal.  
 Andenpræst: Wieslaw Podlach.  
 Kontortid: Tirsdag og torsdag: Leo Drzal kl. 10-12. Onsdag og fredag: Wieslaw Podlach.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.  
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
 Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

**Frede d. 1.:** kl. 18-19 tilbedelse, rosenskrans og aftenmesse.  
**Tirsdag d. 5.:** kl. 19 bankospil.  
**Onsdag d. 6.:** kl. 16.30 religionsundervisningen begynder for de elever, der ikke går på Sct. Albani Skole.  
**Torsdag d. 14.:** kl. 14 Seniorklubben begynder sin sæson med valg af en bestyrelse.  
**Frede d. 15.:** kl. 17.30 højmesse med ærkebiskop S. Wesoly fra Rom, på polsk.  
**Søndag d. 24.:** Høstfest i kirken og sammenkomst i skolens gymnastiksal.

### Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg  
 Sognepræst: J. Kruk, tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16

64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.  
 Messetider: (HC2)  
 Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.30 og stille messe kl. 11.  
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45, torsdag dog kl. 19, lørdag kl. 16.  
 Skriftemål: En halv times tid før messeerne.

**Frede d. 1.:** Jesu Hjerter aftenmesse med bøn om præste- og ordenskald kl. 19.  
**Søndag d. 3.:** Maria søstrenes 150-års jubilæum og Sr. Angela's 50-års klosterjubilæum. Kl. 9.30 festlig højmesse og efter messen festlig reception i menighedslokalerne. NB: Ingen messe kl. 11 og heller ikke vietnamesisk messe kl. 14.  
**Onsdag d. 13.:** Vietnamesisk messe kl. 17.  
**Onsdag d. 20.:** Kontaktgruppen. Vi begynder med messen i kirken kl. 14. Alle er velkomne.  
**Søndag d. 24.:** Vi takker Gud for årets høst. Kl. 9.30 højmesse/høstgudstjeneste. Efter messen "auktion" i lokale over de medbragte afgrøder. Kollekten og overskuddet fra "auktionen" går ubeskåret til de spedalske i Vietnam.  
**Tirsdag d. 26.:** Økumenisk aften. Den begynder med en kort andagt i Vor Frue Kirke kl. 19. Derefter fortsættes i kirkens menighedslokaler, hvor Steen Kaalø taler om de danske salmer. Alle er velkomne.  
 Religionsundervisning: For alle børn: Dk-V-T: lørdag: kl. 9.45-11.30 dd. 9. og 23.  
 Vietnamesisk religionsundervisning V: 16. og 30.

### Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing  
 Søndag d. 3.: Messe kl. 19.

### Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
 Sognepræst: J. Kruk, tlf. 65 31 03 60 eller 62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
 Messetider: (HC2)  
 Højmesse hver lørdag kl. 16.  
 Lørdag d. 9.: Efter højmassen kl. 16 kirkekaffe for alle i lokale på Stella Maris.  
 Lørdag d. 23.: Vi takker Gud for årets høst. Kl. 16 højmesse/høstgudstjeneste. Efter messen auktion over de medbragte afgrøder.

### Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens  
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Menighedsrådsformand Marie Lauridsen, tlf. 64 71 28 43.  
 Messetider:  
 Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo  
 Tlf. 54 57 50 80. Giro 3 00 50 46.  
 Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22. Træffes 9-10 undt. mandag.  
 Andenpræst: Finn Arvé, tlf. 54 75 50 80. træffes bedst 9.30-10.30 undt. mandag.  
 Messetider:  
 Søndagsmesser: Højmesse kl. 10. Hver lørdag messe kl. 11.30.  
 Hverdagsmesser: Normalt tirsdag-fredag kl. 9. Se opslag i våbenhuset.

### Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov  
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 709 10 60.  
 Sognepræst: Pater H. F. Bering, OFMconv.  
 Messetider: (HA1)  
 Søndagsmesser: Lørdag kl. 17. Højmesse søndag kl. 10.

### Sognepræsteskift

Biskop Czeslaw Kozon har sendt følgende brev (dateret 13.6.95) til menigheden ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov:  
 "Da pater Irenæus Capellan meddelte, at han efter 23 år ønskede at trække sig tilbage som sognepræst efter den 31. juli i år, henvendte biskop Martensen sig i sin tid til franciskanerne for at bede dem finde en præst til at overtage den pastorale betjening i Nakskov.  
 Franciskanerne har svaret positivt og foreslået, at pater Herman Bering udnævnes til sognepræst ved Skt. Franciskus Kirke for en tre-årig periode fra den 1. august 1995 at regne.  
 Jeg har accepteret dette forslag og kan herved meddele, at pater Herman Bering OFMconv. udnævnes til menighedens nye sognepræst med fast bopæl i præstestædet i nakskov fra den 1. august 1995.

Jeg håber, at denne udnævnelse vil være til gavn og glæde for menigheden.  
 Med hjertelig hilsen"

### Kirkekaffe

Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset søndag d. 3. september efter højmassen.

### Firmelse i Nakskov

Søndag d. 17. september besøger den nye biskop Czeslaw Kozon for første gang menigheden i Nakskov. Anledningen for biskoppens besøg er firmelsen, som finder sted under højmassen kl. 10. Følgende unge vil blive firmet: Monika Kozakiewicz, Strandpromenaden 40, Nakskov; Peter Kapiczynski Nielsen, Solsikkevej 6, Nakskov; Martin Rasmussen, Kramnitzevej 18, Kramnitze. Efter højmassen samles menigheden sammen med biskoppen i Kolbehuset.

### Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.  
 Tlf. 54 85 07 39.  
 Messetider: (HC2)  
 Gudstjenester: Søndag kl. 10.  
 Hverdage: Torsdag kl. 18.30.

**Frede d. 1.:** kl. 19 bodsandagt som forberedelse til firmelsesfesten. Gudstjenesten kl. 17 bortfalder.  
**Søndag d. 3.:** Retrætedag for de unge, som skal firmes ugen efter. Dagen starter med højmassen kl. 10 og slutter kl. 16.  
**Torsdag d. 7.:** Skolegudstjeneste kl. 8.  
**Søndag d. 10.:** Under højmassen kl. 10 vil 16 unge fra menigheden modtage firmelsens sakramente.  
**Lørdag d. 16.:** Bryllup i kirken.  
 Fra 1. september er der ikke længere nogen gudstjeneste i ugens løb, med undtagelse af torsdagen. Om søndagen fejres gudstjenesten med skiftende præster.  
 Der er ingen polsk messe i september måned.

## 9 Sydøstsjælland

### Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved  
 Tlf. 53 72 09 85.  
 Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag kl. 11-12. Ellers efter aftale.  
 Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz, tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt undt. mandag.  
 Messetider: (HA)  
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue kirke kl. 10.  
 Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

**Frede d. 1.:** Jesu-Hjerter fredag. Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 16-17. Aftenmesse kl. 17.

**Søndag d. 3.:** Kirkekaffe efter højmassen.  
**Frede d. 29.:** Høstfest for skolens elever.  
 Skolemesser:  
 Forberedelse i præstegården: For de små onsdag d. 13. fra kl. 8-8.45.

For de store: fredag d. 15. fra 8-8.45.  
 Messeme: kl. 8 i kirken.  
**Onsdag d. 20.:** for de små elever.  
**Frede d. 22.:** for de store elever.  
 Religionsundervisning:  
 Dage og klokkeslet vil blive meddelt forældrene til 1. kommunikanterne og firmanderne.  
 Personaliala:  
 40 års professjubilæum: p. Josef Dudek.  
 25 års professjubilæum: p. Kazimierz Przybylowicz.  
 60 år: Bente Binger, Helga Martha Binder.  
 65 år: Knud Frederik Brodka, Poul Sørensen, Gerda Rosiak.  
 75 år: Stanislaw Slobodziuk.  
 85 år: Dr.med. Viggo Clemmesen.  
 Døpte: Danny Laroussi Jensen - Dennis Cadalin Køltoft.  
 Vielse: Vivian Høstbo og Jacob Ben Hur Carstensen.  
 Alle ønskes hjerteligt tillykke!  
 Dødsfald: Mieczyslaw Johannes Eduard Aniol, 64 år. R.I.P.

### Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg  
 Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Vinthersvej 4, tlf. 53 77 39 27 torsdag, søndag - ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.  
 Messetider: (HA)  
 Hver søndag: Messe kl. 10.

**Frede d. 1.:** Jesu Hjerter fredag. Messe kl. 16.30. Kl. 15.30 diskussionsmøde.  
**Søndag d. 10.:** Menighedskaffe efter messen.  
**Torsdag d. 14.:** Det hellige kors' ophøjelse.  
**Frede d. 29.:** De hellige ærkeengle Michael, Gabriel og Rafael.  
 Forberedelse til firmelsens sakramente: Alle søndage efter messen, undtagen d. 2. søndag.  
 Firmelsens sakramente finder sted søndag d. 8.

oktober kl. 10.

### Skt. Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge  
 Tlf. 53 65 06 51.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndage: Højmesse kl. 10.  
 Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.  
 Der er ingen meddelelser, fordi en efterfølger for p. Anton Dekkers som sognepræst fra 1. august endnu ikke er udpeget.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted  
 Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.  
 Skt. Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.  
 Menighedsrådsformand: Ove Kristensen, tlf. 53 52 10 99  
 Messetider: (HC2)

**Søndag d. 3.:** Messe med p. A. Ziggelaar kl. 10.  
**Onsdag d. 6.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen.  
**Søndag d. 10.:** Messe med p. Gregoire kl. 10.  
**Lørdag d. 16.:** Knud Lavard valfart/høstfest kl. 16 (søndagens messe). Vi begynder i kirken, fortsætter til vejkors på Holbækvej, videre til ruinen ude i Haraldsted, og slutter endelig med høstfest på Sankt Joseph Skole, som vi plejer. Koldt bord med....Tilmelding til spisning i våbenhuset.  
**Søndag d. 17.:** Ingen messe.  
**Onsdag d. 20.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er indbudt.  
**Lørdag d. 23.:** Søndagsmesse med sognepræsten kl. 16.  
**Søndag d. 24.:** Ingen messe.  
**Tirsdag d. 26.:** Dame-aften hos søstre fra kl. 19.

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
 Tlf. 53 52 06 45.  
 Sognepræst: Stephen Holm.  
 Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.  
 Faste Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesser: Søndag kl. 10 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedshuset.  
 Hverdagsmesser: I Maria-sideskibet normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.  
 Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Rosenkransbøn kl. 12 - dog ikke lørdag og søndag. Vesper kl. 18 - lørdag dog kl. 12.15, søndag kl. 19.  
 NB: Ingen hverdagsgudstjenester fra 6. - 9. september incl.  
 Børne- og ungdomsundervisning: søndagene d. 10 og d. 24. i tilslutning til messen.

**Mandag d. 4.:** månedens 1. mandag, inter-montfortansk bededag. I tilslutning til messen kl. 17.15 er der fra kl. 18 - 19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.  
**Tirsdag d. 5.:** Messe kl. 7.30.  
**Frede d. 8.:** Festen for jomfru Marias fødsel. Ingen gudstjenester i år.  
**Søndag d. 10.:** er der familiemesse kl. 10. Om eftermiddagen kl. 15 er der festmesse i Kalundborg. Kalundborg kirke og menighed fejrer nemlig denne søndag kirkevielse og titularfest: Festen for jomfru Marias hellige navn. Efter messen er der festligt kaffe i menighedslokalerne. Kalundborg vil glæde sig meget over gæster fra moder-menigheden i Slagelse.  
**Torsdag d. 14.:** Festen for korsets ophøjelse. Kl. 9.45 laudes, kl. 11.15 messe og efterfølgende rosenkransbøn.  
**Søndag d. 17.:** fejres dele af søndagsmessen kl. 10 på latin.  
**Søndag d. 24.:** højtideligholder vi i vor kirke Mikkelsdag: festen for de hellige ærkeengle Mikael, Gabriel og Rafael (-egentlig d. 29.). Ærkeenglen Mikael er Slagelse by's værneengel (se byvåbenet!) og ærkeenglen Gabriel er den montfortanske ordensfamilies værneengel. Kl. 10 er der familiemesse.  
**Frede d. 29.:** Mikkelsnat, som i år arrangeres som kulturmat i Slagelse by. Mikkels-messe kl. 19.30 (NB). Øvrige arrangementer i vor kirke aftenen igennem meddeles senere.

### Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg  
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.  
 Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Boorumæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.  
 Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg. Tlf. 53 51 75 84.



## Messetider: (HC2)

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalet.

Hverdagsmesse fejres normalt ikke. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Børneundervisning: søndagene d. 10. og 24. sept. i forbindelse med messen.

*Søndag d. 10.* fejres kirkevielsesdag og festen for jomfru Marias hellige navn, vor kirkebygning og vor menigheds titularfest (-egentlig 12. sept.)

Kl. 15: festmesse, - afsluttet med Te Deum og sakramental velsignelse. Under messen fornyes menighedens indvielse til jomfru Maria. Efter messen er der, i dagens anledning, et ekstra festligt kaffebord i menighedslokalerne.

*Søndag d. 17.:* fejres dele af søndagsmessen kl. 15 på latin.

*Søndag d. 24.:* fejrer vi, sammen med vore børn, søndagsmessen kl. 15 som vor menigheds høstguds-tjeneste. Messens kollekt går den dag til et års hjælp til det afrikanske barn, som menigheden har adopte-ret.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Taastrup

Frygaard Allé 8, 2630 Taastrup  
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.  
Andenpræst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.

Assumption  
søstre, tlf. 43 99 81 57.

Menighedsrådsformand: Anders Keller, tlf. 43 71 43 13.

Pastoralassistent: Sr. Marie, tlf. 43 99 81 57.

Messetider: (HA)

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag: Messe hos søstre, Bygaden 53, Høje-Taastrup kl. 19.

Onsdag: Messe kl. 17 og torsdag kl. 11.

Fredag: Tilbedelse kl. 18 og messe kl. 19

Lørdag: Messe kl. 8 og stille messe kl. 17.

Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.

Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22. Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messe eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

### Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde  
Giro: 402 3986. Fax 42 36 50 91.

Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv. tlf. 42 35 09 65 (bedst 9-10 ti-fr).

Græbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messetider: (HC2)

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17, søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Tirsdag - fredag kl. 17.

Sakramentsandagt hver onsdag kl. 16.

Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Fredag d. 1.: Vi afholder en 24 timers bøn- og vågeandagt for en retfærdig fred i Eks-Jugoslavien. Lys kan købes kr. 50 kr. pr. stk., og pengene går ubeskåret til Caritas' indsamlings til "Børnehjem i Medjugorje". Alle er velkomne.

Lørdag d. 2.: kl. 8 bøn- og vågeandagt slutter med messe.

Lørdag d. 9.: kl. 14 religionsundervisning.

Søndag d. 17.: Efter messen fejrer vi menighedens årlige høstfest. Alle er velkomne, medbring jeres mad. Øl og vand kan købes.

### Ledreborg Slotskirke

Messe hver den anden søndag i måneden kl. 8.30.

### Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Refsvej 2 B, 4300 Holbæk  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre-ne, Carl Refsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 15 62.

Messetider: (HC2)

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. NB.: Ingen messe på selve søndagen.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor eller meddeles i kirken.

Børneundervisning: lørdagene d. 9. og 23. sept., - i forlængelse af søndagsmessen kl. 15.30.

*Torsdag d. 31. august,* - aftenen før september-månedens 1. fredag, - er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

*Søndag d. 10.* fejres kirkevielse og titularfest i Kalundborg: festen for jomfru Marias hellige navn. Der er højtidelig messe dér kl. 15 og efterfølgende festligt kaffebord. Gæster fra Holbæk er yderst velkomne.

*Lørdag d. 23.* fejrer vi søndagsmessen kl. 15.30 som menighedens høstguds-tjeneste. Ved messens begyndelse vil vore børn i procession bringe høstens gaver frem til altret, gaver, som vi beder menigheden tage med til kirke. Ved messens slutning vil vi, før høst-festen fortsættes med kaffebord i menighedslokalerne, ved en festlig auktion sælge gaverne til smukke overpriser. Det indkomne beløb vil sikkert dække de års-udgifter, vi har på de to afrikanske børn, som menigheden har "adopteret" fra Børnefonden.

*Lørdag d. 30.,* lørdagen før den første oktober-søndag, fejres Rosenkransfesten. Den dag forbindes messen kl. 15.30 med en rosenkransandagt.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B, 3000 Helsingør

Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57.

Skt. Vincent Søstre, tlf. 49 21 75 47.

Menighedsrådsformand: Britta Kristensen, tlf. 42 29 90 06.

Messetider: (HB2)

*Lørdag d. 2.:* Ældredag i Sankt Hans Kirke i Hørsholm med messe kl. 11, middag, og eftermiddags-andagt med sakramental velsignelse. Tilmelding hos søstre.

*Søndag d. 3.:* Messe kl. 9.

*Tirsdag d. 5.:* Messe kl. 14.30.

*Torsdag d. 7.:* Messe kl. 18.

*Søndag d. 10.:* Messe kl. 11.

*Tirsdag d. 12.:* Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 1, i tiden kl. 16-17.15.

*Torsdag d. 14.:* Messe kl. 18. Menighedsaften kl. 19.30, hvor pastor Bjørn Højbo fortæller om: Hvad lavede de dårlige paver, og hvorfor var de dårlige?

*Søndag d. 17.:* Messe kl. 9.

*Tirsdag d. 19.:* Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 2, i tiden kl. 16-17.15.

*Torsdag d. 21.:* Messe kl. 18.

*Lørdag d. 24.:* Høstmesse kl. 11. Sommertid ender. Vi sover en time længere til morgen. Og så spiser vi frokost sammen, efter messen. Det store kolde bord. Tilmelding på listen i våbenhuset.

*Tirsdag d. 26.:* Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 3, i tiden kl. 16-17.15.

*Torsdag d. 28.:* Messe kl. 18.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57. Fax. 42 25 55 31.

Skt. Vincent Søstre, tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof, tlf. 47 92 36 40.

*Lørdag d. 1.:* Ældredag i Skt. Hans Kirke i Hørsholm med messe, middag, og eftermiddagsandagt med sakramental velsignelse.

*Søndag d. 3.:* Messe kl. 11.

*Tirsdag d. 5.:* Messe m.Laudes kl. 8.30.

*Torsdag d. 7.:* Messe kl. 17.

*Fredag d. 8.:* Messe kl. 8.30.

Fredag til søndag er vi indbudt af vores venskabsmenighed i Lübeck.

*Søndag d. 10.:* Messe med p. Ziggelaar kl. 9.

*Tirsdag d. 12.:* Messe m.Laudes kl. 8.30.

*Onsdag d. 13.:* Messe kl. 17.

*Torsdag d. 14.:* Messe kl. 17.

*Fredag d. 15.:* Messe kl. 8.30.

*Lørdag d. 16.:* Børnenes religionsundervisning nr. 1, kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30. (alle er velkomne). - vi fejrer altid søndagens messe med børnene!

*Søndag d. 17.:* Høst-messe kl. 11, med efterfølgende "koldt bord". Tilmeldingsliste er ophængt i våbenhuset.

*Tirsdag d. 19.:* Messe m.Laudes kl. 8.30.

*Onsdag d. 20.:* Messe kl. 17.

*Torsdag d. 21.:* Messe kl. 19. Menighedsaften kl. 19.30, hvor pastor Bjørn Højbo fortæller om: Hvad lavede de dårlige paver, og hvorfor var de dårlige?

*Fredag d. 22.:* Messe kl. 8.30.

*Lørdag d. 23.:* Børnenes religionsundervisning nr. 2, kl. 9.30 - 11.30. Børnemesse kl. 11-11.30

*Søndag d. 24.:* 25.alm. søndag, messe kl. 9. Sommertid ender, så vi sover en time længere om morgenen!

*Tirsdag d. 26.:* Messe m.Laudes kl. 8.30.

*Onsdag d. 27. og torsdag d. 28.:* Messe kl. 17.

*Fredag d. 29.:* Messe kl. 8.30.

*Lørdag d. 30.:* Børnenes religionsundervisning nr. 3, kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm  
Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggaard, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messetider: (HA)

Søndagsmesse: Højmesse i Skt. Hans kirke kl. 11. Messe på Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8.

Tirsdag: Messe i Skt. Hans kirke kl. 19.30.

Torsdag: Messe i Skt. Hans kirke kl. 10.30.

Skriftemål: Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messe eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggaard.

*Lørdag d. 2.:* Pensionistdag i Sankt Hans Kirke. Dagen indledes med messe kl. 11. Derefter middag med fest og sang. Kl. 15 afsluttes med andagt og sakramental velsignelse..

*Søndag d. 3.:* Første-søndag-i-måneden kirkefrokost i menighedssalen. Sidste frist for tilmelding til religionsundervisning.

*Torsdag d. 7.:* Religionsundervisningen for børn og unge starter efter sommerferien. Det er kl. 16-17.15 på Nordvanggaard.

*Onsdag d. 13.:* Pastor Andrzej introducerer sit kursus om Den katolske Kirkes lære, struktur, liturgi og pastorale opgaver. Det er kl. 19.30 på Nordvanggaard.

*Søndag d. 17.:* Menighedens børn vil under højmesen modtage en særlig velsignelse. Efter højmesen er der hyggeligt samvær i menighedssalen for børnefamilierne.

### Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Sognepræst: Andrzej Papuga, tlf. 42 81 27 96 bedst kl. 13-14 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

Messetider: (HA1)

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale. Tilbedelse af Alterets Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den 1. fredag i måneden.

*Lørdag d. 2.:* Den årlige festdag for ældre, syge og handicappede i Sct. Hans kirke, Marievej 6 i Hørsholm. Messe kl. 11, middag bagefter. Tilmelding hos sr. Mamertis tlf. 42 81 00 96.

*Torsdag d. 7.:* Religionsundervisningen begynder kl. 16 på Nordvanggaard.

*Fredag/lørdag d.8-9.:* Ministrantur. I hører nærmere.

*Mandag d. 18.:* Præstemøde kl. 18.

*Søndag d. 24.:* Messe for de unge familier.

*Onsdag d. 27.:* Festen for den hellige Vincent af Paul, stifter af Vincentpræsterne.

## 13 Hovedstadsområdet NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj  
Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Lech Pytlak. Træffes ved kirken i forbindelse med messe samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 29 47 69.

Menighedsrådsformand: Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Messetider: (HA)

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Tirsdag: Messe kl. 10. Onsdag og fredag: Messe kl. 19.

*Fredag d. 1.:* Ingen messe.

*Søndag d. 3.:* Sommermarked. Kl. 9 fejres messen i det fri, og kl. 10 åbner markedet. Vi slutter kl. 15. Det ville være dejligt med godt vejr og fremmøde. Det første har vi ingen indflydelse på, men det sidste kan vi alle hjælpe med til. Vel mødt!

*Fredag d. 29.:* Niels Steensen-andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev  
Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carrol Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

Messetider: (HA)

Lørdag: Messe kl. 17.

Søndag: Messe kl. 9.30 og kl. 11 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19, torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Messe kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Messe kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i våbenhuset. Mini-KUK: spørgs May Weber Nielsen, tlf. 44 94

93 31.  
Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstrene, Primulavej 1: Messe kl. 19.

*Søndag d. 3.:* Kirkekaffe (engelsk)

*Fredag d. 8.:* KUK (kl. 18-21).

*Søndag d. 10.:* Undervisning.

*Søndag d. 17.:* Kirkekaffe.

*Tirsdag d. 19.:* Foredrag (kl. 19.30).

## 14 Hovedstadsområdet NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby  
Tlf. 45 87 77 12.

Sognepræst: G. Utenthal Nibler.

(HA)

### Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup  
Giro 408 38 30.

Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 04 22 bedst kl. 9-10 undt. mandag. (Mellem kl. 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 39 61 19 19 bedst 8-9.

Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39.

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas kirkes kontor, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund.

Kontorets tlf. 39 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

Messetider: (HB2)

Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne.

Hverdage: Mandag og tirsdag: Messe kl. 17. Onsdag og fredag: Messe kl. 7.30. Torsdag: Messe kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes Kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag: Messe kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Bemærk, at telefonnumrene har fået nyt område-nummer.

*Søndag d. 3.:* Den sædvanlige søndagsordning genoptages. Se under messetider.

*Tirsdag d. 5.:* Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Sct. Andreas Kirke.

*Søndag d. 10.:* Familiemesse kl. 9. Menighedens skovtur.



**Mandag d. 11.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 39 63 63 82.  
**Søndag d. 24.:** Kollekten optages til fordel for Katolsk Menighedspleje. Sommertiden ophører.

## Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg  
Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, S.J. Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38n71 53 35.

Menighedsrådsformand: Lene Støll, Kildebakkegårds Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11.

Messtider: (HC2)

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

## 16 Hovedstads-område N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N  
Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist, Dovregade 5, 1.tv., 2300 København S. Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. kl. 10-11 (undt. mandag og lørdag) og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Kirkens kontor: Marianne F. Jensen, træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf. 31 35 68 25.

Vicevært: Tom A. Sørensen tlf. 40 30 03 56.

Messtider: (HB2)

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk messe. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11, onsdag kl. 17 engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Fredag d. 1.:** Kl. 17 messe. Derefter udstilling af det Allerhelligste, tilbedelse og Sakramental velsignelse. Ingen messe kl. 11.

**Søndag d. 3.:** 22. alm. søndag. Kl. 10 Familie-messe. Onsdag d. 6.: Sidste frist for tilmelding til firmelsesundervisning.

**Fredag d. 8.:** Jomfru Marias Fødsel. Messe kl. 11.

**Søndag d. 10.:** 23. alm. søndag. Højmesse kl. 10.

**Torsdag d. 14.:** Det Hellige Kors Ophøjelse. Messe kl. 11.

**Fredag d. 15.:** Jomfru Marias smerter. Messe kl. 11.

**Søndag d. 17.:** 24. alm. søndag. Kl. 10 messe. Efter messen er der en "lille" reception i krypten i anledning af p. Jac. Adams 40 års præste jubilæum.

**Torsdag d. 21.:** Mattæus, Apostel og evangelist. Messe kl. 11

**Søndag d. 24.:** 25. alm. søndag. Højmesse kl. 10.

**Tirsdag d. 26.:** Kirkevielsesfest. Messe kl. 11.

**Fredag d. 29.:** De Hellige Ærkeengle Michael, Gabriel og Rafael.

## 17 Hovedstads-område K

### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og onsdag tillige kl. 17-18.

Messtider: (HB2)

Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse kl. 17.

**Fredag d. 1.:** kl. 16.30 Jesu Hjerter messe.

**Søndag d. 3.:** Årsdagen for Domkirkens konsekration. Kl. 8 reciteret messe, kl. 10 højmesse, gregoriansk sang.

**Onsdag d. 6.:** kl. 10 messe for de ældre.

**Fredag d. 8.:** Festen for Marias fødsel, kl. 16.30 messe.

**Lørdag d. 9.:** kl. 16.15 Vesper, kl. 17 aftenmesse og rosenkransbøn.

**Søndag d. 10.:** kl. 8 reciteret messe, kl. 10 familie-messe.

**Fredag d. 15.:** kl. 17 messe.

**Lørdag d. 16.:** Vesper kl. 16.15, kl. 17 aftenmesse og rosenkransbøn.

**Søndag d. 17.:** kl. 8 reciteret messe, kl. 10 højmesse, gregoriansk sang.

**Lørdag d. 23.:** Efter 17-messen rosenkransbøn.

**Søndag d. 24.:** kl. 8 reciteret messe, kl. 10 højmesse.

**Onsdag d. 20.:** Kl. 10 messe for de ældre.

**Fredag d. 29.:** Festen for ærkeenglene Michael, Gabriel og Rafael. Kl. 16.30 messe.

**Lørdag d. 30.:** Efter messen rosenkransbøn.

## 18 Amager og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.

Sognepræst: P. Jerzy Gorowski, C.SsR. Tlf. 31 58 41 02.

Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag kl. 10-13, onsdag kl. 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid tlf. 31 58 21 02.

Messtider: (HA)

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu Hjerter messe kl. 19.

**Fredag d. 1.:** Jesu Hjerter messe kl. 19. Derefter vågenat indtil messen næste morgen kl. 8.

**Søndag d. 3.:** Høst- og familiemesse kl. 10.

**Onsdag d. 6.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Oberst, kammerherre H.H. Jørgensen fortæller som sit liv som officer og chef for Livgarden.

**Onsdag d. 13.:** kl. 16 - 17 starter religionsundervisningen for børn, som ikke går på Skt. Annæ Skole.

**Onsdag d. 20.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Jane Lythans giver os nogle indtryk fra livet i Grønland. Med lysbilleder.

**Søndag d. 24.:** Kl. 10 festmesse med efterfølgende reception i anledning af Skt. Elisabeth søstrenes 100-årsdag for ankomsten til Danmark..

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen, tlf. 33 93 19 48 / 33 11 60 80.

Messtider: (HC2)

Højmesse: lørdag kl. 17.

Lørdag d. 23.: Ingen messe i Rønne.

Se Åkirkeby d. 24.

### Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messtider: (HC2)

Højmesse: Søndag kl. 10.

Efter messen søndag d. 24. indbydes alle til en reception i anledning af pastor Erling Brodersens 60 års fødselsdag. Aller et hjerteligt velkomne.

**Tirsdag d. 26.:** begynder vi igen med vore møder hos søstrene kl. 14.

## 19 Grønland

### Krist Konge Kirke, Nuuk / Godthåb

Sognepræst: Urban Figge O.M.I., Box. 51. 3900 Nuuk / Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Messtider: Søndagsmesser kl. 10.

Hverdagsmesser: Tirsdag og onsdag: Messe kl. 17.15. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30. Fredag: Messe hos De små

Søstre kl. 17.15. Lørdag: Messe kl. 11.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Krcienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um

10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carol Parker, O.M.I., Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A.), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English: Saturday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9.30 a.m.

First Friday: VFK at 7.30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todois los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.SsR.

Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, Kbh. N.

### Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 Kbh. V. Tlf. 31 31 78 22.

Messe ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 Kbh. v.

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19. I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.

I Helsingør, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

### Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.SsR.

Kosciol sw. Anny, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S. Tlf. 31 58 21 02.

Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth, S.J. Stenosgade 4 a, 1616 Kbh. V. (Jesu Hjerter Kirke). Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16 (i huskapellet, Stenosgade 4 A).

### Koder for kørestolsbrugere

HA = direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller elevator.

HB = Adgang ad løs rampe eller skinne.

HC = Kun adgang ved løft.

1 = Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse til sognekantoret.

2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales med sognekantoret/kirken.

## Nye muligheder på Magleås

Magleås er bispedømmets kursusjendom og er som sådan kendt af et stort antal katolikker. Der er i de senere år sket den glædelige udvikling, at flere og flere med bopæl uden for Sjælland tager del i katolske arrangementer på Magleås.

Ud over kursusvirksomheden har der i det seneste års tid været mulighed for at benytte to af området bygninger til mindre arrangementer, som ikke behøver at have kursuskarakter.

Det drejer sig om Lille Magleås, der indtil for et års tid siden var beboet af Skt. Joseph søstre, og den tidligere forstanderbolig, kaldet Gæstehuset.

Disse bygninger kan lejes hver for sig eller samlet til aktiviteter for menighederne af vidt forskellig art. Det kan for eksempel være en mindre gruppe, der ønsker et par stille dage eller en retræte i smukke omgivelser - eller nogle få familier, der ønsker at tilbringe nogle dage sammen for eksempel for at starte en familiegruppe - eller forbedelse af mødevirksomhed - ja, det er næsten kun fantasien, der sætter grænsen.

Lille Magleås har 12 sengepladser og Gæstehuset har 8 sengepladser. Det vil i flere af værelserne være muligt at opstille en ekstra berneseng.

I begge huse er der opholdsstue, køkkenfaciliteter

med køleskab og el-komfur med ovn.

Gruppen står selv for madlavningen, ligesom man medbringer sengetøj, håndklæder og viskestykker.

Det koster minimum kr. 300,- at få åbnet et hus. Det svarer til prisen for 4 voksne i et døgn. Derudover er prisen kr. 75,- pr. døgn for voksne og kr. 35,- for familiens børn under 14 år.

Kapellet på Lille Magleås er bevaret og vil være åbent til brug for begge husene under katolske arrangementer.

Yderligere oplysninger kan fås hos Magleås' centerleder, Elin Udum på telefon 42 810715 dagligt mellem kl. 9 og 15.



# Frelsens udtømmelige rigdomme

At den katolske kirkes nye katekismus må forny og uddybe troen.

At den 5. Latinamerikanske Missionskongres må forny de troendes missionsindsats.

I september beder vi for, at Den katolske Kirkes Katekismus (1992) må bidrage til en fornyelse og en uddybelse af

troen. Umiddelbart kunne man spørge sig selv, hvordan en katekismus kan udvirke dette. Kirkens Katekismus er imidlertid ikke kun en gennemgang af katolsk børnelærdom, og den er heller ikke bare en teologisk håndbog på linje med så mange andre. Alle dens mange andre kvaliteter ufortalt, så er den et fremragende arbejdsredskab. For det er netop en katekismus' vigtigste opgave: at være et redskab for troens enhed, troens uddybelse og troens videregivelse.

At tjene troens enhed betyder at tjene troens katolicitet, dens enhed i mangfoldighed. Derfor er ét af Katekismens hovedformål at være et referencepunkt for det kateketiske arbejde over hele verden. Det betyder ikke, at Katekismens tekst skal skrives af fra Thule til Kalahari, men at den skal være en ledetråd ved udarbejdelsen af lokale katekismer.

At tjene troens uddybelse vil bl.a. sige, at hjælpe alle

troende, »der ønsker at lære frelsens udtømmelige rigdomme bedre at kende«, som det formuleres i forordet. Derfor blev Katekismen ved sin præsentation ikke kun symbolsk overrakt til en biskop fra hver af de fem verdensdele, men også til en række lægfolk.

At tjene troens videregivelse vil bl.a. sige, at være en hjælp for præster, kateketer og religionslærere i forkyndelse og undervisning.

I bredere forstand er der dog en dyb indre sammenhæng mellem disse tre formål. Enhed i troen er en forudsætning for et troværdigt vidnesbyrd og dermed for enhver evangelisering. Men

for dybelse og forkyndelse af troen hænger også tæt sammen. Ingen kan jo videregive det, man ikke først selv virkelig har tilegnet sig. Hvad enten forkyndelsen af det glade budskab bliver modtaget eller afvist, så er det afgørende, at vi som katolikker kan stå »til regnskab for det håb, vi har« (1 Pet 3,15). Derfor er der grund til at glæde sig over, at Katekismen nu foreligger i en glimrende norsk oversættelse.

Måtte Den katolske Kirkes Katekismus i alle lokalkirker finde flittig anvendelse som en hjælp til fornyelse og fordybelse i troen.

Sebastian Olden-Jørgensen



**Annoncer**  
**i »Katolsk Orientering«**  
 Rubrik . . . . . Kr. 5,- pr. spalte mm  
 Tekstside . . . . . Kr. 6,- pr. spalte mm

# 825-års dagen for Skt. Knud Lavard

Den 25. juni 1995 var det 825 år siden, at en af Danmarks få paveligt kanoniserede helgener, Skt. Knud Lavard, i året 1170 højtideligt blev skrinlagt i klosterkirken i Ringsted, som da til hans ære var blevet betydeligt ombygget og forskønnet.

Dagen markeredes af Ælnoth - Katolsk historisk Forening for Danmark. Først læstes messen i Ringsted katolske kirke af pastor D. Timmermann. Derefter et møde i menighedssalen med meditation over Knud Lavards barn-

dom og opvækst som forudsætning for hans vækst til hellighed.

Senere gik alle til den gamle klosterkirke, nu kaldet Skt. Bendts. Her samledes man ved gravstenen i kirkegulvet for "Sanctus Kanutus Dux". En bøn blev bedt og ved gravstenen nedlagdes en buket blomster med et vedføjert kort som hilsen og hyldest fra Ælnoth. Dagen sluttedes i Haraldsted Kapelruin og i Knud Lavards Hus.

Jørgen Nybo Rasmussen

# Hvad betyder det?

Af Willem Wuyts

I sidste nummer før sommerferien så vi på det måske lidt svære, litterære symbol på kirken som Det ny Jerusalem. Johannes beskriver det i sin Åbenbaring som en »åben by« med tolv porte, tre i hver vindretning, så folk fra nord og syd, fra øst og vest kan gå ind (et katolsk tegn på åbenhed for alle kulturer). Og muren har tolv grundsten, benævnt efter de tolv apostle, der har afløst de tolv jødiske stammer

Men Åbenbaringen har endnu et symbol på kirken, personificeret som kvinde. Vi bør huske, at på græsk er ordet kirke, *Kyriakè* af hun-køn, det latinske *ecclesia* ligeså, derfor var det nemt at se kirken som en kvinde. I det danske sprog, hvor fælleskøn er intet køn, forsvinder denne mulighed for direkte forståelig symbolik.

Kirken er i fødselsveer. Så

snart hun har født sit barn, trues hun af dragen med de syv hoveder. Med vandbølgen fra sit gab forsøger den at drukne barnet, men hun bliver borttrykt til ørkenen.

Som man ser, lægger Johannes en direkte forbindelse bagud til Genesis, skabelsesberetningen, hvor »slangen«, fristeren endnu ikke kaldes drage. Men dens æt avler dragen, der forfølger kvindens æt.

Katolsk teologisk poesi har yndet »Evas navn at vende« til Mariahilsenens Ave. Men det er mere end poesi: Jahve lover jo paradiskvindens æt »at knuse slangens hoved«, selv om den hugger hende i hælen. Den sejrende, apokalyptiske kvinde står som symbol på kirken, befrugtet af Guds Ånd, og som derfor føder guddommeligt liv. Det får løgneren ikke magt over.

Willem Wuyts

## Liturgisk kalender for september 1995

1. grøn. Fredag i 21.alm.uge. (I Ps). L.: 1 Thess 4,1-8. Ev.: Matt 25,1-13.

2. grøn. Lørdag i 21.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1 Thess 4,9-11. Ev.: Matt 25,14-30. I Domkirken: 1. vesper til Kirkevielse.

3. grøn. 22.ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. I.L.: Sir 3,17-18.20.28-29; SI 68,4-5ac.6-7ab.10-11. (Omk.: For de arme sørged du, Gud, i din godhed.) 2.L.: Hebr 12,18-19.22-24a. Ev.: Luk 14,1.7-14. I Domkirken (h): hvid. ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION (h). Gl. Cr. Særl.pf. I.L.: 1 Kong 8,22-23.27-30; SI 84,3.4.5.10-11. (Omk.: Hvor elskelige er dine boliger, Hærskarers Herre!) 2.L.: 1 Kor 3,9c-11.16-17. Ev.: Joh 2,13-22 eller Joh 4,19-24. I Domkirken: 2. vesper til Kirkevielse. Gregor den Store, pave og kirkelærer (+604), fejres ikke.

4. grøn. Mandag i 22.alm.uge. (II Ps). L.: 1 Thess 4,13-18. Ev.: Luk 4,16-30.

5. grøn. Tirsdag i 22.alm.uge. (II Ps). L.: 1 Thess 5,1-6.9-11. Ev.: Luk 4,31-37.

6. grøn. Onsdag i 22.alm.uge. (II Ps). L.: Kol 1,1-8. Ev.: Luk 4,38-44.

7. hvid. Torsdag. ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION (f). I andre kirker: som 3.september i Domkirken. Gl. Særl.pf. Man vælger mellem 1. og 2.læsning. I Domkirken: grøn. Torsdag i 22.alm.uge. (II Ps). L.: Kol 1,9-14. Ev.: Luk 5,1-11.

8. hvid. Fredag. JOMFRU MA-

RIAS FØDSEL (f).(II Ps). Gl. Jomfru Marias pf. L.: Mika 5,1-4a eller Rom 8,28-30; SI 13,6ab.6cd. (Omk.: Jeg vil glæde mig højlig i Herren!) Ev.: Matt 1,1-16.18-23 eller 1,18-23.

9. grøn. Lørdag i 22.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Kol 1,21-23. Ev.: Luk 6,1-5.

10. grøn. 23.ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. I.L.: Visd 9,13-18b; SI 90,3-4.5-6.12-13.14+17. (Omk.: Herre, du var vor bolig slægt efter slægt.) 2.L.: Filem 9b-10.12-17. Ev.: Luk 14,25-33.

11. grøn. Mandag i 23.alm.uge. (III Ps).L.: Kol 1,24,23. Ev.: Luk 6,6-11.

12. grøn. Tirsdag i 23.alm.uge. (III Ps). L.: Kol 2,6-15. Ev.: Luk 6,12-19.

13. hvid. Onsdag i 23.alm.uge. (III Ps). Johannes Chrysostomos, biskop og kirkelærer, (+407) (m). L.: Kol 3,1-11. Ev.: Luk 6,20-26.

14. rød. Torsdag. DET HELLIGE KORS OPHØJELSE (f).(III Ps) Gl. Særl.pf. eller Pass.pf.I. L.: 4 Mos 21,4-9 eller Fil 2,6-11; SI 78,1-2.34-35.36-37.38. (Omk.: Glem ikke Guds velgerninger.) Ev.: Joh 3,13-17.

15. hvid. Fredag i 23.alm.uge. (III Ps). Jomfru Marias smerter (m). Ad libitum sekvens: Stabat Mater. (Under korset dybt nedbøjet.) L.: 1 Tim 1,1-2.12-14. Ev.: Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35. Læsning ad libitum (Jomfru Marias smerter): Hebr 5,7-9.

16. rød. Lørdag i 23.alm.uge. (III

Ps). Cornelius, pave, (+253), og Cyprian, biskop, (+258), martyrer (m). L.: 1 Tim 1,15-17. Ev.: Luk 6,43-49.

17. grøn. 24.ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. I.L.: 2 Mos 32,7-11.13-14; SI 51,3-4.12-13.17+19. Omk.: Jeg vil stå op og gå til min fader.) 2.L.: 1 Tim 1,12-17. Ev.: Luk 15,1-32 eller 15,1-10. Robert Bellarmin, biskop og kirkelærer, (+1621), fejres ikke.

18. grøn. Mandag i 24.alm.uge. (IV Ps). L.: 1 Tim 2,1-8. Ev.: Luk 7,1-10.

19. grøn. Tirsdag i 24.alm.uge. (IV Ps). Eller rød. Januarius, biskop og martyr, (+305). L.: 1 Tim 3,1-13. Ev.: Luk 7,11-17.

20. rød. Onsdag i 24.alm.uge. (IV Ps). Kim Andreas Taegon, præst, og Paulus Chong Hasang og lidelsesfæller, martyrer, (+19.årh.)(m). L.: 1 Tim 3,14-16. Ev.: Luk 7,31-35.

21. rød. Torsdag. MATTÆUS, apostel og evangelist (f). (IV Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ef 4,1-7.11-13; SI 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt 9,9-13.

22. grøn. Fredag i 24.alm.uge. (IV Ps). L.: 1 Tim 6,2c-12. Ev.: Luk 8,1-3.

23. grøn. Lørdag i 24.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1 Tim 6,13-16. Ev.: Luk 8,4-15.

24. grøn. 25.ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. I.L.: Amos 8,4-7; SI 113,1-2.4-6.7-8. (Omk.: Pris Herren, som rejser den fald-

ne igen. Eller: Halleluja!)2.L.: 1 Tim 2,1-8. Ev.: Luk 16,1-13 eller 16,10-13.

Kollekt for Katolsk Menighedspleje.

25. grøn. Mandag i 25.alm.uge. (I Ps). L.: Ezra 1,1-6. Ev.: Luk 8,16-18.

26. hvid. Tirsdag. KIRKEVIELSESFEST (h). I konsekrede kirker undtagen Domkirken (som 7.september). I andre kirker: grøn. Tirsdag i 25.alm.uge. (I Ps). Eller rød. Cosmas og Damian, martyrer, (+303). L.: Ezra 6,7-8.12b.14-20. Ev.: Luk 8,19-21.

27. hvid. Onsdag i 25.alm.uge. (I Ps). Vincent af Paul, præst, (+1660)(m). L.: Ezra 9,5-9. Ev.: Luk 9,1-6.

28. grøn. Torsdag i 25.alm.uge. (I Ps). Eller rød. Wenceslaus, martyr, (+929). Eller rød. Laurentius Ruiz og lidelsesfæller, martyrer, (+omkr. 1635). L.: Hagg 1,1-8. Ev.: Luk 9,7-9.

29. hvid. Fredag. DE HELLIGE ÆRKEENGLE MICHAEL, GABRIEL OG RAFAEL (f).(I Ps). Gl. Englenes pf. L.: Dan 7,9-10.13-14 eller Åb 12,7-12a; SI 138,1-2a.2bc-3.4-5. Omk.: Herre, jeg vil lovsynge dig for englene.) Ev.: Joh 1,47-51.

30. hvid. Lørdag i 25.alm.uge. (I Ps). Hieronymus, præst og kirkelærer, (+420)(m). L.: Zak 2,5-9.14-15a. Ev.: Luk 9,43b-45.





# Må kunsten komme ind i de gamle kirker?

## Vellykket højskoleuge på Magleås

I sidste uge af juli holdt Magleås sin højskoleuge over temaet *Forholdet mellem Kunst og Religion - de sidste 100 år*.

Kurset blev først og fremmest besøgt af katolikker, men der var dog også folk uden for kredsen, deriblandt en uheldelig grundtvigianer som mig.

Jeg var glad for at deltage - også fordi jeg har et særligt forhold til Magleås. Mine forældre var nære venner med ægteparret *Novrup*, som de lærte at kende som lærerfolk på Askov Højskole. Jeg husker endnu, da *Johannes Novrup* i 1950 viste os det dejlige sted, hvor han ville starte en ny højskole.

Senere kom jeg som bestyrelsesmedlem for Mellemfolkeligt Samvirke til at opleve Magleås' nedgangstid, der jo endte med, at skolen i 1974 blev solgt til Ansgarstiftelsen.

Det var en glæde at konstatere, at skolen og dens park er kommet i gode hænder.

### Vogtes kirkerne for godt?

Men kurset i sig selv kunne nu også sige et medlem af Folkekirken lige så meget som en katolik. For det er jo os, der har fået overdraget de 1650 vidunderlige kirker fra Middelalderen og det deraf følgende ansvar.

På én måde er dette ansvar blevet varetaget godt. Kirkerne er i fremragende stand, og

vi vogter med stor omhu over de skatte fra fortiden, som de har efterladt os.

Men måske vogter vi dem for godt. Er vores gamle kirker blevet museer, som for enhver pris skal blive ved med at se ud, som de altid har gjort?

I kursets sidste indlæg kom kunsthistorikeren *Hans Jørgen Frederiksen* med et tankevækkende citat fra Carlsberg-fondens leder, *Hans-Edvard Nørregaard Nielsen*:

»Kirken har svækket sig ved ikke at inddrage sin samtids bedste kunst, hvor der er plads til den. Og kirken har selv fremkaldt de midelmådige kunstværker og dekorative indslag, som, fordi man lægger vægt på en sindelagskontrol, beforder pastichen eller frister til hykleri. Hvis man uden betingelser inddrog den bedste kunst i enhver samtid, ville man automatisk få kvalificerede løsninger, fordi det er umuligt at arbejde for et på enhver måde så vældigt hus som kirken - uden at forholde sig til dens indhold og budskab«

Nørregaard Nielsens ord står i Ribe Stiftsbog 1988, og det er naturligvis et indlæg i debatten om *Carl-Henning Pedersens* udsmykning af Ribe Domkirke - en udsmykning som også på kurset blev genstand for en ivrig debat.

Lige så ivrig var debatten om *Arne Haugen Spørensens* altertavle i Dalbynder Kirke nordøst for Randers.

Begge udsmykninger blev taget varmt i forsvar. Ikke kun af *Hans Jørgen Frederiksen*, men også af kunsthistoriker og sekretær i Kirkefondet, *Anne-Mette Gravggaard*.

Ikke alle kurssets deltagere var dog enige med dem, og der vil nok og forhåbentlig blive en tilsvarende debat om mange kirkeudsmykninger i de kommende år.

### De forkastede værker

Den katolske kirke har ikke helt det samme problem, eftersom dens kirker alle er forholdsvis nye. Og dog!

Under en spændende udflugt til kirkerne i Hvidovre og Høje Tåstrup blev man klar over, at det også rummer problemer at udsmykke nye kirker.

I Hvidovre blev der sat spørgsmålstegn ved et kors, som ikke stod der, da von *Spreckelsens* mesterværk af en kirke blev indviet. Og i Tåstrup havde det moderne og smukke kirkerum fået en byzantinsk udsmykning, som næppe havde været arkitektens hensigt.

Den ideale fordring er svær at opfylde!

Trods alt har mange danske kirker - både gamle og nye - fået spændende udsmykninger i de senere år, selvom man i Struer må ud i menighedssalen for at se *Anders Kirkegaards* skildring af »Bespottelsen af Kristus«.

Men *Anders Kirkegaard* er

ikke den første kunstner, hvis billede er blevet forkastet, fordi det forekom præsten og menigheden for stærkt.

Kunsthistorikeren *Mikael Wivel* kunne fortælle, hvordan *Niels Larsen-Stevens* - »den største kristne kunstner i Danmark nogen sinde« - lavede hele otte vidunderlige altertavler til Kirken i Hersom nord for Viborg uden at få noget af dem godkendt.

Præsten ønskede i stedet at få en kopi af et *Marta og Maria*-billede, som *Joakim Skovgaard* havde lavet til Viborg Domkirke - og det fik han.

De otte mesterværker hængte alle på verdslige steder, de fleste på museer.

*Larsen-Stevens* fik udsmykket enkelte kirker, blandt andet *Viuf* nord for Kolding, *Brædstrup* ved Horsens og *Vrensted* i Vendsyssel. Også i *Helligåndshuset* i Slagelse hænger to billeder af ham. Men de virkelig store opgaver kom fra Centralbiblioteket i *Hjørring* og *H. C. Andersen* museet i Odense.

Som man kan forstå, var kurset rigt på udbytte, og så skete der endda meget mere, som der slet ikke er plads til at skrive om.

Det var et arrangement som Magleås-centret og dets dynamiske formand, *Ellen Marie Lebahn*, havde ære af. Det var fuldt fortjent fyldt til bristepunktet.

*Sven Skovmand*

# Varm grød og hellighed

*Murray Bodo: »Frans af Assisi - drømmen og rejsen«, Niels Steensens Forlag 1995, 140 s., kr. 109,75.*

En stor tak til *Niels Steensens* Forlag, som har genudgivet *Murray Bodos* bog. Denne lille bog fra 1972 har gennem årene været en inspiration for utallige mennesker i USA og rundt om i verden.

Den udkom første gang på dansk i 1982, men har længe været udsolgt. Bogen er fint oversat til dansk af *Marianne Powell*, og i sit forord til udgivelsen giver hun en ram-mende beskrivelse af bogen, som skal gentages her:

»Murray Bodos »Frans af Assisi - drømmen og rejsen« er ikke en biografi i egentlig forstand, men en række meditationer over Frans' liv, skrevet af en, som kender Franciskus-legenderne og Frans' skrifter til bunds, og hvis eget liv er bestemt af den spiritualitet, han gengiver«.

Disse små meditationer, hver på blot et par sider, er forfriskende tilgængelige, alsidige og konkrete, som f.eks. historien »Varm grød og hellighed«, der er en fin lille håndfast historie omkring livsglæde og godhed, over for en forstemt og misforstået - fromhed; en historie, der på enkel vis udtrykker noget centralt om det franciskanske ideal. Historierne kan læses enkeltvis og for sig selv, selv om der selvfølgelig er en linje gennem bogen. Og som man læser, opdager man,

at det jo egentlig slet ikke er Frans' rejse eller drøm, man læser om, men om ens egen, og hvorledes vi alle kan blive drømmens børn, som udfordres »...til at drage ud på en rejse med Frans til den fred og glæde, som overgår al forstand. Men når du gør det, så husk:

Rejsen og drømmen er én afbalanceret kærlighedsakt, og begge virkeliggøres uden for sindet«.

(ss. 139-140)

Hvis det er spekulativ teologi, -spiritualitet eller -historie, man søger, er dette ikke bogen; men hvis man søger efter en spontan indlevelse i, hvad dette menneske fra det 13. århundrede har at sige os i dag om det at leve livet i længsel, rejse og drøm efter Gud, ja, da kan *Murray Bodos* bog anbefales som »varm grød og hellighed«.

*Hans Christoffersen, ofm.com*

## FRANS AF ASSISI



DRØMMEN OG REJSEN  
Murray Bodo

# Sostrup-retræter fortsættes

De, der har oplevet biskop *Martensens* Sostrup-retræter - og det er ikke få - har ikke sjældent været bekymrede for, hvad der skulle ske, når de engang måtte ebbe ud. Ganske vist gennemførtes disse store familielejre, som det snarere var end egentlige retræter, med ubegribelig udholdenhed igennem næsten en menneskealder. Utroligt var det, at biskoppen og *Elsebet Kieler* fik kræfter til den lange række år.

Men 1994 blev så det sidste år, hvor *Lone Stubkjær* på strålende måde løftede arven efter *Elsebet* og dirigerede rundt med det store cirkus af oplæg og gruppesamtaler.

Der var således lagt en imponerende grundstruktur, som man kunne bygge videre på, da man 25. juni til 8. juli i to retræter hver på en uge ville forsøge at føre de gode traditioner videre. To formål skulle samtidig tilgodeses: deltagere skulle have for-

øget deres åndelige bagage, når de drog hjem til hverdagens møje, men samtidig skulle de have oplevet det befriende fællesskab med trofæller i et katolsk miljø.

Meget lignede således de gamle »retræter«, men der er sket en accentforskydning fra familielejre til retræter uden gåseøjne. Hver aften slappe de man af i en times tvangsfrit samvær, hvor en særdeles opfindsom ungdomsgruppe af deltagere sørgede for underholdning, kraftigt støttet eller ledet af energiske unge nonner i fri dressur. Man fik virkelig rørt sine lattermuskler.

Men hovedforskellen fra tidligere var den nære tilknytning til det meget levende søsterkommunitet. Den daglige messe og tidebønnerne var kruntappe i programmet, og forbavsende mange af deltagere holdt ud fra morgen til aften i tidebønnernes række for at øse af deres uendelige rigdomme. Liturgien var i

det hele taget et kapitel for sig. Ligesom hele retræten forenede det dybtberørende åndelige niveau med det tvangsfri menneskelige samvær, således også med søstrenes liturgi. De præsterede en gregoriansk sang, som kunne få det til at gibbe selv i kenderne, der kunne konstatere, at sangen stod på højde med store udenlandske klostre. Men samtidig byder søstrene på herligt folkelige indslag i liturgien, så at vi alle fik lyst til at synge med af hjertens lyst og få klosterkirken til at runge.

En følge af den nære tilknytning til klostret var også, at de mange unge søstre blandede sig med os i samtalegrupperne og leverede væsentlige bidrag til den åndelige fordybelse. Om aftenen var de samme søstre forfriskende indslag i underholdningens fornøjelige time. Fromhed og rig menneskelighed er en herlig forening! Tak

frem for alt til klostret, men i høj grad også til præsterne (i den uge, som jeg deltog i, var det *Martin Bergsøe* og *Christian Noval*), fordi de til forskel fra de gamle »retræter« ledede gruppesamtalerne frelst i land foruden at varetage alt det øvrige præstearbejde.

Særskilt bør til slut takkes den 90-årige pastor *Oppermann*, der hver formiddag med beundringsværdig fasthed leverede dagens oplæg om centrale punkter i den katolske tro.

Efter denne uges åndelige saltvandsindsprøjtning drog deltagere hjem med ét meget stort ønske: at det må være økonomisk muligt for klostret at fortsætte denne retræte-tradition, der er væsentlig for vort bispedømmes trivsel. I 1995 blev traditionen i al fald lykkeligt fornyet.

*Jacob Thomsen*

# Katolsk Dialog

Katolsk Dialog nr. 4/95 begynder med en artikel af vores store moralteolog, *Bernhard Häring*, »Tidshverv i den katolske kirke«. Det forbløffende er (måske), at *Häring* vejrer forårsluft i kirken, hovedsagelig på grund af den stærke offentlige meningsdannelse, som ikke længere lader sig standse, blandt kirkens medlemmer, i kirkefolket.

Den næste artikel er forbløffende på en helt anden måde. Den hedder »En apostats bekendelser« og er skrevet af *Karen M. Larsen*. Ofte hører vi om konversioner til vores kirke. Her kan vi læse om den ganske modsatte proces, og det er lærerigt for os. Det er glædeligt, at *Karen M. Larsen* har ønsket at dele sine tanker med os, og vi er hende taknemmelige for det.

Den tredje artikel er skrevet af pater *Dorn* og hedder »Kirkefolket, hierarkiet og Peterjenesten«. Den handler om udviklingen af netop disse 3 væsentlige faktorer i vores kirke, op igennem middelalderen og til i dag. Spørgsmålet om den apostolske succession i den anglikanske kirke er tæt forbundet med problemet om, hvorledes pavelige afgørelser rent faktisk bliver truffet. 'Diktat eller dialog?' er stadig et spørgsmål, der må besvares anderledes, end det hidtil er blevet.

Og så har *Sankt Ansgars* Forlag igen udgivet en af de store, spirituelle klassikere, nemlig *Johannes af Korsets »Bestigningen af Bjerget Karmel«*, oversat af *Hagen Hasselbalch*. Den anmeldes fyldigt af *Bjarne Schartau*.

*Ove Leerbeck*



### Sommermarked i Skt. Antoni i Brønshøj

søndag d. 3. september 1995  
Der er friluftsmesse kl. 9, og sommermarkedet åbner kl. 10 og slutter kl. 15 (børn. tidspunkterne).  
Der er loppetov, tombolaer, salgssbod, og kroen har lækkert smørbrød, kaffe og kager.  
Skt. Antoni kirke og menighedslokaler er stedet, hvor katolikker fra hele København og omegn mødes og hygger sig.  
Frederikssundsvej 225. Bus 5-7E-8 kører

### 40 års præstjubilæum

Søndag den 17. september har vores sognepræst Jac. Adams været præst i 40 år. Det vil vi gerne markere med en festlig højmesse kl. 10 og en reception bagefter i krypten. Alle er velkomne. Jubilaren beder om, at man, i stedet for en evt. gave, betænker Skt. Vincent-grupperne. Giro 109-7164, Sankt Vincent-grupperne.

Menighedsrådet

### Sakramentskirken firmelse 1996

Da firmelsen 1996 allerede finder sted den 24. marts 1996 skal tilmelding til firmamentundervisningen ske senest tirsdag den 5. september 1995. I første omgang på telefon 31 35 68 25 til sogne-sekretær Marianne Jensen.

### DET SKER PÅ MAGLEÅS

Fr. d. 1. - lø. d. 2.9.:  
L.A.H.

Ma. d. 4. - fr. d. 8.9.:  
Jesuittermøde v/ p. A. Ziggelaar S.J.

Ma. d. 4. - on. d. 6.9.:  
Gymnasieskolernes Matematiklærerforening.

On. d. 6. - to. 7.9.:  
Slagteriskolen.

To. d. 7. - sø. d. 10.9.:  
Ildrættens Lederakademi.

Fr. d. 8. - ma. 11.9.:  
Folkekirkens Nødhjælp.

Ma. d. 11. - fr. d. 15.9.:  
Undervisningsministeriet.

Ma. d. 11. - ti. d. 12.9.:  
Statens Museum for Kunst.

To. d. 14. - fr. d. 15.9.:  
Brüel & Kjær.

Fr. d. 15. - sø. d. 17.9.:  
Sankt Mariæ Sogn, pastor Jesper Fich.

Sø. d. 17.9. kl. 14.00:  
Magleåstræf.  
Marc Chagalls bibelske billedværksted v/ Anne Lise Thomsen, Næstved.

Ma. d. 18. - fr. d. 22.9.:  
Undervisningsministeriet.

Ma. d. 18. - fr. d. 22.9.:  
Promentor.

Fr. d. 22. - on. d. 27.9.:  
Nordisk Bispekonference.

On. d. 27. - fr. d. 29.9.:  
Italiensklærerforeningen.

To. d. 28. - fr. d. 29.9.:  
D.F.A.

Fr. d. 29. - sø. d. 1.10.:  
Konvertit-weekend.

### DUK-KALENDER

II Vatikankoncil og Dig den 5.9.95 kl. 19-21 og de efterfølgende 5 tirsdage i København for de 18 til 30 årige.

VALFART den 15.9.-17.9.95 til Lund for alle sang- og musikinteresserede over 15 år.  
Pris: kr. 210,- (dog kr. 360,- for dem over 30 år). Fællesrejse til København kr. 150,- (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Formøde den 14.9.95 koster kr. 30,-.

SKOLEWEEKEND den 15.9.-17.9.95 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, leg, samvær og en spændende messe.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.

UNGDOMSMESSE den 24.9.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

RETRÆTE den 29.9.-1.10.95 i Klitborg for 9. klasse - 3. G.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 8.9.95.

CHEFKURSUS den 6.10.-8.10.95 på Øm for alle potentielle lejrchefer, køkkenchefer, lejrpræster og praktiske ledere.  
Kurset er gratis, dog er der et gebyr på kr. 100,- til pædagogiske materialer.  
Tilmelding og betaling senest den 15.9.95.

BØRNELEJR den 14.10.-20.10.95 på Øm for de 7-13 årige.  
Pris: kr. 500,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 22.9.95.

TROSLÆREKURSUS den 14.10.-20.10.95 i Skovhuset for de 14-18 årige.  
Pris: kr. 600,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 22.9.95.

II Vatikankoncil og Dig den 26.10.95 kl. 19-21 og de efterfølgende 5 tirsdage i Vor Frue menighed i Aarhus for de 18-30 årige.  
Tilmelding senest den 12.10.95.

LEDERTRÆNING den 27.10.-29.10.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 6.10.95.

UNGDOMSMESSE den 29.10.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

MUSIKKURSUS den 3.11.-5.11.95 på Øm for musikaktive i menighedene i anledning af den nye sangbog.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 13.10.95.

INTERSPISNING den 12.11.95 kl. 17 i Skt. Annæ menighed på Amager for alle nationale grupper og interesserede.  
Alder: ca. 13 år og opefter.  
Spisebilletter kan købes på stedet á kr. 10,-.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

MEDARBEJDERTRÆNING den 24.-26.11.95 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.  
Kurset er gratis for deltagere.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

UNGDOMSMESSE den 26.11.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

ÆLDRE DUK ØST WEEKEND den 8.-10.12.95 på Øm for alle over 18 år.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 17.11.95.

BODSANDAGT den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

ÅBENT HUS med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

NYTÅRSLEJR den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.  
Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år kr. 400,-  
7-13 år kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

### Tro og Lys 25 år

Indbydelse til Tro og Lys' 25 års jubilæum for alle gamle og nye venner af Tro og Lys.

Hvornår: Lørdag d. 9. september 1995 kl. 17.00 i Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14, Herlev.

Program: Festmesse med dåb, middag, dans, kaffe og aftenbøn.

Pris: Voksne 20 kr, børn 10 kr. Drikkevarer kan købes.

Tilmelding: Kirsten Carlsen, Stævnen 18, 3070 Snekkersten. Evt. pr. tlf. 42 22 17 39 onsdag 9-10 og torsdag 19-2, snarest og helst inden 2/9.

Kærlig hilsen og på glædeligt gensyn!  
Inge Switon-Rønnow,  
national koordinator.

### MAGLEÅSTRÆF

søndag d. 17. september 1995

Anne Lise Thomsen, konsulent i Det danske Bibelselskab, vil føre sine tilhørere gennem maleren Marc Chagalls bibelske billedværksted.

Kl. 14.00: Kaffe/te og kage i stuerne.  
Kl. 15.00: Foredrag i salen.

Pris kr. 30,-.

Bus 500S - Birkerød/Ravnsnæsvej ved skiltet til Høsterkøb, - 10 min. gåtur op ad Åsebakken.  
HT's kundeservice tlf. 36 45 45 45.

### Tænd et lys for fred i Eks-Jugoslavien

Skt. Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde indbyder alle til at komme og tænde et lys for fred i Eks-Jugoslavien. Kirken vil være åben fra kl. 8 fredag d. 1. september til kl. 8 lørdag d. 2. september. Kom og vær med til at holde lysene brændende!

Et lys koster 50 kr. Pengene går ubeskåret via Caritas Danmark til opførelse af et børnehjem for forældrelose børn i Bosnien. (Se artiklen forsiden).

### DUK-KALENDER

Fortsat

Jeg tilmelder mig: \_\_\_\_\_

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

### Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 71. retræte den 13. til 15. oktober 1995, med ankomst på Magleås Kursuscenter kl. 19.00 og hjemrejse kl. 14.00.  
Retrætens emne er: Børns vilkår lokalt og globalt (gadebørn - slavearbejdere - prostitution).  
Foredragsholder er Elisabeth Macko. Emnet bliver behandlet efter vor metode: Se-Bedøm-Aktion.  
Pris 550 kr. med mulighed for at søge tilskud.  
Tilmelding senest 2. oktober til George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1. - 2100 København Ø. Tlf. 39 29 51 10.  
Alle, der ønsker at støtte vort apostolat, er velkomne.

### Diverse

#### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge underuddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

#### Bring ørkenens stilhed ind i storbyen! Pilgrimsrejse til Paris

Afrejse med bus den 1. nov. fra København. Hjemkomst den 9. nov. 95 til København.

Vi vil besøge hellige steder og fællesskaber i Paris og omegn for at bringe "ørkenstilheden" og Guds nærvær ind i vort eget liv. Vi kender ikke prisen på rejsen endnu, men det bliver billigt.

Pastor Benny Blumensaat er pilgrimspræst og vil være vor spirituelle guide gennem "storbyen".

Tilmelding og program: Ring til Maria Truelsen, Dr. Tværgade 14, 1302 København K. tlf. 33 32 70 69 eller Eva Vinter, tlf. 42 52 36 07.

### Oplev Israel »Det hellige Land«

i efterårsferien (8 dage)  
15. - 22. oktober 1995.

Rejseleder sognepræst Oluf Juul Frederiksen, Skærbæk sammen med den katolske sognepræst fra Fredericia, Raymond Minnaert.

Kæsarea - Karmel - Nazaret - Kana - sejltur på Genesaret Sø - Kapernaum - Saligprisningernes bjerg - Jordans kilder - Jeriko - Massada - Dødehavet - Qumran - Oliebjerget - Getsemane Have - Betlehem - og ikke mindst Jerusalem.

I prisen er inkluderet: Flyrejse 1/2 med ordinært rutefly (Det israelske luftfartselskab El-Al), halvpension på gode hoteller i airconditionerede dobbeltværelser med bad og douche, alle ture og udflugter i programmet med airconditioneret langtursbus, entreer, drikkepenge, lufthavnsskatter, rejsegarantifond, udvidet ansvarsforsikring, statsaut. (dansk el. nordisktalende) guide og rejselederassistance.

Pris:  
Fra København 7.585 kr.  
tillæg fra provinslufthavn-retur 385 kr.  
tillæg for enkeltværelse 985 kr.  
depositum 1000 kr.

Tilmelding og nærmere oplysninger hos:

KulturRejser  
tlf. 74 75 12 58



## Tamilsk Valfart

Der indbydes igen i år til tamilsk valfart til Maria Hjerte Kloster i Sostrup. Alle er velkomne.

Lørdag den 2. september

Valfartsleder: Pastor Francis Jaya Segaram, Tyskland og pastor Kulas Jude, Frankrig. Arrangør: Det tamilsk kapellani, Sjællandsgade 50, 7000 Fredericia. Telefon 75 91 59 78 (tamilsk) og 75 92 99 68 (dansk). Program: Højmesse. Derefter spisepause. Kl. 15: Procession med Maria Rosa Mystica- andagt med sakramental velsignelse. Kl. 16.30 Afslutning.

## Fotokopimaskine efterlyses

Niels Steensens Bibliotek har brug for en fotokopimaskine til små beskedne opgaver. Står der en fotokopimaskine ét eller andet, som ikke bruges eller skal udskiftes til fordel for en mere moderne, er Niels Steensens Bibliotek meget interesseret. Henv. tlf. 31 22 64 22 tirs.tors. kl. 16-18 el. ons.fre. samt sø. 11-13.

## ANTIKVARISKE BØGER

Paulus-kredsens bøger tilbydes gratis til sognene o.a. interesserede fra vort lager på Østerbro, Kbh., hvis I selv vil afhente dem. Ring for nærmere aftaletid til

KATOLSK FORLAG, 33 14 82 92, kl. 10-12.

## Guldkorn fra Katolsk Forlag

SKØNNEST AF ALT - ny biografi om Niels Steensen af sr. Miriam Mortensen. Rigt ill. 340 s. kr. 205,-.

»En af den slags bøger, der fortjener al den anbefaling, den kan få,« skrev Chr. de Fine Licht i KD.

SALOMOS DOM - 3000 ÅR EFTER. Det ufødte barns symfoni. Af Jérôme Lejeune. 144 s. ill. kr. 95,-.

»Sørgelig aktuel,« skrev Erling Glad i KD, »og umagen værd at arbejde med.«

KATOLSK MINI LEKSIKON v/Helge Clausen, 2.udg. revideret, ajourført, udvidet til 2.418 opslagsord. Kr. 220,-. Uundværlig, også for pressen, kristendoms- og historieundervisningen.

INDFØRING I KRISTEN MEDITATION v/ H. Caffarel. 140 s. kr. 85,-. Vejledning til vor egen tid ud fra Kirkens århundredgamle bønserfaring.

HELGEN - LEKSIKON v/Attwater. 250 helgener fra hele verden med særlig omtale af de nordiske. 199 s. kr. 160,-. Første katolske udgivelse i sin art siden 1904.

SYNDERE OG HELGENER I BIBELEN af Elsebet Kieler.

i GL. TESTAMENTE: 399 s. kr. 200,-. i NY TESTAMENTE, bd.1: KRISTI EFTERFØLGELSE (i evangelieme) 404 s. kr. 285,-. bd. 2:

DET NYE MENNESKE (i ap.gern. og Joh Åb) 117 s. kr. 130,-.

De 3 bind kan læses uafhængigt af hinanden og er alle suppleret med talrige eksempler på syndere og helgener fra vor egen tid.

OVER HÅBETS TÆRSKEL af pave Johannes Paul II. 195 s. kr. 198,-. »Et stærkt personligt dokument,« skrev Åge Hauken o.p. i det norske kirkeblad »Broen«, »som formår at formidle håb til en verden i nød... Her får vi anledning til at justere det fejl-agtige portræt af paven i medieme. I bogen fremstår han som en radikaler i ordets egentlige forstand, som går til rødderne af en sag og ikke holder sig til overfladen...Det skulle ikke forbyde mig om Joh.Paul II af eftertiden vil få tilnavnet »Den store«.

Ring el. skriv til Katolsk Forlag, Bredgade 69A, st. 1260 Kbh.K. tlf. 33 14 82 92 ma-fre kl. 10-12.

## Meddelelse til indehavere af %-kontrakter

Nu er det på tide at sende kopi af årsopgørelse 1994 til bispkontoret.

## Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifter til salær refunderes af bispkontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispkontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K

## Sct. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.  
Tlf. 33 91 86 90.  
Tirsdag og onsdag kl. 10-16

## Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.  
Tlf. 31 22 64 22.  
ÅBNINGSTIDER: Tirsdag og torsdag kl. 16-18, onsdag og fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

## Bistand

## Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

## Legater

## SCT. ALBANI SKOLE, ODENSE Ledige legatportioner 1995

Gunhild Buchardt Hansens fond for tidligere elever ved Sct. Albani Skole og for tiden under uddannelse.

Ledige portioner à kr. 4.000 er til udbetaling i år.

Ansøgningsblanket anvendens ikke.

Ansøgning bedes indsendt inden 1. oktober 1995 til Sct. Albani Skole, Adelgade 5, 5000 Odense C. mrk. "Legat".

## Stiftelsen Mariahjemmet

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse, dels som stipendium, dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden fredag den 29. september 1995, kan rekvireres hos bestyrelsens formand Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, ved fremsendelse af frankeret svarkuvert.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Jan Lange på tlf. 31 658875.

Alle ansøgere får skriftligt svar inden jul.

## Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charisius Legat

yder legatstøtte til katolske kvinder og /eller børnerige familier i meget vanskelige økonomiske kår.

Legatportionerne kan søges ved henvendelse inden fredag den 29. september 1995 med fyldige oplysninger og påtegning af sognepræst eller anden gejstlig myndighed.

Ansøgning sendes til formanden for bestyrelsen, Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 gentofte.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

## Salg og service

## Værd at vide



Allan Ohms  
advokat (H)

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle. Ring til RET&RÅD i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamenter og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

## RET&RÅD

ADVOKATER UDEN OMSVBB

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.20.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringsselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer.

VI LÅVER SPECIALFORSIKRINGER FOR KATOLSK KIRKER - RING OG FORHØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT TAGE OS MED PÅ RÅD!

## BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

## DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.



## BEGRAVELSER LIGBRÆNDING



Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Sostrere  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



## DØGNVAGT 31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

## Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

## VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning  
v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision · Regnskab · Skat  
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skat. Olsgade 10 · Roskilde · 42 15 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor



# »Kirkefolkets ønsker« en stor succes i Østrig

Innsbruck/Graz (KIPA) - Initiativtagerne til en underskriftsindsamling om spørgsmålet, hvad lægfolket egentlig forventer af kirken, er blevet en stor succes i Østrig. Det forventede antal reaktioner var mindst 100.000, men i slutningen af juni havde allerede 500.000 katolikker reageret positivt.

Den 7. juli modtog for-

manden for den østrigske bispekonference biskop *Jo-hann Weber* organisatorerne og førte en lang samtale med dem.

Også biskopper er blandt dem, der har besvaret spørgsmålene, hvilket er en yderligere grund til at tage initiativet og dets enorme respons alvorligt.

Underskriftsindsamlingen,

som slet ikke fik lov til at blive foretaget i alle kirker, stillede fem spørgsmål:

1. Frit valg mellem ægteskab og cølibat for katolske præster.
2. Kvinders adgang til alle embeder i kirken.
3. En positiv vurdering af seksualitet.
4. Fællesskab som communio i stedet for som hierarki.
5. Evangeliets glade budskab i stedet for tvang.

## Kommentarer

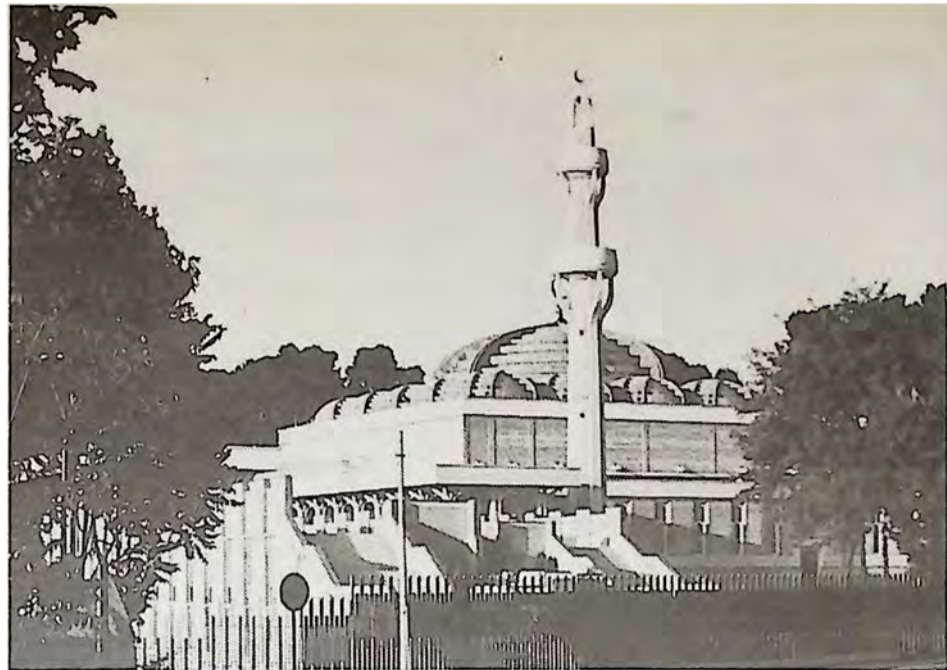
Biskoppen af Skt. Pölten, *Kurt Krenn*, har blankt afvist »enhver af disse 500.000 underskrifter som én for meget« og henvist til, at en halv million ikke er noget flertal i et land med 6 mio. katolikker, og at - alt andet lige - et flertal godt kan tage fejl som i 1938, da Østrig stemte sig »heim ins Reich«, hjem til Hitlers tredje Rige. Krenn er dog blevet neddæmpet med en bemærkning om, at også de østrigske biskopper tog fejl i 1938.

Flere biskopper syntes ikke om fremgangsmåden, men indrømmer, at de bliver nødt til at lytte til forslagene fra så mange troende. Brevene afslører ifølge biskop *Klaus Küng*, Feldkirch, »at kirkefolket stiller store krav og røber stor nød.«

Lignende aktioner som den i Østrig er i gang i Schweiz, hvor bølgerne går højt, siden den nyviede biskop af Basel, *Hansjörg Vogel*, frivilligt trådte tilbage efter at have meddelt, at han bliver far med en ungdomsveninde. Ifølge meningsmålinger ønsker kun 12 % af katolikkene i Schweiz det forpligtede cølibat bevaret.

## Den grædende madonnas hemmelighed sluppet ud?

London (KIPA) - En italiensk kemiker har ifølge hans egne oplysninger afsløret hemmeligheden bag de grædende madonnafigurers blod. Den slags forekomster har i den seneste tid særligt i Italien lokket hærskarer af troende til sig. Til et sådant »mirakel« behøves udelukkende blod, en glaseret keramikstatue og



Roms 50.000 muslimske indbyggere har fået et religiøst og kulturelt samlingssted. I den nye moske er der plads til 2.000 bedende. Foto KNA.

## Roms moske taget i brug Største muslimske center i Europa

Rom (KIPA) - Den 21. juni blev Roms moske med kulturcentrum officielt taget i brug. Komplekset rummer en kuppelbygning med plads til 2.000 bedende, et bibliotek, konferencerum, et museum og en gårdhave med plaskende fontæner. Grundstenen blev lagt i 1984 af daværende præsident *Sandro Pertini*. Indvielsen i år blev foretaget af præsident *Oscar Luigi Scalfaro*.

I sin tale til de mange muslimske politikere, ambassadører og gejstlige understregede Scalfaro, at Roms ge-

stus, at give de 50.000 muslimske indbyggere et religiøst og kulturelt samlingssted, er et tegn på civilisation. Samtidig efterlyste han samme tegn i de muslimske lande, hvor kristendommen er forbudt, især Saudi-Arabien, hvis prins *Salman Ben Abud-Aziz Al-Saud* deltog som repræsentant for sin bror kong *Fahd*.

Også biskop *Michael Louis Fitzgerald*, sekretær for Det pavelige Råd for den interreligiøse Dialog, udtrykte ønsket om, at kristne i muslimske lande snart må nyde den samme frihed, som muslimer ny-

der i Europas kristne lande.

Paven nævnte under sin onsdagsaudiens begivenheden med få ord og gav ligeledes udtryk for sin forhåbning om, at religionsfrihed »som nævnes i internationale dokumenter, der også er underskrevet af mange muslimske lande« må gælde i hele verden.

Den jødiske overrabbiner *Elio Toaff*, som betjener den store synagoge ved Tiberen, betragter byggeriet af en moske i Rom som »velmotivret«.

## Tre jesuitter helgenkåret

Kosice (KIPA) - Under sit besøg i Slovakiet den 1. og 2. juli helgenkårede pave *Johannes Paul II* tre jesuitter, der led martyrdøden den 7. september 1619.

De tre er *Stefan Pongracz*, *Melchiar Grodziecki* og *Marek Krizin*, alle tre myrdet i

Kosice, hvor de var ansat ved det katolske universitet.

Deres virke og indflydelse har præget Kosice så stærkt, at end ikke de 44 års kommunistisk diktatur, der ophørte i 1989, har evnet at udslutte »den kristne arvs suveræniteten«, som det hedder i en be-

kendtgørelse fra jesuitternes ordenssamfund.

## Også hyldest til protestantiske martyrer

Efter helgenkåringen af de tre jesuitter begav paven sig til mindesmærket for de 24 protestantiske martyrer fra Presov, der under de samme uroligheder blev myrdet af katolikkene. Dermed imødekom paven den kritik, der allerede i Tjekkiet blev rejst imod saligkåringen af katolikker, der havde været engageret i konflikten med hussitterne.

Under et møde i det pavelige nuntiaturs deltog trods den spændte stemning repræsentanter for den hussittiske »Brodermenighed«, for metodisterne, de reformerte og det mosaiske trossamfund. Kun den ortodokse biskop *Nikolaj* af Presov havde afvist indbydelsen under henvisning til »de uløste spørgsmål kirkerne imellem«.

## Kampagne mod landminer

Rom (KNA) - Ikke-statslige organisationer i Italien har indledt en kampagne imod landminer. I 64 lande, først og fremmest udviklingslande, ligger mellem 100 og 110 millioner af disse farlige våben og truer menneskene. Hver måned dør i gennemsnit 800 mennesker efter at have trådt på landminer, og dobbelt så mange såres.

Det ville være 1000 år og koste rundt regnet 200 milliarder kroner, hvis man skulle fjerne eller uskadeliggøre alle de miner, der i tidens løb er blevet lagt. Alene i 1994 blev det til 2,5 millioner nye, mens kun 100.000 blev demonteret. Anledning til kampagnen var en international konference om problemet, afholdt i Genève i juli i år.

## Til finpudsning

Rom (KIPA) - Bispesynodens råd mødtes 13. - 15. juni for at udforme det endelige dokument om ordenslivet, som var den sidste bispesynodes tema. Samtidig drøftedes næste synode, den 10. i rækken. Inden slutdokumentet færdig-

redigeres, ønsker paven at offentliggøre rapporten om Afrika-synoden i 1994, som han først vil forelægge de afrikanske biskopper under sin rejse til Cameroun, Sydafrika, Kenya og Tunesien i september i år.

## Brev fra paven

### Fortsat fra forsiden

rigtig retning. Videre understreger paven den forpligtelse til en ansvarlig forvaltning af jordens ressourcer, der i lige grad gælder mand og kvinde.

Allerede i 1988 vendte paven sig imod enhver diskrimination af kvinden og fremhævede mandens og kvindens krav på lige rettigheder i skrivelserne »Mulieris Dignitatem«. I anledning af konferencen i Beijing finder han det passende på ny at holde sig for øje, på hvor mange områder kvinden bidrager til samfundets liv og menneskehedens fremskridt.

### Kirken skal støtte kvinderne

Ved præsentationen af »Brev til Kvindene« understregede formanden for Det pavelige Lægmandsråd, kardinal *Eduardo Francisco Pironio*, at skrivelserne ikke kun omhand-

ler kvinderne, men forpligter hele kirken til at fremme »det feminine«. Kvindens rolle i det katolske fællesskab er styrket, sagde han. Der er sket store fremskridt. Men på spørgsmålet fra en journalist, om Johannes Paul mon var »feminist«, svarede Pironio: »Paven er hverken »feminist« eller »maskulinist«; han holder af mennesket - manden og kvinden.»

Ifølge kardinalen skal Vatikans delegation til FN's kvindekonference distribuere »Brev til Kvindene« i Beijing. Pavens skrivelse understreger tydeligt, at menneskehedens skæbne i det 3. årtusindedes i meget høj grad afhænger af kvinderne. Alle kvinder opfordres til at stille deres kvindelige egenart i civilisationens tjeneste - »kærlighedens civilisation«.

katolsk orientering

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør),  
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin  
og Maria Jørgensen.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,  
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.  
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.  
Udgiver: Ansgarstiftelsen  
Tryk: Dansk Avistryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer  
udsendes  
den 13. september



Resolution fra Nordkat, side 3  
 avens ufejlbarhed, side 5  
 n fader i troen, side 6-7  
 Janske Kirkedage, side 9

## Paven bekræfter bosniernes ret til forsvar

Stillet over for den dramatiske situation i Bosnien-Hercegovina bekræfter pave Johannes Paul II bosniernes ret til at forsvare sig. »Princippet om den retfærdige krig, der »kæmpes i selvforsvar« besidder, selvom det er rædselsfuldt og må være en absolut sidste mulighed, sagde Johannes Paul II lørdag den 22. juli til journalister i den norditalienske by Les Combes di Intrigo. Han vendte tilbage til Rom.

»Når nogen angriber og trækker ens ret til at leve, til at eksistere, under fode, så har man ret til at forsvare sig«, understregede Johannes Paul II. - Kirken står den lidende særligt nær, uanset hvilken side han står på. I fjernsynet er man hver eneste dag, hvor

meget mennesker lider. Derudover mindede Johannes Paul II om, at han havde håbet at kunne besøge Sarajevo i fjor, men at det ikke kunne lade sig gøre. Det, der sker i Sarajevo, gør ham meget ondt. Sarajevo er for ham et symbol på de tragedier, Europa har oplevet og stadig oplever.

### Betingelser for fredelig sameksistens

Pave Johannes Paul II udtrykte sin bekymring for befolkningen i Bosnien-Hercegovina, der hjem søges af krigen. Enhver må modigt og storsindet bidrage til, at betingelserne for fredelig sameksistens på Balkan kan opfyldes, sagde han om søndagen efter angelus-bønner i sommerresidensen Castelgandolfo.

Hvordan kan man overhøre bosniernes hjerteskræende skrig? - Og til dem, der er direkte berørt af tragedien: »Hold fast ved håbet!«

Vatikanets talsmand Joaquin Navarro-Valls, der var med paven på ti dages ferie i Aosta-dalen, fremhævede overfor journalisterne det moralske forsvarlige i en humanitær invasion i Bosnien. En sådan aktion skal sætte en stopper for de lidelser, der følger af den bosniske krig, lidelser, man slet ikke kan forestille sig. Johannes Paul II er sig sin »moraliske magt« bevidst, sagde Navarro-Valls,

men taktiske beslutninger med henblik på en afslutning af krigen i Bosnien ligger uden for pavens kompetenceområde.

Med nogen ironi udtalte Vatikanets talsmand, at det ikke var realistisk at sende Schweizergarden til Balkan. Ligeledes kritiserede han såvel »pacifisme for enhver pris« som »interventionisme for enhver pris«. Endvidere sagde Navarro-Valls, at Vatikanet ikke er blevet bedt om at mægle i Bosnien.

### Har nuntius talt med Karadzic?

Den bosnisk-serbiske nyhedstjeneste SRNA oplyste lørdag den 22. juli, at den apostoliske nuntius i Bosnien, ærkebiskop Francesco Montersisi, havde mødt Radovan Karadzic i Pale. Besøget skal være et led i »diplomatiske aktiviteter i forsøg på at opnå en varig fred« og skal ses som »fortsættelsen af den diplomatiske kontakt« mellem Pale og Vatikanet, oplyser SRNA; to dage forinden skal en bosnisk-serbisk delegation under ledelse af Pale-regeringens informationsminister Miroslav Toholj have besøgt Vatikanet. Ved sin hjemkomst skal Toholj have sagt, at man i vesten synes at være »virkelig bange« for, at der opstår en »islamisk stat« i Bosnien.

Se også side 2.



I baggrunden ses flere af de danske deltagere fra Nordkat-mødet i Island. Fra venstre Oluf Bohn, Torben Bang, Kurt Hansen, Kirsten Larsen og Elisabeth Hansen. Selv om mødet foregik i Island, var Danmark arrangør.

## Nordiske lægfolk vil være med til at vælge biskopper

### 43 lægfolk fra Nordkat-mødet i Island sender resolution til Den nordiske Bispekonference

»De metoder, der anvendes ved udnævnelse af vore kirkelige ledere, sætter det kristne lægfolk uden for hele beslutningsprocessen på en måde, som står i modsætning til nutidsmennesket retsbevidsthed og det ansvarlige Gudsfolks værdighed.

Vi insisterer derfor på en meget hurtigt ændring af den kirkelige udnævnelsesprocedure i overbevisning om, at ingen reform i dag er mere påtrængende nødvendig for verdenskirken.«

Sådan udtaler 43 nordiske lægfolk sig i en resolution dateret 27. august og stilet til Den nordiske Bispekonference. Lægfolkene, hvor størstedelen er pastoralrådsmedlemmer, var til Nordkat-møde i Hafnarfjörður i Island sidst i august. Flere pastoralrådsformænd deltog i mødet.

I henvendelsen beder man Den nordiske Bispekonference videregive udtalelsen »til de romerske myndigheder«.

Udtalelsen blev vedtaget med 42 ja-stemmer, én undlod at stemme. Nogle dage forud havde Gunnel Vallquist i et foredrag omtalt en aktion i Østrig, »hvor der er opstået en stærk katolsk opposition

mod Roms egenmægtige måde at indsætte biskopper hen over hovedet på og ofte stik imod folkets vilje, præsteskabet og bispekonferencerne« (omtalt i k.o. nr. 13). Gunnel Vallquist betegnede bispe-skiftet i Danmark som »et drastisk eksempel på diktatorisk fremgangsmåde fra Roms side.« Flere andre nordiske lande skal inden for få år have nye biskopper, fortsatte hun. Debatteerne det følgende døgn afstedkom ønsket om en resolution.

Pastoralrådsformand Jan Lange understregede i debatten: »Hvis I hører noget om, at vi i Danmark er i oprør over vores nye biskop, så har det intet på sig. Han er valgt, han er indsat, han er viet, han er vores biskop. Og vi er tilfredse med det. Det er proceduren, vi i fremtiden gerne vil have lavet om.«

Nordkat-mødet vedtog ligeledes en »Opfordring til bispedømmerne i Norden«. Se side 3 inde i bladet.

kk

## Præsterne Olaf Sørensen og Gerhard Coenen døde



Pastor Olaf V. Sørensen døde den 24. august i en alder af 88 år. Begravelsen fandt sted den 30. august fra Skt. Ansgars Kirke i København. Se nekrologen side 10.



Den 4. september døde pater Gerard Willem Coenen C.M. pludselig i Holland. Pater Coenen fyldte 80 år den 27. februar i år. Nekrolog bringes i næste nummer.



Midt under hede bølgen fik »katolsk orientering«s redaktion et fem-minutters besøg af kardinal Joachim Meisner fra Köln. Der blev ingen tid til spørgsmål, kun til et billede. Redaktionens nye medarbejder, Maria Jørgensen lytter sammen med Kirsten Szarafin til nogle få ord fra kardinalen.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husestande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 250 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-287X





Kirkeledere fra Kroatien og Restjugoslavien understreger, at blandt fire vigtige skridt til at opbygge en »dialogens kultur« skal skolebørn opdrages i tolerancens og sandfærdighedens tegn. Foto KNA.

Paven taler om »retfærdig krig«

## Militært selvforsvar i visse tilfælde moralsk forsvarligt

Rom (KIPA) - Siden krigen i Bosnien begyndte, har pave Johannes Paul II stadig mere indtrængende bedt krigens parter om at standse blodsudgydelserne og gå ind i en dialog for at løse konflikterne. Den katolske Kirkes overhoved har dog ikke tidligere udtalt sig i så stærke vendinger som i weekenden den 22.-23. juli:

Her gælder »princippet om den retfærdige krig, der udkæmpes i selvforsvar« - selv om krig er rædselsfuldt og må være det absolut sidste, man griber til, sagde han til spørgsmålet om militær indgriben fra vestlig side.

Det skal ganske vist ikke opfattes som en taktisk beslutning, tilføjede Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*; en sådan ligger uden for pavens kompetenceområde. Det er et moralsk krav, kirken stiller.

Tidligere har paven gentagne gange fordømt krigshandlingerne på Balkan, opfordret den angribende part til at holde inde og stadfæstet den angrebnes ret til at forsvare sig. Det sidste forudsætter, at den angrebne part er i stand til at forsvare sig.

Gentagne gange har der i vage vendinger været talt om en mulig »humanitær aktion«. Med det gamle udtryk »retfærdig krig« går paven et skridt videre. Det betyder, at militær magtanvendelse i bestemte tilfælde, efter strenge regler og i et bestemt omfang kan være moralsk forsvarlig, ja sågar påkrævet:

Når det står fast, at en nation angribes og derved påføres alvorlig og varig skade, når alle andre måder, hvorpå der

kanne gøres en ende på ødelæggelserne, har vist sig ikke at kunne gennemføres eller ikke at have nogen virkning, når det kan forventes, at et modangreb vil give resultater og når de våben, der tænkes anvendt, ikke vil forvolde endnu større skade. I den forbindelse må det tages i betragtning, hvor store ødelæggelser moderne våben kan føre med sig, formaner den katolske kirke.

Ved at tage dette usædvanlige ord i sin mund har paven gjort det klart, at pacifisme som sådan ikke er nogen »katolsk« løsning. Endnu under Golfkrigen så det ud, som om kirken tog afstand fra enhver anvendelse af våben, idet paven stort set i enslydende vendinger opfordrede aggressoren, Irak, amerikanerne og disses allierede til at afstå fra magtanvendelse. Også pave Johannes XXIII og det seneste koncil advarede under indtryk af »nyere videnskabelige« masseødelæggelsesvåben imod en »total« krig og fastsatte således meget snævre rammer for en »retfærdig krig«.

Det ser ud til, at paven nu sætter Balkan-konflikten ind i disse rammer: gode ord og venlige henstillinger har ikke hjulpet, og den angribende part ignorerer eller udnytter den afventende holdning såvel hos FN som hos politikerne. »Når man angribes og ens ret til at leve, til at eksistere, trædes under fode, så har man ret til at forsvare sig«, lyder pavens konklusion. Om nødvendigt må den angrebne part kunne regne med hjælp udefra, så angriberen effektivt kan standses.

Repræsentanter for kirkerne i Restjugoslavien og Kroatien:

## »Intet kan retfærdiggøre etniske udrensninger«

St. Gallen/Budapest/Genève (KIPA) - »Intet kan retfærdiggøre etniske udrensninger«. Det siges meget tydeligt i den afsluttende erklæring fra et møde mellem repræsentanter for kirkerne på Balkan, seks fra Restjugoslavien og seks fra Kroatien. Initiativtagere til mødet, der fandt sted i Pecs, Ungarn, var De europæiske Biskpekonferencers Råd (CCEE; katolsk) og Konferencen af europæiske Kirker (KEK; evangelisk-luthersk). I mødet deltog også den belgiske primas, kardinal *Godfried Danneels*, den græsk-ortodokse metropolit i Wien *Michael Staikos* og Stockholms lutherske biskop *Henrik Svenungsson*; de tre var i oktober i fjerde på forsoningrejse i Kroatien, Bosnien og Serbien, udsendt af CCEE og KEK. Endvidere var CCEE's generalsekretær *Aldo Giordano*, St. Gallen, samt repræsentanter for Kirkernes Verdensråd og Luthersk Verdensforbund til stede.

De tolv ortodokse, katolske og evangelisk-lutherske

kirkeledere fra Kroatien og Restjugoslavien understreger de tre grundprincipper for en forsoning: man må respektere hinanden, enhver form for vold må afværges og dialogen må fremmes. Endvidere erklærede de samstemmende, at næstekærlighed både skal prædikes og praktiseres selv i en atmosfære af had og forbitelse. Efter kirkeledernes opfattelse må der tages fire vigtige skridt til at opbygge en »dialogens kultur« i stedet for en »hadets kultur«: humanitær bistand må ikke hindres i at nå frem, mennesker i krigsområder skal have hjælp til selvhjælp, propaganda skal modsvares af »ærlig og konstruktiv information« og skolebørn skal opdrages i tolerancens og sandfærdighedens tegn.

### Ringe politisk indflydelse

Til trods for den konstatering, at kirkerepræsentanterne har ringe indflydelse på såvel restjugoslaviske som kroatisk-politikere, blev det kraf-

tigt understreget, at kirken må arbejde for at bekæmpe volden og for at opnå en forhandlingsløsning. I sluterklæringen hedder det i denne sammenhæng: »Selvom der kun gribes til vold i selvforsvar eller for at forsvare andre, vil det i mange tilfælde koste endnu flere menneskeliv og forårsage endnu mere vold i stedet for at føre til en hurtig og holdbar løsning«. Nogle deltagere betegnede sig selv som pacifister, mens andre mente, at det kunne forekomme »hyklerisk« at tale for ikke-vold, når nogle - hvis ikke alle - parter i konflikten rent faktisk anvendte vold. Mæglingen mellem parterne skal ikke være »neutral« i den forstand, at man undlader at fordømme enhver krænkelse af principperne for ret og retfærdighed; ligeledes vil det være forkert at »fordømme ensidigt«.

I Pecs ser man frem til Den anden økumeniske europæiske Samling i Graz i 1997. Repræsentanterne for CCEE og KEK appellerede til kir-

keme i det tidligere Jugoslavien om at fremme økumeniske, teologiske overvejelser, fælles humanitære projekter, kontakter mellem unge på tværs af politiske skel og en fælles indsats for retfærdige og fredelige konfliktløsninger.

## Retfærdig krig

Freiburg (KIPA) - Ifølge Den katolske Kirkes lære kan krigshandlinger betegnes som »retfærdig krig«, når visse meget skrappe betingelser er opfyldt. Den, der er nødt til at forsvare sig, har ret til at anvende våben i nødværge. Det gælder for enkeltpersoner såvel som for et helt folk, der angribes af et andet og må sætte sig til modværge. Den katolske Kirkes Verdenskatekismus, der udkom i 1992, påpeger, at »alle andre måder, hvorpå der kunne gøres en ende på ødelæggelserne« forinden skal have vist sig »ikke at kunne gennemføres eller

ikke at have nogen virkning« og det må »for alvor se ud til, at (det ønskede) resultat kan opnås«.

Som udgangspunkt betragter kirken enhver udøvelse af væbnet magt som værende af det onde. Vold øvet i nødværge tages med i købet, hvis selvforsvaret betyder, at endnu værre ulykker kan undgås. Tanken om hævn hører ingen steder hjemme, understreger den tyske bispekonferences »moralkatekismus«, der blev fremlagt i juni.

Den, der forsvare sig, må ikke have til hensigt at tilføje angriberen uforholdsmæssig

skade eller at dræbe ham. Man må derfor nøje overveje, hvilket onde der er det mindste - det, selvforsvaret vil føre med sig, eller det, der vil indtræffe, hvis den angrebne part undlader at forsvare sig. Den tyske moralkatekismus følger dermed Det andet Vatikan-koncil's bekendtgørelser og Den katolske Kirkes Verdenskatekismus.

Kirken tager afstand fra enhver krigshandling, hvis mål er at tilintetgøre hele byer eller større områder og deres befolkning.





Deltagerne fra Nordkat-mødet i Hafnarfjörður ønsker, at et bredt udsnit af lægfolk spørges forud for valg af biskopper og spørges forud for fordeling af præsteembeder. Se erklæringen i sin fulde ordlyd nedenfor. Billedet viser ikke blot deltagerne, men også en del menighedsmedlemmer. Foto: Kluge.

## Opfordring til bispedømmerne i Norden

*De nordiske pastoralråd forpligter sig til at udarbejde en handlingsplan og en teologi for »skibbrudne«*

Der blev ikke blot sendt en ønseseddel til de nordiske biskopper, men lægfolk forsamlet til Nordkat-mødet i Island stillede også krav til sig selv. De tilstedeværende pastoralrådsmedlemmer forpligter sig til »at udarbejde en handlingsplan for 'skibbrudne'«, siges det i erklæringen, som bringes nedenfor i sin helhed.

### Erklæringen fra Nordkat-mødet i Island

»Det andet Vatikanconcil betonedes stærkt lægfolkets betydning for kirkens liv, idet lægfolket er delagtige i Kristi præste-, profet- og kongemembede.

Deltagerne i Nordkat 1995 ønsker at udtrykke vor glæde over, at Den Nordiske Bispekonference med stort mod i kirkelige sammenhænge i

overensstemmelse hermed har understreget lægfolkets rolle.

Dette ønsker vi skal fortsætte. Det kunne gøres gennem at:

- høre lægfolket forud for vigtige kirkelige afgørelser.

Det vil fx sige,

- at et bredt udsnit af lægfolk spørges forud for valg af biskopper,

- at et bredt udsnit af lægfolk spørges forud for fordeling af præsteembeder i bispedømmet,

- at et bredt udsnit af lægfolk med forskellig erfaringsbaggrund inddrages i debatter forud for skrivelser af hyrdebrev fx om familiens forhold.

- udnytte lægfolkets kompetence på alle områder og give lægfolket indsigt i og indflydelse på beslutninger-

ne.

Det vil fx sige:

- at lægfolk får åben adgang til økonomiske oplysninger og større indflydelse på kirkens økonomiske drift,
- at unge spørges i anliggender, der vedrører unge.

- uddelegere flere tjenester i kirken til lægfolk - såvel kvinder som mænd.

Det vil fx sige:

- at skaffe midler til en nødvendig teologisk uddannelse for lægfolk,

- at kirken i alle nordiske lande åbner mulighed for, at lægfolk kan deltage fx i pastoral omsorg, katekesundervisning og pastoralrådsarbejde.

- menighedsråd og præster evaluerer organiseringen af arbejdet i menighederne, således at eksisterende behov bliver afdækket, og lægfol-

kets ressourcer bliver bedre udnyttet.

Samtidig ønsker vi at påpege, at dette stiller krav til lægfolket. Lægfolket bør arbejde med i processen gennem:

- større bidrag til kirkens økonomiske drift,
- større engagement og arbejdsindsats i kirkelige tjenester.

### Hensigtserklæring fra Nordkat 1995

De tilstedeværende pastoralrådsmedlemmer vil lokalt arbejde hen imod at udarbejde en pastoral handlingsplan for »skibbrudne«; det kan være skilsmisseramte, ensomme, enlige med børn, arbejdsløse, narkomaner m.v. Det indbefatter, at der arbejdes på en teologi om dette.«

kk

## Kirkens Sociallære Fra Rom til Christiansborg

Den 8.-10. december 1995 indkalder Pax Christi og Justitia et Pax, biskoppens kommission for fred og retfærdighed, til seminar om "Kirkens Sociallære" på Magleås.

Seminaret henvender sig både til katolikker og andre med interesse i sociale og kirkelige spørgsmål, ligesom det tilgodeser vort eget behov for at fordybe os i Kirkens lære på dette punkt.

Det har et formativt sigte, d.v.s. ønsker at formidle den katolske sociallære i et historisk og filosofisk perspektiv, samt at lægge op til en personlig tilegnelse og stillingtagen.

Dette vil dels finde sted ved foredrag, dels ved diskussio-

ner, der tager deres udspring i deltagernes konkrete sociale erfaringer. Den kristnes engagement og ansvar for virkeliggørelse af Evangeliet på samfundsplan vil stå i centrum for denne weekend, som vi håber vil bringe mange interesserede og begejstrede mennesker sammen til fælles studier og gensidig udveksling af erfaringer.

Tilmelding til Katolsk Bispekontor, att. Justitia et Pax, inden den 1. dec.

Pris: kr. 500,00. Vi vil bestræbe os på - via legater - at få prisen sat ned. Se senere annoncering.

Pax Christi og  
Justitia et Pax

### Annoncer i »katolsk orientering«

Rubrik..... Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside..... Kr. 6,- pr. spalte mm

### SOUSCHEF HOFFMANNS MINDE plejehjem

søger souschef til ansættelse 1. december eller efter aftale. Arbejdstid 37 timer ugentl.

Stillingen er nyoprettet, og der foreligger stillingsbeskrivelse.

Vi søger en medarbejder, der personligt og fagligt indfrier vores forventninger, hvor det overordnede mål er at styrke plejen og omsorgen - gerne sygeplejerskeuddannet.

Souschefen vil være forstanderens stedfortræder.

Det administrative område vil være ledelsesopgaver, særligt udviklings- og uddannelsesopgaver i alle sammenhænge, herunder målsætningsopfølgning og kvalitetssikring.

Funktionen vil også som udgangspunkt omfatte brugerindflydelse, koordinerings- og systemiseringsopgaver, ajourføring, ansættelser og budgetmedansvar. Desuden diverse eksterne kontakter. Du vil således have et medansvar for institutionens samlede drift inden for de givne rammer.

Vi er en selvejende institution med 68 boliger incl. 8 aflastningspladser, fordelt i 6 afsnit. Hoffmanns Minde er et travlt og aktivt hus, og der er et tæt samarbejde mellem de forskellige afdelinger og funktioner. Alle stillinger er besat.

Løn m.v. iflg. overenskomst.

Ansøgningsfrist er den 27. september.  
Henvendelse vedr. stillingen til forstander Jens Møller, tlf. 31 60 11 33.

Ansøgningen stiles til:  
Bestyrelsen for plejehjemmet Hoffmanns Minde.

Ansøgningen sendes til:  
Forstander Jens Møller  
Plejehjemmet Hoffmanns Minde  
Frederikssundsvej 227  
2700 Brønshøj

## Biskop Czeslaw Kozon har fået nyt præsteråd

Fredag den 1. september fik biskop Czeslaw Kozon nyt præsteråd. Rådets nye medlemmer er valgt af præsterne selv og nogle er udpeget af biskoppen. De nye medlemmer er:

- Erling Brodersen
- Hans Christoffersen OFM. conv.
- Per Dolmer
- Josef Dudek C.ss.R.
- Jesper Fich
- Frank Jobst O.M.I.
- Henri Kerkhofs O. Præm.

- Guido Kreienbühl
- Paul Marx O.M.I.
- Lars Messerschmidt
- Andrzej Papuga CM
- Gerhard Sanders SJ
- Dietrich Timmermann
- Pierre Nguyen Ngoc Tuyen

### Rådets opgaver

Præsterådet er rådgivende og skal ifølge kirkeretten bistå biskoppen i ledelsen af bispedømmet til størst mulig gavn for det katolske fællesskab i dets helhed, siges det vedtæg-

terne.

Præsterådet ophører sede vacante og altså også ved et bispeskift, som det skete i bispedømmet i maj.

Generalvikaren - der er endnu ikke udpeget én - er født medlem af præsterådet. Enhver præst, som har præstegerning i bispedømmet, herunder også pensionerede præster, har valget og er er valgbar.

Biskoppen er præsterådets formand. I samråd med rådets

øvrige medlemmer udpeger biskoppen en næstformand. Rådet skal holde mindst to møder årligt, som indkaldes af biskoppen, der også fastlægger dagsordenen. Enhver præst kan indbringe forslag til dagsordenspunkter.

Præsterådets møder er ikke offentlige, men mindst én gang om året skal præsterådet udsende en rapport om sit arbejde til samtlige præster, diakoner og præstekandidater.

kk



# Livet er helligt - afskaf dødsstraf

Som bekendt er Amnesty International 100% imod dødsstraf. Organisationen baserer dette standpunkt på humanitære og etiske principper og arbejder for afskaffelse af dødsstraf i alle de lande, hvor dødsstraf findes. I lovgivningen.

Amnesty Internationals økumeniske kirkegruppe i Danmark tilføjer yderligere en kristen holdning i arbejdet for afskaffelse af dødsstraf, fordi vi mener, at livet er helligt.

Ved udgivelsen af Den katolske kirkes Katekismus i december 1992 var Amnesty International skuffet over Vatikanets udtalelser om dødsstraf. Det blev sagt, at dødsstraf kunne være nødvendigt for at beskytte borgerne mod kriminalitet og for at opretholde lov og orden. Det blev dog også nævnt, at fængsel var at foretrække frem for henrettelse.

I pavens nye hyrdebrev »Evangelium vitae« kan vi mærke en ny og mere restriktiv

holdning til anvendelse af dødsstraf. Paven udtaler blandt andet, at der er en voksende tendens til at kræve, at dødsstraf anvendes yderst begrænset, og endog, at den helt bør afskaffes.

Paven fortsætter med at udtale, at et moderne samfund har midler til effektivt at forhindre forbrydelser ved at uskadeliggøre forbrydere uden definitivt at nægte dem en chance for at forbedre sig.

Begrundelserne for at anvende dødsstraf er i hyrdebrevet klart mere begrænsede end i gældende Katekismus, hvor offentlige myndigheder bør forsøge at beskytte den offentlige orden og de enkelte menneskers sikkerhed ved anvendelse af ublodige midler, hvis sådanne findes.

På en pressekonference i Vatikanet den 30. marts 1995 præsenterede kardinal *Josef Ratzinger* hyrdebrevet og sagde bl.a., at afsnittet om dødsstraf i Den katolske Katekismus ville blive ændret i overensstemmelse med hyrdebrevet.

Amnesty Internationals kirkegruppe i Danmark har rettet henvendelse til en række

katolske biskopper i flere lande med opfordring til, at de ud fra Guds bud "du må ikke slå ihjel" medvirker til afskaffelse af dødsstraf i deres land.

Svarene har været positive, og i sit svar fra marts i år har for eksempel ærkebiskop *Wladislaw Ziotek* af Lodz i Polen, hvor der er dødsstraf,

udtalt følgende:

»Jeg er Dem meget taknemmelig for oplysningerne om den sag vedrørende dødsstraf, som bliver debatteret i Amnesty International. Jeg er glad for, at jeg i mit svar kan meddele Dem, at der ikke er megen forskel på Deres og min holdning. Jeg vil nærmest sige, at vi er helt enige. Jeg er helt enig med Dem i, at et civiliseret samfund må tilpasse sit retssystem, så det ikke tillader dødsstraf. I lyset af det almindelige moralske forfald er det kirkens pligt at

værme om menneskeliv og at helliggøre menneskelivet fra det øjeblik, det bliver skabt, til det øjeblik, den naturlige død indtræder«.

Vi i kirkegruppen håber, at debatten om dødsstraf vil fortsætte i katolske kredse i Danmark og at Vatikanet til sidst vil anbefale komplet afskaffelse af dødsstraf over hele verden.

Det er måske et emne, som Den nordiske Bispekonference kunne tage op ved næste møde.

*Daphne Gammeltoft*

## Pastor Wuyts har ret!

Dette er ikke et indlæg i en debat, men en meddelelse til »katolsk orientering« læsere.

I anledning af *Sebastian Olden-Jørgensens* læserbrev om pastor *Wuyts'* redaktionelle betragtninger i k.o. (30.8.) må jeg henlede opmærksomheden på, at vi er en del ældre katolske præster i Danmark, som prøver at orientere os i

moderne teologisk forskning og som i høj grad værdsætter pastor *Wuyts* artikler med de synspunkter, han giver udtryk for.

Det gør vi, fordi vi efter et langt præstelivs erfaring og ved at lytte til, hvad der sker på den katolske front i Europa og Amerika, er nået til den overbevisning, at han har ret!

*Georg Heggum S.J.*

## Om kampen for katolske præsters frihed til at gifte sig

Som lykkelig gift præst i den evangelisk-lutherske provins af »Den ene, hellige, almindelige og apostoliske kirke« kan jeg selvfølgelig godt undere romersk-katolske præster det samme privilegium. Det frivillige cølibat, som et meget stort antal blandt højkirkelige præster i den anglikanske kirke i tidens løb har valgt af kærlighed til Gud og til hjælp i deres tjeneste, forekommer umiddelbart at være en tiltalende løsning.

Men de mange artikler, man de seneste år har kunnet læse i protestantisk sammenhæng, fyldt af begejstring over opinionsundersøgelser, der viser, at det er ved at være »et folkekrav« i katolske lande, at deres præster skal have lov til at gifte sig, forekommer utroligt overfladiske. Forfatterne - eller oversætterne - kan jo ikke være uvidende om alle de problemer, der den sidste menneskealder har præget masser af protestantiske præsters ægteskaber og dermed påvirket deres gerning.

Hvor meget er der i dag tilbage af det før i skrift efter skrift lovpriste protestantiske præstehjem? Over for de skandalehistorier, der her næsten vellystigt beretter om

nogle katolske præsters sexliv (undertiden gentaget i artikel efter artikel), bør jo sættes kendsgerningen om den uhyggelige udbredelse af skilsmisser hos protestantiske præster. Er det ikke op imod en snes procent af danske præster, der er gengifte - undertiden flere gange? En kone til præsten var altså ikke nok!

For få år siden gjorde *Ekstra Bladet* meget ud af en præst, der ville giftes for 5. gang. Det blev han sandelig også; en biskop foretog ceremonien!

Det accepteres i dag tilsyneladende blankt også af biskopperne, at en præst flytter ind i præstegården med sin »pige« eller sin »fyr« - for nu at tale tidens sprog. Det er kun ganske kort tid, siden et stort dagblad fortalte om et sådant tilfælde i anledning af et præsteskitte.

Vore skandalehistorier, der blot accepteres af de fleste, går også ud på, at der fortælles om præsters skiftende »partnere« og om kvindelige præster, der får børn udenfor ægteskabet! For ganske få år siden var der en del håndværksarbejde i en dansk præstegård. Da præsten en tid efter »skulle have en lille«, gik snakken, om det var male-

ren eller tømmeren, der var faderen.

Dertil kan føjes den lykkelige »frihed« for protestantiske præster i de fleste lande, at det normalt godkendes, at det er »partnere« af samme køn, der kan bebo præstegårdene. Og at disse »ægteskaber« kan blive »viet« af en præst i en kirke - vel endnu oftest illegalt, men dog tolereret.

Med denne viden, som man kan regne med, at enhver katolsk biskop i vores del af verden er i besiddelse af, er det ikke mærkeligt, hvis man tøver med at råde paven til at ophæve de »tvungne« cølibat, som katolske præster frivilligt er gået ind under.

Enhver med den mindste kendskab til den åndeligt-kulturelle indstilling i den vestlandske »civilisation« i dag ved også, hvad opinionsundersøgelser kan åbenbare, når dette cølibat er ophævet: De vil selvfølgelig vise, at disse præster også skal have den samme ret til gengifte, til at leve papirløst og til offentligt at have homofile forhold! Ja, præcis som i den protestantiske del af kristenheden i dag...

*Poul Ulsdal,  
shv. sogneprest*

## Læserne beretter

*I anledning af bispeskiftet har Pierre Martens indsendt denne lille beretning om den salige Czeslaw fra byen Wroclaw*

## Den salige Czeslaw

Vi har fået en ny biskop, og vi har nok grublet lidt over hans ellers for os ukendte fornavn, men uden at tænke mere på det; vi accepterer uden videre navne som Winston, Ronald, Edwin uden at spekulere over, hvorfor deres forældre har givet dem disse fornavne. De er bare udenlandske, og det er Czeslaw også.

Men det er en salig *Czeslaw*, som mange af os helt naturligt ikke kender. Han stammer fra Wroclaw, den største by i Schlesien, en by, som de ældre bedre husker under dens tyske navn Breslau. Han er født i slutningen af det 12. århundrede i familien *Odroz*. Hans onkel *Ivo* hjalp ham med hans uddannelse. Da onkelen blev biskop i *Krakow*, tog han sin nevø med sig og gav ham nogle kirkelige stillinger, også så langt væk som i *Sandomir* (se på et kort over Polen).

Men i året 1220 skulle biskop *Ivo* til Rom, dengang en lang rejse. Med sig på rejsen tog han *Czeslaw* og en god ved af ham, *Iacecho*. I Rom gik det lidt anderledes end planlagt. Det var i disse år, at en præst var i fuld gang med at prædike, og den mand havde sådan en karisme, at han fangede mange sjæle og trak mange folk med sig, han hed *Dominikus de Guzman* og var ved at stifte prædikebrødrene (som vi kender som dominikanerne).

*Czeslaw* og *Iacecho* indtrådte i ordenen. Det var også på den tid, at *Frans af Assisi* gennemvandrede *Umbrien*, og det er utroligt, hvad der dengang skete, at se en skare af unge og yngre mænd følge med dem og ændre verden.

Vore to polakker blev af *Dominikus* sendt tilbage til deres Polen, hvor de fik den opgave at udbrede kendska-

bet til Kristus og udbygge deres orden. *Iacecho* er blevet kendt i vesten - i de latinske lande - under navnet *Hyacinthus*. Han blev kanoniseret (16. årh.) og var i hele kirkens liturgiske kalender (den 17. aug.) indtil den nye liturgi. På vej mod Polen stiftede *Czeslaw* et kloster i *Friesach*, nord for *Klagenfurt*, og et i *Prag*. Han prædikede især i *Schlesien* og i *Pommern*. Man fortæller at *Wroclaw* blev beskyttet af *Czeslaws* og folks bønner, når tartarerne invaderede Polen og nærmede sig byen, som fjenderne forlod uden at forøve mange skader. *Czeslaw* døde den 15. juli 1242 i *Wroclaw* og er stadig en kendt religiøs figur i Polen. Han blev dyrket som en helgen og pave *Clemens den 11.*

har den 17. august 1712 officielt tilladt kulten til den salige *Ceslaw* og givet bispedømmet *Wroclaw* og dominikanerordenen lov til at celebrere messen til ære for ham. Denne tilladelse benytter man sig stadig af i bispedømmet, og i alle dominikanerklostre i hele verden fejrer man den 17. juli festen for den salige *Czeslaw*. Der er få saligkårede, som den særlige tilladelse gælder.

Det er interessant at bemærke, at det kapel i *Wroclaw*, hvor han er begravet, er (nogle har sagt mirakuløst) bevaret uskadt af bomber i hele anden verdenskrig, og man kan den dag i dag, hvis man holder ferie på disse kanter, bede ved hans grav for Danmark og landets biskop.

*Pierre Martens*

## Efterlysning

Om få uger rejser jeg til Peru for sammen med pater Peter Tantholdt-Hansen at starte et nyt sundhedsprojekt i en landsby i Andesbjergene.

For at holde udgifterne nede søger jeg ad denne vej at skaffe nogle ting, jeg skal bruge fra starten derude. Tingene må gerne være brugt, men de skal være i god stand og rene.

2 stetoskoper (alm. lægestetoskoper).  
2 blodtryksapparater med gode manchetter og i pung, ikke i metalkasse.  
1 træstetoskop ("jordemoderstetoskop").  
1 babyvægt (stang med krog og lod/sundhedsplejerskevægt).  
2 "kænguruposer" / bæreposer til babyer. Lille og stor.  
1 rygsæk til 45 eller 60 kg. Uden udvendige metalrammer.

Hvis nogen af bladets læsere har ovenstående ting og ikke bruger dem, vil jeg være glad for at modtage dem til brug i et udviklingsprojekt.

**Kirsten Brink**  
Brynhildegade 12, 1.th.  
2200 København N.

Tlf. 35 82 20 44 - bedst mellem kl. 9-10 eller indtal besked på telefonsvarer, så ringer jeg tilbage.  
PS. Min lejlighed er optaget, mens jeg er bortrejst.



# Pavens ufejlbarhed

For 125 år siden vedtog kirken dogmet om pavens ufejlbarhed

Rom/Bonn (KIPA) - »Det er først og fremmest pavens primat og hans ufejlbarhed, der skiller os.« Disse ord sagde den økumeniske patriark Bartholomaios I af Konstantinopel i 1993, og store dele af den ikke-katolske kristenhed er enig. Pavens primat og hans ufejlbarhed er de største hindringer på vejen til de kristnes enhed. Emnet er aktuelt, fordi man den 18. juli markerede 125-året for dogmet om pavens ufejlbarhed.

I sin seneste rundskrivelse, »Ut unum sint« - at alle må være ét, åbner pave Johannes Paul II mulighed for, at pavens embede er noget, man kan tale om; hans åbenhed betegnes i økumeniske kredse som »revolutionerende«. Det betyder dog ikke, at han betragter ufejlbarheden som relativ: Petri efterfølger »kan - når ganske bestemte betingelser, som blev fastsat på Det første Vatikanconcil (1870-71), er til stede - erklære ex cathedra, at en læresætning hører med til troen«, hedder det i skrivelsen.

## En koncilsbeslutning

Mere end tre århundreder efter den reformatoriske storm og den deraf følgende svækkelse af den katolske kirke sammenkaldte pave Pius IX Det første Vatikanconcil, der åbnedes den 8. december 1869 i Peterskirken i Rom. Spændingerne viste sig hurtigt, da det rygtedes, at pavens ufejlbarhed skulle forkyndes som et dogme på dette kirkesmøde, måske endda uden en egentlig afstemning. Biskopper mange steder fra protesterede højlydt imod den forestående dogmatisering - men uden held.



Pave Pius XII underskriver den 1. november 1950 dogmet om Marias optagelse i himlen. Dette er eneste gang en pave har benyttet sig af sin ufejlbarhed.

På det forberedende møde stemte 451 af de 601 koncilsfædre for, 88 imod og 62 forlængte ændringer i teksten. Efter at et sidste forsøg på at mægle mellem kritikere og Pius IX var slået fejl, rejste 57 i utide, idet de ikke ønskede at stemme imod dogmatiseringen i pavens nærvær. Ved den højtidelige afslutning på koncilet's fjerde session den 18. juli 1870 fik konstitutionen »Pater Aeternus« således kun to nej-stemmer. Begge modstanderne, en amerikansk og en italiensk biskop, tog dog uden videre koncilet's beslutning til efterretning.

Essensen af de betingelser, koncilet satte for pavens ufejlbarhed, var følgende: Når biskoppen af Rom med den højeste læremyndighed udtaler sig ex cathedra, dvs. når

han som alle kristnes hyrde og lærer i kraft af det højeste apostoliske embede endeligt beslutter, at hele kirken skal holde sig til en lære om tro og om moral, har han det mandat, der blev givet til Simon Peter, hvis efterfølger han er. Der er altså ikke tale om, at paven altid er fri for fejl, men om, at han i ganske særlige situationer er fri for fejltagelser.

Siden er det kun sket én gang, at en pave har gjort brug af muligheden for at udtale sig ex cathedra; det var da Pius XII i 1950 forkyndte dogmet om Marias optagelse i himlen.

## En hindring for enheden

Nogle kirker, de »gammelkatolske«, er grundlagt af de biskopper, der forlod Det første

Vatikanconcil i utide; navnet hentyder til, at det netop var koncilet's reform - dogmet om pavens ufejlbarhed, der blev undsagt. Også for mange andre kristne kirker er den væsentligste indvending imod pavens ufejlbarhed, at man frygter, at paven sættes højere end Evangeliet og tiltager sig »råderet« over åbenbaringen.

Som svar på sådanne misforståelser har Det andet Vatikanconcil slået fast, så det ikke kan misforstås: »Læreembedet står ikke over Guds ord; det er tværtimod ordets tjener.«

Uoverensstemmelser i de løbende teologiske dialoger mellem den katolske kirke på den ene side og de ortodokse og reformatoriske kirker på den anden lod sig dog ikke sådan rydde af vejen.

## Paven besøger flere lande i Afrika

Rom (KIPA) - I dagene 14. - 20. september rejser pave Johannes Paul II til Cameroun, Sydafrika og Kenya, hvor han fremlægger resultaterne af den afrikanske bispesynode i foråret 1994. Ved synodens begyndelse enedes man om, at paven efter »arbejdsfasen« i Rom selv skulle kundgøre, hvad synoden var kommet frem til, ved besøg i forskellige afrikanske lande.

### Tre store messer

Ifølge det program, der blev offentliggjort i Vatikanet den 27. juli, skal paven fejre tre store messer, afholde tre møder i forbindelse med synoden og holde i alt tolv taler i løbet af den uge, rejsen varer.

Den 14. september flyver paven fra Rom til Camerouns hovedstad Yaounde, hvor han først besøger præsidenten. Næste morgen fejres fri-luftsmesse i Yaoundes militærflughavn, og om eftermiddagen samles synoden i byens domkirke.

I Sydafrika og til sidst i Kenya vil paven ligeledes umiddelbart efter sin ankomst besøge statsoverhovederne i Pretoria og Nairobi; de efterfølgende messer og synoder finder sted i henholdsvis Johannesburg og Nairobi. Paven ventes til Rom den 20. september om eftermiddagen.

Oprindeligt var der tænkt på en mellemlanding i Tunesien på hjemvejen, men et planlagt

møde mellem muslimer og kristne måtte opgives, da man

ikke kunne enes om et program for dette arrangement.

## Paven til USA

Det bliver pave Johannes Paul II's 68. udlandsrejse, når han i dagene 4. - 9. oktober aflægger sit tredje pastorale besøg i USA. Turens højdepunkt bliver en tale, paven vil holde for De forenede Nationer i New York i anledning af organisationens 50 års jubilæum.

Endvidere står New Jersey, New York, og Baltimore i New Maryland på programmet.

Johannes Paul II har besøgt USA fem gange tidligere: ud over sine to pastorale besøg i oktober 1979 og september 1987 og to mellemlandinger i februar 1981 og maj 1984 deltog han i et internationalt ungdomstræf i Denver i august 1993. Pavens USA-rejse, der oprindeligt var planlagt til oktober i fjor, måtte dengang aflyses på grund af hans dårlige helbred.

## Weekends på Magleås

### WEEKEND-RETRÆTE

15. sep. kl. 19 - 17. sep. kl. 14.

Emne: »Af nåde er I det, I er« (1. Kor. 15,10).

Retræteleder: Jesper Fich.

Pris: kr. 650,00 - Kun få pladser.

(Sengetøj medbringes eller lejes på stedet for kr. 30).

Skt. Mariæ kirke og sognepræst Jesper Fich indbyder til retræte på Magleås. Retræten vil blive sammensat af oplæg, film, samtale og gudstjenester. Der vil også blive tid til personlig bøn/overvejelse og traveture i de dejlige omgivelser på Magleås.

### KONVERTIT-WEEKEND

29.9. kl. 19 - 1. okt. kl. 14.

Pris: kr. 575,00.

- Tænker du på at konvertere.
- Går du til undervisning.
- Har du allerede opnået fuldt medlemskab af den katolske kirke -

...så er dette måske noget for dig.

I løbet af weekend'en vil vi gennem oplæg, samtaler og paneldiskussion søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer og spørgsmål, Du har. Af programmet: Blive katolik på grund af / på trods af. Hvad ligger bag et engagement? Hvad er ordensliv? Verdenskirke/lokalkirke. Kaminpassiar / åben samtale. Indlæg ved sr. Hildegard Doods, sr. Evelyn Krepele, Niels la Cour, Ellen Marie Lebahn og pater Andrzej Papuga. Kursusleder: pastor Hans Esmark.

### KRISTEN MYSTIK før og nu - 4. del.

24. nov. kl. 19. - 26. nov. kl. 14.

Pris: kr. 600,00.

Mystik er i kristen sammenhæng ikke noget "mystisk", men noget ethvert menneske iflg. Bibelen er kaldet til. Derfor er den kristne mystik karakteristisk ved sin realisme og sin store mangfoldighed. I den fortsatte gennemgang af de forskellige former for kristen spiritualitet i fortid og nutid, er vi nu nået til den, som kunne kaldes hjertemystik, og som bl.a. er kendt i Østkirkenes ortodokse tradition, men som vi også møder i 1300-tallets kvindemystik, hos den lille Therese i 1800-tallet og i vor hjemlige kirkelige tradition hos Niels Steensen og H. A. Brorson. Som et markant udtryk for, at mystisk kontemplation og rationel højtidet teologi ofte er to sider af samme sag, præsenteres vi til sidst for Thomas af Aquin, en af kirkehistoriens største teologer.

Indlæg ved pastor Karen Marianne Kristensen, sr. Miriam O.S.B., Mette Lebech, Kaare Nielsen og Jette og Jakob Thomsen.

Ledere: Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

### Magleås

Den katolske kirkes kursuscenter  
Håsterkøvej 6, 3460 Birkerød

### WEEKENDS I 1996:

Kristen mystik - 5. Del: 19.-21. januar.

Bibel og forkyndelse: 3.-4. februar.

## Annoncer i »katolsk orientering«

Rubrik..... Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside.....Kr. 6,- pr. spalte mm

## Meddelelse til indehavere af %-kontrakter

Nu er det på tide at sende kopi af årsopgørelse 1994 til bispekontoret.



# »En fader i troen« - Yves Congar o.p.

Af Gunnel Vallquist

»Andet Vatikankoncilis fader er død« - var overskriften på Le Mondes forside Skt. Hans aften. Kardinal Yves Congar døde den 22. juni, 91 år gammel, efter 35 års sygdom. Det lyder besynderligt, ja nærmest mirakuløst. Dominikaneren Yves Congar var en af dette århundredes mest betydelige og indflydelsesrige teologer; hans værker er yderst omfattende; en stor del af dem blev til, mens en alvorlig sygdom gradvist lammede hans krop; de sidste ti år tilbragte han på hospital, men han forblev intellektuel aktiv lige til det sidste.

Allerede i skolealderen besluttede Yves Congar at blive præst. Efter et par års seminariestudier bestemte han sig for at blive dominikaner. Han blev præsteviet 1930, 26 år gammel og blev så godt som med det samme engageret som lærer ved sin ordens teologiske fakultet.

I nært samarbejde med sin læremester M.D. Chenu gav han historien en hædersplads i undervisningen; de mente, at hverken Bibelen eller teologien kan forstås rigtigt, uden at sættes ind i et historisk perspektiv. Ethvert dogme, ethvert teologisk udsagn bliver til i en bestemt historisk situation som et forsøg på at formulere den kristne tro på tidens sprog, i de for tiden forståelige kategorier. Hvis man ikke ser og tager hensyn til dette, risikerer man fundamentalistisk at gentage de samme formler uden at skelne mellem det, som er absolut og det, som er relativt. I trediveerne, i dønningerne efter moderniststriden, ansås et sådant historisk syn for at være farligt, og i Rom, hvor man ville se teologien som tidløs og uforanderlig, voksede mistænksomheden mod de franske dominikanere - ligesom mod de franske jesuitter, eftersom de også beskæftigede sig med teologihistorie. »Den franske teologi« var farlig for kirken. Gallikanismens spøgelse er aldrig holdt op med at svæve rundt i Vatikanets korridorer.

Congar orienterede sig allerede tidligt mod det område, hvor han skulle blive den katolske kirkes mest fremtrædende teolog: økumenen. Som forberedelse til sin præstevie havde han for-

dybet sig i Johannesevan-geliet; Jesu afskedstale og »ypperstepræstelige bøn«: »at alle må være ét«, ramte den unge Congar i hjertet og afgjorde hans økumeniske kald. Han talte med sine overordnede - hele Congars liv og gerning står i den religiøse lydigheds tegn - og fik deres godkendelse blandt andet til at studere ved det protestantiske fakultet i Paris - selv om nogle af hans ordensbrødre indvendte: »I driver ham til frafald!« Sådan var tiden.

Mødet og samarbejdet med ikke-katolske kristne og venskabet med mange af dem har Congar selv omtalt som »en slags anden fødsel, en fødsel ind i De Andres verden, ind i den sande virkelighed«.

Både kritisk og med beundring og indlevelse fordybede han sig i studiet af Luther og Barth, tog del i anglikanismens rige humanistiske og etiske arv og havde gode chancer til nærkontakt med ortodoksien, som jo på den tid havde fremstående repræsentanter i den landflygtige russiske intelligentsia i Paris. Men fremfor alt var det oplevelsen af disse kirkers liturgier, som fra første begyndelse førte ham ind i økumenens dybde dimension. For Congar var bønnen, fremfor alt den liturgiske bøn, den dybeste kilde til hans teologi. Han sagde, at tre fjerdedele af sin teologiske indsigt havde han hentet fra liturgien, messen og de daglige tidebønner. En sådan udtalelse vidner om en usædvanlig kontemplativ indstilling.

## I krigsfangenskab

I 1939 blev klosterliv og forskning afbrudt af krigen. Congar blev indkaldt som løjtnant, men blev taget til fange allerede ved tyskernes første fremstød i Alsace. Derpå fulgte et langvarigt fangenskab, delvis i straffelejr efter gentagne flugtforsøg. I disse år prædikede og forelæste han flittigt - nogle franske fangelejre udartede sig næsten til en slags universitet, takket være den samlede intellektuelle kapacitet, som var tilstede og gjorde nytte, ikke mindst som et resultat af den påtvungne mangel på beskæftigelse.

Congar benyttede sig af

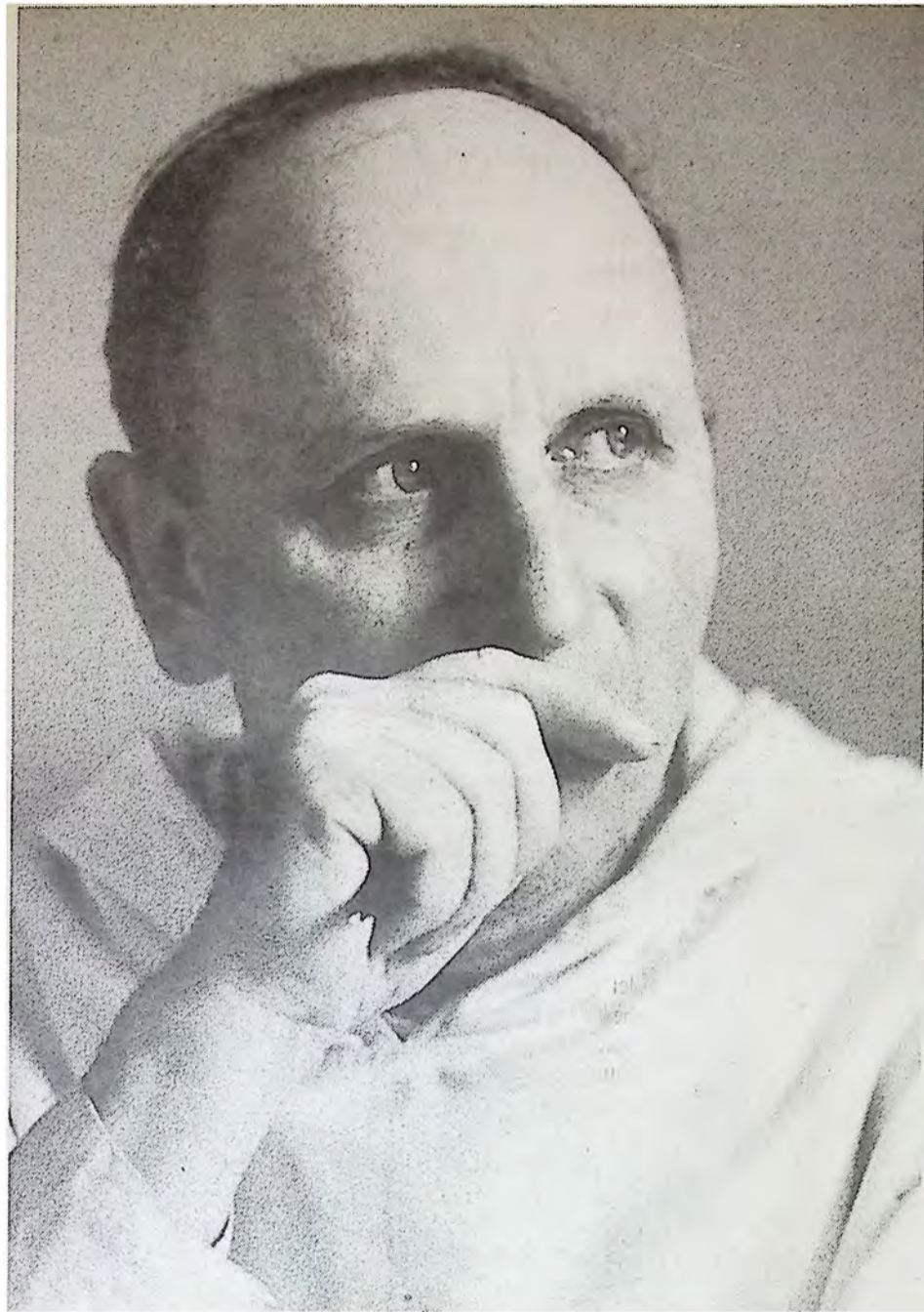
chancen til at studere nazismen og dens teorier; han holdt ialt nitten forelæsninger om dette emne, hver gang med fængsel til følge. Han blev registreret som »sjeendtlig over for nazismen« og blev til sidst transporteret til en lejr i Lübeck, hvor man havde samlet de fangne officerer, som ansås for særligt farlige. Hitler havde givet ordre til, at de alle skulle henrettes, men det lykkedes en delegat fra det schweiziske Røde Kors at redde dem. Forsynet med masser af dokumenter og notater vendte Congar i foråret 1945 hjem efter fem års fangenskab til et meget forandret Frankrig.

## Engageret i den kirkelige fornyelse

Under krigen og besættelsen var den franske kirke for første gang i flere hundrede år kommet i nærkontakt med »verden«, med det øvrige samfund. Nu voksede en fornyet katolicisme frem, med nye pastorale metoder, såsom arbejderpræsterne, en katolicisme inspireret af liturgisk, bibelsk og teologisk fornyelse, i en ånd af frihed og enestående kreativitet. Om denne tid har Congar sagt, at »den, som ikke har oplevet den franske katolicisme i årene 46-47 er gået glip af et af de største øjeblikke i kirkens liv.« (Ja, den der, ligesom jeg, fik lov til at leve med i denne begivenhed, som én i den store skare af anonyme modtagere, kan faktisk gøre udtrykket »en anden fødsel« til sit.)

Congar engagerede sig straks i den kirkelige fornyelse, prædikede og holdt forelæsninger. Han fortsatte sin teologiske forskning og undervisning, først og fremmest koncentreret om ekklesiologi med idé- og dogmehistorie. Økumenen havde helt fra begyndelsen stået i centrum for hans teologiske interesse, men arbejdet med den ledte uundgåeligt til et fordybet studium af selve kirkesynet, ekklesiologien, og så voksede dette emne lidt efter lidt til en hovedopgave.

Hvis man stræber efter kirkes kerne enhed - i en eller anden form - skal man først blive klar over, hvilke kirker der egentlig er, søge frem til kernen i deres liv og budskab, inden for alle strukturer og



alle historisk betingede og sekundære fænomener. Denne forskning skal enhver økumen udføre inden for sin egen kirke. Congars uafbrudte overvejelser af enhedsspørgsmålene ledte ham med tiden frem til den slutning, at kirkerne i deres enhedsbestrebelse skal koncentrere sig om den fælles oprindelse, ikke som et anakronistisk tilbageskridt, men som en uundgåelig reference. Da bliver »kirkefædrenes og de første syv kirkemøders kirke, i deres væsentlige strukturer og deres tro, en nødvendig og tilstrækkelig forudsætning for fællesskab«. (Kursivering er min).

Det historiske perspektiv og en fordomsfri kærlighed til sandheden havde allerede i hans tidlige studieår ledt den unge dominikaner til den indsigt, at ikke kun teologien, men hele kirken burde reformeres. Hvad er uundværligt, hvad kan undværes, hvad bør reformeres? En ting er sikker: en forenet kristenhed kan kun bestå af reformerede samfund. *Ecclesia semper reformanda* er en gammel sandhed - Congar kunne støtte sig til den, da han i 1950 udgav

sit digre værk *Vraie et fausse réforme dans l'Eglise*, hvori han undersøger kriterierne for en ægte kirkereform i evangeliets ånd. I lighed med det økumeniske pionerarbejde *Chrétiens désunis*, publiceret allerede før krigen, vakte den forargelse i Rom. Intet af dette arbejde kan i dag opfattes som revolutionerende - begge blev epokegørende og normgivende - men det var en tid, hvor lysets fjender sad ved magten, ikke kun inden for politik. »I dag kan man dårligt forestille sig, hvilket klima, vi levede i« har Congar bagefter sagt. Så indskrænket var den horisont, som dengang begrænsede den gængse katolske skoleteologi, at en mand som Congar kunne fremstå som revolutionær ved at fremhæve den store Tradition imod det traditions-kkrat, hvori hans modstandere levede deres katolske liv.

## I eksil

Sidst på vinteren 1954 kom det slag, som længe havde kunnet registreres i Rom: Congar og tre andre intellektuelle, ledende dominikanere blev ramt af forbud mod at

publicere og undervise; de blev også sendt i eksil. Samtidig blev ledere for de tre dominikanerprovinser i Frankrig afsat. Det var ordensgeneralen selv som appellerede til brødre om at ofre sig - ellers ville Rom gå ind og ændre i ordenens konstitutioner, som foreskrev frie valg til alle styrende embeder. Congar påpegede umiddelbart, at alle dominikanere i verden i så fald kunne opfatte sig som løst fra deres ordensløfter, eftersom disse blev aflagt i henhold til konstitutionerne. Hvordan skulle den situation håndteres?

Efter eget forslag gik han i »landflygtighed« i Jerusalem, hvor hans orden har et studie-kloster til bibelforskning (den såkaldte Jerusalem-bibel er udgået derfra). Der skrev han en bog, på hvilken man satte syv censorer; de anklagede ham for at tale for lidt om det kirkelige hierarki. Men bogen *Le mystère du Temple* og handlede om Guds nærvær i sit folk. Det varede fire år, inden den kunne udkomme.

Det sidste år i eksil tilbragte Congar i Cambridge, med forbud mod at prædike i franske kirker i London, at høre



kriftemål og at besøge nogle af dominikanernes studieklostre. Som altid adlød han, men tillod sig en fredelig, frillende symbolhandling: ved et besøg i Oxford købte han sig en sandwich, som han spiste siddende på fortovet uden for dominikanernes studiekloster som en anden 'agabond. Hvilket billede af latidens kirke! En af århundredets mest betydelige teologer, dertil en af verdens mest eksemplariske medlemmer, i en hjemløs og tvivlstiggende situation! Congar sagde, at han havde fundet en vis fornøjelse i sin vandring, men indrømmede også, at det var en meget svær tid, hvor han ind imellem var fortvivlelsen nær; ganske vist havde han ingen anlæg for politik, »men det er pinagtigt at være et offer for stupiditet«. Det eneste adekvate svar på dette er for en kirkens mand med Congars holdning, ikke oprør, men i Kristi efterølgelse underkastelse uden ervilket, i venten på, at lyset skal gå op for dem, som har nagten.

### Udnævnt til teologisk ekspert

Lyset gik op i Rom i og med Johannes XXIII's indkaldelse til Det andet Vatikankoncil, da Congar med det samme - af paven personligt - blev udnævnt til teologisk ekspert. Nogen kunne være mere kommentent end han: i tredive år havde han hengivet sig til teologisk forskning af en sådan bredde, at den prak-

tisk taget dækkede hele koncillets program. I de fire koncilssår- og de tre forberedende - brugte Congar alle sine kræfter på det mere eller mindre anonyme arbejde som teologisk ekspert i koncillets forskellige kommissioner. Han arbejdede konstant, til trods for, at hans svære sygdom netop i disse år var blevet akut og ind imellem næsten tilintetgjorde ham af træthed efter de lange og intensive møder (hvor samtalen foregik på latin).

Nu kunne også de bøger, som var kommet til i unådens år, blive publiceret: *La Tradition et les traditions*, *Sacerdoce et laïcat*, *Sainte Église, Chrétiens en dialogue* - for nu bare at nævne nogle. Congar var en udmærket stilist og næsten ufattelig produktiv, hvad enten det drejede sig om rent fagteologiske arbejder, eller skrifter, rettet til en bredere læsekreds. Nogen spekulativ tænker eller systematiker som Rahner eller de Lubac, var han ikke, og han var heller ikke indstillet på noget sådant. Meget beskeden, nærmest undselig, opfattede han sig selv som en flittig og hæderlig arbejder med god hukommelse og givne begrænsninger. Med sit umådelige overblik og sin fænomenale hukommelse for detaljer, besad han imidlertid en overordentlig autoritet, når det gjaldt kirkens store tradition, som konciliet havde gjort til sin opgave at gøre bekendt og levende.

Med konstant vågen mod-

tagelighed tilegnede han sig nye landvindinger på teologiens område, og stor frihed kombineret med absolut trosskab gav en usvigelig balance i hans teologi. Han blev en af Det andet Vatikankoncil's aller mest indflydelsesrige teologer, og når det gælder den katolske kirkes økumeniske arbejde, har ingen haft større betydning end han.

### En sand kirkens tjener

Helt fra sin præstevie var Yves Congar indstillet på at være en kirkens tjener: så længe han fysisk var i stand til det, sagde han aldrig nej, når det gjaldt at prædike eller forelæse, og han stod til disposition for alle, som bad om hans hjælp. Når han blev dominikaner, var det netop fordi, han følte sig kaldet til at prædike, at give den indsigt og tro videre, som han selv havde modtaget. Dominikanernes motto *Veritas* var for ham en usvigelig ledestjerne, med sin dybe - men ikke uanfægtede - tro og sin klare forstand frygtede han aldrig sandheden, men så den lige i øjnene, hvor end han mødte den: i videnskabelig debat, i historien eller i den konkrete livserfaring.

Som ordensmand var hans lydighed eksemplarisk, og han fik, som vi ved, lejlighed til at udøve den på et heroisk plan, med nøgtern selvforsvælgelse, uden at være det mindste patetisk, men med sund galgenhumor og ikke så lidt sarkasme. At han led meget i kirken, benægtede han ikke,



»Det andet Vatikankoncil's fader er død« var overskriften på Le Mondes forside Skt. Hans Aften. Billedet viser biskopper på vej over Peterspladsen til koncillets åbning.



Pave Johannes XXIII - her i samtale med den senere Pave Paul VI - udnævnte personligt Congar teologisk ekspert ved Det andet Vatikankoncil.

men han så det som en nyttig skole: »Kun den, som har lidt for sine overbevisninger, får i dem en vis styrke, en vis uanfægtelighed, tillige med retten til at blive lyttet til og respekteret. *O Crux benedicta...*« I det velsignede korsets tegn fandt han styrke, såvel i den forfølgelse, som han var udsat for, som i den svære sygdom, der ramte hele hans krop, men aldrig formørkede hans klare hjerne.

I mange år fortsatte han med at rejse til forskellige opgaver rundt om i verden, også efter at han blev bundet til rullestolen, lige til behovet for pleje umuliggjorde rejserne. I egenskab af officer og tidligere krigsfange blev han indlagt på Invalide-sygehuset, hvor han dog fortsatte med at studere og diktere. Endnu så sent som i den forgangne vinter kunne han udgive en samling videnskabelige afhandlinger om paveembedet i historien, *Église et papauté*. De var tidligere blevet publiceret i forskellig sammenhæng, men eftersom

spørgsmålet om pavens rolle i stadig større grad er kommet i centrum i den økumeniske problematik, ville han gøre dem tilgængelige på ny.

Den gamle dominikaner fik den glæde at opleve, at Johannes Paul II - ikke mindst som led i denne paves store program for soning af begåede kirkelige uretfærdigheder - gjorde ham til kardinal i den romerske kirke. Insignierne modtog han på sygelejet af kardinal Willebrands, hvem han gennem mange årtier samarbejdede med i økumenens tjeneste.

Godt et halvt år senere gik så Yves Congar, den gode og tro tjener, ind til sin Herres glæde. Tiggermunken på fortovet i Oxford, teologen, som fik mundkurv på og blev sendt i landflygtighed, officeren fra de tyske fangelejre førtes under militære hædersbevisninger ud fra Invalidepaladset til katedralen Notre-Dame, hvor begravelsesmessen forrettedes af Paris' kardinal, og prædiken blev



Pave Johannes Paul II udnævnte for kort tid siden Congar til kardinal.

holdt af dominikanerordenens magister generalis. Ved båren blev der sunget »*Media vita in morte sumus*: Midt i livet lever vi i døden, hvem andre end du kan være vor hjælper, Hellige Gud, stærke Gud, Hellige og barmhjertige Frelser!«

Oversat af Kirsten Szarafin

Yves Congar blev 91 år



# Katolsk børnepresse i Europa ønsker bedre samarbejde

Köln (KNA) - 50 redaktører og forlæggere fra 15 lande drøftede i Köln i juni muligheden for i større omfang at samarbejde om katolske børnebøger. Mødet var organiseret af UCIP, Den katolske verdensunion for Pressen.

UCIP's europasekretær *Theo Hell* oplyser, at der i Europa udkommer 78 katolske børne- og ungdomstidsskrifter i et samlet oplag på 5,5 mio. eksemplarer.

ter i et samlet oplag på 5,5 mio. eksemplarer.

## To forskellige koncepter

Katolske børnebøger produceres i alt væsentligt efter to forskellige koncepter. Polske og kroatisk forlag foretrækker direkte katekese om Gud, Jesus, Maria, sakramenterne og liturgien.

Allerede fra deres første leveår skal børnene vokse op omgivet af en kirkelig symbolverden, mener de østeuropæiske publicister. Hos dem er det organiserede, ungdomspastorale arbejde tæt forbundet med udgivelsen af tidsskrifter for børn.

Denne autoritative formidling fra oven findes ikke i Frankrig, Spanien eller Italien og næppe heller i Tyskland. I stedet for direkte trosindhold formidler bladene i Vesteuropa oftest evangeliske værdier ad *induktiv* vej - iklædt fortællinger, hvis tema er fred, retfærdighed og respekt for skaberværket.

De østeuropæiske deltagere viste stor agtelse for deres vestlige kollegers professionalitet, men rystede uforstående på hovedet over for det faktum, at vestlige børneblade hovedsagelig laves af lægfolk og ikke af præster. De hævdede endog, at "det at skrive med hjertet" kunne opveje manglende redaktionel og teknisk kompetence, en påstand, som dog blev tilbagevist af UCIP's vicepræsident *Jean-Marie Brunot*.

## Pres på pressen

Det enorme moderniseringstryk lægger også pres på selve pressen, siger Brunot. Boulevardblade, teenager- og forbrugerblade er hårde konkurrenter for den lødige presse. Brunot er forlagsdirektør hos den franske Bayard-pressen, som alene har 17 publikationer med 1,1 mio. eksemplarer på markedet. Bayard bliver i øvrigt i bladverdenen beskyldt for at ville udkonkurrere fransksprogede børneblade uden for Frankrig og for at ville erobre markedet - også i øst - gennem en påfaldende ekspansiv kooperations- og licenspolitik. Det bekymrer især branchens mindre forlag.



## Paveboligens facade restaureres

Facaden på Det Apostoliske Palads bliver for tiden restaureret. Arbejdet ventes færdigt i september, når paven vender tilbage fra sit ophold i den pavelige sommervilla Castelgandolfo og fra sin Afrika-rejse. Pavens private bolig befinder sig i dette palads. Foto KNA.

## Hver dag dør 35.000 børn af fattigdom

London (KIPA) - Den engelske nødhjælpsorganisation OXFAM betegner verdens fattigdom som »det stille holocaust«. Hver dag dør 35.000 børn af sygdomme, der skyldes fattigdom. Hvert fjerde menneske på jorden lever i absolut nød. 1,3 milliarder mennesker har ikke adgang til rent vand eller sanitære indretninger.

Millioner af fattige er prissgivet de klimændringer, der er et resultat af industrilandenes energifråds, skriver OXFAM i en erklæring den 20. juni i anledning af 50-årsdagen for underskrivelsen af FN's charta den 26. juni 1945. Organisationen opfordrer FN til at give bekæmpelse af fattigdommen højeste prioritet.

## Hvert tredje britiske barn fødes til fattigdom Katolske biskopper ændrer kirkens sociale arbejde

London (KIPA) - »Det kan ganske simpelt ikke være rigtigt, at antallet af fattige i vort land er stigende, og at hvert tredje barn her fødes til fattigdom«.

Det udtalte Londons ærkebiskop, kardinal *Basil Hume*, på et stiftende møde i et nyt »Katolsk Agentur for Sociale Anliggender« i London i for nylig.

Samtlige katolske biskopper i Storbritannien deltager i

omstruktureringen af kirkens sociale arbejde. Alle karitative foreninger skal indgå i det nye agentur.

Et af Evangeliets vigtigste krav er kirkens indsats for de fattige, sagde Hume. Han bebrejdede også regeringen den stadigt stigende arbejdsløshed og unge menneskers ringe muligheder for efter endt uddannelse at finde en arbejdsplads.

## Frankrigs kirker afviser atomprøver

Paris (KNA) - »Hvis man vil perfektionere militærets teknik, får man stadig mere perfekte mordinstrumenter«, siger Det kirkelige Fællesråd i Frankrig i en skarp udtalelse mod præsident *Chirac's* planer om at genoptage atomprøvesprængningerne. Rådet spørger, om disse prøver mon er Frankrigs bidrag til verdens bestræbelser på at opnå fred.

»Sikkerhed vil det internationale samfund først opnå, når alle atomvåben bliver tilintetgjort, når de ikke længere udvikles og masseproduceres. Det enevældige, atommag-

terne har udøvet, har altid virket på andre lande som en uacceptabel diskriminering. Det har fremmet våbenkapløbet, mens det eneste troværdige arbejde for freden er en total nedrustning. Freden garanteres ikke af frygten for atombomber«, hedder det i erklæringen.

## 7000 til protest

Den er underskrevet af ærkebiskop *Joseph Duval*, formand for den katolske bispekonference, *Jacques Stewart*, formand for Det evangeliske Kirkeforbund, og biskop

*Jeremias*, formand for de ortodokse kirkers fællesråd i Frankrig.

I byen Papeete på Tahiti mødte 7000 mennesker op til en bøn for fred, ledet af den afsatte franske biskop *Jacques Gaillot*, tidligere Evreux. Demonstrationen foregik foran parlamentsbygningen. Bagefter gik Gaillot sammen med flere demonstranter om bord på Greenpeace's skib »Rainbow Warrior II«, der vil ankre op ved Mururoa, hvor de franske prøvesprængninger agtes gennemført.

Pax Christi Danmark:

## Boykot kinesiske og franske varer og produkter

Pax Christi Danmark slutter op om de internationale protester mod atomprøvesprængninger udført af Kina og planlagt af Frankrig, siges det i en pressemeddelelse undertegnet af *Hans Christensen* fra styrelsen.

Andre nationale Pax Christi grupper, specielt i Frankrig, Australien, New Zealand og Oceanien har allerede udtrykt deres dybe forargelse og foragt for den strategi, der måtte ligge bag atomprøvesprængningerne.

Pax Christi Danmark mener, at vi bør konkretisere vores protester ved at opfordre alle »mennesker med god vilje« til at boykotte kinesiske og franske varer og produkter.

## Sankt Elisabeth Søstrene 100 år i Danmark

Jubilæet fejres søndag den 24. september

Den 11. august 1995 er det 100 år siden, de første Skt. Elisabeth Søstre kom til Danmark.

Kongregationen blev stiftet af Klara Wolff, Maria og Mathilde Merkert og Franziska Werner. Det var stifterindenes intention, at søstre skulle pleje syge i deres egne hjem, og det gjorde de igennem 50 år fra adressen, Kastanievej 6 på Vesterbro.

I 1905 blev det nybyggede Skt. Elisabeths Hospital, Hans Bogbinders Allé 3 på Amager, indviet, og søstrenes drev det indtil 1970, hvor det på grund af manglende tilgang til ordenen blev overdraget til Københavns amt.

I 1960 oprettedes på Skt. Elisabeths Hospitals grund Mariahemmet, der, indtil det blev opløst i 1980, var både de ældre og de yngre, aktive søstres hjem.

De ældre søstre flyttede til Næstved, hvor der siden 1922 har været Elisabeth Søstre, og de yngre søstre stiftede et nyt kommunitet få meter fra Mariahemmet, kirken og skolen, på Ove Billesvej 6.

Søstre har lige fra 1905

haft deres gerning på Skt. Annæ Skole og herudover har de arbejdet i menigheden med undervisning, sakristantjeneste, børne- og ungdomsarbejde, besøgstjeneste m.m.

100-års jubilæet fejres søn-

dag den 24. september kl. 10 ved en festlig højmesse med biskop *Hans L. Martensen* i Skt. Annæ Kirke på Amager. Der er efterfølgende reception i salen under kirken.



Fire Skt. Elisabeth Søstre foran kommunitetet på Ove Billesvej. Fra venstre sr. Carola, sr. Sixtina, sr. Annuntiata og sr. Dorotea. Foto Kirsten Szarafin.



# Hvor blev katolikkerne af?

Af Kirsten Szarafin



David Poulsen repræsenterede DUK på Kirkedagene. Her udleverer han informationsmateriale til to FPF'ere fra standen på »mulighedernes marked«.

Fotos: Kirsten Szarafin.



»Etisk praksis i hverdagen« hed et af Kirkedagenes værksteder. Leder var Eva Nordentoft, som lagde op til diskussion ved bl.a. at redegøre for både Det gamle og Det nye Testaments syn på de svage, syge og lidende.

I dagene fra den 29. juni til den 2. juli var der Danske Kirkedage, og i år var Fredericia værtsby. Rammene om Kirkedagene, der samlede ca. 2000 deltagere, var Fredericia Hallen, som både inde og ude kunne rumme de mange aktiviteter. I de grønne omgivelser var god plads til camærende deltagere, til ungdomslej, teater- og cafételte m.m.

Deltagerne skulle i forvejen tilmelde sig ét af Kirkedagenes fire temaer: Spiritualitet og menighedsliv, Livsorientering, Mellemøsten, Retfærdighed og forsoning i nord-syd-øst-vest.

Majoriteten havde valgt »Spiritualitet og menighedsliv«, hvilket kom bag på arrangørerne. Siden de første Kirkedage fandt sted i 1971, var temaerne ændret sig fra hovedsageligt at være udadrettet mod verdens nød og problemer, sult og uretfærdighed til at være mere indadrettet mod os selv og vores identitet som kristne.

## Spiritualitet og menighedsliv

På grund af den store tilslutning til dette tema, var det umuligt at lave det planlagte gruppearbejde. I stedet for var der fire lange fællesforedrag med mulighed for efterfølgende debat.

Foredragsholderne var chefredaktør Erik Bjerager, Kristeligt Dagblad, som holdt åbningstalen torsdag aften. Fredag formiddag talte dr.theol. Anne Marie Aagaard og om aftenen generalsekretær for Kirkernes Verdensråd, Konrad Raiser. Lørdag formiddag talte forfatteren og præsten Johannes Møllehave.

Ved disse foredrag kom der flere bud på, hvordan vi kunne blive mere åndelige mennesker. »Det kræver arbejde og afsavn at gøre sig åben for Anden, samt bøn og bibellæsning, sagde Erik Bjerager bl.a. i åbningstalen.

Anne Marie Aagaard fremhævede også nødvendigheden af bøn, bibellæsning og gudstjeneste, som dér, hvor man lærer at stille sig til rådighed for Gud. »Netop bøn skal danskerne genopdage; bed borbøn, tag på retræte, søg stilheden, flygt fra tilværelsens støj, fra alle de støjsendere, der kun forvirrer, trækker i alle retninger og fylder timerne med overfladiskhed. Der findes mere end forurening af miljøet. Der findes også forurening af sjælen».

En af spørgerne efterlyste noget mere "krop" i stedet for den megen snak om "ånd". Dette fik dr. phil. Eva Nordentoft til at gå til mikrofonen og opfordre lutheranerne til at genindføre skikken med at gøre korsets tegn. "Det vil da være oplagt at bruge korstegenet, f.eks. når præsten har lyst velsignelsen eller før måltidet", sagde hun.

I eftermiddagstimerne mødtes man i "værkstederne" til temaarbejde. Deltagerne i "Spiritualitet og menighedsliv" havde 11 at vælge imellem. F.eks. dramatisering af bibelfortællinger, etisk praksis i hverdagen, sjælesorg, bøn og unge, bøn og meditation, alt relateret til Bibelen.

En skole nær ved kirkedagsområdet var omdannet til "Verdens samtaleov". Nord, syd, øst og vest mødtes her, de nordiske kirkedagsdeltagere og indbudte gæster fra konfliktfyldte steder i verden:

en sydafrikansk præst, en russisk-ortodoks præst fra Skt. Petersborg og en præst fra Hong Kong.

Et såkaldt "Mulighedernes Marked" er fast tradition på Kirkedagene. Der var 13 udstillere, bl.a. DUK, som var eneste officielle repræsentant for Den katolske Kirke i Danmark.

Endvidere var der bogmesse med café og mulighed for at høre forfatterne og stille spørgsmål til dem.

Hver aften var der økumenisk andagt inspireret af liturgien i Taizé. Den var arrangeret af økumenisk andagtsgruppe i Århus. Endvidere var der en økumenisk gudstjeneste i Skt. Knuds Kirke i Fredericia sammen med Fredericia Reformerte menighed.

Aftenerne var et sandt overflødhedshorn af tilbud, hvor man skulle løbe hurtigt, hvis man bare ville nå noget af det. Ét stort fællesarrangement var en koncert med gospelsangerinden Etta Cameron. Derudover var der teater, film, musical, revy samt et musikdrama om Jonas' kamp. Hver aften havde et »salmeværksted«, hvor der var præsentation og indlæring af nye salmer.

## Kirkedagenes fremtid

Lørdag aften deltog alle grupper i en debat om Kirkedagenes fremtid. Debatten blev ledet af Mogens Hansen, Danmarks Radio og Peter Lodberg, Århus Universitet.

Peter Lodberg foreslog, at kirkedagene i fremtiden skulle forenes om et aktuelt tema, og han foreslog, at den stigende nationalisme i Europa kunne være et passende emne

på kirkedagene i 1998. Dette forslag mødte modstand fra forskellige sider, hvor man mente, at grænserne ville blive for snævre for den frie debat, så kirkedagene ikke ville blive et folkeligt forum, men en »elitær økumenisk forsamling«.

Flere deltagere efterlyste en klarere økumenisk profil. En spontan undersøgelse på debatmødet viste, at det kun var et fåtal af deltagere, der ikke tilhørte folkekirken.

Kirkedagenes formand dr. theol. Anne Marie Aagaard, sagde efter debatten, at de centrale punkter for hende var spørgsmålet om den folkekirkelige dominans og ønsket om, at flere unge får et medansvar for kirkedagene.

Endvidere havde hun hørt ønsket om, at kirkedagene i højere grad skulle beskæftige sig med troens grundlæggende spørgsmål (katekese og kirkeskole).

Kirkedagene sluttede søndag med et såkaldt Kirketing efter islandsk forbillede.

Eva Nordentoft, leder af Kirkedagenes "etik-værksted" og mangeårigt medlem af Kirkedagskomiteen henvendte sig til Kirketinget med følgende appel:

»Da jeg kom til Kirkedagene i år havde jeg forventet at møde et skrig, et skrig som ligner Edv. Muncks maleri: igen atomprøvesprængninger. Flere fostre uden knogler, flere leukæmibørn, mere radioaktivitet i vandet. Skriget udeblev, men der var en mumlen, den bredte sig og blev efterhånden ret stærk. Det endte med, at der kom en resolution fra de grupper, som har med fred og retfærdighed at gøre. Det er en skarp protest mod Frankrigs

nye atomprøvesprængninger. Der spørges om deltagere i disse kirkedage kan vedtage denne resolution.«

Erklæringen, der indeholdt en fordømmelse af den franske præsidents beslutning om otte atomprøvesprængninger i Stillehavet, fik en massiv opbakning. Endvidere fremgik det af erklæringen, at kirkedagsdeltagerne ville stille sig bag en boycott af franske varer.

## Kirkepolitisk erklæring

Foruden denne politiske protest, blev der fremlagt en kirkepolitisk erklæring: Forslag om tilkendegivelse vedrørende kirkeligt fællesskab: en uforbeholden anerkendelse af

det anglikanske kirkelige embede i form af præster, biskopper og andre tjenester. Denne erklæring vandt også tilslutning og den blev sendt til folkekirkens biskopper, Kirkeministeriet og Folketingets kirkeudvalg.

Katolikkerne var stærkt underrepræsenteret både blandt deltagere, tilrettelæggere og udstillere (bogsalg m.m.)

På tidligere kirkedage har der været katolikker med f.eks. i liturgiudvalget.

Ikke én eneste katolsk præst havde fundet vej til kirkedagene. Heller ingen af dem, der boede i rimelig afstand fra Fredericia. Det var en skam.

## Tillykke

# To danske jesuiter jubilerer

Den 20. september kan p. Georg Heggum S.J. fejre sit 65 års jubilæum som medlem af jesuiterordenen, som han indtrådte i kort efter sin studentereksamen i 1930.

Præstevielsen fandt sted i Holland i 1940, og efter yderligere otte års studier blev p. Heggum mag. art. i nordisk filologi. 1950 blev han inspektør ved Skt. Knuds skole og rektor for det nyoprettede

Niels Steensens Gymnasium, hvor han underviste frem til 1976. Efter endt lærergerning blev p. Heggum hjælpepræst for Skt. Hans menighed i Hørsholm, en post, han har bestridt indtil for nylig.

Den 13. september 1945 indtrådte den unge Hans L. Martensen i samme orden; biskop Hans har således været jesuit i 50 år.

# Hvad betyder det?

## Af Willem Wuyts

En variant til den apokalyptiske kvinde viser hende uden drage, men stående på månen. I bibelsk beskrivelse er solen skabt »til at lyse om dagen«, månen »til at lyse om natten«. Således kunne månen i folks opfattelse blive til nattens dronning.

Men når Gudsfolket herliggøres, findes der ikke længere nat og mørke: månens rolle er udspillet! Den sejrende Kvinde træder derfor månen under føde. I stedet for de 12 byporte, som prægede Det ny Jerusalem, er tallet 12 nu blevet til 12 stjerner om Kvindens hoved.

Gentagelse fryder: Spørgsmålet om, hvorfor teologiske begreber som Kirken og Gudsriget fremstilles som personer, kan besvares kort. På græsk og latin er ord som Kirke, Kyriakè, Ecclesia, hunkønord. Det var nærliggende for billedkunstnere at personificere dem som kvindelige skikkelser. For resten gengives også synagogen i franske kirkeportaler som en kvinde - med bind for øjnene. Præmonstratensernes liturgi har endnu en pragtfuld julehymne, hvori en af stroferne lyder:

Isaias cecinit  
synagoga meminit  
numquam tamen cecidit  
esse cæca.

Oversat lyder det: Esajas forudsagde det, synagogen mindede om det, alligevel holdt den aldrig op med at være blind.

Ikke flatterende for jøder, men et stykke kirkehistorie, som også har fundet sin vej til billedbog og granitskulptur.

Oldkirkens skuffelse over jødefolkets afvisning af Kristus som Messias var større, end vi kan forestille os i dag.





# Olaf Sørensen var en god og trofast præst

Efter et langt liv er den katolske pastor emer. *Olaf V. Sørensen* den 24. august i en alder af 88 år, afgået ved døden i sin bolig i Slagelse. For ham gjaldt det virkelig: »My home is my castle!«.

Som han havde ønsket det, døde han i sit hjem, - med sygeplejersken og sin trofaste hjemmehjælper ved sin side, vel forberedt ved kirkens sakramenter, opmuntret ved besøg af biskop *Czeslaw Kozon* og biskop *Hans Martensen*, besøg, som fandt sted i dagene umiddelbart op til hans død.

Begravelsesmessen blev fejret den 30. august fra Skt. Ansgars kirke, hvor han osse var døbt, - selve begravelsen var i præste-rotunden på katolsk Vestre kirkegård.

Olaf Sørensen blev født den 22. marts 1907 i København.

Efter en del år i Bayern, hvor han gennemgik sin gym-

nasietid og siden uddannede sig til civilingeniør, (i hans enorme bogsamling er 80% på tysk) begyndte han i 1934 sine filosofisk-teologiske studier i Rom.

Den 18. marts 1939 blev han præsteviet i Rom og vendte derpå tilbage til Danmark, hvor han af den ny biskop Theodor Suhr var blevet udnævnt til bispedømmets ekspeditionschef, en tjeneste, han kom til at varetage gennem 28 år, - indtil 1967, samtidig med, at han fra 1947-1961 var sekretær for den kirkelige Domstol.

Yderligere varetog han samtidig forskellige poster som kapellan, som sognepræst og som gejstlig ansvarlig ved forskellige kirker og søster-kapeller i og omkring København. Hans sidste post var rektor-posten hos Sankt Joseph-søstrene i Mikkelbog.

Siden 1973 har han levet som emeritus, først i Hørs-

holm, senere på Vestsjælland, de sidste mange år i Slagelse. Hans seneste år har været præget af svækkende sygdomme: voksende døvhed, svagt syn, diabetes, kræft.

Han var en god og trofast præst med mange sideløbende interesser, som optog ham i massive blokke: en periode malede han, derefter fotograferede han, så skrev han digte, og, paradoksalt nok, da døvheden voksede, blev han gramfonplade-samler. Jeg tror ikke, at der findes en katolik i Danmark, der har en pladesamling af et omfang som hans.

Måtte Herren nu lønne sin trofaste tjener og føre ham frem til opstandelsens herlighed, hvor han uden hørehæmmelse kan lytte til sin Herres stemme og glæde sig over den himmelske musik i al dens skønhed.

p. Stephen Holm

## Flere mindeord om John Lundorf

Hr. Lundorf, som han var for os i vor skoletid, var et enestående menneske og en født pædagog. Udstyret med rige evner i et skrøbeligt hylster.

Han var en arbejdsbi, hvis lige man får svært ved at finde, og han var så utroligt musikalsk.

Hvordan skal man nogen sinde kunne formidle, hvad han har betydet for mig og sikkert også for mange andre.

Lundorf var meget speciel. Han var et dybt troende menneske, hvis katolske tro altid var centrum i hans liv, men samtidig med et meget skarpt blik for de fejl og mangler i kirken, som man jo altid kan finde. Det kunne ikke falde ham ind at holde sin mund med sine meninger om dette eller hint, som han fandt forkert, forargeligt eller måske ligefrem skadeligt. Jeg hører ham endnu fnyse.

Men samtidig var han altså også den, der sagde, at en sporvognstur var en glimrende anledning til at bede en rosenkrans. Man var ikke i tvivl om, at det netop var det, han selv gjorde, når han havde »spildtid«.

Han har været min sang- og tegnelærer på Katolsk Centralskole (nu Skt. Ansgars Skole), i de ti år, jeg var elev der. Især i sangundervisningen var han noget helt specielt, og sang og musik har været en fuldstændig uundværlig del af mit liv lige siden. Han gav os simpelthen et musikalsk rum. Det var aldrig

kedeligt, og dette univers blev større og større for os. Vi lavede et skolekor og gav koncerter til fordel for skolens sommerlejre i Asserbo. Det var krævende og dejlige oplevelser.

Samtidig var han organist i Sakramentskirken, og i en meget ung alder kom vi, der havde lyst, til at synge i kirken i et to, tre eller firestemmig kor. På den måde fik vi, foruden det musikalske, et uhyre positivt leverum for vores tro. Det blev aldrig vammelt eller sentimentalt. Det skulle han nok sørge for. Tværtimod lavede han ofte til vores store forargelse grin

med musikken ved f.eks. at spille salmeme i valse- eller polkatak. Til prøverne forstuds. Han sørgede for, at vi fik grin og fniset og prøvet at være lidt mere respektløse i kirkerummet, end vi faktisk var. Det har gjort stor gavn, i hvert fald i mit liv, og har vidnet mere end noget andet om, at Gud er langt større og mere rummelig, end al vores menneskelige fnidder ellers giver Ham lov til at være.

John var ikke fysisk noget rask og stærkt menneske. Allerede da jeg gik i en af de første klasser på skolen, husker jeg en episode, hvor vi alle blev kaldt ned i kirken -

## Bøger

### Kristne bøger

Biblioteket mærker konstant en vis efterspørgsel efter bøger med den kristen grundholdning. Ikke nødvendigvis opbyggelige bøger eller missionerende bøger, men romaner og anden litteratur, hvor den kristen holdning er udgangspunktet.

Nu kan biblioteket præsentere en bogliste, der imødekommer mange menneskers ønske om inspiration i retning af et kristent islæt i litteraturen.

Listen indeholder et udvalg af såvel romaner og novelle-samlinger som erindrings-

bøger. Fælles for listens bøger er, at de er velskrevne, og at forfatterens kristne grundholdning er klar. Herudover er bøgerne vidt forskellige: fra historiske romaner til rejsebøger, fra humor til sorgbearbejdelse, fra *Johs. Møllehaves* bog om *Søren Kierkegaard* til *Ninkas* interview med *Dronning Margrethe*. Ældre og nye bøger af såvel udenlandske som danske forfattere. Bibliotekar *Gunhild Lindstrøm* har samlet bøgerne og skrevet om dem i folderen »Kristne bøger«, som nu kan fås på biblioteket.

hele skolen simpelthen - for at bede for hans liv, da han lå dødssyg på hospitalet med en nyresygdom. Han overlevede som bekendt, men hele hans fremtoning var altid sart og svagelig. Og så dog: hvor har han dog været stærk i alt det, han foretog sig.

Han var et menneske med social forståelse. Jeg fik f.eks. sammen med min søster fri-billetter til koncerter i Radiohuset. Sammen med adskillige fri-billetter til skolescenen har det givet os kulturoplevelser, der helt givet ellers overhovedet ikke ville have forekommet i vores barndom, og som selvfølgelig har præget vores valg siden hen og også vores opdragelse af egne børn.

Da skoletiden var omme, husker jeg hans magtesløse vrede og indignation over, at jeg af mine forældre blev forhindret i at læse videre.

Da jeg meget ung blev gift ved en højmesse i Sakramentskirken, gav han mig sammen med sit kor en ceremoni, der var en prinsesse værdig. Forberedt i hemmelighed og som en total overraskelse for mig. Aldrig skal jeg glemme, da koret brød ud i et firestemmig Kyrie og fortsatte i den stil hele højtideligheden igennem. Det var ganske utroligt.

Tit, når jeg har læst lovord over andre afdøde, har jeg tænkt: det dér er da sikkert rigtigt nok, men hvad med den eller den side af denne person, som måske var mindre heldig?

Vi har alle vore svagheder, og det har John selvfølgelig også haft. Det er bare aldrig faldet i min lod sådan rigtigt at opleve dem. Jeg husker faktisk kun det gode, og kunne sikkert fortælle meget mere om det. Han har i mit liv

været en lige så vigtig og betydningsfuld person som mine forældre. Uden ham og hans indflydelse var jeg givet blevet et fattigere menneske - menneskeligt og åndeligt.

Senere - efter skoletiden - blev vi venner. Vi blev dus, hvilket er sværere, end man i dag skulle tro. Selv om vi ikke har set hinanden i mange år, var han der altid et sted i mit liv, og var der som en kæven.

Tiden går så hurtigt. Ens egen familie vokser, og man har så travlt med mange ting. Så der blev ikke sat tid af til et gensyn med John. Nu, da han er forenet med Gud i det evige liv, kan jeg glæde mig over, at det i endnu højere grad er muligt, at vi - og alle - kan være sammen i ånd og sandhed. I lyset af Guds kærlighed.

Æret være hans minde  
*Birgit E. Arbirk, f. Hutter*

## Bistand

### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

## Møder og arrangementer

### MAGLEÅSTRÆF

søndag d. 17. september 1995

Anne Lise Thomsen, konsulent i Det danske Bibelselskab, vil føre sine tilhørere gennem maleren Marc Chagalls bibelske billedværksted.

Kl. 14.00: Kaffe/te og kage i stuerne.  
Kl. 15.00: Foredrag i salen.

Pris kr. 30,-.

Bus 500S - Birkerød/Ravnsnæsvej ved skiltet til Høsterkøb, - 10 min. gåtur op ad Åsebakken.  
HT's kundeservice tlf. 36 45 45 45.

### DET SKER PÅ MAGLEÅS

To. d. 14. - fr. d. 15.9.:  
Brüel & Kjær.

Fr. d. 15. - sø. d. 17.9.:  
Sankt Mariæ Sogn, pastor Jesper Fich.

Sø. d. 17.9. kl. 14.00:  
Magleåstræf.  
Marc Chagalls bibelske billedværksted v/  
Anne Lise Thomsen, Næstved.

Ma. d. 18. - fr. d. 22.9.:  
Undervisningsministeriet.

Ma. d. 18. - fr. d. 22.9.:  
Promentor.

Fr. d. 22. - on. d. 27.9.:  
Nordisk Bispekonference.

On. d. 27. - fr. d. 29.9.:  
Italiensklærerforeningen.

To. d. 28. - fr. d. 29.9.:  
D.F.A.

Fr. d. 29. - sø. d. 1.10.:  
Konvertit-weekend.

## KATOLSK RADIO- OG FJERNSYNSFORBUND afholder

### EMNEDAG

Emne: Radio og TV på begge sider af år 2000

Lørdag den 7. oktober kl. 10.30-16 i TV-byen, 2860 Søborg

Indledere:  
Generaldirektør Chr. S. Nissen, DR  
Økonomidirektør Peter Parbo, TV2  
Formand Bård Hornekær, Sammensl. af lokalradio- og TV-stationer i Danmark.

Begrænset deltagerantal!

Bindende tilmelding senest den 23. september 1995 til:

Anton Jensen  
Bøgesvinget 47  
2740 Skovlunde  
Tlf. 42 84 08 82.

## Magleås -arrangementer

Sø. d. 17.9.95 kl. 14.00:  
Magleåstræf.  
Se annoncen.

Fr. d. 29.9.95-sø. d. 1.10.95:  
Konvertit-Weekend  
v/pastor Hans Esmark.

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00  
Magleåstræf:  
Forfatteren Mette Vinge fortæller om sine bøger.

Fr. d. 24.11. - sø. d. 26.11.95:  
»Kristen Mystik IV«

Fr. d. 19.1.96 - sø. d. 21.1.96:  
»Kristen Mystik V«

Lø. d. 3.2. - sø. d. 4.2.96:  
»Bibel og forkyndelse«.

Fr. d. 16.2 - sø. d. 18.2.96:  
»At bede med mystikere« -  
Julian af Norwich.  
Retræte-weekend.



## DUK-KALENDER

**VALFART** den 15.9.-17.9.95 til Lund for alle sang- og musikinteresserede over 15 år.  
Pris: kr. 210,- (dog kr. 360,- for dem over 30 år). Fællesrejse til København kr. 150,- (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Formøde den 14.9.95 koster kr. 30,-.

**SKOLEWEEKEND** den 15.9.-17.9.95 på Ørn for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, leg, samvær og en spændende messe.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.

**UNGDOMSMESSE** den 24.9.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**RETRÆTE** den 29.9.-1.10.95 i Klitborg for 9. klasse - 3. G.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 8.9.95.

**CHEFKURSUS** den 6.10.-8.10.95 på Ørn for alle potentielle lejrchefer, køkkenchefer, lejrpræster og praktiske ledere.  
Kurset er gratis, dog er der et gebyr på kr. 100,- til pædagogiske materialer.  
Tilmelding og betaling senest den 15.9.95.

**BØRNELEJR** den 14.10.-20.10.95 på Ørn for de 7-13 årige.  
Pris: kr. 500,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 22.9.95.

**TROSLÆREKURSUS** den 14.10.-20.10.95 i Skovhuset for de 14-18 årige.  
Pris: kr. 600,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 22.9.95.

**II VATIKANKONCIL OG DIG** den 26.10.95 kl. 19-21 og de efterfølgende 5 torsdage i Vor Frue menighed i Aarhus for de 18-30 årige.  
Tilmelding senest den 12.10.95.

**LEDERTRÆNING** den 27.10.-29.10.95 på Ørn for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 6.10.95.

**UNGDOMSMESSE** den 29.10.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**MUSIKKURSUS** den 3.11.-5.11.95 på Ørn for musikaktive i menighederne i anledning af den nye sangbog.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 13.10.95.

**INTERSPISNING** den 12.11.95 kl. 17 i Skt. Annæ menighed på Amager for alle nationale grupper og interesserede.  
Alder: ca. 13 år og opefter.  
Spisebiller kan købes på stedet á kr. 10,-.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**MEDARBEJDERTRÆNING** den 24.-26.11.95 på Ørn for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.  
Kurset er gratis for deltagere.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**UNGDOMSMESSE** den 26.11.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**ÆLDRE DUK ØST WEEKEND** den 8.-10.12.95 på Ørn for alle over 18 år.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 17.11.95.

**BODSANDAGT** den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

**ÅBENT HUS** med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

**NYTÅRSLEJR** den 27.12.95 - 1.1.96 på Ørn for unge over 16 år samt familier.  
Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år: kr. 400,-  
7-13 år: kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejrl

**AFBUD:**  
Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

## DUK-KALENDER

Fortsat

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja

Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

## Diverse

### TAK

Tak for alle gode gaver i anledning af min 50 års fødselsdag

Frank Jobst

### JANS FOND

Jans Fond yder støtte til familier med hjemmeboende psykisk udviklingshæmmede børn. Fondens meget beskedne legatportioner uddeles i oktober 1995.  
Ansøgning om støtte sendes senest 30. sept. 1995 til: Carly Majholm, Reersøgade 11, 1.tv., 2100 København Ø.

### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarsstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsatte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K

### Lær LATIN hjemme med LINGVA LATINA

det ideelle kursus til selvstudium

Tag bogen og begynd straks at læse latin: du kan forstå hvert ord i den selvtolkende tekst uden at slå en glose op! Lad dig opsluge af spændende læsning om livet i oldtiden, som lærer dig meget mere end sproget. Dine fremskridt måler du ved at løse sproglige opgaver, som du får rettet af bogens forfatter H.H.Ørberg, tlf. 86 32 19 58.

LINGVA LATINA bestilles hos:  
Museum Tusulanums Forlag, Københavns Universitet, Njalsgade 92, 2300 København S. Tlf. 35 32 91 09.  
Grundbog + Studievejledning, 338 sider, ill. 198 kr. + porto.

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge underuddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Salg og service

## Værd at vide



Allan Ohms  
advokat (H)

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle.  
Ring til RET&RÅD i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamenter og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

## RET&RÅD

ADVOKATER UDEN OMSVØB

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40



### BEGRAVELSER LIGBRÆNDING



Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

### BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

### DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

**BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE**  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.20.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringsselskaber i:  
- erhvervsforsikringer  
- livs- og pensionsforsikringer  
- private forsikringer.

**VI LAVER SPECIALFORSIKRINGER FOR KATOLSKE KIRKER - RING OG FORHØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT TAGE OS MED PÅ RÅD!**

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT**  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

Muremester  
Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Biltlf. 30 86 26 09

Malemester  
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision · Regnskab · Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsgade 10 · Roskilde · 42 15 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor



# Dronning Elisabeth II besøger for første gang en katolsk kirke

London (KIPA) - For første gang i omkring 300 år vil en britisk monark overvære en gudstjeneste i en katolsk kirke. I anledning af 100-året for den katolske Westminster Cathedrals indvielse den 30. november vil dronning *Elisabeth II* og hertugen af Edinburgh deltage i en økumenisk vesper, meddelte Buckingham Palace den 20. juli.

Den 45 minutter lange højtidelighed forestås af kardinal *Basil Hume*, formand for den katolske bispekonference i England og Wales, ærkebiskop *George Carey* af Canterbury, den anglikanske kirkes

primas, og gejstlige fra den ortodokse kirke og fra frikirkerne.

De omkring fem mio. katolikker ud af Storbritanniens befolkning på 58 mio. fik deres religionsfrihed tilbage i 1829. Først i 1850 kunne bispekonferencen genetableres. Medlemmer af kongehuset har stadig ikke lov til at gifte sig med katolikker eller til at konvertere; et sådant skridt ville betyde, at de mistede deres ret til at arve tronen. I den britiske offentlighed er man endnu noget mistroisk over for katolikker.



## Tillykke med de 100 år

Den ældste og eneste nulevende af de første polske roepiger, der kom til Vestjylland lige efter 1. verdenskrig, *Thekla Svendsen*, Nakskov, fyldte den 24. august 100 år. *Thekla Svendsen* har haft et begivenhedsrigt liv. Da hun var 17 år ville hun emigrere til Canada, men det blev forhindret af krigsudbruddet. I stedet for kom hun i huset hos kejser Wilhelm. Her var hun indtil krigens slutning i 1918. Mange store oplevelser rigere forsøgte hun at vende hjem til sine forældre i Polen, men blev stoppet ved grænsen, da der var udbrudt epidemier i Polen. Her så hun en katolsk præst fra Nakskov. Han skulle ledsage en gruppe polske piger til Lolland, hvor de skulle arbejde i roerne. *Thekla* tog med dem, og da hun gik i land i Gedser besluttede hun med samme, at her ville hun gerne blive. På Lolland mødte *Thekla* sin tilkommende mand, *Johannes Svendsen*. I ægteskabet fik hun 8 børn, seks døtre og to sønner. Biskop *Czeslaw Kozon* var blandt gratulanterne. Foto: *Jan Knudsen*.

## Nye undersøgelser af ligklædet i Torino

Torino (KIPA) - Ifølge de seneste videnskabelige undersøgelser findes der rester af både mandlige og kvindelige hudceller på det ligklæde, der opbevares i Torino. Det viser DNA-prøver udført på Retsmedicinsk Institut i Genova under ledelse af professor *Marcello Canale*, oplyser det italienske ugemagasin »Chi«

Efter eksperters opfattelse kan det forklares med, at klædet senere har været i kvindehænder, for eksempel da ordenssøstre i 1534 reparerede det, efter at det var beskadiget ved brand.

DNA-testen, der er udført på to små stykker af stoffet, som indehaveren har afstået til formålet, er et led i en række af sammenlignende undersøgelser. Ligklædet fra Torino, der måler 4,36 x 1,1 m, skal sammenlignes med den 83 x 53 cm store svededug fra Orviedo. Førstnævnte er ifølge overleveringen det klæde, Jesus blev svøbt i, da han efter

sin død på korset blev lagt i en nærliggende grav, mens det sidste skal være *Veronikas* svededug, som hun rakte *Jesus* på vejen til Golgatha, og hvor - ligeledes ifølge traditionen - hans ansigtstræk skal være bevaret. De første computeranalyser og sammenligninger viste "megen lighed i den genetiske profil" såvel i stoffet som i de aftrykte ansigter, skriver ligklæde-eksperten *Orazio Petrosillo* i det romerske dagblad "Il Messaggero".

## Første katolske kirke i Nepal indviet

Katmandu (KIPA) - Den 15. august indviede kardinal *Jozef Tomko*, præfekt for Vatikanets kongregation for troens udbredelse, den første katolske kirke i Nepal. Arkitektonisk er den nye kirke, der har plads til omkring 1000 troende, præget af de lokale

buddhistiske og hinduistiske traditioner. Byggeriet er finansieret af de få stedlige katolikker og af den katolske menighed i Singapore.

En lov fra 1990 garanterer ikke-hinduer religionsfrihed, men konversioner fra hinduisme til kristendom anerken-

des ikke. De rundt regnet 5000 katolikker, der bor i Nepal, har været der i flere generationer; deres forfædre kom fra de indiske delstater Darjeeling, Sikkim og Assam, hvor der endnu i dag tales nepalesisk.

se i Wien vil støtte alle østrigske bispedømmer i, sådan som Det andet Vatikanconcil opfordrer til, at forholde sig åbent over for Evangeliet og over for verdens realiteter.«

Vorarlbergs biskop *Klaus König* siger i anledning af Groers tilbagetræden, at kardinalen har lagt alle de kræfter, han havde, i sit hverv i kirken og bestræbt sig på at være til alles tjeneste. Groers højeste ønske var en »fornyelse i

troen«, understreger *Küng* og udtrykker håb om, at bispe-skiftet vil bidrage til en konsolidering i Wien. Biskop *Schönborn* har »alle de forudsætninger, der er nødvendige, for i disse indviklede brydningstider dybt forankret i troen at kunne tale med alle«.

Kardinal *Groer* forventes at tilbringe sit otium hos cistercienserinderne i klosteret *Marienberg*, som han selv har grundlagt.

# Raul Vera Lopez stedfortræder for biskop Ruiz

Rom/Mexico (KIPA) - Pave Johannes Paul II har udnævnt den 50-årige *Raul Vera Lopez* O.P. til stedfortrædende biskop af *San Cristobal de las Casas*. *Lopez* sidestilles med og får ret til at efterfølge biskop *Samuel Ruiz Garcia*, der er verdenskendt for sin indsats for indianernes og landarbejdernes rettigheder.

Biskop *Ruiz* og hans medarbejdere udtrykker tilfredshed med, at de fra nu af kan regne med en biskop, der er »opmærksom på de fattiges faktiske vilkår«, som samarbejdspartner.

*Ramon Godinez Flores*, se-

ekretær i den mexicanske bispekonference, understreger, at paven udnævner en stedfortrædende biskop, når han anser det for nødvendigt, at den stedlige biskop får en medarbejder.

At paven har udnævnt en stedfortræder, der vil kunne efterfølge biskoppen, i stedet for en hjælpebiskop, forklarer p. *Gonzalo*, ansvarlig for den stedlige *Justitia et Pax* kommission, med biskop *Ruiz*' alder; om fire år vil denne nå pensionsalderen, 75 år ifølge kirkeretten, og i mellemtiden kan *Lopez* forberede sig på at overtage hans opgaver.

## Kardinal Lorscheider forflyttet

Rom (KIPA) - Den hidtidige ærkebiskop af *Fortaleza*, Brasilien, kardinal *Aloisio Lorscheider*, er af pave *Johannes Paul II* blevet forflyttet til bispedømmet *Aparecida*. Vatikanet meddeler, at kardinalen på grund af sit svigtende helbred selv har bedt paven om »en mindre anstrengende opgave«.

Samtidig oplyses det, at den hidtidige ærkebiskop af *Aparecida*, den 76-årige *Geraldo Maria de Moraes Penido*, efter eget ønske træder tilbage.

*Aparecida* tæller omkring 173.000 katolikker mod 2,2

millioner i *Fortaleza* og er det nationale valfartssted, der hvert år besøges af mere end 1,5 millioner pilgrimme. Vor Frue af *Aparecida* har siden 1930 været Brasiliens skytshelgen.

*Lorscheider*, der er født i 1924, indtrådte allerede som 18-årig i franciskanerordenen, har beklædt en lang række kirkelige embeder og er internationalt kendt som en af de førende befielsesteologer. I efteråret 1978 nævntes han som en af de mulige efterfølgere for pave *Johannes Paul I*, der døde efter en embedsperiode på 33 dage.



Den kendte brasilianske kardinal *Lorscheider* rykker efter eget ønske fra sit nuværende bispedømme *Fortaleza* med 2,2 mio. troende til ærkebispedømmet *Aparecida* med 173.000 troende. Foto: *KNA*.

# Wien får ny ærkebiskop

Wien/Graz (KIPA) - Kardinal *Hans Hermann Groer*, ærkebiskop af Wien siden 1986, træder tilbage den 14. september og efterfølges af stedfortræderen *Christoph Schönborn*. Kardinal *Groer* minder om, at han siden sin 75 års fødselsdag i oktober i fjor har ønsket at trække sig tilbage og at han er glad for, at det bliver netop på denne dag. Det var nemlig også på festen for korsets ophøjelse, den 14.

september, at han tiltrådte sin tjeneste som ærkebiskop af Wien.

Gennem ni år har kardinalen lagt et stærkt og personligt engagement i udøvelsen af sit hverv. »Mange har store forhåbninger til hans efterfølger, ærkebiskop *Christoph Schönborn*«, siger formanden for den østrigske bispekonference *Johann Weber*. »Jeg tror, disse forhåbninger er velbegrundede. Den nye begyndel-

katolsk orientering

Redaktion:  
Pastor *Willem Wuyts O. Praem* (ansvarsh. redaktør).  
Journalist *Knud Helsted Kluge* (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: *Kirsten Szarajin* og *Maria Jørgensen*.

Redaktion og annoncer: *Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk Avistryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.*

Næste nummer udsendes den 27. september



De katolske Lege, side 3

Paven til ungdomstræf i Loreto, side 5

Ny tysk katekismus, side 6 - 7

Bøger, side 8

Orientering fra sognene, side 9 - 12

## Kirken i Sverige skal ikke længere være statskirke

Stockholm (KIPA) - I Sverige har den evangelisk-lutherske kirkes synode med 251 stemmer mod 28 vedtaget et forslag fra regeringen, hvorefter kirken ikke længere skal have status af statskirke. Den svenske kirkes nære tilknytning til den svenske stat ophører pr. 1. januar 2000.

Allerede fra næste år bliver små, nyfødte svenskere ikke længere automatisk medlemmer af Svenska Kyrkan. Ved årtusindskiftet mister kirken sin ret til at opkræve skatter, men den vil stadig kunne få sine medlemsbidrag ad de samme kanaler, som skatte-

væsenet benytter.

Efter årtiers kritik af statskirken religionsmonopol er alle partier i Rigsdagen i år nået til enighed om en principiel adskillelse af kirke og stat; det indebærer også, at kirken gøres fri af regeringens autoritet.

### Betegnes som en blid løsning

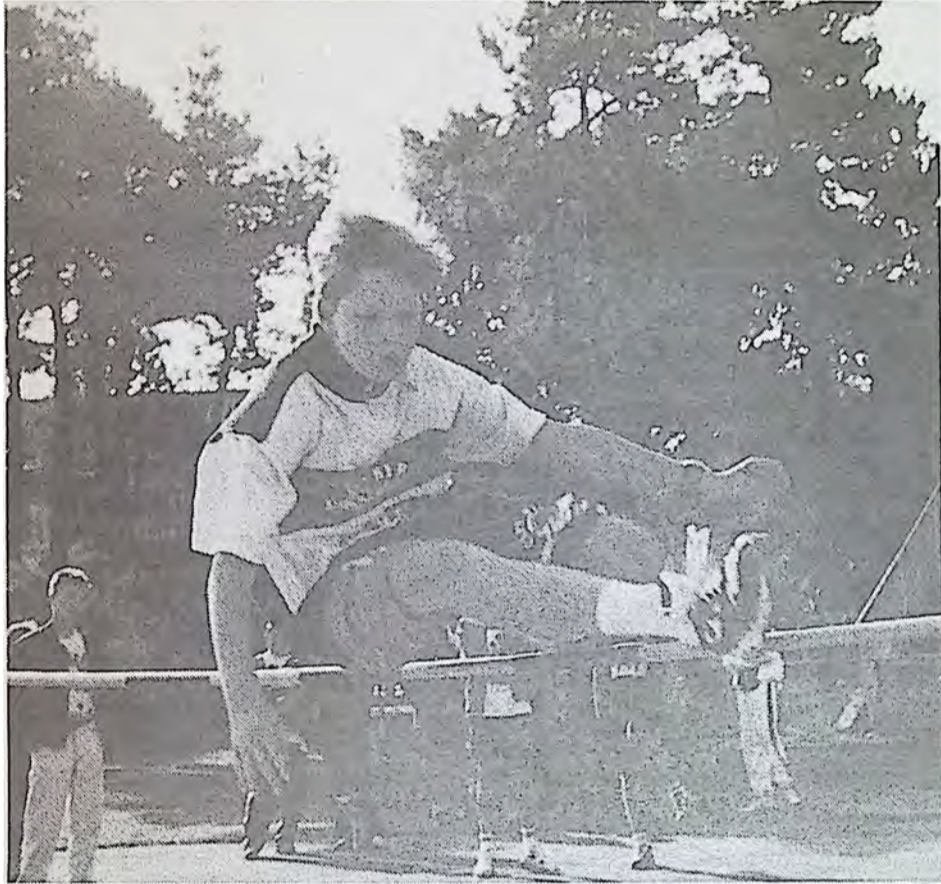
Indenrigsminister Marita Ulvskog udtrykker tilfredshed med synodens tilslutning: »Resultatet er meget klarere, end vi havde ventet.« Den socialdemokratiske minister meddeler, at der vil blive udarbejdet detaljerede planer for alt det praktiske, adskillelsen fører med sig. I avisene betegnes den planlagte adskillelse i store træk som en »blid løsning«; for aktive medlemmer af en menighed vil den ikke føre de store forandringer med sig.

89 % af de 8,5 millioner svenskere tilhører statskirken. 73 % af alle nyfødte bliver døbt, 58 % af de unge konfirmeres og 63 % af alle brudepar lader sig vie i kirken. Ni ud af ti begravnes fra statskirken.

## Osnabrück får snart ny biskop

Osnabrück (KNA) - Biskop Franz-Josef Bode, der er koadjutor i Paderborn, er af pave Johannes Paul II udnævnt til biskop af Osnabrück, hvor han efterfølger biskop Ludwig Averkamp, der forrige år blev udnævnt til ærkebiskop af det nye ærkebispedømme Hamburg. Indsættelsen er planlagt til den 26. november. Biskop Bode bliver den yngste af Tysklands 27 biskopper.

Biskop Bode blev født 16. februar 1951 i Paderborn og præsteviet i 1975. I 1991 blev han udnævnt til koadjutor i Paderborn og bispeviet i Paderborn domkirke.



## De katolske Lege i Gentofte

Godt 500 elever fra seks katolske skoler i det Storkøbenhavnske område deltog i »De katolske Lege« på Gentofte Stadion torsdag den 7. september. Ovenstående foto viser, at man ikke behøver at hoppe over, hvor gærdet er lavest, bare fordi man tilbringer en hel skoledag på en sportsplads. Læs reportagen inde i bladet.

## Vatikanet tiltræder FN's slutdokument med forbehold

Vatikanet stadig imod prævention og legalisering af abort

Beijing (KIPA) - Vatikanet har generelt tiltrådt slutdokumentet fra FN's verdenskonferens i Beijing, Kina, men tiltrædelsen gælder kun med en række forbehold og ikke den samlede tekst. Ved det afsluttende møde fredag d. 15. september beklagede delegationsleder Mary Ann Glendon, at der i teksterne savnedes en udtrykkelig medvirken til kvinders værdighed og værdi samt til lige rettigheder for mænd og kvinder. Ligeledes savnede hun en anerkendelse af den på et ægteskab mellem mand og kvinde grundlagte familie.

### Gentog forbehold

Vatikanet vendte sig desuden mod abort og legalisering af abort og gentog de forbehold, der var fremført på Kairokonferencen mod begreber som »sexuel sundhed« og »reproduktiv sundhed«. Abort hører

under ingen omstændigheder under sidstnævnte begreb.

### Også nej til brug af kondomer mod AIDS

Vatikanet sagde udtrykkeligt nej til kunstige metoder for svangerskabsforebyggelse og programmerne for familieplanlægning, som lader hånt om ægtefællernes frihed, deres menneskeværdighed og menneskerettigheder. I denne forbindelse afvistes anvendelse af kondom, også som forebyggelse mod AIDS. Endelig gik delegationen ud fra, at samvittighedsforbehold af religiøse, moralske og etiske grunde - som hos medicinere i forbindelse med abort - ikke ville blive antastet i slutdokumentet.

Vatikanet afviste hele kapitel IV/C, hvor spørgsmål om sexuel og reproduktiv sundhed blev behandlet upassende stærkt i forhold til andre kvin-

delige sundhedsbehov. Desuden vender Vatikanet sig mod alle begreber, som kan betragtes som samfundsmæssig accept af abort eller homosexualitet. Endelig afvises § 232f med den dér anførte ret

for kvinder til at kontrollere egen seksualitet, idet dette kan tydes som en godkendelse af forbindelser uden for ægteskabet.

Fortsætter på bagsiden

## Skarp kritik af kirkefolkets ønsker

Bonn (KIPA) - Formanden for den tyske bispekonference, Karl Lehmann, har skarpt kritiseret den planlagte underskriftindsamling, der skal støtte »kirkefolkets ønsker«. Spørgsmål og svarmuligheder er »meget generelle og flertydige«, skaber forvirring og arbejder til dels med »vildledende vendinger«, siger Lehmann.

Hele fremgangsmåden fo-

regiver, at spørgsmål, der hverken angår sagen, de implicerede parter eller kirken, kan besvares med lethed og selvfølgelighed. Emner, der diskuteres inden for kirken, såsom cølibat, seksualmoral og kvindens ligeberettigelse, og som underskriftindsamlingen drejer sig om, betegner Lehmann som

Fortsætter på bagsiden



# Biskoppen af Banja Luka holder stand

## Stadig 5.000 katolikker tilbage i bispedømmet

Bonn (KIPA) - I den sidste uge af august blev 12.000 mennesker, størstedelen af den ikke-serbiske befolkning, fordrevet fra Banja Luka, men der er stadig omkring 5000 katolikker i det serbisk kontrollerede område. Før 1991 boede der rundt regnet 120.000 katolikker i bispedømmet Banja Luka. Det fortæller den stedlige biskop, Franjo Komarica, i et telefoninterview med Würzburg-avisen »Deutsche Tagespost«. Selv er han fortsat indstillet på at holde stand.

Fordrivelsen af kroater og

muslimer fra området omkring den vestbosniske by Banja Luka er tilendebragt - ifølge FN. Men det passer nu ikke helt, siger Komarica. De serbiske myndigheder har opfordret alle kroater til at rejse, men tilsyneladende har Kroatien haft vanskeligheder med at få flygtningene indkvarteret.

**Går op for dem, at det ikke nytter noget**  
Mange mennesker har måttet vente i dagevis i deres teltlejr, inden de kunne komme afsted, siger Komarica. Nogle

fik hjerteanfald, mens de ventede på de busser, der skulle køre dem til Kroatien. »Alt for meget har disse mennesker måttet lide. Indtil nu har de båret deres lidelser. De vil

blive her. Men nu er det gået op for dem, at det ikke nytter noget. For tre år siden kunne de uden videre være taget afsted. De kunne have skånet sig selv for alt det, der er sket i de tre forfærdelige år«, klager Komarica.

I mellemtiden er også mange præster og ordensfolk blevet fordrevet, og nogle har fået husarrest. To kirker er på det seneste blevet fuldstændig ødelagt. Et menighedshus blev jævnet med jorden midt

om natten. Komarica: »Huset blev fuldstændig tilintetgjort med store, tunge maskiner. Det var der, folk blev ved med at mødes. Men nu er de altså blevet frataget deres mødested. Så nu må de rejse, hvad enten de vil det eller ej.«

**Man har villet fordrive vort folk**

Påstanden om, at alle kroater og muslimer havde måttet rømme deres huse, fordi serbiske flygtninge fra Krajina-

området skulle indkvarteres tror biskoppen ikke på. »Der er rigtig mange, faktisk hundrevis af huse i udkanten af byen, særligt i de små landsbyer, der står tomme, efter hvad jeg har hørt. Der er ikke rykket nogen flygtninge ind. Man har simpelthen villet fordrive vores folk helt uden grund. Og så har man plyndret vores huse. De er faktisk ikke til at flytte ind i mere«, siger Komarica.

## Paven advarer imod racisme og fremmedhad

Pave Johannes Paul II advarer imod genopblussende racisme og fremmedhad og opfordrer alle katolikker til at møde indvandrere - også de illegale - med solidaritet og forståelse.

Paven beklager, at i mange lande mødes indvandrere med en restriktiv lovgivning. Det er især myndighedernes stadige skærpen af kriterierne for, hvad der kan kaldes et familiemæssigt tilhørsforhold, der er forkert. Mennesker, der ikke lovligt kan nægtes retten til et familieliv, må ikke betragtes som »undtaget fra« et lands gældende lov.

Efter pavens opfattelse må

illegal indvandring forebygges ved, at man samarbejder internationalt; man må især bekæmpe de kriminelle initiativer, hvis formål er at tjene penge på menneskesmugling.

**Væsentlig årsag**

På længere sigt kan problemerne kun løses, hvis den politiske stabilitet og udviklingen fremmes, hedder det i pavens budskab. Johannes Paul II betegner den manglende sociale og økonomiske balance i verden som en væsentlig årsag til det stigende antal migranter. Denne ubalance må dog ikke bare betragtes som »skæbnen«; den må tværti-

mod ses som en udfordring til menneskehedens ansvarsbevidsthed.

Uden at komme ind på det omstridte »kirkeasyl« understregede paven, at kirken, når den konfronteres med fremmedhad, har pligt til at hæve sin »broderlige stemme« og handle i næstekærlighed. Illegale indvandrere er ofte katolske kristne. I respekt for loven må kirken forsøge at komme de mennesker i møde, der har fået forbud mod at blive inden for deres eget lands grænser. Endvidere må den spørge, hvor meget det er værd at have ret til at udvandre, hvis man ikke har en tilsvarende

ret til at indvandre. Man må hjælpe illegale indvandrere gennem de offentlige instanser, der giver udlændinge opholdstilladelse, lød pavens opfordring. Sociale og karitative organisationer kan tage kontakt med myndighederne og forsøge at finde frem til egnede løsninger. De indvandrere, der efter mange års ophold har slået rødder i lokalsamfundet, og for hvem en hjemsendelse ville være om trent det samme som en udvandring med alvorlige konsekvenser ikke mindst for børnene, skal man ifølge paven være særlig opmærksom på.

**Sarajevo:**

## 614 af kirkens ejendomme ødelagt

Augsburg (KNA) - Siden krigen i Bosnien brød ud er 614 anlæg og bygninger tilhørende den katolske kirke, ærkebispedømmet Sarajevo, ødelagt, meddeler Caritas i Augsburg. Det kan dokumenteres, at det i 397 tilfælde er serbisk, i 270 tilfælde muslimsk militær, der er ansvarlig for ødelæggelserne. I løbet af to år har serbiske enheder raseret 130 katolske kirkegårde;

muslimer har ødelagt 96. Ifølge statistikken er 127 ejendomme blevet fuldstændig tilintetgjort af serberne og 11 af muslimerne. Mange flere kirker, klostre og skoler er alvorligt beskadiget efter raket- og granatangreb, men de er endnu delvis brugbare. I Sarajevo er både domkirken og så godt som alle kirker hårdt ramt af serbisk artilleri.

## To ordenssøstre dræbt i Algeriet

Algier (KIPA) - Den 3. september blev to katolske ordenssøstre skudt ned på åben gade i Algeriets hovedstad Algier. Det drejer sig om den 65-årige, franske Denise Leclerc og den 62 år gamle Jeanne Littlejohn fra Malta.

Begge de dræbte tilhører Apostelsøstrenes orden og

har været i landet siden 1964. De blev skudt, formodentlig af islamiske fundamentalister, kun 100 meter fra deres gadedør, da de var på vej hjem efter at have bedt vesper i kirken.

Som søstre havde de to fået navnene Bibiane og Angèle-Marie. De arbejdede på et kursuscenter, hvor unge kvinder kom for at lære syning og broderi. De var faldet godt til i Algier og havde aldrig følt sig truet, siger ordenens provincial. I bydelen Belcourt, hvor søstrene boede, er man rystet over mordet.

Apostelsøstrenes orden kom til Algeriet i begyndelsen af dette århundrede og tæller for tiden 16 søstre, fortæller provincialen. »Vi vil bede hver enkelt søster om helt frit at

beslutte, om hun vil blive eller ej. Søstrene blev spurgt allerede sidste år, men da var der ingen af dem, der ville hjem«, fortsætter hun. »Det gør os meget ondt at tænke på, hvor chokerede vores algeriske venner er over denne tragedie«, understreger provincialen; »for dem betyder det her, at der er slået skår i vores for-

hold. De er fuldstændig klar over, at søstrene er blevet i landet som et udtryk for venskab, og at de ikke ville lade et lidende land i stikken.«

I december 1994 dræbte islamiske fundamentalister fire franske og belgiske præster i Tizi-Ouzou øst for den algeriske hovedstad.

## 25.000 tilfælde af slaveri i Brasilien

Brasilia (KIPA) - De brasilianske myndigheder formoder, at mindst 100.000 mennesker lever i slavekår i Brasilien, men i hvert fald 25.000 tilfælde er officielt registreret. Det meddeler Den brasilianske Bispekonference ifølge Vatikanets radio.

Trældommens ofre er for det meste indianere, men også

børn, især i staten Mato Grosso. Kirken fordømmer disse forhold på det skarpeste. Bispekommissionen for Landreform har i årevis kæmpet imod slaveriet. Når præster bliver udvist, som sidst i Chiapa, er det som regel fordi de har korrupte myndigheder imod sig.

## Katolsk kirke nedbrændt i Sudan

München (KNA) - I Sudans hovedstad Khartoum har ifølge det katolske »Missio« i Aachen islamiske ekstremister sat ild til en katolsk kirke, umiddelbart efter at ærkebiskop Gabriel Zubeir Wako havde viet nye præster i domkirken.

En af brandstifterne blev selv fanget af ilden og med besvær reddet af kristne, der prompte overgav ham til politiet. Han indrømmede at tilhøre en ekstremistisk gruppe, der stod bag brandstiftelsen.

Trods tilståelsen og de øvrige beviser agter staten

ikke at følge sagen op. Til gengæld blev den politikommissær, der havde forhørt gerningsmanden, fyret fra sin stilling.

### STELLA MARIS SKOLE Nyborg

søger

### ny skoleleder

Da vor skoleleder ønsker at gå på pension ved årets udgang og forinden afvikle ferie, søger vi en ny - evt. med tiltrædelse ultimo november.

Skolen er en selvejende katolsk skole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn, og den har en bevidst økonomisk profil.

Vi søger en leder, der dels kan tegne skolens holdningsmæssige og pædagogiske linie og dels er udviklingsorienteret og i stand til at indgå i et konstruktivt samarbejde med en engageret forældrekræds og en dygtig og motiveret personalegruppe.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for personale ved de frie grundskoler.

Yderligere oplysninger kan indhentes hos skoleleder Kr. Laustin på skolens tlf. 65 31 76 71 eller hos bestyrelsesformand Svenning Ravn på tlf. 75 72 58 55.

Ansøgning stiles til bestyrelsen og sendes inden den 16.10.95 til

**STELLA MARIS SKOLE  
Bakkevej 2, 5800 Nyborg**





gerne kunne ligesom det danske landshold dagen forinden - sætte bolden i mål. Fotos Kluge.



Uheld sker også på banen; en spiller har ved et sammenstød tabt vejret. Med- som modspillere var behjælpelige med det samme.



Henrik, højdespring og heppekor! Både Henrik og heppekoret er fra Skt. Knud Lavard Skole. Henrik tangerede sin Danmarksrekord i højdespring for 14-15 årige med 1,90 meter.

# De katolske Lege

Af Maria Jørgensen

BANG! Med en finger i øret og en på aftrækkeren åbnede skoleleder Georg Høhling »De katolske Lege«. Godt 500 unge sportsfolk spredtes ud over Gentofte Stadion. De kom fra seks katolske skoler i Storkøbenhavn, elever i 8. - 10. klasse, der havde bevilget de slidte skolebøger en tiltrængt fridag.

Forskellige former for boldspil og masser af atletik. Avanceret sportstøj, der afslørede, hvad somme og visse brugte deres fritid på, og bekvemme shorts eller joggingdragter. Alle forsynet med startnumre som til enhver anden olympiade. Og lige som til en »rigtig« olympiade kom sportsfolkene fra alle dele af verden og dannede en festlig og farverig mosaik af mennesker. En muslimsk pige i joggingdragt og hovedtørklæde var vel nok det bedste bevis på katolske skolers menneskelige spændvidde.

Fællesskab var en vigtig del af idéen bag arrangementet, og ordet »konkurrence« fik en positiv klang. For konkurrence kan også være en form for samvær: i en jævnbyrdig kappestrid er det sjovt at gøre ting, man er god til, og ting, man måske ikke er så fiks til, kan vise sig at være lige så skægt. Selvfølgelig

gælder det om at vinde; det gør al sport. Men dem, man ikke kan besejre, kan man da altid beundre - og lade det dryppe lidt på sig, at det måske er ens egen skole, de kaster glans over.

»Jo, her gælder det om at have »fysikken« i orden«, sagde en lærer med et smørret grin og lod forstå, at det var fysik, han underviste i. Og matematik. Denne fagkombination kvalificerede ham til at rende om kap med en bold og aflæse med to decimaler, hvor langt den enkelte atlet havde kastet den.

»Kan du se hende dér hende?« To piger stak hovederne sammen. »Neej, hun ser helt almindelig ud uden alt det dér pop-tøj!!« Længere blev samtalen ikke, da pigen fra paralletklassen satte sig ned inden for hørevidde. Hun viste sig

da også at være ganske fornuftig at snakke med, synes de to veninder, der benyttede lejligheden til at vinde endnu en sejr - over deres egne fordomme.

Selvfølgelig var der da blevet trænet i gymnastiktimerne, men visse boldspil måtte lige forklares for spillerne, inden de gik på banen. »Nå, men pyt med det, for vi vandt alligevel«, konstaterede et par soft-ball-næsten-nybegyndere. Anderledes ihærdigt så hurtigløberne ud til at have forberedt sig. »Det er præcis sådan, de render, når klokken ringer ud«, bemærkede - selvfølgelig - en lærer.

»Jeg håber nu ikke, at det her skal være helt lige som en olympiade«, mumlede en lysthåret fyr med munden fuld af mad, »for så er der simpelt hen for længe til næste gang«.



Der blev kæmpet til målstregen - i alle discipliner i Gentofte.



Somme tider når man længst ved selv at springe ud i livet. Andre gange støder man en kugle for at se, hvor langt ud i verden man kan nå.

## I »De katolske Lege« deltog elever fra:

Sct. Joseph Søstrenes skole, Ordrup  
Rygårds skole, Hellerup  
Sct. Knud Lavards skole, Lyngby  
Sct. Pauls skole, Tåstrup  
Niels Steensens Gymnasium, Østerbro  
Sct. Ansgars skole, Nørrebro



De katolske Lege skal være en årlig tilbagevendende begivenhed, siger skoleleder Georg Høhling fra Skt. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup. Fotoet er fra åbningsceremonien.



## Wuyts ifølge Sebastian Olden-Jørgensen

I et indlæg, »Koncilets ånd og bogstav« i »k.o.« nr. 13 af 30. august har *Sebastian Olden-Jørgensen* et uelsk værdigt angreb på *Willem Wuyts*, hvis lederartikel han betegner som »Verden ifølge Willem Wuyts«. Han hævder, at det jo er »en absurd tanke, at kirken gik i stå i de 70 år forud for pave *Johannes XXIII*«, og at det er »uretfærdigt at affærdige næsten hundrede års katolsk teologi med ordene 'systematisk, abstrakt, deduktiv, uhistorisk håndbogsteologi'«.

Nu kender jeg ikke Sebastian Olden-Jørgensens forudsætninger, men personlig er jeg ikke i tvivl om, at Willem Wuyts syn på katolsk teologi i de 100 år, der gik umiddelbart forud for Johannes XXIII, stemmer overens med de betydeligste, nyere, katolske teologers opfattelse. Ligesom for det enkelte menneske

gælder det for kirken, at det er en betingelse for liv at kunne forandre sig.

Karakteristisk for *Pius*-pavens tid er det netop, at kirken anses for statisk, for noget én gang givet. Kirken er for den tid den eneste bærer af frelsen for mennesker, kirken er først og fremmest klerikal, kirken er bevareren af traditionen og af den kristne rettroen med sine dogmatiske formler, der samledes i *Den zinger*. Den katolske moral-lære blev kodificeret i den kirkelige lovbog. Den aristoteliske filosofi i *Thomas*'s fortolkning blev anset for »den evige filosofi«, og kirken selv blev anset for »det fuldkomne samfund«, som alle andre sociale strukturer burde søge at efterligne. Den hellige skrift blev anvendt som et »stenbrud«, hvorfra man hentede de klassiske »beviser« for de dogmatiske formler. Guds

Rige blev delvis identificeret med kirken. I det 19. århundrede har vi dog de store undtagelser, nemlig *Newman* og *Scheeben*, der ikke drev uhistorisk håndbogsteologi.

Først med *Pius XII*'s rund-

skrivelse »Divino afflante Spiritu« fra 1943 blev katolsk bibelforskning legitimeret. Hidtil var ethvert forsøg i den retning strandet på den daværende Pavelige Bibelkommissions »sure opstød«, som

repræsenterede kirkelig uhæderlighed i forbløffende højder.

Til Sebastian Olden-Jørgensens bemærkninger om Det andet Vatikankoncil og *Gunnel Vallquist* vil jeg gøre opmærksom på, at naturligvis er konciltoksteme selv af afgørende betydning, men - mærkværdigt nok - så er selve den historiske proces, der foregik i Rom under Det andet

Vatikankoncil, såvel i Peterskirken som uden for, af lige så afgørende betydning, netop fordi kirken nu opgiver det statiske synspunkt og beklender, at den er »den kirke, som altid skal reformeres«. Det er denne omvendelse, der er så afgørende, og det er den, *Gunnel Vallquist* har beskrevet.

Ove Leerbeck

## Kirkens dørhængsler knirker

Da *Johannes XXIII* indkaldte Det andet Vatikankoncil var det med det udtrykkelige formål, at det skulle være et reformkoncil. Udtryk som »aggiornamento«, ajourføring, og »at åbne kirkens døre mod verden« huskes og viser tilbage til dette. Det er det eneste koncil, der ikke har været rettet mod nogen, men alene drejede sig om kirkens pastorale situation. Og koncilsfædre reformerede kirken ved at erstatte fromme og forældede tankegange med noget, der gav bedre svar på tidens spørgsmål.

Der er således god grund til at være enig med *Sebastian*

*Olden-Jørgensen* (K.O. nr. 13) i, at det er vigtigt at læse konciltoksteme. Men kommentatorer verden over peger i disse år på, at selv om kirkens døre mod verden blev slået op for 30 år siden, knirker dørhængslerne efterhånden temmelig højt. Disse knirke kelyde har Sebastian Olden-Jørgensen svært ved at høre og giver derfor formidleren af dette budskab nogle drøje hug.

Så stærkt går det til, at han til og med bebrejder pastor *Wuyts* noget, han ikke har skrevet. Når pastor *Wuyts* beskriver »kirkens officielle teologi« i det forrige århundrede,

læser Sebastian Olden-Jørgensen det som »kirkens teologi« og angriber på basis af denne fejllæsning redaktørens betragtninger som problematiske og absurde. Det er en højst ejendommelig argumentation, ikke mindst fordi en af p. *Wuyts* pointer netop bestod i at skildre forskellen mellem de to teologier.

Hele Sebastian Olden-Jørgensens påståede modsætning mellem koncilets ånd - i dag angiveligt repræsenteret ved nostalgikere - og koncilet selv - repræsenteret ved dets tekster, er en misforståelse. Undskyld at jeg spørger, men har ikke tanken om at tekster-

ne bør læses løst fra deres historiske sammenhæng en besynderlig lighed med det protestantiske slogan "Bibelen alene"? *Gunnel Vallquist*'s fire bind fra koncilet (der, som de dagbøger de er, aldrig har givet sig ud for at være objektive) gør de tre vigtige år 1962-1965 nærværende på en uforlignelig måde. De skal bestemt ikke læses i stedet for konciltoksteme, men meget gerne sammen med teksterne selv og kaste lys over dem. Så vil man se, hvorledes kirkens ånd og bogstav den gang var sammenfaldende. I dag er både noget af ånden og nogle af bogstavene gået i glemmebogen. Dørhængsler mangler olie!

Ivar A. L. Hoel

## Undskyld at vi spørger

I det norske katolske tidsskrift "St. Olav" skrev den navnkundige redaktør op gennem halvtredserne og tresserne, *Hallvard Rieber-Mohn O.P.* under pseudonymet "frater Candidus" en kommentarspalte, han kaldte "Blik på tiden". I 1968 blev det bl.a. til følgende kommentar, som "St. Olav" i 1994 (nr. 9, s. 21) fandt grund til at genoptrykke. Den tåler at genoptrykkes i k.o. og kan stå som kommentar til ting, der tænkes blandt danske katolikker i 1995. "Nostalgiker" - det var *Rieber-Mohn* ikke!

»En gammel trofast læser af St. Olav, som i øvrigt har mange opmuntrende ting på hjerte, skriver og besværer sig over alle spørgsmålstejn i vore artikeloverskifter (dagens leder gør ham vel derfor næppe glad!). »Er I så usikre på det i skriver om«, hedder det i brevet. »I gamle dage fik vi mere klar og kontant besked om, hvad den katolske kirke mente«.

Det gjorde vi bestemt. Den katolske apologetik var mester i at rette spørgsmålstejn til udråbstegn. Jo mindre pjecerne var, jo mere sikre var de gerne i deres sag. Troen og sæderne kunne fremstilles som en slags facit - ingen spørgsmålstejn, kun svar. Det katolske »syn« på tingene var gerne entydigt og bestemt - også når det var galt, og alle andre end katolikkerne vidste, at det var galt. Vatikankonciliet blev en eneste stor selvransagelse på dette punkt, nogle udråbstegn blev bøjet tilbage til spørgsmålstejn igen. Grænserne blev trukket rigtigere op mellem vished og søgen, og sidstnævnte består i at stille spørgsmål, prøve tingene, øve ransagende kritik, tvivle på de forhastede slutninger.

Det skift i metoder og mentalitet huer ikke alle. Det føles meget mere tryk at have en fiks og færdig kataloget med autoriserede løsninger i hånden og slå efter, i stedet for at

tænke selv. Kirkens ufejlbarlighed skulle ikke blot gælde de centrale trosværdier, men snart sagt hvert tænkelig og utænkelig menneskeligt problem - vi havde løsningen. En belgisk biskop skabte et nyt ord for dette på koncilet. Han kaldte det »triumfalisme« - en falsk overlegenhed.

Det var en af de store træk ved pave *Johannes XXIII*, at han gav denne indstilling nådestødet. Den gamle mand havde sindets ungdom og viste, at i vort vældige tidsskifte må kristne mennesker ikke blot stå fast på deres tro, men også søge alle de steder, hvor sandheden er at finde. Således bragte han kirken nærmere menneskene, som pinefuldt må tilpasse sig en ny virkelighed, i usikkerhed og fejlslag.

Det indebærer for os mangt et spørgsmålstejn. Den katolske skråsikkerhed langt ud over grænserne for det, vi vil med troen, holder ikke mål og må nedskrives. Når kort og terræn ikke stemmer overens, er kortet forkert. Et sådant klima kræver ikke mindre, men mere tro. Man må have tillid til hele sandheden, man må have vished om, at troen er en ubøjelig troskab mod virkeligheden. Og virkeligheden får man ikke billig.

Der bliver sikkert endnu en hel del spørgsmålstejn i St. Olavs spalter.

Ivar A. L. Hoel

## Historiens forløb ryster tilliden til Roms afgørelser

Kære

*Sebastian Olden-Jørgensen*.

I dit læserbrev af 30. august 1995 mener jeg, at du vover dig længere ud end isen kan bære. Det er rigtigt, at pastor *Wuyts* giver udtryk for nogle meninger i sin klumme. Men hans synspunkter er jo ikke forskellige fra, hvad man kan læse i det amerikanske »National Catholic Reporter«, det engelske »The Tablet«, det tysksprogede »Kirche intern«, etc. Overalt er det de samme tanker, der kommer til udtryk.

Det er også rigtigt - hvad

man kan overbevise sig om ved at læse en »teologiens historie i 19. århundrede« - at man, som *Wuyts* skriver, var i teologisk lavvande - det var en »systematisk, abstrakt, deduktiv, uhistorisk håndbogsteologi«. Enkelte lyste op: *Scheeben* i Köln, der specielt interesserede sig for kirkefædrene, og *Newman* i England, der lavede historisk teologi - og ofte var ilde set for det. (Gamle pastor *Hubert Messerschmidt* fortalte mig, at man havde forbudt ham i Innsbruck at læse *Newman*! Det var under Den anden Ver-

denskrig.

Du forbigår ganske modermistkrisen og den uhyggelige atmosfære den skabte af angiveri og straffeforanstaltninger. Mine gamle professorer i Louvain havde oplevet det som unge. Det var rystende at høre. Men selv under *Pius XII* faldt hammeren på mænd som *Père de Lubac*, *Père Avril* og *Père Congar*. Senere blev de koncils eksperter og to af dem kardinaler. Det ryster nu lidt af tilliden til Roms afgørelser.

Jeg mener, du tager fejl ved din tro på, at Kirken har været

så fantastisk rigtig i sine synspunkter hele vejen og tiden igennem. Det holder jo ikke for en historisk undersøgelse. Peters skib kan ikke gå under, men det kan slingre ganske betydeligt - og det bør erkendes.

Forrige århundrede udmærker sig ved, at aldrig har kirken set så mange karitative foreninger og ordner blive grundlagt - og aldrig har den haft så stor intellektuel tilbagegang - det varede til Benedikt den XV.

Bjørn Højbo

## Hospice, plejehjem eller kursuscenter?

Ansgarstiftelsen har overtaget *Mariasøstrenes* rekreativshjem "Stella Maris" i Nyborg. Vi er flere gamle nyborgensere, der synes, at det er en skam, at den gode ejendom står tom.

**Forslag:**

1) *Mariasøstrene* i Vejle foreslår deres moderhus i Belgien, at de ligesom i Vejle søger at oprette et hospice i det gamle "Stella Maris" i samarbejde med Ansgarstiftelsen, Nyborgs myndigheder og Fyns Amt. Det kræver evt. nogen kapital og søstre fra moderhuset.

Jeg ved, at det er en lang og trang vej, men det er uhyre vigtigt med hospicer, ledet i kristen ånd. I vore dage bliver familierne ofte splittet for alle

vinde, ligesom mand og kone må gå på arbejde grundet de høje skatter og de høje huslejer. Derfor dør mange ensomme og forladte. Behovet for hospicer er enormt.

2) *Sostrup* klostrets rekreativshjem på Djursland er godkendt af sygeforsikringen "Danmark" og er meget vel fungerende. Måske kunne cistercienserinderne overtages til at drive rekreativshjem eller hospice på "Stella Maris"?

Måske kunne man samarbejde med Direktør Krafts Fond til fordel for katolske institutioner, Malteserridderne og lignende. Samarbejde er fremtidens løsen for vore mange små organisationer, ordener og menigheder.

3) Mangelen på søstre er des-

være enorm. Derfor bør vi satse mere på diakoner, som den protestantiske kirke har gode resultater med. Som eksempel kan nævnes de protestantiske menighedsplejers plejehjem "Kristinehøj" i Helsingør. Det drives dygtigt i smuk kristen ånd af et diakonægtepar. Byens populæreste hjem. Jeg kender flere katolikker, der var meget glade for at bo der.

I øvrigt vil jeg gerne bemærke, at 20-25% af Danmarks voksne befolkning er 60 år og derover. En befolkningsgruppe, der ofte er meget plejekrævende, så behovet er der.

4) Kursuscenter, kulturhus eller efterskole. En ombygning af det gamle "Stella Maris"

til et moderne plejehjem vil kræve mange millioner. Derfor burde man måske nøjes med noget mindre: Et enkelt center også med stor vægt på de unge: DUK, spejdere osv. samt evt. kulturhus for Nyborgs menighed.

Tvind har i de sidste år købt 5-6 store ejendomme på Sjælland til især efterskoler. Hvorfor kan katolikkerne ikke finde ud af at starte en efterskole? Nyborg ligger smukt midt i Danmark ved skov og strand. Der burde være mulighed for mange "kunder" - også ikke-katolikker.

Jeg håber meget, at mine forslag giver stof til eftertanke i vide kredse.

Knud Simonsen



## »For at håbet ikke må dø«

Loreto (KIPA) - Pave Johannes Paul II opfordrer de ansvarlige politikere og de krigsførende parter på Balkan til at gøre en ende på kamp

handlingerne og arbejde for fred og forsoning.

Ved afslutningen på det europæiske ungdomstræf i den italienske adriaterhavsby Loreto gav han over for 500.000 troende udtryk for sin beklagelse over de mange tab og ødelæggelser, den meningsløse krig har ført med sig.

Paven opfordrede de unge fra 30 lande til at række hinanden hænderne som et fredens tegn - som et tegn på solidaritet med de unge i Bosnien og Hercegovina, krigens direkte ofre. I messen deltog også repræsentanter for den

ortodokse kirke, deriblandt den serbiske biskop Lavrentije og delegater fra patriarkaterne Moskva og Rumænien. Italiens ministerpræsident Lamberto Dini var ligeledes tilstede.

Det europæiske ungdomstræf faldt sammen med Loreto-helligdommens 700 års jubilæum; huset i Loreto æres ifølge traditionen som det hus, den hellige familie boede i. Eftertrykkeligt opfordrede paven Europa til at holde fast ved sine kristne værdier. Frihed, lighed og broderskab er ikke absolutte værdier, er ikke et mål i sig selv; de må baseres på kærlighed til næsten.

Aftenen forinden, da man var samlet til en andagt i det fri, havde Johannes Paul II bedt de unge om at yde deres

bidrag til freden. Samtidig fordømte han alle voldelige ideologier og enhver form for nationalisme og intolerance. »Uafbrudt snakker man om fred, men man holder ikke op med at føre krig«, konstaterede han med beklagelse. Kun få hundrede kilometer fra den italienske adriaterhavs-kyst dør mennesker både på gader og pladser og på slagmarken. Kvinder og gamle mennesker dør, mens de står i kø for at få vand eller købe brød. Børn dør, mens de løber og leger. Paven appellerede til de unge katolikker om at bane vej for et broderligt forhold mellem folkeslag og bidrage til, at »menneskeheden familie« må baseres på gensidig given og tagen-imod.

Deltagerne i den natlige

gudstjeneste, der varede to en halv time, var via satellit forenet med unge katolikker i Dublin, Paris, Litauen, Dresden og Sarajevo. Paven havde tårer i øjnene, da den 28-årige Slovan, der selv blev såret i krigen, fra et TV-studie i den bosniske hovedstad takkede ham for hans indsats for fred og forståelse. »Mist ikke modet; fortsæt med at bekæmpe det onde med det gode«, sagde paven, »for at håbet ikke må dø«.

Fra en kirke i Dresden mindede en gruppe unge om den »ikke-voldelige revolution« i 1989. I deres forbønner bad de unge om, at volden måtte ophøre, om solidaritet med fattige og for de økumeniske bestræbelser.



## International ministrantvalfart til Rom

Flere tusinde ministranter, drenge, piger, unge kvinder såvel som unge mænd deltog i en valfart til Rom i dagene 29. til 31. august. Mange af dem ses her i basilikaen »Skt. Paul: uden for Murene« til en gudstjeneste. Fra dansk side var der efter sigende flere deltagere, men det har ikke været muligt at opspore noget om valfarten. Foto KNA.

## Paven indkalder biskopper fra det tidligere Jugoslavien til kirkeligt topmøde

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har indkaldt de katolske biskopper fra det tidligere Jugoslavien til et topmøde i Vatikanet den 17. oktober. På mødet skal man drøfte mulighederne for at fremme en varig fred i området og rådslå

om hjælp til krigsofrene, sagde paven ved generalaudiensten på Peterspladsen den 13. september.

Paven oplyste, at kirkelederne fra Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Makedonien, Slovenien og den resterende

del af Jugoslavien er indbudte.

Ved samme lejlighed gav paven udtryk for håb for de igangværende fredsforhandlinger og ønskede, at de måtte være »de første skridt mod fred«. Fred forudsætter agtel-

se for menneskerettigheder og muligheder for at de fordrevne og flygtninge kan vende tilbage, understregede paven over for de tusinder af pilgrimme fra hele verden, der i silende regn var til stede på Peterspladsen.

Annoncer i  
»katolsk orientering«

I dag forsikrer  
vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00

## Weekends på Magleås

### WEEKEND-RETRÆTE

15. sep. kl. 19 - 17. sep. kl. 14.

Emne: »Af nåde er I det, I er« (1. Kor. 15,10).

Retræteleder: Jesper Fich.

Pris: kr. 650,00 - Kun få pladser.

(Sengetøj medbringes eller lejes på stedet for kr. 30).

Skt. Mariæ kirke og sognepræst Jesper Fich indbyder til retræte på Magleås. Retræten vil blive sammensat af oplæg, film, samtale og gudstjenester. Der vil også blive tid til personlig bøn/overvejelse og traveture i de dejlige omgivelser på Magleås.

### KONVERTIT-WEEKEND

29.9. kl. 19 - 1. okt. kl. 14.

Pris: kr. 575,00.

\* Tænk på at konvertere.

\* Går du til undervisning.

\* Har du allerede opnået fuldt medlemskab af den katolske kirke -

...så er dette måske noget for dig.

I løbet af weekend'en vil vi gennem oplæg, samtaler og paneldiskussion søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer og spørgsmål, Du har. Af programmet: Blive katolik på grund af / på trods af. Hvad ligger bag et engagement? Hvad er ordensliv? Verdenskirke/lokalkirke. Kaminpassiar / Åben samtale. Indlæg ved sr. Hildegard Doods, sr. Evelyn Krepele, Niels la Cour, Ellen Marie Lebahn og pater Andrzej Papuga. Kursusleder: pastor Hans Esmark.

### KRISTEN MYSTIK før og nu - 4. del.

24. nov. kl. 19. - 26. nov. kl. 14.

Pris: kr. 600,00.

Mystik er i kristen sammenhæng ikke noget "mystisk", men noget ethvert menneske iflg. Bibelen er kaldet til. Derfor er den kristne mystik karakteristisk ved sin realisme og sin store mangfoldighed. I den fortsatte gennemgang af de forskellige former for kristen spiritualitet i fortid og nutid, er vi nu nået til den, som kunne kaldes hjertemystik, og som bl.a. er kendt i Østkirkens ortodokse tradition, men som vi også møder i 1300-tallets kvindemystik, hos den lille Therese i 1800-tallet og i vor hjemlige kirkelige tradition hos Niels Steensen og H. A. Brorson. Som et markant udtryk for, at mystisk kontemplation og rationel højtudviklet teologi ofte er to sider af samme sag, præsenteres vi til sidst for Thomas af Aquin, en af kirkehistoriens største teologer.

Indlæg ved pastor Karen Marianne Kristensen, sr. Miriam O.S.B., Mette Lebeck, Kaare Nielsen og Jette og Jakob Thomsen.

Ledere: Kirsten Kjærulf og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

Magleås  
Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

### WEEKENDS I 1996:

Kristen mystik - 5. Del: 19.-21. januar.

Bibel og forkyndelse: 3.-4. februar.



# Tyske biskopper fremlægger moralkatekismus



Mainz (KNA) - Med den nylig udkomne »moralkatekismus« tilbyder Den katolske Kirke i Tyskland en »vejviser« i etiske og i samfundsaktuelle spørgsmål. Bogen forlanger konsekvent iagttagelse af menneskerettighederne, og understreger betydningen af en demokratisk samfundsorden. Samtidig advarer de biskopper, der står for udgivelsen, imod farer, der kan opstå i et demokrati. Således bør spørgsmål, der ikke hører til parlamentariske afstemningers ansvarsområde, men som sorterer under samvittigheden, ikke søges afgjort ved en flertalsbeslutning. Derudover tager biskopperne stilling til talrige, detaljerede emner.

Med henblik på at opnå en verdensomspændende retfærdighed må industrilandene efter biskoppernes overbevisning ikke drive handel uden at overveje, hvad deres handelspolitik vil føre med sig. Der kræves mere solidaritet med mennesker, der er forfordelt; det gælder også om at medvirke til nedbrydningen af uretfærdige systemer. Udviklingslandene selv forpligtes til at skille sig af med uretfærdige økonomiske strukturer. Udtrykkeligt siger biskopper-

ne om den internationale gældskrise: »I princippet er det selvfølgelig rigtigt, at man skal betale sin gæld. Men det er ikke tilladt at gøre krav på en tilbagebetaling, der vil drive hele befolkninger ud i sult og fortvivelse.«

Gentagne gange omtales retten til at leve. »Man har ikke ret til svangerskabsafbrydelse«, understreger biskopperne. Ethvert samfund er forpligtet til at værne om menneskers liv og ganske særligt om »de ufødte børn, samfundets svageste medlemmer«. Forsættligt drab på dem kan retsstaten ikke se bort fra, når den samtidig straffer for røveri, tyveri, forseelser i trafikken og meget andet. Hvis kirken ikke kan medvirke i den rådgivning, gravide kvinder tilbydes af det offentlige, må den finde andre veje til at rådgive med det formål at bevare det lille liv og hjælpe kvinden effektivt.

En lang række spørgsmål angående seksualmoral tages op. Udtrykkeligt afvises det at betragte AIDS som Guds straf. Den, der er ramt af sygdommen, må ikke sættes uden for døren, men skal være sig sit ansvar bevidst. Kunstig befrugtning afvises.

Fosterdiagnostik kan opfattes positivt, men må ikke foretages med svangerskabsafbrydelse for øje. Som den eneste tilladte form for fødselskontrol nævner biskopperne den såkaldt naturlige familieplanlægning og tilføjer: »Ægtefæller, der når til den faste overbevisning, at de i deres personlige situation ikke kan følge kirkens lære om fødselskontrol, påberåber sig deres ansvarsbevidste samvittigheds beslutning.« Homoseksuel behandles differentieret; det afvises at anerkende sådanne forhold som egentlige livsfællesskaber.

Biskopperne accepterer, at genteknologi anvendes i plante- og dyreavl og på menneskelige kropsceller; de gør dog samtidig opmærksom på, at der på længere sigt kan være følger af genteknologien, man ikke kan se bort fra. Biskopperne siger »ja« til organdonation under forudsætning af, at lovgivningen forhindrer misbrug og at der i hvert enkelt tilfælde foretages en grundig efterprøvning. Et donorkort må ikke være lovpligtigt; beslutningen må tages »frit og samvittighedsfuldt«.

Også forsikringsvindelse, skatteunddragelse, misbrug

af pengegaver givet til velgørende og politiske organisationer, sort arbejde og »gratis« benyttelse af tog og busser betegnes som forkert og umoralsk. Handel med våben omtales kun ganske kort; tortur betegnes som en »alvorlig trussel imod livet og imod menneskets værdighed«. Om dødsstraf hedder det, at kristne ikke bør være dens forsvarere. Forsøg med dyr kan kun accepteres, når det ønskede mål ikke kan nås på anden vis.

Den omkring 500 sider store moralkatekismus med titlen »At leve ud fra troen« er anden del af de tyske biskoppers katekismus for voksne. Første del, der handler om kirkens trosbekendelse, udkom allerede i 1985.

Det er den moderne opfattelse af begrebet frihed, der har givet anledning til dette værk, siger moralteologen Wilhelm Ernst, Erfurt, der på biskoppernes vegne har udarbejdet væsentlige dele af værket; her afhænger alt af samvittighedens ansvarlighed. Ordret siger han: »Samvittigheden er altså i virkeligheden kernen i den almindelige moral.« Moralteologen Johannes Reiter, Mainz, betegner umiddelbart katekismen som en »tidssvarende grund- og håndbog i teologisk etik«, der opfordrer læseren til at handle efter den. Sproget er mindre abstrakt end i Verdenskatekismen fra 1993.

Der er ikke bare tale om, at kirkens lære refereres eller gentages, siger bispekonfe-

rencens formand Karl Lehmann. Det drejer sig i langt højere grad om en fortolkning i praktisk-nutidige vendinger, et dristigt projekt, eftersom værket skal svare til de aktuelle teologiske tanker uden at være en lærebog i teologi. Endelig er det ikke så få spørgsmål, der inden for kirken er uenighed om. Katekismen har fundet den gyldne middevej, siger biskoppen. Dens tekst argumenterer stærkere end Verdenskatekismens og forsøger at fremstille retningslinjerne på en mere indbydende måde. Katekismen er ikke en politiserende bog og skal heller ikke bruges som et stykke værktøj, men den giver en meget grundig information.

## Moral fra A til Z

Mainz (KNA) - Det hele kan siges ganske kort: »Kærlighedsbudet er indbegrebet af kristen etik.« Det vil de tyske katolske biskopper give videre til moderne mennesker i deres nylig udkomne moralkatekismus. Biskopperne udtaler sig derved om principielle og konkrete spørgsmål, om problemer, der vedrører enkeltpersoner og hele samfund. Budskabet er: der skal værnes om mennesket og menneskeværd. Den internationale fordeling af goderne må være mere retfærdig. Og biskopperne kræver beskyttelse af naturen og social retfærdighed.

### Giver solide informationer

»Det er ikke en politiserende bog«, sagde formanden for den tyske bispekonference Karl Lehmann, da bogen blev præsenteret. I stedet giver den solide informationer, man kan orientere sig efter. Den toneangivende tekstforfatter, moralteologen Wilhelm Ernst, Erfurt, understreger, at det er det glade budskab, det drejer sig om, ikke en truende dundertale.

I stikordsregisteret findes mere end 1000 emner fra A til Z. Selvom der dukker adskillige »varme kartofler« op, nævnes ting som våbeneksport kun periferisk. Behandlingen af de enkelte, konkrete emner er bygget op over de ti bud og følger efter en godt 100 sider lang almen introduktion, der handler om mo-

ralteologiske grundbegreber som normer, forbud og påbud, menneskerettigheder, læreembedets rolle og især samvittigheden. Den principielle konflikt mellem den autonome moral på den ene side og på den anden side den på troen baserede etik gøres der ikke rede for - endsige reflekteres over.

### To særligt påfaldende emner

Blandt de »kildne« emner er to særligt påfaldende: opfordringen til at værne om livet - respekten for det ufødte barn falder uden for demokratiets kompetenceområde - og den nogle steder omstridte behandling af spørgsmålet om kirkelig medvirken i den rådgivning, staten tilbyder gravide.

To emner får særlig opmærksomhed: Katekismen tillader kun den såkaldte naturlige familieplanlægning, men den erkender, at denne metode ikke kan praktiseres af alle ægtepar. De, der ikke kan, »påberåber sig deres ansvarsbevidste samvittigheds beslutning«, hedder det samtidig med, at der udførligt og med eftertryk henvises til de givne retningslinjer.

Også spørgsmålet om den pastorale omgang med gengifte fraskilte tages op. Til at begynde med stadfæster biskopperne, at gengifte fraskilte ikke har adgang til sakramenterne. Derefter understreges det, at kirken kender til de pågældendes kvaler, og at den

søger at hjælpe dem på en måde, »der kan forenes med Jesu bud og kirkens lære om den uigenkaldelige troskab i ægteskabet«. Endelig tales der endnu en gang om den »ansvarsbevidste samvittigheds beslutning«; denne gang gælder det sjælesørgeren i samtale med de mennesker, for hvem problemet er aktuelt.

Katekismen har sin egen historie, hvilket ikke kun skyldes, at moralteologi nu om dage er den mest omstridte disciplin indenfor den katolske teologi. Moralkatekismen var påbegyndt allerede i 1985, da biskoppernes »troskatekismus« udkom. Lige siden har biskopperne beskæftiget sig med den helt igennem kontroversielle tekst. Og netop da udkastet var på vej til Rom for at få den endelige »velsignelse«, mødte den to andre skrifter, der gik den anden vej over Alperne, Johannes Paul II's moralencyklika »Veritatis Splendor« og den såkaldte Verdenskatekismus. Begge de to måtte arbejdes ind i teksten, hvad der ikke just havde nogen udglattende virkning.

### Endnu ikke bedømt

Moralteologer er tilbageholdende med at give deres bedømmelse af værket, der endnu ikke er nået ud til alle. Men i betragtning af at katekismen fra 1985 indtil nu synes at være blevet vel modtaget, udtrykker de forbeholden optimisme.



# »Retten til livet er et fundamentalt retskrav«

Uddrag af de tyske biskoppers moralkatekismus.

De tyske biskoppers moralkatekismus skal være et redskab til brug for den kateketiske fornyelse og for »ny-evangeliseringen« af Tyskland og Europa, siger **Karl Lehmann**, formand for Den tyske Bispekonference, i forordet til bogen. KNA bringer uddrag af værket, der nærmer sig de 500 sider.

## Samvittighed

(131) »Kirkens lære ansporer til at leve efter samvittigheden. I samvittigheden står mennesket over for Gud. På sin færd med Gud må enhver søge det, der er godt og sandt for Gud. Muligheden for, at han kan gå ad forkerte veje og anrette uoverskuelige skader, formaner ham til altid at være tro imod sin beslutning om at gøre det gode og til stadighed arbejde med sin samvittighed.«

(141) »Vore dages etiske og retlige begrundelse for samvittighedens frihed går ud fra en opfattelse af samvittighedsbeslutningen, som mennesker almindeligvis vil kunne enes om: En samvittighedsbeslutning er den alvorlige, moralske beslutning, dvs. en beslutning taget ud fra en afvejning af »godt« og »ondt«, som den enkelte i en given situation i sit indre føler sig bundet og ubetinget forpligtet af, sådan at han ikke uden alvorlige samvittigheds kvaler ville kunne handle anderledes.«

## Demokrati

(251) »Erfaringer fra før og nu viser os, at demokratiske styreformere er de bedst egnede til at skabe sådanne forhold, som yder såvel den enkelte som hele samfundet retfærdighed. Ser man realistisk på menneskets natur, må man ikke overse, at demokratiet kan rumme farer for demokratiet selv. Sådanne farer kan f. eks. bestå i, at man forsøger at opnå flertal for en sag, der ikke hører til parlamentariske afstemningers ansvarsområde, men som sorterer under moral- og samvittighedsspørgsmål.«

## Ufødte børn

(296) »Ethvert samfund har pligt til at værne om retten til livet som et fundamentalt retskrav. Beskyttes skal i særlig grad de, der ikke er i stand til at beskytte sig selv, og frem for alt de ufødte børn, samfundets svageste medlemmer. Derfor må staten holde hånd over det ufødte menneskeliv. At dræbe et ufødt barn er en krænkelse af livets urørlighed og af det grundlag for det menneskelige retssamfund, der er værd at værne

om.

Når røveri, tyveri, overtrædelse af færdselsloven og meget andet straffes, må det ufødte barn være så værdifuldt, at retsstaten beskytter det imod forsæligt drab. Staten kan hverken ved lovgivning regulere borgernes moral eller straffe forbrydelser imod den moralske orden. Men det ufødte menneske er så værdifuldt, at selvom der under visse omstændigheder ikke straffes, må retsstaten vise, at den misbilliger drab på ufødte børn.«

(297) »Kirken kan ikke alene ved moralske appeller - og staten kan ikke alene ved lovgivning - værne om de værdier, der er ved at gå tabt. Appeller og lovgivning må følges op særligt af en formidling af værdier, af rådgivning i konfliktsituationer og af sociale tiltag fastsat ved lov.«

»Der, hvor det af moralske grunde ikke kan forsvares, at kirken medvirker i en lovpligtig rådgivning for gravide, er det kirkens opgave at søge andre muligheder for at tilbyde en rådgivning, der har til formål at beskytte det ufødte barn og effektivt at hjælpe den gravide kvinde.«

## Forsøg med dyr

(335) »Diskussionen om eksperimenter med dyr har øget bevidstheden om, at den true dyreverden må beskyttes bedre. Dyreforsøg må kun foretages i det omfang det ønskede, moralsk forsvarlige mål ikke vil kunne nås med andre midler. Ud fra et etisk standpunkt kan det ikke retfærdiggøres, at kosmetik afprøves på dyr. Også dyreforsøg i undervisningssammenhæng skal så vidt muligt afskaffes.«

## Kernekraft

(336) »For fremtiden bør foretrækkes en anden energikilde end kernekraft. Hvilke alternative energikilder det kunne være og inden for hvilke tidsrum de skulle kunne tages i brug, kan den kristne etik ikke svare på; den kan kun pege på de betingelser, eksperterne må sørge for at opfylde. Den kendsgerning, at der findes atomkraftværker, er ikke ensbetydende med, at de er forsvarlige. En entydig

etisk blåstempling afhænger også af, om affaldsproblemerne kan løses og hvilke konsekvenser det vil få for kommende generationer; en sådan retfærdiggørelse kan ikke gives på nuværende tidspunkt.«

## Gengifte fraskilte

(351) »Gengifte fraskilte kan ifølge kirkens gældende regler ikke modtage sakramenterne. Deres livssituation står i objektiv modsætning til den kærlighedens pagt mellem Kristus og kirken, som i eukaristien bliver synlig og nærværende (jfr. Familiaris Consortio og Verdenskatekismen).

Kirken har gennem længere tid åbnet mulighed for, at gengifte fraskilte kan deltage i eukaristien, hvis de, selvom de er tæt forbundet med hinanden, lever som bror og søster, dvs. afholdende. Mange anser en sådan anbefaling for unaturlig og utroværdig. Ikke så få gengifte fraskilte har dog tappert og offervilligt fulgt denne vej. De fortjener respekt og anerkendelse. Det er klart, at denne livsform ikke på længere sigt kan praktiseres af alle, navnlig yngre, gengifte par.

Kirken kender til de trængsler, mange mennesker lever i, og lider med dem. Sjælesørgeri skal såvel som teologisk søges den efter udveje, der kan forenes med Jesu bud og kirkens lære om den uigenkaldelige troskab i ægteskabet. Sjælesørgerne skal særlig omsorgsfuldt følge de gengifte fraskilte. I deres søgen efter konkrete hjælpemuligheder er de over for kærligheden til sandheden forpligtet til at holde de forskellige situationer ude fra hinanden. Der er forskel på, om nogen trods oprigtige bestræbelser på at redde det tidligere ægteskab med urette er blevet forladt, eller om nogen selv har gjort sig skyldig i at ødelægge et kirkeligt gyldigt ægteskab. Atter andre har indgået et nyt forhold med henblik på børnenes opdragelse og har somme tider den subjektive samvittighedsoverbevisning, at det tidligere, uhjælpeligt ødelagte ægteskab aldrig har været gyldigt. De pågældende skal i en oprigtig samtale med en klog og erfaren sjælesørger søge at klarlægge og vurdere disse forskellige situationer og omstændigheder og for deres vedkommende finde frem til en ansvarlig samvittighedsafgørelse.

Sjælesørgerne skal henlede

deres opmærksomhed på de muligheder, der findes inden for kirken, for at få en retlig afklaring på deres situation. Når der søges efter muligheder for at hjælpe, må det i hvert fald undgås, at der blandt mennesker i og uden for kirken opstår forvirring og misforståelser omkring ægteskabets uopløselighed.«

## Antikonception

(370) »Af forskellige grunde er der i dag en øget interesse for, men også nogen modstand imod den såkaldte »naturlige familieplanlægning«. Mange kvinder afviser kunstig prævention som værende et indgreb; andre beklager, at med kemiske midler hviler fødselskontrollen alene på kvinderne, mens mændene kun i ringe grad tager del i den. Mange betragter derfor iagttagelse af kvindens cyklus som en fælles familieplanlægning i egentlig forstand. Der findes dog ægtepar, der ikke ser det som nogen farbar vej for deres ægteskab. Ægtefæller, der når til den faste overbevisning, at de i deres personlige situation ikke kan følge kirkens lære om fødselskontrol, påberåber sig deres ansvarsbevidste samvittigheds beslutning.«

## Forsikringsvindelse, skatteunddragelse og »gratis-kørsel«

(421) »Lige som den personlige ejendom skal offentlig ejendom respekteres. Krænkelse af personlig og offentlig ejendom må ikke måles med hver sin målestok. Det gælder såvel for materiel som for åndelig ejendom. Ethvert forsøg på uretmæssigt at drage fordel af det sociale system er altså moralsk forkert, fordi man derved ligger andre til byrde og undergraver hele systemet.

Også forsikringsvindelse, skatteunddragelse og smugleri er forkert opførsel over for den enkelte såvel som over for samfundet. Det samme gælder for organisationer, der i strid med lovgivningen manøvrerer deres indtægter uden om skattevæsenet, og håndværkere, der lejlighedsvis yder service uden at skrive regning.

Det er ligeledes fejlagtig omgang med offentlig ejendom at benytte sig af kollektive samfærdselsmidler uden at købe billet og at beskadige og ødelægge offentlige anlæg og bygninger.«



## »Du må ikke køre bil når du har drukket«

I forbindelse med udgivelsen af de tyske biskoppers »moralkatekismus« er et antal unge blevet spurgt, hvilke ti bud de ville stille op. Forbavsende nok viste sammentællingen, at »Du må ikke slå ihjel« havde fået en førsteplads med tilslutning fra 87 %. Det bud kender vi fra Bibelen. Men det næste bud lød: »Du må ikke køre bil, når du har drukket« (79 %), efterfulgt af »Du må ikke være racist« (68 %), »Du skal være miljøbevidst« (64 %) og »Du må ikke tage stoffer« (60 %). Unge er meget mere følsomme over for ting, der hører med til et menneskevenligt samfund, end nogle voksne tror, når de hører om unge, der øver hærværk eller bare larmer.

71% af de adspurgte unge nævnte et »bud«, der sammenfatter alle de andre og mere end alle andre er af bibelsk oprindelse: »Du skal behandle alle andre lige som dig selv.« Det minder én om, hvad Jesus mente med budet om næstekærlighed: din næste, din partner, din nabo, din underordnede eller foresatte - alle er de så betyd-

ningsfulde, at du tager dig af dem, er dem nær, føler med dem, hjælper dem, leder og vejleder dem. Men målestokken for, hvad du gør eller ikke gør, er hvordan du forholder dig til dig selv. Hvordan kan den, der ikke kan lide sig selv, lide andre eller føle noget for dem?

Jesus sagde dog også noget andet i den forbindelse, ligeledes sammenfattende alle budene: »Du skal elske Herren din Gud.« Det er den jord, som kærlighed til Gud og kærlighed til næsten kan spire frem af. Rodfæstet i denne jord vil planer og drømme ikke vokse ind i himlen, men vil folde sig ud i de rigtige dimensioner.

For kristne er det ikke bare det humane sindelag, det drejer sig om. Kristne ved sig forbundet med Gud. Dette symboliseres i kors: den lodrette bjælke viser hen til forbindelsen med Gud, den vandrette til de sociale komponenter, samværet med andre mennesker, med naturen. De to hører sammen, fordi én af bjælkerne, én dimension af dem ikke er noget kors.



# Venskabet mystiker

Af Lone Stubkjær

Grethe Livbjerg »TERESA AF AVILA« Venskabet mystiker. Borgen 1995. sider 256, prisen kr. 248,-.

»Teresa af Avila, hun er alt for stor og besværlig«, sukker de fleste; men Grethe Livbjergs bog »Teresa af Avila« gør hende både tilgængelig og aktuel.

Teresa er ikke en perfekt, utilnærmelig helgen, men et menneske som os andre. En, der er splittet mellem Gud og verden; mellem sit sociale jeg, der elsker at omgås mange, og sit kontemplative, der længes mod ensomhed og stilhed; en, der slås og vinder - eller bliver vundet?

Titlen »Venskabet Mystiker« viser hen til kernen i Teresas mystik: Venskabet med Jesus. Bogens indre linie er dette venskabs udvikling. Beretningen om Teresas liv danner den ydre ramme om

GRETHE LIVBJERG

Venskabet mystiker



det, og Grethe Livbjerg lægger bogen igennem vægt på at vise, at »en rigtig forstået og praktiseret religiøs vej også er frugtbar psykologisk set«.

Terasas ydre liv har været ret fantastisk.

Vi følger Teresas opvækst som adelsbarn i 1500-tallets Spanien, opdagelsesrejse og inkquisitionens land, og hendes indtræden i hjembyen Avilas Karmelkloster. Efter senmiddelalderens sædvane tog man her meget lempeligt på ordensreglen. Den oprindelige regel sagde, at man som profeten Elias burde leve stående for den levende Guds ansigt, i hans nærvær, og dette krævede stilhed; men søstrenes samtaleværelse var simpelthen centrum for bysladderer.

Konflikten mellem hendes inderste længsel efter stilhed og genuitet, og så det klosterlivet bød hende, kastede hende ud i dannelsesårenes sjælekompe og en tilsyneladende dødelig sygdom. Det var barske år, hvor hendes visioner og grundlaget for hendes mystik voksede frem.

Den lange forberelsestid efterfølges af kaldet til aktivitet, og Teresa bliver klosterstifter. Som barn af sin tid med modreformation og indre fornyelse af ordenslivet tager hun udfordringen op til at stifte et kloster, hvor man skulle leve som de første kar-

meliter på Karmelbjerget. Sankt Josefs Kloster blev indviet i 1562 som det første kloster for de uskoede karmeliter.

Herefter fik Teresa fem stille år til at leve og arbejde med det åndelige fundament for ordenen. Så var freden også forbi, og hun kastedes for resten af livet ud i rejseår med klostergrundlæggelser, ikke mindre end 16 fra året 1567 indtil 1582, hvor hun døde.

Grethe Livbjerg er en god fortæller, og der er mange både farverige og morsomme skildringer af alle de mennesker og utrolige genvordigheder, som møder Teresa, livet igennem. Det er et ambitiøst projekt at skrive en bog om hende, og når alt skal med på så kort plads, kan det ikke undgå, at det undertiden bliver for sammentrængt. Når man har grundlagt kloster nummer seks, gisper man lidt over, at man har ti tilbage. På den anden side, det må Teresa jo også have gjort, om hun havde vist det!

Denne svaghed opvejes, fordi den indre linie i Teresas udvikling hele tiden tydeliggøres. Hvad var det da, der drev hende?

Venskabet med Gud, med Jesus. At lære ham bedre og bedre at kende, altid at være sammen med ham, og gennem mødet med dette Du at lære sig selv at kende. Det var

det centrale i Teresas mystik. Dette var for hende, som for alle andre kristne mystikere, at leve i virkeligheden.

Det lyder så enkelt, men det var et helt livs lære, fra barndommens lege, hvor den syvårige Teresa, i håbet om at komme i himlen så hurtigt som muligt, drog ud af byporten med sin bror. De skulle til Mauremes Land for at omvende dem og blive martyrer! Til dødslejet, hvor den modne Teresa modtog sin sidste kommunion med ordene: »Min herre og Min Brudgom. Nu kommer den længsesfuldt ventede time, hvor vi skal se hinanden...«

Grethe Livbjerg skriver i sit forord, at Teresa har spillet en alt for stor rolle i hendes eget liv til, at hun kan behandle hende strengt objektivt. Heldigvis for det!

Med stor intuition lever Grethe Livbjerg sig nemlig ind i Teresas åndelige vej og jævner den for os andre. Hun fortæller om Teresas møde med den indre bøn. Om hendes begejstring for den og hendes svigten, om hendes omvendelser og om alle de kampe, hun havde for at forstå, hvad der skete med hende selv undervejs, samt om alle de skriftefædre og præster hun søgte vejledning hos livet igennem.

Teresa blev kirkelærer, bl.a. fordi hun kunne beskrive bønnens vej fra mundtlig bøn til dyb forening med Gud og belære andre om den. Til sine medsøstre i Sankt Josefs Kloster skrev hun »Fuldkommenhedens vej«, en gennemgang af de nye karmelitiske idealer for de uskoede karmeliter. Heri findes en prægtig udlægning af Fadervor, som i Grethe Livbjergs fortolkning viser sig at være en lære om indre bøn. Teresas åndelige

testamente, bogen »Den indre Borg« (dansk udg. »Sjælens Slot«), bliver også formidlet med så stor indlevelse og præcision, at den bagefter vil være mindre afskrækkende at gå igang med. Den er simpelthen en guldgrube, hvis man vil lære om kristen bøn og mystik.

Teresa har udtalt sans for det psykologiske aspekt af de åndelige oplevelser, og Grethe Livbjerg følger dette op med at anlægge psykologiske synsvinkler på Teresas liv. Hun beskriver f.eks. hendes omvendelse i 40-årsalderen

som en individuationsproces i jungiansk forstand og anvender Maslow for at bevise, at det, han forstår ved det moderne, selv-aktualiserede menneske, også passer på den moderne Teresa.

Psykologien har dog sin begrænsning. Det er den dybe åndelige indsigt, der gør bogen spændende og værdifuld. Bogen er en indsigtfuld, men samtidig populær formidling af et uoverskueligt stort og svært stof. »Venskabet mystiker« er lige til at lave en studiekreds over!

## Tillykke

### Inge Müller 75 år

Bedre sent end aldrig. 14. september fyldte en af bispedømmets »stille eksistenser« 75 år. Inge Müller, leder af Niels Steensens bibliotek, Stenosgade på Vesterbro, er fødselaren.

Denne dygtige og fagligt fremragende bibliotekar har igennem 40 år sammen med en række frivillige medarbejdere oparbejdet et lille solidt, katolsk bibliotek, som er leve- og læringsdygtigt i meget af den katolske litteratur, som er udgivet i Danmark gennem årene. Sprogligt ligger hovedvægten selvfølgelig på de nordiske sprog, men også en stor del engelsk, en del tysk og en smule fransk fylder hyldeerne. Emnemæssigt spænder biblioteket vidt, idet ca. 6000 bind rummer emner som tros- lære, filosofi, kristen mystik, spiritualitet, bøn og meditation, kirkehistorie, bibelkundskab, ordensvæsen, helgenbiografier samt en del skønlitterære bøger af de betydeligste katolske forfattere.

Alt dette oprettet og oparbejdet på frivillig privat initiativ af en række mennesker, hvis livsværk det har været at give andre mennesker adgang til, enten at stifte bekendtskab med kirken eller at uddybe deres katolske tro.

For blot at nævne et par stykker: afdøde bibliotekar Anna Elise Møldrup, som nok var hovedkvinden bag ideen om det, der senere blev bispedømmets "folkebibliotek", hvis formål var at række ud til en bred kreds af lånere, og afdøde sr. Mary Katharine (Skt. Liobasøster), som også havde en uddannelse som bibliotekar, samt en række andre trofaste medarbejdere.

Inge kom ret hurtigt ind i denne kreds af damer og har gjort hele bibliotekets historie med fra begyndelsen i Bredgade til den nuværende adresse i Stenosgade 9 overfor Jesu Hjerter kirke. I begyndelsen arbejdede hun på biblioteket ved siden af sit arbejde på det daværende Bibliotekernes Oplysningskontor, siden på fuld tid som pensionist.



Jeg har selv arbejdet sammen med Inge gennem nu et halvt år og er i den heldige situation, at jeg via vores samarbejde har mulighed for at trække på hendes omfattende faglige dygtighed. Er man i tvivl, eller ønsker man oplysninger om bestemte emner, begivenheder eller personer i tilknytning til katolske emneområder, så er Inge personen, man skal opsøge. Det har mange enkeltpersoner og folkebiblioteker ud over det ganske land nydt godt af og erfaret.

Det gør, at biblioteket i dag har udlån til folkebibliotekerne og senest har også Danmarks Radio gjort brug af Inge's viden i forbindelse med en udsendelse om den seneste katekismus. Inge har gennem årene oparbejdet og tilegnet sig en viden og et kendskab til katolsk tro og kirkeliv, som jeg tror, vi er mange, der misunder hende. Dette krydret med en faglig dygtighed og et helhjertet engagement gør, at Niels Steensens bibliotek er en god base for de mennesker, der enten ønsker at stifte bekendtskab med den katolske tro og litteratur eller ønsker at uddybe eller udvide deres kendskab til katolske emneområder.

Tak, Inge, for dit uselviske arbejde for kirken gennem alle disse år og en personlig tak for alt det, du allerede har givet og fortsat giver mig i vort samarbejde. Jeg ønsker dig mange gode år fremover.

Keld Dahlwad

## Nyt hæfte fra Religionspædagogisk Udvalg

# Hvad er liturgi?

Religionspædagogisk udvalg har barslet med et 27 sider hæfte med titlen: Hvad er liturgi? Forfatteren er tidligere skoleleder Ole Meyer.

Ordet liturgi forklares som stammende fra græsk, hvor det slet og ret betød en offentlig handling.

Efterhånden er ordet gået over til at være en fælles betegnelse for officielle religiøse handlinger, ved hvilke der bruges fælles fastlagte udtryksformer.

Det kan f.eks. dreje sig om gudstjenester, dåb, bryllup, begravelse m.m.

Liturgi kan udtrykke sig i tale, recitation og sang - men også ved tegn og symboler. Tegn- og symbolsproget kræver ofte en forklaring, før det forstås.

Ordet liturgi er altså et ord

med vidtspændende betydning. Det er en form for sprog, som det er nødvendigt at lære at forstå for at kunne leve med i kirkens liv.

Dette sprog har mange fæ- cetter, som taler både til vort syn, hørelse, lugtesans m.m. Sproget har noget at gøre med kirkens indretning, med præsts og menigheds kropssprog, med lys, farver og traditioner, samt med de ting, der bruges på alteret, med specielle dufte og meget mere.

Som en hjælp til at forstå det liturgiske sprog, som vi især har brug for i søndags-

messen, gennemgås messens forskellige led. Gennemgangen fylder kun få sider, men er meget koncentreret og berører mange emner, der kan give stof til dyberegående

drøftelser f.eks. forholdet mellem jødernes påskemåltid og eukaristien - eller hvorfor kalder vi skabet med nadverbrødet for tabernaklet - blot for at nævne et par af emnerne, der lige falder for.

Efter denne gennemgang findes en illustreret oversigt over messens liturgi, som henviser til de sider i Lovsang, hvor messens liturgi er beskrevet.

Hæftet slutter med en praktisk, alfabetisk ordliste med letforståelige forklaringer på en lang række ord, der er en naturlig del af det liturgiske sprog.

Religionspædagogisk udvalg har haft en heldig hånd ved udarbejdelsen af dette hæfte, og Henrik Ursins illustrationer er humoristiske og slet ikke til at stå for. Enhver



lighed med nulevende personer er næppe utilsigtet.

Hæftet er velegnet til f.eks. undervisningen til trosbe-kræftelsen, eller til brug for konvertitter. Det er skrevet i et mundret, letforståeligt sprog, der umiddelbart forstås også af større børn.

Forfatteren benytter sig af mange sammenligninger med hverdagssituationer, der ligger uden for det religiøse område, men som bevirker, at forklaringer på vanskelige emner bliver letforståelige.

Annie Rastrup



# Orientering fra sognene

Oktober 1995

På disse sider bringer vi én gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 17, der udkommer den 25. oktober 1995, er torsdag den 5. oktober 1995 for nov.-14.dec. 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin, »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V. Tlf. 31 21 1444.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.  
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.

Messtider: (HC2)

Søndag: Messe kl. 10.

hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Iver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

Tirsdag d. 3., 10., 24. og 31.: Kor kl. 19.30.

fredag d. 6.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 6 og messe kl. 17.15.

søndag d. 8.: Familiemesse og sogneundervisning.  
Torsdag d. 12.: Sct. Joseph klub kl. 14.30. Vi fejrer r. Kunigunda's 80 års fødselsdag.

lørdag d. 14.: Messe på vietnamesisk kl. 14.

søndag d. 22.: Firmelse ved biskop Kozon.

lørdag d. 28.: Messe på polsk kl. 17.

søndag d. 29.: Familiemesse og sogneundervisning.

### Ielligåndskirken, Frederikshavn

Jranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18  
eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 10.

Torsdag: Messe kl. 17.

Øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

lørdag d. 7. og 21.: Trosundervisning for børn kl. 3.30-15.

søndag d. 15.: Højmesse kl. 10, hvor biskop Kozon irmer 10 unge. Efter messen fest, hvor biskoppen ndvier de nye menighedslokaler.

torsdag d. 19.: Konfirmationsforberedelse. Undervisning begynder kl. 15.45. Katolske børn i 7. klasse skal melde sig til pastor Dolmer snarest - elst inden 15. oktober.

fredag d. 27.: DUK-hyggeaften. Vi begynder med messe kl. 17.

lørdag d. 28.: Loppemarked.

søndag d. 29.: Loppemarked efter messen.

### ankt Maria Kirke

#### Martyrernes Dronning, Hjørring

Lispengsgade 67, 9800 Hjørring  
Henvendelse til Helligåndskirken, Frederikshavn, f. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, f. 98 12 63 44.

Messtider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Torsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 9.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

fredag d. 6. og 20.: Trosundervisning kl. 18-20.

søndag d. 15.: Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

### kt. Thøgers Kirke, Thisted

Tøllevej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04  
eller

henv. til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.  
Messtider: (HC2)

Søndag d. 1., 15. og 29.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

## Midtjylland nord

### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Rosenkransgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30,  
Menighedsrådsformand:  
Rysz Wolski. Tlf. 86 40 13 46.

En pater Smeenk gør tjeneste på Færøerne, bliver der nogle uregelmæssigheder i vore Søndagsmesstider indtil han vender tilbage den 14. november.

Messtider:

Søndage: Messe kl. 10.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Søndag d. 1.: Menighedsudflugt til Øm. Messe på Øm kl. 10. Messe i Jesu-Hjerter kirke, Randers, kl. 19.

onsdag d. 4.: Mini KUK mødes med forældre kl. 19.

torsdag d. 5.: Dragonparkens beboere besøger kirken kl. 14.

fredag d. 6.: Første fredag med tilbedelse kl. 9 og messe kl. 10.

lørdag d. 7.: Messe kl. 11.

søndag d. 8.: Ordets gudstjeneste kl. 10.

mandag d. 9.: Messe kl. 19 fulgt af menighedsrådsmøde.

onsdag d. 11.: Messe kl. 19 fulgt af voksenundervisning.

torsdag d. 12.: Maxi KUK mødes kl. 19.

søndag d. 15.: Messe kl. 10.

onsdag d. 18.: Mini KUK mødes kl. 19.

torsdag d. 19.: KÆK mødes kl. 13. Turen går til Silkeborg.

lørdag d. 21.: Messe kl. 11.

søndag d. 22.: Ordets gudstjeneste kl. 10.

søndag d. 29.: Messe kl. 10.

### Skt. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg  
Præst: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Administrator i Viborg og Lemvig: Reinhold Sahner, tlf. 86 82 24 15.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen, tlf. 86 62 63 96.

Messtider: (HC2)

Lørdage: Messe kl. 16 undt. d. 14.

Søndag d. 8.: Messe på engelsk kl. 18.

Lørdag d. 14.: Sogneundervisning kl. 10. Messe kl. 12. (Ingen messe kl. 16).

Søndag d. 22.: Messe på engelsk kl. 18.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Administrator: Reinhold Sahner, tlf. 86 82 24 15.  
Kontaktperson: Rita Spørens, tlf. 97 82 22 42.  
Messtider: Søndag kl. 10.

Søndag d. 8.: Messe kl. 10 med undervisning.

Søndag d. 22.: Messe kl. 10 fulgt af kirkekaffe.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C  
Tlf. 86 13 56 66. Fax 86 19 45 91.  
Præster: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.  
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messtider: (HA)

Søndagsmesser: Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 (efter messen kirkekaffe). Messe kl. 17.

Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på engelsk: Lørdag d. 7. kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.

Skriftemål: 1. fredag kl. 17-19 eller efter aftale. KUK: Hver tirsdag kl. 19.30 (undt. i ferien).

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30 (undt. i ferien).

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver onsdag kl. 19.30 (undt. i ferien).

Skt. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Mandag-fredag kl. 14-17.30: Steffan Herrik.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 16. Bagefter messe.

Mandag d. 2.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Torsdag d. 5.: Konvertitgruppen kl. 19.

fredag d. 6.: Eukaristisk tilbedelse, skriftemål og Jesu-hjerter messe kl. 19.

Lørdag d. 7.: Sogneundervisning kl. 10. Messe kl. 12.15.

Mandag d. 9.: Meditationsaften kl. 19.

Torsdag d. 12.: Konvertitgruppen kl. 19.

Torsdag d. 19.: CVC/Mariakongregationen kl. 11.

Lørdag d. 28.: Sogneundervisning kl. 10. Messe kl. 12.15.

Tirsdag d. 31.: Katolsk seminar kl. 19.30: Luthers tradition.

### Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastrupvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværg: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.  
Messtider:  
1. og 3. søndag kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.  
Messtider: (HC2)  
2. og 4. søndag kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykjærvej, 8500 Grenå  
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Præsten træffes hver onsdag kl. 16-18 og torsdag kl. 9-12.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Messtider: (HC2)

Hver søndag kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 2. søndag i måneden kl. 9-9.45.

onsdag d. 4.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

søndag d. 8.: Familiemesse kl. 10. Vi fejrer høsten og begynder på religionsundervisningen.

Rosenkransbøn: Hver søndag efter messen.

### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88.

Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 13 41 38.

Messtider:

Søndagsmesse: kl. 10.

Hverdagsmesse: kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordenskald)

Mandag d. 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alrets Sakramente kl. 10.. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.40.

Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19. Bagefter messe med verdens songekommunion.

onsdag d. 15.: Høstgudstjeneste kl. 10.

Tirsdag d. 21.: Oblatmesse kl. 9.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning  
Tlf. 97 12 43 82  
Præst: Willem Wuyts, O. Præm.  
Messtider: (HC2)  
Søn- og helligdage: Messe kl. 9.15 og 11.

Vigtigste begivenhed i oktober:

Lørdag d. 14. meddeler biskop Czeslaw Kozon firmelsens sakramente til Christina Jeromin, Hans-Christian og Bénédicte Lunde Christensen, Dilany og Jarin Jenovious, Diana JohnGuyomar og Elisabeth Wimberley.  
Gudstjenesten holdes kl. 11 i vor nabo, Fredens kirke. Efter messen er der reception.

Religionsundervisning:

fredag d. 6. og 27. kl. 16-17.30.

fredag d. 6. mødes firmanterne kl. 16 ved Fredens kirke i Sjællandsgade.

Efterårslejr:

Vore ministranter tager med pastor Sahner på lejr til Aabenraa mandag d. 16. - fredag d. 20. Tilmelding hos sognepræsten senest den 1. okt. Prisen for KUK-medlemmer: 150 kr.. Andre unge mellem 10 og 16 år: 200 kr.

Pastoralenhed 4:

Lørdag d. 28. mødes alle medlemmer af vore fire menighedsråd i Hama-hytten, Øm kl. 10. Kørsel aftales nærmere.

### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
Tlf. 86 82 24 15. Giro 648 07 80. Fax 86 81 22 90.  
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.  
Messtider: (HC2)  
Søn- og helligdage: Højmesse kl. 10.  
Tirsdage i forbindelse med seniorklubben: Messe kl. 14.  
Onsdage: Messe kl. 17.  
Torsdage: Messe kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre, Øm.

Søndag d. 1.: Høsttakkegudstjeneste kl. 10 med auktion til fordel for Caritasprojektet.

Mandag d. 2.: Messe kl. 19. Bagefter menighedsrådsmøde.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 14 og seniorklub.

Lørdag d. 7.: Børneundervisning kl. 9-12.

Lørdag d. 14.: Firmelse i Herning (Fredens kirke) kl. 11.

onsdag d. 18.: Fælles seniorklub i Vejle kl. 14.

Lørdag d. 28.: Børneundervisning kl. 9-12. Fælles menighedsrådsmøde i pastoralenheden i Hama-hytten i Øm kl. 10.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 14 og seniorklub.

Husk: Ministranturen i efterårsferien (fælles arrangement i pastoralenheden) 16. - 20.10. til Aabenraa. Se artiklen i sognebladet.

### Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.  
Tlf. 75 62 52 68.  
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.  
Messtider: (HA)

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Skt. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undt. torsdag) samles elever og lærere fra Skt. Ibs Skole til en kort andagt i kirken. Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 7.: Musikgruppen, ministranterne og børnene samles til møde kl. 13.30. Familiemesse kl. 15.30.

Torsdag d. 12.: Skolemesse kl. 8 for de katolske børn på Sct. Ibs Skole.

Søndag d. 15.: Kirkebil og kirkekaffe efter høj-messen.

Mandag d. 16. - fredag d. 20.: Ministranterne tager til Sønderjylland med kammerater fra andre menigheder i pastoralenheden.

onsdag d. 25.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Lørdag d. 28.: Pastoralenhedens menighedsråd samles i Hamahytten i Øm.

Sommerudflugt i Horsens menighed

Lørdag d. 19. august samledes en flok fra menigheden ved kirken for at tage på den årlige udflugt. Målet var det smukke område ved Rørbæk sø tæt beliggende ved Den jyske Højbjerg.

I det bedst tænkelige sommervejr samledes man om madpakker og grill og nød hinandens samvær på den efterfølgende travetur omkring søen. Der afsluttedes på hyggelig vis med fællessang til akkompagnement af guitar og harmonika.

Skolelederens 25-års jubilæum

Kirke og skole fejrede skoleleder Jørgen Frost-Jensens 25-års jubilæum fredag d. 11. august i festlige omgivelser i skolegård og gymnastiksal. Eleverne fejrede skolens leder om formiddagen og de voksne havde ved receptionen lejlighed til at sige til lykke og tak for 25 år på Sct. Ibs Skole. Først sent på aftenen sluttede den festlige dag, som begyndte tidligt om morgenen med en andagt for elever og lærere i Sct. Josefs kirke.

Skolens byggeri

Først i det nye år vil skolebygningen stå færdig, og menigheden vil snarest derefter kunne rykke ind i de nye lokaler i Nørregade 21. På 1. salen vil sognepræst Josef Reymen få sin ny rummelige bolig, og i stueetagen får menigheden nogle gode lokaler til afholdelse af møder. Kirkekontoret vil ligeledes blive indrettet i stueetagen. Skolen vil afhænde skolebygningen i Kildegade 46, og eleverne vil blive flyttet over til lokalene i nybygningen i Kildegade 18.

### Skt. Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle  
Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messtider: (HB2)

Søndagsmesser: kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

Religionsundervisning for børn (9-15 år) hver fredag kl. 16-18.



*Søndag d. 1.:* Høstgudstjeneste kl. 11. Gaver til pyntning af kirken kan sættes i våbenhuset senest lørdag d. 30.9. Efter høstgudstjenesten fællesspisning og de givne gaver sælges til fordel for Caritas.  
*Torsdag d. 5.:* Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.  
*Onsdag d. 11.:* Forsangerøvelse kl. 19-21.  
*Fredag d. 20.:* Ingen religionsundervisning p.g.a. efterårsferie.  
*Lørdag d. 21.:* KUK kl. 11-15 i præstegården.  
*Fredag d. 27.:* Økumenisk vågenat i Sct. Norberts kirke kl. 20-24.  
*Mandag d. 30.:* Menighedsaften kl. 19 i menighedssalen. Kirsten Kjærulff taler om Hildegard af Bingen.

## 5 Sydjylland

**Skt. Michaels Kirke, Kolding**  
 Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding  
 Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm., Sct. Michaels Gade 3 A. Tlf. 75 52 76 01 bedst 9-11 undt. tirsdag og torsdag.  
 Messetider:  
 Søndage: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.  
 Hverdage: Mandag, tirsdag og onsdag kl. 15.15. Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

*Søndag d. 1.:* Høstgudstjeneste kl. og Sct. Michaels fest kl. 10. Efter Højmessens kirkekaffe og spisning.  
*Tirsdag d. 3.:* Rosenkransandagt kl. 19.  
*Fredag d. 6.:* Sognepræsten bringer den hellige kommunion til de syge.  
*Tirsdag d. 10.:* Rosenkransandagt kl. 19. Derefter menighedsrådsmøde.  
*Tirsdag d. 17.:* Rosenkransandagt kl. 19.  
*Tirsdag d. 24.:* Rosenkransandagt kl. 19.  
*Søndag d. 24.:* Kirkekaffe efter højmessens.  
*Tirsdag d. 31.:* Rosenkransandagt kl. 19.

**Skt. Knuds Kirke, Fredericia**  
 Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia  
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag. Om mandagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11-14). Fax 75 92 11 76.  
 Sognesekretariat: Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12) undt. mandag).  
 Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.  
 Messetider: (HA1)  
 Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
 Onsdag kl. 16.30. OBS: Ny tid.  
 Lørdag kl. 16.30 (undt. d. 14. og d. 21.).  
 Rosenkransbøn hver 3. onsdag kl. 16 (undt. d. 18.) Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstavlen ved kirketårnet.  
 Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

*Lørdag d. 7.:* Firmelsesundervisning i præstegråden.  
*Onsdag d. 11.:* Den hellige kommunion bringes til menighedens syge.  
*Onsdag d. 25.:* Rosenkransbøn kl. 16.  
*Lørdag d. 28.:* Firmelsesundervisning kl. 10 - 11 i præstegården.  
 Præsten er bortrejst fra d. 14. til og med d. 22.10.95.

**Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg**  
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg  
 Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
 Messetider:  
 Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe, kl. 17.30 vesper.  
 Søndag kl. 10: Højmesse.  
 Mandag kl. 16.00: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.

## 6 Sønderjylland

**Skt. Ansgars Kirke, Aabenraa**  
 Søndertorv 1, 6200 Aabenraa  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesse: Kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.  
 Hverdagsmesser: Mandag og torsdag kl. 9, tirsdag, onsdag og fredag kl. 19.  
 Første fredag: Messe kl. 19 med efterfølgende tilbedelse.  
 Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbedelse af Alterets sakramente.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

**Skt. Pauls Kirke, Sønderborg**

Ringriervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.  
 Sognepræst: : Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndage: Højmesse kl. 10.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.  
 Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag torsdag og fredag kl. 17. Lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken undt. de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.  
 Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

**Skt. Marie Kirke, Haderslev**  
 Mariegade 8, 6100 Haderslev  
 Sognepræst: Tran Duc Thanh, tlf. 74 52 23 26.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag kl. 10, torsdag kl. 16 (med efterfølgende tilbedelse), lørdag kl. 10 (med efterfølgende tilbedelse).  
 Skriftemål: Efter aftale eller inden torsdagsmessen.

*Søndag d. 1.:* Kirkekaffe efter messen.  
*Fredag d. 6.:* Andagt og messe til ære for Jesu hellige hjerte kl. 16.  
*Lørdag d. 7.:* Fest for Vor Frue af Rosenkransen og cenakel med messe, rosenkrans, tilbedelse, skriftemål, samtale kl. 10.  
*Søndag d. 8. og 22.:* Børnekatekese kl. 11.45-13.45.

**Hellig Kors Kapel, Tønder**  
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder  
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
 Messetider:  
 Søndag kl. 17: Højmesse.

## 7 Fyn

**Skt. Albani Kirke, Odense**  
 Adelgade 1, 5000 Odense  
 Tlf. 66 12 16 64.  
 Sognepræst: Leo Drzal.  
 Andenpræst: Wieslaw Podlach.  
 Kontortid: Tirsdag og torsdag: Leo Drzal kl. 10-12.  
 Onsdag og fredag: Wieslaw Podlach.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 17.30.  
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
 Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

*Fredag d. 6.:* Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse kl. 18-19.  
*Mandag d. 9.:* DKKF-møde kl. 19.  
*Onsdag d. 11.:* Studiekreds ved pater Huber kl. 19.  
*Torsdag d. 12.:* Seniorklubben kl. 14.  
*Lørdag d. 28.:* Mini og Midi-DUK holder møde kl. 14-16.

NB.: Hver onsdag kl. 16.30-17.30: Religionsundervisning for de elever, der ikke går på Sct. Albani Skole.  
**Skt. Knuds Kirke, Svendborg**  
 Havnegade 1, 5700 Svendborg  
 Sognepræst: J. Kruk, tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand:  
 Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.  
 Messetider: (HC2)  
 Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.30 og stille messe kl. 11.  
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45, torsdag kl. 19.  
 Skriftemål: En halv times tid før messe.

*Søndag d. 1.:* Vietnamesisk messe kl. 14.  
*Onsdag d. 11.:* Vietnamesisk messe kl. 15.  
*Onsdag d. 18.:* Kontaktgruppen. Messe i kirken kl. 14. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkomne!  
*Lørdag d. 18.:* Bryllupsmesse kl. 14. Det er Vu, Thi Thanh Ha og Vu, Ngoc Phuong, der skal giftes.  
*Søndag d. 29.:* Familiemesse kl. 9.30. Stille messe kl. 11.

*Rosenkransandagter:* Torsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 18.30.

*Religionsundervisning for alle børn /DK-V-T/:* Lørdag d. 7. og 28. kl. 9.45-11.30.

**Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing**  
 Brogade 14, 5900 Rudkøbing

*Søndag d. 1.:* Messe kl. 15.

**Stella Maris Kirke, Nyborg**  
 Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
 Sognepræst: J. Kruk, tlf. 65 31 03 60 eller 62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
 Messetider: (HC2)  
 Højmesse hver lørdag kl. 16.

*Rosenkransandagt* hver lørdag kl. 15.15 og højmesse kl. 16.

*Onsdag d. 25.:* Fællesaften for hele menigheden kl. 19.30 i lokalerne på Stella Maris.

**Vor Frelsers Kirke, Assens**  
 Nørregade 3, 5610 Assens  
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Menighedsrådsformand Marie Lauridsen, tlf. 64 71 28 43.  
 Messetider:  
 Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

**Skt. Birgitta Kirke, Maribo**  
 Mariagade 4, 4930 Maribo  
 Tlf. 54 57 50 80. Giro 3 00 50 46.  
 Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22. Træffes 9-10 undt. mandag.  
 Andenpræst: Finn Arvé, tlf. 54 75 50 80. træffes bedst 9.30-10.30 undt. mandag.  
 Messetider:  
 Søndagsmesser: Højmesse kl. 10. Hver lørdag messe kl. 11.30.  
 Hverdagsmesser: Normalt tirsdag-fredag kl. 9. Se opslag i våbenhuset.

*Søndag d. 1.:* Høstmesse. Derefter kirkekaffe, hvor alle er velkomne.

Oktober måned er jomfru Marias måned. Det fejrer vi med rosenkrans alle lørdage kl. 11 med efterfølgende messe kl. 11.30.

**Skt. Franciskus Kirke, Nakskov**  
 Bredgade 47, 4900 Nakskov  
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 709 10 60.  
 Sognepræst: Pater H. F. Berning, OFMconv.  
 Messetider: (HA1)  
 Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 (undtagen d. 21. og 28.). Højmesse søndag kl. 10 (undtagen søndag d. 1. - se nedenunder).

**Sankt Franciskus fest**  
 I anledning af festen for vor menigheds værnehelgen Frans af Assisi indbyrdes menigheden til en menighedseftermiddag søndag d. 1. kl. 14. Eftermiddagen begynder med messe i kirken kl. 14 (NB. Ingen messe om formiddagen). Derefter samles menigheden i Kolbestuen. Menighedens sognepræst, pater Berning, taler om den hellige Frans af Assisi og Millos kor (under Bodil Behrens ledelse) vil synge for os - bl. a. Solsangen. Der er fælles kaffe-bord.

**Julemarked**  
 Alle medhjælpere inviteres til møde i præstegården tirsdag d. 10. kl. 15. Vi vil gerne inddrage flere til forberedelse, da vi gerne igen vil præsentere et godt julemarked. Derfor: mød op den 10. og hjælp med!  
 Julemarkedet vil blive holdt lørdag d. 2. og søndag d. 3. december. Overskuddet går til den planlagte istandsættelse af kirken i 1996. Som bekendt blev kirken indviet den 6. november 1921. Til jubilæumsdagen skal man kunne se, at kirkebygningen har fået en ansigtsløftning.

**Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.**  
 Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.  
 Tlf. 54 85 07 39.  
 Messetider: (HC2)  
 Gudstjenester: Søndag kl. 10.

*Søndag d. 1.:* Sankt Franciskus fest fejres. Højmesse kl. 10. Denne gudstjeneste udformes som en høst-takkegudstjeneste. Herefter er der kaffe og et lille glas i Fredensgade 15.

*Polsk messe:*  
 I oktober måned er der ingen polsk messe. Første gang bliver i november måned.

I oktober måned er pater Berning på ferie i Holland. I ugens løb er der ingen gudstjenester. Søndags gudstjenester varetages af skiftende præster.

*Meddelelse fra bispekontoret:*  
 Indtil den 31. juli 1996 forbliver pater Berning den ansvarlige præst for menigheden. Først herefter vil

en ny præst træde til.

## 9 Sydøstsjælland

**Vor Frue Kirke, Næstved**  
 Præstøvej 29, 4700 Næstved  
 Tlf. 53 72 09 85.  
 Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag kl. 11-12. Ellers efter aftale.  
 Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz, tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt undt. mandag.  
 Messetider: (HA)  
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue kirke kl. 10.  
 Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

*Søndag d. 1.:* Kirkekaffe i menighedssalen efter højmessens. Høstfest kl. 10.  
*Tirsdag d. 3.:* Menighedsrådsmøde (efter rosenkransandagten) i præstegården.  
*Fredag d. 6.:* Jesu Hjerte fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 16 til 17. Aftenmesse kl. 17.  
*Tirsdag d. 10.:* Menighedsrådsmøde i salen efter rosenkransandagten i kirken.  
*Søndag d. 15.:* Polsk messe kl. 11.30.  
*Fredag d. 20.:* Sr. Erika Rudnik (Sct. Elisabeth Søster) har 60. års profesjubildum.  
*Mandag d. 23.:* Salmesvalgsmøde kl. 19.15 i præstegården.

*Skolemesser:*  
 Onsdag d. 4. Festen for Frans af Assisi. Forberedelse for de små: kl. 8 - 8.40.  
 Onsdag d. 11.: Messe for de små elever kl. 8 - 8.40.  
 Fredag d. 6.: Messe for de store elever kl. 8 - 8.40.

*Vigtige datoer:*  
 1. hellige kommunion: Kristi Himmelfartsdag d. 16.5.96 kl. 10.  
 Firmelse: Søndag d. 21.4.96 kl. 10.  
 Menighedsretreter: Lørdag den 4.11.95.  
 Ungdomsweekend i Næstved: Lørdag d. 25. - søndag d. 26.11.95.

*Rosenkransandagter:*  
 Hver tirsdag kl. 19 i kirken.  
 Hver torsdag kl. 17 på Maria Elisabeth Hjemmet.

*Kirkelige handlinger:*  
*Dåb:*  
 Den 26.8.: Mathias Dori, søn af Rawaa Metti El og Ahad Jaran Janjas.  
 Den 3.9.: Morten Benthien Moskal, søn af Marianne Benthien Moskal og John Torben Moskal.  
 Forældrene ønskes hjerteligt til lykke!

*Personalia:*  
 75 år: Alice Winnicki.  
 Fødselarerne ønskes til lykke!

**Helligåndskirken, Vordingborg**  
 Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg  
 Sognepræst: Josef Dudek, CSSR. Træffes: Chr. Vinthersvej 4, tlf. 53 77 39 27 torsdag, søndag - ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.  
 Messetider: (HA)  
 Hver søndag: Messe kl. 10.

*Fredag d. 6.:* Jesu Hjerte fredag. Messe kl. 16.30.  
*Søndag d. 8.:* Under højmessens kl. 10 meddeler biskop Kozon firmelsens sakramente til 6 unge fra menigheden. Efter højmessens reception.

I oktober måned beder vi efter højmessens et led af rosenkransen og afslutter med Mariasalme.

## 10 Vestsjælland

**Skt. Hans Kirke, Køge**  
 Bjerggade 10, 4600 Køge  
 Tlf. 53 65 06 51.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag: Højmesse kl. 10.  
 Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.  
 Der er ingen meddelelser, fordi en efterfølger for p. Anton Dekkers som sognepræst fra 1. august endnu ikke er udpeget.

**Skt. Knuds Kirke, Ringsted**  
 Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted  
 Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.  
 Skt. Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.  
 Menighedsrådsformand: Ove Kristensen, tlf. 53 52 10 99  
 Messetider: (HC2)

*Søndag d. 1.:* Messe med p. A. Ziggelaar kl. 10.  
*Onsdag d. 4.:* Skolemesse kl. 8.30. Menigheden er indbudt til at deltage. Menighedsaften hos søstrene kl. 19 med messe og hyggeligt samvær.  
*Lørdag d. 7.:* Messe med sognepræsten kl. 16.  
*Søndag d. 8.:* Ingen messe.  
*Søndag d. 15.:* Messe med p. Grégoire kl. 10.



Lørdag d. 21.: Messe med sognepræsten kl. 16.  
Søndag d. 22.: Ingen messe.  
Søndag d. 29.: Messe med p. Kazimierz kl. 10.

## Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
Tlf. 53 52 06 45.  
Sognepræst: Stephen Holm.  
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.  
Faste Messetider: (HC2)

Søndagsmesser: søndag kl. 10 i kirken, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. Fredag kl. 19,15, - som regel i kapellet.  
Hverdagsmesser, - i Skt. Montforts kapel over kirken sakristi, - normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15.  
Montfort-kommunitetets daglige bønner, - i Skt. Montforts kapel, normalt således:  
Rosenkransbøn: hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø.  
Vesper: lørdag kl. 12,15, søndag kl. 19, øvrige dage kl. 18.  
Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor bedes, udover den daglige middagsrosenkrans, rosenkransen i fællesskab før messen søndagene den 8., 15., 22. og 29. okt., - fra kl. 9,50.

Fredag d. 29. september, Mikkelsaften, fejres som kulturnat i Slagelse, og i vor kirke sker der noget fra kl. 18-24. Kl. 18,15-19,00: rundvisning. Kl. 19,15: højtidelig messe på Mikkelsdag. Kl. 20,40: kirkoncert. Kl. 21,30: rock-koncert, kl. 22,30-23,40 rosenkransmeditation (alle 15 led gennemmediteres) kl. 23,40 sakramental velsignelse. Kl. 24 klokkeringning.

Søndag d. 1. okt., den første oktober-søndag, højtideligholder vi rosenkransfesten. Den dag forbindes messen kl. 10 med en rosenkransandagt.  
Mandag d. 2. fejres de hellige værneengle. Samtidig er det månedens 1. mandag, som er intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17,15 er der fra kl. 18 - 19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordensskald.  
Lørdag d. 7. er der fra kl. 10,30 - 12,45 fælles rengøring omkring kirke og menighedshus. Samtidig skal morgendagens høstfest forberedes. Kom og vær med!

Søndag d. 8. fejres messen kl. 10 som menighedens høstgudstjeneste, hvor vore børn ved messens begyndelse i procession bærer høstens gaver frem til altret, gaver, som vi be'r menigheden bringe med til kirke. Før vi ved messens slutning modtager velsignelsen, holder vi en frisk auktion over høstgaverne, som vil gøre os i stand til økonomisk at sørge for vore tre »adopterede« børn fra Afrika/Brasilien endnu et år frem.

Efter messen går vi til menighedshuset, hvor vi fortsætter vor høstfest. Vi skal spise Gule Ærter sammen. En øl og en snaps, - eller en vand kan købes. Børnene får en sodavand, og så en hurtig kop kaffe, før vi går hjem.

Søndag d. 15. fejres dele af søndagsmessen på latin  
Søndag d. 29. er Verdensmissions-søndag. Messen kl. 10 er en familiemesse med efterfølgende undervisning af vore børn og unge.

Aftener for unge over 16 år: fredagene d. 6. og 27. fra kl. 19.

Eftermiddag for ældre: bliver i oktober til en hel dag. Tirsdag den 24. oktober er vi nemlig inviteret af tirsdagsklubben ved Sakramentskirken i København. Vi kører fra Slagelse kl. 9,30 og er hjemme sidst på eftermiddagen.

## Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.  
Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.  
Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg. Tlf. 53 51 75 84.  
Mettetider: (HC2)

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalet.  
Hverdagsmesse fejres normalt ikke. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen d. 3., 15., 22. og 29. okt., - fra kl. 14,50.

Der er børneundervisning i forbindelse med søndagsmessen den 8. og 22. okt.

Aftener for unge over 16 år, - i Slagelse: fredagene d. 6. og 27. fra kl. 19.

Hyggeeftermiddage for ældre hos fru Carlsen, Lundemarken 15: hver onsdag fra kl. 14.

Søndag d. 1., den første oktober-søndag, højtideligholder vi rosenkransfesten. Dén dag forbindes messen kl. 15 med en rosenkransandagt.

Søndag d. 29. er verdensmissions-søndag. Dén søn-

dag fejres messen kl. 15 på latin og mange andre sprog.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Taastrup

Frøgaard Allé 6, 2630 Taastrup  
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.  
Andenpræst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.  
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.  
Menighedsrådsformand: Anders Keller, tlf. 43 71 43 13.  
Pastoralassistent: Birgitte Carlsson, tlf. 31 35 46 83.  
Mettetider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Tirsdag: Messe hos søstre, Bygaden 53, Høje-Taastrup kl. 19.  
Onsdag: Messe kl. 8.  
Torsdag: Messe kl. 11.  
Fredag: Tilbedelse kl. 18 og messe kl. 19  
Lørdag: Messe kl. 10 og messe kl. 17 (søndagsmesse).

Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.  
Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22.  
Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Onsdag d. 4.: Lovsangsafte i kirken kl. 19.

Lørdag d. 7.: Maria dag kl. 10 - 16.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 10.

Mandag d. 11.: Lovsangsafte i kirken kl. 19.

Onsdag d. 18.: Messe for ældre med efterfølgende hygge og oplæg. Lovsangsafte i kirken kl. 19.

Onsdag d. 25.: Messe med efterfølgende forbøn for syge kl. 19.

### Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde  
Giro: 402 3986. Fax 42 36 50 91.  
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv. tlf. 42 35 09 65 (bedst 9-10 ti-fr).  
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.  
Mettetider: (HC2)  
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17, søndag kl. 10.  
Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.  
Hverdagsmesser: Tirsdag - fredag kl. 17.  
Sakramentsandagt hver onsdag kl. 16.  
Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.  
NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Tirsdag d. 3.: Kl. 19.30 Transitus. Denne aften mindes franciskanerne verden over Frans' død i 1226. I den anledning inviterer Gråbrødrene og lægfranciskanerne i Roskilde alle til en andagt i kirken kl. 19.30 med efterfølgende forfriskninger og samvær i menighedsalen.

Onsdag d. 4.: Skt. Franciskus. Messe kl. 17.

Lørdag d. 7.: Religionsundervisning kl. 14.

Tirsdag d. 17.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30, hvor pater Hans fortæller om »Fra Nicea til Chalkedon« - Hvad kirken bekender om Jesus Kristus«. Alle er velkomne.

Søndag d. 29.: Broder Jakob. Ved en andagt kl. 19.30 mindes vi denne danske franciskaner, hvis vej gik fra Roskilde til Mexico, hvor han døde i 1566 med helligheds ry. Alle er velkomne.

### Ledreborg Slotskirke

Messe hver den anden søndag i måneden kl. 8.30.

### Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.  
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.  
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 15 62.  
Mettetider: (HC2)  
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokale. NB.: Ingen messe på selve søndagen.  
Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor eller meddeles i kirken.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokale. Ingen messe på selve søndagen.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor.

Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab for søndagsmessen lørdagene d. 7., 14., 21. og 28. okt., - fra kl. 15,20.  
Torsdagene d. 19. og 26. okt. er der rosenkransbøn i kirken kl. 19,15.

Der er børne- og ungdomsundervisning i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 7. og 21. okt.

Aftener for unge over 16 år, - i Slagelse: fredagene d. 6. og 27. okt. fra kl. 19 - ca. 22.  
Hyggeklub for menighedens ældre (og yngre ældre): torsdag d. 12. okt. fra kl. 14,30.

Lørdag d. 30. sept., aftenen før den første oktober-søndag, højtideligholder vi rosenkransfesten. Messen kl. 15,30 forbindes dén dag med en rosenkransandagt.

Torsdag d. 5., aftenen før oktobermånedens 1. fredag, er der kl. 19,15 ordets gudstjeneste med uddelelse af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente. I denne gudstjeneste fejres festen for den hellige Frans af Assisi (-egentlig d. 4. okt.), inspirator for vort sogns værnehelgen, den hellige Elisabeth af Thüringen. Efter gudstjenesten spiser vi »italiensk« sammen i menighedslokale. Tilmelding på liste.

Lørdag d. 14. fejres dele af søndagsmessen på latin.

Lørdag d. 21. fejres verdens-missions-søndagen.

Lørdag d. 28. højtideligholder vi i vor menighed festen for den hellige Karl Borromæus, Karl Borromæus-søstrenes værnehelgen. (-egentlig 4. nov.). Kl. 15,30 messe med sakramental velsignelse.

Dåbens sakramente meddeltes den 16. sept. til Jørgen og Carina Quakernaats nyfødte søn Christoffer, (Holbæk). Hjertelig tillykke.

✓

12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B, 3000 Helsingør  
Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57.  
Skt. Vincent Søstre, tlf. 49 21 75 47.  
Menighedsrådsformand: Britta Kristensen, tlf. 42 29 90 06.  
Mettetider: (HB2)

Søndag d. 1.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 5.: Messe kl. 18. Julemarkedsforberedelser fra kl. 19.

Lørdag d. 7.: Børnenes religionsundervisning nr. 4. (sammen med Hillerød) kl. 9.30 - 11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 8.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 10.: Pensionist-træf kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 18. Julemarkedsforberedelser fra kl. 19.

Søndag d. 15.: Messe kl. 9.

Søndag d. 22.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 24.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 18. Julemarkedsforberedelser fra kl. 19.

Lørdag d. 28.: Børnenes religionsundervisning nr. 5 (sammen med Hillerød) kl. 11 - 11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 29.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 14.30.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.  
Sognepræst: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57. Fax. 42 25 55 31.  
Skt. Vincent Søstre, tlf. 42 26 78 65.  
Menighedsrådsformand: Martin Rohof, tlf. 47 92 36 40.

Søndag d. 1.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 3.: Messe med laudes kl. 8.30.

Onsdag d. 4.: Julemarkedsforberedelser fra kl. 19.

Torsdag d. 5.: Messe kl. 17.

Fredag d. 5.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 7.: Børnenes religionsundervisning nr. 4 kl. 9.30 - 11.10. Børnemesse kl. 11 - 11.30.

Søndag d. 8.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 10.: Messe med laudes kl. 8.30.

Onsdag d. 11.: Messe kl. 18.30. Julemarkedsforberedelser fra kl. 19.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 17.

Fredag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 15.: Messe kl. 11.

Søndag d. 22.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 24.: Messe med laudes kl. 8.30.

Onsdag d. 25.: Messe kl. 18.30. Julemarkedsforberedelser fra kl. 19.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 17.

Fredag d. 28.: Børnenes religionsundervisning nr. 5 kl. 9.30 - 11.30. Børnemesse kl. 11 - 11.30.

Søndag d. 29.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 8.30.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm  
Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Assisterende præst: Jacob Muiser.  
Præstebolig: Nordvanggaard, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Mettetider: (HA)  
Søndagsmesse: Højmesse i Skt. Hans kirke kl. 11. Messe på Mikkelsborg, Strandvejen 352 kl. 9.  
Tirsdag: Messe i Skt. Hans kirke kl. 19.30.  
Torsdag: Messe i Skt. Hans kirke kl. 10.30.  
Skriftemål: Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.  
Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggaard.

Søndag d. 1.: Første søndag i måneden. Kirkefrokost efter højmessens.

Onsdag d. 4.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30 i menighedssalen.

Søndag d. 8.: Efter højmessens velsignelse af biler.

Mandag d. 9.: Forældre møde for alle religionsundervisningshold kl. 19.30 på Nordvanggaard.

Onsdag d. 25.: Arrangement for menighedsmedlemmer og andre, som har påtaget sig særlige opgaver i menigheden. Det er kl. 19.30 i menighedssalen. Indbydelser vil blive sendt ud - også til ægtefæller.

Der er ingen religionsundervisning torsdag d. 19. og d. 26.

### Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød  
Sognepræst: Andrzej Papuga, tlf. 42 81 27 96 bedst kl. 13-14 tirsdag-fredag.  
Præst: Jacob Muiser.  
Mettetider: (HA1)  
Søndag: Højmesse kl. 9.30.  
Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.  
Tirsdag: Messe kl. 10.  
Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.  
Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.  
Tilbedelse af Alterets Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den 1. fredag i måneden.

## 13 Hovedstadsområde NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj  
Tlf. 31 28 17 00.  
Sognepræst: Lech Pytlak. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 28 47 69.  
Menighedsrådsformand: Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.  
Mettetider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
Tirsdag: Messe kl. 10. Onsdag og fredag: Messe kl. 19.

Søndag d. 1.: Messe kl. 10.30.

Fredag d. 6.: Rosenkrans kl. 18.40. messe kl. 19.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 10.30 og kirkekaffe.

Fredag d. 13., 20. og 27.: Rosenkrans kl. 18.40. messe kl. 19.

Søndag d. 15.: Gregoriansk messe kl. 10.30.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev  
Tlf. 44 94 76 94.  
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.  
Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.  
Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, P.D.Jensensvej 3, 3540 Lyngby.  
Mettetider: (HA)  
Lørdag: Messe kl. 17.  
Søndag: Messe kl. 9.30 og kl. 11 (engelsk).  
Hverdage: Onsdag kl. 19, torsdag kl. 9.30 (engelsk).  
1. fredag i måneden: Messe kl. 19.30 (engelsk).  
3. fredag i måneden: Messe kl. 19.30.  
Tilbedelse: Onsdag efter messen.  
Skriftemål: Efter aftale.  
KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i våbenhuset.  
Mini-KUK: spørgs May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.  
Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1: Messe kl. 19.

Lørdag d. 30.8.: Ordets gudstjeneste kl. 17.

Søndag d. 1.: Ordets gudstjeneste kl. 9.30.

Søndag d. 8.: Undervisning efter messen kl. 9.30.

Onsdag d. 11.: Efter messen kl. 19 menighedsaften med Lars Reuter S.J.

Lørdag d. 14.: Tro & Lys kl. 13.

Onsdag d. 25.: Menighedsrådsmøde efter messen kl. 19.

## 13 Hovedstadsområde NØ

### Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby  
Tlf. 45 87 77 12.  
Sognepræst: G. Utenthal Nibler.  
Mettetider: (HA)



Søndag: Messe kl. 11. 1. og 3. søndag i måneden: Familiemesse kl. 9.30.

## Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup  
Giro 408 38 30.  
Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 04 22 bedst kl. 9-10 undt. mandag. (Mellem kl. 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.  
Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 39 61 19 19 bedst 8-9.  
Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39.  
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas kirkes kontor, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Kontorets tlf. 39 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.  
Messestider: (HB2)  
Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne.  
Hverdage: Mandag og tirsdag: Messe kl. 17. Onsdag: Messe kl. 11. Torsdag: Messe kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes Kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag: Messe kl. 7.30. Lørdag: Messe kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.  
Søndag d. 1.: Skt. Therese af Jesusbarnet. Kirkens og sognets væmhelgen. Pontifikalmesse og firmelse kl. 9. Reciteret messe kl. 11.  
Tirsdag d. 3.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas kirke.  
Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 9.  
Tirsdag d. 10.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede alterets sakramente indtil kl. 21.  
Søndag d. 29.: Søndagens kollekt optages til fordel for verdensmissionen.

## Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø  
Messestider:  
Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.  
Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.  
Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.  
Lørdag: Messe kl. 9.

## Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund  
Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon. Tlf. 39 64 04 22 bedst 9-10 undt. mandag. (Mellem 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.  
Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 39 61 19 19 bedst 8-9.  
Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39.  
Sognekontor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39. Giro 802 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.  
Messestider: (HC2)  
Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
Hverdage: Mandag-torsdag: Messe kl. 8.  
Fredag: Udstilling af sakramentet til tilbedelse kl. 16. Kort andagt og messe kl. 17.  
Lørdag: Messe kl. 11.30.  
Alle lørdage i oktober: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.  
Søndag d. 1.: Latinsk højmesse kl. 10.  
Tirsdag d. 3.: Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten vises videofilmen fra pastor Czeslaw Kozons bispevielse i Skt. Ansgars kirke (var p.g.a. sygdom ikke færdig til forevisning i september-mødet). Tilmelding senest den 1. på tlf. 39 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller tlf. 39 64 09 01 Inge Ryom.  
Onsdag d. 4.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.  
Fredag d. 6.: Jesu-Hjerte fredag. Se under messestider.  
Mandag d. 9.: Bibelkreds hos Connie Probst kl. 15. Adresse: Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding på tlf. 39 63 63 82.  
Søndag d. 29.: Søndagens kollekt optages til fordel for verdensmissionen.

## Johanneskirken, Søborg

Vandtåmsvej 7-11, 2860 Søborg  
Tlf. 39 69 03 01.  
Sognepræst: Knud Aage Nielsen, S.J. Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.  
Menighedsrådsformand: Lene Støtt, Kildebakkegårds Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.  
Sognekontor: Vandtåmsvej 11.  
Messestider: (HC2)  
Hver søndag: Højmesse kl. 10.  
Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

## 15 Hovedstadsområde V

### Jesu Hjerte Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.  
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Fax. 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders, SJ.  
Andenpræst: P. Niels Kjær, SJ.  
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Bedst mandag-onsdag kl. 13-14. Tlf privat 31 35 86 92.  
Messestider: (HA1)  
Mandag-fredag: Messe kl. 8.15 og 17.  
Lørdag: Messe kl. 8.15. Italiensk messe kl. 18.  
Søndag: Latinsk højmesse kl. 10. Dansk højmesse kl. 11.30. Aftenmesse kl. 20.  
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 3.: Kongregationsandagt kl. 16.  
Fredag d. 6.: Jesu Hjerte fredag. Tilbedelse af det hell. sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.  
Lørdag d. 7.: Religionsundervisning for børn og unge kl. 10.30-13. Husk Madpakke!  
Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 11.30. Derefter kirkekaffe. Messe på ungarsk kl. 16. Derefter samvær i menighedssalen.  
Tirsdag d. 17.: Møde for de ældre kl. 14.30-16.30.  
Lørdag d. 21.: Kongregationsmesse for kongreganister og andet godfolk kl. 10.  
Onsdag d. 25.: Studiekreds for voksne på sr. Evelyns konmtor kl. 11-14. Vi vælger selv de emner, vi vil tale om og spiser frokost sammen.  
Søndag d. 29.: Festmesse kl. 10 i anledning af Jesu Hjerte kirkes 100 års jubilæum. Derefter reception i skolens gymnastiksal - indgang Stenosgade 4 B. OBS: Det må påregnes, at messen kl. 11.30 bliver betydeligt forsinket.  
Ungdomsmesse kl. 20. Derefter »Café Ludvig« i menighedssalen.

### Telefonindvalg etableret

Vi kan nu meddele - først og fremmest dem, der tit ringer til os -, at man kan ringe direkte til vore lokalapparater, hvis man har en trykknapelefon. Man vælger 31 21 02 34 og venter et kort øjeblik, indtil opringningstonen skifter til en anden tone, hvorefter man vælger det to cifrede lokalnummer. (Vore hidtidige numre 31 21 85 88 og 31 24 65 80 går stadigvæk til omstillingen eller til fælleskald. Også fax-nummeret 33 25 07 38 er det samme).  
Lokalnumrene er:  
Pater Horváth lok. 32, pater Keller lok. 26, pater Kjær lok. 22, pater Leenders lok. 33, pater Sanders lok. 24, pater Ziggelaar lok. 27, sr. Evelyn lok. 28, sognekantor lok. 23.

## Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg  
Sognepræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99.  
Andenpræst: Knud Aage Nielsen, SJ, Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.  
Messestider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 11.  
Hverdage: Tirsdag og fredag: Messe kl. 16.30.  
Mandag, torsdag og lørdag: Messe kl. 7.30. Onsdag: Messe kl. 7.

Søndag d. 1.: Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 10.: Katolsk Ældre Klub kl. 14. Messe kl. 16.30.

Mandag d. 23.: Troslærerkursus v/ Jesper Fich kl. 19.30.

Mandag d. 30.: Troslærerkursus v/ Jesper Fich kl. 19.30.

## Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre  
Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R., Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 27 90. Træffes tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-12, tordag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.  
Messestider: (HA)  
Mandag-fredag: Messe kl. 8. Torsdag også kl. 17.  
Lørdag: Messe kl. 17.  
Søndag: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 1.: Højmesse på dansk kl. 10. Messe på polsk kl. 12. Efter messen kirkekaffe.  
Fredag d. 6.: Første fredag. Dansk messe kl. 8. Vietnamesisk messe kl. 16.  
Søndag d. 8.: Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

## 16 Hovedstadsområde N

### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N  
Tlf. 31 35 68 25.  
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist, Dovregade 5, 1.tv., 2300 København S. Tlf. 31 57 09 42.  
Træffes på kirkens kontor hverdage ca. kl. 10-11 (undt. mandag og lørdag) og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.  
Kirkens kontor: Marianne F. Jensen, træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf.

31 35 68 25.  
Vicevært: Tom A. Sørensen tlf. 40 30 03 56.  
Messestider: (HB2)

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk messe. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.  
Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11, onsdag kl. 17 engelsk messe.  
1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Søndag d. 1.: Familiemesse og høstgudstjeneste kl. 10. Husk at medbringe dine egne høstgaver.  
Fredag d. 6.: Messe kl. 17. Derefter udstilling af det Allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse. Ingen messe kl. 11.  
Lørdag d. 7.: Tro & Lys møde i krypten kl. 12.30. Slut med messe kl. 17. Husk madpakke.  
Tirsdag d. 10. og 24.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11. Husk madpakke.  
Søndag d. 29.: Højmesse kl. 10. Kollekt til Verdensmissionen.

## 17 Hovedstadsområde K

### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.  
Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.  
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og onsdag tillige kl. 17-18.  
Messestider: (HB2)  
Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Søndag d. 1.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.  
Onsdag d. 4.: Messe for de ældre kl. 10. Bøn for fred i det tidligere Jugoslavien.  
Fredag d. 6.: Messe kl. 16.30. Derefter er kirken åben for bøn indtil midnat.  
Lørdag d. 7.: Kirken åbnes kl. 8, hvor der er messe og lukkes til midnat. Vesper kl. 16.15. Aftenmesse med rosenkransbøn kl. 17. Kom og tænd et lys for freden i det tidligere Jugoslavien.  
Søndag d. 8.: Reciteret messe kl. 8. Familiemesse kl. 10.  
Søndag d. 15.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.  
Onsdag d. 18.: Messe for de ældre kl. 10.  
Søndag d. 22.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10. 17-års dagen for pave Johannes Paul II's indsættelse.  
Søndag d. 29.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10. Kollekt for Verdensmissionen.

## 18 Amager og Bornholm

### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
Sognepræst: P. Jerzy Gorowski, C.Ss.R. Tlf. 31 58 41 02.  
Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag kl. 10-13, onsdag kl. 10-12 og 17-18.  
Udenfor kontortid tlf. 31 58 21 02.  
Messestider: (HA)  
Lørdage: Engelsk messe kl. 17.  
Søndag: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10.  
Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.  
Hverdage: Messe kl. 8.  
Torsdag: Messe kl. 19 med novene og rosenkransandagt.  
1. fredag: Jesu Hjerte messe kl. 19.

Onsdag d. 4.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Jane Lyththans giver os nogle indtryk fra livet i Grønland. Med lysbilleder.  
Fredag d. 6.: Jesu Hjerte messe kl. 19.  
Lørdag d. 7.: Bazar og loppemarked kl. 10-17.  
Søndag d. 8.: Familie- og høstgudstjeneste kl. 10. Bazar og loppemarked kl. 11-15.

Onsdag d. 18.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Pater Hans Christoffersen O.F.M.Conv. fra Roskilde fortæller om Maria.  
Søndag d. 22.: Verdensmissionssøndag. Kollekt til Missio Danmark.  
Søndag d. 29.: Latinsk højmesse kl. 10.

### Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne  
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.  
Sognepræst: Erling Brodersen, tlf. 33 93 19 48 / 33 11 60 80.  
Messestider: (HC2)  
Højmesse: Søndag kl. 10.

Søndag d. 1.: Høstgudstjeneste. Efter messen er all indbudt til kirkekaffe i præstegården.

## Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby  
Sognepræst: Erling Brodersen.  
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannike engen 24, tlf. 56 97 42 95.  
Messestider: (HC2)  
Højmesse: Lørdag kl. 17.

Tirsdag d. 24.: Møde med damerne kl. 14. Alle er velkomne.

## 19 Grønland

### Krist Konge Kirke, Nuuk / Godthåb

Sognepræst: Urban Figge O.M.I., Box. 51, 390 Nuuk / Godthåb.  
Tlf. 009 299 2 12 75.

Messestider: Søndagsmesser kl. 10.  
Hverdagsmesser: Tirsdag og onsdag: Messe kl. 17.15. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30. Fredag: Messe hos De sm Søstre kl. 17.15. Lørdag: Messe kl. 11.  
Religionsundervisning: Efter aftale.  
Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

## Gudstjenester på fremmede sprog

### Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1621 København V. Tlf. 31 24 26 30.  
Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat un 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jeden Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

### English-Speaking Ministry

Fr. Carol Parker, O.M.I., Chaplain to the English Speaking Catholic Community.  
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK) Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78  
Other Churches with Mass in English Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A.), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.  
Eucharistic Celebrations in English:  
Saturday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.  
Wednesday: SAK at 5 p.m.  
Thursday: VFK at 9.30 a.m.  
First Friday: VFK at 7.30 p.m.

### Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.  
Todos los domingos. A las kl. 12.  
P. Thomas Tirapu Beortegui C.Ss.R.  
Tlf. 31 58 21 02.

### Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, Kbh. N.

### Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 Kbh. V. Tlf. 31 31 78 22.  
Messe ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte Kirke Stenosgade 4, 1616 Kbh. v.

### Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtåmsvej 11, 2860 Søborg.  
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.  
I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.  
I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.  
I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.  
I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

### Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.Ss.R.  
Kosciól sw. Anny, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S. Tlf. 31 58 21 02.  
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

### Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth, S.J. Stenosgade 4 a, 1616 Kbh. V. (Jesu Hjerte Kirke). Tlf. 31 21 85 88.  
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16 (i huskappellet, Stenosgade 4 A).

### Koder for kørestolsbrugere

HA = direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller elevator.



# Fem øre - og et Fadervor

'Hvem gør det første skridt, hvis ikke jeg', sagde *Pauline-Marie Jaricot*, hvis broder læste til præst ved seminariet 'A. Sulpice i Paris for at blive missionær. Hun begejstrede sine venner og samlede gaver og ind blandt sine bekendte.

## Missionsbidrag anno 1822

Hvis hver af mine veninder kun giver én sou (5 øre) pr. uge, og hver af dem så finder i andre, som gør det samme -

og hver af disse igen ville finde ti nye...". Som sagt, så gjort. 1822 grundlagde Pauline Marie Jaricot med ligesindede "Den almindelige Forening til Troens Udbredelse".

Ti år senere - i 1832 - gjorde en læge i Aachen, *Heinrich Hahn* noget lignende. Enhver katolik, som hver dag ville bede ét Fadervor for kirkens missionsarbejde og hver uge give 5 Pfennig kunne blive optaget i Franciskus-Xaverius Foreningen. Bevægelsen

bredte sig til Belgien, Schweiz, Østrig og Italien.

## Den største solidaritetsaktion på verdensbasis

Pave Pius XI sammensluttede de enkelte landes missionsforeninger i "Det Pavelige Værk til Troens Udbredelse". Verdensmissions søndagen forbinder i dag mennesker i 184 lande. At hjælpe de unge kirker i Asien, Afrika og Oceanien, dét er vores opgave

ve på missionsdagen - og på de øvrige 364 af årets dage. Der investeres især i mennesker: uddannelse af præster, søstre og kateketer, som giver deres tro og deres kunnen hundredfold videre til andre.

## En lægmands indsats i vore dage

Da den unge protestantiske købmand *Heinrich Lorenz* giftede sig med en katolik i 1952, ville han ikke have drømt om, at hans navn engang skulle stå i et katolsk missionstidsskrift.

En bror til hans hustru var ganske vist i noviciatet hos jesuitterne, men det betød jo ikke så meget. Tre år senere indtrådte den anden bror hos jesuitterne. Efterhånden skete der noget.

Da *Heinrich Lorenz* nærmede sig pensionsalderen, begyndte han at søge en lovende bibeskæftigelse, og den fandt han hos sin yngre svoger, pater *Karl Steffens S.J.* i Zimbabwe. I de sidste 7 år har han gjort 20 rejser til Zimbabwe.

## Mukawasha

Ved sit første beøg blev han



alle formaliteter ved varens ankomst og overvågede transporten til bestemmelsesstedet.

Da tyve engang stjal hans taske med alle papirer fra en ankomende container fra en bil, svor han i sin ærgrelse, at han aldrig mere ville betrede Zimbabwes jord. Men nogle måneder senere var den hårdt arbejdende nødhjælper der igen - hans kærlighed til land og folk (bortset fra tyvene) havde sejret.

Ved en sådan indsats for jesuitmissionen er det ikke så underligt, at *Heinrich Lorenz* en dag ytrede ønske om at blive optaget i den katolske kirke. Det skete så også, ikke i hans hjemland, men i Zimbabwe. Pater *Karl Steffens* har vel aldrig med større glæde optaget et menneske i den katolske kirke end sin svoger.

Jesuitterne i Zimbabwe (og vel også mange andre) takker "Mukawasha" for hans store indsats.

(Efter Oskar Wermter S.J.)

I oktober beder vi sammen med Paven om:

- at ensomme ældre må finde omsorg og hjælp.

- at verdensmissions søndagen må føre til forøget fælles indsats for *Kristi evangelium*.

præsenteret som "Mukawasha" d.v.s. svoger, og det blev hans andet navn. Den største tjeneste, han viste Zimbabwe missionen, var vel den, at han fik fyldt og ekspederet syv containere med medicinske instrumenter, maskiner til undervisningsværkstederne i Chinhyi og i Bonifatiusmissionen. Den erfarne købmand var selv til stede for at ordne

## Liturgisk kalender for oktober 1995

1. grøn. 26. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Amos 1,4-7; Sl 146,7.8-9a.9bc-10. Omk.: Jeg vil prise Herren hele mit liv. Eller: Halleluja! 2.L.: 1 Tim 6,11-16. Ev.: Luk 16,19-31. Therese af Jesusbarnet, jomfru, (+1897), fejres ikke.

2. hvid. Mandag i 26.alm.uge. (II Ps). De hellige Værmeengle (m). Englenes pf. L.: Zak 8,1-8. Ev.: Matt 18,1-5.10. Læsning ad libitum (M) (Værmeenglene); 2 Mos 3,20-23a.

3. grøn. Tirsdag i 26.alm.uge. (II Ps). L.: Zak 8,20-23. Ev.: Luk 5,1-56.

4. hvid. Onsdag i 26.alm.uge. (II Ps). Frans af Assisi, (+1226)(m). L.: Neh 2,1-8. Ev.: Luk 9,57-62. Læsning ad libitum (Frans af Assisi): Gal 6,14-18.

5. grøn. Torsdag i 26.alm.uge. (II Ps). L.: Neh 8,1-4a.5-6.7b-12. Ev.: Luk 10,1-12.

6. grøn. Fredag i 26.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Bruno, præst, (+1101). L.: Bar 1,15-22. Ev.: Luk 10,13-16.

7. hvid. Lørdag i 26.alm.uge. (II Ps). Vor Frue af Rosenkransen (m). Jomfru Marias pf. L.: Bar 5,12-27-29. Ev.: Luk 10,17-24.

8. grøn. 27. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Hab 2,2-3; 2,2-4; Sl 95,1-2.6-7ab.7c-8. (Omk.: Når I i dag hører Herrens røst, forhærd ej jeres hjerte.) L.: 2 Tim 1,6-8.13-14. Ev.: Luk 7,5-10.

9. grøn. Mandag i 27.alm.uge. (II Ps). Eller rød. Dionysius, biskop, og lidelsesfæller, martyrer. Eller hvid. Johannes Leonardi, læst, (+1609). L.: Jon 1,1f2,-11. Ev.: Luk 10,25-37.

10. grøn. Tirsdag i 27.alm.uge. (II Ps) L.: Jon 3,1-10. Ev.: Luk 10,38-42.

11. grøn. Onsdag i 27.alm.uge. (II Ps) L.: Jon 4,1-11. Ev.: Luk 1,1-4.

12. grøn. Torsdag i 27.alm.uge. (III Ps) L.: Mal 3,13f4,2a. Ev.: Luk 11,5-13.

13. grøn. Fredag i 27.alm.uge. (III Ps) L.: Joel 1,13-15; 2,1-2. Ev.: Luk 11,15-26.

14. grøn. Lørdag i 27.alm.uge. (III Ps). Eller rød. Callistus I, pave og martyr, (+222). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Joel 3,17-26. Ev.: Luk 11,27-28.

15. grøn. 28. ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 2 Kong 5,14-17; Sl 98,1.2-3ab.3cd-4. (Omk.: For folkenes øjne åbenbares Herrens frelse.) 2.L.: 2 Tim 2,8-13. Ev.: Luk 17,11-19. Therese af Jesus, jomfru og kirkelærer, (+1582), fejres ikke.

16. grøn. Mandag i 28.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Hedvig, ordenssøster, (+1243). Eller hvid. Margrethe Maria Alacoque, jomfru, (+1690). L.: Rom 1,1-7. Ev.: Luk 11,29-32.

17. rød. Tirsdag i 28.alm.uge. (IV Ps). Ignatius af Antiochia, biskop og martyr, (+107)(m). L.: Rom 1,16-25. Ev.: Luk 11,37-41. Læsning ad libitum (Ignatius af Antiochia): Fil 3,17f4,1.

18. rød. Onsdag. LUKAS, evangelist (f). (IV Ps). Gl. Ap.pf. II. L.: 2 Tim 4,10-17b; Sl 145,10-11.2-13ab.17-18. (Omk.: Dine fromme, Herre, skal kundgøre dit riges strålende herlighed!) Ev.: Luk 10,1-9.

19. grøn. Torsdag i 28.alm.uge. (IV Ps). Eller rød. Johannes de Brébeuf og Isaak Jogues, præster, samt lidelsesfæller, martyrer (+1647). Eller hvid. Paul af Korset, præst, (+1775). L.: Rom 3,21-30a. Ev.: Luk 11,47-54.

20. grøn. Fredag i 28.alm.uge. (IV Ps) L.: Rom 4,1-8. Ev.: Luk 12,1-7.

21. grøn. Lørdag i 28.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders

lørdagsmesse. L.: Rom 4,13.16-18. Ev.: Luk 12,8-12.

22. grøn. 29. ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 2 Mos 17,8-13; Sl 121,1-2.3-4.5-6.7-8. (Omk.: Fra Herren kommer min hjælp, fra himlens og jordens skaber. Eller: Vor hjælp er i Herrens navn, han som skabte himmel og jord.) 2.L.: 2 Tim 3,14f4,2. Ev.: Luk 18,1-8. 17-års dagen for pave Johannes Paul II's indsættelse. Mindes i Menighedens forbønner.

23. grøn. Mandag i 29.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Johannes af Capestrano, præst, (+1456). L.: Rom 4,20-25. Ev.: Luk 12,13-21.

24. grøn. Tirsdag i 29.alm.uge. (I Ps). Eller hvid. Antonius Maria Claret, biskop (+1870). L.: Rom 5,12.15b.17-19.20b-21. Ev.: Luk 12,35-38.

25. grøn. Onsdag i 29.alm.uge. (I Ps) L.: Rom 6,12-18. Ev.: Luk 12,39-48.

26. grøn. Torsdag i 29.alm.uge. (I Ps) L.: Rom 6,19-23. Ev.: Luk 12,49-53.

27. grøn. Fredag i 29.alm.uge. (I Ps) L.: Rom 7,18-25a. Ev.: Luk 12,54-59.

28. rød. Lørdag. SIMON OG JUDAS, apostle (f). (I Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ef 2,19-22; Sl 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Luk 6,12-19.

29. grøn. 30. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Sir 35,15b-17.20-22a; Sl 34,2-3.17-18.19+23. (Omk.: Den arme råbte, og Herren hørte ham.) 2.L.: 2 Tim 4,6-8.16-18. Ev.: Luk 18,9-14. Kollekt for Verdensmissionen.

30. grøn. Mandag i 30.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Thøger, præst, (+ca. 1050). L.: Rom 8,12-17. Ev.: Luk 13,10-17.

31. grøn. Tirsdag i 30.alm.uge. (II Ps) L.: Rom 8,18-25. Ev.: Luk 13,18-21.

## Hvad betyder det?

# Michael og dragen

Af Willem Wuyts

Engle optræder ofte i Det gamle Testamente, men traditionen med at give dem navne, der ender på El, går ikke længere tilbage i tiden end tiden efter det babyloniske fangenskab i årene 587-538 f. Kr. Den babyloniske hofholdning genspejler sig siden i deres indbyrdes opdeling i engle og ærkeengle, med serafim og keruber omkring Guds trone, og resten som udfarende magter og kræfter og heroldder.

Blandt ærkeenglene nævnes Micha-El. Navnet betyder på hebraisk Hvem er som Gud? Hos profeten Daniel er Micha-El den store fyrste, som vogter Israels folk. I jødisk liturgi ser man Micha-El stående ved siden af røgelsesalteret for at bære de troendes tilbedelse frem for Guds trone. Hans fest fejres den 29. september.

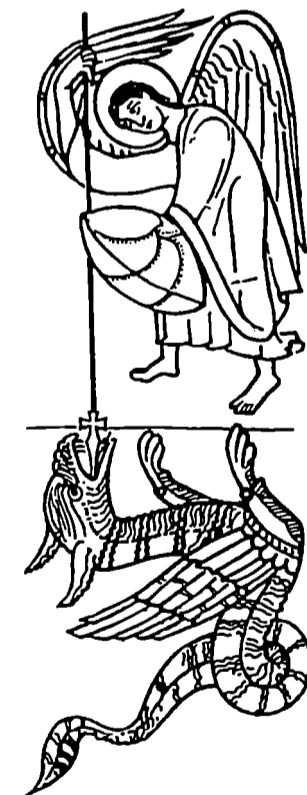
Middelalder teologien elskede en forestilling om, at Gud skabte englene før menneskene, endnu mere fuldkomne som pure ånder. Alligevel kom en del af dem under ledelse af Lysets Engel Lucifer i oprør mod Gud. De blev af Micha-El styrtet i afgrunden. Derfra hersker så Lysets Engel som Mørkets Engel, løgneren, fristeren.

Denne teologiske spekulation er der kun belæg for i Bibelen, hvis man flytter Johannes' apokalyptiske vision (Jo. Åbenbaring) om tidens ende frem til verdens begyndelse, fra Bibelens sidste skrift til dens første bog om skabelsen, Genesis. Der sætter Gud rigtigt nok keruber med glimtende flammesværd Østen for Eden, til at vogte vejen til Livets Træ (Gen. 3,24).

Først i Johannes' Åbenbaring 12, 7-9 bliver der kamp i himmelen: Micha-El og hans engle strider mod Dragen og dens engle. Da bliver den gamle slange, som kaldes djævel og Satan, nedstyrtet på jorden. I samme kapitel versene 12-17 fortsætter dragen sin kamp på jorden, først og fremmest mod »de andre af Kvindens slægt«.

Det har aldrig været ligetil at fortolke denne stilart fuld af horror-symboler. Undergangsskæter elsker disse dystre tekster og forstår dem fundamentalistisk-bogstaveligt, som en beskrivelse af en kommende virkelighed.

Kirken forstår apokalypsen som »veeme« inden Gudsrigets endelige gennembrud. Vi ser Micha-El som et svar. Hans navn er jo et spørgsmål. Det besvares kontant med



»Ingen er som Gud«. I denne egenskab styrter Micha-El alt det i afgrunden, som benægter Gud eller ophøjer sig selv til Gud.

## Orientering fra sognene

B = Adgang ad løvs rampe eller skinne.  
C = Kun adgang ved løft.  
= Placering af fast adgangsvej oplyses ved hen-

visning til sognekontoret.  
2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales med sognekontoret/kirken.



# P. Coenen indgød tryghed

Efter et langt liv som katolsk præst i Danmark døde pastor Gerard Coenen søndag d. 3. september i en alder af 80 år.

Gerard Coenen var født i Breda i Sydholland d. 27. februar 1915. Hans næsten medfødte kærlighed til liturgien gjorde, at han overvejede at blive benediktiner. Det blev imidlertid til en præstegering i efterfølgelse af den hellige Vincent af Paul, for i 1935 sluttede han sig til Vincentpræsterne og startede sin filosofisk-teologiske uddannelse i Panningen. Han blev præsteviet på Skt. Vincents fest i 1942.

Efter sin præstevielse studerede han videre i Nijmegen og beklædte et par kapellanstillinger inden han i 1947 kom til Skt. Vincent sogn i Helsingør.

Under sin sommerferie i Holland i år blev han desværre syg og måtte indlægges, denne gang på grund af maven. Til vor store glæde virkede det, som om han igen var ved at komme til kræfter i Broderhuset i Panningen.

Det gamle vid var ved at vende tilbage i brevene. Huset i Panningen blev beskrevet som »et sted, hvor gamle præster ventede på at komme i himlen«, altså slet ikke et sted for ham - endnu. I sommerens løb havde han fået kælenavnet »miraklet fra Danmark«, fordi han nu kom sig, selv om lægerne sagde, at han havde »det ene ben i graven og gift i det andet«. All tydede på, at han ville vende hjem efter en velfortjent re-creation, og at vi igen kunne

glæde os til dejlige, rige timer sammen med ham.

Hele sit liv har pastor Coenen været en meget aktiv og myreflittig præst. Her i Danmark først 24 år som kapellan, siden 18 år som sognepræst i Helsingør. Pastor Coenen har ved hårdt arbejde virkelig sat sig ind i Danmark og danskerne. Han forstod os som få, på godt og ondt, kendte sprogets små finesser, som han blandt andet brugte flittigt, når han fortalte historier og vittigheder.

Siden 1988 har pastor Coenen boet på Nordvanggård i Birkerød og virket som superior for Vincent-præsternes kommunitet i Danmark. Selv om årene på Nordvanggård skulle eller kunne have været en rolig pensionisttilværelse, så kender menighederne i Birkerød og Hørsholm pastor Coenen som den kære, kærlige og flittige præst, der fejrede så mange messer med os.

Så sent som i denne sommer, mens pastor Papuga og pastor Muiser var bortrejst i to måneder, blev ikke en eneste messe glemt eller udeladt. Tidlige morgenmesser, sene aftenmesser, om søndagen både her og i Hørsholm.

Nu er der ikke noget galt i at dø, når man er blevet 80 år, for hvem kan bede om mere, især når man som han har været plaget af et meget dårligt hjerte de sidste mange år.

Men - selv om det måske vil blive karakteriseret som egoisme, ville vi gerne have oplevet mange flere år sammen med pastor Coenen.



Husbesøg klarede han stadig, trods sin høje alder og det dårlige helbred. Hans besøg var altid indholds- og lærerigt. Der oplevede vi hans fantastiske medleven i alt, hvad der skete i verden, de unges holdninger, krige og ulykker, nyreligiøse bevægelser, alt. Altid tog han med enestående mildhed de svages parti, altid lyttede han, for at høre og forstå. Gamle venner i Jylland blev også besøgt, om det så krævede 20 nitroglyceriner fra Birkerød til Halskov. Det var præsten, som kom på besøg, men så sandelig også en meget god og meget kær ven.

Pastor Coenen indgød tryghed, udstrålede kærlighed og afslørede klarhjetet medleven i hele livet og alle dets aspekter.

Pastor Coenen er nu gået hjem til Gud. Selv i himlen vil han blive en berigelse. Her må vi savne ham, til vi med Guds vilje mødes igen.

Ære være hans minde.

Thomas Rydder

## Læserne beretter

### Dalum-retræte 1995 for mænd

Retræten for mænd blev afholdt på Dalum Kloster fra den 21. til den 25. august med sognepræst Dietrich Timmermann (Domkirken) som retrætepræst. Retrætedeltagerne var i Jylland kommet fra

Frederikshavn i nord over Horsens, Silkeborg til Gråsten i syd. Fra Odense på Fyn til det østlige Danmark: Hillerød, Holte, København, Roskilde til Nykøbing Falster og Rødbyhavn.

På opfordring skal nævnes, hvordan en typisk Dalum-retrætedag forløber.

Formiddag: Laudes i kirken, derefter Angelus og morgenbord. Foredrag. Rosenkransandagt. Messe med kort prædiken. Meditation over foredraget og prædiken. Angelus og middagsbord (under måltidet er der musik).

Eftermiddag: Kaffebord; der er stilhed under retræten - dog dispensation under samværet ved kaffebordet. Derefter dagens 2. foredrag. Medi-

tation. Vesper i kirken. Angelus og aftensbord. Dagen slutter med tilbedelse af det udstillede sakramente og sakramental velsignelse efterfulgt af komplet, der synges sammen med søstre.

Onsdag aften havde retrætelederen arrangeret en smuk og stemningsfuld lysprocession til "Lourdesgrotten". Torsdag aften havde søstre inviteret retrætedeltagerne til fælles kaffebord.

Dalum retrætens ydre rammer er perfekte. Den smukke park er ideel for stille meditation. Over klosteret hviler de milde og gæstfri søstres ægte katolske ånd og atmosfære, der stemmer sind og sjæl til fred og ro.

Poul L. Wiisbye



### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

### Møder og arrangementer

#### Åbent hus

Skt. Joseph Søstrene på Nørrebro har startet deres ugentlige Åbent-hus-aften, onsdag kl. 19-21.30.

Aftenen starter med messe og nogle gange vil der være et spændende oplæg og debat.

Foreløbige debataftener:

Onsdag d. 27.09 - Hvad søger folk efter v/Richard Sprengers SJ.

Onsdag d. 04.10 - Socialt engagement v/Georg U. Nibler.

Onsdag d. 04.11 - Om helgener v/Hans Christoffersen OFM.conv.

Onsdag d. 08.11 - Lægfolk - autoritet v/Lars Reuter SJ.

OBS! I efterferien, den 18. oktober, er der ingen Åbent-hus.

På glædeligt gensyn i Skt. Hans Gade 28, st.

Skt. Joseph Søstrene

### Magleås -arrangementer

Fr. d. 29.9.95 - sø. d. 1.10.95:  
Konvertit-Weekend  
v/pastor Hans Esmark.

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00  
Magleåstræf:  
Forfatteren Mette Vinge  
fortæller om sine bøger.

Fr. d. 24.11. - sø. d. 26.11.95:  
»Kristen Mystik IV«

Fr. d. 19.1.96 - sø. d. 21.1.96:  
»Kristen Mystik V«

Lø. d. 3.2. - sø. d. 4.2.96:  
»Bibel og forkyndelse«.

Fr. d. 16.2 - sø. d. 18.2.96:  
»At bede med mystikerne« -  
Julian af Norwich.  
Retræte-weekend.

### JULEMARKED 1995

afholdes søndag den 3. december kl. 9.30 på Niels Steensens Gymnasium.

Katolsk menighedspleje mangler gode ting til loppemarked og til bortauktionering (bøger, malerier, service, køkkengrej etc.). Benyt chancen nu til at få ryddet op!

Ring på tlf. 44 66 06 40 (bedst mellem 20.30 - 21.00). På forhånd tak for Deres bidrag.

Michael Plum  
formand for julemarkedskomiteen

### Tak!

Jeg takker herved alle de mange, der har bedt for mig, sendt en kærlig hilsen, og måske en gave (også til Sankt Vincent-grupperne) i anledning af mit 40 års præstejubilæum. Måtte livets gode Gud velsigne og bevare jer.

Kærlig hilsen  
Jac. Adams, Sakramentskirken

### ACADEMICUM CATHOLICUM

indbyder til foredrag om Sognepræsten fra Ars, den hellige Jean-Baptiste Vianney (1786-1859) ved pastor Finn Arvé onsdag den 4. oktober. Aftenen indledes med en messe kl. 19.30 i Skt. Augustin, Jagtvej 183. Kl. ca. 20.15 begynder foredraget i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

### Skt. Annæ kirkes basar og loppemarked '95

Lørdag den 7. oktober kl. 10-17  
Søndag den 8. oktober kl. 11-15

Entre: 2 kr. (Gevinstchance på billetten).

Kom og find spændende ting på loppemarkedet! (Vi samler sammen i to år!)

Der er håndarbejdsbod, spil, restaurant med spændende mad og konditori med lækre kager. Alle er velkomne!

Bus 2 og 11 kører lige til døren. Indgang t.v. for kirkens hovedindgang, Dr. Elisabeths Allé.

### DET SKER PÅ MAGLEÅS

Ma. d. 2. - ti. d. 3.10.:  
Videncenter for Børn og Unge.

Ti. d. 3. - to. d. 5.10.:  
FAKS.

To. d. 5. - fr. d. 6.10.:  
Københavns Universitet.

Fr. d. 6. - lø. d. 7.10.:  
Endrup Skolen.

Fr. d. 6.10.:  
Berlingske Tidende

Lø. d. 7. - sø. d. 8.10.:  
Søparken.

Ma. d. 9. - ti. d. 10.10.:  
Birkerød Kommune.

Ma. d. 9. - on. d. 11.10.:  
BUPL

On. d. 11. - to. d. 12.10.:  
L.A.H.

To. d. 12. - fr. d. 13.10.:  
Serum Institutet.

Fr. d. 13. - sø. d. 15.10.:  
Katolsk Arbejder Aktion.

Ma. d. 23. - ti. d. 24.10.:  
Serum Institutet.

Ti. d. 24. - fr. d. 27.10.:  
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 27.10.:  
Levnedsmiddelstyrelsen.

Fr. d. 27. - lø. d. 28.10.:  
Direktoratet for Udlændinge.

Ma. d. 30. - ti. d. 31.10.:  
DTU.

Ma. d. 30. - on. d. 1.11.:  
Undervisningsministeriet.



**Annoncer  
i  
»katolsk orientering«**

Rubrikannoncer pr. mm. kr. 5.00 + moms  
Tekstside pr. mm. pr. sp. kr. 6.00 + moms.

**Moder og arrangementer**

**DUK-KALENDER**

**RETRÆTE** den 29.9.-1.10.95 i Klitborg for 9. klasse - 3. G.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 8.9.95.

**CHEFKURSUS** den 6.10.-8.10.95 på Øm for alle potentielle lærere, køkkenchefer, lærerpræster og praktiske ledere.  
Kursen er gratis, dog er der et gebyr på kr. 100,- til pædagogiske materialer.  
Tilmelding og betaling senest den 15.9.95.

**BØRNELEJR** den 14.10.-20.10.95 på Øm for de 7-13 årige.  
Pris: kr. 500,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 22.9.95.

**TROSLÆREKURSUS** den 14.10.-20.10.95 i Skovhuset for de 14-18 årige.  
Pris: kr. 600,- samt kr. 150,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 22.9.95.

**II Vatikankoncil og dig** den 26.10.95 kl. 19-21 og de efterfølgende 5 torsdage i Vor Frue menighed i Aarhus for de 18-30 årige.  
Tilmelding senest den 12.10.95.

**LEDERTRÆNING** den 27.10.-29.10.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 6.10.95.

**UNGDOMSMESSE** den 29.10.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**MUSIKKURSUS** den 3.11.-5.11.95 på Øm for musikaktive i menighedene i anledning af den nye sangbog.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 13.10.95.

**INTERSPISNING** den 12.11.95 kl. 17 i Skt. Annæ menighed på Amager for alle nationale grupper og interesserede.  
Alder: ca. 13 år og opæfter.  
Spisebiller kan købes på stedet á kr. 10,-.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**MEDARBEJDERTRÆNING** den 24.-26.11.95 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.  
Kurset er gratis for deltagerne.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**UNGDOMSMESSE** den 26.11.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**ÆLDRE DUK ØST WEEKEND** den 8.-10.12.95 på Øm for alle over 18 år.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 17.11.95.

**BODSANDAGT** den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

**ÅBENT HUS** med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

**NYTÅRSLEJR** den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.

Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år: kr. 400,-  
7-13 år: kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samtige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

**AFBUD:**  
Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

**DUK-KALENDER**

*Jeg tilmelder mig:*

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

**Diverse**

**Katolsk  
Menighedspleje  
søger værelser til unge**

Til unge underuddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

**Testamente  
til fordel for Den katolske  
Kirke  
Ansgarstiftelsen**

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

**Ingen arveafgift**  
Kirken modtager det fulde beløb.

**Gratis advokatbistand**  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

**Yderligere oplysninger**  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K  
Tlf. 33 11 60 80.

**Salg og service**

**Lasse Baumann  
Antikviteter**

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

**BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE**  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.20.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer.

**VI LAVER SPECIALFORSIKRINGER FOR  
KATOLSKE KIRKER - RING OG FOR-  
HØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT  
TAGE OS MED PÅ RÅD!**

**Værd at vide**



**Allan Ohms  
advokat (H)**

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle.  
Ring til RET&RÅD i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamenter og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

**RET&RÅD**  
ADVOKATER UDEN OMSVÆR

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

† **BEGRAVELSER  
LIGBRÆNDING** †

Strandvejen 153  
**31 62 16 50**

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

**Begravelses-  
forretning**

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT  
31 55 55 55**

**Bedemand Michael Riis**

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

**BENZONS  
BEGRAVELSES-  
FORRETNING**

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:  
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

**Annoncer i »katolsk orientering«**  
Rubrikannoncer pr. mm. kr. 5.00 + moms  
Tekstside pr. mm. pr. sp. kr. 6.00 + moms.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

**WAGN ADLER**  
Bedemand Kvist's Eftf.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

Telefon  
**39 69 86 81**

**DØGNET  
RUNDT**

**Guldager**

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.  
Tlf.: 42 27 31 00

**DANSK OLIE**  
KOMPAGNI A/S

Fyringsolie  
Oliefyrservice  
Installationer  
Olievagt i  
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre  
**36 70 45 30**  
- sikkerhed for varme

Tømrermester  
**Ferd. Færch & Co. A/S**  
Strandvejen 23 · Ålborg  
Telefon 98 16 26 00.

Malermester  
**VILLY HANSEN**  
Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

**VICTOR NIELSEN**  
Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Revision · Regnskab · Skat

**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**  
Registreret revisor FRR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsgade 10 · Roskilde · 42 15 10 35  
- det er altid sikkert med en registreret revisor



# Skarp kritik fra biskop

Fortsat fra forsiden

»vigt tilbagevendende ting, jeg som biskop hver eneste dag - ofte i et omfang, der nærmer sig det kedsommelige - bliver stillet over for. Jeg væmmes mere og mere ved dette kirkelige navlebeskuen, der er så typisk for velstandskirker og deres forkælede børn.«

»Vi må frem i forreste række, hvor det virkelig brænder, i stedet for at blive siddende her, hvor vi er i sikkerhed«, sagde bispekonferencens formand med adresse til de omtalte emner. Derfor er det andre ting, der skal tages op, sagde han og pegede på problemer som formidling af troen, »arbejdsløshedens svøb«, korruption og fremmedhad. Og hvorfor var der forresten ingen, der havde iværksat en tilsvarende underskriftindsamling til fordel for Bosnien? »Hvis vi ikke snart retter vores opmærksomhed mod Gud og vores medmennesker, går hele vores mission i vasken«, formandede biskoppen.

## Falske modsætninger

I udlægningen af »kirkefolkets ønsker« bliver der efter Lehmanns opfattelse »opstillet falske modsætninger og formuleret tvivlsomme antydninger«. En sådan er for eksempel den påstand, at kirken hidtil har »givet afkald på den rigdom af evner og livserfaring, som kvinder er i besiddelse af«. Desuden er der »da ikke nogen, der kan bilde sig selv og andre ind, at dialogen først skal til at begynde nu«. Lehmann er ikke bange for, »hvad folk i kirken tænker«, siger han, men der er »alt for megen snakken andre efter munden«. Indtil nu har han ikke kunnet se, at underskriftindsamlingen »virkelig er

Guds folks stemme«. Han ser den snarere som et initiativ taget af enkelte grupper, der har fået vind i sejlene, fordi mediernes har interesseret sig for dem, hvad han i øvrigt ikke er overrasket over. »Meget af det, der hører til de ret generelle og upræcise reformønsker, overlapper hinanden«, siger biskoppen og opfordrer til, at man »omhyggeligt og differentieret holder tingene adskilt«.

## Hører ikke hjemme i gudstjenesten

Bispekonferencens formand understegede, at selv om kirken ikke fremstår som et demokrati, er den åben over for, at meget kan gøres på demokratisk vis. Han gjorde opmærksom på, at der ikke fra kirkens side vil blive ydet nogen officiel bistand; det turde således være klart, at hverken kirkerum, gudstjenester, arbejdskraft eller penge vil blive stillet til disposition. I gudstjenesten og i de dertil indrettede lokaler hører aktionen slet ikke hjemme. Hvad kirkens medarbejdere vil stille op med den uden for deres tjenestetid, »vil jeg lade være op til dem selv«, sagde Lehmann. Han forventer »dog også i denne forbindelse en vis loyalitet«.



Biskop Karl Lehmann



Det var Arafats første møde med paven siden der i 1994 etableredes officielle kontakter mellem Vatikanet og PLO. Foto KNA.

# Arafat takker paven for støtte til palæstinenserne

Castelgandolfo (KIPA) - Lederen af PLO, Yasser Arafat, takker paven og Vatikanet for støtte til palæstinenserne sag.

Det var Arafats første møde med paven siden der i oktober 1994 etableredes officielle kontakter mellem Vatikanet og PLO. De tidligere gange, Arafat var i audiens (1982, 1988 og 1990), udløste det heftige protester fra Israels side; efter Israels opfattelse var PLO en »terrororganisation«, indtil Rabin og Arafat i sommeren 1993 gav hinanden det historiske håndtryk.

Arafat nævnte i samtalen med paven, at forhandlinger

ne mellem Israel og Palæstina præges af »store vanskeligheder og ekstrem langsomhed«, hedder det i et kommuniké fra Vatikanet. Der skulle dog være håb forude, da man fra begge sider er fast besluttet på at fortsætte samtalerne.

Paven påskønner »den vilje og det mod«, begge parter indtil nu har udvist i deres søgen efter en løsning på de komplicerede problemer. Han udtrykte håb om, at israelere og palæstinenser snart kunne nyde »fredens frugter« og sammen skabe sig en fremtid i gensidig tillid, sikkerhed og fred. Det forudsætter, at det internationale samfund un-

derstøtter fredsprocessen, påpegede paven.

Til det statslige italienske fjernsyn RAI sagde Arafat, at han havde talt med paven om jubelåret 2000. Efter pavens ønske skal året fejres både i Rom, i Jerusalem og i Bethlehem; Arafat udtrykte et ønske om, at denne fejring »må blive en oplevelse af fred for alle muslimer, kristne og jøder«.

Arafat har endvidere haft samtaler med Italiens præsident Oscar Luigi Scalfaro og ministerpræsident Lamberto Dini. I Cernobbio i det nordlige Italien mødtes han med den israelske udenrigsminister Simon Peres.

<http://www.kathpress.co.at/kathweb/>

Wien (KIPA) - Torsdag d. 14. september var det så vidt. Fra den dag tilbydes den katolske kirkes aktuelle informationer på tysk på Internettets World-Wide-Web (WWW). Under WWW-adressen: <http://www.kathpress.co.at/kathweb/> findes bl.a. de vigtigste pavelige rundskrivelser, aktuelle nyheder fra verdenskirken samt tips og henvisninger om kirkelige emner for interesserede.

## Skriv til biskopperne

Den, der vil skrive til en af de østrigske biskopper, kan her finde hans adresse. Desværre gælder det endnu kun brevpost. Det er det østrigske presseagentur Kathpress, der står bag dette tilbud og har i den anledning oprettet KATHWeb-agenturet.

Som Kathpress chefredaktør *Erich Leitenberger* fastslår, må et fagentur som Kathpress tage de nyeste teknikker i anvendelse ved siden af de traditionelle informationsmidler.

## Informationer 24 timer i døgnet

Man kan tilbyde dokumentation i form af information om personligheder, institutioner og udtalelser fra den katolske kirke i Østrig, »for det er informationer, som hele tiden efterspørges«. På Internet kan vi 24 timer i døgnet stille disse informationer til rådighed, oplyser Leitenberger om Internet-tilbuddets muligheder.

På Kathpress er man en smule stolt over med KATHWeb-tjenesten at være vejviser og platform for yderligere

kirkelig tilstedeværelse på Internettet.

»Vi er ved siden af de akademiske tilbud, sikkert de første professionelle katolske presseagenter i de tysktalende lande«, erklærede Kathpress forretningsfører *Michael W. Steidl*, som også er ansvarlig for KATHWeb.

## Tilbud udvides i takt med interessen

Nu må det først vise sig, hvilken interesse KATHWeb-meningen har for kirken. Derfor er forretningsføreren særlig nysgerrig efter at se den E-Mail, der kan afsendes fra enhver World-Wide-Web-side af Kathpress til KATHWeb-team'et. I de kommende uger vil man udvide tilbuddet i takt med denne interesse. KATHWeb blev den 14.

# Vatikanet erklænder teologiske fakulteter

München (KNA) - Fuldas ærkebiskop *Johannes Dybas* kritik af de teologiske fakulteter ved statslige universiteter i Tyskland tilbagevises nu i en erklæring fra Vatikanet. Dybas havde påstået, at de ikke-kirkeligt ledede fakulteter bedrev »stats-teologi«.

Dette var et direkte angreb mod biskopperne *Walter Kasper*, der er ansvarlig for teologerne ved universitetet i Tübingen, *Oskar Saier*, det teologiske fakultet i Freiburg, og *Karl Lehmann*, der forestår udnævnelsen af teologiprofessorer i Mainz.

Det er præfekten for Kongregationen for Uddannelse, kuriekardinal *Pio Laghi*, der i en skrivelse til lederen af Det katolske Akademi i Bayern, *Franz Heinrich*, fremhæver fordelene ved de ikke-katolske, teologiske fakulteter. »Dialogen med de øvrige videnskaber kan være frugtbar, når teologien forbliver tro mod sin videnskabelige metode«, skriver Laghi. Han understreger samtidig, at planlægningen af de teologiske programmer ved statsuniversiteterne forstås af de lokale bispekonferencer. Denne kompetence er altid blevet respekteret af Rom og vil også blive det fremover, skriver Laghi. Kompetencen gælder både oprettelsen af nye teologiske fakulteter og omstrukturering eller lukning af de eksisterende.

# Kvindekonferencen i Beijing

Fortsat fra forsiden

Alt i alt beklagede Mary Ann Glendon i sin slut-udtalelse en overdreven »individualisme« i redegørelsen om menneskerettighederne. Her kommer forpligtelsen til at beskytte mødre til kort. »Den internationale forsamling havde kunnet gøre mere for kvinder og piger end at lade dem stå alene med deres rettigheder!«, sagde hun. Det gælder mulighederne for piger i fattige lande på opdra-

gelses-, sundheds- og socialområdet.

I Beijing blev der ikke givet en konkret forpligtelse eller krævet tilstrækkelige midler eller stillet noget i udsigt. I øvrigt burde konferencen have taget alle emner af interesse for kvinder op. Spørgsmål om uddannelse fortjente samme opmærksomhed som spørgsmål vedrørende frugtbarhed, mente vatikandelelegationens leder.

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).  
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Maria Jørgensen.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 11. oktober



avens besøg i Afrika, side 2-3  
 kt. Elisabeth Søstrene jubilerer, side 3  
 Ingdomstræf i Loreto, side 5  
 avens seneste rundskrivelse, side 6-7  
 kunst i Vatikanet, side 8

# katolsk orientering

ave Johannes Paul II under Afrika-besøg:

## De rige lande bør hjælpe Afrika

Nairobi (KIPA) - Ved afslutningen af sit otte dages besøg i Afrika appellerer pave Johannes Paul II til de rige lande om at hjælpe Afrika. Afgrunden mellem verdens rige og fattige områder er en alvorlig fare for menneskeheden, understregede han kort inden han forlod Kenyas hovedstad Nairobi for at flyve hjem.

Der må gøres noget alvorligt ved problemer som fattigdom, flytningestrøm og økonomisk og kulturel underudvikling. »Det afrikanske folks råb« om hjælp, samarbejde, solidaritet og respekt for hvert enkelt menneske må ikke overhøres.

Paven opfordrede ved samme lejlighed katolikkerne til at samarbejde med andre kristne kirker, med islam og med de traditionelle stammeligioner.

Hvis der skal komme hjælp udefra, er det nødvendigt, at afrikanerne også selv bidrager til udviklingsprocessen, tilføjede paven i sin afskedstale. Der sker store forandringer på »det sorte kontinent«.

Folk undrer sig over, at udviklingen går så langsomt, og prøver nye løsningsmodeller på uhyrlige problemer i en tid, der over hele jorden kendetegnes af stadig skiftende politiske og økonomiske forhold. Foruden økonomisk fremgang må respekt for menneskerettighederne og ægte demokratisk frihed være de ting, der prioriteres højest, formandede paven.

## Mexico udviser otte præster og ordensfolk

San Cristobal (KIPA) - De mexicanske myndigheder har vist otte udenlandske, katolske præster og ordensfolk ud af landet.

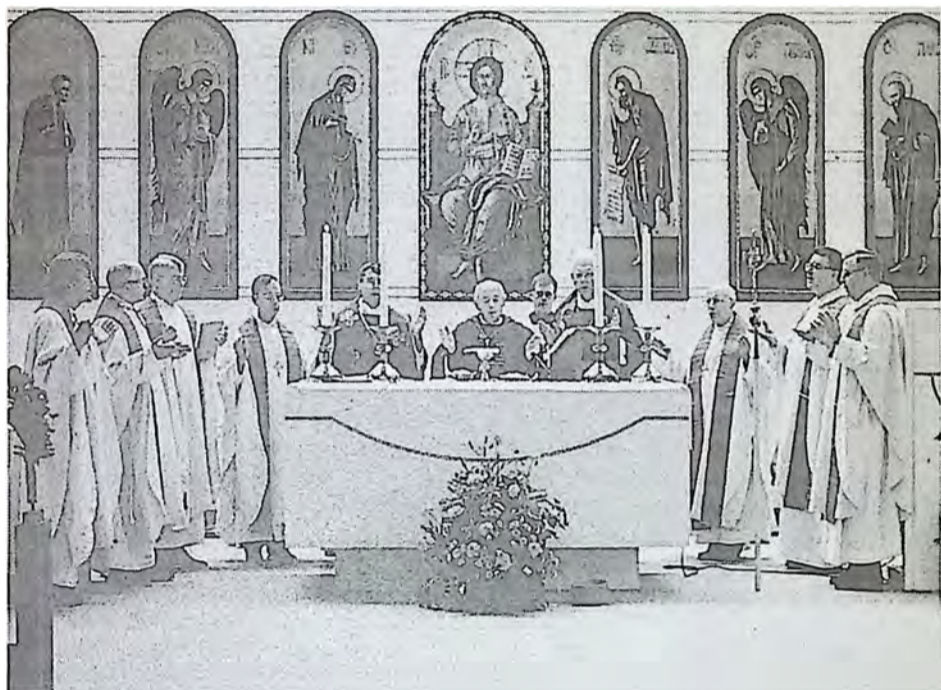
Fra bispedømmet San Cristobal de las Casas i Chiapas-provinsen, hvor der tidligere har været uroligheder, meddeles det, at tre af de otte allerede opholder sig uden for landets grænser; de vil ikke kunne rejse ind i landet igen.

Det har ikke været muligt at få myndighedernes begrundelse at vide.

Allerede i juni udvist tre

udenlandske præster fra bispedømmet, fordi de angiveligt sympatiserede med de zapatistiske oprørere. Siden begyndelsen af 1994 fører zapatisterne en væbnet kamp i det sydlige Mexico, hvor der er store sociale problemer.

Den stedlige biskop Samuel Ruiz Garcia, der betegnes som »indianernes fader«, bestræber sig på at mægle mellem konfliktens parter. I august udnævntes en koadjutor, der vil kunne efterfølge biskop Ruiz.



Ved søndagsmessen den 24. september blev flere medlemmer af menigheden i Taastrup lettere overrasket, da hele seks biskopper fejrede messen i den nye kirke. Biskop Czeslaw Kozon var i dagene omkring den 24. september vært for Den nordiske Bispekonference, som holdt møde på Magleås. Biskoppernes møde omtales i næste nummer. Foto: Knud Kluge.

## Biskopper ønsker verdenshandelen ændret

Udviklingslandene burde af retfærdighedsgrunde gives en større chance, siger tyske biskopper

(KNA) -Den tyske bispekonference har udtalt sig for en mere åben verdenshandel til gavn for udviklingslandene.

Strukturtilpasninger er påkrævede, protektionismen må fjernes, hedder det i en brochure fra de tyske biskoppers videnskabelige arbejdsgruppe for verdenskirken opgaver. Det katolske nyhedsbureau KNA har sammenfattet indholdet i den 45 sider store brochure.

### I industrilandenenes egen interesse

Industrilande kan ved strukturtilpasningsforanstaltninger med vægt bidrage til, at udviklingspotentialet i Den tredje Verdens lande øges og udnyttes bedre. At medvirke til en langfristet og varig udviklingsproces i de fattige lande er vel at mærke i industrilandenenes egen interesse også når gennemførelsen af strukturrendringer kortvarig medfører belastninger.

Industrilandene burde frem for alt af retfærdighedsgrunde give udviklingslandene en

større chance for at deres egne anstrengelser bringer resultater.

### Flere foranstaltninger er påkrævet

Følgende foranstaltninger synes derfor påkrævet i industrilandene:

a) Liberalisering af agrarhandelen på verdensplan bør fremmes ud over de rammer, der blev besluttet i Uruguay-runden. Told og ikke-tarifmæssige handelshindringer må afskaffes, frem for alt subvention af agrareksport fra industrilande og specielt i EU.

b) Verdenshandelen i industrisektorerne Tekstil og beklædning, sko- og læderproduktion, stål og skibsbyggeri må liberaliseres mere, da udviklingslande på disse områder kan producere konkurrencedygtigt, men deres eksportanstrengelser hindres af protektionistiske forholdsregler. De på Uruguay-runden vedtagne forholdsregler hilses derfor velkomne og må forstærkes ved yderligere liberaliseringstiltag.

c) Der må ydes tilpasningshjælp for at gøre de med liberaliseringsforanstaltningerne forbundne byrder tålelige at bære. Denne tilpasningshjælp skal målrettet vedrøre strukturtilpasningen og ikke på nogen måde misbruges til strukturbevarelse.

d) En stabilitetsorienteret penge- og skattepolitik i industrilandene skal støtte de ovenfor anførte foranstaltninger, idet den skal fremme produktiviteten og væksten i en stadig mere sammenvævet verdenshandel, gøre verdenshandelens rammebetingelser beregnelige og lette handelspolitikens opgaver i udviklingslandene.

e) For industrinationernes miljøpolitik er det påkrævet, at de aktuelle høje miljøomkostninger inddrages i prisdannelsen ved en egnet definition af ejendomsretten og en økologisk skattereform, og at koordinationen landene imellem af udslipsreduktion fremmes.



Søndag den 24. september fejrede Skt. Elisabeth Søstrene 100 års jubilæum for deres ankomst til Danmark. Se også reportage side 3. Foto Kirsten Szarafi.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris 230 kr. årligt. Adressforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X



# Pavens besøg i Afrika

Nairobi (KIPA) - Det er lykkedes for pave Johannes Paul II at få verden til endnu en gang at rette sit blik imod det glemte Afrika.

Denne gang i september var der et ganske særligt formål med besøget: på baggrund af slutdokumentet fra den Afrika-synode, der fandt sted i Vatikanet i foråret 1994, benyttede paven de otte dage, han var i Afrika, til at anvise kirken en vej ind i det tredje årtusind. Dokumentet blev fremlagt på møder i Cameroun, Sydafrika og Kenya.

Paven har lagt sin stil om. Da han var i Benin, Uganda og Sudan i februar 1993, talte han om kyskhed som den bedste metode til at undgå spredning af AIDS. Denne gang blev ting som polygami, der praktiseres en del steder i Afrika, omtalt i meget diplomatiske vendinger. Paven nøjedes med at understrege betydningen af, at én mand er gift med én kvinde, og afstod fra at tale om familieplanlægning og befolkningspolitik. Til gengæld gjorde han så meget mere ud af emnet »mission«: Som »Guds familie« må kirken være det forbillede, der viser, hvordan et splittet samfund kan forenes, sagde han og tilføjede: »Guds kærlighed, der særligt omfatter de fattige og dem, hvis stemme ingen hører, må være den kraft, der stimulerer kirken til at tage fat på sin opgave: at bringe Evangeliet ud i hver eneste afkrog af Afrika.«

De andre religioner i Afrika er ikke udelt begejstret for kirkens mission. Ganske vist hviler 17 % af sundhedsvæsenet på katolikkerne, som derfor ikke er helt uden betydning for deres omgivelser,

men mange steder er de et religiøst mindretal.

I Nairobi, Kenya, vakte det vældig opsigt, da en repræsentant for det stedlige muslimske fællesskab på sin delegations vegne meldte afbud til mødet med paven, beskyldte kirken for en aggressiv evangeliseringsstrategi og talte om katolikernes århundredlange krig mod muslimerne.

Ismæliterne, en muslimsk bevægelse, var dog repræsenteret i Nairobi. Også sikh'erne og hinduerne havde sendt delegationer afsted.

I Camerouns hovedstad Yaounde sagde præsidenten for muslimernes højeste råd, sheik Mounir Pekassa Sin Ibrahim, til paven, at han glædede sig over samarbejdet med de andre monoteistiske religioner. »Det muslimske fællesskab er Dem taknemmelig for den interesse, De udviser over for islam, og for Deres velvilje over for byggeriet af moskeen i Rom«, erklærede sheiken.

Paven havde håbet på endnu et møde med repræsentanter for islam; han havde planer om en kort visit i Tunesien. Det var dog ikke lykkedes Vatikanet den tunesiske regering at nå til enighed om, hvordan et sådant møde skulle forløbe.

## Mødet med præsident Nelson Mandela

Rejsens højdepunkt var uden tvivl mødet med Sydafrikas præsident Nelson Mandela. Avisen »The Star« skrev om messen i Johannesburg, som omkring 200.000 troende deltog i: »Til gudstjenesten med Johannes Paul II samledes den største menneskemængde af tilhørende forskellige fol-

keslag, man har set i Sydafrikas historie.«

Med sit besøg har paven bidraget til at styrke de overvejende sorte katolikker i deres håb om, at de sår, der stadig er efter mange års apartheid-styre, må heles, så Sydafrika bliver ét samfund.

I Kenya taler ordensfolk åbent om, at den korrupte præsident Daniel Arap Moi, der ustandselig beskyldes for at krænke menneskerettighederne, har sørget for selv at drage politisk fordel af pavens besøg.

Camerouns hovedstad Yaounde var det eneste sted, hvor Johannes Paul havde lejlighed til selv at se forstædernes fattigdom og slum. De vakkelvorne hytter på vejen fra lufthavnen ind til byen stod i skarp kontrast til diktator Paul Biyas prægtige palads med dets overdimensionerede springvand.

Måske er paven i Afrika »en røst, der råber i ørkenen« - hvis ord om frihed, tilgivelse, retfærdighed, hvis modstand mod korruption og våbenhandel, ingen tager til efterretning. Under alle omstændigheder er den katolske kirkes overhoved den eneste, der har så megen moralsk autoritet, at han kan tale Afrikas sag over for alle nationer, tale til de ansvarliges samvittighed, hvor upopulært det end måtte være i Europa her og nu.

Ved gudstjenesten i Nairobi, der var sidste station på rejsen, oplevede paven endnu en gang en folkefest af de helt store. Det stedlige fjernsyn skød ganske vist lidt over målet ved at angive deltagerantallet til en million, men der var over 500.000 til stede.



En engelsk ordensøster og massaier, der tilhører et kenyansk-ugandesisk hyrdefolk, lytter til pavens tale. Foto KNA.

## »De afrikanske folks råb«

De afrikanske lande har mulighed for - ret og pligt til - selv at bidrage til deres udvikling. Men de industrialiserede lande må træde til med større beslutsomhed og med en mere virksom hjælp end hidtil. Sådant lægger pave Johannes Paul II stemme til »de afrikanske folks råb«.

Den katolske kirke i Afrika, hvis medlemmer i de fleste lande er et mindretal, er af paven blevet stillet den opgave »at være en model for enheden i samfundet«. Pavens besøg i tre afrikanske lande, hans 67. udlandsrejse, markerede den højtidelige afslutning på Afrika-synoden, der indledtes i Rom i foråret 1994.

At den kristne tro må slå rod i de afrikanske kulturer er for paven et af de vigtigste mål, kirken i Afrika må holde sig for øje på sin vej ind i det tredje årtusind.

## Den festlige del af Afrika-synoden

En gudstjeneste i Camerouns hovedstad Yaounde var indledningen til den »festlige del« af Afrika-synoden. Ved denne lejlighed offentliggjorde paven det 150 sider lange slutdokument »Ecclesia in Africa«. Heri sammenfattes alt det, biskopperne nåede frem til, da de mødtes i Rom i foråret 1994.

## Afrika har bevist sin modenhed

På møderne i Rom har kirken i Afrika bevist sin »modenhed«, siger paven. I slutdokumentet fordømmer han stamkrige, økonomisk vanrøgt, korruption, våbenhandel og de overgreb på menneskerettighederne, der finder sted i mange afrikanske lande. Gang på gang blev disse emner taget op.

Den omstændighed, at det sydafrikanske apartheid-styre

blev overvundet og afskaffet på fredelig vis, fremhævede Johannes Paul II som et eksempel, resten af kontinentet kunne tage ved lære af. Paven undsagde enhver form for racisme og fordomme imod etniske grupper. Han udtrykte håb om, at den vold, der hidtil har kendetegnet dele af Afrika, må vige for dialog og harmoni på hele kontinentet.

I Johannesburg opfordrede han alle afrikanere til at søge »nye og humane former for fremskridt og udvikling«. En opfordring til gensidig forsoning og solidaritet gælder først og fremmest de afrikanske stater selv. Selv om et sådant krav kan forekomme urimeligt og urealistisk, er det den eneste måde, hvorpå det er muligt at »overvinde det totale, moralske sammenbrud, der viser sig i form af racistske fordomme og etnisk rivaliseren«.

Paven takkede sydafrikas præsident Nelson Mandela og forgængeren Frederik Willem de Klerk for det mod, de havde udvist, og for den indsats, de havde gjort i forbindelse med indførelsen af demokratiske tilstande i landet.

Det var Johannes Paul II's første besøg i Afrikas sydlige stat. På grund af apartheidpolitikken kom landet ikke i betragtning ved nogen af hans

tidligere rejser. Ganske vist blev paven i september 1988 nødt til at lande i Johannesburg og fortsætte turen fra Botswana til Lesotho i bil, men det var kun på grund af dårligt vejr.

## Afrika kan selv

Gang på gang talte paven om de farer, som den stadig store afgrund mellem nord og syd fører med sig. Afrika har understreget, han, »alle de menneskelige og åndelige ressourcer, der er brug for, for at kontinentet kan finde sin egen vej til en bedre materiel udvikling og til velstand«. Det er stadig nødvendigt, at de rige lande giver bidrag, der er mening i, men Afrika må ikke overtage den forbrugerrisme, der er en negativ side af de vestlige samfund.

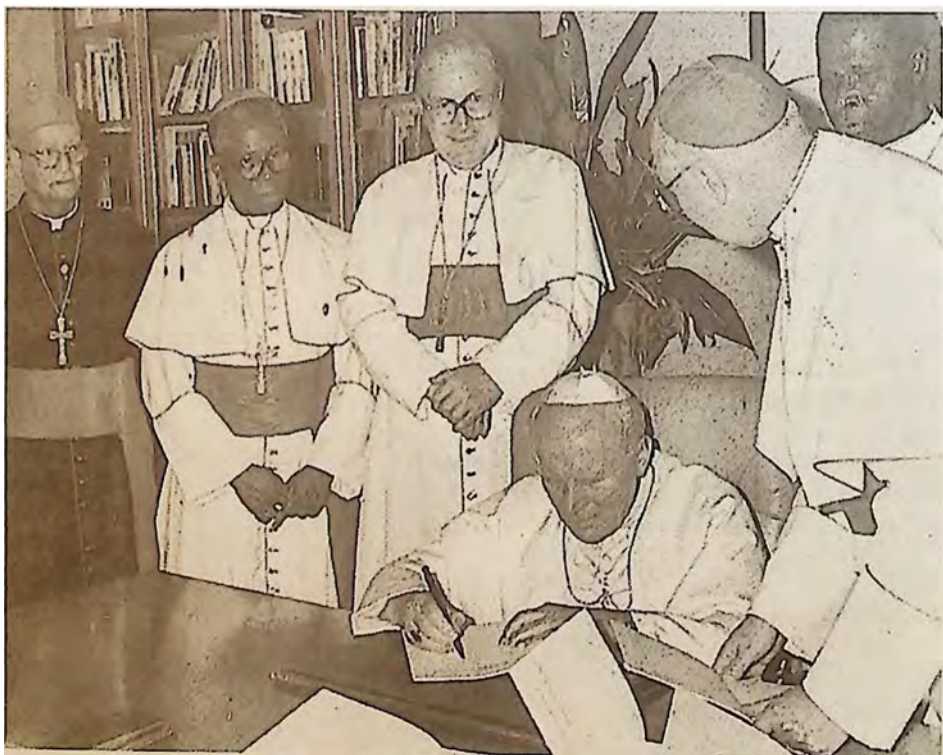
Ud over at stræbe efter økonomisk fremgang må der være politisk ansvarlighed og frem for alt respekt for menneskerettighederne og indførelse af en ægte, demokratisk frihed, man arbejder her imod.

Solidaritet mellem nord og syd, solidaritet ikke mindst af afrikanske lande imellem sådan lød pavens gentagne opfordring: »Solidaritet er ikke en umulighed, for vi er alle medlemmer af menneskehedsfamilie.«

## Hvorfor besøget i Tunesien ikke blev til noget

Rom (KIPA) - Et besøg i Tunesien og et møde med repræsentanter for islam skulle have været et af højdepunkterne i forbindelse med pavens seneste besøg i Afrika.

Der var langvarige forhandlinger mellem Tunesien og Vatikanet, og man talte åbent om, at mødet skulle finde sted. Men med kort varsel blev det hele afløst. Der kom



På sin udlandsrejse nummer 67 var paven i tre afrikanske lande. Det var det 11. besøg i Afrika. I Yaounde undertegnede paven 14. september slutdokumentet fra den afrikanske bispesynode, som begyndte i foråret 1994 i Rom. Foto KNA.



gen officiel begrundelse; man havde bare ikke kunnet give enige om programmet, så det.

Pavens hensigt med besøget var at tage fornyet tilløb til dialog med islam. På samme måde gjorde han for ti år siden - ligeledes på vej hjem fra Kenya - stop i Marokko, for at møde 50.000 muslimske studenter til at være tolerante og forsikrede om, at man fra katolsk side var rede til en dialog. Siden har tiderne ændret sig i Nordafrika. Iagttagere formoder, at det var i sig selv en parter interesse, at et sådant møde ikke blev til noget denne gang.

### Kunne ikke overse islamiske fundamentalister

For det første kunne man ikke overse de reaktioner, der måtte komme fra islamiske fundamentalister i det forholdsvis moderate Tunesien. Demonstrationer imod paven, mod værtsnationen og hele arrangementet - med alt, hvad det ville indebære af sikkerhedsmæssige problemer - kunne ikke udelukkes. Og Algeriet, hvor også katolske præster tælles blandt voldens ofre, er ikke langt væk. En »katolsk demonstration« - en stor, offentlig messe, for eksempel - kunne provokere fundamentalisterne og drage Tunesien ind i en lidet ønskværdig malstrøm; konsekven-

serne var ganske enkelt uoverskuelige.

### Et pavebesøg for risikabelt

Disse indenrigspolitiske perspektiver taget i betragtning har begge parter tilsyneladende ment, at et pavebesøg på nuværende tidspunkt var for risikabelt en affære. Tunesien måtte overveje, hvor stor en indenrigspolitisk risiko det ville løbe for at vokse i international agtelse - for det gør man, når man får besøg af paven. Og i Vatikanet så det ud til, at man spurgte sig selv, hvilke konsekvenser et pavebesøg ville få for de 12.000 katolikker, der bor i Tunesien. Og hvilke begrænsninger i sin »normale« rejsepraksis - messer, bønner m.m. - paven skulle acceptere. Der var således tale om et »gensidigt afbud«; ingen af parterne tabte ansigt.

Det er altid let at være bagklog. Det var ikke til at forudsige, hvilken indflydelse de forholdsvis moderate, kenyanske muslimers boykot af pavens besøg ville have haft på et efterfølgende besøg i Tunesien. På mødet med paven i Nairobi, et møde i forlængelse af Afrika-synoden, hvor en muslimsk leder skulle tale, dukkede kun tre ismaelitter op. Ismaelitterne er lige så repræsentative for islam, som Jehovas Vidner er for kristendommen.

# Sankt Elisabeth Søstre 100 år i Danmark

»Elisabethsøstrenes Ankomst her til Hovedstaden er et nyt Fremskridt for vor hellige Kirke her i vort Fædreland, et Fremskridt, som uden Tvivl vil blive til Gavn og Velsignelse for Mange. Vi tro derfor at være i fuld Overensstemmelse med Menigheden, naar vi i Dag ønske St. Elisabethsøstre et hjerteligt Velkommen!«

Sådan blev »St. Elisabethsøstre, som i disse Dage ankomme her til Hovedstaden« præsenteret for Danmarks katolikker i »Nordisk Ugeblad for katolske Kristne« i eftersommeren 1895.

Søstrene havde været i Sverige siden 1865 og siden 1880 også i Norge. »Hertil Danmark har den højværdigste apostoliske Vikar (Johs. von Euch) indkaldt dem i Aar efter flere Forhandlinger med Moderhuset i Neisse og ikke uden Ofre og saa fra hans Side.«

Dermed var tre forskellige søsterordener repræsenteret i Danmark. I forvejen var der Sankt Joseph Søstre, der ankom til København i 1856, og Den Kristne Kærligheds Søstre, der i 1882 slog sig ned i Horsens.

### 100 år i Danmark

Godt 200 mennesker deltog i den festlige højmesse i Sankt Annæ kirke på Amager, da Elisabethsøstre søndag den 24. september rundede 100-årsdagen for deres ankomst til Danmark. »Vi redemptorister har meget at takke jer for«, sagde sognepræsten, p. Jerzy Gorowski. Både i Næstved og på Amager har disse to ordener arbejdet sammen i alle de år, søstrene har været der.

Biskop Hans L. Martensen kom i sin prædiken ind på, at situationen i dag er noget anderledes end dengang, da



Provincforstander sr. Barbara Hellmann, Reinbek og sr. Dorothea Alex, Amager, frembærer gaverne, brød og roser, der kendetegner den hellige Elisabeth af Thüringen.

søstrene kom til landet. I 1895 var der god brug for pionerer i hjemmeplejen, men også i 1995 er der brug for mennesker, der har tid - tid til at holde i hånden, tid til at lytte, tid til bare at være der.

Efter messen var der servering i salen under kirken. Menighedsrådets formand og enkelte venner fra menigheden takkede søstrene for deres indsats.

Elisabethsøstrenes provincforstander, sr. Barbara, der selv var i Danmark i årene 1954 til 1985 greb mikrofonen og gav - som enhver anden mor - udtryk for sin glæde over at komme hjem og se til sine børn.

Søstrenes »børneflokk« omfatter ikke bare de gamle elever fra skolen; ordenen er »mor« til store dele af det katolske kirkeliv på de steder, hvor søstrene har haft deres virke. Den tysksfødte provincial betegnede Danmark som sit hjem og lod forstå, at arbejdet her i landet også havde været til glæde for søstrene selv.

Ikke så få gamle elever og



Simone Jacobsen, tidligere formand for menighedsrådet gennem mange år, og sr. Barbara har mange fælles minder fra sogn og skole. Fotos Kirsten Szarafin.

kolleger var mødt op, og det sås tydeligt, at gensynsglæden var lige stor på alle sider.

### Nok at tage fat på

Den opgave, de fire første Elisabethsøstre samledes om, da ordenen blev grundlagt i

1842, var at pleje syge mennesker i deres hjem. Og det var den samme opgave, der ventede de fire, der 53 år senere flyttede ind i en lejlighed på Frederiksberg. Behovet for nogen, der ville gøre dette arbejde, var stort, og både myndigheder og medborgere var glade for søstrenes indsats.

I 1905 åbnede Sankt Elisabeths Hospital på Amager, og samme år begyndte søstrene deres arbejde på Sankt Annæ Skole. I 1920'erne kom søstrene også til Næstved, hvor de ligeledes åbnede et hospital, underviste på Vor Frue Skole og tilmed åbnede et børnehjem. Hospitalet i Næstved er siden omdannet til plejehjem, og både det og hospitalet på Amager er i mellemtiden overtaget af det offentlige.

Men søstrene er her stadig, og der er stadig brug for dem. Forventningerne fra 1895 blev ikke gjort til skamme; der var god grund til at fejre de første 100 år.

## Præst dræbt under messen

Bujumbura (KIPA) - Den katolske præst Maximilian Bitariho blev i september dræbt under messen i Masongo i Burundis Bubanzaprovins. Præsten, der tilhørte hutu-stammen, var den niende katolske præst, der inden for de seneste tre måneder er blevet offer for et attentat og den femte, der blev dræbt af ekstremister eller hærenheder.

Præstens lig blev fundet i sognets toiletrum, gennemstukket af bajonetter, meddelelser De hvide Fædres afrikanske informationstjeneste i Brüssel ANB-BIA. En anden præst, Salvator Ntibandese, en medarbejder for ærkebiskoppen i Bujumbura, Simon Ntamwana, undgik med nød og næppe et mordforsøg og er gået under jorden. Iagttagere mener, at det er ekstremisternes erklærede hensigt at destabilisere kirken og rydde belastende vidner af vejen.

I juli blev to præster, André Havyarimana, sognepræst i Rwisabi, og Anastase Bigurie, sognepræst i Cibitoke, samt en kateket dræbt af tutsimilitækstremister. En tredje præst, Jacques Ntamitalizo, salesianer fra Ruanda, blev i juli dræbt i Bujumbura.

Lederen af bispedømmets udviklingskontor i Bujumbura, Michel Sinankwa, der var hutu, blev i august dræbt af tre unge mennesker i bydelen Ngagara, som efter den etniske udrensning bebos af tutsier.

Endnu en præst, Zacharie Nduwimana, sognepræst i Netega, blev dræbt allerede i april.

Ved massakren i oktober 1993 blev fire præster, tre ordenssøstre og talrige kateketer dræbt. Ved attentatet på sognepræsten i Gihanga 1994 mistede flere kateketer livet.

Fire af landets syv biskopper er hidtil undsluppet attentatforsøg. Ved angreb på kirker og kapeller er mange mennesker blevet dræbt under gudstjenesterne.

Fleere vidner oplyser, at mordene gennemføres med myndighedernes vidende. Det er dog vanskeligt at sige, om præster, ordensfolk og kateketer er et foretrukket mål for ekstremistiske tutsigrupper. Kirken forsøger at være upartisk og at prædike forsoning, mens massemedieme en tid lang har ført en polemik imod den katolske kirke, mener iagttagere.



Mere end 200 mennesker deltog i den festlige jubilæumsmesse i Skt. Annæ Kirke på Amager. Biskop Hans L. Martensen koncelebrerede med kirkens præster, redemptoristernes provincial, Alois Kraxner samt pastor Guido Kreienbühl og sognepræst Jac. Adams.



# Paven forøger antallet af bindende erklæringer med tre

I »katolsk orientering« nr. 14 af 13. september bringes en artikel om »pavens ufejlbarlighed«, når han udøver kirkens læremyndighed »ex Cathedra« i trosspørgsmål eller etiske spørgsmål. Begrebet »ex cathedra« forklæres kort.

Artiklen bringes i anledning af 125 årsdagen for Det første Vatikanconcils erklæring af dogmet, og forfatteren oplyser følgende: »Siden er det kun sket een gang, at en pave har gjort brug af muligheden for at udtale sig ex cathedra, det var da Pius XII i 1950 forkyndte dogmet om Marias optagelse i himlen.«

Denne oplysning ville formentlig have været helt korrekt, hvis den var fremsat 6 måneder tidligere, men efter at pave Johannes Paul II den 25. marts dette år udsendte encyklikaen »Livets glædesbudskab« (Evangelium vitae), må man nok fastslå, at antallet af absolut bindende erklæringer fra en paves hånd er forøget med tre.

Denne meget væsentlige encyklika behandler som bekendt særlig emnerne 1) drab af et uskyldigt menneske, 2) (specielt tilfælde heraf) provokeret abort og 3) »dødshjælp« (eutanasi). For hver af disse tre højaktuelle etiske spørgsmål sammenfatter paven efter en grundig gennemgang af stoffet, kirkens lære i en dogmelignende erklæring. Formuleringen af de tre erklæringer viser tydeligt, at paven har haft til hensigt at udøve kirkens højeste læremyndighed. Jeg oversætter hermed de tre erklæringer

til dansk, så k.o.s læsere selv kan vurdere deres betydning. Det er genoversættelser fra den autoriserede tyske oversættelse. Erklæringerne findes i encyklikaens kapitel III, paragrafferne 57, 62 og 65.

1) Angående drab af et uskyldigt menneske. »Med den autoritet, som Kristus har overdraget Petrus og hans efterfølgere, bekræfter jeg hermed i fællesskab med den katolske kirkes biskopper, at det direkte og frivillige drab af et uskyldigt menneske altid er en alvorlig etisk forseelse. Denne lære, som er begrundet i den uskrevne lov, ethvert menneske finder i sit hjerte ved fornuftens lys (se Rom. 2, 14-15), er atter bekræftet i den hellige skrift, er overleveret gennem kirkens tradition og er doceret af det ordinære og almindelige læreembede.«

2) Angående provokeret abort. »Med den autoritet, som Kristus har overdraget Petrus og hans efterfølgere, bekræfter jeg hermed i fællesskab med den katolske kirkes biskopper - som flere gange har fordømt abort, og som skønt spredt over verden sammen har erklæret sig enige i denne lære under den i indledningen nævnte konsultation - at den direkte, det vil sige som mål eller middel villede abort, altid er en alvorlig etisk forseelse, idet den er et forsættligt drab af et uskyldigt menneske. Denne lære er begrundet i naturretten og Guds skrevne ord, er overleveret gennem kirkens tradition og er doceret af kirkens ordinære og almindelige læreembede.«

3) Angående »dødshjælp«

(eutanasi). Paven fastslår først, at følgende ikke skal regnes med som eutanasi:

a) at undlade urimelig og unormal indsats af terapi, som kun kan bevirke en uvis og smertefuld forlængelse af livet,

b) at anvende smertestilende narkotika, »skønt dette kan medføre sløring af bevidstheden og forkortelse af livet«, dog forudsat, at »der ikke foreligger noget andet middel, og... - de givne omstændigheder taget i betragtning - dette ikke hindrer opfyldelsen af andre religiøse og moralske forpligtelser«. Herefter følger pavens højtidelige erklæring:

»Efter disse præciseringer bekræfter jeg i overensstemmelse med mine forgængeres læreembede og i fællesskab med den katolske kirkes biskopper, at eutanasi er en alvorlig krænkelse af guddommelig lov, for så vidt det drejer sig om forsættligt drab af en menneskelig person, hvilket er etisk uacceptabelt. Denne lære begrundes ved naturretten og Guds skrevne ord, er overleveret gennem kirkens tradition og er doceret af det ordinære og almindelige læreembede.«

Jeg vil hertil gøre følgende bemærkninger:

a) Det er ikke min egen observation, at de tre erklæringer formentlig udgør kirkelære ex cathedra. Det påpeges og diskuteres nærmere i et resume, skrevet af universitetsprofessor dr. theol. M. Balkenohl, som følger den autoriserede tyske oversættelse af encyklikaen. (»Evangelium vitae«, Christi-

ania - Verlag, Stein am Rhein).

b) Bemærk at paven ikke optræder »enevældigt« ved disse højtidelige erklæringer, men udtrykkelig henviser til, at han handler i fællesskab med den katolske kirkes biskopper. Så vidt jeg husker fra den tid (1950), hvor pave Pius XII forkyndte dogmet om Jomfru Marias optagelse i himlen med sjæl og legeme, erklærede også denne pave - umiddelbart før den egentlige dogmetekst - at han havde konsulteret kirkens biskopper og handlede i fællesskab med disse. Dogmet om pavens ufejlbarlighed i erklæringer ex cathedra synes jo umiddelbart at give paven en »enevældig« magt i spørgsmål om tro og etik, formodentlig påvirket af den historiske situation for 125 år siden, men måske bør man tolke dette dogme således, at paven slet ikke ville handle »i embeds medfør«, hvis han ville udstede en dogmeerklæring uden at have sikret sig at have kirkens biskopper bag sig.

c) Når paven fælder dommen »altid en alvorlig etisk forseelse«, må man bestemt gå ud fra, at det drejer sig om handlingen som sådan, og ikke nødvendigvis udtrykker en fordømmelse af personen, der udfører den. Det har vel i århundreder været elementær katolsk katekismuslære, at svær synd forudsætter klar erkendelse af sagen og fri vilje. Paven udtrykker i denne forbindelse stor forståelse for det pres, den givne situation kan udøve på en kvinde forud for beslutning om abort, og fastslår i øvrigt, at skylden

ofte ligger mere på manden end på kvinden. Dette ikke kun, når han presser kvinden til abort, men også når han »lader hende alene med svangerskabets problemer«.

d) M. h. t. svangerskabsforebyggelse er det velkendt, at »spiralen« i virkeligheden medfører abort på livets tidlige stadium. Paven giver imidlertid en oplysning, som i hvert fald har overrasket og chokeret mig, nemlig at også P-pillen kan virke på tilsvarende måde. Vel er den primært tilstræbt virkning at hindre frigørelsen af det endnu ubefrugtede æg, men skulle dette svigte, vil P-pillen bevirke, at det befrugtede æg ikke kan modtages af livmo-

deren og derfor dør. Jeg kontrollerede denne oplysning »Lademanns Lægeleksikon« under »svangerskabsforebyggelse« og fandt den bekræftet. Paven bemærker i øvrigt at denne virkning var kendt allerede da Paul VI i encyklikaen »Humanac vitae« afviste brugen af P-pille.

Bortset fra disse tilfælde kan man vist sige, at pave Johannes Pauls afvisning af antikonceptionelle midler har fået en blød og langtfra »dogmelignende« formulering i »Livets glædesbudskab«. Dog anerkendes blandt fødselsbegrænsningsmetoderne stadig kun »den periodiske afholdenhed«.

Ole-Bendt Rasmussen

## Tavshed

»Hvor blev katolikerne af?« var en overskrift over en omtale af Kirkedagene. Jamen katolikerne havde da i det mindste ulejligt sig med officielt at være til stede, hvorfor så dette spørgsmål?

Ser vi på Opstand var kirken ikke engang repræsenteret, ligesom såvel DUK som k.o. jo var hel tavs omkring dette store arrangement. Min fornemmelse er, at såvel ungdom som andre frikirker er mere repræsenteret på Opstand end på Kirkedagene.

Men er det ikke sådan, at man primært har lært katolikerne at holde sig væk? Ser vi på DUK's liste, så er det eneste økumeniske, man omtaler, det DUK står for på Øm.

Af referatet fremgår jo også, at Skt. Knuds Kirke i

Fredericia var med i Kirkedagene.

Var det ikke en idé, om vi officielt kom ud af hulleme og viste og/deltog i de forskellige tværkirkelige tiltag/arrangementer, der er her i landet? I modsætning til andre frikirker afholder vi jo ikke landsstævner eller så hvert år, så der skulle vel være energi til de få muligheder, der gives. F.eks. Opstand kommer hvert år, mens Kirkedagene jo kun er hvert tredje.

Heldigvis findes der jo lokale tiltag, hvor katolikerne er med, men hvad med de store, hvor kirken havde en konkret mulighed for at være med - og fjerne eventuelle fordomme o. lign.

Knud Rohde

## Weekends på Magleås

KRISTEN MYSTIK før og nu - 4. del.  
24. nov. kl. 19. - 26. nov. kl. 14.  
Pris: kr. 600,00.

Mystik er i kristen sammenhæng ikke noget "mystisk", men noget ethvert menneske iflg. Bibelen er kaldet til. Derfor er den kristne mystik karakteristisk ved sin realisme og sin store mangfoldighed. I den fortsatte gennemgang af de forskellige former for kristen spiritualitet i fortid og nutid, er vi nu nået til den, som kunne kaldes hjertemystik, og som bl.a. er kendt i Østkirkenes ortodokse tradition, men som vi også møder i 1300-tallets kvindemystik, hos den lille Therese i 1800-tallet og i vor hjemlige kirkelige tradition hos Niels Steensen og H. A. Brorson. Som et markant udtryk for, at mystisk kontemplation og rationel højtudviklet teologi ofte er to sider af samme sag, præsenteres vi til sidst for Thomas af Aquin, en af kirkehistoriens største teologer.

Indlæg ved pastor Karen Marianne Kristensen, sr. Miriam O.S.B., Mette Lebech, Kaare Nielsen og Jette og Jakob Thomsen.

Ledere: Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

Magleås

Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

WEEKENDS I 1996:

Kristen mystik - 5. Del: 19.-21. januar.  
Bibel og forkyndelse: 3.-4. februar.

## Om cølibat og ægteskab - igen!

I forrige nummer af »katolsk orientering« skriver pastor emeritus i Folkekirken, Paul Ulsdal om katolske præster og retten til at gifte sig. Jeg sidder nu og undrer mig over det angreb på livet i præstegårdene, som Ulsdal her har fået nittet sammen.

Jeg tilhører - som han - den evangelisk lutherske kirke - men har valgt den fremragende katolske Skt. Norberts skole her i Vejle - et valg, man næppe træffer, hvis ikke man har sympati for mange sider af den romersk katolske kirke.

Ulsdal kender jeg som højkirkelig præst og som forfatter af nogle udmærkede bøger, hvor han netop er ude i det prisværdige ærinde at slå

et slag for bevarelsen af den katolske arv i vor kirkes gudstjeneste. Hvor han er på vej hen i sit læserbrev kan jeg ikke rigtig fornemme.

Jeg mener, han senest var præst et sted på vestkysten (han har også været i Vejle i 60'erne), jeg kan sige - efter 12 år i et menighedsråd her i byen: det er ikke her på disse kanter, at alle disse særprægede livs- og navnlig samlivsformer, som han remser op, udfolder sig. Næppe heller på vestkysten. Af de ting, der nævnes i læserbrevet, virkelig sker, det skal såmænd nok passe. Jehovas Vidner svælger i deres blade også i eksempler på, hvad de opfatter som »umoraliske handlinger« blandt gejstligheden

over en bred front, det er sikkert heller ikke pure opspind altsammen.

Men, kære Ulsdal, kan vi bruge det til noget? Og veje disse eksempler tungt statistisk? Prøver du at postulere, at cølibat er en bedre løsning for præster end ægteskab? Mange af de problemer, som du beskriver, kunne vel strengt taget praktiseres lige fuldt indenfor ægteskabet som i cølibatet (der iøvrigt er kommet ret sent i kirkens historie).

Mine betænkeligheder ved cølibatet skyldes alene, at det i sig selv afholder folk fra at lade sig ordinere til præster i den katolske kirke. Også som lutheraner synes jeg, at den tiltagende præstemangel i den

katolske kirke er et problem. Da cølibatet er en menneskeskabt forpligtelse, burde det være et lille skridt at tage, at gøre det til en frivillig sag. Jeg tror ikke den styrke og kraft, som udgår fra den romersk katolske kirke ville blive mindre af, at også gifte personer havde ret til at virke som præster. Der er absolut intet angribeligt i, at folk ønsker at leve uden ægteskabelige forpligtelser for bedre helt at kunne hellige sig deres virke. Det praktiseres jo også af andre end præster. Men gør man det til et pålæg »ovenfra«, så mener jeg nok, det skaber flere problemer, end det løser.

Flemming Sørensen  
musikskoleleder, Vejle





også Dannebrog vajede i Loreto, idet Danmarks Unge Katolikker havde en lille delegation med. Foto Thomas Binotto.

## Loreto: Europæisk konference om sjælesorg for unge

# Tvangfri glæde og kærlig kritik

Loreto (KIPA) - Delegerede fra 32 stater og 18 bevægelser mødtes i Loreto i Italien i dagene 12. - 16. september; det var Det pavelige Råd for lægfolk, der havde indkaldt til et europæisk møde om sjælesorg for unge.

Kirkens troværdighed, konstruktiv kritik og spændinger inden for kirken mellem øst og vest - disse emner var genstand for en åben og inspirerende diskussion på dette møde.

En invitation fra Vatikanet, dette tilfælde fra Det pavelige Råd for Lægfolk, vil mange nord- og mellemeuropæere møde med en vis skepsis.

Og ganske rigtigt: den, der forhørte sig hos de britiske, tyske, østrigske og schweiziske delegerede, kunne konstatere nogen reservation. At denne reservation i alt væsentligt kunne ryddes af vejen inden konferencens afslutning, så mødet i sin helhed kunne betegnes som godt, er ikke mindst initiativtagernes fortjeneste.

Renato Boccardo, leder af ungdomsudvalget inden for Det pavelige Råd for Lægfolk, formåede med sit usædvanlige væsen, sin opmærksomhed og omhyggelige planlægning at skabe en åben og afslappet atmosfære, hvor der også var plads til kritiske røster, og hvor disse blev velvilligt modtaget.

### Troen skal praktiseres

En af de ting, der gang på gang blev omtalt i kritiske vendinger, var kirkens vanskeligheder med at fremstå som et troværdigt eksempel på kristen tro.

Alle var enige om, at netop unge i denne henseende er meget fintfølede og forventningsfulde. Derfor lagde man fra flere sider vægt på, at det

gode eksempel og fællesskabet i praksis ikke kan undværes, når troen skal forkyndes - mennesker, der overbevisende lever deres tro og inspirerer andre til at følge deres eksempel, og et fællesskab, der bærer præg af kærlighed, af forløsning og frihed.

Derfor var deltagerne også langt hen ad vejen enige om, at det ikke er nye principper eller programerklæringer, der er behov for, men derimod at troen konsekvent omsættes i praksis, at man lever som kristen i dagligdagen.

Der blev også advaret imod for megen »udvendig« religionssitet i ungdomsarbejdet. Unge forventer ikke, at vi kristne skal kendes på bestemte handlinger, der udføres efter nærmere fastlagte retningslinjer.

Ganske vist skal evangeliet og eukaristien være de kilder, hvorfra vi henter hovedparten af den inspiration og overbevisning, der er brug for i ungdomsarbejdet, men en ublu færdig udstilling af disse ting virker mere frastødende end tiltrækkende på unge mennesker.

### Snarere ligegyldighed end oprør

Mens mange sociologiske studier arbejder med den teori, at ungdom pr. definition er noget med oprør, frihedstrang og individualisering, har praktisk erfaring med ungdomsarbejde ført en hel del mennesker til en anden opfattelse:apati og et ønske om bare at være en af de mange synes at være et af de største problemer, vore dages ungdomsarbejde står over for.

En opfordring til at tage ansvar for sig selv, en anledning til at finde sine egne ben er ikke en chance, man griber;

det er en forventning, man ikke magter at leve op til.

For unge, der har fjernet sig fra kirken, er problemet tilsyneladende heller ikke bestemte opfattelser af paven eller af kirken. De, der har med ungdomsarbejdet at gøre, står i dag oftere over for en total ligegyldighed end over for åbent oprør.

### Fremmedgørelsen et nyt »jerntæppe«

Et særlig stort problem er spændinger mellem øst og vest. Fornemmelsen af at stå som fremmede over for hinanden mærkes også blandt unge.

En russisk delegeret mente for eksempel, at unge katolikker i Vesteuropa var ramt af »forbrugerismens forgiftning« og repræsenterede en overfladisk religiøs praksis.

I den forbindelse fortalte et medlem af den danske delegation om vanskeligheder, der var opstået i forbindelse med et møde mellem danske og litauiske unge katolikker. I første omgang havde den stedlige litauiske biskop sagt nej til et sådant møde, fordi han frygtede den fordærvelige indflydelse, de vesteuropæiske unge ville øve.

Og det var ikke det eneste eksempel på, at gamle sovjetparoler blev »genbrugt« til at modarbejde den vestlige opfattelse af kirken.

Denne traditionalistisk-fundamentalistiske strømning er i vældig fremgang i Østeuropa og vækker tilsyneladende alvorlig bekymring også i Vatikanet.

Netop derfor satser man meget på udveksling mellem de forskellige landes ungdomsorganisationer og håber, at man derved kan modarbejde fremmedgørelsen mellem trosfæller i øst og vest.

### For en levende tradition

På baggrund af de traditionalistiske strømninger, der i højere grad præges af nostalgi end af en levende kirkeforståelse, var der en omfattende diskussion af kirkens traditioner. Det er meget betegnende, at det ikke var Traditionen som sådan, der blev kritiseret, men derimod de stivnede traditioner, der med tiden er løbet tør for betydning.

Men der findes et andet og mere livskraftigt syn på sagen: der er en oprindelig og ubrydelig forbindelse mellem »tradition« og »forandring«. Med denne betydning i mente blev der stillet krav om, at også unge tager del i Traditionen.

Den kristne kultur skal ikke bare være et »kirkeligt museum«, men skal komme til udtryk i det daglige. Det er en vision, der ikke bare kræver mod og inspiration, men som også forudsætter, at man er sig bevidst, at kirken er et fællesskab; det, der skal forandres, forandrer man i fællesskab.

### Kirkeligt engagement strabadserne værd

Samtaler og frit, formøjeligt samvær uden for programmet var ikke det ringeste ved mødet i Loreto. Her kunne man knytte værdifulde kontakter eller uddybe dem, man havde; en del vil uden tvivl kunne udvikle sig til virkeligt, internationalt venskab - og virkeligt, fordi det er begyndt som et personligt venskab.

Det er karakteristisk, at dagene i Loreto ikke bar præg af »de sidste tider«, men derimod af glæde, fortrøstning og en sikker forvisning om, at et kirkeligt engagement altid og alle vegne vil være strabadserne værd.

## Niels Steensen valfart til Schwerin

1. september var vi en gruppe, der drog på den femte Niels Steensen valfart til Schwerin. Initiativtagere og valfartsledere var nok engang pastor D. Timmermann og pater Knud Aage Nielsen. Denne gang var vi yderligere så heldige at blive ledsaget af biskop Kozon og biskop Martensen.

Valfarterne er altid en stor oplevelse med godt fællesskab. Busturen dertil går hurtigt under sang, bøn og oplysende indlæg fra forskellige deltagere, der er blevet bedt om det hjemmefra - oftest små historiske indlæg om det, vi ser, kører igennem eller om det, vi skal ned at se. I år var de gode bidragydere Stig Holsting, Ole Kongsted og naturligvis pastor Timmermann.

Udturen gik over et lokalt valfartssted i Holsten, hvor Ansveruskorsret er rejst til minde om munkemartyrer. Derfra videre til Schwerin, hvor vi under stor fest og jubel blev modtaget af vor venskabsmenighed, Sct. Anna menighed, der ekstra i år havde den glæde at fejre deres kirkes 200 års jubilæum. Efter middagsreception og gensynsglæde blev vi så indlogeret alt efter ønske, d.v.s. nogle på hotel, nogle privat og endelig nogle på menighedssalens gulv.

Lørdag morgen lagde vi ud med besøg på det smukke slot. En særlig opmærksomhed vistes os her, idet vi fik lov til at fejre messen i den smukke, gamle slotskirke. Det var en meget stor oplevelse, ekstra i år med to biskopper og Stenosgades dygtige kor. Ole Kongsted, der leder koret, havde forinden i Rostock fundet de gamle noder til en messe af Josquin Baston. Denne messe blev i sin tid sunget een gang i slotskir-

ken, så gik den i glemmebogen, indtil Stenosgades kor så mesterligt fremførte den - en sand nydelse.

En dygtig ledet rundvisning på slottet, i museet og landdagen optog resten af formiddagen, og som byens gæster foregik frokosten på en sejltur på en af søerne i Schwerin.

Om aftenen var det den officielle jubilæumsfest med masser af mennesker, og om søndagen fortsatte festivitassen med en storstilet og højtidelig højmesse, 3 biskopper, 2 kor, lutter glade mennesker, der fortsatte i præstegårdshaven med taler, homorkester, grill-pølser, mad og drikke. Kl. 13.30 skulle hjemturen begynde, og der blev taget afsked med manér - vi blev blæst ud af homorkesteret til melodi »Olsenbanden«!

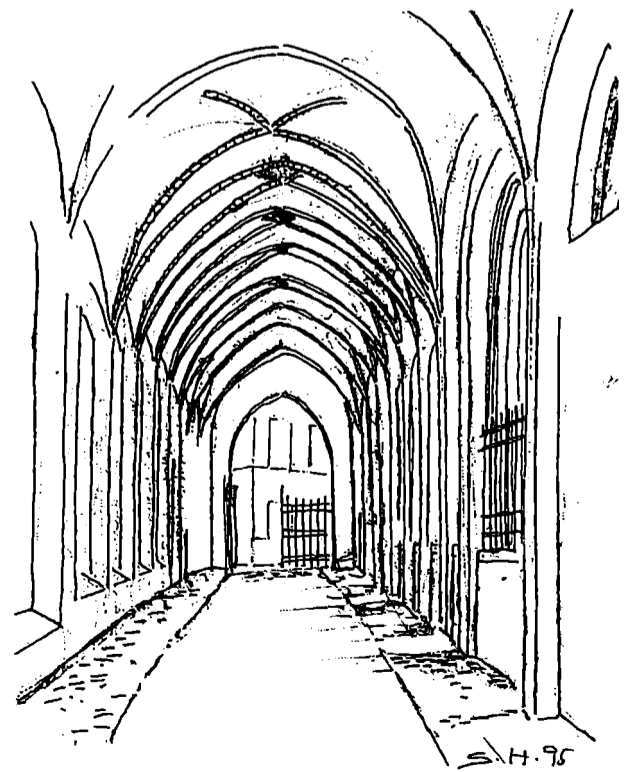
I bussen var der glad snak og fællessang. Vi nåede Rehna, hvor et besøg i den gamle klosterkirke er fast tradition. Her oplevede vi atter korets smukke sang, men denne gang i et rum med en formidabel god akustik. Vi kunne have lyttet meget længere, men...

Atter blev rosenkransen bedt, og vi vendte hjem med vore smukke aftensange på læben efter en god, men nok lidt anderledes valfart.

Den helt nære kontakt med Sct. Anna menighed får vi igen næste år, hvor der ikke også er stort jubilæum. Sammen står jo Niels Steensen os meget nær, det vidner det meget dejlige Niels Steensen kapel på stedet om.

Hold øje med datoen for næste års valfart og und jer selv den oplevelse, det dejlige fællesskab og den store glæde at deltage.

Lilian Jespersen



Schwerin - Fratergangen i Stig Holstings streg.



# Et bemærkelsesværdigt pavebrev

Af Gunnel Vallquist

Pave Johannes Paul II's seneste encyklika, »Ut unum sint«, er, så vidt jeg forstår, et dokument af kirkehistorisk værdi. Det beskæftiger sig med økumenen, og titlen er taget fra et hyppigt citeret ord fra Johannesevangeliet: »At de alle må være ét, som du, Fader, er i mig og jeg i dig, for at verden skal tro, at du har sendt mig«

Det er et skrift på knapt 100 sider i lille format, hvori paven, foran det tilstundende årtusindskifte, kalder hele sin kirke til en fornyet trofasthed mod Det andet Vatikankoncil og til en endnu ivrigere stræben efter den enhed, som Kristus bad om.

Helt fra de første sider fremhæver Johannes Paul det, som er encyklikaens ledemotiv: at økumenen, viljen til enhed, frem for alt er et spørgsmål om hjertets omvendelse, om ydmyg erkendelse af begåede uretfærdigheder og oprigtig forsoning. Den teologiske analyse er vigtig, men frem for alt gælder det om, at »rense vor historiske hukommelse«, ærligt at gøre op med fortiden og søge at gøre det godt igen, som er forbrudt.

Som biskop af Rom har paven et særligt ansvar for enheden, og som Peters efterfølger beder han »af hele sit hjerte med Kristus om den omvendelse, som Peter skulle gennemgå for at kunne tjene sine brødre«. Og han beder om alles forbøn for denne omvendelse.

## Hierarki af sandheder

Efter denne stærke optakt følger en redegørelse for de principper og retningslinier, som Det andet Vatikankoncil har foreskrevet for det økumeniske arbejde. Der kan aldrig blive tale om at gå på kompromis med sandheden, som forpligter absolut. Men »der eksisterer en hierarkisk orden mellem den katolske læres sandheder«: alt er ikke af samme værdighed. Sandheden kan også udtrykkes på mange måder, og somme tider skal den omformuleres for at blive forstået af en ny tid. »Den katolske tro må ikke fremstilles på en sådan måde, at sproget og metoden bliver en hindring i dialogen mellem kristne brødre. - Man skal altid tage hensyn til den andens tankesæt og konkrete historiske erfaring.« I den henseende har man forsyndet sig meget i fortiden: »Det, som i virkeligheden var et resultat af to måder at se den samme virkelighed på fra to forskellige synspunkter, er

gennem polemik og intollerante kontroverser blevet til uforenelige påstande.«

I stedet for konfrontation er kirkerne nu gået over til dialog, men denne kan ikke kun være af intellektuel natur: »dialogen skal også fungere som samvittighedsransagelse«, blive en »dialog mellem samvittigheder« - formuleringer at lægge sig på sinde. Paven understreger også vigtigheden af praktisk samarbejde, ikke kun på socialt og kulturelt niveau, men også på det pastorale område og i fælles vidnesbyrd om evangeliets budskab.

## Rejsen til de nordiske lande nævnes flere gange

Den centrale og længste del af encyklikaen indeholder en oversigt over de fremskridt, som blev gjort på vejen til enhed under og efter Det andet Vatikankoncil: forandringen i hele det økumeniske klima, de bilaterale teologsamtaler, som blev en institution, pavens egne personlige kontakter med andre kirkeledere. Han betegner sig selv som »pilgrim«, og det er tydeligt, at rejsen til Skandinavien hører til dem, som har efterladt de stærkeste indtryk; han nævner dem flere gange. Det var, skriver han, med dyb bevægelse, han under sine messer i Sverige og Finland velsignede de lutherske biskopper, da de kom frem ved kommunionen og »med en på forhånd aftalt gestus manifesterede deres længsel efter det øjeblik, hvor vi, katolikker og lutheranere, kan forenes i nadveren«.

Han fremhæver også, at den økumeniske bevægelse havde sin oprindelse i den protestantiske kristenhed. Ellers er det fremfor alt Østkirken, han beskæftiger sig med i dette afsnit, og som naturligt

ligger den slaviske pave allermost på sinde. Katolikker og ortodokse har jo i det store og hele samme tro og en fælles tusindårig tradition, men de er adskilt af bitre erindringer og nedværdigende magtkamp. Hvis afstanden mellem dem er kort, desto stejlere er vejen.

## Hvor langt har vi tilbage

Encyklikaen kulminerer i tredje og sidste kapitel. Det har titlen »Quanta est nobis via?«, der nok kan tolkes som »Hvor langt har vi tilbage?« Der fremhæver paven indledningsvis, at den katolske kirke - på økumenens vej - ikke må stille krav, som ikke er absolut nødvendige. Derefter nævner han fem emner, som behøver en yderligere uddybning, for at man skal nå til fuldstændig enhed i troen: Skriften, Traditionen, Eukaristien (messen og nadveren), Præstevielser (som gælder biskop, præst og diakon), Læreembedet samt Jomfru Maria.

Det er ikke nok, at teologerne arbejder sig frem til en konsensus: hele Guds folk skal være med, »fra biskopperne til lægfolket, eftersom alle har modtaget Helligånden«. Og paven understreger endnu engang den grundlæggende regel, at kirken tro er en sag, der ikke kan rokkes ved, og at formuleringerne af denne tro er noget, som kan diskuteres og ændres.

Til slut - og her ligger dokumentets tyngdepunkt - behandler Johannes Paul pavens stilling og rolle. I henhold til traditionen henviser han til Peter, til hvem Jesus betroede sin kirke med opgaven at »styrke sine brødre«. Peter fik ansvaret for enheden og trofastheden. Fordi han var et så svagt menneske, som både svigtede og fornægtede sin Herre, står det klart, at han ikke fik opgaven på grund af egen fortjeneste, men af ren nåde. »Mod Peters trefoldige fornægtelse svarer hans trefoldige bevis på sin kærlighed«.

Det er dette hans efterfølgere støtter sig til, i visheden om, at hans opgave er at være et tegn på kærlighed og barmhjertighed, thi hans embede har sin rod i Kristi barmhjertighed. »Den romerske biskop har til opgave at sikre fællesskabet mellem alle kirker. Han er enhedens første tjener.« Denne opgave kan paven ikke frasige sig. Men han er sørgelig bevidst om, at det netop er hans embedsudøvelse, der er den virkelige anstødssten i økumenen.

## Personlig tone

Her anslår Johannes Paul en meget personlig tone, overraskende i et dokument som dette: »Jeg ved, at af forskellige grunde og mod alle parters vilje, at det, som burde være

en tjenende opgave, er kommet til at stå i et andet lys. Men når jeg anser mig for kaldet til at udøve embedet som Roms biskop, er det med ønsket om virkeligt at lyde Kristi vilje. Jeg beder Helligånden om at oplyse vore kirkers ledere og teologer, således at vi sammen kan søge os frem til de former, i hvilke dette embede kan opfylde en kærlighedens tjeneste, som kan anerkendes af alle. - Dette er en kæmpeopgave, som vi ikke kan vægre os ved at påtage os, og som jeg ikke kan fuldføre på egen hånd. Kan det sande, omend ufuldstændige fællesskab, som råder imellem os, ikke inspirere kirkelederne og deres teologer til, sammen med mig, at indlede en broderlig og tålmodig dialog, hvor vi kan lytte til hinanden hinsides al steril polemik, uden tanke på noget andet end Kristi vilje med sin kirke, og lade os gribe af hans råb: *at alle må være ét.*«

## Økumenisk omvendelse

Dette sprog står i så skærende kontrast til det mere og mere autoritære tonefald i en række pavelige skrivelser i den senere tid, at man må tillægge encyklikaen Ut unum sint en helt exceptionel betydning. Læseren får et stærkt indtryk af, at Johannes Paul II personligt har gennemgået den økumeniske omvendelse,

som han så stærkt understreger.

Ved sine besøg hos andre kristne har han også flere gange bedt om forladelse for kirkenes forsyndelser, og på programmet for fejringen af år 2000 står en højtidelig og konkret syndsbeholdelse med bøn om forsoning.

Når paven i denne encyklika udtrykkeligt beder ikkekatolikker om hjælp til at finde den rette form for sin egen embedsudøvelse, tager han, helt officielt, et fuldstændig unikt initiativ i den katolske kirkes historie. Det er en handling af ærlig ydmyghed, som i højeste grad fortjener at tages alvorligt. Nu ligger bolden hos de andre kirker.

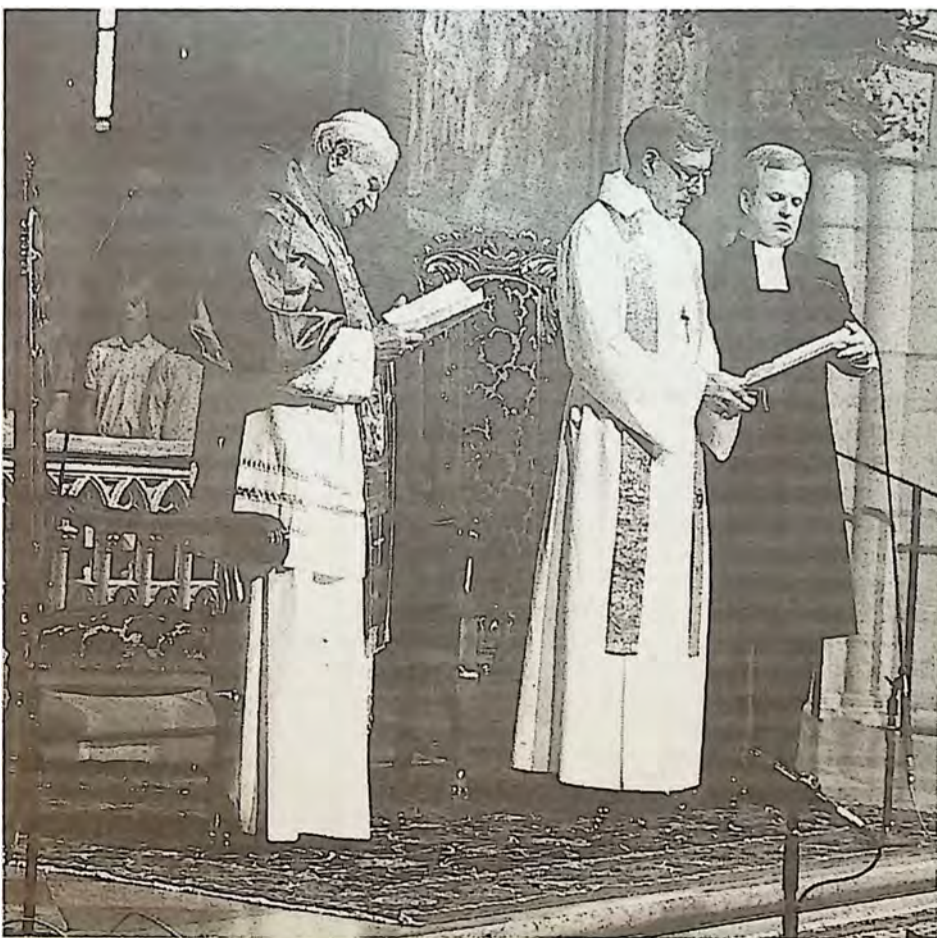
## Arbejde på en tilbagevenden

Hvis de af paven ønskede drøftelser kommer i stand, bliver det uundgåeligt, at frem for alt Østkirkerne, men også protestanterne kommer til at arbejde på en tilbagevenden til den orden, som rådede i den udelte kirkes tid, en orden, som paven selv i dokumentet fremholder som model.

Kristenheden var på den tid delt op i selvstændige patriarkater, hvor det romerske var det første blandt jævnbyrdige. Roms biskop havde i sin egenskab af Peters efterfølger den af alle accepterede opgave at »præsidere i kærlighed«, vogte over enheden, men ikke blande sig i de andre patriarkaters indre anliggender, når han ikke skal gribe ind som voldgiftsdommer.

## Reform af patriarkatet i Rom

Finder paven, at han for enhedens skyld kunne imødekomme kravet om en så afgørende reform af den nuværende kirkeorden, så kommer dette uundgåeligt til at fremtvinge en lignende reform, også af selve »patriarkatet Rom«, som med tiden er kommet til at omfatte urimeligt store dele af verden. Inden for den katolske kirke fremsættes stadige klager mod den romerske centralisering, som under dette pontifikat har udviklet sig på en måde, som går stik imod Det andet Vatikankoncils anvisninger. Der er grund til at lære af historien og at tolke tidens tegn. Hvis ikke der kommer en reform i stand, kan man år 2000 frygte en kirkelig katastrofe af måske lige så stort omfang som de skismer, der indtraf på 1000-tallet og 1500-tallet. I Rom og andre steder er der kræfter, som med næb og klør modsætter sig enhver forandring, som kan indskrænke centralismen og det romerske magtapparat. Deres reaktion på pavens encyklika kan man forestille sig, og han må have forudset den. Dermed har han tydeligt distanceret sig fra disse kræfter.



Paven nævner i brevet flere gange sit besøg i Skandinavien i juni 1989. Billedet er fra den økumeniske gudstjeneste i Uppsala. Foto: Knud Kluge.



# »At alle må være ét« er et håbets dokument

Af Ishmael Noko, generalsekretær  
for Det lutherske Verdensforbund, Genève

Pave Johannes Paul II deler ikke den almindelige opfattelse, at der hersker en »økumenisk vinter«. Bøn for enheden, teologisk dialog og økumenisk samarbejde bør fortsætte, for de har deres udspring i kirkens væsen; de kan ikke være sæsonbetingede.

Allerede i begyndelsen af sin rundskrivelse »ut unum sint« om indsatsen for økumenen citerer paven Det andet Vatikanconcils dekret om økumeni, hvor »Økumenens vej« benævnes »Kirkens vej«. Den økumeniske bevægelse må fortsætte, fordi Kristus vil, at hans kirke er synligt én.

Pave Johannes Paul II kalder bønner for »sjælen« i hele den økumeniske bevægelse. »Det fællesskab, som allerede findes mellem alle kristne, strømmer fra vandet af vor dåb i Kristus, og skønt endnu ufuldkommet, har det sine sande og faste rødder i det fuldkomne samfund med alle helgener... som kommer fra alle kirker og kirkelige fællesskaber, der giver dem adgang til frelsens fællesskab.

Lutheranerne kan kun være taknemlige for denne positive og eftertrykkelige bekræftelse af den romersk-katolske kirkes forpligtelse til de kristnes enhed. Rundskrivelsen sigter mod året 2000

og bekræfter Det andet Vatikanconcils dekret om økumenen »Unitatis redintegratio« samt retningslinierne om, hvordan principperne og normerne for økumenen skal omsættes i praksis, udsendt af det pavelige Råd for Enhed blandt de Kristne i 1993.

## Forsonlig tone

Der findes intet sidestykke til denne den romersk-katolske kirkes offentlige forpligtelse til Kristi kirkes synlige enhed. Den pavelige rundskrivelse, som bekræfter denne forpligtelse, kunne med sin forsonlige tone bidrage til opløsning af den øgede spænding mellem lutheranere og katolikker i Østeuropa.

Som forventet og forståeligt lægger paven megen eftertryk på genforeningen med de ortodokse kirker. Lutheranerne kan kun hilse det velkomment, at der lægges fornyet vægt på arbejdet med Tro og Kirkeforfatning (Kendt fra Kirkemes Verdensråds »Faith and Order« (Red.), på den gensidige dialog med de kirker, der har brudt med Rom under Reformationen i det 16. århundrede, og på det økumeniske samarbejde ved lindringen af menneskelig nød.

Paven citerer samtykkende en af hans forgængeres ord: »Det, der forbinder os, er væsentlig større end det, som adskiller os«, sagde pave Johannes XXIII. Selve begrebet »defectus«, mangel, som nemt udløser irritation hos protestanter, antydes i positiv forstand.

## Petersemet ingen økumenisk hindring

Som allerede Paul VI gjorde før ham, indrømmer også pave Johannes Paul II, at Petersemet udgør en økumenisk forhindring, men han står urokkeligt fast på sin overbevisning om, at det romerske primat er en nødvendig forudsætning for den fremtidige enhed. Han giver dog spillerum for en diskussion om, hvordan dette primat kunne udøves.

Paven undlader tilmed ikke at gøre opmærksom på, at dette Petersemet burde udøves i fællesskab. Uventet fremsætter han tanken om en koncil-samtale mellem »kirkeligt ansvarlige og teologer« for sammen at finde en vej til udøvelsen af primatet, som på ingen måde giver afkald på det, som er væsentligt for dets

mission, men står åben for en ny situation.

## Lutheranernes glæde og taknemlighed

Efter mere end et kvart århundredes engageret dialog med den romersk-katolske kirke kan lutheranerne med glæde og taknemlighed tilbyde deres medvirken til i en sådan gruppe »at optage en broderlig, tålmodig dialog med mig«, skriver paven, »en dialog, under hvilken vi, hævet over ufrugtbar polemik, kan lytte til hianden, og under hvilken vi ene og alene har Kristi vilje med sin kirke for øje og lader os gennem-

trænge af Hans opfordring til bønner om, at alle må være ét, for at verden må tro, at du har sendt Mig«.

Her foreligger beviset for, at vinduerne ikke er blevet lukket mod Åndens »friske pust«.

Som en slags testamente om økumenen mod årtusindets slutning er dette en pavelig rundskrivelse fuld af håb for den kommende enhed mellem alle kristne. Den vækker håb, netop fordi den foreslår at gå en vej, hvor vi kunne tage fat i det vanskeligste økumeniske problem, for Kristi kirkes skyld og dens sendelse i verden.

Ishmael Noko

## Nye modeller for økumeni

Genève (KIPA) - Generalsekretæren for Kirkemes Verdensråd, Konrad Raiser, har udtalt sig for en optagelse af den katolske kirke i rådet. For at lette den romerske kirkes tilnærmelse til de øvrige kirker vil en betydelig reform af kirkemes internationale strukturer være påkrævet, sagde Raiser torsdag den 14. september ved verdensrådets centralkommitees møde i Genève.

Kirkemes Verdensråd må åbne sig for nye »modeller« for den økumeniske bevægelse. Enhver model, der ikke letter den romersk-katolske kirkes integration eller fulde medlemskab, når ikke sit mål, betonedes Raiser over for pressen. Han understregede, at han ville være rede til at påta-

ge sig store anstrengelser for at afprøve forskellige modeller, så den katolske kirke kunne indtage sin »centrale og naturlige« plads i den økumeniske bevægelse.

I foråret udtalte Raiser, at Kirkemes Verdensråd kunne miste indflydelse, hvis den katolske kirke fortsat stod uden for. I april mødtes Konrad Raiser og pave Johannes Paul II i Vatikanet.

Siden Kirkemes Verdensråd blev grundlagt i 1948 har mere end 320 kirkelige fællesskaber med i alt ca. 500 millioner medlemmer tilsluttet sig rådet. Den katolske kirke er ikke officielt medlem, men har mange økumeniske forbindelser med organisationen.

## En »glemt« encyklika imod fascismen

Rom (KNA) - Lod Vatikanet i 1939 pave Pius XI's encyklika om fascisme, racisme og antisemitisme »forsvinde«? Har to uanfægtede videnskabsmænd nu efter ihærdig eftersøgning opstøvet dette dokument og udgivet det postumt? Det er, hvad det italienske dagblad »La Stampa« giver udtryk for.

## Pavens død kom i vejen

Den »forsvundne« encyklika med titelen »Humani generis unitas« (Menneskeslægtens enhed) bliver i oktober udgivet af det franske forlag »La Decouverte«, meddeler »La Stampa«. Pave Pius XI (Achille Ratti) skulle i 1939 have besluttet sig for denne encyklika, da de første fascistiske italienske overgreb blev rapporteret fra Nordafrika. Paven havde et udkast under udarbejdelse, men han døde før teksten kunne offentliggøres. Hans efterfølger Pius XII læste dokumentet og lod det »forsvinde«.

Mangt og meget i denne beretning er rigtigt og der er kun lidt nyt, erklærede den italienske kirkehistoriker Giacomo Martina over for KNA. Mange spekulationer om en encyklika af Pius XI om fascismen var i omløb og ligeledes en historie om, at paven efter ordre fra Mussolini, der for enhver pris ville forhindre et angreb fra kirkens side, var blevet forgiftet.

Hvad der er rigtigt og gennem længere tid været kendt er, at Pius XI planlagde en encyklika med ovennævnte titel og havde anmodet den fransk-amerikanske jesuit Jean La Farge om at udarbejde et forslag. Denne inddrog en specialist i arbejdet, nl. den tyske jesuit Gustav Gundlach fra Gregoriana Universitetet. På grund af den usikre politiske situation trak begge sig tilbage til Paris, hvor de udarbejdede teksten.

I følge Martina blev forslaget i begyndelsen af 1939 forelagt paven, der gennemlæste det. Den 10. februar 1939 døde paven imidlertid og den nye pave Pius XII (Eugenio Pacelli) ville ikke lægge navn til en offentliggørelse af forgængerens skrivelse, men anvendte væsentlige dele i en senere encyklika »Summi Pontificatus«, som blev offentliggjort i oktober 1939.

## Offentliggjort i USA i 1972

Den amerikanske historiker Robert Graham S.J. har bidraget til det franske forlags glædesrus, idet han til det italienske dagblad »Avvenire« har meddelt, at den »forsvundne« encyklika »Humani generis unitas« allerede i 1972 blev offentliggjort i USA, men det er, i følge Graham, ikke forkert at lade en glemt tekst udgive på ny, så en ny læserkreds får adgang til teksten.

## Fortsættelsen af Basel 1989

## Forsoning - Guds gave og kilde til nyt liv

St. Gallen - (KIPA) Under mottoet »forsoning« indbydes de kristne i Europa til at forberede Det andet europæiske, økumeniske Møde, som finder sted i Graz, Østrig fra den 23. til den 26.6.1997.

Som indbydere står De europæiske kirkers konference (KEK) og De europæiske biskopconferencers Råd (CCEE).

Ved Det første europæiske, økumeniske Møde, der fandt sted i Basel i 1989 under mottoet »Fred og retfærdighed for al skabningen« forpligtede deltagerne sig til at arbejde for bekæmpelse af enhver form for uretfærdighed i Europa, tilvejebringelse af en stabil fred i et splittet Europa og betænksom omgang med grundlaget for liv og for bevarelse af alt det skabte.

## Forsoning et centralt emne

KEK og CCEE har i februar i

år skrevet til alle KEKs medlemskirker og til de europæiske biskopconferencer og de nationale kirkeråd i Europa og anmodet dem om at »deltage og ved lokale, regionale og nationale initiativer bidrage til, at vi når målet for den nye etape af den europæiske økumeniske proces, så Europas kristne fomyer deres beslutning om at stille sig i forsoningens tjeneste«.

Mødet i Graz skal give de kristne mulighed for at vidne om deres tro og at udveksle erfaringer, men det skal også tjene til at skabe klarhed om den opgave, som kirkerne og de kristne er stillet over for i forsoningens tjeneste.

Af dagsordenen for mødet i Graz kan bl.a. nævnes seks områder:

1) Arbejdet for den synlige enhed mellem kirkerne.

2) Dialogen mellem religion og kultur.

3) Indsats for social retfærdighed, overvindelse af fattigdom og alle former for diskrimination.

4) Engagement for forsoning i og mellem folkeslag og for konfliktløsning uden anvendelse af vold.

5) Ny praksis for økologisk ansvarlighed, især med henblik på kommende generationer.

6) Retfærdig samspil med andre religioner.

## Hjælp til det praktiske arbejde

Arrangørerne har udarbejdet et arbejdshæfte på 47 sider, der er udgivet på engelsk, fransk, tysk og russisk. Hæftet indeholder foruden vejledning for det praktiske arbejde og eksempler på kirkelig forsoningsarbejde fra forskellige lande også en indføring i bibelske, teologiske og liturgiske impulser til emnet »forso-

ning«, ligesom der bringes analyser af den aktuelle situation i Europa ud fra forsoningens synsvinkel. Endelig er der henvisninger til litteratur om emnet, samt adresser og kontakter.

Effekten af et fælles møde for kristne i Europa er afhængig af, at kristne i de europæiske kirker, bispedømmer og menigheder virkeligt helliger sig emnet »forsoning«. De kristne opfordres derfor til i denne forberedelsestid før mødet i Graz at arrangere økumeniske møder, gudstjenester, samtaler og fælles aktioner omkring emnet »forsoning«. Arbejdshæftet kan i denne forbindelse være et hjælpemiddel, men målet vil først kunne nås, når de enkelte kristnes egen indsigt, bøn og meditation bliver omsat til handling og delt med andre.



# Rafaels fresker restaureres

Vatikanet (KNA) - Op til én kilometer lang er køen i denne tid foran Vatikanets museer. Tålmodigt venter turistene i sommervarmen på at komme ind og beundre nogle af menneskeheden største kunstværker.

Det er først og fremmest Det sixtinske Kapel, man går efter, hvor Michelangelos fresker fremstår i fornyet glans, befriet fra århundreders sod og støv. På anden sal i pavepaladset finder man fire rum med Michelangelos rival Rafael. Hans kunstværker er det dog ikke nogen ublandet fornøjelse at se på. Freskerne restaureres én ad gangen.

## Branden i Borgo

Malerierne skærmes af, mens konservatorerne arbejder. Det første, »Branden i Borgo«, er allerede færdigt. »Skolen i Athen« fra årene 1508-11 er skjult af høje stilladser og svære presseninger.

Dette maleri, der måler syv gange fire meter og går for at være kronen på Rafaels værk, rengøres af Vatikanmuseernes medarbejdere under ledelse af den tyske museumsdirektør Arnold Nesselrath. De ventes færdige inden årets udgang.

Når restaureringen er til ende, vil museets gæster igen kunne danne sig et overblik over den græske filosofi. Rafaels værk viser, hvordan Platon og Aristoteles kommer skridende gennem en hal, der synes inspireret af Peterskirken. Rundt omkring ses 50 af antikkens mestre i astronomi, geometri, filosofi, retorik og digtning. Alle fortidens genier

er repræsenteret - fra Sokrates over Pythagoras til Diogenes og Euklid. I forgrunden ses filosofen Heraklit med Michelangelos ansigtstræk - en hædersbevisning til den store konkurrent, der ikke bliver mindre interessant af, at Rafael har forsynet Platons ansigt med sine egne træk.

## Svært beskadiget

Ved det »serviceeftersyn«, som værket skal gennemgå med 30 - 50 års mellemrum, opdagede kunsthistorikere, at der endnu er temmelig meget af den oprindelige maling tilbage.

Tidligere restaureringer har dog betydet, at den er meget svær at få øje på, forklarede Nesselrath. Kunstværket blev svært beskadiget, da tyske landsknægte stormede Rom i 1527. Lejesvendene blev så rasende over ikke at kunne fange pave Clemens VII, der havde søgt tilflugt i de pavelige gemakker i Engelsborg, at de i stedet stak deres lanser i Rafaels maleri. Der er adskillige lansemærker på »Skolen i Athen«, særligt i filosofernes hoveder.

Forskere gjorde også en anden opdagelse. Man vidste i forvejen, at den nedre del af billedet var malet efter streger, der var kalkeret fra en skitse i fuld størrelse - skitsen opbevares i Milano. Nu fandt Nesselrath ud af, at der måtte have været et forlæg også til maleriet øvre del. »Hvis man finder det, vil det være en sensation«, siger museumsdirektøren.



Pave Nikolaus III byggede kapellet. Han var kun pave fra 1277 til 1280. Han knæler mellem apostlene Peter og Paul.



Kristus som Verdens hersker peger mod apostlene og paven på billedet til venstre for ham.

# Lateranets længst bevarede kapel genskabt i sin oprindelige skønhed

Det eneste rum, som ikke blev ødelagt, da Lateranpaladset, pavernes bolig siden kejser Konstantin, nedbrændte i 1308, var det pavelige huskapel, Sancta Sanctorum. Efter brandkatastrofen foretrak paverne at forblive boende i det sydfranske Avignon i hele 70 år. Sancta Sanctorum-kapellet fik samme lod som resten af komplekset: langsomt forfald.

## 700 år gamle mosaikker og fresker

Under Lateranets genopbygning i 1500-tallet undgik kapellet nedrivning, men dets fresker blev delvis overmalet under nye stilarters tilføjelser.

Den brogede stilforvirring, Lateranet siden har udgjort, har i mange år fristet kirkehistorikere og arkitekter til grundigt at renovere de smukkeste og ofte slet ikke tilgængelige dele af paladset.

Kapellet Sancta Sanctorum blev bygget under Nikolaus III, pave fra 1277 til 1280. Vi ser ham på det øverste billede, knælende imellem apostlene Peter og Paul. (Også synlig på det store billede, øverst til venstre for vinduet.) På detes højre side ses en meget byzantinsk Kristus på tronen som Verdens hersker. Oven over begge fresker er der ens mosaikker med duer, blomster og »baldakiner«.

Alteret flankeres af antikke søjler. På overliggeren siger smukt formede romerske bogstaver i mosaik, at »intetsteds på hele jorden findes et

mere helligt sted« end dette. Mellemfeltet er bemalet med profeter i nicher mellem marmorsøjler. På tekstbåndroler

står deres citater om Messias' mor. Maria med barnet står midt iblandt dem.

Restaureringen blev færdig

allerede i maj i år. Om kapellet fremover bliver tilgængeligt for besøgende, vides ikke.

Willem Wuyts



Borgos brand får hos Rafael lov til at blive Trojas brand: Æneas flygter med sin gamle far, kong Anchises, og sin lille søn Askanalos, der bærer hus-guderne i en kuffert! Udkastet er Rafaels, men fresken er malet af hans lærling Giulio Romano. Fotos: KNA



Billederne af paven og Kristus ses i buefeldet oven over profeterne med deres citater angående Messias' mor.



# Christoph Schönborn ærkebiskop af Wien

## Paven har personligt takket den afgåede ærkebiskop Groer

Wien (KIPA) - Den hidtidige ærkebiskop-koadjutor *Christoph Schönborn* har den 14. september overtaget alle retigheder og pligter som ærkebiskop af Wien, efter at pave *Johannes Paul II* havde accepteret kardinal *Hans Hermann Groers* afskedsbegæring.

Ved en festlig gudstjeneste i Wiens Stephansdom takkede domkapitlet torsdag aften kardinal Groer for hans ni-årige biskoppelige tjeneste og virke i ærkebispeddømmet Wien. Den apostoliske nuntius i Østrig, ærkebiskop *Donato Squicciarini*, meddelte under gudstjenesten, at pave Johannes Paul II i et personligt brev havde takket den afgåede ærkebiskop.

Til trods for sin relativt unge alder - Schönborn er 50 år - er den nye ærkebiskop i Wien en internationalt kendt teolog. Han stammer fra en gammeløstrigsk aristokratisk familie og blev især præget af den franske teolog og historiker *Yves Congar* fra dominikanerordenen, som Schönborn også tilhører.

Af betydning for ham var også mødet med den schweiziske teolog *Hans Urs von Balthasar*, med den nuværende præfekt for den romerske Troslærekongregation, *Joseph Ratzinger*, og med den øst-

rigske forkæmper for Kristen ikke-vold, *Hildegard Goss-Meyr*.

Christoph Schönborn blev født 22. januar 1945 i Skalsko i det böhmske bispeddømme Leitmeritz. I september samme år flygtede hans familie til Østrig. Han indtrådte hos dominikanerne 1963 og studerede filosofi og teologi i Bonn-Walberberg, Wien og Paris. 1974 tog han doktorgrad i

teologi ved Institut Catholique i Paris.

### Fra Freiburg til Wien

Fra 1975 til 1990 docerede Schönborn - først som gæsteforelæser senere som professor - katolsk dogmatik og østkirkehistorie ved universitetet i Freiburg, Schweiz. 1981 blev han medlem af Pavestolens teologkommission, 1987

redaktionssekretær for verdenskatekismen.

11. juli 1991 blev Christoph Schönborn af pave Johannes Paul II udnævnt til titulærbiskop af Sutri (Italien) og koadjutor for ærkebispeddømmet Wien. 13. april i år blev han af paven udnævnt til ærkebiskop-koadjutor for ærkebispeddømmet Wien.

## Storbritannien

# Præster vil have cølibatet op til diskussion

Birmingham (KIPA) - De katolske præster i England og Wales opfordrer til, at præsternes tvungne cølibat diskuteres åbent.

Ved afslutningen af deres årsmøde i Birmingham har to tredjedele af præsterne givet deres støtte til et tilsvarende krav fra den irske biskop *Brendan Comiskey*. På grund af sit krav har Comiskey været udsat for kritik fra Vatikanet og fra den irske primas, kardinal *Cahal Brendan Daly*. Præsterne pålagde rådet at nedsætte en kommission, der skal beskæftige sig med cølibatets rolle i kirken.

I endnu en resolution forlanger præsterne, at man forsøger at åbne mulighed for, at præster, der er fratrådt, kan vende tilbage til kirkelige embeder. Samtidig opfordrer de til en bred debat om, hvordan menighederne forholder sig til den stadig større præstemangel.

På mødet beklagede man

desuden, at der er ved at opstå en kløft mellem den praktiske sjælesorg i sognene og de kirkelige retningslinjer. Det gælder behandlingen af de gengifte fraskilte såvel som fælles nadvergudstjenester og sjælesorg for homoseksuelle. Præsterne opfordrer til, at man forsøger at bygge bro over denne kløft.

## »Pro Ecclesia« hilser »Pro Kirche« velkommen

Baden (KIPA) - Den katolske folkebevægelse »Pro Ecclesia« hilser den i Augsburg startede initiativgruppe »Pro Kirche« velkommen. Foreningen er et katolsk svar på kirkefolkets krav i Tyskland og vil i en dertil egnet form involvere sig i disse ægte katolske anliggender, hedder det i et kommuniké onsdag den 13. september.

Samtidig kritiserer »Pro Ecclesia« det ukatolske krav fra kirkefolket i Østrig, Tyskland og forskellige bønsskrifter i Schweiz, »som står i modsætning til den katolske kirkes lære og tradition«. »Pro Ecclesia« fremfører en tak til de schweiziske biskopper, som har distanceret sig fra disse bønsskrifter.

Foreningen håber, at det vil

lykkes biskopperne at bringe de forskellige katolske »foreninger og grupperinger, der til stadighed er rede til at udøve hård kritik over for deres egen kirke, nærmere til den katolske lære ved en intensiv dialog.

»Pro Kirche« vil starte en underskriftsindsamling i Tyskland, hvis mål er at påvise, at der i den katolske kirke også er stemmer, som »ikke ønsker en reform rettet mod paven og biskopperne«. Kirkefolkets krav, som i Østrig fik 500.000 underskrifter og nu er i gang i Tyskland, indtager en meget kritisk holdning til kirken i dag og kræver demokrati, ophævelse af pligt-cølibatet og adgang for kvinder til præsteembedet.



Den 23. september demonstrerede flere tusinde kristne i München. De ville beholde krucifikkerne i de bayerske grundskolers klasseværelser. Demonstranterne var utilfredse med forbundsforfatningsdomstolens afgørelse af 16. maj 1995. Hidtil har skolerne i Bayern været forpligtet til at have kors på væggen i klasseværelserne; det er denne forpligtelse, der nu er kendt forfatningsstridig. Kardinal *Friedrich Wetter*, München, har i skarpe vendinger kritiseret domstolens afgørelse. Dommen betyder ikke større tolerance, siger han. Den betyder »tværtimod mere intolerance og dermed større utilfredshed og ufred i landet«. Foto: KNA.

## Paven solidarisk med de østrigske biskopper

### Har været offentlig skydeskive

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* har i en skrivelse til de østrigske biskopper udtrykt solidaritet med det østrigske episkopat og især med de biskopper, der i de seneste uger og måneder har været offentlig skydeskive for udokumenterede påstande.

Som paven betoner i sin skrivelse, der blev offentliggjort den 14. september, føler han en »ikke ringe smerte« ved de »prøvelser«, disse biskopper har været udsat for i deres embedsførelse.

De »heftige angreb mod nogle af Jer«, skriver paven, »har især truffet den ærværdige ærkebiskop af Wien« (Kardinal *Hans Hermann Groer*) og desuden »andre medbrødre, som offentligt blev anklaget, uanset deres menneskelige, endsige kirkelige værdighed«.

Med tilfredshed fastslår pave Johannes Paul II, at mange troende - stillet over for »denne lidelse for jer« - har sluttet op om biskopperne og at »det kirkelige fællesskabs bånd, som må findes i ethvert bispeddømmes familie

er blevet styrket. I denne prøvelsens situation står I Peters Efterfølger nær i hans omsorg for de over hele verden fordelte delkirker, og han føler sig forpligtet til at meddele jer sin solidaritet og forsikre jer om sin indtrængende forbøn«.

Paven formoder, at der ligger en »strategi« til grund for angrebene på de østrigske biskopper. Han citerer Mattæus-evangeliets ord: »Jeg vil slå hyrden ned, så fårene i hjorden spredes«. Kristus har selv »forudset de slag, som den i Ham forenede kirke måtte tåle i den tidligste begyndelse«. Netop urkirken er »urtype for alle kirker indtil verdens ende«, understreger paven og tilføjer: »Også for kirken i Østrig.«

Kardinal Groer, hvis afsked blev accepteret af paven den 14. september, blev i foråret beskyldt for seksuel misbrug af en tidligere elev på en drengeskole. I sommer blev fire østrigske biskopper beskyldt for homoseksualitet. De har alle fire afvist anklagen.



Underskriftsindsamlingen i Tyskland er i fuld gang. Den hilser velkommen af den katolske folkebevægelse »Pro Ecclesia«. Foto: KNA.

## DUK søger et godt forslag til projekt

Danmarks Unge Katolikker har i en årrække støttet u-landsprojekter til gavn for børn og unge i andre verdensdele.

U-landsprojektet 'ajudemos o Brasil', der støtter gadebørn i Sao Paulo, stopper ved udgangen af 1995.

DUK skal derfor nu til at udpege et nyt støtteværdigt projekt, og vi vil i den forbindelse meget gerne høre fra

folk, der mener de har et godt forslag til et projekt, der kan leve op til følgende kriterier:

- det skal foregå i Asien (af hensyn til rotationsordning, hvor DUK på skift støtter et projekt i Latinamerika, Asien og Afrika

- det overordnede tema er børnearbejde, og det skal være muligt at relatere temaet til projektet.

- projektet skal rette sig

direkte til børn og unge og være til gavn for denne aldersgruppe.

- det er vigtigt, at DUK har mulighed for at besøge projektet, samt at der er en kontaktperson a Danmark, som vi kan henvende os til og benytte, og som selv har personlige kontakter til projektet.

DUK hører meget gerne fra ordenssamfund, udenlandske grupper, rejselystne/-

erfame eller andre, der har et godt forslag til DUKs u-landsprojekt 1997/98.

Projektide med en overordnet beskrivelse skal være DUK i hænde senest 1. december 1995. Adr: Bredgade 67, 2. th, 1260 kbh K.

Yderligere oplysninger kan fås hos Anette Clausen (tlf. 35 43 43 95) eller Elisabeth Løvland Macko (35 36 80 10)



# Tro og Lys fejrede sit 25 års jubilæum

Den 9. september fejrede Tro og Lys sit 25 års jubilæum. Dagen blev indledt med en festmesse, som biskop Kozon celebrerede sammen med Tro og Lys præster og pater Jobst. Fr. Michael Bradley prædikede om Guds store kærlighed til enhver af os. Under messen var der barndåb og ved messens afslutning blev der rettet en særlig tak til Marie og Anne Storm for det netværk, de havde

etableret og som har en stor betydning for de mentalt handicappede.

Ved den festlige jubilæumssammenkomst i menighedssalen blev der serveret fin, hjemmelavet mad og der blev lyttet til en række taler, der gav udtryk for taknemmelighed over alt det gode. Tro og Lys havde givet dem. Niels Steensens Hus var forhindret i at deltage i festlighederne, men havde sendt

et brev, der blev læst op. Desuden blev indbydelsen til det første møde og referat af samme møde læst op.

Blandt deltagerne var der 16, der havde været med helt fra begyndelsen. De fik overrakt et jubilæumsslys med Tro og Lys bomærke, en båd, der er i hård sø og med mørke skyer, men solen bryder frem, fordi folkene i båden holder sammen. Mikael Wulffsberg havde selv fremstillet et kors,



Biskop Czeslaw Kozon får overrakt et kors, som Mikael Wulffsberg selv har lavet.

## Tro og Lys i Göteborg



Repræsentanter fra Tro og Lys grupper i Danmark, Sverige og Norge mødtes for nyligt på Johanneshaven i Göteborg til et økumenisk møde for at overveje og udvikle bevægelsens aktiviteter i de skandinaviske lande.

Mødet var arrangeret af de nationale koordinatore fra Danmark, Sverige og Norge. I mødet deltog også katolske og lutherske kirker samt Cecilia Horsburgh fra Skotland, der er koordinator for Skandinavien, Irland og Storbritannien.

Mødets tema var: »Den gode hyrde« og der blev fokuseret på Tro og Lys centrale orientering, idet det i Tro og Lys-fællesskaberne er de mentalt handicappede, omgivet af familie og venner, der

er i centrum.

Mødeemnet blev belyst på en særlig måde af fr. Göran Degen fra gruppen i Göteborg, og han lagde vægt på, at Jesus er nærværende og er vor vejleder i alle Tro og Lys aktiviteter. Da det på mødet især drejede sig om ledelsesproblematikken, understregede han, at en hyrde i Tro og Lys menneskelige sammenhæng »må være en leder, der selv lader sig lede«. Jesus er lederen, som viser vejen med saligprisningernes spiritualitet, og alle, som gerne vil medvirke til at udvikle Tro og Lys må lade sig lede af Jesus, den gode hyrde.

I hele mødeforløbet blev Tro og Lys spiritualitet understreget. I det indledende oplæg nævnte Cecilia Hors-

burgh betydningen af at lytte som et lille barn til Jesu fortællinger og til Jesus, sådan som evangelisterne fortæller om ham. Fodtøvningsceremonien blev anvendt for at understrege troværdigheden af Tro og Lys og evangeliets kald til forsoning. Ceremonien blev indledt med en refleksion over det tilbagevendende behov for vågen og udholdende opmærksomhed over for Guds Ord, som er plantet som et frø i de troendes hjerter. Det er den gode sæd, plantet i den gode jord, som bærer megen frugt.

Den begjstring og ånd, der kom til udtryk på Tro og Lys mødet i Göteborg blev understreget ved to vigtige overvejelser. Det blev bekræftet endnu en gang, at Tro og Lys har et vitalt budskab, som vedrører evangeliets udbredelse i verden i dag, og at Tro og Lys er en gave, der er tilgængelig for de skandinaviske folk igennem de engagerede grupper, der fremmer denne bevægelse i Nordeuropa i dag.

I Danmark vil den nationale koordinator Inge Switon-Rønnow med glæde stå til rådighed med information om Tro og Lys, bevægelsens historie og dens håb for fremtiden herhjemme. Hendes adresse er: J. M. Thieles Vej 1 A, 1961 Frederiksberg.

Fr. Michael Bradley O.M.I.



Erik Achen modtager et jubilæumsslys af Inge Switon-Rønnow. I midten ses Marie Storm, der kort forinden sammen med sin søster Anne Storm havde fået en særskilt tak for det netværk, de havde etableret.

som han overrakte til biskop Kozon og imens blev der sunget en sang, han havde skrevet og lavet melodi til.

Der var kommet gæster fra nær og fjern, og det var en glæde at se repræsentanter for Tro og Lys i Århus, hvor man har indkaldt til første møde, der finder sted den 7. oktober. Blandt de mange lykønskninger skal især nævnes et brev fra Marie-Helene

Mathieu, der sammen med Jean Vanier startede Tro og Lys på verdensplan. Hun skrev: »Af hjertet og i bøn er jeg virkelig sammen med jer. Vi takker Gud for alle de synlige og usynlige mirakler, som Han har virket i Danmark ved Tro og Lys«.

Folk nød hinandens selskab. Der blev sunget og danset til dejlig spillemandsmusik og der blev endog tid til

afrikansk folkedans. »Tro og Lys er virkeligt et sted, hvor der er plads til at være sig selv med vore stærke og svage sider«, siger Inge Switon-Rønnow. Et forældrepar udtrykte det sådan: »Her er tryghed og glæde«.

Til sommer tager Tro og Lys til Lourdes for at sige tak for de 25 velsignede år.

### Bistand

#### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

### Møder og arrangementer

#### Magleåstræf

Søndag den 29. oktober 1995  
Forfattereftermiddag  
Mette Winge

Forfatteren Mette Winge startede sin karriere som bibliotekar, blev senere mag. art. i almindelig og sammenlignende litteratur og var i en lang årrække ekstern lektor ved Københavns Universitet. I dag er Mette Winge ansat ved Danmarks Radio. Mette Winge har et langt forfatterskab bag sig, men vil denne eftermiddag tage udgangspunkt i sit skønlitterære forfatterskab, der spænder vidt: Fra kærlighedsroman over kriminalroman til guvernanteroman og klunketidsroman og nu senest en samtdsroman.  
Titler: Skriverjomfruen, Novemberlys, Sandflugt, Den femte vinter og Grønt mørke.

Kl. 14.00 kaffe/te og kage i stuerne  
Kl. 15.00 foredrag i salen.

Pris kr. 30,-.

Bus 500S - Birkerød/Ravnsnæsvej - stå af ved skiltet til Høsterkøb - 10 min. gåtur op ad Åsebakken.  
HT's kundeservice tlf.: 3645 4545.  
Magleås' styrelse.

### Magleås-arrangementer

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00  
Magleåstræf:  
Forfatteren Mette Winge fortæller om sine bøger.

Fr. d. 24.11. - sø. d. 26.11.95:  
»Kristen Mystik IV«

Fr. d. 19.1.96 - sø. d. 21.1.96:  
»Kristen Mystik V«

Lø. d. 3.2. - sø. d. 4.2.96:  
»Bibel og forkyndelse«.

Fr. d. 16.2 - sø. d. 18.2.96:  
»At bede med mystikere« - Julian af Norwich.  
Retræte-weekend.

### DET SKER PÅ MAGLEÅS

On. d. 11. - to. d. 12.10.:  
L.A.H.

To. d. 12. - fr. d. 13.10.:  
Serum Institutet.

Fr. d. 13. - sø. d. 15.10.:  
Katolsk Arbejder Aktion.

Ma. d. 23. - ti. d. 24.10.:  
Serum Institutet.

Ti. d. 24. - fr. d. 27.10.:  
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 27.10.:  
Levnedsmiddelstyrelsen.

Fr. d. 27. - lø. d. 28.10.:  
Direktoratet for Udlændinge.

Ma. d. 30. - ti. d. 31.10.:  
DTU.

Ma. d. 30. - on. d. 1.11.:  
Undervisningsministeriet.



## DUK-KALENDER

**BØRNELEJR** den 14.10.-20.10.95 på Øm for de 7-13 årige.  
Pris: kr. 500,- samt kr. 150,- for fællesrejse.

**TROSLÆREKURSUS** den 14.10.-20.10.95 i Skovhuset for de 14-18 årige.  
Pris: kr. 600,- samt kr. 150,- for fællesrejse.

**II VTIKANKONCIL OG DIG** den 26.10.95 kl. 19-21 og de efterfølgende 5 torsdage i Vor Frue menighed i Aarhus for de 18-30 årige.  
Tilmelding senest den 12.10.95.

**LEDERTRÆNING** den 27.10.-29.10.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 6.10.95.

**UNGDOMSMESSE** den 29.10.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**MUSIKKURSUS** den 3.11.-5.11.95 på Øm for musikaktive i menighederne i anledning af den nye sangbog.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 13.10.95.

**INTERSPISNING** den 12.11.95 kl. 17 i Skt. Annæ menighed på Amager for alle nationale grupper og interesserede.  
Alder: ca. 13 år og opetter.  
Spisebilletter kan købes på stedet á kr. 10,-.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**MEDARBEJDERTRÆNING** den 24.-26.11.95 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.  
Kurset er gratis for deltagere.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**UNGDOMSMESSE** den 26.11.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**ÆLDRE DUK ØST WEEKEND** den 8.-10.12.95 på Øm for alle over 18 år.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 17.11.95.

**BODSANDAGT** den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

**ÅBENT HUS** med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

**NYTÅRSLEJR** den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.  
Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år: kr. 400,-  
7-13 år: kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samt alle priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

**AFBUD:**  
Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

**Jeg tilmelder mig:**

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

## Academicum Catholicum

indbyder til foredrag og diskussion om *Livets og dødens kultur* - strejflys på pavens seneste rundskrivelse: Livets Evangelium onsdag den 25. oktober kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Rundskrivelsen vil blive sat i relief af lektor *Torben Riis*, og licentiat *Mette Lebech* vil fremlægge det tilgrundliggende menneskesyn.  
Efterfølgende vil der ved to studiekreds-aftener den 1. og 11. november i lokale 15 på Niels Steensens Gymnasium blive lejlighed til at fortsætte diskussionen.  
Alle er velkomne.

## DUK holder lukket

Til orientering kan det oplyses, at DUK holder lukket i skolemes efterårsferie, nemlig fra den 14. til og med den 22. oktober 1995.

## Pilgrimsrejse til Paris

Afrejse med bus den 3. november fra København.  
Hjemkomst den 10. november.

Tilmelding og program ved henvendelse til:  
**Maria Truelsen**  
Dr. Tværgade 14  
1302 København K.  
Tlf. 33 32 70 69

## Diverse

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge underuddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarsstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K  
Tlf. 33 11 60 80.

## Hjertelig tak!

Hermed vil vi gerne sige hjertelig tak for alle hilsener, gaver og støtte til vort kommunitet i Novo-Sibirsk, og til alle, der glædede os ved at deltage i festmessen i anledning af ordenens 100 år i Danmark.  
*Sankt Elisabeth Søstre*

## Hjertelig tak!

En hjertelig tak vil jeg gerne udtrykke til enhver, som på en eller anden måde bidrog til at gøre mit 30-års præstetjubilæum til en stor og smuk oplevelse.

*Knud Aage Nielsen S.J.*

## Dode

### R.I.P.

Min kære søster

**Lilly Therese Hansen**

\* 15.12.1929  
+ 4.9.1995

*Ruth Hansen*

Begravelsen har fundet sted.

## Salg og service

## Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

**BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE**  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer.

VI LAVER SPECIALFORSIKRINGER FOR  
KATOLSK KIRKER - RING OG FOR-  
HØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT  
TAGE OS MED PÅ RÅD!

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT  
31 55 55 55**

**Bedemand Michael Riis**

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

**DØGNET  
RUNDT**

**WAGN ADLER**

*Bedemand Kvist's Eftl.*

**GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94**

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:  
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.



**BEGRAVELSER  
LIGBRÆNDING**



Strandvejen 153  
**31 62 16 50**

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinernderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Værd at vide



**Allan Ohms  
advokat (H)**

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle.

Ring til **RET&RÅD** i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamenter og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

**RET&RÅD**

ADVOKATER UDEN OMSVBS

Stændertorvet 5 - 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

Malermester

**VILLY HANSEN**

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

**VICTOR NIELSEN**

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggemester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision - Regnskab - Skat

**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**

Registreret revisor FRR

**Jørgen Brangstrup**

Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 15 10 15

det er altid sikkert med en registreret revisor



# Hustru, mor og forsker

Rom (KIPA) - Hun er professor på Harvard, jurist og sociolog med internationalt renommé, hun er hustru og mor, rådgiver for Vatikanet, og hun er aktiv i Pro Vita bevægelsen. Hendes navn er *Mary Ann Glendon*. Den 56-årige amerikaner er den første kvinde, der nogensinde har ledet en officiel delegation fra Vatikanet.

Glendon blev valgt udelukkende på baggrund af sine



Mary Ann Glendon.

kvalifikationer. Som juraprofessor er hun ekspert i arbejds- og familieret og har høstet international anerkendelse for sine publikationer om abort- og skilsmisse-spørgsmål. Før Harvard-tiden underviste Glendon i Boston og besøgte i forskningsøjemed også en række europæiske stater. Flere akademiske grader og hædersbevisninger vidner om hendes ry i videnskabelige kredse. Det er faglig kompetence, der har skaffet hende adgang til det mandsdominerede Harvard.

## Udearbejdende mor til tre børn

Mary Ann Glendon er gift med en jødisk advokat og mor til tre børn, hvoraf et er adopteret fra Korea. Hun er således kendt med mange kvinders dobbeltrolle som både mor og udearbejdende. Glendon er medlem af Vatikanets Social-Akademi og af centralkomiteen for det hellige år 2000.

Amerikanske feminister

har kritiseret valget af Glendon, betegnet hende som »anti-feminist« og påtalt hendes stærke engagement i Pro Vita bevægelsen; de mente, at Vatikanet - takket være hende - ville få resten af verden imod sig.

## Vil modarbejde polarisering

Selv giver Glendon ikke meget for disse kritikpunkter. Hun ser dialog, samarbejde og åbenhed, ikke polarisering, som sin og delegationens opgave. Glendon tager dog afstand fra en feminisme, der spiller kvinder ud mod mænd, børn imod voksne; for hende gælder det ikke om at være hinandens modstandere, men om i fællesskab at udgøre et sammenhængende hele. Ligestilling må under ingen omstændigheder blive på familielivets eller på moderskabets bekostning, understregede hun umiddelbart inden afrejsen til Beijing.



Den hellige Frans' tilflugtssted San Damiano er blevet så saneringsmodent, at franciskanerne nu via Internet har bedt om hjælp fra hele verden. Foto KNA.

# Ingen præstevielse af alkoholikere

Rom (KIPA) - Seminarister, der lider af alkoholisme eller mel-allergi og derfor ikke er i stand til at fejre messen i den foreskrevne form med brød og vin, kan ikke blive præsteviede. Det fremgår af en offentliggjort skrivelse fra den romerske trosrækkeregation til alle bispekonferencer.

Præster, der allerede er vie-

de og har disse problemer, gives der visse indrømmelser. Med særlig tilladelse kan de ved messen anvende glutenfattige hostier og forgæret druesaft.

Den af kardinal *Joseph Ratzinger* undertegnede rund-

skrivelse går ud fra, at messen er noget centralt i præsternes liv og at udøvelsen af præsteembedet også er forbundet med legemlige dispositioner. Da Kristus indstiftede eukaristien, forudsatte han anvendelse af brød og vin.

## Mary Ann Glendon:

# Menneskerettighedsbegreber udvandes

Washington (KIPA) - Forsvar for menneskerettighederne er samtidig et forsvar for begreber og deres indhold. Det blev over for amerikanske journalister fremhævet af Vatikanets delegationsleder ved FN-verdenskonferencen i Beijing, *Mary Ann Glendon*, efter at hun var vendt hjem fra Beijing. Glendon docerer international og europæisk ret ved Harvard universitetet i Cambridge/Massachusetts.

Begreberne og deres indhold har en lang tradition og mundede ud i proklamationen af universelle menneskerettigheder i FN-traktaten af 1948. I dag er der i USA og i EU fare for, at en utilstrækkelig form for »menneskeretsbegreb« udvides til områder, som ikke har noget at gøre med det oprindelige.

## Europa overtog amerikansk overfladiskhed

Glendon fandt det tragisk, at netop Europa, hvor ræsonnementet vedrørende menneskerettigheder altid er gået mere i dybden end i USA, i dag overtager det overfladiske og individualistiske ame-

rikanske ræsonnement. Det er grunden til, at Vatikanet i Beijing især har kritiseret EU.

Desværre herskede der dengang i de europæiske stater stor forvirring med hensyn til, hvilken ret en universel gyldig menneskeret er og hvilken ret en blot positiv ret er, som landenes lovgivere beskæftiger sig med. Sådanne retsbestemmelser er ofte ikke af varig værdi. »De eksisterer i dag, men er forsvundet i morgen«, sagde Glendon.

## Europas mærkelige stemme i Beijing

Ikke blot for kristne, men for alle statsborgere, er det en tvingende pligt i deres eget land på demokratisk vis at kæmpe for, at det traditionelle menneskerettighedsræsonnement ikke glider ud i forsvar for en ren individualistisk »ret«.

I Beijing gjorde de europæiske delegationer i den henseende en dårlig figur. »Det overraskede mig«, sagde Glendon, »at den holdning, Europa gik ind for, ikke var i overensstemmelse med det store retskompleks af menneskerettigheder, som

første gang blev deklareret i 1948 og revideret i Wien i 1993, men også var utro mod de vesteuropæiske forfatninger. Disse forfatninger respekterer jo ikke blot den menneskelige person som et radikalt selvstændigt individ, men ser også den sociale dimension. For at udtrykke det på postmoderne vis: Mennesket er konstitueret ved og gennem sine relationer med andre mennesker«.

Det er derfor vigtigt at fortsætte dialogen med dem, der går ind for det snævre in-

dividualistiske synspunkt, understregede Glendon.

»Det bedste, vi kan gøre, - vi, der er overbeviste om, at visse definitioner og terminologier meget bedre kan bidrage til menneskets udvikling, er at engagere os i konferencer som den i Beijing og - hvad der måske er endnu vigtigere - at lade vor røst høres i vort lands normale demokratiske proces. Vi må anstrenge os for i et forståeligt sprog at overbevise vore verdslige brødre og søstre om, at vore fortolkninger vejer tungere«.

# Skandaløs situation for piger i Asien

Aachen (KAN) - Det pavelige missionsarbejde for Børn (PMK) har angrebet de »skandaløse forhold« for piger i Asien. I en i Aachen offentliggjort erklæring kræver præsidenten, *Arnold Poll*, at konferencen næste år for Verdens Børn får navneforandring til konferencen for »Verdens piger«.

I Asien bliver et større antal fostre af hunkøn end det stati-

stiske gennemsnit aborteret, og bødemedeligheden blandt piger er gennemsnitligt højere, da de får mindre omsorg og ved sygdom ikke plejes ordentligt. Dertil kommer, at de må arbejde hårdere end drengene.

Der foreligger beretninger fra fødeklinikker i Asien om, at nyfødte piger »ganske enkelt bliver kastet i en container«.

# Gaillot hjælpebiskop i Paris og omegn?

Paris (KIPA) - Den franske biskop *Jacques Gaillot* bliver muligvis ny hjælpebiskop i Paris og omegn, skrev det franske dagblad »Le Monde« den 22. september.

I januar blev Gaillot løst fra sin opgave som leder af bispedømmet Evreux. Ved at udnævne ham til vikarierende biskop undgår man de vanskeligheder, der ville opstå, hvis han på ny blev betroet at lede et bispedømme, hedder det.

Ifølge »Le Monde« har Gaillot i marts skrevet til paven og bedt om en ny opgave. Den 27. maj blev han modtaget af den apostoliske nuntius i Paris. Denne meddelte ham, at paven ville tage imod Gaillot, hvis to betingelser blev opfyldt: Gaillot skulle begive sig til Rom - alene og uden forudgående omtale i pressen - og han skulle vedkende sig at have begået fejl i sit arbejde som sjælesørger.

»Le Monde« citerer biskoppen for, at han endnu ikke har aflagt en sådan tilståelse, fordi han ikke er overbevist om »at have skadet kirkenes fællesskab«. Sammen med de to biskopper, der på den franske bispekonferences vegne forsøger at finde en ny opgave til ham, vil han udarbejde en skrivelse til paven, siger Gaillot.



Jacques Gaillot. Foto KNA.

# Imod sterilisation

Lima (KIPA) - Den peruanske bispekonference har ved oplæsning af et hyrdebrev søndag den 10. september atter en gang kritiseret regeringens program for fødselskontrol.

Tilladelsen til sterilisation for at få fødselsraten nedsat er et angreb på menneskets værdighed, erklærer biskopperne. Sterilisation er en alvorlig synd.



Ny biskop i Island, side 2  
 Nordisk bispemøde, side 3  
 Meddelelser fra Bispekontoret, side 6  
 Verdensmissionssøndagen, side 7  
 Orientering fra Sognene, side 8-13

# katolsk orientering

## Sct. Maria Hospice indvies 3. november

fredag den 3. november kl. 15 foretager sundhedsminister Yvonne Herlöv Andersen en officielle indvielse af Sct. Maria Hospice Center i Vejle. Efter Mariasøstrenes ønske udsigner biskop Czeslaw Kozon lokalene kl. 14.

Den 15. november er centeret klar til at modtage de første patienter i moderne og ekvemme omgivelser, siges det i et nyhedsbrev. Der er lagt stor vægt på at skabe trygge og rolige rammer for patienten.

Sct. Maria Hospice Center er til formål ud fra et kristent synssyn at yde palliativ behandling omfattende pleje, omsorg, smertelindring og kælesorg for døende og uheldeligt syge medmennesker, for hvem døden kan for-

ventes inden for en overskuelig tid. »Plejen og omsorgen skal bidrage til at gøre menneskets sidste tid til en positiv del af livsforløbet og til, at både den syge og dennes pårørende skal opleve en helhedsorienteret indsats præget af åben dialog.«

Hospicet har til huse i det tidligere Sct. Maria Hospital. *kk*

## Gijsen ny biskop af Reykjavik

Roermond (KIPA) - Pave Johannes Paul II har udnævnt den omstridte, tidligere biskop af Roermond i Holland, den 63-årige *Johannes Baptist Matthijs Gijsen*, til biskop af Reykjavik. Med 2.484 katolikker fordelt på fire sogne er Bispedømmet Reykjavik et af verdens mindste.

Gijsen indgav overraskende sin afskedsbegæring i januar 1993 og blev i juli samme år afløst af biskop Franziskus Wiertz. Gijsen angav helbredsmæssige årsager til sin tilbagetræden.

Gijsen havde haft problemer i bispedømmet i mange år og havde allerede i begyndelsen af 1991 overdraget en del af sin biskoppelige myndighed til andre medarbejdere. Efter at være blevet afløst trak biskoppen sig tilbage til et østirigsk kloster; i april 1994 meddelte han dog Vatikanet, at han igen følte sig rask.



Den 63-årige J.B.M. Gijsen er fra Holland. Foto KNA.



## Skt. Birgitta-søstrene er vendt tilbage til Danmark

I middelalderen var de i Maribo og Mariager. I dag er de i Næstved. Skt. Birgitta-søstrene blev den 7. oktober budt velkommen af biskop Czeslaw Kozon under en messe og efterfølgende ceremoni hos Elisabeth-Søstrene i Næstved. Meget utraditionelt bor nu både Elisabeth-søstre og Birgitta-søstre under samme tag, hvor de lever hver deres liv. Læs artiklen på bagsiden. Foto Kluge.

## Pave Johannes Paul II i USA:

# FN må vedtage en erklæring om nationernes rettigheder

New York (KIPA) - Torsdag den 5. oktober talte pave Johannes Paul II til FN i New York. Paven opfordrede organisationen til at vedtage en international erklæring om nationernes rettigheder.

Over for mere end 200 statsoverhoveder fra hele verden, der var kommet tilrejsende i anledning af FN's 50 års jubilæum, fordømtes enhver form for »snæver og eksklusiv nationalisme«, der kan udvikle sig til et »sandt mareridt af vold og terror«; paven henlydede i særlig grad til konflikten i Bosnien-Hercegowina.

Efter pavens overbevisning er det absolut nødvendigt, at man grundigt overvejer nationernes rettigheder, hvis man vil undgå at gentage foridens fejltrin og i stedet etablere en retfærdig verdensorden. Johannes Paul II henlede opmærksomheden på, at begrebet »nation« ikke nødvendigvis er det samme som en »stat«.

Paven erindrede om, at Den anden Verdenskrig brød ud, fordi nationernes rettigheder blev krænkede. »Skæbnesvangre læresætninger om visse nationers og kulturers »underlegenhed« legitimerede de mest rædselsfulde forbrydelser«, sagde han. I en vis forstand kunne man sige, at FN er opstået ud fra den overbevisning, at sådanne doktriner ikke er forenelige med freden, tilføjede paven.

Den forpligtelse, der ligger i Menneskerettighedserklæringen, til at »befri kommende slægter fra krigens svøb« rummer ifølge Johannes Paul II naturligvis også den moralske forpligtelse til at forsvare enhver nation og enhver kultur imod uretfærdige og voldelige angreb.

Eftertrykkeligt forsvarede Johannes Paul II enhver nations ret til at eksistere, til selvbestemmelse, til eget sprog og egen kultur. Netop kulturen gør det muligt for en nation at overleve, selv om den

mister sin politiske og økonomiske uafhængighed.

Enhver nation har ret til at leve i overensstemmelse med sin tradition; man må dog modarbejde enhver krænkelse af menneskerettighederne og al undertrykkelse af minoriteter, sagde paven. Samtidig fremhævede han den universale forpligtelse, der påhviler hver enkelt af nationerne, til at leve sammen i fredens, respektens og solidaritetens ånd.

Retten til samvittigheds- og religionsfrihed må bevares, sagde Johannes Paul II; det hører med til at respektere en anden nation og dens kultur.

På verdensøkonomisk plan forlangte paven en solidaritetens etik mellem industri- og udviklingslandene og gav udtryk for det håb, at menneskehedens fremtid må kendetegnes ved økonomisk vækst og retfærdig fordeling af goderne. Læs også side 2.

## Pastoralrådet fejrer 25 års jubilæum

### Festmesse for alle i domkirken

Lørdag den 11. november markerer pastoralrådet, at det er blevet 25 år. Jubilæet fejres bla. med en festmesse med biskoppen i domkirken i Bredgade kl. 15.

Pastoralrådets formand Jan

Lange håber, at så mange som muligt deltager. Det er vigtigt, at lægfolket i 25 år har haft medindflydelse efter det andet Vatikanconcils ønsker, siger han.

Se også artiklen på side 3.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris 220 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-287X



## Sankt Pauls Skole søger skoleleder

Sankt Pauls Skole i Høje Taastrup søger en skoleleder med tiltrædelse 1. marts 1996, da skolens nuværende leder går på pension.

Sankt Pauls Skole er en katolsk, privat selvejende skole med 250 elever og 20 lærere, der i ét spor har elever fra børnehaveklasse til 10. klasse. Skolen har egen fritidspasningsordning. Skolen er grundlagt i 1976, men placeret i nyere lokaler, har et velfungerende samarbejde med elever, lærere og forældre og en sund økonomi.

Vi forventer:

- at du er en engageret katolik
- at du har en læreruddannelse
- at du har en naturlig autoritet
- at du har interesse for administration
- at du er udadvendt og samarbejdsvillig
- at du har lederevner
- at du har et godt humør

Vi kan tilbyde en stabil og velfungerende skole

- et engageret og velfungerende personale
- dygtige og interesserede elever af mange nationaliteter
- en interesseret forældrekræds

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler.

Yderligere information kan fås ved henvendelse til skoleleder Blanka Langsted tlf: 42 52 19 59 eller bestyrelsesformand Jørgen Baadsgaard-Jensen tlf: 43 71 22 24 (efter kl. 20).

Ansøgning bilagt CV sendes til:

Sankt Pauls Skole  
Frøgaard Allé 8  
2630 Taastrup

Mærket »Skoleleder« inden 30. 11. 95.

## Annoncer i »katolsk orientering«

Rubrik..... Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside..... Kr. 6,- pr. spalte mm

## Weekends på Magleås

KRISTEN MYSTIK før og nu - 4. del.  
24. nov. kl. 19. - 26. nov. kl. 14.  
Pris: kr. 600,00.

Mystik er i kristen sammenhæng ikke noget "mystisk", men noget ethvert menneske iflg. Bibelen er kaldet til. Derfor er den kristne mystik karakteristisk ved sin realisme og sin store mangfoldighed. I den fortsatte gennemgang af de forskellige former for kristen spiritualitet i fortid og nutid, er vi nu nået til den, som kunne kaldes hjertemystik, og som bl.a. er kendt i Østkirkens ortodokse tradition, men som vi også møder i 1300-tallets kvindemystik, hos den lille Therese i 1800-tallet og i vor hjemlige kirkelige tradition hos Niels Steensen og H. A. Brorson. Som et markant udtryk for, at mystisk kontemplation og rationel højtidet teologi ofte er to sider af samme sag, præsenteres vi til sidst for Thomas af Aquin, en af kirkehistoriens største teologer.

Indlæg ved pastor Karen Marianne Kristensen, sr. Miriam O.S.B., Mette Lebech, Kaare Nielsen og Jette og Jakob Thomsen.

Ledere: Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

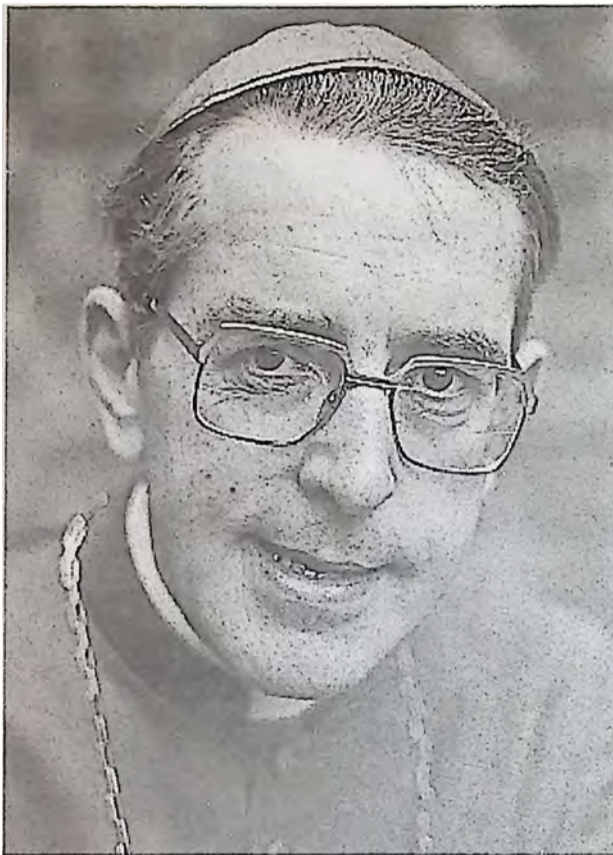
Magleås  
Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

### WEEKENDS I 1996:

Kristen mystik - 5. Del: 19.-21. januar.  
Bibel og forkyndelse: 3.-4. februar.

# Har som biskop af Roermond fulgt en »traditionsbevidst« kurs

## Overtager et af verdens mindste bispedømmer



Biskop Gijsen. Foto KNA.

Utrecht (KIPA) - Pave Johannes Paul II har udnævnt den tidligere biskop af Roermond, Johannes B. M. Gijsen, til apostolisk administrator af Bispedømmet Reykjavik.

Gijsen, der som biskop af Roermond fulgte en særdeles »traditionsbevidst« kurs, trådte overraskende tilbage fra sit embede i januar 1993. Få måneder senere flyttede han til bispedømmet St. Pölten, hvor han blev sjælesørger i et missions- og retrætehus i Walpersdorf.

Biskoppen, der helbredsmæssigt var hårdt medtaget af kontroverser omkring hans kirkepolitiske linie, kom til kræfter, mens han var i Øst-rig. I april 1994 lod han paven vide, at han igen følte sig klar til at varetage en funktion inden for kirken.

Gijsen bliver biskop Alfred J. Jolsons efterfølger som apostolisk administrator af Reykjavik; Jolson døde i april 1994.

Allerede pr. 1. januar 1991 havde Gijsen overdraget

mange af sine funktioner til den nyudnævnte generalvikar Rene Maessen og til den ligeledes netop indsatte stedfortræder Jan Punt. På grund af rygter om en kedelig affære på præsteseminariet Rolduc, som Gijsen havde grundlagt, var han endog indstillet på at afstå fra selv at vie nye præster.

Efter en samtale med paven den 21. marts 1991 meddelte Gijsen dog igennem sine pressefolk, at han havde i sinde at forblive biskop af Roermond frem til sin 75 års fødselsdag. Gijsen skulle dengang have haft en »psykisk blokade« som følge af Rolduc-sagen; nu menes han imidlertid at være »på ret køl« igen.

Den daværende Nuntius, Audrys J. Backis (i dag ærkebiskop af Vilnius), vurderede den vej, biskoppen af Roermond fulgte, som en »blindgyde«; i hollandske kirkelige kredse mener man, at det var derfor Gijsen alligevel trak sig tilbage mindre end to år senere.

### Modstand mod bispeudnævnelser allerede i 1972

Biskop Gijsen, der blev udnævnt af pave Paul VI i 1972, blev betragtet som eksponent for den udtalt »konservative« fløj inden for Den katolske Kirke i Holland. Fra første færd var der kræfter i den stedlige kirke, der gjorde modstand mod hans udnævnelse og hans forvaltning af

bispeembedet. Også inden for bispekonferencen kom det ti uoverensstemmelser, ford Gijsen afslog at arbejde med på- eller endda tog afstand fra nogle af konferencens projekter og initiativer.

Præsteseminariet i Rolduc så han som et bevidst alternativ til de øvrige seminarier her skulle man kunne få en »mere autentisk« katolsk præsteuddannelse. Så meget større var Gijsens skuffelse over den negative udvikling seminariet undergik.

Hans nye distrikt, Bispedømmet Reykjavik, tælle knap 2.500 mennesker og fire sogne og er således et af Verdenskirkens mindste bispedømmer.

Den 63-årige Gijsen har aldrig været i Island, men indirekte kender han en del til stedet. En granonkel var apostolisk administrator deroppe i 1930'erne og -40'erne, og i de senere årtier har to præster fra Roermond været administratorer i Island; også dem har Gijsen haft god kontakt med.

Reykjavik, der blev oprettet som selvstændigt bispedømme i 1968, løfter arven efter de to middelalderlige bispedømmer Skalholt og Holar (grundlagt 1056 og 1106). Under reformationen forsvandt Den katolske Kirke fra Island for ikke at vende tilbage før midt i det 19. århundrede. Island var på det tidspunkt under dansk styre; først i 1944 blev øen en selvstændig stat.

## Pave Johannes Paul II til FN:

# Man må overveje nationernes rettigheder

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har på ny opfordret FN til at »gøre sig nogle tanker om nationernes rettigheder« og til at vedtage en international overenskomst - i stil med Menneskerettighedserklæringen - om nationernes rettigheder.

En sådan forudsætter »respektfuld sameksistens, gensidig tolerance og konkret solidaritet«, sagde paven efter at være kommet hjem fra sin rejse til USA. Et »Nationernes Charta« ville være et vigtigt bidrag til folkenes fredelige sameksistens.

FN bør udvikle sig til »en virkelig menneskeheden

familie«, sagde paven til omtrent 20.000 mennesker ved sin generalaudiens på Peterspladsen. I den forbindelse må de værdier, der tjener til at fremme og forsvare den enkelte nations egen identitet, ikke forveksles med »nationalismens usunde ideologi«.

Menneskeheden må »se fremad uden at være bange og bygge et menneskeværdigt samfund op. Kun sådan opstår Kærlighedens Civilisation«.

Paven takkede, fordi han havde fået lejlighed til over for FN at give sit bidrag til den verdensorganisation, der

altid vil kunne løse sine opgaver mere effektivt, end den gør, for at være den instans, der garanterer freden og værner om det enkelte menneskes og folkeslagenes rettigheder.

Siden en pave første gang besøgte FN - det var Paul VI for 30 år siden - har verden ændret sig meget.

Der er ikke længere nogen mur mellem Øst- og Vesteuropa, men den dybe kløft mellem nord og syd eksisterer stadig. Man bestræber sig på at få atomvåben bandlyst, men samtidig arbejder man videre - om end i det skjulte - på højteknologiske ødelæggelsesvåben. Endelig

lægger den stadige udveksling mellem nationer og kulturer op til, at menneskeheden opfatter sig som en familie, mens der samtidig i alle dele af verden bryder blodige nationalitetskonflikter ud.

Hele grupper af nationer og lande slutter sig sammen i frie føderationer eller fællesskaber, og samtidig ser man nationale grupper skille sig ud gøre krav på selvstændighed. Det er »to fænomener i verden af i dag, der tilsyneladende strider imod hinanden«, sagde paven.



## Den økumeniske udvikling i Nordeuropa hovedemne for nordiske biskopper

tidsrummet fra 22. - 27. september afholdt Den nordiske Bispekonference (NBK) sin flerårsplenarforsamling på Magleås. Som hovedtemaer havde konferencen den økumeniske udvikling i Nordeuropa og forholdet til den europæiske union, som Danmark, Finland og Sverige er medlemmer af.

P. Henrik Roelvink OFM, ansvarlig for det økumeniske arbejde i bispedømmet Sverige, fortalte om forsøget på sammen med de lutherske folkekirker i Finland, Norge og Sverige at oprette en dialogkommission, der sammen med Det pavelige Råd for Fremme af Kristen Enhed skal arbejde med aktuelle spørgsmål.

### Porvoo-aftalen

På baggrund af overenskomsten mellem de anglikanske

kirker i Storbritannien og Irland og de lutherske kirker i Norden og i Baltikum (Oktober 1992 i Porvoo) skal man blandt andet behandle spørgsmål om bispembedet, om de kristnes enhed og om kirkenes væsen og enhed.

I denne sammenhæng drøftede man indgående den pavelige encyklika »Ut unum sint« og den fælles erklæring fra Det lutherske Verdensforbund og Det pavelige Råd for Fremme af Kristen Enhed om retfærdiggørelseslæren.

### Kirkernes retsstilling

Generalsekretær for COMECE, msgr. Noel Treanor, gjorde sammen med p. Hans Langendörfer SJ rede for de opgaver, de forskellige europæiske organer i Bryssel, Strasbourg og Luxembourg har, og for de kirkelige kontakter til disse organer.

Diskussionen drejede sig frem for alt om kirkers og trossamfunds retsstilling i Den europæiske Union og om sikring af denne retsstilling ved en tilføjelse til Maastrichttraktaten.

Den gensidige information mellem NBK og COMECE, de europæiske bispekonferencers repræsentation i Bryssel og Strasbourg, skal bidrage til, at der i større omfang end hidtil tages hensyn til de ønsker og synspunkter, man har i bispedømmene Danmark, Finland og Sverige.

Endnu et økumenisk tema var NBK's deltagelse i Nordisk Økumenisk Råd, der behandler vigtige økumeniske emner på skandinavisk plan.

Den nye biskop af København, msgr. Czeslaw Kozon, fremlagde forslag til de kirke-

lige forberedelser til år 2000, der på Den hellige Faders opfordring først og fremmest skal føre til fornyelse i menighedene under overskrifterne »Jesus Kristus og dåben«, »Helligånden og firmelsen« og »Gud Fader og bodens sakramente«. En nordisk katolsk kirkedag i Vadstena år 2000 kunne være afslutningen og samtidig kronen på dette arbejde.

### Møder i Island

Et møde mellem repræsentanter for lægfolket og en konference for kateketer fra alle bispedømmene (Nordkat) var der udførlige beretninger om. Begge møder fandt sted i Island i sommeren 1995.

Repræsentanter for NBK har deltaget i Det europæiske Bisperåds konferencer i Assisi og Loreto og fortalte om disse internationale, kirkelige kontakter, frem for alt med repræsentanter for kirkerne i de postkommunistiske lande.

Der blev planlagt en informationsdag om forholdene for asylansøgere i de nordiske bispedømmere. Frem for alt den situation, flygtninge uden



De nordiske biskopper fik lejlighed til at mødes med menigheden i Tåstrup. Fotoet viser hjælpebiskop Kenney, Stockholm.

opholdstilladelse står i, kræver kirkelig indsats og hjælp.

### Genvalg af præsident og vicepræsident

Efter valgperiodens udløb blev opgaverne i NBK fordelt på ny. Biskop Paul Verschuren af Helsinki og biskop Hubertus Brandenburg af Stockholm blev genvalgt som hhv. formand og næstformand. Den nye biskop af København blev medlem af præsidiet i stedet for biskop Martensen.

Sr. Angela Corsten vil overtage opgaven som generalsekretær for NBK efter biskop Schwenzer, så snart hun er færdig på universitetet

i Göteborg. Så vil NBK's sekretariat blive flyttet fra Oslo til kursuscentret Johannesgården i Göteborg.

Søndag den 24. september fejrede bispekonferencens medlemmer messen sammen med den apostoliske nuntius, ærkebiskop Giovanni Ceirano, i Sankt Pauls kirke i Tåstrup og havde et hyggeligt møde med menighedens medlemmer i deres nye kirkecenter.

Bispekonferencens formand, biskop Verschuren, afsluttede mødet den 27. september med en tak til værterne. Den næste plenarforsamling finder sted i Island fra 7. - 12. marts 1996.

## Første spadestik i Ringsted



Torsdag den 5. oktober blev det første spadestik taget til det, der med tiden skal blive det nye menighedshus i Sct. Knudsgade i Ringsted, skriver dagbladet i Ringsted. Det nye hus forventes taget i brug ved juletid. Fra venstre ses sr. Clementine, pastor Hans Esmark og formanden for menighedsrådet, Ove Kristensen. Foto Peter Frederiksen.

## Pastoralrådet 25 år

Er tiden inde til at afholde en synode, spørger formanden, Jan Lange i festskriftet

Lørdag den 11. november kl. 15 celebrerer biskop Czeslaw Kozon en festmesse i domkirken i Bredgade i anledning af pastoralrådets 25 års jubilæum. Efter messen er alle indbudt til en reception i Sct. Ansgars menighedssal, hvor man gratis kan få et udleveret »Noget om PR25 - festskrift i anledning af Pastoralrådets 25 års jubilæum 1995«.

Jubilæet markeres også på Magleås lørdag aften, hvor rådet og en række indbudte gæster deltager. Blandt de indbudte er bl. a. tidligere rådsformænd og generalvikarer.

Og det bliver næsten på dagen, at rådet fejrer sig selv. For søndag den 15. november for 25 år siden gik bispedømmets katolikker til valgurnerne for at vælge det første pastoralråd nogensinde. 3 uger efter, søndag den 6. december konstituerede pastoralrådet sig på Rygaard i Hellerup. Katolsk Forum kunne derfor kort konstatere i sin artikel herom: »Den danske katolske

kirke er således - i hvert fald hvad det organisatoriske angår - helt i overensstemmelse med Det andet Vatikanconcils belæring om kirkens sendelse. Tilbage står alene dette: At kirken - herhjemme - må blive troværdig - 'for at verden må tro'«.

Rådet første formand blev Poul Høyer. Otte år efter blev han efterfulgt af Kaspar Kallan, der var formand i fire år. Herefter kom Ellen Marie Lebahn til: hun var rådsformand også i fire år. Siden 1986 har Jan Lange været formand for rådet.

### Festskriftet

På 64 sider beskriver festskriftet et stykke kirkehistorie. En redaktion har bedt for-

skellige personer om at gøre en slags status her 25 år efter, hvor verden og kirken ser meget anderledes ud end i 1970, siger Jan Lange i sin indledning. Men det er ikke en status over det forventede. De udfordringer, som verden i 1995 stiller kirken overfor, kunne sagtens få én til at stille spørgsmålet, om ikke tiden er inde til at afholde en synode med overskriften »Den katolske kirke år 2000«, siger formanden videre.

Udover forord fra biskop Kozon, er der en artikel af biskop Hans L. Martensen »Pastoralrådet efter 25 - opgaver fremover«. Jubilæumsskriftet vil omtalt i næste nummer og anmeldt senere.

kk

## Festmesse og reception

Pastoralrådet indbyder alle til at deltage i festmessen i domkirken i Bredgade lørdag den 11. november kl. 15. Efter messen er der reception i Sct. Ansgars Kirkes menighedssal. Alle er velkomne!



## Enhedens tjener

I sit sidste hyrdebrev »At alle må være ét« beder pave Johannes Paul II de andre kristne kirkers teologer om sammen med ham at finde frem til en ny udformning af pavedømmets rolle, så det af alle kan genkendes og anerkendes som apostolens Peters enhedstjeneste. Ishmael Noko, Det lutherske Verdensforbunds generalsekretær har reageret omgående og positivt. Vi har omtalt hans »glæde og taknemmelighed« og bragt hans svar i sin fulde ordlyd. Nu bliver det spændende at afvente reaktioner fra alle Reformationens kirker. Erfaringerne med deres indbyrdes evne til samarbejde er ikke de bedste.

I Perus hovedstad Lima blev der for to år tilbage udarbejdet en gudstjenesteform, som kunne anvendes ved økumeniske møder og hvori alle, også vi katolikker, kunne deltage uden at gå på kompromis. Kirkernes reaktion på denne foreslåede Lima-liturgi har været nølende: Man undskylder sig med, at først må hele trossamfundet have accepteret forslaget. De fleste har læst det og nikket og overladt det til eftertiden at give et svar. Også i kurien i Rom har man læst Lima-forslaget, men svaret udebliver.

På nærmere hold har vi i det forløbne år været vidner til danske lutheraneres reaktioner på Porvoo-dokumentet. I den finske by Porvoo udformede en toprepræsentation af anglikanske og lutherske teologer et forslag med vidtrækkende kirkelig betydning: at anerkende hinandens bispe- og præsteembede, så gensidig hjælp og udveksling af personer ville blive mulig. Forslaget er blevet sendt til alle folkekirkelige menighedsråd. Kun halvdelen af dem har reageret. Begrundelserne for den manglende tilslutning har været lærerige. Mange steder har man ment, teksten er for teologisk til, at et menighedsråd kan tage stilling til den. Menighedsråd vælges jo efter andre kriterier end teologisk kompetence. I »Kristeligt Dagblad« har vi i månedsvis kunnet følge danske teologers meninger om Porvoo-erklæringen. Også den har været nedslående. Angsten for at blive en bispekirke - denne særegne danske angst for klare begreber - har domineret debatten. Vi kunne endog læse argumenter mod Porvoo-forslagets udanske karakter.

Den brede tilslutning fra både anglikanske og lutherske kirker uden for vor andedam kan dog ikke skjule, at selv tilsyneladende enkle sager som anglikaneres og lutheraneres anerkendelse af hinandens embeder kan udløse lammende reaktioner.

Og nu indbyder paven anglikanere og protestanter til sammen med ham at finde en mere evangelisk form for udøvelse af Peters enheds-tjeneste. Har vi overhørt andres end Ishmael Nokos tilsagn om samarbejde?

Op til pavens besøg hos os i 1989 viede Højlands Forsamlingshus en stormfuld TV-udsendelse til spørgsmålet, hvor velkommen paven var. Da var det teologerne, der dummede sig. Da typerede en klog protestantisk deltager uviljen til saglig debat med ordene: »Hver gang, den katolske kirke kommer os ét skridt i møde, går vi ét skridt baglæns, så afstanden ikke mindes.« De utålmodige blandt os bør huske denne advarsel.

Paven indrømmer i sit brev, at hans stilling og den måde, den udøves på i Rom, udgør den største forhindring på økumenens vej. Nu har paven selv sagt det, så vi må forvente at mistænkeliggørelsen af dem, der har sagt det mange gange tidligere, får en ende. Intet menneske, der er ved sine fulde fem, vil nogensinde opfatte forslag om en ny procedure ved udnævnelsen af en statsembedsmand som et angreb mod grundloven, monarkiet eller selveste regenten, end ikke hvis regentens underskrift skal godkende udnævnelsen. Kun i den katolske kirke er der efterhånden blevet lidt rigeligt af trosfæller, der lider af den begrebsforvirring, at et forslag om mere evangeliske og eventuelt mere demokratiske strukturer skulle være et angreb mod troen, mod kirken, mod paven selv. Nu har Johannes Paul II stillet sig i spidsen for den længe ventede økumeniske reform af paveembedet. Det er mere end blot ét venligt skridt mod vore adskilte brødre og søstre. Bakker de? Eller kommer økumenen nu fra erklæringens fase ind i handlingens fase?

ww

## Polemik eller dialog - i kirken og i verden?

I den standende diskussion om demokrati i Kirken: Kirke-fra-neden og Kirke-fra-oven, er der mange træk, der kan minde om Jesu samtaler med de forskellige grupper i hans samtid: de sækulariserede, politisk opportunistiske saddukæere; de fromme, moralistiske farisæere; de skriftkloge - tidens fagteologer; de militante zeloter eller terrorister; de eksklusive, sektariske klosterfolk essæerne osv.

Hvilket parti tilhørte Jesus? Ingen af dem. Hvad var hans budskab? »Omvend jer og tro på Evangeliet. Gudsriget er kommet nær!« Standardspørgsmålet til ham handlede derfor altid om frelsen: Hvordan kommer vi ind i Gudsriget? Hvordan bliver vi frelst?

Og Jesu svar til dem alle, inklusive apostlene, var altid: »I skal fødes om igen. Ingen er steget op til Himlen uden En: han, som også er steget ned fra Himlen, Menneskesønnen.« Ingen kan trække sig selv op ved hårene, kun åbne sig i ydmyg, angerfuld, tillidsfuld længsel efter livet i Gud, Jesu liv.

En ny fødsel altså, som betyder et nyt udgangspunkt for vort liv, vore tanker, ord og handlinger - det være sig i moral, politik, samfundsliv, familieliv, kirkeliv.

»Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den fører dig hen. Sådan er det med enhver, som bliver født af Ånden«, siger Jesus til den skriftlærde rådsherre Nikodemus.

Denne omvendelse i tro på Kristus er frelsesbetingelse! Den går for sig hele livet, og vi har hårdt brug for tid for at kunne sige et udelte ja til Gud.

Pave Johannes Paul taler om en conversio continua: en fortsat omvendelse. Therese af Jesusbarnet taler om Helligånden som en elevator, der trækker os opad. Det syndige, angerfulde menneske må ydmygt og taknemmeligt lade sig løfte op, fra sig selv til Gud.

I denne »opløftelse« er der mange etager, det må vi alle erkende. Og mange ved slet ikke, at de findes, og at noget af det første, de skænker os, er udfrielsen af sansernes tyranni, også seksualdriftens.

Det er saligprisningerne, der træder i kraft, bogstaveligt, hos det sagtmødige, længselsfulde Guds barn. De psyko-fysiske kræfter kommer på plads i forhold til hinanden. Vi bliver herrer i vort eget hus. Og udsigten til verden ændrer sig, efterhånden som vi løftes op. Indsigten, overblikket vokser... horisonten viger... verden er så stor, så stor... og Gud er ufatteligt nær. Vi har bare ét udtryk for det, der gradvis sker inden i os: åbenbaring!

Hvad ved vi, i denne sammenhæng, om den nuværende pave? Hvad foregår der inden i Johannes Paul II?

Vi ved, at han ligger i fast rutefart mellem sit skrivebord og sit huskapel. Han er et bønnens menneske. Vi ved også, at han har en fortid i Polen som fabriksarbejder, sportsmand, digter, skuespiller. Tidligt mistede han hele sin familie. Efter en vågenat ved faderens dødsleje i krigens første år gav han sit liv til Kristus.

Han blev de mange venners ven, opfyldt af medlidenhed med sine lidelsesfæller under nazismens fremmarch, og ansvarsbevidst, især over for de unge, »som søgte en vej«. Han ville lære dem ikke

at være bange: »Åh se, hvordan man kan elske i så dyb en vrede!«

Han ville være skuespiller, men fik anden besked af sin skriftefar: »Herren kalder dig til præst.« Han forsøgte at slippe, men måtte overgive sig.

Så ville han være hyrde for sine landsmænd, men fik igen anden besked, denne gang af kardinalkonklavet i Rom: Herren kalder dig til pave. »Jeg kommer fra et land, der har lidt meget, og nu kalder I mig til en endnu større lidelse«, var hans svar - og så, efter en pause: »Jeg accepterer.«

Det var helt bevidst et ja til delagtighed i Jesu lidelse i Gethsemane, en Kristi efterfølgelse.

I sin afskedshilsen til sine kære landsmænd sagde han: »Alt, hvad jeg kunne sige, bliver ubetydeligt sammenlignet med, hvad mit hjerte føler og jeres... Så lad os lægge ordene til side. Lad der blot være en stor tavshed for Gud, den tavshed der bliver til bøn.« (Jf. Mary Craigs biografi, dansk overs. 1980.)

Siden har han, som ingen anden pave, rejst jorden rundt med det glade budskab.

Det mod, han lægger for dagen, ene mand, når han går mod verdens-opinionen, er et martyromod af samme støbning som apostlenes. Og hemmeligheden er ikke, at han er stærkere end alle andre. Han forveksler ikke sin begavelse med det kald, han har fået pålagt: »Ved Guds nåde er jeg det, jeg er«, kan han sige med Paulus. Han er under troslydighedens lov.

Ja, om nogen da er Peters efterfølger, Kirkens overhyrde, under troslydighedens lov, så sandt Kristus, historiens Herre, disponerer over ham i sin styrelse af Kirken og ver-

den. Paven er servus servorum Dei: Guds tjeneres tjener i et århundrede, der har gjort sig bemærket frem for alle d foregående som ateismen århundrede.

Politikere søger febrilsligt at etablere en verdensorden uden hvilken vi vil gå til grunde. Uafbrudt præsenteres v for magtbalancer af politisk og økonomisk art, kollektiv egoisme, som vi kender den også i national, faglig, social sammenhæng - og kirkelig.

Og når så menneskene farer i hovedet på hinanden med polemik og politisk manøvrer eller det, der er værre, må vi så ikke konstatere, at enhver taler ud fra sit p.t niveau, med den indsigt der for tiden giver... indtil v besinder os, enhver på sin kald, og bliver klogere.

»I er blinde«, sagde Jesus til de uomvendte farisæere, »derfor forstår I ingenting.«

Det fælles trumfkort i de forskellige grupper er magt: religiøs magt, politisk magt, social magt, fysisk magt, intellektuel magt.

Jesus derimod taler om kald, nådegaver, sendelse, tjenester. Det er her, vi katolikker/kristne hører hjemme og skal vokse - i samklang med de helliges samfund, som vi i dåben er blevet indført i.

Uenighederne skal overvindes gennem en »frelsens dialog« (Paul VI), et du-jeg-vi-forhold, der kan føre os ind i en »kærlighedens civilisation«. En holdning, som pave Johannes Paul praktiserer i sin bog »Over Håbets Tærskel«.

Den må også være vor holdning og vort budskab til en verden, der er ved at falde fra hinanden i uenighed.

Kunne vi ikke blive enige om det?

Elsebet Kieler

## Et godt og jordnært emne

Den 27. september bragte K.O. et læserbrev forfattet af Knud Simonsen.

Det var et godt fornuftigt og jordnært brev, som tog et emne op, som glummes blandt alle de dybsindige og herlige indlæg K.O. bringer, om hvordan dette og hint nu skal forstås og udlægges.

Knud Simonsen skrev om ældre katolikker og deres hverdag og det er et emne, der bør tales om. Der bliver flere og flere af dem, de lever for længe, kort sagt de bliver besværlige.

Jeg tilhører selv denne beklagelige race, som ikke bidrager til nationens budget ved at udføre et produktivt arbejde. Ganske vist betaler jeg stadig mere i skat, end jeg får fra det offentlige, men produktiv er jeg ikke.

Den katolske Kirke i Danmark er lille og ikke særlig rig, så jeg forstår godt, at den kun kan sørge for boliger til ældre præster og søstre. Det er rimeligt og ret, men den kunne også være med til at starte f. eks. andelsboliger for ældre katolikker. Steder hvor

kun katolikker kunne bo. Boliger der kun kunne overdrages til andre katolikker, når en bolig blev ledig.

Det fornøjelige er, at det ikke ville belaste bispedømmet med en eneste øre. Indskud skal man selv betale, og driften og lån i kreditforeninger må jo følge lovgivningen. Det eneste, man skulle gøre fra kirkens side, var at sætte det i gang.

Vi savner meget noget sådant. Vi savner et katolsk fællesskab, når vi bliver ældre. Selvfølgelig er vi be-

sværlige, men nu er vi her altså, og de yngre der i dag skal følge os, bliver meget hurtigt også ældre, for husk: Vi er blot lidt støv på Herrens fod.

Men så længe vi får lov til at være her på jorden, er der intet ondt i, at vi har det godt og kan være sammen med andre ældre katolikker. Det kunne også vise sig at være til gavn for vor lille danske menighed, som sin lidenhed til trods måske nok kunne være mere levende og tidssvarende.

Jørgen Jørgensen





Ministrantvalfarten i Rom havde for første gang nogensinde tiltrukket sig skandinavisk opmærksomhed. På billedet ses den skandinaviske valfartsgruppe.

## 24 danske ministranter på valfart til Rom

Salige er de, som stifter red« var mottoet for CIMs Coetus Internationalis Ministrantium) valfart til Rom i år.

Det er en begivenhed, der inder sted hvert femte år, og som for første gang havde tiltrukket sig skandinavernes opmærksomhed. 24 danske og en norsk ministrant drog altså sammen på valfart til

Den evige Stad, hvor der vendte et spændende og afvekslende program.

Ikke alene den ca. 25 km lange rundtur til fods til Roms syv hovedkirker (en oplevelse, vi alle sent vil glemme, for på sådan en tur lærer man sig selv og Roms mange ansigter bedre at kende end i bus eller metro), men også det antikke

Rom, katakomberne og Castelli Romani, bjergene uden for byen med et besøg på Castel Gandolfo og den velkendte vinby Frascati fandt indpas i denne valfart.

Men den største oplevelse var dog »privataudiensen« på Peterspladsen. At tænke sig, at man sammen med skønsmæssigt 22-25.000 mini-

stranter fra alle dele af Europa synger, beder og lytter til pavens budskab - det var virkelig enestående og gjorde stort indtryk på alle.

Ingen har fortrudt, at de var med på valfarten, og det stod helt klart for hver enkelt pilgrim, at i år 2000 vil man være med igen.

Reinhold Sahner

## »MARIA, HJERTERNES DRONNING«

Den montfortanske association genetableres i bispedømmet med tilknytning til Vor Frue Kirke i Slagelse

De fleste katolikker er bekendt med begrebet tredieordener, som lægfolk kan tilslutte sig gennem løfter. Katolsk lommebøger for 1995 giver således oplysninger om benediktiner- og cistercienser-«oblater«, om lægfranciskanere, lægdomnikaner og lægkamelitere, som alle findes i Danmark.

Man kan ikke tale om en montfortansk tredieorden, al den stund, at montfortaner-«ordenen« ikke er nogen orden, men en kongregation. Alligevel findes der hos

montfortanerne noget, der kunne minde om en tredieorden, og det er den såkaldte association »Maria, Hjerternes Dronning«. Tidligere talte man om et »ærkebroderskab«, og som sådan har den eksisteret i Danmark allerede fra 40'erne, oprettet af montfortanerne med sæde ved Vor Frue Kirke i Slagelse.

Mens pater J. Mesters var lokal leder, flyttedes den, vistnok i 50'erne, til Visdomsdøtrene kapel i Roskilde. Men pater Mesters døde i begyndelsen af 80'erne, og Vis-

domsdøtrene kapel blev lukket i begyndelsen af 90'erne, og ærkebroderskabet har fortonet sig i intetheden.

Gennem forhandlinger med montfortanernes general superior i Rom og med fornyet tilladelse fra biskoppen af København re-oprettes nu i Danmark, pr. 8. december 1995, den montfortanske association »Maria, Hjerternes Dronning« med sæde ved Vor Frue Kirke i Slagelse. P. Stephen Holm er af p. General udnævnt til ny regional leder.

Hvis det når at komme

med, kan man i den ny katolske lommebog for 96 læse: »I den montfortanske association »Maria, Hjerternes Dronning«, optages der medlemmer, der bevidst ønsker at leve deres kristenliv i afhængighed af jomfru Maria efter den hellige Louis-Marie de Montforts inspiration, i tilknytning til montfortanernes kongregation«.



Pastor Stephen Holm bliver regional leder for den montfortanske association »Maria, Hjerternes Dronning«.

## Diakonal Østersø-konference på Nørrebro i København

I ugen 23. - 27. september 1995 var Danmark vært for den tredje diakonale Østersøkonference.

I den anledning besøgte ca. 30 kirkefolk fra Polen, de nordiske og de baltiske lande samt det tidligere Sovjetunionen det økumeniske spiseprojekt »Blågård«, som drives af frivillige medarbejdere fra

Blågårdskirken og Sakramentskirken, Nørrebro.

Deltagere kom for at høre om, hvordan diakoni praktiseres her. I nogle østlande har diakoni indtil for nylig været forbudt; nu er det tilladt, men der er stor mangel på penge til det.

Tilskud fra EU i form af kød m.m. samt offentlige

midler er et ukendt begreb, men entusiasmen, især hos unge kristne, er til stede, og behovet er stort.

Foruden spiseprojektet stod også Mariatjenesten og Indvandrer-kvindecetret på besøgslisten.

Anne Louise Elmquist  
Erhvervspraktikant

## Pilgrimsfærd for tillid på jorden

DUK i telefonen - vil jeg lede en gruppe til Taizé-stævne i Lund?

Mig - jeg er for gammel til alt det der -men Taizé det gav et ryk i mig. Jeg vil godt, hvis jeg kan få en seng og ikke skal sove på gulvet.

Jeg inviterede min mand med, men han kan ikke forstå, at man skal sidde på gulvet og bede. Hvad er der i vejen med kirkebænkene, spørger han.

Domkirken i Lund fylder 850 år i år, og der var en stor, festlig gudstjeneste med dronningen og hele bisperækken weekenden før vi var her. I ugen derefter blev alle kirkebænkene flyttet ud til en nærliggende gård, man lånte et par tusinde siddemåtter fra Malmös fodboldstadion, og så var næsten alt parat.

700 var tilmeldt overnatning i Lund, og 1500-2000 var til stede ved gudstjenesten i domkirken.

Vi ankom fredag og fik alle sammen en stor brun kuvert indeholdende program, sange, spisebillerter, indkvarteringsadresse, kort over Lund og et vidunderligt gult kort, pænt tegnet og trykt, som gav os fri rejse på alle bybusser i hele weekenden.

Vi var ca. 60 personer fra Danmark, heraf halvdelen fra vores egen gruppe fra DUK - og det syntes jeg vi kan være stolte af.

Et Taizé-møde er en spændende oplevelse, specielt for alle de unge mennesker. De får chancen for at prøve deres sprogkundskaber, møde folk fra alle samfundslag, mange forskellige trossamfund og ikke mindst at høre musikken og synges til den.

En Taizé-gudstjeneste kan nemt vare et par timer med musik hele vejen igennem. Nogle strofer går igen og igen, og pludselig er der en vidunderlig stemme, der løfter melodien helt op til kirkens loft. Jeg har hørt det i Taizé, i London og nu også i Lund. Det er ikke de samme solister, men altid gode og spændende stemmer.

Fredag og lørdag var der mange mennesker omkring til at hjælpe os til rette - og søndag morgen til den store gudstjeneste kom de pludselig alle sammen i deres præstekjoler. Det var Svenska Kyrkan med både mandlige og kvindelige præster iført fine lyseblå kjoler. De fleste af de kvindelige præster var unge med flot langt, lyst hår.

Vi havde en ung dame fra Irland med. Hun havde kun været i Danmark i to måneder, og dette var en brat opvågning til en ny form for religion.

Før den store gudstjeneste læste vores ungdomspræst, Charles McCarthy, messe i krypten under domkirken sammen med den lokale katolske præst. Der var mange, der var mødt frem, næsten hele den danske gruppe - både katolikker og ikke-katolikker.

Det var en fin weekend i Lund, meget velorganiseret, og vi nød det alle sammen.

Det næste store Taizé-stævne vil være i Wrocław i det sydlige Polen fra den 28. december 1995 til den 1. januar 1996. Jeg håber, mange af vore unge vil deltage, det vil være en god ballast at begynde det nye år med.

May Weber Nielsen

### Katolsk lommebog '96

Lommebogen indeholder Årskalender, Liturgisk Kalender og Katolsk Vejviser for Bispedømmet København.

Prisen er kr. 65,- + evt. forsendelse.

Lommebogen kan bestilles på Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V. Telefon 31 24 12 10.

Undertegnede bestiller hermed eksemplarer:

Navn

Adresse

Postnr. og by:



# Nyt om især vore præster og søstre

Med virkning fra den 22. marts 1995 fritog pave Johannes Paul II, efter at have accepteret den i henhold til CIC canon 401 § 2 indgivne afskedsbegæring, biskop Hans L. Martensen for embedet som Biskop af København og udnævnte ham samtidig til apostolisk administrator for perioden indtil efterfølgerens indsættelse.

Samme dag udnævnte pave Johannes Paul II generalvikar Czeslaw Kozon til Biskop af København.

Bispevielsen fandt sted i Sankt Ansgars Domkirke den 7. maj 1995 og foretoges af biskop Hans L. Martensen med biskop Paul Verschuren af Helsinki og biskop Edward Samsel, hjælpébiskop i Elk, som medkonsekratorer.

Den nye biskop overtog ved samme lejlighed ledelsen af bispedømmet.

## Tåstrup

Efter at Sankt Pauls Kirke, Frøgård Allé, i Tåstrup den 5. juni 1995 er blevet højtideligt indviet og dermed overdraget til menigheden som sognekirke, erklæres den hidtidige kirkebygning på Køgevej 162 A i henhold til CIC canon 1212 og 1213 § 2 for lukket og taget ud af sakral brug.

## Pensioneres

Pater *Irenæus Capellen* O.F.M.Conv. og pater *Anton Dekkers* S. J. har på grund af alder ønsket at trække sig tilbage fra deres embede som sognepræst i henholdsvis Nakskov og Køge.

Pater *Irenæus* og pater *Dekkers* vil fortsat bo i de respektive præstegårde. Pater *Dekkers* har fået nyt telefonnummer: 53 66 20 36.

## Udnævnelser

Med virkning fra den 1. august 1995 har jeg udnævnt: Pastor *Finn Arvé* til konstitu-

ret sognepræst ved Sankt Birgittas Kirke i Maribo.

Pater *Herman F. Berning* O.F.M.Conv. til sognepræst ved Sankt Franciscus Kirke i Nakskov for en periode af 3 år.

Pater *Herman F. Berning* O.F.M.Conv. til konstitueret sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing Falster for en periode af 1 år.

Paster *Jesper Fich* til sognepræst ved Sankt Mariæ Kirke i København for en periode af 3 år.

Pater *Knud Aage Nielsen* S.J. til andenpræst ved Sankt Mariæ Kirke i København for en periode af 3 år.

Med virkning fra den 1. august 1995 har jeg udnævnt:

Paster *Andrzej Papuga* C.M. til dommer i Den kirkelige Domstol for en periode af 3 år.

Paster *Dietrich Timmermann* til ansvarlig præst for turistsjælesorgen i bispedømmet for perioden indtil den 31. juli 1998.

## Embedsfornyelser

Med virkning fra den 1. august 1995 har jeg fornyet embedsperioden for:

Pater *Jac Adams* C.ss.R. som sognepræst ved Sakramentskirken i København for en periode af 1 år.

Paster *Poul Clausen* som sognepræst ved Sankt Pauls Kirke i Sønderborg og som præst for den selvstændige menighed (quasi-paroecia) ved Sankt Ansgars Kirke i Åbenrå for en periode af 3 år.

Paster *Jørgen Erichsen* som andenpræst ved Sankt Therese Kirke i København og ved Sankt Andreas Kirke i København for en periode af 3 år.

Pater *Urban Figge* O.M.I. som sognepræst ved Krist Konges Kirke i Nuuk for en periode af 3 år.

Pater *Leo Kertz* O.M.I.

som sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers og ved Sankt Kjelds Kirke i Viborg - omfattende Lemvig - for en periode af 3 år.

Paster *Georg Nibler* som sognepræst ved Sankt Knud Lavards Kirke i København for en periode af 1 år.

Pater *Knud Aage Nielsen* S. J. som sognepræst ved Johanneskirken i København for en periode af 3 år.

Paster *Lech Pytlak* som sognepræst ved Sankt Antoni Kirke i København for en periode af 3 år.

Paster *Dietrich Timmermann* som sognepræst ved Sankt Ansgars Kirke i København for en periode af 3 år.

Paster *Dominique Tran Duc Thanh* som sognepræst ved Sankt Marie Kirke i Haderslev for en periode af 3 år.

Paster *Willem Wuyts* O.Præm. som sognepræst ved Sankt Peters Kapel i Herning for en periode af 3 år.

Pater *Wladyslaw Zdunek* C.ss.R. som sognepræst ved Sankt Nikolaj Kirke i København for en periode af 3 år.

## Embedsforlængelser

Med virkning fra den 1. august 1995 har jeg forlænget embedsperioden for:

Pater *Julian Bodnar* C.ss.R. som koordinator af den polske sjælesorg for hele bispedømmet og som præst for de polsktalende katolikker for en periode af 3 år.

Paster *Joseph Châu Chu Huy* som koordinator af den vietnamesiske sjælesorg for hele bispedømmet for en periode af 3 år.

Paster *Jørgen Erichsen* som hospitalspræst for København og omegn for en periode af 3 år.

Paster *Guido Kreienbühl* som præst for de tysktalende katolikker for en periode af 3 år.

Pater *Paul Marx*, O.M.I. som præst for de teologistuderende for en periode af 1 år.

Pater *Knud Aage Nielsen* S. J. som vice-officialis i Den kirkelige Domstol for en periode af 3 år.

Paster *Ebbe Simonsen* som præst ved Maria Hjerter Kloster i Sostrup.

Paster *Pierre Tuyen Nguyen Ngoc* som assisterende præst for den vietnamesiske sjælesorg med særligt henblik på vietnamesere vest for Store Bælt, og som assisterende ungdomspræst med særligt henblik på det vietnamesiske børne- og ungdomsarbejde. Udnævnelserne gælder for en periode af 3 år.

Paster *Dietrich Timmermann* som økumenisk sekre-

tær i bispedømmet for en periode af 3 år.

## Køge

Med virkning fra den 22. september 1995 er pater *Hans Christoffersen* O.F.M. Conv. udnævnt til ansvarshavende præst for menigheden ved Sankt Hans Kirke i Køge for perioden indtil den 31. juli 1996.

I tilslutning til ovennævnte kan jeg meddele, at: I henhold til CIC canon 517 § 2 er menighedsrådsformand *Ernst Zornhagen* udnævnt til praktisk og daglig administrator ved Sankt Hans Kirke i Køge.

*Ernst Zornhagen* vil således - under pater *Hans Christoffersens* formelle ledelse - have ansvaret for den praktiske administration af sognet. Udnævnelserne gælder ligeledes indtil den 31. juli 1996.

## Ny leder af

### Skt. Andreas Bibliotek

Med virkning fra den 4. oktober 1995 er pater *Robert Showers* O.F.M. Conv. udnævnt til leder af Sankt Andreas Bibliotek.

Han afløser herved pater *Pierre Grégoire* O.P., som havde ansvaret for Biblioteket siden sin ankomst til landet i 1953.

## Det biskoppelige Råd

I overensstemmelse med CIC canon 502 har jeg med virkning fra den 1. oktober 1995 udnævnt følgende præster til medlemmer af Det biskoppelige Råd for perioden indtil den 30. september 2000. pater *Josef Dudek* C.ss.R. pater *Frank Jobst* O.M.I. paster *Henri Kerkhofs* O.Præm paster *Guido Kreienbühl* pater *Paul Marx* O.M.I. paster *Lars Messerschmidt* pater *Gerhard Sanders* S.J. paster *Dietrich Timmermann*

## Magleås Styrelse

Med virkning fra den 1. august 1995 er følgende genudnævnt til at udgøre styrelsen for Kursuscentret Magleås for en periode af 4 år: *Ellen Marie Lebahn*, som formand, søster *Hildegard Doods* og *Hanne Brixtofte*. Ligeledes er *Annie Rastrup* og paster *Dietrich Timmermann* genudnævnt for en periode af 2 år.

## Andre meddelelser

Pater *Tomás Beortegui* C.ss.R. rejser tilbage til Spanien medio december.

Jeg takker pater *Tomás* for hans mangeårige tjeneste i vort bispedømme og ønsker ham alt godt for fremtiden.

Biskop *Hans L. Martensen*

er flyttet til sine medbrødre i Stenosgade 4 A, 1616 København V. Tlf. 31 21 85 88.

Paster *Martin Bergsøe* og paster *Benny Blumensaat* har fået ny adresse: Frøgård Allé 4, 2630 Tåstrup.

Pater *Henri Leenders* S. J. og pater *August Ziggelaar* S. J. er flyttet til deres medbrødre i Stenosgade 4 A, 1616 København V. Tlf. 31 21 85 88.

Den 20. maj 1995 blev *Niels Engelbrecht* af bispedømmet København diakonviet i Boston, USA.

Den 21. april blev *Lars Reuter* S.J. diakonviet i Sankt Augustins Kirke i København. Han præstevies i Frankfurt den 22. oktober 1995 og skal fortsat bo hos sine medbrødre på Niels Steensens Kollegium.

Den 1. september vendte br. *Theodor Jürgensen* O.F.M. Conv. tilbage til Danmark for at virke i vort bispedømme. Han bor hos sine medbrødre i Roskilde. Tlf. 42 36 77 56.

Pater *Richard Sprengers* S. J. blev præsteviet af biskop Hans L. Martensen den 25.

maj 1995 i Vor Frue Kirke i Århus. Han bor hos sine medbrødre på Niels Steensens Kollegium.

Paster *Olaf V. Sprensen* døde den 24. august 1995 og paster *Gerard Coenen* C.M. den 3. september 1995.

De hvile i fred.

Sankt Birgitta Søstrene har oprettet et kommunitet i Danmark. Deres adresse er: Sankt Birgittas Kloster og Gæstehjem, Præstøvej 65, 4700 Næstved. Tlf. 53 72 85 16.

Jesu Små Søstrenes Kommunitet er pr. 15. august 1995 flyttet fra Vesterbrogade 92 til Saxogade 105, 2.th., 1662 København V. Tlf. 31 22 26 80

Kærlighedens Missionærer vil i løbet af oktober måned oprette et kommunitet i København.

Bispedømmets præstetræte finder i år sted på Magleås fra mandag den 20. november 1995 til torsdag den 24. november 1995.

København, den 6. oktober 1995.

+Czeslaw Kozon

# Hvad betyder det?

## Af Willem Wuyts

Symboldyret forestiller ingen drage denne gang, men en grif. Selv om den er et fabeldyr snarere end et rent bibelsk symbol, forekommer den dog på kirkelige dokumenter og paramenter (= liturgiske dragter).

Griffen er et såkaldt dobbeltdyr: halvt ørn, halvt løve. På vedstående billede har ørnen endog fået løvens ører, på trods af, at todelingen sker ved dyrets mave.

Hvad er så meningen med den? Hvad er den symbol for? Svaret er: Løven løber på jorden, ørnen flyver i det høje.

Griffen kan ses som i besiddelse af to naturer som både Gud (i det høje) og men-

neske (på jorden). Det er jo umuligt at gengive Jesu Kristi skikkelse således, at denne dobbelte natur som Gud og menneske gøres synlig. En glorie bag hans hoved siger noget om hellighed, men alle helgener afbildes jø med glorie. Somme tider tog kunstneren sin tilflugt til en trekantet glorie for at antyde, at Jesus er en af personerne i Den hellige Tre-enighed. Men griffen syntes at være et nemmere symbol på Kristi dobbeltnatur.

Tilmed kunne griffens nederste del tolkes som »Løven af Judas' stamme«, mens ørnen henviser til Guds altseende, skarpe blik.



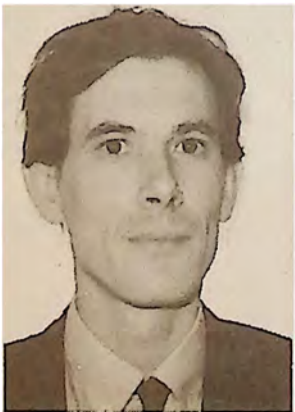
# Ny medarbejder på bispekontoret

*Francisco Patricio* er pr. 1. oktober 1995 ansat på bispekontoret som regnskabsmedarbejder. *Patricio* er 34 år gammel, født og opvokset i Portugal og siden 1987 bosat i Danmark. Han er dansk gift, far til en pige på 3 år og en nyfødt dreng.

*Patricio* har 9 års praktisk kontorerfaring, hvoraf de 5 er erhvervet i Danmark.

Velkommen til *Patricio!*

*Erna Kleiner*  
kontorleder





# Verdensmissionssøndagen den 29. oktober

lottoet for årets indsamling i verdensmissionen er *Hvor troen lever*. Det hender ikke til noget geografisk, men ganske simpelt til de menigheder verden over, hvor den levende tro etter sit præg på fællesskabet.

Det betyder bl.a., at man er ansvarlig for troens udbredelse. I det, vi i gamle dage kaldte missionsområderne, og som vi nu betegner som de unge kirker, er troens begejstring så smittende, at den i sig selv kalder mennesker til omvendelse.

Hertil kommer, at fælles odslag og stor offervilje er en

selvfølge, når det gælder verdenskirken anliggender. Intet bispedømme i den 3. verden, det være sig nok så luftfattigt, kunne drømme om ikke at bidrage til den fælles kollekt, der på verdensmissionssøndagen optages til fordel for kirkens mission. Og her er der virkelig tale om enkensk skærv.

Årets motto rummer også et spørgsmål: Lever troen her hos os? Er vor glæde over troen så stor, at vi vil dele den med andre? Eller er vi os selv nok? Det er det samvittighedsspørgsmål, der stilles os søndag den 29. oktober. På denne dag får hver kirkegænger en lille meditationsfolder i hånden. Billedet og teksten taler om troens glæde. Måtte det inspirere alle danske menigheder til at deltage aktivt i Kirkens mission både gennem bøn og gennem et klækkeligt bidrag til, at kirken kan røgte den opgave, der lyder: Gå ud i alverden og forkynd det glade budskab.

Med hjertelig hilsen og tak f. missio danmark

Urban Figge O.M.I.



Hver kirkegænger får på missionssøndagen en lille meditationsfolder udleveret. Billedet og teksten taler om troens glæde. Temaet for årets indsamling er »Hvor troen lever«.

missio danmark

»missio danmark« er det pavelige missionsværk i Danmark. Som kirkens officielle missionsværk her i bispedømmet står »missio danmark« for indsamling af de midler, som fordeles centralt i Rom. Pater Urban Figge er af biskoppen udnævnt til leder af »missio danmark«.



## Indsamlet i 1994 på Verdensmissionssøndagen

Den hell. Fam.kirke, Birkerød	1.600
Hell. Kors kirke, Nyk. F.	1.527
Hell. Kors kirke, Tønder	233
Helligåndskirken, Frederikshavn	650
Helligåndskirken, Vordingborg	650
Jesu Hjerter kirke, København	3.299
Jesu Hjerter kirke, Randers	772
Johanneskirken, Søborg	957
Krist Konge kirke, Nuuk	2.079
Mariukirkjan, Tórshavn	
Niels Steensens Kollegium	100
Rosenkranskirken, Åkirkeby	720
Sakramentskirken, Kbhv. (dansk)	430
Sakramentskirken (engelsk)	2.260
Sakramentskirken (fransk)	602
Skt. Albani, Odense	2.273
Skt. Ansgar, København	4.368
Skt. Ansgar, Aabenraa + Sønderborg	2.118
Skt. Andreas, Ordrup	1.031
Skt. Annæ, København (dansk)	2.655
Skt. Annæ (polsk)	1.875
Skt. Annæ (engelsk)	1.925
Skt. Antoni, Brønshøj	1.320
Skt. Augustin (tysk)	4.257
Skt. Augustin (spansk)	3.200
Skt. Augustin (rest beløb)	460
Skt. Birgitte, Maribo	
Skt. Clemens, Grenå	619
Skt. Elisabeth, Holbæk	840
Skt. Franciscus, Nakskov	2.703
Skt. Hans, Hørsholm	1.705
Skt. Hans, Køge	1.276
Skt. Hyacinthus, Rønne	900
Skt. Josef, Horsens	3.614
Skt. Kjeld, Viborg	1.575
Skt. Knud, Fredericia	1.015
Skt. Knud, Svendborg	3.817
Skt. Knud, Ringsted	1.100
Skt. Knud Lavard, Lyngby	100
Skt. Laurentii, Roskilde	4.660
Skt. Mariæ, Frederiksberg	5.092
Skt. Marie, Haderslev	1.800
Skt. Maria, Kalundborg	1.585
Skt. Mariæ, Aalborg	4.328
Skt. Maria, Hjørring	4.155
Skt. Michael, Kolding	7.619
Skt. Nikolaj, Esbjerg	2.395
Skt. Nikolaj, Hvidovre	1.915
Skt. Norbert, Vejle	3.242
Skt. Paul, Taastrup	1.511
Skt. Peter, Herning	3.149
Skt. Therese, Hellerup	4.740
Skt. Thøgers Kirke, Thisted	325
Skt. Vincent, Helsingør	1.314
Skt. Vilhelm, Hillerød	2.312
Stella Maris, Nyborg	633
Vor Frøelse, Assens	
Vor Frøelse, Herlev	11.186
Vor Frøelse, Næstved	3.122
Vor Frøelse, Silkeborg	1.704
Vor Frøelse, Slagelse	800
Vor Frøelse, Århus	6.700
Vor Frøelse Kloster, Birkerød	100
DUK ledertræning	680
I alt	135.692
Gaver	62.233
Total	197.925

## Nye film fra KVIP

# Bispevielsen, etik og moderne Bibelforståelse



En række nye og spændende videofilm ligger klar fra KVIP, Katolsk Videoproduktion. Biskop Kozons bispevielse i Skt. Ansgars Kirke den 7. maj i år blev dækket af to KVIP-kameraer. Vielsen varede næsten tre timer, men optagelserne er nu klippet ned til én times sammendrag.

Efter biskoppens eget ønske viser filmen hele vielsesritualet, dels bringer den nuntius' tale, biskop Martinsens prædiken, oplæsningen af pavenes udnævnelsespapirer samt biskop Kozons afslutningstale.

Resten af liturgien vises kun i korte glimt. Filmene er

velegnet til menighedsarrangementer o.lign.

### »Er det slut nu« - et debat-program

En lille familie kommer ud for en trafikulykke. Alle bliver alvorligt kvæstede. På sygehuset er man nødt til at træffe en række svære valg - hvor meget skal man gøre for at redde den gravide kvindes foster? Skal man efterkomme den svært handicappede mands ønske om passiv døds-hjælp? Osv. osv. Dilemmaer man dagligt konfronteres med på et moderne hospital.

I filmen ridses historien op bid for bid. Et panel bestående

af seks forskellige personer debatterer spørgsmålene, efterhånden som de dukker op. Men vigtigst af alt: Efter hver bid af historien har seerne mulighed for at standse filmen og selv diskutere situationen, inden man ser panelets debat.

Der er stof nok til mange gode diskussioner, også om det menneskesyn, der ligger bag de konkrete valg. Filmen er velegnet til skolens ældste klasser, til studiekredse o.lign., men også til privat brug - man afgør selv, hvor meget man vil deltage i diskussionen undervejs. Filmen er på ingen måde specielt katolsk, den kan bruges i alle kredse. Dens samlede varighed er 45 minutter, men man kan sagtens se de enkelte dele fordelt over flere gange. Der medfølger skriftligt materiale med historie og spørgsmål.

### Bibelforståelse på nu-dansk

Pepe er 12 år. Han lever i et fattigt slumkvarter i udkanten af en sydamerikansk storby. Der er ikke noget at sige til, at han let lader sig lokke ud i kriminalitet. Men hans bedste-memor, der er med i den lokale basismenighed, ved godt, at for Vor Herre holder kampen for det fortabte får aldrig op.

De første seks afsnit af en

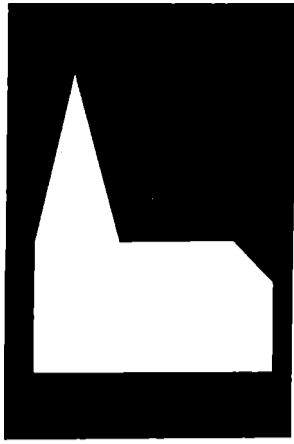
længere engelsk serie om moderne bibelforståelse foreligger nu på dansk. Hvert afsnit er bygget op omkring en nutidshistorie - en slags lignelse - fra vidt forskellige steder i verden. Der er indlagt nogle kateketiske afsnit undervejs, som giver baggrund for at læse Bibelen med vor tids øjne. Historierne tilstræber at være realistiske, og de er til tider ganske barske - der er ingen sikkerhed for »happy end«.

De enkelte afsnit kan sagtens ses uafhængigt af hinanden, de varer mellem 20 og 30 minutter. Serien er velegnet til undervisning af både børn og voksne, til bibelkredse m.v. og til personlig fordybelse. Også disse film henvender sig bredt til alle Bibel-interesserede, ikke kun til katolikker. Seriens fællestitel er: »For-samlet i mit navn«. Den har nær tilknytning til bogen »Vandring på vand«, der kan købes på Pastoralcentret.

Det koster 50 kr. + porto og ekspedition at leje en KVIP-film i 14 dage, eller 100 kr. ved køb. KVIP forventer at have et nyt katalog klar i løbet af efteråret. Ring og hør nærmere eller bestil en film på tlf. 31 20 93 37.

Klaus Møller-Jørgensen





# Orientering fra sognene

November og 1.-14. december

På disse sider bringer vi én gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 17, der udkommer den 25. oktober 1995, er torsdag den 5. oktober 1995 for nov.-14. dec. 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin, »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V. Tlf. 31 21 1444.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.  
Menighedsrådsformand. Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.

Messtider: (HC2)

Søndag: Messe kl. 10.

Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

November:

Onsdag d. 1., 8., 15., 22. og 29.: Basararbejde kl. 19 i menighedslokalet.

Fredag d. 3.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

Søndag d. 5.: Alle Helgen. Højmesse med kor kl. 10.

Mandag d. 6.: Alle Sjæle. Messe kl. 17.

Tirsdag d. 7., 14., 21. og 28.: Kor kl. 19.30.

Torsdag d. 9.: Sct. Joseph klub kl. 14.30.

Søndag d. 12.: Familiemesse og sogneundervisning.

Lørdag d. 18.: Messe på vietnamesisk kl. 14.

Lørdag d. 25.: Messe på polsk kl. 17.

Søndag d. 26.: Krist Konges Fest. Familiemesse og sogneundervisning.

December:

Fredag d. 1.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

Lørdag d. 2.: Julebasar kl. 10-17 i skolens gymnastiksal. Sct. Mariæ kirkekor synger om eftermiddagen.

Søndag d. 3.: 1. søndag i advent. Koret synger. Julebasaren fortsætter kl. 11-16.

Tirsdag d. 5., 12. og 19.: Kor kl. 19.30.

Fredag d. 8.: Marias Uplettede Undfangelse. Messe kl. 17.

Torsdag d. 14.: Sct. Joseph klubs adventsfest kl. 14.30.

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 10.

Fredag: Messe kl. 17.

For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

Søndag d. 5.: Allehelgensmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

Mandag d. 6.: Allesjælesmesse kl. 17.

Søndag d. 26.: Jesus Kristus, Universets Konge messe kl. 10. Efter messen salg af adventskrans og kalenderdekorationer.

December:

Søndag d. 3.: 1. adventssøndag. Messe kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

Fredag d. 8.: Maria uplettede undfangelse. Messe kl. 17.

Trosundervisning:

Konfirmationsforberedelse hver torsdag kl. 15.45-16.45. Undervisningen begynder 15.45.

Lørdag d. 4. og 18. nov. og 2. og 16. dec. kl. 13.30-15.1. konunionsforberedelse og undervisning for børn.

Lørdag d. 9.: Børnenes krybbespil ved julefest for flygtninge kl. 14.

Fredag d. 1. dec.: DUK-hyggeaften kl. 17-21.30.

### Sankt Maria Kirke

#### Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring  
Henvendelse til Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Tirsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Søndag d. 5.: Allehelgensmesse kl. 14.30.

Mandag d. 6.: Allesjælesmesse kl. 19.

Søndag d. 19.: Messe kl. 14.30 på vietnamesisk.

Fredag d. 24.: 117 vietnamesiske martyrer. Messe kl. 19.

Søndag d. 26.: Jesus Kristus Universets Konge. Messe kl. 14.30.

Fredag d. 10. og 24. nov. og 8. dec.: Trosundervisning for børn og unge. Kl. 18-20.

December:

Søndag d. 3.: 1. adventssøndag. Messe kl. 14.30.

Fredag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Messe kl. 19.

### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevvej 23, 7700 Thisted.

Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider: (HC2)

Søndag d. 12. og 26.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

December:

Søndag d. 10. og 24.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe d. 10.

## 2 Midtjylland nord

### Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers

Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.

Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski. Tlf. 86 40 13 46.

Da pater Smeenk gør tjeneste på Færøerne, bliver der nogle uregelmæssigheder i vore Søndagsmesstider indtil han vender tilbage den 14. november.

Messtider:

Søndage: Messe kl. 10.

Hverdage: Se opslagstavlen.

### Skt. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg

Præst: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.

Administrator i Viborg og Lemvig: Reinhold Sahnner, tlf. 86 82 24 15.

Menighedsrådsformand: Doris Andersen, tlf. 86 62 63 96.

Messtider: (HC2)

Lørdage: Messe kl. 16 undt. d. 14.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig

Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.

Administrator: Reinhold Sahnner, tlf. 86 82 24 15.

Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messtider: Søndag kl. 10.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C

Tlf. 86 13 56 66. Fax 86 19 45 91.

Præster: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messtider: (HA)

Søndagsmesser: Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 (efter messen kirkekaffe). Messe kl. 17.

Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på engelsk: Lørdag d. 11. nov. kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.

Skriftemål: 1. fredag kl. 17-19 eller efter aftale.

KUK: Hver anden mandag kl. 19-22 (13. og 27.11). Mini-KUK: hver torsdag 17.30-19.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-

19.45.

Firmandklub: Hver onsdag kl. 19.30 (undt. i ferien).

Skt. Knuds klub for ældre: 1. og 3. tirsdag kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag kl. 13-17.30. Lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.

Århus Boghandel (ved kirken) 9-17.30. Fr. 9-19. Lø. 9.30-13.

Galleri ved kirken: Mandag-fredag kl. 14-17.30: Vidar Utvik (fra 4/11).

Onsdag d. 1.: kl. 9: Overtagelse af Århus Boghandel.

Torsdag d. 2.: kl. 19: DUK om 2. Vatikankoncil.

Fredag d. 3.: kl. 18: Eukaristisk tilbedelse, skriftemål og Jesu Hjerter messe.

Lørdag d. 4.: kl. 11: Fernisering i Galleri ved kirken: Vidar Utvik.

kl. 14.10 Hubertusmesse.

Søndag d. 5.: Alle Helgens fest.

Mandag d. 6.: Alle Sjæles dag. Messe kl. 19, derefter menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 9.: kl. 19: Konventitgruppen. Kl. 19: DUK om 2. Vatikankoncil.

Lørdag d. 11.: kl. 10: Sogneundervisningen. Messe kl. 12.15. Kl. 14 messe på engelsk. Kl. 15 messe for de afdøde på Nordre kirkegård.

Søndag d. 12.: kl. 14: »Tro og Lys« for mentalt handicappede.

Torsdag d. 16.: kl. 11 messe og møde for CVC. Kl. 19 DUK om 2. Vatikankoncil. Kl. 19 Kunstkradsaften med Lene Noer.

Torsdag d. 23.: kl. 19: DUK om 2. Vatikankoncil. Lørdag d. 25: SOS-dag på Skt. Knuds Skole.

Søndag d. 26.: Kristus Verdens Konge-fest. Kirkeårets sidste søndag.

Tirsdag d. 28.: kl. 19.30 pastor Reinhold Sahnner holder oplæg om vor katolske kirkes tradition og traditioner.

December

Fredag d. 1.: kl. 18 sakramental tilbedelse, skriftemål, Jesu Hjerter messe.

Lørdag d. 2.: kl. 10 sogneundervisning (forældre-dag). Begynder med messe kl. 10 (!) Kl. 13 Nicolausfest i salen. Kl. 14 »Tro og Lys« - messe.

Søndag d. 3.: 1. søndag i advent.

Mandag d. 4.: kl. 19 menighedsrådsmøde.

Fredag d. 8.: kl. 19 højmesse. Fest Marias uplettede undfangelse.

Lørdag d. 9.: kl. 14 messe på engelsk og klub.

Søndag d. 10.: 2. søndag i advent.

### Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Kirkeværg: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.

Messtider:

1. og 3. søndag kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messtider: (HC2)

2. og 4. søndag kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykjærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Præsten træffes hver onsdag kl. 16-18 og torsdag kl. 9-12.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Messtider: (HC2)

Hver søndag kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 2. søndag i måneden kl. 9-9.45.

Lørdag d. 4.: Religionsundervisning kl. 10.

Søndag d. 5.: Alle Helgen. Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 8.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

Alle Sjæle. Menighedens afdøde mindes i messen kl. 19.

Søndag d. 12.: Familiemesse kl. 10.

Lørdag d. 18.: Religionsundervisning kl. 10.

### Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjermild, 8500 Grenå.

Tlf. 86 38 44 88.

Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 13 41 38.

Messtider:

Søndagsmesse: kl. 10.

Hverdagsmesse: kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordenskalder)

Onsdag d. 1.: Alle Helgen, højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 2.: Alle sjæle, Requiemmesse kl. 9.

Mandag d. 13.: Festen for alle helgener, der leve-

de under den hl. Benedikts ordensregel, Rosa Mystica-dag. Udstilling af Alterets sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen. Kl. 18.40 sakramental vesignelse. Kl. 19 procession til ære for Maria Rosa Mystica, bagefter messe.

Tirsdag d. 14.: Sjælemesse for alle afdøde, der levede under den hl. Benedikts ordensregel kl. 9.

Tirsdag d. 21.: Marias fremstilling i templet. Festmesse kl. 10 i anledning af 1. løfteafleggelse for sr. M. Veronica Krenn.

Lørdag d. 25.: Messe for oblater kl. 10.

Fredag d. 8.12.: Marias uplettede undfangelse, højmesse kl. 10; kl. 12-13 »Nådens time«.

Tilbedelse med sakramental vesignelse; kl. 17 tilbedelse med sakramental vesignelse.

Onsdag d. 13.: Maria Rosa Mystica - Udstilling af Alterets sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen, kl. 18.40 sakramental vesignelse. Kl. 19 procession til ære for Maria Rosa Mystica, bagefter messe.

4.-6.-9. og 11.12.: Rorate messe kl. 7.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning

Tlf. 97 12 43 82

Præst: Willem Wuyts, O. Præm.

Messtider: (HC2)

Søn- og helligdage: Messe kl. 9.15 og 11.

Religionsundervisning:

Fredag den 10. og 24. november kl. 16.

Lørdag den 9. december kl. 17 (se adventsaften).

Adventsaften:

Lørdag den 9. Messe kl. 17. Fælles spising kl. 18. Samvær med sang og optrin til senest kl. 22.

Adventsaften er samtidig afslutningen på børnenes religionsundervisning. Den genoptages i januar.

Menighedsrådsmøde:

Torsdag den 16. nov. kl. 19.

### Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15. Giro 648 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahnner. Træffes bedst om formiddagen - undt. mandag.

Messtider: (HC2)

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 10.

Tirsdage i forbindelse med seniorklubben: Messe kl. 14.

Onsdage: Messe kl. 17.

Torsdage: Messe kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre, Øm.

Lørdag d. 11.: kl. 9.30 - 12 Børneundervisning.

Tirsdag d. 14.: kl. 14 messe, bagefter seniorklub.

Mandag d. 20.: kl. 19 messe og menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 25.: kl. 9.30 - 12 børneundervisning.

Tirsdag d. 28.: kl. 14 messe, bagefter seniorklub.

Søndag d. 3.



**Onsdag d. 13.:** Kl. 19 afholder skolen krybbespil i kirken. Menigheden indbydes.

**Lørdag d. 16.:** Kl. 15 bodsgudstjeneste med skriftemål og messe. Derefter fællesspisning i mødelokalet. Tilmelding senest d. 10/12 på listen i kirken. Der medvirker to fremmede præster (polsk, hollandsk, engelsk, tysk).

#### Byggeriet

Skolens byggeri fortsætter som planlagt. Der blev afholdt rejsegilde fredag d. 27. oktober. I januar vil menigheden blive indbudt til at bese den nye skolebygning.

#### Skt. Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle  
Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messtider: (HB2)

Søndagsmesser: kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: mandag, onsdag, torsdag og lørdag. Aftenmesse i kirken: tirsdag kl. 17.30 og fredag kl. 17.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.

Religionsundervisning for børn (9-15 år) hver fredag kl. 15.30-17.30.

**Torsdag d. 2.:** Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre. Studiekreds (Katolsk Brevkursus nr. 18) i samlingssalen kl. 19.30-21.30.

**Lørdag d. 4.:** KUK kl. 11-15 i præstegården.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgens dag. Efter højmessens kl. 11 kirkekaffe.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæles dag. Messe for menighedens afdøde kl. 19.

**Torsdag d. 9.:** »Symbiosa«. Pastor Ophoff fortæller om sin pilgrimsvandring til Santiago. Alle er velkomne i samlingssalen kl. 19.30.

**Mandag d. 13.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.

**Lørdag d. 18.:** KUK kl. 11-15 i præstegården.

**Tirsdag d. 21.:** Forsangerne fejrer Ceciliafest i samlingssalen kl. 19.

**Onsdag d. 29.:** Studiekreds (Katolsk Brevkursus nr. 18) i samlingssalen kl. 19.30-21.30.

#### December

**Lørdag d. 2.:** KUK. Forberedelse til adventsmessen. Mødetidspunkt angives senere.

Adventsaften. Efter messen kl. 16 er der spising af medbragt mad i samlingssalen.

**Søndag d. 3.:** Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9. Julekoncert med »Cantemusket« i Sct. Norberts kirke kl. 20.

**Tirsdag d. 5.:** Forsangerøvelse kl. 19-21.

**Søndag d. 10.:** Adventseftermiddag med skriftemål, messe og kaffe for menighedens syge og ældre på Sct. Maria kl. 14.30.

## 5 Sydjylland

#### Skt. Michaels Kirke, Kolding

Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm., Sct. Michaels Gade 3 A. Tlf. 75 52 76 01 bedst 9-11 undt. tirsdag og torsdag.

Messtider:

Søndage: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

Hverdage: Mandag, tirsdag og onsdag kl. 15.15. Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

**Søndag d. 5.:** Allehelgensdag. Messe kl. 8 og 10.

**Mandag d. 6.:** Allesjælesdag. Kl. 19 messe for menighedens afdøde. Bagefter menighedsrådsmøde i præstegården.

**Fredag d. 10.:** Sognepræsten bringer den hl. kommunion til de syge.

**Mandag d. 13.:** kl. 19.30 Rom-aften (lysbilledforedrag) »Vandring over Roms syv høje« ved pastor W. Wuyts.

**Søndag d. 26.:** Efter højmessens: menighedens bankospil og julestue i gymnastiksalen.

**Mandag d. 27.:** kl. 19.30: Rom-aften (lysbilledforedrag) »Vandring i det grønne Rom« ved pastor W. Wuyts.

NB: Sognepræsten er bortrejst fra 1. - 4. november.

#### December

**Fredag d. 1.:** Sognepræsten bringer den hl. kommunion til menighedens syge.

**Tirsdag d. 5.:** kl. 19 menighedsrådsmøde.

**Fredag d. 15.:** kl. 19.30 krybbespil i kirken.

#### Skt. Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia

Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag. Om mandagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11-14). Fax 75 92 11 76.

Sognesekretariat: Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12) undt.

mandag).

Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjæstet, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

Messtider: (HA1)

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 16.30. (undt. 8/11 og 15/11)

Lørdag kl. 16.30 (undt. 4/11 og 11/11)

Rosenkransbøn hver 3. onsdag kl. 16 (undt. 15/11)

Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstavlen ved kirketåmet.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Firmelsesundervisning d. 18. og 25.11. og 2. og 9. 12., hver gang fra kl. 10-11. OBS! Ingen undervisning d. 11. 11.!

**Onsdag d. 22. 11.:** Den Hl. Kommunion bringes til menighedens syge. Rosenkransbøn kl. 16.

**Onsdag d. 13. 12.:** Den Hl. Kommunion bringes til menighedens syge.

Præsten er bortrejst fra 1.-4.11. og 7.-16.11.

#### Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe, kl. 17.30 vesper.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.00: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.

## 6 Sønderjylland

#### Skt. Ansgars Kirke, Aabenraa

Søndertorv 1, 6200 Aabenraa

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

Messtider: (HC2)

Søndagsmesse: Kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.

Hverdagsmesser: Mandag og torsdag kl. 9, tirsdag, onsdag og fredag kl. 19.

Første fredag: Messe kl. 19 med efterfølgende tilbedelse.

Hver fredag mellem kl. 15-16 er der tilbedelse af Alterets sakramente.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

#### Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

Messtider: (HC2)

Søndage: Højmesse kl. 10.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 17. Lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken undt. de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

#### Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev

Sognepræst: Tran Duc Thanh, tlf. 74 52 23 26.

Messtider: (HC2)

Søndag kl. 10, torsdag kl. 16 (med efterfølgende tilbedelse), lørdag kl. 10 (med efterfølgende rosenkrans).

Skriftemål: Efter aftale eller inden torsdagsmessen.

**Søndag d. 29.10.:** Verdensmissonssøndagen.

**Lørdag d. 4.11.:** Cenakel kl. 10.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgens fest kl. 10.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæle kl. 16.

**Søndag d. 12.:** Katekese kl. 11.45-13.45.

**Søndag d. 26.:** Fest for Jesus Kristus, Universets Konge kl. 10.

**Lørdag d. 2. december:** Cenakel kl. 10.

**Søndag d. 3.:** Sogndag & adventsfest med højmesse. Fælles spising kl. 10. Tilmelding senest tordag d. 24/11.

**Lørdag d. 9/12:** Messe for vietnamesere ved p. Tuyen kl. 15.

**Søndag d. 10:** Katekese. Ingen messe.

**Lørdag d. 16.:** Bodens sakramente kl. 10.

#### Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder

Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider: Søndag kl. 17: Højmesse.

## 7 Fyn

#### Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C

Tlf. 66 12 16 64.

Sognepræst: Leo Drzal.

Andenpræst: Wieslaw Podlach.

Kontortid: Tirsdag og torsdag: Leo Drzal kl. 10-12.

Onsdag og fredag: Wieslaw Podlach.

Messtider: (HC2)

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 16.30.

Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.

Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

**Lørdag d. 28/10** kl. 14-16: Mini og Midi DUK holder møde.

**Tirsdag d. 30.** kl. 18.30: Rosenkransandagt på polsk.

**Torsdag d. 2/11** kl. 19: Foredrag af Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen om Den hellige Hildegard af Bingen.

**Fredag d. 3.** kl. 18-19: Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse.

**Søndag d. 5.** kl. 14: Velsignelse af gravene, andagt i kirkegårdskapellet kl. 15.

**Mandag d. 6.** kl. 8 og kl. 19: Messe for alle afdøde.

**Tirsdag d. 7.** kl. 19: Bankospil

**Torsdag d. 9.** kl. 14: Seniorklub. P. Huber taler om forskellige religioner.

**Mandag d. 13.** kl. 19: Møde i DKKF.

**Onsdag d. 15.** kl. 19: Studiekreds.

**Lørdag d. 25.** kl. 14-16: Mini og Midi DUK holder møde.

#### December

**Søndag d. 3.:** Kl. 14: Højmesse og adventsfest.

**Lørdag d. 9.:** Retrætedag ved p. Hans Christoffer-sen.

**Søndag d. 10.:** Kl. 14: Mini julemesse og juletræsfest.

#### Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk, tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.

Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.

Messtider: (HC2)

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.30 og stille messe kl. 11.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, torsdag kl. 19.

Skriftemål: En halv times tid før messe.

**Fredag d. 3.:** Fællesaften for hele menigheden. Emnet er: »Hildegard af Bingen - en middelaldermystiker med budskab til vores tid« ved forfatter, cand. mag. Kirsten Kjærulff og cand. mag. Jette Thomsen. Aftenen begynder med en kort andagt i kirken kl. 19.30.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Messer kl. 9.30, kl. 11 og vietnamesisk messe kl. 14.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæles dag. Aftenmesse kl. 19.

**Onsdag d. 8.:** Vietnamesisk messe kl. 15.

**Torsdag d. 9.:** Kateketmøde. Vi begynder med messe i kirken kl. 19.

**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 9.30, stille messe kl. 11.

**Onsdag d. 15.:** Kontaktgruppen. Vi begynder i kirken kl. 14, derefter fortsætter vi oppe i lokaleme. Alle er velkomne.

Religionsundervisning for alle børn (DK-V-T) lørdag d. 11. og 25. kl. 9.45-11.30, vietnamesisk lørdag d. 4. og 18. kl. 9.45-11.30.

**December**

**Fredag d. 1.:** Jesu hjerte messe kl. 19.

**Lørdag d. 2.** Familiemesse/adventsgudstjeneste kl. 16.

**Søndag d. 3.:** Messe kl. 9.30, 11 og vietnamesisk messe kl. 14.

**Lørdag d. 9.:** Religionsundervisning for alle børn (DK-V-T) kl. 9.45-11.30.

**Onsdag d. 13.:** Juleafslutning for kontaktgruppen. Vi begynder med messe i kirken kl. 14. Efter messen fortsætter vi oppe i lokaleme. Alle er velkomne!

Vietnamesisk messe kl. 15.

**Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing**

Brøgade 14, 5900 Rudkøbing

**Søndag d. 5. november:** Messe kl. 15.

**Søndag d. 3. december:** Messe kl. 15.

OBS! Fra mandag d. 13/11 indtil onsdag d. 29/11 er jeg bortrejst. I en nødsituation bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Skt. Albani Kirke, Odense, tlf. 66 12 16 64.

#### Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Sognepræst: J. Kruk, tlf. 65 31 03 60 eller 62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.

Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Messtider: (HC2)

**Lørdag d. 4.:** Alle Helgen. Højmesse kl. 15. Efter messen MR-møde.

**Lørdag d. 11.:** Højmesse kl. 15. Efter messen kirkekaffe for hele menigheden i lokaleme på Stella Maris. Alle indbydes!

**Lørdag d. 18. og 25.:** Højmesse kl. 15.

**Onsdag d. 29.:** Fællesaften for hele menigheden kl. 19.30.

OBS! Fra mandag d. 13/11 indtil onsdag d. 29/11 er jeg bortrejst. I en nødsituation bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Skt. Albani Kirke, Odense, tlf. 66 12 16 64.

#### December

**Lørdag d. 2.:** Højmesse kl. 15.

**Lørdag d. 9.:** Højmesse kl. 15. Under messen synger Nyborg Damekor. Efter messen bankospil for alle i lokaleme på Stella Maris.

#### Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens

Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Menighedsrådsformand Marie Lauridsen, tlf. 64 71 28 43.

Messtider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

#### 8 Lolland-Falster

#### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo

Tlf. 54 57 50 80. Giro 3 00 50 46.

Sognepræst: Pastor Finn Arvé, tlf. 54 75 50 80. træffes bedst 9.30-10.30 undt. mandag.

Messtider:



**Menighedens julemarked**

Det årlige julemarked holdes den første weekend i december. Der åbnes lørdag den 2. december kl. 11 (om søndagen efter højmessens). Begge dage er der åbent indtil kl. 16. Alle bedes støtte julemarkedet. Overskuddet går til kirkens istandsættelse i 1996. Kirkebygningen blev taget i brug november 1921. Det er 75 år siden. Til jubilæet skulle kirkebygningens istandsættelse være færdig. På forhånd tak for hjælpen.

**Velkommen til stiftsmødet**

Mandag d. 27. november holdet Det danske Bibelselskab sit årlige stiftsmøde i Sognets Hus (Kirkestræde 6, Maribo) - domkirkens menigheds-hus. Mødet begynder kl. 19.30. Informationschef Mia Faber fra Bibelselskabet er til stede og holder foredrag. Alle er hjerteligt velkomne. Ønsker man kørelighed bedes man ringe 53920681.

**Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.**

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.  
Tlf. 54 85 07 39.  
Messestider: (HC2)  
Gudstjenester: Søndag kl. 10. I ugens løb er der kun messe torsdag kl. 18.30, med mindre andet meddeles.

**Onsdag d. 1.:** Messe kl. 18.30. Herefter menighedsrådsmøde kl. 19.15.  
**Torsdag d. 2.:** Skolemesse kl. 8.  
**Søndag d. 5.:** Alle Helgens og Alle Sjæles dag. Højmesse kl. 10. Andagt på kirkegården kl. 15. Vi starter på den gamle afdeling.  
**Lørdag d. 11.:** Polsk messe kl. 16.  
**Søndag d. 26.:** Krist Konges Fest. Foruden højmessens er der denne søndag en særlig messe for alle, som er fyldt de 70 år. Messen er kl. 14. Herefter er der festligt kaffebord i salen.

**December:**

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Forberedelsen til julefesten begynder.  
**Torsdag d. 7.:** Skolemesse kl. 8.  
**Lørdag d. 9.:** Polsk messe kl. 16.  
**Torsdag d. 14.:** Denne dag er der økumenisk gudstjeneste i Klosterkirken for alle skolens børn kl. 9.50.

**9 Sydøstsjælland**

**Vor Frue Kirke, Næstved**

Præstøvej 29, 4700 Næstved  
Tlf. 53 72 09 85.  
Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag kl. 11-12. Ellers efter aftale.  
Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz, tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt undt. mandag.  
Messestider: (HA)  
Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue kirke kl. 10.  
Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

**Fredag d. 3.:** Jesu-Hjerte-fredag: Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 16-17. Aftenmesse kl. 17. Alle er velkomne!

**Lørdag d. 4. Menighedsretræte:** Leder: p. Irenæus Capellen ofm.conv. Vi begynder med en kort andagt i kirken. Derefter foredrag i menighedssalen. Pause m. lejlighed til at stille spørgsmål. Samtale. Bøn, måske også et skriftemål. Middagspause. Medbragt mad. Drikkevarer kan købes. Der afsluttes med messen kl. 15.30. Alle er velkomne. Man bedes tilmelde sig inden den 31. oktober.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen: Efter højmessens går vi over på kirkegården. Vi beder rosenkransen på vej til vore afdødes gravsteder. Det vil være godt, om et af familiens medlemmer vil stå ved graven, og derefter følge med i processionen. Kirkekaffen bortfalder.  
**Mandag d. 6.:** Allesjæles dag: kl. 19 aftenmesse for vore afdøde præster, søstre og menighedsmedlemmer. (Rekviemmesse).

**Tirsdag d. 7.:** Menighedsrådsmøde kl. 19 i præstegården.  
**Torsdag d. 14.:** Økumenisk aften med videofilmen: »Bønnen i vort hjem« og samtale derefter. Kl. 19.30.

**Onsdag d. 15.:** Skolemessen for de små forberedes fra kl. 8-8.45.  
**Fredag d. 17.:** Festen for den hellige Elisabeth af Ungarn! Skolemesse for de store fra kl. 8-8.45.  
**Tirsdag d. 21.:** Den hellige Cecilies fest. Musikens værmehelgen. Fjernsynsmøde i menighedssalen kl. 19.15.

Fra den 20.-24.: Præsternes retræte på Magleås.  
24.-25.: Ungdomsweekend for menighedens børn og unge. (Lørdag kl. 10-16, Søndag Krist Konges fest: Ungdomsgudstjeneste med musikalsk støtte fra København).

**December:**

**Fredag d. 1.:** Jesu Hjerte-fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth hjemmet fra kl. 16-17. Aftenmesse

kl. 17. Alle er velkomne.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Kirkekaffe efter højmessens.

**Tirsdag d. 5.:** Menighedsrådsmøde kl. 19 i præstegården.

**Onsdag d. 6.:** Skolemesse for de små elever: Fra kl. 8-8.45.

**Fredag d. 8.:** Skolemessen for de store elever forbedres fra kl. 8-8.45. Immaculatafesten aftenmesse kl. 19.

**Onsdag d. 13.:** Julekoncert i kirken kl. 19.30.  
Vielser: Den 2/9: Yvonne Jolande Reimle og Jacob Loeb.

23/9: Ulla Nilausen og Rinardo Johannes Tedaldi. Hjerteligt tillykke!

**Helligåndskirken, Vordingborg**

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg  
Sognepræst: Josef Dudek, CSR. Træffes: Chr. Vinthersvej 4, tlf. 53 77 39 27 torsdag, søndag - ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.  
Messestider: (HA)  
Hver søndag: Messe kl. 10.

**Fredag d. 3.:** Jesu Hjerte fredag. Kl. 15 menigheds-møde med diskussion, kl. 16.30 messe.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgensfest. Højmesse kl. 10. Efter messen en kort andagt for vore afdøde.

**Søndag d. 12.:** Højmesse kl. 10. Efter messen menighedskaffe.

**Søndag d. 26.:** Jesus Kristus, Universets Konge. Højmesse kl. 10.

**December**

**Fredag d. 1.:** Jesu Hjerte fredag. Kl. 16.30 messe.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Højmesse kl. 10.

**Fredag d. 8.:** Marias uplettede undfangelse

**Søndag d. 10.:** Messe kl. 10. Efter messen menigheds-kaffe.

I adventstiden er der lejlighed til skriftemål før og efter messen.

**Skt. Hans Kirke, Køge**

Bjerggade 10, 4600 Køge  
Tlf. 53 65 06 51.  
Menighedsrådsformand: Ernst Zornhagen, Bjerggade 1, 4600 Køge, tlf. 53 66 25 33  
Messestider: (HC2)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.  
**Mandag d. 6.:** Aftenmesse kl. 19.30.  
**Søndag d. 12.:** Ingen kirkekaffe.  
**Søndag d. 19.:** Højmesse med Biskoppen, derefter kirkekaffe.

**10 Vestsjælland**

**Skt. Knuds Kirke, Ringsted**

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted  
Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 57 67 03 01 eller 48 2414 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57. Skt. Josefsøstrene tlf. 53 61 73 71.  
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen, tlf. 53521099.  
Messestider: (HC2)

**Lørdag d. 4.:** Søndagsmesse kl. 16 med sognepræsten. Vi fejrer: Allehelgen, Allesjæle og Skt. Martin og drikker et glas vin efter messen.

**Søndag d. 6.:** Ingen messe.  
**Onsdag d. 8.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen. Menighedsaften kl. 19 hos søstre med bordmesse og hyggeligt samvær.

**Søndag d. 12.:** Messe kl. 10 med p. Grégoire.  
**Lørdag d. 18.:** Søndagsmesse kl. 16 med sognepræsten.

**Søndag d. 18.:** Ingen messe.  
**Tirsdag d. 21.:** Dameaften kl. 19 hos søstre.

**Onsdag d. 22.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen.  
**Søndag d. 26.:** Krist Konge. Sidste søndag i kirkeåret. Messe kl. 10 med p. Kazimir.

**December**

**Lørdag d. 2.:** Søndagsmesse med sognepræsten kl. 16. Vi fejrer 1. søndag i advent. Vi velsigner vores adventskrans og får besøg af biskop Nicolaus i messen. Bagefter adventsfest (stadigvæk, men sandsynligvis sidste gang) i skolen. Vi spiser igen det store kolde bord (juleanretning ikk?) Tilmelding på listen i våbenhuset. Adventskransen/dekorationer, som ønskes kirkeligt indviet, bedes bragt til alteret inden messen.

**Søndag d. 3.:** Ingen messe.  
**Onsdag d. 6.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er også velkommen.  
**Søndag d. 10.:** 2. søndag i advent. Messe kl. 10 med p. Grégoire.

**Vor Frue Kirke, Slagelse**

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
Sognepræst: Stephen Holm,  
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Faste gudstjenestetider: (HC2)

**Søndagsmesser:** søndag kl. 10 i kirken, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. Fredag kl. 19,15, - som regel i kapellet.

Hverdagsmesser, - i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi, - normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15.

Montfort-kommunitetets daglige bønner, - i Skt. Montforts kapel, normalt således: Rosenkransbøn: hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: søndag kl. 19, ma.-fr. kl. 18, lø. kl. 12,15.

**Torsdag d. 26. okt.:** Kl. 14,30: eftermiddag for ældre i menighedshuset.

**November**

**Søndag d. 5.:** den første november-søndag, fejres Allehelgensfest. Kl. 10: festmesse, - afsluttet med kort andagt for vort sogns afdøde.

**Mandag d. 6.:** er mindedagen for alle vore kære afdøde. Der er i kapellet laudes kl. 9,45. Kl. 11,15 er der, ligeledes i kapellet, en requiemmesse for alle afdøde medlemmer af de montfortanske ordensfamilier, særligt for de patres, brødre og søstre, som har arbejdet i Danmark. Efter messen middagsbøn. Kl. 19,15 er der i kirken en højtidelig, latinsk requiemmesse for vort sogns afdøde.

Dagen er samtidig månedens 1. mandag, som er intermontfortansk bededag. Derfor er der fra kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente med bøn i dagens intention.

**Lørdag d. 11.:** er der fra kl. 10,30 - 12,45 fælles rengøring omkring kirke og menighedshus.

**Søndag d. 12.:** fejres messen kl. 10 som familiemese. Efter messen er der børneundervisning. Mens undervisningen står på, begynder forældrene og den øvrige menighed på efterårets elskede banko-spil. Efter undervisningen slutter børnene sig til og opdner forældrenes spillæggløde.

**Lørdag d. 18.:** fejres der titularfest og kirkevielse i Holbæk: Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen. Der er festmesse kl. 15,30 med efterfølgende reception og fælles middag. Som altid sendes der indbydelse til menighederne i Slagelse og Kalundborg.

**Søndag d. 19.:** synges dele af søndagsmessen kl. 10 på latin.  
**Søndag d. 26.:** er Krist Konges fest. På denne det gamle kirkeårs sidste søndag er der familiemese kl. 10, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

**Onsdag d. 29.:** får vi besøg af Katolsk Arbejderaktion fra København. Der er messe i kirken kl. 11 og efterfølgende frokost-samvær. Denne dag vil samtidig være november-månedens ældre-komsammendag. I opfordres til at komme til messen kl. 11 og bagefter hygge jer sammen med gæsterne fra København.

**December**

**Søndag d. 3. dec.:** begynder et nyt kirkeår. Vi skal fejre 1. søndag i advent. Kl. 10 er der højmesse, som indledes med, at vi indvier adventskransen og højtideligt tænder dens første lys.

**Mandag d. 4.:** Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17,15 er der fra kl. 18 - kl. 19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordensskald.

**Fredag d. 8.:** Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse. Kl. 9,45 laudes, kl. 12 rosenkransbøn, (- i kapellet). Kl. 18,15 højtidelig vesper med fornyelse af Montfort-kommunitetets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse. I forbindelse med indvielsen re-oprettes, efter aftale med biskoppen og montfortanerkongregationens generalforsender, den montfortanske association: »Maria, Hjertemes Dronning« ved Vor Frue Kirke i Slagelse. Umiddelbart herefter, kl. 19,15: festdagens messe

**Lørdag d. 9.:** Kl. 10,30 - 12,45 rengøring i fællesskab omkring kirke og menighedshus.

**Søndag d. 10.:** 2. søndag i advent. Kl. 10 familiemese med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedshuset med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.

**Torsdag d. 14.:** Ældreklubbens adventshygge-eftermiddag fra kl. 14,30.

Aftener for unge over 16 år: fredagene d. 18. nov. og 1. dec. fra kl. 19.

**Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg**

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.  
Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Refsivsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.  
Kirkeværg: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg. Tlf. 53 51 75 84.  
Messestider: (HC2)  
**Søndagsmesse:** Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe

i menighedslokale.

**Hverdagsmesse** fejres normalt ikke. Der henvises til sognekirken i Slagelse

Der er børneundervisning i forbindelse med søndagsmessen den 5. og 19. nov. samt den 3. dec. Aftener for unge over 16 år, - i Slagelse: fredagene d. 17. nov. og 1. dec. fra kl. 19.  
Hyggeeftermiddage for ældre: Hver onsdag kl. 14 - 16,30.

**November**

**Søndag d. 5.:** den første november-søndag, er Allehelgensfest. Kl. 15 er der festmesse med efterfølgende kort andagt for vor menigheds afdøde.

**Mandag d. 6.:** er mindedagen for alle vore kære afdøde. Der er idag ingen gudstjenester i Kalundborg. Menigheden henvises til sognekirken i Slagelse.

**Søndag d. 12.:** fejres dele af søndagsmessen kl. 15 på latin.

**Lørdag d. 18.:** fejres titularfest og kirkevielse i Holbæk: festen for den hellige Elisabeth af Thüringen. Der er festmesse kl. 15,30 med efterfølgende reception og fælles middag. Som altid inviteres Kalundborg og Slagelse menighed

**Søndag d. 26.:** er Krist Konges fest, det gamle kirkeårs sidste søndag. Kl. 15 er der festmesse, afsluttet med sakramental velsignelse.

**December**

**Søndag d. 3. dec.:** er 1. søndag i advent og et nyt kirkeår begynder. Kl. 15 er der messe, indledt med adventskransens indvielse og højtidelig tænding af dens første lys.

**Fredag d. 8.:** Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse. Ingen gudstjeneste i Kalundborg. Se søndag d. 10.

**Søndag d. 10.:** 2. søndag i advent. I tilslutning til messen kl. 15 holdes en kort andagt til den uplettede undfangne jomfru og Gudsmoder Maria (se 8. december).

**11 Midtsjælland**

**Skt. Pauls Kirke, Taastrup**

Frøgaard Allé 6, 2630 Taastrup  
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.  
Andenpræst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.  
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.  
Menighedsrådsformand: Anders Keller, tlf. 43 71 43 13.  
Pastoralassistent: Birgitte Carlsson, tlf. 31 35 46 83.  
Messestider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Tirsdag: Messe hos søstre, Bygaden 53, Høje-Taastrup kl. 19.  
Onsdag: Messe kl. 8.  
Torsdag: Messe kl. 11.  
Fredag: Tilbedelse kl. 18 og messe kl. 19  
Lørdag: Messe kl. 10 og messe kl. 17 (søndagsmesse).

Hver 3. onsdag i måneden er der KÆK. Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.

Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22. Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messe eller efter aftale.

**Onsdag d. 1.:** Lovsangsaften i kirken kl. 19.

**Lørdag d. 4.:** Maria-dag kl. 10-16.

**Søndag d. 5.:** Familiemese kl. 10.

**Onsdag d. 8.:** Lovsangsaften i kirken kl. 19.

**Torsdag d. 9.:** Bankospil kl. 19.

**Onsdag d. 15.:** Messe for ældre med efterfølgende hygge og oplæg kl. 14.00.

**Onsdag d. 15.:** Koncert med Albertslund Koret kl. 19 i kirken (Schubert).

**Onsdag d. 22.:** Lovsangsaften i kirken kl. 19.

**Onsdag d. 29.:** Messe med efterfølgende forbøn for de syge kl. 19.

**Skt. Laurentii Kirke, Roskilde**

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde  
Giro: 402 3986. Fax 42 36 50 91.  
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv. tlf. 42 35 09 65 (bedst 9-10 ti-fr).  
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.  
Messestider: (HC2)  
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17, søndag kl. 10.  
Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.  
Hverdagsmesser: Tirsdag - fredag kl. 17.  
Sakramentsandagt hver onsdag kl. 16.  
Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.  
NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

**Lørdag d. 4.:** kl. 14 religionsundervisning.

**Søndag d. 5.:** kl. 10 firmelse - med biskop Kozon; bagefter har vi reception i menighedssalen.



**Tirsdag d. 7.:** FREDERIKSSUND, Elværket kl. 19.30 offentligt møde om og med Frederikssunds kirkelige mangfoldighed. De forskellige kirkesamfund i byen fortæller om, hvad de hver især »står for«.

**Torsdag d. 9.:** kl. 19.30 Glostrup Sangforening af 1883 afholder koncert i Skt. Laurentii Kirke. På programmet er bl.a. værker af N.W. Gade, Rimsky-Korsakov, Hornemann, Brahms, Bruckner, m.fl. Alle er hjerteligt velkomne.

**Torsdag d. 16.:** skolemesse kl. 10.30.

#### December:

**Lørdag d. 2.:** kl. 14 julestue for de ældre.

**Lørdag d. 9.:** kl. 14 religionsundervisning.

**Torsdag d. 14.:** kl. 19.30 menighedsmøde: p. Hans fortæller om »Messiasforventningerne«. Alle er velkomne.

#### Ledreborg Slotskirke

Messe 2. søndag i måneden kl. 8.30.

#### Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Elisabeth-Centret, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45  
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53  
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

#### Messtider: (HC2)

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. Ingen messe på selve søndagen.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor.

Der er børne- og ungdomsundervisning i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 4. og 18. nov. samt 2. og 16. dec.

Obligatorisk firmelsesundervisning for dem, som skal firmes 20. januar: lørdagene d. 11. nov. og 2. dec. fra kl. 17 - 18, - ved sognepræsten.

Aftener for unge over 16 år, - i Slagelse: fredagene d. 17. nov. og 1. dec. fra kl. 19 - ca. 22.

Hyggeeftermiddag for ældre: torsdagene den 14. nov. og 12. dec. fra kl. 14, - i menighedslokalerne Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

#### November:

**Torsdag d. 2.:** aftenen før november-månedens 1. fredag, er der kl. 19.15 en højtidelig, latinsk requiemmesse for vort sogns afdøde.

**Lørdag d. 4.:** den første november-weekend, fejrer vi allesammen Allehelgensfest. Kl. 15.30: festmesse. I tilslutning til messen holdes en kort andagt for vort sogns afdøde, hvorpå vi, syngende allehelgens-litaniet, går i procession til den katolske kirkegård, hvor gravene bestånes med vievand og den afsluttende velsignelse gives. Når vi kommer tilbage til kirken, er der i menighedslokalerne en tallerken varm suppe.

**Mandag d. 6.:** er mindetagen for alle vore kære afdøde. Der er ingen gudstjeneste i Holbæk. Se under 2. og 4. nov.

**Lørdag d. 11.:** fejres dele af søndagsmessen kl. 15.30 på latin.

**Lørdag d. 18.:** Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen, vort sogns og vor kirkebygnings, samt Elisabeth-Centrets værmehelgen. Titularfest og kirkevielsesfest i Holbæk. Besøg af vor ny biskop Czeslaw Kozon.

Kl. 15.30: bispemesse, afsluttet med Te Deum, samt indvielse og nyopsætning af krucifikset på søsterhuset.

Efter messen fortsætter vi sognefesten sammen med biskoppen i Elisabeth-Centrets cafeteria, hvor der er fælles-spisning og kaffe. Tilmelding på liste. Pris: voksne 30 kr., børn 10 kr. Lad os satse på en god sogne-fest, som menigheden slutter op om.

**Lørdag d. 25.:** afrundes det gamle kirkeår med Krist Konges fest. Kl. 15.30 er der festmesse, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.  
**Torsdag d. 30.:** aftenen før decembermånedens 1. fredag, er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med udledning af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

#### December:

**Lørdag d. 2.:** begyndes et nyt kirkeår med 1. søndag i advent. Kl. 15.30: indvielse af adventskransen, højtidelig tænding af dens første lys og messe.

**Torsdag d. 7.:** om aftenen begynder 8. december-festen for jomfru Marias uplettede undfangelse. Kl. 19.15 festdagens messe.

**Lørdag d. 16.:** 3. søndag i advent, »Gaudete«. Kl. 15.30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedslokalerne med godteposer

og sodavand til børnene og gløgg til de voksne.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B, 3000 Helsingør.

Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57.

Skt. Vincent Søstre, tlf. 49 21 75 47.

Menighedsrådsformand: Britta Kristensen, tlf. 42 29 90 06.

Messtider: (HB2)

**Torsdag d. 2.:** Julemarkedsmøde kl. 14, messe kl. 18.

**Lørdag d. 4.:** Børnenes religionsundervisning nr.6 i Hillerød, kl. 9.30-11.30. Bømemesse kl. 11-11.30.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen/Allesjæle fejres i messen kl. 9.

**Torsdag d. 7.:** Pensionisttræf med messe kl. 14.30 og bagefter hyggeligt samvær.

**Torsdag d. 9.:** Julemarkedsmøde kl. 14. Messe kl. 18. Menighedsrådsmøde kl. 19-21.

**Lørdag d. 11.:** Børnenes religionsundervisning nr. 7 i Hillerød, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11-11.30.

**Søndag d. 12.:** Messe kl. 11.

**Torsdag d. 14.:** Messe kl. 14.30.

**Onsdag d. 15.:** Tværsogns-menighedsrådsmøde i Hørsholm kl. 19.30.

**Torsdag d. 16.:** Julemarkedsmøde kl.14. Messe kl. 18.

**Lørdag d. 18.:** Børnenes religionsundervisning nr. 8 i Hillerød, kl. 9.30-11.30. Sidste gang før jul. Bømemesse kl. 11-11.30.

**Søndag d. 19.:** Messe kl. 9.

**Torsdag d. 21.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 23.:** Julemarkedsmøde kl. 14. Messe kl. 18.

**Lørdag d. 25.:** Julemarked i Katolsk Kirkecenter i Hillerød kl. 10-14.

**Søndag d. 26.:** Krist Konge - sidste søndag i kirkeåret - messe kl. 11.

**Torsdag d. 28.:** Messe kl. 14.30.

**Torsdag d. 30.:** Messe kl. 18.

#### December:

**Lørdag d. 2.:** Julemarked i menighedshuset i Helsingør, kl. 10-15.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Messe kl. 9. Adventskrans, som ønskes kirkeligt velsignet, bedes bragt frem til alteret inden gudstjenesten.

**Torsdag d. 5. og torsdag d. 7.:** Messe kl. 18.

**Søndag d. 10.:** 2. søndag i advent. I forbindelse med messen kl. 11, får menigheden besøg af biskop Nicolaus, som bringer ris og ros til menigheden.

**Torsdag d. 12.:** Messe kl. 18.

**Torsdag d. 14.:** Messe kl. 18. Kirkekoncert med Helsingør Kammerkor i kirken kl. 19. Se nærmere på opslag i byen og våbenhuset.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57. Fax. 42 25 55 31.

Skt. Vincent Søstre, tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof, tlf. 47 92 36 40.

**Onsdag d. 1.:** Messe kl. 18.30. Julemarks-forberedelse fra kl. 19.

**Torsdag d. 2.:** Messe kl. 19.

**Fredag d. 3.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 4.:** Børnenes religionsundervisning nr. 6, kl. 9.30-11.30.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen/Alle Sjæle og Sankt Martin fejres kl. 11. Kirkekaffe m/menighedens hjemmebag.

**Torsdag d. 7.:** Messe m/Laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 8.:** Julemarks-forberedelse fra kl. 19.

**Torsdag d. 9.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 10.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 11.:** Børnenes religionsundervisning nr. 7 kl. 9.30-11.30. Bømemesse kl. 11-11.30.

**Søndag d. 12.:** 32.alm. søndag, messe kl. 9.

**Torsdag d. 14.:** Messe m/Laudes, kl. 8.30.

**Onsdag d. 15.:** Messe kl. 18.30. Julemarks-forberedelse fra kl. 19. Tværsogns-menighedsrådsmøde i Hørsholm kl. 19.30.

**Torsdag d. 16.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 17.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 18.:** Børnenes religionsundervisning nr. 8, kl. 9.30-11.30. Sidste gang før jul. Bømemesse kl. 11-11.30.

**Søndag d. 19.:** 33.alm. søndag, messe kl. 11.

**Torsdag d. 21.:** Messe med Laudès, kl. 8.30.

**Onsdag d. 22.:** Messe kl. 18.30.

**Torsdag d. 23.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 24.:** Messe kl. 8.30.

**Lørdag d. 25.:** Julemarked kl. 10-14.

**Søndag d. 26.:** Krist Konge - sidste søndag i kirkeåret - messe kl. 9.

**Torsdag d. 28.:** Messe m/Laudes kl. 8.30.

**Onsdag d. 29.:** Messe kl. 8.30.

**Torsdag d. 30.:** Messe kl. 17.

#### December

**Lørdag d. 2.:** Julemarked i menighedshuset i Helsingør, kl. 10-15.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Messe kl. 11. Adventskrans som ønskes kirkeligt velsignet, bedes bragt frem til alteret inden gudstjenesten. I forbindelse med messen får menigheden besøg af Sankt Nicolaus og Sorte Per, som bringer ris og ros til menigheden.

**Torsdag d. 5.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 6.:** Messe kl. 18.

**Torsdag d. 7.:** Messe kl. 17.

**Fredag d. 8.:** Messe kl. 8.30.

**Søndag d. 10.:** 2. søndag i advent, messe kl. 9.

**Torsdag d. 12.:** Messe kl. 8.30.

**Onsdag d. 13.:** Messe kl. 18.

**Torsdag d. 14.:** Messe kl. 17. Kirkekoncert i Helsingør kl. 19, med Helsingør Kammerkor. Se opslag i våbenhuset.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm  
Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggaard, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messtider: (HA)

Søndagsmesse: Højmesse i Skt. Hans kirke kl. 11. Messe på Mikkelpark, Strandvejen 352 kl. 9.

**Torsdag:** Messe i Skt. Hans kirke kl. 19.30.

**Torsdag:** Messe i Skt. Hans kirke kl. 10.30.

Skriftemål: Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggaard.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen. Første søndag i måneden: Kirkefrokost.

**Onsdag d. 15.:** De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 i Sankt Hans Kirkes menighedssal.

**Fredag d. 3.:** Menighedsaften kl. 19.30. Karl Hvidberg viser film- og videooptagelser fra forskellige begivenheder i menigheden.

bindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekortet. Evt. også på 31 28 47 69.

Menighedsrådsformand: Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Messtider: (HA)

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Torsdag: Messe kl. 10. Onsdag og fredag: Messe kl. 19.

**Fredag d. 3.:** 1. fredag i måneden. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Messe kl. 10.30.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjøles Dag. Messe kl. 19.

**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 10.30. Kirkekaffe.

**Søndag d. 19.:** Gregoriansk messe kl. 10.30.

**Fredag d. 24.:** Niels Steensen andagt kl. 18.50. Messe kl. 10. Efter messen det årligt tilbagevendende bankospil til fordel for P. Tanholdt's arbejde i Peru.

**Fredag d. 3.:** 1. fredag i måneden. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Messe kl. 10.30.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjøles Dag. Messe kl. 19.

**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 10.30. Kirkekaffe.

**Søndag d. 19.:** Gregoriansk messe kl. 10.30.

**Fredag d. 24.:** Niels Steensen andagt kl. 18.50. Messe kl. 10. Efter messen det årligt tilbagevendende bankospil til fordel for P. Tanholdt's arbejde i Peru.

**Fredag d. 3.:** 1. fredag i måneden. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Messe kl. 10.30.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjø



Joseph Søstrenes Kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag: Messe kl. 7.30. Lørdag: Messe kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæle. Sjælemesse kl. 17.  
**Tirsdag d. 7.:** Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas Kirke.  
**Lørdag d. 11.:** Sognekatekese kl. 15. Emne: »Det kristne menneskesyn« v/pastor Jesper Fich.  
**Søndag d. 12.:** Familiemesse kl. 9.  
**Tirsdag d. 14.:** Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

#### December

**Lørdag d. 2.:** Skt. Andreas menighed højtideligholder festen for den hellige Andreas. Skt. Therese menighed indbydes til at deltage. Se under Skt. Andreas Kirke.  
**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Indleder tekstrække A.  
**Tirsdag d. 5.:** Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas Kirke.  
**Lørdag d. 9.:** Sognekatekese kl. 15. Emne: »Hvad forstår man ved helvede?« v/Ole Meyer.  
**Søndag d. 10.:** Familiemesse kl. 9.  
**Tirsdag d. 12.:** Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede alterets sakramente indtil kl. 21.  
**Torsdag d. 14.:** Skt. Therese Kirkes 60-års jubilæum. Nærmere oplysninger om festligholdelse af dagen vil fremkomme.

#### Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø  
Messestider:  
Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.  
Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.  
Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.  
Lørdag: Messe kl. 9.

#### Skt. Andreas Kirke,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund  
Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon. Tlf. 39 64 04 22 bedst 9-10 undt. mandag. (Mellem 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.  
Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 39 61 19 19 bedst 8-9.  
Michael Hombech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39.  
Sognekontor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39. Giro 802 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.  
Messestider: (HC2)  
Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
Hverdage: Mandag-torsdag: Messe kl. 8.  
Fredag: Udstilling af sakramentet til tilbedelse kl. 16. Kort andagt og messe kl. 17.  
Lørdag: Messe kl. 11.30.

**Fredag d. 3.:** Jesu Hjerter-fredag. Se under messestider.

**Lørdag d. 4.:** Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Latinsk højmesse kl. 10. Andagt på Ordrup Kirkegård, katolsk afdeling kl. 16.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæle. Sjælemesse kl. 8 samt kl. 19 for menighedens i det forløbne år afdøde medlemmer.

**Tirsdag d. 7.:** Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten vil fru Karin Danina fortælle om Assisi - den hellige Frans' by - og digteren Johannes Jørgensen. Foredraget vil blive ledsaget af lysbilleder. Tilmelding senest 2 dage før mødet pr. tlf.: 39 63 82 52, Aase og Mogens Nielsen, eller pr. tlf. 39 64 09 01, Inge Ryom.

**Onsdag d. 8.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

**Mandag d. 13.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 39 63 63 82.

**Torsdag d. 30.:** Apostlen Skt. Andreas. Kirkens og sognets værmehelgen. Messe kl. 8. Højtideligholdes lørdag d. 2. december.

#### December

Fredag d. 1. : Jesu Hjerter-fredag. Se under messestider.

**Lørdag d. 2.:** Højtideligholdelse af festen for Skt. Andreas. Højmesse kl. 17. Derefter sammenkomst i menighedssalen. Nærmere oplysninger vil fremkomme. - Ingen messe kl. 11.30.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Latinsk højmesse kl. 10. Indleder tekstrække A.

**Mandag d. 4.:** Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Se under d. 13. november.

**Tirsdag d. 5.:** Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter messen afholdes i menighedssalen adventsfest med sang af fru Jette Thomsen og oplæsning af H.C. Andersen af pastor Michael Hombech-Madsen. Angående tilmelding: se under d. 7. november.

**Onsdag d. 6.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Anbe-

fales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

#### Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg  
Tlf. 39 69 03 01.  
Sognepræst: Knud Aage Nielsen, S.J. Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.  
Menighedsrådsformand: Lene Støtt, Kildebakkegårds Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.  
Sognekontor: Vandtårnsvej 11.  
Messestider: (HC2)  
Hver søndag: Højmesse kl. 10.  
Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

## 15 Hovedstads-område V

#### Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.  
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Indvalg 3121 0234. Fax. 33 25 07 38.  
Sognepræst: P. Gerhard Sanders, S.J. (24)  
Andenpræst: P. Niels Kjær, S.J. (22)  
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (28)  
Bedst mandag-onsdag kl. 13-14. Tlf. privat 31 35 86 92.  
Messestider: (HA1)  
Mandag-fredag: Messe kl. 8.15 og 17.  
Lørdag: Messe kl. 8.15. Italiensk messe kl. 18.  
Søndag: Latinsk højmesse kl. 10. Dansk højmesse kl. 11.30. Aftenmesse kl. 20.  
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

**Onsdag d. 1.:** kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

**Fredag d. 3.:** Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af det helligste sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Det er i dag for 100 år siden, at biskop von Euch indviede Jesu Hjerter Kirke. Vi har fejret festgudstjenesten søndag d. 29. oktober. I dag mindes menigheden og kirkens venner begivenheden ved en festlig aften i restaurant Josty i Pile Allé på Frederiksberg kl. 19. (Billetterne er solgt. Vedr. evt. afbud: ring til præstegården).

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Efter 11.30-messen: Emne-kirkekaffe: Jørgen Bruun Pedersen (RUC) indleder: »Medier og livskvalitet«.

Kl. 16 andagt på Katolsk Vestre Kirkegård. Derefter messe i kirkegårdens kapel.

**Mandag d. 6.:** Kl. 11 Alle Sjæles messe i kapellet på Katolsk Vestre Kirkegård.

Kl. 17 Sjælemesse for sognets afdøde i kirken.

**Tirsdag d. 7.:** Kl. 16 Kongregationsandagt.

**Onsdag d. 8.:** Kl. 15.30 Ministrantklub.

**Lørdag d. 18.:** Kl. 10 Kongregationsmesse for kongreganter og andet godtfolk.

Kl. 10.30-13 religionsundervisning for børn og unge. Husk madpakken!

**Søndag d. 19.:** Kl. 11.30 familiemesse. Derefter kirkekaffe. Kl. 16 messe på ungarsk. Derefter samvær i menighedssalen.

**Tirsdag d. 21.:** Kl. 14.30 - 16.30 møde for de ældre: Henning Andersen viser lysbilleder om »Den hellige Frans Xavers Goa«.

**Onsdag d. 22.:** Kl. 15.30 ministrantklub. Kl. 19.30 i kirken: I anledning af jubilæet: Festlig kirkekoncert: »Musik i Jesu Hjerter Kirke i 100 år«.

**Søndag d. 26.:** Krist Konge. Kl. 10 festlig primtsmesse med vor nyviede (22/10 Frankfurt/M) præst: Lars Reuter S.J. Efter messen reception i menighedssalen. Kl. 20 ungdomsmesse. Derefter Café Ludvig« i menighedssalen.

**Onsdag d. 29.:** kl. 11-14 studiekursus for voksne på sr. Evelyns kontor. Vi vælger selv de emner, vi vil tale om og spiser sammen frokost.

Vi indbyder til kirkekaffe hver søndag efter morgenmessaerne.

**Skt. Mariæ Kirke**

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg  
Sognepræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99.

Andenpræst: Knud Aage Nielsen, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.

Messestider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag: Messe kl. 16.30.

Mandag, torsdag og lørdag: Messe kl. 7.30. Onsdag: Messe kl. 7.

**Fredag d. 3.:** Tilbedelse foran det udstillede sakramente kl. 19.30.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgensfest. Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe. Andagt for vore afdøde på Katolsk Vestre Kirkegård kl. 16.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæles dag. Sjælemesse kl. 16.30. Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

**Søndag d. 12.:** 32. alm. søndag. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Fredag d. 13.:** Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

**Tirsdag d. 14.:** Katolsk Ældreklub. Møde i Lioba-hjemmet sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

**Søndag d. 19.:** 33. alm. søndag. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Mandag d. 20.:** Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

**Søndag d. 26.:** Sidste søndag i kirkeåret. Krist Konges fest. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Mandag d. 27.:** Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

**Mandag d. 13.:** Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

**Tirsdag d. 14.:** Katolsk Ældreklub. Møde i Lioba-hjemmet sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

**Søndag d. 19.:** 33. alm. søndag. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Mandag d. 20.:** Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

**Søndag d. 26.:** Sidste søndag i kirkeåret. Krist Konges fest. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Mandag d. 27.:** Troslærekursus v/Jesper Fich kl. 19.30.

#### Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre  
Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R., Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 27 90. Træffes tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-12, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.  
Messestider: (HA)  
Mandag-fredag: Messe kl. 8. Torsdag også kl. 17.  
Lørdag: Messe kl. 17.  
Søndag: Højmesse kl. 10.

**Fredag d. 3.:** Første fredag. Dansk messe kl. 8. Vietnamesisk kl. 16.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12. Efter messen kirkekaffe.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæle. Messe kl. 8. Messe for afdøde kl. 18.

**Søndag d. 12.:** Højmesse kl. 10. Efter messen årets bankospil.

#### December

**Fredag d. 1.:** Første fredag. Dansk messe kl. 8. Vietnamesisk kl. 18.

**Søndag d. 3.:** Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12. Efter messen kirkekaffe.

**Søndag d. 10.:** Højmesse kl. 10. Efter messen Nikolajfest i menighedssalen.

## 16 Hovedstads-område N

#### Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N  
Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist, Dovregade 5, 1.tv., 2300 København S. Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. kl. 10-11 (undt. mandag og lørdag) og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Kirkens kontor: Marianne F. Jensen, træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf. 31 35 68 25.

Vicevært: Tom A. Sørensen tlf. 40 30 03 56..

Messestider: (HB2)

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk messe. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11, onsdag kl. 17 engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Fredag d. 3.:** Kl. 17 messe. Derefter udstilling af det allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse. Ingen messe kl. 11.

**Lørdag d. 4.:** Tro og Lys-møde i krypten kl. 12.30. Slut med messe kl. 17. Husk madpakke.

**Søndag d. 5.:** Allehelgen kl. 10 familiemesse, kl. 16 messe og andagt på Katolsk Vestre Kirkegård.

**Mandag d. 6.:** Allesjæles messe kl. 11.

**Tirsdag d. 14.:** Tirsdagsklub efter 11-messen. Husk madpakke.

**Søndag d. 26.:** Jesus Kristus, Universets Konge. Højmesse kl. 10.

**Tirsdag d. 28.:** Tirsdagsklub efter 11-messen. Husk madpakken!

#### December

**Fredag d. 1.:** kl. 17 messe. Derefter udstilling af det allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse. Ingen messe kl. 11.

**Lørdag d. 2.:** kl. 12.30. Tro og Lys pakkefest i krypten. Fællesarrangement med Herlev-gruppen..

**Søndag d. 3.:** 1. adventssøndag. Tekstrække A. Kl. 10 familiemesse. Måske kommer Nicolaus på besøg efter messen.

**Fredag d. 8.:** Marias uplettede undfangelse. Messe kl. 11.

**Søndag d. 10.:** 2. adventssøndag messe kl. 10.

**JULEMARKED** kl. 11 - 15 i krypten. Ruths håndarbejdsbod, cafeteria, underholdning, børneafdeling, bøger m.v.

## 17 Hovedstads-område K

#### Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.  
Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.  
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og onsdag tillige kl. 17-18.  
Messestider: (HB2)  
Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

**Onsdag d. 1.:** Kl. 10 messe for de ældre.

**Fredag d. 3.:** Kl. 16.30 Jesu Hjerter messe og tilbedelse. Kl. 18 Novemberfest.

**Lørdag d. 4.:** Kl. 16.15 vesper, kl. 17 aftenmesse og rosenkransbøn.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgen. Kl. 8 reciteret messe, kl. 10 højmesse med gregoriansk sang. Kl. 16 andagt på Katolsk Vestre Kirkegård.

**Mandag d. 6.:** Alle Sjæle. Kl. 19 Sjælemesse for menighedens afdøde.

**Lørdag d. 11.:** Kl. 10 messe for de faldne fra Verdenskrigene. Kl. 15.30 festmesse i anledning af pastoralrådets 25 års jubilæum. Kl. 16.45 reception hvor man kan hilse på biskopperne og pastoralrådet.

**Søndag d. 12.:** Kl. 8 reciteret messe, kl. 10 familiemesse.

**Onsdag d. 15.:** Kl. 10 messe for de ældre.

**Lørdag d. 18.:** Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

**Lørdag d. 25.:** Vesper kl. 16.15. Niels Steensen messe kl. 17.

**Søndag d. 26.:** Jesus Kristus, Universets Konge. Kl. 8 reciteret messe, kl. 10 højmesse.

#### December

**Fredag d. 1.:** Kl. 16.30 Jesu Hjerter messe og tilbedelse. Kl. 18 Novemberfest.

**Lørdag d. 2.:** Kl. 16.15 vesper, kl. 17 aftenmesse og rosenkransbøn.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Kl. 8 reciteret messe, kl. 10 højmesse med gregoriansk sang.

**Onsdag d. 6.:** Kl. 10 messe for de ældre.

**Lørdag d. 9.:** Kl. 16.15 vesper, kl. 17 aftenmesse og rosenkransbøn.

**Søndag d. 10.:** 2. søndag i advent. Kl. 8 reciteret messe, kl. 10 familiemesse og kl. 19 adventsfest.

## 18 Amager og Bornholm

#### Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
Sognepræst: P. Jerzy Gorowski, C.Ss.R. Tlf. 31 58 41 02.  
Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag kl. 10-13, onsdag kl. 10-12 og 17-18.  
Udenfor kontortid tlf. 31 58 21 02.  
Messestider: (HA)  
Lørdage: Engelsk messe kl. 17.  
Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.  
Hverdage: Messe kl. 8.  
Torsdage: Messe kl. 19 med novene og rosenkransandagt.  
1. fredag: Jesu Hjerter messe kl. 19.

**Onsdag d. 1.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30 bankospil. Bestyrelsesmøde i ungdoms-lokalforening DUK kl. 19.30.

**Fredag d. 3.:** Jesu Hjerter messe kl. 19.00. Derefter vågenat indtil lørdag kl. 8.00.

**Søndag d. 5.:** Alle Helgens fest. International familiemesse kl. 14.00. Efter messen ca. kl. 15.15 velsignelse af gravene på Sundby kirkegård. NB: messen kl. 10.00 bortfalder!

**Mandag d. 6.:** Alle Sjælesdag kl. 19 messe for menighedens afdøde.

**Søndag den 12.:** INTERSPISNING i Skt. Annæ kl. 17-22.

**Onsdag d. 15.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Foredrag om: At læse erindringsbøger, ved Ellen Marie Lebahn.

**Søndag d. 26.:** Krist Kongesfest. Latinsk højmesse kl. 10.

**Onsdag d. 29.:** Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Foredrag om: Den gamle danske koloni Trankebar, ved Lillian Jespersen.

**Torsdag d. 30.:** Torsdagscafé efter messen kl. 19.

#### December

**Fredag d. 1.:** Jesu Hjerter messe kl. 19. Derefter vågenat arr. af DUK-lokalforeningen.

**Søndag d. 3.:** 1. søndag i advent. Familiemesse kl. 14. Derefter adventsfest i den store sal. NB: messen kl. 10 bortfalder!

**Tirsdag d. 12.:** kl. 20 julekoncert v/Musica Viva og Skovlunde Kor.



Onsdag d. 13.: Møde i Onsdagsklubben. kl. 14.30: Julefest.

**Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne**  
Østergade 59, 3700 Rønne  
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.  
Sognepræst: Erling Brodersen, tlf. 33 93 19 48 / 33 11 60 80.  
Messetider: (HC2)  
Højmesse: Lørdag kl. 17.  
Den 4. nov. fejres Alle Helgensfest.

**December**  
Højmesse søndag kl. 10.  
Søndag d. 3.: 1.søndag i advent.

**Rosenkranskirken, Åkirkeby**  
Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby  
Sognepræst: Erling Brodersen  
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannike-  
engen 24, tlf. 56 97 42 95.  
Messetider: (HC2)  
Højmesse: Søndag kl. 10.  
Søndag d. 5.: Alle Helgensfest.

**December**  
Højmesse lørdag kl. 17.  
Tirsdag d. 21.nov.: møde med damerne kl. 14.  
Tirsdag d. 12.dec.: Juleafslutning kl. 14.

## 19 Grønland

**Krist Konge Kirke, Nuuk / Godthåb**  
Sognepræst: Urban Figge O.M.I., Box. 51, 3900  
Nuuk / Godthåb.  
Tlf. 009 299 2 12 75.

Messetider: Søndagmessen kl. 10.  
Hverdagsmessen: Tirsdag og onsdag: Messe kl.  
17.15. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt  
af messe kl. 19.30. Fredag: Messe hos De små  
Søstre kl. 17.15. Lørdag: Messe kl. 11.  
Religionsundervisning: Efter aftale.  
Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmessen.

## Gudstjenster på fremmede sprog

**Deutschsprachige Gemeinde**  
Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620  
København V. Tlf. 31 24 26 30.  
Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um  
10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin  
Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem  
Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein  
statt.

**English-Speaking Ministry**  
Fr. Carol Parker, O.M.I., Chaplain to the English-  
Speaking Catholic Community.  
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),  
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.  
Other Churches with Mass in English:  
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200  
Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A.), Hans  
Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.  
Eucharistic Celebrations in English:  
Saturday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at  
6 p.m.  
Wednesday: SAK at 5 p.m.  
Thursday: VFK at 9.30 a.m.  
First Friday: VFK at 7.30 p.m.  
October: Sunday 29th.: World Mission Sunday.

**November:**  
Wednesday 1st: All Souls Day. Mass at SAK at 5  
pm.  
Thursday 2nd: All Saints Day. Mass at VFK at 9.30  
am, at SAK 6 pm.  
Wednesday 22nd: American Thanksgiving Day -  
Ecumenical Service at Vartov Church (Farvergade  
27) at 7.30 pm. Preacher p. Parker.

**Misa en español**  
Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.  
Todois los domingos. A las kl. 12.  
P. Thomas Tirapu Beortegui C SSR.  
Tlf. 31 58 21 02.

**Communauté de Langue Francaise**  
Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à  
Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, Kbh. N.

**Missione cattolica Italiana**  
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616  
Kbh. V. Tlf. 31 31 78 22.

Messe ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke,  
Stenosgade 4, 1616 Kbh. v.

**Kroatisk mission**  
P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej  
11, 2860 Søborg.  
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.  
I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.  
I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.  
I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl.  
17.  
I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

**Msze swiete w jezyku polskim**  
Ks. Julian Bodnar, C SSR.  
Kosciól sw. Anny, Hans Bogbinders Allé 2, 2300  
Kbh. S. Tlf. 31 58 21 02.  
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

**Ungarsk messe**  
Magyar mise v. P. Kálmán Horváth, S.J. Stenosgade  
4 a, 1616 Kbh. V. (Jesu Hjerter Kirke). Tlf. 31 21 85  
88.  
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16 (i huskape-  
let, Stenosgade 4 A).

**Koder for kørestolsbrugere**  
HA = direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller  
elevator.  
HB = Adgang ad løst rampe eller skinne.  
HC = Kun adgang ved løft.  
I = Placering af fast adgangsvej oplyses ved hen-  
vendelse til sognekortet.  
2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales med sog-  
nekortet/kirken.

## Liturgisk kalender for november 1995

- |   |   |  |
|---|---|--|
| 1. grøn. Onsdag i 30.alm.uge. (II Ps). L.: Rom 8,26-30. Ev.: Luk 13,22-30.  | biskop, (+397)(m). L.: Rom 16,3-9.16.22-27. Ev.: Luk 16,9-15.   | 43.54-57.62-64. Ev.: Luk 18,35-43.   |
| 2. grøn. Torsdag i 30. alm.uge. (II Ps). L.: Rom 8,31b-39. Ev.: Luk 13,31-35.   | 12. grøn. 32.AL.M. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 2 Makk 7,1-2.9-14; Sl 17,1,5-6.8b+15.<br>(Omk.: Jeg skal mættes ved at skue din herlighed, o Gud.) 2.L.: 2 Thess 2,163,5. Ev.: Luk 20,27-38 eller 20,27.34-38. Josaphat, biskop og martyr, (+1623), fejres ikke.                              | 21. hvid. Tirsdag i 33.alm.uge. (I Ps). Marias fremstilling (m). Jomfru Marias pf. L.: 2 Makk 6,18-31. Ev.: Luk 19,1-10.   |
| 3. grøn. Fredag i 30.alm.uge. (II Ps). Eller hvid. Martin af Porres, ordensmand, (+1639). L.: Rom 9,1-5. Ev.: Luk 14,1-6.   | 13. grøn. Mandag i 32. alm.uge. (IV Ps). L.: Visd 1,1-7. Ev.: Luk 17,1-6.   | 22. rød. Onsdag i 33.alm.uge. (I Ps). Cæcilie, jomfru og martyr, (+230)(m). L.: 2 Makk 7,1.20-31. Ev.: Luk 19,11-28.   |
| 4. hvid. Lørdag i 30. alm.uge. (II Ps). Karl Borromæus, biskop (+1584)(m). L.: Rom 11,1-2a.11-12.25-29. Ev.: Luk 14,1.7-11.   | 14. grøn. Tirsdag i 32.alm.uge. (IV Ps). L.: Visd 2,233,9. Ev.: Luk 17,7-10.  | 23. grøn. Torsdag i 33.alm.uge. (I Ps). Eller rød. Clemens I, pave og martyr, (+97). Eller hvid. Columban, abbed, (+615). L.: 1 Makk 2,15-29. Ev.: Luk 19,41-44.   |
| 5. hvid. Søndag. ALLE HELGEN (h). Gl. Cr. Sær.l.pf. 1.L.: Åb 7,2-4.9-14; Sl 24,1-2.3-4ab.5-6. (Omk.: Så er den slægt, som søger dit åsyn, Herre.) 2.L.: 1 Joh 3,1-3. Ev.: Matt 5,1-12a. Kirketælling.   | 15. grøn. Onsdag i 32.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Albert den Store, biskop og kirkelærer, (+1280). L.: Visd 6,1-11. Ev.: Luk 17,11-19.  | 24. rød. Fredag i 33.alm.uge. (I Ps). Andreas Dung-Lac, præst, og lidelsesfæller, martyrer, (+1615-1886)(m). L.: 1 Makk 4,36-37.52-59. Ev.: Luk 19,45-48.  |
| 6. violet. Mandag. ALLE SJÆLE. De afdødes pf. L.: 2 Makk 12,43-46 eller Rom 8,31b-35.37-39; Sl 23,1-2a.2b-3.5-6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fates.) Ev. Joh 14,1-6. Der kan også vælges andre tekster fra begravelsesliturgien.   | 16. grøn. Torsdag i 32.alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Margrethe af Skotland (+1093). Eller hvid. Gertrud, jomfru, (+1302). L.: Visd 7,22b8,1. Ev.: Luk 17,20-25.   | 25. hvid. Lørdag i 33.alm.uge. (I Ps). Niels Steensen, biskop, (+1686)(m). L.: Sir 7,5-15 eller 2 Tim 4,1-8 eller Kol 1,12-16a. 16c-20. Ev.: Matt 6,24-33.   |
| 7. hvid. Tirsdag i 31.alm.uge. (III Ps). Willibrord, biskop, (+739) (m). L.: Rom 12,4-16a. Ev.: Luk 14,15-24.   | 17. hvid. Fredag i 32.alm.uge. (IV Ps). Elisabeth af Ungarn (+1231)(m). L.: Visd 13,1-9. Ev.: Luk 17,26-35.37.  | 26. hvid. Søndag. JESUS KRISTUS, UNIVERSETS KONGE (h). Gl. Cr. Sær.l.pf. 1.L.: 2 Sam 5,1-3; Sl 122,1-2.3-4a.4b-5. (Omk.: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus.«) 2.L.: Kol 1,12-20. Ev.: Luk 23,35-43. |
| 8. grøn. Onsdag i 31.alm.uge. (III Ps). L.: Rom 13,8-10. Ev.: Luk 14,25-33.   | 18. grøn. Lørdag i 32. alm.uge. (IV Ps). Eller hvid. Peters- og Paulskirkernes indvielse. Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Visd 18,14-16; 19,6-9. Ev.: Luk 18,1-8. Fejrer man Peters- og Paulskirkernes indvielse, er følgende tekster obligatoriske: L.: Apg 28,11-16.30-31. Ev.: Matt 14,22-33. | 27. grøn. Mandag i 34.alm.uge. (II Ps). L.: Dan 1,1-6.8-20. Ev.: Luk 21,1-4.   |
| 9. hvid. Torsdag. LATERAN-KIRKENS INDVIELSE (f). (III Ps). Gl. Sær.l.pf. L.: Ez 47,1-2.8-9.12 eller 1 Kor 3,9c-11.16-17; Sl 46,2-3.5-6.8-9. (Omk.: En flod og dens bække glæder Guds stad; den Højeste har helliget sin bolig.) Ev.: Joh 2,13-22. | 19. grøn. 33.AL.M. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Mal 4,1-2a; Sl 98,5-6.7-8.9. (Omk.: Herren skal dømmes folkeslag med ret.) 2.L.: 2 Thess 3,7-12. Ev.: Luk 21,5-19.   | 28. grøn. Tirsdag i 34.alm.uge. (II Ps). L.: Dan 2,31-45. Ev.: Luk 21,5-11.  |
| 10. hvid. Fredag i 31.alm.uge. (III Ps). Leo den Store, pave og kirkelærer, (+461)(m). L.: Rom 15,14-21. Ev.: Luk 16,1-8.   | 20. grøn. Mandag i 33.alm.uge. (I Ps). L.: 1 Makk 1,10-15.41-   | 29. grøn. Onsdag i 34.alm.uge. (II Ps). L.: Dan 5,1-6.13-14.16-17.23-28. Ev.: Luk 21,12-19.  |
| 11. hvid. Lørdag i 31.alm.uge. (III Ps). Martin af Tours,   |   | 30. rød. Torsdag. ANDREAS, apostel (f).(II Ps). Gl. Ap.pf. L.: Rom 10,9-18; Sl 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt 4,18-22.   |

## Bønnens Apostolat ved Torben Riis

# Livet er en gave fra Gud

Min hånd blev slap - min tanke syg og led  
hvi skal jeg plante Blomster, naar de visner,  
og tvinde fine Spind, som hurtig briste?  
Jeg mærker sløvt, hvor Hjærtet i mig isner,  
og Tvivlen borer i mit Væsens Ved  
og huler hvert et fattigt Haab en Kiste.

Det er den unge Johannes Jørgensen, som i dette digt »Stjerne-Stemning« fra 1894 giver sin og sin generations melankoli og livstræthed poetisk udtryk. Den Baudelaire-inspirerede spleen, livsleden, var på mode blandt 1890'ernes symbolister og såmænd også uden for deres kreds.

Samtidig med at Nietzsche på tærskelen til dette århundrede proklamerer Guds død og den kristne morals endeligt melder livsangsten sig og forlader os ikke siden. Der kan synes at være langt fra Jørgensens eksistentielle grublerier til vore dages illusionsløse forbrugerskisme, men udviklingslinjen er ikke desto mindre klar. Når vi taber Gud af syne, bliver der tomt omkring os og inden i os. Tomrummet har vi så siden på mangfoldige måder prøvet at fylde ud med ny »mening«.

I et forbrugersamfund som vort kommer livets mening til at bestå i en stadig tilfredsstillelse af flygtige behov. Alt

forvandles til varer, ting, vi forbruger. Også mennesket. Menneskelige organer er for længst blevet en handelsvare. Børn er noget, vi anskaffer for at tilfredsstille bestemte følelsesmæssige behov i visse perioder af vores liv - og som vi ifølge samme logik afskaffer, hvis de kommer ubejlignet. Ægtefællen ligeså. Er livet en gave? Ordene giver ikke mening, vækker ingen genklang hos vor tids forbruger. Lever er der. Det skal bruges i den korte tid, vi har det, udnyttes.

»Dødens kultur« har paven kaldt denne moderne mentalitet i sin seneste rundskrivelse Evangelium Vitae, hvor han sætter fingeren på vor tids tragiske paradoks: I en tid, hvor menneskerettigheder som følge af en lang historisk proces er højt i kurs, og hvor regeringen derfor undertegner højtidelige erklæringer om umistelige rettigheder, er man i praksis ved at afskaffe retten til livet, som i dag trues i de to afgørende faser: fødsel og

død.

Abort-problemet, påpeger Johannes Paul II, er mere end blot et social problem. Det stikker langt dybere. Der er tale om, at et nyt menneskesyn er ved at sætte sig igennem, en ny anti-solidarisk samfundsfilosofi, hvor de svage og marginale bliver ofret.

Der er derfor mere end nogensinde behov for, at vi som kristne besinder os på den åbenbarede sandhed, at livet er en gave fra Gud, at Gud har villet hver enkelt af os, og at ethvert menneske derfor i Guds øjne er betydningsfuldt og uerstatteligt. Menneskerettigheder kan ikke gradueres, fordi vi alle fuldt ud er mennesker - fra undfangelse til død. Derfor har vi også en pligt til som kristne at være med til at opbygge den »livets kultur«, som paven taler om som et modstykke til den moderne forbrugersmentalitet. I sin rundskrivelse udtrykker han det på denne korte og fyndige måde: Respektér, forsvar, elsk og tjen livet, hele menneskelivet!

I november beder vi sammen med paven om:

- at livstrætte mennesker gennem venskab må genopdage meningen med livet

- at respekt for menneskets liv og værdighed må forøges.



# AC REVUE

For hver enkelt kristen som for kirken i sin helhed gælder det, at den er »i« verden, men ikke »af« verden. At være »i« verden betyder blandt andet at tage stilling til tidens store spørgsmål. Med Helligåndens hjælp tyder kirken tidens tegn, men langt fra altid »politisk korrekt«, og det er heller ikke altid, kirkens svar finder umiddelbar genklang hos katolikkerne.

Det gælder for eksempel kirkens holdning til befolkningsproblemet. I den forbindelse kan det være en hjælp at få uddybet baggrunden for avisernes overskrifter, sådan som *Torben Riis* gør det i artiklen »FN's befolkningskonference i Cairo - ideologi og virkelighed«.

\*Et andet kirkeligt svar til den moderne verden er »Den katolske kirkes Katekismus«, der for nylig er udkommet i

norsk oversættelse. I sit bidrag »Den katolske kirkes Katekismus - en introduktion« afklarer *Sebastian Olden-Jørgensen* en række grundlæggende spørgsmål som for eksempel: katekismens forhistorie, dens formål, hvem den er beregnet for, dens struktur og stil etc.

Helgenerne kan også i mange tilfælde betegnes som Guds svar på tidens udfordringer. I bidraget »Niels Steensen som vejleder i hverdagen« viser sr *Miriam Mortensen OSB*, at *Niels Steensens* svar også er relevante i dag.

Det er god katolsk teologi, at Gud altid tager initiativet: Gud kommer først, nåden kommer først. Men det er lige så grundlæggende for katolsk tankegang, at mennesket er kaldet til aktivt at svare på Guds kald. Begge dele kom-

mer til udtryk i liturgien, og det er derfor et stort gode, at den fuldstændige oversættelse af »Missale Romanum« til dansk nu er afsluttet. I den anledning redegør *Jacob Thomsen*, der har stået for oversættelsen, for oversættelsesprincipperne.

Et andet godt katolsk standpunkt er, at længslen efter Gud er en integreret del af den menneskelige natur. I dele af den vestlige verden synes dette ikke at være tilfældet, og det er udgangspunkt for *Terence Phipps* essay »Menneskets religiøse natur - nogle betragtninger over moderne vestlig religionsforståelse«.

AC REVUE fås for kr. 25 i Steno-butikken eller ved henvendelse på tlf. 48 79 30 22.

*Sebastian Olden-Jørgensen*

## Katolsk Dialog nummer 5

*Eva Nordentoft* gennemgår i sin artikel »En pave med mange ansigter« tålmodigt og omhyggeligt *Johannes Paul II's* rundskrivelse »Evangelium Vitae«.

Hun sammenholder den med *Paul VI's* »Humanae Vitae« fra 1968, som også handlede om abort og prævention. Og mens *Paul VI* henvendte sig til mennesker med fornødt og god vilje, så betegnes »Evangelium Vitae« som nærmest besværgende, et forsøg på at afværge katastrofer i »dødens kultur« og »dødens civilisation«.

Abort og prævention for dømmes. Dødsstraf er nok et problem, men accepteres. Mord og selvmord og eutanasi er moralsk utiladelige og bygger på ondskab. Paven røber en dyb mistro til moderne mennesker, og det er tvivlsomt, om der gives plads for en fremtidig dialog med denne restriktive moralteologi.

*J.F. Willumsens* »Det store relief« er emnet for *Inga Kærlyts* indlæg. Kvindelig og mandlig erkendelse og lignelsen om Den fortabte søn indgår i hendes betragtninger, og

man føler trang til at foretage en rejse til Frederikssund, mens man endnu husker udlægningen.

*Niels la Cour* har skrevet »Lidt om Mariamusik Musik og kvinden i kirken«. Musikken går tværs over konfessionelle grænser langt lettere end teologien. Måske kan protestanters glæde ved Maria i praksis, i musik og sang, skyldes, at hun - som *Karen Blixen* antyder - lever op i det »dødkedelige herreselskab« som Treenigheden forekommer hende. Mærkeligt er det for *Niels la Cour*, at det ikke er den katolske kirke, der går i spidsen for kvindens ligestilling.

Så har jeg skrevet en »Kommentar til *Lars Reuters* autoritetsbegreb« fra KD 2/95. Hvis vi vil tale om »fejlbare«, så må vi kende grænserne og betingelserne for denne fejlbarehed. Ellers ligger forargelsen for os selv og andre alt for nær. For det ikke ufejlbare, ordinære lærerembedes vedkommende gælder det, at enhver læremyndighed forudsætter indsigt i den sandhed, der skal overføres ved belæring. Og for-

pligtelsen til at adlyde en autoritet er primært en forpligtelse over for sandheden, ikke over for embedet.

Også *Max Reiter* har gjort sig »Nogle tanker i anledning af *Lars Reuters* artikel om autoritet«. Han spørger: »Hvad skal vi med ufejlbarhed?« Og han omtaler de to seneste Maria-dogmer som sandheder, der ikke »interesserede Jesus, apostlene og de første kristne«.

Han taler om autoritet som »ret til at bestemme«, »magt«, »noget med at 'bruge albuer'«.

Og han undrer sig over kirkehistoriens mange eksempler på magtkamp blandt kristne, »al den stund Jesus netop har vendt hele magtbegrebet på hovedet«. Kristendommen er ikke matematik og fysik, og har ikke brug for ufejlbarhedens sikkerhed for at fremtvinge eksakte svar på problemerne. Han slutter artiklen med et afsnit »Om at lytte - og om lydighed«.

Til slut finder vi en boganmeldelse af *Anne Forsberg*, af bogen »Kirken i Danmark I«, af *Henning Fogde*.

*Ove Leerbec*

### Academicum Catholicum

indbyder til foredrag og diskussion om *Livets og dødens kultur* - strejflys på pavens seneste rundskrivelse: *Livets Evangelium* onsdag den 25. oktober kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Rundskrivelsen vil blive sat i relief af lektor *Torben Riis*, og licentiat *Mette Lebech* vil fremlægge det grundlæggende menneskesyn. Efterfølgende vil der ved to studiekredsaftener den 1. og 11. november i lokale 15 på Niels Steensens Gymnasium blive lejlighed til at fortsætte diskussionen. Alle er velkomne.

### Jesu Hjerte Kirke gennem 100 år

Foredrag ved ingeniør *Preben Frosell* om kirkens historie. Onsdag den 8. november kl. 19.30 i menighedssalen, Stenosgade 4 B.

### Kirkekoncert

i anledning af Jesu Hjerte Kirkes 100 års jubilæum

Jesu Hjerte Kor, Musica Viva og medlemmer af Capella Hafniensis synger værker af *Bastion*, *Mogens Pedersen*, *Orologio* m.fl.

onsdag den 22. november kl. 20.00 i Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4.

### Jesu Hjerte Kirkes 100 års jubilæumsmesse

Søndag den 29. oktober kl. 10.00 stor, festlig bispemesse. Efter messen reception i skolens gymnastiksal Stenosgade 4 B.

### Magleåstræf

Søndag den 29. oktober 1995

Forfattereftersmiddag

Mette Winge

Forfatteren *Mette Winge* startede sin karriere som bibliotekar, blev senere mag. art. i almindelig og sammenlignende litteratur og var i en lang årrække ekstern lektor ved Københavns Universitet. I dag er *Mette Winge* ansat ved Danmarks Radio. *Mette Winge* har et langt forfatterskab bag sig, men vil denne eftermiddag tage udgangspunkt i sit skønlitterære forfatterskab, der spænder vidt: Fra kærlighedsroman over kriminalroman til guvernanteroman og klunketidsroman og nu senest en samtidsroman. Titler: *Skriverjomfruen*, *Novemberlys*, *Sandflugt*, *Den femte vinter* og *Grønt mørke*.

Kl. 14.00 kaffe/te og kage i stuerne Kl. 15.00 foredrag i salen.

Pris kr. 30,-.

Bus 500S - Birkerød/Ravnsnæsvej - stå af ved skiltet til Høsterkøb - 10 min. gåtur op ad Åsebakken. HT's kundeservice tlf.: 3645 4545. Magleås' styrelse.

### Gråbrødrene i Roskilde indbyder til økumenisk aftenandagt

til ære for

Broder *Jakob Den Danske* (Ca. 1484-1567)

Gråbrødrekapel, Gråbrødre kirkegård, Roskilde (over for Roskilde banegård)

Søndag den 29. oktober kl. 19.30

Nærmere oplysninger: 42 36 77 56.

### Det sker på Magleås

On. d. 1. - lø. d. 4.11.: Dansk lærerforening.

Fr. d. 3.11.: Niels Steensens Gymnasium. Lø. d. 4. - sø. d. 5.11.: Herlev menighed.

Ma. d. 6. - ti. d. 7.11.: Amtscentralen Frb. Amt.

Ti. d. 7. - on. d. 8.11.: Helsingørskommune.

On. d. 8. - fr. d. 10.11.: Landbohøjskolen.

On. d. 8. - to. d. 9.11.: Birkerød kommune.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.11.: Pastoralrådsmøde.

Ma. d. 13. - ti. d. 14.11.: Carsten Niebur Institutet.

Ti. d. 14. - on. d. 15.11.: Energiministeriet.

Ti. d. 14. - on. d. 14.11.: Undervisningsministeriet.

On. d. 15. - to. d. 16.11.: Socialforskningsinstitutet.

To. d. 16. - sø. d. 19.11.: Idrættens lederakademi.

Ma. d. 20. - fr. d. 24.11.: Dansk Teologisk præstemøde.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.11.: Kristen Mystik IV.

Sø. d. 26. - on. d. 29.11.: Danske Fysioterapeuter.

Ma. d. 27. - ti. d. 28.11.: Pharma Plast.

Onb. d. 29. - fr. d. 1.12.: DRB-skolen.

On. d. 29. - fr. d. 1.12.: FOA bladet.

Ti. d. 30.11.: Lisberg Management.

### Annoncepriser

Rubrikannoncer kr. 5,- pr. sp. mm  
Tekstside kr. 6,- pr. sp. mm

### Magleås -arrangementer

Sø. d. 29.10.95 kl. 14.00 Magleåstræf: Forfatteren *Mette Winge* fortæller om sine bøger.

Fr. d. 24.11. - sø. d. 26.11.95: »Kristen Mystik IV«

Fr. d. 19.1.96 - sø. d. 21.1.96: »Kristen Mystik V«

Lø. d. 3.2. - sø. d. 4.2.96: »Bibel og forkyndelse«.

Fr. d. 16.2. - sø. d. 18.2.96: »At bede med mystikere« - Julian af Norwich. Retræte-weekend.

### Bistand

#### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

Annoncer i »katolsk orientering«

### Moder og arrangementer

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund for Storkøbenhavn indbyder til

#### Besøg på Københavns Radio

Landskronagade 68 (nær Svanemøllen) torsdag den 9. november kl. 15-17 Alle medlemmer er velkomne.



## DUK-KALENDER

**II Vatikankoncil og Dig** den 26.10.95 kl. 19-21 og de efterfølgende 5 torsdage i Vor Frue menighed i Aarhus for de 18-30 årige.

**LEDERTRÆNING** den 27.10.-29.10.95 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

**UNGDOMSMESSE** den 29.10.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**MUSIKKURSUS** den 3.11.-5.11.95 på Øm for musikaktive i menighedene i anledning af den nye sangbog.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

**INTERSPISNING** den 12.11.95 kl. 17 i Skt. Annæ menighed på Amager for alle nationale grupper og interesserede.  
Alder: ca. 13 år og opæfter.  
Spisebilletter kan købes på stedet á kr. 10,-.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**MEDARBEJDERTRÆNING** den 24.-26.11.95 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.  
Kurset er gratis for deltagere.  
Tilmelding senest den 3.11.95.

**UNGDOMSMESSE** den 26.11.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**ÆLDRE DUK ØST WEEKEND** den 8.-10.12.95 på Øm for alle over 18 år.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 17.11.95.

**BODSANDAGT** den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

**ÅBENT HUS** med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

**NYTÅRSLEJR** den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.

Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år kr. 400,-  
7-13 år kr. 490,-  
voksne kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

**AFBUD:**  
Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

**Jeg tilmelder mig:**

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja  Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

## Adventsretræte på Als Kloster

ved pastor Poul Clausen og Kaare Nielsen. Fra fredag den 1. december kl. 18.00 til søndag den 3. december kl. 14.00. Tilmelding på telefon 74 43 33 70. Pris 450 kr.

## Diverse

### Skt. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, København  
Tlf. 33 91 86 90  
»Bispedømmets teologiske bibliotek«  
Blandt oktobers nye bøger på biblioteket:

Johannes af Korset: **Bestigningen af Bjerget Karmel**. København 1994.

Oskar Garstein. **Rome and the Counter-Reformation in Scandinavia**. Leiden/København 1992.

Theodor Schneider, red. **Geschieden, Wiederverheiratet, Abgewiesen? Antworten der Theologie**. Freiburg-i.-Brsg. 1995.

Jean-Louis Leuba, red. **Perspectives actuelles sur l'oecuménisme**. Louvain-le-Neuve 1995.

Pavelig Bibelkommission. **Die interpretation der Bibel in der Kirche**. Stuttgart 1995.

Åbningstider: tirs. & ons. kl. 10-16,  
tors. kl. 12 - 18.

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge underuddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarsstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

**Ingen arveafgift**  
Kirken modtager det fulde beløb.

**Gratis advokatbistand**  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

### Figaro Frisør

ordner håret hjemme hos dig.  
Pris på klipning

Voksne 70 kr.  
Ring mellem kl. 17 og 18 og aftal tid på telefon 31 49 08 89.

## Annoncer

Rubrikannoncer, pr. sp. pr. mm kr. 5,-  
Tekstside, pr. sp. pr. mm. kr. 6,-

**BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE**  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringselskaber i:  
- erhvervsforsikringer  
- livs- og pensionsforsikringer  
- private forsikringer.

**VI LÅVER SPECIALFORSIKRINGER FOR KATOLSKE KIRKER - RING OG FORHØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT TAGE OS MED PÅ RÅD!**

### Find Deres bedemand her:

**Vanløse Ligkistemagasin**  
38 71 75 01  
H.P. Baltzer & Søn  
Jyllingevej 8  
2720 Vanløse

**Tåstrup Bedemandsforretning**  
43 99 75 01  
Sv.E. og B. Baltzer  
Køgevej 40  
2630 Taastrup

Også aften, week-end og helligdag kan De ringe og aftale et møde i Deres hjem eller hos os.



Hos medlemmer af Bedemændenes Landsforening har De trykthed for:

- professionel hjælp og rådgivning ved begravelse og brænding.
- viden om en lang række forhold i forbindelse med dødsfald.
- fair forretningsmæssig og økonomisk behandling.

Rekvirer gratis pjecen "NÅR NOGEN DØR..."



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

**DØGNET RUNDT**

**WAGN ADLER**  
Bedemand Kvist's Eftf.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



**DØGNVAGT**  
31 55 55 55

**Bedemand Michael Riis**

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:**  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.



**BEGRAVELSER LIGBRÆNDING**



Strandvejen 153  
**31 62 16 50**

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Søstre  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Værd at vide



**Allan Ohms**  
advokat (H)

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle. Ring til RET&RÅD i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamenter og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

**RET&RÅD**

ADVOKATER UDEN OMSVØB

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

Malermester  
**VILLY HANSEN**

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

**VICTOR NIELSEN**

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision · Regnskab · Skat  
**REVISORGÅRDEN I ROSKILDE**  
Registreret revisor FRR  
Jørgen Brangstrup  
Skt. Olsgade 10 · Roskilde · 42 15 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor



# Paven saligkårer martyrer fra Den franske Revolution

Vatikanet (KNA) - Søndag den 1. oktober saligkårede pave *Johannes Paul II* 109 martyrer fra revolutionstidens Frankrig og fra borgerkrigsårenes Spanien.

Blandt de saligkårede var den spanske biskop *Anselmo af Teruel*, der sammen med præsten *Felipe Ripoll* blev skudt i 1939, fordi de var tro imod kirken. Mange pårøren-

de til ofrene for 1930'ernes borgerkrig deltog i festmessen på Peterspladsen.

## Paven priser martyrenes mod

Den franske generalvikar *Jean-Baptiste Souzy* blev saligkåret lige som 63 af hans medarbejdere, der sammen med 829 præster og ordensfolk blev kastet i fængsel i

1794. De blev udsat for tortur og anden umenneskelig behandling og døde.

I sin prædiken priste paven det mod, martyrene havde udvist: de holdt fast ved deres tro og måtte betale med deres eget blod. Han betegnede de saligkårede som en hædersbevisning og en gave til hele kirken.

## Vatikanet forlanger totalt forbud mod antipersonelminer

Wien (KIPA) - På FN's nedrustningskonference i Wien har Vatikanets repræsentanter presset på for at få forbudt produktion af-, handel med- og brug af antipersonelminer og andre konventionelle våben, der forvolder grusomme skader på mennesker.

Såvel Den hellige Stol som forskellige bispekonferencer, mange katolske hjælpeorganisationer og troende forlan-

ger, at der tages nye, vidtgående skridt til at befri menneskeheden fra minernes svøbe, sagde prælat *Mario Zenari* til konferencen. Prælaten er repræsentant for Den hellige Stol ved FN i Wien.

Zenari citerede en udtalelse fra pave *Johannes Paul II*: »Jeg appellerer til jer igen om én gang for alle at stoppe fremstilling og anvendelse af

de våben, der går under betegnelsen antipersonelminer.«

Det gælder om at afskaffe samtlige våbentyper i kategorien »inhumane våben«, understegede Zenari. »Talrige humanitære organisationer, NGO'er og borgerinitiativer har vist os, at millioner af mennesker i disse dage retter deres opmærksomhed mod konferencen. Alle delegerede må være sig bevidst, hvor store forventninger det er udtryk for.«

Vatikanets repræsentant mindede om, at minerne hvert år kræver 25.000 uskyldige ofre - mænd, kvinder og børn. Han opfordrede alle stater til at afse flere midler til mineudryddelse og til hjælp til ofrene.

## Kardinal anklaget for at fornærme præsident

Lima (KIPA) - Ærkebiskoppen af Lima, kardinal *Augusto Vargas Alzamora* anklages for at have fornærmet den peruvienske præsident *Alberto Fujimori*.

Sammen med *Miguel Irizar Campos*, generalsekretær for bispekonferencen, skal kardinalen have sat spørgsmålstegn ved »præsidentens integritet« og således truet dennes sikkerhed, understreges det i anklageskriftet.

Sagen bringes for retten i Perus hovedstad Lima.

## Sagsøgeren er regeringsmand

Anklagen bygger på kardinalens udtalelser om regeringens familieplanlægningsprogram.

Vargas havde erklæret, at kirken holdt fast ved sine standpunkter. Samtidig havde han beskyldt præsidenten for at ville drive en kile ind mellem den stedlige kirke og Vatikanet.

Sagsøgeren, en borger ved navn *Santiago Sanguinetti*, opfattes i kirkelige kredse som »regeringens mand«. Han skal ved tidligere lejligheder have optrådt som sagsøger »på bestilling«, når landets styre havde brug for det.

En talsmand for kardinalen siger, at Vargas ignorerer sagen; han har »vigtigere ting at tage sig af«.



Under pavens besøg i USA i oktober fik operasangeren *Placido Domingo* lejlighed til at hilse på *Johannes Paul II*. Domingo medvirkede under gudstjenesten i Central Park i New York.



Biskop *Czeslaw Kozon* fejrede messen sammen med både Birgitta-søstre, Elisabeth-søstre og medlemmer fra Næstved menighed. Søstre sang godt med på de danske salmer. Nederst en glad *Moder Tekla* og biskop Kozon. *Moder Tekla* bor i moderhuset i Rom.

## Birgitta-søstrene i Næstved under samme tag som Elisabeth-søstrene

### Biskop *Czeslaw Kozon* indviede det »ny« kloster

Birgittasøstrene er kommet til Danmark igen. I middelalderen var de i Maribo og Mariager; nu er de i Næstved, hvor de lørdag den 7. oktober blev budt velkommen af biskop *Czeslaw Kozon*.

Biskoppen fejrede messen sammen med blandt andre sognepræsten, p. *Josef Völk*. Medlemmer af den stedlige menighed var mødt op, og ikke-katolske venner af søstrene var med til at gøre dagen festlig. Også Elisabeth-søstrene var repræsenteret; det er dem, der har givet de nyttilkomne husly.

### To ordener under samme tag

Birgittasøstrene har fået overdraget en del af Elisabeth-søstrenes hus i Næstved. Dermed vil ikke alene en aktiv og en kontemplativ orden være at finde i den samme lille menighed, men de to søsterkommuniteter vil leve hver deres liv under samme tag.

At både det aktive og det kontemplative liv har stor betydning for kirkens fortsatte vækst, understregede biskoppen i sin prædiken: Et liv i bøn, i forbøn, er lige så vigtig en indsats som et arbejdsomt liv på skole eller hospital. Begge dele bidrager til det fælles gode.

### Birgitta er stadig aktuel

Den hellige Birgitta, der levede i 1300-tallet, var en dame af fornem herkomst, mor til en børneflokk på otte og dybt religiøs. Hun var stærkt engageret i sin samtids brændende spørgsmål, havde sine meningers mod og var blandt andet medvirkende til, at paverne flyttede fra Avignon tilbage til Rom.

Biskop Kozon drog paralleller mellem middelalderens kirkepolitiske turbulens og kirkens situation her og nu. Der foregår »en legitim og nødvendig debat, som også

kan være smertefuld«, sagde han og hentydede til de ønsker om fornyelse i kirkens struktur, der er fremsat fra forskellige sider.

På Birgittas tid var det ganske vist helt andre udfordringer, der skulle tages op, men kirken af i dag har også brug for hende!

Birgittasøstrenes generalabbedisse, *Moder Tekla* betegner det nye husfællesskab som et lykkeligt svar på pavens seneste rundskrivelse, »Ut unum sint«: »Forenet omkring Ordet og Eukaristiens måltid, kilden til liv og fællesskab, vidner disse to kommuniteter om kirkens enhed og om glæden ved det universelle broderskab«.

Det er meningen, at huset skal være et »center for broderlig gæstfrihed, åndeligt, kulturelt og økumenisk samvær i et religiøst og familiært klima«.

mj



# katolsk orientering

»ax Christi om landminer, side 3  
 Jesu Hjerter Kirke 100 år, side 5  
 »elgenkåring i Rom, side 6  
 Religionspædagogisk konference, side 7

## Kampagne for flere medlemmer til kirkebidragsordningen

*Bispedømmet bringer 4 sider om ordningen inde i bladet*

»Formålet med kampagnen er ganske klart. Vi ønsker at få flere katolikker, der ikke med i denne solidariske økonomiske ordning til at komme ud af busken og melde sig til ordningen.«

Så klart lyder budskabet fra pastoralrådet, der på bispedømmets vegne iværksætter en kampagne for at få flere med i den solidariske kirkebidragsordning.

Bispedømmet har ingen mulighed for at inddrive kirkeskat. Derfor har man nu i snart 30 år benyttet sig af en frivillig ordning. Biskop Czeslaw Kozon siger i kam-

pagnetilægget: »til et medlemskab af kirken hører også økonomisk medansvar for kirken.«

4.000 katolikker er i dag tilmeldt bispedømmets kirkebidragsordning: »De ved kirken er deres, og at de har et ansvar for den. De er med til at sikre den nødvendige økonomiske stabilitet både i sogn og bispedømme,« siges det videre i tillægget.

### 20.000 katolikker bør melde sig nu!

Mere end 20.000 katolikker har af en eller anden grund valgt at stå udenfor. Det er dem, bispedømmet nu gerne vil have til at tilmelde sig.

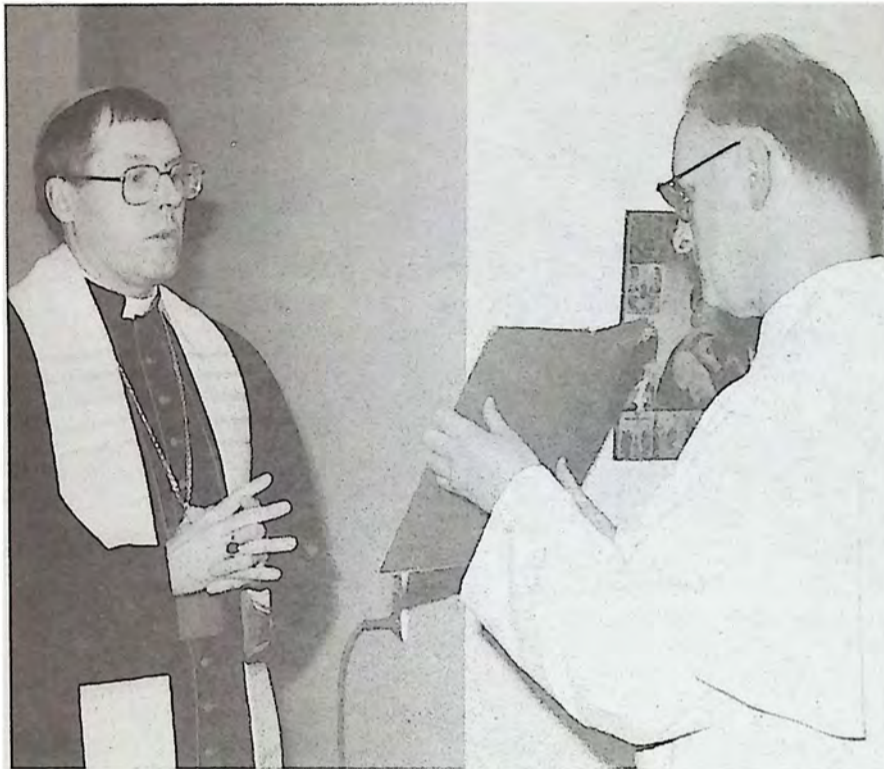
Kirkebidragsudvalget, der praktisk står for kampagnen, vil hele næste år annoncere i »katolsk orientering« og opfordre sognene til at gøre det samme i sognebladene. 83% af kirkebidraget går tilbage til sognene.

kk

## Lars Reuter SJ præsteviet



Den 22. oktober blev jesuitten Lars Reuter præsteviet i Frankfurt. Se side 3.



## Sct. Maria Hospice Center indviet

Fredag den 3. november indviede biskop Kozon det nye hospice for uhelbredelig syge og døende i en del af det tidligere Maria-hospital i Vejle. Sognepræst Jan Ophoff O.Praem medvirkede. »katolsk orientering« bringer mere i næste nummer om hospicet.



Sundhedsminister Yvonne Herlov Andersen åbnede den nye afdeling i nærvær af repræsentanter for Maria-søstrene, Vejle Amt og dets kommuner, samt det nyansatte personale og støttekredsen.

Den 15. november er centeret klar til at modtage de første patienter. Der er lagt stor vægt på at skabe trygge og rolige rammer for patienten. Se også side 5. Fotos Willem Wuyts.

## Paven til den katolske kirke i det tidligere Jugoslavien:

# Nødvendigt at samarbejde med andre kristne og muslimer

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har opfordret den katolske kirke i det tidligere Jugoslavien til at yde sit bidrag til freden, til den åndelige og materielle genopbygning, til broderlighed og til en ny fremtid på Balkan. Ligeledes er det nødvendigt at samarbejde med andre kristne og med muslimerne, understregede paven ved indledningen til en konference i Vatikanet med biskopperne fra Bosnien-Herzegovina, Kroatien, Rest-Jugoslavien, Makedonien og Slovenien.

### Katolikernes særlige bidrag til freden

»Vort møde skal være et tegn på, at der er en dag i morgen og at vold og ødelæggelse ikke skal have det sidste ord«, sagde paven. På grundlag af deres erfaring om tilgivelse og forsoning må katolikkerne yde et særligt bidrag til freden. »Vor tro lærer os, at vi ikke kan være lykkelige uden de andre og især ikke, hvis vi er imod de andre«, fortsatte paven.

I følge paven har kirken i det tidligere Jugoslavien og især i Bosnien gennemlevet en årelang Langfredag, og prøvelsernes tid er endnu ikke til ende for alle. I sin forbøn og ved praktisk støtte for freden havde han været de troende nær i de 4 lange år. Paven beklagede, at biskop Franjo Komarica af Banja Luka ikke kunne forlade sin hårdt prøvede by og derfor ikke kunne deltage i konferencen, der varede en dag.

I konferencen deltog ud over paven 39 personer, heraf 23 kirkeledere fra det tidligere Jugoslavien og regionens fire nuntier. Vatikanets statssekretariat blev repræsenteret af kardinal Angelo Sodano, »indenrigsminister« Giovanni Battista Re og »udenrigsminister« Jean-Louis Tauran. Desuden deltog 5 kuriekardinaler: Bernardin Gantin (bispekongregationen), Achille Silvestrini (østkirken), Jozef Tomko (missionen), Edward Idris Cassidy (økumenen) samt biskop Michael L. Fitzgerald fra rådet for inter-

religiøs dialog og ekspert i Islam.

### I husarrest

På konferencen blev biskop Franjo Komarica, der var i »husarrest« i Banja Luka, repræsenteret af generalvikar Anto Orlovac. På grund af ærkebiskop Alojzij Susters sygdom deltog hjælpebiskop Alojz Uran fra Sloveniens hovedstad Ljubljana, mens bispedømmet Dubrovnik, hvor biskop Zelimir Puljic er syg, ikke var repræsenteret.

Fra bispedømmet Skopje-Prizren kom 2 biskopper, Joakim Herbst, der er apostolisk visitator for de troende af den byzantinske ritus i Makedonien, og hjælpebiskop Nike Prela, der er ansvarlig for de albansktales troende.

Desuden var der ved mødet i pavepalæets »Sala Bologna« tre tilfornordnede fra Vatikanet, herunder den schweiziske diplomat i Vatikanet Jean-Claude Pèrisset.

Læs mere om mødet side 9.

## Troslærekongregationen: Vassulas visioner er ikke overnaturlige

Troslærekongregationen afviser »profeten« Vassula Rydén's budskaber og betegner dem som ikke overnaturlige. Kongregationen opfordrer alle biskopper til at informere de troende om kirkens hold-

ning til Vassula Rydén's påståede budskaber og sørge for, at hendes ideer ikke udbredes i deres bispedømmer.

Biskop Kozon bringer en meddelelse om Vassula Rydén inde i bladet på side 5.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X



# Nyt menighedslokale i Frederikshavn indviet

Forud blev ni unge firmet af biskop Kozon, der senere besøgte menigheden i Hjørring

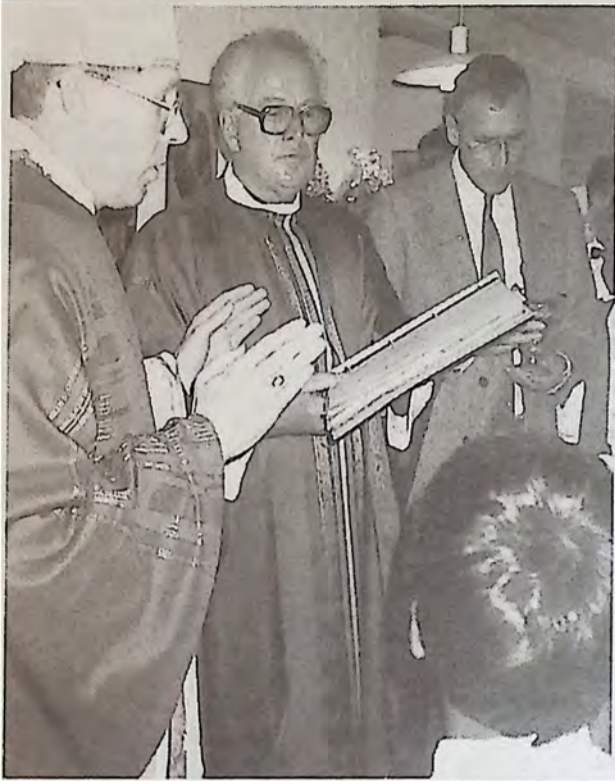
Søndag den 15. oktober blev en festdag for menigheden ved Helligåndskirken i Frederikshavn. Ved messen gav biskop Czeslaw Kozon firmelsens sakramente til ni af menighedens unge. I sin prædiken talte biskoppen om Helligåndens gave, der giver mod til at tjene Kristus i lydighed og giver dybere indsigt i den katolske tros hemmeligheder.

**Menigheden vokset med fastboende præst**  
Efter messen samledes alle i det nye menighedslokale, som er bygget mellem kirken og præsteboligen. Biskoppen indviede rummet og ytrede ønske om, at det må blive til gavn for menigheden, som er vokset meget de sidste fem år, hvor der har været en fastboende præst i Frederikshavn.

Biskoppen mindedes den meget lille, men trofaste menighed, der var der, dengang han selv var præst i Nordjylland. Efter indvielsen ønskede menigheden firmandeme tillykke.

## Gavmilde tamiler

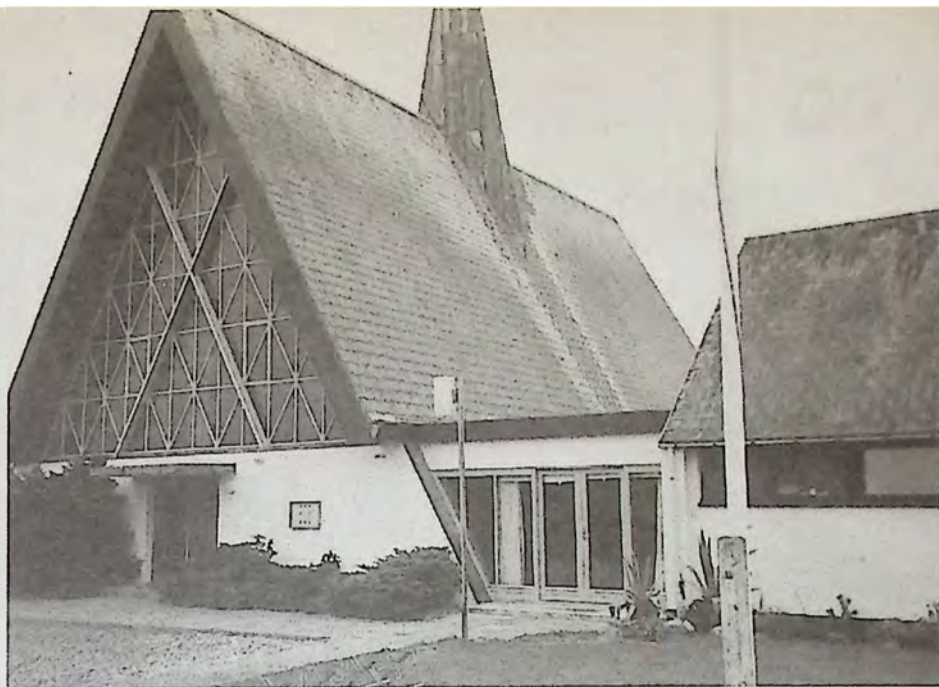
William Lee, næstformand i menighedsrådet takkede biskoppen hjerteligt for den store støtte bispedømmet med hjælp fra Tyskland har ydet til



Biskop Czeslaw Kozon under indvielsen med sognepræsten, Per Dolmer og menighedsrådets næstformand William Lee.

byggeriet. Så rettede han en stor tak til menigheden for dens indsats og helt specielt til tamilerne i menigheden. De har vist en enestående gavmildhed med økonomisk støtte og en vedvarende, flittig indsats i det frivillige byggearbejde. Fru Ellen Schmidt Andersen overrakte fra me-

nigheden biskoppen en smuk bog om Polen. Pastor Per Dolmer takkede tømrer- og snedkermester Villy Møller for hans ledelse og veltilrettelagte koordinering af arbejdet og med hensyn til den frivillige arbejdskraft. Tak fik også tømrer- og snedkermester Gunnar Severinsen, som



Menighedslokalet ses imellem den smukke kirke og præstegården. Selv om det ny lokale udefra ser småt ud, er der faktisk plads til 90 mennesker.

lavede den første skitse til byggeriet.

## 600.000 kr. plus frivillig arbejdskraft

Menighedslokalet giver plads til 90 mennesker. Desuden er der bygget helt nyt køkken og kørestolstoilet. Byggeriet har ialt kostet henved 600.000 kr. Hertil skal lægges værdien af det frivillige arbejde, som løber op på mere end 50.000 kr. samt indsamlede 40.000 kr. til inventar. Stole og borde er købt i Middelfart Stålmøbler.

Det er blevet et meget smukt menighedslokale, som vil være en god ramme bl.a. omkring trosundervisningen af børnene og for DUK.

Om mandagen fejrede biskoppen messe og spiste middag sammen med lokaludvalgene fra Frederikshavn og Hjørring. De bad om, at der med de voksende menigheder i Frederikshavn og Hjørring må komme en præst mere til Nordjylland. I hele sognet er der fire kirker, i Aalborg, Thisted, Hjørring og Frederikshavn. Afstandene er meget store. I øjeblikket er der kun sognepræst Allen Courteau OMI og pastor Per Dolmer til at klare de voksende opgaver. Man bad også om, at der i fremtiden stadig må være en fastboende præst i Frederikshavn.

Tirsdag fejrede biskoppen messe med stor tilslutning i

Hjørring. Forinden havde biskoppen beset udvidelsen af Hjørrings menighedslokale. Her havde der lige været rejsegilde. Ved sammenkomsten efter messen udtrykte biskoppen sin glæde over at se, hvordan frivillige arbejder på byggeriet.

Menighedsrådets næstformand i Hjørring, Bay Ngoc Nguyen takkede med blomster biskoppen, fordi han ville komme til Sct. Maria Martyrernes Dronning i Hjørring. Ligeledes takkede formand for Vietnamesisk Forening Loc Xuan Nguyen, fordi biskoppen var kommet og kunne se, hvordan arbejdet skrider fremad.

Per Dolmer

# Har ordenslivet en fremtid?

Josephsøstre ser på historisk baggrund og på fremtidens udfordringer

En gruppe Sct. Joseph Søstre har i efterårsferien været samlet på Stella Matutina nord for København. Formålet var at beskæftige sig med vores spiritualitet, grundlaget for vort ordenssamfund. Vi har set på den historiske baggrund og fremtidens udfordringer.

Sct. Joseph Søstre blev grundlagt i 1650 i Le Puy i

Frankrig. Pater Medaille, som var jesuit inspirerede nogle kvinder til at leve i fællesskab og tage de udfordringer op, som fandtes i datidens Frankrig. Denne form for ordensliv var ikke accepteret af kirken. Derfor blev de første søstre opfordret til at leve ordenslivet i al hemmelighed og »finde Gud i alting« (Ignatius af Loyola).

## Vi skal ikke være bange for at tage nutidens udfordringer op

Ligesom søstre i 1600-tallet prøvede at finde Gud i alting, er det også vores opgave i dag at møde Gud i de udfordringer tiden viser os. Nøgleordet for vores spiritualitet er at leve i relation til Gud, til skabelsen og til hinanden. Relationens kriterier skal være: retfærdighed, kærlighed, fred, frihed. Opgaven i dag er at være »profeter«, søge dialog, være kreative, komme med konstruktiv

kritik, der åbner muligheder for at gå nye veje, ikke blive fastlåst i strukturer og regler. Vi skal ikke være bange for at tage nutidens udfordringer op og turde løbe risici.

Leder af kurset var en af vore egne, sr. Emma Martensen. Hun blev inspireret på et internationalt møde i Belgien, hvor en irsk missionær, p. Diarmuid O'Murchu fremlagde sine studier omkring ordenslivets fremtid.

Ugen var både inspirerende og afslappende og gav håb og lyst til at møde fremtidens muligheder.

Ikke mindst liturgien var givende, hvor sr. Emma udlagde dagens tekster på en engageret måde. Sangene i DUK's nye sangbog »Syng en ny sang« underbyggede såvel liturgien som hyggeligt samvær om aftenen.

Kurset blev gentaget ugen efter for endnu en gruppe søstre, da interessen var stor.

Sct. Joseph Søstre



Sr. Emma Martensen.



## VICESKOLEINSPEKTØR til INSTITUT SANKT JOSEPH

Da vores viceskoleinspektør har fået ansættelse som skoleleder, søger vi pr. 1. januar 1996 en ny viceskoleinspektør.

Institut Sankt Joseph er en kristen/katolsk privatskole på Østerbro i København. Den er en selvejende institution med en klar økumenisk profil. Vi har 268 elever og ca. 30 ansatte.

Vi lægger vægt på et højt fagligt niveau, gensidig respekt og tolerance, og at hverdagen opleves spændende og afvekslende.

Vi søger en viceskoleinspektør

- med en kristen livsindstilling
- der kan indgå i et tæt samarbejde med vores skoleleder og alle skolens øvrige parter
- med interesse og flair for administrative opgaver
- der kan være med til at inspirere og udvikle den pædagogiske linie.

Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til styrelsesformand Peter Løgstrup, tlf. 33 25 54 00 eller til konstitueret skoleleder John Reuter, tlf. 31 38 47 35.

Ansøgning mærket »Viceskoleinspektør« stiles til Styrelsen for Institut Sankt Joseph, og sendes til Dag Hammerskjølds Allé 17, 2100 København Ø.

Ansøgningsfrist: 24. nov. kl. 12.00.



# Lad Danmark gå foran med totalt forbud mod landminer

Pax Christi Danmark, den danske sektion af den internationale katolske fredsbevægelse, Pax Christi International, har skrevet til Forsvarsudvalget på Christiansborg og har bedt dem gennemføre et ensidigt forbud mod brugen af anti-personel miner i det danske forsvar. Pax Christi Danmark har gjort medlemmerne af Forsvarsudvalget opmærksomme på følgende punkter:

## FN-konference

FN har i år holdt en konference i Wien om inhumane våbentyper. På konferencen blev der stillet forslag om et totalt forbud mod fremstilling og anvendelse af anti-personel miner, men det blev ikke vedtaget. FN regner med at der er udlagt 100 millioner miner verden over, d.v.s. at der globalt er 1 mine per 50-60 mennesker. Mens der majsomt fjernes ca 80.000 miner om året, udlægges der mellem 2 og 5 millioner nye miner hvert år.

Den danske delegation på Wienkonferencen indvilgede - efter stort pres fra humanitære organisationer - i at støt-

te et forslag om et totalt forbud, men det blev anset for urealistisk. Danmark har ikke megen international magt. Sommeren igennem har vi set en stærk folkelig modvilje og politiske protester mod atomprøvesprængninger foretaget af Frankrig og Kina. Og vi har set, hvordan den danske statsministers protest ved det uformelle EU topmøde på Mallorca blev fejlet til side af Jacques Chirac. Vi er hjælpeløse og magtesløse i sagen.

Men vi behøver ikke at være magtesløse i sagen om landminer, fordi disse terrorvåben indgår i det danske forsvar. De danske politiske partier på Christiansborg skal forhandle et nyt forsvarsforlig, fordi det gamle er udløbet. Lad os lave et ensidigt dansk forbud mod anvendelsen af anti-personel landminer.

Udenrigsminister Niels Helveg Petersen sagde i august, at det ikke vil nytte noget. Men ethvert skridt væk fra krig og mod fred er et skridt i den rigtige retning. Belgien har gjort det, det kan Danmark også.

Et forbud mod anti-personel landminer ville være et signal til omverdenen, et tegn på at Danmark sætter menneskelighed og retfærdighed over snævre økonomiske betragtninger. Landminer er billige; billige at fremstille, billige at anbringe. Men de liv de ødelægger er værdifulde. En mine koster 20-30 kr. at fremstille, men det kan koste op til 5.000 kr. at fjerne den. Hvis ikke den har kostet et menneskeliv eller menneskellem.

## Konsekvenserne

I vores del af verden er det gennemsnitlige antal af folk der har mistet et ben 1 per 22.000 indbygger. I Cambodien er tallet nu 1 per 236

(30.000 mennesker) og i Somalia er tallet 1 per 650 (23.000 mennesker). I 1991, var 74.6% af mineofrene på Hargeisa Hospital i Somalia mellem 5 og 15 år gamle.

Brugen af landminer har andre konsekvenser. Store landbrugsarealer og områder til kreaturgræsning kan ikke bruges på grund af miner, og det er umuligt at sige, hvornår de kan bruges igen. Det betyder, at flygtninge ikke kan vende tilbage, når krigshandlinger er forbi, og pres på de knappe ressourcer lægger kimen til nye konflikter.

Det danske militær har sagt, at hvis de danske miner skulle udlægges, ville det ske ifølge reglerne om mærkning og registrering af minefelter.

Desværre har erfaringer vist, at sådan mærkning er utilfredsstillende. For eksempel er der store områder på Falklandsøerne, der stadigvæk er utilgængelige på grund af minerne fra krigen i 1982, og 27% af landbrugsjorden i Libyen er ubrugelig på grund af miner lagt ud under Anden Verdenskrig.

## Også i dansk forsvar

Det er beskæmmende, at terrorvåben indgår i det danske forsvar. Landminer skelner ikke mellem fjender og venner, og de er farlige længe efter, at konflikten eller årsagen til udlægningen er ophørt.

Såkalte teknologiske fremskridt har gjort, at moderne landminer er endnu mere vanskelige at fjerne end før. Nu er de ofte lavet af plastic, der ikke kan opspores, og plasticstumper i mennesker kan ikke ses af røntgenbilleder. Nye 'intelligente' miner er på vej. Deres virkningsvarighed kan tidsindstilles så

per radio kan gøres eksplosionsklare og igen -uklare. Sådanne miner kunne udlægges for eksempel mod en flygtningestrøm.

Vi i Danmark kan gøre noget ved sagen. Med overtagelser og boykot har vi prøvet at få den franske befolkning til at lægge pres på dens regering. Lad os nu lægge pres på vores egen regering og få den til at indse, at brugen af sådanne våben er uforenelig med dansk mentalitet. Hver eneste dag bliver mennesker, mange af dem børn, dræbt eller lemlestet af miner i en lang række lande; FN regner med at miner dræber op mod 10.000 mennesker hvert år. De fleste af disse tragedier sker langt væk fra Danmark, men de sker også i Bosnien, en del af Europa, og de sker også for danske soldater. Lad Danmark gå foran og vise verden, at et ensidigt totalt forbud mod disse inhumane våben kan gennemføres.

Formanden for Pax Christi  
Peter Georg Rasmussen

## Kirkens Sociallære på Magleås Fra Rom til Christiansborg

Den 8.-10. december indbyder Pax Christi og Justitia et Pax, biskoppens kommission for retfærdighed og fred, til seminar om »Kirkens Sociallære« på Magleås.

Seminaret henvender sig både til katolikker og andre interesserede i sociale og kirkelige spørgsmål, ligesom det tilgodeser vort eget behov for at fordybe os i kirkens lære på dette punkt.

Seminaret vil indeholde en gennemgang af kirkens sociallære i et historisk perspektiv, ligesom vi skal arbejde

med enkelte konkrete tekster.

Det er dertil vort håb, at Msgr. Martin, der er sekretær ved den pavelige kommission Justitia et Pax og som har ledet flere af de pavelige delegationer til FN's topmøder, vil deltage og delagtiggøre os i kirkens mere politiske overvejelser.

Den kristnes engagement og ansvar for virkeliggørelse af Evangeliet på samfundsplán vil stå i centrum for denne weekend, som vi håber vil bringe mange interesserede og begejstrede mennesker sammen til fælles studier og gensidig udveksling af erfaringer.

Tilmelding til Katolsk Bispeskontor, Bredgade 69 A, 1260 København K, inden 1. december. Pris kr. 500,-. Der vil i begrænset omfang være mulighed for at få støtte til deltagelse. Ingen bør derfor holde sig tilbage af økonomiske årsager.

Yderligere information kan fås ved henvendelse på tlf. 3312 8616 eller 3929 9199.

Justitia et Pax

## Præstevielse i Frankfurt



Lars Reuter blev præsteviet d. 22. oktober i jesuiter-fakultetet St. Georgen i Frankfurt am Main. T.v. ses biskop Hans L. Martensen iklæde kandidaten. På billedet t.h. får Lars Reuter kalken overrakt af den tyske hjælpebiskop G. Pieschl, der også forestod vielsen.

## Ny dansk jesuiterpræst

Jesuitterne i Danmark har fået en ny præst. Søndag den 22. oktober blev nemlig diakon Lars Reuter SJ viet til præst i seminarkirken ved Jesuiterfakultetet Sankt Georgen i Frankfurt am Main. Grunden til at vielsen fandt sted dér, var, at der i forvejen skulle vies en jesuit fra Tyskland og en fra Zaire til diakon samme sted.

Da gæsterne var kommet fra mange forskellige lande såsom Danmark, England, Belgien, Luxemburg, Frankrig og Zaire blev læsningerne holdt på engelsk og fransk.

Danmark er en del af den jesuittiske ordensprovins, der har hovedsæde i Köln og som omfatter den nordlige og østlige del af Tyskland samt hele Norden.

Vielsen blev foretaget af den tyske hjælpebiskop G. Pieschl fra bispedømmet Limburg i overværelse af biskop Hans L. Martensen SJ og provincialen Götz Werner SJ. Aftenen før vielsen stod biskop Martensen for en andagt, som med udgangspunkt i Filipperhymnen fokuserede på inkarnation, død og opstandelse.

Den for Frankfurt lidt usædvanlige høje sol gjorde vielsesdagen endnu mere festlig og glad.

### Primitiv i Skt. Augustins Kirke

For første gang forestod p. Lars Reuter SJ eukaristien fredag den 27. oktober i Sankt Augustins Kirke i København ved Niels Steensens Kollegi-

um. Til gudstjenesten samledes ikke blot mange af skolens lærere, venner og familien, men også biskop Kozon og biskop Martensen samt mange af jesuitterne i Danmark. Pater Niels Kiær SJ fra Stenosgade holdt en varm og inspirerende festprædiken. Mange af skolens elever ministrerede. Ida Koefoed akkompagnerede på orglet ledsaget af en trompetist. Kollekten gik til restaurering af Sankt Augustins Kirkes tårn, som desværre er meget medtaget.

Under receptionen efter messen i Englesalen var der lejlighed til at hilse på mange gæster. For traktementet stod igen skolens fortrinlige kantinepersonale under ledelse af Bente Høj.

I gudstjenesten og den efterfølgende reception deltog også kolleger og studerende fra Lars Reuters daglige arbejdsplads, som er Københavns Universitets teologiske fakultet. Her underviser den danskfødte jesuit som ekstern lektor fuldtid i etik og religionsfilosofi. I juni i år fik han officielt tildelt ph.d. titlen i teologi fra samme fakultet på grundlag af en afhandling om eutanasi og dødsbistand. Pater Reuter skal fra efteråret 1996 være midlertidig gæstektor ved et amerikansk universitet i Sankt Louis.

Jesuitterne ved  
Niels Steensens Kollegium



Msgr. D. Martin. Foto Kluge.



## 25 år pastoralråd

Vort bispedømmes første pastoralråd blev valgt i 1970, året efter synoden. Rådet var et af synodens varmt anbefalede nyskabelser. Det fungerer fire år ad gangen, og kan nu i sin syvende arbejdsperiode fejre sit 25-års jubilæum.

Ved jubilæer plejer man at vende blikket bagud og fremad. Tilbageblikket på 25 års indsats har pastoralrådet selv påtaget sig ved udgivelsen af et festskrift, hvori femten katolikker, der har været eller stadig er engageret i rådets opgaver, giver deres meget forskellige meninger til kende om, hvilke mål, der er nået, og hvilke endnu ikke.

Derfor vil »katolsk orientering« afstå fra at se tilbage. Bladet er selv et af pastoralrådets vigtige ønsker, arven fra synoden, og har i de 21 årgange fulgt pastoralrådets arbejde meget nøje. Vore reportager to gange om året fortæller om rådets vækst og kriser, om strålende resultater og utilfredshed med uløste eller uløselige problemer. Vor lykønskning med de 25 år skal lyde: Tak for alt det, rådet nåede at gennemføre, tak for jeres selvkritik og mod til at tage »varme« emner op til drøftelse. Lad jer ikke kue af dem, der mener, I overskrider jeres kompetence, når I stiller de spørgsmål, I skal stille til kirken som folkevalgte; I har ret og pligt til at våge over kirkens åbenhed, især i spørgsmål, der i dag drøftes højlydt i hele Europa og verden omkring os.

Vore ønsker for en god fremtid inkluderer naturligvis igen det ønske, vi her efter hvert nyvalg af rådet har fremsat med stigende stemmeføring: Gør noget ved rådets skæve repræsentation, som gør, at alt for mange menigheder ikke har sæde i rådet, mens store sogne er overrepræsenteret på grund af kartoteksstørrelser, der er irrelevante, og ikke valgte kan repræsentere grupper, der burde opstille til deres sogns valg og ikke bryde demokratiets valgprincip, at kun opstillede kandidater er valgbare.

Et andet ønske fra vor side er, at de kommende pastoralråd vil finde den knap, der kan give elektrochokket til de alt for passive katolikker, der nu i tredive år har affundet sig med, at kun knap 4.000 er medlem af kirkebidragsordningen. Dette tal burde kunne tidobles. Argumentationen for økonomisk medansvar har indtil nu ikke slået igennem hos et skræmmende utal af katolikker, både indfødte og tilflyttere. Inde i dette nummer bringes et tillæg om netop kirkebidragsordningen.

Selvfølger har det været ordningens medfødte svaghed, at den fra starten blev propageret som »frivillig«, men samtidig kaldes en »moralisk forpligtelse«. Findes der mon andre frivillige moralske forpligtelser end religiøse ordensløfter og ægteskabelig trofasthed? Kirkebidragsordningens moralske forpligtelse er så indlysende, at dens frivillighed bør tages op til revision. Hvad der ikke synes at være et problem for alle øvrige frikirker i Danmark, burde ikke være det for den katolske menighed. Dens grad af modenhed fremgår bl.a. af dens sans for medansvar.

Lad det være redaktionens ønsker for de næste 25 år.

W.W.

## Et fremtidigt bispeskift vil også blive behandlet bag lukkede døre

Det må være et led i det demokratiske system, at vælgerne lejlighedsvis bedømmer de valgte indsats i sammenligning med det mandat, de har fået overdraget.

Når pastoralrådet på sit forårsmøde beskæftigede sig med bispseudnævnelser, gik det ud over rådets beføjelser. Derfor er det dobbelt vigtigt, at kirkens almindelige medlemmer får fyldestgørende besked om rådets motiver.

Man har kaldt proceduren udemokratisk, men hvordan ellers? Man efterlyser en mere demokratisk fremgangsmåde, men hvordan? Skal kandidater til embedet drage

land og rige rundt på en slags vælgermøder? Skal pastoralrådet inddrages? Eller skal der vælges et organ til at varetage netop denne opgave? Det er jo det, der er sket.

Man giver udtryk for, at alle katolikker under en eller anden form skulle have lejlighed til at udtale sig. Det var der vist ringe lyst til blandt kirkens medlemmer. De fleste mennesker forholder sig sky overfor bestemmelser eller medbestemmelser i sager, de ikke har forstand på. Derfor er vælgertilslutningen ved pastoralrådsvalg, amtsrådsvalg og mange andre valg så ringe. Demokrati kræver en vis vi-

den, og det kræver interesse. Hvor stor er interessen for bispesvalg i Folkekirken?

Hvis vi havde kendt til bispeskiftet halvandet år, før det blev offentliggjort, hvad ville man så have brugt den mellemliggende tid til? Der er ikke dansk tradition for almen interesse i den slags, når det drejer sig om ledende stillinger. Det er af frygt for intriger, eller som det hedder i vore dages sprog »lobbyisme«. Den kendes især inden for politik, og kirken er velvidende om, at, hvad der begynder som lobbyisme, meget ofte ender i bestikkelse og korrupsion.

Det kunne jo være, at man for at undgå en sådan fare har smækket de vandtætte skotter i og ventet med offentliggørelsen til, at alle kunne få den samtidig.

Vi må derfor gå ud fra, at et fremtidigt bispeskift også behandles bag lukkede døre af en kompetent forsamling. Var udpegningen sket på demokratisk vis, var hverken biskopperne *Brems*, *Suhr* eller *Martensen* blevet valgt. Hvorfor så kritisere eller lave om på noget, som fungerer godt?

A.F. Beyer  
(Forkortet af red.)

## Er der nogen, der er mere frelste end andre?

Når kvinders rettigheder diskuteres i en global sammenhæng, så er det ikke den katolske kirkes synspunkter, som tåler kritik, kun mændene i kirken. Derfra lyder nærmest en »hån« mod det kvindelige køn, når mændene i kirken formulerer tvivlsomme antydninger, som ikke kan forklares med sund fornuft.

Sådan var det, da Vatikanets diplomatiske korps (for nylig) med sine kirkepolitiske synspunkter forsvarede pavenes tilkendegivelse og afviste, at seksuelle produktive rettigheder, som betyder, at kvinder selv har ret til at bestemme over deres krop - inklusive sex og graviditet, ikke har grund i den officielle kirke.

En sådan afvisning er udtalt af en gruppe mænd, der har isoleret sig fra kritik og kontrol fra det samfund, hvis identitet de gerne vil være foruden.

Der, hvor troen på Bibelen - den guddommeligt inspirerede nedskrift af Åbenbarin-

gen, dvs. Guds ord, talt ved profeterne og fuldendt i Jesus Kristus - ophører, der begynder en totalitær tankebane, som kun sigter på at berøve det enkelte menneske dets ansvarlighed og selvrespekt.

Men også med andre synspunkter er paven fremme i forreste række, hvor det brænder, når han forbyder kvinder retten til at tage del i præsteembedet og dets beføjelser. Også der er det mænd over for kvinder, hvor sammenligningen ikke er helt dårlig som parallel til de pågående integrationsdiskussioner over alt i verden.

I erkendelse af, at der i de her nævnte uoverensstemmelser ikke ligger trosspørgsmål til grund for Vatikanets (alt for ofte) stive og holdningsløse tilkendegivelser, men kun et sæt senmiddelalderlige »ordensregler« uden plads til det kvindelige køn i det kirkepolitiske apparat, synes formålet mindst lige så meget at være en slags kønslig »udrens-

ning«, hvor nogen synes mere frelste end andre.

Sådanne tvivlsomme antydninger ender med at gøre kvinden til en »vare eller brugsgenstand«.

Uenigheden her er ikke mellem kirken og den kristne, men modsætninger i den strøm af oplysninger af tvivlsom karakter, der til tider nærmest flyder ud fra Vatikanet.

Tilkendegivelsen af den enkeltes kristne tro beror vel sagtens mindre på »tvivlsomme« udsagn, udtalt af mænd fra en af kirkens verdslige »apparater«, der i væs-

entlighed er (skal være) skarpt adskilt fra den officielle katolske kirke, end på den enkeltes moral og egne normer og livsførelse.

Det er her, hvor meningerne brydes, når kirkens mænd med tvivlsomme antydninger »fremturer« med kønsdiskriminerende udsagn. Sådanne argumenter fremføres da også med lige stor jubel og tilfredshed af dem, der er vant til at lægge planer på andre menneskers vegne. Hvor længe endnu skal kvinderne være kirkens »efterslæb«?

Søren Adellund

### Forstander for plejehjem

Det katolske plejehjem Sankt Annæ Hjem søger forstander pr. 1. januar 1996 eller efter nærmere aftale. Hjemmet er en selvejende institution, der har overenskomst med Københavns Kommune. Det har 26 beboere og der er ca. 25 ansatte, omregnet til heltidsstillinger, hvoraf en afdelingssygeplejerske.

Forstanderen forventes at videreføre plejehjemmet på det kristne grundlag, der altid har været væsentligt, og i øvrigt at være positiv over for de nye bestemmelser om brugerindflydelse m.v. Ansøgere forventes at have sygeplejefaglig baggrund eller en anden relevant uddannelse samt ledelseserfaring og kendskab til EDB. Stillingen er indplaceret i Københavns Kommunes lønramme K26.

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås hos konstitueret forstander Víggo Petersen, Søster Anna Sukolska eller hos bestyrelsesformand Jørgen Lassen, Jægersborg Allé 138, 2820 Gentofte, telefon 39 64 26 98.

Ansøgningen skal være sidstnævnte i hænde senest den 20. november 1995 og bør indeholde fylde oplysninger om kvalifikationer, tidligere og nuværende beskæftigelser.

## Mærkelige kardinal-udnævnelser af paven

Jeg synes, at det er mærkeligt, at paven har udnævnt to højt bedagede teologer til kardinaler, henholdsvis en jesuit i Tyskland og en dominikaner i Frankrig.

Kardinalernes funktion i kirken er at sidde i konklavet, at være valgbar til pavestolen, at arbejde i forbindelse med kurien, men visse funktioner ophører, når kardinalen

fylder 80 år og i princippet kan kalde sig forhenværende.

Altså er de to udnævnt til fhv. kardinaler uden at have haft funktionerne, akkurat som hvis dronningen ville udnævne en 80 årig person til fhv. amtmand uden at vedkommende nogensinde havde haft funktionerne.

Hans Thams Clausen



# Erklæring vedrørende Vassula Rydén

Den 24. oktober udsendte Froslærekongregationen en kort redegørelse dateret den 6. oktober vedrørende Vassula Rydén's skrifter og aktiviteter.

Da Vassula Rydén og beretningerne om hendes åbenbaringer har mødt stor interesse også i kredse i vort bispedømme, er det på sin plads at bringe et kort sammendrag af Trosælærekongregationens erklæring. Kongregationen har beskæftiget sig med sagen på opfordring af mange biskopper, præster og lægfolk, som har henvendt sig med anmodning om stillingtagen.

Kongregationen nævner først formen, i hvilken de påståede åbenbaringer er modtaget, og betegner den som mistænkelig. Dernæst nævnes et par eksempler på læremæssigt betænkelige udtalelser, nemlig en problematisk fremstilling af Treenigheden

og sammenblanding af de guddommelige personer samt teorier, der blandt andet forudser Antikrists overherredømme i Kirken, etableringen af en art tusindårsrige og oprettelsen af et pankristent fællesskab som erstatning for kirken.

Endelig nævnes den forvirring, det har skabt, at Vassula Rydén, trods sit tilhørsforhold til Den ortodokse Kirke, alligevel modtager sakramenterne i Den katolske Kirke og kongregationen konkluderer, at selv om interessen for hende indeholder visse positive aspekter, har hendes aktiviteter generelt en negativ virkning.

Biskopperne opfordres derfor til at gøre opmærksom på, at Vassula Rydén's visioner og skrifter ikke er af overnaturlig oprindelse, og at der heller ikke skal gives hende mulighed for at komme til

orde i katolsk sammenhæng.

Som kongregationen nævner, har nogle katolikker gennem bekendtskabet med Vassula Rydén høstet positive erfaringer for deres åndelige liv. For nogle af dem kunne den trufne afgørelse være en kilde til sorg og skuffelse. Alle bør dog være sig bevidst, at sådanne visioner og budskaber ikke hører med til Åbenbaringen, og at lærebedet således også har ret og pligt til at bedømme og kommentere dem.

I tillid til denne omsorg for Kirkens trosgods bedes alle acceptere kongregationens afgørelse og øse af de uudtømmelige kilder, som allerede findes i Kirkens traditionelle lære og fromhedsliv.

København, den 1. november 1995

Biskop  
Czeslaw Kozon



Både kirkens kor og skib var fyldt, da Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade fejrede sit 100 års jubilæum søndag den 29. oktober. Biskopperne Czeslaw Kozon og Hans L. Martensen var blandt celebranterne. Fotos Kluge.

## Tanker bag et hospice

DR TV sender onsdag den 15. november 19.30

DR TV onsdag d. 15. november kl. 20.30.

Har vi brug for hospicer? Skal det være gratis at dø på hospicer? Er det blevet sværere at dø i dag, og hvordan står det til med traditionerne omkring døden? Dette er nogle af de spørgsmål, som TV-båndværkstedet belyser i udsendelsen.

I Vejle er de katolske Sct. Maria Søstre ved at åbne et hospice, hvor der skal være adgang for alle døende, uanset deres økonomiske baggrund. Det har ikke været let at få økonomien på plads, og den må siges - stadig at være usikker. Foreløbig har Vejle Amt for en to-årig periode givet Sct. Maria Hospice Center et tilskud på 700 kr. pr. senge-dag for borgere i Vejle Amt. Et beløb, som dækker en tredjedel af de 2.400 kr. en hospiceplads koster pr. dag. Kommunerne i amtet har, stort set indtil nu, også sagt ja til at dække et tilsvarende beløb. Tilbage står Sct. Maria Søstre med det håb, at frivillige pengebeløb, fonde m.v. vil tilfalde stedet, således at alle udgifter kan dækkes.

Hospicet er et element, som Sct. Maria Søstre finder meget nødvendigt bl.a. fordi døden i dag er omgivet med alt for megen lukkethed i vores kultur. »Vi skal turde tale mere om døden og genindføre tabte traditioner i forbindelse med døden«, siger regionalpriorinde sr. Cecilie Maes i tv-udsendelsen. Foto Willem Wuyts.

bindelse med døden«, siger regionalpriorinde Syster Cecilie Maes i udsendelsen. »F.eks. bede med den døende, vise følelser - græde. Hvad er mere rigtigt og livsbekræftende end at vise, man er ked af at miste en, man holder af?«

Sct. Maria Søstre oplever ikke hospicet som et dødshospital. Tværtimod. De forventer, at deres hospice bliver et sted, hvor livet leves intenst, nærværende og med masser af tid til den enkelte. Det vigtigste på et hospice er at give den døende en følelse

af at være værdifuld som menneske med ret til menneskeværdig behandling.

Netop det at give mennesker gode oplevelser og trykthed er en ydelse, som ikke kan måles og vejes eller opstilles i talkolonner. Måske er det en af årsagerne til, at der i alt for lang tid har været politisk tilbageholdenhed med at bevilge penge til oprettelsen af hospicet - foruden uvidenhed og manglende kendskab til, hvad et hospice er.

Klaus Møller-Jørgensen



»Vi skal turde tale mere om døden og genindføre tabte traditioner i forbindelse med døden«, siger regionalpriorinde sr. Cecilie Maes i tv-udsendelsen. Foto Willem Wuyts.



Koncentration - både under messen og senere hos pater Paul Keller S.J. under den efterfølgende reception.

## »Stenosgade« 100 år

Jubilæumsmesse, jubilæumsfest for menigheden, foredrag, kirkekoncert og en bogudgivelse. Anledningen er 100 året for Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

Jubilæumsmessen blev for en fyldt kirke behørigt fejret søndag den 29. oktober med biskopperne Czeslaw Kozon og Hans L. Martensen sammen med bl.a. flere jesuitter fra Stenosgade og Sct. Kjeldsgade.

Biskop Kozon betegnede i

en kort tale Stenosgade som et begreb i dansk katolsk sammenhæng. Han takkede Gud som biskop Martensen umiddelbart før i sin prædiken havde takket for de mange mennesker, der igennem årene har virket ved kirken.

Der fremførtes en ny messe, som Ole Kongsted havde komponeret til jubilæet. Menigheden blev hjulpet dygtigt igennem af Jesu Hjerter Kor.

Reitzel Forlag har udgivet »Omkring Jesu Hjerter - en

københavnkerkes baggrund og betydning«, forfattet af P. H. Frostell.

Før Jesu Hjerter Kirke blev bygget havde jesuitterne kapeller flere steder i København. Kirken blev indviet 3. november 1893.

Kirkens tre klokker blev indviet 15. november 1996, så der er anledning til endnu et 100 års jubilæum om ét år. Vi glæder os!

kk



# Oblatfædrenes grundlægger helgenkåres af paven

## Danskere og svenskere valfarter til Rom og deltager i helgenkåringen den 3. december

Pave Johannes Paul II vil den 3. december i år helgenkåre grundlæggeren af OMI (Congregatio Missionarium Oblatorum B.M.V. Immaculatae), Charles Joseph Eugene deMazenod. Han blev født i Aix en Provence, Frankrig i 1782 af adelige forældre og valgte at vie sit liv til kirken. I 1811 blev han

præsteviet i Paris og vendte tilbage til Aix for at arbejde blandt fanger og fattige i området.

Allerede efter kort tids arbejde som præst blev han klar over, at der var et stort behov for en præstesammenslutning, der skulle arbejde på en fornyelse af kirken, og han inviterede derfor andre missionær

nærer til et samarbejde. Det blev begyndelsen til et religiøst fællesskab, som i 1826 blev anerkendt af pave Leo XII som en ny religiøs kongregation i kirken.

Som motto for kongregationen valgte p. deMazenod Skriftens ord: »Han har sendt mig for at bringe de fattige godt nyt« og som en konse-

kvens heraf har kongregationen altid fundet det centralt at arbejde blandt samfundets marginale befolkningsgrupper.

P. deMazenod blev biskop af Marseille i 1837 og indtil sin død i 1861 ledede han både bispeddømmet og sin kongregation med en iver, der er en helgen værdig.

Kongregationens medlemmer har siden 1958 tjent bispeddømmet København, hvor OMI er ansvarlige for de jydsk-menigheder i Aalborg, Randers, Viborg og Lemvig, menigheden i Nuuk, Grønland samt menigheden i Herlev.

Ud over sognarbejdet har kongregationen tjent bispeddømmet på andre måder. P. John Taylor, OMI fra Amerika var den første til at besvare biskop Suhls anmodning om at få flere præster til bispeddømmet. P. Taylor kom til Danmark i august 1958 og blev senere biskop af Stockholm.

I årene efter 1958 kunne biskop Suhl byde mange andre præster fra kongregationen velkommen til Danmark og kongregationens medlemmer husker stadig den varme

velkomst, der blev dem til delt.

I anledning af helgenkåringen vil sognepræst ved Vor Frue menighed, Herlev, p. Frank Jobst sammen med OMI'er fra Sverige foretage en pilgrimsrejse til Rom. Der er stor sandsynlighed for, at Frank Jobst koncelebrerer med paven i Peterskirken. Frank Jobst er præsident for for Den europæiske union af Oblatfædre.

Michael Bradley, OMI

# Pastoralenhed 4 arbejder for en ny kirke i Herning

At støtte og hjælpe Herning menighed i bestræbelserne for at købe eller bygge en kirke, hvor menighed og præst under ordentlige og forsvarlige forhold kan afholde gudstjenester og andre former for samvær, vil i de kommende år være en væsentlig del af arbejdet i pastoralenhed 4.

Det var resultatet af de drøftelser, der fandt sted den sidste lørdag i oktober, da menighedsrådene fra Herning, Horsens, Vejle og Silkeborg var forsamlet til møde i Hamahytten i Øm.

Sognepræst Willem Wuyts fortalte om Herning menigheds daglige problemer med for små lokaler og kummerlige forhold ved søndagens to messer. Ofte er 60 mennesker proppet ind i det lille kirkerum på 3. sal, og i det tilfælde at en brand eller en anden katastrofe opstår, kan følgerne blive uoverskuelige.

Bryllupper og andre kirkelige handlinger, som forøger antallet af kirkegængere, henlægges nu til nærmeste katolske nabokirke. Med stor imødekomenhed fra præster og menighedsråd lånes den nærliggende folkekirke til firmelser.

## Provinsmenigheder med vokseværk

I det hele taget blev det understreget af flere mødedeltagere, at det vokseværk, som

menigheden i Herning har problemer med, er et fænomen, som kendes fra mange provinsmenigheder. Overfyldte kirker og utidssvarende menighedslokaler er et problem, som optager menighedsrådene i disse år.

Denne på så mange måder glædelige tilstand har sin baggrund i de mange katolske medborgere, som i de sidste 10 til 15 år er kommet til landet enten som flygtninge eller gennem familiesammenføringer.

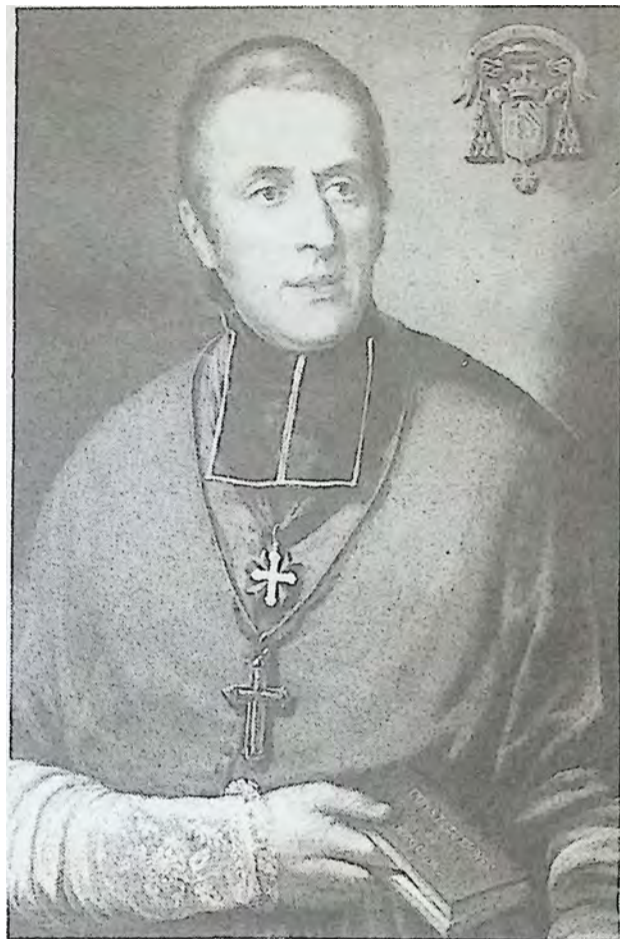
## Kritik af DUKs tilskudspolitik

Pastoralenhedens to repræsentanter, Virginia Frost-Jensen og Kathe Lund, blev opfordret til at bringe kirkesagen fra Herning frem i de kommende pastoralrådsamlinger.

Et andet spørgsmål, som gav anledning til en længere debat, var de ændrede økonomiske forhold for menighedernes ungdomsarbejde. Fra DUK havde man fået oplyst, at der fremover ville blive skåret i tilskuddet. Det var blandt andet gået ud over pastoralenhedens efterårslejr. Flere medlemmer mente, de forringede tilskudsmuligheder stod i kontrast til de forøgede tipsmidler til ungdomsarbejdet, som dagspressen havde oplyst om, og de betydelige tilskud, der ydes fra bispeddømmet.

Pastoralenhedens repræsentanter vil bringe spørgsmålet op ved næste års DUK-generalforsamling for om muligt ad den vej at kanalisere flere af midlerne ud til arbejdet i lokalforeningerne.

Jørgen Frost-Jensen



Charles Joseph Eugene deMazenod, oblatfædrenes grundlægger helgenkåres den 3. december 1995.

# Hvad betyder det?

## Af Willem Wuyts

I den sene Middelalder var pilgrimsrejser til Jerusalem, men især til apostlenes grave, så velorganiserede, at man kunne vandre fra asyl til asyl, ikke sjældent forsynet med rejsechecks fra de berømte Helligåndshuse, som kun kunne indløses i asylerne, og som ingen røver undervejs gad stjæle, for de lignede ikke penge. Disse ruter kunne få navne, f.eks. Jerusalemvejen. Den til apostlen Jakobs formodede grav i Compostela fik navnet Mælkevejen: asylerne undervejs stod som stjerner angivet på pilgrimmens rutekort.

Men ikke alle bodfærdige havde råd til den lange rejse. Som erstatning opstod labyrinten i kirkegulvets fliser. Den kunne pilgrimmen vandre eller helst krybe på knæ. På knæ tog det en time. Jesu vandring fra Pilatus til Golgatha. Som tegningen viser, var der en lang vej fra indgangen til den midterste cirkel, som symboliserede Det ny Jerusalem.

Henrik Stangerup lader

»sin« Broder Jacob, på vej til apostlen Jakobs grav i Santiago, passere Chartres. Domkirken der har en af disse labyrinter. Broder Jacob tager den på knæ. (Bogens 2.del, side 80).

Labyrinten havde en indbygget fristelse: Når man var nået halvvejs, passerede man kropsnært selve indgangen! Stod man af ved at snyde sig ud af snoningen, var pilgrimsrejsen afbrudt, hvilket var værre end ikke at have påbegyndt den. Kristenlivets evindelige fristelse til at opgave sine anstrengelser før målet er nået, er på realistisk vis indtegnet i selve labyrintens baner.



John Reuter.

# Ny skoleleder i Roskilde

Fra nytår hedder skolelederen ved den katolske skole i Roskilde John Reuter. Han er 46 år og har i godt fem år været viceskoleinspektør ved Institut Sankt Joseph på Østerbro i København.

John Reuter afløser Anne Ambjørnsen, som siden 1. august i år har været skoleleder på Sankt Joseph Skole i Ringsted.

John Reuter er et kendt ansigt som mangeårig ministrant og kommuniionsuddeleger i Jesu Hjerte Kirke i Steensgade.



Søndag den 29. oktober blev der afholdt en økumenisk andagt til minde om Broder Jacob den Danske. Andagten fandt sted i Gråbrødrekapellet på Gråbrødre Kirkegård i Roskilde og var tilrettelagt af Gråbrødrene i Roskilde. Aftenens program var en vekslen mellem salmesang, bøn, oplæsning fra Henrik Stangerups roman »Broder Jacob« og lutspil ved Matthias From. Foto Kirsten Szarafin.



# Kirkebidrag

## - dit ansvar for sogn og bispedømme



Den hellige Ansgar byggede sin første kirke af træ i Ribe i året 860. Nu 1135 år efter bygges der stadig katolske kirker i Danmark. De skal bruges, passes og plejes. Det koster penge. Foto: D. Olbrich.

### Hvad er Ansgarstiftelsen?

Ansgarstiftelsen er kort fortalt det juridiske navn for Den katolske Kirke i Danmark. Helt nøjagtigt hedder det: *Ansgarstiftelsen, Den Katolske Kirke i Danmark*.

Ansgarstiftelsen blev oprettet den 29. december 1881 af den apostoliske præfekt for Danmark, *Hermann Grüder*, der på Propagandakongregationens vegne styrede Den katolske kirke i Danmark. Efter grundloven af 5. juni 1849 kunne den katolske kirke igen for første gang siden reformationen virke i Danmark. Der blev bygget kirker, oprettet skoler og hospitaler.

### Kunne ikke eje

Den danske stat havde ingen retlig overenskomst med Den katolske Kirke. Kirken kunne derfor ikke eje eller forvalte ejendom.

Præfekt *Hermann Grüder* ejede personligt fire kirker med grunde og institutioner. Når han døde ville dette overgå til hans arvinger i Tyskland. Han oprettede derfor Ansgarstiftelsen, der som »juridisk person« kunne overtage ejendomsretten. Stiftelsen skulle også forvalte de midler og ejendomme, der fremtidigt måtte blive skænket til kirken.

Ansgarstiftelsen ejer ikke alle katolske institutioner i Danmark. Mange ordenssamfund har tilsvarende stiftelser.

Bestyrelsen består af tre medlemmer: Biskoppen, generalvikaren og domkirkens sognepræst. Ansgarstiftelsen ejer flere kirker og præstegårde samt kursusstederne Magleås, Ømboengen og Bastrup. Desuden forvalter den kirkebidragsordningen.

*Biskop Czeslaw Kozon:*

## Til et medlemskab af kirken hører også økonomisk ansvar

»Vi kan ikke sætte lighedstegn mellem medlemskab af kirken og medlemskab af kirkebidragsordningen. Alle katolikker må bevidstgøres om, at der til et medlemskab af kirken - som man forventer sig noget af - også hører økonomisk medansvar for kir-

kens liv.« Sådan sagde biskop Czeslaw Kozon i et interview i foråret med »katolsk orientering«, hvor også bispeddømmets kirkebidragsordning blev vendt.

Pastoralrådet har bedt en række medlemmer af rådet, kirkebidragsudvalget om at iværksætte en kampagne i hele bispeddømmet. Bl. a. »katolsk orientering« benyttes som middel i kampagnen.

### Formålet er ganske klart

På disse fire sider omtales bispeddømmets snart 30-årige kirkebidragsordning. Læs tilægget omhyggeligt igennem.

Formålet med kampagnen er ganske klar. Vi ønsker at få de katolikker, der ikke er med

i denne solidariske økonomiske ordning, til at komme ud af busken og melde sig til ordningen! Nu!

Kirkebidragsordningen er en frivillig sag. Ordningen blev til i sin tid for at skabe et bedre økonomisk grundlag for kirkens drift i Danmark. Det er til en vis grad lykkedes; men ikke i tilstrækkelig grad. Mange sogne er ikke i stand til at klare sig selv økonomisk. De fleste sogne kan med nød og næppe få budgetterne til at balancere. Og et fåtal sogne klarer sig pænt.

Kirkebidragsordningen har igennem årene haft et princip, som stadig gælder: De økonomisk bedre stillede sogne hjælper de dårligere stillede.

Kirkebidraget sendes til Ansgarstiftelsen, som er den

katolske kirkes juridiske navn. Katolsk Bispekontor tager sig af det administrative arbejde.

75% af det indsamlede beløb går direkte tilbage til sognene. Af de resterende 25% går en del tilbage til økonomisk svagere stillede sogne, noget bruges til bispeddømmets fællesgoder og noget går til at dække ordningens omkostninger.

## Kirkebidrag - er du med?

4.000 katolikker er i dag medlem af Bispeddømmets Kirkebidragsordning. De ved at kirken er deres, og at de har et ansvar for den. De er med til at sikre den nødvendige økonomiske stabilitet både i sogn og i bispeddømme.

Men de 4.000 medlemmer er langt fra nok. 22.000 katolikker er ikke med i ordning.

gen. Kirkebidrag bør imidlertid være alle katolikkers fælles sag.

Spørg dig selv: »Kirkebidrag - er jeg med i denne solidariske ordning? Lever jeg op til mit ansvar for kirkens økonomi?»

Altså: »Kirkebidrag - er du med?»



Vi har et økonomisk medansvar for kirken, siger biskop Czeslaw Kozon.

Tillæg til »katolsk orientering«  
nr. 18 den 15. november 1995



# Sognet - dit ansvar

Der er mange katolikker, der igennem årene har ydet en stor økonomisk indsats både i form af kirkebidrag og i form af kollekt ved søndagsgudstjenester, ved indsamlinger m.v. Som det kan ses af regnskabsoversigten for sognene i dette tillæg, så er det et generelt træk, at kirkebidrag og kollekter/ gaver er nogenlunde lige store indtægtskilder. Som det ses er indtægterne imidlertid ikke store nok. Alt for mange sogne har underskud.

Ingen sogne her i bispedømmet betaler selv den ellers lave løn til sognets præst(er), til anskaffelse af sognets bil, til istandsættelser af kirke eller præstegård. Hidtil har biskoppen fået de nødvendige penge hertil fra Tyskland. Vi ved, at denne pengeoverførsel ikke kan blive ved i det uendelige. Og kan vi egentlig være det bekendt? Burde vi ikke selv kunne klare denne udgift?

Kirkens mangeartede tilbud benytter vi os alle mere eller mindre af: Gudstjenester med hostier, blomster og udsmykning, undervisning, børne- og ungdomsklubber, møder, studiekredse, sygebesøg m.v. Vi sender vores børn og unge til 1. kommunion og firmelse; de unge vies senere i kirken. Kirken skal vedligeholdes - ellers er den væk, når du skal bruge den.

Alt dette koster penge. Vil du være med til at vedligeholde din kirke! Det kan du ved at være med i kirkebidragsordningen. Den er til for dig!

Pastoralrådets  
Kirkebidragsudvalg

# Bispedømmet - dit ansvar

Hvert år afleverer vi i Frederiksberg sogn en stor sum penge til bispedømmet. 25% af kirkebidraget går til Ansgarstiftelsens fællesudgifter, hos os svarer det i år til ca. 65000.- kr.

Nu kunne man blive helt misundelig over alle de rare penge, vi afleverer, og som vi nemt selv kunne bruge.

Men vi sender dog med glæde disse penge videre. For vi er os bevidst om, at vi ikke er en valgmenighed, men en kirke, og at grænserne for kirken ikke er lig med sognets.

Som katolikker betyder det meget, ja, hele selvforståelsen står og falder med, at vi forstår, at vi er med i et langt større fællesskab, i bispedømme og verdenskirke.

Derfor er det ikke bare bispedømmets problem, at der i år forventes et underskud på 3.2. mio kr., som i år alene dækkes ind ved en stor arv.

Bispedømmets udgifter består af poster som præstelønninger, hjælp til små og betrængte sogne, nye biler, og mange fælles tilbud fra ungdomsarbejde til kursusvirksomhed. Faktisk ser regnskabet anderledes ud, og det er os, der profiterer af bispedømmet og ikke omvendt, og det gælder forresten ikke kun på det økonomiske felt.

Ingen katolik må derfor opfatte bispedømmet som en upersonlig konstruktion, for det er os, som på godt og ondt danner bispedømmet, og har brug for det. Ikke mindst i et land med små menigheder er det af uhyre betydning, at fællesopgaverne kan løses fornuftigt.

Jesper Fich  
sognepræst



De fleste sognes regnskaber viser, at halvdelen af indtægterne kommer fra kollekter og gaver. Det bør der laves om på. Ikke sådan at denne indtægtskilde skal ned, men at flere melder sig til kirkebidragsordningen. Det giver sognet en mere stabil og forudsigelig økonomi.

## Sådan burde et sogneregnskab se ud

25% i indtægtsfremgang betyder flere pastorale aktiviteter for Skt. Mariæ sogn på Frederiksberg

Efter en ihærdig kampagne steg indtægterne i Frederiksberg sogn på et år med ikke mindre end 100.000 kr. Det svarer til omkring 25%. Nu kunne man så tro, at det resulterede i en tilsvarende forøgelse af sognets formue, for indtil da havde sogneregnskabet balanceret i nul. Men det var ikke tilfældet. Når der pludselig bliver mere »luft« i budgetterne, er der for alvor åbnet for ønskeseddelen.

### Al pastoral virksomhed koster penge

Og den var - og er stadig lang. Al pastoral virksomhed koster penge, foruden en hel række iderige og kompetente medarbejdere. Hos os betød det, at der blev penge til mange flere aktiviteter, spændende lige fra højere kvalitet i sognebladet til flottere kirkemusik. Men der blev også mulighed for at understøtte vores ældreklub, så de f.eks. kunne komme på en ordentlig skovtur, og der er endelig blevet mulighed for at give en blomst til diverse mærkedage. Alt sammen fordi vi ikke mere behøver vende hver femøre, i rædslen for, at det skulle være den sidste.

Men vigtigst er dog, den glæde som optimismen fører med sig. Kvalitet er både i det daglige menighedsliv som i samfundet iverigt nøglen til fremgang, og kvalitet koster. Ganske vist har kirken i forkyndelse og i sakramenter en

uvurderlig værdi, som det hele til syvende og sidst drejer sig om. Men det bliver unægteligt nemmere at tydeliggøre, hvad vi samles om, når menigheden ikke er økonomisk udsultet, og gudstjenestene ikke giver indtryk af, at der råder åndelig undtagelsestilstand.

### Kræver opfindsomhed at undgå ruin

Sparsommelighed er i kirken en dyd, mange steder endda en meget nødvendig dyd, og det kræver megen påhidsomhed, at undgå den økonomiske ruin. Men det er trist, at der skal gå så mange kræfter på at redde årsregnskabet i hus, når kræfterne kunne bru-

ges på noget mere konstruktivt.

### Fra fantasi til virkelighed

Har sognene og bispedømmet flere penge til rådighed er der mulighed for at omsætte mange ønsker fra fantasi til virkelighed.

Den frederiksbergske solstrålehistorie har dog sin grænse, for skønt vi i vores forholdsvis rige sogn, har et lille overskud, ville det være vendt til et håbløst underskud, hvis vi skulle bære alle de udgifter, det reelt koster at drive sognet. Præsternes løn, anskaffelse af bil og mange andre udgiftskrævende ting, betales i Danmark af bispe-

dømmet, men også disse udgifter skal til syvende og sidst dækkes ind, og bispedømmet råder desværre kun over beskedne midler. Tilskud fra ind- og især udland hjælper kraftigt til. Men i fremtiden ved vi, at vi selv må overtage et stadig større ansvar for disse ting.

Skal vi have en kirke med et levende og vedkommende kirkeliv, med et varieret aktivitetstilbud og kompetente medarbejdere, så må der penge på bordet.

Uden derfor at lyde moralsk: vær med til at give kirken og din menighed liv og fremtid. Meld dig til kirkebidragsordningen.

Jesper Fich

## Godt 83% af kirkebidraget går tilbage til sognene

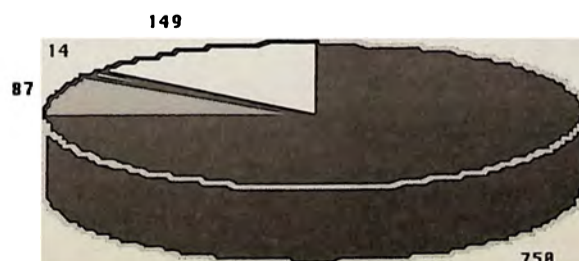
Ordnningen koster kun 1,4% i administration

For hver 1.000 kr. du indbetaler går de 750 kr. direkte tilbage til dit eget sogn. 87 kr. går til økonomisk svagere stillede sogne - det er måske endda dit eget sogn, der modtager disse penge fra denne solidariske pulje.

Administration af ordningen i form af bl.a. trykning og udsendelse af girokort koster 14 kr. De restende 149 kr.

går til fælles opgaver i bispedømmet, - opgaver som også

sognene har stor glæde og udbytte af.





# Bispedømmet giver ilskud til flere sogne

Flere sogne er pengemæssigt dårligt stillet, at bispedømmet må gå ind med økonomisk hjælp.

Prøv selv at se på nedenstående opstilling over sognenes regnskaber for 1994. I første kolonne til højre er et minus foran tallet ud for forskellige sogne. Det betyder, at pågældende sogn har et underskud. Og som det fremgår, er det ikke småpenge, det drejer sig om.

Hjælper de økonomisk svagere stillede sogne Kirkebidragsordningen har ndbygget en solidarisk økonomisk ordning, som hjælper flere økonomisk dårligt stillede sogne. Dvs. at en del af det indbetalte kirkebidrag er med til at holde liv i nogle af de

sogne, der har det virkelig vanskeligt.

Den solidariske ordning strækker imidlertid ikke til. For man må lægge mærke til, at der i nedenstående afsluttede regnskab er indregnet tilskud fra den solidariske kirkebidragsordning.

Det må også bemærkes, at man ikke umiddelbart kan aflæse, hvem der har fået tilskud. Nogle sogne med positivt resultat kan således godt være blandt de sogne, der får tilskud. Og der gives tilskud til sogne ud over det beløb, som den solidariske ordning giver mulighed for.

Jo flere medlemmer og desto større bidrag - ja det betyder i sidste instans, at sognene kan undgå underskud. men det kræver din tilmel-

ding til ordningen. Ansvaret er dit.

## De folkevalgte er medbestemmende

Pastoralrådet - dvs. dine folkevalgte - er over for og sammen med biskoppen ansvarlig for løsningen af bl.a. økonomien i bispedømmet. Også sognenes økonomi.

Men vi alle har et ansvar for både sognets og bispedømmets økonomi. Den bedste og mest enkle måde er at melde sig til kirkebidragsordningen.

Jo flere bidragsydere, jo bedre økonomi. Den skaber så mulighed for f.eks. karitative projekter i sogn og i bispedømmet.



Kirkebidrag - er du med?

## Kun 2 procent

Pastoralrådet udstikker hvert år retningslinier for, hvor meget man bør betale i kirkebidrag. Gennem de seneste år har rådet besluttet, at kirkebidragsydere bør betale 2 procent af den skattepligtige indkomst. Med en indtægt på 150.000 kr. betyder det, at man bør betale 3.000 kr. om året, svarende til 250 kr. pr. måned.

Det svarer nogenlunde til det, som medlemmer af Folkekirken betaler i kirkeskat. Vi kan fratække beløbet på selvangivelsen. Se nedenfor, hvor meget man kan fratække på sin selvangivelse.

## Der er mange fællesudgifter i vort bispedømme

Når man gennemgår bispedømmets regnskaber er det mest iøjnefaldende aspekt, at bispedømmet økonomisk set kun har kunnet løbe rundt udelukkende fordi velgørere i Tyskland og velgørere her fra landet har givet store pengegaver.

Vort bispedømme er altså ikke i stand til at klare sig selv. Biskoppen har i årtier hvert år ansøgt tyske velgørere om penge for at få økonomien til at løbe rundt.

Hvert år betaler de tyske velgørere en stor del af vore omkring 100 præsters løn. Eller når der skal købes bil, så går ansøgningen også til Tyskland. Dvs. sognenes regnskaber belastes ikke af hverken løn eller bilkøb.

### Nogle udgifter i bispedømmet

Der vil ikke her komme en opremsning af alle bispedømmets forskellige udgifter. men nogle bør alligevel nævnes, fordi vi alle på den ene

eller anden måde nyder eller kan nyde godt heraf.

Det gælder f.eks. Ømborgen, som flittigt har været brugt og stadig bruges af vore børn og unge.

Og der er Kursuscentret Magleås, som tilbyder kurser og arrangementer for os alle, og som mange har haft glæde af.

Der er »katolsk orientering«, bispedømmets bladvirksomhed som koster knap én mio. kr. eller godt 3 kr. pr. nummer pr. hushold.

Dertil kommer de mange

forskellige råd, som bl.a. kirkeretten foreskriver biskoppen at nedsætte: E biskoppelig råd, præsteråd, økonomisk råd m.v. Alt sammen koster. Der er desuden udgifter til Katolsk Bispekontor, til vore katolske biblioteker, til udlændinge-sjælesorg. Ja vi kunne blive ved.

Vi ville nødtigt undvære ret meget af det, vi er vant til at få som gratisydelse. Men der skal penge på bordet. Nogle skal betale. Kirkebidrag burde være løsningen. Er du med?

## Hvor meget kan jeg fratække?

Som det er de fleste bekendt giver vort skattesystem os mulighed for at fratække gaver til institutioner, som er gaveberettiget. Og det er Ansgarstiftelsen, Den katolske Kirke i Danmark.

En forudsætning for fradraget er, at gaven skal ud-

gøre mindst 500 kr., og fradraget gælder kun den del af bidraget, der ligger ud over disse 500 kr.; fradraget må højst udgøre 5.000 kr.

Hvis du tegner en 10-års kontrakt kan du fratække hele beløbet, også de første 500 kr.

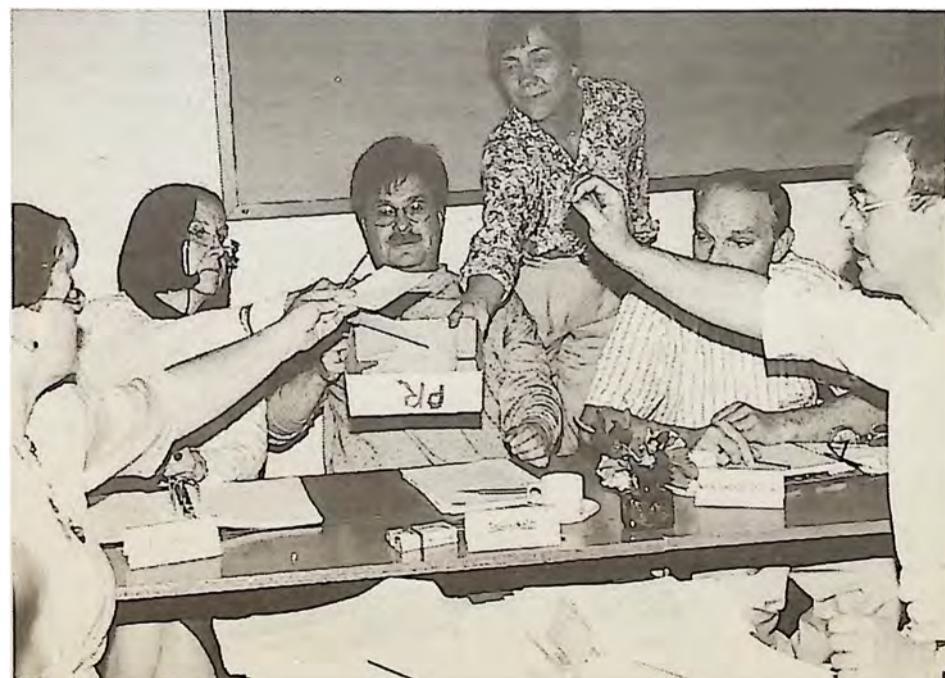
## Sognenes regnskaber

Regnskabet er for året 1994, medens antallet af kirkebidragsydere og antallet af menighedsmedlemmer over 16 år (det er tallet i parentes i første kolonne) er fra 1995. På indtægtssiden er kirkebidrag og kollekter incl. gaver og tilskud fra bispedømmet medtaget som to selvstændige kolonner. Indtægts- og udgiftskolonnen viser sognenes samlede indtægter og udgifter. Underskuddet er markeret ved, at tallet er sat i kursiv med et minus tegn foran.

	Antal KB-ydere	Kirkebidrag	Kollekter gaver m.v.	Indtægter	Udgifter	Overskud (Underskud)
Skt. Andreas	86 (520)	159.572	238.655	398.227	366.731	31.494
Skt. Annæ	141 (1483)	159.881	159.648	319.529	341.179	-21.650
Skt. Ansgar	168 (952)	203.715	973.515	1.177.230	1.171.260	5.970
Skt. Antoni	71 (506)	81.220	202.748	283.968	311.911	-27.943
Jesu Hjerte	117 (963)	191.370	364.792	556.162	507.604	48.558
Skt. Johannes	37 (218)	44.843	39.545	84.388	87.778	-3.390
Skt. Knud Lavard	120 (873)	168.586	48.851	217.437	232.962	-15.525
Skt. Mariæ	144 (757)	259.188	165.022	424.210	423.862	348
Skt. Nicolai	59 (448)	69.913	184.682	254.595	171.887	82.708
Skt. Paul	122 (1281)	132.268	242.314	374.582	385.288	-10.706
Sakraments	113 (1097)	127.340	386.255	513.595	517.713	-4.118
Skt. Therese	110 (540)	305.460	343.144	648.604	357.082	291.522
Vor Frue, Herlev	108 (828)	178.494	240.491	418.985	408.050	10.935
Assens	7 (41)	6.541	26.833	33.374	53.313	-19.939
Birkerød	107 (586)	164.396	103.991	268.387	293.821	-25.434
Esbjerg	73 (570)	103.916	118.359	222.275	242.768	-20.493
Fredericia	30 (296)	12.589	99.630	112.219	69.852	42.367
Grenaa	23 (145)	20.362	22.149	47.511	60.547	-13.036
Haderslev	38 (166)	30.739	132.793	163.532	113.550	49.982
Helsingør	67 (465)	103.524	163.423	266.947	361.306	-94.359
Herning	19 (169)	32.481	90.344	122.825	133.108	-10.283
Hillerød	87 (526)	116.519	180.629	297.148	234.052	63.096
Holbæk	49 (250)	66.461	31.376	97.837	111.481	-13.644
Horsens	61 (510)	87.172	129.011	216.183	177.898	38.285
Horsholm	64 (454)	109.639	88.066	197.705	214.979	-17.274
Kalundborg	21 (72)	25.632	18.169	43.801	73.922	-30.121
Kolding	80 (386)	103.977	127.680	231.657	197.329	34.328
Køge	55 (319)	71.628	99.642	171.270	100.059	71.211
Maribo	56 (370)	41.435	128.678	170.113	129.063	41.050
Nakskov	54 (508)	44.788	133.463	178.251	188.580	-10.329
Nyborg	18 (85)	20.451	44.749	65.200	68.084	-2.884
Nykøbing F	62 (598)	67.270	270.201	337.471	285.869	51.602
Næstved	52 (563)	58.702	81.024	139.726	178.761	-39.035
Odense	173 (1618)	232.172	410.437	642.609	627.176	15.433
Randers	51 (227)	58.819	63.890	122.709	127.077	-4.368
Ringsted	44 (188)	66.321	122.324	188.645	174.392	14.253
Roskilde	127 (762)	148.784	289.785	438.569	423.069	15.500
Rønne	12 (59)	21.341	86.696	108.237	100.220	8.017
Silkeborg	50 (279)	75.698	118.801	194.499	249.923	-55.424
Slagelse	99 (380)	110.151	106.576	216.727	267.065	-50.338
Svendborg	53 (500)	104.386	186.735	291.121	246.840	44.281
Sønderborg	44 (210)	45.427	52.757	98.184	107.766	-9.582
Tønder	13 (77)	15.874	36.343	52.217	66.057	-13.840
Vejle	81 (388)	143.430	195.031	338.461	332.912	5.549
Viborg	56 (360)	74.690	86.453	161.143	161.413	-270
Vordingborg	23 (137)	27.920	55.314	83.234	119.969	-36.735
Åbenrå	24 (172)	34.718	61.441	96.159	95.501	658
Åkirkeby	14 (28)	10.966	80.808	91.774	90.769	1.005
Ålborg/Fr.havn/Thisted/Hjørring	280 (1299)	305.104	323.750	628.854	706.622	-77.768
Århus	311 (2008)	367.494	274.628	642.122	555.405	86.717
Grønland	3 (38)	4.950	118.434	123.384	116.625	6.759
Færøerne	4 (62)	31.147	76.921	108.068	148.665	-40.597

I alt 3.881 kirkebidragsydere - 26.337 burde være medlemmer af ordningen.

Bispedømmet støtter samtlige sogne med bl.a. løn til præster og billitskud. De positive resultater ud for sognene, er kun positive p.g.a. af denne støtte. Alle sogne har brug for dit kirkebidrag.



Pastoratrådet drøfter og stemmer hvert år om bispedømmets budget. De demokratisk valgte medlemmer er således medansvarlige for bispedømmets økonomi. Det er du i øvrigt også.



# Find saksen frem nu!

En række af dine trosfæller har forsøgt med disse fire sider i »katolsk orientering« at forklare, hvorfor du bør være med i den solidariske kirkebidragsordning.

Vi kan derfor kun opfordre dig til at finde saksen frem nu og klippe tallonen ud og indsende den i udfyldt stand til Katolsk Bispekontor.

Når tilmeldingsblanketten er modtaget, vil du blive opført i bispeddømmets kartotek som regelmæssig kirkebi-

dragyder. Alle oplysninger behandles selvfølgelig fortroligt på Katolsk Bispekontor.

Du vil herefter regelmæssigt få tilsendt girokort. Hvis du ønsker, at betalingen skal ske automatisk via PBS, så læs artiklen nedenfor.

Det skal også nævnes, at EDB-systemet er indrettet sådan, at man *kun* kan indbetale 8 gange årligt. Man kan jo så hæve den månedlige rate tilsvarende.



## Betal via Postens Kundeservice PBS

Ansgarstiftelsen er tilknyttet postgiro-ordningen PBS. Den er sammenlignet med den måske mere kendte PBS.

**Ikke kontrakt-betalere**  
Medlemmer af kirkebidragsordningen kan tilmeldes denne PBS-ordning i egen bank eller via postgirokonto. Undtaget for denne service med automatisk betaling er kontraktbetalere, dvs. de kirke-

bidragsydere, der har tegnet 10-årskontrakt.

Du skal blot vente med at tilmelde postgiro-ordningen PBS til du modtager det første girokort. Bag på girokortet er nemlig mulighed for at tilmelde sig denne service. Det gælder også »ældre« medlemmer af ordningen.

Er du i tvivl, kan du ringe til Katolsk Bispekontor. Se telefonnummeret nedenfor.

## Hvem har egentlig ansvaret?

Ja, hvem har egentlig ansvaret for bispeddømmet og dermed også for bispeddømmets økonomi? Er det biskoppen, Det biskoppelige Råd, Præsterådet, Pastoralrådet, Økonomisk Råd eller bispeddømmets økonom?

Biskop Czeslaw Kozon sagde i sin tale ved bispeudnævnelserne: »En biskop kan ikke lede sit bispeddømme alene«. Han har da også genudnævnt bl.a. pastoralrådet som et af sine vigtige, rådgivende organer. Rådet har blandt andet til opgave at rådgive biskoppen i sager af både pastoral og økonomisk art.

Desuden står der i rådets vedtægter, at rådet skal sikre opretholdelsen af en »frivillig fælles kirkebidragsordning«. Det gør rådet bl.a. via sit kirkebidragsudvalg.

Pastoralrådet udtaler sig hvert år om bispeddømmets økonomi, og dets forretningsudvalg beskæftiger sig desu-

den med sognenes økonomi, som også hører ind under bispeddømmet.

Pastoralrådet har i de 25 år, det har eksisteret, truffet flere beslutninger af økonomisk art, som har haft gode pastorale konsekvenser. Tænk blot på kursusejendommene Magleås og Ømborgen, som man-

ge har haft stor glæde af igennem årene.

De folkevalgte har en indflydelse. Også i sog hvor menighedsrådet skal se de lokale problemer, under også de økonomiske. Men ansvaret for bispeddømmet og dets økonomi er o.dit.

### En nyttig adresse

Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A  
1260 København K  
Telefon 33 116080

## Det er også muligt at testamentere

Det er også muligt, at der er læsere, der ønsker at støtte kirken ved at indsatte den som arving i sit testamente. Det kan oplyses, at kirken

modtager det fulde beløb; dvs. der er ingen arveafgift, som skal betales.

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet;

udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Yderligere oplysninger om denne støttemulighed fås i Katolsk Bispekontor.

Brug saksen her!

## Der er to muligheder for tilmelding til Bispeddømmets Solidariske Kirkebidragsordning

### Jeg tilmelder mig bispeddømmets kirkebidragsordning

Kryds Jeg ønsker betale:

- 50 kr. pr. måned i 8 måneder
- 100 kr. pr. måned i 8 måneder
- 150 kr. pr. måned i 8 måneder
- 200 kr. pr. måned i 8 måneder
- Andet beløb: \_\_\_\_\_ pr. måned i \_\_\_\_\_ antal måneder pr. år

Denne aftale kan til enhver tid opsiges af bidragyderen

Fornavn(e) \_\_\_\_\_ Efternavn \_\_\_\_\_

Adresse \_\_\_\_\_

Postnr. \_\_\_\_\_ By \_\_\_\_\_

Blanketten indsendes til: Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telefon: 33 11 60 80 mellem kl. 9.00 - 16.00 mandag til fredag.

### Jeg vil gerne tilmeldes bispeddømmets kontraktordning

- Jeg vil gerne tilmeldes kontraktordningen og kontaktes
- Jeg ønsker uforbindende at få en 10-årskontrakt tilsendt

Sendes til:

Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Fornavn \_\_\_\_\_ Efternavn \_\_\_\_\_

Adresse \_\_\_\_\_

Postnr. \_\_\_\_\_ By \_\_\_\_\_



# International religionspædagogisk konference i Hamburg

Af Anne Forsberg, Niels Steensens Gymnasium



Niels Steensens Gymnasium i København har mange nationaliteter og religioner blandt eleverne. Det giver grundlag for mange spændende diskussioner om forskellige tilværelsesspørgsmål. Fotos Omar Nielsen.

dagene fra den 13. til den 16. september dannede det atolske akademi i Hamburg de fysiske rammer om en EFTRE-konference, hvori jeg deltog som repræsentant for Religionslærerforeningen i Danmark.

EFTRE, der står for European Forum for Teachers of Religious Education, blev grundlagt ved et møde i Helsinki i 1980 som en sammenslutning af europæiske religionslærerforeninger, og konferencen i Hamburg var den 6. i rækken. Foreningens formål er at fremme religionsundervisningen i medlemslandene og at styrke det internationale samarbejde gennem udviklingsprogrammer, seminarer og konferencer, der afholdes på skift i medlemslandene hvert tredje år. Et mere langsigtet mål er at etablere kontakt til de nationale regeringer og politiske organer i EU for også derigennem at styrke og fremme religionsundervisningen inden for de forskellige uddannelser.

## 125 deltagere fra 14 lande

Efter genforeningen af Tyskland og åbningen af de øst-europæiske lande omkring 1990 har stadig flere tilsluttet sig EFTRE, ikke blot religionslærerforeninger, men også religionspædagogiske institutter og enkeltpersoner. Til konferencen i Hamborg sikrede 125 deltagere fra 14 europæiske lande en interessant variation af såvel konfession-

nel som ikke-konfessionel religionsundervisning og den kirkelige undervisning. Som værter stod de tre religionslærerforeninger fra Hamburg, Schleswig-Holstein og Mecklenburg-Vorpommern i samarbejde med Pädagogisch-theologisches Institut i Hamburg og Comenius-instituttet i Münster, der er et protestantisk center for undervisnings-spørgsmål.

## Skolen som humanitetens værksted

Konferencens titel var »Religious Learning as a Contribution to Changing Schools into a Workshop of Humanity« (Citat af Johann Amos Comenius fra Böhmen, der levede i 1600-tallet og som er kendt som en pædagogisk foregangsmand). Emnet er affødt af diskussioner i mange europæiske lande om, hvorledes religionsundervisningen kan bidrage til at ændre skolerne i retning af at udvise større menneskelighed og forståelse for de forskellige religioner og kulturer, der møder os ved indvandrems tilstedeværelse.

I Frankrig diskuterer man, hvorvidt religionsundervisning igen kan blive en del af den officielle læseplan som Culture religieuse. I England går spørgsmålet på, om religionsundervisningen i skolerne er i overensstemmelse med den åndelige, moralske, sociale og kulturelle udvikling. I mange centraleuropæiske

lande er man ved at genetablere skolenes religionsundervisning eller oprette kristne skoler. For at kunne gennemføre disse planer er der et stort behov for, at religionslærere fra alle undervisningssystemer mødes på et internationalt plan og udveksler erfaringer, forventninger og forbehold ud fra religiøse og uddannelsespolitiske perspektiver.

Det er klart, at der vil optræde mange forskellige forventninger og også modsætninger i opfattelser, når repræsentanter for hinduisme, buddhisme, islam og jødedom mødes med repræsentanter for adskillige kristne kirker og for mere sekulære livsanskuelser. Kommer man som deltager fra en islamisk skole i den engelske by Bradford, har man ganske andre ønsker for en optimal religionsundervisning end en deltager fra Sabinow i Slovakiet eller fra Järvenpää i Finland. I de tyske delstater, hvor skole og kirke har et nært samarbejde om undervisningen, har man igen ganske andre mål end f.eks. i den danske skole, hvor den konfessionelle binding til kirken blev ophævet i 1975.

## Hvilken alder er den bedst egnede?

Et spørgsmål, der blev vendt mange gange under konferencen, var, om det er muligt at gennemføre en sekulær, multireligiøs undervisning i de mindre klasser, eller

om det er rigtigere at vente med at undervise i fremmede religioner til de ældre klassetrin, når eleverne er blevet fortrolige med egen kulturbaggrund. En del af oplægsholderne ønskede undervisningen skilt fra den jødisk-kristne baggrund og gjort til et multireligiøst fag uden kirkelig omklamring, medens andre netop dybt beklagede det kristne traditionstab. Meningerne var mange og synspunkterne delte, men »Streit fördert die Wahrheit«, som professor i religion ved Hamburgs Universitet Fulbert Steffensky sagde, idet han iøvrigt selv gik livligt ind for en tilbagevendende-traditionsholdning.

Vigtigere end de mange forskelle er det dog, at der på en sådan konference gives mulighed for at mødes i en fordomsfri dialog, hvor meninger mødes og brydes, hvorved nye erkendelser opstår og giver basis for udvikling.

Den lutheranske biskop fra Hamburg, Maria Jepsen, sagde i sin velkomsttale blandt andet: »Religionsundervisningen har de bedste forudsætninger og de dårligste chancer, eller... religionsundervisningen har de dårligste forudsætninger og de bedste chancer. I, som religionslærere, er chancen og forudsætningerne!« Lærernes meget vigtige rolle blev i det hele taget fremhævet flere gange; blandt andet hævdede hindu- Rasamandala fra England, at alle lærere er brahmaner, som er den højeste kaste, præstekasten. Gennem konferencens mange diskussioner

og mere uformelle samtaler oplevede jeg en grundstemning af interesse og engagement, som bestemt giver håb om de bedste chancer og forudsætninger for en god religionsundervisning, for nu at blive i biskoppens terminologi.

Programmet var meget vidtspændende og kompakt. Foredrag og workshops vekslede med gruppediskussioner og kulturelle indlæg. Endvidere var der arrangeret interkulturelle og interreligiøse besøg i Hamburg. Jeg deltog i en ekskursion til det tibetanske buddhistcenter i en forstad til byen, men andre muligheder var besøg på folke- og gymnasieskoler, en moske, en synagoge og kirkeligt undervisningsprojekt.

## Lytte til elevens egen historie

Foruden 4 foredrag, der belyste konferencens emne ud fra muslimske, kristne, jødiske og buddhistiske perspektiver, var der foredrag af mere almenpædagogisk art. Her vil jeg især fremhæve et foredrag, der blev holdt af Gerold Becker, der er undervisningskonsulent i Hessen. I sit foredrag Retningslinier og principper for en god skole lagde han stor vægt på, at skolen ikke kun er et sted, hvor man fylder stof på, men hvor man i højere grad lytter til elevernes egne historier, styrker deres selvillid, fremhæver ansvarlighed, vækker nysgerigheden og nærer fantasien. Desuden skal skolen være kritisk over for sin måde at bedømme og vurdere eleverne på og i stedet for glæde sig over forskellene! I det hele taget skal skolen vogte sig for bogholdermentalitet og huske på, at indlæring aldrig kan foregå i takt.

Denne opfattelse af børn som samtalepartnere og ikke som objekter ligger i fin forlængelse af tankerne i folkeskoleloven om undervisningsdifferentiering og om at

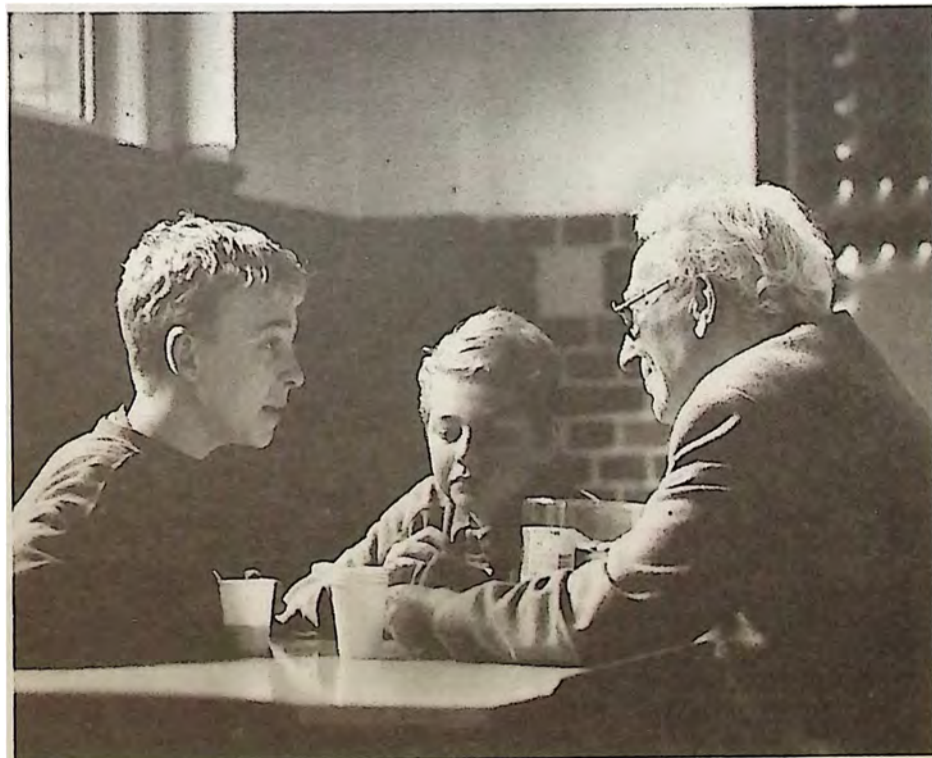
sætte eleven i centrum. Gerold Beckers ideer om, at skolen skal være et sted, hvor det føles meningsfuldt at komme, og som både elever og lærere kan identificere sig med, er ikke blot i tråd med EFTRE-konferencens titel om skolen som en workshop of humanity, men de er tillige nyttige at besinde sig på for både lærere og skoleledere.

Et praktisk resultat af EFTRE har set dagens lys i august 1995 med udgivelsen af bogen Who's Who in Religious Education in Europe? med lektor Mikael Holt fra Århus som redaktør i samarbejde med Peter Schreiner fra Comeniusinstituttet. Who's Who? indeholder en fortegnelse over religionslærerforeninger og religionspædagogiske institutter og centre i de til EFTRE tilknyttede lande. Et afsnit i bogen giver oplysninger om religionsundervisningens vilkår i de europæiske lande og oplysninger om, hvor der f. eks. undervises i alternativer som etik og filosofi.

## Næste gang i Danmark?

I tilknytning til konferencen blev der afholdt generalforsamling med valg til bestyrelse og forretningsudvalg. For den kommende treårsperiode blev Gina Smith valgt som formand. Gina er formand for Religionslærerforeningen for Gymnasiet og HF. Hun vil blandt andet arbejde på, at EFTRE konferencen bliver afholdt i Danmark næste gang, som altså bliver om 3 år.

Også Seminariernes Religionslærerforening deltog i konferencen, og med Religionslærerforeningen for folkeskolen er der altså 3 velfungerende lærerforeninger, der i fællesskab kunne løfte denne opgave.



Pater Leslie Dom S.J. i en filosofisk samtale med to elever.



# Økumenisk aften i København

Mandag den 9. oktober var der en interessant aften i Bredgade: et økumenisk arrangement med den russisk-ortodokse kirke.

Aftenen begyndte i Aleksander Nevskij Kirken med en kort andagt til ære for jomfru Maria. Det var meget fascinerende at opleve. Andagten, som foregik midt i kirkerummet foran en smuk Mariaikon, blev ledet af Fader Alexei, som sang vekselvis med et lille kor. Det gjorde de meget smukt.

Efter andagten begav vi os under den russiske kirkes klokkeklang til Skt. Ansgars Kirkes menighedssal længere nede ad gaden. Her kunne man se, at aftenen havde en stor tilslutning, da hele salen var fyldt med mange fra forskellige katolske menigheder og fra den russiske kirke.

Mødet var arrangeret som en »panel-samtale« mellem den russisk-ortodokse kirke og den katolske kirke, repræsenteret ved henholdsvis Fader Alexei fra Aleksander Nevskij Kirke og pastor D. Timmermann fra Skt. Ansgars Kirke. Desuden var Kaspar Kallan og Peter Ryom deltagere i panelet.

Efter at pastor Timmermann havde budt velkommen, motiverede Peter Ryom, hvorfor dette møde var kom-

met i stand. I den økumeniske dialog er det især vigtigt at mødes med de ortodokse, da vi har mange elementer i troen at være fælles om. Særligt forståelsen af og antallet af sakramenter samt Maria-dyrkelsen, hvor vi næsten har den samme opfattelse, er elementer, som adskiller os fra protestanterne.

Samtalen indledtes med et spørgsmål om ikonernes rolle i den ortodokse kirke. Modsat den katolske kirkes kunst, som ofte er præget af den enkelte kunstners stil og fromhed, er der for ikonernes vedkommende strenge regler for disses fremstilling. Vore billeder indvies, og det bliver

ikonerne også. Men inden ikonerne er helt færdige, skal de opbevares i kirken i en periode som en del af indvielsesritualet. Iøvrigt skal der på en ægte ikon stå navnet på, hvem den forestiller. Ikonerne har en stor plads i de ortodokses religiøse liv, især i liturgien, hvor de har en særlig rolle, men også privat.

Ikon-spørgsmålet optog forsamlingen, men vi kom også ind på andre emner, f.eks. sproget i liturgien og jomfru Marias rolle i kirken, især m.h.t. forskellen i vores opfattelse af Marias uplettede undfangelse, idet de ortodokse ikke mener, jomfru Maria er født uden arvesynden. Ved-

rørende liturgien måtte Fader Alexei indrømme, at fra hans synspunkt ligner den nuværende katolske liturgi mere den protestantiske end den gjorde tidligere, hvor den mere mindede om den ortodokse.

Således blev det en lang og spændende aften, som afsluttedes i Skt. Ansgars Kirke med en kort andagt. Under denne sang vi Salve Regina, som er en hymne, de ortodokse også kender.

Man må håbe, at det ikke bliver den eneste aften af den slags og at den må inspirere til flere fælles arrangementer.

Carsten Giinther

## Forsoning skaber fred

ØFEK, De Europæiske Kirkers økumeniske Forums generalforsamling den 6. til 8. oktober

Forud for selve generalforsamlingen blev vi informeret om situationen i Irland, Balkan og Tjetjenien. Bortset fra de forskellige lokaliteter med hver sine historiske og kulturelle baggrunde skyldes konflikterne dybest set et had, der er bygget op - ofte gennem århundreder - på grund af undertrykkelse og social diskrimination. Spørgsmålet er, om vi som kristne kan være med til at formidle en forsoning, der er holdbar.

I den bibelske tradition er forsoning aldrig billig, men et anliggende om liv eller død. Uretfærdigheden har tilbøjelighed til at sætte sig fast i samfundets strukturer; det vor nuværende pave kalder syndige strukturer. Gudsfolket -

Israels - historie viser, at syndig opførsel i de sociale, økonomiske og politiske strukturer ikke er skæbnebestemte. Gud kan gennembryde disse strukturer med et tilbud om forsoning og vise os vejen til retfærdighed, fred og bevarelse af skaberværket.

I vor nuværende historiske fase oplever vi alle, hvordan den omsiggribende individualisme mere og mere opløser alle former for samfund. Enhver er sig selv nærmest, de andre er ikke mit problem, før det er mig, der er »de andre«. Den globale kapitalisme, der udelukkende er profitorienteret, bevirker at stadig flere marginaliseres og ikke længere kan opretholde en værdig tilværelse. Her må

vi kristne bekende vores medskyld, idet vi sultende har godtaget uretfærdige strukturer, voldshandlinger og ødelæggelse af naturen, og i stedet kæmpet for at bevare vore egne institutioner, der selv har uevangeliske magtstrukturer.

De europæiske bispekonferences råd (CCEE) og De Europæiske Kirkers Konference (KEK) forbereder sig til den anden europæiske forsamling om social retfærdighed, fred og bevarelse af skaberværket. Mødet finder sted 21.-29. juni 1996 i Graz (Øst-rig). Man henvender sig til alle kristne og kristne kirkesamfund i Europa om at forberede sig til dette møde.

George Bune Andersen



## Børns vilkår lokalt og globalt

Katolsk Arbejderaktion har afholdt sin 71. retræte den 13.-15. oktober på Magleås med ovenstående titel som hovedemne og belysning af problemer såsom gadebørn - slavarbejdere og prostitution som sideløbende emner.

Elisabeth Mucko, der i Danmarks Unge Katolikkers regi i lang tid har beskæftiget sig indgående med emnet og er medredaktør af DUKs u-landsavis »Med stjernerne som tag og gadene som vægge«, der omhandler DUKs u-landsprojekt Ajudemos o Brasil, gennemgik om lørdagen gadebørns vilkår i Danmark. Selv om børns vilkår for blot hundrede år siden, hvor de var en nødvendig ind-

tægtskilde for fattige familier, er blevet til et luksusfænomen for ambitiøse forældre, så vantrives de i det profitorienterede samfund af mangel på kærlighed. Værst er det gået ud over børn fra de sociale tabere.

Elisabeth oplyste, at ifølge UNICEF dør 40.000 børn dagligt på grund af underernæring og misrøgt. Mellem én og to millioner børn er tvunget til børnearbejde under umenneskelige vilkår eller drevet ud i prostitution. Af frygt for AIDS ønsker »kunderne« børn helt ned til otte år. Handel med børns organer er også et fænomen, der bliver mere og mere udbredt. Mange børn fore-

trækker at leve livet som gadebørn, med alt, hvad det medfører.

Elisabeth gennemgik FN's »Børnekonvention«; men for at den skal kunne gennemføres må der ske en mentalitetsændring.

Om søndagen fik vi besøg af formand Leif Fokking fra »Leve Børnene«, der er en paraplyorganisation med specielt hjerte for kirkens arbejde blandt gadens børn. Med Danidas hjælp har organisationen fået mulighed for at invitere Marcos Borges til Danmark for at fortælle os, som lever i den beskyttede verden, om de barske forhold i sit hjemland Brasilien. Marcos er journalist og har frivil-

ligt været medarbejder i UMO's gadebørnsprojekt i Recife, hvor også Helder Camera havde sit virke. I øjeblikket arbejder han som missionær for OMO i Belem og er projektleder af et hospitalskib, der sejler på Amazonfloden for at yde hjælp til de børnerige indianerstammer. Leif Fokkings foredrag blev ledsaget af lysbilleder.

Måttede af indtryk og informationer kunne retrætedeltagerne tage hjem, for hver for sig og i fællesskab at finde ud af, hvordan vi ud fra egne forudsætninger kan yde et konstruktivt bidrag til at ændre samfundenes strukturelle synd.

George Bune Andersen

# I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00

## Focolarebevægelsen skaber fornyelse i kirken

Økumenisk møde i Mariapoli-centret, Castelgandolfo

Sommertiden endte for os den 24. september med et stort møde med 1.500 focolarer fra mange lande i verden. Focolarebevægelsen (Marias værk), Strindbergsvej 46, Valby med Rita Kozur som initiativtager, havde inviteret os, en lille gruppe danskere, til med egne øjne og ører at opleve bevægelsen i funktion i pavens gamle audienssal. Bevægelsen betragtes af paven som en tiltrængt fornyelse af kirkens budskab om, at vi alle må være eet.

Bevægelsen er i rivende udvikling og samler mennesker, så man forundres og glædes. Stifteren, Chiara Lubich, har en særlig karisme og bruger evangeliet og de store helgener til sin evangelisering. Enheden er idealet, og hun formår med moderne kommunikationsmidler at få selv de fjerneste forgreninger til at være i umiddelbar kontakt med hjertet, bevægelsens centrum. Så vi var sammen med folk fra Østens lande, U.S.A., Italien og resten af Europa, og vi lyttede på hovedsprogene til de italienske oplæg.

Vi oplevede, hvordan en mangfoldighed af personer kunne føle sig som ét legeme i kærlighedens enhed. Dette kunne ikke lade sig gøre, hvis de 7 millioner, som bevægelsen nu omfatter, ikke lever det samme liv overalt. »Verden er lille, og kommunikation er mulig«, skriver Chiara Lubich i Ny Stad juli/aug. 95. »At leve ordet« udgives på 84 forskellige sprog og når ud på tryk, i radio og fjernsyn til mere end 15 millioner mennesker over hele verden. Vi tog det bogstaveligt at være eet, fordi vi som kristne øn-

sker at understrege det, som vi har fælles, Vor Herre Jesus Kristus, i stedet for at lægge vægt på forskellene og blive ved med det.

Mens vi holdt messe i den store sal, blev der holdt protestantisk gudstjeneste i to sale ovenpå. Respekt for hinanden giver »no problems«, vi lærer andre at kende fra hele verden, opmuntrer hinanden ved sang, styrkes af andres arbejdsplads og vilje til kærlighed. F. eks. var det store køkken arbejdsplads for frivillige, der fik tøj, mad, ophold og en masse arbejde for 1.500 mennesker i 3 dage. Alle vi døbt kristne må ikke gå forbi hinanden uden at ænse hinanden. Chiara Lubich har bjergtaget mange også fra andre kirkesamfund, hendes møde med dem oplevede vi på skærmen.

Den sidste dag talte pave Johannes Paul II med os i den lille indre gård i hans egen sommerresidens. Han var nylig kommet hjem fra Afrika, og det var en oplevelse at se vores 75-årige pave så engageret i den store verdensproblemer (jvf. hans senere tale i FN) og den rigtige hjælp til Afrika. »Send ikke våben, men hjælp dem. Børnenes øjne følger jer«, sagde paven og takkede for forbøn til hans rejse derned. Vi er af en bestemt grund meget glade for hans encyklikaer og for at møde ham. Han er sig altid bevidst, i hvis tjeneste han står, og bringer evangeliet ind i vore liv. Den samme troværdighed finder man hos Chiara Lubich. Derfor flokkes mennesker om det liv, evangeliet repræsenterer; livet i bogstavelig næstekærlighed.

Focolarevenner

## Annoncer i »katolsk orientering«

Rubrik..... Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside..... Kr. 6,- pr. spalte mm



# 'iskopper fremmer genopbygning det tidligere Jugoslavien

Vatikanet (KNA) - Biskopperne fra det tidligere Jugoslavien har på et topmøde i Vatikanet vedtaget et ti-ukters program, hvor de forpligter sig til en spirituel, moralsk og materiel genopbygning af regionen. Ligeledes vil de gøre en indsats for en fredelig sameksistens og en forsoning af de etniske grupper.

I en udtalelse fra Vatikanet efter mødet advarer de imod »myterne om en overdreven

nationalisme«, som de vil overvinde med den katolske sociallære. Biskopperne hilser udtrykkeligt det internationale samfunds fredsbe- stræbelser velkommen, men understreger samtidigt nød- vendigheden af en retfærdig og varig fred, der må bygge på universelt anerkendte mor- alske principper.

Det er hensigten, at biskop- perne fra Bosnien-Herzegovi- na, Kroatien, Rest-jugoslavi- en, Makedonien og Slovenien

vil intensivere dialogen med de ortodokse og med islam. Disse kontakter må finde sted på regional og national plan og med gensidig respekt. Alle trosfællesskaber i det tidlige- re Jugoslavien må være op- mærksomme på flygtningene uanset deres herkomst.

## Pavelig fond fra succesbogs indtægter

Det fremgår videre af er- klæringen, at *Pave Johannes Paul II* vil stifte en fond til den

materielle genopbygning af kirken i området og indtægten fra hans bog »Over håbets tærskel« skal tilgå fonden. Bi- skopperne vil i øvrigt arbejde for partnerskab mellem bi- spedømmer og sogne i Bal- kan-regionen og bispedøm- mer og sogne i andre lande. Ikke mindst vil de sørge for en objektiv information i me- dierne om problemerne i det tidligere Jugoslavien.



Biskoppen af Banja Luka, *Franjo Komarica*, som holdes i husarrest af serberne, var den eneste, som ikke kunne deltage i mødet, som samlede det tidligere Jugoslaviens biskopper i Rom den 17. oktober. Foto KNA.

## Kan den katolske kirke overleve i Bosnien?

Perugia (KIPA) - Kardinal *Vinko Puljic*, der er ærkebiskop af Sarajevo, ser en alvorlig fare for, at den katolske kirke ikke vil kunne overleve i Bosnien. For at forhindre, at hans menighed »bliver fuldstændig opløst«, er det påkrævet, at alle katolikker i hele verden engagerer sig, sagde biskoppen ved en kongres i den italienske by Perugia.

»Mine folk ser, hvordan muslimer og ortodokse i hele verden støtter deres trosfæller i Bosnien, og de spørger mig ofte, om der ikke mere findes katolikker i Europa«. *Puljic* bekendtgjorde, at han ved mødet i Vatikanet mellem Vatikanet og biskopperne fra det tidligere Jugoslavien ville henlede paven opmærksomhed på den dramatiske situation for hans menighed i Bosni- en.

Bosnien har brug for en retfærdig, ægte og varig fred,

ikke nogen »slavefred og ikke gravfred«, pointerede ærkebiskoppen. »Hvad vi ønsker er retten til livet, retten til eget hus og retten til en national og religiøs identitet«. Den kendsgerning, at den inter- etniske skole i Sarajevo fort- sat består, betegnede ærkebiskoppen som et håbefuldt tegn.

### Vanskelig dialog

»Men dialogen er ikke let, når den ikke er gensidig. På mus- limsk og ortodoks side er mange døre lukkede«, fortsat- te *Puljic*.

Før krigen begyndte i april 1992 var der i Bosnien-Her- zegovina fire millioner ind- byggere, hvoraf 43% var muslimer, 31% overvejende ortodokse bosniske serbere og 18% overvejende katolske Kroater. Efter 1100 dage, hvor Sarajevo mest lignede en koncentrationslejr, var der i

byen 12.000 døde, heraf 1.500 børn, og desuden 50.000 sårede. I hele Bosnien var der over 200.000 døde, 2 millioner flygtninge og 30.000 blev voldtaget.

Efter den 37. våbenstil- stand - »som jeg håber bliver varig« - er der små tegn på en ny begyndelse. »Nu er der levnedsmidler, gas og el, men endnu ikke vand«. Der er langt endnu, før der er norma- le forhold, selvom man under

granatangrebene har søgt at »være normal«. *Puljic* minde- de om julekoncerten 1993 i den bosniske hovedstads ka- tedral, hvor de unge korsan- gere besvime på stribe på grund af sult.

Indtil der er indført norma- le forhold, vil *Puljic* efter eget udsagn bære sit hidtidige kar- dinalskors, der er sammensat af 5 granatsplinter, i en jern- kæde om halsen.

## Igen jesuitter i Sarajevo

Sarajevo (KNA) - Jesuitteror- denen har planer om at gen- optage arbejdet i Sarajevo. Kirkelige kredse meddeler, at tre jesuitter på opfordring af ærkebiskoppen af Sarajevo, kardinal *Vinko Puljic*, skal oprette et »Center for interre- ligiøs dialog«.

Kardinalen har erklæret, at Sarajevo efter krigens afslut-

ning skal være stedet for en vedvarende dialog mellem muslimer, ortodokse, katolik- ker og jøder.

Jesuitterne vil få midlerti- digt opholdssted i Sarajevos præsteseminarium, der ikke anvendes i øjeblikket. Jesuit- terne blev for to år siden for- drevet af serberne fra deres hus i Grabavica.

## Weekends på Magleås

KRISTEN MYSTIK før og nu - 4. del.

24. nov. kl. 19. - 26. nov. kl. 14.

Pris: kr. 600,00.

Mystik er i kristen sammenhæng ikke noget »mystisk«, men noget ethvert menneske iflg. Bibelen er kaldet til. Derfor er den kristne mystik karakteristisk ved sin realisme og sin store mangfoldighed. I den fortsatte gennemgang af de forskellige former for kristen spiritualitet i fortid og nutid, er vi nu nået til den, som kunne kaldes hjertemystik, og som bl.a. er kendt i Østskirkernes ortodokse tradition, men som vi også møder i 1300-tallets kvindemystik, hos den lille Therese i 1800-tallet og i vor hjemlige kirkelige tra- dition hos Niels Steensen og H. A. Brorson. Som et mar- kant udtryk for, at mystisk kontemplation og rationel højt- udviklet teologi ofte er to sider af samme sag, præsente- res vi til sidst for Thomas af Aquin, en af kirkehistoriens største teologer.

Indlæg ved pastor Karen Marianne Kristensen, sr. Miriam O.S.B., Mette Lebech, Kaare Nielsen og Jette og Jakob Thomsen.

Ledere: Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Mag- leås, tlf. 42 81 07 15. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429.

Magleås

Den katolske kirkes kursuscenter  
Hæsterkøvej 6, 3460 Birkerød

### WEEKENDS I 1996:

Kristen mystik - 5. Del: 19.-21. januar.

Bibel og forkyndelse: 3.-4. februar.

## Advents- og juletilbud fra Steno-Butikken

### Julekalender

Steno-Butikken forhandler i år en julekalender, som er tegnet af den svenske børnebogsforfatter Petra Szabo og udgivet af den svenske kateketcentral. Kalenderen, der er i A3-størrelse, forestiller en vintersce- ne med sneklædte træer, landsbykirke og kanetur, og i forgrunden lyser Den hellige Familie op, omgivet af hyrder og får samt de hellige tre konger, der ledes af stjernen øverst i billedet. Med kalenderen følger et lille hæfte (oversat til dansk) med korte tekster eller bønner, som man kan læse eller bede med barnet hver dag, når lågen lukkes op.

Kalenderen koster kr. 30,-.

Ved køb af 10 eller flere kalendere ydes 10 % rabat.

### Julekrybbe

Til brug i børnearbejdet eller til hjemmet kan Steno-Butik- ken desuden tilbyde en julekrybbe med 15 figurer, 10-15 cm. høje, i farvelagt krydsfiner, inkl. stald, til en pris af kr. 200,-. Julekrybben er fremstillet af Fondo Solidaridad, en non-profit organisation under Den katolske Kirke i Chile, som gennem produktion og afsætning af kunsthåndværk støtter svagt stillede grupper i samfundet.

Julekalender og julekrybbe kan købes i Steno-Butikken eller sendes med posten. Ved postforsendelse tillægges portoomkostninger.

Bestillingskupon - sendes senest den 23. november 1995 til:

Steno-Butikken, Vesterbrogade 28, 1620 København V  
V/jeg bestiller hermed:

\_\_\_\_\_ stk. julekalender med teksthæfte

\_\_\_\_\_ stk. julekrybbe

Navn \_\_\_\_\_

Adresse \_\_\_\_\_



# Bog af Løgstrup og bog om Løgstrup

Svend Andersen: *Løgstrup*. Forlaget Anis 1995. Kr. 148,-

K.E. Løgstrup: *Prædikener fra Sandager-Holevad*, Gyldendal 1995. Kr. 300,-

Den store tyske teolog, *Dietrich Bonhoeffer*, som blev henrettet af nazisterne i 1945, skrev i et af sine værker om fordringen til forkyndelsen i vor tid: »Når man vil tale »ikke-religiøst« om Gud, så må man tale sådan om ham, at verdens gudløshed ikke på nogen måde bliver til-dækket derved, men sådan at der netop falder et overraskende nyt lys over verden.«

Dietrich Bonhoeffer mødte aldrig K.E. Løgstrup, som i krigens første år som teologisk kandidat endnu var præst i Sandager-Holevad sogne på Vestfyn. Men næppe nogen i Danmark har som han så overbevist løst opgaven, som Bonhoeffer stillede.

I dette efterår ville K.E. Løgstrup have kunnet fejre sin 90 års fødselsdag. Og derved er der atter blevet føjet en række udgivelser til den efterhånden meget omfattende litteratur af og om Løgstrup.

Svend Andersen, professor i etik ved Århus universitet, har på forlaget Anis udgivet en indføring i Løgstrups tanker. Man skulle ellers synes, at det danske bogmarked var velforsynet med netop dette. Men Svend Andersens lille bog hævder sig i overskuelig-

hed og ved sine gode sam-mendrag af Løgstrups under-tiden ganske komplicerede tankerækker.

For første gang er der også forsøgt en beskrivelse af Løgstrups teologiske ståsted, og det er lykkedes på en end-da meget overbevisende måde. Også en læser, der ikke er specielt interesseret i Løg-strup, finder her et overbevi-sende kompendium i den kristne tro, en fremragende sammenfatning af, hvordan troen kan formuleres i en sekulariseret tid.

Pudsigt nok har Gyldendal samtidig udgivet Løgstrups prædikener fra tiden i

Sandager-Holevad. De er interessante, ikke så meget fordi de biografisk hører til i tiden, hvor Løgstrup arbej-de for at få en doktordisputats antaget, eller fordi det kan være sjovt at se, hvad en stor mand tænkte som ung. Men de er interessante, fordi de i sig selv er meget betydende.

Der ligger i dag 50 år imel-lem disse prædikener og vor tid, men de er forbløffende vedkommende og dejligt fri for myter. Prædikenerne koster 300 kr., men de er absolut hver krone værd. Blot underligt, at de skulle vente 50 år på at blive udgivet.

Jesper Fich

## Levende Vand

»Levende Vand«s novem-ber-nummer et temanummer om den »lille« Thérèse, Thérèse af Lisieux.

Den 30. september 1897 døde i den lille by Lisieux i Normandiet en karmeliter- nonne, Thérèse Martin, sø-ster Thérèse af Jesusbarnet. Hun blev kun 24 år gam-mel. Denne unge nonne ef-terlod sig selvbiografiske optegnelser, som hendes pri-orinde havde bedt hende nedskrive. Et par år efter hendes død blev de udgivet under titlen »En sjæls histo-rie« (på dansk i 1958 på

Sankt Ansgars Forlag). I løbet af få år blev denne bio-grafi oversat til mange sprog.«

Forfatteren til tema-num-meret er *Eva Maria Nielsen*. Hun har studeret katolsk teologi i Tyskland, og hen-des store teologiske opgave var om Thérèse af Lisieux.

»Levende Vand« præsen-terer også emnerne for de kommende numre i 1996: Alderdommens skønhed, Je-su små Søstre's spiritualitet. Erfaringer med kristen me-ditation. Den hellige Tre-enighed. ks

## Møder og arrangementer

I anledning af skoleleder  
**Kirsten Berg-Larsens**

**50 års fødselsdag**

indbyder skolens bestyrelse  
til reception i salen

**fredag d. 17. november kl. 13-15**

Skt. Ansgars Skole  
Nørrebrogade 27

## Kirkekoncert

i anledning af  
**Jesu Hjerter Kirkes**  
**100 års jubilæum**

Jesu Hjerter Kor, Musica Viva og med-lemmer af Capella Hafniensis synger værker af Baston, Mogens Pedersen, Orologio m.fl.

**onsdag den 22. november kl. 20.00**  
i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4.

## Sakramentskirken holder julemarked

Søndag den 10. december '95  
kl. 11-15 i krypten.

Der er cafeteria, Ruth's håndarbejdsbod, julepynt, bøger, amerikansk lotteri, bør-neafdeling m.v.

Bus 5 og 16 fra centrum, lige til døren, Nørrebrogade 27 C, indgang i skole-gården. Bus 3, 4E og 350S ved Elmegade.

## Sct. Therese Kirke 60 års jubilæum

Torsdag 14. december 1995

**Festmesse i kirken kl. 18.00**

Derefter samles vi i gymnastiksalen til ta' selv bord (paté, ost, pølser m.m.), under-holdning, sang, kaffe og kage.  
Pris inkl. drikkevarer: voksne kr. 25 / barn kr. 10.

Rubrikannoncer kr. 5,- pr. sp. mm  
Tekstside kr. 6,- pr. sp. mm

## Kirkens Sociallære Fra Rom til Christiansborg

Fra den 8. - 10. december 1995 indbyder Pax Christi og Justitia et Pax til seminar på Magleås om kirkens sociallære. Pris kr. 500,- kr. Tilmelding: se foromtalen side 3.

## ACADEMICUM CATHOLICUM

indbyder til musikanten om  
**Musik og teologi i Bachs kantater**  
ved dr. phil Peter Ryom  
mandag den 4. december kl. 20  
i Englesalen på Niels Steensens  
Gymnasium, Jagtvej 183 B.  
Alle er velkomne.

## Adventsretræte på Als Kloster

ved pastor Poul Clausen og Kaare Nielsen. Fra fredag den 1. december kl. 18.00 til søndag den 3. december kl. 14.00.  
Tilmelding på telefon 74 43 33 70. Pris 450 kr.

## DUK-KALENDER

**MEDARBEJDERTRÆNING** den 24.-26.11.95 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.  
Kurset er gratis for deltagerne.

**UNGDOMSMESSE** den 26.11.95 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade.

**ÆLDRE DUK ØST WEEKEND** den 8.-10.12.95 på Øm for alle over 18 år.  
Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 17.11.95.

**BODSANDAGT** den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

**ÅBENT HUS** med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

**NYTÅRSLEJR** den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.

Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år: kr. 400,-  
7-13 år: kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

**AFBUD:**  
Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

## Jeg tilmelder mig:

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./bv: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker'  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

## NIELS STEENSEN-FEST 25. november 1995

Der indbydes hermed til den årlige fejring af den salige Niels Steensen på hans fødselsdag, lørdag den 25. november.

### Program:

Kl. 17: Festmesse i Skt. Ansgars kirke, Bredgade 64. Derefter selskabeligt samvær i menighedssalen, Bredgade 69 A.  
Kl. 19.30: Foredrag ved mag. art. Sebastian Olden-Jørgensen: *Videnskabelig erkendelse og religiøs erfaring hos Niels Steensen.*

Alle er velkomne.

## Magleås -arrangementer

**Fr. d. 24.11. - sø. d. 26.11.95:**  
»Kristen Mystik IV«

**Fr. d. 19.1.96 - sø. d. 21.1.96:**  
»Kristen Mystik V«

**Lø. d. 3.2. - sø. d. 4.2.96:**  
»Bibel og forkyndelse«.

**Fr. d. 16.2 - sø. d. 18.2.96:**  
»At bede med mystikerne« - Julian af Norwich.  
Retræte-weekend.

## Det sker på Magleås

Ti. d. 14. - on. d. 14.11.:  
Undervisningsministeriet.

On. d. 15. - to. d. 16.11.:  
Socialforskningsinstituttet.

To. d. 16. - sø. d. 19.11.:  
Ildrættens lederakademi.

Ma. d. 20. - fr. d. 24.11.:  
Dansk Teologisk præstemøde.

Fr. d. 24. - sø. d. 26.11.:  
Kristen Mystik IV.

Sø. d. 26. - on. d. 29.11.:  
Danske Fysioterapeuter.

Ma. d. 27. - ti. d. 28.11.:  
Pharma Plast.

Onb. d. 29. - fr. d. 1.12.:  
DRB-skolen.

On. d. 29. - fr. d. 1.12.:  
FOA bladet.

Ti. d. 30.11.:  
Lisberg Management.

## Bistand

### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

## Legater

### Dr. Alois og Mathilde Denks Legat

Af ovennævnte legat vil der i slutningen af november 1995 blive uddelt en række portioner à 500,- kr. Legatet kan søges af unge studerende, fortrinsvis teologer. Ansøgninger bedes inden 25. november 1995 sendt til sognepræsten ved Skt. Andreas kirke, Ordrup, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.



## Legatet Varden

En portion på kr. 4.000 uddeles til en katolsk studerende ved udgangen af 1995. Ansøgning sendes inden 1. december til

Legatet Varden  
Kurt Hansen  
Ivarsvej 19  
3500 Værløse

## Krafts Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted i december 1995. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i januar måned 1996.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid«.

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 30. november 1995. I ansøgningerne skal oplyses SE-nr. eller CPR-nr. Ansøgninger, der fremsendes uden denne oplysning, vil ikke blive behandlet.

Legatets adresse er:

Jørgen Bredholt  
Svendsvej 3, 2990 Nivå.

## Diverse

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarsstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K

### Katolske anekdoter

»Frygt ikke, det er mig« er titlen på den første samling katolske anekdoter på dansk (ca 200 stk.) 48 sider. 80 kr. + fors. Bestilling: Helge Clausen, Teglvangsvej 64, 8543 Hornslet. Tel./Fax 86996354.

### Skt. Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, København  
Tlf. 33 91 86 90  
»Bispedømmets teologiske bibliotek«

Den 3. december begynder kirken tekstrække A (Mattæus). Her er nogle bøger om Mattæusevangeliet på biblioteket:

Gnilka, Joachim. Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament I/1&2: Das Matthäusevangelium. Herder 1986/1988.

Ernst, Josef. Matthäus. Ein theologisches Portrait. Patmos 1989.

Harrington, Daniel J. Sacra Pagina 1: The Gospel of Matthew. Liturgical Press 1991.

Luz, Ulrich. Cambridge New Testament Theology: The Theology of the Gospel of Matthew. Cambridge Univ. Pr. 1993.

Springer, Simone. Vi har set hans stjerne. Valby, Borgens Forlag 1988.

Brown, Raymond E. A Coming Christ in Advent. Essays on the Gospel Narratives. Liturgical Press 1988.

Brown, Raymond E. An Adult Christ at Christmas. Essays on the 3 Biblical Christmas Stories. Liturgical Press 1975.

Åbningstider: tir & ons kl. 10-16,  
tor. kl. 12-18.

### JULEMARKED 1995

Katolsk Menighedspleje afholder det årlige julemarked søndag den 3. december kl. 9.30 på Niels Steensens Gymnasium, Australiensvej 38, 2100 København Ø.

Vort loppemarked har plads til mere! Så har De køkkengrej, service, bøger og lignende, som De ikke længere bruger, henter vi det gerne til julemarkedets loppetorv, ligesom effekter til bortauktionering modtages.

Ring på tlf. 44 66 06 40 (bedst mellem kl. 20.30-21.00) og bestil »en vogn« en week-end i november.

På forhånd tak for Deres bidrag.  
Michael Plum formand  
for julemarkedskomiteen

PS. Dette tilbud er en god anledning til at få »ryddet op« inden jul.

### Salg og service

#### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

### BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

### DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

### Find Deres bedemand her:

#### Vanløse Ligkistemagasin

38 71 75 01

H.P. Baltzer & Søn

Jyllingevej 8  
2720 Vanløse

#### Tåstrup Bedemandsforretning

43 99 75 01

Sv.E. og B. Baltzer

Køgevej 40  
2630 Taastrup

Også aften, week-end og helligdag kan De ringe og aftale et møde i Deres hjem eller hos os.



Hos medlemmer af Bedemændenes Landsforening har De trykthed for:

- professionel hjælp og rådgivning ved begravelse og brænding.
- viden om en lang række forhold i forbindelse med dødsfald.
- fair forretningsmæssig og økonomisk behandling.

Rekvirer gratis pjecen  
"NÅR NOGEN DØR..."



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

### Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringsservice, uafhængig af de enkelte forsikringsselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer.

VI LAVER SPECIALFORSIKRINGER FOR  
KATOLSKE KIRKER - RING OG FORHØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT  
TAGE OS MED PÅ RÅD!



BEGRAVELSER  
LIGBRÆNDING



Strandvejen 153  
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,  
der er medlem af  
Bedemændenes Landsforening

Reference:  
Sankt Joseph Sostrene  
Benediktinerinderne  
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne  
i Deres hjem

## Værd at vide



Allan Ohms  
advokat (H)

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle. Ring til RET&RÅD i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamente og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

RET&RÅD

ADVOKATER UDEN OMSVBB

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

## DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie  
Oliefyrsservice  
Installationer  
Olievagt i  
fyringssæsonen



Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision · Regnskab · Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsøvej 10 · Roskilde · 42 15 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor



# Kirkeudmeldelser har kostet kirker 13 mia D-Mark

Köln (KIPA) - Ifølge beregninger foretaget af det tyske økonomiske institut er de to store kirker i Tyskland gået glip af indtægter på i alt 13 milliarder DM som følge af udmeldelser.

Alene ærkebispedømmet Köln, det finansielt stærkeste i Den katolske Kirke i Tyskland, har i de seneste år mistet 20.000 medlemmer og der-

med en indtægt på 20 millioner.

Hvis indtægterne fra kirkeskatten var steget lige så meget som fra al anden skat, kunne Den evangeliske Kirke i 1994 have indkasseret omkring 7,3 milliarder mere og Den katolske Kirke 5,5 milliarder, fremgår det af instituttets oplysninger.

For dem, der har meldt sig

ud af kirkerne, er besparelsen væsentlig mindre end det, de ellers havde betalt i kirkeskat, for når kirkeskatten bortfalder, betaler en tysk skatteyder til gengæld mere til det offentlige. En familie på fire med en månedlig bruttoindtægt på 4.500 DM vil spare 11,50 - langt under en dansk 50'er - om måneden ved at melde sig ud.

## Restauranter og vinstuer skal redde Londons kirker

London (KIPA) - Den engelske biskop af London, David Hope, har taget et usædvanligt skridt til at redde 26 »urentable« kirker i London City fra lukning.

I en krypt, der ikke benyttes, kan man indrette en vinstue, eller man kan åbne en

restaurant i lokaler med tilknytning til kirken. Det anbefaler en rapport udarbejdet på biskoppens foranledning.

Efter biskoppens ønske må der ikke røres ved selve kirkerummene, selvom man kan forestille sig, at der vil kunne afholdes koncerter og konfe-

rencer.

Ud af 37 anglikanske kirker i hjertet af den britiske hovedstad vil de 26 blive lukket, hvis der ikke findes nye muligheder for at finansiere dem.



»Du må undskyldte, at vi dræbte pater Hubert Mattle, for kuglen var egentlig tiltænkt dig« blev der sagt i telefonen til generalviker Fritz Tschol i det brasilianske Xingu. Han har fået flere døds-trusler for sit arbejde til fordel for gadebørn og social retfærdighed. Foto KNA.

## Åben info-politik

Trier (KIPA) - Ved en uformel meningsudveksling for tolv biskopper fra 8 bispedømmer i Belgien, Tyskland, England, Frankrig og Luxembourg var der ved mødet i Trier enighed om nødvendigheden af en »åben informationspolitik« i kirken. Som det belgiske nyhedsbureau »Centre d'Information de Presse« (CIP) meddeler, var alle tilstedeværende biskopper enige om, at kirken står sig ved at indlade sig i et »åbent spil« med pressen.

### Også i delikate tilfælde

Gennemsigtighed - også når det gælder »delikate tilfælde« - er noget, som alle har fordel af, hedder det. Når kirken lever i samfund med og forbundet med Kristus, kan den også klare de forskellige problemer, der dukker op. Det var resultatet af biskoppernes møde.

## »Kirkefolkets ønsker« nu også i Belgien

Wien (KNA) - Initiativet »kirkefolkets ønsker«, der begyndte i Østrig og blev taget op i Tyskland, er nu gået videre til Belgien. Underskriftindsamlingen begynder

den 18. november og skal løbe over tre måneder i den flamsktalende del af Belgien, meddeler arbejdsgruppen bag initiativet »Vi er Kirken« fra dets sekretariat i Innsbruck. Det var arbejdsgruppen, der iværksatte den underskriftindsamling, der blev gennemført i Østrig i Juni.

I Belgien er et andet initiativ, »Kirkens Andet Ansigt«, ansvarlig for underskriftindsamlingen.

I Flandern kommer »kirkefolkets ønsker« til at omfatte

de samme fem krav som i Østrig og i Tyskland, meddeler arbejdsgruppen i Innsbruck. Det drejer sig således om: 1) at bygge en kirke op, hvor alle er som søskende, 2) at kvinder inden for kirken skal have de samme rettigheder som mænd - inklusive mulighed for at blive præster, 3) frit valg imellem cølibat og ægteskab, 4) en positiv vurdering af seksualiteten og 5) at Det glade Budskab skal forkyndes på en sådan måde, at det bringer glæde.

## Ærkebiskoppen af Wien:

# Spørg de troende, inden en biskop udnævnes

Wien (KNA) - Den nye ærkebiskop af Wien, Christoph Schönborn, har udtalt sig til fordel for mere demokrati i kirken. Selv vil han i fremtiden forhøre sig blandt lægfolk og præster, når der skal udnævnes biskopper, siger ærkebiskoppen til det østrigske ugeblad »Die Furche«.

Der er allerede fremkommet »forskellige forslag til, hvordan det i praksis kan lade

sig gøre at tage lægfolks og præsters ønsker i betragtning«.

Det vil selvfølgelig ikke komme til at foregå lige som et amerikansk præsidentvalg, hvor man »drager i felten, hvor man »drager i felten og iværksætter omfattende hvervekampagner for kandidaterne«. Men det er ønskeligt, at mange mennesker medvirker til at finde frem til en ny biskop, understreger Schönborn.

Spørgsmålene om, hvordan paven så i sidste instans udnævner en biskop og hvordan han får sine informationer, er ikke de første, der trænger sig på. Det, der er vigtigt, er at der informeres godt, velovervejet og alsidigt, så man finder frem til nogle bispeemner, der nyder almindelig tillid, siger ærkebiskoppen.

## Ungarn får Gisela-relikvier

Passau (KNA) - I næsten 1.000 år har den salige Gisela af Ungarn hvilet i klosterkirken Niederburg i Passau. Den katolske kirke i Ungarn har nu ønsket at få deres nationalhelgens relikvier overført til Ungarn og derfor blev graven åbnet i nærvær af den højere gejstlighed.

Efter en antropologisk undersøgelse stedes den salige Gisela igen til hvile i Passau. Forinden vil der blive udtaget relikvier til Ungarn.

Gisela var Ungarns dronning, datter af hertug Heinrich af Bayern og kejser Heinrich d. IIs søster. Hun støttede kristendommens indførelse i landet og lod bygge flere kirker og klostre. Efter kong Stefans død i 1038 vendte hun tilbage til Bayern og indtrådte i klosteret i Passau. Her var hun abbedisse indtil sin død i 1060 eller 1065.



Dronning Giselas kiste hæves i Passau. Foto KNA.

## Vietnams biskopper vælger ny ledelse

Hanoi (KIPA) - Kardinal Paul Joseph Pham Dinh Tung, ærkebiskop af Hanoi, er blevet valgt til ny formand for den katolske bispekonference i Vietnam. Landets biskopper valgte kardinalen på deres møde i Hanoi. Desuden valgte konferencen biskop Paul Nguyen Van Hoa af Nha Trang til ny generalsekretær. Ifølge konferencens beslutninger skal det være kirkens mål at integrere katolikkerne stærkere i landets offentlige liv.

Efter genforeningen i 1976 blev forbindelserne mellem Vatikanet og Vietnam næsten afbrudt. Den katolske kirke

med sine 6 millioner medlemmer og en af de største kirker i Asien blev udsat for store repressalier. I 1990 blev Vatikanet og Vietnam enige om at gennemføre regelmæssige samtaler og efter den sidste, der fandt sted for et år siden, kunne Vatikanet udnævne en række biskopper. Til trods for fremskridt er der i følge iagttagere opfattelse endnu ikke fuldt ud religionsfrihed i landet. Ligeledes er mange statslige tilladelser, f. eks. til kandidaters adgang til præsteseminarier og til oprettelse af religiøse foreninger, langt fra omsat til virkelighed.

katolsk orientering

Redaktion:  
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).  
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).  
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Maria Jørgensen.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,  
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.  
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.  
Udgiver: Ansgarstiftelsen  
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.



astoralrådets jubilæum, side 2  
 astoralrådets møde, side 3  
 brev til læserne fra Caritas, side 5  
 lærre, lær os at bede, side 6  
 ct. Maria Hospice Center, side 7

# katolsk orientering

## ave Johannes Paul II: låb om fremgang økumenen til det hellige år 2000

om (KIPA) - Pave Johannes Paul II håber, at forberedelserne til det hellige år 2000 vil fremme økumenen og bringe de kristne kirker nærmere hinanden. »Vi har det brændende ønske, at vi nærmer os sin enhedens dag«, understregede han fredag den 17. november forud for plenarsamlingen i Det pavelige råd for Fremme af Kristenenhed.

Paven venter, at en mere tytgående økumenisk uddannelse af de kommende præster vil give vigtige impulser til fremme af de

kristnes enhed. Det er ikke tilstrækkeligt at give kandidaterne et grundkursus, der informerer om den økumeniske bevægelse. Det vil være langt bedre at tilføre de enkelte discipliner i uddannelsen en økumenisk dimension og i den forbindelse inddrage tværfaglige metoder og interkonfessionelt samarbejde, sagde paven.

Desuden udtalte paven sin støtte til økumeniske kommissioner under de enkelte bispekonferencer, der skal fremme økumenen i den stedlige kirke. Det er ikke mere eller mindre overfladiske kontakter, der er afgørende, og heller ikke en dialog mellem teologer; det, der skal til, er »sand økumenisk handling«. Kommissionerne skal bidrage til at forme den økumeniske bevidsthed og medvirke til, at kirkerne går ad enhedens vej.

Udtrykkeligt påskønnede paven den dialog, der føres med kirkerne i den vestlige verden. »Dialogen har været - og er stadig - frugtbar og lovende. Der tegner sig en løsning, man end ikke havde turdet håbe på. Samtidig har man forstået, at der er en del ting, som det er nødvendigt at gå mere i dybden med; det vil kunne føre frem til en sand enighed i trosspørgsmål.

Endvidere understegede paven, at »jo dybere denne enighed går, desto stærkere vil vi mærke, at på bestemte områder er enhed i troen allerede en realitet«.

## Gratis bog til familier med børn

Elisabeth-søstrene har ønsket at markere 100-året for Deres komme til Danmark med et festskrift af ganske særlig karakter: en gavebog til bispedømmets børnefamilier. Se præsentationen på side 9 inde i bladet. Bogen er udgivet på Niels Steensens Forlag.



Den 11. november fejrede pastoratrådet sine 25 år i Skt. Ansgars Kirke i København med en jubilæumsmesse, hvor biskop Czeslaw Kozon var hovedcelebrant og prædikant. Efter messen fik hver deltager gratis udleveret jubilæumshæftet »PR25«. På billedet ses Maria-søster Cecilie Maes fra Svendborg med et stort jubilæumssmil. Se også side 2. Foto Kluge.

## Danmarks Unge Katolikker i centrum for budgetdebat

*Pastoratrådet indstiller budgettet til biskoppens godkendelse, men med forbehold på grund af manglende tilskud til de unge*

Efter en lang og intens debat vedtog pastoratrådet på sit møde midt november at indstille bispedømmets budget 1996 til biskoppens godkendelse, men med mulighed for senere at tilkende Danmarks Unge Katolikker et tilskudsbeløb i 1996. Forretningsudvalget fik af rådet mandat til at forhandle med Økonomisk Råd om et tilskudsbeløb til DUK.

Samtidig vedtog pastoratrådet at få slettet en note i budgettet, om at DUK først skal bruge egen formue, før de kan få nye tilskud.

Forud var gået en intens debat. Troels Wienecke fra DUK indledte debatten: »I budgettet står der, at DUK får nul kroner. Det er fint at skulle spare. Det skal vi alle. Men man må være klar over, at det

er et signal fra bispedømmets side om, at ungdomsarbejdet ikke er det, der ligger dem mest på hjerte.«

Biskop Czeslaw Kozon imødegik Troels Wieneckes bemærkning om, at DUK nu betyder mindre i bispedømmet. Det er en ren økonomisk disposition fra Økonomisk Råd, sagde han.

På en forespørgsel fra pastor Finn Arvé oplyste Wienecke, at DUKs formue er på 1,2 mio. kr. DUKs Hovedbestyrelse har i en forhandling med Økonomisk Råd fundet en grænse, hvortil man kan skære økonomisk. DUK må nødvendigvis have en kassebeholdning, som altså er fastsat til de 600.000 kr.. Der er herefter 600.000 kr. tilbage, som vi nu skal bruge, før vi kan få tilskud,

sagde Wienecke videre.

Rådets formand, Jan Lange og næstformand, Kurt Hansen mente, at DUK burde have forhandlet direkte med

forretningsudvalget. Læs mere om behandlingen af budgettet og foretningsudvalgets beretning på side 3.

kk

## Nigerias biskopper fordømmer dødsstraf

Enugu (KIPA) - Nigerias katolske Bispekonference giver udtryk for sin »store bekymring« over henrettelsen af ni ledende medlemmer af Ogoni-stammen. »Ethvert menneskeliv er helligt og må respekteres under alle omstændigheder«, understreger biskopperne i en erklæring offentliggjort ved afslutningen af konferencens møde i Enugu.

»Derfor fordømmer og

beklager vi al vilkårlig blodudgydelse, uanset på hvis foranledning og af hvilken grund den finder sted«, hedder det i erklæringen. Biskopperne appellerer indtrængende til landets regering om at arbejde for et samfund præget af fred og harmoni og om at »respektere love og retlige standarder, sådan som de respekteres i alle verdens civiliserede nationer«.

katolsk  
orientering

Tilsendes katolske husskande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-287X



## Weekends på Magleås

**KRISTEN MYSTIK før og nu - 5.del.**  
19. jan. kl. 19.00 - 21.1.96 kl. 14.00.  
Pris kr. 675,00.

I femte weekend om Kristen Mystik byder programmet på emnerne:  
Pater Pio, en mystiker fra vor tid - ved pastor Martin Bergsøe.  
Profetiske nådegaver i Kirken ved Niels Christian Hvidt.  
Anselm af Canterbury som mystiker ved Jacob Thomsen.  
Kirkebegrebet hos Hildegard af Bingen ved Kirsten Kjærulff.  
Der vil blive lejlighed til at deltage i messer og tidebøn.  
Ledere: Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

### ORDET OG FORKYNDELSEN

3. febr. kl. 10 - 4. febr. kl. 16.  
Pris kr. 375,00.

Vi vil på denne weekend hovedsageligt beskæftige os med »Apostlenes Gerninger«, der netop er udkommet i studieudgave fra Det danske Bibelselskab. Vi skal se nærmere på, hvordan den første kristne forkyndelse var, - hvad kan vi lære af de første kristne forkyndere, - hvem var de første kristne?

Kursets formål er dels at vi lærer »Apostlenes Gerninger« bedre at kende, dels at vi er samlet om Bibelens ord både som studium og som liturgi. Indlæg ved sr. Abraham, Jerusalem, pastor D. Timmermann og Ulla Elmquist.

Kursusleder Ulla Elmquist

### »AT BEDE MED MYSTIKERNE«

Julian af Norwich

RETRÆTE-WEEKEND

Fr. 16. febr. kl. 19.00 - sø. 18. febr. kl. 14.00.

Pris kr. 600,00.

I denne weekend vil beskæftige os med en enkelt af dem, nemlig den engelske Julian af Norwich (1342-1416).

Ud fra hendes bog »Revelations of Divine Love« vil vi se på, hvordan hun kan inspirere til dybere bøn og give impulser til det åndelige liv.

Weekenden vil være en retræte med stilhed for således at give deltagerne mulighed for personlig fordybelse og bøn. Der er stilhed fra fredag aften efter første oplæg til søndag formiddag. Der er musik ved måltiderne, som indtages i tavshed.

Ledere: p. Michael Bradley OMI, sr. Anne-Maria Kjellegaard OSB og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,- på check eller giro nr. 428 4429.

Magleås

Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød

## Annoncer

### i »katolsk orientering«

Rubrik..... Kr. 5,- pr. spalte mm  
Tekstside..... Kr. 6,- pr. spalte mm



Da vor  
skoleleder  
gennem mere end 17 år



**Kristian Skov Andersen,**

har valgt at gå på pension pr. 1. januar 1996, afholdes

### afskedsreception

i skolens sal  
mandag den 18.12.95 kl. 15-18

Bestyrelsen for Sct. Joseph Søstrenes Skole,  
Bispegade 6, 4800 Nykøbing F.



Lægfolk i alle aldre bidrog til at gøre pastoralrådets jubelæumsmesse i Sankt Ansgars kirke festlig. *Samue Figgé* (øverst) viste sig som en dygtig, lille ministrant, mens *Kaspar Kallan* (herover), ældste nulevende formand for tidligere pastoralråd, var lektor.

Pastoralrådet fejrede også jubilæet om aftenen. Sr. *Pilar* (øverst t.v.) dansede en dans fra sin hjemegn, Filippinerne; den dertil hørende musik blev »løftet op på et højere plan« af *Marcello Baltasar* fra den spanske menighed. Fotos: K. Kluge.

## Et aktivt lægfolk jubilerer

Pastoralrådets kvarte århundrede blev fejret i forbindelse med mødet på Magleås den 11.-12. november. Allerede ved formiddagens drøftelser var der flag på bordene - selv om formanden, *Jan Lange*, påstod, at det var til ære for et medlem, der havde fødselsdag.

Højdepunktet af jubilæumsfestlighederne var messen i Sankt Ansgars kirke, der ikke blev mindre festlig af, at der var andet end »bare« pastoralrådet at fejre:

Inden messen måtte biskop *Czeslaw Kozon* en etage op for at indvie kirkens »nye« orgel. Det stammer fra Sions kirke på Østerbro og har været ventet med længsel. Sions kirkes menighedsråd var til stede og kunne konstatere, at deres »gamle« orgel bestemt ikke havde tabt pusten som følge af flytningen.

### Fællesskab, ansvar og kærlighed

I sin prædiken lod biskoppen »communio« være et stikord

såvel til pastoralrådet som til kirken i sin helhed. Communio - på dansk: fællesskab - omfatter alle, også hierarkiet. Pastoralrådet skal være et af de steder, hvor dette kirkelige fællesskab bliver synligt, lige som fællesskabet synliggøres ved sammenkomster, valfarter m.m.

Biskoppen betegnede det som en udfordring til communio, at vi, kirken i Danmark, er sammensat af så mange nationaliteter. Communio indebærer også et fælles ansvar; det må vi ikke bare overlade til bestemte grupper af mennesker og selv forholde os passivt.

Vi føler os magtesløse over for ting i kirken, vi ikke kan gøre noget ved, sagde biskoppen; men noget kan ændres - og bør ændres. For at virkelig gøre communio må vi leve os ind i, hvad kirken er, og se på det, den allerede har udrettet. Det er ligeledes nødvendigt, at vi hele tiden uddyber vores kendskab til troen. Kærlighed til Gud forudsætter

kærlighed til kirken. Kærlighed til kirken vil sige, at vi - trods alt - bakker den 100% op, at vi lever med den og forsvare den. Kærlighed er også at tage hånd om de mennesker, der af en eller anden grund står uden for fællesskabet, uden for communio.

### Dansk højmesse 25 år

En anden jubilar høres søndag efter søndag i mange mange af vores kirker. Alligevel havde ingen skænket en tanke, at *Erling Rasmussens* danske højmesse (nr. 129 i Lovsang) fyldte 25 år i 1995, før det blev forkyndt fra prædikestolen.

Messe på modersmålet er som bekendt en af frugterne af Det andet Vatikanconcil. Sidst i 1960'erne spirede derfor en ny kvist på kirkemusikkens stamtræ: messens faste dele sunget - for vores vedkommende - på dansk.

Der blev komponeret på livet løs. Noget lå tæt op ad det gregorianske, andet var beregnet for el-orgel, guitar

og slagtøj (og kom uforvarende til at forskrække en del ældre kirkegængere), og atter andet var børnevenligt, »skræddersyet« til familier.

Nogle af de nye messer viste sig at have blivende værdi. En af dem var Erling Rasmussens danske højmesse fra 1970, der snart blev kendt landet over. »Nå, den - jamen den plejer vi også at bruge.« Den er sangbar, ligetil og velegnet til fællessang - til hele menighedens fælles bøn og lovsang.

Det giver stof til eftertanke, at en folkevalgt, rådgivende instans og en del af den almindeligt kendte liturgi således kom til at jubilere i fællesskab. Communio? Begge dele er udtryk for lægfolkets aktive engagement i det fælles vel, sådan som Det andet Vatikanconcil opfordrede til.

mj





†astoralrådets forretningsudvalg holdt under budgetdebatten et lille møde for at formulere et ekstsforlag, som skulle ledsage budgettet. Fotos Kluge.

## Stor moralsk støtte til DUK fra pastoralrådets formand og næstformand evende debat under både beretningen g budgetfremlæggelsen på pastoralrådsmødet

Danmarks Unge Katolikker er et eksempel på, hvor det er gået helt galt mellem Økonomisk Råd og Pastoralrådets forretningsudvalg. Det sagde rådets næstformand Kurt Iansen på mødet på Magleås weekenden den 11. og 12. november.

Det er forkert, at vi ikke har fået jeres regnskaber og at I forhandler med Økonomisk Råd og ikke med os, sagde Kurt Hansen videre. DUK er i allerhøjeste grad et pastoralt anliggende, og I ligger os meget på sinde.

Forinden havde Troels Wienecke fra DUK under budgetfremlæggelsen klaget over manglende pastoral forståelse. (Se forside-artikel). Biskop Czeslaw Kozon understregede, at en bortskæring i tilskud ikke skal tolkes sådan, at DUK betyder mindre. Det er en rent økonomisk betragtning.

Formanden Jan Lange på-



Troels Wienecke, DUK.

pegede, at det er vigtigt, at de unge får gode muligheder at arbejde under. Det er for mig et af de vigtigste punkter i hele budgettet. Det er ikke sådan, at en organisation skal lave sig en formue på andres bekostning, men man må også give DUK med sine 2.000 medlemmer en vis margin. Konsekvensen af, at I har holdt møde uden os, ser man så her.

Budgettet blev vedtaget af rådet, men med en bemærkning om, at tilskud til DUK skulle forhandles mellem forretningsudvalget og Økonomisk Råd. Desuden blev en note fjernet fra rådets indstilling af budgettet, hvor DUK først skulle bruge egen formue, før organisationen igen fik støtte fra bispedømmet.

Jan Lange gav udtryk for, at der foreligger et budget fra forretningsudvalget, og han anbefalede rådet at stemme for det, - det er udmærket, og der er her nu givet udtryk for bekymringer.

### Forretningsudvalget og Økonomisk Råd

I forretningsudvalgets beretning, som blev vedtaget med stort flertal, siges følgende om Økonomisk Råd: »Den 10. juni 1994 indsatte biskop Martensen sit økonomiske Råd. I den forbindelse nævnte biskoppen, at der snarest skulle udarbejdes regler for samarbejdet mellem økonomisk Råd og forretningsudvalget. På FU-mødet den 5. oktober 1995, blev notat om disse regler uddelt. FU vil drøfte notatet, og eventuelt

holde møde med Økonomisk Råd i den forbindelse. Det er ikke afklaret, hvorvidt FU indgår en aftale eller om notatet kommer til drøftelse ved et PR-møde.

Troels Wienecke ønskede på DUKs hovedbestyrelses vegne at få at vide, hvem man præcist skal kontakte m.h.t. økonomien. Biskop Kozon svarede hertil, at rådet ikke kommer langt med en debat, når der ikke foreligger papirer. Katolske institutioner, menigheder m.v. kan henvende sig til Katolsk Bispekontor, som herefter vil sørge for at give sagen videre til de kompetente organer.

Han påpegede, at hverken Økonomisk Råd eller Forretningsudvalget er selvstændige organer i bispedømmet. Der er udarbejdet et papir på samarbejdet mellem Økonomisk Råd og Forretningsudvalget, sagde biskoppen.

I debatten gav Kjeld Wogensens udtryk for, at det ikke kun er DUK, der har et problem. Forretningsudvalget får ikke altid alle sager med pastoralt sigte på bordet; han opfordrede menighederne til at henvende sig til pastoralrådet med sager af pastoral karakter.

Når man taler om kompetence, skal man gøre sig klart, at man er rådgivende over for biskoppen, sagde Jan Lange. Han understregede, at rådet iflg. vedtægterne også har ret til at udtale sig om bestemte spørgsmål, bl.a. projekter o.a.

kk

# Bispedømmets budget for 1996 balancerer

Bispedømmets budget, som blev forelagt af pastoralrådets formand, Jan Lange, balancerer, dvs. at man forventer, at indtægter og udgifter bliver lige store til næste år.

Nedenfor er vist i skemaform resultatet for 1994, budget for 1995 og budget for 1996.

### Indtægter

På indtægtsiden forventes kirkebidragsordningen at give et »overskud« på 473.000. beløbet anvendes som det ses til fælles formål.

Ordinære tilskud fra udlandet er penge fra Den nordiske Bispekonference.

Af de ordinære tilskud fra indlandet kommer 2,5 mio kr. fra Ansgarfonden, Stiftelsens Hoffmanns Minde 350.000 kr., Messerschmidt-fonden 200.000 kr, Tips og Lotto/superchancen én mio. kr. og andre legater bidrager med

35.000 kr.

Andre ordinære tilskud hidrører især fra ejendommenes driftsoverskud.

### Udgifter

Bispedømmet modtager 3,6 mio kr. fra Tyskland til vore præsters løn. Dertil kommer andre tilskud heriblandt også danske tilskud på godt 800.000 kr. Lønningerne andrager imidlertid ialt 6,268 mio kr. Det giver en manko på knap 1,9 mio kr.

De katolske institutioner koster bispedømmet penge. Bispedømmets bladvirksomhed, »katolsk orientering« forventes at koste 1,1 mio. kr. Pastoral-Centret kan prale af slet ikke at koste bispedømmet noget som helst. Ungdomssekretariatet er ansat til 260.000 kr. svarende til løn for landskonsulent.

Rabat til katolske arrangementer er 170.000 kr., Mag-

leås koster 155.000 kr. Ømborgen koster 85.000 kr. og Myretuen 2.000 kr. De tre kursussteder har igennem de seneste år haft stærkt nedgående underskud.

Posten diverse udgifter på knap 3,4 mio. kr. dækker dels en lang række råd og udvalg på 361.000 kr. Men der også pastorale udgifter såsom pasning af gravsteder, præstedannelse, pastoralassistenter i sogne m.v. på 852.000 kr.

Desuden gives der tilskud til bl.a. Sct. Andreas Bibliotek, Niels Steensens Bibliotek - der gives tilskud til skoler, fremmedsprogede grupper m.v. Ialt er denne post ansat til knap 1,9 mio. kr.

Bispedømmets administration forventes næste år at koste 4,3 mio. kr., et beløb der svarer til regnskabet for 1994, d.v.s. reelt set en besparelse.

kk

## Den katolske kirke i Danmark Ansgarstiftelsen

### Regnskab 1994 og udkast til budget 1996

#### Rekapitulation

	Regnskab 1994	Budget 1995	(i 1000 kr.) Forslag til budget 1996
Kirkebidragsordning	1.058	775	473
Præsterne	-1.631	-2.263	-1.856
Ordinære tilskud fra udlandet	335	330	330
Ordinære tilskud fra indlandet	3.270	2.700	4.085
Andre ordinære tilskud	3.831	3.372	3.995
Renteindtægter	3.083	2.077	2.450
Særlige indtægter	45	40	45
»katolsk orientering«	- 997	-1.170	-1.100
Pastoral-Centret	- 132	0	0
Liturgisk Sekretariat / Grundkursus	- 79	0	0
Ungdomssekretariatet	- 756	- 470	- 260
Rabat, DUKs lejre, Ømborgen	- 164	- 170	- 170
Magleås	- 266	- 225	- 200
Rabat, katolske arrang., Magleås	- 185	- 155	- 155
Ømborgen	- 89	- 65	- 85
Myretuen	2	2	2
Diverse udgifter	-2.947	-3.201	-3.378
Administration	-4.375	-4.766	-4.309
I alt	3	-3.189	- 133
Øvrige særlige indtægter/udgifter	5.114	0	133
Resultat for afsluttede projekter	-1.295		
<b>Resultat</b>	<b>3.822</b>	<b>-3.189</b>	<b>0</b>



## Kirkefolkets ønsker

Blandt de modargumenter, man i kirkelige kredse på alle niveauer bruger for at holde sig kirkefolkets ønsker fra livet, høres der oftest, at kirken ikke er noget demokrati. Og dette søges så igen begrundet med, at kirken ikke behøver at efterligne eller overtage det civile samfunds strukturer.

Det er et meget svagt argument, al den stund kirkehistorien beviser, hvor ofte kirken har lænet sig op ad statens strukturer. Ikke for ingenting har man betitlet den byzantinske kejsertid som kirkens konstantinske æra, hvor hoffet i Byzans stod model for kirkens liturgi og protokol og embedsforståelse.

Men behøver vi at kigge så langt tilbage? Var det absolutistiske monarki og dets oplyste enevælde ikke statslige modeller, der i den grad havde kirkens sympati, at også paver og kardinaler og prinsbisopper førte et hoffliv som kirkefyrster? Se deres barokke residenser i det katolske Europa!

Efterligningen af statssystemet kunne få så tragiske følger, at den blev til identifikation, noget som har kostet den franske kirke dyrt, da revolutionen afskaffede kongedømmet, som kirken næsten havde gjort til en trossandhed. Hvorfor skulle den ellers efter kongens fald nægte at anerkende republikken? Den ofrede hellere et utal af præsteliv på skaffet som pris for at nægte troskabseden mod den nyskabte republik end at opgive en »gudvillet« politisk struktur, hvis endeligt man så som en trussel mod kirkens egen struktur - og med rette, for kirkens var en tro kopi af monarkiets.

Hvor mange årtier skulle der gå, inden den franske katolicisme indså det? Det blev egentlig først indrømmet af kardinal *Lustiger* ved 200-året for Den franske Revolution i 1989. Kirken tilhørte »L'ancien Régime« fordi den havde identificeret sig med dets konservatisme.

I vore dage advares vi så mod demokratets uforenelighed med kirkens væsen. I grunden meget morsomt, for hele Apostlenes Geminger og Pauli brevs vidner om valgte embeder og af menigheden indsatte »mænd af godt lov«. Det tyske jesuittidsskrift »Stimmen der Zeit« tager dette emne op i nr. 11 af indeværende årgang. Chefredaktør *Wolfgang Seibel* remser nogle eksempler op fra kirkens historie:

Kardinal *Bellarmin* (1542-1621), sin tids mest autoritative teolog, kaldte monarkiet for den bedste regeringsform. Det første Vatikankoncil i 1869 overtog væsentlige elementer fra tidens politiske absolutisme. Og selv om kirkestrukturen muligvis nok aldrig blev til en fuldstændig slavisk kopi af statssystemet, »indeholder de moderne demokratier da ikke langt flere elementer, der har en solidere basis i evangelieme end den herskende absolutisme?« spørger *Seibel*.

De statsretlige demokratier tilbyder samfundet en række styreform og mekanismer, som kirken kunne overføre uden at tage skade på sit »væsen«. Synodestrukturen med dens princip om fælles beslutningsmyndighed har vi allerede kendt engang, den var praksis i Oldkirken. I øvrigt er vi alle lige ved dåben, mener *Seibel*, som anser dette for et langt bedre udgangspunkt for debatten om demokrati i kirken.

»Skønt menneskenes levemiljø, deres tanke- og bevidsthedsverden har ændret sig dybtgående, klamrer kirken sig til modellen »formynderstat« og kræver - i lighed med denne - af sine medlemmer en mentalitet af undersætter, som blot er genstand for retledning og belæring«, skriver *Wolfgang Seibel*.

w.w.

## Indbinding af »katolsk orientering«

Så er det atter tid at bestille indbinding af 3 årgange (1993-94-95) af »katolsk orientering«. De første 20 bestillinger, redaktionen modtager slipper for at indsende bladene. Bestilling afgives inden jul. Pris kr. 355,- + moms + evt. forsendelsesomkostninger. »katolsk orientering«

## Læserne diskuterer

# Gå dog selv igang med det I vil

Kære *Knud Simonsen* og *Jørgen Jørgensen*, Med indlæggene i »k.o.«, henholdsvis den 27. sept. og den 25. okt. rejser I spørgsmålet om et praktisk katolsk fællesskab. Noget med kulturhus, efterskole, plejehjem ell. lign. og *Jørgen Jørgensen* tilføjer: »...f.eks. andelsboliger for ældre katolikker. Vi savner et katolsk fællesskab, når vi bliver ældre«. Tankerne kommer, fordi Ansgarstiftelsen har overtaget Maria-søstrenes rekreativshjem »Stella Maris« i Nyborg, og så kommer disse forslag til, hvordan man fra lægfolkets side kunne ønske denne ejendom anvendt.

Selv står jeg som initiativtager til en ganske lille og beskeden forening »Det kristne Arbejdsfællesskab«. Det er en forening, som opfordrer katolikker til at tage deres kald op og gå ud i verden med vor kristne tro for at udøve almindelig diakoni. Vi katolik-

ker er jo også kristne, derfor navnet DKA.

Med henvendte tyve års arbejde for et sådant katolsk-kristent fællesskab, har jeg lært meget om vor egen kirke som administrativ ledende institution. Bispedømmet med Ansgarstiftelsen er en ting, ordenshuse noget andet og så har vi endelig søstre, som der nok ikke er mange tilbage af, men som dog råder over kapital. Det er disse forskellige institutioner, der har midlerne og derfor også beslutningsmyndigheden i vor kirke. De lytter nok til, hvad kirkefolk ønsker, og ser vel også på, hvad der er behov for, men som kirkefolk har vi reelt ikke noget at sige her.

Sådan er vor kirke nu engang indrettet. Derfor er der inden for de sidste tredive år sket helt anderledes konkrete ting ude i den store katolske verden. Herude har kirkefolket selv organiseret sig, netop med arbejdsfællesskaber og

lignende. De har skabt deres egen økonomi og kapital og herved også sat deres egne mangfoldige og ikke ubetydelige projekter i gang. Således kender vi både til erhvervsvirksomheder, hjælpeorganisationer, u-landsprojekter, ungdomskollegier, ældreboliger og meget andet, skabt alene af det katolske kirkefolk.

Når vi som det danske kirkefolk går til Ansgarstiftelsen, ordenshusene eller søsterkongregationerne med vore drømme og håb, har jeg af erfaringen lært, at vi da blot får svaret: »Gå dog selv i gang med det, I vil!« Om vi synes om dette svar eller ej, så er det mest realistiske dog at acceptere det, tage sagen i egen hånd, ligesom katolikker gør andetsteds i verden, og selv skabe det, vi mener er det rigtige.

Er der vægt og vilje bag disse ønsker om ældreboliger, ungdomskollegier m.v., så må

vi kontakte de katolikker, som mener noget med det, og samles til et møde og tale om sagen. Kan vi blive enige om noget, så er der mange forskellige fonde, både private og offentlige, udenlandske og indenlandske, vi kan ansøge om midler.

I DKA har vi således skabt os vort eget lille gartneri med et første meget lille demonstrationshus. Det er beskedent og småt, men det er der, og vi har da allerede modtaget vore første fondsmidler.

Mit forslag til jer er derfor: prøv at gå videre med jeres tanker i menigheden eller i jeres katolske foreninger og lad os finde et mødested og dato, hvor vi kan tage sagen op.

Min kontaktadresse er:

»Det kristne Arbejdsfællesskab«, v/ Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg. Tlf. 39 69 27 57 - mobil tlf. 30 41 38 43.

Joost Dahlerup

## Læserne beretter

# Det andet Vatikankoncil og dig

Som nogle nok har bemærket, har vores ungdomspræst *Charles McCarthy* arrangeret et kursus (- eller skulle man kalde det en work-shop?) som har fundet sted over seks uger, for Københavns del i løbet af september-oktober.

Jeg har som deltager haft stor glæde af det.

Som ung katolik i Danmark og ligesom sikkert mange andre er mit kendskab til Det andet Vatikankoncil yderst, for ikke at sige pinligt, begrænset. Det har jeg længe været ked af. Det er utrolig vigtigt, både for os selv som enkeltpersoner, men også for kirken som helhed, at vi har kendskab til ikke kun de traditionsbundne, men også de historiske og teologiske aspekter, som kendetegner vor kirke.

Også for bedre over for andre at kunne vidne om, hvad vi står for. Det var derfor med stor glæde, jeg læste om »Det andet Vatikankoncil og dig« i DUK's kursuskalender og straks meldte mig til.

Jeg havde på daværende tidspunkt ingen egentlig forestilling om, hvordan kurset ville forløbe, forventede nok et traditionelt kursus i ordets sædvanlige forstand, men var i det hele taget åben over for formen, da det var selve temaet, der interesserede mig.

Men det udmærkede ved *Charles'* kursus var netop, at det til forskel fra et alminde-

ligt kursus var tilrettelagt sådan, at man nødvendigvis blev inddraget i emnet på en personlig og reflekterende måde.

Kurset gennemgik emner som hellighed og spiritualitet ud fra forskellige vinkler, hvor vi gennem materialerne fik kendskab til forskellige uddrag af Det andet Vatikankoncils dokumenter i sammenhæng med skriftsteder fra Bibelen, og også havde mulighed for at forholde os til tingene personligt, snakke med hinanden om teksterne og deres betydning for vort liv, og derved mere eller mindre indirekte blev udfordret til at tage vort eget åndelige liv op til revision.

Denne fremgangsmåde medfører nødvendigvis, at mængden af ny viden bliver noget begrænset, men til gengæld giver den en god oplevelse af, hvad formålet med Det andet Vatikankoncil egentlig var, og man forstår først rigtigt, hvor vigtig det personlige engagement i Vatikankoncilets ånd er, for at det, der fandt sted ikke blot skal blive historie.

Der er ikke mange muligheder for os unge, voksne katolikker for at udvikle og supplere vor tro og vort åndelige liv på en sådan måde.

Og det er et stort problem, hvis det er os, der skal »føre kirken videre«. For det er jo ikke blot et spørgsmål om at

tro. Vi må vide, hvad vi som kristne, som katolikker, tror på. Og denne viden er desværre en mangelvare i dag, hvilket også tydeligt fremgik på kurset.

Derfor retter jeg en stor tak til *Charles* for den tid og energi han har investeret i denne forbindelse, og ikke mindst også til DUK, i hvis regi kur-

set fandt sted, og dem som på den ene eller anden måde har medvirket hertil. Det er glædeligt at opleve i praksis, at DUK også er opmærksomme på dette behov. Gid det må blive starten til mange sådanne tiltag. For vi har brug for det!

Anna Maria Szulc  
(Forkortet, red.)

## JULEGAVE-IDEER

**Wilfrid Stinissen: *I dag er Guds dag*, 412 sider, kr. 265,-.**

I denne bog giver den kendte forfatter et helt livs åndelige erfaring videre i korte læsninger til årets 365 dage.

Tidligere i år er udkommet

**William Johnston: *Oplyst af kærlighed*, 206 sider, kr. 153,-.**

Ønsker De at købe begge bøger, får De 25% rabat.

Til Niels Steensens Forlag  
Vesterbrogade 28, 3.  
1620 København V.

Undertegnede bestiller:

..... stk. W. Stinissen, *I Dag er Guds dag*.

.....stk. W. Johnston, *Oplyst af kærlighed*.

Navn:.....

Adresse:.....

Dato:.....

underskrift





Caritas Danmark har i 1995 haft en stor fødevarerhjælp igang i Kaukasus. Store befolkningsgrupper i netop disse områder har brug for humanitær hjælp. I brevet nedenfor takkes for bl.a. katolikkers hjælp til et børnehjem i Medjugorje og for det fine fasteaktionsresultat på over 1 million kr. i år. Foto: Polfoto: K. Hansen.

## Advents- og julehilsen fra Caritas Danmark til læserne

### Kære læser,

På denne tid af året plejer Caritas Danmark at lægge et »julebrev« i Katolsk Orientering, men i år har vi fået lov at benytte bladets spalteplads til denne hilsen. Det er ellers ikke så ofte Caritas Danmark har været synlig i k.o.'s spalter i det forløbne år, hvilket vi beklager, for selvfølgelig bør vi løbende informere om det hjælpearbejde, som i vid udstrækning muliggøres gennem bidrag fra danske katolikker. Problemet er blot, at Caritas Danmark med sin lille medarbejderstab ikke så let overkommer den PR-mæssige side af virksomheden. Vi håber, det bliver bedre fremover ...

På denne plads vil jeg derfor først og fremmest udtrykke en stor tak til de mange private bidragydere, som har støttet vort arbejde i årets løb. Det gælder blandt andet i forb. med Fasteaktionen, som igen i år fik stor opbakning af katolske menigheder og skoler, og der indkom over 1 mio. kr. til støtte for fasteaktionens projekter (tidligere omtalt i k.o.). For nylig kunne vi afslutte den særlige indsamling til fordel for børnehjem i Medjugorje, hvortil der på knap 2 måneder indkom over 100.000 kr. Derudover har mange menigheder i årets løb afholdt indsamling til bestemte projekter, mens andre bidragydere har valgt at støtte

os med indstillingen »I ved bedst hvor der er mest brug for pengene«. Vi takker for denne tillid.

Caritas Danmarks indsats på nødhjælpsområdet kom i 1995 endnu engang til at dreje sig om det tidligere Jugoslavien og om Kaukasus (Georgien og Aserbajdsjan), hvor arbejdet fra tidligere år er blevet videreført og forstærket. I Banja Luka i Bosnien driver vi på 3. år et mobilhospital, og har derudover gennemført en række hjælpetransporter med mad og medicin til den nødstedte civilbefolkning. I Kaukasusområdet har fødevarerhjælpen været vores primære opgave, og gennem det meste af året har vi haft udsendt personel i Georgien og Aserbajdsjan for at kontrollere leverancerne og sørge for distribuering af hjælpen til den trængende befolkning. Vores fortsatte tilstedeværelse i disse områder skyldes først og fremmest, at store befolkningsgrupper fremdeles har hårdt brug for humanitær hjælp udefra for at kunne overleve, og i den forstand er der tale om hjælp på kort sigt; men gennem længere tids ophold i et projektområde udbygges gradvis kontakter med lokale samarbejdspartnere, myndigheder og civilbefolkning, og på den måde kan der blive basis for en udvidet hjælpeindsats med mere langsigtet perspektiv.

Det er netop tilfældet i ex-Jugoslavien og Kaukasus, hvor Caritas Danmark ved siden af den akutte nødhjælp har igangsat projekter indenfor sundhedssektoren, efter at store mangler og behov er blevet konstateret på dette område. Gennem personel bistand og forsyninger til lokale hospitaler, der ofte mangler det mest basale udstyr, forventer Caritas Danmark at kunne yde et væsentligt bidrag til opbygning af sundhedsvæsenet i de nævnte områder. Caritas Danmarks hjælpearbejde i ex-Jugoslavien og Kaukasus er hovedsagelig blevet finansieret af det danske udenrigsministerium og af EUs kontor for humanitær hjælp (ECHO), og den samlede støtte i 1995 ventes at beløbe sig til næsten 20 mio. kr.

Et andet stort projektområde er fremdeles DACAAR (hjelpearbejdet til fordel for afghanske flygtninge), hvor Caritas Danmark i 10 år har været involveret i hjælpearbejdet sammen med andre organisationer indenfor Dansk Flygtningehjælp. Her er udviklingen også kendt ved, at nødhjælpsfasen (hjælp til flygtningene under exilet i Pakistan) er blevet afløst af en udviklingsorienteret og mere langsigtet indsats, efterhånden som flygtningene er vendt tilbage til Afghanistan, hvor et omfattende

genopbygningsarbejde foregår. Udenrigsministeriet har netop givet tilsagn om fortsat økonomisk støtte til DACAAR frem til 1998.

Ovenstående viser nogle eksempler og hovedtræk i Caritas Danmarks virksomhed i 1995. Forhåbentlig viser det, at vi gør et godt stykke arbejde, så vi tør håbe på fortsat opbakning og økonomisk støtte fra vore bidragydere. Vi plejer at afholde juleindsamling til fordel for ét bestemt projekt. I øjeblikket har vi en del mindre udviklingsprojekter liggende, især indenfor uddannelse og sundhed - alle projekter, som vi finder støtteværdige. Afhængigt af indsamlingsresultatet regner vi med at kunne finansiere flere af de disse projekter delvist, idet vi dog primært sigter på støtte til et skoleprojekt i Pakistan, hvor kristne mindretal i mange henseender holdes udenfor systemet og ikke modtager offentlig støtte til undervisning. Tak for et bidrag til vort arbejde på giro 404 3979 mærket »juleindsamling«.

Med tak for året ønsker jeg Katolsk Orienterings læsere en glædelig Jul og et velsignet Nytår 1996.

Anne Lise Timmermann  
formand for  
Caritas Danmark

I denne uge er der en katolik ved mikrofonen i det daglige morgenprogram på P1 »Ved dagens begyndelse«. Det er efterskolelærer *Hanne Brixtafte Petersen*, der giver lytterne et lille ord med på vejen kl. 6.55.

Som noget nyt er det muligt at høre »Ved dagens begyndelse« på andre tidspunkter også - man kan oven i købet selv vælge hvornår. Siden midten af august kan man ringe på telefon 70 10 96 55 og høre dagens program når som helst i løbet af dagen.

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund har sammen med Kristelig Lytter- og Fjernseerforening i årevis kæmpet for at få en genudsendelse af programmet lidt senere på morgenen. Med den

nye mulighed har P1 forsøgt at imødekomme dette ønske uden at lave om på morgenfladens opbygning.

### Pavens mand i Maribo

På søndag den 3. december sender TV2 en portrætudsendelse af sognepræst *Finn Arvé* i Maribo. Udsendelsen kommer bl.a. ind på Arvé's fortid som skuespiller, og den følger ham på en af de jævnlige rejser til Rom, hvor han læste til præst. Der er bl.a. optagelser fra hans deltagelse i en messe i Peterskirken sammen med paven og en række kardinaler og biskopper. Programmet begynder kl. 13.55 og varer en halv time.

Klaus Møller-Jørgensen

## DUKs julekort 1995

I foråret 1993 deltog Danmarks unge Katolikker /DUK i den såkaldte Østersøkonference, et møde i København for kristne ungdomsorganisationer fra landene omkring Østersøen. Det var for mange unge østeuropæere første gang de havde mulighed for at besøge Vesteuropa, men katolikker var der kun få af. Hvorfor mon?

DUK har i årene derefter søgt at orientere sig om det katolske børne- og ungdomsarbejde i øst. Hvem er de? Hvad laver de? Kan de lære os noget? Vi tror, de er fremmede, som vi ikke kender, men vi ved, at de er vore venner.

Ret tilfældigt blev det Letland, vi fik bedst kontakt til. Det har vist sig, at der er en stor katolsk kirke der, ca. 50% af befolkningen er aktive katolikker. DUK har på ledelsesplan besøgt Letland, DUK har på ledelsesplan haft gæster fra Letland, og i sommeren 1995 havde DUK og de mennesker, vi nu ved er vore venner, arrangeret dansk-lettisk sommerlejr i Letland.

Under disse møder har vi truffet *Antra Jankalns*. Hun er billedkunstner og har tegnet den tegning, der pryder DUKs julekort 1995.

DUK har i år valgt at udbyde kortet til salg og håber naturligvis, at mange af vore katolske venner i Danmark ønsker at bruge Antras smukke kort til de obligatoriske julehilsener. Skulle der blive et overskud ved salget, vil pengene blive brugt til gavn for katolske børn og unge i Letland.

Kortene er dobbelte og leveres med kuvert. Prisen er 10 kr. pr. stk., og de kan rekvireres fra DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2.th., 1260 København K. - tlf. 33 14 77 07.

DUK vil i årene fremover søge at fortsætte det samarbejde, vi har med Letland. Vi vil stille vor arbejdskraft og vor organisatoriske viden til rådighed, såfremt vore lettiske venner ønsker vor hjælp.

Inger Andersen  
DUKs internat. udvalg

### Vor Frue Kirke Næstved

Sognepræst ved Vor Frue Kirke, Næstved, pater *Josef Völk*, er bortrejst fra den 29. november 1995 til den 29. maj 1996.

Pater *Kazimierz Przyłowicz* er konstitueret sognepræst under pater *Völks* fravær.



# Herre, lær os at bede!



Er det en nødvendighed for mennesket at bede? Blandt de ti bud findes der ikke et der hedder: »Du skal bede« For Israels folk var bøn noget selvfølgeligt.

Når en rabbiner samlede sine disciple omkring sig, formede han dem ikke blot ved sin lære, men også ved sin bøn. »Herre, lær os at bede, sådan som Johannes lærer sine disciple!« Sådan lød disciplinens opfordring til Jesus.

I alle religioner og i alle kulturer beder man. Det gør

indtryk, når muslimske soldater ruller deres bedetæpper ud i den syriske ørkens sand og vender sig mod Mekka. Det er usædvanligt, når jøder ved klagemuren i Jerusalem ledsager deres recitation med kraftige hoved- og kropsbevægelser. Det er eksotisk, når der i hinduistiske templer afbrændes røgelsespinde, og man undres over de buddhistiske munkes tavse meditation.

Over hele verden beder de kristne. I gudstjenester og pri-

vat. Med liturgi og Bibels ord, eller ved hjælp af andre tekster eller egne formulerede bønner. De anvender det kendte sprog, som deres mor lærte dem, eller knudrede remser.

Ved deres bøn anvender de tegn som vand, lys, blomster, kors og processioner, de knæler og står, folder hænderne, breder armene ud, korsner sig og kaster sig til jorden, og man ser også meditative danse og mennesker, der kysser Kristus- eller helgenbilleder. Hvor man savner ord, er det tavsheden, der beder. Helgenene beder ved deres hele liv i Guds nærvær. Mange søger at gøre som dem - i alle religioner.

## Det er menneskeligt at bede

Går der noget menneskeligt tabt, når kun hvert andet menneske beder og kun hvert tredje kan sige: »Jeg beder regelmæssigt«? Går der noget menneskeligt tabt, når ingen mere vil være rabbi, fordi far og mor ikke mere tager deres barn på skødet og lærer det at bede? Man ser ingen anmodning af den art fra kirkefolket.

Kun hver tredje beder regelmæssigt. Det siger en undersøgelse, men undersøgelser er undersøgelser. Livet er anderledes. »Jeg beder ved arbejdet i klassen.« - »Når trafiklyset skifter til rødt og tvinger mig til at standse, beder jeg.« - Da min kone blev opereret, og det drejede sig om liv



Hvor man savner ord, er det tavsheden, der beder. Fotos KNA.

eller død, bad jeg, skønt jeg ikke er troende.« - Da vi sejrede over det andet mandskab, gik jeg helt spontant i kirke og tændte et lys.«

Der findes vel næppe et menneske, der ikke har forsøgt at bede. Det er som at trække vejret. Det kommer helt af sig selv. Men al råb, klage, tak, lovprisning, besindelse, væren sammen med Gud, søge at retfærdiggøre sig over for Gud, påberåbe sig Gud - hvem tør kalde det bøn? Hvem vil i en verden, hvor alt øjensynligt kan forklares og effektueres, indrømme, at man beder.

Dertil kommer, at liturgien og helgenernes bønner anvender et sprog, der er fremmed for mennesker i dag. Hvem er parat til at anvende så store ord i en samtale med Gud, når man ellers anvender telefonsamtalens knappe formuleringer og reklamens løsrevne sprogstumper.

## Den alt for store afstand

Og så er der afstanden. Er Gud ikke en, der bor i himlen? Enhver samtale med ham er en udenbys samtale, og forbindelsen er ofte afbrudt, og så havde man endog ofte brug for Gud som brandvæsen.

Jacques Loew har sammenlignet bøn med et cirkusnet, som en artist falder ned i og i styrtet skriger. Nu er jeg færdig! eller »Pokkers osse!« eller »Mo'ar!«.

Gud som brandvæsen? Gud som hjælper, når man

blot bønfaller ham længe nok? Gud som »billet mærket« eller et ekko af ens egne ønsker? Bønnens kvalitet afhænger af, hvilket billede, vi gør os af Gud. Hvis man anser Gud for at være langt borte, vil en personlig bøn ikke lykkes. Mener man, at Gud står i spidsen for et utilnærmeligt hierarki, kan der ikke opbygges et fortroligt forhold. Har man mistet troen på en personlig Gud og anser man Gud for at være en slags esoterisk energi, kan man lige så godt hente denne energi fra sten eller stjerner.

Gud findes ikke »deroppe«. Han er her - i alle tilfælde efter den dag, da Hans Søn blev menneske. Jesus sagde: »Brug ikke mange ord som hedningerne«. Gud elsker jer. »Bed uden ophør.« »Bed i ånd og sandhed.« Disciplene, der var bange for uvejret på søen og råbte om hjælp, svarede han: »Har I da slet ingen tro?«

Den franske spottefugl Voltaire formulerede alle ikke-troendes bøn: »Gud, hvis du er til, så red min udødelige sjæl, hvis jeg har en sådan.« Med bibelens ord lyder det: »Herre, hjælp min vantro!«

Pater Gerhard Eberts MSF



Man beder med liturgi og Bibels ord eller ved hjælp af andre tekster eller egne formuleringer.



# Sct. Maria Hospice Center i Vejle åbnet

»Der er blevet stille på Sct. Maria Hospital. Ingen patienter, ingen fødsler, ingen skal i ambulatoriet, ingen mennesker, som skal besøge deres kære. Ingen medarbejdere som får 'huset' til at fungere. Livet synes at være borte, men påsken viser, at døden og livet er rejsefæller. Ingen påske uden langfredag. Livet er endnu stærkere end døden. Kristus stod op af graven. Han skaber nyt liv også i dag.« Sådan skrev Maria-søster *Cecilie Maes* i Vejle Amts Folkeblad den 6. april sidste år i en artikel »Sct. Maria Hospital klar til nyt liv«

## Nyt liv

Og i dag er der igen liv i de mere end 80 år gamle bygninger i Vejle. Den 15. november

åbnede Sct. Maria Hospice Center med plads til foreløbig 12 patienter. Antallet kan senere udvides med seks til otte patienter.

## Livsglæde uden dødens tabu

Det bærende i hospicets arbejde skal være livsglæde, sagde viceborgmester og nu formand for Sct. Maria Hospice Center, *Svenning Ravn* iflg. Vejle Amts Folkeblad den 3. november. Han glædede sig over, at den sidste livsfase ikke mere er belagt med så megen tabu, og at medarbejderne nu er klar til at modtage døende mennesker i et nært og personligt miljø. Han rettede en tak til Maria-søstrene for deres store arbejde i ideen om at få et sted, hvor tryghed og værdighed går i hånd i hånd med pleje og behandling af et menneske, der er uhelbredeligt syg og har kort tid at leve i.

Sundhedsminister *Yvonne Herløv Andersen* sagde bl.a., at hospice-tanken er et resultat af en lang proces, og jeg er glad for at man fokuserer på pleje og behandling af døende mennesker. Vi har en forpligtelse til at skabe rammer for en god død, sagde hun iflg. amtsbladet.

## Selvejende institution

Sct. Maria Stiftelse oprettede den 25. april i år Sct. Maria Hospice Center som selvejende institution. Stiftelsen har givet en underskuds- og likviditetsdækning for maksimalt 2,2 mio kr. Desuden har den givet tilsagn om at stille nyrestaurerede lokaler til rådighed på lejebasis. Stiftelsen har

endvidere givet et beløb på 300.000 kr. for etableringen af Sct. Maria Hospice Center som kapital.

Udgiften pr. døgn er beregnet til 2.400 kr. og den fordeles nogenlunde ligeligt mellem amtet, patientens hjemstedskommune og hospicet selv. Vejle Amt har givet tilsagn om støtte på 700 kr. pr. plejedøgn for amtets borgere. Hospicet skal selv finde 800 til hver patient i døgnet. Kommunerne kan vælge mellem to modeller til hhv. 750 kr. eller 1050 kr. pr. patient i døgnet.

## Bestyrelsen

Hospicet har egen bestyrelse, der består af 12 medlemmer. Viceamtsborgmester og tidligere skoleleder for Sct. Norberts Skole, *Svenning Ravn* er formand; sr. *Cecilie Maes* og sognepræst *Jan Ophoff* er medlemmer af bestyrelsen.

## SCT. MARIA HOSPICE STØTTEFORENING



SEKRETARIATET FOR STØTTEFORENINGEN  
Blegbanken 3, 7100 Vejle

Telefon 75 72 38 36  
Telefax 75 84 09 90



Hospicets fastansatte præst, *Lone Klok*.



Bestyrelsens formand, viceborgmester *Svenning Ravn* i samtale med Maria-søstrenes generalforsender, *Bertha Nikmans*. Fotos *W. Wuyts*.

## Støtteforening

Den 21. august stiftedes Sct. Maria Hospice Støtteforening. Foreningens formål er dels at indsamle økonomiske ressourcer til hospicet og dels at formidle Sct. Maria Hospice Centers idégrundlag gennem oplysningsvirksomhed til interessegrupper. Foreningen har desuden til opgave at yde støtte til udvikling, forskning og uddannelse inden for smertekontrol og smertelindring.

Både firmaer, institutioner og enkeltpersoner kan blive medlem. Kontingentet er 100 kr. for enkeltpersoner, 175 kr. for ægtepar og 500 kr. for virksomheder m.v.

kk

## Sct. Maria Hospice Centers formål

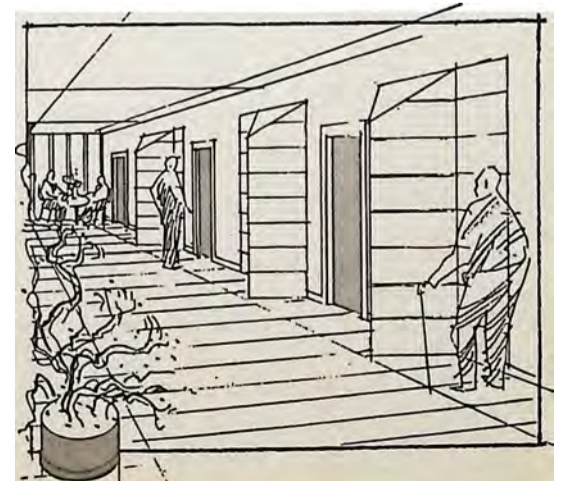
Sct. Maria Hospice Center's formål er, ud fra et kristent livssyn, at yde palliativ behandling - omfattende bl.a. pleje, omsorg, smertelindring og sjælesorg - for døende og uhelbredeligt syge medmennesker for hvem døden kan forventes indenfor en overskuelig tid.

Til fremme heraf kan der udøves relevant forskning og andre faglige udviklingsaktiviteter, som er i overensstemmelse med eksisterende behov. Der kan herunder i særlig grad forekomme faglige aktiviteter, der fremmer udvikling i smertelindring. Endvidere arbejdes for udvikling af andre tilgrænsende fagområder med det mål, at Sct. Mariæ Hospice Center også bliver et center for udvikling af palliativ omsorg og videnformidling.

Der kan endvidere ydes social støtte til pårørende.

Plejen og omsorgen skal bidrage til at gøre menneskets sidste tid til en positiv del af livsforløbet og til, at både den syge og dennes pårørende skal opleve en helhedsorienteret indsats præget af en åben dialog med betingelsesløs accept og bekræftelse af den syges værdi som menneske. Indsatsen tilrettelægges under hensyn til individuelle behov, idet alle opgaver løses i samarbejde med den syge og dennes pårørende.

Aktiv dødshjælp (Eutanasi) udføres ikke.



# Patienten er i centrum

Sct. Maria Hospice Center har udsendt en del informativt materiale, bl.a. også en lille pjece som kort gør rede for hospicets grundidéer.

Ordet hospice stammer fra det latinske ord »hospitium«, der kan oversættes med herberg eller »at byde velkommen«. I dag anvendes betegnelsen hospice som fællesnavn for et sted, hvor uhelbredeligt syge og døende mennesker i den sidste tid tilbydes lindrende pleje og omsorg.

I 1900 tallet opstod hospice-tanken i Europa. I 1952 åbnedes Madame Curie Cancer Care sit første hospice i England og efterfølgende er der åbnet mange hospicer i mange andre lande. I Danmark oprettedes Sct. Lukas Stiftelse i 1992.

Hospice-tanken har patienten i centrum, siges det. Det er

patienten og de pårørendes behov og ønsker, der kommer i første række. Plejen tager udgangspunkt i deres valg og oplevelse af, hvad der er vigtigt i deres liv.

- Der tages hensyn til både åndelige, sociale, psykiske og fysiske behov i plejen. Ingen behov overordnes andre eller står alene. Omsorgen skal bidrage til at gøre den sidste tid til en positiv del af livsforløbet.

## Palliativ

### - lindrende pleje

Den palliative pleje og behandling starter, når den helbredende behandlings- og plejemulighed er opbrugt, og det forventes, at sygdommen vil ende med døden.

- Den palliative behandling kan samlet forstås som en lindrende omsorg. Omsorgen indbefatter alle de aktiviteter,

der som mål har at lindre lidelse samt at bevare og udvikle livets værdier i det enkelte menneske og dets familieværd.

- Livsværdier har derfor en central plads i udforskningen, udførelse og evaluering af al lindrende omsorg. Tanker og handlinger koncentrerer sig derfor om at afklare den enkeltes ønsker og behov både i den aktuelle situation og i forhold til det liv, den enkelte ønsker for sin fremtid, kort som lang. Det turde derfor være klart, at samtalen og evnen til at kunne rumme et andet menneskes lidelse er afgørende for kvaliteten af den lindrende omsorg, siges det videre.

- Et centralt aspekt er høj kvalitet og effektiv lindring af de fysiske gener, som sygdommen kan afstedkomme, f.eks. kvalme, rastløshed,

træthed og smerter. Lindring og støtte ved deling af psykiske spændinger eller åndelige tanker, overvejelser eller bekymringer er væsentlige opgaver, der skal imødekommes med henblik på at skabe rammer, der hjælper den enkelte patient til at leve.

Det er på dette grundlag målet at støtte den enkelte og dennes familie til et samvær, hvor hverdagslivet leves, hvor afsked med livet kan tages på et givet tidspunkt, og hvor der skabes grobund for de efterladtes fremtidige liv.

Alle uanset religion er velkomne. Det fysiske miljø minder mere om hjemlige omgivelser end om institutionelle rammer. Både borgere i og uden for Vejle Amt har principielt mulighed for at tilbringe deres sidste tid på Sct. Maria Hospice Center i Vejle.

kk



## »Ingen sensation, men et godt grundlag«

Wien (KIPA) - »Det er ingen sensation, men det er et godt grundlag at basere en strukturel og spirituel fornyelse af Den katolske Kirke i Østrig på.« Sådan skitserede formanden for den østrigske pastoralkommission, Alois Schwarz, hvad kommissionen var kommet frem til, efter at den i juni nedsatte fem udvalg til at beskæftige sig med forskellige aspekter af kirkens situation i Østrig.

Kommissionens arbejde er overgivet til formanden for

den østrigske bispekonference, biskop Weber, Graz.

Schwarz oplyser, at fire af arbejdsgrupperne havde fremlagt konkrete forslag. Den femte, der beskæftigede sig med forkyndelse og pastoralt arbejde i almindelighed, havde ikke kunnet formulere detaljerede forslag i løbet af den korte tid, der var til rådighed, men pastoralkommissionen skal arbejde videre med det materiale, gruppen har samlet sammen.

En af de problematikker, der blev behandlet i denne

gruppe, var det sprog, der tales i kirken, og som skiller sig ud fra sproget i øvrigt. En anden var spændingen mellem den mangfoldighed, der er inden for kirken, og besindelsen på det fælles fundament i Jesus Kristus. Man drøftede også kristnes samfundspolitiske engagement.

### Udnævnelse af biskopper

Schwarz antydede, at den af grupperne, der beskæftigede sig med bispeudnævnelser, havde været stemt for i højere

grad at lade folk komme til orde; mulighederne findes, men de bliver sjældent udnyttet.

### Samtaleprocesser

I den gruppe, hvis emne var »samtaleprocesser«, mente man, at der var store ulemper forbundet med større møder i den kendte form - synoder, m.m. - og at der derfor måtte findes »en ny model«.

### Kirkefolkets ønsker

Gruppen, der arbejdede med »kirkefolkets ønsker« m.m.,

havde koncentreret møder med initiativlagene og fremlagde konkrete forslag til, hvad man kunne stille op over for det, de har sat i gang, men også over for den polarisering, der vil kunne true kirken.

Endelig har en gruppe beskæftiget sig med sexuel misbrug på kirkens område og udarbejdet en model, efter hvilken der kan etableres »ombudsinstanser«; sådanne findes allerede i fire østrigske bispedømmer og er planlagt i andre.

Pastoralkommissionens formand bad om forståelse for, at detaljer om, hvad forslagene gik ud på, i første

omgang måtte behandles fortroligt.

»Det er biskopperne, der har bedt os om at gøre dette arbejde. På deres efterårsplenarforsamling i november skal de kunne overveje, hvilken vej kirken i Østrig fremover skal gå, uden at der udfra lægges pres på dem. Hvis vi forinden har fortalt alt og alle om pastoralkommissionens arbejde, vil det være spildt.«

Den østrigske pastoralkommission, et officielt, rådgivende organ under bispekonferencen, tæller 39 medlemmer. Omkring halvdelen er lægfolk, og flere af dem er kvinder.

## Kirkestævne i Østrig bebuder fornyelse

Wien (KIPA) - Den østrigske bispekonference er på sit efterårsmøde gået ind for at afholde et katolsk stævne som tegn på viljen til at foretage fornyelser.

I en erklæring fra mødet hedder det, at »de troende nu ved årtusindskiftet på mødet skal behandle de forestående problemer ved ærligt arbejde og ved udveksling af erfaringer og forhåbninger«.

Den samfundsmæssige situation, hvor en religion uden Gud truer, vor pastorale samvittighed og pavens opfordring (i rundskrivelsen »Tertio millennio adveniente«), forpligter os til en ny begyndelse og fornyelser, hedder det videre i erklæringen. Biskopperne appellerer desuden de troende til alle at være med.

Det forslag til kirkestævnet, som gruppen »Wir sind Kirche« fremlagde, kunne ikke umiddelbart accepteres, da det ikke kunne bringes i overensstemmelse med den katolske kirkes forfatning.

Biskopperne har planer om i september 1996 at afholde åbne samtaler i små grupper om kirkens stilling og opgave i samfundet og staten. Biskopperne og en gruppe af fagfolk vil deltage i disse møder, som er videreførelse af møderne i Mariazell i 1952. Dengang erklærede kirken sig åben for alle samfundsmæssige kræfter.

### Præsteproblemet

Biskopperne udtalte forbehold over for ændring af adgangsbestemmelser til præsteembedet. »Der findes ingen østrigsk genvej«, fastslog biskopperne i forbindelse med forslagene om at gøre

cølibatet frivilligt og lade »viri probati« få adgang til præsteembedet. »Ganske vist giver forslagene udtryk for en dyb bekymring, men vi skal ikke regne med nogen ændringer«, udtalte biskopperne.

De seneste forslag om at oprette en kirkelig kvindekommision fandt biskopperne ville være en god mulighed for at understrege kvindernes anliggender, og kvinderne opfordredes til at være med i alle kirkelige udvalg, hvor lægfolk var repræsenteret.

### Bispeudnævnelser

I spørgsmålet om udnævnelse af biskopper henviste biskopperne til kirkeretten. Her er det foreskrevet, at biskopperne, hvis de ellers vil udfylde deres opgave, med visse mellemrum og efter rådslagning med ansvarlige personer i deres bispedømmer skal udnævne kandidater. Dette må ske i hemmelighed. Man har allerede efterprøvet nogle modeller for en sådan udvælgelse, men biskopperne pointerede, at paven fortsat har frie hænder med hensyn til udnævnelse af biskopper.

### Kirkefolkets ønsker

I biskoppemes erklæring nævnes det, at en dialog med initiativtagere til »kirkefolkets ønsker« er en mulighed på vejen til fornyelser. Initiativtagere tæller mange, der på anden måde er stærkt engageret i kirkens arbejde. »Vi tager deres bekymringer alvorligt, for det drejer sig for dem om en fornyelse i kirken og ikke om en adskillelse fra kirken«.

### En fornyelse må gå i dybden

Biskopperne ønsker med deres 10-punkt katalog af forslag ikke at tilsløre eller udskyde noget. Kirken er mere end en sociologisk størrelse. »Hvis en kirkelig fornyelse skal lykkes, er det ikke tilstrækkeligt at gennemføre pragmatiske ændringer. Man må gå i dybden. Spørgsmålet er, om mennesker i fremtiden skal have en viden om Gud, eller om en religion uden Gud vil komme til at præge fremtiden«, udtalte bispekonferen-

cens formand, biskop Weber.

Kirken befinder sig ikke i nogen let situation. Ifølge biskop Weber er det som en bjergvandring, hvor man ikke hele tiden har kortet ved hånden. Biskoppemes idékatalog må ses som et første skridt, som alle i fællesskab må gå. Der er plads til alle - også dem, der er urolige og vrede. Historien har ofte vist, at det var de meget rebelske, der bragte en fornyelse. Biskop Weber understregede, at det i alle tilfælde ikke var hans kirke, at man hørte det rumstere bag lukkede døre.

## Store problemer for kirken i Irland

Dublin (KIPA) - Den katolske kirke i Irland sejler i oprørt sø. I flere måneder er der næsten ikke gået en dag, hvor medierne ikke har sat focus på præster, ordensfolk og biskopper. Dette har sammenhæng med en bølge af afdekninger af sjælesørgers seksuelle misbrug af børn og i kølvandet heraf fremsættes beskyldninger om, at opklaringsarbejdet bliver tilsløret eller i det mindste bliver langsom og besværliggjort.

### Medier ikke mere venligsindede

For vide kredse i de irske medier, som heller ikke i mere gunstige omstændigheder er den katolske kirke videre venligsindet, er sådanne beskyldninger naturligvis en ideel ammunition, når man i slutningen af november i den irske republik skal have en folkeafstemning om legalisering af skilsmisse.

For biskopperne er de negative overskrifter et højst ulykkeligt udgangspunkt for stillingtagen til forslaget.

Ved biskoppemes seneste efterårsmøde beskæftigede de sig næsten udelukkende med problemet omkring det seksuelle misbrug af børn.

### Ofre for seksuel misbrug

Ved den afsluttende pressekonference bad den irske primas, kardinal Cahal Daly, i kirkens navn alle ofre for sexuel misbrug, deres forældre og venner indtrængende om tilgivelse for den begåede uret. Han pointerede, at kirken herefter vil annoncere alle alvorlige beskyldninger om sexuel misbrug til de ansvarlige myndigheder.

I en samtale med pressebuureauet KIPA i Dublin sagde biskop Thomas Flynn, der er bispekonferencens talsmand, at et udvalg, der blev nedsat



I Tyskland sluttede underskriftindsamlingen den 12. november. Biskoppemes første reaktion var lidt nedladende, men skiftede så til mildere toner, da de så, hvor mange, der gav udtryk for »Kirkefolkets ønsker«. Foto KNA.

end hvis gemingsmændene var almindelige borgere.

### Præster som skydeskive

I store dele af befolkningen og især på landet er præsten stadig noget i retning af et ufejlbart forbillede. I mange menigheder er de gejstlige dybt berørt og foruroliget af det skete. De undgår situationer, som kan gøre dem til skydeskive, f.eks. udflugter med ministranter. En sognepræst sammenfattede den i øjeblikket herskende stemning af mistro og usikkerhed: »Hvis jeg ses i samtale med en kvinde, har jeg haft et forhold til hende. Hvis jeg klapper en af mine kolleger på skulderen, er jeg homoseksuel. Hvis jeg stryger min nabos søn over håret, har jeg forgrebet mig på drengen«.

### Debatten mere følelsesladet

I en situation, hvor iverne søger at finde ud af den relativt nye misbrugsproblematik, er det forståeligt, at afsløringen af gejstlige som gemingsmænd ofte bliver opfattet mere følelsesbetonet



# Fornem gave til børnefamilierne

*Fælles oplevelser - fælles glæder - fælles samtaler*

Elisabethsøstrene har ønsket at markere 100 året for deres komme til Danmark med et festskrift af ganske særlig karakter: en gavebog til bispedømmets børnefamilier. Bo-

gens anliggende er at animere det kristne familiefællesskab. Vi citerer fra forordet:

»I »SÅDAN GÅR DET RUNDE ÅR, en familiekalender« følger man årets gang

i tekst og tegninger. Man standser op ved de fester, der fejres i årets løb. De kirkelige fester er forsynet med en kort indføring i festens religiøse indhold.

Måned for måned vil man finde faktuelle tekster og skønlitterære tekster, der relaterer til årstiden, samt sange og salmer, hentet fra den danske sang- og salmeskat.

Man vil finde mange tekster af ældre dato; det er tekster, der stammer fra dengang den danske læsebog var en formidler af en fælles dansk børnekultur. For det første synes vi, at også vore dages børn bør kende de klassiske børnetekster og for det andet tror vi, at de vil sætte familiens ældre i gang med at fortælle om dengang, de selv var børn. Vi tror, at netop bedsteforældrene vil være gode formidlere af bogens stof. Der er nemlig tale om en bog, der skal formidles gennem de voksnes fortælling og oplæsning og gennem de voksnes valg af passende tekster, til passende situationer.

Hver måned er forsynet med en navnedagsfortegnelse og et kalenderblad. Her opfører man familiens egne fest- og mindedage.

At bogen har fået et både smukt og solidt udstyr skyldes naturligvis et stille håb om, at den må kunne holde i mere end én generation. På den måde får vi sat et varigt min-

de for de mange Elisabethsøstre, der gennem de forløbne hundrede år har virket i Danmark.

Så vidt forordet...

Bogen er illustreret af kunstneren *Ann Drescher*. Hovedopgaven for hende var at illustrere bogen med akvareller, der skulle være en lovsang for skaberværket, sådan som dets skønhed afspejler sig i den danske flora og fauna året rundt. Herudover gjaldt det om at illustrere enkelte tekster på en sådan måde, at teksternes karakter blev understreget, samtidig med at illustrationerne skulle være en fryd for det voksne øje og en appel til den barnlige betragters fantasi.

»SÅDAN GÅR DET RUNDE ÅR, en familiekalender« er blevet til gennem et samarbejde mellem Skt. Elisabeth Stiftelsen og Pastoralcentret. Den er på 262 sider, ca. A4-format med stift bind.

Bogen kan rekvireres Gratis og portofrit af bispedømmets børnefamilier. Man skal blot udfylde kuponen, der findes i annoncen på denne side i »katolsk orientering«.

**SÅDAN GÅR DET RUNDE ÅR, en familiekalender, Skt. Elisabeth Stiftelse, Niels Steensens Forlag, 1995. 262 s., kart. Tekstredaktion: Sr. M. Dorothea Alex og Karen Erngaard. Illustrationer: Ann Drescher, Hørsholm.**

## Katolik i Danmark til hverdag og fest

Der skal allerede nu gøres opmærksom på, at Pastoral-Centret før jul bringer en bog på disken, der kan være af interesse for »katolsk orientering«s læsere, selv om bogens primære målgruppe er mennesker, som ønsker en første orientering om den katolske kirke og om, hvordan det er at være katolik i dagens Danmark.

Det drejer sig om en meget smuk tekst-billedbog **KATOLIK I DANMARK**. Efter en indledende historisk del berettes der i 5 videre afsnit om livet som katolik her i DK til hverdag og fest. Der gås anskueligt til værks, således at læseren fastholdes på noget konkret samtidig med, at der undervejs redegøres for mange væsentlige sider af katolsk

tro og praksis. Alt, hvad der berøres, fra kirkerummets indretning til ordenslivet af i dag, stilles sobert i teologisk relief.

Noget helt for sig er bogens midtersektion, som udgøres af kunst-reproduktioner i halv- og helsides farvedybtryk, som hvert får en uddybende-meditativ kommentar med på vejen. Alene dette gør bogen værd at eje for alle, også for katolikker.

Bogen udgives i kommission på Niels Steensens Forlag. Den udkommer så betids, at den kan være med under juletræet.

*Sr. Hildegard Madsen: Katolik i Danmark, 80 sider, illustreret. Niels Steensens Forlag 1995. Pris kr. 97,50.*



## Ikonudstilling i Steno-Butikken

I Steno-Butikken på Vesterbrogade i København er der for tiden udstillet 11 ikoner, malet af den danskfødte, etiopiske nonne, *Sr. Abraham*, Kirsten Stoffregen Pedersen.

Sr. Abraham har malet ikoner siden 1973. Hun er stærkt påvirket af traditionel etiopisk ikonografi og har tidligere udstillet i Jerusalem, Frankrig, Sverige og forskellige steder i Danmark.

Blandt de arbejder, der er udstillet i Steno-Butikken kan nævnes følgende titler: Pinse-

underet, Jomfru Maria, Lysets Port, Ærkeengelen Rafael og Tobias, Jesu korsfæstelse, Abrahams offer, Maris besøg hos Elisabeth m.fl. Indskriftene er opå det klassiske etiopiske sprog ge'ez.

Samtlige ikoner er til salg og koster 1.000 kr. pr. stk.

Udstillingen varer indtil jul og kan ses i butikkens åbningstid: mandag - torsdag kl. 10 - 17.30, fredag kl. 10-19 og lørdag kl. 10-14.

### Sådan går det runde år

Undertegnede børnefamilie bestiller 1 gratis eksemplar af »Sådan går det runde år«.

Vi har \_\_\_\_\_ børn i alderen \_\_\_\_\_

Navn \_\_\_\_\_

Adresse \_\_\_\_\_

Postnr. \_\_\_\_\_ By \_\_\_\_\_

Underskrift \_\_\_\_\_

Vi afhenter bogen på vort sognekontor

Menighedens Navn: \_\_\_\_\_

Vi ønsker bogen tilsendt direkte til ovenstående adresse.

Denne blanket sendes til:  
Pastoral-Centret, Vesterbrogade 28, 3.  
1620 København V.

## Hvad betyder det?

Sidst så vi på den runde labyrint, symbol på menneskets livsvej og eventuelle bodsvandring. Der findes flere matematiske symboler, som ikke er af kirkelig oprindelse, men som er indgået i kirkens symbolsprog på grund af deres stærke tegnværdi. Trekanten f.eks. som symbol på Guds treenighed, ofte forsynet med Guds altseende øje i midten.

Cirklen blev allerede i antikken betragtet som den mest perfekte form i verden. Den består af kun én linje, som er endeløs, uden vinkler eller brud, og alle dens »punkter« ligger i samme afstand fra cirkelens midtpunkt. Kirkens billedsprog bruger cirklen til at udtrykke det fuldkomne, først og fremmest Guds fuldkommenhed, de antikke syv himmelfærers runding, hele skaberværkets fuldkommenhed. Gud så jo, »at det var godt«. I middelalderlige genivelser af skabelsen optræder

cirklen både som Skaberens eget symbol og som det skabtes »afglans« af Guds fuldkommenhed.

Da kirken forsøgte at erstatte den hedenske solfest i midtvinteren, den danske jul, med en Kristusfest, bibeholdt den endog solen som symbol på det nye lys fra Esajas profetien: »Folk, som vandrer i mørke, skal se et stort lys, der stråler frem over dem, der bor i mulmets land« (Es. 9,2).

Tilmed fejrer kirken samtlige facetter af det ene Kristusmysterium som en årskreds, en uafbrudt cirkel af trosysterier: Advent, Guds menneskevordelse, faste, lidelse, død og opstandelse, herliggørelse og Åndsudgydelse, så årets kreds både slutter og begynder med Kristi Kongefest. Da er den liturgiske cirkel rundet - og fortsætter med et nyt kirkeår.

*Willem Wuyts*



I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00





Pia Bruckner er den første dansker, der har uddannet sig til teolog ved Maryvale Institut i Birmingham. Pia ses her sammen med ærkebiskoppen af Birmingham, Maurice Couve de Murville, sin mor og far, Anita og Knud Bruckner samt nevøen Benedict. Foto privat.

## Pia Bruckner teolog

Efter 5 års studier i katolsk teologi ved universitetet i Birmingham, England kan Pia Bruckner fra Skt. Mariæ menighed på Frederiksberg nu kalde sig katolsk teolog.

Pia er den første dansker, der har uddannet sig ved Maryvale Institutet i Birmingham, en uddannelse, der er mere omfattende end den, mange katolske præster har.

Uddannelsen blev oprettet af pave Johannes Paul II i 1990 for at hædre kardinal John Henry Newman, hvis

vision netop var et teologisk skolet lægfolk.

Pia har læst i Danmark og skrevet sine opgaver her. De er blevet sendt via modem til universitetet, som så har returneret dem ad samme vej i rettet stand. Den skriftlige eksamen blev afholdt på Katolsk Bispekontor. Hver sommer har Pia været i England for at følge en række foredrag.

Det er Pias ønske at vende tilbage til Skt. Lioba Kloster, hvor hun har tilbragt 10 år af

sit liv. Klosteret har støttet hende i studierne, og dér vil hun gerne fortsat være og bruge sin viden med bl.a. oversættelsen af Davids salmer, som blev påbegyndt af afdøde sr. Simone Springer.

Den festlige og højtidelige afslutning fandt sted i Sct. Chad Cathedral i Birmingham, hvor ærkebiskop Courve de Murville iklædte de nye teologer den traditionelle universitetskappe og -hat.

ks

## Liturgisk kalender 1. - 18. december

1. grøn. Fredag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan 7,2-14. Ev. Luk 21,29-33.

2. grøn. Lørdag i 34. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Dan 7,15-27. Ev.: Luk 21,34-36. Hermed slutter det almindelige kirkeår.

### ADVENTSTIDEN

3. viol. 1. SØNDAG I ADVENT. (I Ps). Cr. Adv.pf. I. L.: Es 2,1-5; Sl 122,1-2.3-5.6-7.8-9. (Omk.: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus«) 2.L.: Rom 13,11-14a. Ev.: Matt 24,37-44. 1. søndag i advent indleder tekstrække A. Frans Xavier, præst, (+1552), fejres ikke.

4. viol. Mandag i 1. uge i advent. (I Ps). Eller hvid. Johannes af Damaskus, præst og kirkelærer (+749). Adv.pf. I. L.: Es 4,2-6. Ev.: Matt 8,5-11.

5. viol. Tirsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv.pf. I. L.: Es 11,1-10. Ev.: Luk 10,21-24.

6. viol. Onsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Eller hvid. Nicolaus, biskop, (+4. årh.). Adv.pf. I. L.: Es 25,6-10a. Ev.: Matt 15,29-37.

7. hvid. Torsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Ambrosius, biskop og kirkelærer, (+397)(m). Adv. pf. I. L.: Es 26,1-6. Ev.: Matt 7,21.24-27.

8. hvid. Fredag. MARIAS UP-LETTEDE UNDFANGELSE (h). Gl. Cr. SærI.pf. 1.L.: 1 Mos 3,9-15.20.; Sl 98,1.2-3ab.3cd-4. (Omk.: Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort.) 2.L.: Ef 1,3-6.11-12. Ev.: Luk 1,26-38.

9. viol. Lørdag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv.pf. I. L.: Es 30,19-21.23-26. Ev.: Matt 9,35-10,1.6-8.

10. viol. 2. SØNDAG I ADVENT. (II Ps). Cr. Adv.pf. I. L.: Es 11,1-10; Sl 72,1-2.7-8.12-13.17. (Omk.: I hans dage blomstrer retfærd, og dyb fred råder, til månen forgår.) 2.L.: Rom 15,4-9. Ev.: Matt 3,1-12.

11. viol. Mandag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Damasus I, pave, (+384). Adv.pf. I. L.: Es 35,1-10. Ev.: Luk 5,17-26.

12. viol. Tirsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Johanne Franciska Chantal, ordenssøster, (+1641). Adv.pf. I. L.: Es

40,1-11. Ev.: Matt 18,12-14.

13. rød. Onsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Lucia, jomfru og martyr, (+304)(m). Adv.pf. I. L.: Es 40,25-31. Ev.: Matt 11,28-30.

14. hvid. Torsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Johannes af Korset, præst og kirkelærer, (+1591)(m). Adv.pf. I. L.: Es 41,13-20. Ev.: Matt 11,11-15.

15. viol. Fredag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv.pf. I. L.: Es 48,17-19. Ev.: Matt 11,16-19.

16. viol. Lørdag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv.pf. I. L.: Sir 48,1-4.9-11. Ev.: Matt 17,10-13.

17. viol. eller rosa. 3. SØNDAG I ADVENT. (III Ps). Cr. Adv.pf. II. I.L.: Es 35,1-6a.10; Sl 146,6c-7.8.9.10. (Omk.: Kom, Herre, frels os! Eller: Halleluja!) 2.L.: Jak 5,7.10. Ev.: Matt 11,2-11. NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste 7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias' og jomfru Marias lovsange.

18. viol. Mandag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv.pf. II. L.: Jer 23,5-8. Ev.: Matt 1,18-24.

## Bistand

### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

## Møder og arrangementer

### Katolsk menighedsplejes JULEMARKED

søndag den 3. december 1995 på Niels Steensens Gymnasium, Australiensvej 38 kl. 9.30 - 16.00

Vinbod - tombola - børnebod - bamsebod - amerikansk lotteri med flotte gevinster - granbod med adventskranse og juledekorationer - nyt babytøj (0-ca. 1 år) - loppetov - bogantikvariat - varm julelogg m. æbleskiver. Restaurationen har åben hele dagen.

#### Program:

- 9.30 Julemarkedet åbner
- 10.00 Julebio for børn / non-stop
- 12.30 Auktion
- 13.00 Julen synges ind af koret fra Niels Steensens Gymnasium
- 14.00 Skotsk danseopvisning
- 15.00 Trækning af amerikansk lotteri
- 16.00 Tak for i år - og glædelig jul!

Køb eller vind familiens julegaver på julemarkedet. Der er gratis adgang.

## Kirkens Sociallære

### Fra Rom til Christiansborg

Fra den 8. - 10. december 1995 indbyder Pax Christi og Justitia et Pax til seminar på Magleås om kirkens sociallære. Pris kr. 500,-kr. Tilmelding: Katolsk Bispekontor: 33 116080.

### JULEKONCERT I SKT. ANSGARS KIRKE

Bredgade 64, København K.

Søndag den 10. december 1995 kl. 16.00

#### Medvirkende:

Ballerup Kammerkor  
organist Torben Krebs  
dirigent Vagn Nørgaard

Musik af bl.a. Lange Müller, Gade, Fauré, carols for kor og orgel af Willcox - og mange dejlige julesalmer!

Gratis adgang.

## KIRKEKONCERT

### JULEKONCERT SOM AFTENSANG I DEN KATOLSK VOR FRUE KIRKE ÅRHUS

Søndag den 17. december 1995 kl. 20 afholder kirkens kantori (23) julekoncert under ledelse af organist og korleder Olav Mielke-Jepsen.

Der synges gregorianske satser, engelske davidssalmer, hymner og motetter samt 2 sopransoli. Som større værk sluttet med satser fra Missa »Ecce ego Johanni« af Pierluigi da Palestrina 1590. Dørene åbnes kl. 19.30. Der er gratis adgang til koncerten.

## ACADEMICUM CATHOLICUM

indbyder til musikaften om Musik og teologi i Bachs kantater ved dr. phil Peter Ryom mandag den 4. december kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

## Sakramentskirken holder julemarked

Søndag den 10. december '95 kl. 11-15 i krypten.

Der er cafeteria, Ruth's håndarbejdsbod, julepynt, bøger, amerikansk lotteri, børneafdeling m.v.

Bus 5 og 16 fra centrum, lige til døren, Nørrebrogade 27 C, indgang i skolegården. Bus 3, 4E og 350S ved Elmegade.

## DUK-KALENDER

ÆLDRE DUK ØST WEEKEND den 8.-10.12.95 på Øm for alle over 18 år. Pris: kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

BODSANDAGT den 6.12.95 i Skt. Augustins kirke kl. 19.30.

ÅBENT HUS med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

NYTÅRSLEJR den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.

Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år kr. 400,-  
7-13 år kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 4.12.95

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejrl

#### AFBUD:

Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

#### Jeg tilmelder mig:

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./bv: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker'  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

Skt. Joseph Søstrenes Skole  
Skovkrogen 19, Ordrup  
afholder

## BAZAR

lørdag den 2. december kl. 9-13  
til fordel for Mother Therasas  
hjelpearbejde



## Sct. Therese Kirke 60 års jubilæum

Torsdag 14. december 1995

Festmesse i kirken kl. 18.00

Derefter samles vi i gymnastiksalen til ta' selv bord (paté, ost, pølser m.m.), underholdning, sang, kaffe og kage.  
Pris inkl. drikkevarer: voksne kr. 25 / barn kr. 10.

## Magleås Arrangementer

Fr. d. 24.11. - sø. d. 26.11.95:

»Kristen Mystik IV«  
»Hjertemystik«

Fr. d. 19. - sø. d. 21.1.96:

»Kristen Mystik V«

Lø. d. 3. - sø. d. 4.2.96:

»Bibel og Forkyndelse«

Fr. d. 16. - sø. d. 18.2.96:

»At bede med mystikerne«  
Julian af Norwich.  
Retræte-weekend.

Sø. d. 17.3.96:

Magelåstræf.  
Wienereftersmiddag  
med Scala-trioen.

To. d. 4. - ma. d. 8.4.96:

Påskerefugium.

## Det sker på Magleås

Fr. d. 1. - lø. d. 2.12.:

Skt. Birgitta skole, Maribo.

Lø. d. 2. - sø. d. 3.12.:

DTU.

Ma. d. 4. - fr. d. 8.12.:

Fyns Amt.

Ti. d. 5. - on. d. 6.12.:

AMU-center København.

To. d. 7. - fr. d. 8.12.:

Slangerup kommune.

Fr. d. 8. - sø. d. 10.12.:

Justitia et Pax.

Ma. d. 11. - fr. d. 15.12.:

Promentor.

Ma. d. 11. - ti. d. 12.12.:

UVS.

To. d. 14. - fr. d. 15.12.:

UVS.

To. d. 14. - fr. d. 15.12.:

Slangerup kommune.

Fr. d. 15. - sø. d. 17.12.:

Bethlehems Kirkens menighed.

Lø. d. 16. - ma. d. 18.12.:

Den journalistiske Videreudd.

## Diverse

## Katolske anekdoter

»Frygt ikke, det er mig« er titlen på den første samling katolske anekdoter på dansk (ca 200 stk.) 48 sider. 80 kr. + fors.  
Bestilling: Helge Clausen, Teglvangsvej 64, 8543 Hornslet. Tel./Fax 86996354.

## Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K  
Tlf. 33 11 60 80.

Rubrikannoncer kr. 5,- pr. sp. mm  
Tekstside kr. 6,- pr. sp. mm

## Salg og service

### Find Deres bedemand her:

Vanløse Ligkistemagasin

38 71 75 01

H.P. Baltzer & Søn

Jyllingevej 8

2720 Vanløse

Tåstrup Bedemandsforretning

43 99 75 01

Sv.E. og B. Baltzer

Køgevej 40

2630 Taastrup

Også aften, week-end og helligdag kan De ringe og aftale et møde i Deres hjem eller hos os.



Hos medlemmer af Bedemændenes  
Landsforening har De tryghed for:

- professionel hjælp og rådgivning ved begravelse og brænding.
- viden om en lang række forhold i forbindelse med dødsfald.
- fair forretningsmæssig og økonomisk behandling.

Rekvirer gratis pjecen  
"NÅR NOGEN DØR..."



Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## Julekrybber

Fra Burkina Faso, Tanzania, Rwanda, Nigeria, Cameroun, Congo, Chile, El Salvador, Peru, Bangladesh, Israel/Vestbredden, Tyskland og Italien.

## Julekort

Afbildninger af dansk og udenlandsk kunst med klassiske motiver fra den kristne højtid.

## Julepynt

Lys, adventsstjerne, engle og juleklokker.

## Julemusik

Gregoriansk sang, danske salmer og engelske Christmas carols.

## Julegaver

Bl.a. rosenkranse, smykkekor og medaljoner, ikoner, vægkrucifixer, lysestager samt et stort udvalg af bøger.

Varerne forhandles fra butikken (5 min.s gang fra Københavns Hovedbanegård) samt sendes over hele landet pr. postordre.

Velkommen i:

## STENO-BUTIKKEN

Vesterbrogade 28, 1620 København V.  
Tlf. 31 24 36 30

Åbningstider:

mand. - torsd. kl. 10-17.30

fred. kl. 10-19 og lørd. kl. 10-14.

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55-55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## Værd at vide



Allan Ohms  
advokat (H)

Mange vil blive bedre hjulpet ved at oprette et testamente. Men ikke alle.  
Ring til RET&RÅD i Roskilde. Vi beskæftiger os meget med testamenter og generationsskifte. Vi kan hurtigt - og gratis - fortælle, om det vil være en fordel for dig og din familie, at få lavet et testamente.

RET&RÅD

ADVOKATER UDEN OMSVØB

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

## Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40



BEGRAVELSER  
OG  
BISÆTTELSE



v/ bedemand Vagn Fondo

39 62 16 50

Reference: Sankt Joseph Søstrene  
Bedemændenes Landsforening

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

## DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE

V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og forsikringservice, uafhængig af de enkelte forsikringselskaber i:

- erhvervsforsikringer
- livs- og pensionsforsikringer
- private forsikringer.

VI LÅVER SPECIALFORSIKRINGER FOR  
KATOLSK KIRKER - RING OG FOR-  
HØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT  
TAGE OS MED PÅ RÅD!

Muremester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro

Tlf. 86 94 82 10

Biltlf. 30 86 26 09

Malemester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle

Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision · Regnskab · Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsbøge 10 · Roskilde · 42 15 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor



Postverk Føroya har udgivet den katolske Mariukirkjan på frimærker

## 2 gange 4 kr. for kirken

Den 9. november udsendte Postverk Føroya 2 stk. 4,00 kr. frimærker med den katolske Mariukirkjan i Thorshavn som motiv. Udgivelsen er også udkommet i hæfte med 5 gange 2 mærker. Også forsiden af hæftet har den katolske kirke som motiv.

Postverk Føroya har i forbindelse med frimærkeudgivelsen trykt en 4-farvet informativ pjece, som i tekst og billeder og beskriver den ka-

tolske kirke på Færøerne. Kristendommen kom til Færøerne år 999, da den norske konge, *Olav Trygvason* sendte den færøske høvding, *Sigmundur Brestisson* hertil. I år 1100 bliver Færøerne bispedømme og 1111 kom den første biskop til bispesædet Kirkjubøur. Ved reformationen blev bispesædet nedlagt.

Efter religionsfriheden i 1849 forsøgte man påny at grundlægge den katolske kir-

ke på Færøerne, men det mislykkes, siges det videre i pjecen. Pastor *Bauer* virkede her fra 1857 til 1880; da han forlod Færøerne forfaldt den kirke, han havde bygget. I 1931 genstiftede to nyuddannede præster, *Engelbert Boekenoo-gen* og *Thomas King* den katolske menighed. Samme år rejste franciskanersøstre til Færøerne. Der blev bygget ny kirke og skole.

Den nuværende Mariakirke blev indviet i 1987. Den fungerer som søstrenes klosterkirke.

Menigheden består i dag af 70 katolikker fra 15 forskellige nationer oplyser frimærkepjecen videre.

Frimærker og pjece kan rekvireres fra Frimerkjadeildin FR, 159 Tórshavn, Færøerne. *kk*



Thorshavns katolske Mariakirke står som et fyrtårn på klippeperne. Postvæsenet valgte dette motiv og en af kirkens glasmosaikker til de to frimærker.

## Opmuntrende ord fra paven til forladte ægtefæller

Vatikanet (KNA) - Pave Johannes Paul II har rettet et »særligt, opmuntrende ord« til alle dem, hvis ægtefæller har forladt dem, og som på trods af deres vanskelige situation bestræber sig på at give deres børn en sand, kristen opdragelse.

### Børnenes hjem

I en skrivelse til deltagerne i plenarforsamlingen i Det pavelige Råd for Familien fastslår paven, at familien ikke kan undværes som det miljø, hvori troen gives videre. Det samfund, børnene vokser op i, synes ofte præget af religiøs ligegyldighed. Og uden formidling af troen har den opvoksende generation vanskeligt ved at finde svar på spørgsmålet: Hvad er meningen med livet?

Paven minder endvidere om, hvilke vanskeligheder en skilsmisse kan medføre for den, der skal opdrage sine børn. De vilkår, der gælder på arbejdsmarkedet i dag, medfører også i mange tilfælde, at selve det samvær mellem forældre og børn, som udgør en vigtig del af opdragelsen, begrænses til nogle timer om aftenen eller helt falder bort.

Den religiøse opdragelse overlader man gerne til sog-

Johannes Paul appellerer til alle forældre om frem for alt at være opmærksomme på, hvordan de former deres børns samvittighed, fordi børnene gennem mediernes ofte kommer i berøring med nogle normer og en tankegang, der afviger fra den kristne tro.

## Pave Johannes Paul II:

# Måtte mordet på Rabin anspore til yderligere fredsbestræbelser

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II opfordrer alle, der har et ansvar for fredsprocessen i Mellemøsten, til at følge den vej hen imod fred og forsoning, som den israelske premierminister *Rabin* har vist.

Forud for angelusbønnen på Peterspladsen søndag den

5. november - dagen efter mordet på Rabin - fordømte paven mordet og gav udtryk for sin store bekymring for fredsprocessens videreførelse.

### Rabins offer kan føre frem til forsoning

»Jeg har det store håb,« sagde paven til de titusinder, der var forsamlet, »at denne alvorlige og smertende begivenhed ikke må volde uoprettelig skade på fredsbestræbelserne, men at det, der er sket, tværtimod må anspore til en endnu større indsats for freden.« Det offer, Rabin har bragt, kan føre frem til den forsoning,

som hele verden håber på, tilføjede han.

Johannes Paul udtrykte det ønske, at alle borgere i Israel og alle, der lige som Rabin stræbte efter freden, måtte have det samme mod, som Rabin havde udvist i sine bestræbelser. Pavens afsluttede sin appel med ordene: »Fred! Shalom!«

Mange mennesker af god vilje blev ramt i hjertet ved den dramatiske meddelelse om Rabins død, sagde paven. Han satte stor pris på Rabin, der var sit lands tjener, en dygtig statsmand og en af hovedpersonerne i fredsprocessen i Mellemøsten.



Adventstid er forventningens tid, en tid til besindelse og bøn. Foto KNA.

## Unge under 16 år stemmeberettigede i Speyer

Speyer (KNA) - For første gang kan unge under 16 år tage del i menigheds- og forvaltningsvalgene i bispedømmet Speyer. Unge, der har modtaget firmelsens sakra-

mente, har stemmeret. Dermed er der givet et signal om, at unge i kirken tæller med. Ændringerne berører ca. 10.000 unge katolikker.

## 85-årig indianer præstevies

Vatikanet (KNA) - Om kort tid vil en 85-årig indianer blive præsteviet i Canada. Biskoppen af Mackenzie-Fort Smith, *Denis Croteau*, har besluttet sig for denne præstevieelse som følge af en graverende præstemangel i bispedømmet, der er landets største i areal. I bispedømmet lever der 20.000 katolikker og der har i længere tid kun været 9 præster.

## Databank i Vatikanet til bedre fordeling af præster

Rom (KIPA) - For fremtiden skal man ved hjælp af en databank i Vatikanet kunne opnå en mere retfærdig fordeling af præster i de forskellige lande og bispedømmer.

Sekretæren for Vatikanets kleruskongregation, ærkebiskop *Crescenzo Sepe*, anser det ifølge det italienske katolske dagblad »Avvenire« for nødvendigt, at præster lettere kan flyttes fra sted til sted, fordi der er så stor forskel på nord og syd, også hvad angår antallet af præstekald.

### Fra januar

Databanken, der ventes i brug fra januar måned, vil indeholde informationer om, hvor mange præster de enkelte bispedømmer i verden har til rådighed, sådan at fordelingen af præster kan koordineres.

### Aftales mellem biskopperne

Forberedelserne til oprettelse af databanken har stået på siden 1991. Man har forhørt sig hos verdens over 4000 biskopper for at få et overblik over, i hvilket omfang præster fra relativt velforsynede bispedømmer vil kunne »lånes ud« til bispedømmer med alvorlig præstemangel.

Når computeren viser, hvor der er »udbud« og hvor der er »efterspørgsel«, formidles kontakt mellem de enkelte biskopper. Ifølge Sepes oplysninger skal forflytelsen af en præst således ske på baggrund af en aftale mellem de to involverede biskopper.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Maria Jørgensen.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 13. december



iskoppens julehilsen, side 2  
astoralrådets møde, side 3  
synoden i Sverige, side 5  
ul, side 6-7  
orientering fra sognene, side 12-17

# katolsk orientering

Europæiske biskopper:

## Forstærk indsatsen for de fremmede

Zagreb (KIPA) - Den katolske kirke i Europa forstærker sin indsats imod den tiltagende angst for flygtninge og indvandrere. Det bekendtgjorde De europæiske Bispekonferencers Råd (CCEE) ved afslutningen af rådets møde i den kroatiske by Dubrovnik. Omkring 60 delegerede - biskopper og præster fra alle egne i Europa - deltog i mødet, der havde pastoralt arbejde blandt migranter som tema.

I deres bestræbelser på at fremme forståelsen for flygtninge og indvandrere sætter deltagerne først og fremmest på kirkeligt baseret arbejde. De anbefaler, at temaet »inter-

kulturelle relationer« tages op på alle kirkelige undervisningssteder. Der skal dannes grupper og fællesskaber, gennem hvilke der kan etableres kontakt mellem fremmedsprogede og den stedlige menighed. Det anbefales endvidere, at en fælles ansvarsfølelse oparbejdes hos både »fremmede« og lokale.

Forholdet til de offentlige instanser må ikke begrænses til en kritisk stillingtagen; der skal tværtimod fremlægges konkrete forslag og åbnes mulighed for et samarbejde. Det er også nødvendigt at støtte udviklingsprojekter i de lande, hvis befolkning udvander, og således give mennesker mulighed for at blive i deres eget land.

CCEE fremhæver sit engagement i den økumeniske dialog med andre kristne kirker og i dialogen med mennesker af andre religioner og overbevisninger. En særlig udfordring er mødet med islam.

Mange katolske organisationer beskæftiger sig med ud- og indvandring og med de dermed forbundne spørgsmål: CCEE, Det pavelige Råd for den pastorale Omsorg for Immigranter og Rejsende, Caritas og ComECE, der er bispekonferencernes repræsentation i EU.

Fortsætter på bagsiden

## Definitivt nej til kvindelige præster

Rom (KIPA) - Vatikanet har definitivt afvist, at kvinder kan blive viet til præster. Det er ikke et kirkedisciplinært spørgsmål, som man kan have delte meninger om, men et trosspørgsmål, som kræver »definitiv tilrædelse«, hedder det i en erklæring fra Tros- lærekongregationen. Beslutningen er således uigenkaldelig og ufejlbart.

Se bagsiden



Det er et stort ønske for mig, at vore familier må få fred og tryghed, være præget af kærlighed og enhed, og at alle, der har indflydelse herpå, inklusive familierne selv, i tro, gensidig lytten og tillid må arbejde på at opnå dette, skriver biskoppen i sin julehilsen på side 2.

Den første jul efter israelernes tilbagetrækning

## »En historisk fest i Bethlehem«

Bethlehem (KIPA) - I Bethlehem, stedet for Kristi fødsel, fejres julen i år uden det israelske militærs tilstedeværelse - for første gang siden 1967. Da den israelske udenrigsminister Shimon Peres i efteråret bekendtgjorde tidsplanen for hærens tilbagetrækning fra de besatte områder på Vestbredden, forsikrede han, at militæret ville være ude af Bethlehem inden helligdagene.

Elias Freij, der er kristen og har været borgmester i byen siden 1972, mener at den israelske tilbagetrækning vil være begyndelsen til et nyt kapitel i historien. »For første gang er det palæstinenserne, der er ansvarlige for forløbet af de kristne festligheder - lige fra sikkerhedsforanstaltninger til protokolspørgsmål«, siger han.

Fødselskirkens sognepræst Abu Khazen tror ikke, at festen kommer til at forløbe anderledes end de foregående år, selv om der i år for første gang vil være repræsentanter

for det palæstinensiske selvstyre blandt de officielle gæster - som britiske, jordaniske og israelske myndigheder har været repræsenteret, mens det var dem, der styrede landet.

### Arafat holder jul i Bethlehem

PLO-lederen Yassir Arafat har meddelt, at han agter at tilbringe juledagene i Bethlehem. Det er første gang, julen fejres i Bethlehem under det palæstinensiske flag; derfor vil Arafat være der, sagde han til den franske præsident Jacques Chirac, da de mødtes i Paris i midten af november.

Borgmester Freij ønsker sig en »historisk fest« og siger: »Byen bliver pudset, poleret og pyntet. Arabiske, europæiske og amerikanske kor kommer og synger; på denne dag skal Bethlehem være kristenhedens spirituelle hovedstad.«

Men selv om man glæder sig over den israelske tilba-

getrækning, er der et skår i glæden. Byen Bethlehem er fattig. Dens indbyggere tjener i gennemsnit - omregnet til danske penge - knap 600 kroner om måneden. Arbejdsløsheden ligger på omkring 50%, og mange kristne udvander.

»Jeg vil nødig have Bethlehem til at blive et kristendommens museum«, udtaler Freij bekymret. Borgmesteren gør opmærksom på, at hver anden indbygger var kristen for tyve år siden. I dag er det kun hver tredje. »Og hvis det fortsætter i samme retning, vil her om yderligere tyve år ikke være en eneste kristen tilbage.«

### Fred og fremtidsperspektiver

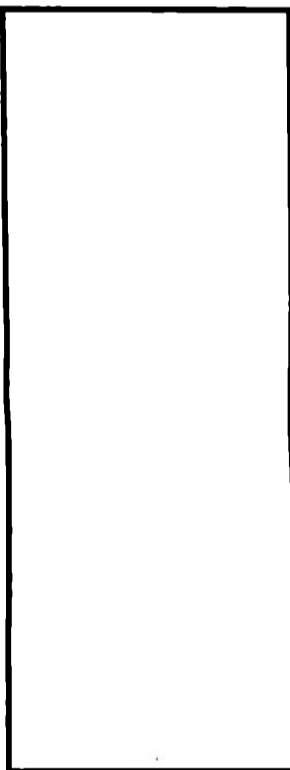
Det er borgmesterens håb, at de kristne i hele verden vedkender sig deres ansvar for Bethlehem. Han har planer om at appellere til Europas kristne regeringschefer og vil inden jul gøre Vatikanet opmærksom på byens situation.

For på trods af fredsprocessen myldrer investorerne ikke til Bethlehem. »De mener, det er for risikabelt«, er borgmesterens opfattelse.

Frem for alt vil Freij nu sætte gang i boligbyggeriet, så de unge kristne familier kan finde sig et hjem. Men dertil må byen have hjælp udefra.

Borgmester Freij er optimistisk med hensyn til kommunalvalgene i juni næste år. Hvis han genopstiller, behøver han ikke at frygte nogen opposition. Og dog - der høres andre toner fra hans eget rådhus: Hvis en muslim stiller op, har Freij ikke en chance, mener en anden folkevalgt.

For sognepræsten i Fødselskirken er dette spørgsmål dog af mindre betydning. »Det, der er vigtigt«, siger han, »er, at freden langt om længe giver palæstinenserne en chance for at tale sammen.«



Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adressforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X



## NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

Stenosgade 9, 1616 København V. - tlf. 31 22 64 22

Bispedømmets »folkebibliotek« har en bogbestand på 6.000 bind - bøger om bøn, meditation, mystik, bibelkundskab, tros-lære og helgenbiografier. Der findes også skønlitterære bøger f.eks. af Johannes Jørgensen, Graham Greene, Sigrid Undset, C.K.Chesterton m.fl. Lånetiden er normalt 2 måneder. De nyeste bøger udlånes normalt kun 1 måned. 1 års medlemskab koster kr. 75,-. Depositum for ikke-medlemmer er på kr. 100,-, som tilbagebetales, når bøgerne afleveres.

**Åbningstider:** (Lukket fra 23.12.95-13.1.96 begge dage inkl.)  
**Tirsdag, torsdag og fredag kl. 16-18.**  
**Onsdag kl. 14-18. Søndag kl. 11-13.**

## Weekends på Magleås

**KRISTEN MYSTIK før og nu - 5.del.**

19. jan. kl. 19.00 - 21.1.96 kl. 14.00.

Pris kr. 675,00.

I femte weekend om Kristen Mystik byder programmet på emnerne:

Pater Pio, en mystiker fra vor tid - ved pastor Martin Bergsøe.

Profetiske nådegaver i Kirken ved Niels Christian Hvidt. Anselm af Canterbury som mystiker ved Jacob Thomsen.

Kirkebegrebet hos Hildegard af Bingen ved Kirsten Kjærulff.

Der vil blive lejlighed til at deltage i messer og tidebøn. Ledere: Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

## ORDET OG FORKYNDELSEN

3. febr. kl. 10 - 4. febr. kl. 16.

Pris kr. 375,00.

Vi vil på denne weekend hovedsageligt beskæftige os med »Apostlenes Gerninger«, der netop er udkommet i studieudgave fra Det danske Bibelselskab. Vi skal se nærmere på, hvordan den første kristne forkyndelse var, - hvad kan vi lære af de første kristne forkyndere, - hvem var de første kristne?

Kursets formål er dels at vi lærer »Apostlenes Gerninger« bedre at kende, dels at vi er samlet om Bibelens ord både som studium og som liturgi. Indlæg ved sr. Abraham, Jerusalem, pastor D. Timmermann og Ulla Elmquist.

Kursusleder Ulla Elmquist

## »AT BEDE MED MYSTIKERNE«

Julian af Norwich

RETRÆTE-WEEKEND

Fr. 16. febr. kl. 19.00 - sø. 18. febr. kl. 14.00.

Pris kr. 600,00.

I denne weekend vil beskæftige os med en enkelt af dem, nemlig den engelske Julian af Norwich (1342-1416).

Ud fra hendes bog »Revelations of Divine Love« vil vi se på, hvordan hun kan inspirere til dybere bøn og give impulser til det åndelige liv.

Weekenden vil være en retræte med stilhed for således at give deltagerne mulighed for personlig fordybelse og bøn. Der er stilhed fra fredag aften efter første oplæg til søndag formiddag. Der er musik ved måltiderne, som indtages i tavshed.

Ledere: p. Michael Bradley OMI, sr. Anne-Maria Kjellegaard OSB og Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,- på check eller giro nr. 428 4429.

Magleås

Den katolske kirkes kursuscenter  
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød



Torsdag den 5. oktober blev det første spadestik taget til det ny menighedshus i Ringsted. Den 22. november samledes flere fra menigheden til rejsegilde, hvor bl.a. menighedsrådsformand Ove Kristensen (med kasket) holdt tale, meddeler Ringsted Dagblad. Yderst til højre ses pastor Hans Esmark. Menighedshuset forventes at stå færdigt 1. februar næste år.

## Biskoppen i sin jule- og nytårshilsen:

# Mere målrettet forkyndelse og styrkelse af kirkens karitative og diakonale dimension

### Kære trosfæller!

Den tilstundende julefest og det nye år er traditionelle anledninger til udveksling af hilsener og ønsker. Det er også mig magtpåliggende at henvende mig til jer med de bedste ønsker for den kommende fest samt ikke mindst gøre det i et taknemmeligt tilbageblik på året, der snart udrinder.

For os alle har bispeeskiftet været en stor og vigtig begivenhed, og jeg skal hermed straks rette en tak til alle, der deltog i begivenhederne omkring bispevielsesdagen den 7. maj ved personlig tilstedeværelse, forbøn, hilsener og praktisk hjælp. Mit nye liv som biskop blev hurtigt præget af besøg i flere menigheder, en side af min opgave, som jeg finder meget berigende. Jeg siger tak for den store venlighed, hvormed jeg er blevet modtaget rundt omkring og vil glæde mig til fremtidige besøg.

### Også megen glæde og optimisme

Selv om adventstiden er præget af en smule alvor, rummer dens budskab og de tekster, vi hører, også megen glæde og optimisme. Dette indhold ligger vel tæt op ad

vort daglige liv som mennesker og som kirke, hvorfor jeg også gerne vil søge inspiration til min bispegerning i denne af alvor omgivne glæde og forventning. Som medlemmer af Guds folk har vi allerede modtaget meget, som gør os egnede til at modtage og ville endnu mere; dette er vor åndelige ballast, når vi skal være kirke i Danmark og bringe håb til vort fællesskab og vore omgivelser. Det er mit ønske, at vi sammen må kunne løfte denne opgave og som kirke vokse og trives, også ved at begive os ind på felter, vi ofte synes uoverkommelige, såsom en mere målrettet forkyndelse og en

styrkelse af kirkens karitative og diakonale dimension.

### Må vore familier få fred og tryghed

Jeg har også nævnt familien som et vigtigt anliggende. Julen tages som oplagt og glædelig anledning til at føre familierne sammen; men hvor dette ikke længere kan lade sig gøre, forstærker festen blot smerte og savn. Det er derfor et andet stort ønske for mig, at vore familier må få fred og tryghed, være præget af kærlighed og enhed, og at alle, der har indflydelse herpå, inklusiv familierne selv, i tro, gensidig lytten og tillid må arbejde på at opnå dette.

Jomfru Maria er en central skikkelse i adventstiden, ligesom hun er det i kirken. Måtte hendes råd og forbøn styrke os, så vi sammen må søge og finde hendes søn, Messias og Immanuel, Guds salvede blandt os.

De kommende år vil være præget af åndelig forberedelse til det forestående årtusindskifte. Må Jesus, Fredsfyrsten, allerede nu være med os i disse forberedelser og give os alle velsignede juledage, et lykkebringende nytår og meget mod på fremtiden.

København, julen 1995  
Czeslaw Kozon

## Regnefejl på 100.000 kr. i skema

I kirkebidragtillægget i forrige nummer af »katolsk orientering« var der en fejl i skemaet, som kort gav nogle få hovedtal om bl.a. sognenes økonomi.

Skt. Vincent menighed i Helsingør havde ikke som anført udgifter i driften på 361.306 kr, men på 261.306 - altså 100.000 kr. mindre.

Det betyder, at menighe-

den i stedet for et underskud på 94.359 kr., har et lille overskud på 5.641 kr.

Se iverigt også læserindlægget på side 4 om Skt. Nikolaj Kirkes økonomi.

## »katolsk orientering«

ønsker læsere og annoncører  
glædelig jul  
og et velsignet nytår.

# I dag forsikrer vi alt!



Alm. Brand Lyngby  
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby  
Telefon 45 96 70 00



# Børnene er kirken i fremtiden

På pastoralrådsmødet holdt Georg Høhling et oplæg om Foreningen af Katolske Skoler i Danmark (FAKS). Georg Høhling er formand for FAKS og leder af Sankt Joseph søstrenes skole i Ordrup.

Alle 24 katolske skoler i Danmark er samlet i FAKS, der med en fælles målsætning og et udbygget samarbejde gør dem til ét arbejdsfællesskab. Skolens brugere - børnene via deres forældre - til sikres maksimal indflydelse gennem den enkelte skoles bestyrelse, og alle medarbejdere tages med på råd i det daglige.

De katolske skoler er økumeniske; kun en brøkdel af børnene er katolikker, men hvis en klasse er fyldt op, vil katolske børn få forrang på en venteliste.

FAKS er medlem af Danmarks Realskoleforening (hvis bestyrelse er halvt fyldt med FAKS-folk) og af Frie Grundskolers Fællesråd. Foreningen har lukket dørene op for katolske skoler i Norge og Sverige, hvor der er så få af dem, at der ikke er basis for en egen organisation.

Præsentationen af foreningen og dens arbejde satte mange tanker i gang hos pastoralrådet medlemmer, der med vidt forskellige indfaldsvinkler viste stor interesse for skoleme.

## Loyale medarbejdere en nødvendighed

Blandt de ting, der blev taget op, var efterspørgslen på katolske lærerkræfter. Skoleme har et stort antal ikke-katolske medarbejdere; nogle steder er

der direkte mangel på kvalificerede, katolske religionslærere, lige som der savnes kvalificerede, katolske ansøgere til ledige skolelederstillinger.

FAKS respekterer de ikke-katolske skoleledere for deres loyale samarbejde, selv om en katolsk leder naturligvis er det allerbedste. Men det er »ikke bare Helligånden, der styrer skolen«, sagde Georg Høhling og understregede nødvendigheden af faglige kvalifikationer.

Til gengæld er der - og skal der være - katolsk majoritet i skolens bestyrelse. Det må til sikres, at såvel menighedens som bispedømmets repræsentant i den stedlige skoles bestyrelse udfylder sin post og medvirker til at sætte et katolsk præg på skolen.

Den loyalitet, såvel katolske som ikke-katolske lærere er forpligtet til, modvirker en udvanding af skolens katolske linie. Loyaliteten gælder FAKS' målsætning, sådan som læreren er gjort bekendt med den; i lærernes seneste overenskomst er loyalitetsparagraffen blevet strammet op på foranledning af blandt andre FAKS.

## Familieliv og værdiformidling

Endelig er det først og fremmest i familien, børnene skal have deres religiøse opdragelse. Skolen skal ikke stå for den, heller ikke at modarbejde den - men give børnene nogle positive alternativer. Eksempelvis kan en skole i en by(del), hvor de fleste hjem er relativt velstillede, uden at

modarbejde forældrene lærer deres børn, at der er andet i livet end materielle goder.

Det eksempel, praktiserende katolske forældre viser deres børn, vil være langt mere værd end lærerens teoretiske undervisning. Hvis børnene går med forældrene i kirke om søndagen og dér møder en eller flere af deres lærere, vil familiens og skolens bidrag til den katolske opdragelse smelte sammen.

Som en særlig udfordring til læreren på den katolske skole nævntes seksualundervisningen. Er det kirkens eller den almindelige, danske holdning, der undervises ud fra? Hvordan håndterer man for eksempel oplysning om prævention?

FAKS' målsætning bygger på det kristne menneskesyn, sådan som det kommer til udtryk i Den katolske Kirkes lære. Det er nødvendigt, at man drøfter dette menneskesyn på skolerne, så man ved, hvad man har at leve op til. Børnene skal vide besked om prævention. Men det er vigtigt, at man samtidig formidler et værdisæt, nogle normer, så der kan dannes en holdning til prævention, der stemmer overens med det kristne menneskesyn.

## En investering i fremtiden

Værdiformidlingen skal gennemsyre al opdragelse og undervisning; det er i sidste instans den, der fremelsker de kommende katolske lærere - og de kommende katolske familier.

Den egentlige religionsun-

dervisning burde til dels kunne varetages af sognepræsten; måske kunne den katolske del af en skoleklasse »splejse sammen« med en gruppe jævnaldrende, der går til undervisning i sognet. Ikke alle præster kommunikerer lige godt med børn; måske kunne man oprette et kursus, der gav dem bedre forudsætninger?

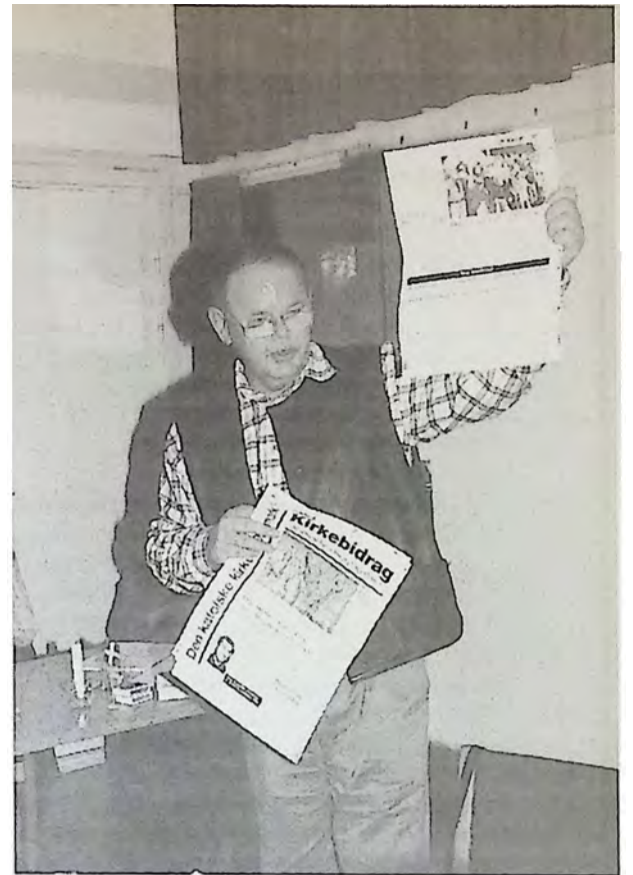
Der blev spurgt efter Den nordiske Bispekonferences retningslinier for katekese. Et »eget« system savnes, men det vil kræve tid og kræfter at udarbejde noget nyt. Også i denne sammenhæng blev det gode eksempel fremhævet: »Man underviser ikke bare ved hjælp af en bog; man underviser med hele sig selv«.

De katolske skoler skal naturligvis trække på mulighederne for økonomisk tilskud fra det offentlige, lige som de skal benytte sig af konsulentbistand, når det er relevant. Men det må være lige så selvfølgelig, at sognet, menigheden, katolikkerne bakker skoleme op. Børnene er kirken i fremtiden - og den fremtid er vi alle ansvarlige for.

mj



Skoleleder Georg Høhling.



Formanden for kirkebidragsudvalget, Erik Schou med kampagnematerialet. De fire sider sendes nu ud til sognene.

## ..og lidt om kirkebidrag

Kampagnen for flere kirkebidragsydere bør følges op i menighederne. Det er kirkebidragsudvalgets overbevisning, at det kun er i de lokale sammenhænge, at resultaterne skabes, sagde formanden Erik Schou på pastoralrådets møde i november.

I rapporten til rådet anbefaler kirkebidragsudvalget, at

pastoralrådets forretningsudvalg, Katolsk Bispekontor, Pastoral-Centret, biskop, præsteråd og de ansvarlige præster for to-kulturelle medlemmer af vor kirke følger initiativerne op i forbindelse med kampagnen.

Udvalget beretning blev vedtaget med stort flertal.

kk

# Forslag om spørgeskemaundersøgelse blev trukket tilbage af forslagsstiller

*Biskop Kozon mener en aktion bør vendes til noget positivt*

Med en spørgeskemaundersøgelse, som den nu er udformet, finder vi ud af, hvad folk mener om bestemte ting, - og det ved vi i vid udstrækning i forvejen, så vi kan ikke bruge resultatet til noget.

Det sagde biskop Czeslaw Kozon på pastoralrådets møde om et udkast til spørgeskemaundersøgelse, som Børge Mannov havde udarbejdet. Forslaget indebar, at skemaet skulle udsendes til landets katolikker.

Det adskiller sig fra underskriftindsamlinger, der er gennemført i udlandet, ved at være neutralt, siger Mannov i forslaget.

Den viden, der opnås, kan blive betydningsfuld for alle, der har et ansvar for det pastorale arbejde, deriblandt de kirkelige myndigheder i Rom, biskoppen og pastoralrådet, siger Mannov videre.

Blandt emnerne i forslaget er: offentlighed omkring bispseudnavne, biskoppens ret til at flytte rundt på sognepræster uden om menighedsråd, cølibatet, fraskiltes mulighed for at gifte sig igen, kvindelige præster, fødselsbegrænsning m.v.

Aktionen bør vendes fra det negative til noget positivt, sagde biskoppen videre i sit indlæg mod denne skemaun-

dersøgelse. Den tager udgangspunkt i spørgsmål, som giver anledning til utilfredshed og frustration, sagde biskoppen videre.

Vi kunne forestille os, hvis vi endelig skulle lave en aktion, at den skulle tage udgangspunkt i emner, folk havde en mening om, sagde biskoppen videre. Man kunne spørge: hvilke emner mener I, der kunne gøres noget ved? Pastoralrådet bør forsøge at begrænse sig til de regler, der er gældende i den katolske kirke.

Selv nævnte biskoppen en række emner, som han kunne tænke sig, rådet ville tage op:

katekese, familien - både i forberedelse til familielivet og i at samle op, når det går galt, fremme af præste- og ordenskald, økumeni og den multietniske sammensætning i menighederne.

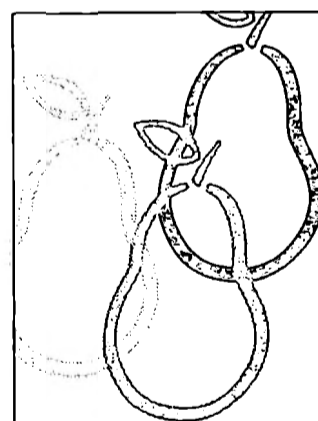
Biskop Czeslaw Kozon mente, at tidspunktet endnu ikke var inde til en undersøgelse, for man må også stille sig spørgsmålet, om vi kan nå at følge det op.

Flere pastoralrådsmedlemmer gav også udtryk for skepsis over for en skemaundersøgelse, hvorefter Børge Mannov trak sit forslag tilbage.

kk

## Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund

ønsker alle medlemmer en rigtig glædelig jul og et godt og velsignet nytår



Revision med sund fornuft...

Professionel assistance i alle revisions- og regnskabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning. Dansk landsdækkende organisation med 9 afdelinger. Flere end 3.800 bruger os allerede. Vi tilbyder også Dem et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

**rvt**  
revision

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

De finder RVT revision a/s i:	Skærbæk	lf. 74 75 18 00	
København	lf. 33 26 70 00	Vejlen	lf. 75 36 02 11
Tåstrup	lf. 42 52 08 00	Århus	lf. 86 28 48 44
Vordingborg	lf. 53 77 11 66	Holstebro	lf. 97 41 22 11
Odense	lf. 66 15 85 55	Aalborg	lf. 98 18 41 22



# Et godt blad-år

1995 har været et godt år for ytringsfriheden i kirken. I januar og februar domineredes læserdebatten af indlæg om de gengifte fraskiltes ret til deltagelse i messens kommunion. Dønningerne lagde sig først, efter at biskop Martensen - som selv var sat under anklage fra et par præsters side - i to eminente artikler gjorde rede for forskellen mellem tro og regulativer, mellem jura og nådens stand og mellem norm og samvittighed. I de dage var det en særlig fornøjelse at være redaktør ved dette blad.

Knap nok var denne gode debat stilnet af i slutningen af februar, da »omstændighederne«, hvorunder biskop Martensens længe hemmeligholdt fratreden og den nye biskops udnævnelse blev præsenteret for den danske offentlighed, sørgede for nyt bølgeskulp i vort bispedømme. Pastoralrådet ønskede en forklaring fra den pavelige nuntius og fik et diplomatisk svar, som skik er, hvori der blev gjort rede for, »at proceduren var fulgt«. Ikke underligt, at mange danske katolikker kom med ønsket om nye procedurer.

På samme tid lød der i Frankrig protester mod afsættelsen af biskop Gaillot og skabte »Kirkefolkets ønsker« i Østrig en kædereaktion, som forplantede sig til Tyskland og Flandern.

Læserne er glade for større billedreportager. Vi var på pletten, da bispedømmet mindedes 50-året for bombing af Jeanne d'Arc-skolen, ved Czesław Kozons bispevielse og ved biskop Martensens 30-års embedsjubilæum. Ordenssamfundets runde fødselsdage blev omtalt, i det mindste i det omfang, redaktionen blev gjort opmærksom på dem i god tid. Denne side af vort redaktionsarbejde er stadig vanskelig at forbedre, når vi ikke kan regne med lokale fotografer, der sender os deres udmærkede billeder. Vi kan ikke være alle steder i Danmark, hvor der sker noget spændende.

Vi regner med, at 1996 bliver et år med lige så gode orienteringsmuligheder om, hvad der foregår i verdenskirken, hvor lægfolket faktisk er begyndt at få mund og mæle. Mon ikke Roms sidste udspil mod kvindelige præster og den forbudte debat om emnet lægger op til en ny gennemligning af vore kirkelige farvande? Kardinal Ratzingers svar ligner en dogmeerklæring. Skulle det være en ny fremgangsmåde ved fremtidige dogmeerklæringer, at først udtaler Trosælærekongregationen sig, hvorefter paven »godkender« dennes udsagn, så mangler der dog endnu et vigtigt led i proceduren, inden et dogme kan være et dogme, nemlig de troendes konsensus. Der er ikke meget, der i øjeblikket tyder på, at dette »hele Gudsfolkets enstemmige« samtykke findes. Så, det bliver spændende også i 1996 at kunne låne spalteplass til den fortsatte meningstilkendegivelse i kirken. Måske skyldes bladets åbenhed for denne meningsfrihed, at vi i 1996 fik det største frivillige bidrag til »katolsk orientering«, som vore læsere nogen sinde har ydet, over 1 mio. kroner!

Vi takker for denne støtte og lover at arbejde videre i koncilets ånd.

W.W.

## Katolik i Danmark

af sr. Hildegard Madsen O.S.B.

er udkommet

Den kan ligge under juletræet, hvis den bestilles straks eller købes i Steno-Butikken, Vesterbrogade 28, 1620 København V. Telefon 31 24 36 30. 80 sider med s/h og farveillustrationer. Kr. 97,50. Se omtalen af bogen i »katolsk orientering« nr. 19 side 9.

## Læserne diskuterer

Formand for Danmarks Unge Katolikker, Louise Fink-Jensen:

# Bliv ikke modløs i lokalforeningerne hvis I mangler penge - der er hjælp at hente

I »katolsk orientering« nr. 18 var der et indlæg fra Jørgen Frost-Jensen, Herning, vedr. arbejdet i pastoralen 4. Der blev bl.a. skrevet, at ungdomslokalforeningen i Herning måtte lide under, at DUK havde skåret i sit tilskud til lokalforeningerne. Denne misforståelse vil jeg hermed skynde mig at rette på.

Folkeoplysningsloven er indrettet sådan, at lokalforeninger og deslige kan søge kommunalt tilskud, hvis de har en vis størrelse. Da landsorganisationen, d.v.s. også landsorganisationen DUK, ikke er omfattet af Folkeoplysningsloven, har disse i stedet mulighed for at søge om tipstilskud gennem Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF).

Dette tilskud bliver bl. a. brugt til drift af DUK, finansiering af f.eks. sommerlejrene og til indholdsmæssig støtte til lokalforeningerne (bl.a. udsendelse af materiale). Der er dog nogle lokalforeninger, som kan komme i klemme som f.eks. Herning, da lokalforeningen ikke er stor nok til at søge kommunalt tilskud. Herning har da mulighed for at søge DUK om støtte.

Fordi tipsmidlerne blev øget over en årrække, havde DUK i 1995 valgt at sætte nogle penge til side i en »Lokalpulje« med netop det formål, at give tilskud til lokalforeninger, som søgte støtte til forskellige arrangementer. Det skal dog siges, at der er

faste retningslinier for »Lokalpuljen«, og der kan ikke søges støtte til alt.

Alle lokalforeninger har derfor mulighed for at søge støtte hos DUK. Der opfordres selvfølgelig også til, at sognet støtter ungdomsarbejdet økonomisk, ligemeget om lokalforeningen har mulighed for at søge kommunalt tilskud eller ej.

Det er især sognets ansvar, at ungdomsarbejdet fungerer godt. DUK kan så gå ind og støtte især med vejledning og gode råd til både det indholdsmæssige og det organisatoriske.

Jørgen Frost-Jensen refererer formentlig til, at Herning lokalforening på DUKs Årsmøde 1995 kom med et forslag om, at DUK skulle give et bloktilskud til lokalforeningerne. Derefter kunne lokalforeningen selv planlægge og bestemme, hvordan tilskuddet skulle bruges og sende regnskab til DUK. Det blev fra Hovedbestyrelsens side forklaret, at det ville ødelægge DUKs økonomi, hvis lokalforeninger skulle have bloktilskud. Nogle sogne ville så få tilskud, selvom der ikke var et højt aktivitetsniveau, og det ville være en dårlig tendens, hvis landsorganisationen DUK fik en del af ansvaret for lokalforeningernes økonomi. Det kunne i nogle tilfælde bevirke, at en lokalforening ville blive økonomisk afhængig af DUK.

Forslaget blev efter nogen diskussion trukket tilbage af forslagsstiller, men ville blive omformuleret til næste Årsmøde.

I denne forbindelse blev det på Årsmødet 1995 vedtaget, at DUK skulle arbejde for, at der skabes mulighed for særligt tilskud til lokalforeninger i meget betrængte menigheder, som ikke har mulighed for at få tilskud andet steds fra.

Som tidligere nævnt, har tipstilskuddet til DUK været øget over de sidste år, og DUK har heller aldrig før givet så mange penge i tilskud til lokale arrangementer som i øjeblikket. Vi håber i DUK at kunne fortsætte med dette så vidt som muligt, men da tips-

tilskuddet til DUK er faldet 1995 og også gør det i 1996 er de økonomiske muligheder nok blevet lidt begrænsede.

Ellers vil vi gerne opfordre lokalforeningerne til at kontakte DUKs organisationskonsulent, Anne Marie Herdenborg, eller landskonsulent Johannes Nordentoft, for at få råd og vejledning med hensyn til at søge om penge andre steder også. Der er nemlig mange måder at skaffe penge på alt efter hvilke arrangementer, der afholdes.

Så bliv ikke modløs, hvis mangler penge ude i lokalforeningerne - der er hjælp at hente.

Louise Fink-Jensen  
Formand for DUK

## Gid det var så vel i Skt. Nikolaj menighed

Gid det var så vel, at vi virkelig i Skt. Nikolaj Kirke havde alle de 82.708 kr., som det synes at fremgå af »katolsk orientering« nr. 18. Men dette tal omhandler kun driften og ser ikke på, at vi har et betydeligt underskud på ejendommen på 93.518 kr., hvilket betyder, at årsregnskabet slutter med et negativt tal på 10.810 kr.

Regnskabet kan stadig ses i

sakristiet, men det forenkledede regnskab, der fulgte med sognebladet først på året er nok mere overskueligt.

Det er svært for at forstå, hvad almindelige mennesker kan bruge tallene på skemaet til - regnskaber må ses i sammenhæng.

Ida Marie Nielsen  
Menighedsrådsformand  
Skt. Nikolaj Kirke, Hvidovre

## Er man bange for at deltagerne skal kede sig på retræterne?

På weekendretræters program er der gerne et punkt, der hedder »socialt samvær«, henlagt til lørdag aften.

Efter et langt program dagen igennem med flere foredrag, komplet m.m. ser man hen til dette programpunkt med forventning, ikke blot som tiltrængt afslapning efter en krævende dag, men lige så meget som de par timer, hvor man får mulighed for at udveksle tanker med de andre deltagere og lære hinanden lidt at kende.

Lægger katolikker ikke netop stor vægt på fællesskab? Det opleves ikke blot ved hovedsagelig envejskommunikation.

Hvorfor sker det da gang på gang, at arrangørerne uden videre springer netop dette

vigtige punkt over og i stedet tvangsindlægger os til en ikke programmat film eller video af mere eller mindre vedkommende art, eller lige så uventet erstatter det lovede sociale samvær med en to timer lang oplæsning af moderne lyrik, hvad jeg også har været ude for.

Er det fordi man er bange for, at deltagerne skal kede sig, når de er overladt til hinandens selskab? Eller hvorfor synes man, at vi sådan skal stopdres.

Kan vi ikke anmode retrætelederne om at overholde de programpunkter, vi bliver lovet inden tilmelding eller ved kurssets begyndelse?

Ellers føler vi os snydt.

Ethel Solhauge

### Indbinding af »katolsk orientering«

Så er det atter tid til at bestille indbinding af 3 årgange (1993-94-95) af »katolsk orientering«

De første 20 bestillinger, redaktionen modtager, kan slippe for at indsende bladene. Bestilling bedes afgivet inden jul.

Pris kr. 355,- + moms + evt. forsendelsesomkostninger.

»katolsk orientering«  
Vesterbrogade 28, 4.  
1620 København V.  
Tlf. 31 21 14 44 - fax 31 24 49 75

### Reception »katolsk orientering«

Vi har hverken fået nye lokaler, kontorbeplantning eller Pulitzerprisen, men k.o.'s energiske

Knud Kluge fylder 50 år

og det markeres med en reception

TORS DAG DEN 18. JANUAR 1996 KL. 15 - 18.

Alle, der ønsker at gratulere Knud på hans runde dag, er hjerteligt velkomne på Vesterbrogade 28, 4.sal tv.



# På väg till Emmaus

## Anden og sidste del af den svenske stiftssynode afsluttet

Den katolske synode i Sverige sluttede sin anden og sidste samling i begyndelsen af oktober måned i år. Det var ellers 750 år siden, der sidst var synode i Sverige.

Synoden, der fandt sted i Vadstena, havde 137 deltagere, fordelt på 12 grupper, der skulle behandle følgende emner: Katolsk identitet, Det kristne livs kilder, At vidne om troen, Delagtighed og medansvar i menigheden, Den enkelte og fællesskabet og Kirkens sociale ansvar.

Emnene er blevet viderebehandlet i tiden mellem de to samlinger og fremlagt på synodens efterårsamling.

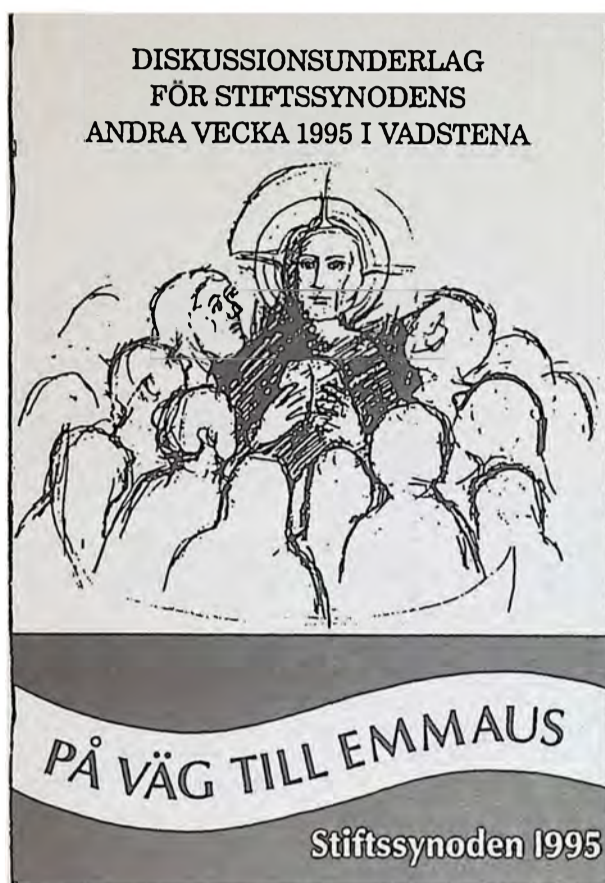
Der blev brugt megen tid i den første samling på at diskutere forholdet mellem menighederne og de forskellige nationale grupper. Det resulterede i, at der blev nedsat et særligt udvalg til at tage sig af disse spørgsmål.

Et kontroversielt emne, som gav anledning til længere debat var de fraskilte giftes stilling i kirken, og hvordan de kirkeretlige bestemmelser skal forenes med den pastorale omsorg for den enkelte. Synoden kunne ikke blive enig om en fælles udtalelse, men slutdokumentet blev udformet på en måde, som åbner mulighed for fortsat samtale i dette ømtålelige spørgsmål.

En masse anbefalinger

Et stort ønske var forbedrede uddannelser inden for forskellige områder. Det foreslås, at man udarbejder planer for grund- og videreuddannelser, der skal gælde for præster, diakoner, ordensfolk og lægfolk samt en særlig uddannelse for pastoralassistenter. Det blev foreslået, at alle menigheder inden for fem år skulle have en pastoralassistent. Det mente nogle var en dårlig idé, da man så ville miste den frivillige arbejdskraft. I forlængelse af uddannelsesplanerne ligger tanken om oprettelse af en katolsk, teologisk højskole tilknyttet et universitet eller en teologisk institution i Sverige, og som kan give uddannelsespoint. Det anses for en nødvendighed, hvis kirken i fremtiden skal fungere effektivt i samfundet.

En indtræden i informationsteknologiens tidsalder gør det nødvendigt, at stiftet sam-



kører al registrering af information. Synoden anbefaler, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal være ansvarlig for

oprettelse og anvendelse af et PC-net menigheder og bispedømmet imellem.

Hvad børne- og ungdoms-

arbejdet angår, foreslås en udvidet organisation, hvor KPN (Katolska pedagogiska nämnden) indgår sammen med Kateketcentralen, de katolske skoler, SUK (Sveriges unge katolikker), ungdomspræsterne etc. I et så mangekulturelt samfund som det katolske stift, kræves der en særlig indsats for katekese og ungdomsarbejde.

En religionssociologisk undersøgelse blev anbefalet. Det blev dog oplyst i plenum, at en sådan undersøgelse allerede findes.

Det blev foreslået biskoppen at oprette et informationssekretariat med mindst én heltidsansat og et antal frivillige sagkyndige med den vigtige opgave at udarbejde en medieplan.

### »Kvindeligt diakonat«

Et kontroversielt forslag drejede sig om »kvindeligt diakonat«. Der var nogen forvirring omkring begrebet. Var der tale om en viet diakon eller en pastoralassistent? I

den forbindelse blev det oplyst, at Rom faktisk har en kommission, som arbejder med spørgsmålet om et kvindeligt diakonat. Biskop Brandenburg blev anbefalet af synoden, sammen med den nordiske bispekonference og de kirkelige myndigheder at forhøre sig om mulighederne for at indføre et kvindeligt diakonat.

Blandt de øvrige forslag var en socialpastoral langtidspan, særlig omsorg for asylansøgere, arbejdsløse, aktivt miljøarbejde og sidst, men ikke mindst, en chefuddannelse for præster, der inkluderer personalepolitik, konflikt-håndtering, uddelegering, økonomi etc.

Hertil indvendte en sognepræst, at han ikke kunne se, hvordan der skulle blive tid til sjælesorg med alle de kurser!

Sluttelig blev biskoppen opfordret til at indskærpe menighederne at sætte sig grundigt ind i Den Katolske Kirkes sociallære.

ks

## Tillykke

## P. Stefan Huber fylder 60 år 27. december

Selv om p. Huber i sin beskedenhed ikke kan lide opmærksomhed, så kan vi ikke lade være med i taknemmelighed at tænke på ham i anledning af hans 60 års fødselsdag den 27. december 1995.

P. Stefan Huber blev født i Østerg. Efter teologiske studier og præstevieelse kom han til Danmark i 1961. Det meste af sin tid her i landet virkede han som præst ved Skt. Annæ kirke på Amager.

Endelig i 1986 var det os i Skt. Albani menighed forundt at få ham som vor præst og sjælesørger. Siden sin alvorlige sygdom i 1991 har han en del fysiske problemer at slås

med, men ånden, som vi nyder godt af i hans foredrag og prædikener, er der ikke noget i vejen med.

Med sjælden klarhed forstår p. Huber at gøre rede for de mest indviklede teologiske spørgsmål, og aldrig går man hjem om søndagen fra hans prædikener uden at have fået noget med at tære på.

Vore bønner og lykønskninger kan han være forvisset om. Vi håber at have ham i mange år endnu som vor hyrde.

### Messe og reception

I dagens anledning vil p. Huber celebrere messe kl. 10.30 med efterfølgende uformel reception i sognelokalet.

I sin uselvished har han frabedt sig enhver form for gaver. Chokolade og vin kan han ikke tåle, og blomster visner. Men hvis nogen alligevel vil betænke ham med noget, så vil et bidrag til orgelfonden være i hans ånd og til hans store glæde.

Et bidrag til orgelfonden kan sendes på sognets giro 60 19 323 mkr. »p. Huber«.

Jan Mrzyglod

Menighedsrådsformand



Stefan Huber C.ss.R.

## Adolf Meister S.J. 25 år i Århus

Pater Adolf Meister S.J. kan den 13. januar 1996 fejre sit 25 års jubilæum som sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus.

I den anledning inviterer

menigheden til en festlig messe lørdag den 13. januar kl. 12.00. Efter messen afholdes en reception i skolens sal.

Alle er velkomne.

Menighedsrådet

## Munter afslutningsfest på den svenske stiftssynode

### Et revy-indslag bød på en opdigtet »encyklika til manden«

Som afslutning på den svenske stiftssynode i Vadstena i begyndelsen af oktober blev der afholdt en munter fest i rigssalen på Vadstena Slot.

Et af festens mest populære indslag var en revy, som blandt andet bød på en opdigtet pavelig »encyklika til manden«, forfattet af Ewa Welin. Hun havde hovedsagelig gjort brug af autentiske citater fra pavens skrifter, og helt enkelt skrevet »manden« i stedet for »kvinden«.

Det gav en fantastisk morsom effekt og blev hilst med latterkaskader.

Mange forstod pludselig, hvad moderne kvinder i almindelighed føler over for pavens så venlige og anerkendende, men ak så fremmed og utidssvarende måde at omtale dem på.

i forordet, til alle kvinder af god vilje.

Paven skriver direkte og ligefremt. Den tanke, at manden skal blive ved med at være mand og aktivt bekræfte sin egenart, går som en rød tråd gennem encyklikaen. Manden har trods alt også et kald og en opgave i verden, og til dem, der påstår noget andet, siger paven, at manden har ydet et positivt bidrag til menneskehedens historie. Ethvert forsøg på at undervurdere mandens rolle, er uretfærdigt, tværtimod indskærper encyklikaen gentagne gange, at mandens indsats fortjener stor respekt. Manden kan også komme til at spille en betydningsfuld rolle i fremtiden; det må vi i dag ikke lukke øjnene for. Nej, det er på høje tid, at manden i enhver sammenhæng behandles i fuld overensstemmelse med hans værdighed, for selv om han er anderledes understreger encyklikaen, at han har de samme rettigheder

som kvinden, eftersom også han er skabt i Guds billede.

Men hvad er det da at være skabt til mand? Hvori består mandens unikke egenart og opgave? Her bliver encyklikaen meget klar, og man mærker, at det også et hjerteanliggende for paven. Intensivt og kyndigt giver han sit svar: Mandens særlige opgave er at tjene. Josef fremhæver her som det største forbillede, i al sin enkelthed: diskret og ydmyg tjener han Guds plan og Kvinden og Barnet. Man kan ikke nægte, at det hører til mandens naturlige anlæg at tjene; han har jo til alle tider været netop en tjener: han har jaget og fisket, anlagt veje og bygget byer, udviklet kunst og videnskab - til kvinden. Dette faktum gør ham ingenlunde mindre værd, fastslår encyklikaen.

Paven anlægger en næsten appellerende tone, når han opfordrer verdens kvinder til at forsøge at se og sætte større pris på mandens egenart: Der





# Jul

Af Karl Rahner S.J.

I dag fejrer vi jul. Det er jo da en from skik. Et juletræ med lys og gaver, forventningsfulde børn, lidt julemusik; det er altid smukt og rørende. Og når man så tilsætter lidt religiøsitet for at sætte stemningen yderligere i vejret, så bliver det hele endnu mere smukt og rørende. Vi har jo altid alle - hvem vil fortænke os i det - i det skjulte lidt medlidenhed med os selv og synes derfor, at vi fortjener lidt stemning, der kan skænke fred og trøst. Det er ligesom, når man klapper et forgrædt barn på hovedet og siger: så slemt er det da heller ikke; det bliver nok snart godt igen.

**Er julen en stemning?**  
Er det alt, hvad der ligger i julen? Er det det væsentlige? Eller er det smukke og hyggelige, det stille og velkendte kun et smukt og mildt ekko af en begivenhed, som er dét, der virkelig fejres på denne dag, og som foregår et helt andet sted, langt højere oppe i Himmelen og langt dybere nede i afgrundene og meget længere inde i sjælen? Er juleglæde og julefest kun en stemning, noget uvirkeligt, man flygter ind i, eller er det et udtryk for en hellig højtidelighed af en virkelig be-

givenhed, som man går hen imod i stor hjertens tapperhed, for at det samme også skal ske i os og gennem os, fordi det i hvert fald er sandhed og virkelighed, selv når vi ikke vil indrømme det, selv når vi ikke fatter mere af det end lidt barnlig romantik og borgerlig hygge.

Julen er mere end en smule

opmuntrende stemning. På denne dag, i denne hellige nat, drejer det sig om barnet, om dette ene barn. Om Guds Søn, der blev menneske, om hans fødsel. Alt andet ved denne fest får liv herfra eller dør og bliver til en illusion. Jul betyder:

Han er kommet. Han har gjort natten lys. Han har gjort vort mørkes nat, vor ufattelighe- des nat, vore rædslers og håbløsheds nat, til julenat, til hellig nat. Det er, hvad jul betyder. Det øjeblik, da dette skete, virkeligt og for alle tider, skal gennem denne fest for altid være virkelighed også i vort hjerte og vort sind.

Hvis vi mennesker nærrede

tiltro til den ganske almindelige dagligdags opfattelse, måtte vi egentlig - i småt som i stort - nå til den fortvivlede anskuelse, at der intet sker i verden, at der ganske vist er en evig op- og nedgang i verdens begivenheder, i folkeslagenes skæbne, i hvad der vnderfares én personligt, hvad der måske lige nu er noget godt og glædeligt, men som oftest er noget ondt og sørgeligt, og at alt til syvende og sidst kredser i sig selv uden mål og med, fortærer sig selv blindt og uundgåeligt, at menneskene kun skjuler tildragelsesens meningsløse formålsløshed for sig selv, ved at de ængstelig værter sig for at tænke længere end til dagen i morgen.

## Et lille lysglimt i et uendeligt mørke

I os selv og for os selv alene er vi en evig, grusom og dræbende gåde. Hvis vi kun vil se på dette barns fødsel, der fejres i dag, ud fra os selv, så kunne vi om det og om os selv kun sige, dystert og fuldt af bitterhed, som der står i det fjortende kapitel i Jobs bog: Mennesket, født af en kvinde, hans liv er stakket, han møttes af uro, han spirer som blomsten og visner, flyr som skyggen, står ikke fast. - I os selv er vi kun som et lille lysglimt i et uendeligt mørke, et lille lysglimt, som kun kan gøre mørket endnu mere rædselsfuldt; vi er kun som et regnskab, der ikke stemmer. Udstødt i tiden, der lader alt flyde bort, tvunget ind i en tilværelse, uden at være spurgt, bebyrdet med vanskeligheder og skuffelser til sin egen kval og straf begynder man selv-forskyldt at lide døden fra det øjeblik, da man bliver født; ubeskyttet, jaget, og man skjuler barnagtigt dette for sig selv bag det, man kalder de gode sider ved livet; men som sandt at sige ikke er andet end det raffinerede middel til at forhindre, at livets martyrium

og tortur ender for hurtigt.

## Noget nyt er brudt ind i verden

Men når vi i tro, i en beslutning, nøglen og frem for alt modig tro siger: Det er jul, så siger vi dermed: Der er brudt noget ind i verden og vort liv, noget, der har givet det hele et mål og en afslutning, noget der har gjort ende på den gamle prædikens »intet nyt under solen« og på den nye filosofis gru for den evige gentagelse. Derved er vor nat, den frygtelige, den kolde og øde nat, hvor sjæl og legeme venter på kuldød, blevet til julenat, til hellig nat. For Herren er her. Skabningens og mit livs herre. Han ser ikke længere fra sin evigheds »alt i ét og på én gang« blot ned på mit henrivende livs evige skiften i dybet.

Det evige er blevet tid, Sønnen menneske, den evige verdensforuft, al virkeligheds altomfattende meningsfyldthed er blevet kød. Og dermed er tiden og menneskelivet blevet forvandlet. Derved at Gud selv er blevet menneske. Ikke i den forstand at han er ophørt med at være Sig Selv, Guds evige Ord med al sin herlighed og ufattelige salighed. Men han er i sandhed blevet menneske.

Og nu angår denne verden og dens skæbne ham selv. Nu er han ikke længere kun tilskuer til dens forløb, nu er han selv med i det, nu er han til mode, som vi er til mode, nu falder vor lod på ham, vor jordiske glæde og vor egen elendighed. Nu behøver vi ikke længere at søge ham i Himmelen uendelighed, hvor vort sind og vort hjerte farer vild, nu er han også selv på vor jord, hvor det ikke går ham bedre end os, hvor der ikke blev ham nogen særstilling til del, men vor fælles lod: sult, træthed, fjendskab, dødsangst og en ussel død.

At Guds uendelighed antog den menneskelige be-

grænsning, saligheden i dens dræbende sorg og liv døde; det er den usandsynligste sandhed. Men kun det - dette troens mørke lys - og vore nætter lyse, kun det skaber hellige nætter.

Gud er kommet. Han her. Og derfor er alt anderledes, end vi forestiller os. Tiden er blevet forvandlet fra en evigt flydende strøm til en begivenhed, som med lydløst entydigt målbevidsthed fører til en ganske bestemt afslutning, hvori vi og verden vil komme til at stå for Guds uhyllende åsyn. Når vi siger: Det er jul, så siger vi dermed Gud har sagt sit sidste, sit dybeste, sit skønneste ord ind i verden, i Ordet, der blev kød et ord, der ikke mere kan tages tilbage, fordi det er Gud uigenkaldelige gerning, fordi det er Gud selv i verden.

Og dette ord betyder: Jeg elsker dig, du verden og du menneske. Det er et helt uventet, et helt usandsynligt ord. Thi hvordan kan man sige dette ord, når man kender mennesket og verden og deres grufulde og tomme afgrunde. Men Gud kender dem bedre end vi. Og han har jo sagt dette ord, idet han selv blev født som en skabning.

## Kærlighedens ord

Dette kærlighedens ord, der er blevet kød, siger, at der skal eksistere et fællesskab ansigt til ansigt, ja, hjerte til hjerte, mellem den evige Gud og os, ja, at det allerede eksisterer (vi kan højst værge os mod det kærlighedens kys, der allerede brænder på vore læber). Dette ord har Gud sagt i sin Søns fødsel. Og nu er der blot en lille stund helt stille og lydløst i verden, og al den larm, som man stolt kalder for verdenshistorien eller ens eget liv, er kun den evige kærligheds list, der vil give mennesket mulighed for egen fri vilje at svare på dette kærlighedens sidste ord. Og i dette Guds tavsheds lange korte øjeblik, som vi kalder for verdenshistorien efter Kristi fødsel, skal mennesket endnu engang komme til orde i denne verden og skal

## Hvad betyder det?

De to dyr, oxen og æslet, der med deres ånde holder den nyfødte Jesus varm, er et kært julemotiv i billedkunsten, både i øst og i vest. På gamle ikoner plejer Maria endnu at ligge i barselssengen. Det ser ud, som om kunsten turde komme tættere på selve fødselens øjeblik, når billedstilen ikke var følelsesladet, hvad ikoner jo aldrig er.

I vestlig kunst findes den liggende Maria også, men sjældnere. Vi er mere vant til en Gudsmoder, der sidder med sit barn i skødet, eller selv knæler ned foran krybben. Men oxen og æslet, hvad skal de der?

Det fortælles om Frans af Assisi, at han som den første

fandt på at opstille en rigtig julestald i kirken i Greccio i året 1204, og at han anbragte begge dyr. Men hvorfor? Angiveligt har Den hellige Frans villet synliggøre indledningen til Esajas' profeti: Her siger profeten bebrejdende at »en ox kender sin ejer, et æsel sin herres krybbe, men Israel kender intet, mit folk kan intet fatte« (Es. 1,3). I vor traditionelle julestald ser vi Esajas' profetien som billedsprog, her kender oxen sin ejermand og æslet sin Herres krybbe! De er symboler på det nye Gudsfolk, som i modsætning til Israel på Esajas' tid, fatter, at denne time er »tidens fylde«, som Guds menneskevordelse hedder i Pauli

Brev til Galaterne (Gal. 4,4).

Jesus selv laver sin egen variant af okse-og-æsel-verset. Oxen var et arbejdsdyr, den trak ploven. Æslet var et transportdyr, det sad man på eller det bar enorme bytter af handelsvarer. Hos evangelisten Lukas svarer Jesus på en fjendtlig forespørgsel om at arbejde, endog at helbrede på en sabbat: »I hylkere! Løser ikke enhver af jer sin okse eller sit æsel fra krybben og trækker dem til vands, selv om det er sabbat?« (Luk. 13,15). Men julekrybbens to dyr er fundet, hvor Frans af Assisi fandt dem, i indledningen til Esajas' profeti.

Willem Wuyts





vende, med sit afkærlig-  
d skælvende hjerte sige til  
id, der som menneske tavst  
ntende står ved dets side,  
- nej, mennesket skal alli-  
vel ikke sige noget til ham,  
en tavst hengive sig til Guds  
erlighed, som er her, fordi  
nnen er født.

Jul betyder: Gud er kom-  
et til os, kommet således, at  
n nu kun kan nå hjem i sin  
en frygtelige og herlige  
rålglans sammen med ver-  
n og os. Alt har allerede for-  
ndlet sig med barnets fød-  
l. Alt stræber allerede med  
ærlighedens ubønhørighed  
fra virkelighedens verden,  
om er Ordet, der blev kød,  
en for Guds åsyn, uden at  
erden dér må brænde op for  
n hans helligheds og retfær-  
igheds ild.

### Latten er blevet lys

I alle tider er allerede omfattet  
f den evighed, der selv er tid.  
Alle tårer er i virkeligheden  
 allerede tørret bort, fordi Gud  
 selv også har fældet dem og  
 allerede har tørret dem væk  
 fra sine øjne. Alle forhåbnin-  
ger er egentlig allerede gået i  
 opfyldelse, fordi Gud allerede  
 har taget i besiddelse af verden.  
 Verdens nat er allerede blevet  
 lys.

Vor egensindige trods og  
vort hjertes svaghed, der ikke  
vil lade Gud være større end  
vort hjerte, og derfor ikke vil  
have ham så lille som et lille  
barn, der bliver født og ligger  
i en krybbe, vort hjerte vil  
ikke indrømme, at midnatsti-  
men allerede er forbi, og at  
dagen uden nogen aften alle-  
rede gennemtrænger natten.

Al bitterhed er kun en  
påmindelse om, at det endnu  
ikke er blevet åbenlyst, at ju-  
lenatten er brudt frem, og al  
lykke på denne jord er kun en  
hemmelig bekræftelse, som  
for det meste ikke begriber sig  
selv, på: At det allerede er jul.

Julefesten er derfor ikke  
poesi og bareromantik, men  
den bekendelse og den tro,  
der alene retfærdiggør men-  
nesket, at Gud er opstået fra  
døden, og at han allerede har  
sagt sit sidste ord i historiens  
drama, hvad verden så end si-  
ger. At fejre jul kan kun være  
et ekko af dette ord dybt i vort  
væsen, hvor vi i troen udtaler  
et amen til Guds ord, der er  
trådt ind i denne trange ver-  
den fra Guds udstrakte evig-  
hed, og dog alligevel ikke er  
ophørt med at være Guds  
sandheds ord og hans salige  
kærligheds ord.

Når det ikke blot er lysenes  
glans, barneglæde og gran-  
duft, men hjertet selv, der si-  
ger ja til guds barnlige kærlig-  
hedsord, så er jul noget, der  
virkeligt sker, ikke blot en  
stemning, men i fuld sandhed.  
Thi dette hjertets ord er da i  
sandhed båret af Guds hellige  
nåde, Guds ord fødes da i vort  
hjerte, som de gamle mesure  
sagde: Gud træder da selv ind  
i vort hjerte, ligesom han i  
Bethlehem trådte ind i ver-



den, så sandt og virkeligt,  
endnu mere end før, endnu in-  
derligere end før. Så åbner vi  
virkeligt vort hjertes døre højt  
og vidt, og Gud kommer til sit  
eget, sådan som han den  
første jul kom til sin almagts  
ejendom, som er verden.

### Herren er her

Men så siger han til os, hvad  
han allerede ved sin nådeful-  
de fødsel har sagt til verden i  
dens helhed: Jeg er her, jeg er  
hos dig. Jeg er dit liv, jeg er  
din tid. Jeg er din hverdags  
mørke, hvorfor vil du ikke  
bære det? Jeg græder dine  
tårer - fæld dine for mig, mit  
barn. Jeg er din glæde, frygt  
ikke for at være glad, thi siden  
jeg har grædt, er glæden en  
livsholdning, der er langt  
mere i overensstemmelse  
med virkeligheden, end sor-  
gen hos dem, der mener, at de  
ikke længere har noget håb.

Jeg er dine vejes udvejsløsh-  
hed, thi når du ikke kan komme  
længere, så er du, tåbelige  
barn, uden at have opdaget  
det allerede nået hen til mig.  
Jeg er din angst, for jeg har  
gennemlidt den sammen med  
dig, og efter verdens målestok  
heller ikke på nogen heroisk  
måde. Jeg er din elendigheds  
fængsel, for min kærlighed  
har gjort mig til din fange.  
Når dine tankers og din livser-  
farings regnestykke ikke går  
op, se, så er jeg resten, som  
der ikke er noget, der går op i,  
og jeg ved, at denne rest, der  
vil bringe dig til fortvivlelse, i  
sandhed er min kærlighed,  
som du endnu ikke begriber.

Jeg er i din nød, thi jeg har  
lidt den, og nu er den forvand-  
let, men ikke udslettet, i mit  
menneskelige hjerte. Jeg er i  
dine dybeste fald, for i dag er  
jeg begyndt at stige ned til  
Helvede. Jeg er i din død, for i  
dag, da jeg blev født, begynd-  
te jeg at dø sammen med dig,  
og jeg undlod ikke at betale  
en tøndel af dødens pris.

Ynk ikke dem, der bliver  
født, sådan som Job ynkede  
dem, thi alle, der tager imod  
min frelse, er født i den helli-  
ge nat, fordi min julenat om-

slutter alle jeres nætter og  
dage. Jeg har selv, virkeligt  
selv og helt personligt, ind-  
ladt mig på det frygtelige  
eventyr, der begynder med je-  
res fødsel; jeg siger jer, mit  
var hverken lettere eller ufær-  
ligere end jeres; men jeg for-  
sikrer jer om, det ender saligt.

Siden jeg blev jeres broder,  
er I mig så nær, som jeg er  
mig selv. Når altså jeg som  
skabning, i mig og i jer, mine  
brødre og søstre, vil bevise, at  
jeg som Skaber ikke har ind-  
ladt mig på et håbløst forsøg,  
hvem vil da rive jer af min  
hånd? Jeg har antaget jer, da  
jeg tog mit menneskeliv på  
mig som jeres ligemand; som  
en ny begyndelse har jeg sej-  
ret i mine nederlag.

Når I bedømmer jeres  
fremtid ud fra jer selv alene,  
kan I ikke være for pessimi-  
stiske. Men glem ikke: Jeres  
sande fremtid er min nutid,  
der er begyndt i dag, og som  
aldrig mere bliver fortid. Der-  
for er det dog at tænke mere  
realistisk, når I holder jer til  
min optimisme, der ikke er  
noget fantasifoster, men Guds  
virkelighed, hele Guds virke-  
lighed, som jeg - det er min  
almægtige kærligheds ubegri-  
belige under - helt og ube-  
skåret har ladet tage bolig i je-  
res verdens kolde stald.

Jeg er her. Jeg går ikke  
mere væk fra denne verden,  
selv om I ikke ser mig. Når  
du, stakkels menneske, fejrer  
jul, så sig alt, hvad det inde-  
holder, og hvad du selv er,  
kun dette ene - sig til mig: Du  
er her. Du er kommet. Selv i  
min sjæl. Selv bag min  
ondskabs trods, der ikke vil  
lade sig tilgive. Menneske, sig  
blot dette ene, så er det jul  
også for dig, sig kun: Du er  
her. Nej, sig slet ikke noget.  
Jeg er her. Og min kærlighed  
er siden da ikke til at besejre.  
Jeg er her. Det er jul.

Tænd julelysene. De har  
mere ret end alt mørke. Det er  
jul - det forbliver det i evig-  
hed.

Bragt i Julekærten 1970  
(Oversat af Ruth Plum)

## Flugten fra helvedet

Efter Clemente Pereira S.J.,  
en af de 12 tyske jesuitter, som sad i Dachau

KZ-Dachau, midt i april 1945.  
Situationen blev dag for dag  
mere grufuld. I årets første  
måneder døde ca. 14000 ind-  
satte. Men der kom stadig nye  
transporter, som skulle bringes  
i sikkerhed for amerikanerne.  
Når vi ved middagstid blev  
ført tilbage fra arbejdet, så vi  
dusinvis af døende ligge på  
appelpladsen. Vi præster  
kunne ikke hjælpe dem, und-  
tagen i det skjulte give dem  
absolutionen.

Vi vil aldrig glemme et tog  
fra KZ-Netzweiler, hvor hun-  
dreder af fanger var blevet  
kvalt i de næsten hermetisk  
lukkede vogne. Den 29. april  
fandt amerikanerne 3500 lig  
uden for krematoriet. Foran  
indgangen til lejren stod et  
godstog fra KZ-Buchenwalde,  
hvor man blandt 2000  
døde endnu fandt enkelte le-  
vende.

Hvad skulle der ske med  
os? Vil SS likvidere os i sidste  
øjeblik? Både nat og dag  
hører vi skud. Vi kan ikke an-  
det end løfte hånden til velsig-  
nelse. Skal vi efter alle de år i  
vanære og sult få et skud i  
nakken? Vi kender ordren fra  
General Eisenhower: »Alle  
uskyldigt indsatte skal frigives  
og lejrene skal anvendes  
til arresterede nazister.« Hver  
aften, ofte også i dagens løb,  
beder jeg ordene fra søndag-  
ens komplet:

»Om end tusinder falder  
ved din side...  
dig skal intet ondt ramme.  
Du skal se det  
med egne øjne,  
at de gudløse  
får deres straf.

Du, Herre, er min tilflugt«  
(Salme 91).

Forplejningen og de sani-  
tære forhold bliver værre for  
hver dag. 150 g brød pr. dag,  
om middagen en tynd suppe,



om aftenen en skive dårlig  
pølse. Sæbe findes overhove-  
det ikke mere. Kun ganske få  
havde kendskab til et tele-  
gram af 14. april: »Lejren skal  
evakueres, ingen indsat må  
falde i amerikanernes hænder.  
Heinrich Himmler.«

Den ene lastbil efter den  
anden ruller af sted om natten.  
Optegnelserne fra forsøgssta-  
tionerne (vaccinationer af  
sunde mennesker med mala-  
ria-baciller; forsøg i celler  
med stadig tyndere luft o.l.)  
bliver brændt. Vinden fører  
somme tider halvt brændte  
papirer over til os.

Rygtet svirrer gennem lej-  
ren: »Røde Kors skal overtage  
os.« »Værnemagten vil løslade  
os.« Amerikanernes kan-  
nontorden høres i det fjerne.  
Eller slæber SS os alligevel  
op i bjergene? Nervøsiteten  
vokser.

Endelig, den 29. april fal-  
der afgørelsen. Kl. 9 om mor-  
genen lyder befalingen: »Ef-  
ter tre timer skal hele lejren  
være på appelpladsen, klar til  
afgang.« Altså alligevel - til  
en døds-march! Måske begyn-  
der vi maj måned allerede i en  
anden verden. Et farvel til

gode venner. Et sidste besøg i  
kapellet: tabernaklets døre  
står åbne på vid gab - Frelse-  
ren, som havde holdt ud hos  
os i 4 år, er ikke mere her.  
Langfredagsstemning. Det  
regner. Ni timer står vi der og  
venter. Amerikanske fly kred-  
ser over os, bombarderer jern-  
baneskinneerne. Vi står og  
venter.

En SS mand råber: »Mine  
herrer, nu tager vi af sted på  
sommerferie i Ötztaler Alper-  
ne.« En af de indsatte spørger:  
»Er dér da sådan en stor lejr?«  
- »Nej, men mere end 20% af  
jer vil heller ikke komme der-  
til.«

Polske præster havde for-  
talt os, at enhver, som brød  
sammen undervejs, omgæn-  
de ville blive skudt af SS.

### En sælsom procession

Lejruret viste nøjagtig kl.  
21.27, da vi marcherede gen-  
nem porten. Ind i friheden -  
eller ind i døden? 8000 men-  
nesker, russere, jøder og ty-  
skere, drager tavse gennem  
natten, bevogtet af næsten  
1000 SS-mænd og mange  
hunde. Den mest sælsomme  
procession nogen sinde drog  
gennem Tyskland. Ingen  
præster i kostbare dragter, in-  
gen ministranter i rødt med  
klokker og røgelseskar, ingen  
faner, ingen andægtige ved  
vejen - men det vigtigste var  
med: Kristus i brødets skik-  
kelse. En ung østrigsk kapel-  
lan bar ham under sin KZ-  
dragt. Den samme, paven talte  
om den 2. juni 1945: at den  
gudløse SS havde efterbet  
Kristi hudstrygning og kro-  
ning med tome på ham.

Tre af de tyske jesuitter var  
døde i Dachau, deriblandt pa-  
ter Albert Maring, som havde  
været knyttet til Stenosgade i  
en årrække. Pater Clemente  
Pereira blev i døds-marchens  
tredie nat befriet ved et dri-  
stigt kup af hans medbrødre i  
München. Denne befrielse  
har senere ofte mindet ham  
om apostlen Peters underfulde  
udfrielse af fængslet i Jeru-  
salem. (Apg 12).

Dagen efter befrielsen,  
første søndag i maj, kunne  
han og de andre, som var red-  
det, fejre den hellige messe i  
et jesuiterhus i nærheden af  
Stamberger Sø. Af et over-  
strømmende hjerte steg deres  
tak op til Gud.

I december beder vi med pa-  
ven om, at alle mennesker  
med god vilje må afvise en  
politik, som bygger på had,  
diskrimination og intolerance  
og at alle børn, som er ofre  
for vold, må hjælpes.





St. Gallen:

## Europæiske biskopper drøfter »privatisering af troen«

St. Gallen (KIPA) - Kirkerne må forholde sig til en »privatisering af troen«; det gælder såvel i forbrugsorienterede, vesteuropæiske samfund som i Østeuropas postkommunistiske lande. Det var, hvad flere biskopper fra De europæiske Bispekonferencers Råd (CCEE) beskæftigede sig med, da de sidst i oktober

mødtes med teologer i St. Gallen.

Mødet i St. Gallen var et led i forberedelse til Det europæiske Bispesymposium, der afholdes i Rom i oktober 1996. Symposiets tema vil være: »Religion - en privatsag eller et offentligt anliggende?«

Bispekonferencen kommer

til at dreje sig om kirken forhold til samfundet. Biskopperne Henryk Muszynski, Gniezno i Polen, Iwo Führer, St. Gallen, og Fernando Sebastian Aguilar, biskop af Pamplona, Spanien, har beskæftiget sig med dette emne sammen med teologerne Hervé Legrand, Paris, Paul Zulehner, Wien, Ferenc Tom-

ka, Ungarn, og Alex Opatmy, Prag.

Biskoppernes og teologernes overvejelser gik på, hvordan man skal bære sig ad med at føre en dialog mellem kirken og samfundet.

### Dialog med den omgivende verden

»Hvis vi bygger kirkerne op som fællesskaber, vil det være muligt for os at føre en dialog med det omgivende samfund. Det er det, vi først og fremmest kan bidrage med«, understreger Aldo Giordano, sekretær for CCEE.

For kirkerne i Østeuropa vil et totalitært regime være en del af det erfaringsgrundlag, man går ud fra: man har været tvunget til at lade troen være et privat anliggende. I Vesteuropa har der ganske vist ikke været tale om forfølgelse; alligevel synes troen »privatiseret« - her som resultat af en pluralistisk kultur, hvor den individuelle frihed er i højsædet.

Som optakt til symposiet vil der i marts og april være regionale bispemøder i Paris, London, Budapest, Prag og Rom.

## Engelske biskopper og skilsmisse

### Reformplaner hilses velkommen

London (KNA) - Den katolske Bispekonference for England og Wales har hilset den britiske regerings reformplaner for skilsmisse velkommen.

Efter deres efterårsmøde i London erklærede biskopperne, at forsøg på at reducere den nød, der opstår ved skilsmisse, er et gode. I regeringens planer indgår der en »forsoningsfrist« på 12 måneder, hvor der skal tages stilling til bodeling og børnenes tilhørsforhold. Hertil kommer, at ægtefællerne får mulighed for at hente hjælp hos eksperter for råd og forsoning. Loven er endnu ikke vedtaget af Parlamentet.

Biskopperne opfordrede regering og Parlament til at styrke ægteskabet og familien. Det kan for eksempel ske ved en »rundhåndet« hjælp til oprettelse af rådgivningscentre.

Man har ligeledes behov

for en familierpolitik, som fortjener at kaldes sådan, og som virkelig yder støtte. I denne forbindelse må skattesystemet ændres.

### Samfundets ændrede syn på ægteskabet

Biskopperne understregede, at synet på ægteskabet har ændret sig. Mange mennesker har den opfattelse, som også fremgår af lovgivningen, at ægteskabet ikke er uopløseligt, men en tidsbestemt forbindelse. Biskopperne kunne bekræfte, at kirken fortsat holder fast ved ægteskabets uopløselighed. De indrømmer dog, at man godt med gode grunde kan forholde sig kritisk til loven.

Blandt de skarpeste kritikere af regeringsforslaget er de konservative katolske parlamentsmedlemmer, bl.a. den tidligere undervisningsminister John Patten.

## Vatikanet forsigtig med kommentarer til præsidentvalget i Polen

Warszawa (KIPA) - Med valget af en tidligere kommunist, socialdemokraten Aleksander Kwasniewski til ny præsident for Polen, forudser den katolske kirke, at der vil komme problemer. Den katolske kirkes ledelse havde før valget klart anbefalet at stemme på Lech Walesa og advaret mod Kwasniewski.

Bispekonferencens sekretær, biskop Tadeusz Pieronek, erklærede efter at valgresultatet forelå, at valget var et nederlag for den katolske kirke. Åbenbart har mange katolikker stemt på Kwasniewski, men biskoppen troede dog ikke, at disse katolikker havde stemt på Kwasniewski på grund af hans negative holdning til kirken. Skulle det være tilfældet, måtte man konkludere, at disse katolikker ikke fuldt ud opfattede sig selv som katolikker eller var skuffede over kirken. Pastoralet set stod kirken så med store problemer.

### Et drama

Det er et drama, at Lech Walesa ved valget er blevet udfordret og besejret af en repræsentant for det regime, som engang undertrykte ham, udtalte biskoppen, der ikke fandt grund for optimisme med en præsident, der var minister i den sidste kommunistiske regering.

Kardinal Jozef Glemp havde ved afstemningen støttet Walesa. Polen har valgt mellem to systemer, »den kristne model og en ny-hedenskab«, sagde kardinalen.

Som følge af Kwasniewski's sejr er udenrigsminister Wladyslaw Bartoszewski, indenrigsminister Andrzej Milczanowski og forsvarsminister Zbigniew Okonski trådt tilbage, alle udnævnt af Lech Walesa.

Bartoszewski, der er en engageret katolik og tidligere var i opposition til det kommunistiske regime, erklærede, at han under ingen omstændigheder ville være minister under Kwasniewski. »Jeg respekterer valgets udfald, men jeg kan ikke acceptere det eet-parti-system, som nu vil komme«, sagde han til dagbladet 'Rzeczpospolita'.

### Forsigtigt

Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« fastslår, at tidligere kommunister og postkommunister nu næsten har den absolutte magt i Polen, idet de også har flertal i parlamentet.

Desuden henvises til, at Lech Walesa blev valgt som præsident, fordi han med »Solidaritet« havde ydet et vægtigt bidrag til kommunismens fald i Polen og indførelse af demokratiske forhold.

Radio Vaticanas rubrik »Internationale Panorama« oplyste om Kwasniewskis sejr, men uden at kommentere den. Over for journalister udtalte Vatikanets talsmand, at Vatikanet undlader som altid at kommentere politiske begivenheder.

### Konkordatet truet?

Stedfortrædende programdirektør ved Radio Vaticana, den polske pater Lech Rynkiewicz, udtalte over for italienske journalister, at der nu kunne forventes vanskelige tider, og at Polen risikerede at gå i stå. I Vatikanet regner man med, at det konkordat, der blev underskrevet i 1993, men endnu ikke ratificeret på grund af postkommunisternes modstand i parlamentet, fortsat ikke vil blive ratificeret.

Den nye præsident har op til valget talt om en revision af konkordatet. Vatikanet, der regnede med Walesas sejr, har meddelt, at man ikke er indforstået med en modificering, men - som den polske programdirektør sagde - så håbede han, at der ikke blev slagsmål mellem højre og venstre.

## Tyske biskopper:

### En menighed skal ledes af en præst

Bonn (KIPA) - Kun en præst kan lede en menighed. Denne »hyrdetjeneste« er uløseligt forbundet med fejringen af eukaristien, hedder det i en erklæring fra den tyske bispekonference. Selv om der er mangel på præster, og selv om sjælesorgen rummer stadig større udfordringer, løser man ikke problemet ved at ansætte flere og flere lægfolk, der får kirkeligt arbejde som deres hovederhverv.

Biskopperne vedtog erklæringen på deres plenarforretning i Fulda i september og lægger vægt på, at det ikke drejer sig om at give flere ad-

gang til præsteembedet. Det er tydeligt nok spørgsmålet om præsternes cølibat, denne bemærkning hentyder til, et spørgsmål, der dog ikke dermed uidsættes.

Det, der er vigtigt her og nu, er ikke at lempe adgangen til at blive præst, men derimod »at der oparbejdes en kirkeforståelse, der tager udgangspunkt i alle troendes fælles kaldelse«. Der advares samtidig imod, at man tager for givet, at præsterne helt alene er ansvarlige for alting.

Biskopperne plæderer for et »hensigtsmæssigt samvirke« mellem præsteembedet

og tjenester udført af lægfolk, hvad enten disse arbejder frivilligt eller har det kirkelige arbejde som bijob eller hovederhverv. De samme toner findes i det billede af kirken, der tegnede sig på Det andet Vatikanekoncil, men er ofte svære at få øje på i virkeligheden. Kirkens væsen - fællesskabet - kræver, at alle medarbejdere tager del i det pastorale arbejde; det rokker ikke ved, at præsteembedet er væsensforskelligt fra det almindelige præstedømme.

Præsten behøver ikke at varetage alle de opgaver, der hører med til at lede en me-

nighed. Karitativt arbejde, katekese, missionsvirksomhed og kontakter udadtil kan sognepræstens medarbejdere tage sig af. I præsternes uddannelsesforløb er samarbejdsevne og samarbejdsvilje ting, der skal gøres mere ud af.

I et forord til erklæringen betegnes den af bispekonferencens formand, biskop Karl Lehmann, som et »konsensusdokument«, der giver de enkelte bispedømmer spillerum til at udarbejde egne modeller.

Præsten behøver ikke at høre med til at lede en me-



Kardinal Paulo E. Arns.

## Præstevielse af gifte mænd mulig

Hilversum (KIPA) - Utrechts ærkebiskop, kardinal Adrianus Simonis, der er formand for den hollandske bispekonference, anser det for muligt at ældre, gifte mænd kan blive præsteviet. »Præsteembedet må ikke i al evighed sammenkædes med det tvungne cølibat«, sagde Simonis ifølge det hollandske nyhedsbureau ANP.

Kardinalen kunne godt forestille sig, »at der vil komme

en pave, der træffer en anden beslutning vedrørende viri probati« (hvem, der kan få adgang til præsteembedet). Dog gik han selv ind for præsternes cølibat.

Hvis man spørger sig selv, hvad der er bedst for mennesker, for præsterne og for kirken, så kommer man til det resultat, at det må være sammenkædningen af cølibat og præsteembede, pointerede Utrechts ærkebiskop.



# Kirken har behov for fornyelse



Wiens ærkebiskop, Christoph Schönborn vil først lade alle komme til orde.

Wien (KIPA) - Gruppen »Vi er kirke«, der står bag »kirkefolkets ønsker« i Østrig, tæller mange katolikker og er »en betydelig reformgruppe« i kirken, »men ikke den eneste«. Det var ærkebiskop af Wien, Christoph Schönborns begrundelse for, at bispekonferencens erklæring om sagen måtte være skuffende for mange. Biskoppen deltog i en fjernsynsdiskussion sammen med talsmanden for »Vi er

kirke«, Thomas Plankensteiner.

Ærkebiskoppen udtalte forståelse for denne skuffelse, men »vi må som biskopper sørge for, at alle i kirken får mulighed for at komme til orde«.

Ifølge Schönborns udtalelse er det også biskoppemes opfattelse, at kirken har behov for fornyelse. Indbydelsen til Mariazell 1996 er ikke tænkt som en udflugt, men

som en mulighed for at diskutere forskellige standpunkter i kirken.

## Kvindelige diakoner ikke nævnt

Om det af trosrårekongregationen nyligt udsendte dokument, der definitivt udelukker kvinder fra at blive præster, sagde Schönborn, at det var kirkens uomstødelige lære. Iøvrigt var det naivt at forvente af paven, at han - sådan ved

morgenmaden - skulle sige, »nu ændrer vi det«. Et så afgørende spørgsmål som kvindelige præster kunne kun et økumenisk koncil afgøre.

Ærkebiskoppen afviste, at der eksisterede et forbud mod at diskutere emnet, men paven lærembede er ikke noget ligegyldigt, og når han med sin kompetance udtaler sig så klart, er det ikke noget man kan springe over.

I de seneste skrivelser fra

Vatikanet er kvinders adgang til diakonatet ikke nævnt, og ifølge Schönborn er det sikkert godt begrundet. Kvindelige diakoner er et teologisk set mere »åbent« spørgsmål end kvindelige præster, men ærkebiskoppen pointerede, at meningen med det kristne liv ikke er embedet, men alle troendes kald til at være hellige.

## Undertrykkelse af kvinder

I tv-udsendelsen indrømmede Schönborn, at der i kirkens historie var tale om undertrykkelse af kvinder. Kirken har et efterslæb når det drejer sig om ligeberettigelse mellem kønnene. »Måske har man overset tidens tegn på dette område«, sagde ærkebiskoppen, men vigtigere end spørgsmålet omkring embedet er spørgsmålet: »Lever vi efter Evangeliet i de konkrete forhold mellem mænd og kvinder?« Her er der behov for megen tålmodighed. Jesu forhold til kvinder kan ikke efterabes, men efterlignes.

Også med hensyn til seksualiteten findes der i kirkens lange historie begrænsninger, mente Schönborn, og her »må der gøres noget«. Kirken har brug for ægte fornyelse i sin moral-forkyndelse. Over for samfundets fremherskende begrænsede syn på seksualitet påpegede Schönborn, at »sexualopdragelsen også må omfatte en opdragelse til personlige forhold«.

## Intet oprør

Til trods for skuffelsen over bispekonferencens uforpligtende resultater vil kirkefolket ikke lave oprør, sagde Thomas Plankensteiner. Kirkefolket er nu - forhåbentlig sammen med biskopperne - opfordret til at medvirke ved en fornyelse af kirken.

Offentliggørelsen af Trosrårekongregationens seneste dokument om kvindelige præster sammenlignede Plankensteiner med afslutningen på »kirkefolkets krav« i Tyskland. Rom går ikke dialogens vej, men bekræfter forbudet mod at diskutere emnet. Den pavelige Bibelkommission erklærede i 1976 efter en grundig undersøgelse af spørgsmålet, at kvinders udelukkelse fra vielserne ikke kan baseres på Bibelen. Netop i dette spørgsmål har kirken brug for troværdighed, ellers bliver den igen en »ghetto i samfundet«, mente Plankensteiner.

## Tyskland:

# Godt 1.8 millioner skrev under på »kirkefolkets ønsker«

Hannover (KNA) - I Tyskland har 1.845.141 personer skrevet under på de såkaldte »kirkefolkets ønsker«. Heraf er 1.483.340 eller rundt regnet 80,4% katolikker, meddeler initiativtagerne efter optællingen af underskrifterne.

I deres første kommentarer fastholder såvel biskop Karl Lehmann som repræsentanter for lægfolket deres kritik af aktionen. Efter Lehmanns opfattelse er den »ikke noget egnet bidrag« til en dialog inden for kirken.

Formanden for de tyske katolikkers centralkomité, Rita Waschbüsch, der betegner underskriftindsamlingen som »overflødig«, mener, at initiativtagerne hellere skulle engagere sig i det katolske lægmandsarbejde, der allerede findes.

## Resultaterne bliver forelagt i Rom

Fortalerne for aktionen, der blev iværksat den 16. september og endte den 12. november, går ind for »opbygning af

en kirke, hvor alle er som søskende«, for »kvindernes fulde ligeberettigelse«, for et »frit valg mellem cølibatær og ikke-cølibatær livsform«, og for en »positiv vurdering af seksualiteten«; endelig går de ind for, at Det glade Budskab skal forkyndes på en sådan måde, at det bringer glæde.

Karl Lehmann, der er formand for den tyske bispekonference, lover, at aktionens resultater vil blive taget op i bispekonferencen og at Rom vil blive underrettet. I december mødes Lehmann med en af initiativtagerne til aktionen, Christian Weisner.

Teologen Peter Eicher, Paderborn, påpeger, at en »intern reformation« i retning af en human katolicisme har fundet sted inden for kirken som følge af »kirkefolkets ønsker«. Eicher taler om en »reform af kirken i Jesu ånd«, der har ført til en ændret situation i kirken og vist menneskers tiltro til demokratiet.

Med-initiativtager til aktionen Eva-Maria Kiklas, Dresden, udtaler, at den markerer et vendepunkt: mens man hidtil har ladet sig forsørge, er man nu på vej til at tage et ansvar inden for kirken. Teologen Norbert Mette, Paderborn, bemærker, at kirken i de forgangne uger har været samtaleemne ikke bare i dens egne rækker, men også på gader og stræder. Nu gælder det om at finde ud af, hvordan »reformationen« kan fortsættes.

## Kravene formuleret i alt for brede vendinger

Efter biskop Lehmanns opfattelse har denne form for aktion ikke ført til nogen afklaring på de spørgsmål, den har taget op; man har ventet sig alt for meget af den. Desuden havde biskopperne fra begyndelsen ladet forstå, at krav formuleret i brede, generaliserende vendinger ikke var velegnede bidrag til en dialog.

»Kirkefolkets ønsker« har bevirket, at eksisterende polariseringer er blevet synlige og fronterne til dels trukket op. Der, hvor man har fået hinanden i tale, har det vist sig, at der i kirken såvel som i samfundet er behov for bedre information og for mere dialog. Disse behov begrænser sig ikke til de områder, aktionen har gjort opmærksom på, men gælder tværtimod først og fremmest spørgsmål angående tro og moral.

Endvidere påpeger Lehmann, at aktionens sloganagtige sprogbrug tegner et forvrænget billede af kirken. Som eksempel nævnes vendingen »Frohbotschaft statt Drohbotschaft« - frit oversat, tonen bibeholdt: »Det glade Budskab er ingen skrækkampagne«.

Det er ikke spørgsmål om kirkens struktur, man skal koncentrere sig om. »De spørgsmål, der er afgørende for kirkens fremtid, drejer sig om Gud og om troen«, siger Lehmann.

## Bliver kirkefolket taget alvorligt?

Mange af de katolikker, der har støttet aktionen, er medlemmer af råd og forbund, siger Rita Waschbüsch; disse mennesker kan initiativtagerne ikke længere affærdige med betegnelsen »katolske embedsmænd«. Centralkomiteens formand meddeler, at denne øverste lægmandsinstans hidtil har beskæftiget sig indgående med de emner, som »kirkefolkets ønsker« har stukket ud, og fortsat vil gøre det.

Waschbüsch beklager, at både biskoppers og lægfolks indsats er blevet sat i et dårligt lys som følge af aktionen. Den katolske kirke er en verdenskirke; når man tager omstridte spørgsmål op til diskussion inden for kirken, må



Biskop Karl Lehmann.

man derfor udvise megen finfølelse.

Også lederen af bispekonferencens pressetjeneste, Rudolf Hammerschmidt, henviser til den katolske kirkes universelle dimension. Han regner ikke med, at verdenskirken efter denne aktion »vil gøre sig konkrete tanker om sine strukturer«. Alligevel vil »meningstilkendegivelsen« fra Tyskland blive taget til efterretning i Vatikanet - hvor man har det verdenskirkelige perspektiv.

Hammerschmidt betegner aktionens forenkling og generaliserende sagsfremstilling som en svaghed. Man har ikke haft mulighed for at differentiere. Dertil kommer, at »kirkefolkets ønsker« videregiver en fejlagtig opfattelse af centrale spørgsmål inden for kirken.

Initiativtagerne er forbavsedede over, at underskriftindsamlingen påstås at have ført til polariseringer. De frygter på baggrund af denne vurdering, »at de forhåbninger, kirkefolket har givet udtryk for, ikke bliver taget alvorligt, og at den hånd, man har rakt ud for at få gang i en dialog om reformer, vil blive afvist«, udtaler de.

Forbillede for aktionen »kirkefolkets ønsker« var en østrigsk underskriftindsamling i forsommeren, hvor over 500.000 mennesker skrev under i løbet af få uger. Den bærende kraft i det tyske initiativ er aktionsgruppen »Vi er kirke«.



Underskriftindsamling i Bergisch-Gladbach. Fotos KNA.



# Hvad gør vi ved pengene - hvad gør pengene ved os?

Af Anton Dekkers S.J.

Dagligt omgås vi med penge, og i det hele taget spiller penge en enorm stor rolle i samfundet.

## Pengenes funktion

1. De er et byttemiddel. Så at sige alle materielle ting kan byttes og omveksles ved hjælp af penge. De er et uundværligt mellemlid. Det er deres mest neutrale, uskyldige om man vil, funktion. Men den betyder dog, at alle ting får en bytteværdi ved siden af deres egen indre værdi (brugsværdien). Brugsværdien kan risikere at komme i anden række, når alting faktisk uden forskel kan byttes ud med penge.

2. De er værdimåler. Igen: så at sige alle tingenes værdi kan udtrykkes i penge. Her er der allerede en større risiko. For når man udtrykker en tings værdi i penge, er det en rent kvantitativ vurdering og ikke længere en kvalitativ. En kasse øl kan koste det samme som f.eks. en bog eller en undervisningstime. Tingenes egen, indre værdi glider endnu mere i baggrunden.

3. De er opsparringsobjekt (= kapital). Dette er nok deres mest risikable funktion. Den frister til at producere og handle (eller lade være!) for pengenes skyld, som så kan lægges til side og opspares. Tingenes (og arbejdets!) egen værdi kan blive helt uden betydning. Pengene bliver et mål i sig selv, og tingene og arbejdet kommer til at stå i pengenes tjeneste. Det kan blive ligegyldigt, hvad man producerer, eller hvordan man handler, bare det giver penge. Vi ser f. eks. også en enorm produktion af fuldstændigt overflødige og ofte af skadelige ting.

## Penge lever et eget liv

Vi har haft adskillige finansskandaler i de senere år. Alligevel fremstår penge stadigvæk for mange som noget solidt og pålideligt. Som noget, man kan bygge sin fremtid på. I virkeligheden har pengene forlængst mistet deres uskyld. Paradoksalt nok har det sin årsag i, at penge - modsat alt andet - i sig selv ingen kvalitet har. De er en rent kvantitativ størrelse.

På den måde bringer de den fare med sig, at al økonomisk aktivitet - hvori de jo spiller en central rolle - mere og mere bliver et spørgsmål om kvantitet. Vel at mærke, hvis indtjening bliver den

afgørende faktor i handel og produktion. Desuden har rentesystemet samt handel med og spekulation i penge bevirket, at pengene er kommet til at leve deres eget liv, som hverken regeringer eller nationalbankdirektører længere kan styre.

Når det ofte er blevet sagt, at »penge er magt«, er det i dag ikke uden videre rigtigt længere. Tværtimod: Penge tager magten fra os. De styrer os i stedet for omvendt. De er blevet et eget magtsystem, der selv igangsætter og styrer enhver form for »udvikling«.

Økonomien bliver vendt på hovedet. Der produceres ikke længere for at kunne dække menneskers behov, men for at tjene penge. Der handles ikke længere med en retfærdig fordeling af goderne for øje, men for at tjene penge. Ja, penge er selv blevet en vare, som der handles med. »Økonomisk krise« er ikke længere ensbetydende med varemangel, men betyder derfor også primært flere penge i kassen. En ren kvantitativ tænkemåde.

Økonomien bør tjene mennesket. Men pengenes dynamiske magt i de økonomiske systemer trænger mennesket til side. Selv menneskers arbejde (et vigtigt element i den økonomiske proces, og desuden en menneskeret) bliver skubbet til side som »urentabelt« eller »ikke produktivt«. Det betyder, at der ikke tjenes nok på det. Det er en af de vigtigste årsager til vor arbejdsløshed. Alt vurderes ud fra »rentabiliteten«. Et lands regering er afmægtig over for den magt. Den kan ikke gøre andet end lappe på de sociale skader.

## Rentesystemet

Nogle påstår, at rentesystemet er skurken i dette økonomiske spil. Det er dog et forenklet syn. Men rentesystemet er problematisk. Det kan være igangsættende, men det kan også virke bremsende på den økonomiske aktivitet. Og navnlig kommer det nemt til at virke skævvridende og til at skabe større økonomisk ulighed mellem mennesker. Ved rente overføres der penge fra dem, der har behov for et lån, til dem, der i forvejen har overskydende penge, som de kan udlåne.

Det er navnlig renten, der giver mange husholdninger

og virksomheder betalingsvanskeligheder. Allesammen kender vi til mennesker, der har måttet gå fra hus og hjem på grund af rentebyrden.

Penge har det med at yngre, og rentesystemet er en fin rugekasse. Et simpelt regnestykke viser, at hvert lånebeløb ved en rentesats på 10% mere end 6-dobles på 20 år. Ved en rentesats på 15% bliver beløbet i samme periode endda mere end 16-doblet. (Det viser samtidig de enorme virkninger af varierende rentesatser).

Beregninger i Tyskland har vist, at næsten 3/4 dele af pengeformuens vækst er rentefast. Mens befolkningens netto-indtægt i de sidste 25 år er steget til godt og vel det 3-dobbelte, er bankernes rentegevinst steget til det 13-dobbelte.

## Penge er egentlig fælleseje

Vi ser i vort eget samfund, at kløften mellem rig og fattig stadig bliver større. Et rimeligt skøn siger, at de rigeste 10% af befolkningen ejer 50% af den samlede pengeformue, og at de nederste 50% må nøjes med under 5%.

Renten er ikke længere blot »prisen på penge«. Dertil er »prisen« for høj. Navnlig mekanismen med renters rente kan være ødelæggende. Men frem for alt: rentesystemet har gjort penge til en handelsvare. Det bevirker usunde forhold i et samfund. Penge burde ikke kunne hobe op hos nogle, mens andre mangler dem. I grunden er de vort fælleseje. Det er jo samfundet, der har sat dem i omløb som et praktisk mellemlid i handelen mellem mennesker. Virkeligheden ser unægtelig anderledes ud...

## De alternative pengeinstitutter

Givet er det, at en bremse på det nuværende rentesystem ville give en mindre ansænt økonomi, og for mange mennesker være en befrielse. Det ville ikke blot i den tredje verden, men også i vore vestlige samfund fjerne nogle af de urimelige afsavn, som mange lider på grund af rentebyrden. Det ville give os alle større bevægelsesfrihed.

Imidlertid kan ingen af os træde uden for systemet. Dog kan vi gå nogle skridt af frivillighedens vej. Vi kan gøre op med os selv, om vi i den

økonomiske forvaltning altid skal sværge ved dogmet om »størst mulig afkast samtidig med størst mulig sikkerhed«. Det er den gængse opfattelse af den gode forvaltning. Men er det ikke netop denne kvantitative tænkemåde, der risikerer at gå på bekostning af kvaliteten? Frivilligt afkald på »størst mulig rentabilitet« af i det mindste en del af vore midler kan have meget gode kvalitative begrundelser.

Ligeledes direkte låneforhold mellem kreditor og debitor, i stedet for omvejen gennem de traditionelle banker og kreditinstitutioner. De er - ud over at være serviceinstitutioner - mere og mere selv blevet en del af den hårde business-verden. De endnu små alternative pengeinstitutter er en mulighed...

## Den tredje verden i gældsfælden

Har vi penge i banken, tænker vi kun sjældent på, at nogen skal betale de renter, vi får tilskrevet. Det er i grunden slet ikke banken, der skaffer dem. Vore penge er nemlig hele tiden »ude at arbejde«. Og banken tjener selv en hel del mere på vore penge, end vi gør. Men det er så anonymt. Og det er uigenkendskabeligt: vi kan ikke følge vore penges vandring gennem de grænseoverskridende finanssystemer. Og sandsynligvis er der et eller andet sted nogen, der døjer med at klare den rentebyrde, som vore penge påfører dem.

Her bør vi først og fremmest tænke på udviklingslandene. De fattige landes største problem er nemlig deres gæld til os i de rige lande. Gældskrisen - for det er en sand krise - er der blevet talt og skrevet en masse om i de sidste 10 år. Men kun lidt er der hidtil gjort ved den. Her skal problemet kun strejfses, for at vi ikke skubber det fra os.

Samtidig bør vi have i tankerne, at gældskrisen og den deraf følgende fattigdom er den dybereliggende årsag til andre kriser og konflikter i verden.

Trods 30 år med udviklingshjælp har den økonomiske situation i u-landene mange steder udviklet sig til en katastrofe. Udlandsgælden er bundløs. Den presser mange millioner mennesker ned under sultegrænsen. En milliard (20%) af verdens folk lever i absolut fattigdom.

(800 millioner sulter dagligt. 1,7 milliard har ikke adgang til rent drikkevand. Gennemsnitsindkomsten er kun 6% af, hvad danskerne tjener i snit. Dagligt dør 40.000 børn af sult eller mangel på sygdomsbehandling.

Landene har hele tiden brug for nye lån. UNDP (FNs udviklingsprogram) oplyser, at u-landene oftest står i den dyre ende af lånekøen. Mens de rige lande kan nøjes med at betale 5% i realrente, skal u-landene ofte betale 16-17%. De betaler årligt ca. 960 milliarder kroner. Det er 3 gange så meget som den samlede ulandsbistand.

Der går altså årligt en netto pengestrøm på over 600 milliarder fra den fattige del af verden til den rige del! De finansierer vores udvikling. Oven i kommer så de dårlige handelsvilkår, vi byder dem, og de elendige priser, vi betaler for deres varer. Vi lever højt på deres fattigdom. Og det er en skrue uden ende...

## OIKOS

Vi skal stille os selv et afgørende spørgsmål: bør vi ikke fokusere lidt mindre på den bistands- og nødhjælp, vi giver, og fokusere mere på vor forvaltning af den øvrige del af vor økonomi?

Bistand og nødhjælp er symptombehandlingen på en sygdom, der har en af sine årsager i verdens finanssy-

stem. Hvis selve sygdommen skal kureres, er det finanssystemet, der bør gøres noget ved.

Vi giver noget af vore midler til gode formål. Men vi skænker det ikke mange tanker, hvad der sker med resten, der står i et »solidt«, men højst kommercielt pengeinstitut. Det gavner os selv. Det gavner banken. Men det gavner ikke de fattige.

Her kommer bl.a. Andelskassen OIKOS ind i billedet... Måske kunne en større eller mindre reserve (hvis vi har en sådan) også tjene fattige mennesker, der har brug for økonomisk støtte til at kunne skabe en levevej for sig selv og deres familie?

OIKOS kan hjælpe os til både at vende vort blik mod den fattige del af verden, og samtidig nyvurdere den måde, vi selv og hele vort samfund - dagligt omgås vore penge på. OIKOS kan være vejen til at gå fra debat til handling. OIKOS er en handlingsmulighed for alle, der bruger et pengeinstitut.

OIKOS er et virksomt alternativ til den gængse pengeforvaltning, og OIKOS er som offentlig institution samtidig en synlig påmindelse til vor omverden om, at tingene kan gøres anderledes.

OIKOS' informationsmateriale oplyser om dette og om meget mere.

## Fra bonde til forbruger

Det handler om smagskvalitet i din kaffekop. Om kvalitet i de vilkår, som bønderne lever og arbejder under for at dyrke din kaffe. Og om miljøkvalitet i de plantager, der lægger jord til. Elefant-mærket er din sikkerhed for, at kvaliteten er høj i alle led.

Med denne mærkning garanterer Max Havelaar (udtales: harvelar), at de enkelte familiebrug og småbønder får en fair pris for deres produkter.

Du finder elefanten på en række forskellige typer kaffe i både supermarkeder og andre butikker. Max Havelaar er kun en mærkningsordning, som påtager sig at godkende og kontrollere, at kaffen er dyrket fornuftigt og handlet til bæredygtige priser.

Max Havelaar ordningen overflødiggør de mange mellemhandlere og spekulanter, som på verdensmarkedet henter betydelige fortjenester på kaffehandel i stor skala. Denne spekulation er årsag til stærkt varierende kaffepriser for forbrugerne. Når priserne er i bund, får bønderne alt for lidt for deres kaffe, og når priserne topper, er det i reglen mellemhandlerne, der tager hele avancen - på småbøndernes bekostning.

Som forbruger bidrager du til en sundere fordelingspoli-



tik, når du køber en kaffe, som bærer elefant-mærket. Så har småbønderne nemlig fået deres rimelige del af kagen.

I Danmark blev Max Havelaar Fonden stiftet i 1994 af Folkekirkens Nødhjælp, Ibis, Mellempøkeligt Samvirke, U-landsimporten, Arbejderbevægelsens Internationale Forum og WWF Verdensnaturfonden.

Det danske mærke kendes på elefanten med teksten »Max Havelaar Danmark: Garanti. Bæredygtig Handel«. Hvis du vil vide mere om ordningen, kan du abonnere på fondens blad. Skriv til Max Havelaar Fonden i Danmark.

Max Havelaar Fonden, c/o Folkekirkens Nødhjælp. (Forkortet, red.)



# Aarhus Boghandel - ved Kirken

»Ved Kirken« betyder, at Aarhus Boghandel i Ryesgade pr. 1. november er overtaget af en kommende selvejende institution med rødder i den katolske kirke.

Den selvejende institution »under stiftelse« har med privat hjælp købt Aarhus Boghandel efter boghandler *Torben Vestergårds* død. Foruden sognepræst *Adolf Meister SJ*, består bestyrelsen af advokat *Peter Gabrielsen*, udpeget af Skt. Knuds Stiftelse, lektor *Oluf Bohn*, udpeget af biskoppen samt menighedsrådsformand *Leo Arlund*.

Ved siden af boghandlen i

Ryesgade ligger »Katolsk Information - Ved Kirken«, der også sælger bøger. Med tiden vil de to forretninger blive slået sammen. På den måde vil der i fremtiden blive en fælles butik med salg af almindelige og religiøse bøger samt en afdeling, hvor der fortsat vil være kontakt- og informationssted samt salg af ars sacra, dvs. religiøse genstande m.m.

I Ryesgade i Århus har den katolske kirke således nu et katolsk hjørne med boghandel og information på den ene side af Vor Frue kirke og præstegården. På den anden

side af kirken ligger den 122-årige Skt. Knuds Skole. De fleste aktiviteter i menigheden foregår i bygningerne i Ryesgade, og det er naturligvis håbet, at menigheden vil slutte op om boghandelns gamle kundekreds og udbygge den til fælles glæde og gavn. Som nye medarbejdere er foreløbig ansat *Jo Apollo* og *Nina Gerhardt*.

Ole-Chr. Munk Plum



Ved kirken og Aarhus Boghandel ligger centralt i Ryesgade.



Jo Apollo og Nina Gerhardt er parate til at betjene kunderne i Aarhus Boghandel - ikke mindst i forbindelse med den forestående julehandel

## Tanke- og lattervækkende

»Frygt ikke, det er mig« er titlen på en samling katolske anekdoter, redigeret af *Helge Clausen*. Hæftet rummer både munke-, nonne- og præstehistorier, guldkorn fra børn og (øjensvidne-?)beretninger fra Himmelporten. Ingen pointer skal røbes her!

Dele af samlingen vil være kendte for nogle læsere, men kan sagtens tåle et gensyn. Dens indhold er både humoristisk og tankevækkende og overskrider ikke andre grænser end den, der sættes af

overanstrengte lattermuskler.

I forordet tages både Bibelen og kirkehistorien til indtægt for, at smil og glæde er fuldt forenelige med kristendommen. Vorherre selv har også sans for humor. Og i et lille efterskrift opfordres læseren til at bidrage med anekdoter til de efterfølgende bind...

»Frygt ikke, det er mig«, 47 sider, pris kr. 80,-. Kan bestilles hos *Helge Clausen*, Teglvangsvej 64, 8543 Hornslet, telefon 86 99 63 54.

## Katolsk Dialog

*Kurt Koch* er dogmatikprofessor i Luzern og har for nylig skrevet en artikel »Fundamentalisme«. En dybtgående fare for fremtiden? Den har *Johannes Samuelsen* oversat. Fundamentalisme er en fristelse for os alle, hvis vi i angst griber efter en bastant sikkerhed. Det kan være bibelens bogstavelige sandhed i

hvert ord og hver sætning, eller det kan være traditionens uforanderlige sandheder fra Nikæa til Pius XII.

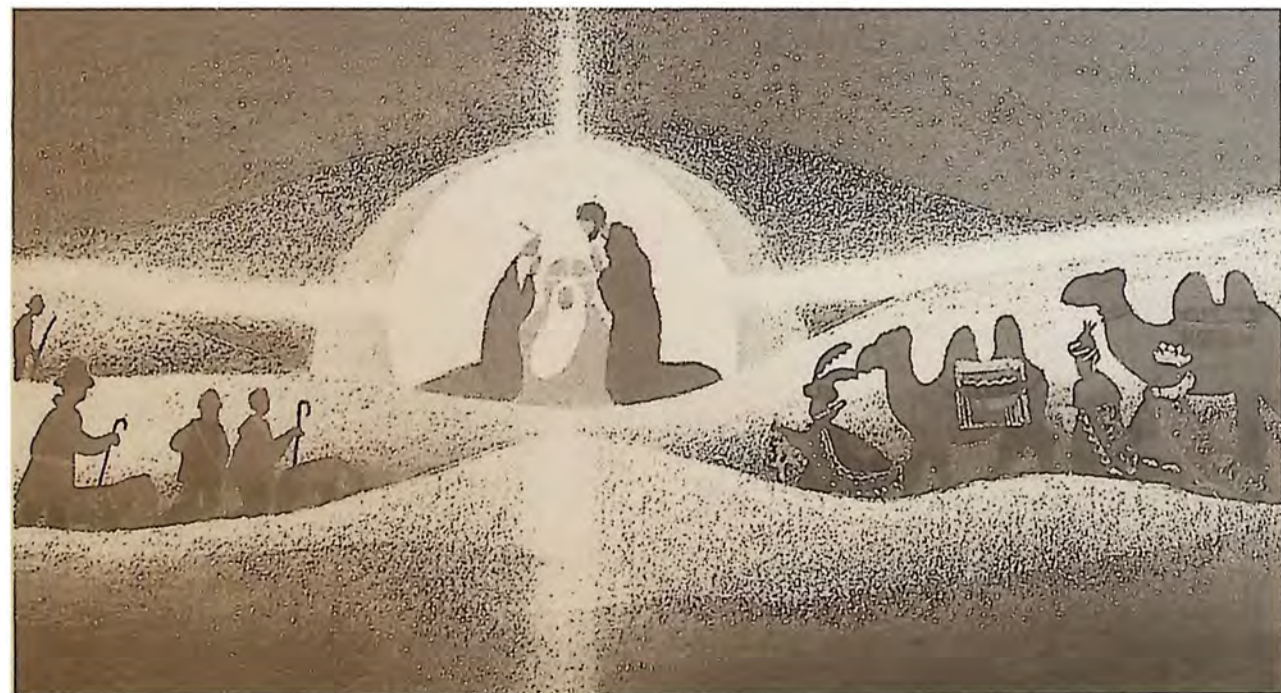
Man kan ikke få fundamentalister til at slippe deres greb om de sikre sandheder ved argumentation alene. De vil opfatte argumenterne som djævelske trusler imod dem, og de vil klamre sig des faste-



### Frygt ikke, det er mig

Katolske anekdoter I

Redigeret af Helge Clausen · 1995



DUK omtalte dette smukke julekort (som iøvrigt er i farver) i sidste nummer af »katolsk orientering«. Kortet kan stadig købes på DUKs Sekretariat.

re til deres skrøbelige stillasser. Vi må tage deres (og vores egen) angst alvorlig. Frelsen ved troen, ved tilliden til Gud venter lige om hjørnet, men hvordan får vi dem rundt om hjørnet? - Det er lidt af det, artiklen handler om. Så hvis man har mod til at hugge sig igennem de stærke fremmedord og den knudrede jungle, kan man bringe mange fine trofæer hjem.

En international forsoning er mere end en konfliktløsning. Den er en indre, helbredende proces, som tager tid. Det har *Anton Dekkers* skrevet en artikel om. En forudsætning for forsoning er, at hele sandheden kommer frem i lyset. Glæmsel og fortrængning duer ikke. Til gengæld er tilgivelse kreativ og befriende og et nødvendigt grundlag for fremtiden. Politisk forsoning kræver afskald på magt og må følges op af økonomisk og so-

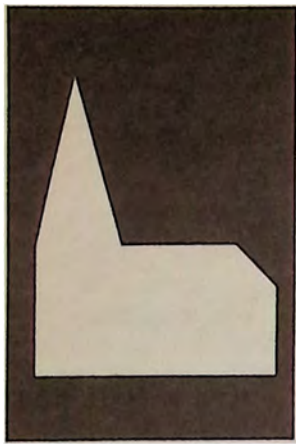
cial forsoning. Den »krig imod naturen«, som vi mennesker i længere tid har ført, må også slutte med forsoning med Guds skaberværk.

Kan kirkerne være formidlere i forsoningen? - Det burde de kunne. Og dog kan en kirke udarte til »system« eller »ideologi« og dermed miste forbindelsen til sine spirituelle rødder. I så fald bliver den snarere konfliktskabende. Det er en meget indholdsrig artikel, som går direkte på problemerne.

Dette hefte slutter med to boganmeldelser. *Bodil Ejrnæs's* afhandling om »Skriftsynet igennem den danske Bibels historie« anmeldes af *Jean-Pierre Duclos*. Og *Flemming Madsen Poulsens* bog »Mød Søren Kierkegaard« anmeldes af *Anne Forsberg*.

Ove Leerbeck





# Orientering fra sognene

15. dec. 1995 - jan. 1996

På disse sider bringer vi én gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 2, der udkommer den 30. januar 1996, er torsdag den 11. januar 1995 for februar 1996. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin, »katolsk orientering«-s redaktion, Vestergade 28, 4., 1620 København V. Tlf. 31 21 1444.

## 1 Nordjylland

### Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg  
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.  
Allen Courteau, OMI, sognepræst.  
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.  
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.  
Messestider: (HC2)  
Søndag: Messe kl. 10.  
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.  
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

Torsdag d. 21.: Skolens julekoncert og krybbespil kl. 19 i kirken.

Fredag d. 22.: Skolens juleafslutningsgudstjeneste og krybbespil i kirken.

Søndag d. 24.: Messe kl. 10. Juleaftens højmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 30.: Polsk messe kl. 17.

Søndag d. 31.: Den hell. Familie. Højmesse kl. 10. Tamlisk messe kl. 16.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria Gudsmoder Højmesse kl. 10.

Fredag d. 5.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Messe kl. 17.15.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10 med efterfølgende sogneundervisning.

Onsdag d. 10. og 24.: Syklub kl. 14.30.

Torsdag d. 11.: Skt. Joseph klub kl. 14.30.

Lørdag d. 20.: Vietnamesisk messe kl. 14. Polsk messe kl. 17.

Søndag d. 28.: Den hell. Ansgar, Familiemesse kl. 10 med efterfølgende sogneundervisning.

### Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn  
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 10.

Fredag: Messe kl. 17.

For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

Søndag d. 17.: Messe med børnenes krybbespil kl. 10.

Søndag d. 24.: Messe kl. 10. Julenattens messe kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Juledagens messe kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Fredag d. 29.: Rosenkrans kl. 16.30. Messe kl. 17.

Søndag d. 31.: Den hell. Familie. Messe kl. 10 med taksigelse for året, der er gået. Tamlisk messe. Derefter lille sammenkomst.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Lørdag d. 6.: Messe kl. 15. Derefter nytårsfest til kl. 18 for alle ministranter fra Hjørring, Frederikshavn og Aalborg.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

### Trosundervisning:

Konfirmationsforberedelse hver torsdag kl. 15.45-16.45, dog ikke d. 4. jan.

Kommunionsforberedelse og undervisning for børn lørdag d. 13. og 27. jan. kl. 10.30-12.

### Sankt Maria Kirke

#### Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring  
Henvendelse til Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80 eller til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider: (HB2)

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Tirsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Søndag d. 17.: Vietnamesisk messe kl. 14.30.

Lørdag d. 23.: Messe kl. 16.

Søndag d. 24.: Julenattens messe kl. 20. Efter messen sammenkomst i menighedslokalet.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Juledagens messe kl. 14.30.

Torsdag d. 28.: Messe kl. 18.

Søndag d. 31.: Den hell. Familie. Messe kl. 14.30 med tak for året, der er gået.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 14.30. Efter messen sammenkomst i menighedslokalet.

Lørdag d. 6.: Nytårsfest i Helligåndskirken i Frederikshavn for alle ministranter i Hjørring, Frederikshavn og Aalborg kl. 15-18. Vi begynder med messe kl. 15.

Søndag d. 21.: Vietnamesisk messe kl. 14.30.

### Trosundervisning:

Fredag d. 22. dec. og den 12. og 26. jan. kl. 18-20.

### Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevvej 23, 7700 Thisted.  
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. til Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider: (HC2)

Søndag d. 1., 15. og 29.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 24.: Messe kl. 14.30.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 14.30.

Søndag d. 7. og 21.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 24.: Messe kl. 14.30.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 14.30.

Søndag d. 7. og 21.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

## 2 Midtjylland nord

### Jesu Hjerte Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers  
Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski. Tlf. 86 40 13 46.

Messestider:

Søndage: Messe kl. 10.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Mini KUK mødes onsdage i lige uger.

Maxi KUK mødes torsdage i ulige uger.

Søndag d. 24.: Messe kl. 10. Julenattens messe kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Søndag d. 31.: Tamlisk messe kl. 11. Nytårsaftens taksigelsesmesse kl. 16.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Ingen messe.

Mandag d. 15.: Messe kl. 19 fulgt af studiekreds-møde.

Søndag d. 21.: Messe kl. 10 fulgt af kirkekaffe og sogneundervisning.

### Skt. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg  
Præst: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.  
Menighedsrådsformand: Doris Andersen, tlf. 86 62 63 96.

Messestider: (HC2)

Lørdage: Messe kl. 16.

Lørdag d. 16.: Foredrag og samtale kl. 14.30. Messe kl. 16.

Lørdag d. 23.: Messe kl. 16.

Søndag d. 24.: Vietnamesisk messe kl. 13.30 (P. Tuyen). Dansk messe kl. 16.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Ingen messe.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 30.: Messe kl. 16.

Søndag d. 31.: Messe kl. 10. Vietnamesisk messe kl. 11.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Lørdag d. 6.: Messe kl. 16.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10.

Lørdag d. 13.: Undervisning kl. 10. Messe kl. 12. Messe kl. 16.

Søndag d. 14.: Messe på engelsk kl. 18.

Lørdag d. 20.: Foredrag og samtale kl. 14.30. Messe kl. 16.

Søndag d. 21.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 27.: Messe kl. 16.

Søndag d. 28.: Den hell. Ansgar. Messe kl. 10 efter-

fulgt af foredrag og samtale med kirkekaffe.

### Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig  
Sognepræst: Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.  
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.  
Messestider: Søndag kl. 10.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Julemesse kl. 10.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Søndag d. 14.: Messe kl. 10 fulgt af undervisning.

Søndag d. 28.: Den hell. Ansgar. Messe kl. 10 fulgt af foredrag og samtale med kirkekaffe.

## 3 Århus og Djursland

### Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C  
Tlf. 86 13 56 66. Fax 86 19 45 91.  
Præster: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.  
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Århus Boghandel: Ryesgade 28, tlf. 86 12 66 30.  
Selvhjælpsgruppen: Ryesgade 28,5, tlf. 86 19 22 31.

Messestider: (HA)

Søndagsmesser: Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 (efter messen kirkekaffe). Messe kl. 17.

Messe på polsk: 1. og 3. søndag samt 2. juledag kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Juledag kl. 13 og søndag d. 28. januar kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.

Skriftemål: 1. fredag kl. 18-19 eller efter aftale. Ellers mandag d. 18.12., tirsdag d. 19.12. og fredag d. 22.12. kl. 17-19.

KUK: Hver anden mandag kl. 19.

Mini-KUK: hver torsdag 17.30-19.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver anden onsdag kl. 18.30 - 21.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag kl. 11-12.

Århus Boghandel (ved kirken): Mandag - torsdag kl. 9.30-17.30. Fr. til kl. 19. Lø. 10-14.

Galleri ved kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30: Vidar Utvik til 2. januar. Fernisering 5.1. kl. 17: Erling Leick (til 26.2.).

Kunstkreds ved kirken: Foredrag torsdag 11.1. kl. 19.30: Hans Jørgen Frederiksen.

Katolsk Seminar: P. Hans Christoffersen ofm.conv., sognepræst i Roskilde »Om pavelige rundskrivelser«.

### Økumeniske gudstjenester:

Adventsandagter 19.12 - 23.12. kl. 16.30.

»Lys i januarmatten« den 23.1. - 25.1. kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag d. 16., 12., 6.1. og 20.1. kl. 10. Hver gang med messe kl. 12.15.

Søndag d. 17.: Adventskoncert kl. 20. (Katolsk Vor Frue kirkes Kantori).

Søndag d. 24.: Messe kl. 8, kl. 10 (højmesse). Krybbespil og julemesse for familier med børn kl. 14. Midnatsmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Messe på vietnamesisk kl. 14. Messe kl. 17.

Tirsdag d. 26.: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 14.

Søndag d. 31.: Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 og messe kl. 17 (tak for året).

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 og messe kl. 17.

Lørdag d. 13.: Festmesse kl. 12 i anledning af pater Meisters 25 år som sognepræst i Århus.

Åbent hus bagefter.

### Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværge: Kaj Friis Nielsen, tlf. 86 39 49 17.

Messestider:

Søndag d. 17.: Messe kl. 10.30.

Søndag d. 24.: Messe kl. 16.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.30.

Søndag d. 7.1. og 21.1.: Messe kl. 10.30.

### Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder  
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.  
Kirkeværge: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messestider: (HC2)

Tirsdag d. 26.12.: Messe kl. 14.

Søndag d. 14.1. og 28.1.: Messe kl. 14.

### Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykjærvej, 8500 Grenå  
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.  
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 5 33.

Præsten træffes hver onsdag kl. 16-18 og torsdag kl. 9-12.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 3 58 13.

Messestider: (HC2)

Hver søndag kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Onsdag d. 20.: Advent-jul betragtning kl. 19.

Lørdag d. 23.: Religionsundervisning kl. 10.

Søndag d. 24.: Messe kl. 10. Midnatsmesse kl. 24 Reception efter messen.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 31.: Den hell. Families fest. Højmesse kl. 10. Efter messen takkeandagt for det gamle år.

Søndag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria Gudsmoder. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 10.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

Onsdag d. 17.: Økumenisk møde med Folkekirkens konfirmander kl. 8-9.30.

Torsdag d. 18.: Økumenisk møde med Folkekirkens konfirmander kl. 8-9.30.

### Maria Hjerte Kloster, Sostrup

Maria Hjerte Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.  
Tlf. 86 38 44 88.

Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 13 41 38.

Messestider:

Søndagsmesse: kl. 10.

Hverdagsmesse: kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordenskalde).

Lørdag d. 16., 18. og 23.12.: Rorate-messe kl. 7.

Søndag d. 24.: Julenat-højmesse kl. 24. Bagefter hyggeligt samvær i mødesalen.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 26. - søndag d. 31.: Festmesse kl. 10.

Mandag d. 1.1.: Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 6.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 13.: Maria Rosa Mystica - Udstilling af Alterets sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.40.

Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19. Bagefter messen.

Fredag d. 26.: Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 27.: Oblatretræte. Messe kl. 9.

Søndag d. 28.: Oblatretræte. Messe kl. 10.

## 4 Midtjylland

### Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning  
Tlf. 97 12 43 82  
Præst: Willem Wuyts, O. Præm.  
Messestider: (HC2)

Søn- og helligdage: Messe kl. 9.15 og 11.

I januar, februar og marts kun kl. 11.

Søndag d. 24.: Messe kl. 9.15 og 11. Kristi fødselsmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Juledag. Kun messe kl. 11.

Tirsdag d. 26.: Ingen messe.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Dansk messe kl. 17.

Tirsdag d. 2.: Tamlisk messe kl.



**Vor Frue Kirke, Silkeborg**  
 Østrupsgade 16, 8600 Silkeborg  
 Tlf. 86 82 24 15. Giro 648 07 80. Fax 86 81 22 90.  
 Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om  
 julemiddagen - undt. mandag.  
 Messetider: (HC2)  
 Øn- og helligdage: Højmesse kl. 10.  
 Irsdage i forbindelse med seniorklubben: Messe  
 kl. 14.  
 Onsdage: Rosenkrans kl. 16.30. Messe kl. 17.  
 Torsdage: Messe kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre,  
 7m.  
 Fredage: Tilbedelse kl. 17.

**Mandag d. 18.:** Børnehavens krybbespil kl. 17.  
**Onsdag d. 20.:** Bodsandagt kl. 17.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10. Messe for famili-  
 er med børn kl. 16. Julenatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Juledagsmesse kl.  
 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Højmesse kl. 10.  
**Lørdag d. 6.:** Børneundervisning kl. 9.30-12.  
**Mandag d. 8.:** Messe kl. 19. Bagefter menigheds-  
 rådsmøde.  
**Tirsdag d. 9.:** Messe og seniorklubmøde kl. 14.  
**Tirsdag d. 16.:** Økumenisk forbønsgudstjeneste  
 kl. 19.30.

**Lørdag d. 20.:** Børneundervisning kl. 9.30-12.  
**Søndag d. 21.:** Højmesse kl. 10. Efter messen  
 foredrag ved H. Gamer »Klostrene ved  
 Gudenåen«.  
**Tirsdag d. 23.:** Messe og seniorklubmøde kl. 14.

**Skt. Josefs Kirke, Horsens**  
 Nørregade 19, 8700 Horsens.  
 Tlf. 75 62 52 68.  
 Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.  
 Messetider: (HA)  
 Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).  
 Hverdagsmesser: I Skt. Josefs Kapel tirsdag og  
 fredag kl. 19, torsdag kl. 10.30. Hver morgen  
 (undt. torsdag) samles elever og lærere fra Skt. Ibs  
 Skole til en kort andagt i kirken. Torsdag morgen  
 holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.  
 Menighederne er velkomne.

Onsdag d. 13.: Krybbespil og koncert i Skt. Josefs  
 kirke med elever fra Skt. Ibs Skole kl. 19.  
 Lørdag d. 16.: Bodsudstjeneste, skriftemål og  
 messe kl. 15. Derefter fællesspisning i mødeloka-  
 let. Tilmelding senest den 10.12. på liste bag i kir-  
 ken. Der medvirker 2 fremmede præster (polsk,  
 hollandsk, fransk, engelsk og tysk).  
**Søndag d. 17.:** Kirkekaffe efter højmessens.  
**Torsdag d. 21.:** Skolemese kl. 8 for Skt. Ibs  
 Skoles katolske elever.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10 med baredåb.  
 Kirkebil. Familiernes julemesse kl. 15.  
 Midnatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10.  
**Mandag d. 1.1.:** Messe kl. 15 med efterfølgende  
 reception i gymnastiksalen.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Kirkebil.  
 Under højmassen er der kollekt til fordel for Det  
 danske Bibelselskab.  
**Lørdag d. 13.:** Ministranterne, musikgruppen og  
 børnene mødes kl. 15.30.  
**Mandag d. 15.:** Menighedsrådsmøde (regnskab,  
 budget).  
**Søndag d. 21.:** Kirkekaffe efter højmassen.  
**Søndag d. 28.:** Kirkebil.

**Skt. Norberts Kirke, Vejle**  
 Fjellegade 2, 7100 Vejle  
 Tlf. 75 82 08 93.  
 Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.  
 Messetider: (HB2)  
 Søndagsmesser: kl. 9 og 11.  
 Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Mariasø-  
 strens kapel: mandag, onsdag, torsdag og lørdag.  
 Aftenmesse i kirken: tirsdag kl. 17.30 og fredag  
 kl. 17.  
 Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.  
 Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-16.45.  
 Religionsundervisning for børn (9-15 år) hver fre-  
 dag kl. 15.30-17.30.

**Fredag d. 15.:** Religionsundervisning for børn sid-  
 ste gang før jul kl. 15.30-17.30.  
**Lørdag d. 16.:** KUK juleafslutning kl. 11-15 i  
 præstegården.  
**Mandag d. 18.:** Bodsandagt kl. 19.  
**Torsdag d. 21.:** Skt. Norberts Skoles 4. klasse  
 opfører krybbespil i kirken kl. 19.  
**Søndag d. 24.:** Messe kl. 9. Ingen messe kl. 11.  
 Julemesse kl. 15. Midnatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 11.  
 Ingen messe kl. 9.  
**Tirsdag d. 26.:** Salmemesse kl. 11.  
**Søndag d. 31.:** Messe kl. 9. Højmesse kl. 11.  
**Mandag d. 1.:** Nytårsdag. Messe kl. 16.  
**Onsdag d. 3.:** Onsdagsklubben starter efter ferien  
 kl. 14-16.45.

**Torsdag d. 4.:** Den hell. kommunion bringes til  
 menighedens syge og ældre.  
**Fredag d. 5.:** Religionsundervisning starter igen  
 for børn kl. 15.30-17.30.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Højmesse kl.  
 11. Derefter kirkekaffe.  
**Mandag d. 8.:** Studiekreds (Katolsk brevkursus nr.  
 18) i samlingsalen kl. 19.30-21.30.  
**Torsdag d. 11.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.  
**Torsdag d. 18.:** »Symbiosa« i præstegården.  
 Emnet er »Eutanasi«.  
**Tirsdag d. 23.:** Forsangerøvelse kl. 19.

## 5 Sydjylland

**Skt. Michaels Kirke, Kolding**  
 Sct. Michaels Gade 2, 6000 Kolding  
 Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm., Sct.  
 Michaels Gade 3 A. Tlf. 75 52 76 01 bedst 9-11  
 undt. tirsdag og torsdag.  
 Messetider:  
 Søndage: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.  
 Hverdage: Mandag, tirsdag og onsdag kl. 15.15.  
 Torsdag, fredag og lørdag kl. 8.15.

**Torsdag d. 14.:** Bodsandagt kl. 19.30 ved pastor  
 Minnaert.  
**Fredag d. 15.:** Krybbespil kl. 19.30 i kirken v/ sr.  
 Antonie og skolebørn. Alle er velkomne. Tag venner  
 og bekendte med.  
**Onsdag d. 20.:** Mixi-DUK mødes kl. 19.  
**Søndag d. 24.:** Juleaftensdag. Morgenmesse kl. 8.  
 Højmesse kl. 10 bortfalder. Børnenes julemesse kl.  
 16. Midnatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Salmemesse kl. 10.  
**Søndag d. 31.:** Messe kl. 8 og kl. 10.  
**Mandag d. 1.:** Nytårsdag. Salmemesse kl. 10.  
**Fredag d. 5.:** Sognepræsten bringer den hell. kom-  
 munion til de syge.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Messe kl. 8 og  
 10.  
**Mandag d. 8.:** Rom-aften kl. 19.30 ved pastor W.  
 Wuyts. »Et kejserrige i ruiner«. Vi mødes i menig-  
 hedssalen.  
**Mandag d. 22.:** Rom-aften kl. 19.30 ved pastor W.  
 Wuyts. »Hvad kirken byggede op af forfaldet«.  
**Onsdag d. 24.:** Biskop Suhre fejrer sin 100-års føde-  
 selsdag.  
**Søndag d. 28.:** Kirkekaffe efter højmassen.  
 Menigheden ønskes en frugtbar adventstid!

**Skt. Knuds Kirke, Fredericia**  
 Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia  
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O. Præm. Tlf. 75  
 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. man-  
 dag. Om mandagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08  
 93 mellem kl. 11-14). Fax 75 92 11 76.  
 Sognesekretariat: Sjøllandsgade 50 A, 7000  
 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12) undt.  
 mandag).  
 Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5,  
 Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.  
 Messetider: (HA1)  
 Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
 Onsdag kl. 16.30.  
 Lørdag kl. 16.30.  
 Rosenkransbøn hver 3. onsdag kl. 16.  
 Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstav-  
 len ved kirketårnet.  
 Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter  
 højmassen.  
**Firmelsesundervisning** d. 16.12., 6.1., 13.1., 20.1.  
 og 27.1.

**Torsdag d. 14.:** Den hell. kommunion bringes til  
 menighedens syge. (OBS. ikke den 13.12. som med-  
 delt før).  
**Onsdag d. 20.:** Rosenkransbøn kl. 16.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10.30. Midnatsmesse  
 kl. 23.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.30.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10.30.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria,  
 Gudsmoder. Messe kl. 10.30.  
**Onsdag d. 10.:** Den hell. kommunion bringes til  
 menighedens syge.  
**Onsdag d. 17.:** Rosenkransbøn kl. 16.

**Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg**  
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg  
 Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27  
 bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes nor-  
 malt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 90.  
**Messetider:**  
 Lørdag kl. 16: Rosenkransbøn. Kl. 16.30:  
 Søndagens messe.  
 Søndag kl. 10: Højmesse.  
 Mandag kl. 16.00: Gudstjeneste med kommunion  
 hos søstrene eller messe.  
 Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16: Rosenkrans  
 og vesper.  
 Torsdag kl. 7.30: Laudes og messe eller kl. 9:  
 Skolemese.

Fredag kl. 9.15: Messe  
 Evt. ændringer i gudstjenesterne se nedenfor.

**Fredag d. 22.:** Skolens julegudstjeneste kl. 9. Vesper  
 og messe kl. 16.30.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10. Midnatsmesse kl.  
 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 9  
 (OBS!)  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10.  
**Onsdag d. 27. - fredag d. 29.:** Ingen messer.  
**Lørdag d. 30.:** Messe kl. 16.30.  
**Søndag d. 31.:** Højmesse kl. 10.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria,  
 Gudsmoder. Højmesse kl. 10.  
**Fredag d. 5.:** 1. fredag i måneden. Vesper og tilbe-  
 delse kl. 18.30. Messe kl. 19.30.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10.  
 Derefter kirkekaffe.  
**Søndag d. 7. - søndag d. 14.:** Bedeuge for de krist-  
 ne enhed med gudstjenester i byens kirker. Se  
 opslag.  
**Søndag d. 21.:** Efter højmassen Teologi for Alle ind-  
 til kl. 13.30. Medbring selv frokost.

**Teologi for Alle:**  
 Et tilbud den 3. søndag i måneden kl. 11.30 til 13.30.  
 Grundbog: Den katolske kirkes Katekismus.

## 6 Sønderjylland

**Skt. Ansgars Kirke, Aabenraa**  
 Søndertorv 1, 6200 Aabenraa  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr.  
 Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30  
 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400  
 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesse: Kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmes-  
 serne.  
 Hverdagsmesser: Mandag og torsdag kl. 9, tirsdag,  
 onsdag og fredag kl. 19.  
 Første fredag: Messe kl. 19 med efterfølgende tilbe-  
 delse.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen  
 eller efter aftale.

**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10.  
 Julemidnatsmesse kl. 23.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10.  
**Søndag d. 31.:** Højmesse kl. 15.30.  
**Mandag d. 1.:** Nytårsdag. Guds modersmesse kl. 10.

**Skt. Pauls Kirke, Sønderborg**  
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.  
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr.  
 Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30  
 eller 40 63 59 30.  
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400  
 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndage: Højmesse kl. 10.  
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen  
 eller efter aftale.  
 Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag torsdag og fredag  
 kl. 17. Lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i  
 sognekirken undt. de dage, hvor andet er annonceret  
 nedenfor.  
 Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10. Julemidnatsmesse  
 kl. 23.  
**Mandag d. 25.:** Herrens åbenbarelse. Højmesse kl.  
 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe på Als Kloster kl. 17.  
**Søndag d. 31.:** Højmesse kl. 10. Guds modersmesse  
 kl. 23 på Als Kloster.  
 Øvrige oplysninger: Se sognebladet.

**Skt. Marie Kirke, Haderslev**  
 Mariegade 8, 6100 Haderslev  
 Sognepræst: Tran Duc Thanh, tlf. 74 52 23 26.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag kl. 10, torsdag kl. 16 (med efterfølgende til-  
 bedelse), lørdag kl. 10 (med efterfølgende rosen-  
 krans).  
 Skriftemål: Efter aftale eller inden torsdagsmessen.

**Lørdag d. 16.:** Bodsandagt og skriftemål kl. 10 med  
 pastor Raymond Minnaert som skriftefader.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10. Julemesse kl. 23.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Julemesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10.  
**Mandag d. 1.:** Nytårsdag. Taksigelsesmesse kl. 10.  
**Lørdag d. 6.:** Cenakel kl. 10.  
**Lørdag d. 13.:** Messe på ungarsk kl. ca. 13.

**Hellig Kors Kapel, Tønder**  
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder  
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700  
 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27 bedst 10-11 undt. mandag  
 og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10,

tlf. 74 72 18 90.  
 Messetider:  
 Søndag kl. 17: Højmesse.

**Søndag d. 24.:** Ingen messe kl. 17. (OBS!)  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Julemesse kl. 12.  
 (OBS!)  
**Søndag d. 31.:** Højmesse kl. 17.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria,  
 Gudsmoder. Ingen messe (OBS!)

**Teologi for voksne:**  
 Tilbud for voksne på undervisningsdagen for  
 børn. Som grundbog benyttes Den katolske kirkes  
 Katekismus (findes på engelsk, tysk og norsk  
 m.m.).

## 7 Fyn

**Skt. Albani Kirke, Odense**  
 Adelgade 1, 5000 Odense C  
 Tlf. 66 12 16 64.  
 Sognepræst: Leo Drzal.  
 Andenpræst: Wieslaw Podlach.  
 Kontorid: Tirsdag og torsdag: Leo Drzal kl. 10-12.  
 Onsdag og fredag: Wieslaw Podlach.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 17.30.  
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.  
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.  
 Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og  
 lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

**Lørdag d. 23.:** Vietnamesisk messe kl. 14.  
**Søndag d. 24.:** Familiemese med krybbespil kl.  
 15.30. Midnatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Messe kl. 10 og  
 polsk messe kl. 12.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10 og polsk messe kl. 12.  
**Onsdag d. 27.:** P. Hubers 60-års fødselsdag. Messe  
 kl. 10.30 og derefter reception i sognelokalet.  
**Søndag d. 31.:** Takkemesse kl. 15.30.  
**Fredag d. 5.1.:** Tilbedelse, rosenkrans og aftenmes-  
 se kl. 18-19.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse.. Højmesse med  
 vor biskop, C. Kozon kl. 10.  
**Mandag d. 8.:** DKKF kl. 19.30. Den hell. Birgitta.  
**Torsdag d. 11.:** Seniorklubben kl. 14, Pakkefest.  
**Lørdag d. 13.:** MI og MA-DUK kl. 14-16.  
**Onsdag d. 17.:** Studiekreds kl. 19 ved pater Huber.  
**Tirsdag d. 23.:** Genralforsamling for DUK-Odense  
 kl. 19.

**Skt. Knuds Kirke, Svendborg**  
 Havnegade 1, 5700 Svendborg  
 Sognepræst: J. Kruk, tlf. 62 21 05 42 eller 66 12  
 16 64 kun tirsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lør-  
 dag kl. 9-12 eller efter aftale.  
 Menighedsrådsformand:  
 Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.  
 Messetider: (HC2)  
 Øn- og helligdage: Højmesse kl. 9.30 og stille mes-  
 se kl. 11.  
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45, torsdag kl. 19.  
 Skriftemål: En halv times tid før messerne.

**Mandag d. 18. - torsdag d. 21.:** Økumenisk julean-  
 dagt i Vor Frue Kirke kl. 16.30-17. Vores menighed  
 står for denne andagt sammen med metodistmenig-  
 heden onsdag d. 20. kl. 16.30. Alle, der har tid og  
 mulighed for at komme, indbydes.  
**Søndag d. 24.:** Messe kl. 9.30 og kl. 11.  
 Midnatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 11.  
 NB. Ingen messe kl. 9.30!  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 9.30. NB. Ingen messe kl.  
 11!  
**Søndag d. 31.:** Messe kl. 9.30 og kl. 11. Under mes-  
 serne takker vi Gud for året, der er gået.  
**Mandag d. 1.:** Nytårsdag. Messe kl. 11. NB. Ingen  
 messe kl. 9.30!  
**Fredag d. 5.:** Jesu-hjerte aftenmesse kl. 19.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Messe kl. 9.30  
 og kl. 11. Vietnamesisk messe kl. 14.  
**Torsdag d. 11.:** Kateketmøde kl. 19.  
**Lørdag d. 13.:** Religionsundervisning for alle bøm  
 /DK-V-T/ kl. 9.45 - 11.30.  
**Søndag d. 14.:** Familiemese kl. 9.30. Stille messe  
 kl. 11.  
**Onsdag d. 17.:** Kontaktgruppen. Vi begynder med  
 messe i kirken kl. 14. Efter messen fortsætter vi  
 oppe i lokalene. Alle er velkomne.  
**Tirsdag d. 23.:** Økumenisk aften om ordenslivet ved  
 sr. Cecilie. Aftenen begynder med en kort andagt i  
 kirken kl. 19. Derefter fortsætter vi i lokalene. Alle  
 indbydes!  
**Søndag d. 28.:** Den hell. Ansgar. Bispedømmets  
 værmehelgen. Messe kl. 9.30 og kl. 11.

**Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing**  
 Brogade 14, 5900 Rudkøbing

**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 15.



Søndag d. 7.1.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 15.

### Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg  
Sognepræst: J. Kruk, tlf. 65 31 03 60 eller 62 21 05  
42 bedst torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.  
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.  
Messestider: (HC2)

Lørdag d. 16.: Højmesse kl. 15 med Ullerslevkoret som gæster. Efter messen en hyggelig sammenkomst for alle i lokalerne på Stella Maris.

Fredag d. 22.: Juleafslutning for Stella Maris Skole kl. 9.30.

Lørdag d. 23.: Højmesse kl. 15.

Søndag d. 24.: Julemesse kl. 15.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 30.: Højmesse kl. 15. Under messen takker vi Gud for året, der er gået.

Lørdag d. 6.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 15. Efter messen kirkekaffe i lokalerne på Stella Maris.

Lørdag d. 13.: Højmesse kl. 15.

Lørdag d. 20.: Højmesse kl. 15. Efter messen menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 27.: Den hell. Ansgar, Bispedømmets værnehelgen. Højmesse kl. 15.

### Vor Frelser Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens  
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Menighedsrådsformand Marie Lauridsen, tlf. 64 71 28 43.  
Messestider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

## 8 Lolland-Falster

### Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo  
Tlf. 54 57 50 80. Giro 3 00 50 46.  
Sognepræst: Pastor Finn Arvé, tlf. 54 75 50 80. træffes bedst 9.30-10.30 undt. mandag.  
Messestider:  
Søndagsmesser: Højmesse kl. 10. Hver lørdag messe kl. 11.30.  
Hverdagsmesser: Normalt tirsdag-fredag kl. 9. Se opslag i våbenhuset.

Torsdag d. 21.: Krybbespil kl. 19.30. Elever fra vor skole opfører krybbespil i kirken og alle er velkomne med slægt og venner.

Lørdag d. 23.: Lørdagsmesse kl. 11.30.

Søndag d. 24.: Søndagsmesse kl. 10. Midnatsmesse kl. 23.30. Efter messen mødes vi i præstegården til et gals vin og ønsker hinanden glædelig jul.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Søndag d. 31.: Messe kl. 10.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Ingen messe.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10. Efter messen er der kirkekaffe. Alle er velkomne.

Første-kommunionsforberedelse.

Under kirkekaffen d. 7.1. finder vi sammen en egnet dag for undervisningen. De, der ønsker deres børn til første kommunion, bedes møde op.

Søndag d. 14.: Efter messen vil der være voksenundervisning i præstegården for de, der måtte have lyst. Vi vil i første omgang gennemgå messen og dens betydning og udformning. Senere kan vi tage andre emner op, som vi sammen finder frem til. Det er mit håb på denne måde at imødekomme et længe næret ønske om undervisning fra manges side. Mød op, hvis I har lyst. Alle er velkomne.

En velsignet adventstid ønsker jeg jer alle samt en glædelig jul. Tak til alle for hjælp, støtte og opbakning i kirkeåret, der er gået. Kærlig hilsen, pastor Finn Arvé.

### Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov  
Tlf. 53 92 06 81. Giro 709 10 60.  
Sognepræst: Pater H. F. Berning, OFMconv.  
Messestider: (HA1)  
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17. Højmesse søndag kl. 10.  
Hverdagsmesser: Mandag og tirsdag kl. 17.

#### Lejlighed til skriftemål:

Der er lejlighed til skriftemål i forbindelse med søndagens gudstjeneste (kom i god tid!) eller efter aftale.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 10. I år falder 4. søndag i Advent sammen med juleaftensdag.

Søndag d. 24.: Krybbeandagt kl. 16. Særligt tilrettelagt for børnene. Midnatsgudstjeneste kl. 23.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 31.: Højmesse kl. 10. På årets sidste søn-

dag fejrer vi i år Den hellige Families fest.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Guds moder. Ingen gudstjeneste om formiddagen. Sangmesse kl. 16. Efter messen ønsker vi hinanden godt nytår i Kolbehuset.

Søndag d. 7.: Hellig tre Kongers dag. Ingen gudstjeneste om formiddagen. Kl. 14. samles vi i kirken til messen. Derefter indbyder menighedsrådet til samvær i Kolbestuen for at fejre julen og nytåret med en hyggelig eftermiddag med sang og oplæsning. Der holdes bankospil med skønne gevinster.

### Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.  
Tlf. 54 85 07 39.  
Messestider: (HC2)  
Gudstjenester: Søndag kl. 10. I ugens løb er der messe hver torsdag kl. 18.30, undtagen den 1. torsdag i måneden, hvor messen er kl. 8.

Onsdag d. 13.: Krybbespil i kirken ved skolens børn kl. 19. Alle er hjerteligt velkommen.

Onsdag d. 20.: Det store juletræ sættes op i salen. Medarbejderne får besked.

Fredag d. 22.: Jule-/Adventsgudstjenester for og med skolens børn kl. 8 og kl. 10.

Søndag d. 24.: Gudstjeneste kl. 10. Denne dag er samtidig juleaftensdag. Julegudstjeneste - særligt for børn - kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Sangmesse kl. 10. Om eftermiddagen finder menighedens juletræsfest sted med start i kirken kl. 14.

Søndag d. 31.: Den hell. families fest. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Sangmesse kl. 10.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Familie-gudstjeneste kl. 10. Herefter er der kirkekaffe i Fredensgade 15. Der er mulighed for at ønske hinanden godt nytår og samtidig nyde et lille glas.

Lørdag d. 13.: Polsk messe kl. 16.

## 9 Sydøstsjælland

### Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved  
Tlf. 53 72 09 85.  
Konstitueret sognepræst (29.11.95-29.5.96): Pater Kazimierz Przybylowicz, tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt undt. mandag.  
Messestider: (HA)  
Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue kirke kl. 10. Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

Søndag d. 13.: Julekoncert i Vor Frue kirke kl. 19.30.

Entré: Voksne kr. 30,-, børn under 12 år kr. 15,-. Pengene går denne gang til Caritas Danmark, Kirkens Korshær og til Næstved koret, der fejrer 100 års jubilæum i 1996.

Fredag d. 15.: Skolemesse for de store elever.

Søndag d. 17.: Polsk messe kl. 11.30.

Tirsdag d. 19.: Messe hos Skt. Birgitta Søstrene på Præstøvej 65, 1. kl. 17. Alle er velkomne! Krybbespil i kirken kl. 18.

Søndag d. 24.: Messer som på søndage. Midnatsmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messer som på søndage.

Tirsdag d. 26.: Messer som på søndage, dog er messen kl. 10 på polsk.

Søndag d. 31.: Messer som på søndage.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Messer som på søndage.

Tirsdag d. 2.: Messe hos Skt. Birgitta Søstrene kl. 17.

Fredag d. 5.: Jesu-hjerte fredag. Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 16 til 17.

Aftenmesse kl. 17.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Efter højmessens juletræsfest i salen.

Tisdag d. 9.: Messe hos Skt. Birgitta Søstrene kl. 17. Alle er velkomne!

Menighedsrådsmøde kl. 19 i præstegården. Den økumeniske beudege: 18. - 26. januar

Søndag d. 21.: Polsk messe kl. 11.30.

Tirsdag d. 23.: Messe hos Skt. Birgitta Søstrene kl. 17. Alle er velkomne!

Søndag d. 28.: Skt. Ansgar. Bispedømmets værnehelgen.

Tirsdag d. 30.: Messe hos Skt. Birgitta Søstrene kl. 17. Alle er velkomne!

Skriftemål: Der er lejlighed til skriftemål før hver gudstjeneste - eller efter aftale.

Sygekommunion: Præsterne bringer gerne den hellige kommunion til vore syge. Meddel dag og tidspunkt, som passer bedst for den syge. Meddel ligeledes, når en af Deres familie eller bekendte er blevet indlagt på sygehuset eller er kommet på plejehjem. Tak!

Husk Taizémøde i Wroclaw i Polen fra den 28.12.-1.1.96.

Dåb:

8.10.95: William Pokriwa

29.10.95: Kristian Alexander Jensen

29.10.95: Lianna Qazo

12.11.95: Maryin Kick

Dødsfald:

Sofia Josefa Rosiak - 57 år. R.I.P.

Alle i menigheden ønskes en glædelig og velsignet jul og et godt nytår!

### Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg  
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Vinthersvej 4, tlf. 53 77 39 27 torsdag, søndag - ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.  
Messestider: (HA)  
Hver søndag: Messe kl. 10.

Søndag d. 17.: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 24.: Adventsmesse kl. 10. Højtidelig julemidnatsmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 26.: Ingen messe.

Søndag d. 31.: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Ingen messe.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerte fredag. Messe kl. 16.30.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 14.: Højmesse kl. 10. Menighedskafe efter messen.

Søndag d. 28.: Skt. Ansgars fest. Højmesse kl. 10.

### Skt. Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge  
Tlf. 53 65 06 51.  
Menighedsrådsformand: Ernst Zornhagen, Bjerggade 1, 4600 Køge, tlf. 53 66 25 33  
Messestider: (HC2)  
Søndage: Højmesse kl. 10.  
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 10. Midnatsmesse kl. 24.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 14.1.: Efter messen kl. 10 kirkekaffe.

Lørdagsklub: Altid den første lørdag i måneden kl. 15. Alle er velkomne.

## 10 Vestsjælland

### Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted  
Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 57 67 03 01 eller 48 2414 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57. Skt. Josef søstrene tlf. 53 61 73 71.  
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen, tlf. 53521099.  
Messestider: (HC2)

Lørdag d. 16.: Søndagsmesse kl. 16, med sognepræsten.

Søndag d. 17.: Ingen messe.

Søndag d. 24.: Jule-messe kl. 15, med pater Josef Dudek.

Mandag d. 25.: Juledag - ingen messe.

Tirsdag d. 26.: 2. juledag. Messe kl. 10 med sognepræsten.

Søndag d. 31.: Den hl. Families Fest fejres kl. 10 med p. Kazimir.

Søndag d. 7.1.: Hl.3 konger fejres kl. 10 med p. Gregoire.

Onsdag d. 10.: Menighedsaften kl. 19 hos søstrene, med bordmesse og hyggeligt samvær.

Lørdag d. 13.: Søndags-messe kl. 16 med sognepræsten.

Søndag d. 14.: Ingen messe.

Søndag d. 21.: Messe kl. 10 med p. Kazimir.

Tirsdag d. 23.: Dameaften hos søstrene kl. 19.

Lørdag d. 27.: Søndagsmesse kl. 16 - vi fejrer den hl. Ansgar med sognepræsten.

### Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse  
Sognepræst: Stephen Holm, Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen  
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.  
Faste gudstjenestetider:  
Søndagsmesser: søndag kl. 10 i kirken, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. Fredag kl. 19.15, - som regel i kapellet.  
Hverdagsmesser, - i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi, - normalt således: mandag kl. 17.15, tirsdag-ons-dag-torsdag kl. 11.15.  
Montfort-kommunitetets daglige bønner, - i Skt. Montforts kapel, normalt således:  
Rosenkransbøn: hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: sø. kl. 19, ma.- fr. kl. 18, lø. kl. 12.15.

Søndag d. 17.: 3. søndag i advent, søndag Gaudete. Kl. 10 højmesse. Under denne messe modtager Jens Skovgaard (Sorø) den første hellige kommunion.

Søndag d. 24.: 4. søndag i advent. Kl. 10 messe, celebreret delvis på latin.

Julenat d. 24/25.: Kl. 23.55 højtidelig julemidnatsmesse til ære for Jesu Kristi fødsel, indledt med procession til julekrybben under salmen »Stille nat«. Kirken åbnes kl. 23.15. Kommer man tidligere, er der åbent i præstegård/menighedshus.

Mandag d. 25.: Juledag, Kristi fødsels fest. Kl. 10.30 (NB!) højtidelig julemesse. kl. 19 julevesper. Tirsdag d. 26.: 2. juledag, St. Stephans dag. Ingen messe (NB). Kl. 10 laudes. Kl. 19 vesper. Søndag d. 31.: Nytårsaftensdag. Den hellige families fest. Kl. 10 højmesse. Kl. 18.45 bods- og takkeandagt med sakramental velsignelse, - i kapellet.

Mandag d. 1.1.: 8. juledag, Nytårsdag, Fredens dag: festen for jomfru Maria Gudsmoder. Ingen messe kl. 10, men: Kl. 16 (NB!) Festmesse, fælles for vor pastoralenheds tre menigheder. Efter messen går vi, i skæret af festlige lys-raketter, til menighedshuset, hvor Skt. Montforts kommunitet er vært ved en nytårs-reception. Med et glas champagne og et stykke kranselund vil vi ønske hinanden godt nytår. Søndag d. 7.: Festen for Herrens åbenbarelse (Hellig-trekongersdag). Kl. 10 festmesse. Med denne fest slutter juletiden.

Mandag d. 8.: Jesu Kristi dåb i Jordan. Kl. 17.15 messe i kapellet. Samtidig fejres månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen er der fra kl. 18 - kl. 19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordensskald.

Lørdag d. 13.: Rengøring i kirke og menighedshus fra kl. 10.30 - 12.30. Julen skal »bæres ud«. Kom og hjælp til!

Søndag d. 14.: Kl. 10 familiemesse.

Søndag d. 21 synges dele af højmessens kl. 10 på latin.

Søndag d. 28.: Festen for den hellige Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 10 familiemesse. Ved messens slutning meddeles Blasiusvelsignelsen.

Firmelseundervisning, obligatorisk for dém, der søndag d. 11. februar 96 skal modtage firmelsens sakramente: sønda-gene d. 7., 14. og 21. januar fra kl. 11.45 - 12.45 (i kirken)

Undervisning af vore børn og unge: søndagene d. 14. og 28. jan. i forlængelse af søndagsmessen, som begynder kl. 10.

Aften for unge over 16 år: fredag d. 19. jan. fra kl. 19 - 22.

Eftermiddag for vore ældre: torsdagene den 14. dec. og 25. jan., fra kl. 14.30 - ca. 17.

### Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.  
Menigheds søster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstrene, Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.  
Kirkeværge: Zilda Christensen, Lundemarken 15,1., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 27 53

Om søndagen: Messe kl. 15, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokaleme. (NB: søndag d. 24. dec. er der ingen messe i Kalundborg, søndag d. 1. jan. er messen i Slagelse og begynder kl. 16). Om hverdagen: normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Der er børneundervisning i forbindelse med søndagsmessen den 17. dec. og den 14. og 28. jan. Aftener for unge over 16 år, - i Slagelse: fredag d. 19. jan. fra kl. 19.

Hyggeeftermiddage for ældre: Som regel hver onsdag kl. 14 - 16.30. Nærmere oplysninger hos Tut Ritzau, tlf. 53 51 17 03

Søndag d. 24.: 4. søndag i advent: Ingen messe i Kalundborg (NB)

Julenat d. 24/25.: Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg, men højtidelig julemidnatsmesse for hele sognet i sognekirken i Slagelse, begyndende kl. 23.55. (se under Slagelse)

Mandag d. 25.: Juledag, Kristi fødsels fest. Kl. 15.00 højtidelig julemesse.

Tirsdag d. 26.: 2. juledag, Skt. Stephans dag. Ingen gudstjeneste i Kalundborg (se under Holbæk).

Søndag d. 31.: Nytårsaften. Den hellige Families fest. Kl. 15.00 messe, afsluttet med takkebøn for det gamle år og sakramental velsignelse

Mandag d. 1.1.: 8. juledag, Nytårsdag, fredens dag: Festen for jomfru Maria, Gudsmoder. Der er ingen messe i Kalundborg, men, fælles for vor pastoralenheds tre menigheder: Kl. 16 festmesse i sognekirken, Vor Frue Kirke i Slagelse. Efter messen fælles nytårsreception i menighedssalen. Se under Slagelse.

Søndag d. 7.: Festen for Herrens Åbenbarelse (Helligtre-kongersdag). Kl. 15 festmesse. Hermed slutter juletiden.

Søndag d. 21. celebreres dele af messen kl. 15 på latin.

Søndag d. 28.: Festen for den hellige Ansgar,



Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 15 festmesse. Ved messens slutning meddeles Blasius-velsignelsen.

## 11 Midtsjælland

### Skt. Pauls Kirke, Taastrup

Frøgaard Allé 6, 2630 Taastrup  
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.  
Andenpræst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.  
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.  
Menighedsrådsformand: Anders Keller, tlf. 43 71 43 13.  
Pastoralassistent: Birgitte Carlsson, tlf. 31 35 46 83.  
Messestider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 10.  
Tirsdag: Messe hos søstrene, Bygaden 53, Høje-Taastrup kl. 19.  
Onsdag: Messe kl. 8.  
Torsdag: Messe kl. 11.  
Fredag: Tilbedelse kl. 18 og messe kl. 19  
Lørdag: Messe kl. 10 og messe kl. 17 (søndagsmesse).  
Hver 3. onsdag i måneden er der KÆK.  
Første torsdag i hver måned er der skolemesse kl. 8.45 og 9.45.  
Hver fredag er der bedegruppe i kirken kl. 19-22.  
Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.  
Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Onsdag d. 20.: Messe for de ældre kl. 14 med efterfølgende hygge og oplæg. Lovsangsafte i kirken kl. 19.  
Søndag d. 24.: Familiemesse kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.  
Tirsdag d. 26.: Familiemesse kl. 13.  
Onsdag d. 27.: Messe kl. 19 med forbøn for de syge.  
Søndag d. 31.: Messe kl. 10.  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 16.  
Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10.  
Søndag d. 27.: Den hell. Ansgar. Hyggedag med midiKUK kl. 13.

### Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde  
Giro: 402 3986. Fax 42 36 50 91.  
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv. tlf. 42 35 09 65 (bedst 9-10 ti-fr).  
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.  
Messestider: (HC2)  
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17, søndag kl. 10.  
Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.  
Hverdagsmesser: Tirsdag - fredag kl. 17.  
Sakramentsandagt hver onsdag kl. 16.  
Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.  
NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Lørdag d. 16.: Ordets gudstjeneste med kommunion kl. 17.  
Søndag d. 17.: Luciaoptog ved messen kl. 10.  
Mandag d. 18.: Julekoncert med Himmelevkoret kl. 19.30. Alle er velkomne.  
Tirsdag d. 19.: Bodsandagt kl. 19.30.  
Torsdag d. 21.: Skt. Josefs Skoles julegudstjeneste i Roskilde Domkirke kl. 9.30.  
Søndag d. 24.: Messe kl. 10. Julenatsmesse kl. 24.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.  
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.  
Søndag d. 31.: Sakramental andagt med sakramental velsignelse kl. 16.

Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Guds Moders messe kl. 17.  
Lørdag d. 13.: Religionsundervisning kl. 14.  
Torsdag d. 18.: Skolemesse kl. 10.30.  
Torsdag d. 25.: Menighedsmøde: Tro & Lys gennem 25 år, v. Anne Storm kl. 19.30. Alle er velkomne.

### Ledreborg Slotskirke

Messe den anden søndag i måneden kl. 8.30.

### Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Elisabeth-Centret, Carl Refssvej 2B, 4300 Holbæk.  
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45  
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Refssvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53  
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

### Søndagsmesse: (HC2)

Hver lørdag kl. 15.30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. Ingen messe på selve søndagen.

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor, - eller meddeles i kirken.  
Der er børne- og ungdomsundervisning i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 16. dec., d. 13. og 27. jan.

Firmelsesundervisning: lørdagene d. 6. og 13. jan. fra kl. 17 - 18 (i kirken). Lørdag d. 20. jan. fra kl. 14,15 i kirkekælderen (med biskoppen)  
Aftener for unge over 16 år, - i Slagelse: fredag d. 19. jan. fra kl. 19 - ca. 22.  
Hyggeeftermiddag for ældre: torsdag d. 11. jan. - fra kl. 14-17. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

Lørdag d. 16.: 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«. Kl. 15,30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedslokalerne med godteposer og sodavand til børnene og gløgg til de voksne.

Lørdag d. 23.: 4. søndag i advent. Kl. 15,30 messe. Søndag d. 24.: Juleaften, Kristi fødsels fest. Kl. 15,30 højtidelig julemesse med midnatsmessens tekster, indledt med procession til krybben under salmen »Stille nat«.

NB: Der er i Holbæk ingen midnatsmesse julenat og ingen messe 1. juledag d. 25.  
Tirsdag d. 26.: 2. juledag, (Skt. Stephans dag). Kl. 15,30 international julemesse med julesange fra mange lande på mange forskellige sprog.  
Lørdag d. 30.: Den hellige Families fest. Kl. 15,30 messe.

Søndag d. 31.: Nytårsaften.: Kl. 16,30 (NB) ordets gudstjeneste med taksigelse for det gamle år.  
Mandag d. 1.: 8. juledag, nytårsdag, fredens dag: festen for jomfru Maria, Gudsmoder. Holbæk menighed opfordres til at tage del i den for vor pastoralenhed celebrerede fælles festmesse i Vor Frue Kirke i Slagelse. Messen begynder kl.16. Efter messen fælles nytårs-reception i menighedssalen.  
Torsdag d. 4.: Aftenen før januar-månedens 1. fredag er der kl. 19,15 ordets gudstjeneste med uddelelse af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.  
Lørdag d. 6.: Festen for Herrens åbenbarelse (Helligtrekongersfest). Kl. 15,30 festmesse.  
Lørdag d. 20.: Firmelsesdag i Skt. Elisabeths sogn i Holbæk. Kl. 15,30 er der højtidelig bispemesse. Under messen meddeler biskop Czeslaw Kozon firmelsens sakramente. Efter firmelsen festlig reception i Elisabeth-centrets kantine, hvor vi kan hilse på biskoppen og ønske firmandene og os selv tillykke.  
Lørdag d. 27.: Festen for den hellige Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 15,30 festmesse. Ved messens slutning meddeles Blasius-velsignelsen.

## 12 Nordsjælland

### Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B, 3000 Helsingør  
Sognepræst: Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57.  
Skt. Vincent Søstre, tlf. 49 21 75 47.  
Menighedsrådsformand: Britta Kristensen, tlf. 42 29 90 06.  
Messestider: (HB2)

Søndag d. 17.: 3. søndag i advent fejres i messen kl. 9.  
Tirsdag d. 19.: Messe kl. 18.  
Torsdag d. 21.: Messe kl. 18.  
Lørdag d. 23.: 4. søndag i advent fejres i en stille messe kl. 18.  
Søndag d. 24.: Julemesse kl. 24.  
Mandag d. 25.: Juledagsmesse kl. 9.  
Torsdag d. 28.: Messe kl. 18.  
Søndag d. 31.: Den hl. Familie fejres i messen kl. 11.  
Søndag d. 7.1.: Hl.3 konger, messe kl. 9.  
Tirsdag d. 9.: Messe kl. 14.30.  
Torsdag d. 11.: Messe kl. 18.  
Lørdag d. 13.: Børnenes religionsundervisning nr. 9 i Hillerød, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11 - 11.30.  
Søndag d. 14.: Messe kl. 11.  
Tirsdag d. 16.: Økumenisk gudstjeneste i kirken kl. 19.30, hvor provst Per Rysgaard Jensen fra Sankt Olai Sogn vil prædike. Bagefter vil franciskanerpater Hans Christoffersen fra Roskilde fortælle om: Frans af Assisi, via Abbé Pierre til idag - hvor langt går kirkens og statens sociale ansvar?  
Onsdag d. 17.: Messe kl. 18.  
Lørdag d. 20.: Børnenes religionsundervisning nr. 10 i Hillerød, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11 - 11.30.  
Søndag d. 21.: Messe kl. 9.  
Tirsdag d. 23.: Messe kl. 14.30.  
Torsdag d. 25.: Messe kl. 18.  
Lørdag d. 27.: Børnenes religionsundervisning nr. 11 i Hillerød, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11 - 11.30.  
Søndag d. 28.: Sankt Ansgar fejres med latinsk mes-

se kl. 11.  
Tirsdag d. 30.: Messe kl. 14.30.

### Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.  
Sognepræst: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 48 24 14 02 bedst kl. 9-10, dog undt. søndag og mandag. Mobil tlf. 40 58 48 57. Fax. 42 25 55 31.  
Skt. Vincent Søstre, tlf. 42 26 78 65.  
Menighedsrådsformand: Martin Rohof, tlf. 47 92 36 40.

Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.  
Søndag d. 17.: 3. søndag i advent, messe kl. 11.  
Tirsdag d. 19.: Messe/Laudes kl. 8.30.  
Onsdag d. 20.: Messe kl. 18.  
Torsdag d. 21.: Økumenisk adventsandagt kl. 16.30 - 16.50, med sognepræst Louise Schousboe (Nr. Herlev Sogn) ved alteret og sognepræsten ved orglet. Messe kl. 17.  
Fredag d. 22.: Som torsdag!  
Lørdag d. 23.: Som torsdag og fredag! (I messen fejrer vi 4. søndag i advent).  
Søndag d. 24.: Julemesse kl. 22. Kirken har på denne aften 10-års jubilæum.  
Mandag d. 25.: Juledagsmesse kl. 11.  
Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.  
Torsdag d. 28.: Messe kl. 17.  
Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.  
Søndag d. 31.: Den hl. Families Fest fejres kl. 9.  
Søndag d. 7.1.: Hl. 3 konger fejres i messen kl. 11.  
Tirsdag d. 9.: Messe/Laudes kl. 8.30.  
Torsdag d. 11.: Messe kl. 17.  
Fredag d. 12.: Messe kl. 8.30.  
Lørdag d. 13.: Børnenes religionsundervisning nr. 9, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11 - 11.30.  
Søndag d. 14.: Messe kl. 9.  
Tirsdag d. 16.: Messe/Laudes kl. 8.30.  
Onsdag d. 17.: Messe kl. 17.  
Torsdag d. 18.: Økumenisk gudstjeneste i Katolsk Kirkecenter kl. 19.30. Brødeskovkoret medvirker. Og bagefter fortæller Franciskanerbroder Theodor fra Roskilde om: Frans af Assisi, via Abbé Pierre til idag - hvor langt rækker kirkens og samfundets sociale ansvar?  
Fredag d. 19.: Messe kl. 8.30  
Lørdag d. 20.: Børnenes religionsundervisning nr. 10, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11 - 11.30.  
Søndag d. 21.: Messe kl. 11.  
Tirsdag d. 23.: Messe/Laudes kl. 8.30. Menighedsrådsmøde kl. 19 - 21.  
Onsdag d. 24.: Messe kl. 17.  
Torsdag d. 25.: Messe kl. 17.  
Fredag d. 26.: Messe kl. 8.30.  
Lørdag d. 27.: Børnenes religionsundervisning nr. 11, kl. 9.30 - 11.30. Bømemesse kl. 11 - 11.30.  
Søndag d. 28.: Sankt Ansgar fejres i messen kl. 9.  
Tirsdag d. 30.: Messe/Laudes kl. 8.30.

### Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm  
Sognepræst: Andrzej Papuga.  
Assisterende præst: Jacob Muiser.  
Præstebolig: Nordvanggaard, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.  
Messestider: (HA)  
Søndagsmesse: Højmesse i Skt. Hans kirke kl. 11. Messe på Mikkelparkvej, Strandvejen 352 kl. 9.  
Tirsdag: Messe i Skt. Hans kirke kl. 19.30.  
Torsdag: Messe i Skt. Hans kirke kl. 10.30.  
Skriftemål: Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.  
Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggaard.

Søndag d. 17.: Skt. Lucia-procession under højmesen kl. 14.  
Søndag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24 med efterfølgende samvær i menighedssalen.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 11.  
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 11.  
Søndag d. 31.: Højmesse kl. 11 med efterfølgende samvær i menighedssalen.  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 11.  
Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Bømemearrangement under højmesen. Første søndag i måneden kirkefrokost efter messen.  
Torsdag d. 11.: Religionsundervisningen genoptages efter juleferien.

Der er ikke messe torsdag den 28.12. og tirsdag d. 2.1.

### Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød  
Sognepræst: Andrzej Papuga, tlf. 42 81 27 96 bedst kl. 13-14 tirsdag-fredag.  
Præst: Jacob Muiser.  
Messestider: (HA1)  
Søndag: Højmesse kl. 9.30.  
Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.  
Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.  
Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.  
Tilbedelse af Alterets Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den 1. fredag i måneden.

Søndag d. 17.: Familiemesse med børnenes krybbe-spil kl. 9.30. Derefter kirkekaffe.  
Søndag d. 24.: Messe kl. 9.30. Søstrenes juleaftensandagt i kirken kl. 16. Julenatsmesse kl. 22.30. Bagefter samles vi i kostalden for at ønske hinanden glædelig jul.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl.9.30. Bagefter samles vi i kostalden.  
Tirsdag d. 26.: Højmesse kl. 9.30.  
Søndag d. 31.: Festen for Den hellige Familie, vor værnehelgen. Højmesse kl. 9.30.  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Fest for Guds moder. Højmesse kl. 9.30.  
Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse.  
Torsdag d. 11.: Religionsundervisning igen kl. 16.  
Mandag d. 15.: Præstemøde kl. 18.  
Torsdag d. 18.: Møde for unge familier om ønsker og ideer til aktiviteter for børn og unge kl. 19. Gerne tilmelding senest d. 14.1.  
Lørdag d. 20.: Firmand-intensiv kl. 14. Om aftenen fest med Sakramentskirkens firmander.  
Søndag d. 21.: Ungdomsmesse som firmanderne står for.  
Lørdag d. 27.: Børne-kuk kl. 10.30-12.30.  
Søndag d. 28.: Festen for Den hellige Ansgar.

### Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.  
Tlf. 42 81 06 98

Søndag d. 24.: Messe kl. 8.30. Vesper kl. 15.30. Julevigilierne kl. 19.30. Julemesse kl. 21.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Terts og julemesse kl. 8.30. Vesper kl. 15.30.

## 13 Hovedstads-område NV

### Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj  
Tlf. 31 28 17 00.  
Sognepræst: Lech Pytlak. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 28 47 69.  
Menighedsrådsformand: Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 38 74 13 05.  
Messestider: (HA)  
Søndag: Højmesse kl. 10.30.  
Tirsdag: Messe kl. 10. Onsdag og fredag: Messe kl. 19.

Fredag d. 15.: Bodsandagt kl. 19.  
Søndag d. 17.: Gregoriansk messe kl. 10.30.  
Søndag d. 24.: Messe kl. 10.30. Julevigilie kl. 24. Vi synger julesalmer fra kl. 23.45.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.  
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.30.  
Søndag d. 31.: Takkesmesse kl. 10.30.  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Maria Gudsmoder. Messe kl. 10.  
Fredag d. 5.: 1. fredag. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.  
Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10.30.  
Søndag d. 14.: Familiemesse kl. 10.30 og kirkekaffe.  
Fredag d. 19.: Efter messen kl. 19 er der pakkefest til fordel for pater Tantholdts arbejde i Peru. Alle medbringer en lille pakke som bortauktioneres!  
Søndag d. 21.: Gregoriansk messe kl. 10.30.  
Fredag d. 26.: Niels Steensens andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.  
Søndag d. 28.: Skt. Ansgars fest. messe kl. 10.30.

### Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev  
Tlf. 44 94 76 94.  
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.  
Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.  
Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, P.D.Jensensvej 3, 3540 Lyngby.  
Messestider: (HA)  
Lørdag: Messe kl. 17.  
Søndag: Messe kl. 9.30 og kl. 11 (engelsk).  
Hverdage: Onsdag kl. 19, torsdag kl. 9.30 (engelsk).  
1. fredag i måneden: Messe kl. 19.30 (engelsk).  
3. fredag i måneden: Messe kl. 19.30.  
Tilbedelse: Onsdag efter messen.  
Skriftemål: Efter aftale.  
KUK mødes lejlighedsvis. Se opslag i våbenhuset.  
Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre.  
Primulavej 1: Messe kl. 19.

Torsdag d. 14.: Bodsandagt kl. 19.30.

Lørdag d. 23.: Messe kl. 17.  
Søndag d. 24.: Engelsk messe kl. 11. Familiemesse kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.



**Mandag d. 25.: Herrens fødsel.** Dansk messe kl. 9.30. Engelsk messe kl. 11.  
**Tirsdag d. 26.:** Dansk messe kl. 10.  
**Lørdag d. 30.:** Messe kl. 17.  
**Søndag d. 31.:** Dansk messe kl. 9.30. Engelsk messe kl. 11.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Dansk messe kl. 11.  
**Lørdag d. 13.:** Tro og Lys kl. 13.  
**Søndag d. 14.:** Undervisning efter messen kl. 9.30.

## 14 Hovedstads-område NØ

**Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby**  
 Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby  
 Tlf. 45 87 77 12.  
 Sognepræst: G. Uttenthal Nibler.  
 Messetider: (HA)  
 Søndag: Messe kl. 11. 1. og 3. søndag i måneden: Familiemesse kl. 9.30.

**Skt. Therese Kirke, Hellerup**  
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup  
 Giro 408 38 30.  
 Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 04 22 bedst kl. 9-10 undt. mandag. (Mellem kl. 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.  
 Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 39 61 19 19 bedst 8-9.  
 Michael Hombech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39.  
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas kirkes kontor, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Kontorets tlf. 39 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.  
 Messetider: (HB2)

Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.  
 Morgenmad i kantinen mellem messerne.  
 Hverdage: Mandag og tirsdag: Messe kl. 17.  
 Onsdag: Messe kl. 11. Torsdag: Messe kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes Kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag: Messe kl. 7.30. Lørdag: Messe kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

**Tirsdag d. 19.:** Bodsandagt i Skt. Andreas kirke kl. 19.30. Der vil være lejlighed til personligt skriftemål.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 9. Reciteret messe kl. 11. Julenattens messe kl. 23.30.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9. Forpligtelsen til at deltage i messe gælder både søndag og mandag.  
**Tirsdag d. 26.:** Sangmesse kl. 9. Ingen messe kl. 11.  
**Søndag d. 31.:** Den hell. Families fest. Sædvanlige messetider. Juletræsfest i kantinen mellem de to messer. Ingen messe om eftermiddagen.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Jomfru Maria, Gudsmoder. Reciteret messe kl. 11. Ingen messe kl. 9.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Sædvanlige messetider. Kollekt til fordel for Det danske Bibelselskab.  
**Mandag d. 8.:** Messe kl. 17.  
**Tirsdag d. 9.:** Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse indtil kl. 21. Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas kirke.  
**Lørdag d. 13.:** Sognekatekese kl. 15. Emne: »Frans af Assisis løfter i forhold til dengang og nu«, ved lægbroder Theodor Jørgensen.  
**Søndag d. 14.:** Familiemesse kl. 9.  
**Tirsdag d. 16.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.  
**Torsdag d. 18.:** Den økumeniske bedeuge begynder.  
**Søndag d. 28.:** Skt. Ansgar, bispedømmets værnehelgen. Sædvanlige messetider.

**Immaculata Kirke**  
 Strandvej 91, 2100 København Ø  
 Messetider:  
 Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.  
 Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.  
 Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.  
 Lørdag: Messe kl. 9.

**Juleaftensdag og nytårsaftensdag:** Messe kl. 16.30.

**Skt. Andreas Kirke**  
 Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund  
 Sognepræst: Biskop Czeslaw Kozon. Tlf. 39 64 04 22 bedst 9-10 undt. mandag. (Mellem 13-15 kun i nødstilfælde) eller Bispekontoret tlf. 33 11 60 80.  
 Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 39 61 19 19 bedst 8-9.  
 Michael Hombech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39.  
 Sognekontor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 39 64 30 39. Giro 802 66 02. Normalt åbent fredag kl. 14-16.  
 Messetider: (HC2)  
 Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Hverdage: Mandag-torsdag: Messe kl. 8.  
 Fredag: Udstilling af sakramentet til tilbedelse kl. 16. Kort andagt og messe kl. 17.  
 Lørdag: Messe kl. 11.30.

**Tirsdag d. 19.:** Bodsandagt kl. 19.30. Der vil være lejlighed til personligt skriftemål.  
**Søndag d. 24.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10. Julenattens messe kl. 23.30. Ingen messe om eftermiddagen.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8. Forpligtelsen til at deltage i messe gælder både søndag og mandag.  
**Tirsdag d. 26.:** Sangmesse kl. 10.  
**Søndag d. 31.:** Den hell. Families fest. Sædvanlige messetider. Ingen messe eller andagt om eftermiddagen.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Jomfru Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.  
**Fredag d. 5.:** Jesu Hjerter fredag. Se under messetider.

**Lørdag d. 6.:** Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Latinsk højmesse kl. 10. Kollekt til fordel for Det danske Bibelselskab.  
**Mandag d. 8.:** Messe kl. 8. Bibelkreds hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 39 63 63 82.  
**Tirsdag d. 9.:** Møde i Katolsk Ældre Klub. messe kl. 11.30. Derefter sammenkomst med frokost i menighedssalen. Tilmelding senest den 7.1. på tlf. 39 63 82 52, Aase og Mogens Nielsen, eller på tlf. 39 64 09 01, Inge Ryom. Bemærk: Ændret dato i forhold til meddelelse i sognebladet.  
**Torsdag d. 18.:** Den økumeniske bedeuge begynder.  
**Søndag d. 28.:** Skt. Ansgar. Bispedømmets værnehelgen. Sædvanlige messetider.

**Johanneskirken, Søborg**  
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg  
 Tlf. 39 69 03 01.  
 Sognepræst: Knud Aage Nielsen, S.J. Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.  
 Menighedsrådsformand: Lene Støtt, Kildebakkegårds Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.  
 Sognekontor: Vandtårnsvej 11.  
 Messetider: (HC2)  
 Hver søndag: Højmesse kl. 10.  
 Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

## 15 Hovedstads-område V

**Jesu Hjerter Kirke**  
 Stenosgade 4, 1616 København V.  
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Indvalg 3121 0234. Fax. 33 25 07 38.  
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders, SJ. (24)  
 Andenpræst: P. Niels Kjær, SJ. (22)  
 Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (28)  
 Bedst mandag-onsdag kl. 13-14. Tlf. privat 31 35 86 92.  
 Messetider: (HA1)  
 Mandag-fredag: Messe kl. 8.15 og 17.  
 Lørdag: Messe kl. 8.15. Italiensk messe kl. 18.  
 Søndag: Latinsk højmesse kl. 10. Dansk højmesse kl. 11.30. Aftenmesse kl. 20.  
 Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

**Lørdag d. 16.:** Kongregationsmesse kl. 10. Alle er velkomne. Nikolausfest i menighedssalen kl. 14.30 - 18 for børn og voksne i alle aldre.  
**Søndag d. 17.:** Familiemesse kl. 11.30. Derefter kirkekaffe.  
**Tirsdag d. 19.:** De ældres eftermiddag kl. 14.30 - 16.30. Jesu Hjerter kor synger julen ind.  
**Onsdag d. 20.:** Ministrantklub kl. 15.30.  
**Søndag d. 24.:** Messer kl. 10 og 11.30. (Ingen kirkekaffe). Ingen messe kl. 20. Julenat åbnes kirken kl. 23. Koret synger julen ind kl. 23.30. Midnatsmesse kl. 24. Derefter kan vi ønske hinanden glædelig jul i menighedssalen, Stenosgade 4 B.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Julehøjmesse med biskop Hans L. Martensen S.J. kl. 10. Messe med julesalmer kl. 11.30. (Ingen kirkekaffe). Aftenmesse kl. 20.  
**Tirsdag d. 26.:** Messe kl. 10. Ingen senere messer.  
**Søndag d. 31.:** Den hell. Families fest. Højmesse med Te Deum kl. 10 og 11.30. (Ingen kirkekaffe). Ingen messe kl. 20.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10, 11.30 og 20.  
**Tirsdag d. 2.:** Kongregationsandagt kl. 16.  
**Fredag d. 5.:** Jesu Hjerter fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.  
**Lørdag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Emnekirkekaffe efter 11.30-messen: »Nyttet det noget at sætte folk i fængsel?« v/ sr. Evelyn Krepele.  
**Mandag d. 8.:** Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

**Onsdag d. 10.:** Ministrantklub kl. 15.30.  
**Tirsdag d. 16.:** Møde for de ældre kl. 14.30 - 16.30. Portrætter af præster ved Jesu Hjerter kirke i p. Menzingers streg (farvedias).  
**Lørdag d. 20.:** Kongregationsmesse kl. 10. Religionsundervisning kl. 10.30 - 13.  
**Søndag d. 21.:** Familiemesse kl. 11.30 med kirkekaffe bagefter.  
**Onsdag d. 24.:** Ministrantklub kl. 15.30.  
**Søndag d. 28.:** Den hell. Ansgar. Ungdomsmesse kl. 20 med »Café Ludvig« bagefter i menighedssalen.  
**Mandag d. 29.:** Foredragsaften ved overrabbiner Bent Melchior: »Venter jøderne stadig på en Messias?«  
**Onsdag d. 31.:** Studiekreds for voksne kl. 11 på sr. Evelyne's kontor. Husk frokostpakken.

**Skt. Mariæ Kirke**  
 Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg  
 Sognepræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99.  
 Andenpræst: Knud Aage Nielsen, SJ, Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.  
 Messetider: (HA)  
 Søndag: Højmesse kl. 11.  
 Hverdage: Tirsdag og fredag: Messe kl. 16.30.  
 Mandag, torsdag og lørdag: Messe kl. 7.30. Onsdag: Messe kl. 7.  
**Lørdag d. 16.:** Børnenes juleafslutning kl. 10-12.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 11. Vigilie til julen, juleaftenshøjmesse kl. 16.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse kl. 11.  
**Tirsdag d. 26.:** Højmesse kl. 11.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 16.30.  
**Lørdag d. 6.:** Børnenes lørdagsundervisning genoptages kl. 10-12.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.  
**Tirsdag d. 9.:** Katolsk Ældreklub. Møde i Liobahjemmets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.  
**Søndag d. 28.:** Den hell. Ansgars fest. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

**Mandagene d. 8., 15., 22., 29. 1. samt 5. og 12.2.:** Foredrag v. pastor Bjørn Højbo om *Det gl. Testaments profetlitteratur*. Liobahjemmets sal kl. 19.30.

**Skt. Nikolaj Kirke**  
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre  
 Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.s.s.R., Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 27 90. Træffes tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-12, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.  
 Messetider: (HA)  
 Mandag-fredag: Messe kl. 8. Torsdag også kl. 17.  
 Lørdag: Messe kl. 17.  
 Søndag: Højmesse kl. 10.  
**Søndag d. 17.:** Højmesse kl. 10.  
**Søndag d. 24.:** Højmesse kl. 10. Hvis der bliver behov for det, bliver der kl. 17 julemesse for dem, der ikke kan deltage i midnatsmesse - spørg for en sikkerheds skyld sognepræsten. Midnatsmesse kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens fødsel. Højmesse på dansk kl. 10. Højmesse på polsk kl. 12.  
**Tirsdag d. 26.:** Højmesse kl. 10.  
**Søndag d. 31.:** Den hell. Familie. Takkegudstjeneste, messe med sakramental velsignelse kl. 10.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.  
**Fredag d. 5.:** Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamsk kl. 15.  
**Søndag d. 7.:** Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10. Højmesse på polsk kl. 12. Derefter kirkekaffe.  
**Søndag d. 14.:** Højmesse kl. 10. Ingen kirkekaffe. Messe med baredåb (tvillinger) kl. 12.  
**Torsdag d. 25.:** Messe kl. 8 og kl. 17.  
**Søndag d. 28.:** Den hell. Ansgars fest. Bispedømmets værnehelgen. Højmesse kl. 10.

**Skt. Ansgars Kirke**  
 Bredgade 64, 1260 København K.  
 Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.  
 Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og onsdag tillige kl. 17-18.  
 Messetider: (HB2)  
 Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
 Lørdag: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

**Onsdag d. 13.:** Messe for de ældre, juleafslutning kl. 10.  
**Søndag d. 17.:** Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.  
**Søndag d. 24.:** Reciteret messe kl. 8. Højmessens kl. 10. Juleaftenmesse kl. 16. Julemusik kl. 23.30 indtil midnatsmessen med biskop Czeslaw Kozon kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens åbenbarelse. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
**Søndag d. 31.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse og årsafslutning kl. 10.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
**Onsdag d. 3.:** Messe for de ældre kl. 10.  
**Fredag d. 5.:** Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.  
**Søndag d. 7.:** Hellig tre konger. Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.  
**Mandag d. 8.:** Herrens åbenbarelse.  
**Søndag d. 14.:** Reciteret messe kl. 8. Familiemesse kl. 10.  
**Onsdag d. 17.:** Messe for de ældre kl. 10.  
**Søndag d. 21.:** Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

**16 Hovedstads-område N**  
**Sakramentskirken**  
 Nørrebrogade 27, 2200 København N  
 Tlf. 31 35 68 25.  
 Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist, Dovregade 5, 1.tv., 2300 København S. Tlf. 31 57 09 42.  
 Træffes på kirkens kontor hverdage ca. kl. 10-11 (undt. mandag og lørdag) og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25.  
 Kirkens kontor: Marianne F. Jensen, træffes tirsdag og torsdag kl. 9-11, onsdag og fredag kl. 10-15, tlf. 31 35 68 25.  
 Vicevært: Tom A. Sørensen tlf. 40 30 03 56..  
 Messetider: (HB2)

**Søndagsmesser:** Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk messe. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18

engelsk.  
 Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste: Tirsdag torsdag og fredag kl. 11, onsdag kl. 17 engelsk messe.  
 1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

**Torsdag d. 14.:** Kl. 15.15 - 18.15: Firmand-undervisning.  
**Lørdag d. 16.:** Kl. 15 - 18: Firmand-undervisning.  
**Søndag d. 17.:** 3. SØNDAG I ADVENT Kl. 10 højmesse. Ecce Dominus. - Se, Herren kommer. - **Tirsdag d. 19.:** Kl. 12 - 14: Undervisning af 1. kommunikanterne.  
**Lørdag d. 23.:** Dansk messe kl. 17, fransk messe kl. 18.15.  
**Søndag d. 24.:** 4. SØNDAG I ADVENT Kl. 10 højmesse. Ecce Dominus. - Se, Herren kommer. - **HERRENS FØDSEL** Kl. 16: Familiemesse og for dem, der ikke kan komme om natten. Kl. 18: Engelsk messe. Kl. 23.30: Julemusik. Kl. 24: Midnatsmesse. Vi mindes Herrens Fødsel.  
**Mandag d. 25.:** 1. JULEDAG Kl. 10.00: Dansk festmesse. Kl. 11.30: Fransk messe. Kl. 18.00: Engelsk messe.

**Tirsdag d. 26.:** STEFAN, dansk messe kl. 11.  
**Onsdag den 27. - Fredag den 29.:** Kirkens kontor har kun åbent fra kl. 9.30-11.  
**Lørdag d. 30.:** Dansk messe kl. 17, fransk messe kl. 18.15.

**Søndag d. 31.:** DEN HELLIGE FAMILIE. Jesus, Maria og Josef. Kl. 10: Dansk højmesse. Kl. 18: Engelsk messe.

**Mandag d. 01.:** FESTEN FOR MARIA, GUDSMODER Kl. 16: Dansk messe.  
**Fredag d. 05.:** Kl. 17 messe. Derefter udstilling af det Allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse. Ingen messe kl. 11. **HELLIG TRE KONGERS VANDRING.** Starter fra Søpavillionen kl. 19. Økumenisk gudstjeneste i Sakramentskirken. Bagefter er der varm suppe i krypten.

**Lørdag d. 06.:** Kl. 12.30: TRO og LYS møde i krypten. Slutter med messe kl. 17. Kl. 13.30: Firmand-undervisning. Slutter med messe kl. 17.  
**Søndag d. 07.:** HERRENS ÅBENBARELSE (HELLIG TRE KONGER) Familie-messe kl. 10.  
**Tirsdag d. 09.:** Tirsdags-klub efter 11-messen. Kl. 12 - 14: Undervisning af 1. kommunikanterne.  
**Torsdag d. 11.:** Kl. 19 - 21: Firmand-undervisning.  
**Søndag d. 14.:** 2. ALM. SØNDAG. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 16.:** Kl. 12 - 14: Undervisning af 1. kommunikanterne.  
**Fredag den 19. - Søndag den 21.:** Firmand retræte På Nordvanggård.  
**Søndag d. 21.:** 3. ALM. SØNDAG. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 23.:** Tirsdags-klub efter 11-messen. Kl. 12 - 14: Undervisning af 1. kommunikanterne.  
**Søndag d. 28.:** DEN HELLIGE ANSGAR.. Festmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 30.:** Kl. 12 - 14: undervisning af 1. kommunikanterne.

**17 Hovedstads-område K**  
**Skt. Ansgars Kirke**  
 Bredgade 64, 1260 København K.  
 Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.  
 Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og onsdag tillige kl. 17-18.  
 Messetider: (HB2)  
 Søndag: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
 Lørdag: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

**Onsdag d. 13.:** Messe for de ældre, juleafslutning kl. 10.  
**Søndag d. 17.:** Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.  
**Søndag d. 24.:** Reciteret messe kl. 8. Højmessens kl. 10. Juleaftenmesse kl. 16. Julemusik kl. 23.30 indtil midnatsmessen med biskop Czeslaw Kozon kl. 24.  
**Mandag d. 25.:** Herrens åbenbarelse. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
**Tirsdag d. 26.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
**Søndag d. 31.:** Reciteret messe kl. 8. Højmesse og årsafslutning kl. 10.  
**Mandag d. 1.1.:** Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.  
**Onsdag d. 3.:** Messe for de ældre kl. 10.  
**Fredag d. 5.:** Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.  
**Søndag d. 7.:** Hellig tre konger. Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.  
**Mandag d. 8.:** Herrens åbenbarelse.  
**Søndag d. 14.:** Reciteret messe kl. 8. Familiemesse kl. 10.  
**Onsdag d. 17.:** Messe for de ældre kl. 10.  
**Søndag d. 21.:** Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.



Tirsdag d. 23.: Økumenisk kirkevandring begynder kl. 19 i Skt. Pauls kirke, Nyboder.  
Søndag d. 28.: Skt. Ansgars fest. Reciteret messe kl. 8. Pontifikalmesse med biskop Czeslaw Kozon kl. 10.

## 18 Amager og Bornholm

**Skt. Annæ Kirke, Amager**  
Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.  
Sognepræst: P. Jerzy Gorowski, C.S.R. Tlf. 31 58 41 02.  
Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag kl. 10-13, onsdag kl. 10-12 og 17-18.  
Udenfor kontortid tlf. 31 58 21 02.  
Messestider: (HA)  
Lørdage: Engelsk messe kl. 17.  
Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10.  
Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.  
Hverdage: Messe kl. 8.  
Torsdage: Messe kl. 19 med novene og rosenkransandagt.  
1. fredag: Jesu Hjerter messe kl. 19.

Torsdag d. 14.: Møde i »Bikuben« kl. 14-16. Vi bager småkager.  
Søndag d. 24.: Messe kl. 8.30 og kl. 10.  
Midnatsmesse kl. 24.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Festmesse kl. 10.  
Ingen messe kl. 8.30.  
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.  
Søndag d. 31.: Messe kl. 8.30 og takkegudstjeneste kl. 10. Takkegudstjenesten om aftenen bortfalder!  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.  
Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10.  
Mandag d. 22.: Menighedsrådsmøde kl. 19.  
Søndag d. 28.: Den hell. Ansgar. Latinsk højmesse kl. 10.

**Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne**  
Østergade 59, 3700 Rønne  
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.  
Sognepræst: Erling Brodersen, tlf. 33 93 19 48 / 33 11 60 80.  
Messestider: (HC2)  
Højmesse: Søndag kl. 10.

Søndag d. 24.: Ingen messe i Rønne - se Åkirkeby.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.  
Januar:  
Højmesse: Lørdag kl. 17.

**Rosenkranskirken, Åkirkeby**  
Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby  
Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.  
Messestider: (HC2)  
Højmesse: Lørdag kl. 17.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 16.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. - Se Rønne.  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Højmesse kl. 16.  
Januar:  
Højmesse: Søndag kl. 10.

## 19 Grønland

**Krist Konge Kirke, Nuuk / Godthåb**  
Sognepræst: Urban Figge O.M.I., Box. 51, 3900 Nuuk.  
Tlf.: 00 299 2 12 75. Fax: 00 299 2 31 75.

Messestider: Søndagsmesser kl. 10.  
Hverdagsmesser: Tirsdage og torsdage: Messe kl. 17.15. Onsdage: Tilbedelse kl. 19 efterfulgt af messe kl. 19.30. Fredag: Messe kl. 17.15 i Blok 9, 213.  
Lørdag: Messe kl. 9.15.  
Sammenkomster: Efter søndags og onsdags liturgi-er.  
Fejring af bodens sakramente: Efter aftale.

Søndag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.  
Mandag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.  
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.  
Søndag d. 31.: Taksigelsesliturgi kl. 17.15, efterfulgt af en menighedsnytårsfest.  
Mandag d. 1.1.: Nytårsdag. Messe kl. 10.

## Gudstjenster på fremmede sprog

**Deutschsprachige Gemeinde**  
Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.  
Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

**English-Speaking Ministry**  
Fr. Carrol Parker, O.M.I., Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.  
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.  
Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A.), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.  
Eucharistic Celebrations in English: Saturday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at

6 p.m.  
Wednesday: SAK at 5 p.m.  
Thursday: VFK at 9.30 a.m.  
First Friday: VFK at 7.30 p.m.

**Misa en español**  
Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.  
Todois los domingos. A las kl. 12.  
P. Thomas Tirapu Beortegui C.S.R.  
Tlf. 31 58 21 02.

**Communauté de Langue Francaise**  
Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, Kbh. N.

**Missione cattolica Italiana**  
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 Kbh. V. Tlf. 31 31 78 22.  
Messe ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 Kbh. v.

**Kroatisk mission**  
P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.  
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.  
I Helsingør: Den 1. og 3. søndag i måneden kl. 14.  
I Frederiksværk: Den 2. søndag i måneden kl. 16.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

I Klipan, Sverige: Hver lørdag kl. 14.

**Msze swiete w jezyku polskim**  
Ks. Julian Bodnar, C.S.R.  
Kosciól sw. Anny, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S. Tlf. 31 58 21 02.  
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

**Ungarsk messe**  
Magyar mise v. P. Kálmán Horváth, S.J. Stenosgade 4 a, 1616 Kbh. V. (Jesu Hjerter Kirke). Tlf. 31 21 85 88.  
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16 (i huskapellet, Stenosgade 4 A).

## Koder for kørestolsbrugere

HA = direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller elevator.  
HB = Adgang ad løs rampe eller skinne.  
HC = Kun adgang ved løft.  
1 = Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse til sognekortet.  
2 = Aftale om hjælp ved ankomst aftales med sognekortet/kirken.

## Liturgisk kalender for januar 1996

- |   |  |   |
|---|--|---|
| 1. hvid. Mandag. Juledags oktav. FESTEN FOR MARIA, GUDSMODER (h). Gl. Cr. Jomfru Marias pf. 1.L.: 4.Mos 6,22-27; Sl 67,2-3.5.6+8. R. Gud være os nådig og velsigne os. 2.L.: Gal 4,4-7. Ev.: Luk 2,16-21.   | 12. grøn. Fredag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1.Sam 8,4-7.10-22a. Ev.: Mark 2,1-12.  | (III Ps). Eller rød. Vincent, dia-kon og martyr, (+304). L.: 2.Sam 5,1-7.10. Ev.: Mark 3,22-30.   |
| 2. hvid. Tirsdag i juletiden. (I Ps). Basilius den Store (+379) og Gregor af Nazianz (+390), biskopper og kirkelærere (m). Jul.pf. L.: 1 Joh 2,22-28. Ev.: Joh 1,19-28.   | 13. grøn. Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Hilarius, biskop og kirkelærer, (+367). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1.Sam 9,1-4.17-19; 10,1a. Ev.: Mark 2,13-17. Læsning ad libitum (Hilarius): 1 Joh 2,18-25.        | 23. grøn. Tirsdag i 3. alm. uge. (III Ps). L.: 2.Sam 6,12b-15.17-19. Ev.: Mark 3,31-35.   |
| 3. hvid. Onsdag i juletiden. (I Ps). Jul.pf. L.: 1 Joh 2,29-3,6. Ev.: Joh 1,29-34.  | 14. grøn. 2. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es 49,3.5-6; Sl 40,2+4ab.7-8a.8b-9.10. R. Se, jeg kommer for at gøre din vilje, min Gud. 2.L.: 1.Kor 1,1-3. Ev.: Joh 1,29-34.   | 24. hvid. Onsdag i 3. alm. uge. (III Ps). Frans af Sales, biskop og kirkelærer, (+1622)(m). L.: 2.Sam 7,4-17. Ev.: Mark 4,1-20.   |
| 4. hvid. Torsdag i juletiden. (I Ps). Jul.pf. L.: 1 Joh 3,7-10. Ev.: Joh 1,35-42.   | 15. grøn. Mandag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Sam 15,16-23. Ev.: Mark 2,18-22.  | 25. hvid. Torsdag. DEN HELLEGE APOSTEL PAULS OMVENDELSE (f).(III Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ap.G 22,3-16 eller Ap.G 9,1-22; Sl 117,1.2. R. Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet! Eller: Halleluja! Ev.: Mark 16,15-20.  |
| 5. hvid. Fredag i juletiden. (I Ps). Jul.pf. L.: 1 Joh 3,11-21. Ev.: Joh 1,43-51.   | 16. grøn. Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Sam 16,1-13. Ev.: Mark 2,23-28.  | 26. hvid. Fredag i 3. alm. uge. (III Ps). Timotheus og Titus, biskopper (m). L.: 2.Tim 1,1-8 eller Tit 1,1-5. Ev.: Mark 4,26-34.  |
| 6. hvid. Lørdag i juletiden. (I Ps). Jul.pf. L.: 1. Joh 5,5-13. Ev.: Mark 1,7-11 eller Luk 3,23-38 eller Luk 3,23.31-34. 36.38.   | 17. hvid. Onsdag i 2. alm. uge. (II Ps). Antonius, abbed, (+356)(m). L.: 1.Sam 17,32-33.37.40-51. Ev.: Mark 3,1-6. Evangelium ad libitum (Antonius): Matt 19,16-26.  | 27. grøn. Lørdag i 3. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Angela Merici, jomfru, (+1540). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2.Sam 12,1-7a.10-17. Ev.: Mark 4,35-41.  |
| 7. hvid. Søndag. HERRENS ÅBENBARELSE (h). Gl. Cr. H.åb.pf. 1.L.: Es 60,1-6; Sl 72,2.7-8.10-11.12-13. R. Alle jordens folk skal tilbede dig, Herre. 2.L.: Ef 3,2-3a.5-6. Ev.: Matt 2,1-12. Knud Hertug, martyr, (+1131), fejres ikke. Kollekt for det Danske Bibelselskab. | 18. grøn. Torsdag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Sam 18,6-9; 19,1-7. Ev.: Mark 3,7-12. Den økumeniske bedeuge begynder.   | 28. hvid. Søndag. DEN HELLEGE ANSGAR, bispedømmet Københavns væmehelgen. (h). Gl. Cr. Sankt Ansgars.pf. 1.L.: Es 52,7-10; Sl 96,1-2a.2b-3.7-8a.10. R. Kundgør Herrens under blandt alle folkeslag. Eller: Halleluja! 2.L.: 1.Kor 1,18-25. Ev.: Mark 1,14-20. Thomas af Aquino, præst og kirkelærer, (+1274), fejres ikke. Kirketælling. |
| 8. hvid. Mandag. HERRENS DÅB (f).(I Ps). Gl. Særl.pf. L.: Es 42,1-4.6-7 eller Ap.G 10,34-38; Sl 29,1a+2.3ac-4.3b+9b-10. R. Herren velsigne sit folk med fred. Ev.: Matt 3,13-17. Raymund af Penyafort, præst, (+1275), fejres ikke.                                       | 19. rød. Fredag i 2. alm. uge. (II Ps). Henrik, biskop og martyr, (+1158)(m). L.: 1.Sam 24,3-21. Ev.: Mark 3,13-19.  | 29. grøn. Mandag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2.Sam 15,13-14.30; 16,5-13a. Ev.: Mark 5,1-20.   |
| 9. grøn. Tirsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1.Sam 1,9-20. Ev.: Mark 1,21-28.  | 20. grøn. Lørdag i 2. alm. uge. (II Ps). Eller rød. Fabian, pave og martyr, (+250). Eller rød. Sebastian, martyr, (+288). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2.Sam 1,1-4.11-12.17.19.23-27. Ev.: Mark 3.20-21.                   | 30. grøn. Tirsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2.Sam 18,9-10.14b.24-25a.30-19.3. Ev.: Mark 5,21-43.  |
| 10. grøn. Onsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1.Sam 3,1-10.19-20. Ev.: Mark 1,29-39.  | 21. grøn. 3. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es 9,1b-4; Sl 27,1.4.13-14. R. Herren er mit lys og min frelse. 2.L.: 1.Kor 1,10-13.17. Ev.: Matt 4,12-23 eller 4,12-17. Agnes, jomfru og martyr, (fca. 280), fejres ikke. | 31. hvid. Onsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Johannes Bosco, præst, (+1888)(m). L.: 2.Sam 24,2.9-17. Ev.: Mark 6,1-6.   |
| 11. grøn. Torsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1.Sam 4,1-11. Ev.: Mark 1,40-45.   | 22. grøn. Mandag i 3. alm. uge.  |   |

## Liturgisk kalender for 19. - 31. december

- |  |  |   |
|--|--|---|
| 19. viol. Tirsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv.pf. II. <f>L.: Dom 13,2-7.24-25a. Ev.: Luk 1,5-25.  | Cr. Jul. pf. 1.L.: Es 62,1-5; Sl 89,4-5.16-17.27+29. (Omk.: Om Herrens nåde vil jeg evigt synge.) 2.L.: Apg 13,16-17.22-25. Ev.: Matt 1,1-25 eller 1,18-25.  | Gl. Jul. pf. L.: 1 Joh 1,1-4; Sl 97,1-2.5-6.11-12. (Omk.: I retfærdige, glæd jer i Herren.) Ev.: Joh 20,2-8.  |
| 20. viol. Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv.pf. II. L.: Es 7,10-14. Ev.: Luk 1,26-38.  | 25. hvid. Mandag. HERRENS FØDSEL. (h). Gl. Cr. Jul. pf. Julenat: 1.L.: Es 9,2-7; Sl 96,1-2a.2b-3.11-12.13. (Omk.: I dag er os en Frelser født, Kristus, Herren!) 2.L.: Tit 2,11-14. Ev.: Luk 2,1-14. | 28. rød. Torsdag. DE USKYLDIGE BØRN, martyrer (f). (IV Ps). Gl. Jul.pf. L.: 1 Joh 1,5,2,2; Sl 124,2-3.4-5.7b-8. (Omk.: Vor sjæl slap fri som en fugl af fangefængerens snare.) Ev.: Matt 2,13-18.   |
| 21. viol. Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv.pf. II. L.: Højs 2,8-14. Ev.: Luk 1,39-45. Petrus Canisius, præst og kirkelærer, (+1597), kan ihukommes.  | Julemorgen: 1.L.: Es 62,11-12; Sl 97,1+6.11-12. (Omk.: Lys skal stråle over os; thi i dag er vor Frelser født.) 2.L.: Tit 3,4-7. Ev.: Luk 2,15-20.   | 29. hvid. Fredag. 5.DAG I JULEUGEN. (IV Ps). Gl. Jul.pf. L.: 1 Joh 2,3-11. Ev.: Luk 2,22-35. Thomas Becket, biskop og martyr (+1170), kan ihukommes.  |
| 22. viol. Fredag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv.pf. II. L.: 1 Sam 1,24-28. Ev.: Luk 1,46-56.   | Juledag: 1.L.: Es 52,7-10; Sl 98,1.2-3ab.3cd-4.5-6. (Omk.: Den vide jord har skuet vor Guds frelse.) 2.L.: Hebr 1,1-6. Ev.: Joh 1,1-18 eller 1,1-5.9-14.   | 30. hvid. Lørdag. 6.DAG I JULEUGEN. (IV Ps). Gl. Jul.pf. L.: 1 Joh 2,12-17. Ev.: Luk 2,36-40.   |
| 23. viol. Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv.pf. II. L.: Mal 3,1-4; 4,5-6. Ev.: Luk 1,57-66. Johannes af Kenty, præst, (+1473), kan ihukommes.  | 26. rød. Tirsdag. STEFAN, den første martyr (f).(IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: Apg 6,8.10; 7,54-60; Sl 31,3cd-4.6+8ab.16bc-17. (Omk.: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt 10,17-22.     | 31. hvid. Søndag. DEN HELLEGE FAMILIE, JESUS, MARIA OG JOSEF (f).(I Ps). Gl. Cr. Jul.pf. 1.L.: Sir 3,2-6.12-14; Sl 128,1-2.3.4-5. (Omk.: Salig enhver, som frygter Herren, og som går på hans veje.) 2.L.: Kol 3,12-21. Ev.: Matt 2,13-15.19-23. Silvester I, pave (+335), fejres ikke. |
| 24. viol. 4.SØNDAG I ADVENT. (IV Ps). Cr. Adv.pf. II. 1.L.: Es 7,10-14; Sl 24,1-2.3-4ab.5-6. (Omk.: Herren holde sit indtog! Han er ærens konge!) 2.L.: Rom 1,1-7. Ev.: Matt 1,18-24. Hermod slutter adventstiden. |  |   |
| JULETIDEN  |  |   |
| 24. Aften. hvid. VIGILIE TIL HERRENS FØDSEL. (h). Gl.  | 27. hvid. Onsdag. JOHANNES, apostel og evangelist (f). (IV Ps).  |   |



## På ledertræning med DUK

Fredag d. 27. oktober 1995 drog jeg sammen med mange kendte og en del nye venner til Øm for at deltage i DUKs ledertræning.

Vi kom alle med hver sine forventninger til weekenden, men generelt for at få en portion viden og nye ideer. Da programmet var meget kompakt, var der sat en deltagerbegrænsning på 45, hvilket medførte bedre arbejdsvilkår, men også en skuffelse for en del, der stod på venteliste.

Da vi kom til Ømborgen, var der - som det er tradition - te, kaffe og boller. Vi sad i geografisk opdelt grupper, som skulle vælge hver deres repræsentant, der skulle præsentere gruppens medlemmer, deres forudsætninger og deres forventninger til weekenden.

Efter lidt hygge var der aftenbøn, og efter aftenbønnen var der lidt mere hygge for natteravnene.

Lørdagen startede med messe, efterfulgt af morgenmaden. Efter morgenmaden var der et alletiders oplæg ved Hanne Brixtofte om weekendens tema »Trosformidling«. Netop dette tema har været meget efterspurgt.

Oplægget blev efterfulgt af

intro til noget gruppearbejde, der skulle foregå om eftermiddagen. Måden, vi blev delt op i grupper på, var god og alternativ. Der hang 4 forskellige skilte, hvorpå der stod henholdsvis KUK-aften 1, KUK-aften 2, aftenandagt og messe. Meningen var, at grupperne skulle arrangere hver sin del af weekenden, hvoraf de første 3 dele skulle foregå lørdag aften og messen søndag efter morgenmaden. Alle grupperne skulle arbejde med det overordnede tema »trosformidling«.

Inddelingen foregik ved at folk uden at sige noget skulle gå rundt og ende ved et skilt, der havde deres interesse, men også i en gruppe med nogen, man kunne samarbejde med, samtidig med at der også var en vis udfordring ved gruppens sammensætning. Der skulle være lige mange i hver gruppe, og det var alles ansvar, at det gik op. Synes man, at der var noget galt med ens gruppe, eller var der for mange i gruppen, var det en selv, der skulle skifte til en anden gruppe. Det fungerede fantastisk godt.

Efter at grupperne var dannet, fik vi frokost, hvorefter der var en kort intro til brain-

storming. Resten af lørdag eftermiddag var der gruppearbejde, d.v.s. ca. 4 timer, hvilket gav grupperne en fin mulighed for at opnå et godt resultat. Som sagt blev gruppernes resultat udført lørdag aften og søndag morgen.

Efter messen om søndagen blev gruppernes arbejde evalueret. Alle grupper syntes, de havde formået at holde den røde tråd og formidle troen på en god måde, og at det, de havde planlagt, blev modtaget godt.

Under frokosten var der evaluering af selve weekenden, som folk generelt syntes var god, dog var nogen skuffet over, at der ikke, som der er tradition for, var fest lørdag aften, men program i stedet. Alle syntes, de havde fået noget godt med hjem i posen, hvilket jo også var formålet.

Efter rengøring af Ømborgen og afslutning i kirken gik turen hjemad fra en weekend med mange indtryk og glade oplevelser. De fleste var trætte, og mange sov i toget og drømte om den næste ledertræningsweekend, som løber af stabelen til foråret.

Dennis Raymond Jensen

## DUK-KALENDER

**ÅBENT HUS** med julehygge den 13.12.95 kl. 15-17 på Sekretariatet.

**NYTÅRSLEJR** den 27.12.95 - 1.1.96 på Øm for unge over 16 år samt familier.  
Priser:  
0-1 år kr. 225,-  
2-6 år: kr. 400,-  
7-13 år: kr. 490,-  
voksne: kr. 550,-  
samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- for dem over 30 år).

**II. VATIKANKONCIL** den 9.1.1996 og efterfølgende fem tirsdage i Sankt Ansgars menighedssal, Bredgade 69A, 1260 Kbh. K, over gården.  
Alder: 18-30 år.  
Pris kr. 60,-.  
Tilmelding og betaling senest den 2.1.1996.

**FÆLLES KUK ØST/VEST WEEKEND** den 26.1.-28.1.1996 på Middelgrunden ved Middelfart.  
Alder: 12-17 år.  
Pris kr. 160,- samt kr. 175,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 5.1.1996.

**UNGDOMSMESSE** den 28.1.1996 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

**FORÅRSRETRÆTE** den 16.2.-18.2.1996 i Asserbo, Frederiksværk.  
Alder: 20-30 år, max. 20 deltagere.  
Pris kr. 160,- samt kr. 175,- for fællesrejse - kr. 50,- for dem fra Sjælland.  
Tilmelding og betaling senest den 26.1.1996.

**II. VATIKANKONCIL** den 22.2.1996 og efterfølgende fem torsdage i Vor Frue Kirke, Ryesgade 26, 8000 Århus C.  
Alder: 18-30 år. Pris 60,- kr.  
Tilmelding og betaling senest den 1.2.1996.

**ÅRSMØDE** den 1.3.-3.3.1996 på Øm for to delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.  
Alder: 16 år og opefter.  
Pris kr. 160,- samt kr. 175,- for fællesrejse (dog kr. 225,- over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 26.1.1996.

**LOKALFORENINGSBESTYRELSESKURSUS** den 10.2.1996 i Vor Frue Menighed i Århus for bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.  
Pris kr. 80,- samt kr. 50,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 19.1.1996.

**LOKALFORENINGSBESTYRELSESKURSUS** den 11.2.1996 hos DØF, Dag Hammarskjølds Allé 17, 3., 2100 København Ø, for bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.  
Pris kr. 80,- samt kr. 50,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 19.1.1996.

**UNGDOMSMESSE** den 25.2.1996 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

**FIRMELSE ØST WEEKEND** den 15.3.-17.3.1996 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland/Falster.  
Pris kr. 160,- samt kr. 175,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 23.2.1996.

## DUK-KALENDER

FORTSAT FRA FORRIGE SPALTE

**FIRMELSE VEST WEEKEND** den 29.3.-31.3.1996 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.  
Pris kr. 160,- samt kr. 175,- for fællesrejse.  
Tilmelding og betaling senest den 8.3.1996.

**UNGDOMSMESSE** den 31.3.1996 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

**FÆLLES KUK AFTEN** den 10.4.1996 kl. 19.00 i Krypten under Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 København N.  
Alder: 12-18 år.  
Tilmelding senest den 20.3.1996.

**LEJRLEDELSESKURSUS** den 12.4.-14.4.1996 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1996.  
Kurset er gratis.  
Tilmelding senest den 22.3.1996.

**UNGDOMSMESSE** den 28.4.1996 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

**LEDERTRÆNING** den 2.5.-5.5. på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.  
Alder oplyses senere.  
Pris kr. 175,- samt kr. 175,- for fællesrejse (dog kr. 225,- for dem over 30 år).  
Tilmelding og betaling senest den 11.4.1996.

**BØRNEDAG** den 5.5.1996 kl. 12.00-17.00, Frederiksberg Have på plænen foran slottet.  
Alder: 7-12 år, men tag bare familien med på skovtur.  
Medbring frokost og tæppe til at sidde på.

Tilmelding senest den 15.4.1996  
**UNGDOMSMESSE** den 26.5.1996 kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

DET ER MEGET VIGTIGT AT OVERHOLDE TILMELDINGSFRISTEN!!!

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og 300,- kr. for lejre.  
Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

**Jeg tilmelder mig:**

Arrangement: \_\_\_\_\_

Dato: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

Fødselsdato: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Katolik: Ja \_\_\_\_\_ Nej \_\_\_\_\_

Deltager i fællesrejse \_\_\_\_\_

Ankommer selv: \_\_\_\_\_

Postgirokonto 9 08 32 94  
Danmarks Unge Katolikker  
Sekretariatet  
Bredgade 67, 2. th.  
1260 København K  
Tlf. 33 14 77 07

## 30 danskere på pilgrimsrejse til Paris-Lisieux

Fra den 3.-10. november drog 30 pilgrimme på pilgrimsrejse til Paris og Lisieux for at søge »stilheden i storbyen«. Vi startede hjemmefra med messe i Mariakirken i Istedgade blandt de mest ensomme i vort samfund.

Ankommet til Paris fejrede vi messe i Rue du Bac, hvor jomfru Maria åbenbarede sig for sr. Catherine Labouré og gav hende instrukser om »den undergørende medalje«. Vi besøgte Notre Dame, hvor vi var til Vesper med kardinal Lustiger og Bartholomæus d. I. af Istanbul.

Vi besøgte Emmanuelfællesskabet, en frugt af den karismatiske fornyelse, med hovedkontor på Seinen, hvor vi fejrede messe og spiste. I alle åbningstimer har dette hovedkontor »tilbedelse af Sakramentet«. En dansk pige, som er trådt ind i fællesskabet, tog sig kærligt af os.

I Lisieux fejrede vi messe i Karmel, hvor »den lille Te-

resa af Jesusbarnet« trådte i kloster som 15-årig, og hvor hun døde som 24-årig. Vi lod os inspirere af denne kærlighedens og ydmyghedens helgeninde.

Tilbage i Paris søgte vi »stilheden« og fandt den i Sacré Coeur, kirken som er kendt for »den evige tilbedelse«. Siden 1885 har sakramentet her været udstillet nat og dag for uafbrudt tilbedelse i et af de mest kaotiske distrikter i Paris. Vi fejrede messe i krypten under kirken, og vi lyttede til historiens vingesus og den dybe stilhed.

En dansk søster, som er indtrådt i benediktinerordenen pågældende sted, og som har viet sit liv til Jesu hellige Hjerter, gav os en rundvisning af høj kvalitet.

Vi besøgte Jerusalem fællesskabet, et fællesskab af munke, nonner og lægfolk, hvis formål er at leve i hjertet af byen, i hjertet af Gud. Ordenen blev stiftet i 1978 af

Pierre Marie, som havde levet i ørkenen sammen med Carlo Coretto, og der oplevede kaldet til at bringe stilheden ind i storbyen. Denne orden har en vidunderlig liturgi, der er inspireret af den ortodokse kirkes liturgi og af den karismatiske fornyelse og har utallige kald.

I dag lyder kaldet til evangelisation som aldrig før, og at drage på pilgrimsrejse åbner os for dette kald på en ny måde. Derfor vil der også fremover blive arrangeret pilgrimsrejser til de hellige steder. I foråret 1996 er der i maj måned en rejse til Fatima og i juni måned en rejse til Medjugorje.

På alle vore rejser beder vi for Danmark, for fornyelsen, for at Guds kraft i højere grad må blive udgydt over os, så vi må stå stærkere rustet til de opgaver, Han kalder os til. Vi er pilgrimme, vi er på vej. På denne pilgrimsrejse går vi vejen sammen med Jesus, med Hans moder Maria, sammen med hinanden i tillid til at englener, som omgiver os, viser os næste mål for vores rejse mod den evige stad, det nye Jerusalem.

Pastor Benny Blumensaat

Annoncér i  
»katolsk orientering«



## Det sker på Magleås

Ma. d. 11. - fr. d. 15.12.:  
Promentor.  
Ma. d. 11. - ti. d. 12.12.:  
UVS.  
To. d. 14. - fr. d. 15.12.:  
UVS.  
To. 14. - fr. d. 15.12.:  
Slangerup kommune.  
Fr. d. 15. - sø. d. 17.12.:  
Bethlehemskirkens menighed.  
Lø. d. 16. - ma. d. 18.12.:  
Den journalistiske Videreudd.

## Magleås Arrangementer

Fr. d. 19. - sø. d. 21.1.96:  
»Kristen Mystik V«  
Lø. d. 3. - sø. d. 4.2.96:  
»Ordet og Forkyndelsen«  
Fr. d. 16. - sø. d. 18.2.96:  
»At bede med mystikere«  
Julian af Norwich.  
Retræte-weekend.  
Sø. d. 17.3.96:  
Magelåstræf.  
Wienerfremmiddag med Scala-trioen.  
To. d. 4. - ma. d. 8.4.96:  
Påskerefugium.

## KIRKEKONCERT

### JULEKONCERT SOM AFTENSANG I DEN KATOLSKE VOR FRUE KIRKE ÅRHUS

Søndag den 17. december 1995 kl. 20  
afholder kirkens kantori (23) julekoncert  
under ledelse af organist og korleder Olav  
Mielke-Jepsen.  
Der synges gregorianske satser, engelske  
davidssalmer, hymner og motetter samt 2 so-  
pransoli. Som større værk slutes med satser  
fra Missa »Ecce ego Johanni« af Pierluigi da  
Palestrina 1590. Dørene åbnes kl. 19.30. Der  
er gratis adgang til koncerten.

## Venter jøderne stadig på Messias?

Hvorledes har Messiasforventningen ud-  
foldet sig i jødisk liv og tankegang før og  
nu?

**Foredrag ved  
overrabbiner Bent Melchior**  
mandag den 29. januar 1996 kl. 19.30  
i Jesu Hjerter kirkes menighedssal,  
Stenosgade 4 B.

Alle interesserede er velkomne.  
Kaffe og te kan købes.

## Sct. Therese Kirke 60 års jubilæum

Torsdag 14. december 1995  
Festmesse i kirken kl. 18.00

Derefter samles vi i gymnastiksalen til ta'  
selv bord (paté, ost, pølser m.m.), under-  
holdning, sang, kaffe og kage.  
Pris inkl. drikkevarer: voksne kr. 25 / barn  
kr. 10.

## Bistand

### Katolsk menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.  
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-  
16. telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397

## Diverse

### Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den  
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift  
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand  
Det anbefales at lade en advokat oprette  
testamentet.  
Udgifterne til salær refunderes af bispekon-  
toret.

Yderligere oplysninger  
Katolsk Bispekontor  
Bredgade 69 A, 1260 København K  
Tlf. 33 11 60 80.

### Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Me-  
nighedspleje værelser el. lejl. i hele Stor-  
københavn. Gratis for begge parter formidles  
kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at  
udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje  
33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

## Salg og service

### Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.  
Naboløs 3, 1206 København K.  
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BJ ASSURANCE - REVISION OG SERVICE  
V/ Børge Juulsgaard  
Vestergade 24 - 4200 Slagelse

Tlf.: 58.50.26.36 / Fax.: 5353 2736

Vi yder uvildig forsikringsrevision- og for-  
sikringservice, uafhængig af de enkelte  
forsikringsselskaber i:  
- erhvervsforsikringer  
- livs- og pensionsforsikringer  
- private forsikringer.

VI LAVER SPECIALFORSIKRINGER FOR  
KATOLSKE KIRKER - RING OG FOR-  
HØR NÆRMERE - DET LØNNER SIG AT  
TAGE OS MED PÅ RÅD!



Jeg kommer  
gerne hjem  
til Dem for at  
træffe de  
nødvendige  
aftaler.

Telefon  
39 69 86 81

DØGNET  
RUNDT

WAGN ADLER  
Bedemand Kvist's Eff.  
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING  
SØBORG HOVEDGADE 94

## BEGRAVELSER OG BISÆTTELSE

v/ bedemand Vagn Fondo

39 62 16 50

Reference: Sankt Joseph Søstrene  
Bedemændenes Landsforening

### Find Deres bedemand her:

Vanløse Ligkistemagasin

38 71 75 01

H.P. Baltzer & Søn

Jyllingevej 8

2720 Vanløse

Tåstrup Bedemandsforretning

43 99 75 01

Sv.E. og B. Baltzer

Køgevej 40

2630 Taastrup

Også aften, week-end og helligdag kan De ringe  
og aftale et møde i Deres hjem eller hos os.



Hos medlemmer af Bedemændenes  
Landsforening har De trykthed for:

- professionel hjælp og rådgivning ved begravelse  
og brænding.
- viden om en lang række forhold i forbindelse  
med dødsfald.
- fair forretningsmæssig og økonomisk  
behandling.

Rekvirer gratis pjecen  
"NÅR NOGEN DØR..."

## Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald  
også anmeldelse til skifteret, sygesik-  
ring, fagforening m.m.  
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i  
Storkøbenhavn.



DØGNVAGT  
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155  
Østerbrogade 226  
Filial: Taastrup 42 99 01 58

## BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:  
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76  
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes  
smukt og rimeligt.  
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

## Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større  
brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

## Annoncer i »katolsk orientering«

Rubrikannoncer kr. 5,- pr. sp. mm  
Tekstside kr. 6,- pr. sp. mm

## Værd at vide



Allan Ohms  
advokat (H)

Mange vil blive bedre hjulpet  
ved at oprette et testamente.  
Men ikke alle.  
Ring til RET&RÅD i Roskilde.  
Vi beskæftiger os meget med  
testamenter og generationsskifte.  
Vi kan hurtigt - og gratis - for-  
tælle, om det vil være en fordel  
for dig og din familie, at få  
lavet et testamente.

# RET&RÅD

ADVOKATER UDEN OMSVBS

Stændertorvet 5 · 4000 Roskilde  
Telefon 42 37 13 00

### Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle  
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

### Muremester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro  
Tlf. 86 94 82 10  
Biltlf. 30 86 26 09

## DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie  
Oliefyrsservice  
Installationer  
Olievagt i  
fyringssæsonen



Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30  
- sikkerhed for varme

### VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr  
Vestre Kirkegårds Allé 28-32  
2450 København SV  
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32



Revision · Regnskab · Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skat. Olsøgade 10 · Roskilde · 42 35 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor



Overskriften for mødet i Dubrovnik var »Vold og migration - kirkens pastorale ansvar«. Årsagerne til forskellige former for vold imod fremmede og imod samfundets »outsidere« blev belyst. Angst er en typisk og menneskelig reaktion på alt det, der forekommer ukendt, nyt og anderledes, hedder det i en afsluttende rapport fra mødet. Denne angst synes særligt dramatisk i Europa af i dag: magtbalancen mellem øst og vest har forskubbet sig, og konfrontationerne mellem forskellige kulturer og religioner er taget til.

Den vestlige verdens reaktion er angst - angst for fremtiden, for fattigdom og arbejdsløshed, eller det er en identitetskrise. Man forsvarer så vidt muligt de fordele, man har erhvervet sig, trækker sig tilbage og har nok i sin egen nationale identitet. Den »fremmede« opfattes som en konkurrent, eller man har ham på prøve, kontrollerer og overvåger ham, indtil han til sidst bliver udvist. I sin yderste konsekvens fører det til ukontrollabelt fremmedhad og til vold imod udlændinge.

Stadig flere mennesker gør krav på en plads i de indu-



strialiserede samfund. Det betyder en spændt situation over hele kloden, en situation, i hvilken kirken opfatter sig selv som »det sakramentale tegn på menneskeslægtes enhed«. Kirken vil til alle tider gøre opmærksom på, at »anerkendelsen af den anden og af den, der er anderledes,

er en del af menneskets væsen«.

I en hilsen til den kroatiske primas, kardinal Franjo Kuharic, udtrykte mødets deltagere håb om, at fredsprocessen i det tidligere Jugoslavien må lykkes - trods alle forhindringer - og føre til en reifærdig konfliktløsning.

## Troslærekongregationens erklæring om kvindelige præster

Vatikanet (KIPA) - Vatikanets pressebureau har offentliggjort troslærekongregationens erklæring om kvindelige præster, som her bringes i en uofficiel oversættelse.

»Troslærekongregationens svar på tvivl med hensyn til det apostolske brev læremæssige indhold.

Spørgsmål: Skal den læresætning, efter hvilken kirken ikke har fuldmagt til at præstevie kvinder - som det apostolske brev »Ordinatio sacerdotalis« har fremført som definitiv -, betragtes som hørende til troen.

Svar: Ja. Denne læresætning kræver en definitiv tiltrædelse, da den er baseret på Guds skrevne ord og har været vogtet og anvendt i kirkens tradition helt fra begyndelsen og ufejlbarligt er blevet fremført af det ordinære og universelle læreembede. (sml. Lumen Gentium, 25,2).

I den nuværende situation har paven derfor i udøvelse af sit læreembede fremlagt den samme læresætning i en formel erklæring for at styrke sine brødre (sml. Lk. 22,32) og udtrykkelig gøre opmærksom på, hvad der altid, overalt

og af alle troende skal fastholdes, da det hører til troen.

Pave Johannes Paul II har ved en audiens for de kardinalpræfeker, der har underskrevet erklæringen, som er affattet af troslærekongregationen, godkendt erklæringen og tiltrådt offentliggørelsen.

Rom, Troslærekongregationen, 28. oktober 1995.

Underskrevet af  
Kardinal Joseph Ratzinger,  
præfekt  
Tarcisio Bertone,  
ærkebiskop af Vercelli,  
sekretær

## »Uden gyldighed og uden tilladelse«

### Kvinder præsteviet i det kommunistiske Tjekkoslaviet

Prag (KNA) - Pressetalsmanden for den tjekkiske bispekonference, Miloslav Fiala, bekræfter det: Under det kommunistiske diktatur har kvinder i det daværende Tjekkoslaviet modtaget den katolske præstevielse. Fiala påpeger, at kvindernes præstevielser er »uden gyldighed« og er foretaget »uden tilladelse«.

Talsmanden gør samtidig opmærksom på, at gifte mænd, kommunisttidens såkaldte »undergrundspræster«, har forbud imod fortsat at fejre eukaristien. De ansvarlige biskopper har tidligere udtalt dette forbud for at gøre klart, hvilken status præsterne i undergrundskirken havde; tilsyneladende er forbudet dog ikke altid blevet overholdt.

Diskussionen om det faktum, at kvinder i det kommunistiske Tjekkoslaviet blev viet til diakoner og præster, udløstes af kateketen Ludmila Javorova fra Brno. Gennem pressen er offentligheden gjort bekendt med, at hun er en af de præsteviede kvinder.

Javorova skal allerede for otte år siden have henvendt sig til pave Johannes Paul II og bedt ham om at bistå »præstinderne«. Under den hemmeligt viede biskop Felix Davidek skal også ledende opgaver være blevet overladt Javorova. Den italienske avis »Corriere della sera« meddeler, at Ludmila Javorova, der underviser i religion på en offentlig skole, endnu i dag fejrer eukaristien i sin lejlighed sammen med en lille kreds af

mennesker.

Fra Rom har Javorova ikke fået noget svar på sin appel. Men som svar på den italienske presses omtale af de tjekkoslaviske »præstinder« konstaterer Vatikanets talsmand Joaquin Navarro-Valls ordret: »Hvis en sådan vielse har fundet sted, er den naturligvis ikke gyldig«.

Det var i 1980, man første gang hørte om »præstinder« i det daværende Tjekkoslaviet. De første skal være viet i Slovakiet af den brasilianske munk og hemmeligt viede biskop af byzantinsk ritus, Nikolaus Krett. Krett er i mellemtiden afgået ved døden.

»Præstindernes« vigtigste opgave var pastoralt arbejde i fængsler og fangelejr. Ordensfolk, både mænd og kvinder, var det kommunistiske diktators foretrukne ofre; bag tremmerne kunne de sågar blive udsat for seksuelt misbrug.

Senere har Felix Davidek været meget optaget af at undersøge, om det var muligt at diakon- og præstevie kvinder. De teologiske og kirkeretlige spørgsmål blev i første omgang drøftet i en lille kreds af kvinder. Først på et senere tidspunkt, efter en »synode«, gik man et skridt videre og ordinerede kvinder - som formodentlig også i det daværende Sovjetunionen.

Det førte til voldsom konflikt og uoverensstemmelser inden for »undergrundskirken«. Flere kvinder henvendte sig skriftligt til den daværende tjekkiske primas,

kardinal Frantisek Tomasek, og spurgte, hvordan deres messes stipendier skulle anvendes.

Det har længe været kendt, at gifte mænd gjorde tjeneste som diakoner, præster og biskopper i det daværende Tjekkoslaviet. Lidt efter lidt har den stedlige kirke - og i nogle tilfælde også Vatikanet - bekræftet disse oplysninger.

Det er en kendsgerning, at de fleste gifte, hemmeligt viede biskopper har givet afkald på deres bispeembeder. Det ønskede også størstedelen af de cølibatære biskopper. Indtil nu har kun få gifte præster fået en opgave - inden for den græsk-katolske kirke, hvor gifte præster er almindeligt forekommende.

## Ny præsteuddannelse i ærkebispedømmet Köln

Köln (KIPA) - Ærkebispedømmet Köln reformerer sin præsteuddannelse. Det centrale i den nye ordning er, at der følger tre års praktisk uddannelse efter selve studietiden: et års praktik, et år som diakon og til sidst et år som kapellan.

Uddannelsen på præsteseminariet, der forløber parallelt med den praktiske uddannelse, fordeles på undervisningsperioder af nogle ugers varighed.

Den ændrede ordning, der er godkendt af kardinal Joa-

chim Meisner, gælder fra studieåret 1996/97 og foreløbig seks år frem.

Lederen af præsteseminariet i Köln, prælat Gerd Bachner, forklarer, at teologerne i det nye uddannelsesforløb vil få bedre muligheder for at inddøve samarbejde med den menighed, de står over for.

Trin for trin skal de unge

mænd introduceres til deres tjeneste som sjælesørgere; mens det står på, gælder det om at »skåne dem for overmåde vanskelige og prekære situationer«.

Med særlig omhu fra ærkebispedømmets side udvælges en mentor til hver teolog, der så skal følge ham gennem hele introduktionsforløbet.

## Ny undersøgelse af relikvier: Er det Lukas?

Padua (KIPA) - I Santa Giustina-basilikaen i den norditalienske by Padua opbevares nogle knogler, der siges at være evangelisten Lukas' relikvier.

For første gang siden 1463 skal de nu undersøges, meddeler biskoppen af Padua, Antonio Mattiazzo.

Den græsk-ortodokse metropolit Hieronymos af Biotien har anmodet om at få nogle af relikvierne overført til »søsterkirken« i Theben, 60 km nordvest for

Athen. Der dyrkes et gravmæle, der tilskrives den Lukas, man allerede i oldkirken betragtede som forfatter til Lukas-evangeliet, og som i Apostlenes Geminger optræder som Paulus' medarbejder.

Derfor har man besluttet, at en kommission nedsat af bispedømmet Padua skal åbne den urne, der hævdes at indeholde de jordiske rester af evangelisten, meddeler Mattiazzo; hvornår det sker, er endnu ikke afgjort.

